

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

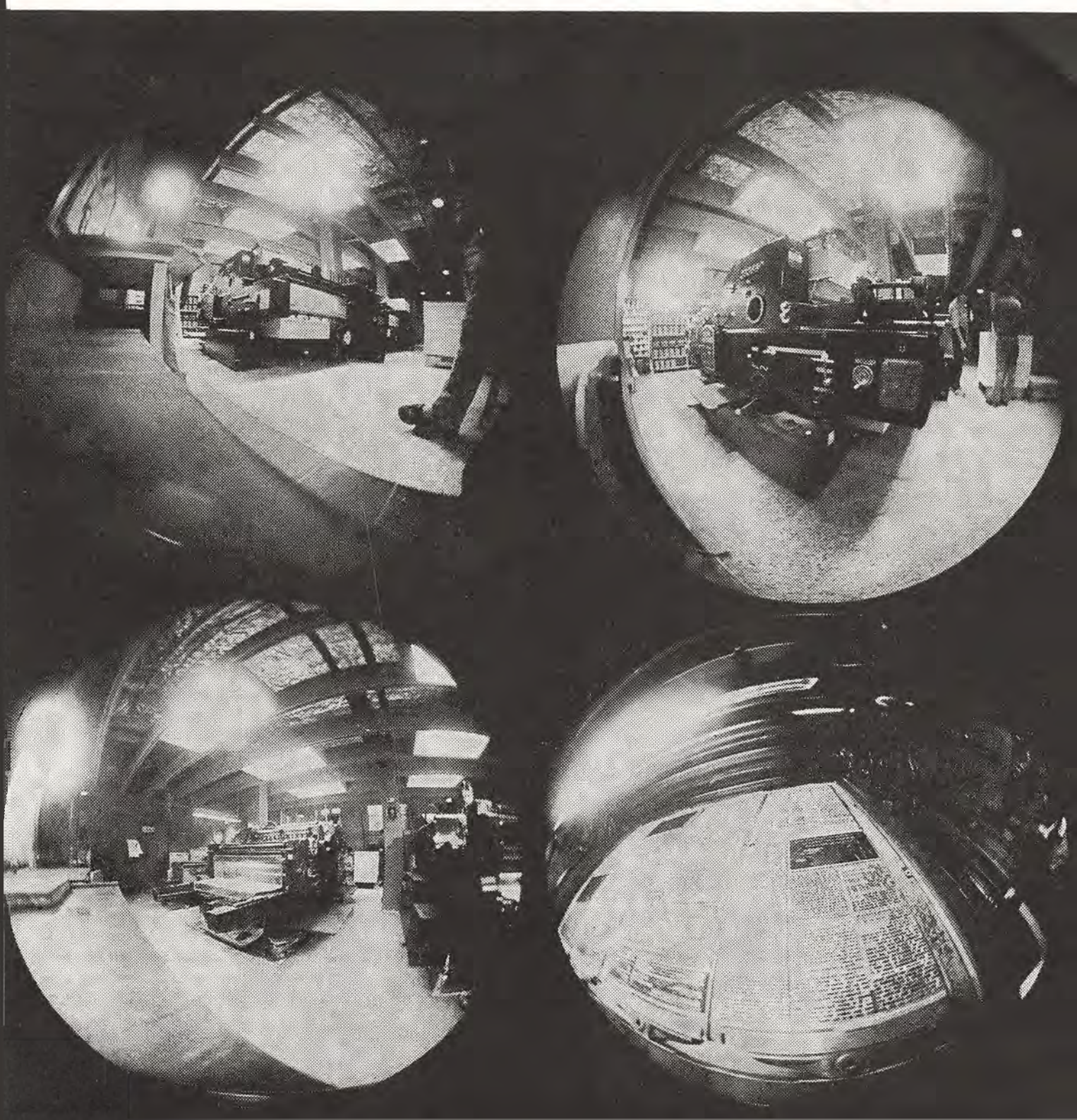
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

1/1974

forum

katolsk

23A 1/1974

NOTES- BLOKKEN

DEN RINDENDE TID

Clemens Brentano, romantikkens store konvertit, har skrevet et digt, hvori han skildrer en sejlads på Rhinen. Den ene by efter den anden glider forbi, oplevelser kommer og går, indtil han – næsten uden at mærke det – har nået rejsens mål. Der kan ikke være tvivl om, at Brentano under symbolet af denne skibsfart har villet beskrive den rindende tid.

Vi er som på et skib, der sejler ned ad en flod, vi betragter den verden af skønhed, vi møder undervejs, men vi skal videre. Som sandet i timeglasset iler tiden afsted. Den svinder umærkeligt bort mellem vore hænder. Ved nogle mærkedage standser vi op, ser tilbage og konstaterer, at flere og flere af dem, som var begyndt sammen med os, ikke mere er med os. Det tynder ud i flokken; hvem bliver den næste, som forlader os? Når man har nået en vis alder, er Countdowns time kommet, så tæller man årene bagfra.

Det lyder måske melankolsk, ja endog pessimistisk, men det er realistisk. Den

rindende tid skal ikke få os til at blive uvirksomme. Paulus opfordrer os tværtimod til at »udnytte tiden«. Tidens flygtighed og uigenkaldelighed er en udfordring til os. Ved disse faste tidspunkter ser vi tilbage og fremad. Mon ikke de fleste gør det ved nytårstid? Vi tænker på det, vi ikke nåede og prøver med en blanding af forsagthed og mod at skue ind i fremtiden.

I år gør vi det alle sikkert med særlig alvor. Det er som om den naive tro på uhammet fremskridt har fået et knæk. Fremadskuende ånder har forlængst advaret os. De har sagt til os, at udviklingen ikke kan gå videre på denne måde. Men vi troede dem ikke – eller skubbede bare tanken bort, fordi den forstyrrede vore vante cirkler. Men nu er det alvor.

Det, som er det ejendommelige ved denne krise, er, at den kom så pludseligt. Vi har levet over evne. Det ved vi efterhånden alle. Så kom oliekrisen, der dybere set er en energikrise. Thi selv om grebet om olieledningen skulle løsnes, er problemet om ener-

gien ikke løst. Og ser vi endnu længere frem i tiden, rejser det problem sig, om vort industrisamfund ikke lidt efter lidt vil gøre vor klode mere eller mindre ubeboelig. På den anden side hverken kan eller vil vi opgive de sociale goder, vi har opnået. Der hører næsten mere end menneskelig kløgt til at løse denne gåde.

Vi kristne lever midt i denne verden og er en del af den. Vi kan ikke trække os tilbage i en ørken. Men vi kan måske lære noget af vore fædre i troen. Da de første menigheder i apostlenes tid samlede i romerriget, var der også en kulturkrise. Paulus skrev i brevet til efeserne, at »dage er onde«. Han havde selv i byen Efesus oplevet datidens forfald og åndelig nød. Men midt i denne situation siger han det trøstefulde ord: »udnyt det gunstige øjeblik«. Som om han ville sige: om dagene er onde eller om de

er gode, for os kristne er der altid »et gunstigt øjeblik«. Hvorfor? Fordi vi – måske klarere end andre – ved, at vi ikke har et blivende sted hernede. Denne verden er ikke vort sidste mål. I Kristus har vi jo vundet den uafhængighed, som gør os frie over for denne verdens herskere og magter. Vi er ganske vist engageret i denne verdens gang og samfundets opbygning, men samtidig ejer vi en vis reserve over alt dette. Vi ved, at der aldrig kommer et paradys på jorden blot ved vore menneskelige anstrengelser.

Hv r tid, også en krisetid, er et »gunstigt øjeblik« for den kristne. Altid og netop nu vil der være brug for vor barmhjertighed, hjælpsomhed og velvilje. Det »gunstige øjeblik« kommer, når vi erkender Kristus i vor broder og søster, især i de mennesker, som lider nød. Når vi glemmer os selv!

H. Roos S. J.

JULENS VIGIL

»Jeg påkalder dig, Herre, Abrahams Gud, Isaks Gud og Israels Gud: dig, vor Herre Jesu Kristi Fader. I din store barmhjertighed ville du, at vi lærer dig at kende. Du har skabt himlen og jorden, du er Herre over alle ting, du alene er den sande Gud, over hvem der ikke er nogen anden: Giv, at Helligånden ved din Søn, Jesus Kristus, må herske i os; giv, at alle erkender dig som den sande Gud og frasiger sig enhver falsk lære og gudfremmed mening.«

Irenæus af Lyon (2. årh. e. Kr.)

KRISTI ÅBENBARELSE

Min Gud, lad dit åsyn lyse for mig i min næstes liv. Dine øjnes lys, som uimodståeligt lyser i tingenes inderste grund, har hidtil ledsaget mig til ethvert arbejde, som jeg måtte udføre, og til enhver smerte, som jeg måtte bære. Giv, at jeg tillige og frem for alt må erkende dig i det inderste, i det fuldkommeste, i det fjerneste af mine brøders sjæl.«

Teilhard de Chardin.

INDHOLD

EET SPØRGSMÅL – TRE SVAR	4
En religionslærer bliver spurgt: Hvad er forskellen mellem katolik og protestant. Han henvender sig desangående til sine kolleger	
1. SVAR: DE TO SØSKENDE	5
En underfundig lignelse	
2. SVAR: DET KOMMER AN PÅ	6
En systematisk gennemgang	
3. SVAR: FORMALSPARAGRAFFEN	7
En pædagogisk løsning	
NYT FRA UD- OG INDLAND	8
Nytår – Biskop H. Camaras alternative fredspris – Forhandlinger med Polen, m.m.	
DET HUMANISTISKE GYMNASIUMS PIONERER	14
Oprindelse og studieordning for jesuitternes gymnasier – i anledning af aktuelle fordomme	
VÆRD AT LÆSE	20
Kænsroller og Kristendom; Johannes XXIII af Peder Højen; Gærdet er brudt ned	
OPFORDRING	21
til en plakat-produktion	
LITURGISK OVERSIGT	23
til brug for alle	
ISTANBULS UR	24
En snurrig historie	

De fire forsidebilleder og billederne på side 12-13 er taget i Duplex-trykkeriet, mens et nummer af K. F. var i produktion

KOMMENTAR

SKAL VI LÆRE NØJSOMHED?

Når man spadserer ned ad en gade med forretninger til begge sider bugnende fulde af unyttige luksusvarer, er det svært at tro, at Danmark (og hele den vestlige, kapitalistiske verden) står på randen af en afgrund.

Hele vor velstand afhænger af handel. Vi importerer råvarer til priser, der kunstigt er holdt nede, og eksporterer færdige varer til priser, der er uforholdsmæssigt høje. Differencen (med eventuelle lån fra udlandet for mange landes vedkommende) betaler for vor høje levestandard.

Denne levestandard oprettholdes ved, at regeringerne i mange dele af den tredje verden – for det meste i øvrigt i diktatoriske regimer – er villige til at binde deres økonomi til udførelsen af ganske få varer: råvarer, som de rige lande forarbejder til dyre handelsprodukter.

Efterhånden som disse ulande (= lande, hvor fattigdom, sult og sygdom tynger størsteparten af befolkningen) finder ud af, at de selv kan kontrollere deres økonomi, dvs. selv udnytte deres råvarer, kræve højere priser for dem – eller bruge dem som politisk pressionsmiddel (arabisk olie er kun en begyndelse), så vil de rige landes økonomi hurtigt begynde at vakle.

Imens fortsætter vi lystigt med vort afsindige forbrug. Der findes på jordkloden kun en begrænset mængde tin og andre metaller, men vi laver

dem om til dåser og så til affald; der findes kun begrænset mængde fosfater (uundværlige for planter, alle kornarter indbefattet, men vi hælder dem ubekymret ud i havet. I trit med formindskelsen af ressourcerne, vil priserne på råvarerne gå op, og priserne på vore teknologiske produkter gå relativt ned.

De multinationale koncerner ønsker naturligvis fortsat at sikre sig profit. Eftersom arbejderne i de rige lande (med rette) kræver en stadig større andel i denne profit, vil disse koncerner i stadigt større omfang flytte deres aktiviteter til lande, hvor lønningerne (endnu) er lave, eller investere i maskiner til erstatning for mennesker.

Større arbejdsløshed, stigende priser på madvarer og tøj: dette er ikke nogen forbigående tingenes tilstand, men et permanent led i den påbegyndte flytning af magt fra de lande, der producerer sekundære varer, til dem, der producerer primære.

Der synes kun at være én udvej: mindre produktion, mindre forbrug – og en radikalt ændret værdiskala. Vi må indse det tragikomiske i vor samfundsform, som fremmer uhæmmet forbrug, forurener det vand, der skal drikkes, og den luft, der skal indåndes – og belønner de overernærede og forblændede borgere med motionscykler og elektriske tandbørster. L.O.D.

Eet spørgsmål

Tre svar

BREV
FRA EN RELIGIONSLÆRER
TIL EN ANDEN

HVAD VILLE DE SVARE?

KÆRE KOLLEGA I FAGET
RELIGION!

Må jeg ulejlige dig med en lille, men krævende opgave?

For nylig stillede et af de uskyldige børn, som Vorherre (og skemalæggeren) har givet i min varetægt, det klassiske spørgsmål:

Hvad er egentlig forskellen mellem katolicisme og protestantisme?

Klokken havde lige ringet (heldigvis), og min lille menighed myldrede ud på gangen med profane madpakker, så jeg svarede hende og sagde, at det var »et godt spørgsmål«, som jeg gerne ville tage op ved lejlighed. Det er jo sådan, man siger, når man er et rart og imødekommende menneske, men hvis man også er et redeligt menneske – ja, så melder problemet sig:

Hvad skal man svare?

Jeg vil jo gerne give en forklaring, der både i indhold og formulering kan tilfredsstille en fornuftig pige i 1. real og dermed alle de elever, der overhovedet interesserer sig for spørgsmålet. Men her behøver jeg hjælp. Hvad ville *du* svare?

Personlig har jeg altid været mere interesseret i ligheder end i forskelle, men det må indrømmes, at ligheden er nok så værdifuld, hvis man også kender forskellen og respekterer den. Jeg tror, det er et frugtbart synspunkt.

Jeg vil være dig meget taknemmelig, hvis du vil besvare spørgsmålet så klart og kort, som det nu er muligt. Og vær forvisset om, at jeg i al fremtid vil tænke på dig med stor sympati.

Med venlig hilsen

Erik Jacobsen

PS: Jeg har stillet spørgsmålet til samtlige fagkolleger og forudser, at svarene vil blive højst forskellige. Man kunne så senere fornøje sig med at tage disse

besvarelser op til drøftelse og muligvis flette dem sammen til en formulering, som alle kunne acceptere. En værdig opgave for et consilium af religionslærere.

DET FØRSTE SVAR:

De to søskende

Af Jobs. Simons s. j.
(Katolsk kirke)

KÆRE KOLLEGA!

Siden du spørger mig, om jeg kender de to søskende, som du omtaler i dit brev, må jeg indrømme, at jeg kender dem begge to, selv om jeg kender den ældste bedst.

I hendes hjem kommer jeg mest; sjældnere hos hendes yngste søster. Personlig er jeg mere betaget af den ældste af de to søskende. Trods sin alder er hun jo stadig en flot kvinde! Jeg kan også godt lide, at der er orden i hendes hjem. Hele hendes fremtræden minder mig i øvrigt altid om, at hun er opvokset i en anden tid. Hun fører sig med en naturlig sikkerhed og selvfølgelighed, som man sjældent finder i vore dage. Lige så selvfølgeligt som hun adlyder sin mand, forventer hun at børnene adlyder hende. I hendes hjem diskuterer man ikke, man handler. Den ene er sat til at byde, den anden til at lyde; sådan er rollerne nu engang fordelt. Sådan har man opdraget hende som ung pige, og sådan opdrager hun selv sine egne børn. Børnene befinder sig tilsyneladende godt ved det. Denne bevidsthed om, at rollerne er fordelt, giver en fasthed og tryghed i tilværelsen som man ellers ikke møder i vor tid. Jeg skal ikke skjule, at jeg undertiden misunder disse børn deres hjem, og det er en af grundene til, at jeg gerne lader mig invitere.

Jeg har nogle gange været gæst i den yngste søsters hjem, men jeg må tilstå, at jeg ikke bryder mig om hendes facon. Der er altid en masse fremmede, når man kommer, tilsyneladende mest udlændinge, som hun underholder sig med på verdens sprog (hun er en begavet pige!).

Men man har indtryk af, at hun tager rollen som værtinde lidt for let. Man kan aldrig være sikker på, om man er inviteret til middag eller bare får en drink og så ud. Hun har altid været et svært pigebarn. Hun var også den eneste i søskendeflokken, der ikke giftede sig standsmæssigt: hendes mand er en ganske jævn person, som overhovedet ikke forstår de dybsindige problemer, hun elsker at tale om. Hun er en klog pige, fuld af ideer; hun læser en masse bøger, og er altid optaget af et eller andet filosofisk spørgsmål, som hun så diskuterer med sine halvvoxne børn. Jeg er bange for, at disse børn bliver fuldkommen forvirret, og at hun hellere trængte til at være moder for dem end en kammerat. Børnene får lov til at passe sig selv. Men det kan ikke nytte noget at sige det til hende, for så snart man minder hende om hendes ældste søsters hjem, ryster hun bare på hovedet som af et oldtidsfund.

Jeg har tit spekuleret på, hvad grunden kan være til, at de to søskende er faldet så forskelligt ud. Jeg tror, at det skyldes den forskellige tidsperiode deres respektive opvækst er foregået i. Jeg finder f.eks. hos den yngste alle de træk, som er typisk for vor tid: urolig, ude af balance, usikker, skiftende fra emne til emne, begavet men givende op på halvvejen. Derimod finder jeg hos den ældste de træk, der var så typisk for vore bedsteforældre: den indre balance, accepteren af tilværelsen, bevidstheden om den dybere og definitive mening.

Nogle typiske eksempler kan måske

anskuelig gøre, hvad jeg mener. Når du besøger den yngste af de to søskende, får gæsterne både brød og vin. Hos den ældste får gæsterne kun brød. Det skyldes, at hun på et tidligt tidspunkt afskaffede skikken med at skænke vin for gæsterne. Man siger, at det skete dengang der var pest i byen, da man ikke ville drikke af andres glas. Personlig tror jeg, at grunden var en anden. Hun blev ked af, at gæsterne spildte så meget på gulvet. Ikke af renlighedssille; men hun syntes, at den respekt, man skylder denne specielle vin, var uforenelig med, at der spildtes til højre og venstre. Derfor afskaffede hun det. Hendes søster genindførte det som protest mod søsterens villen-alt-bestemme. Men det går unægtelig lidt ud over respekten. Det kan man også se på en anden ting: når måltidet hos den yngste er forbi, hældes resterne ud og lysene slukkes, medens man hos den ældste holder lysene tændt: man skal vise respekt for ham der indviede vinen, plejer hun at sige.

Den ældste søster har for vane omhyggeligt at »håndplukke« de digtere og kunstnere hun inviterer i sit hjem for at underholde sine gæster. I denne henseende er hun altså, om du vil, umoderne. Da der engang var én, der forkyndte nogle teorier, hun var uenig med, afbrød hun ham og bad ham holde sig til sit emne. Man kan være sikker på, at vedkommende aldrig senere bliver indbudt. Hvad det angår er søsteren mere ligeglad: der må være plads for flere meninger, plejer hun at sige. Men her viser den ældste altså som værtinde et ansvar for gæsternes velbefindende. De er ikke kommet for at være prøvekaniner, er hendes mening om den ting.

Det er respekt og ansvarsfølelse, jeg finder hos hende, og som jeg i så høj grad savner hos den yngste. En temperamentsag?

Jeg tror det ikke!

Hvordan skal det nu gå deres børn?

De mødes kun ved særlige lejligheder, hvor hele familien traditionelt er samlet. Men de har ikke meget tilfælles. Jeg er bange for, at de ender med at være hinanden totalt fremmed og uvedkommende.

Jeg kan ikke se andet, medmindre der kommer nogen, der forstår at appellere til den gamle slægtsfølelse, og samle familien omkring et symbol, en opgave, om du vil.

Sådan som det er i dag, ser det i alt fald ikke ud til, at det vil ske snart: alle lader stå til, ingen rører en finger.

Og det er synd, når man tænker på, at de hører til en af de fineste slægter, vi har her i landet!

Det kommer an på

Af pastor H. Lundsteen
(Folkekirken)

OM HVORI FORSKELLENE PÅ KATOLIKKER OG PROTESTANTER BESTÅR

Der er jo også forskelle på katolikker og katolikker, mener jeg bestemt at vide; at der er forskelle på protestanter og protestanter, ved jeg helt bestemt. Derfor bliver svarene mindre nuancerede end de burde være. Men du må da lade dem stå helt for min regning. Det er imidlertid rart, at du giver os lejlighed til at gøre os klart, hvori vi mener, forskellene består.

Det drejer sig især om følgende punkter:

1. gudstjenesten, især nadveren.
2. præstens funktion.
3. spørgsmål om hvad kirken er.
4. pavens nødvendighed.
5. spørgsmål om helgener.
6. spørgsmål om autoritet og moral.

ad. 1. Kat.: Hvad gudstjenesten så ellers er, fungerer nadveren altid som en slags gentagelse*) af Jesu offerdød på korset, hvilket sker for den tilstedeværende menigheds skyld. Læren om brødets og vinen forvandling skal således begrunde Jesu virkelige og legemlige tilstedeværelse; ellers intet offer, ej heller nogen tilbedelse.

FK.: (Folkekirken) henviser til, at Kristus er død en gang og for alle. Derfor er gentagelser unødvendige og kan kun skabe usikkerhed hos den enkelte, om Kristus nu også virkelig »er død for mig«. I stedet lægges vægten på fællesskabet («communionen»), og nadveren forklares som på engang en prædiken om, at guds-fællesskabet er bragt i stand og samtidig en virkeliggørelse heraf, som Gud bringer til stede. Svarende hertil opfattes gudstjenesten også som en fællessangs- og takkegudstjeneste.

ad. 2. Kat.: Det er nødvendigt med en særligt indviet præst til at forestå forvandlingen, og til at forvalte de øvrige sakramenter. (Dog kan almindelige kirkemedlemmer også døbe, når det sker efter den katolske kirkes forskrifter.

FK.: Alle, som er døbt, er lige meget præster. De særlige præster vælges og ansættes (som det nu hedder) af menighederne til at prædike m.m. og sørge for, at det går ordentlig til ved gudstjenesten. Han behøver ingen særlig indvielse – men kendskab til Bibelen og historien anses (af nogle) for en stor fordel.

ad. 3. Kat.: Kirken betragtes som en institution, nødvendig til frelse. Den fortsætter Kristi arbejde, bl.a. gennem sakramenterne.

FK.: Folkekirken er en praktisk-historisk foranstaltning, fordi der skal prædikkes og døbes og holdes altergang. Det er ikke »Kirken« som frelser, men Kristus frelser ved ordet og (hvad der sagligt er det samme) sakramenterne. Gudsordet, som »skaber hvad det nævner«, er det eneste sakramente.

ad. 4. Kat.: For at fastholde kontinuiteten med Kristus og fortsætte hans arbejde, er paven nødvendig.

FK.: Kristus arbejder endnu, ikke ved embedsmænd eller beskikkede stedfortrædere, men ved ordet og sakramenterne, hvorved han opretholder troen og menighederne.

ad. 5. Kat.: Den kat. lære om helgener har jeg aldrig rigtig kunnet forstå eller få klar besked på, om det er hjælpere og forbedere, eller om det blot er de fuldkomne forbilleder.

FK.: Menighederne omfatter også alle de døde døbte, kristne mennesker. Sammen med dem venter vi alt godt.

ad. 6. Kat.: Det er nødvendigt med en fast, jordisk autoritet for de svages skyld og til vejledning i levemåde og moral.

FK.: Der er ingen anden mulighed end at kende, dvs. stole på, Kristus og hans velgerninger mod os, på trods af vore gerninger, således som skriften bevidner det. Guds ord skaber selv varme hjerter og hænder, åbne for næsten. Pæne mennesker derimod kan vi sagtens bliver ved Fandens hjælp (dog ikke nødvendigvis). Det er sandt, at vi kører af sporet, men det kan alligevel ingen autoritet eller menneskelig ordning hindre. Men mennesket lever fra tid til tid. Derfor, tror jeg, bliver vi også holdt i live kirkeligt og til sagen fra tid til tid.

Alle disse forskelle er naturligvis historisk og kulturelt betingede, opståede engang i tidens løb ved kontroverser, vi ingen indflydelse har haft på. Vi har blot arvet dem.

Spiller de nogen rolle længere, eller rettere, har de virkelig nogen betydning?

Dertil er der, efter min mening blot at svare: det kommer an på.

Ifølge det synspunkt, som jeg håber er kommet frem i det foregående, er kat. og prot. sandelig brødre og søstre. Det er ikke noget, vi først skal se at blive. Det er noget vi er, ikke i kraft af egen indsats, men ved dåben**). At færdes på skolen vil sige at færdes mellem gode kristelige søstre og brødre. Men, hvor stor betydning har forskellene? Da ville jeg spørge katolikkerne: skal vi give historien, hvad historien er? Er vi ikke fælles om alene at håbe til Gud – eller er jeg at anse for en vildfarende eller endda kætter med de nævnte synspunkter?

Mon dette giver mening for en fornuftig pige fra 1. real? – eller rettere, af erfaring ved jeg, at det er meget vanskeligt at gøre de her forskelle begribelige, for det virker så abstrakt. Under alle omstændigheder skal du vide, at min sympati er uafhængig af, hvilken anvendelse du måtte gøre heraf.

PS. Der er jo også det punkt, som hedder Jomfru Maria. Det hører vist nærmest ind under læren om kirken, idet, hvis jeg har forstået det rigtigt, Maria har stor betydning for den katolske kirkes selvforståelse, idet kirken identificerer sig med Maria, som føder Kristus til verden.

*) Venlige mennesker har gjort mig opmærksom på, at ordet »gentagelse« er en upræcis oversættelse af repræsentatio.

***) Kristi velgerning imod os.

Det er nærmest formålsparagraffen, vi ikke er enige om

Af H. van Schaik s. j.
(Katolsk kirke)

KÆRE JACOBSEN

Tak for dit brev. Det stiller et interessant, men meget vanskeligt problem, som ikke bare børnene, men også en del voksne sidder inde med. At give en direkte besvarelse volder besvær, især nu til dags, hvor lutheranerne og katolikkerne er blevet vant til, opdraget til, at være forsonlige. Denne økumeniske forsonlighed er vel baggrunden for spørgsmålet. I så tilfælde kunne man udtrykke spørgsmålet sådan: *Hvilke stridsemner er der mellem den katolske kirke og folkekirken, som er i stand til at forhindre en forening?*

Og så må svaret vel blive: I det lange løb intet! Begge kirker har så meget, de er enige om, at man godt kunne tænke sig, at disse diskussioner, der må føre os til den endelige forening, evt. kunne gennemføres inden for rammerne af en fælleskirke.

Hvorfor gør man så ikke det?

Svar: Fordi vi er i en tilløbsperiode, hvor man f.eks. – ligesom med forlovelsen før ægteskabet eller indkørslen til en motorvej – søger at afstemme sig efter hinanden.

Er dette nødvendigt?

Svar: Ja, for du må ikke glemme, at vi i 300–400 år har levet adskilte fra hinanden og delvis – vel for at betone hver sit særpræg – opbygget bestemte traditioner, som gør, at man nu varsomt må begynde med at opbygge nye fællesmønstre og om nødvendigt nedbryde eller indbygge disse gamle særegenheder.

Hvad er det for nogle gamle vaner?

Svar: Grovt sagt er det gået sådan, at den lutherske kirke har lagt hovedvægten på belæringen, forkyndelsen (se Chr. IV's prædikestole i næsten alle gamle danske kirker), mens den katolske kirke

har gjort meget mere ud af sakramenterne (tilbedelse af det forvandlede nadverbrød, modtagelse af det i kommunionen hyppige skriftemål).

Er dette kun unanceforskelle? Kan sådan noget forhindre en sammenslutning?

Svar: Ja, for disse nuanceforskelle er udtryk for en væsentlig anden opfattelse af kirkens opgave. Det er nærmest formålsparagraffen, vi ikke er enige om. Men som alle dybere ting, er også dette vanskeligt at fatte for én, der ikke med møje og besvær har sat sig ind i problematikken. Da må man kende til fagudtrykkene, og vide, hvad de dækker over. Så det vil tage en del tid at sætte sig ind i stoffet. Men – som en slags smagsprøve – prøv at læse pave Pauls tale til deltagerne i den 2. internationale kongres om kirkeret, refereret i KF 19/73, side 7, og se om du ikke kan fornemme, at der her tænkes ud fra en baggrund, som er meget forskellig fra den lutherske.

Er det kun et begreb, i dette tilfælde altså begrebet »kirke«, som vi ikke kan enes om?

Svar: Ja, du har ret. På spørgsmålene: Hvad er kirken? Hvem har stiftet den? Hvilke opgaver har den? Hvilke midler har den fået til at opfylde disse opgaver? – vil lutheraner og katolik svare forskelligt. Men på denne baggrund må det praktiske arbejde hvile.

Du mener, at det, der ser ens ud, ikke nødvendigvis betyder det samme? Protestanten vil lægge noget andet i det end katolikken?

Svar: Ja, sådan omtrent. Menneskene ligner også hinanden meget i det ydre; men det er nu det indre, det kommer an på.

Venlig hilsen

H. van Schaik s. j.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Nytår – en verdslig fest

Nytårsfesten er af hedensk oprindelse og ingen kirkelig eller liturgisk fest, eftersom kirkeåret begynder første søndag i advent. Netop fordi vi kristne lever midt i verden – og derfor midt i tiden – kan vi med rolig samvittighed også fejre denne verdslige fest, forudsat at vi fejrer den på en kristen måde. Men det gør vi kun, hvis vi benytter festen til at takke Gud for to komplementære sandheder. 1. skal vi takke ham for tiden, og 2. skal vi takke ham, fordi han gør alting nyt.

Gud giver sig tid

Tiden er Guds gave til os mennesker. For den troende er den tilmed en opgave. Om tiden bliver til forbandelse eller velsignelse afhænger nemlig af os selv. Det tager tid at lære at tro og elske. Tiden gør det muligt for os at vokse menneskeligt og religiøst. Men tiden bringer os mange skuffelser og nederlag og afslører til sidst vor totale afmagt. For den, som ikke tror, må tiden være en frygtelig trussel. For den, som tror, kan tiden virke med til at forstærke håbet om, at Gud både kan og vil få sin vilje med os. Se, netop derfor er tiden: Gud vil have tid til at frelse os, så hans liv kan vokse i os. Vi skal derfor takke Gud for, at han giver sig tid til at frelse os og genskabe os i sit eget billede. Hvis vi mennesker kan tro og håbe på Gud, så er det kun, fordi han først har troet og håbet på os. Hvis vi kan holde ud i tro, håb og kærlighed, så er det, fordi han først har holdt ud med os. Og alt dette afslører tiden for os. Vi kan ikke finde os selv og Gud ved at flygte fra tiden. Vi skal tværtimod give Gud og os selv tid – i tålmodighed og udholdenhed.

Gud gør alting nyt

At give sig selv og Gud tid er dog kun den ene side af sandheden. For Gud giver sig ikke blot tid – han bruger også tiden til at gøre alt nyt. Gud har lovet,

at han ved tidernes ende vil skabe en ny himmel og en ny jord. Men vi behøver ikke at vente så længe med at opleve Guds fornyende skaberkraft. Han gør også alt nyt her og nu. Han tilbyder sig selv og sit liv som fornyelse til ethvert menneske – især til det menneske som gennem synden har ødelagt sig selv. Vi hører i dag om narkomaner og prostituerede, som får en ny chance, mennesker som Gud totalt fornyer på sjæl og legeme. Gud kan gøre alting nyt. Han kan give os mennesker en ny chance – for han kan give os et nyt liv. Sådan er den sande kærlighed – den giver sig ikke blot tid, men giver sig selv til total fornyelse. Alt, hvad Gud forventer af os, er, at vi i forventningsfuld tro rækker ud efter ham som den, der kan forny vort liv. Ligesom det verdslige år begynder forfra, år efter år, således begynder Gud også forfra – hver gang vi mennesker har det behov. Og det vil vi have *altid*.

(K.O.)

Ærkebiskop Helder Camara hædres i det nye år med den alternative fredspris

Den norske Nobelkomité har – som det vil vides – valgt at tildele dette års fredspris til Henry Kissinger og Le Duc Tho til trods for, at Dom Helder Camara har været favorit til denne pris i fire år, indstillet bl.a. af Lutheranernes 5. Verdenssamling i 1970.

Den norske Nobelkomités stadige væggen ved at give prisen til Helder Camara har – som det også vil vides – vakt ikke ringe opmærksomhed i de nordiske lande og andre steder, hvor man beundrer og højagter hans indsats for fred og forsoning, og i protest mod den norske Nobelkomités valg af pristagere har der i længere tid været indsamlinger i gang i Norge, Sverige, Holland, Vesttyskland, Italien, Schweiz og Danmark til fordel for en alternativ fredspris til Camara.

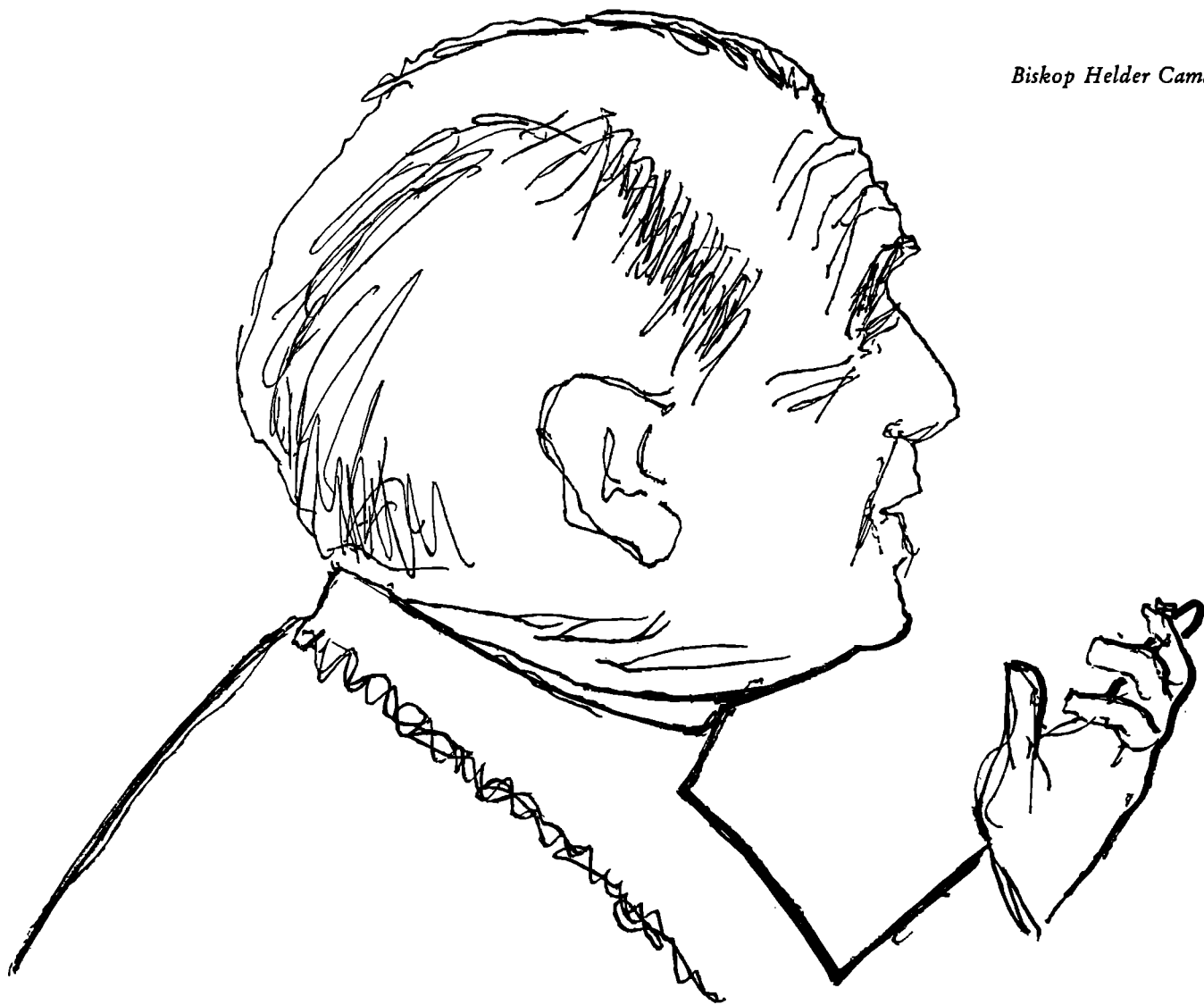

Målet har været at nå op på et beløb på 1 million kroner til Helder Camara og hans arbejde. Her i Danmark er det Det økumeniske Fællesråd, der har taget initiativ til indsamlingen og indbudt et bredt spektrum af kristne, politiske og pacifistiske organisationer til at deltage i og støtte denne aktion. I arbejdsudvalget

er der repræsentanter for Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, Dansk Ungdoms Fællesråd, Det økumeniske Fællesråd, Forsoningsforbundet, Katolsk Arbejderaktion og Radikal Ungdom. Det økumeniske Fællesråd har bakket og bakker stadig aktionen op og er medunderskriver af en udtalelse, der har fået til-

slutning fra en lang række organisationer, og hvori man beklager den norske Nobelkomité's afgørelse og har opfordret alle danske organisationer og enkeltpersoner til at støtte indsamlingen »som et udtryk for solidaritet med Helder Camara og hans kamp for fred og social retfærdighed«.

Biskop Helder Camara

Med den alternative fredspris vil man ikke blot, som det er fremhævet, tale om at hædre et menneske, der fortjener hæder. Her er også tale om, som det hedder i nævnte udtalelse, at fremme en opinion, der tager den fattiges problemer 100 pct. alvorligt. En folkets fredspris til netop Helder Camara betyder unægtelig som fremhævet »folkelig opbakning om og bag problemer på liv og død«.

Ærkebiskop Dom Helder Camara, ærkebiskop over Olinda-Recife i Nordøstbrasilien, er 64 år gammel. Han har utrætteligt kæmpet for fred og social retfærdighed i sit land, der styres af et fascistisk regime. Han er af sine landsmænd og medkristne blevet beskyldt for at »være redskab for kommunisterne« i sin

kamp for politisk bevidstgørelse og dybtgående reformer. Men alle »ismer« ligger Dom Helder Camara fjernt. Han understreger tidligt og silde, at »i Kristus er sandheden. Vi er alle Guds børn og brødre i Jesus Kristus med de samme rettigheder til livet og til en menneskelig tilværelse. Dette er især alvorligt og påtrængende for den kristne. Ikke fordi han er et bedre menneske end andre, men fordi han har et større ansvar, faktisk det største ansvar, idet han har mødt Kristus . . .«.

Sådan har Helder Camara nylig sagt og udtalt – og det er ord, der ganske dækker, hvad han står for som menneske og som kristen. Helder Camara går ind for ikke-vold, men han forstår og

dømmer ikke de mennesker, der som Che Guevara og Camillo Torres har måttet bruge vold i kampen mod undertrykkerne. »Ikke vold,« har Camara sagt og gentaget flere gange, »betyder, at man tror endnu stærkere på sandhedens, retfærdighedens og kærlighedens styrke end på krigens, mordets og hadets.«

Dom Helder Camara identificerer sig helt og fuldt med de fattige og undertrykte, og det har atter betydet, at han er blevet en alvorlig udfordring til de rige og veletablerede kirker i Vesten – kirker, der lever i overdreven luksus på den tredie verdens bekostning samtidig med, at de kalder sig kristne.

Det er en enestående indsats, Dom Helder Camara har ydet og står midt i i dag.

Den kan slet ikke vurderes højt nok. Denne indsats har i et af de fattigste områder i verden gjort ham til en politisk figur, fordi han prædiker, at Jesus ikke blot vedkommer menneskets sjæl, men hele den menneskelige tilværelse.

Camara er frygtløs. Han går med livet som indsats ind for den kamp, han står midt i, og gang på gang har han da også været udsat for attentater fra højre-ekstremister i sit land, folk, som ved flere lejligheder har torteret hans medarbejdere så indgående og uhæmmet, at de ikke overlevede det.

Det er derfor ikke mærkeligt, at Dom Helder Camara er blevet sit lands og sin regerings *enfant terrible* . . . at han er blevet et problembarn selv for visse af hans egne.

Der var meget for nylig, der tydede på, at han måske ikke kunne komme til Norge for at modtage den alternative fredspris, da der kunne være fare for, at man nægtede ham indrejse, når han vendte hjem. Men denne frygt eller anden betænkelighed på andet plan synes ikke længere at skulle optræde som spøgelse ved højlys dag, så efter alt at dømme og så vidt, det er muligt i skrivende stund at spå, skulle der ikke være noget, der stiller sig hindrende i vejen for Helder Camaras Norges-besøg med alt, hvad dette vil medføre af fortjent tak og hæder.

K.P.

VATIKANET: Strid mellem Vatikanet og ledende ukrainske lægfolk

Under en audiens for nylig meddelte pave Paul VI de ukrainske biskopper, at han nærede et »oprigtigt ønske« om at hjælpe dem med at løse deres problemer. Til trods for pavens ord, protesterede ledende ukrainske lægfolk under en pressekonference stærkt imod Vatikanets vægring ved at oprette et ukrainsk patriarkat. Deres udsagn var indlæg i en længe stående strid. Flere ukrainske ledere mener, at Vatikanet afslår at etablere patriarkatet, fordi det ikke ønsker at støde Sovjetunionen, eftersom patriarken ville blive kardinal Joseph Slipyi, der er landsforvist fra Sovjetunionen.

(N.C.)

VATIKANET: Forhandlinger med Polen

Den 12. november 1973 besøgte Polens udenrigsminister, Stefan Olszowski, pave Paul VI. Emnet, der blev behandlet, var forholdet mellem den katolske Kirke og folkerepublikken Polen. I tilknytning hertil havde Olszowski et møde med ærkebiskop A. Casaroli, Statssekretariatet, hvor man drøftede de praktiske problemer i forbindelse med ovennævnte

emne. Konsultationen hos paven betegnes som en »halvofficiel audiens«, idet Vatikanet og Polen ikke har indbyrdes diplomatiske forbindelser. På en efterfølgende pressekonference betegnede den polske udenrigsminister mødet som en historisk begivenhed: det var første gang, at et regeringsmedlem fra Warszawa blev modtaget af en pave. På spørgsmålet, om et »modus vivendi« var i udsigt, svarede Olszowski, at en begyndelse var gjort, og at virkeliggørelsen af en aftale ikke var fjern. Han nævnte tre problemer, som det først og fremmest gjaldt om at løse: spørgsmålet om Kirkens ejendom, særlig i Polens nordlige og vestlige del; »et sikkert grundlag for normaliseringen af forbindelserne mellem Vatikanet og Polen; spørgsmålet om kirkelige byggeforetagender«. Olszowski tilføjede, at man de sidste tre år har bevilget byggetilladelser til 120 nye kirkebygninger. Han svarede også på journalisternes spørgsmål, om forudsætningerne for et pavebesøg i Warszawa nu var til stede, og sagde, at han var overbevist om, at dette var tilfældet. I sammenhæng med Olszowskis besøg i Rom modtog paven også den polske bispekonferences sekretær, der informerede om Kirkens aktuelle situation i landet.

Sidstnævnte information burde også have omfattet udsagn om det i øjeblikket mest brændende problem vedrørende forbindelsen kirke-stat. Imidlertid blev dette problem hverken berørt under udenrigsministerens pressekonference eller i det communiqué, der blev udfærdiget efter audiensen med paven. Det drejer sig om en ny skolelov, der er under forberedelse, men endnu ikke trådt i kraft i Polen, – og som i visse områder anvendes på forsøgsbasis. De polske biskopper har ved flere lejligheder protesteret kraftigt imod den nye lov, idet de frygter for de negative virkninger, loven vil have for katolsk undervisning og opdragelse af ungdommen. Den nye lov ville indebære en betydelig udvidelse af elevernes skoledag, der skulle række fra tidlig morgen til klokken 18 eller senere. Motiveringen for loven er, at en forbedret undervisning dels må medføre en udvidelse af skoledagen og dels, at man takket være dette ville være i stand til at holde børnene borte fra gader og stræder – og således også fra mulige optøjer og fristelser. Fra biskoppernes side har man gentagne gange hævdet, at børnene gennem den nye skolereform skulle isoleres fra forældre og kirke. Man har henvist til De Forenede Nationers erklæring om menneskerettighederne, som også Polen har undertegnet. Men biskopperne må desuden tage sig i agt for ikke at fremstå som modstandere af ønskede fremskridt på uddannelsesområdet. Det hidtidige polske skolesystem har nemlig,

især på landet, været ganske mangelfuldt; det er ikke usædvanligt, at en enkelt lærer underviser elever fra alle klassetrin på én gang. Selv om biskopperne må gå på kattepoter i deres kritik af den planlagte uddannelsesreform, ved man dog, at det er myndighederne magtpåliggende at undgå en åben konflikt med kirken, der i høj grad har folket bag sig. En nybearbejdelse af skoleloven i retning mod et kompromis siges ifølge velunderrettede kilder da også i virkeligheden at være i gang. Og man kan være aldeles sikker på, at en højstående regeringsrepræsentant ikke ville have besøgt paven nu, dersom man forberedte en strid med den katolske Kirke om undervisning og uddannelse. Man kan roligt gå ud fra, at dette spørgsmål blev grundigt diskuteret af Olszowski og hans værter i Statssekretariatet, skønt de i deres udtalelser til offentligheden foregav ikke at have berørt emnet.

(KIT)

SYD-AFRIKA: Mulighed for kirkesplittelse på grund af apartheid

De sydafrikanske kirker står i dag stærkt splittede i spørgsmålet om rasediskrimination. Mere end 100 præster i den reformerte kirke har for nylig protesteret imod apartheid, den sydafrikanske regerings officielle racepolitik om total adskillelse af sorte og hvide.

Den reformerte kirke, som det store flertal af Sydafrikas hvide tilhører, har udarbejdet det ideologiske grundlag for apartheidsystemet. Både den reformerte kirke og den lutherske kirke har indtil i dag accepteret dette ideologiske grundlag.

Der findes også enkelte sorte, som har accepteret dette grundlag, selv om de i den seneste tid er blevet forskrækket over, at de ikke engang kan deltage i gudstjenesten i kirker i hvide kvarterer.

På et møde for nylig for evangelisk lutherske kirker i Sydafrika sagde en sort præst bl.a. følgende: »Tiden er kort. Vi kan ikke vente længere på, at de hvide kirker åbner sig for os. Vi må stille dem spørgsmålet: Hvorfor kan vi ikke bede til og lovprise Gud sammen? Hvori består problemet? Hvis ikke vi finder en løsning på dette spørgsmål nu, risikerer vi en kirkesplittelse.« Flere lutherske præster af tysk herkomst har i øvrigt anmodet om at måtte vende tilbage til deres hjemland, fordi de har mistet håbet om at få deres menigheder til at acceptere fællesskab med de sorte.

(N.C.)

MEXICO: Tiltagende verbal og psykisk vold i landet

De mexicanske biskopper har kritiseret den stigende bølge af »verbal og psykisk

vold, som kunne medføre, at landet ville få en autoritær regering samt diktatur«. I deres erklæring kritiserede biskopperne »hadet og splittelsen mellem arbejder og arbejdsgiver« samt de politiske fejder. En sådan »verbal vold« fører til »røverier, attentater, kidnapning og andre volds-handlinger«, sagde biskopperne. Landet har i de sidste to år oplevet guerillavirk-somhed, kidnapning og politiske atten-tater. (N.C.)

USA: Rædselsvækkende bibelsk Disneyland

I den amerikanske forbundsstat Alabama er det planlagt at skabe et slags bibelsk Disneyland under navnet »Det hellige Land«. Først skal man have opstillet en 30 meter høj Kristusfigur i fiberglas, og den skal kunne illumineres. Desuden om-fatter de foreløbige planer anlæggelsen af en slags »forløserens og frelserens have«, der skal anlægges som en Edens Have og placeres i et område, der får det gamle Jerusalem som baggrund. Man får natu-r ligvis også skabt en slags Genezareth Sø, og over denne sø vil det blive muligt at lade de besøgende befordres ved hjælp af »slaver« som rorgængere. Som noget ganske særligt og som den helt store over-raskelse for gæsterne i det bibelske Dis-neyland har man tænkt sig at skabe mu-lighed for, at den båd, man bliver roet over Genezareth Sø i, kan blive slugt af en hval! Der er kun den hage ved løs-ningen af denne særlige opgave i opga-ven, at man ikke ved, hvordan man rent teknisk skal kunne klare problemet. Man håber imidlertid det bedste . . .

Et amfiteater bliver også rejst på om-rådet i dette bibelske Disneyland. Her bliver 12.000 siddepladser, og her skal der dagen igennem afholdes væddeløb og gladiatorkampe. Om aftenen vil man kunne lade passionsspil opføre – oplyses det smukt og beroligende for ængstede sjæle.

Skulle enkelte blandt de 12.000 gæ-ster, man tilsyneladende regner med at se så godt som dagen igennem i dette »hellige land«, ikke være stillet tilfreds med ovenstående »tilbud«, skulle der og-så blive mulighed for i tilslutning til det allerede oplevede at kunne aflægge besøg i himlen såvel som i helvede – for ved vejs ende at afslutte rundgangen ved »grædemuren«!

Hele foretagendet vil koste omkring 50 millioner danske kroner. Unægtelig ikke just penge, der vil være givet godt ud. Mange vil på forhånd stemple ideen som nærmest blasfemisk – næsten værre end Thorsen. (K.P.)

KINA: Kirken nærmest uddød

I følge *Fides*, Vatikanets nyhedstjeneste vedrørende missionsvirksomheden, er kir-ken i Kina »skyllet fuldstændig bort –

som af en flodbølge«. Rejsende, der for nylig har været i Kina, stødte kun på to katolske kirker. De var begge åbne, men stod til disposition for udlændinge, siger *Fides*. Man så ikke præster i arbej-de, og folk ville nødigt drøfte religion, fortalte de rejsende til *Fides*.

(N.C.)

ITALIEN: Pave Pius XII's niece protesterer imod en film

En niece til pave Pius XII har anmo-det de italienske myndigheder om at stop-pe fremvisningen af filmen »Massakre i Rom«, fordi hendes berømte onkel frem-stilles som havde han været ligeglad med nazisternes massakrer af 335 italienere i Rom under den anden verdenskrig.

Fru Eleonora Rossignani er datter af Elisabetta Pacelli, en søster til pave Pius XII. Hun protesterer imod en film med Richard Burton og Marcello Mastroianni i hovedrollerne. Den er baseret på bogen »Døden i Rom«, skrevet af en ameri-kansk jøde ved navn Robert Katz. Bogen og filmen fastholder, at pave Pius XII var informeret forud for massakren, som tyskerne besluttede at gennemføre som repressalier for italienske partisaners drab af 33 SS-soldater.

Fru Rossignani hævder, at både bogen og filmen »på uværdig vis ringeagter pa-vens minde«. Den amerikanske jesuit og historiker Robert Graham har udtalt, at filmen »er en total forvanskning af den historiske sandhed«. (N.C.)

SPANIEN: Voksende spænding mellem kirke og stat

Den spanske regering har anklaget to ka-tolske biskopper for ærekrænkende be-skyldninger. Regeringen har bragt sine anklager frem for nationens højesteret, meddeler den spanske bispekonference. Anklagerne mod biskop Antonio Anove-ros af Bilbao og Antonio Palenzuela af Segovia er dog ikke blevet offentliggjort af regeringen.

Ifølge ubekræftede forlydender skulle den spanske regering også have anmodet Vatikanet om at trække den apostoliske nuntius, ærkebiskop Luigi Dadaglio, hjem til Rom. De spanske biskopper har i øvrigt opfordret regeringen til at ned-lægge det særlige fængsel i Zamora for præster. Den umiddelbare anledning til denne opfordring er seks katolske præ-sters sultestrejke i dette fængsel.

(N.C.)

CZEKOSLOVAKIET: Landets regering tolererer ikke længere fremstillingen af kors eller helgenbilleder

Czekoslovakiets regering er snart lige så ivrig som myndighederne i Albanien, når det gælder kampen mod kirke og kristen-

dom. Det er endda gået så vidt i Czeko-slovakiet, at man nu har udsendt forbud mod enhver form for fremstilling af kors, helgenbilleder eller andre votivgen-stande.

Denne forordning har foranlediget Verdensbevægelsen for Menneskerettig-hederne til at protestere mod denne ind-griben i »den helt klare og umiskendelige menneskeret, når det gælder religions-, ytrings- og meningsfriheden«. I en skrivel-se til Det kommunistiske Partis første-sekretær i Czekoslovakiet, dr. Gustav Husak, påberåber præsidenten for ver-densbevægelsen, dr. Georg Meinecke, Köln, sig pressemeddelelser ifølge hvilke den czekoslovakiske regering gennem en særlig forordning har forbudt fremstil-lingen af de nævnte symboler og votiv-genstande.

Meinecke henviser i sin henvendelse til, at også Czekoslovakiet har under-skrevet De forenede Nationers Menneske-retskonvention, hvori det hedder, at et-hvert menneske har en selvfølgelig ret til at forkynde og give udtryk for den religion, han nu bekender sig til og til-hører, ligesom han også har ret til frit at ytre sig og give udtryk for sin mening på dette område »også i rent kunstnerisk form eller gennem et andet meddelel-se-middel«.

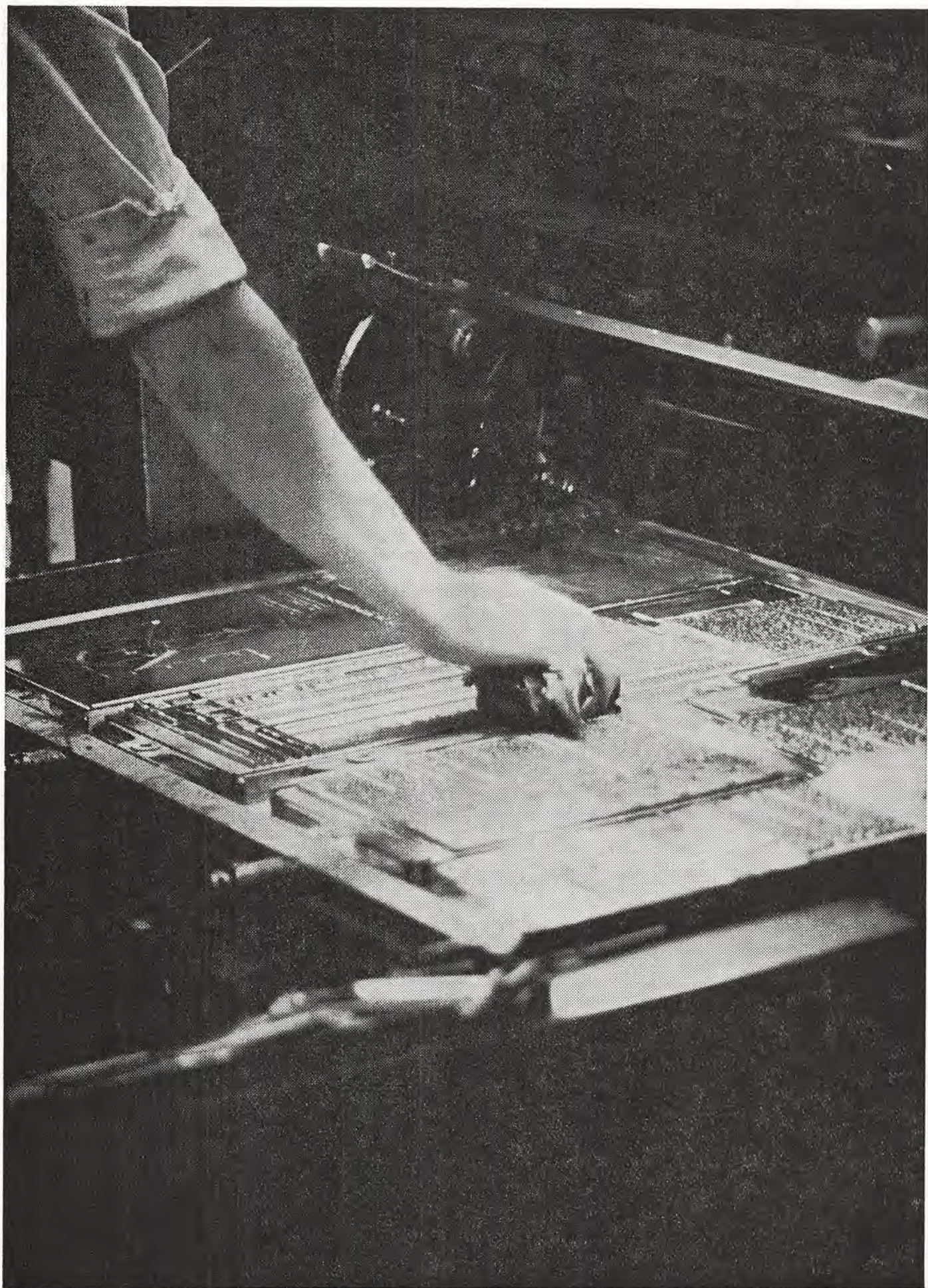
»Regeringen i Prag,« skriver dr. Mei-necke, »har i sin optræden her handlet på en sådan måde, at der er tale om et statsligt angreb på denne ret . . .«.

Det er i øvrigt ikke blot i Czekoslo-vakiet, det er hårdt og farligt at være kristen – og være det bekendt. Også i Jugoslavien er myndighederne i dag på vagt.

Det meldes herfra, at kommunisterne er stærkt foruroliget over at måtte kon-statere en ret udbredt og stærk religiøsitet i folket. I regionen Kosovska Vitina har det kommunistiske partis forbundsaf-delinger og de socialistiske arbejderfor-bund bedt deres organisationers central i Belgrad om at true alle medlemmer, der kan betegnes som »religiøst aktive« med eksklusion . . .

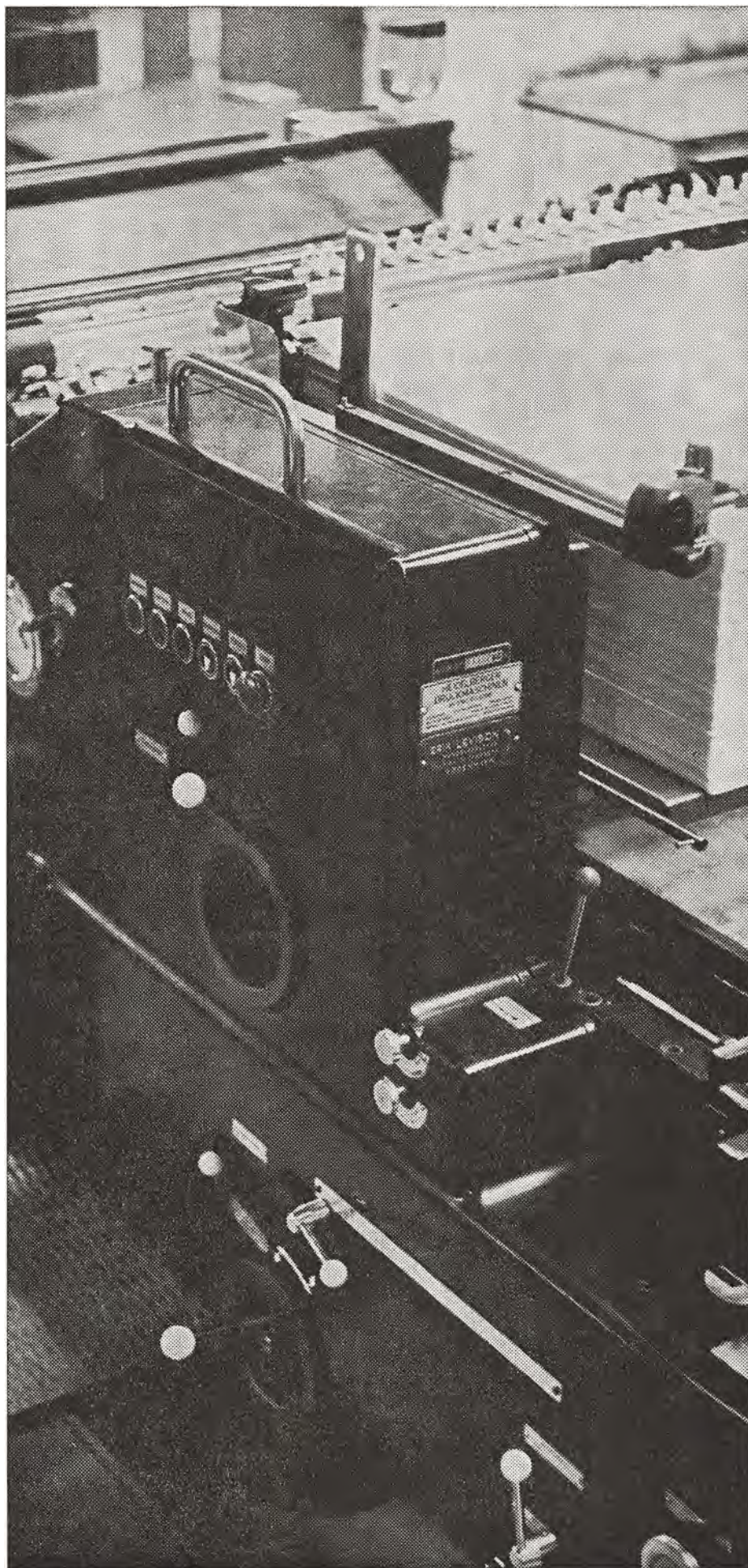
Dette beretter den græsk-ortodokse in-formationstjeneste i Chambéry ved Ge-neve i det sidste nummer af tidsskriftet »Episkepsis« med henvisning til K.P.-dagbladet »Politika« i Belgrad. Funktion-ærerne i de »socio-politiske organisation-er i Kosovska Vitina-regionen er åben-bart foruroliget over den kendsgerning, at omkring 80 pct. af befolkningen i de-te område – det svarer til halvdelen af alle politisk eller samfundsmæssigt orga-niserede indbyggere – åbent bekender sig til den romersk-katolske tro, til den ser-bisk-ortodokse kirke eller til Islam . . .

(K.P.)

Med tilslutning til de fire billeder på dette nytårsnummers forside bringer vi her endnu to billeder fra Duplex-Trykkeriet, hvor Katolsk Forum produceres.

Billedet til venstre: Satsen ligger i maskinen og får en sidste afpudsning. Til højre: Det blanke papir på vej ind i pressen.

DET HUMANISTISKE GYMNASIUMS PIONERER

Af Georg Heggum S.j.

Pædagogikken har som videnskab været ude for en betydelig udvikling i de sidste årtier, men man undres over, at dets historiske grundlag herhjemme stadigvæk er smækfuld af fordomme og usandfærdigheder. »Det humanistiske gymnasiums pionerer« er ikke kun spændende læsning, men også et aktuelt dokument, som de danske professorer i pædagogik kunne trænge til, for at få nedbrudt nogle fordomme om Jesuitternes pædagogiske arbejde. Jeg skal her nøjes med at nævne nogle, hørt i december 1973 på Københavns Universitet: Jesuitternes førende pædagogiske idé var konkurrencementaliteten! Deres elever var nødt til at lære latinske gloser i flere år uden at kende til glosernes oversættelse! Jesuitternes pædagogik er et eksempel på pædagogisk indoktrinering ...

Marcel sj

En hed augustdag i det Herrens år 1534 kunne man se en lille halt mand af sydlandsk ydre møjsommeligt arbejde sig op på Montmartre-højen uden for Paris. Med ham fulgte seks studenter af yngre og ældre årgange fra det parisiske lærdomssæde på Sainte-Généviève. Den lille gruppes mål var et gammelt kapel på skråningen, ikke langt fra toppen af højen. En af ledsagerne, en nyordineret ung præst, iførte sig messeklæderne, og under messen aflagde de alle højtideligt løfte om at leve i kyskhed og fattigdom samt at drage til Jerusalem for at omvende araberne.

Den lille, halte mand var spanier og kaldte sig Inigo. Senere lærte verden ham at kende som Ignatius af Loyola.

Dette var begyndelsen til Jesuiterordenen, og de begejstrede muselmands-apostle var fædre til de mænd, der gennem tiderne skulle erhverve sig et verdensry som opdragere.

Hvor lidt ved vi dog om den fremtid, som er os beskåret! 13 år i forvejen var officeren Inigo, mens han lå såret i sit hjem, kommet i tanke om, at der var laurbær, som var ærefuldere end dem, krigen kunne give. Han havde forsøgt lykken som eneboer i Manresa, som pilgrim i det hellige land og som tiggerstudent i Paris. Efter flere bagslag havde han fået samlet de seks stabile, der som han kun ønskede ét: at gøre Guds vilje. Kun langsomt havde han i sin udvikling overskredet tærskelen fra middelalder til humanismens renæssance, og efterhånden som tidens religiøse brøst afslørede sig for ham, så han også muligheden af en anden opgave end palæstina-missionen. Hvis den mislykkedes, skulle de syv stille sig til pavens disposition som en slagpatrulje, et blånkerkorps, letbevægeligt, smidigt, altid med dampen oppe, parat til at ile derhen, hvor kirkens front begyndte at vakle. En ting var de rørende enige om: at undervise kunne i hvert fald aldrig være deres formål. Et lærerkollegium med dets ensformige, fredelige tilværelse lå så fjernt fra det udrykningshold, som var Ignatius' ideal.

I løbet af få år voksede den lille skare. De 7 blev til 10 og de 10 til 15. Det viste, at der var behov for den lille spaniers idéer, og at der var noget ved ham, som tiltrak folk, i hvem den hellige ild brændte. Men hvorledes skulle man holde sammen på dem? Der var kun én vej: at søge pavens anerkendelse til at opstille nogle regler for fælles arbejde og levevilkår. I praksis blev det en ny orden. Det var egentlig ikke meningen, hverken fra pavens eller fra Ignatius' side. Idealet var stadig den lille, letbevægelige skare, og i den første pavelige anerkendelse 1540 var da også forudset et maksimumsmedlemstal

på 60. Men udviklingen trængte på. Skulle Ignatius' idéer ikke risikere at dø ud, måtte der skaffes udvej for tilvækst af unge kræfter. Adgangsbegrænsningen blev da også snart ophævet, og man oprettede nogle kollegier, i hvilke studenterne kunne bo, mens de fulgte forelæsningerne på universitetet. Om en undervisning fra ordenens side i disse kollegier var der foreløbig ikke tale.

Imidlertid gik reformationen sin gang over Europa. I Skandinavien, Tyskland, Nederlandene og en del af Frankrig var det kirkelige fællesskab brudt, fordi det bolværk kirken i de fleste lande kunne præstere var en gestlighed, hvis kultur og moral råbte til himlen om reform. Det er typisk for Ignatius' ildhu, at han på dette tidspunkt drømte om, med sin lille flok at genoprette kirkens enhed. Men jo mere han fik indblik i det europæiske religiøse virvar, desto klarere så han også, at ingen forbedring af forholdene var mulig, før menneskene lærte at tænke anderledes. Og det var det nye slægtled, man skulle have fat i.

Andre havde haft denne erkendelse før Ignatius. I Paris havde hollænderen Standonc 1490 startet en kongregation med det formål at samle fattige, men begavede unge mennesker i en kostskole for at gøre dem til »Kirkens søjler, nødvendige til dens opretholdelse«. Hans idé var at genoplive det 13. årh.s tiggermunkeideal. Standonck selv havde gået i skole hos »Brødrene af det fælles liv« i Holland. Der var han blevet oplært i Biblen og kirkefædrene samt i tidens syllogistiske spidsfindigheder under en skoletugt, som forbød eleverne at tumle sig, løbe, le, men som påbød dem at gå med afmålte skridt, holde øjnene sænket og være tavse. Det var en hård og glædesløs opdragelse, vendt imod den nymodens humanisme, uden sans for det positive i de nye idéer. Klassikerne blev næppe rørt, hvad Standoncks middelmådige latin lader erkende; derimod havde han modtaget en stærk påvirkning fra den såkaldte »devotio moderna«, den fromhedsretning, hvis skønneste frugt er Thomas a Kempis' lille bog om »Kristi efterfølgelse«. Det var i sine egne læreres strenge ånd, at Standonck ønskede at opdrage de unge. Karakteristisk er kongregationens formål: at opdrage *fattige* unge mennesker. De fattige, som var vant til afsavn og lidelser, syntes ham bedst egnede til at leve et selvfor-nægtelsens liv i Kristi fodspor. Imidlertid viste denne skoleorden sig hurtigt at være ude af stand til at dæmme op for den religiøse opløsning. I løbet af dens første tiår svandt medlemmernes tal ind til halvdelen af det oprindelige. Flere blev bortvist for at have spist kød i smug, andre blev syge. Uafledelige bønner, gensidig udspionering, faste og dår-

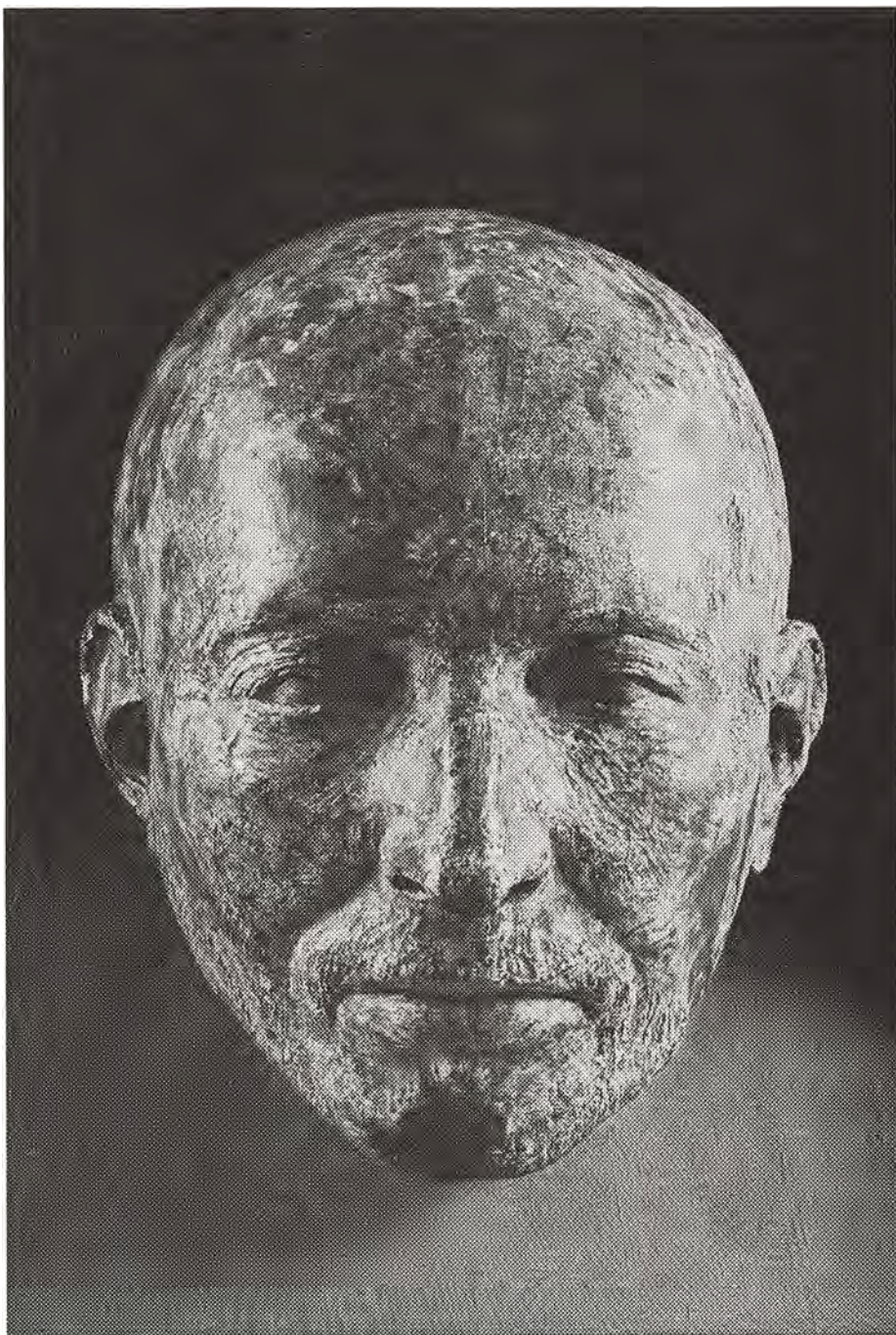
lig kost, for både legeme og ånd, frembragte en træg og dyster slægt, af hvis rækker de mørkemænd fremgik, der var deciderede modstandere af humanismen, sammenbidte forkæmpere for den gamle, skolastiske opdragelse, for alt, hvad der hed ortodoksi, tradition og autoritet. De måtte nødvendigvis gøre en ynkelig figur i den vældige intellektuelle og religiøse krise, som reformationstiden bragte. I de samme mørke og trange klasseværelser, som forgængerne det sidste par hundrede år havde benyttet, fortsatte de med at banke middelalderens lærebog i grammatik, Donat, forfra og bagfra ind i de små vordende studenter, som allerede i otte-års alderen under gråd og tænders gnidning indførtes i grammatica og

logica og lærte at distingvere med *causa efficiens, materialis, formalis, intrinsecus, extrinsecus*, med *atqui* og *ergo* så godt som nogen Erasmus Montanus.

Humanisten Erasmus af Rotterdam tegner et billede af den udklækkede student, som vil vække mindelser hos enhver dansker:

»Se disse filosoffer, værdige folk udi skæg og kappe, som mener, at de er de eneste lærde, mens alle andre kun er flygtige skygger. Skønt de ikke kender sig selv og på grund af deres nærsynethed og åndsfraværelse ikke engang ser grøften eller stenen, som er i vejen for dem, praler de af, at erkende idéerne, universalierne, de abstrakte former, *substantia prima*, quidditeter og hæcceite-

Den hellige Ignatius af Loyola

ter – alle slige ting, som er i den grad subtile, at man selv ikke med øjne som en los ville være i stand til at skelne dem. De er bevåbnede med en hoben skolemesterdefinitioner, implicite, explicite, conclusioner og propositioner, de leger skjul bag så mange talemåder, at jeg tror selv Vulkan med sit net ikke kunne få fat i dem.»

Det var ikke underligt, at humanisterne søgte at drukne denne skole i et hav af latter; men samtidig søgte man også at skabe en afløser, som svarede til den ny tids fordringer. Det gjaldt om at opdrage en ny slægt, hos hvem alle menneskelige egenskaber var ædelt udviklede under indflydelse af antikkens arv og bygget op på et solidt kendskab til latin og græsk. De nye skoler skød op rundt omkring, ofte med støtte af biskopperne. Alene i Frankrig eksisterede der inden jesuiterordenens oprettelse (1540) henvend en halv snes humanistiske gymnasier eller kollegier, som de kaldtes, da eleverne boede på skolen. Kostskolesystemet var uadskilleligt forbundet med den humanistiske opdragelse, idet tanken var at lægge hele elevens uddannelse, både hans moralske og kundskabsmæssige formning, i skolens hånd.

Med de gamle skoler faldt også det ideal, som de trods alt havde båret. Menneskets mål var ikke længere Gud. Det humanistiske gymnasium satte mennesket i centrum. Hermed være ikke sagt, at man kastede troen over bord; men man frigjorde sig for kirkens formynderskab, der følte som en spændetrøje, og man hævdede skolens ret til at udvikle andre egenskaber og evner i eleven end dem, der var nødvendige til en senere præstegerning. Med henblik på den gejstlige skoles forfald og præsternes lave dannelsesstrin forstår man den sympati, der opstod mellem humanisme og reformation. Herhjemme var Poul Helgesen i begyndelsen en begejstret tilhænger af reformationstanken, og på samme linie ligger en af de første jesuiters indberetning, nemlig fra Tyskland, at de dannede præster (deres tal var ringe) hældede til den nye lære. »De græsktalende er luthersk-sindede« hedder det kort og godt. Foruden det humanistiske gymnasium var der, navnlig fra reformatorsk side, sat en mængde privatlærere ind i kampen. De modtog børnene i deres hjem, og undervisningen, der foregik i enrum, bød naturligvis på rig lejlighed til at latterliggøre gejstligheden i elevernes øjne. Og fra foragt for præsterne var der kun ét skridt til foragt for kirken og dens lære.

De to lejre stod således så stejlt som muligt over for hinanden. Den gamle skole så med bekymring på ungdommens verdensliggørelse ved forgudelsen af det menneskelige og dyrkelsen af de he-

denske forfattere. Den nye skole så ungdommens fordummelse udgå fra skolastikken med hele dens træge fastholden ved overleverede studieformer.

Der er bevaret tilstrækkeligt af læseplaner og ordensregler fra de første humanistiske gymnasier til, at man kan danne sig et begreb om, hvad der foregik. Men en pen fra samtiden har tegnet os et klart billede af den pædagogiske situation. Rabelais har i bogen om den unge kæmpe Gargantua taget de to modstandere på kornet, og skønt han selv er udpræget humanist, er han overlegen nok til at tegne en lystig karikatur af dem begge.

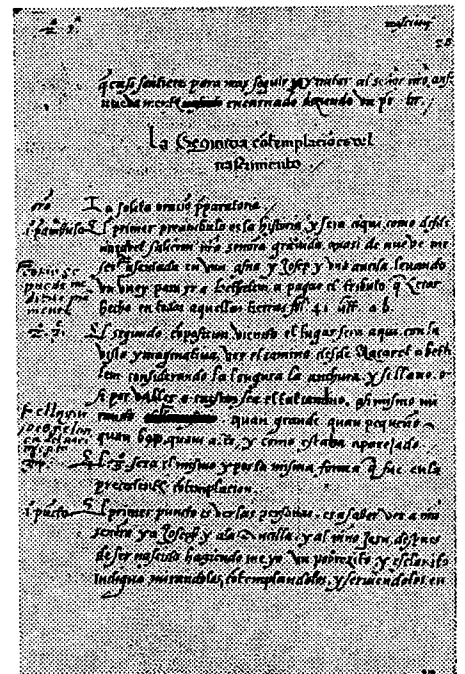
Gargantua sættes først i skole for »sofisterne«, hvor han år igennem tygger drøv på Donat og middelalderens mange kommentatorer. Da han har læst i ti år, består hele hans lærdom i at opremse, hvad mester ditten eller mester daten har sagt om dette eller hint. Hans manerer er bondske, og med sin sløvede ånd og sin dårlige latin er han ude af stand til at deltage i en dannet samtale. Under hans studier dør hans lærer, men »en anden gammel hostepeter« indtager hans plads og fortsætter i samme spor. Til overflod får vi et overrådigt lystigt portræt af en »sofist«, som i en lærd tale i den gamle stil forsøger at bevæge Gargantua til at tilbagegive Notre Dames klokker, som kæmpen har stjålet. (1. bogs 19. kap.).

Synet af en tolvårig opvakt page, som underholder sig med de voksne på fejlfrit latin og med høviske lader, får Gargantuas fader til at lade sønnen prøve den humanistiske skole. Gargantuas nye lærer lader først en læge komme, som giver den unge mand et afføringsmiddel, der har den virkning at lade ham glemme alt, hvad han har lært i den gamle skole. Efter at der således er skaffet rum for nye kundskaber, får vi Gargantuas dagsorden at se. Han står op kl. 4 om morgenen og begynder straks at studere. I regelmæssig rytme skifter forelæsning, privatstudium, og repetition af det læste og hørt. Intet øjeblik får lov at gå ubenyttet hen, selv når han går afsides, følger en lærer med og læser et stykke af klassikerne for ham. Mens man spiser, forelæses der, og ved rekreationen efter bordet samtaler man om emner fra den klassiske litteratur eller naturvidenskaberne. En stor del af eftermiddagen helliges sport, men som et dannet menneske svømmer og klatrer man med en bog i hånden. Ud på natten slutter programmet med en kort oversigt over alt, hvad der er læst og hørt i dagens løb.

Billedet af det humanistiske studium er vel en karikatur, men det er næppe ment som en kritik. De unge styrtede sig virkelig over de nye videnskaber med

en kundskabstørst, som ikke kendte grænser. Alt var jo så strålende nyt og forjættende. En af datidens jesuiterrektorer, der var lykkeligere end sine moderne kolleger, indberetter til Rom, at hans elever snarere må holdes i tømme end ansøres i deres læseiver, og en elev bekender, at han ofte, efter at lyset var slukket på sovesalen, fortsatte med at studere, sålænge månen var fremme. Man var i færd med at forspise sig på antikkens græsgange, i det forfængelige håb derigennem at trænge ind til dens inderste væsen, som netop var harmoni, mådehold, ligevægt. På opdragelsens område blev humanismen derfor til *kerise*, lige farlig for fortid og fremtid.

I Paris havde Ignatius lært humanismen at kende. Hans horisont var blevet udvidet, og det er sandsynligt, at det meget vigtige »Fundament« i den af ham forfattede »exercitiebog« i sin sidste udformning stammer fra denne periode.

Exercitiebogen i Ignatius' håndskrift

»Mennesket er skabt«, hedder det her, »for at love Gud, vor Herre, ære ham og tjene ham og derigennem frelse sin sjæl. Og alt andet på jorden er skabt for menneskets skyld, for at hjælpe ham at nå sit mål, for hvilket mennesket er skabt. Heraf følger, at mennesket skal bruge de skabte ting for så vidt, som de hjælper ham til at nå dette mål, og afholde sig fra at bruge dem, når de hindrer ham.« »Alt andet på jorden...« altså også videnskaben, kulturen og kunsten. Som afbilleder af den evige visdom, godhed og skønhed skulle de hjælpe med til at føre mennesket til Gud. Der var ingen grund til, at ikke også præsterne skulle være på højde med den ny tids dannelse. Man kan vanskeligt overvurdere den rolle, som exercitiebogen kom

til at spille i Ignatius' og i øvrigt i hele ordenens liv. Det var i exercitiernes ånd, at Ignatius sagde ja til alt det nye, at han tog det ind i sine folks uddannelse for at anvende det i det godes tjeneste. Snart begyndte de kundskabsrigeste patres at undervise de unge ordensmedlemmer hjemme i kollegierne, og det varede ikke længe, før også læge studenter fik lov at komme med til timerne. Dog, det var kun halvgjort værk. Han forstod, at humanisterne havde ret i deres anskuelse, at hvis opdragelse skulle frugte noget, måtte opdragerne have hele mennesket. Kollegierne var det bedste middel til en indre kirkelig reform, kun gennem dem kunne man virkelig lære menneskene at tænke anderledes. Når vi erindrer os forudsætningerne for jesuiterordenens stiftelse, kan vi forstå, at oprettelsen af det første collegium har kostet stifteren nogle søvnløse nætter. Mange år senere, da ordenen havde erobret sig et ry ved sin skolevirksomhed, spurgte Ignatius' sekretær, pater Polanco, ham, hvem der egentlig først var kommet på den idé at lade ordenen optage lærergerningen. Ignatius svarede, at det var pater Laynez, den kloge og besindige blandt de første seks fæller. Det er sikkert rigtigt. Ignatius har ladet sig overtale. Men hans storhed ligger deri, at da han engang har erkendt den opgave, forsynet havde til den unge orden, ikke tog hensyn til sine egne ønsker, men satte alt ind på at løse den så godt som muligt. Det havde i øvrigt næppe været muligt at stå længe imod.

Pater Laynez

Alle kloge folk så, hvilken uhyre betydning det humanistiske gymnasium kunne få for kirkens genrejsning, og opfordringer til at åbne skoler for ungdommen strømmede ind. Tyskland, Indien, Spanien, Sicilien bad og bønfuldt om kollegier. Ti år efter jesuiterordenens anerkendelse er der allerede indført et særligt afsnit om ungdommens undervisning i formålsparagraffen (1550).

I begyndelsen drejede det sig om blandede kollegier, dvs. ordenshøjskoler, hvortil også ikke-ordensmedlemmer kunne få adgang. Tanken om egentlige børneskoler afviste Ignatius under henvisning til utilstrækkelige lærerkræfter. Men også denne sidste skanse faldt. Den kendsgerning, at opdragelsen i det væsentlige fuldbyrdes i de tidlige år, og at det gjaldt om at forme hele personligheden, lod sig ikke afvise. 1555 tog en anden af veteranerne, pater Nadal, initiativet til at åbne en abc-klasse i Wien. Ignatius billigede fuldtud dette skridt, og hermed var jesuiterens skole komplet. De underviste nu lige fra de første forberedelsesklasser op til de akademiske grader i filosofi og teologi.

Nu som før lå dog hovedvægten på det egentlige gymnasium og de umiddelbart tilsluttede filosofiske studier. Men gymnasiet modtog til gengæld det unge menneske i en spædere alder end nu om stunder. Gerne i 10-års alderen og i hvert fald ikke senere end i 14-års alderen begyndte den vordende student på de humanistiske fag. Lidt efter lidt opøvedes han i at skrive og tale klassisk latin, samtidig med at han indførtes både i den klassiske litteratur og i naturvidenskaberne.

Ved siden af en fornyelse i den religiøse opdragelse, som ikke behandles i denne artikel, blev det jesuiterens pædagogiske indsats gennem deres fremragende kendskab til den menneskelige natur at skabe en studieordning, der kom til at stå sin prøve gennem de følgende århundreder.

Som allerede nævnt studerede renæssancens ungdom i et tempo, som førte til én eller flere doktorhatte i nittenårsalderen. Undervisning uden pause fra kl. 5 til kl. 10 og fra kl. 13 til kl. 18 var almindelig. I kollegierne, der var underlagt Paris' Universitet, havde man ingen fritid hverken før eller efter middagsbordet, og vi skal helt op til 1626, før vi finder et reglement, som tillader eleverne at lege én gang om ugen og yderligere om sommeren tilstår dem en times frit samvær efter middag, tirsdag og torsdag. Der fandtes ingen sommerferie, og kun nødtvungent satte man tempoet lidt ned i den varmeste tid. Kollegierne under Københavns Universitet efter reformationen havde mødepligt hver søndag til eftermiddagsgudstjenesten og 14 dages sommerferie midt i september.

I løbet af de første tyve år fik Jesuiterne dæmpet galskaben. Timeplanen i det første franske collegium (1556) lød på tre timer om morgenen og tre om eftermiddagen; men ti år senere var den reduceret til fem daglige timer i gymnasiet og fire for de filosofistuderende. Dette antal blev stadfæstet i studieord-

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefy

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejlø

Ejgod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektrinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

- der får De
mere
for pengene - -

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarimestre
Ramsherred 13 - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

ningen af 1586. Kostskoleelevernes dag havde følgende program:

Kl. 5: Vækning, morgenbøn, 1 times studium, messe.

Gymnasiet: Undervisning fra 8 til 10,30.

Filosofien: Undervisning fra 8 til 10. Middagsmad kl. 11 (Fastedage kl. 12).

Gymnasiet: Undervisning fra 14 til 16,30.

Filosofien: Undervisning fra 14,30 til 16,30.

Aftensmad kl. 18,30.

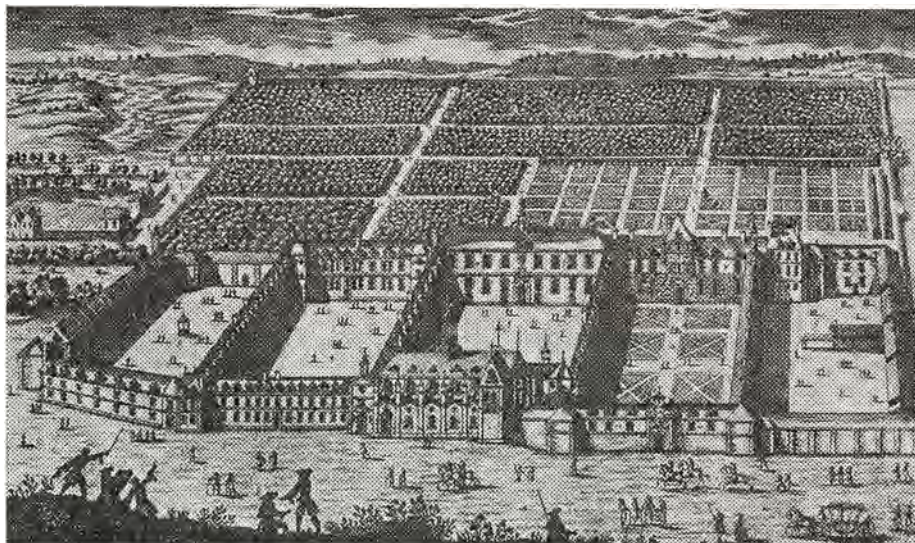
Sengetid kl. 20,45.

I sommermånederne var hele timeplanen lagt en time tidligere, en ordning, som i øvrigt allerede var forudset i benediktinernes regel. Til privatstudium, henholdsvis lektielæsning var der afsat en time om morgenen og to timer efter skoletid om eftermiddagen. Den gamle tradition at holde en times repetition eller disputerøvelser lige oven på middagen fik man med held undertrykt i de fleste lande. I Frankrig mislykkedes det, på grund af forældrenes modstand! Skolegangen efter aftensbordet blev strøget,

over. Når dette var overstået, gentog han lektien sætning for sætning med en nøjagtig udredning af indholdet; digte blev parafraseret, enten på latin eller på modersmålet. Så fulgte oversættelsen, først ordret, derefter i en grammatikalsk korrekt, fri oversættelse, jfr. Blicher i »Juleferierne«. Efter at have oversat, tog han hele stykket forfra og gennemgik det med en grammatikalsk og saglig kommentar, alt efter klassens standpunkt.

Dette sidste var meget vigtigt. Jesuiternes studieordning af 1586 pålagde læreren at holde sig inden for undervisningens rammer:

»Han skal ikke behandle ting, der går over elevernes forstand og heller ikke spilde tiden, som lærere plejer at gøre det, på vanvittige grammatikers feberfantasier; men han skal holde sig til et fåtal af regler, taget fra de bedste autorer. Han skal kende de betydeligste forfattere inden for poesi, historie og retorik til bunds, og selv være øvet i at tale og skrive. Navnlig bør hans kendskab til græsk være over middel, og han

Jesuitterkollegiet »la Fleche« i Frankrig

og i stedet indførtes en times rekreation efter middagen og tre kvarter efter aftensmaden. Endvidere indførtes en ugentlig fridag, i regelen torsdag, på hvilken dag eleverne tilbragte tiden i det fri, som oftest på en til kollegiet hørende landejendom. Lørdag eftermiddag sluttede undervisningen en halv time tidligere.

Ikke alene timeplanen, men også undervisningsmetoden var nøje fastlagt. I de klassiske sprog lagde man vægt på en grundig gennemgang af teksten. Der var ganske bestemte regler for, hvorledes der skulle forelæses. Først oplæste læreren stykket, ca. 15 linier med rigtig betoning og skandering af versene. Derefter forklarede han kort det oplæste, fremhævede hovedtanken og trak i kort-hed forbindelseslinierne bagud og frem-

må være blottet for den pseudovidenskabelige opblæsthed. Han må ikke overvælde barnets ånd med dynger af regler, han må ikke give dem mindreværds-komplekser ved at føre dunkel tale, eller forvirre dem med endeløse diskussioner og spørgsmål om ørkesløse problemer eller afvigende meninger. Men han skal hjælpe dem at træne hukommelsen og ved sin klarhed give dem smag for studiet. Man må absolut udelade reglerne for de sjældne undtagelser fra reglerne, der er det triste resultat af grammatikernes guld-samlerflid. Undtagelser lærer man bedst ved læsning af tekster og praktiske øvelser.«

Dette billede af den humanistiske jesuit og hans undervisning er tegnet mere end halvandet hundrede år før Holberg.

Det stammer fra jesuiterkollegiet i Coimbra som et resultat af de erfaringer, man havde gjort der.

Man ser, at ordenen i løbet af de få år havde fået tag i det humanistiske gymnasium og givet det en fast og moderne form, der i fortrinlig grad gjorde det egnet til at bibringe de studerende en menneskelig og videnskabelig dannelse i dette ords bedste forstand. Mens universitetets lærde skoler kun såre langsomt kæmpede sig fri af den senmiddelalderlige døde undervisningsform eller -herhjemme - hurtigt faldt tilbage i den gamle skure i den periode af ortodoksi, som fulgte på reformationsårhundredet, omsatte jesuitterne med velgørende friskhed overalt deres moderne skoletanker i praksis. Ganske vist var de børn af deres tid, og den første generation var

selv udgået fra den gamle skole. De har sikkert ikke manglet bagstræbere i deres rækker; men deres styrke var deres på en gang stramme og smidige internationale organisation. Ignatius' bærende tanke om det letbevægelige korps resulterede på skoleområdet i et spind af forbindelseslinier mellem ordenshusene i de forskellige lande indbyrdes og med hovedsædet i Rom, hvorved erfaringer kunne udveksles og retningslinier hurtigt udsendes. Danmarks skolehistorie i de første hundrede år efter reformationen viser til fulde den katastrofale virkning isolation har for åndsvidenskaberne. Jesuitterne imødegik faren, og for deres indsats for at forene de gamle værdier med de nye idéer vil Vesterledens kultur altid forblive dem tak skyldig.

LÆNGSEL EFTER JESUS, GUDS VISDOM

Sognepræst J. M. Quaedvlieg opfordrede mig engang til at oversætte den hellige Montforts salme *Les Désirs de la Sagesse*. Selv om Montforts spiritualitet måske ligger lidt fjernt fra netop vor tid, kan det vel alligevel have interesse at bringe denne gendigtning.

Aage Dyrkjøb

Kom, høje Visdom, thi nu vil jeg arme dig bede ved min milde Jesu blod og bede ved Marias hjærtevarme, vi skuffes ingensinde i vort mod.

Hvorfor forøger du min martyrkummer? Jeg søger dig ved nat og dag - du véd. Så kom, min sjæl en attrå til dig rummer og jeg fortæres af min kærlighed.

Højt elskede, Guds Visdom, hør det banker!

Luk mig dog ind, en fremmed er det ej, men kun et hjærte, fyldt med længsels-tanker, som blot begærer ét, at bo hos dig.

Men vil du ikke, at jeg skal tilhøre dig helt, afvis dog ikke mine råb, lad smærten altid dertil sjælen føre, at den dig søger trods hvert skuffet håb.

Jeg kaster mig i støvet, ussel, ringe, vil du mig ikke kende i min nød, så giv mig blot en skærv, som jeg kan bringe

de fattige, som ejer troens glød.

Guds Visdom, dybt jeg frygter, der skal hælde

mig det usalige at være fejg og ligegyldig, aldrig skulle kende den troens ild, som kan opflamme mig.

Ja, værdige Guds Moder, jomfru rene, gør mig delagtig i din klippetro, ved dig den høje Visdom vil forene sig med min sjæl, al godhed i mig bo.

Guds Visdom, kom, Marias tro skal være mit sikre håb, hun altid hos dig bor. Hun ville dig engang til livet bære, ved hende blev du menneske på jord.

Så tror jeg fast: alt kan mig svage hælde. Guds Visdom, Jesus, vil mit hjærte nå. Det er Guds ord, som ingen magt kan vende.

Thi den, som tror og beder, han vil få, og den, som tror og banker, ind vil gå, og den, som tror og søger, vej skal kende.

GUD ALENE

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenør
Ingeniør - Aut. kloakmester
Bjergstøvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING

Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 - 82 46 40

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys - Kraft - Oliefy
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolie
Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A - Horsens
Telefon 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian Walther
HORSENS

Rådhusvej, Vejle

**Poul
HENRIKSEN**

Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger...

Frugtcentralen

Vejle - Telf. 82 09 26 - 82 11 26
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle - Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

VÆRD AT LÆSE

KØNSROLLER OG KRISTENDOM

Synspunkt nr. 17

DMS-forlag 64 s., kr. 17.25.

Igen tager serien »Synspunkt«, udgivet af det danske missionselskab, med nr. 17 et aktuelt og kontroversielt emne op til debat. På en såvel informativ som engageret måde behandles emnet Kønsroller og Kristendom af et bredt panel af forfattere.

En overbevisende indledning får vi fra Anna Marie Aagaard, der i et interview fortæller om personlige oplevelser og derudover fremkommer med mange kontante synspunkter. Hun fremhæver det kristne aspekt ved kvindens frigørelse, der nødvendigvis - som så mange gange tidligere - skulle resultere i en uheldig polarisering.

Et anonymt sydafrikansk bidrag fører til debattens kerne og hovedproblem ved at behandle den vældige udfordring, kvindens frigørelse udgør for den kristne teologi, med dens stærkt autoritære mandligt-faderlige Guds billede. I et andet sydafrikansk indlæg berøres de spørgsmål, der i sammenhæng med kvindens frigørelse stilles til seksual- og ægteskabsmoral.

Anne-Marie Kreisberg, hæftets katolske bidragsyder, udmærker sig ved en klar og forståelig analyse af familiens krise i dag under de ændrede betingelser, der medfører nye funktioner og ideologier.

Til den mandlige forfatter blev der reserveret et mindre sagligt emne: J. Roach skildrer - efter gennem et år at have byttet rolle med sin kone - en hjemmegående husfars problemer. Hurtigt viser det sig dog, at denne personlige oplevelse afslører dybe og vigtige facts om kønsrollerens betydning.

Det mest engagerede indlæg er skrevet af Margarete Auken. Under titlen Min ven Paulus, redder hun Paulus ud af fundamentalisternes hænder, der så gerne bruger ham som våben mod kvindernes frigørelse i kirken. En god artikel.

Hæftet slutter med et bidrag fra Maja Valby. Hun skildrer kvindens rolle i kirken ud fra sine mangeårige erfaringer i KFUK - og med hjælp af nogle perikope (afsnit af Bibelen, som oplæses ved gudstjenesten). Via en statistisk oversigt viser hun, i hvor høj grad kvinderne er underrepræsenteret i diverse kirkelige organisationer og besluttende organer. Man undres over, at de katolske organisationer klarer sig så pænt, men forklaringen må nok være den, at de katolske organisationer ingen besluttende magt har... vi må vente på bispinder.

Et godt nummer, som forhåbentlig vil bringe debatten om kvindens frigørelse i kirken ud til et bredere publikum - og dermed også gøre den mere forståelig.

Marcel SJ

JOHANNES XXIII

Af Peder Højen.

*G. E. C. Gads forlag. 1973.
99 s., kr. 34,50.*

For ti år siden døde den gode pave Johannes. En god anledning for Gads forlag til at udgive Peder Højens lille bog om Johannes den XXIII. Det var på tide at en bog, blev skrevet på dansk, om en pave, hvis betydning for kristenheden og verden tilsyneladende ikke er gået op for alle herhjemme.

Det er lykkedes Peder Højen på få sider at give et dækkende billede af pavens person og virke. Bogen indledes med en kort biografi om Angelo Guiseppe Roncallis, som fører os direkte ind til pavens afgørende og skelsættende værk: åbningen af det andet Vatikanerkoncil. Læseren får et godt indtryk af koncilets arbejde og af pavens forhold til og indflydelse derpå.

I tre kapitler fremhæver forfatteren pavens væsentligste bidrag til Kirkens fornyelse: den økumeniske tilnærmelse, det sociale ansvar med Mater et Magistra, og det politiske med Pacem in Terris. Igen er man taknemmelig for og forbløffet over, at forfatteren i en kortfattet tekst kan give så god, dækkende og loal en redegørelse for pave Johannes afgørende indsats og ideer.

Marcel sj

GÆRDET ER BRUDT NED

Nytestamentlige tekster, i ny oversættelse, og fortolkning af unge studerende. København 1973. DMS-forlag kr. 16,40.

»GærDET er brudt ned« er resultatet af et spændende arbejde med nytestamentlig missionsteologi, som århusianske teologistuderende har udført under redaktionel ledelse af pastor Karl Erik Wienberg og på initiativ af Det danske Missionselskab.

Hvert af bogens elleve kapitler er redigeret af en student. De består af en nyoversættelse og fortolkning af en nytestamentlig perikope. Bogen afsluttes med nogle hovedsynspunkter i den nytestamentlige missionsteologi, forfattet af universitetslektor Sigfrid Pedersen.

Bogen er velegnet til bibelstudium og byder på glimrende tekstforklaring, som forhåbentlig vil være en hjælp til udbredelse af en bedre funderet missions-tanke.

Marcel sj

OP- FORDRING

Til skolernes katolske religionslærere og til kateketerne i menighedene

Som De ved, har paven indbudt til at påbegynde forberedelsen af et helligt år, et såkaldt »jubelår« i 1975 for *Fornyelse og forsoning*. I modsætning til tidligere jubelår, som først blev fejret i Rom og derefter i de øvrige bispedømmer, har paven besluttet denne gang at gå den modsatte vej: Først en forberedelsens tid i lokalkirkerne og derefter den fælles fejring i Rom. Denne fremgangsmåde skal samtidig udtrykke Roms respekt for og enhed med lokalkirkerne som levende medlemmer af Kristi ene, universelle Kirke.

Jubelåret vil falde sammen med ti-året for afslutningen af det 2. Vatikan-koncil. Dets tema følger koncilets hovedanliggende op: Fornyelse af kirken i Kristi ånd og udsoning med Gud og mennesker. Mange kræfter rundt om i kirken er i det forløbne ti-år brugt til en nødvendig strukturfornyelse. Imidlertid kan der nu spores en voksende længsel efter en åndelig fornyelse, som alene kan gøre de nye strukturer virksomme og frugtbare.

Paven kalder til »omvendelse, bod og hjerternes forvandling«, til »et ægte, vittalt og lykkeligt gudsforhold«, der kan blive kilden til en udsoning med andre mennesker i kirkens eget fællesskab, i samfundet, i forholdet mellem nationerne, mellem de forskellige kirkesamfund osv. Hele kirkefolket kaldes til et dybere personligt og fælles engagement i bud, eukaristi, bøn og forsoning på alle planer.

Vort bispedømmes pastoralråd har nedsat en arbejdsgruppe, som skal bistå kirkens forskellige organer herhjemme med at forberede jubelåret. Arbejdsgruppen henvender sig herved til Dem med flg. praktiske forslag:

at opfordre Deres elever til at *tegne/male plakater eller fremstille collager* omkring emnet »jubelåret« og/eller dets tema Fornyelse og forsoning.

Der står os et dobbelt formål med dette forslag for øje:

1) at aktualisere emnet for eleverne og aktivere dem, således at jubelåret bliver noget levende for dem,

2) at få fremstillet en række plakater/collager, der kan bruges til ophængning rundt omkring i kirkernes våbenhuse, mødelokaler o.l., og som ved børnenes spontanitet i udtryksform måske kan virke mere umiddelbart end en »voksen«, seriefremstillet plakat.

Der udskrives herved ikke en plakat-konkurrence. Det er tanken, at såvidt muligt *alle* plakater skal bruges til ophængning.

Jeg vil foreslå, at plakaterne bliver forsynet med en kort tekst, der peger på jubelåret eller dets tema. Yderligere, forklarende tekst er selvfølgelig velkommen. Plakaternes/collagernes størrelse må gerne være ca. 50×65 cm.

Plakaterne bedes sendt til min adresse. Herfra vil de så blive sendt ud til ophængning i kirkerne, skolerne osv. Som en vejledende frist for indsendelse vil jeg foreslå *den 15. januar*.

Jeg vil slutte med at nævne en række bibeltekster, som er billedrige, og som evt. kan danne udgangspunktet for Deres samtale med eleverne om jubelåret og inspirere dem til valg af emne. Teksterne er kun ment som en første håndsrækning. Mange andre vil være lige så velegnede.

3. Mos. 25, fra v. 8 – Es. 61, sml. Lk. 4,14–21 – Es. 11,1–12 – Mt. 5, 23–24 – Mt. 3 – Mt. 4,14–16 – Mt. 7,7–11 – Apg. 2,1–11 – Ef. 4,20–32 – Hebr. 5.

Arbejdsgruppen håber, at det forslag, der her er forelagt Dem, også vil være til glæde for Dem og til gavn for Deres arbejde.

Med venlig hilsen, på arbejdsgruppens vegne,
A. Dekkers S.J., Sostrup Kloster,
Gjerrild, 8500 Grenå.

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ
Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

HANDELSBANKEN
• altid med i billedet

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros
Hobro - Telefon (08) 52 15 44

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding - Telefon 52 33 44

Fint arbejde - - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

UDMÆRKELSE

Medicinalhistorikeren, professor emeritus, dr. med. h. c. *Peter Vilhelm Møller-Christensen*, er som følge af sit fortjenstfulde udgravningsarbejde vedrørende skeltematerialer fra Danmarks middelalder og sin udforskning af middelalderens sygdomme af pave Paul VI udnævnt til kommandør af Silvesterordenen.

S. K. LAVARD GILDE

SANKT KNUD LAVARDS MESSE

I anledning af årsdagen for Sankt Knud Lavards martyrium indbyder gildet, der bærer hans navn, til messe i den nyligt genåbnede Sct. Ansgars Kirke, mandag den 7. januar kl. 19,30. Efter messen er der generalforsamling og samvær i præstegården, hvortil interesserede er velkomne.

K. G.-H.

FOREDRAG

7. TORSDAGSFOREDRAG OM SAKRAMENTERNE

Torsdag den 10. januar kl. 19,30 holder pastor Kjeld Geertz-Hansen det første af ialt 7 foredrag over »Kirkens Sakramenter« og vil fortsætte dermed de efterfølgende 6 torsdage. Det foregår i præstegårdens undervisningslokale, Bredgade 64. Efter hvert foredrag er der spørgetime.

K. G.-H.

ASSISIKREDSEN

PÅSKEREJSE TIL ASSISI

Assisikredsens arbejdsudvalg planlægger allerede nu en samlet grupperejse for kredsens medlemmer og andre interesserede til Centro Ecumenico Nordico i Assisi i påsken 1974. Med det forbehold,

som oliekrisen medfører, gives der følgende, forløbige oplysninger:

Rejsebureauet prøver på - i lighed med dette års påskerejse - at arrangere en rejse med afgang fredag den 5. april (morgen) og hjemrejse tirsdag den 16. april, til en pris af ca. kr. 1.050,-, hvori er inkluderet fly til Rom, bustransport til Assisi, ophold med helpension på Centret og eksklusive tillæg for enkeltværelse (ca. 3 kr. pr. dag).

Hvis denne rejse ikke kan arrangeres, kan følgende rejse foretages:

Afgang med fly fra København fredag den 5. april (morgen). Hjemkomst til København fredag den 12. april (aften). Pris ca. kr. 850,-, inkluderet fly til Rom, bustransport til Assisi og ophold med helpension på Centret. Opholdet kan eventuelt forlænges med 1 uge, hvis man ønsker det.

Man vil få tilsendt det endeligt fastlagte program, når det foreligger, ved snarest muligt at henvende sig til sekretær *Ruth Lund Jensen, Solvej 12, 3400 Hillerød.*

Hjælp til Kronisk syge

LILLE TJENESTE - STOR GLÆDE

Gennem en række år har venlige mennesker på min opfordring sendt mig brugte frimærker til kronisk syge arbejdere i Belgien. Deres frimærkesamlinger er ofte deres meget yndede hobby, tit den eneste mulige i deres tilstand.

Disse samlere er meget taknemmelige for vor lille håndsrækning. De takker gennem en god kammerat, der fordeler mærkerne. Flere af dem har selv skrevet, at de lønner de fjerne venner med deres forbøn.

Må jeg har sige, at jeg stadig tager mig af den beskedne sag. Flere tænker vist, at jeg har lagt den på hylden. Det er ikke tilfældet. Forskellige har hjulpet mig med at rense tilsendte mærker. Men desværre har mange af mine givere vist ment, at det lille initiativ var opgivet. Tør jeg bede om fornyet støtte? Netop juleposten kan måske give en rigere høst.

Med tak til alle, der hidindtil har sendt mig mærker, beder jeg igen om hjælp.

Gid mange vil være med til også på den måde at glæde op opmuntre syge og prøvede!

Jeg venter en ny strøm af mærker fra Dem! Adressen er:

*P. Olaf Jan Ballin,
St. Lioba Hjem,
O. V. Kjettinges Allé 7,
2000 København F.*

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved *Kurt S. Thomsen*

Søndag d. 6/1: HELLIG 3 KONGERS
DAG (Herrens Åbenbarelse): Es. 60,
1-6. - Salme 71 (72), 2. 7-8. 10-11.
12-13. (R: 11: Alle jordens folkeslag
skal tilbede dig, Herre). - Ef. 3,2-3a.
5-6. - Mt. 2,1-12.

Mandag d. 7/11: 1. Joh. 3,22-4,6. - Mt.
4,12-17. 23-25.

Tirsdag d. 8/1: 1. Joh. 4,7-10. - Mk. 6,
34-44.

Onsdag d. 9/1: 1. Joh. 4,11-18. - Mk.
6,45-52.

Torsdag d. 10/1: 1. Joh. 4,19-5,4. - Lk.
4,14-22a.

Fredag d. 11/1: 1. Joh. 5,5-13. - Lk. 5,
12-16.

Lørdag d. 12/1: 1. Joh. 5,14-21. - Joh.
3,22-30.

Søndag d. 13/1: *Herrens Døb*: Es. 42,
1-4. 6-7. - Salme 28 (29), 1a og 2.
3ac-4. 3b og 9b-10. (R: 11b). - Ap.g.
10,34-38. - Lk. 3,15-16. 21-22.

Mandag d. 14/1: 1. Sam. 1,1-8. - Mk. 1,
14-20.

Tirsdag d. 15/1: 1. Sam. 1,9-20. - Mk.
1,21-28.

Onsdag d. 16/1: 1. Sam. 3,1-10. 19-20.
- Mk. 1,29-39.

Torsdag d. 17/1: 1. Sam. 4,1-11. - Mk.
1,40-45.

Fredag d. 18/1: 1. Sam. 8,4-7. - Mk. 2,
1-12.

Lørdag d. 19/1: 1. Sam. 9,1-4. 17-19;
10,1a (*indtil: ... fra dets fjender*). -
Mk. 2,13-17.

Søndag d. 20/1: 2. alm. Søndag: Es. 62,
1-5. - Salme 95 (96), 1-2a. 2b-3. 7-
8a. 9-10a og c. (R: Kundgør Herrens
undere blandt alle folkeslag). - 1. Kor.
12,4-11. - Joh. 2,1-12.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 6/1: HELLIG 3 KONGERS
DAG. - Herrens Åbenbarelse. -
Kollekt f. Det danske Bibelselskab.

Mandag d. 7/1: Ferialdag. - Eller: S.
Raymund af Penyafort, præst. (23/1).
- (Hebd. II Psalt.).

Tirsdag d. 8/1: Ferialdag.

Onsdag d. 9/1: Ferialdag.

Torsdag d. 10/1: Ferialdag.

R. I. P.

Min elskede mand, vor elskede far, sviger-
far, morfar og farfar

Anton Jensen

* 21/1 1919 † 12/12 1973

Inger S. Jensen.

Børn, svigerbørn og børnebørn.

Begravelsen har fundet sted i stilhed.

Fredag d. 11/1: Ferialdag.

Lørdag d. 12/1: Ferialdag.

Søndag d. 13/1: *Herrens Døb*. - (Hebd.
III).

Mandag d. 14/1: Ferialdag. - Fra i dag
tages 1. læsning fra 2. tekstrække (und-
tagen på større fester). - (Hebd. I).

Tirsdag d. 15/1: Ferialdag.

Onsdag d. 16/1: Ferialdag.

Torsdag d. 17/1: S. Antonius, abbed.

Fredag d. 18/1: Ferialdag. - *Den inter-
nationale bedeuge om de kristnes en-
hed begynder.*

Lørdag d. 19/1: S. KNUD, konge af
Danmark, martyr; kirkebøn som ne-
denfor*).

Søndag d. 20/1: 2. alm. Søndag. - (Hebd.
II).

*) *S. Knuds kirkebøn*: Gud, du som til
din Kirkes forherligelse har villet smykke
den salige kong Knud med martyriets
palme og herlige undergerninger, giv os
i nåde, at ligesom han fulgte Herren efter
i hans lidelse, således også vi må vandre
i hans fodspor og nå til de evige glæder.
Ved vor Herre.

VÆGKALENDEREN 1974

udgivet af Ansgariusforeningen,

fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne

kr. 2,50

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfrikningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri

Grundlagt 1806

Aabenraa

Kom **TIERE** i

**Næstved
Diskontobank**

... banken i centrum

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio
(nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

ISTANBULS UR

Det er ikke rigtigt på nogen måde at opmuntre til tyveri, men jeg må bekende, at jeg har en svaghed for visse, særligt snilde bedragerier. Nu har jeg i et nummer af et nyt blad, »Europa Magasin«, som helliger sig forskellige sider af det europæiske, fundet historien om en tyrk, som man forestiller som »Bedragerens Konge«, og hans erfaringer må man overveje.

Denne mand hedder Sulum Osman. Han begyndte sin karriere i 1928, og han har opnået at sælge ting, man ikke bruger til daglig, sådan som Simplon-Orient ekspresen, Istanbuls universitet (samt dets observatorium) og Galata-broen over Det gyldne Horn.

Den skeptiske læser begynder nu at trække på skuldrene. Til hvilken blåøjet idiot kunne en spidsfindig parisisk skurk afsætte Eifeltårnet?

Men Osman går i detaljer, når han skal handle, og han kommer med overbevisende forklaringer. Han tilskriver sin succes med sin evne til at vurdere sin samtale-partners grad af simpelhed. Gennemsnitsprocenten er meget god. Ifølge hans udtalelser kan seks af ti mænd bedrages når som helst, og 100 pct. af alle mennesker kan narres seks af ti gange. Og han tilføjer: »Så længe der er mænd

med fyldte lommer og tomme hjerner, lider jeg og mine ingen nød.«

De er endnu ikke helt overbevist, og De vil gerne høre mere. Så er det, Sulum Osman fortæller detaljerne af historien om sin »best-seller«, rådhusuret på Bayazit-pladsen i Istanbul. Han har solgt det omtrent hundrede gange. På følgende måde.

»Jeg venter på, at nogen stiller sig foran uret for at rette sit eget ur. I dette øjeblik går jeg han til ham og beder ham om 25 øre.

»- men hvorfor dog det?« spørger manden med en vis forbavselse.

»- Ganske enkelt på grund af den kendsgerning, at dette ur er mit.«

Hans mistro vedbliver, og han tænker ikke på at give de 25 øre. Men i alle tilfælde giver han sig til at diskutere sagen. - Nu kommer min medarbejder frem. Han standser foran uret, retter på sit armbåndsur, rækker mig 25 øre og går uden at sige noget. Det er næsten altid nok til at overbevise den fremmede, som betaler uden videre.

Men det er kun en begyndelse. De kan nok forstå, at jeg ikke spilder tiden med at opkræve 25 øre fem eller seks gange om dagen. Min kunde viser interesse for mit monopol og mine indtægter, han

kommer med spørgsmål, og jeg er ikke længe om at betro ham, at dette ur indbringer mig masser af penge. Alt efter hans accent gætter jeg mig til, hvilken provins han kommer fra, jeg taler om hans hjemstavn, jeg tilbyder ham en kop kaffe, og så snart han har sagt ja, har jeg ham. En halv time senere sælger jeg ham rådhusuret, hvormed følger retten til at modtage 25 øre fra enhver forbruger, som retter sit ur efter dette.«

Selvfølgelig har denne bestilling sine skyggesider, og vor ven har tilbragt 16 år, 9 måneder og 10 dage i fængsel for at have solgt genstande og monumenter, som ikke tilhørte ham, hvilket er forbudt i Tyrkiet, ligesom hos os.

I dag er han 60 år og er halvvejs gået på pension. Han nøjes med mere eller mindre regelmæssigt at sælge ting på gaden, eller med at være figurant i filmoptagelser. For, det kan man gå ud fra, han kan føre sig frem, er selvsikker og har en vis overbevisningsevne.

»Selv mine fjender, strisserne, ler ad mig,« siger han. »Men jeg er endnu ikke kommet til at tappe dem for penge. I hvert fald ikke endnu.«

Jean Fayard

2/1974

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

katolsk

forum

st 37 Bude

NOTES- BLOKKEN

FREDEN AFHÆNGER OGSÅ AF DIG

Sainte Geneviève

Af Charles Péguy

Som hun udi Nanterre havde
vogtet sine faar,
Blev for en ganske anden hjord hun
nu sat til hyrdinde,
En kæmpeflok, hvor ulv og lam som
ingensinde
stred, knægtet under samme elendighedens
kaar.

Og som hun aften efter aften, vaagen
og ene,
Sine lam havde skøttet ved bydammens
bredder,
Saaledes nu ved samme piletræ hun
sidder
Og skøtter rolig uden hvile
en rædsel af stene.

Og naar den sidste aften ind i mørket
monne glide,
Da er det hende, den gamle hyrdepige,
hærget af aar,
Som fulgt af Paris og alt, hvad
dertil hører,
For sidste gang ind i den sidste gaard,
Med sikre fjed og haand som let
vil føre
Den største flok op til Gud Faders
højre side.

ved Knud Ferlov

Al den snak om fred kan forekomme fordægtig. Man gider ikke mere at høre på den. Man fornemmer ligefrem de hykleriske undertoner. Det er kommet så langt, at man bliver forsigtig, når nogen tager ordet »fred« i munden. Konstaterer man ikke overalt i samfundet en holdning, der går ud på strid og gensidige anklager? Kan I ikke se, siger skeptikerne, at verden bevæger sig hen mod konflikter, som er værre og frygteligere end dem fra i går? De internationale institutioner synes at være magtesløse. Arbejdet for freden gøres kun af enkelte statsmænd, som rejser verden rundt for at »regne« ud, om de modsatte interesser ikke kan forenes i en fællesnævner. Og de gamle kyniske realister synes at have ret, når de citerer den kendte sætning: »Hvis du vil freden, så rust dig til krigen!«

I denne tingenes tilstand forekommer det næsten komisk, når pave Paul VI på nytårsdag atter talte om fred. Ja, det synes ligefrem at være et hjerteanliggende for paven. Gang på gang opfordrer han til fred. Freden er kirkens anliggende, fordi den er Guds. Freden er kirkens anliggende, fordi den er menneskenes. Den er Guds vilje.

Man burde læse pavens budskab! Desværre nåede det os så sent, at vi ikke kunne

oversætte det. Men det er et dokument, som man ikke uden videre lægger til side; det rusker op på en nærmest chokerende måde. Det drejer sig hverken om flokler eller sødsuppefraser. Freden består ikke i, at man af fejhed opgiver uopgivelige menneskerettigheder. Freden består ikke uden hunger og tørst efter retfærdighed. Freden må være rede til at give afkald på krav, som kan være vanskelige. Freden må være rede til at kunne tilgive og udsone sig med modstanderen.

Men det afgørende i pavens nyeste budskab er appellen til den enkelte. Vi må i vor holdning påvirke den offentlige mening i fredens retning. Vi må vende os bort fra vore særinteresser og tænke på helheden.

Freden afhænger også af dig. Fred er mulig, hvis enhver af os ønsker den og arbejder for den. Hvis enhver af os elsker den, opdrager sig selv til fred, forsvaret freden og sætter sig ind for den. Enhver af os må i sin samvittighed lytte til det forpligtende råb: Freden afhænger også af dig!

Det Hellige År står under mottoet: Fornydelse og forsoning. Forsoning og fred hører sammen. Kristenheden har i denne verden den opgave at være et fredens tegn.

H. Roos S.J.

INDHOLD

FORNYELSE OG FORSONING	4
Biskoppens hyrdebrev om det hellige år	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Lægfolk overtager i Frankrig; fire frifundet i Portugal; forværrede forhold i Spanien m.m.	
KRISTENDOM OG POLITIK	10
Interview med Jens Møller, Kristeligt Folkepartis farmand	
KIRKEN OG SAMTIDEN, EN SAMTALE MED P. ARRUPE	14
Biskoppen talte i Rom med jesuiternes førstemand. Dennes optimistiske syn gengiver han her	
NYE FAMILIEFORMER	16
Storfamilie, kommune, kibbutz. Er den traditionelle lillefamilie ene saliggørende?	
ALLE SKABNINGER ER ET ORD FRA GUD	17
Dyrene er værgeløse i menneskenes hænder og deres beskyttelse er problematisk	
LÆSERBREVE	20
Komme dit Rige (i Danmark); Pastoralarrådet om sig selv (en ren fiasko?); Gavner militærtjenesten (fra Århus?)	
LITURGISK OVERSIGT	23
Når man har læst dagens tekst, kan man lave sin egen prædiken	
FILMKRITIK	24
Om »Sjakalen« og »Jeremy – kun 17 år«, resp. en underholdningsfilm i superklasse og en romantisk perle	
FORSIDEBILLEDE	
Jens Møller, se interview på side 10	

KOMMENTAR

Sørøver og helgen?

Det har altid været anset for en ædel holdning at vedgå arv og gæld fra forældrene – hver glans, hver plet vil jeg bære –, vor tids katolske kirke er ikke uvant med at få Galilei, Savonarola og Giordano Bruno revet i næsen. Kan man sige andet, end at fejltagelser ganske vist er beklagelige, men altid vil forekomme, hvor der er handlende mennesker. Fuldkommenheden er endelighedens kulmination, derefter er der kun døden, som Parkinson så rigtigt skriver.

Der bør retfærdigvis også henvises til tolerantere synspunkter fra kirkens side, når man vil danne sig et billede af den. Netop i disse dage, nærmere betegnet den 19. januar, passerer vi den årlige fest for Danmarks nationalhelgen: Knud den Hellige. (ca. 1040–1086) Odense Domkirke bærer hans navn og værner fromt om hans støv, og den katolske kirke i Danmark efter reformationen har taget ham til sig i adskillige kirker, kapeller og skoler. Som et kuriosum kan nævnes, at den årelange kamp med ministeriet for de katolske skolers ligeberettigelse med andre privatskoler endte positivt den 19. januar 1952.

Søger man nærmere oplysninger om Sankt Knud, kan man godt komme ud for forvirrede momenter. Venner og fjender er totalt uenige i bedømmelsen af ham. Hans vikingedrømme om Englands erobring vidner om manglende forståelse af, at vikingetogenes tid er uigenkaldelig forbi. Hans modstandere så det og foretrak ved kongevalget 1074 hans fredeligere broder Harald Hæn. Ved Haralds død 1080 greb Knud chancen, støttet af en stærk hird, og førte som konge en

hård kurs, fordi han indså, at en stærk kongemagt var vejen frem for Danmark. Men her var han til gengæld forud for sin tid, de gamle bondehøvdinger var ham for stærke, så resultatet blev kongemordet i Odense 1086. Hans eftermæle var ikke godt, men de påfølgende års hungersnød i forbindelse med beretninger om mirakler ved hans grav fik mange folk til at revidere deres indstilling til ham. Kirken havde han altid været særdeles gavmild imod, og ved sin død var han dog søgt ind i helligdommen i tillid til kirkens asylret. Skal man forarges over, at paven efter at have læst indberetningerne lod ham helgenkåre? I så tilfælde har vi ikke lært noget af fortællingen om den bodfærdige røver på korset.

Jeg forestiller mig, at Kong Knud, idet han blændet af det evige lys vaklede frem for Guds trone, er blevet opfyldt af en brændende kærlighed til Gud, da det gik op for ham, at han var udset til Danmarks nationale værnehelgen. Han var jo så absolut ikke det, fromme folk i almindelighed forstår ved en helgen.

Vi kan heller ikke med rimelighed antage, at de gejstlige, som fik helgenkåringen sat igennem, udelukkende lod sig lede af politiske og økonomiske motiver. De har også været besjælet af en ærlig og oprigtig fromhed, de tænkte og følte bare i de baner, som var naturlige for de barske folk i den tidligere middelalder. Vi kan roligt fremdeles ære vor nationalhelgen, han er meget menneskelig, og når vi ser på, hvad der i kirken er groet i hans navn, må vi sige, at han har egentlig gjort sine sager ganske godt.

Georg Heggum

BISKOPPENS HYRDEBREV OM DET HELLIGE ÅR

FORNYELSE OG FORSONING

Fornyelse og forsoning er emner, Jesus bestandig kom tilbage til. Han fortalte en lignelse om, at det ikke nytter at lappe på det gamle med en ny lap. Der må ske en fuldstændig fornyelse. Han lærte, at mennesket skal fødes på ny ved dåben og Helligånden. Uden en sådan ny fødsel kan ingen have en anelse om, hvad Guds rige er, og hvad det vil sige at være Guds barn.

Jesus opdrog sine tilhørere til håbet om det ny menneske. Han understregede, at dette håb kun vil opfyldes, hvis vi i vort sind bliver udsonede med Gud, og hvis vi ærligt og oprigtigt tilgiver hinanden. Der var intet krav, Jesus understregede så stærkt som dette: For dem, der vil være hans efterfølgere og venner, er det nødvendigt at befri sinde fra alt had. De skal være parat til at tilgive andre, selv om de har gjort nok så megen uret. Jesus stiller det uhorste krav til sine disciple, at de endog skal elske deres fjender og overvinde det onde med det gode.

Fornyelse og forsoning er derfor nødvendigt hver eneste dag og hvert eneste år for mennesker, der vil leve som kristne. Alligevel kan det være gavnligt at vælge en bestemt periode for at gøre en

ekstra anstrengelse, bede mere ivrigt og sætte sig med dobbelt alvor ind for en fordybelse af den kristne tro.

Pave Paul har givet os denne opfordring: Lad os holde året 1974 som et helligt år, – ligesom jøderne allerede i den gamle pagt med mellemrum fejrede et jubelår, der skulle tjene til at værne de svage i samfundet, skabe større retfærdighed mellem mennesker, lindre nød og slaveri og give så mange som muligt en ny chance for at leve som frie og lykkelige mennesker.

Pavens opfordring til at holde et helligt år fortsætter en tradition, der begyndte i middelalderen. Siden den tid har paverne med mellemrum kaldt til specielle nådens år, og de kristne valfartede til apostlene Peters og Paulus' grave. De ville mindes den kraft og ildhu, som apostlene brugte til at forkynde evangeliet, og som fik dem til at hengive deres liv i Kristi tjeneste.

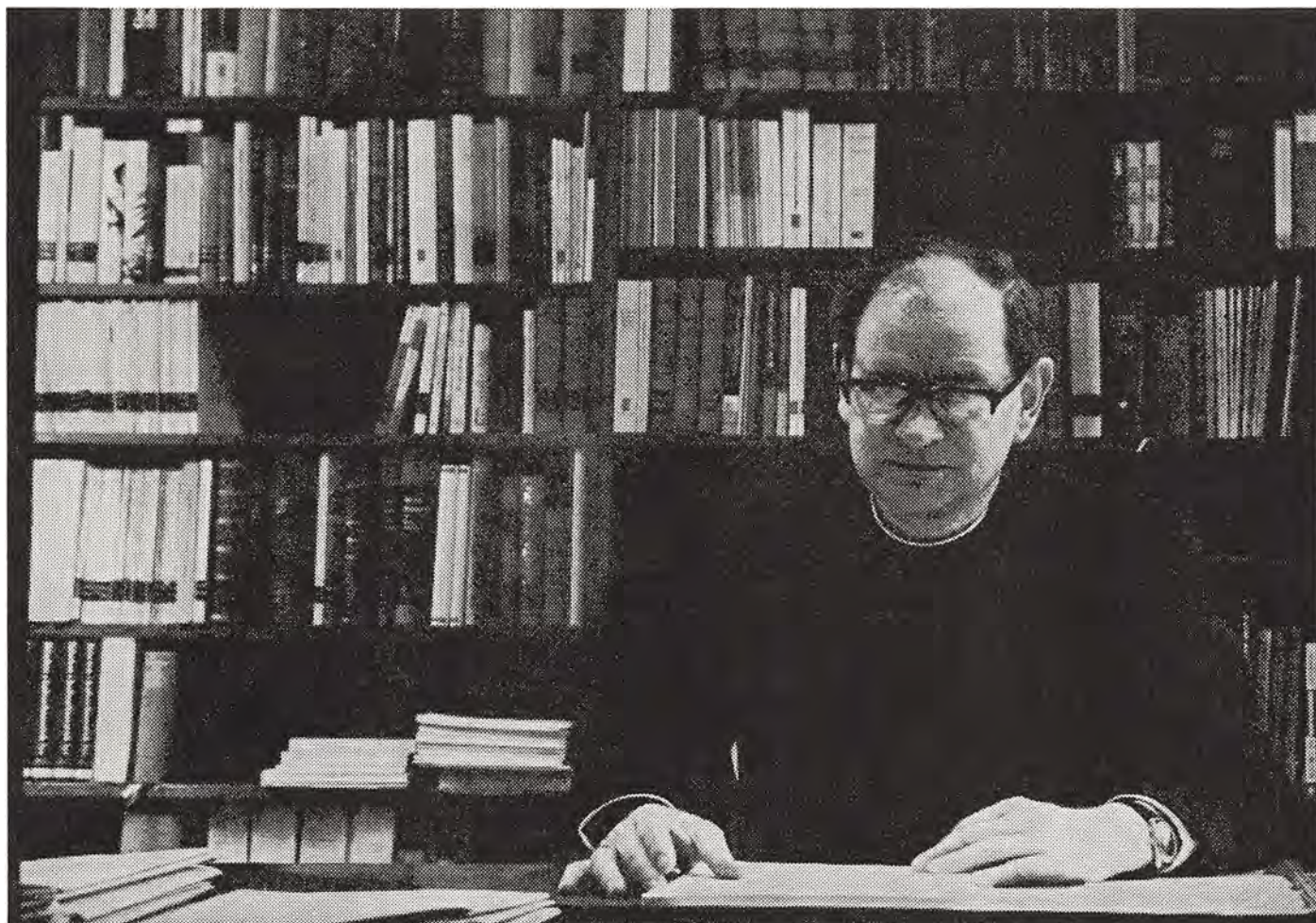
Tanken om at fejre et helligt år er således gammel. Noget nyt er det, at paven denne gang har sagt: Lad os gå i gang med forberedelserne allerede et år i forvejen. I 1975, der er selve det hellige år, skal tankerne samle sig om den katolske kirkes midtpunkt i Rom, den

kirke, der blev grundlagt af apostlene Peter og Paulus og helliget ved deres martyrdød. Men i året, der nu begynder – 1974 – skal tankerne samles om fornyelse og forsoning i de enkelte lokale kirker rundt omkring i hele verden.

Det er min store forhåbning, at den katolske kirke i Danmark vil slutte helhjertet op om pavens tanke. Vi har alle fornemmelsen af, at vi på tærsklen til det nye år står over for alvorlige spørgsmål. I hele verden ser vi eksempler på, hvorledes hadets og uretfærdighedens kræfter virker. Der er splittelse mellem forskellige magtblokke, racer og interessegrupper. Mange mennesker mener, at vold er had og had må bruges i noget, de selv forstår som en kamp for retfærdighed. Dette er på verdensbasis en enorm udfordring til de kristne. De er sat til at virke forsoning, og de er kaldet til at efterleve Jesu bud om aldrig at hade.

Også i vort hjemlige danske samfund er vi blevet stillet over for store og uventede problemer. Vi vil stå magtesløse, hvis ikke vort kristne liv får en ny kraft ved Helligåndens nådegaver og ved hans ild og kraft.

Der er i den sidste halve snes år sket mange positive og gode udviklinger i

den katolske kirke herhjemme. Dog har meget af fornyelsen endnu bestået i en modernisering af ydre former og af strukturer. Dette er nødvendigt, men på ingen måde nok. Den vigtigste fornyelse er fornyelsen ved Guds Ånd. Den omskaber både det enkelte menneske og fællesskabet, vi lever i. Jeg opfordrer til at gøre det hellige års emne »Fornyelse og forsoning« til ledetråden for et arbejdsprogram rundt omkring i de enkelte menigheder, i familiegrupper, i samtalegrupper, ved vore valfarter, stævner og retræter.

Hvilke initiativer kan vi i denne forbindelse pege på? Et initiativ, og velsagtens det vigtigste, står altid åbent for enhver, nemlig at udsone sig med sine fjender og at tilgive enhver uret, som andre har begået. Kampen for at overvinde hadets og fjendskabets kræfter i ens personlige liv vil også styrke håbet om, at Gud vil vække mennesker i verden, der med ikke-voldelige midler vil kæmpe mod uretfærdighed og undertrykkelse.

Overalt, hvor Helligånden forsoner mennesker med hinanden og skænker dem indre fornyelse, vokser også enhed og fællesskab. Det hellige år giver en

formaning til menighederne: Opbyd al jeres opfindsomhed for at finde egnede midler til at fremme fællesskabets vækst!

Kirken har altid set en sammenhæng mellem forsoning og bodfærdighed. Måske vil de ydre omstændigheder tvinge mange af os til større sparsommelighed. Alt kommer an på, hvorledes en sådan situation bliver taget op. I stedet for at være en sur nødvendighed kan den blive til en ansvarsbevidst tjeneste, hvor jeg giver afkald på noget af min egen overflod for at tjene andre, der måske har for lidt.

En anden side af bodfærdigheden kan vise sig i, at man i kirkerne holder særlige bodsandagter, og også deri, at man understreger betydningen af bodens sakramente.

Uden tvivl vil mange danske katolikere drage på valfart til Rom i 1975. Mange vil måske drage nytte af allerede året i forvejen at forberede en sådan valfartsrejse sammen med andre.

Der vil i forbindelse med det hellige år blive holdt forskellige gudstjenester, både i domkirken og rundt omkring i landet. Ligeledes vil der blive holdt forskellige foredrag og retræter. Oplysninger om dette vil blive givet senere.

For at hjælpe menighederne til initiativer og for at samordne disse er der på bispedømmets plan blevet dannet en arbejdsgruppe, der skal være behjælpelig både med at udsende materiale og med praktiske foranstaltninger i forbindelse med det hellige års forberedelse.

Frem for alt har vi i den kommende tid brug for inderlig bøn – både i ensomhed og i fællesskab med andre, for at Herrens Ånd må komme over os, og et nådens år må blive udråbt for os, således som Kristus bebudede det, da han begyndte sin offentlige gerning:

»Herrens Ånd er over mig, fordi han salvede mig, at jeg skal gå med glædesbud til fattige. Han sendte mig for at udråbe for fanger, at de skal blive løsladt, og for blinde, at de skal få deres syn, for at sætte fortrykte i frihed og udråbe et nådeår fra Herren.«

(Luk. 4, 18–19)

Givet ved Sct. Ansgars Kirke, den 27. december 1973

† Hans L. Martensen

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Præstedømmets endeligt?

»Biskopperne bebuder gejstlighedens endeligt« (Les eveques annoncent la fin du clergé) lød den provokerende titel på en artikel, der for nylig blev offentliggjort i det franske billedblad »Paris Match«. Forfatteren kommenterede det nyligt afsluttede halvårige bispemøde i Lourdes, hvor Frankrigs katolske biskopper bl.a. havde taget stilling til den voksende krise i tilgangen til præstekaldet. I 1973 var der således 27 pct. færre, der indtrådte i præsteseminarieerne i Frankrig end i 1972. Allerede nu er der ikke præster nok til at dække de mest elementære behov. Biskopperne kunne derfor ikke sidde situationen overhørig.

For at imødegå krisen kunne man naturligvis have diskuteret en ajourføring af præsternes uddannelse og levevilkår: man kunne have foreslået en ændring af seminarieordningen og bedre materielle og økonomiske forhold for præsterne. De franske biskopper gik dog en anden vej. Eftersom der adskillige steder i Frankrig ikke er præster nok til at læse søndagsmesserne, har man allerede indført en søndagsliturgi, hvor lægfolket selv fejrer Ordets liturgi og afslutter med kommuniionsuddeling af forud konsekreerede hostier. På mødet i Lourdes foreslog biskopperne simpelt hen, at en del sogne overlades til lægfolk. Kardinal Marty fra Paris udtalte ved mødets afslutning, at man »ønsker en Kirke, som fra at have været lagt helt i præsternes hænder, bliver en tjenende Kirke til menneskenes frelse, en Kirke lagt i hænderne på hele gudsfolket«.

En ny præstetype?

De franske biskoppers beslutning virker epokegørende og revolutionerende. Det er den for så vidt også. De er blot ikke de første, der fremkommer med sådanne forslag. Kardinal J. Malula af Kinshasa i Zaire har allerede tidligere på året

foreslået, at en del sogne i hans ærkebispedømme overlades til lægfolk, som har gennemgået en 3-årig uddannelse, og i Sydamerika findes der adskillige sogne, som i dag er lagt i hænderne på nonner. Der er næppe tvivl om, at lægfolket i dag må tage et aktivt medansvar for Kirken, hvis den overhovedet skal overleve. Ikke kun fordi der er mangel på præster, men i særdeleshed fordi vi i dag bliver os Kirken bevidst som et gudsfolk, hvor alle, kvinder og mænd, unge og gamle har et medansvar, som ikke kan overlades til præsterne. Det betyder naturligvis ikke, at præstedømmet har overflødiggjort sig selv. Der vil altid være behov for det sakramentale præstedømme. Det er indstiftet af Kristus og et uudværligt element til menighedens opbyggelse. Men præstens sociologiske status og den klerikalisme, der fulgte heraf, har overlevet sig selv. For så vidt har forfatteren til artiklen i »Paris Match« ret: gejstligheden går sin ende i møde, mens en ny præstetype ser dagens lys. Måske vil man simpelt hen præstevie lægfolk, gifte som ugifte, der rundt om i de lokale menigheder har afsløret sig som lederskikkelser. Menigheden har trods alt krav på præstelig betjening; det er Kristi vilje, at Kirken bygges op gennem embedet, Ordet, sakramenterne og karismene.

K.O.

LISSABON: Katolske kritikere af Portugal frifundet

Fire katolske kritikere af Portugals forsøg på at undertrykke frihedsbevægelserne i dets afrikanske territorier er blevet frifundet for at have handlet imod landets sikkerhed. En af disse fire er præst, en anden forhenværende præst. De fire er Jose Felicidade Alves, den tidligere præst, der har været en konstant kritiker af Portugals kolonipolitik; Amilio Tavares Cardozo, tidligere rektor på Olivais største seminarium i Lissabon; Nuno Theotoni Pereira, nevø til en af Portugals tidligere ambassadører i USA og Storbritannien; og Manuel Mendes, student fra et højere sproginstitut. Alle fire er løsladt mod kaution.

Ydermere er »sagen om Rato kapellet«, – dvs. det kapel, hvori man forrige års nytårsaften foranstaltede et »sit-in møde« som protest imod Portugals krige i Afrika, – blevet hævet, uden at nogen er blevet ført for retten. Theotoni Pereira, der som arkitekt har tegnet adskillige nye kirker i og uden for Lissabon, var blandt de ca. 50 personer, der blev arresteret i Rato kapellet.

Under retssagen beskyldte anklageren dem for at tilhøre en ikke-autoriseret gruppe i Lissabon, at de uden tilladelse havde holdt møder, og at de havde fortsat med at udgive et tidsskrift, efter at regeringen havde beordret det standset. Anklageren sagde, at der i en af de publikationer, der var udkommet efter forbudet, havde været et brev fra pater Tavares til biskopperne i portugisernes afrikanske territorium, Angola, hvori han opfordrede til fjendtlighed mellem de væbnede styrker og Angolas offentlige institutioner.

Pater Tavares var rektor på Olivais seminarium, men trak sig tilbage efter en uoverensstemmelse med kardinal Manuel Goncalves Cerejeira, tidligere patriark af Lissabon. Tavares forlod sit sogn for to år siden på grund af sine venstreorienterede synspunkter. Anklageren hævdede også, at Felicidade Alves på et sognemøde i 1968 havde opfordret til vold. Han blev bortvist fra sit forstadsogn i Lissabon i 1966 efter en strid med de kirkelige myndigheder. Han har også hyppigt kritiseret det tidligere Salazar regime, især dets Afrika-politik, samt Kirkens angivelige støtte til regeringen. Han giftede sig i 1970 uden at være blevet løst fra sine præstelige forpligtelser.

(N.C.)

NEW YORK: Oprethold kontakten med kristne, siger jøder

En talsmand for Jødernes Verdenskongres (WJC) har mindet jøderne om, at

alene intensive kontakter på alle planer med katolikker og protestanter kan føre til en fortsat forståelse for Israel og jødiske anliggender blandt de kristne. I et interview sagde talsmanden, dr. Gerhard Riegner, generalsekretær i WJC, »at der måtte være tale om en to-vejs kommunikation. Vi må gøre rede for vores problemer og søge de kristnes støtte og samtidig lytte til og forstå deres anliggender«. Riegner bad de jødiske samfund og organisationer om at være »følsomme over for problemer, der måtte melde sig i mødet med de kristne institutioner«. Tilstedeværelsen af et stort antal arabiske kristne, orientalsk ortodokse og ledere fra u-landene i de kristne kirkers repræsentative forsamlinger, »gør det vanskeligt at sikre sympatitilkendegivelser om jødiske anliggender, især i forbindelse med Mellemosten«, sagde dr. Riegner.

Imidlertid har både Vatikanet og Kirkernes Verdensråd altid været åbne over for humanitære problemer og forsøgt at hjælpe til en løsning af dem, tilføjede han. Riegner mente, at der var sket betydningsfulde fremskridt med hensyn til de enkelte kristne lederes holdning til jøder og jødaismen. »De har stadig meget at lære om det jødiske folk. Det har taget mere end 1500 år at påbegynde denne omvurderingsproces af deres indstilling til os.«

Riegner er et ledende medlem af Den Internationale jødiske Komité for Interreligiøse Rådslagninger, der blev stiftet i 1970, for at jøderne kunne tale med én stemme til de mest repræsentative grupper blandt de kristne. Man har således holdt rådslagninger med såvel Vatikanet som Kirkernes Verdensråd. Jødernes Verdenskongres består af jødiske samfund fra 65 lande, inklusive Israel, og repræsenterer et bredt spektrum af jødisk religiøse og kulturelle synspunkter.

(N.C.)

LONDON: Uændret holdning til kirkelig vielse af fraskilte i den anglikanske kirke

Den anglikanske kirke i England vil også fremover opretholde sin hidtidige restriktive praksis vedrørende vielse af fraskilte, blev det besluttet på et kirke-møde (generalsynode) den 7. november 1973. En minoritet på omkring en tredjedel af medlemmerne stemte dog for en ændret holdning til dette spørgsmål. Ifølge N. C. News Service er der tegn på, at denne minoritet vil øges og omkring 1980 måske opnå majoritet. Den anglikanske kirkes nuværende praksis går ud på at nægte kirkelig vielse af fraskilte, men at give dem adgang til den hellige kommunion; dette er efter alt at dømme også indstillingen hos de øvrige

medlemskirker i det anglikanske kirkefællesskab. Den anglikanske biskop R. Williams af Leicester sagde, at der i første række er to grunde, som hindrer kirken i at ændre sin holdning til dette spørgsmål. Først og fremmest findes der ingen hjemmel for en ændring; dernæst at virkningen på samfundet som sådant ikke er uden betydning. Hvis kirken tillod kirkelig vielse af fraskilte, ville den derigennem opmuntre almindelige jævne mennesker til at tro, »at ægteskabet er en slags forsøgsordning, der kan indgås med kirkens fulde billigelse, forudsat at man finder dette belejligt«.

(KIT)

FRANKRIG: Franske biskopper tager afstand fra marxismen

Den franske bispekonferences permanente råd har fordømt marxismen som en filosofi, der nedbryder friheden og fremkalder diktatur. Kommentarerne var en del af en meddelelse rettet til et møde mellem kristne, der var sympatisk indstillet overfor marxismen. Dette møde fandt sted i Lyon. Gruppen, der havde inviteret biskopperne til at deltage, sagde, at hierarkiet havde forhærdet sin position og forvekslet marxisme med visse overdrivelser inden for eksisterende kommunistiske regimer.

(N.C.)

PARIS: Biskopper advaret mod at forveksle marxisme og stalinisme

Den franske marxist og teoretiker, Roger Garaudy, har gjort de franske biskopper opmærksom på, at en forveksling af marxisme og stalinisme er som at forveksle kristendommen med inkvisitionen. Garaudy, der er en af foregangsmændene i dialogen mellem marxister og kristne, tog til genmæle over for en erklæring fra den franske bispekonferences permanente råd rettet til et møde bestående af såkaldt kritiske kristne, hvoraf de fleste så med sympati på marxismen. Dette møde fandt sted i Lyon for nylig. I en afvisning af såvel marxismen som klassekampen har biskopperne bl.a. udtalt følgende i deres erklæring: »Hvad motivet end kan være til at holde fast ved marxismen, medfører den i sig selv en kollektiv nedbrydning af det enkelte menneskes rettigheder og frihed – og frembringer diktatur. Nødråbene fra Solzhenitsyn og Sakharov er et vidnesbyrd herom.«

I sit svar, som har været offentliggjort i »Le Monde«, siger Garaudy, at biskopperne anerkender problemet, der blev fremsat under mødet i Lyon, når de udtaler, at »den kristne tro ikke kan reduceres til menneskets politiske, økonomiske og sociale frigørelse, men den er engageret i disse forhold«. Garaudy efterlyste en

højnelse af diskussionen om marxisme og advarede imod, at man opstillede modsætningsforholdet mellem »en afsporet marxisme og en anti-marxisme, uden kendskab til Marx«.

»At forveksle marxisme og stalinisme eller kristendom med inkquisitionen, at kalde invasionen af Tjsekoslovakiet for marxisme eller den psykiatriske jordfæstelse af politiske afvigere (med rette fordømt af Sakharov og Solzhenitsyn) for marxisme, – er lige så fejlagtigt, som at bedømme kristendommen ud fra dem, der velsigner torturen i Angola, Brasilien eller Chile.« »Tværtimod«, stadig ifølge Garaudy, »bør man højne diskussionen og i marxismen som i kristendommen – eller i en hvilken som helst anden livsform – søge det, der kan bidrage til fremtidens udvikling.« Garaudy gav endvidere udtryk for, at »en marxist ikke mere kan 'se bort fra det transcendent' og en kristen ikke mere 'se bort fra klassekampen'. Klassekampen er ikke en 'ideologi', men en historisk realitet, et faktum«.

I 1969 blev Garaudy angrebet af det franske kommunistparti for at føre »et åbent og utilstodeligt angreb på Sovjetunionens kommunistiske parti og på flere broderpartier i Europa og Latinamerika«.

(N.C.)

SPANIEN: Forholdet kirke-stat alvorligt skærpet

Forholdet kirke-stat i Spanien har i den seneste tid undergået en dramatisk forandring. Flere faktorer har bidraget hertil. En af de vigtigste er sikkert spørgsmålet om fornyelse af det ti år gamle konkordat mellem Vatikanet og den spanske regering. Forskellige grupper af præster, lægfolk og ordensmedlemmer protesterer imod tanken om, at den katolske Kirke i fremtiden skulle acceptere nogen som helst privilegier fra regeringens side. En anden vigtig faktor, som har bidraget til det forværrede forhold mellem kirke og stat, er den nationalistiske, der også omfatter spørgsmålet om Franco-regeringen og menneskerettighederne.

Spørgsmålet om militærnægtere

Disse problemer vejede tungt på den spanske bispekonference, da den samledes til sin 19. session den 26. november–1. december 1973 i Madrid. Det skete med kardinal V. Enrique Tarancon af Madrid som leder. Officielt var der 12 punkter på dagsordenen, heraf kan nævnes forberedelserne til den romerske bispesynode samt jubilåret 1975. De ømfindtlige spørgsmål gemte sig imidlertid under rubrikken »eventuelt«, hvor såvel spørgsmålet om konkordatet som

det seneste brændende spørgsmål om beskyttelse af militærnægtere havde fået plads – sammen med det akutte problem om den nationale modstand. Regeringens forslag vedrørende forholdsregler over for militærnægtere omfatter bl.a. forslag om fængselsstraf på tre til otte år. Dette

truer nu 268 unge mænd, heraf 6 aktive katolikker, der er arresteret for denne sags skyld. Den spanske afdeling for retfærdighed og fred, »Justicia et pax«, har erklæret, at dersom denne lov bliver vedtaget, vil det medføre militærnægternes »medborgerretlige død«.

Seks af de syv fængslede spanske præster. Øverst Jesus Naberan, Alberto Gabicago-Geason og Yon Etxobe, nederst Francisco Garcia Salve, Julen Calzada og Javier Amuriza

Fængslede præster

Det spørgsmål, som i den sidste tid har bragt forholdet kirke-stat til at vakle, er imidlertid den såkaldte Zamorasag, dvs. den behandling, seks katolske præster fra den baskiske provins har været udsat for i et sær-fængsel for præster i Zamora i det nordlige Spanien. Præsterne, der er dømt til en mangeårig fængselsstraf for påståede baskiske oprørsforsøg, har – med en 12 dages faste og ved at sætte ild på tilbehøret i fængslet – protesteret imod de umenneskelige forhold, de er udsat for. Behandlingen af de seks præster har været årsag til en række af solidaritetstilkendegivelser fra forskellig side, og såvel præster, ordensmedlemmer som ledende katolske lægfolk har protesteret. Bl.a. besatte en gruppe på omkring 100 personer den apostoliske nuntius' bolig i Madrid den 10. november, og en anden gruppe på omtrent samme størrelse samledes til et protestmøde i en kirke i Barcelona;

samt alle medlemmer i den sidstnævnte gruppe har været arresteret og er idømt høje bøder. Blandt disse befinder der sig både fremstående jurister og professorer samt medlemmer af de forbudte arbejdsbevægelser.

Nuntiusen uønsket i Spanien

Til det seneste hændelsesforløb hører, at den spanske regering har opfordret Vatikanet til at hjemkalde den apostoliske nuntius i Madrid, ærkebiskop Luigi Dadaglio, idet han åbnede nuntiaturet for de protesterende katolikker den 10. november. Endvidere har regeringen anklaget to af biskopperne for at have »bagtalt og fornærmet« regeringen. Anklagen gælder biskopperne A. Anoveros af Bilbao og A. Palenzuela af Segovia; de har begge stillet sig solidariske med de fængslede baskiske præster. Endelig har den regeringsvenlige avis, Fuerza Nueva, betegnet de seks sultestrejkende præster for »landsforrædere og bandit-

ter« og erklæret, at »de burde have været stillet for en eksekutionspeloton« (fordi de protesterede ved at sætte ild på fængslets ejendom).

Den udvisningstruede nuntius, Dadaglio, blev i Madrid modtaget af den forsamlede bispekonference, hvor han erklærede: »Jeg har ren samvittighed, for jeg mener, at jeg har handlet som præst, biskop, paveelig udsending og ven af Spanien«. Bispekonferencens leder, kardinal Tarancon, sagde, at den apostolske nuntius havde været biskopperne til meget stor hjælp i deres forsøg på at opnå en forsoning, at han havde delt deres vanskeligheder og hjulpet dem i deres komplicerede opgave. Han understregede, at der var risiko for, at enheden i den katolske Kirke i Spanien skulle lide skade. »Biskopperne har en vigtig opgave i at virke for forsoning i og uden for Kirken.«

Under bispekonferencens videre forhandlinger forsøgte en gruppe på 80 katolikker ved en besættelse af ærkebispedømmets præsteseminarium at formå biskopperne til at fremkomme med en udtalelse i stat-kirke spørgsmålet. Politiet fik rømmet præsteseminarieret og arresterede tre præster, en ordenssøster og generalsekretæren for den spanske afdeling for retfærdighed og fred. I en fælleserklæring til den spanske regering appellerede bispekonferencens medlemmer den 1. december om at »behandle alle dem med mildhed, der af forskellige grunde var blevet berøvet friheden«. Samtidig tog biskopperne udtrykkeligt afstand fra visse »uacceptable metoder« i deres forsøg på at påvirke udviklingsforløbet. (KIT)

WÜRZBURG: Fremmedarbejdernes menneske- rettigheder kommer først, siger tysk synode

I en resolution om fremmedarbejdernes vilkår siger den vesttyske katolske synode, at de menneskelige rettigheder bør komme forud for økonomiske, arbejdsmæssige og politiske beslutninger. Synoden kritiserede også det såkaldte princip om arbejdets frie bevægelighed, der indebærer, at fremmedarbejdere er nødt til at vende tilbage til deres hjemland efter at have arbejdet en vis tid i Tyskland. Omkring 10 pct. af Vesttysklands arbejdere er udlændinge; de fleste af dem kommer fra Italien, Spanien, Portugal, Grækenland, Tyrkiet og Jugoslavien. Sjælesørgere for fremmedarbejderne i Europa har klaget over, at disse bliver udnyttet, har utilstrækkelige boligforhold og ofte ikke har et ordentligt familieliv.

Tyske lægprædikanter

Vatikanet har nu accepteret en anbefaling fra synoden – udfærdiget på dens

møde sidste år i januar – at lægfolk må prædike under gudstjenesten. Imidlertid gør Vatikanet opmærksom på, at dette først kan ske, efter at man har fået de kirkelige myndigheders særlige dispensation. Vatikanets tilladelse, til at lægfolk må prædike, gælder for en firårig periode.

Kardinal John Wright, præfekt for Kongregationen for Gejstlige protesterede i januar forrige år imod synodens anbefaling af lægprædikanter, da han mente, det var imod Vatikanets retningslinjer. Kardinalen har imidlertid givet udtryk for sin vilje til at drøfte sagen yderligere. De tyske biskopper er også indforstået med at drøfte sagen med Kongregationen for Gejstlige.

Synodens 320 delegerede – biskopper, præster, lægfolk – gik tillige ind for en

erklæring om, at religionsundervisningen i skolerne på grund af landets tiltagende sekularisering er absolut nødvendig. Religionsundervisningen, siges der, kan hjælpe unge til at tage personlig stilling til spørgsmål om Gud, livets mening og normer for vort virke i verden. Synoden bad de vesttyske biskopper anmode Vatikanet om at fjerne Kirkens nuværende retlige hindringer for blandede ægteskaber mellem katolikker og protestanter. Biskopperne sagde dog, at de ikke ville anmode Vatikanet om dette.

Biskop Heinrich Tenhumberg af Münster advarede imod forsøg på at opnå en »letkøbt enhed« mellem de kristne. Der er en fare for en intellektuel og åndelig fattigdom i visse økumeniske forventninger, sagde han.

(N.C.)

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfrikningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

BORRIS AKKUMULATORER
til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

Til Sct. Hedvigs Søstrenes Børnehave

søges en heldagsassistent i lønramme 10 med tiltrædelse 1. februar 1974.

Skriftlig ansøgning til

Sct. Hedvig Søstrenes Børnehave
Kralundsgade 10, 6000 Kolding.
Tlf. (05) 52 94 38.

VÆGKALENDEREN 1974

udgivet af Ansgariusforeningen,

fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne

kr. 2,50

KRISTENDOM OG POLITIK

På de følgende sider bringer K. F. et interview med Kristeligt Folkepartis formand, Jens Møller. Det, der fik Jens Møller til at gå ind i politik, var pavernes – især pave Johannes' – tale om, at man som kristen bør tage et medansvar for samfundsudviklingen. Kristeligt Folkeparti opfatter ikke sig selv som samfundets politihund, men prøver på at gennemføre sine synspunkter på lige fod med landets øvrige partier. »Vi har imidlertid,« siger Jens Møller, »prioriteret ganske anderledes.«

Hans Jensen

Hvorfor et kristeligt folkeparti?

For 20 år siden havde der næppe været brug for et kristeligt parti i Danmark. Dengang var den almindelige kultur og de gamle partier – i hvert fald nogle af dem – endnu så stærkt præget af det kristne livs- og menneskesyn, at det ville have virket søgt at stifte et kristeligt parti. Men i løbet af de sidste 20 år er der sket et skred i dansk kultur. Den såkaldte kulturradikalisme har fået så stærkt tag i store dele af befolkningen, at det har vist sig påtrængende nødvendigt med en særlig kristen stemme på Christiansborg. Det, der for alvor viste os nødvendigheden af dette, var lovene om fri abort og om pornografiens frigivelse; men disse love var så at sige kun symptomer, der afslørede et dybere skred i kulturgrundlaget.

Mange har imidlertid vanskeligt ved at acceptere eksistensen af et parti, der bevidst forsøger at præge eller udforme en lovgivning ud fra et kristent grundlag, selv om samfundet er blevet både pragmatisk og pluralistisk?

Netop derfor bør vi være der og gøre vort syn gældende. Der er ikke mere et fælles eksistensgrundlag i befolkningen. Vi har således pligt til i et pluralistisk samfund at pege på værdier, som dette samfund enten ville overse eller ganske enkelt se bort fra. Mange ikke-kristne vil naturligvis mene, at en partidannelse som vores er et tilbageskridt, simpelt hen fordi de er modstandere af kristendommen og betragter den som et tilbagelagt og lykkeligt overstået stadium, noget fortidigt. Imidlertid er der også teologer og kristne, som kun anerkender det »ene fornødne«, nemlig ordet om syndernes forladelse. Og det er klart, at de ikke kan se noget frugtbart eller autentisk i et parti som vores, ja, at de end ikke anerkender vores anliggende. Endelig er

der en stor gruppe – kristne som ikke-kristne – der har misforstået, hvad vi egentlig vil med partiet. Jeg vil tro, det skyldes vort navn Kristeligt Folkeparti. Det opfattes som et forsøg på at tage patent på kristendommen, hvad vi hverken kan eller vil. Vi har imidlertid prioriteret helt anderledes end de øvrige partier. Inden for de gamle systemer – hvad enten det drejer sig om kapitalisme eller socialisme – er det i virkeligheden materialismen med øget velstand og stadig flere materielle goder, der er grundlaget. Det fælles grundsyn er, at mennesket i sig selv er godt, og hvis bare man får indrettet samfundet på rette vis, vil det også kunne tjene mennesket, opfylde alle dets behov og fuldstændig afhjælpe dets nød. Vi fastholder derimod, at mennesket er både godt og ondt, at ethvert menneske har en enestående plads i Guds skaberværk, og at det ikke kun er til for at blive forvaltet. Mennesket må personlig svare for sit liv. Og da mennesket er både godt og ondt, vil vi altid have et samfund på godt og ondt. Det må vi se i øjnene, ellers bliver vi afsporede.

I vil altså ikke gøre landets borgere lykkelige?

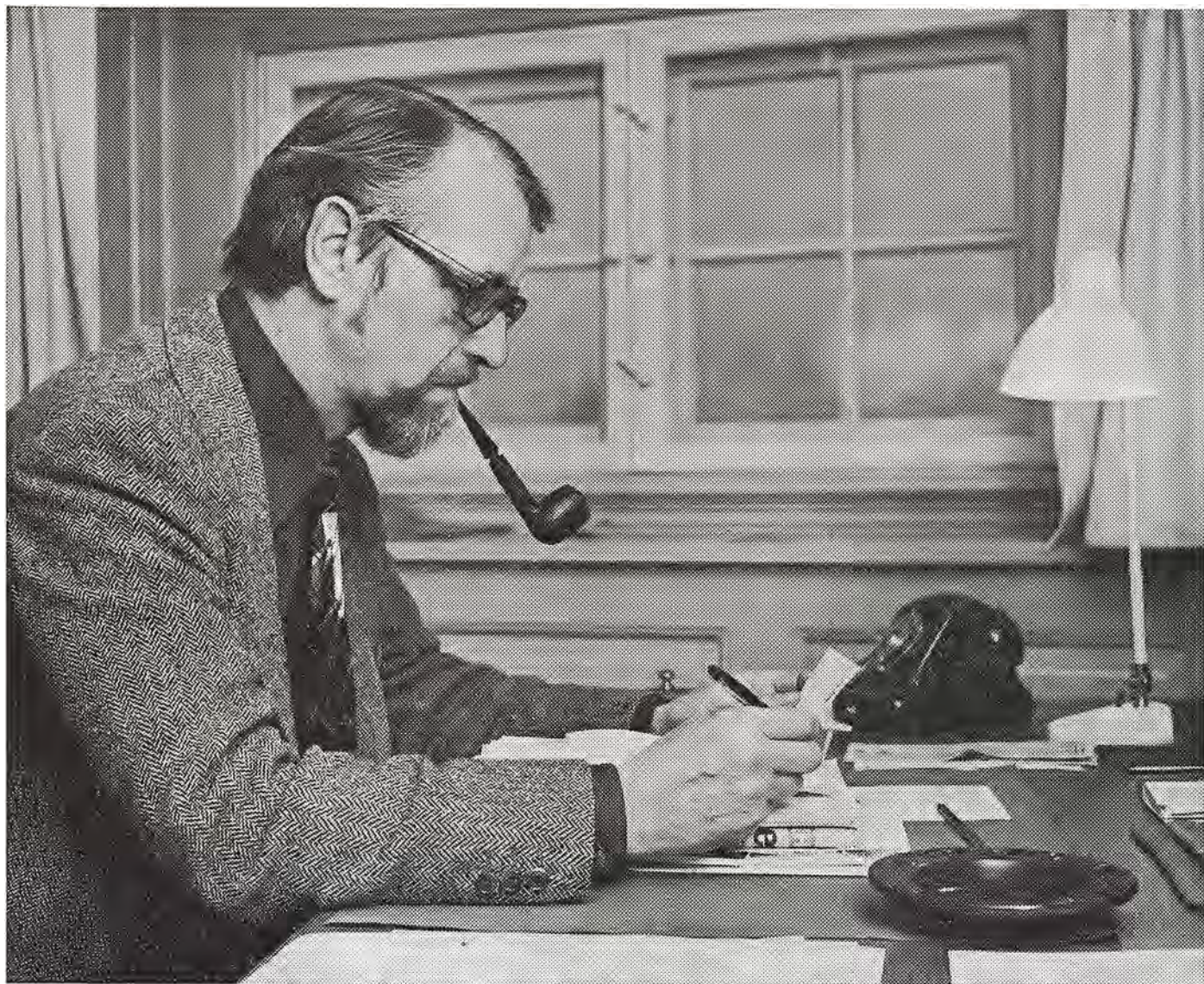
Nej, det kan man ikke gøre politisk; der er så meget andet, der spiller ind. Men vi vil gerne bidrage til at forme samfundet og skabe muligheder for en virkelig menneskelig tilværelse, hvor udvikling og fred ikke er ensbetydende med fremmedgørelse og apati. Som Grundtvig sagde: »Menneske først – kristen så.« Disse ord er aktuelle den dag i dag.

Frygter I ikke for at lide samme skæbne som de såkaldte kristne partier i f.eks. Italien og Tyskland. De har jo mere eller mindre identificeret sig med en borgerlig kultur og livsstil, der i mangt og meget er aldeles uevangelisk?

Inden jeg svarer på dette, vil jeg gerne understrege, at vi har en meget nær tilknytning til de nordiske landes kristelige partier, og det er netop, fordi den karakteristisk, De lige fremkom med, ikke gælder de nordiske kristelige partier. Men den er ganske dækkende for partierne i Tyskland og til dels også i Italien. Derfor lægger vi temmelig megen luft imellem dem og os selv. Vi har intet samarbejde med dem, hverken organisatorisk eller på anden måde, fordi de er borgerlige og i nogen grad højrepartier. Så vil vi hellere tale om dem i Sydamerika. De er nemlig ikke på samme måde borgerlige eller de besiddendes og de etableredes partier. Jeg føler mig i langt højere grad knyttet til de venstreorienterede katolikker i Spanien og Sydamerika. En mand som Helder Camara har f.eks. betydet overordentlig meget for mig. Men jeg er ikke socialist af den grund. Det bliver jeg aldrig, da jeg ikke tror, man kan løse problemerne ved at låse sig fast i et bestemt løsningsmønster, men det har betydning, at det sociale ligger mig meget stærkt på sinde.

Helder Camara går ind for ikke-vold, mens Kristeligt Folkeparti går ind for Nato. Og for mange kristne er spørgsmålet, om vi overhovedet skal have en forsvarspolitik, et helt vitalt problem. En del kristne er efterhånden nået til den overbevisning, at der må realiseres en kristen pacifisme. Er her ikke et område, som Kristeligt Folkeparti mere end noget andet parti burde arbejde på, fremfor at gå ind for en styrkelse af Nato?

Det er naturligvis et problem, vi har inde på livet, idet adskillige af vore medlemmer tilhører denne gruppe af kristne pacifister. Derfor understreger vi også altid stærkt, når disse forhold kommer på tale, at det, at der overhovedet findes militær i verden, og at krige finder sted, i virkeligheden er fuldstændig vanvittigt

og urimeligt. Hvis man i stedet for ville anvende disse kræfter på u-landshjælp og andre ting, ville det blive betydeligt bedre for mennesker at leve på denne klode. Men på den anden side må vi være realistiske og se på situationen, som den er, og prøve på at vælge den måde, som efter vores opfattelse bedst *hindrer*, at krig i det hele taget begynder. En storkrig ville ganske enkelt være altødelæggende. Den bedste måde at hindre krigen på er simpelt hen at have et tilstrækkeligt stærkt forsvar, så omkostningerne ved at angribe bliver for store. Og det kan et lille land som Danmark ikke klare alene, derfor bør vi være medlemmer af en forsvarspagt. Men samtidig med, at vi går ind for dette, understreger vi, at vi både inden for denne pagt og på alle andre måder vil gøre alt for at støtte afspændingen, f.eks. gennem fredsforskning, fredskonferencer osv.

Alle partier går vel ind for en indsats for at opnå og bevare freden. Men Deres ord om, at vi må være realistiske, forekommer mig at være en politikerkloskel, en

slags alibi, der alene tjener til at tilsløre den gængse vanetænkning og derved bidrage til en cementering af status quo. Bygger Kristeligt Folkeparti i og for sig ikke på det samme grundlag – idégrundlag – som visse andre partier her i landet? Hvori består egentlig den fundamentale forskel?

Det er et spørgsmål om prioritering. Flere af de andre partier har nemlig det kristne menneskesyn med som et element i deres program, men heller ikke mere. I Kristeligt Folkeparti er det selve udgangspunktet for hele vores politik, og det er noget helt andet end de spredte tilløb til lidt kristendom, man kan finde hos nogle af de øvrige partier. Vores idégrundlag er altså ikke det samme. Det hviler hverken på liberalisme eller socialisme, – det er noget helt tredje. Materialismen er ikke det overordnede. Skal jeg udtrykke det helt enkelt, er det budet om næstekærlighed. Ud fra det kan man faktisk sige, at vi i Kristeligt Folkeparti ønsker at føre en politik med centrum i mennesket, – og det er ikke det samme

som en politik med mennesket i centrum.

Hvad betyder det for jeres syn på ejendomsretten og på det menneskelige arbejde?

Vi holder i og for sig på den private ejendomsret, men understreger meget kraftigt, at ejer man noget, er det kun til låns. Det skal forvaltes, ikke bare til gavn for en selv, men også for ens næste og for helheden. Ejendomsretten er med andre ord ikke ubetinget. Hvor ovennævnte princip svigtes, bør det offentlige kunne gribe ind og begrænse ejendomsretten. Hvad det menneskelige arbejde angår, peger vi på arbejdets såkaldt dobbelte karakter; dels at det er et udtryk for den menneskelige personlighed, og dels at det har et socialt sigte. Kapital-ejeren kan derfor ikke forbeholde sig fortjenesten alene eller ligestille arbejdet med den fremstillede vare. F.eks. har vi fremlagt et alternativt forslag til ØD. Vi kalder det LM, hvilket vil sige Lønmodtagernes medengagement; man kan ikke lave et fast system, der kan presses ned

over hele samfundet, når det er så forskelligartet. Tværtimod ville det være ønskeligt med en række modeller for, hvordan det kan gøres rundt omkring på arbejdspladserne. Men det må ske via forhandlinger på de enkelte arbejdspladser og ikke hen over hovedet på såvel arbejdere som arbejdsgivere.

Er det egentlige problem ikke spørgsmålet om profit contra behov?

Så enkelt er det trods alt ikke. Betegnelsen profit gælder kun, hvor fortjenesten blive et mål i sig selv – altså profit. Men man overvurderer det. Kapitalejerne er ofte mere interesseret i, at virksomheden vokser.

Kristeligt Folkeparti har særlig lagt vægt på sin familiepolitik og betragter familien som samfundets urcelle, der skal konstituere og strukturere samfundet. Men er tiden ikke løbet fra familien?

Ethvert samfund, der vil være levedygtigt, skal bestå af en række sunde celler, og den naturlige celle for et samfund er familien. Her tænker jeg både på familien, hvor mand og kone lever sammen med deres børn og eventuelle andre slægtninge, men jeg tænker også på kollektiver og storfamilier, hvor det monogame ægteskab blot er et element i en større helhed. Det afgørende er livsfællesskabet og de værdier, det kan tilbyde og fremelske. Familien er her den naturlige ramme om den personlige udvikling og udfoldelse. At ville overlade dette til samfundet er ikke alene uforstandigt, – det er skæbnesvangert. Den tiltagende rodløshed og afpersonalisering er eksempler herpå.

I går også ind for bevarelsen af de små enheder rundt om i landet, f.eks. de små skoler. Men tendensen i samfundet er jo den modsatte. Har I virkelig en overbevisning om, at det kan lade sig gøre at bevare disse enheder?

Ja, det har vi faktisk. Denne centraliseringstendens, ja mani, der har været op igennem tresserne, og som er blevet kørt frem af begge de forrige regeringer, er ved at være passé. Man er efterhånden blevet klar over, at det enkelte menneske drukner i disse store enheder, så det reduceres til en funktion slet og ret, uden relation til og kontakt med sine medmennesker. Resultatet er frustration og oplevelsen af meningsløshed. Derfor er det – selv om det ville komme til at koste i økonomisk vækst – uhyre vigtigt at styrke de små enheder og prøve på også fremover at opbygge flere af dem.

Hvordan er det muligt at gå ind for disse enheder, når I samtidig går ind for EF?

De små enheder vil komme til at virke som kraftcentre og således medvirke til at præge udviklingen og påvirke opad i EF-pyramiden –

Men det, man frygter i forbindelse med EF, er jo, at der opstår et såkaldt samarbejde med stadig større tryk oppefra og nedefter, hvorved de små enheder og dermed det enkelte menneske alligevel bliver sorteper i sidste instans?

Det er der naturligvis en reel fare for. Vi ser imidlertid faren i øjnene og er parate til at bekæmpe den, når den opstår, idet vi mener, at beslutningsprocessen altid skal så langt ned i pyramiden som overhovedet muligt. Kun såfremt der kan påvises en fordel ved at lægge den højere op, bør man gøre det, – ellers skal den så langt ned til de enkelte som muligt.

Hvorledes ser Kristeligt Folkeparti på u-landshjælpen?

Vi bør i det mindste holde de mål, vi har lovet. Det er helt uforsvarligt, at vi, hver gang der skal spares, gør det på det område, hvor det allerdårligst lader sig gøre, nemlig på u-landshjælpen. Den hjælp, vi yder, går ad to veje; dels gennem FN, og dels via direkte tilskud og investeringer, idet man forpligter sig over for et enkelt land, som man især samarbejder med. Vi er mest tilbøjelige til at holde på den sidste løsning, fordi den er med til at skabe et personligt menneskeligt forhold mellem det pågældende u-land og Danmark. Det har også en værdi for Danmark, at man får fornemmelsen af virkelig at gøre noget et bestemt sted. Med hensyn til opbygningen har man lige fra begyndelsen gjort den fejl at opbygge et stort apparat og sende folk ud, der skulle se, hvordan der var, optage kontakter osv. I stedet burde man have satset på de danske missionærer, der i forvejen levede i landet, og benyttet dem som formidlere. De kender jo mange af problemerne, er i kontakt med befolkningen, har kendskab til sproget osv.

Ville det være et reelt alternativ og ikke bare en måde at gøre kirken til en magtfaktor på?

Kirken som sådan bør aldrig være en magtfaktor, – den er her for at tjene. Vil man endelig tale om magt i forbindelse med kirken, bør det være åndsagt. Man fremmer ikke Guds rige ved at spille med forfækte kort, hvad historien i øvrigt efterhånden burde få os kristne til at indse.

Men hvordan kan Kristeligt Folkeparti

gå ind for teorien om stadig økonomisk vækst, når der er så himmelråbende forskel på de rige og de fattige lande, på jordens 15 % velbærgede og de resterende 85 % af nødstedte og udbyttede mennesker?

Fordi den vækst, der foregår her, også vil kunne blive til gavn for den øvrige verden, for de fattige, de nødstedte. For at sige det med Bibelens ord, så står der et sted, at vi skal arbejde og slide i det for at have noget at give til de fattige.

Altså 2 %?

Nej, mere! Ikke bare i form af økonomisk hjælp, men som hjælp til selvhjælp. Vi må ændre målsætningen og fremgangsmåden. Hvad gavner det, at vi giver med den ene hånd og tager med den anden!

De er både katolik og leder af et kristeligt parti i et afkristnet, men tidligere protestantisk land. Hvilke problemer rejser det, hvis det rejser problemer?

Der har naturligvis været problemer, men de har været minimale. Det har derimod været en meget stor og glædelig oplevelse, idet den økumeniske holdning er trængt meget længere ud blandt befolkningen, end man måske havde regnet med. Alene den tanke, at man – på landsmødet i maj måned sidste år i en forsamling på 150–200 mennesker, hvoraf størstedelen tilhører folkekirken, nogle få frikirkerne – enstemmigt kunne vælge en katolik til formand, er i den grad opmuntrende for hele kirkens fremtid. Vi kan virkelig arbejde sammen. Det er en af de ting, vi har opdaget. Og vi har trods alt, selv om der kan være uenigheder, så stort et fælles grundlag, at uenighederne må træde i baggrunden. Netop på grund af polariseringen i samfundet, modsætningsforholdet til de kulturradikale kræfter osv., må vi føre en kamp udadtil, der er så meget vigtigere og så meget større. Den indbyrdes uenighed må træde i baggrunden i denne situation. Det gør den også inden for partiet. Selvfølgelig har jeg været ude for mennesker, der var modstandere af at have en katolik som formand. Men det har hver gang vist sig, at de simpelt hen har haft et forkert syn på, hvad katolsk tro egentlig er. Jeg har f.eks. været ude for folk, der mente, at en katolik ikke måtte nævne Jesu navn, han måtte kun nævne Jomfru Maria. Det har jeg imidlertid, ikke gennem debatter, men i praksis fået lejlighed til at vise, at jeg gerne må!

Går Kristeligt Folkeparti ind for en opløsning af forholdet stat-kirke?

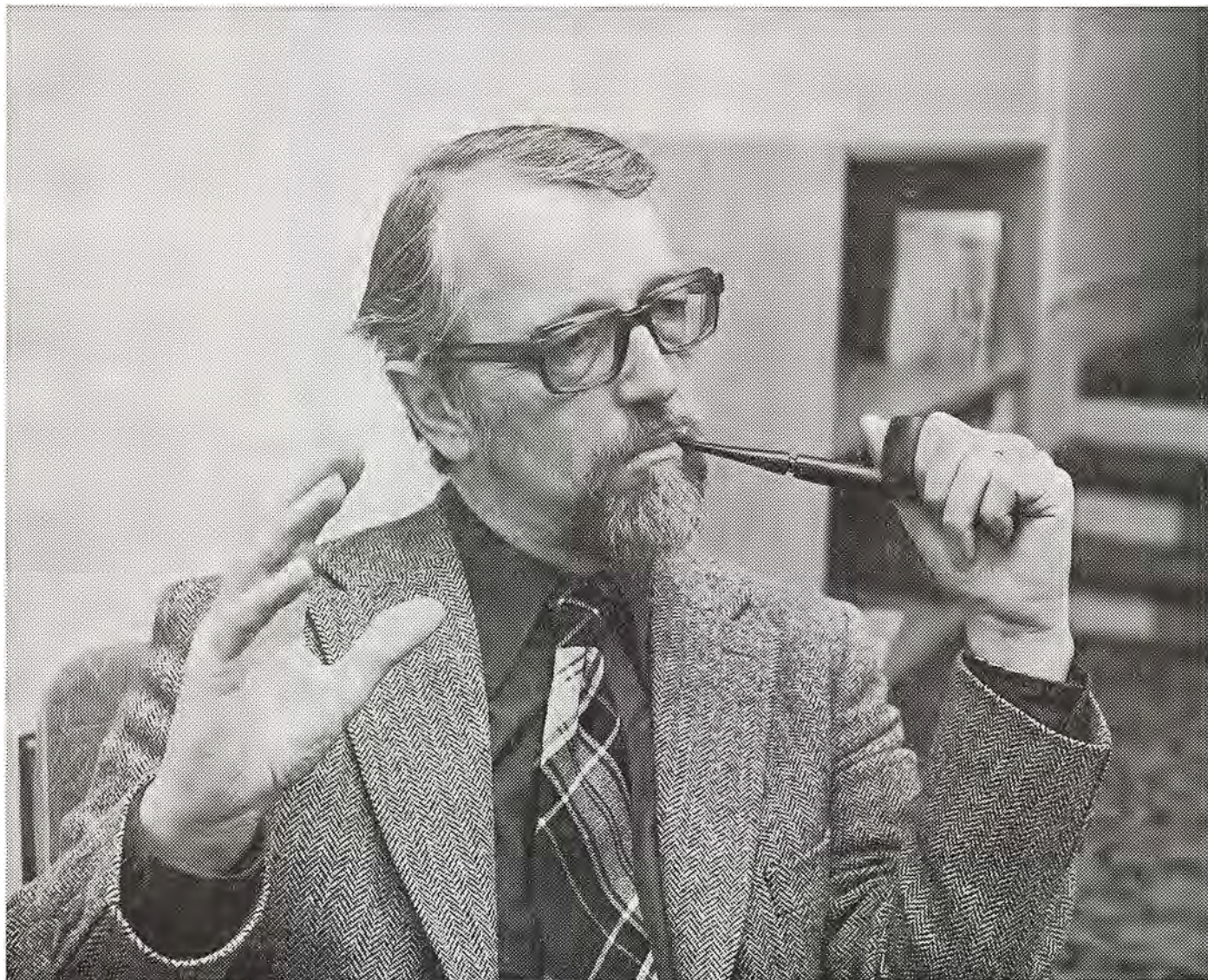
Ikke på nuværende tidspunkt. Og ikke ad politisk vej. Vi ønsker at styrke folkekirken, ved at f.eks. menighedsråd og stiftsråd får mere magt og større kompetence, – så folkekirken ikke står så sårbar, når løsrivelsen engang måtte komme.

Imødeser I en kommende løsrivelse som noget positivt?

Det er ikke noget, vi har taget stilling til i partiet.

Hvad mener De selv?

Jeg er jo ikke medlem af folkekirken, men jeg kan da godt sige, at jeg – ud fra Toynbees teorier – vil tro, at det ville være til gavn for kristenheden i Danmark med en løsrivelse, men det er ikke noget, jeg vil forsøge at fremføre politisk.

Det har vist sig, at kristne politikere beskæmmende hurtigt bliver en del af systemet og vænner sig til den politiske jargon og livsstil. Og så er der ikke langt til at indgå en masse kompromisser og til at ville fremme sine synspunkter med denne verdens midler. Jeg ved ikke, om det lyder for højtravende, men det må være muligt selv for den kristne politiker at aflægge vidnesbyrd, altså være kristen i det helt reelle politiske arbejde?

Ja, helt rigtigt. Det er et problem, vi i høj grad er vågne overfor. Det har jo vist sig, at de kristne politikere, der heldigvis også findes inden for de andre partier, ikke har haft mulighed for at trænge igennem med deres synspunkter. Nogle af dem har virkelig holdt sig på deres kristne grundlag, men de har som

sagt ikke kunnet trænge igennem. Andre er mere eller mindre blevet smittet af den ånd, De omtalte. Og det er meget væsentligt, at vi på den ene side kan gå ind i arbejdet og på realistisk måde arbejde politisk, men at vi på den anden side holder os vores grundlag for øje. Det er uhyre vigtigt. Derfor mødes vores folketingsgruppe hver dag, før vi skal til møder i tinget, for at læse et stykke af Bibelen og bede sammen. Det sker for at holde os selv fast på, hvad det er, vi skal.

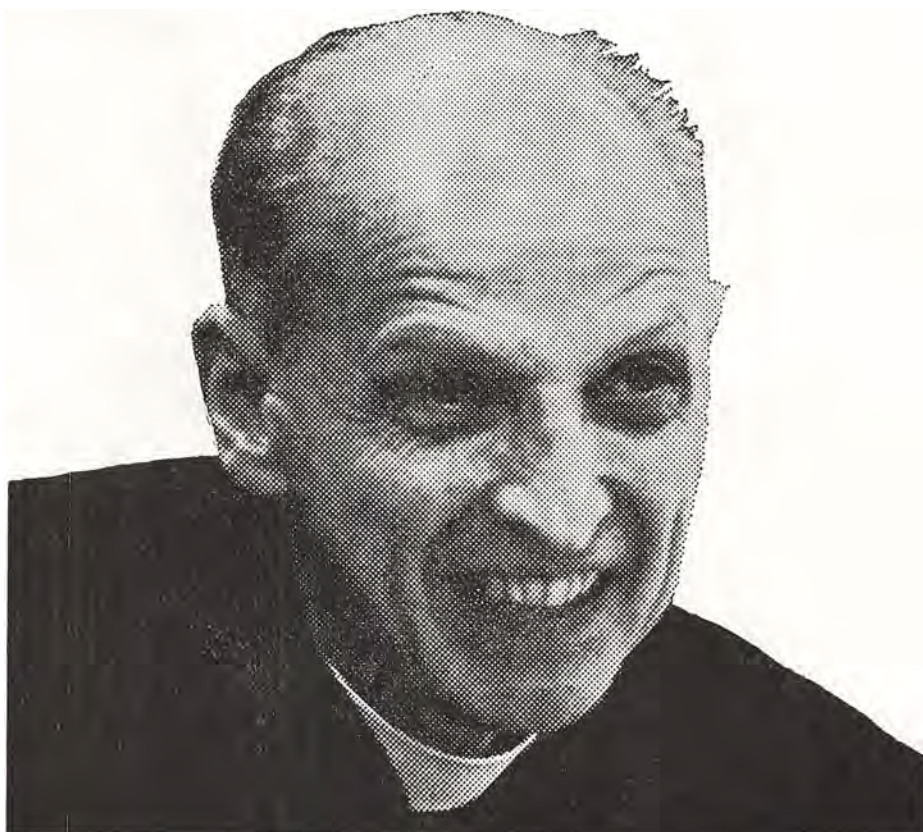
Det forekommer mig, at det politiske som sådant er blevet noget absolut, og at politikerne er blevet smittet af det, således at de – måske uden selv at vide af det – giver folk en større forventning, end de kan leve op til og indfri?

Det er sikkert rigtigt. Det hænger formentlig sammen med, at demokratiet for mange af vore politikere er blevet et mål i sig selv. Derved nedbrydes og ødelægges ikke bare demokratiet, men folk får stene for brød. Det bliver stadig mere tydeligt, at Churchill havde ret, da han sagde, at demokratiet er den mest umulige styreform, man har, bortset fra alle de andre. Men vi må arbejde modigt og oprigtigt og være opmærksomme på, at demokratiet ikke bliver det overordnede princip, men hele tiden tjener budet om næstekærlighed. Demokrati er jo hverken en livsanskuelse eller en livsholdning. Og sandheden kan ikke afgøres ad demokratisk vej.

Heller ikke i Kristeligt Folkeparti?
Nej.

KIRKEN OG SAMTIDEN

EN SAMTALE MED P. ARRUPE S. J.

»En af de mest opmuntrende oplevelser, jeg havde i Rom under mit ophold der i november, var en lang samtale med jesuiternes generaloverordnede, pater Arrupe. Medens man tilsyneladende så mange steder i den katolske kirke i dag føler stor ængstelse og undertiden en slags hjemvé efter kirkens forhold før det 2. Vatikankoncil, er pater Arrupe et levende eksempel på optimisme og kristent håb. Han ønsker, at kirken ufortrødent skal fortsætte sin vej ind i den fremtid, vi endnu blot kan ane. Og medens mange henfalder til pessimistiske betragtninger, vurderer han kirkens nuværende udvikling som dybest

set nødvendig og god – under alle omstændigheder som en udvikling, Guds Ånd har ført kirken ind i, og så selv om dette indebærer en smertelig renselsesproces, og selv om det indebærer, at mange fejltrin er sket. Trods det, at den ene og den anden er omkommet under ørkenvandringen, og skønt vandringen er besværlig, skal den dog ufortrødent fortsættes fremad – der er ingen vej tilbage. Nogle af de tanker, som jeg var så glad for at møde hos pater Arrupe i min samtale med ham, findes genspejlet i en artikel, han har offentliggjort for nylig, og af hvilken vi her bringer nogle uddrag.«

Ved biskop H. L. Martensen

Forkyndelsen og verden i dag Tidens situation

Det er svært at vurdere den samtid, man selv lever i, den eneste vi har. I denne nutid bekender vi vor tro på den frelse, Gud engang har udvirket i Kristus, og vort håb på en fremtidig fuldendelse. Andet kan vi ikke gøre.

Ud fra nutiden gør vi os tanker om fortiden og lægger planer for fremtiden. Dette indebærer den store fare, at vi i en slags åndeligt snæversyn ser nutiden som noget enestående og ikke gennemskuer, at alting omkring os stadig forandres. Ikke desto mindre skal vi agte på, hvor vi står i Guds historie, for at kunne bedømme om og hvordan han kalder os. Denne dømmekraft er en gave fra Helligånden, der som en universel kraft gennemsyrrer alt, også udviklingen og fornyelsen i vor gang gennem historien.

En sammenligning mellem nutiden og andre perioder i Kirkens historie synes at begrunde den opfattelse, at vi befinder os på tærsklen til en ny tid. Kirkens historie har før været ude for »eksplosive« begivenheder, når den pludselig blev konfronteret med nye, udvidede horisonter og skulle vidne om Kristus på en ny måde.

Første gang, noget sådant skete, var, da Kirken trådte ind i Middelhavslandenes kulturverden. En anden stor omvæltningsperiode var, da en ny verden brød ind i Kirkens »økumene«, det skete, da barbariske stammer invaderede romeriget og Kirken blev europæisk. En tredje »eksplosiv« fase var tiden, da Europa gik på opdagelse både i Øst og Vest: medens missionsvirksomheden østpå kun fik en stakket frist, blev Kirken vestpå fuldstændig vesterlandsk. En fjerde periode startede, da Kirken skulle forkynde evangeliet for nye folkeslag: i kolonisationstiden trådte Kirken nemlig ind i et verdensomspændende samfund. Og nu, hvor denne periode nærmer sig sin afslutning, står vi i en situation, der ligner den fra før de fire nævnte perioder: Kirken er igen en »lille flok« spredt blandt den store menneskelige familie. Denne situation har man givet betegnelsen »diaspora«, det vil sige: Kirken er ikke som en befæstet borg lukket inde i sig selv, men den er som en surdej, der skal gennemsyre menneskeheden.

I denne nye situation kan vi ikke længere tale om »kristne nationer« og »missionslande«. Fra nu af lever vi alle i én og samme »globale landsby«. Skønt det er en situation, der ikke udviser forskellene mellem kirkerne, er det nu alligevel sådan, at en lokal kirke så godt som overalt, på en eller anden måde, står over for store grupper af ikke-kristne. Den lokale kirke er primært ansvarlig for forkyndelsen under ledelse af ste-

dets biskop, som er indehaver af den apostoliske sendelse. Ny er også den situation, at udtrykket diaspora ikke længere skal forstås geografisk. Det dækker nu alle områder af den menneskelige tilværelse: sociale, kulturelle og religiøse. Den tiltagende bevidsthed, at evangeliet vedkommer alle områder af den menneskelige eksistens, bør netop skærpe vor opmærksomhed over for de »vældige og uanede muligheder« (Paul VI), »der åbner sig i arbejdet med forkyndelsen«.

»Denne nye situation, forsynet stiller Kirken over for i verden, lader os forstå, at store forpligtelser og chancer melder sig, når vi med forenede kræfter vil yde støtte til missionslandene og på verdensplan arbejde for missionsidealet.« (Paul VI i sit Budskab om Missions søndag 21.05.1972).

Vort kald kan i denne nye diasporasituation betegnes som et kald til større »katolicitet«, det vil sige: et kald til på en ny og mere intensiv måde at være til stede for hele den beboede verden. Før vi undersøger dette kald nærmere, må vi først i korte træk skitsere, hvad denne vækst til katolicitet indebærer.

Forkyndelse – at udvikle katoliciteten

1. Hvis forkyndelse betyder den aktivitet, hvormed Kirken forkynder evangeliet – med det formål at fremkalde og udvikle troen samt at etablere og udbrede Kirken, – så er det let at forstå, at denne aktivitet er den drivende kraft i en proces, som er af betydning både for Kirken og for menneskeheden adskilt fra Kirken.

Denne vækst indebærer for Kirkens vedkommende, at den bliver mere nærværende for menneskene overalt, hvor de bor. På den måde absorberer Kirken nye menneskelige værdier og beriges derved.

Med menneskeheden for øje indebærer en sådan vækst, at mennesker bliver konfronteret med Kirken og – i Kirken – med Guds forløsende kærlighed i Jesus Kristus. Derved får de andel i frelsen ved Kristus.

Denne to-dimensionale vækst – af Kirken i menneskeheden og af menneskeheden i Kirken – er to sider af én og samme sag.

2. På disse sider betragter vi ikke så meget selve gerningen af forkynde i lyset af dens endemål, nemlig frembringelse og fordybelse af troen samt grundlæggelse og udvidelse af Kirken, men snarere i lyset af at gøre evangeliets budskab nærværende for alle mennesker, på et hvilket som helst område af det menneskelige liv og virke. Navnlig sådan åbnes der mulighed for, at dette budskab kan udøve en virkelig indflydelse på menneskelivet, og at hvert ene-

ste menneske kan blive konfronteret med evangeliet. Det fænomen, at evangeliet ved Kirkens ord og liv bliver inkarneret i vor menneskelige historie, er, hvad vi kalder »en vækstbetingelse henimod katolicitet«. Denne vækstproces er i virkeligheden allerede evangelisering og ikke en såkaldt »præ-evangelisering«. Vi hælder nemlig til den anskuelse, at hvad man jævnligt har antydnet med sidste benævnelse rent faktisk er en integrerende del af forkyndelsesarbejdet, selv om det ikke rent umiddelbart og håndgribeligt afstedkommer Kirkens etablering samt tilslutning til Jesus Kristus ved troen.

3. Som i al organisk vækst indgår der også i denne vækstproces visse modsætningsforhold, og den kan derfor kaldes en dialektisk proces. Som i enhver vækstproces er der også her tale om en overgang fra et livsplan til et andet. En sådan overgang indebærer i sit væsen et moment, hvor liv dør hen og nyt liv fødes. Modsætningen mellem disse to trin er reel og betinger mulighed for vækst i det øjeblik, hvor liv sejrer over sin modsætning.

I Kirkens vækst – og af menneskeheden i Kirken – får dette at dø og dette at blive født til nyt liv sit særpræg derved, at det menneskelige i situationen er behæftet med synd, og at Kristus igennem frelshistoriens forløb er i gang med at berede sig Kirken »uden plet eller rynke eller andet sådant, for at den kunne være hellig og dadelfri« (Ef. 5,27). Derfor er denne proces en renselsens og omvendelsens proces, som når de dybeste lag af den menneskelige person og af samfundet.

Og da frelshistorien er som en »overgangstid« mellem på den ene side, frelsesbegivenhedens uigenkaldelige faktum ved Kristus, og på den anden side, frelsens fuldendelse i det kommende gudsrige, – har hver etape af denne vækstproces et dobbelt moment af »allerede« og »endnu ikke«, således at ingen virkeliggørelse af frelse i sit historiske forløb kan hævdes at være endegyldigt og fuldstændig afsluttet: det eskatologiske perspektiv vil hele tiden række ud over et sådant historisk øjeblik.

Af disse tre grunde har også evangeliets overlevering i forkyndelsen to elementer: da det er et livgivende ord, bevirker evangeliets ord også en afsondring fra det gamle og erklærer det for overstået; da det er en indbydelse til vækst og fuldkommengørelse, er evangeliet også en opfordring til selvfornægtelse, lydighed og offer indtil det yderste. Og da det tillige er det sidste, afgørende ord, er evangeliet således i stand til at undersøge og bedømme den menneskelige side af alle Kirkens og Samfundets foretagender og institutioner.

(fortsættes)

NYE FAMILIEFORMER

af prof. dr. Waldemar Molinski s. j.

Når man vil tale om nye familieformer, som man tilsyneladende endnu ikke klart kan formulere, så drejer det sig i virkeligheden om allerede eksisterende former, men også om former som endnu er under udvikling, former, som eventuelt kan udvikle værdifulde alternativer til den traditionelle familieform.

Til en begyndelse: findes sådanne alternative former i et betydeligt større omfang, end man i almindelighed tror? Universitetet i Leiden har i 2-3 år gennemført en verdensomspændende undersøgelse desangående og er fra måned til måned blevet mere end overrumplet over, hvor udbredt dette fænomen er. Disse alternative former findes i de mest forskellige skikkelser, fra kibbutzer og moshaver til kommuner, og deriblandt alle afskyninger med såvel varigt fællesskab som tidsbestemt fællesskab. De findes i de mest afsides egne. Disse former findes inden for de mest varierede verdensopfattelser, præget af kommunistisk, liberal eller kristelig baggrund. Det tyske blad »Neues Hochland« refererede i et af sine sidste numre i en instruktiv artikel om »The Lords Family«, en kommune, som vil føre en udpræget kristen tilværelse – og som går helt nye og interessante veje, også hvad angår det konfessionelle tilhørsforhold. I et af de sidste numre af »Christ in der Gegenwart« kan man læse, hvordan præster, søstre, lægfolk, gifte og ugifte har slået sig sammen og allerede i flere år har levet i en storfamilie. Alle disse familieformer har det tilfælles, at familiens sammensætning ikke på traditionel vis bliver bestemt af slægtskab gennem afstamning, men af slægtskab gennem valg.

Disse familieformer er – efter min mening – en udfordring til os, til familien som sådan og til de eksisterende familiemønstre. Men da jeg sagde, at disse fa-

milier findes i meget større tal, end man almindeligvis tror, så er hverken eksperterne eller jeg af den anskuelse, at de er fremtidens familieform. De vil sandsynligvis i endnu højere grad bestå som alternativer til den traditionelle familie, som på en eller anden måde vel også vil fortsætte sin udvikling. Præ-familieformer har vi f.eks. i familieferier eller ved fler-dages sammenkomster, hvor man kan betragte sig som medlem af en familie. Religiøse ordener er på deres vis en slags familiegrupper. Det er længslen efter at være én familie – der er den franske revolutions valgsprog – frihed, lighed og broderskab. Og hvis jeg ikke tager fejl, så er den tilknytning til socialismen, som er så bestemmende for mange folks liv, en længsel, en meget dyb længsel efter en verden, hvor vi i højere grad er hinandens brødre, hinandens familie. Jeg sagde, at denne broderligt familiære verden efter de fleste eksperters mening ikke vil finde sit eneste gyldige udtryk i disse nye familieformer. De bliver kun én af mulighederne. Jeg tror, at det – bortset fra alle ideologiske overvejelser – skyldes den omstændighed, at vi lever i en så omskiftelig verden, at det i længden vil blive alt for svært at holde sammen på disse familieformer.

Hvis vi positivt vil forberede os på fremtidens verden, hvis vi selv vil yde vort bidrag til, at familierne – vore familier i morgen – bliver bedre end familierne i dag, så må vi tage den udfordring op, som disse alternative familieformer er. Så må vi – og det vil vi her gøre rede for – arbejde i to retninger.

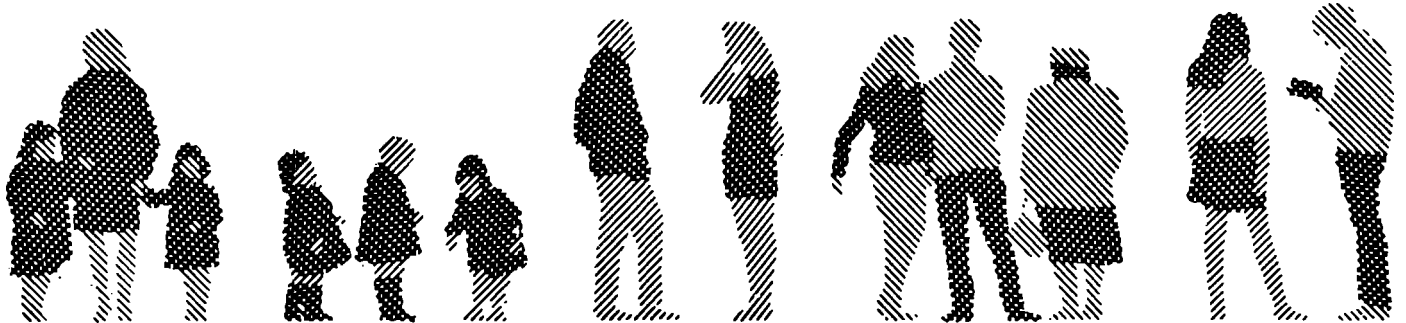
På den ene side kan vi undersøge, om disse nye familieformer kan gå ind under den kristelige opfattelse af ægteskab og familie, om de vil lade sig måle med den målestok, som traditionelt anlægges i forbindelse med ægteskab og familie. Når vi

gør dette, går vi ud fra, at kirken, at vi gennem Helligåndens bistand på en eller anden måde altid ved, hvad der er nødvendigt for ægteskabet og familien – også i tider, hvor dette let kan blive glemt. Her vil vi netop som kristne give et kritisk bidrag til udviklingen af morgendagens verden. Men mens vi gør dette, må vi samtidig – og det er den anden retning – selv svare på spørgsmål, fundamentale spørgsmål, om vi i vore familier, i vore ægteskaber, opfylder ånden, svarer til de krav, som bør være virkeliggjort i kristne familier og ægteskaber, krav, som netop disse alternative former så hyppigt søger at virkeliggøre på en ny måde.

De kriterier, som vi vil anvende til at bedømme de nye familieformer, er egentlig de klassiske kriterier, som vi altid benytter i forbindelse med ægteskab og familie, eller i hvert fald de vigtigste af dem. Her drejer det sig om fællesskabet, om troskab på det sociale og på det seksuelle plan. Troskab på det sociale plan betyder viljen til en varig forbindelse, et livsvarigt ægteskab. Og endelig drejer det sig om – noget meget vigtigt i denne sammenhæng – om ligeberettigelse, om familieplanlægning, om forældrenes retigheder og om de traditionelle familiers forhold til delfamilier (hvor kun faderen eller moderen p.g.a. skilsmisse lever i familien og med familien).

Fællesskabet

I dag forstår de kristne ægteskabet således, at det har den opgave at tjene til parternes totale, både fysiske og psykiske fuldstændiggørelse, og det på en måde som ikke er mulig uden for ægteskabet. Det skal hjælpe os, mand og kvinde, til større styrke, til større fuldstændighed og dermed til at forholde sig til denne verden på en personlig måde. Dette

behov for at være partnere og for tryk-
hed, som ægteskabet skal bidrage til, er
i dag af forskellige grunde særligt på-
trængende. For vi lever i en verden, som
i meget højere grad end tidligere binder
os til områder uden for familien. Vi le-
ver med mange delvise kontakter, vi
kommer i kontakt med mange forskellige
mennesker, som vi hver kontakter på et
særligt felt. Derfor bliver vi stressede.
Som familie bliver vi kraftigt udfordret
eller lokket til at tilpasse os vor om-
eller medverden, til at holde os til den gængse
livsmåde. Derfor er det forståeligt, at vi
i denne verden – der på grund af dens
utrolige dynamik forlanger så megen til-
pasning af os, og som så ensidigt stiller
krav til os – har brug for en modvægt
i en sfære af tryghed og intimitet. Men
hertil kommer erfaring, at ægteskabet og
familie – især kærnefamilien – hyppigt
kan give os denne tryghed, men samtidig
kan føre til stærk isolation fra omverden-
nen. Ægteskabet med dets indendørs at-
mosfære isolerer sig for meget. Det kan
så føre til borgerlighed og magelighed.
Det hæmmer partnernes gensidige ånde-
lige og intellektuelle frugtbarhed, det for-
hindrer, at ægteskabet kan vokse ud over
sig selv og kan virke aktivt og positivt
udadtil. I stedet bliver ægteskabet kun et
tilflugtssted, hvor man trækker sig tilbage
fra denne onde verden, hvor man vil ha-
ve ro og fred, og hvor man ikke længere
modtager de nødvendige impulser. Fami-
lielivet skal give styrke til mere sagligt
og mere modent og med større kærlighed
og hengivenhed at henvende sig til om-
verdenen. Denne fare for at isolere sig,
som i de nye forstadskvarterer træder så
tydeligt frem, kan og skal man bekæm-
pe. Her kan de nye familieformer være
en hjælp. De har nemlig et større tilbud
af personlige kontakter inden for fami-
lien, større kommunikationsmuligheder,
og også dette, at de ved kritik og op-
muntring kan hjælpe ægteparrene til at
finde en bedre livsform. De kan være en
hjælp, når et ægteskab står foran et
eventuelt sammenbrud, fordi dette i en
større familie hurtigere bliver klart for
alle.

En varig binding

Ægteskabet er – kristeligt set – et varigt
forhold. Man kan kun indgå ægteskab,
når man er besluttet på at binde sig til
hinanden for hele livet. Det er denne for-
ståelse af ægteskabet, som i dag møder
ualmindelig kraftig modstand både af
unge og af ældre. Man mener, at man
mister sin frihed, når man binder sig.
Faktum er, at mennesket først helt bliver
sig selv, når det tager en uigenkaldelig
beslutning. Kun når jeg betræder én be-
stemt vej og konsekvent går videre ad
den, kan jeg udfolde min frie skabelses-
evne og virkelig blive mig selv. Det be-

tyder ikke, at man absolut skal smadre
hovedet ind i væggen, når et eller andet
ikke vil lykkes, eller når vejen er ufarbar.
Det betyder bare, at man ikke kan nøjes
med at holde sammen så længe, det går
let. Hvad mennesket er, hvad kærlighed
er, hvilke evner vi har, det opdager vi
først fuldt ud, når vi har vanskeligheder.
Således forstået er trofasthed ikke noget
negativt, der binder til ægteskabs-slaveri.
På grund af tilværelsens omskiftelighed
og på grund af vor manglende evne til
endegyldige, uigenkaldelige beslutninger
er dette uforanderlige forhold i dag i stor
fare. De lovmæssige og institutionelle
sikringer af forskellig art, som er nødven-
dige for at støtte denne beslutning, er i
mange tilfælde faldet bort. Her tænker
jeg ikke alene på de ydre sikringer, men
også på den etiske holdning, sæderne, ide-
alet, som kan bære os igennem, når den
almindelige offentlige mening er: ægte-
skabet er ikke varigt. Er denne bevidst-
hed ikke til stede, så falder en bærende
institutionel støtte væk. Mere konkret
tænker jeg også på, hvordan den øvrige
familie, landsbyfællesskabet, kirkefælles-
skabet, alle de kredse, hvori man levede,
tidligere har hjulpet til, at ægteskabet
kunne udfolde sig som en solid, bestan-
dig forbindelse. I dag er det i allerhøjeste
grad overladt til ens personlige viljestyr-
ke, om man kan blive sammen. Det er en
belastning, som de hyppige og stadigt tal-
rigere skilsmisser er et tegn på. Selvføl-
gelig mener jeg ikke, at man skal sætte
tvang i stedet for disse bortfaldne ydre
sikringer; for den støtte, der er brug for,
er den, som de gifte kan acceptere, over-
beviste gennem samfundet og måden,
hvorpå samfundets institutioner er ud-
formede.

Men når nu samfundets støtte i dag i
så høj grad mangler, så kunne de nye fami-
lieformer – under visse betingelser –
levere et meget værdifuldt bidrag til, at
disse kærnefamilier kan holde sammen,
kan hjælpe hinanden. I det enkelte tilfæl-
de må man dog vurdere, hvordan kærne-
familien kan leve inden for storfamiliens
rammer, hvor mange par, hvor mange
børn, for hvor lang tid osv. – så man
ikke opnår det modsatte af, hvad der til-
sigtes: parforholdets intensivering og støt-
te, som undgår at det hele løber fra hin-
anden i denne større gruppe.

Ægteskabelig trofasthed

Efter kristen opfattelse hører ikke bare
den sociale trofasthed, men også den seks-
uelle troskab til ægteskabet. Hvorvidt
seksuel troskab er mulig er i dag et af de
mest omstridte emner. De fleste iblandt
os har endnu lært, at enhver frivillig
seksuel aktivitet uden for ægteskabet er
stor synd. I de fleste moralhåndbøger
står det stadigvæk mere eller mindre
klart. Man har gjort indrømmelser, idet

man har sagt, at man jo ikke altid fuldt-
ud er ansvarlig, så derfor findes der også
mindre synder. Jeg tror dog, at man fra
kristent hold skulle holde fast ved, at en-
hver seksuel kontakt, enhver seksuel akti-
vitet må ses med henblik på ægteskabet.
Ethvert seksuelt udtryk, der ikke finder
sin opfyldelse i et varigt ægteskab, er
mindreværdigt i forhold til ægteskabets
form for møde mellem kønnene. Grunden
er, at kun ægteskabet danner den til-
strækkelige, reelle ramme for, at den seks-
uelle binding i det lange løb netop ikke
forvandles til udbytning, skade og mis-
brug af partneren. Kun inden for denne
ramme skabes de betingelser for tryghed
og åbenhed, der er forudsætninger for, at
seksualiteten kan blive forstået som kær-
lighedens sprog. Her skal man ikke drøf-
te, om former for seksualliv før ægteska-
bet, indlæring, indøvelse af det seksuelle,
kan være berettiget og nødvendige, eller
om seksuel aktivitet uden for ægteskabet
er ønskeligt.

Jeg vil bare slå fast, at vi alle lever i
et klima, hvor vi ikke klart ved, hvad
der præcist menes med kærlighedens ud-
tryk. I mange henseender er vi seksuelt
hæmmede, forudindtagne, enten er vi for
rundhåndede, eller også er vi for æng-
stelige. Vi lever i en atmosfære, hvor det
for de fleste eller mange af os er mislyk-
kedes at have en personlig og velafbalan-
ceret holdning til eros og seksualitet. Det
har sin virkning på familien og på bør-
nenes opdragelse.

Netop når de bliver båret af menne-
sker, som ærligt og redeligt anstrenger
sig for at virkeliggøre en kristen eksis-
tensform, kan de nye familieformer bi-
drage til, at vor kultur – med eros og
sexus – bliver mere menneskelig og min-
dre krampagtig. Vi ved, at meget af det,
man hører fra disse kommuner, snarere
tyder på det modsatte. Man taler om
gruppe-sex. Men det ville stå i modsæt-
ning til alt, hvad seksualforskerne fast-
slår som almindelig indstilling blandt de
unge. Manges indstilling er urtvivlsomt et
stærkt ønske om en varig forbindelse med
én person. Med mange ad gangen, det vil
og kan de fleste ikke. Det kan de hverken
menneskeligt eller på nogen anden måde
holde til. Nu kan de nye familieformer
være særlig egnet til at menneskeliggøre
vor erotiske og seksuelle kultur, fordi
man indbyrdes mellem familierne er mere
gennemsigtige. Man stirrer sig ikke
blind på sig selv. Man ser, hvad der sker.
Samtidig er man positiv over for hin-
anden. Man kan hjælpe. Når der er et
fællesskab, som kan indfange eventuelle
fejl, så er der i disse familier mere mulig-
hed for, at unge mennesker kan lære,
hvordan de må bære sig ad, hvordan man
skal opfatte sin seksualitet, hvor vidt
man kan gå, og hvor vidt man ikke kan
gå. (fortsættes)

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Oliefy
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 6722 og 6850

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Holbergsgade 22, Ålborg
Telefon 13 04 33
Indeh.: A. BROSTRØM, Ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Alle skabninger er et ord fra Gud

Af Aage Dyrkjøb

Det er Frans af Assisi, som har sagt dette. Som bekendt var det også ham, der engang prædikede for fuglene, og i sin iver efter at fejre julen så festligt som muligt ville han, at alle skulle strø korn ud til fuglene, og at dyrene i stalden den dag skulle have et foder ud over det sædvanlige, så at også de kunne mærke, der var sket noget ganske særligt.

I vor tid kan den berømte læge og teolog Albert Schweitzers ubetingede respekt for livet minde om Frans af Assisis holdning.

Dyrepsykologi og dyrebekyttelse er emner, som ofte har været diskuteret. Politisk har spørgsmålet ikke været stærkt fremme, men for nylig kunne man i en valgudsending i fjernsynet høre Kristeligt Folkepartis formand, Jens Møller sige: Nogle vil måske trække på smilebåndet, men jeg vil dog nævne, at vi også går imod lidelsevoldende dyreforsøg. Og i partiets aktuelle program-punkter er ganske rigtigt anført: »Dyreværnsloven. Efter kontakt med dyreværnsforeningerne kommer der forslag om at begrænse antallet af forsøgsdyr mest muligt.«

Der tiltrænges i høj grad en undersøgelse og kontrol på dette område. For en del år siden var der en affære på Københavns Kommunehospital, hvor man anvendte hunde til forsøgsdyr, og for at beboerne i kvarteret ikke skulle blive opskræmte over dyrenes gøen og skrig, blev stemmebåndene skåret over.

Man har f.eks. anvendt hunde til operativ behandling, til at sulte ihjel for at kunne undersøge tarmfunktionen og til at løbe sig ihjel med det formål at kunne kontrollere lærthedsproblemer. Der er - ofte med en doktordisputats for øje - blevet anvendt overordentlig smertevoldende dyreforsøg. Ganske vist stod det anført i dyreværnsloven, at forsøg, der medførte smerte, kun måtte foretages under bedøvelse, men samtidig tilføjedes, at hvis forsøgets hensigt ville umuliggøres ved en sådan bedøvelse, kunne den udelades. Og for øvrigt: hvad med de langvarige pinsler efter den even-

tuelle operation - før dyret endelig døde!

Man spørger sig selv, med hvilken ret menneskene tilføjer andre skabninger så frygtelige lidelser, ofte endda (efter sagkyndige udtalelser) med et problematisk formål? Gælder ikke også her reglen, at hensigten aldrig kan hellige midlet?

Aviserne bringer med jævne mellemrum beretninger om dyremishandlinger, ofte af en så oprørende art, at det gør ondt langt ind i sjælen, når man læser derom. Anden påskedags aften 1970 bragte TV-avisen i billeder og tekst en beskrivelse af, hvorledes sælunger blev flået levende for øjnene af mødrene. Man rystedes ved at se disse djævelske scener, som TV-avisen gengav uden forhåndskommentar og i en løbende nyhedsudsending. Desværre findes mange andre eksempler på lignende grusomheder. Mennesker kan dog i en del tilfælde forsvare sig mod overgreb. Dyrene er som oftest aldeles værgeløse.

Kendt er Karen Blixens omsorg for dyrene og hendes indsats mod vivisektionen. Hun fortalte interessant og levende i radioen om fuglene på Rungstedlund og opfordrede lytterne til at yde bidrag, så fuglereservatet kunne blive et fremtidigt fristed.

Man undrer sig over menneskenes tankeløshed og ubarmhertighed. Således er det påfaldende, hvor hjerteløse sydlændinge ofte synes at være. Hvis man ville bruge ordet »dyr« som skældsord, fristes man ofte til at sige, at mennesket er det værste af alle dyr. Omvendt gælder dog også, at mennesker, som er gode mod dyr, i det hele taget tit er gode mennesker.

I Tom Kristensens lige udkomne digtsamling »Med disse Øjne -« er gengivet et digt fra 1943, »Aben«:

Hvorfor har de nu fanget mig og givet mig en Lænke,

som altid gnaver i min Hals og rasler ved hvert Skridt?

Selv naar jeg sidder stille for at drømme eller tænke, selv naar jeg sover, klirrer det fordømte Mareridt.

Ja, jeg skal være til og leve, saa at de kan mores

og staa og le ad mine Spring. At le er som at gø.

Men jeg er kun en lille Abe. Magten er de stores.

Og deres Vilje er, at jeg maa ikke rigtigt dø.

- Vi er nogle, som ville ønske, at vi også i den henseende måtte ligne Frans af Assisi lidt mere og betragte alle skabninger som en gave fra Gud, og at vi måtte have kærlighed til alle hans skabninger.

Knud Ferlov in memoriam

Knud Ferlov er død i Rom 93 år gammel. Han levede det meste af sit liv i udlandet, idet han gennem en årrække var lektor i dansk litteratur ved et universitet i Rom. Under Mussolini forlod han Italien og slog sig ned i Grenoble, hvor han også underviste i dansk litteratur. Efter krigen vendte han tilbage til Italien, der blev hans andet fædreland. Han beherskede til fuldkommenhed italiensk og fransk, og har derfor medvirket ved oversættelser af H. C. Andersen til italiensk og Søren Kierkegaard til italiensk og fransk. Hans kendskab til Kierkegaard var forbløffende. Når man besøgte ham i den romerske pension, hvor han tilbragte sine sidste år, var det en fornøjelse at høre ham fortælle om Kierkegaards forfatterskab. Det er beklageligt, at han aldrig nåede at få skrevet den bog om vor store filosof, han så ofte drømte om. Desuden er hans oversættelse af Pascal fra fransk til dansk berømmet og kendt viden om.

Knud Ferlov var ikke kun en fremragende Kierkegaard kender. Han havde kontakt med de fleste af Europas kulturpersonligheder fra første halvdel af dette århundrede: Maurice Blondel, Henry Bergson, Charles Péguy, G. Papini og Johannes Jørgensen, for blot at nævne nogle stykker. Flere af dem – f.eks. Péguy og Papini – var han intim ven med. Gudskelov er hans årlange og omfattende korrespondance med disse personligheder for et par år siden blevet skænket til det kongelige bibliotek, så den kommer eftertiden til gode.

Knud Ferlov værmedes ved mentaliteten i Danmarks litterære kredse, hvori han engang færdedes. Dette var hovedgrunden til, at han aldrig vendte hjem, men besluttede sig til at dø i sit kære Italien. Hans forhold til den katolske Kirke var mærkeligt. I det sidste halve århundrede gik han hver søndag til messe med sin messebog i hånden, men han blev aldrig katolik. Han længtes efter Kirken, men havde set for megen rædskabskab i den til, at han med sin kritiske sans og stærke længsel efter sandhed

turde tage skridtet fuldt ud. Han voksede op herhjemme i radikalismens kritiske og skeptiske atmosfære, og det prægede ham for livet. Den manglende troværdighed blandt adskillige kirkeledere, han kom i kontakt med, umuliggjorde derfor, at han vendte hjem til den Kirke, han elskede så højt.

Vi katolikker her i Danmark kan næppe ære hans minde bedre end ved for første gang at offentliggøre hans oversættelse af et digt om Paris' skytshelgen, skrevet af Charles Péguy, hvis forfatterskab han satte så højt. Han fandt denne oversættelse umiddelbart før han døde i en gammel tegnebog, og det var hans ønske at få det trykt.

(Se side 2)

K.O.

Bibelkursus

Emne: Den mellem-testamentlige periode.

Leder: Dr. theol. Bjørn Højbo.

Tid: 8 mandag-aftener kl. 20,00 til 22,30.

Sted: Centeret, Worsåesvej 5,

1972 Kbh. V.

Pris: kr. 35,00.

Bjørn Højbo er velkendt i Centeret. Hans inspirerende undervisning vil sikkert også denne gang samle mange interesserede.

Om emnet er virkelig et studium værd. Det er en gennemgang af tiden, der ligger mellem afslutningen af det yngste gammel-testamentlige skrift og det ældste ny-testamentlige. Det er denne tids religiøse, kulturelle og sociale forhold, der er den nærmeste baggrund for Jesu og den første menigheds tid.

14/1: Indledning: Oversigt over litteratur udenfor GT & NT.

28/1: Jødedommens opkomst og udformning.

11/2: Den persiske religions påvirkning af det intellektuelle miljø i Nærorienten.

25/2: Sekterne: Farisæerne, Saddukæerne, Essenerne.

11/3: Jødedommens store temaer: Messias, Guds enhed, gengældelse i fremtiden, forskel, typer frelsere, der forventes.

25/3: Det indre religiøse liv: Guds ånd, – nærværelse, – ord, – navne. Bønnen.

8/4: Jødedommen og den hellenistiske og romerske kultur: Josefus Flavius og Philon.

22/4: Eksempler på fortolkning af evangelietekster og denne baggrund.

Bøger

FRA ALLE LANDE ★ PÅ ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen

Boghandel
Bruunsgade 45 . Tlf. (08) *12 24 00
Århus C.

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
SPRINKLERANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

Frederiksborggade 22
København K
Telefon *13 23 14

Svend Erik Laursen

VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 106 . 8260 Århus
TELF (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbansgade 37
Ålborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdsgade 65 – Telf. 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 18

Ejner Nielsen

Kolonial – Kaffe
Absalonsgade 14 – 9000 Ålborg
Telf. (08) 12 09 71 – 12 15 56

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros
En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

LÆSER- BREVE

»KOMME DIT RIGE«

»Komme dit rige« beder vi i »Fader Vor«. Men betyder de ord noget faktisk i vort liv? Når Kristus lærte menneskene den bøn, må det udtrykke, at Kristus har brug for menneskenes indsats for at virkeliggøre Guds rige, og at Han ønsker, at menneskene skal søge at finde ud af, hvad de kan gøre eller være for at fremme det.

For danske kristne vil det være rimeligt, for at gøre denne bøn konkret, at stille sig til rådighed for, at Danmark bliver et kristent land. Jeremias udtrykker målet med de ord (3 N. 33): »Jeg vil være deres Gud, og de skal være mit folk.« Spørgsmålet er: Hvordan skal vi leve og handle, for at det danske folk bliver Guds folk og Gud bliver Herre.

Når man tænker på, hvordan de kristne levede i de første århundreder – og de levede jo virkningsfuldt – kan man nok sige: Vi behøver ikke gå i demonstrationstog mod love, som statsmagten udsteder eller på anden måde henlede opmærksomheden på, hvor kritiske vi er, overfor det andre gør. Det er jo en modesag nu, at alle skal være kritiske mod alle andre. Når man læser i Nye Testamente, får man indtryk af, at Kristus mener, at vi netop ikke skal være kritisk mod andre, men at det ikke gør noget, at vi er kritiske mod os selv.

Man taler i denne tid om, at Kristus har et socialt ærinde og mener dermed, at man skal søge at hjælpe fattige og nødstedte. Men man ikke dermed indskrænker ansvarområdet ubegrundet. Kristus søgte at hjælpe enhver til at leve som det være sig rigtigt for ham. Er det mere kristeligt og socialt at søge at være til gavn for en narkoman end en statsminister? Er det afgørende ikke at være, som det mest bidrager til Guds herredømme.

Hvis Gud skal være herre i Danmark, er det åbenbart væsentligt, at alle kristne – hvilket emblem vi end går med, er glade for hinanden, respekterer og støtter hinanden. Det er vel også væsentligt, at vi ikke synger med på modesangen om, at Danmark er et lorte-land, men at vi mener og siger, at det er et vidunderligt

land og folk, som vi er lykkelige og stolte over at høre til, og som vi vil gøre, hvad vi kan for at gævne.

Jeremias taler det samme sted om, at Gud vil hjælpe os til at vide, hvad der er ret og til at have lyst til at handle, som det er ret. Gud vil nok dermed sige, at hvis vi ikke følger, hvad der er lov og ret, kan Han ikke være herre i landet. Det er jo meget konkret, når vi nu snart skal udfylde selvangivelsen – eller med kørselsreglerne og varmereglerne.

Når de første århundreders kristne levede så virkningsfuldt, hænger det nok sammen med, at de tog dette med Guds rige mere seriøst end vi gør.

Valdemar Hvidt

PASTORALRÅDET OM SIG SELV

Da jeg i Katolsk Forum læste Hans Jørgen Johansens referat fra pastoralrådsmødets gruppediskussion, nikkede jeg først genkendende til indholdet, for det var jo et udpluk af de forskellige gruppers referater.

I dag søndag (16/12) blev jeg præ-senteret for noget af det fra prædike-stolen, og det var et meget kedeligt gen-syn. Prædikanten havde kun interesseret sig for de tre rubrikker, der står med store bogstaver: Trods flere lyspunkter stor utilfredshed – Kontakten til menig-heden svigter – Ingen ved rigtig, hvad der kommer ud af det hele – Vi drukner i sager om organisation – Alt for lidt tid til pastoral inspiration – Mange vigtige spørgsmål ikke løst.

Jeg vil ikke benægte, at dette blev sagt, jeg vil oven i købet tegne mig for noget af det; men som jeg sagde til da-gens prædikant, man må ikke glemme, at de folk, der sidder i pastoralrådet – i dets forretningsudvalg og i udvalgene – må gøre arbejdet i deres fritid. Det er et venstrehåndsjob, og det er ofte de samme personer, der sidder i flere ud-valg, fordi andre undslår sig af mangel på tid.

Man fik af synoden pålagt et arbejds-program, der forekommer én at være urimelig stort, når man tager den danske kirkes størrelse i betragtning. Referenten skriver meget rigtigt, at i det danske demokratiske samfund har man en kombination af kvalificerede embedsmænd og folkevalgte politikere. I pastoralrådet mangler man embedsmændene, det er de folkevalgte, der skal gøre hele arbejdet.

Så skal man altså prioritere, men hvem kan udskille det pastorale arbejde fra det administrative. Vi kan det ikke engang i økonomiudvalget, hvor vi til at begynde med mente, at det var administration, vi skulle beskæftige os med. Så opdagede vi f.eks., at alle pengene fra kirkebidragsordningen gik tilbage til sognene, altså pastoralt. Hvad med pen-

ge til katolsk presse, skoler, ældre præster etc. er det ikke også pastoralt?

Udvalget for udlændinge, har ikke også det et pastoralt sigte?

Der var et forhold, man pegede meget på, og det var den manglende forbindelse pastoralråd-menigheder. Hvad pastoralrådsmøderne angår, så må det jo være i orden efter, at »Orientering fra Biskoppen« har et referat fra sidste møde, og dette blad kommer ud til alle. I mit eget sogn har jeg fra arbejdet i synoden, fra stiftsrådet og nu pastoralrådet givet et referat. Tidligere ved menighedsmøder, men da vi fik et sogneblad, så blev det i dette. Jeg havde også lavet et referat fra sidste møde, så kom biskoppens, hvorefter det ikke var nødvendigt at bruge plads til mit. Jeg vil godt indrømme, at der kan være spørgsmål, der har større interesse i ét sogn end i et andet, men så har folk jo lov til at spørge.

At tale om pastoralrådet på menighedsmøder er ikke »in« for tiden. Temaet passer – med sine mange praktiske spørgsmål – kun dårligt til gruppediskussioner om Kirkens fornyelse og da slet ikke til de karismatiske udfoldelser.

Det forekommer mig, at vi kommer til at ligne de to søstre fra Bethania: Maria og Martha. Marthas arbejde skal gøres, såvel som de mange ting, der iflg. de referater, vi får fra forretningsudvalgets møder, gøres i dette, – men det er Maria, vi beundrer mest.

Omtalte prædikant mente nærmest, at pastoralrådet såvel som menighedsråd efter vore egne udtalelser havde spillet fallit. Vi måtte hellere vende tilbage til de gode gamle dage. Selvfølgelig kan man lære meget af den gruppedrøftelse, man havde, men at betragte pastoralrådet som en ren fiasko er at skyde over målet.

Der er i de forløbne 4 år af en hel del mennesker gjort et stort arbejde – fritidsarbejde. Man har arbejdet med de opgaver, man fik fra synoden, lad os da håbe, at det nye pastoralråd i endnu højere grad kan inspirere til mere pastoralt arbejde ved siden af, at hjulene skal holdes i gang.

Lily Fausbøll

GAVNER MILITÆRTJENESTEN?

Man troede, at Århushistorierne ikke kunne overgåes i absurditet, men det er lykkedes for Vatikanet. I KF 22/1973 står: »Værnepligten modner unge mænd og fremmer i dem dyder, der kommer dem til gode hele livet igennem, sagde paven til 2.600 italienske soldater ...«

Man kan ligeså godt påstå, at voldtægt modner unge piger, og at disciplin, der bygger på angst og hadfyldte følelser, er dyder, der kommer én til gode hele livet.

Hvis paven kom med ovennævnte udtalelse, er det ikke bare uheldigt, men direkte skadeligt. Den giver militæret en moralsk rygdækning, det ikke skulle have.

Måske er det en militærbiskop, der har stukket paven manuskriptet i hånden. Det er ingen undskyldning, men så kan man slå et slag for, at militærbiskopper og kapellaner afskaffes. De skal nemlig ikke tjene militæret (misbruges af det), men de unge. Det kan præsterne bedre, hvis de stod f.eks. i Røde Kors.

Efter at have gjort mere end to års tjeneste som dansk soldat både som menig og officer, deltaget i en FN styrke, været på en militær valfart og truffet soldater fra adskillige verdensdele, har erfaringen overbevist mig om, at militærtjenesten moralsk set skader alle, nogle endda meget.

Ammestuehistorien om, at den unge nok skal blive gjort til en »mand«, er så tåbelig, men gælder selvfølgelig, hvis man tror en »mand« skal kunne fortælle sjofle historier, gå i seng med enhver han kan få fat på, drikke sig fuld og lære at snyde sig fra arbejde og ansvar m.m. Helt bortset fra den vold man lærer, og de forskellige måder at slå mennesker ihjel på.

Hvilke er så de dyder, man menes at lære som soldat? At adlyde under angst? At bevæge sig hurtigt og holde orden? Det gør man måske i rekruttiden, men de fleste havner i den anden grøft inden hjemsendelsen.

Jeg har her ikke taget stilling til en forsvarspolitik, ej heller påstået, at militæret som sådant er skyld i alt det dårlige de unge lærer, »kammerater« og det uheldige milieu er stærke faktorer.

At man modnes gennem et til to år er normalt, men man kunne sikkert være modnet på en mere normal måde. I et kort læserbrev kan man kun slå flosker i stykker og pege på ting, men måske får vi en dag en debat, der går i dybden, det skylder vi de unge og samfundet som helhed. Der kommer jo sikkert flere absurde historier fra Århus.

Bent Lange s.j.

FISKEHALLEN

Katstevvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre

Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma

Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør

Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørførretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

LEGATER

Helge Jacobsens legat

I løbet af marts måned vil uddelingen af Helge Jacobsens Legat finde sted. Dette legat kan søges som bidrag til bygning eller restaurering af katolske kirker - fortrinsvis sognekirker - under forudsætning af, at der ved bygning af kirken alene medvirker danskfødt arkitekt, og at den pågældende menighed selv viser offervilje.

Eventuelt vil der endvidere kunne udderes mindre beløb til hjælp til dækning af udgifter ved religionsundervisning for katolske børn. Eventuelle ansøgninger indsendes inden 31. januar 1974 til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K., og skal i specificeret form indeholde alle de nødvendige oplysninger.

Baronesse Rosenkrantz Charisius f. Oxholms legat

til hjælp for trængende indfødte medlemmer, mænd eller kvinder, af de her i landet værende katolske menigheder, uddeles af biskoppen i løbet af januar måned 1974.

Ansøgninger indeholdende fulde navn, stilling, alder og bopæl, skal med hensyn til trang, værdighed og medlemsforhold til en herværende katolsk menighed attesteres af to personer, hvoraf den ene skal være katolsk gejstlig.

Legatportioner uddeles *ikke* for livstid, hvorfor tidligere legatnydere må indsende ny ansøgning. Ansøgningsfristen udløber den 31. januar 1974. Andragender, som er indsendt efter dette tidspunkt, kan ikke komme i betragtning. Ansøgning stiles og indsendes til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K.

Holbæk Materialhandel

Alt i bandager & sygeplejeartikler
Telefon 43 00 32
Kaj Andersen
Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

Alle vore venner og velgørere
ønskes et godt nytår.

Sct. Knuds Kloster
Kærby pr.
8983 Gjerlev J.

Week-end kursus på Rygård 2.-3. februar

Til forberedelse af det hellige år indbyder pastoralrådets arbejdsgruppe alle interesserede til en week-end på Rygård, Bernstorffsvej 54, Hellerup, lørdag den 2. februar kl. 15 til søndag den 3. februar kl. 16. Formålet er at påbegynde et fælles arbejde for fornyelse og forsoning og sammen drøfte, hvordan det kan følges op hjemme og i sognene. Week-enden vil blive baseret på samtaler om Jubelårets tema med støtte i nogle bibeltekster. Korte oplæg vil orientere herom og om, hvordan et gruppearbejde rent praktisk kan komme i stand. Et arbejdsmateriale vil blive udarbejdet til deltagerne. Ny Testamente bedes medbragt.

Week-estens leder er pater H. Berning O. F. M. Conv. Biskoppen vil deltage i de fælles drøftelser.

Tilrejsende bedes venligst selv sørge for overnatning. Interesserede, som kunne ønske privat indkvartering eller som kan tilbyde overnatning til udenbys deltagere, bedes henvende sig herom til fru Lilian Bragen, telefon (01) 98 16 57 kl. 17-18.

Indbetaling af kostpenge kr. 30 sker til postkonto 1471, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 Kbh. K. På giroblanketten bedes anført: Week-endkursus. Indbetalingen gælder som tilmelding.

Nærmere oplysning hos Elsebet Kieler, telefon (01) TRia 24 56 kl. 10-12.

Medlemmer af arbejdsgruppen for det hellige år er: Miek Baams, H. Berning, Stefanie Bogulski, A. Dekkers, Inger Hedemark, Per Jensen, Mogens Jørgensen, Bernh. Kiel, E. Kieler, Bent Heine Poulsen, Cato Simonsen, Ole Simonsen, Kjeld Wogensen.

PRIS HERREN- AFTEN

Lørdag den 2. februar kl. 19,30 i Sct. Therese Kirke, Rygaards franske Skole. Aftenen er arrangeret af Unge Kristne, med deltagelse af unge fra forskellige trossamfund. Musik, sang, bøn, vidnesbyrd.

Alle - både unge og ældre - er velkomne.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 20/1: 2. alm. Søndag i Es. 62, 1-5. - Salme 95 (96), 1-2a. 2b-3. 7-8a. 9-10a og c. (R: Kundgør Herrens undere blandt alle folkeslag). 1. Kor. 12,4-11. - Joh. 2,1-12.

Mandag d. 21/1: 1. Sam. 15,16-23. - Mk. 2,18-22.

Tirsdag d. 22/1: 1. Sam. 16,1-13. - Mk. 2,23-28.

Onsdag d. 23/1: 1. Sam. 17,32-33. 37. 40-51. - Mk. 3,1-6.

Torsdag d. 24/1: 1. Sam. 18,6-9; 19, 1-7. - Mk. 3,7-12.

Fredag d. 25/1: S. Pauli Omvendelse: Ap. g. 22,3-16. (Eller: Ap. g. 9, 1-22). - Salme 116 (117), 1. 2. (R: Mk. 16,15 eller: Alleluja). - Mk. 16,15-18.

Lørdag d. 26/1: S. Timotheus og S. Titus: 2. Tim. 1,1-8 eller: Tit. 1,1-5. - Lk. 10,1-9.

Søndag d. 27/1: 3. alm. Søndag: Neh. 8,2-4a. 5-6. 8-10. - Salme 18 (19), 8. 9. 10. 15. (R: Dine ord, Herre, er ånd og liv). - 1. Kor. 12,12-30 (eller: 12,12-14. 27. - Lk. 1,1-4; 4,14-21).

Mandag d. 28/1: 2. Sam. 5,1-7. 10. - Mk. 3,22-30.

Tirsdag d. 29/1: 2. Sam. 6,12b-15. 17-19. - Mk. 3,31-35.

Onsdag d. 30/1: 2. Sam. 7,4-17. - Mk. 4,1-20.

Torsdag d. 31/1: 2. Sam. 7,18-19. 24-29. - Mk. 4,21-25.

Fredag d. 1/2: 2. Sam. 11,1-4a. 5-10a. 13-17. - Mk. 4,26-34.

Lørdag d. 2/2: Herrens fremstilling i

templet: Mal. 3,1-4. - Salme 23 (24), 7. 8. 9. 10. (R: Hvo er han, den ærens konge? - Herren, han er ærens konge). - Hebr. 2,14-18. - Lk. 2,22-40 (eller: 2,22-32).

Søndag d. 3/2: S. Ansgar, bispedømmets værnehelgen: Es. 9,2-3. 6-7. - 1. Kor. 2,1-7. - Mk. 16,15-18. 20.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 20/1: 2. alm. Søndag. - Hebd. II Psalt.).

Mandag d. 21/1: S. Agnes, jomfru og martyr.

Tirsdag d. 22/1: Ferialdag. - Eller: S. Vincens, diakon og martyr.

Onsdag d. 23/1: Ferialdag.

Torsdag d. 24/1: S. Frans af Sales, biskop og kirkelærer. (29/1).

Fredag d. 25/1: S. Pauli omvendelse.

Lørdag d. 26/1: S. Timotheus og S. Titus, biskopper. (24/1 og 6/2).

Søndag d. 27/1: 3. alm. Søndag. - Hebd. III Psalt.).

Mandag d. 28/1: S. Thomas af Aquino, præst og kirkelærer. (7-3).

Tirsdag d. 29/1: Ferialdag.

Onsdag d. 30/1: Ferialdag.

Torsdag d. 31/1: S. Johannes Bosco, præst.

Fredag d. 1/2: Ferialdag.

Lørdag d. 2/2: Herrens fremstilling i templet; højtideligholdes søndag den 10/2.

Søndag d. 3/2: S. Ansgar, bispedømmets værnehelgen. - 1. Ansgarius-Bonifacius-kollekt

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Svendborg Liggistemagasin

Hans Nielsen & Søn

Indehaver: VERNER JENSEN

Katolsk bedemand

Fruerstræde 10, Svendborg

Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Mølestien 11, København SV

Telefon VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks -olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN

Møllergade 46, Svendborg

Telefon 21 19 20

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo

Telf. (03) 88 07 59

D. K. K. F.

Moderne om Kvinden i Kirken fortsætter i Centret på Worsåesvej 5 (bag Radiohuset), første gang tirsdag den 29. januar 1974 kl. 20. Derefter følgende datoer: 28/2, 2/4 og 2/5-74.

Da Komiteen for Kirkedagene i Haslev (7.-12. juli 74) på opfordring har besluttet at indlægge kønsrolledebatten i DK-74, går møderækken nu videre som forberedelse hertil.

Alle interesserede er velkomne.

Danmarks Katolske Kvindeforbund.

Vigtig meddelelse

Biskoppens foredragsaften, tirsdag den 22. januar er på grund af den internationale bedeuge udsat til *tirsdag den 29. januar*. Alle møder i denne foredragsrække med biskoppen begynder *kl. 19,30* og *ikke* som tidligere annonceret i K.F. kl. 20,00.

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

J. Øvist Jensen

Slagtermester

Vesterbrogade 107 C

København V

Telefon EVa 37 67

Kød - Flæsk - Pålæg

En gros og en detail

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssælgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

FILMKRITIK

»Sjakalen«

»Hvorfra vidste De, at De skulle aflytte oberst Saint-Clairs private telefon?« spørger Frankrigs indenrigsminister, politikommissæren Claude Lebel. »Det vidste jeg heller ikke,« svarer Lebel, »så i nat lod jeg alle Deres telefoner aflytte.« Sådan lyder en af de centrale replikker i Fred Zinnemanns nyeste film »Sjakalen«, hvor vi alle sættes under anklage. Det er en film om det politiske mord, hvor hovedpersonen – den professionelle politiske lejemor – dør, uden at hans virkelige identitet opklares: han er potentielt til stede i enhver. Det er også den eneste morale, som kan udledes af denne – iøvrigt mægtigt godt lavede – underholdningsfilm i superklasse.

»Sjakalen« betegner et vendepunkt i Zinnemanns produktion. »De fleste af hans film er båret af medmenneskelig varme, ærlig harme over misbrug af menneskerettighederne og energisk appel til de gode viljers folk«, skriver Bjørn Rasmussen. Det er dette motiv, vi finder i film som »Et barn eftersøges« (1948), »Sheriffen« (1952), »Herfra til evigheden« (1953) og Thomas More-filmen »Mand til alle tider« (1970). I »Sjakalen« møder vi den iskolde professionelle morder, der engageres til for en halv million dollars at skyde præsident De Gaulle. Filmen er ligeså iskold som hovedpersonen. Det er fint håndværk. Zinnemann forstår den kunst at holde tilskuerne fængslet fra først til sidst. Men det er også alt, hvad der har med kunst at gøre i denne film om det tiende attentatforsøg på De Gaulle. Det eneste forsonende moment er politikommissæren Claude Lebel (mesterligt spillet af Michel Lonsdale), der sættes på den næsten umenneskelige opgave at finde frem til og uskadeliggøre »Sjakalen«, der optræder som englænder, dansk skolelærer,

amerikansk student og fransk krigsveteran. »Sjakalen« er ekspert i at skjule sig i en folkemængde og i at myrde uden at efterlade sig spor. Men Lebel er hans overmand: i sidste sekund overmander og dræber han Sjakalen. Forinden har vi dog oplevet den mest omfattende og desperate moderjagt i Europas historie.

Den iskolde supermorder spilles af den 34-årige hidtil næsten ukendte engelske skuespiller Edward Fox. Man kunne næppe have valgt nogen bedre end denne spinkle, forfinede og nærmest vege person. Han er typen på forstandsmennesket, der aldrig lader følelserne løbe af med sig. Det tog et år at indspille »Sjakalen« og forinden gjorde Fox alt for at sætte sig ind i Sjakalens karakter. Bl.a. opsøgte han i al hemmelighed professionelle lejemorere og karateeksperter. Han siger selv, at »sjakalen er en meget ensom mand, og under optagelserne mærkede jeg, at jeg blev mere og mere indesluttet og fandt det svært at være sammen med andre mennesker.«

»Sjakalen« er en filmatisering af den engelske journalist Frederick Forsyths debutroman, der foreløbig er oversat til 15 sprog – inklusive dansk. Han skrev den på 35 dage for, som han selv siger: at blive rig. Romanen fik en flyvende start, og billigbogsrettighederne blev solgt for 3½ million kr. På spørgsmålet om hans bog er virkelighed eller fiktion har han svaret: »Hvor meget der er facts og hvor meget fantasi, findes kun eet sted. I min hjerne. Og der bliver det.«

Vil De undeholdes, så det batter, og samtidig være med til at gøre Forsyth endnu rigere, så kan De godt ofre et par timer på denne film. Det er meningsfyldt underholdning.

»Jeremy – kun 17 år«

Fra »Sjakalen«s iskolde verden til den hjertevarme atmosfære i »Jeremy – kun 17 år« – det er næsten for meget af det gode. Men det er befriende midt i agent-, mord- og voldsfilmenes jungle at støde

på romantiske enklaver, hvor menneskelige følelser endnu har deres berettigelse. Arthur Barrons film er en romantisk perle om den første kærlighed.

Endnu en »Love-story«, men af ganske anden kvalitet end sin store forgænger. Filmen skildrer i al sin enkelthed den første kærlighed mellem Jeremy og Susan, hvordan de mødes, forelskes, gi'r sig til hinanden og skilles. Det er ikke de store dramaer, vi oplever – ikke engang adskillelsen er særlig dramatisk – men de stille følelser. Sådan er mennesket altså også, omend disse stille følelser stikker dybere, end vi af og til tror. Er det første kærlighedsforhold ægte, så præger det nemlig én for livet. Der er ingen tvivl om, at følelserne er ægte hos filmens to unge. Spørgsmålet er blot, om det er lykkedes at fremstille dette forhold på en ægte måde? Filmen er blevet prisbelønnet i Cannes – og med rette. Den er fortalt i skønne poetiske billeder, og instruktøren lader aldrig følelserne løbe af med sig. Han magter beherskelsens kunst og gør dermed sin film til et lille kunstværk, som alle romantiske sjæle kan glæde sig over.

Kærlighedsforholdet opleves fra Jeremys side; det er ham, der er i focus. Han er glimrende spillet af Bobby Benson; tilpas genert, men med en glubende appetit på livet. Han vil være udøvende musiker, men mangler det følelsesliv, der gør hans teknik til kunst. At mødet med Susan vækker hans slumrende følelsesliv, lader filmen ingen tvivl tilbage om. En ny dimension i Jeremys liv ser dagens lys. Kærligheden er med til at kalde livet frem. Så meget mere tragisk er det, at de eneste romantiske film, som åbenbart tiltrækker publikum, er dem, der ender med adskillelsens vemod. Forelskelse er noget stort – intet under, at kunstnere drages af den – men kærlighed for livet er endnu større. Måske har vi ikke kunstnere med storhed nok til at kunne inspireres af denne form for kærlighed.

Kaare Osorio

3/1974

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

SPLITTELSE OG STRID

Kaster man bare et flygtigt blik på vore dagblades overskrifter eller lytter lidt til TV-avisen, vil man hurtigt blive klar over, at vor verden er mere karakteriseret ved splittelse og strid end ved enhed og fred. Er man optimist, vil man måske sige: Sådan har det altid været; tidligere har vi blot ikke lagt mærke til det. Er man pessimist, ser man i alt dette begyndelsen til et kommende ragnarok, som vil sluge alt og alle. Sandheden ligger nok midt imellem. De moderne kommunikationsmidler, som jo er ligesom hele verdens nervesystem, lader os mere end tidligere fornemme, hvad der foregår i de fjerneste egne, og det næsten samtidig med, at det sker. På den anden side ved vi kristne, at ikke blot Guds Rige vokser i stilhed, men at også »lovløshedens hemmelighed« (2. Tess. 2,7) er virksom i vore dage.

I modsætning til den splittelse og strid, som altid har præget denne verden og stadig gør det, sætter kristendommen ordene: Enhed og fred. Kirken er ifølge det 2. Vatikonkoncil »enhedens sakramente«. Kristendommens fornemste opgave er at formidle fred mellem Gud og mennesker. Dette betyder naturligvis også, at murene mellem menneskene skal brydes ned. Derfor har Paul VI i sit nytårsbudskab talt om den fred, der også afhænger af dig. Vel at mærke: Det drejer sig ikke om fred for enhver pris. Freden skal være retfærdighedens frugt. Selv i vort lille land kræves der megen tålmodighed og megen hensyntagen, for at de forskellige særinteresser skal kunne finde sammen i en retfærdig og for-

svarlig enhed. Det er en udfordring til vore folkevalgte repræsentanter, som vi andre følger med opmærksomme og kritiske øjne. De bør varetage hele samfundets vel!

Samtidig opfordrer Paul VI os til »fornyelse og forsoning«. Fornyelse kan jo kun betyde, at vi vender tilbage til vor tros kilder, til Jesu budskab, som det er udtrykt i Det Nye Testamente. Og noget af det væsentligste i Jesus budskab er forkyndelsen af Guds tilgivelse, som indebærer, at også vi tilgiver hverandre. »Forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere!«

Gjorde vi kristne det for alvor, kunne vi lidt efter lidt forandre denne verdens strukturer. Vi kunne være et tegn på, at der også findes andre værdier end de materielle, som så ofte fremmer vor egoisme. Kirken kan kun være samfundets kimcelle, hvis vi kristne er et eksempel på, at vi er til for andres skyld. Kristendommen må især i vor tid være socialbevidst, – ellers har den mistet sin egentlige chance. Og vi må i vore respektive sociale grupper vise, hvad fællesskabet virkelig kan være. Her tænkes på vore familier, vore sogne, vore foreninger, vor egen lokale Kirke. Men det vigtigste er, at det sker i »nærdemokrati«, dvs. i den kreds, som står os nærmest. Ellers bliver det hele teoretisk og abstrakt. Det drejer sig her om en udfordring til hver enkelt. Freden afhænger også af dig!

Det Hellige År står under mottoet: Fornyelse og forsoning. Forsoning og fred hører sammen. Kristenheden har i denne verden den opgave at være et fredens tegn.

H. Roos S.J.

FRISTIL 10. december 1973
EMNE: ET DYR FORTÆLLER
OM SIG SELV

LIV

Man siger til mig
Skriv en stil
Et dyr fortæller om sig selv
Så går jeg hjem og skriver den
Den handler måske om en hund
Eller en kat
Eller en hest
Eller en dafnie
Men jeg skriver ikke bare om et dyr
Jeg skriver om dyret over alle dyr
Dyret hedder mennesket.

Dyret er herre over liv og død
Især død.

Det går i seng med hverandre
Og hunnen skal føde
Men hun vil ikke
Hun vil ikke føde
Hun kommer på hospitalet
Man suger mig ud af hende
Et nyt liv
Skabt af Ham
Han har skabt mig
Det er ikke dyret
Men Ham

Der ligger jeg
Der ligger livet
Et nyt liv
Hakket i tusind stykker
Oversprøjtet
Jeg er død
Det nye liv er ikke mere
Om lidt putter de mig ned i en
plasticpose
Og smider mig væk
Dyret gør det
Min mor gør det
Selv om hun godt ved
At der står
Du må ikke slå ihjel
Men hun gør det alligevel
Jeg ved også, at det står der
Men hvad kan jeg gøre?
Hvad kan jeg sige?
Hvorfor må jeg ikke se solen
stå op?

Anders Tvevad

INDHOLD

FORKYNDELSE OG SAMFUNDS- UDVIKLING	4
Jesuittergeneralens p. Arrupes opti- mistiske syn på kirkens stilling i dag	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Præster og guerillaen i Columbia; saligkåring af kard. Newman; euka- ristisk gæstfrihed i Frankrig m.m.	
BØN FOR DE RIGE	9
I tilslutning til artiklen om Dom Hel- der Camara i sidste KF bringer vi her hans bøn for rige, unge, arbej- dere	
NORDISKE KIRKER	
Kunstneren Emil Petersen har skåret træsnittene på forsiden og her på midtersiderne og skrevet den led- sagende tekst	
JOHN HENRY NEWMAN, EN KRISTEN REALIST	14
Newmans historie og virke er aktuel i den grad, at hans saligkårelse for tiden er under forberedelse	
BAPTISTSAMFUNDETS SYNODE	16
Også baptisterne søger gennem åbne drøftelser at nå til fornyelse. De forbereder og studerer emner til deres synode i 1976. Hvad kan vi lære af dem?	
LÆSERBREVE	18
Pascal og jesuitterne; Gavner mili- tærtjenesten?	
SÅ GIK	19
En overvejelse, en lægmandsprædi- ken om vor selvsikkerhed	
TANKER EFTER EN ADVENTSAFTEN	20
En skildring fra Horsens	
RAPPORT FRA GRØNLAND	21
Hvad er der sket i »Herrens dyb- fryser« i året 1973?	
DET ANGÅR OS ALLE	22
»Om syv piger«, som blev vist på teatrene i Århus og Odense, er nu kommet til København. Skuespillet anmeldes her med varme	
LITURGISK OVERSIGT	23
For de praktisk indstillede	
HOLLYWOOD PÅ GODT OG ONDT	24
To amerikanske instruktører, Robert Aldrich og Sam Peckinpah, vurderes og sammenlignes	
VED FORSIDEBILLEDET	
Buegang i Borglund kirke, træsnit af Emil Petersen. Se også side 12 og 13	

KOMMENTAR

DE NYE PLANER

Nu har De to gange kunnet læse nogle mere eller mindre vage antydninger af, at »man« sysler med planer om at konvertere K.F. til et blad i avisformat, som skal sendes – i princip gratis – til alle katolske husstande. Hr. Johansen kom ind på det i sit referat af det sidste pastoralrådsmøde, hvor han nok overfortolkede pastoralrådets stillingtagen ved at give det indtryk, at planen på det nærmeste var vedtaget. Også pastor Vick kom – som et kraftigt sidespring – ind på det i sin polemik mod K. Osorio i Kristeligt Dagblad.

Man mener, at dette avisprægede blad kan laves på K.F.s budget. Det kan jeg ikke tro. Men det er ikke det, jeg her vil sætte under diskussion. Det er mere avis-formen som sådan, jeg ikke rigtigt er lykkelig ved. For de penge, som K.F. får i tilskud fra bispedømmet, kan man selvfølgelig købe alt muligt, og måske har vort bispedømme ikke råd til at lægge så mange penge på bordet til dette formål. Måske skulle pengene gå til Peru, eller til kateketcentralen, eller til præstelønninger, eller til sognene, eller til at formindske budgettets underskud. Men en avis?

Ser De, det må her ikke dreje sig om bare at give det udseende af, at man får en avis, fordi opmærksomheden og formatet minder om BT eller EKSTRABLADET. Et sådant fup-nummer vil snart blive opdaget og give bagslag. Det må være meningen, at også indholdet skal tilpasses avislæsernes fatte-evne og sensationstrang.

Det er her, jeg ikke længere kan være med. Sensationer i troens verden er små og tvivl-

somme, og det viser sig klogest ikke at tilskrive dem Helligåndens oplivende virkning.

Og stoffets tilpasning til avislæsernes standard sker – det kan De hurtigt overtøje Dem om – ved brug af eet middel: forenkling, forenkling, forenkling til man er på kanten af en lodret løgn.

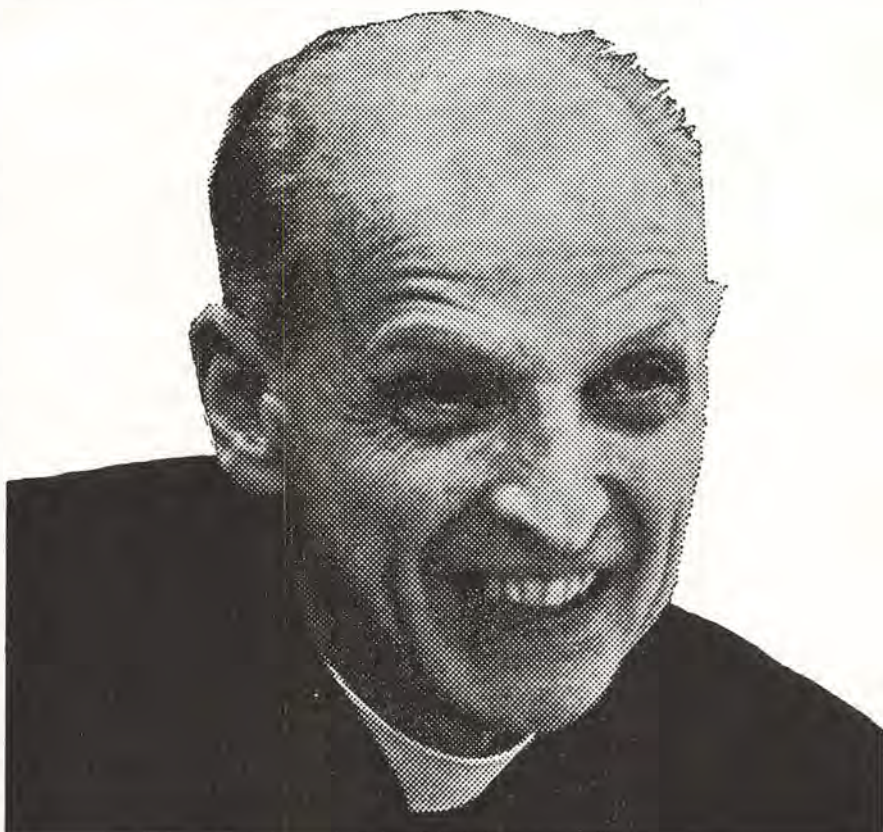
Det er ikke bare ordvalget, som nedskæres til brug for et gloseforråd på 500, hvortil man føjer en ti eller tyve folkelige kraftudtryk for at vise sit demokratiske sindelag, men det er frem for alt sort-hvid tænkning, som gør stoffet så let fatteligt. Nu havde vi i gamle dage ikke så lidt af en sådan tænkning i den romersk-katolske kirke. En messe er enten gyldig eller ikke. En tro er enten den sande eller kætteri. En handling er enten god eller ond. Se de gamle katekismer. Når man ikke er kommet ud over dette stade, er det selvfølgelig let at skrive om alt muligt i letfattelig BT-stil. Men jeg mener, at et af de store fremskridt, vi i de senere år har gjort, netop ligger deri, at der er skaffet rum for en nuanceret tænkning både i dogmatik og etik. Det er netop disse nuancer, der giver spillerum for tilpasning til den moderne verden (pave Johannes' aggrornamento) og for en forståelse for det trosindhold, som findes i de andre kirkers lære. Skal vi nu sætte dette over styr? Og hvem vil skrive sådan noget bras? Ikke jeg.

Pastor Vick sagde, at K.F. fremtræder som et fagblad. Han mente det nok ikke som nogen kompliment, men jeg er ganske glad for denne betegnelse. Fagblade har en tradition for at være redelige.

H. van Schaik s.j.

FORKYNDELSE OG SAMFUNDSUDVIKLING II

P. Arrupe s.j.

Hvert år udkommer der bøger og artikler om dette emne. Her vil vi kun nedfælde nogle tanker om forholdet mellem forkyndelse og samfundsudvikling. Forkyndelse, har vi sagt, er vækst hen imod en ny katolicitet, en proces, hvor kirken og verden er både modpoler og udviklingens fælles mål.

Det givne samfund under udvikling

Det, vi kalder samfund, er forholdet mellem enkeltpersoner og grupper af personer ved deres tilstedeværelse og aktiviteter i denne verden, i et utal af former og situationer: opgang eller forfald, konflikter eller fred, udbytning eller retfærdighed, slaveri eller frihed. Fælles for dem alle er, at de ikke er statiske, men dynamiske, d.v.s., at det er en virkelighed med liv i og således under stadig udvikling, en udvikling, man alt-

så kan kalde en »social udvikling« i *videste forstand*.

Vor tids samfundsforhold udvikler sig ved verdensomspændende omvæltninger, radikale og gennemgribende forandringer, hvis indflydelse på åndelige og sociale strukturer ikke mere lader sig standse. De sker ikke nødvendigvis under ydre voldsomheder, men ikke desto mindre med gennemgribende og ofte smertelig kraft. De nyeste omvæltninger, vi kan nævne, er:

1. Den demokratiske revolution – den er især politisk og langt fra afsluttet.
2. Den socialistiske revolution, som fulgte efter, har mere direkte økonomiske aspekter: den ligelige fordeling af denne verdens goder. Heller ikke den er afsluttet endnu.
3. Den kulturelle revolution er ved at komme stærkt i forgrunden i vore dage. Den berører ikke alene politiske

forhold (som under 1), eller privat ejendomsret med hensyn til de vigtigste produktionsmidler (som under 2). Det, den tilstræber, er at omstyrte traditionelle institutioner og fast forankrede traditioner, for så vidt som de opfattes som en forhindring for den menneskelige persons frie udfoldelse.

Fælles for alle disse revolutioner er, at de er udsprunget af idealer om menneskets frigørelse og verdens menneskeliggørelse. Frigørelses- og menneskeliggørelsesbevægelser under et kan man kalde »den sociale udvikling« i *snævrere forstand*.

Forkyndelse og social udvikling

Forkyndelse er at gøre evangeliet nærværende for det enkelte menneske. Dette vil ske på forskellige måder alt efter de situationer og samfundstørrelser, mennesker befinder sig i. Den sociale virkelighed er en sådan størrelse, og den er som sagt i vore dage i en revolutionsagtig udvikling. Evangeliet kan ikke sidestilles med et af de idéset, som har sat denne udvikling i gang. Men Evangeliet kan afsløre, hvor tvivlsomme disse ideologier er, og hvilke elementer af sandhed de indeholder. Og endnu mere: Evangeliet kan gennemskue, hvori disse ideers oprindelige »slagkraft« ligger. Alle går de jo ud fra, at alle mennesker fundamentalt set er lige. Bevidstheden herom er en frugt af den jødisk-kristne tradition: »Her er ikke forskel på jøde og græker, træl og fri, mand og kvinde: thi alle er I én i Kristus Jesus« (Gal. 3,28). Således klarlægger Evangeliet disse ideers dybeste betydning og den endelige mening med den proces, de har inspireret til. Denne betydning og mening findes i Kristus. Ved at vise, at disse værdier bundet i Evangeliets verden, beskytter kirken dem mod at blive fremhævet som en absolut realitet i sig selv, som ender med at være rettet mod mennesket.

Den kristne mening med samfundsudviklingen

Det 2. Vatikankoncil fremhæver udtrykkeligt, at Kristusmysteriet grundlægger og åbenbarer den dybeste mening med menneskehedens fremgang til en mere menneskeværdig tilværelse, hvortil den må gøre sig jorden underdanig. Koncillets lære kan sammenfattes på følgende måde: 1. Guds Søns menneskevordelse (fuldbyrdet i påskemysteriet) betyder, at menneskets historiske tilværelse bliver optaget i Ham under et nyt hoved. Hele skabningen får således en ny målretning. Med Kristus i centrum bliver Den kaldet til at få del i Kristi forherligelse og gennem Kristus – i Guds eget liv. Dette betyder en fornyelse i forholdet mellem verden og mennesket og omvendt.

2. Den kristne kærlighed er det nye enhedens bånd mellem mennesker og betyder, at verdens omdannelse i det menneskelige broderskabs tjeneste får en ny dimension.

3. Menneskeheden, verden og historien målrettes mod de sidste tiders fuldbyrdelse i Kristi herlighed. I dette øjeblik skrider skabningen, for så vidt synden ikke spolerer den, frem til det omdannende møde mellem Herren og verden og historien. Den menneskelige udvikling og Kristi Rige gennemtrænger hinanden, men forbliver sig selv. Først i den eskatologiske fuldbyrdelse, når synden ikke længere forhindrer fuld deltagelse i Kristi herlighed, dækker begge hinanden totalt.

Ud fra dette kristne syn på den menneskelige udvikling kan vi nu videre gøre rede for forkyndelsens rolle i denne proces.

Forkyndelsens rolle

Kirkens forkyndelsesarbejde består i at klarlægge mening og mål med den menneskelige udvikling ved at rense omvæltningerne og drivkræfterne i denne proces for selvmodsigende elementer som vold og uret og ved således at give dem mulighed for at skabe et nyt menneske. Ved således at vidne om Kristus og hans Evangelium gør kirken ikke nærværende én, som ikke er til stede. Netop ved menneskevordelsen, fuldbyrdet i Kristi forherligelse, og ved Helligånden, som blev givet Kirken, får alle menneskelige aktiviteter og forhold principielt, men reelt del i den realitet, som er Kristus. Kun synd og egoisme lukker af for denne virkelighed.

Dette forklarer, hvor nødvendigt det er at vidne ved den kristne kærlighed. Kirkens arbejde for udvikling og fremskridt er ikke nogen ny forkyndelsestaktik, men udtryk for Kirkens inderste væsen, nemlig at vidne om Kristi kærlighed. Ved dette vidnesbyrd bidrager Kirken virksomt til menneskeligt fremskridt og udvikling, og bringer sit eget væsen til udfoldelse.

Imidlertid er arbejdet for en bedring af menneskets livsvilkår ikke uden videre ensbetydende med at gøre frelsen i Jesus Kristus nærværende. Menneskets og dets verdens frelse, som Kristus har bevirket, vil først blive fuldbyrdet i den eskatologiske virkelighed. Derfor har forkyndelsen af denne frelse i vor verden to aspekter:

Det ene er: Den endelige frelse »på en ny jord og i en ny himmel« (Joh. åb. 21,1) bliver forud-afbildet og »forudrealiseret« ved en effektiv indsats for menneskelig udvikling.

Det andet er: På samme tid at forkynde denne altoverskyggende dimension af noget nyt, som overgår alt, hvad

vi tør håbe og ønske, og som allerede er blevet fuld virkelighed i Kristi forherligelse og ved hans totale hengivelse af sig selv.

Begge disse aspekter har profetisk sigte. Men mens det første mere umiddelbart er knyttet til de positive menneskelige fremskridts værdier, understreger det andet aspekt, at der er noget, der overstiger disse. Og dette aspekt kan kun virkeliggøres og nås ved ikke at standse og ved nævnte værdier. Dette gør det igen klart, at Evangeliets ord har en »kritisk funktion« (en undersøgende, granskende og bedømmende funktion).

Menneskelige fremskridt og vidnesbyrdet om fattigdom og kærlighed

Denne undersøgende og bedømmende funktion udøver Evangeliet først og fremmest ved over for menneskelige fremskridt og udvikling at forkynde fattigdommens ånd. Når paven i sin profetiske rundskrivelse »Ecclesiam suam« angiver »de veje, den katolske Kirke skal gå for at leve op til sin opgave«, henviser han allerførst til dette punkt, som er af vital betydning for fornyelsen af Kirkens liv.

Fattigdommens ånd, der er så karakteristisk for Evangeliets forkyndelse, er af vital interesse for dens rolle med hensyn til samfundsudviklingen, selv om denne ånd ikke falder i tråd med de mål, denne udviklingsproces selv har sat sig. »Humanisering« består ikke i at samle besiddelser, heller ikke hvis der retfærdigt uddeles af dem. Humanisering betyder snarere: at lære hvordan man besidder. Og dette gælder både dem, der ejer meget, og dem, der kun har lidt. »Hvem ejer hvem?« må vi spørge. Kun Evangeliets fattigdomsånd gør os følsomme over for vore medmenneskers nød og giver os frihed til at tjene dem effektivt. »Skal vi så ikke gøre de fattige rige?« Jo, på den betingelse, at vi lærer de rige at være fattige. Men vi kan ikke forkynde Evangeliets ord, hvis ikke vi selv er fattige. Hvis vi siger, at vi ikke kan forkynde Evangeliets ord til den sultende, er vi ikke i overensstemmelse med Evangeliet, og vi forhindrer tre fjerdedele af menneskeheden i at høre det glade budskab . . . Men vi har ret, når vi siger, at vi faktisk ikke kan forkynde Evangeliet for dem, hvis vi ikke er fattige på evangelisk vis. Er vi rige, kan vi »kun« materielt hjælpe udviklingen frem, og det ville være et tilbageskridt menneskeligt set.

Evangeliets ord er et hårdt ord, og vi er alle under dets dom. Kun hvis vi ledes af næstekærlighedens ånd, kan vi acceptere det i vort liv.

Og her melder sig det andet punkt. Næstekærlighed består ikke kun i at gøre

vel mod andre. Den går meget længere: at komme ud af sin skal, at glemme sig selv indtil opofringen af sit eget liv. Næstekærlighed består i at blive »en, der er til for andre«, en, der stræber efter at udvikle sig selv så meget som overhovedet muligt for bedre at kunne tjene andre – ikke egocentrisk indadvendt – men en, der er »udadvendt«, som kaster sig ud i kærligheden for at tjene andre. Næstekærligheden åbenbarer sig i højeste grad, ved at vi gør godt mod og beder for dem, der piner og forfølger os, ved ikke at sætte os op imod den, der er ond, ved ikke at dømme, ved at tilgive. Når vi i dag kæmper for menneskerettighederne, kan næstekærligheden alene gøre os fri til at tjene andre, fordi denne tilsiger os ikke at hævde vore egne rettigheder. Vidnesbyrdet om en kærlighed til Gud, der går så langt som til at give afkald på alle verdens rigdomme, er det eneste vidnesbyrd, som kan berettige til at tage »en sag« op i det kritiske spørgsmål om velfærd. Næstekærlighed er ikke først og fremmest at lave aktioner, – den »tåler alt, tror alt, håber alt, udholder alt« (1. Kor. 13,7). Kristi lidelse, næstekærlighedens ypperste åbenbaring, er ikke bare en smuk sandhed i vor tro, men også arbejdsprincippet i vort liv, »at I må elske hverandre, som jeg elsker jer« (Joh. 15,12).

Konklusion

Vidtstrakt er forkyndelsens arbejdsområde i vor verden, utallige dens opgaver og muligheder, uendeligt krævende dens forudsætninger. Med disse brede og ophøjede perspektiver foran os kan vi let tabe modet i bevidstheden om vore svage og fattige evner. Men så skal vi huske på, at forkyndelse først og fremmest er Helligåndens værk, og at det kristne vidnesbyrd har magt i hans kraft. »I skal få kraft, når Helligånden kommer over jer, og I skal være mine vidner i Jerusalem og Samaria og indtil jordens ende« (Ap. g. 1,8). Med disse ord forbinder Jesus umiddelbart Helligåndens gaver med Evangeliets verdensomspændende vidnesbyrd. I denne proces hen imod frelsens fuldbyrdelse gør Ånden Kirken levende og fornyer den, som sit tegn og virkemiddel.

Den kommende bispesynode i oktober 1974 vil få stor betydning i denne fornyelsesproces. Lad vore bønner, vort samdrægtige arbejde og vore studier i denne forberedelsestid blive inspireret af Helligånden, for at synoden kan bidrage til en heldig syntese af nyt og gammelt, af tradition og reform, af fastholden ved og ajourføring af troens hellige arv, så dens uforgængelige goder på overbevisende måde skal kunne gives videre til vor tids mennesker.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

En ny Camillo Torres!

Den katolske Kirke i Columbia betragtes i dag som den mest konservative på det sydamerikanske kontinent. Dette forklarer måske, hvorfor adskillige præster i de senere år har sluttet sig til guerillabevægelsen i landet. Det var i Columbia, at pastor Camillo Torres blev dræbt i et baghold den 15. februar 1966. Han blev af mange betragtet som en kristen martyr og fik sine efterfølgere. En af den columbianske guerillabevægelses ledende skikkelser i dag er den spanske præst, pastor Domingo Lain. Han er kun 30 år gammel, og i 1969 blev han udvist af Columbia for »undergravende virksomhed«. I virkeligheden gjorde han sig bare til talsmand for de ideer, som blev lanceret af de latinamerikanske biskopper på deres berømte møde i Medellin, Columbia, i 1968. Biskopperne gik på dette møde ind for nødvendigheden af en radikal forandring af de sociale tilstande på kontinentet. Pastor Lain vendte illegalt tilbage til landet og sluttede sig til guerillaen, og i dag regnes han for bevægelsens »teolog«, en ny Camillo Torres i kampen mod fattigdom og undertrykkelse.

Bør præster gribe til vold?

Pastor Lain er ikke den eneste præst, som har tilsluttet sig guerillaen. Et gidsel, som for nylig blev løsladt af guerillaen, hævder, at han i de 6 uger, han blev holdt fangen, så mindst 6 præster, som var aktivt engageret i guerillabevægelsen. Dertil kommer så alle de præster, som rundt omkring i landet støtter guerillaen med penge, tøj, mad og medicin. Myndighederne har allerede arresteret flere præster, som sigtes for aktiv støtte til guerillaen. Det er naturligvis opmuntrende, at præster føler et medansvar for de sociale, økonomiske og politiske forhold i et land. Præster har ingen ret til at lukke øjnene for økonomisk og politisk undertrykkelse. De skal tværtimod i evangeliets navn forkynde respekten for det enkelte menneskes værd og værdighed. På denne måde bidrager også præsten til kampen for menneskeværdige forhold. Men at præster engagerer sig i væbnet kamp mod undertryk-

kelse er mere problematisk. Det er muligt, at visse kristne kan føle sig kaldet til denne form for kamp. De skal ikke fordømmes, men respekteres, – forudsat at de holder deres sti ren og ikke dyrker vold for voldens skyld eller griber til terrorhandlinger, som går ud over uskuldige. Ikke desto mindre har Jesus valgt en anden vej end den gængse i kampen mod undertrykkelsen. Han ønskede ikke at gengælde ondt med ondt. Han valgte selv at lide uretfærdigt fremfor at gribe til vold mod sine undertrykkere. Og hvis der i kirken er nogle, som bør føle sig forpligtede af den vej, Jesus selv valgte at gå, så må det da være præsterne. Som evangeliets forkyndere må de selv leve efter Bjergprædikenens ånd og vise, at det onde kun kan overvindes gennem offeret. K.O.

VATIKANET: Retningslinier for ungdoms- og børnemesser

Rom har den 20. december 1973 offentliggjort retningslinier for ungdoms- og børnemesser, hvori det understreges, at børn og unge gradvis skal vænnes til at kunne deltage i almindelige sognemesser. Retningslinjerne er blevet til på opfordring af adskillige bispekonferencer verden over, men henvender sig til alle, som har med børne- og ungdomsgudstjenester at gøre. Det overlades til de lokale bispekonferencer eller biskopper at tage afgørelser i visse detaljspørgsmål, som f.eks. musik og børnenes holdning under messen.

Det understreges, at børn og unge især skal gøres fortrolige med de menneskelige værdier, som direkte angår det eukaristiske fællesskab, såsom taksigelse og fredshilsen, at kunne lytte og at kunne bede om tilgivelse og selv kunne tilgive. »Det kristne fællesskab har et stort ansvar for, at børnene lærer disse værdier at kende«, siges det. Det understreges dog også, at formålet med specielle ungdoms- og børnemesser er at forberede børn og unge til at kunne deltage i de messer, som er beregnet for hele kirken. »Af denne grund skal enhver tilpasning være baseret på messens Ordo – den Ordo, der gælder for hele kirken«, siges det udtrykkeligt.

Audiovisuelle midler anbefales

Der bør altid være voksne til stede ved børnegudstjenester, for at »børnene kan lære, at messen er for hele den kristne menighed, og at voksne, som beder sammen med dem, udtrykker den samme tro«.

Man opfordres til – hvis det er muligt – at holde en speciel Ordets gudstjeneste for børnene i forbindelse med søndagsmessen. Ved offertoriet kan børn og forældre så være sammen for i fællesskab at fejre eukaristien.

Børne- og ungdomsmesser bør normalt afholdes i kirken, men de kan også – hvis forholdene kræver det – holdes andre steder. Til tider bør man erstatte messen med andre gudstjenesteformer, f.eks. en Ordets liturgi, fælles meditation eller bedemøder.

Grundstrukturen i børnemesser bør være identisk med andre messer. Mulighed for ændringer – især under Ordets liturgi og i flere af præstens bønner – er dog ikke udelukket. Det anbefales, at man tager audiovisuelle midler i brug – forudsat at de passer ind i den liturgiske sammenhæng. Mgr. G. Agustoni, som præsenterede retningslinjerne for pressen, sagde, at lysbilleder et et glimrende audiovisuelt middel, som kan tages i brug.

Paven har godkendt retningslinjerne den 22. oktober 1973. Det er signeret af kardinal Jean Villot, pavens statssekretær, og ærkebiskop Bignini, sekretær i kongregationen for gudstjenesten.

(N.C.)

VATIKANET: Saligkåring af kardinal Newman i 1975?

Vatikanets »ministerium« vedrørende processer til helligkåring arbejder hen imod en saligkåring af kardinal Newman i det kommende hellige år 1975.

Ministeriets præfekt, kardinal Luigi Raimondi, har meddelt, at det dog ikke er absolut sikkert, at man når så langt. Kun hvis de nødvendige undersøgelser er gennemført, og hele dokumentationen ligger færdig forinden. Det hellige år fejres i Rom fra julen 1974 til julen 1975. »Men vi håber at nå det«, siger kardinalen.

Kardinal Newman levede næsten 90 år af det 19. århundrede. Han var Englands berømteste konvertit til katolicismen. Som præst og lærer ved Oxford Universitetet var han den mest fremtrædende teolog i den anglikanske kirke. 44 år gammel blev han katolik i 1845, hvad der vakte stor opsigt i England med følgevirkninger op til vore dage.

I 1847 blev han katolsk præst og grundlagde »Oratoriet«, en klosterstiftelse i England.

På opfordring af irske biskopper prøvede han at starte et nyt katolsk univer-

sitet i Irland, men det slog fejl. Det forhindrer dog ikke, at hans forelæsninger over temaet opdragelse er blevet klassiske, siden de udkom i bogform under titlen »The Idea of a University«.

Hans essay med overskriften »Høres de troende i sager af læremæssig art?« blev meldt til Vatikanet, og pastor Newman var i næsten 10 år under mistanke, indtil han fik oprejsning i 1867. Da udkom nemlig hans berømte »Apologia pro vita sua«, en diger bog om hans religiøse bekendelser skrevet ned på to måneder. Hans »Grammar of Assent« – en vejledning for konvertitter – udkom i 1870.

Pave Pius IX indbød pastor Newman til at overvære det 1. Vatikankoncil, men den kendte konvertit bad sig fritaget. Han forsvarede samme kirkemødes bindende erklæring om pavens ufejlbarhed i et åbent »Brev til hertugen af Norfolk«, som fik en varm modtagelse hos anglikanere og katolikker. En mangelfuld oversættelse af brevet til italiensk bragte ham imidlertid på ny i vanskeligheder med Vatikanet. Men denne gang kom en tidligere modstander, kardinal Henry Manning fra Westminster, ham til undsætning. Pastor Newman blev kardinal i 1879, men fortsatte sin karske levevis som oratorieanerpræst i Birmingham, hvor han døde 89 år gammel i 1890.

ARGENTINA: Biskop lægger sig ud med storbønderne

Biskop A. Angelelli af Rioja er genstand for forfølgelse og bagvaskelse fra et vist antal storbønders side i hans bispedømme. Disse storbønder har dannet en sammenslutning de kalder »komiteen til troens forsvar«. De anklager biskoppen for at have støttet en række småbønder, der forsøger at skabe andelslandbrug i forladte områder, som tilhører storbønderne. Biskop Angelelli har lyst interdikt over storbønderne (dvs. udelukket dem fra visse kirkelige goder), fordi de har bagtalt ham, med magt forhindret ham adgang til en af hans kirker, og klaget over ham i Rom. Statssekretæren, kardinal Villot bad derefter ærkebiskop Zazpe af Santa Fé om at besøge biskoppen af Rioja for at bevidne ham pavens tillid og for at løse konflikten.

Ærkebiskop Zazpe førte derpå forhandlinger med alle parter. Ved afskeden takkede biskop Angelelli ham, fordi han havde fuldført sit mandat »at støtte sine brødre« i pavens navn, og i særdeleshed fordi han havde forstået »at lytte til dem uden stemme«. Ærkebiskop Zazpe appellerede på sin side til alle kristne i bispedømmet om »at bevare tilliden til deres biskop, ligesom paven gjorde, for biskoppen tjener ikke sit folk ud fra ideologiske grunde, men ud fra evangeliet.« (La Croix)

CHILE: Juntaens politik årsag til uenighed mellem de kristne

Den militære junta, som nu synes solidt befæstet i magten, skaber stadig ingen enighed i befolkningen. I november måned blev der således foretaget over 100 arrestationer, mens hæren kort tid forinden har foretaget udrensninger i landets sydlige regioner med flere »henrettelser« på stedet. Det synes sikkert, at regimet tilmed støder på spredte guerillaaktioner. Ved Temuco er en kaserne blevet angrebet og i selve Santiago en af marinens radiostationer.

Lederen af den højreorienterede bevægelse »Fædreland og frihed« har krævet, at folket får del i magten med den begrundelse, at et militærstyre ikke kan opretholdes til stadighed ved hjælp af undertrykkelse.

Den økonomiske situation er ikke bedre. Ingen vil benægte, at Allende har efterladt landet i en sørgelig økonomisk forfatning. Regeringens tilbagevenden til det frie marked har dog haft enorme prisstigninger til følge – i visse sektorer indtil 400 pct. Arbejdsløsheden breder sig, en udvikling, der næppe bliver bedre af, at 88 (af 323) virksomheder, som var blevet nationaliseret, er blevet givet tilbage til ejerne.

Præsteskabet og juntaen

I denne situation er meningerne meget delte – såvel i offentligheden som blandt præsteskabet. En ikke ringe del af præsterne glæder sig åbenbart over det skete. Nogle af dem har altid været højreorienterede, mens andre er politisk uengagerede. I Santiago går pastor Raul Hesbun i spidsen for denne regeringsvenlige indstilling. Tilhængerne mener, at myndighedernes metoder kan retfærdiggøres som »berettiget selvforsvar«. De er overbevist om, at statskuppet har reddet kirken fra en stor fare, og de ønsker i den kristne sociallære at finde grundlaget for en ideologi, som gør det muligt for juntaen at forblive ved magten i længere tid.

De udenlandske præster – som er talrige i Chile – oplever næsten alle en svær tid. Som udlændinge er de allerede mistænkelige, især hvis de lever fattigt og i kontakt med den del af befolkningen, som bor i slumkvarterer. Biskopperne bevarer som helhed tavsheden i denne vanskelige sag. De chilenske præster derimod mener som oftest: »Hvis disse udlændinge har vanskeligheder, er det sikkert, fordi de har gjort et eller andet . . .«

Biskopperne og juntaen

Biskopperne står stadig tøvende over for, hvilken holdning de skal indtage. Mange af dem er fulde af god vilje, men de er ikke alle enige i bedømmelsen af den po-

litiske situation. Biskoppen af Valparaiso, hvis konservative indstilling er velkendt, har offentligt erklæret, at han ønsker, at militærstyret skal medvirke til at udrydde den ateistiske marxisme. Aviserne har i stor udstrækning gengivet hans udtalelser, som for øvrigt stemmer overens med juntaens erklæringer. De nye magthavere erklærer sig for katolikker og refererer gerne til den førkoncilære teologi. Det er deres sigte at befri kirken for marxistiske infiltrationer. Samtidig begyndte den højreorienterede presse en voldsom kampagne mod kardinal Henriques Silva med det tydelige formål at få ham fjernet og erstattet af en konservativ person.

Biskop Gonzales af Talca har indtil nu været næsten ene om at tage offentligt parti mod den slags manøvrer, men aviserne har ikke gjort meget ud af det. Efter at have udtrykt sin beklagelse over, at visse udenlandske præster har engageret sig politisk, bekræftede biskop Gonzales, at flertallet dog havde udvist »en upåklagelig opførsel« og var »en vægtig støtte for både landet og kirken«. Han opfordrede sine troende til at undgå falske rygter og bekæmpe falske angivelser og personlig hævn: »At handle efter Kristi bud vil sige at undgå hævnerrigedens ånd.« Med særligt sigte til myndighederne udtalte biskoppen, at »man bygger ikke freden op ved at forøge antallet af arbejdsløse eller dreje kniven rundt i såret af det skete. Lad os gå fremad, der er så meget at gøre. Historien formaner os til at se fremad med ro, fred og håb.«

(N.C.)

FRANKRIG: Mere om eukaristisk gæstfrihed

Den lutherske Kirke i Elsass-Lothringen har meddelt, »at troende fra andre trosamfund – inklusive katolikker – er velkomne til nadveren i de lutherske menigheder«, og at lutheranere kan gå til kommunion under den katolske messe.

Den lutherske Kirke i Elsass-Lothringen har ca. 250.000 medlemmer. Erklæringen om »eukaristisk gæstfrihed« blev offentliggjort den 21. december 1973, et år efter offentliggørelsen af den katolske biskop A. Elchinger af Strasbourgs berømte retningslinier om »eukaristisk gæstfrihed«. Biskop Elchinger tillod i ganske særlige tilfælde, at katolikker kunne gå til nadver i protestantiske kirker og protestanter i katolske kirker. Det var især med henblik på blandede ægteskaber, at Elchinger offentliggjorde sine retningslinjer.

I den lutherske erklæring går man dog noget videre end biskop Elchinger. »Vi mener, at troskab mod evangeliet og vor tradition under de nuværende omstæn-

digheder tillader os at byde troende fra andre kirker – inklusive den katolske Kirke – velkommen til vor nadver. Den samme troskab gør det muligt for os at tillade, at troende fra vor Kirke kan gå til kommunion under den katolske messe.« Det understreges dog, at de, der ønsker at benytte sig af denne eukaristiske gæstfrihed, først bør tale med en præst om sagen.

(N.C.)

SPANIEN: Hyrdebrev om anerkendelse af menneskerettighederne

Kardinal Vicente Enrique y Tarancón af Madrid og hans hjælpebiskopper har i et hyrdebrev indtrængende opfordret til en absolut anerkendelse af menneskerettighederne i den spanske lovgivning og hverdag. Brevet var udsendt før mordet på premierminister Luis Carrero Blanco. Madrids biskopper stiller sig med dette brev på linie med kardinal Narciso Jubany's udtalelse: »Det er tvungende nødvendigt, at loven garanterer hver borger forsamlings- og møderet til lovlige formål.«

Kardinal Jubany's appel kom, efter at 113 lægfolk og 2 præster af politiet var blevet arresteret i en kirke i Barcelona beskyldt for ulovlig mødevirksomhed. De blev idømt store bøder og fængselsstraffe.

Madrids biskopper udtaler: »Som hyrder og borgere støtter vi kardinal Jubany's appel til myndighederne, fordi en uindskrænket anerkendelse af menneskerettighederne kun kan gavne både kirken og landet. Det ville være naivt at ignorere, at der er et spændt forhold mellem kirke og stat, men det ville være at synde mod håbet, hvis vi lod os gå på af det, fordi vi så ville tabe af syne, at Kristus er vort endelige mål. I det perspektiv skal vi se de seneste begivenheder, som er af betydning, for så vidt som de muliggør eller vanskeliggør Kristi komme. Kristus kan nemlig ikke komme gennem vold, undertrykkelse, forvirring, ulydighed, løgn eller uret ... Kristus kommer gennem håbet og noget, der ikke sætter skel imellem os, nemlig troen på Frelseren og vor længsel efter, at verden må lære ham at kende.«

De begivenheder, som Madrids biskopper hentyder til i deres brev, var arrestationen af 60 lægfolk og 20 præster i et præsteseminarium, hvor de var mødtes for at drøfte de seneste demonstrationer og sammenstød, der havde fundet sted mellem præster, hierarkiet og regeringen.

Alle deltagerne fik en bøde.

Madrids biskopper havde ikke givet politiet lov til at trænge ind i bygningen, hvad en regeringskontrolleret pressemeddelelse ellers hævdede.

(N.C.)

Året 1974: Et forsoningsår

Pave Paul VI har forkyndt året 1975 som »helligt år«, og samtidig har han indbudt de troende i alle bispedømmer i verden til at bruge året 1974 som et forberedelsesår. Kölns ærkebiskop, kardinal Joseph Höffner meddeler i et hyrdebrev, at dette forberedelsesår i ærkebispeddømmet Köln vil blive stillet i forsoningens tegn. Eftersom forsoningen har sit højdepunkt i eukaristien, som er enhedens og fredens sakramente, vil temaet »Eukaristi« blive behandlet under en hel del arrangementer, som er planlagt for året 1974. »Ærkebispeddømmet Köln har,« hedder det i hyrdebrevet, »en særlig grund til at hyld eukaristien som fredens og enhedens sakramente i forsoningsåret. For 700 år siden drog på Kristi legemsfest for første gang en procession med det Allerhelligste gennem gaderne i Köln« – nemlig fra kirken St. Gereon til domkirken.

(PEK)

Korte daglige andagter i domkirken i Münster

»Ti minutter om dagen til Gud« er den ledende tanke, der ligger til grund for de meditationer, der fra mandag til fredag hver dag kl. 17,00 afholdes i domkirken i Bonn. Det er stadsprovst, dr. Josef Plöger, der har samlet en kreds på ca. tyve præster og lægfolk, som har påtaget sig at holde disse korte andagter. »Disse meditationer skal være et tilbud og en tilskyndelse til bøn og selvstændige overvejelser for dem, der besøger kirken eller tilfældigt kommer forbi,« siger provst Plöger om andagterne.

(PEK)

Antallet af præstekald øget i Brasilien

Steyler Missionssamfund, som har et seminarium for missionspræster, har i den senere tid kunnet konstatere en kraftig vækst i præstekaldene i Brasilien. Især »Kleinseminarierne«, hvor de fremtidige teologistuderende får deres gymnasieuddannelse, melder om en påfaldende tilgang. I flere såkaldte juvenater er antallet af elever i løbet af de sidste to år fordoblet. I det nordlige Brasilien, hvor næsten alle »Kleinseminare« for ca. 5 år siden blev lukket, har biskopperne allerede genåbnet flere af dem. Dette vil dog først om 6-8 år få en afgørende indflydelse på antallet af teologistuderende. Alligevel kan man dog allerede nu konstatere en betydelig fremgang i antallet af teologistuderende på de rigtige præsteseminarier, hvoraf de fleste er slået sammen til centralseminarier.

(PEK)

BØN FOR DE RIGE

Af Dom Helder Camara

Oversat fra tysk af Aagot Bohn, IDOK.

1. Herre,

Hvordan opstår den idé
at bede for de rige?
Jesus, din søn og
vores bror, var meget hård over for dem.
Menneskeligt set så han
intet håb og ingen redning for dem.
Han lod os kun forstå, at for dig
er intet umuligt. Heller ikke dør, hvor
mennesker ikke ser nogen løsning eller
nogen udvej .

Hvorfor bede for de rige,
som ikke alene har penge, men også magt,
forstand og evner; hvorfor en bøn også for dem,
der er rige på dyder
og fromme gerninger? De har jo
alt. De ser ikke ud til at have brug
for din hjælp. De er
sig selv nok.

Alligevel er det nødvendigt at bede
dig om, at du vil lade skællene falde fra deres øjne,
så de bliver i stand til at se,
at du alene i sandhed er rig;
for kun du har sandt liv, sand viden, sand frihed,
sand hellighed. Det er rigtigt,
at du har givet os heraf. Du har skabt
mennesket i dit billede. Du har givet det til opgave
at beherske naturen og at
fuldende dit værk.
Du lader os få del i din
guddommelighed, i din skaberkraft.

2. Men hvordan kan man lade være med at ville
forstå, at det er tyveri
at skrabe dine gaver sådan til sig,
som om de ikke kun var et lån,
som om de kun er et privilegium for de få?
Hvad enten disse få ved det
eller ej: de er ansvarlige for, at utallige
mennesker undertrykkes; og deres antal vokser
for hver dag.

Herre,

hjælp dem, der gør sig til
af deres rigdom. De rige stakler,
hvis de ikke lærer at indse, at de
har modtaget alt, og at den broderlighed, der aldrig
glemmer, at alle mennesker har del
i din guddommelige rigdom, også
har bud til dem.

Fattige rige, som i ét nu,
måske i morgen, må
erkende den illusion, de
var fanget i. De er som
skuespillere, der spiller
de riges rolle. De opfører sig
som rige, taler som rige,
anses for at være rige og modtages
som rige. Hvis tæppet falder,
er skuespillet til ende. Kan de så
stadigvæk mene, at de virkelig har været rige?

3. Hjælp alle dem, der har
beriget sig selv, også hvis det er sket ved hårdt
arbejde. Overbevis dem om,
at den bedste arv for deres børn
er det levende eksempel på retfærdighed,
som stammer fra et åbent hjerte og åbne hænder,
en frihed fra penge, som
bruges til at tjene andre med og som ikke
ophøjes til en guddom.

Et checkhefte kan ikke
tages med i døden. Ansigt til ansigt med
evigheden gælder kun én værdi: virkeliggjort
kærlighed.

Hjælp dem, der i politik
har nået magtens tilsyneladende tinde.
De anser ikke alene sig selv for
mægtige, men også født til at forlange
lydighed, følgeskab,
lydhørhed og opvartning.

De er nødt til at indse, at Jesus, din søn og vor bror, kom for at tjene og ikke for at blive betjent. Vor tid har kun brug for magt og autoritet, når denne er åben for dialog og også gør alvor af dialogen. Verden over stræber folkeslagene efter en ende på stridighederne mellem folket og magten, mellem folket og partierne.

4. Hjælp de videnskabsmænd, forfattere og kunstnere, der mener, de er vise og indsigtfulde. Så de ikke mister besindigheden. Så de bliver sig bevidst, at hvert eneste fremskridt inden for forskningen kun er et lillebitte skridt i sammenligning med det, der står tilbage at udforske. Ganske vist sker der hele tiden nye videnskabelige opdagelser. Maskiner bearbejder oplysninger og data. Mere end nogensinde må de lærde og intellektuelle udvise ydmyghed over for denne udvikling.

Teknikere erfarer først af alle både teknikkens høje ry og den fornedrelse, den forårsager.

Om berømmelsen må det være nok at huske på det skuespil, som hele verden har levet med i. Fra en afkrog af verden kontrollerer teknikerne rumfarten i alle detaljer: afvigelser fra kursen, selv rumpiloternes åndedræt og blodcirkulation registreres.

Ved siden af berømmelsen står fornedrelsen: det er nedværdigende at stille ånd og specialiseret viden i tjeneste hos nogle få arbejdsgivere, som rotter sig mere og mere sammen.

Især lærde folk, teknikere, kunstnere, intellektuelle, Herre, tager del i din skabermagt. Måtte de forstå sig selv som dine medhjælpere så de altid henter deres inspirationer fra skønhedens, lysets og sandhedens virkelige ophav.

5. Hjælp dine tjenere, som har et gejstligt embede, og som har til opgave at varetage de helligste handlinger. Vi præster må ikke skabe afstand mellem dig og dit folk. Vi skal være ægte brobyggere, og broerne, vi bygger, skal være brede og farbare, så alle kan finde dig.

Kun når vi ikke forbeholder kirken og os selv privilegier, magt og penge, kan vi helt udføre din tjeneste: at bruge vort liv i næstens tjeneste. Det er den bedste måde at tjene dig på og at efterleve dit bud om kærlighed til dig og til næsten.

Hjælp dem, der takket være deres strenge levevis og deres godgørenhed anses for fromme og hellige, men som er så svage, at de anser sig selv for at være bedre end deres brødre. De mener at være retfærdige, rene og hellige. Din søn og vor bror, Jesus, var forstående og storsindet mod alle syndere, og hård mod farisæisme. Han har angrebet og bekæmpet farisæerne offentligt og anbefalet at gøre, hvad de siger, men ikke hvad de gør. En farlig afart af rigdom er det at være stolt af sin egen ydmyghed og forsagelse.

6. Herre,

hjælp dem, der gang på gang forsøger at leve et bedre liv, så de kan holde ud. Verden har brug for helgener. Men ægte hellighed søger til stadighed næring i ydmyghed og sandfærdig kærlighed.

Hjælp de unge. De råder over fremtidens uudtømmelige rigdom. De ejer entusiasme og håb. De tørster efter at leve i en verden uden overmennesker og undermennesker.

Du forstår, Herre, at jeg mener en ungdom, der ikke behøver at svare til dens leveår. Der er tyveårige, som ikke har et gråt hår eller nogen rynke, men som er tungsindige og veltilpassede. Og det er muligt at være 84 år (jeg tænker på pave Johannes 23.) og have bevaret sjælens og hjertets ungdommelighed. Verden har brug for den vidunderlige rigdom, der hedder ungdom.

Lad ikke et let liv fordærve unge mennesker, lad ingen vanskelighed tage modet fra dem. Og forskån dem for den værste af alle farer: at indrette sig, at miste gnisten, indvendig tidligt gamle, kun unge af ydre.

7. Hjælp arbejderne i industrilandene. De nyder frugterne af, hvad deres forgængere har opnået i arbejdskampens historie. Nu må de ikke forfalde til borgerlighed. De må ikke glemme deres brødre: de arbejdere, hvis fagforeninger er forbudt; de mennesker, der kaldes fremmedarbejdere eller gæstarbejdere; de brødre i den 3. verden, der ikke engang kan kaldes arbejdere i ordets egentlige betydning, men som stadig må nøjes med at være proletarer.

Lad alle arbejdere nå frem til en retfærdigere og mere menneskelig tilværelse uden at de forfalder til egoisme.

Du ved, Herre, at der i dag ikke kun er forskel mellem den enkelte rige og den enkelte fattige. Der er rige, endda meget rige lande, og der er fattige lande. Du ved, at denne forskel ikke bliver mindre, men hele tiden større.

Hjælp de mennesker, som har den gode vilje – fra alle lande, racer, sprog og religioner – til at vække bevidstheden hos de ansvarlige ved et befriende moralsk pres så de kan hjælpe menneskeheden til at blive befriet for skammen ved at være undermennesker, der frembyder elendighed, og skammen ved at være overmennesker, født i for megen velstand og luksus.

Hjælp dem, der har den lykke at være født i rige lande; hjælp dem til at få indsigt i, at de privilegier, de nyder, er købt for uret, begået mod de fattige lande. De bliver tit medskyldige i denne uret uden at mærke det.

8. Har du lagt mærke til, Herre, hvordan minoriteter – både i de udviklede og i de fattige lande – bliver stadig talrigere; minoriteter, der, ligesom Abraham, håber stik imod al fornuft. De er fast besluttede på, at opbygge en mere menneskelig og retfærdig verden. Det er trøsterigt at se, hvordan de går løs på fredelige, men dristige opgaver, der i stigende grad vil ryste undertrykkelsens fundament.

Måske forekommer slutningen på denne bøn dig naiv, Herre: Der er kun én rigdom til: delagtigheden i dit liv, din guddommelighed, din skabermagt, din vilje. Al anden rigdom er falsk rigdom, ophobet af egoisme.

Penge, magt, berømmelse, borgerliggjorthed udbreder egoisme: det er dyret, der stikker dybt i os, omslynger os og får os til at opsluge . . .

Hjælp den menneskelige skabning til at undgå falsk rigdom og i stedet fordybe sig i den rigdom, som vi alle er født til: den ene, udelelige kærlighed – kærlighed til Gud – kærlighed til mennesker.

Recife, 20.11.1972

Nordiske kirker

Ved EMIL PETERSEN

Det er forår i *Vadstena*, det første forår med koldt hårdt lys. Kirkegavlen ligger blågrå i skyggen. I kontrast til gavlens brede flade rejser sig de sorte stammer. – Birgitta næ-

de ikke selv at få sin kirke at se. Men hun blev stedt til hvile i den her ved Vätterns bred. Et yndigt sted er den lille by med lyse birke langs stier ved søen. Kysten ovre på

den anden side anes kun.

Folk går søndagstur og kigger indenfor i kirken med deres gæster. Også der er fredeligt og lyst. Solen falder ind over træskulpturernes ansigter

og gør dem mærkeligt levende. Et stille sted. – Og så var det dog en ildsjæl, inspirationen tog i tjeneste her, dengang kirken, og hvad den var udtryk for, skulle rejses.

Ved stavkirken i *Borgund* var det gråvejr. Luften lå fugtig og tæt i det snævre pas, der fører ud i det norske vestland.

Det var romantikkens kunstnere, der lærte deres landsmænd at skønne på stavkirkerne. Og *Borgund* blev den foretrukne type. Det er

ikke så underligt, synes den fremmede. For det er jo et helt usandsynligt hus: et skælet levende væsen, fremmedartet.

Som den ligger i den smalle dal, tvinger den én til at standse op – man synes i mere

end en forstand. Man giver sig god tid.

Gennem gluggerne i den lave buegang, der løber huset rundt, ser man landskabet delt op i billeder, indrammet af buerne: en klynge træer, en gårds bygninger, en stump klippevæg.

Vadstena og Borgund

JOHN HENRY NEWMAN

EN KRISTEN REALIST

af Jan Ulrik
Dyrkjøb

I august sidste år havde jeg under en Englandsrejse lejlighed til at besøge universitetsbyen Oxford og den nærliggende landsby Littlemore. Landsbyen ligger ikke ved en hovedvej, og noget af den stilhed og afsondrethed, som prægede stedet i begyndelsen af forrige århundrede, kan endnu fornemmes. Dengang hørte sognet ind under universitetskirken St. Mary's, og da John Henry Newman i 1828 blev præst ved denne kirke, måtte han altså også tage sig af sognemedlemmerne i den lille landsby. Som den samvittighedsfulde præst han var, besøgte han dem flittigt, sørgede for, at børnene blev undervist, og begyndte at samle penge ind til en kirke, der kunne indvies i 1836. På dette tidspunkt var Newman kendt i hele England som den ledende skikkelse i den såkaldte Oxfordbevægelse. Han stod ikke alene. Bevægelsens andre hovedstøtter var hans meget nære ven R. H. Froude, der dog døde netop det år, præsten og digteren John Keble og gammeltestamenteforskeren E. B. Pusey. Oxfordbevægelsen, der var startet i 1833, havde et dobbelt sigte. Udadtil ønskede man at afgrænse den engelske kirke i forhold til staten. Der syntes på denne tid at være ved at ske et afgørende brud på den gamle harmoni mellem kirke og stat, og det gjaldt derfor om at forsvare kirken mod indblanding fra ministre og parlament. Man understregede, at kirken var uafhængig af samfundets øvrige institutioner, og man lagde fornyet vægt på den aposto-

liske succession som det princip, der garanterede kirkens enhed og beståen gennem historien. Indadtil arbejdede man på en religiøs fornyelse. Denne fornyelse var en videreførelse af de stærke tendenser, der havde præget hele anglikanismens historie, til at søge tilbage til kirkefædrene og oldkirkens tro og til at bevæge sig væk fra en udelukkende calvinistisk og luthersk inspireret kristendomsforståelse.

Traditionen som fornyende kraft

Oxford-folkenes våben var prædiken, tale og skrift (især de såkaldte traktater). Et af bevægelsens vigtigste skrifter er Newmans *Forelæsninger om kirkens profetiske embede* fra 1837. Disse forelæsninger er væsentlige for en forståelse både af Oxfordbevægelsen og af Newman. Hans udgangspunkt i dette værk er i virkeligheden udgangspunkt for hele hans livsindsats: Kirken og den kristne tro er ikke mere en given virkelighed, som menneskene fødes ind i, og som udgør et selvfølgeligt grundlag for deres tilværelse. Hele dette grundlag drages nu radikalt i tvivl, og denne skepsis fremstilles endda som noget ønskværdigt. Den, der ikke kan være tilfreds med at lade alle spørgsmål stå åbne, men ønsker visshed i religiøse spørgsmål, er overladt til at søge denne vished alene uden anden hjælp end sin egen skrøbelige fornuft. I denne situation ser Newman det som sin opgave at bygge op, hvad mennesker har

brudt ned. Han vil ikke blot gentage de gamle formuleringer. Han indser, at det er nødvendigt at forstå tidens tænkning og vise, i hvilke henseender den er sand, og hvor den tager fejl, at det med andre ord er nødvendigt at forstå den situation, man forkynnder ind i. Der er ikke noget usædvanligt ved selve den kristendom, Newman forkynnder. Med støtte hos kirkefædrene og de klassiske anglikanske teologer forkynnder han de kristne sandheder med Guds menneskevordelse i Jesus Kristus som det altbestemmende centrum, og han henviser til en kristen livsstil, hvor nøglebegrebet er den enkeltes helliggørelse i det kristne fællesskabs sammenhæng. I *Kirkens profetiske embede* behandler Newman specielt spørgsmålet om den enkelte troendes forhold til kirken og dens tradition og til Bibelen. Bogens sigte er gennem en diskussion af disse spørgsmål at nyformulere og præcisere den anglikanske tanke om en *via media*, en mellemvej mellem luthersk og calvinisk protestantisme og romersk katolicisme. Ifølge den teori, der kan spores tilbage til Elizabeth den Førstes tid, repræsenterer den engelske kirke en sådan mellemvej. Det kommer bl.a. frem i spørgsmålet om bibeltolkning. Hvor protestantismen (iflg. Newman) overlader bibeltolkningen helt til den enkelte kristne, hævder anglikanismen, at kirkefædrenes og oldkirkens tro er en bindende tradition. Hvor disse autoriteter ikke giver et klart svar, står den enkelte derimod frit. Den katolske kirke må på den anden side afvises, fordi den nok fastholder den oldkirkelige tradition, men samtidig bevæger sig ud over den. Under påberåbelse af sin ufejlbare læremyndighed definerer Rom trossætninger, som ikke er at finde i Bibelen og hos fædrene.

Opgør og konversion

Det stædet, Newman således havde vundet sammen med de øvrige Oxford-folk, måtte han i de følgende år lidt efter lidt opgave. Især to af de nævnte faktorer, der indgår i hans opgør med anglikanismen, bør nævnes. For det første må han indse, at tanken om den engelske kirke som ikke-protestantisk og som den sande forvalter af den oldkirkelige arv er det, han kalder en papirteori. Det er en opfattelse, der kun deles af en lille gruppe. Den kirke, som *via media*-teorien beskriver, eksisterer ikke i virkeligheden. Det bliver klart, da de anglikanske biskopper fordømmer den berømte 90. *Traktat*, hvor Newman fortolker den engelske kirkes vigtigste bekendelsesskrift, De 39 Artikler, i katolsk retning. For det andet går det op for Newman, at den opfattelse af kirken og dens tradition, som han formulerede i 1837, er ahistorisk. Den forudsætter nemlig, at alle afgørende tros- og moralspørgsmål er be-

svaret én gang for alle i oldkirken, og at der altså derefter i en vis forstand ikke er noget nyt under solen. Hvis imidlertid historien bevæger sig fremad, og der opstår stadig nye situationer med stadig nye problemer, som oldkirken ikke kunne forudse, behøves der en autoritet, der eksisterer gennem hele historien, og som kan træffe afgørelse i de nye historiske situationer, som de kristne stilles i. Den romersk-katolske kirke hævder at sidde inde med en sådan autoritet. Men hermed giver Newman sig ikke tilfreds. Han må påvise, at de lærepunkter, som den katolske kirke har defineret i nyere tid, ligger i forlængelse af og er implicit til stede i den bibelske åbenbaring og i oldkirkens tro. Ganske vist er nutidens tro i en vis forstand forskellig fra de første kristnes tro, men der må også være en identitet mellem dem. For Newman at se må det være sådan, at de kristne kommer til stadig klarere forståelse af den én gang givne åbenbaring. Der drages stadig nye konsekvenser i stadig nye situationer, og der sker således i historiens løb en troens afklaring og fuldkommengørelse. »I en højere verden forholder det sig anderledes, men at leve er i denne verden at forandre sig, og at være fuldkommen er at have forandret sig ofte,« siger han. Resultaterne af denne undersøgelse af den katolske tros historiske identitet nedfældes Newman i sit *Essay om den kristne læres udvikling*. Med dette værk er én meget væsentlig hindring for hans konversion skaffet af vejen. Umiddelbart efter at han har afsluttet det, inviterer han italieneren Dominic Barberi, der som præst i passionistordenen er på missionsrejse i England, til at komme til Littlemore. Her bliver Newman optaget i kirken den 9. oktober 1845.

Littlemore

I 1841 havde Newman lejet et hus i Littlemore. Bygningen havde været benyttet som stall og lade, men var netop lavet om til beboelse. Newman indrettede den lange lave bygning til en slags kommunitet for sig selv og nogle ligesindede venner. Efter fordømmelsen af Den 90. Traktat havde Newman selv behov for at trække sig tilbage i relativ ensomhed og overveje sin stilling. Hans og hans venners livsførelse i Littlemore var asketisk og regelmæssig. Deres tid gik med bøn, studier og samvær. De var alle inde i overvejelser, der pegede mod en konversion, og de ønskede alle at virkeliggøre et alternativ til den velbjærgede og i grunden ualvorlige livsform, der var blevet typisk for store dele af den engelske præstestand. Huset i Littlemore benyttes den dag i dag til beboelse, og i 1960 blev nogle af rummene genindrettet således, som de var i 1840'erne. Fra gaden kommer man ind i en velholdt lille have,

hvorfra der er indgang til husets forskellige rum. En venlig dame, der taler om Newman og om de bevarede rum med ægte veneration, viser rundt: Først det store højloftede rum, hvor biblioteket med Newmans store samling af kirkefædre var, derefter Newmans enkle soveværelse og ved siden af det lille lige så enkle kapel. Krucifikset af mørkt metal havde Newman bragt med hjem fra en rejse til Sicilien. I dette rum sagde Newman det endelige ja til den kirke, som hans landsmænd betragtede med dyb skepsis. At konvertere til katolicismen var ensbetydende med at sætte sig i modsætning til det meste af samfundet og stort set at opgive enhver mulighed for at opnå indflydelse og position. Newmans tro havde ikke ændret sig, hverken i indhold eller dybde, men han havde fundet det sted, hvor den bedst kunne komme til udtryk. Som han senere skrev: »Det var som at komme i havn fra et oprørt hav.« Newmans store solide skriveskuffe er bragt tilbage til kapellet. Den blev benyttet som alter, da den første messe blev læst i kapellet umiddelbart efter Newmans optagelse. Et stykke fra huset ligger den lille kirke, som Newman byggede, og mellem de to gamle bygninger ligger en helt ny katolsk kirke, der har fået den saligkårede Dominic Barberis navn. Det er helt i overensstemmelse med Newmans ånd, at disse to kirker ligger side om side. Hans konversion betød ikke en fuldstændig fordømmelse af den kirke, han forlod. Han søgte sandheden, og han anerkendte alt sandt, hvor det end var at finde. Hans holdning var ægte økumenisk i en tid, hvor uforsonlighed og manglende forståelse prægede kirkernes indbyrdes holdning.

Den omstridte kardinal

Da Newman konverterede, var han 44 år gammel og havde allerede det meste af et livsværk bag sig. Han skulle imidlertid få endnu mange aktive år, og da han døde 89 år gammel i 1890, havde han en vældig indsats som katolik bag sig. Vi kan endda sige, at de dele af hans livsværk, der har størst betydning i dag, ligger i denne periode. Som medlem af den engelske kirke havde Newman sat sig i modsætning til det store flertal i denne kirke. Han var nu medlem af en kirke, der stod for det, han forgæves havde søgt i anglikanismen, en kirke, der ikke var papirteori, men en levende realitet i verden. Men også her kom Newman i vanskeligheder. Han havde søgt en absolut gyldig læremyndighed, men han var skeptisk, når denne læremyndighed gik uden for sit efter Newmans mening klart definerede område. Newman var og ønskede, også som katolik, at forblive englænder. Han måtte næsten uundgåeligt komme i modsætning til de såkaldte

ultramontanister (bl.a. kardinal Manning og teologen W. G. Ward), der tillagde paven rent verdslige magt stor betydning, betragtede næsten enhver pavelig udtalelse som bindende og ønskede en stærkt centraliseret, af sydeuropæisk kultur præget katolicisme. Newman var imod klerikalisme og betonedede stærkt lægfolkets betydningsfulde stilling i kirken, bl.a. i en artikel, *Om at rådspørge de troende i lærespørgsmål*, fra 1859. Han var stærkt interesseret i lægfolkets uddannelse. Han mente, at denne uddannelse ikke kun burde ske i rent katolske institutioner, men at lægfolk f.eks. meget vel kunne studere ved de eksisterende universiteter, støttet af et aktivt universitetsapostolat. Et sådant projekt for Oxfords vedkommende lå ham stærkt på sinde, men han mødte modstand. Man ønskede ikke at bryde ud af isolationen, og projektet måtte opgives. Trods de mange ydre vanskeligheder får Newman imidlertid i denne periode skrevet nogle af sine vigtigste værker, især forelæsningerne om *Universitetets idé*, den religiøse selvbiografi *Apologia Pro Vita Sua* og det filosofiske hovedværk *Grammar of Assent*. Anerkendelsen kommer endelig, da pave Leo XIII i 1879 udnævner Newman til kardinal.

Realisme og fællesskab

Skal vi forsøge med et enkelt ord at karakterisere Newmans personlighed, således som den afspejler sig i hans bøger og i hans liv, ligger det lige for at pege på hans realisme. For ham er kristendommen ikke blot et vidnesbyrd om en hinsidig virkelighed, men om denne virkeligheds bryden ind i og virken i denne håndgribelige verden. Evangeliet kommer til orde i verden, for så vidt som det præger menneskers liv og lever i en synlig kirke. Denne kirke og disse mennesker er underkastet den historiske forandrings og den menneskelige fuldkommenheds love. Den enkeltes fuldkommengørelse sker normalt ikke ved at forsøge den givne tilværelse og ved usædvanlige handlinger. »Den, som gør dagens gerning til fuldkommenhed, er fuldkommen, og vi behøver ikke at gå derudover for at søge fuldkommenhed«, skriver Newman. Denne stadige henvisning til den konkrete virkelighed og til det daglige livs gerning er for Newman også en henvisning til mennesket som i sit væsen socialt. Newman havde mange venner, som han var stærkt knyttet til. Han var en utrættelig brevsriver og tillagde den personlige kontakt afgørende betydning for evangeliets udbredelse. Hans valg-sprog som kardinal, *Cor ad cor loquitur* (»Hjerte taler til hjerte«), vidner om denne grundlæggende sociale indstilling. Det er klart i overensstemmelse med denne indstilling, at Newmans vigtigste og heldigste praktiske gerning som katolik bli-

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Eabjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikenlagerarbejde - Gaa - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliiefyr

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olgade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olgade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs øff.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevåne

Alt i moderne belysning

Karl A. Køblo

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 276
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikenlagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

- der får De
mere
for pengene - -

ver at overføre Filip Neris oratorium til engelske forhold. Trods en del begynder-vanskeligheder lykkes det at etablere et kommunitet, ikke som en detaljeret kopi af det italienske forbillede, men som en videreførelse af dets principper. (Også her er Newman historisk og pluralistisk orienteret!). Oratoriet er et fællesskab af verdenspræster, der ikke bygger på løfter, men på gensidig sympati. Også lægfolk kan være medlemmer af fællesskabet, og det fungerer som støtte- og kernegruppe for en større kreds af lægfolk. Oratoriets formål er ikke at afsondre mennesker fra verden, men, som Filip Neri siger, at gøre dem til »helgener i deres eget hjem«. Newman fremhæver selve fællesskabstanken meget stærkt. Oratoriet er ikke blot et fællesskab, der er redskab for et ydre formål. Det er så at sige sit eget formål. Oratorianernes særlige kald er at gå ind i et fællesskab og give sig ind under fællesskabets love og netop derved leve et sandere kristenliv. Ved at pege på den tætte sammenhæng mellem kristentro og fællesskab er Newman ikke alene realist, men også en fornyer for sin samtid og en fortsat inspiration for nutiden.

Newman i dag

Oratoriehuset i Birmingham står endnu. Men det er ikke blot de ydre rammer, der er blevet stående. Selve Newmans Oratorium eksisterer fortsat. I huset opbevares Newmans papirer og store bibliotek. Samtlige breve og dagbøger, der kommer til at fylde 31 store bind, er under udgivelse af Father Dessain, som også er rådgiver for mange Newman-forskere, der besøger Oratoriet. Med sit åbne sind og sin hjælpsomhed og venlighed, repræsenterer han noget væsentligt i Newmans ånd. På muren ved indgangen til Oratoriets kirke ses en række mindeplader for afdøde oratorianere og midt iblandt dem pladsen med Newmans navn og indskriften *Ex umbris et imaginibus in veritatem* («Fra skygger og billeder til sandheden»). Heri er sammenfattet dynamikken i Newmans liv: Bundetheden til det jordiske, retningen mod det hinsidige, mod sandhedens fylde.

Jan Ulrik Dyrkjøb

Litteratur: Litteraturen om Newman på dansk er sparsom. Der kan henvises til Niels Hansen: »Kardinal Newman« (Paulus-kredsen 1937). »Apologia Pro Vita Sua« findes i uddrag og oversættelse ved Peter Schindler (Nyt Nordisk Forlag 1943). Den bedste introduktion på engelsk er C. S. Dessain: »John Henry Newman« (Adam & Charles Black). Father Dessain har desuden skrevet en interessant lille pjeces om oratorietanken (»Cardinal Newman, the Oratory, and the Laity«), der kan fås ved at skrive til The Oratory, Edgbaston, Birmingham B16 8UE, England.

BAPTIST-SAMFUNDETS SYNODE

af Johs. Jong

For de fleste katolikker i Danmark er baptistsamfundet noget, man ikke kender så forfærdelig meget til. Det skyldes nok for en stor del, at langt de fleste baptister bor på egne, hvor der findes få katolikker: Bornholm og Vendsyssel. Men der er dog også steder, hvor både katolikker og baptister er repræsenteret.

Det danske Baptistsamfund har knap 7000 medlemmer. Børn fra baptisthjem bliver som regel døbt i 15-16 års alderen. Derfor er der - udover disse knap 7000 medlemmer - en del børn og unge, som endnu ikke er blevet døbt, men som både deltager i gudstjenesten og får undervisning. De skal også regnes med, når man vil tale om baptistsamfundets størrelse i Danmark. Alene i søndagsskolerne samles cirka 3500 børn. Der findes 42 menigheder, som betjenes af 35 præster, og desuden et antal lægprædikanter.

Det danske Baptistsamfund opstod i første halvdel af forrige århundrede, altså før der blev indført religionsfrihed. I 1865 holdt de deres første årsmøde i Vanløse på Midtsjælland, og siden har man hvert eneste år holdt et sådant møde, hvor menighedernes repræsentanter kommer sammen. Egentlig består baptistsamfundet af selvstændige menigheder uden nogen som helst overordnet autoritet. Derfor kan årsmødet ikke vedtage noget, der i egentlig forstand forpligter den enkelte menighed. Imidlertid vil der næppe være nogen menighed, der går imod årsmødets beslutninger, simpelt hen fordi man vil være solidarisk.

Baptisterne har på deres måde de samme problemer som alle kirkesamfund kender, nemlig et behov for såvel indre som ydre fornyelse. På årsmødet i Frederikshavn i 1971 kom nogle af de tilstedeværende frem med forslag om at holde en synode. De mente, at en virkelig fornyelse kun kunne finde sted, hvis hele baptistsamfundet blev inddraget i en grundig drøftelse af de tiltrængende for-

nyelser. Forslaget blev vedtaget, og man enedes om, at synoden skulle afholdes i 1976, og nedsatte et synodeudvalg, der skulle gennemføre beslutningen.

Det er interessant at sammenligne baptisternes synode med vor egen, som blev holdt i 1969. Baptisternes synode adskiller sig fra vor katolske synode derved, at den er mindre stramt organiseret og mere bredt anlagt. Der er ikke noget med regioner, delegerede o.s.v. Alle menighedsmedlemmer kan deltage i synoden. Det har uden tvivl den fordel, at de enkelte menighedsmedlemmer i højere grad bliver medinddraget i synoden, end tilfældet var hos os. Men på den anden side eksisterer den risiko sikkert, at der ikke kommer så mange synspunkter frem, som når repræsentanter fra forskellige menigheder mødes, - for man kender hinanden og ved, hvad de forskellige mener om tingene.

Baptisternes meget mere løse opbygning af synoden har noget at gøre med forskellen på to kirkesamfund. Vi har en Kirke, der blev og vel fortsat bliver styret ovenfra. Derfor har vi en stram, ofte alt for stram organisation og et lægfolk, som først i de senere år begynder at føle sig selvstændigt. På synoden var det vel første gang, at præster og lægfolk følte sig på lige fod og ligeberettigede. Men det var helt i overensstemmelse med vor traditionelle tankegang, at det på forhånd var fastlagt, hvor mange præster, søstre og lægfolk der skulle deltage. Baptistsamfundet derimod er en udpræget lægmandskirke. Alle vigtige beslutninger bliver taget på et menighedsråd, hvor alle menighedsmedlemmer har tale- og stemmeret. Derfor ville det have været fuldstændig utænkeligt, at de havde tilrettelagt deres synode på samme måde som vi.

På et punkt er der en påfaldende lighed mellem baptisternes synode og vor egen, - nemlig at synoden selv lægger sit program. Synodeudvalget henvendte sig til menighederne og bad dem om at komme med forslag. Resultatet blev omkring 70 punkter, som man kunne tænke sig at drøfte. Forslagene blev opdelt i seks hovedemner. Første emne har man kaldt: menighedens egenart. Det drejer sig om, hvordan menigheden fungerer. Her findes punkter som »hvordan fremmes kærligheden og omsorgen blandt baptisterne«, »bøn«, »baptistsamfundets økonomi«, »præstekirke eller lægmandskirke« m.v.

Andet emne er: menighedens tro og lære. Der spørges, hvad troen, dåben og frelsen betyder for en baptistmenighed, og om man kan være kristen uden menighedsfællesskab. Også spørgsmål som dåbssyn, menighedssyn, nadversyn og bibelsyn nævnes. Det er spændende at se, hvilken betydning spørgsmålet om dåbs-

syn får på synoden. Indtil nu anerkender baptisterne ikke barnedåb, d.v.s. at en katolik eller en luteraner ikke kan blive medlem af baptistsamfundet uden at lade sig døbe. I den senere tid er der dog en del baptister, som spørger, om det nu i alle tilfælde er nødvendigt, eller om man under visse omstændigheder kunne optage en barnedøbt uden at forlange gen-dåb.

Tredie emne er: menighedens holdning til etiske spørgsmål. Her nævnes: ægteskab, skilsmisse, vielse af fraskilte, papirløse ægteskaber og abort.

Disse tre punkter beskæftiger sig nærmest med menighedens indre liv. De næste tre drejer sig om dens holdning udadtil. Emne nummer fire lyder således: menighedens/vort personlige ansvar for mission og evangelisation. Med mission forstås både baptisternes mission i Burundi og det udadrettede arbejde herhjemme, herunder ungdomsarbejdet. Femte emne lyder: Menighedens/vort personlige ansvar som kristne i verden. Her nævnes: socialt arbejde, verdens sultproblemer og medlemskab af Kirkernes Verdensråd. Sidste emne er: menighedens/baptistsamfundets struktur og vort forhold til andre kristne. Heri indgår bl.a. frikirkeligt samarbejde, baptistsamfundets administration, ledelsens kompetence, præsteuddannelse og præstefunktion.

Man lægger mærke til, at der står menighed, hvor vi nok ville have sagt kirke. Det er igen typisk for baptistsamfundets opbygning nedefra og den stærke vægt, der lægges på lægfolket.

Efter at synodeudvalget havde samordnet forslagene i ovennævnte seks emner, blev de sendt ud til menighederne, der blev bedt om at prioritere dem. Ud fra den prioritering der har fundet sted, er der nu igen opstillet seks hovedpunkter, som lyder:

Menighedens egenart.

Det kristne fællesskab, trivsel og medlemsomsorg.

Menighedens tro og lære.

Vor forkyndelse af frelse, tro og dåb.

Menighedens mission og evangelisation.

a) Trænger vort menighedsarbejde til fornyelse?

b) Hvordan skal vi evangelisere i vor tid?

Menighedens politiske ansvar hjemme og ude.

Samarbejde med andre kirkesamfund.

Præstefunktion og uddannelse.

Nu går man i menighederne i gang med at studere disse emner, for i 1976 at kunne opnå resultater. Det bliver spændende at se, hvad baptisterne får ud af deres synode, og hvad vi andre kan lære af dem.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherrød 13 - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramsherrød 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Vestjydsk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniør – Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Teglårdsstræde 13
København K
Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)

Hollandske antikke kirkemalerier

2 store, meget skønne sælges.
(03) 32 00 25

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

LÆSER- BREVE

PASCAL OG JESUITTERNE

Med forbavelse læste jeg artiklen om Pascal i Katolsk Forums julenummer 1973. Det var helt rigtigt at begynde med at mindes hans geniale bidrag til matematikkens udvikling. Men man burde ikke have forbigået Pascals store betydning inden for fysikken, især hans bidrag i striden om at få luftens tryk og et lufttomt rum anerkendt som virkeligheder. Der er stadig en lov i fysikken, der kaldes Pascals lov. Pascals ry som fysiker bygger dog ganske særligt på hans berømte forsøg med barometre, især forsøget med »le vide dans le vide« og forsøget på Puy de Dôme, som nok udførtes af Périer, men var inspireret af dennes svoger Pascal. Det er forståeligt, at en mindeartikel, der vil hædre Pascal, ikke omtaler den ilde medfart, Pascal gav sin hæderlige kollega, matematikeren og jesuitten Antoine de Lalouère. Men det kan ikke undskyldes, at Pascal forherliges på bekostning af andre, på bekostning af sandheden. Pascal har i sine senere år støttet jansenisterne, men hvordan kan et katolsk blad uden kommentar lade følgende trykke: Jansenismen var en »katolsk protestbevægelse mod jesuiternes berygtede 'moral'-lære: 'hensigten helliger midlet'«? Jansenismen har desværre været noget helt andet. Den har voldt Kirken stor skade, især det åndelige liv, ved den overdrevne strenghed, der afholdt katolikker fra at gå til sakramenterne. Enhver anden redaktion af et katolsk blad ville sætte en ære i at dementere, at udtrykket »hensigten helliger midlet« nogen sinde har været jesuiternes anerkendte moral, eller at nogen jesuit nogen sinde har ytret sig således.

Jeg protesterer også mod udtryk som »råddenskab i deres [jesuiterordenens] moralkodeks« og »hulheden og falskneriet i jesuitermoralen« i Katolsk Forum. Selvfølgelig har ikke alle jesuitter været lige heldige i deres morallære, og navnlig var der på Pascals tid nogle »laxister«, der lærte en alt for slap etik. Med rette protesterer Pascal mod dette. Det er rigtigt, at en del læresætninger, også nogle fremsat af enkelte jesuitter, blev fordømt i 1662 (f.eks. at abort er tilladt, før

fostret har fået en menneskelig sjæl, hvis det er for at undgå at bringe skam over pigen), men det siger kun den halve sandhed, – hvilket er den bedste måde at forfalske historien på. Allerede i Pascals levetid, i 1653, blev fem af Jansenius' læresætninger, og i 1690 en og tredive jansenistiske læresætninger fordømt. Ingen af de læresætninger, Pascal angreb, eller som blev fordømt i 1662, har nogen sinde været officielt anerkendt jesuitermoral. I artiklen om Pascal har man derfor ikke ret til at bruge grove udtryk. Den afslører forfatteren som en dårlig discipel af Pascal, der nok kunne være skarp og bidende ironisk, men ikke grov.

Den ikke-katolske videnskabshistoriker E. J. Dijksterhuis afslutter sin gennemgang af Pascals præstationer inden for naturvidenskaben med følgende ord, der på en meget mere afbalanceret måde end Harald P. Madsens artikel sammenfatter vurderingen af Pascal:

»Nutildags regner vi Traitez [Pascals hovedværk i fysikken] blandt det bedste, som Pascals strålende intelligens har frembragt, og med al respekt for den fornuft, der stilles til skue i Lettres Provinciales, kan vi ikke lade være at betænke, at han ved at aksiomatisere hydro- og aërostatikken har efterladt en vigtigere og varigere åndelig arv end i sine betragtninger om nåden« (De Mechanisering van het Wereldbeeld, 1950, s. 500).

A. Ziggelaar S.J.

GAVNER MILITÆRTJENESTEN?

Hr. Bent Langes perfide artikel i Katolsk Forum 2/1974 skal ikke stå uimodsgat. Vi er adskillige, der spørger os selv, om B.L. virkelig er kompetent til at kritisere pave Paul VI. – Pastor Schindler sagde engang: »Hvis du skal beskrive en bondegård, skal du ikke begynde med møddingen.« Det forekommer mig, at B.L. netop er begyndt ved den dårligste side af militærtjenesten.

Det er direkte usandt, at militærtjenesten skader alle moralsk. Mine tre sønner har alle været soldater, de to som officerer, den ene fortsætter som kompagnichef i Hjemmeværnet, og ingen af dem er blevet moralsk defekte af at være soldater. – Det er en direkte hån mod de højerestående, endda højststående danske, katolske officerer at skrive således.

Har B.L. virkelig ikke truffet ordentlige soldater i sin lange tjenestetid? Ellers fristes man til at sige: »Sig mig, hvem du omgås, og jeg skal sige dig, hvem du er.«

Gud nåde Danmark, hvis vore soldater bestod af folk af B.L.'s slags.

Else Knudsen,

Nyborgvej 249, 5700 Svendborg

OVERVEJELSE

SÅ GIK

Så gik den skønneste og for mig den mest underfulde måned, hvor vi hører, at Ordet blev kød og boede iblandt os, for mig den mest betydningsfulde fest eller højtid, den, hvorom Grundtvig i en hellig treklang siger:

Påske og pinse udsprang af jul

Så lad og glæden af tro i skjul.

Spørge forgæves om magen.

Men til julens forberedelse hører den forjættende adventstid. Uge for uge forberedes vi til højtidsdagen, med det dejlige evangelium.

Og Ordet blev kød og boede iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som den enbårne søn har den fra sin fader, fuld af nåde og sandhed.

2. søndag i advent hører vi fra fængslets mørke fangehuller Johannes Døbers ord:

»Herre, er du den, som kommer, eller skal vi vente en anden?»

Mon du ikke, i dit indre, har hørt den samme stemme sige: »Herre, er det den rigtige vej jeg går, eller skal jeg vælge en anden.«

Apostlen Peter var ikke den eneste sejrssikre impulsive mand blandt kirkens sønner – vi er alle fra den højeste til den laveste udsat for fald.

Jo, det var Johannes Døber med den før så kraftige tordenstemme, der nu forknytt og sagtmodigt sendte bud og lod sige »Herre, er du den, som kommer, eller skal vi vente en anden?»

Jo, det var ham, som til hele folket, der kom til Jordan floden, kunne råbe: »Se det Guds lam, som borttager verdens synder.«

Forstår vi nu vor egen stilling, har vi bøjet vort hjerte, vort sind, og har vi som Johannes sendt bud til ham, der borttager verdens synder, eller vil vi selv være vor egen herre.

Vil vi i overmod hjælpe Herren i hans kirke? Er vi sikre på vor arv og løn, så sikre, at vi ikke behøver hans hjælp?

Vi er ikke så sikre. Hvorfor vi så i dag, Hellig tre Kongers dag, af vor biskop bliver opfordret til forbøn for det nye år, det hellige år.

Lad os mindes den usynlige skrift på væggen i kongens palads, og apostlen Peters ord: »Herre, om alle andre fornægter dig, så vil jeg dog ikke!«

Inden dagen gryede græd Peter, angerens og synderens tårer.

Står vi som Peter i ypperstepræstens gård og varmer os, ved den sagte ild, resterne af det engang så store gammeltestamentlige bål, men trods alt var han dog endnu i Herrens nærhed.

Mærker vi nattekulden, kulden fra de omkringstående? Er også vi bange for spørgsmålet: »Sandelig også du er en af dem, dine ord, din væremåde røber dig jo.«

Lige før daggry, førend hanen galede, vendte Jesus sig om og så på Peter – da brast Peter i gråd. Nu flød fra hans øjne og smertefyldte indre, angerens tårer, bitre, som kun en synders tårer kan gøre det – det første skriftemål forestod.

Thi påske og pinse udsprang af jul.

Efter faldet lærte Peter Kristi kærlighed at kende som aldrig før.

Er vi selvsikre som apostelfyrsten, og falder, da gælder det om som denne at søge hen til hyrden og få fuld forløsning.

Kommer vi oldkirkens gamle bøn i hu og beder i forbønnens ånd: »O Helligånd, som bor i os, du som er hellig, du som er god, kom og fyld dine troendes hjertes, og optænd i dem din kærligheds ild.«

Gør vi dette, da løfter vi i flok.

Ved Tiberiassøen hører Peter de skønneste ord, der er sagt til noget menneske.

Efter Herrens spørgsmål til Peter, hvor Jesus siger de tre gange: »Simon, Jonas' søn, elsker du mig mere end disse?« dvs. hans kaldsfæller, svarer Peter: »Ja, Herre, du ved, jeg har dig kær.« Og Herrens ord: »Vogt mine lam, vogt mine får – vær hyrde for mine får.«

Nu havde fornægteren – apostlen, det impulsive menneske, fundet sin frelser, og af ham fået absolution, fuld forløsning, dvs. fuld oprejsning.

Og siden blev han klippen, den første blandt sine ligemænd. Den stille samtale ved søen glemte han aldrig, og vi glemmer heller ikke det første skriftemål i kirkens historie.

Skal vi mindes den hellige treklang, som salmedigteren gav os.

Thi påske og pinse udsprang af jul, så lad og glæden af tro i skjul, spørge forgæves om magen.

I mange år sagde jøderne: »Næste år i Jerusalem!« Skal vi ønske det samme og sige: »Næste år i Rom.«

Axel Christoffersen

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 65 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys – Kraft – Oliefy
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoilier
Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A – Horsens
Telefon 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian & Valther
HORSENS

Rådhus torvet, Vejle

Poul
HENRIKSEN

Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger ...

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 26 – 82 11 26
Kartofler – Frugt – Grøntsager
Konserves – Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle – Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Social rådgivning

ydes af Katolake Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Bendt Gravaard

Isenkram en gros
Hobro - Telefon (08) 52 15 44

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsagade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

HORSENS

TANKER EFTER EN ADVENTSAFTEN

Når De læser dette, er advents- og jule-
tiden forlængst overstået, men jeg synes,
at der er flere grunde til at fortælle om
vor adventsaften her i Horsens, fordi der
er så mange ting at sige i den forbindelse.

Her har vi tradition for at holde ad-
ventsaften i forbindelse med en lørdags-
messe kl. 17. I år blev det lørdag den 15.
december, og det blev en virkelig dejlig
aften. Først samledes menigheden i kir-
ken til messen kl. 17, hvor et stort kor
fra Th. Langs Seminarium i Silkeborg
ledsagede messen med sang. Det var me-
get smukt og en virkelig nydelse at høre
disse 45 dygtige unge seminarister synge
- blandt meget andet - julesalmerne.

Bagefter gik vi alle op i Sankt Ibs
Skoles gymnastiksal, hvor ca. 80 medlem-
mer af menigheden deltog i et dejligt fæl-
lesmåltid, hvortil hele sangkoret var invi-
teret. Vi havde indrettet os på cafeteria-
vis, hvad vi allerede har stor øvelse i,
idet vi hver 1. søndag i måneden afvikler
vor »kirkekaffe« på den måde (og med
succes både hvad angår tilslutning og
»program«: Her bliver vi underrettet om,
hvad der skal ske i sognet i nær fremtid,
her får vi at vide, når der er syge i me-
nigheden, og her lærte vi også af vor sog-
nepræst at synge Leif Kaysers sangmesse.
Vi fik lune frikadeller og kold kartoffel-
salat, senere kaffe og julekager, ja end-
og sodavand og øl kunne man købe. Det
sidste vakte især jubel hos koret, hvor der
var vældig tørst efter de sanglige præsta-
tioner, og helt overvældende blev jube-
len, da de sidste øller blev udleveret gra-
tis til de usandsynlig tørstige basser!

Det var en smule trykkende at se den
store skare på ca. 120 mennesker, der
stillede op i frikadellekøen - med det
sultne kor i spidsen. Vi var noget be-
kymrede for, om vi nu havde mad nok,
men vi kastede os ud i det og udleverede
generøst 3 fikse frikadeller pr. mand -
og så gik det os næsten som disciplene, da
Jesus bispiste skaren i ørkenen: Da alle
var mætte (selv de mest sultne i koret),
og vi kom ud i køkkenet med 3 enlige
frikadeller på fadet, fandt vi en hel pose
med frikadeller, som vi i kampens hede
havde overset.

Aftenens adventstaler, hr. Aage Dyr-
kjøb, holdt en dejlig uhøjtidelig, men god
tale om glæden i advents- og juletiden,
og vi hørte også om Frans af Assisis før-
ste julekrybbe, en tale, som både unge og
gamle kunne forstå.

Ellers gik aftenen med sang. Koret un-
derholdt, og også menigheden fik lov til
at synge med på en kanon, hvor vi (med
nogen overdrivelse) blev rost, når vi pip-
pede temmelig forsigtigt med. Der blev
snakket og leet, og vi hyggede os på gam-
meldags manér!

Der er lidt mere at sige om den ad-
ventsaften, for den er i år blevet til på
en lidt anden måde, end den plejer: Me-
nighedsmedlemmer har på eget initiativ,
men i nøje samråd med sognepræst og
menighedsråd, siden det tidlige forår
samlet de ældre i menigheden. Først in-
viterede man ved personlig kontakt de
ældre hjem til sig i små grupper på ca.
10 ad gangen. Her fik de at vide, at det
var meningen at samle de ældre en gang
månedlig i skolens gymnastiksal, så de
kunne få lejlighed til at tale med jævn-
aldrende, og hvor der ville blive en eller
anden form for underholdning. Det ville
hver gang blive i forbindelse med en lø-
rdagsmesse, og de dårligt gående eller
fjernboende ville blive hentet i privat-
biler, hvad de i øvrigt også blev ved dis-
se små informationssammenkomster. Det
blev til en række dejlige lørdage for de
ældre - kun gjorde vi alle den samme
erfaring, som bliver gjort i sognene lan-
det over: de ældre skal ikke isoleres, de
vil være sammen med os alle og vi med
dem. Derfor er der efterhånden kommet
flere med fra andre aldersklasser end de
ældre til disse ældresammenkomster, og
da adventsaften skulle planlægges, gik
man i samarbejde om foretagendet. Ar-
rangørerne af ældresammenkomsterne
skaffede koret, sendte invitationer ud til
de ældre og sørgede med hjælp fra de
sædvanlige kørevillige privatbilister for
kørelejlighed til de ældre, der ønskede
det. Menighedsrådet ordnede med et stort
antal af hjælpevillige fra menigheden
bordopsætning, mad m.v. Om frikadel-
lernes tilbliven kan jeg fortælle, at damer
fra menigheden havde tilbudt at stege
hver en portion. Også Sankt Ibs Skoles
elever hjalp til ved at lave smukke bord-
dekorationer, der var med til at gøre af-
tenen festlig.

Det er forresten slet ikke det første
fællesarrangement her i Horsens. I efter-
sommeren gik menighedsrådet i samar-
bejde med Marialegionen, som plejer at
arrangere skovtur for de ældre hver som-
mer. Det blev til den dejligste skovtur
for *hele* menigheden, hvor vi endte i Øm,
først ved det traditionelle kaffebord -
senere til messe i den smukke kirke, hvor
der blev sunget, så taget var ved at løfte
sig. En stor oplevelse for os alle.

Nu kom jeg vist lovlig langt væk fra
adventsaften, og dog kommer det ad-
ventstiden ved: Fornylse i glædeligt fæl-
lesskab på kristen grund.

En frikadellesteger

RAPPORT FRA GRØNLAND

af Paul Marx O.M.I.

December 1973

KÆRE ALLE!

Endnu et år er gået siden min sidste kontakt med Jer. Og jeg er sikker på, at de fleste af Jer gerne vil vide, hvad der er sket i Herrens dybfryser i løbet af det sidste år. Det første, der falder Jer ind er uden tvivl: hvordan klarer I energikrisen i det kolde vejr? Oprigtigt talt, udmærket. Indtil nu har vejret været mildt og ikke krævet for meget af opvarmningssystemet. Men jeg har skruet fyret 20 grader ned, og jeg er ved at være vant til forskellen. De gæster, som kommer i huset, siger til mig, at jeg tager energikrisen meget alvorligt. Olieblokaden og brændselsmanglen er det, der ligger os mest på sinde i denne tid, især når nordenvinden begynder at tude lidt højere og hvirvler iskold luft ovenpå os, og når vore biler må stå ledige i garagerne. Men alt dette kan virke forenende på mennesker på begge sider af Atlanten. Vi er alle mere eller mindre i samme båd, og vi må samarbejde for at overleve.

Bortset fra energikrisen, som vil følge os nogle år, er der sket andre ting i løbet af det forgangne år. For det første er der kommet flere til. Tom Killeen er kommet tilbage. Han var her på Grønland fra 1961-1967, før han tog af sted for at blive feltpræst i hæren. Hans tilbagekomst udfylder den plads, Alex Kons efterlod, da han tog til Færøerne. Tom begyndte straks at opfriske sit engang-lærte-men-ikke-helt-glemte grønlandske.

For at forbedre hans grønlandske fik Finn Lynge en ordning i stand med Godthåb kommune, at han kunne arbejde med socialt arbejde i kommunen. Kommunen sørgede for et hus og betalte

flytteomkostningerne. Den 1. oktober flyttede både Finn og Tom til Fiskensset, en fiskerlandsby ca. 115 km mod syd. De har i sinde at blive der i det mindste til sommeren 74. I mellemtiden er jeg ene mand på skansen her i Godthåb, selv om jeg dog ikke er helt alene. Der er en ung mand, der også bor her. Og så lykkes det Finn og Tom engang imellem at tage en tur til Godthåb for at holde sig á jour med mig.

Mit år har mest været fyldt med det, jeg har lavet de sidste mange år: sognearbejde, katekese, undervisning i engelsk på søfartsskolen og hjælp til at køre en sommer-lejr. Forresten – med hensyn til sommerlejren – så opdagede jeg i år, at den er ved at blive en nødvendig og vigtig institution i Godthåb. Børnene glæder sig virkelig til den og menighedsfællesskabet udreder de fleste af udgifterne.

Sognet vokser lidt. To nye familier er flyttet til Grønland fra Danmark – én her til Godthåb og den anden til Egedesminde, hvor jeg har i sinde at holde jul. Og der er også to familier, der venter sig i den nærmeste fremtid. Jeg er i færd med at undervise én, og er ved at give et orienterende kursus om den katolske Kirke til tre andre. Interessen for Kirken vokser lidt.

Foruden at skabe et levende kristent fællesskab blandt katolikkerne her, er vi ved at bevæge os mere og mere henimod et socialt apostolat. Det lader til, at vi i den civile befolkning bedst kan give vidnesbyrd om de kristne idealer og vor overbevisning, at Jesus Kristus er Frelseren. Befolkningen er ved at forsumpe i så alvorlige problemer som alkoholisme, kriminalitet, abort, lediggang o.s.v., som truer med at ødelægge den. Vi føler, at Kirken må spille en aktiv rolle i forsøg på at finde løsningen på disse problemer, ved at bibringe samfundet kristne værdier og principper. Inden for hvilke områder kan Kirken spille en rolle? Kommunikation – radio, tv, pressen, klubber, fagforeninger, sammenslutninger af forskellig slags (en vigtig og integrerende del af samfundslivet på Grønland), informationstjeneste, socialt arbejde og rådgivning. Finn arbejder med socialt arbejde og jeg har været involveret i en sommerlejr, men jeg vil gerne udvide min aktivitet og ligeledes mine kvalifikationer. Derfor har jeg meldt mig til et socialrådgiverkursus i Danmark, som begynder til efteråret. Hvis jeg kommer ind, vil jeg være færdig i foråret 1977.

Jeg er også kommet ind i foreningen for grønlandsk kunst og brugskunst. Jeg blev valgt til sekretær, hvilket indebærer en masse arbejde, eftersom de politiske myndigheder både på Grønland og i Danmark ønsker, at foreningen skal gøre noget for at organisere alle de forskel-

lige kunstnere og kunsthåndværkere i et andelsforetagende eller noget lignende, så at de kan blive mere virksomme som producenter og forbedre deres økonomiske standard. Hvorvidt foreningen kan gøre dette er et stort spørgsmål, eftersom foreningens oprindelige formål var at fremme interesse i og støtte til grønlandsk kunst og brugskunst på en mere beskedent måde. Et folks kunstneriske og håndværksmæssige tradition er en integrerende del af dets kultur. Så jeg ønsker at gøre mit til at sikre, at den grønlandske kultur ikke uddør.

Må Gud give Jer sin kærlighed.

Paul Marx

P. J. LAUX s. j. IN MEMORIAM

Pater Josef Laux, der som 20-årig indtrådte i Jesu Selskab, udmærkede sig blandt sine medbrødre ved sin store hjælpsomhed og imødekommehed. Da han desuden var forbilledlig i sin iver for overholdelsen af reglerne, var ordenslivet for ham sikkert en stor anstrengelse. Men han bar sit offer med glæde; det var hans inderlige ønske at ofre sig for andre.

Efter sin uddannelse i Holland og en tid i København kom han som medhjælper for sognepræsten til Århus, hvor han tilbragte 32 år af sin præstetid. Det var i de år, at paterne Vleugels og Wunsch gik stærkt ind for at få anskaffet en bil til hjælp ved arbejdet i landdistriktet. Det var i den samme periode, at de polske landarbejdere, der var indvandret før første verdenskrig, stiftede familier. Der blev efterhånden mange polske familier og mange børn, der skulle have undervisning. For pater Laux blev det sådan, at han måtte tage mange møjsommelige ture ud i landskabet, et brydsomt arbejde. Samtidig påtog han sig at prædike i kirken i Århus, og at lede de unge mænds kongregation. Hans inderlige medfølelse med alle, der var i nød af en eller anden art, gjorde ham afholdt af alle, der trængte til hjælp.

Også efter sin forflyttelse til Tyskland holdt pater Laux forbindelsen vedlige med Århus-menigheden, ved »rundskrivelser« og ved sommerbesøg. Utrættelig var han til at opsøge de trosfæller, som han håbede at kunne bringe trøst eller hjælp under en eller anden form. Med stor iver tog han også del i arbejdet for valfarterne til Øm. Mange taknemmelige katolikker vil bede for hans sjælefred.

P. C. Lønskov SJ

NB. P. Laux døde den 18. januar 1974, i sit 75. leveår, i Flensburg.

Han blev begravet 24. januar i Århus.

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

J. P. Jensen

Fisk - Vildt - Fjerkræ
Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Støt vore annoncører!

Ved Skt. Knuds Skole, Århus

vil der pr. 1. august 1974, på grund af udvidet klassetal, være 1 à 2 ledige embeder for lærere med seminarieuddannelse, evt. gerne ny-dimitterede. Det er ønskeligt, at en af ansøgerne har interesse for og kvalifikationer til at undervise nogle timer på læsehold. I øvrigt vil der være ret gode muligheder for at imødekomme skemaønsker. Skolen, der er en selvejende institution, er fuldt udbygget (børnehaveklasse, 1.-10. kl. og realafdeling) og veludstyret med tekniske hjælpemidler. Timetal, løn- og pensionsforhold som ved det offentlige skolevæsen.

Ansøgning, på skema og vedlagt bekræftede kopier af anbefalinger og eksamenspapirer, indsendes inden 22. februar til skolebestyrer **Preben Frandsen**, Skt. Knuds Skole, Rymsgade 24, 8000 Århus C.

TEATER

DET ANGÅR OS ALLE

af M. Rude

I forrige sæson kunne man både i Århus og i Odense se svenskeren Erik Torstenssons (pseudonym) dokumentarspil »Om syv piger«. Nu er stykket kommet til København, hvor det i januar og februar måned vises på Folketeatret i Mogens Pedersens instruktion og med scenografi af Sture Pyk.

»Om syv piger« - der i Folketeatrets opsætning er blevet til fem - skildrer en række time-for-time optrin på et behandlingshjem for unge piger. Portrætterne af de fem piger på hjemmet indkredser en række problemer: plejernes mangelfulde uddannelse, hospitalernes svigtende ansvarsbevidsthed og samfundets almindelige ligegyldighed over for dem, der ikke kan følge med.

For Åse, Karen, Lis, Eva og Else er der tilsyneladende ingen vej tilbage til et normalt liv, i hvert fald ikke ved at pleje dem og give dem tag over hovedet, således som det vises her. Vi ser, hvorledes funktionærerne gang på gang står i uløselige situationer, hvordan deres ordnede tålmodighed sættes på hårde prøver, og hvordan de er ude af stand til at opfylde de krav, der stilles til dem,

og som de selv pålægger sig. Tingene må gå deres skæve gang, mens de magtesløse ser på.

Efterhånden som spillet skrider frem, hører vi pigernes desperate og fortvivlede råb om en hjælp, som vi enten ikke forstår at yde dem, eller som de i deres fremskredne tilstand af narkomani og totale kontaktløshed ikke evner at modtage. - En besk sandhed, understreget af fem pigers fremragende scenekunst!

Lane Lind spiller her som i Odense rollen som børnehjemsbarnet Lis, aggressiv, kontaktsøgende, overfladesikker og uendelig sårbar. Bedst er hun i sit hadske angreb på den velmenende, men klodsede plejer Lumsås. Merete Voldstedlund giver et rystende billede af pigen Karen, der i sin abstinens er på vanviddets rand, og betagende er hun i scenen, hvor hun forestiller sig, at hun kunne reddes, hvis hun fik et barn: »En unge, sådan en lille unge, som jeg kunne passe på, og som trængte til mig, en lille unge, som jeg kunne holde af og kæle for - så skulle jeg nok holde mig fra sprøjten.«

Lene Brøndum er opsigtsvækkende som den generte og kluntede Åse. Egentlig hører Åse ikke til på behandlingshjemmet, da hun hverken er narkoman eller har en kriminel fortid - hun lider af periodiske anfald af utilregnelighed efter en forsømt hjernerystelse. Lene Brøndum nøjes ikke med at spille sin rolle, hun er Åse! Komisk og rørende i sin beskrivelse af vandkisporthens vidunderligheder, og hjerteskrærende under sin telefonsamtale med moderen derhjemme, der er langt mere optaget af sit sidste nye herrebeholdtskab end i at få datteren på besøg.

Joen Bille tegner et fint og personligt billede af den unge plejer Svend, som kommer i klemme mellem reglementet og pigernes umiddelbare behov for hjælp. Og Troels Munk er udmærket i rollen som den rare Lumsås, der må døje mange drillerier for sin kristne tro.

Erik Torstenssons dokumentarspil er ingen kritik og giver ingen løsning, men det stiller et spørgsmål: Kan vi give de voksne den kærlighed, de ikke fik som børn? Det er et spørgsmål, der angår os alle!

HUSK

WEEKEND-KURSUS PÅ RYGÅRD

lørdag den 2. februar kl. 15

søndag den 3. februar kl. 16

Emne: Fornyse og forsoning - Gruppedannelser i menighederne.

Biskoppen deltager. - Alle interesserede er velkomne.

Pris til kost m.m. kr. 30.

På arbejdsgruppens vegne
Elsebet Kieler tlf. (01) TRia 2456
kl. 10-12.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 3/2: S. ANSGAR, BISKOP, Danmarks Apostel, Bispedømmets Værnehelgen: 1. læsning: Es. 9,2-3, 6-7. - 2. læsning: Epistel: 1. Kor. 2,1-7. - Evang.: Mk. 16,15-18. 20. - Graduale og Allelujavers som i Søndagsmessebogen d. 3/2, hvor også Epistel og Evan. findes.

Mandag d. 4/2: 2. Sam. 15,13-14. 30; 16,5-13a. - Mk. 5,1-20.

Tirsdag d. 5/2: 2. Sam. 18,9-10. 14b Joab greb da 3 spyd og stødte dem i brystet på Absalom). 24-25a (indtil ... bud at bringe). 30-19,3. - Mk. 5,21-43.

Onsdag d. 6/2: 2. Sam. 24,2. 9-17. - Mk. 6,1-6.

Torsdag d. 7/2: 1. Kong. 2,1-4. 10-12. - Mk. 6,7-13.

Fredag d. 8/2: Sir. 47,2-11. - Mk. 6, 14-19.

Lørdag d. 9/2: 1. Kong. 3,4-13. - Mk. 6,30-34.

Søndag d. 10/2: I Højmessen: *Herrens Fremstilling i Templet* eller *Kyndelmisse*: Mal. 3,1-4. - Salme 23 (24), 7. 8. 9. 10. (R: 8a). - Hebr. 2,14-18. Lk. 2,22-40 (eller: 2,22-32).

I de øvrige Messer: 5. alm. Søndag: Es. 6,1-2a. 3-8. Salme 137 (138), 1-2a. (Vers 1b efter Vulgata: For englenes åsyn vil jeg lovsynge dig, Herre). 2bc-3. 4-5. 7c-8. (R: 1b, som ovenfor). - 1. Kor. 15,1-11 (eller: 15,3-8). - Lk. 5,1-11.

Mandag d. 11/2: 1. Kong. 8,1-7. 9-13. - Mk. 6,53-56.

Tirsdag d. 12/2: 1. Kong. 8,22-23. 27-30. - Mk. 7,1-13.

Onsdag d. 13/2: 1. Kong. 10,1-10. - Mk. 7,14-23.

Torsdag d. 14/2: 1. Kong. 11,4-13. - Mk. 7,24-30.

Fredag d. 15/2: 1. Kong. 11,29-32; 12,19. - Mk. 7,31-37.

Lørdag d. 16/2: 1. Kong. 12,26-32; 13,33-34. - Mk. 8,1-10.

Søndag d. 17/2: 6. alm. Søndag: Jer. 17,5-8. - Salme 1,1-2. 3. 4 og 6. (R: Salme 39 (40), 5a: Salig den mand, der sætter sin lid til Herren). - 1. Kor. 15,12. 16-20. - Lk. 6,17. 20-26.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 3/2: S. ANSGAR, Bispedømmets Værnehelgen. - I dag meddeles

mange steder S. Blasius-velsignelsen. - 1. *Ansgarius-Bonifacius-Kollekt*.

Mandag d. 4/2: Ferialdag. - (Hebd. IV).

Tirsdag d. 5/2: S. Agathe, jomfru og martyr.

Onsdag d. 6/2: S. Paul Miki, præst, og lidelsesfæller, martyrer.

Torsdag d. 7/2: Ferialdag.

Fredag d. 8/2: Ferialdag. - Eller: S. Hieronymus Emiliani. (20/7).

Lørdag d. 9/2: Ferialdag. - Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 10/2: I Højmessen: Kyndelmisse med Lysindvielse og lysprocession. - I de øvrige Messer: 5. alm. Søndag. - (Hebd. I).

Mandag d. 11/2: Ferialdag - Eller: Vor Frue af Lourdes.

Tirsdag d. 12/2: Ferialdag.

Onsdag d. 13/2: Ferialdag.

Torsdag d. 14/2: S. Cyrillus, munk, og S. Methodius, biskop. 7/(7).

Fredag d. 15/2: Ferialdag.

Lørdag d. 16/2: Ferialdag. - Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 17/2: 6. alm. Søndag - (Hebd. II).

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Steno-skolen, Nakskov

SØGER SKOLEBESTYRER PR. 1.8.1974

Skolen er en selvejende institution, med børnehaveklasse samt klasserække førende frem til realeksamen, 3. realklasse oprettes ved skoleårets begyndelse.

Skolen vil have ca. 140 elever pr. 1.8.1974.

Løn, anciennitet og pension som i den offentlige skole.

Ansøgning stiles til skolens bestyrelse og sendes til:

Jesper Fokdal, Birkevænget 77, 4900 Nakskov, hos hvem yderligere oplysninger kan fås. Tlf. (03) 92 17 25, privat (03) 92 19 64.

RUNGSTED RYTMISK MESSE

I Sankt Josephs Kirke i Mikkeltved ved Rungsted opfører Sankt Vincents kor fra Helsingør atter i år sin rytmiske messe. Som sidste år sker det i forbindelse med højtideligholdelsen af Kyndelmisse-festen hvorfor der også holdes lysprocession. I år bliver det lørdag den 9. februar kl. 15. (Denne messe er gyldig som søndagsmesse).

Stephen Holm, som leder fremførelsen den 9. februar, har i sin messe forsøgt at vise, at det kan lade sig gøre at anvende nutidige vendinger i tekst og musik uden derved at ændre eller ødelægge den hellige messes struktur, således som den er fastlagt i det ny »Missale Romanum«.

Sankt Josephs Kirke i Mikkeltved er »klosterkirke« for Sankt Josephssøstrenes kommunitet »Stella Matutina«. Den ligger Strandvejen 352, og Strandvejsbussen fra Klampenborg kører lige til døren.

SCT. ANSGAR

Onsdag den 13. februar udstilles det Højhelige til tilbedelse kl. 17-21. Umiddelbart efter tilbedelsen celebrerer biskoppen den hellige messe. Kl. 18-20,30 serveres en enkelt kop kaffe i præstegården til dem, der tidligt på aftenen deltager i tilbedelsen, og som gerne vil kunne blive inde til messen kl. 21.

K.G.-H.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Oerrio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsaalgapris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

HOLLYWOOD PÅ GODT OG ONDT

To amerikanske instruktører fra mellem-generationen skal i det følgende vurderes og sammenlignes. På nogle overfladiske punkter ligner de hinanden, idet begge arbejder inden for den etablerede film-industri, og begge i deres senere værker har skildret og kredset omkring vold. Deres sidste film viser dog så afgørende forskelle, at man fornemmer den betydelige variation, der kan være inden for den etablerede filmbranche.

Jernbanens hårde drenge

Robert Aldrich har prøvet flere af de kontante underholdningsgenrer. Mest berømt er vel krigsfilmene »Det beskidte dusin«, en hamper og brutal sag, hvor kun første halvdel formår at aftvinge interesse ved sin humor. I »Jernbanens hårde drenge« er handlingen henlagt til 1933, bunden af den store økonomiske depression, hvor millioner gik arbejdsløse. Det amerikanske samfund stod lige så uforberedt som alle andre, men troen på, at enhver er sin egen lykkes smed, satte måske forholdene mere i relief. De arbejdsløses fortvivlede søgen efter jobs vakte kun modvilje og afsky hos de beskæftigede. Men hverken den sociale situation eller de moralske spændinger tages alvorligt af instruktøren Aldrich. De bliver reduceret til et tyndbenet påskud til at fortælle en voldshistorie med dræbende grundighed.

Lee Marvin spiller en jernbanebums, der ynder at køre gratis med godstogene. Ernest Borgnine spiller hensynsløs kaptajn på tog no. 19. Ingen bums er nogen sinde sluppet levende fra at køre med hans tog. Mindst ti har måttet lade livet for hans hammer. Vagabonden sætter nu sin mandfolkekære ind på at vise, at han kan køre hele strækningen med no. 19. Gevinsten er titlen »Jernbanens konge« og kammeraternes beundring, mens indsat-

sen er livet. For togføreren gælder det også æren, her som den uovervindelige. Den langtrukne duel viser tydeligt, hvad ærekær forfængelighed kan føre til af tåbelig umenneskelighed. Men det er jo noget, Amerika kender til – også uden for biografens mørke.

Hykleri og løgn

»Jernbanens hårde drenge« er på alle måder et vederstyggeligt produkt. Ikke nok med, at personerne er ensporede og utroværdige, og de sociale og moralske spændinger fejles til side af primitiv slå-på-tæven. I selve sin grundholdning er filmen hyklerisk og løgnagtig. Når vi i dag tænker på de hårde år i 30'erne, kan vi ikke løbe fra det overblik eller den bagklogskab, historiens videre forløb har givet os. Ved ikke at lægge afstand til personerne, ved at udelade vores senere forståelse, kommer filmen til at fremstå som et sandt udsagn om den tids mennesker. Men i dag kan vi se, at personernes hårdhed og bissemaner var en reaktion på den *hårde tid*, i modsætning til instruktøren, der påstår, at sådan er mænd. Det eneste positive ved filmen er, at den helt misvisende kaldes en helafdensfilm. Man får lov at slippe efter 119 minutter.

Pat Garrett og Billy the Kid

Oven på sådan en spand møg kan man glæde sig over, at den anden amerikanske instruktør, Sam Peckinpah, har lavet en velopløst western. Pat Garrett (James Coburn) og Billy the Kid (Kris Kristofferson) har været venner i deres mange år som mere eller mindre lovløse cowboys. Men i anden halvdel af det nittende århundrede er det amerikanske samfund ved at stabiliseres. Jordene var ved at være fastlagt, og kvægdriften var kommet i faste rammer. Dog var der i New Mexico endnu i 1870'erne

blodige stridigheder om jorden. Pat og Billy deltog i kampene for gode ord og betaling. Men selvtægten og den åbne vold holdt op i samme takt, som de magtfulde fik lavet og håndhævet en lovgivning, der sikrede deres interesser. De, der i tide forstår ændringen og er i stand til at tilpasse sig, kommer til at overleve. Men det bliver kun muligt i et brud med den tidligere så højt værdsatte frihed. Pat Garrett skifter spor, lader sig købe af de store kvægejere og udnævnes til sherif med den ene opgave at rydde sin tidligere ven Billy the Kid af vejen.

Den tragiske helt

Billy ser nok ændringerne i tiden, men vil ikke ændre sig i takt med dem. På den måde bliver han en overlevende fra en fri og vild livsform. En helt, fordi han er trofast mod nogle oprindelige værdier, og tragisk, fordi han er dømt til at tabe i kampen med det nye retssamfund. Den sociale spænding mellem de store kvægejere og det tidligere frie liv på vidderne kommer psykologisk til udtryk i den moralske spænding mellem Pat og Billy. Hvad de end foretager sig, er de bundet til den bevidsthed, forholdene dengang kunne give dem. Men tilskueren kan takket være den distance, instruktøren skaber til handlingen, se personernes begrænsninger. Vi forstår deres handlinger, fordi den sociale baggrund drages med ind, uden at vi dog forledes til at tro, den er den endelige sandhed om de to mennesker.

»Pat Garrett og Billy the Kid« har alt, hvad en rigtig western skal have. Oveni kommer så Bob Dylans medrivende og samlende musik, som på en gang er ærlig over for den skildrede tid og ikke et øjeblik glemmer, at filmen er fra i dag. Hurra for den!

Jakob Frandsen

4/1974

katolsk

forum

NIELS STEENSEN, BILJETER
KØBENHAVN

NOTES- BLOKKEN

EVANGELISATION: HVAD ER DET FOR NOGET?

Der tales blandt teologerne verden over i vore dage meget om »evangelisation«. Også her hos os er der en gruppe mennesker, som beskæftiger sig med dette problem, som skal behandles på bispekonferencen i Osnabrück, hvortil en række lægfolk er indbudt. På verdensplan skal samme emne drøftes på næste bispe-møde i Rom.

I gamle dage talte man mere enkelt om apostolat, og man forstod ved dette ord alle de aktiviteter, som gik ud på at vinde kirken nye tilhængere. I de sidste 100 år er dette vigtige arbejde blevet udført af de mest forskellige katolske institutioner, foreninger og sammenslutninger, som havde til hovedopgave at virke for evangeliets udbredelse. Hele problemet blev belyst på en ny måde på det 2. Vatikan-koncil, hvor man især understregede to ting, nemlig at de kristne nødvendigvis må være missionerende, og at denne opgave først og fremmest påhviler kirken selv som den officielle bærer af apostolatet. I tiden efter konciliet blev dette emne drøftet gang på gang, også i forbindelse med ydre mission. Især pater Yves Congar o.p. har beskæftiget sig med dette problem. To bøger behandler problemet udtrykkeligt: Anna Marie Aagaards disputats: *Helligånden sendt til verden*, og Ludvig Rützi: *Zur Theologie der Missionen* (1972), ligeledes en disputats, som er blevet antaget af det katolske fakultet i Münster/Westfalen.

Man taler ikke mere så meget om apostolat, men anvender nu hyppigere ordet: evangelisation og mener hermed alle de bestræbelser, som går ud på at forkynde evangeliet for verden. Ligeledes skelner man mellem præ-evangelisation og den egentlige evangelisation. Ved præ-evangelisation forstår man alle bestræbelser med det formål at samle mennesker på en menneskelig basis, som gør dem egnede til at lytte til evangeliets budskab, uden at man på det tidspunkt umiddelbart taler om dets indhold. Mange af vore vante institutioner – f.eks. sygehuse og skoler – har en sådan forberedende opgave. I modsætning hertil står den egentlige evangelisation, dvs. den direkte forkyndelse af evangeliet.

Men på dette område er der mange anskuelser, som til dels også beror på lokale forhold. Skal denne direkte evangelisation gå ud på at forkynde kirkens lære og dens dogmer, at føre mennesker til sakramenterne og at indlemme dem i Kristi mystiske legeme, eller skal vi koncentrere os om menneskets fundamentale krav om retfærdighed, frihed, fred og kulturel udvikling? Alle disse ting er jo også indeholdt i Jesu budskab.

Bag disse anskuelser står divergenser i forbindelse med selve kirkebegrebet. Man kan med fare for at skematise hele problemet tale om to modeller:

Model A: Kirken er sakramentet for verden. Frelsen

kommer ovenfra. Kirken eksisterer forud for menneskene, og verden er radikalt adskilt fra den. Kirken må drage menneskene til sig og føre dem ind i de troendes fællesskab. Prioriteten ligger i embedets åndelige og præstelige former, som også lægfolket har del i.

Model B: Mennesket og samfundet befinder sig i radikal forandring. Den nyere antropologi, selvbestemmelsesretten, de politiske afgørelser og den kulturelle udvikling stiller helt nye og tidligere ukendte krav til kirken. Kirken står ganske vist ikke på samme plan som verden, men verden er i menneskenes liv det sted, hvor der aflægges vidnesbyrd om Ordet. Det er verden, der skriver kirkens dagsorden.

Anna Marie Aagaard f.eks. plæderer for model B, og det samme gør også Rützi i den omtalte bog. Men pater Congar kommer i sin anmeldelse (*Theol. Revue*, 1973, nr. 5) med en del korrektioner. Man kan dårligt vælge den ene opfattelse og udelukke den anden. Congar siger: Jeg afviser en adskillelse i form af en missionsteori, hvor man sætter de to modeller op mod hinanden. En sand missionsteologi må samtidig bygge på det menneskevordne Ords frelsergerning, på apostlenes lære, på ordet og sakramenterne og på Guds forjættelser om en bedre verden, der ganske vist forberedes her, men til syvende og sidst kun realiseres i det kommende Guds rige.

H. Roos S.J.

HÆNDER

De dukkede op i mørket som flaksende skygger omgivet af en lysende corona. Så blev de blåhvide og fosforescerende. Troldbundet fulgte jeg deres bevægelser, de var som nyfødte og nyskabte uden furer, uden præg af tidens tand, jeg følte, hvor meget de var i stand til, mine hænder.

Samtidig havde jeg en klar fornemmelse af, hvad hænder er skabt til. Hænder er skabt til at kærtegne, støtte og bygge op, og det i den nævnte rækkefølge således, som kærligheden er størst af alt og går forud for alt.

Vi bruger vore hænder til tusind ting, til at gribe, tage, slå, knuse og fange ind. Vi er mest tilbøjelige til at betragte dem som arbejdsredskaber. Nu vidste jeg pludselig, at det kun var deres sekundære opgave.

Jeg mindedes to andre hænder, der gik gennem livet i 33 år; de velsignede, lagde sig på syge pander, helbredte og forvandlede. Til sidst lod de sig udstrække og forbløde i total selvopofrelse, gav sig selv i kærlighed.

E. Baadsgaard Jensen

INDHOLD

FORVISNINGEN OM FREDEN	4
Pavens tale mod de skeptikere, der betragter freden som en utopi	
HORISONTEN RUNDT	7
Et folkeligt K.F.; Chiles kardinal bryder tavsheden; kommunisterne i Jugoslavien foruroligede; Graham Greene hædret	
DET SKETE FOR 700 ÅR SIDEN	10
Thomas Aquinas, som døde i 1274 som repræsentant for et frit åndsliv, kan sætte spørgsmålstegn ved nutidens kulturpolitik	
VI HJÆLPER SULTENDE BØRN	12
Faste-aktionen 1974 vil skaffe hjælp til børn i tørkeramte områder i bæltet over Afrika og Indien	
NÅR SPÅDOMME BLIVER TIL VIRKELIGHED	14
Karen Blixens »Sandhedens Hævn« og Ibsens »Romersholm«, to meget forskellige teaterstykker	
BETAL DIN SKAT MED GLÆDE	15
Danmark trues med at drukne i vrangvilje og surhed over skattepresset. Er det rigtigt?	
LÆSERBREVE	16
Kritik af kirken?, militærtjenesten er emnerne	
NORDISK PASTORALT MØDE	18
De nordiske biskopper vil sammen med 32 lægfolk (8 danske) drøfte emnet »Evangelisering«	
EN HERREGÅRDHISTORIE	20
Navne og begivenheder, der knytter sig til herregården Rosenvold ved Vejle Fjord	
LITURGISK OVERSIGT	23
For at blive en myndig kristen må man selv læse dagens lektie	
INGEN RØG UDEN ILD	24
En film om politisk gangstervælde, dødspændende, ærlig og nuanceret	
FORSIDEBILLEDET	
Fra det tørkeramte Afrika. Unge foran et fordelingscenter. Se artiklen om aktionen på side 12-13	

KOMMENTAR

Samvittighedsrangsagelse for biskopper

Vatikanet sendte for nogen tid siden til alle bispekonferencer et dokument, der henviser til det sidste koncils »kimtanker« (germina) og behovet for at sørge for, at disse kim spirer og vokser og bærer frugt – gode frugter. Hensigten med dokumentet er at forsyne biskopperne over hele verden med stof til overvejelse med henblik på den næste bispesynode i Rom.

Efter indledningsvis at have kastet et blik på vor moderne verden, hvor forandringens blæst blæser alle vegne, spørger dokumentet, hvordan denne nye situation påvirker kirkens evangelisation, d.v.s. dens forkyndelse af Kristi budskab for at troen kan opstå og vokse sig stærk.

Den anden del omhandler evangelisationens teologi, og den tredje indeholder praktiske forslag.

Det hele gør indtryk af at være et mixtum compositum af gammelt og nyt, der nok kan blive ret ufordøjeligt for de arme biskopper.

Dokumentet synes båret af en ærlig vilje til at beholde begge fødder på jorden, man havner ofte oppe i skyerne med tågede, generelle spørgsmål: »Hvad skal der siges om katolske universiteter?« (Kan nogen bispekonference sige noget dækkende om sådanne lærestalter i Rom, St. Louis, Kimuenza, Tokio...?); »Hvad skal vi mene om ideer som 'anonyme kristne' (Spørg Karl Rahner!), 'den implicite tro som tilstrækkelig betingelse for frelse' (Stof nok til et større værk!) o.s.v.«

Dokumentet indeholder imidlertid også meget, som vi alle kan glæde os over. Der nævnes f.eks. to faktorer, der er potentielt gunstige for kirkens mission. Den ene er den kendsgerning, at menneskene

alle steder stræber efter bedre levevilkår: »... det, de ønsker, er befrielse fra enhver form for slaveri, en fremadskridende udvikling af hele personligheden...« Den anden er »den voksende sans for personlig ansvarlighed«. Når den kirkelige myndighed nu anerkender disse tendenser som noget positivt, må man vel have lov til at regne med, at man ikke længere vil høre det, der før i tiden var det gængse: at selvforsagelse snarere end selvfølgelig, passiv modtagelse af nåde ovenfra snarere end aktivt samarbejde med den var de bedste midler til at fremme kirkens virke.

Dokumentet insisterer også på, at kirkens mission er *alle* dens medlemmers opgave. Hvis dette, og hvad der er omtalt i sidste afsnit, skal tages alvorligt, må vi alle forstå, at vi bedst kan bringe andre til troen på Kristus ved at lære at respektere deres personlige integritet, deres samvittighed, deres nuværende meninger, deres menneskelige frihed og udfoldelsesmuligheder. Hvis dette gælder, når man vil så troen i menneskenes hjerter, mon det så ikke også gælder for dens vækst hos allerede troende? Desværre synes ikke alle, der har myndighed og magt i kirken, at være overbevist om det – heller ikke dokumentets forfattere, for de udtrykker frygt for, at »pluralismen« i form af forskellig liturgisk praksis og forskellige teologiske formuleringer vil underminere kirkens enhed. Deres angst skulle være overflødig, siden de på et andet sted i samme dokument anerkender, at enheden ikke tilvejebringes ved ensretning gennem menneskelig magt og myndighed, men skabes af Kristus selv.

L. O. D.

FORVISNINGEN OM FREDEN

PAVE PAUL VI's BUDSKAB TIL VERDENSFREDS-
DAGEN DEN 1. JANUAR 1974

Hør mig igen, I mennesker, som står på tærskelen til det nye år 1974.

Hør mig igen, – jeg kommer til jer med en ydmyg og indtrængende bøn.

Naturligvis har I gennemskuet mig, jeg vil igen tale til jer om freden.

Ja, om freden! Måske tror I at vide alt om freden. Der er allerede sagt så meget om den af alle. Måske fremkalder dette alt for hyppigt anvendte ord en følelse af overmættelse og kedsomhed og måske også af frygt for, at der bag ordets trylle-glans gemmer sig en illusorisk magi, et stadig misbrugt retorisk ordspil, ja måske endda en farlig trolldom. Den nuværende historiske situation, som karakteriseres af sørgelige foreteelser som internationale konflikter, uforsonlige klassekampe, revolutionære frihedsbevægelser, undertrykkelse af menneskets rettigheder og elementære frihed og af uforudsete symptomer på økonomisk usikkerhed verden over, synes at vælte fredsidealet over ende som et afgudsbillede. Fremfor den tomme og kraftløse leg med ord, som går ud på, at freden synes legemliggjort gennem de seneste politiske og ideologiske erfaringer, foretrækker man nu igen realistiske kendsgerninger og interesser, og man betragter igen mennesket som det evigt uløselige problem i levende konflikt med sig selv: Mennesket er sådan set et væsen, som i sit indre er bestemt til en krig mellem brødre.

Med henblik på denne hårde realisme, der er ved at vågne til nyt liv, vil vi gøre os til talsmand – ikke for nye ord, som ikke svarer til de nye voldelige kendsgerninger, men for en uovervindelig idealisme, en fredsidealisme, som kan hævde sig stadig mere og mere.

I menneskebørn, mennesker af god vilje, kloge mennesker, lidende mennesker, stol på vore stadige ydmyge ord og på vor utrættelige kalden. Freden er menneskehedens ideal. Freden er nødvendig. Freden er en pligt. Freden er til vort bedste. Dette er ikke en ulogisk fikts idé. Det er hverken en besættelse eller en illusion. Det er en sikkerhed, et håb. Kulturens fremtid og verdens skæbne taler for den, for freden.

Vi er så overbevist om, at freden er målet for den menneskehed, der er på vej til en stadig øget viden om sig selv og til kulturelt fremskridt på jorden, at vi i dag ved indgangen til det nye år og til de år, der kommer, vover at forkynde det samme, som vi forkyndte i det år, der er gået: Freden er mulig.

Det, der nemlig i grunden truer freden og historiens gang i fredens tegn, er den skeptiske og udtalte overbevisning om, at freden i praksis er uopnåelig. Man synes, men udtaler det ikke, at tanken om fred er vidunderlig, en herlig syntese af alle menneskelige bestræbelser, men at det trods alt er en poetisk drøm om en illusorisk utopi. Et berusende, men svækkende medikament. Igen dukker den tanke med uimodståelig logik op i menneskenes sind, at det er magten, der tæller. Menneskene vil i bedste fald kunne nedsætte styrkerne i en magtbalance, men det menneskelige samfund kan ikke klare sig uden magt.

Vi må et øjeblik standse op ved denne afgørende indvending for at opklare mulige misforståelser, som gør, at man forveksler fred med ikke bare fysisk, men også moralsk svaghed, og med

opgivelse af faktiske rettigheder og af den retfærdighed, man har krav på, ved at man unddrager sig risikoen og offeret, og ved at man ængsteligt resignerer og ligger under for modstanderens voldshandlinger og dermed samtykker i at lade sig gøre til slave af andre. Dette er ikke sand fred. Undertrykkelse er ikke fred. Fejhed er ikke fred. En rent ydre orden, dikteret af frygt, er ikke fred. Fejringen af 25-årsdagen for menneskerettighedernes forkyndelse for nylig minder os om, at sand fred må bygge på bevidstheden om den menneskelige persons uangribelige værdighed, som er grundlaget for menneskets ukrænkelige rettigheder og tilsvarende forpligtelser.

Det er rigtigt nok, at freden må tilpasses efter retfærdige love og den lovlige øvrighed, men den vil aldrig stå afvisende over for spørgsmålet om almenvellet og menneskets moralske frihed. Freden kan ligeledes føre til alvorlige ofre i kampen om prestige, i oprustningskapløbet, og når det gælder om at glemme krænkelser og eftergive skyld. Den kan endog give anledning til storsindet tilgivelse og forsoning. Men aldrig i kraft af en uværdig sjakren med menneskeværdigheden eller for at beskytte sine egne egoistiske interesser på bekostning af andres berettigede krav og heller aldrig af fejhed. Freden vil altid hunge og tørste efter retfærdighed. Den vil aldrig glemme det arbejde, der må gøres for at forsvare de svage, hjælpe de fattige og fremme de undertrykte sag. Freden vil aldrig forråde de højere værdier i livet (jfr. Joh. 12,25).

Men det betyder ikke, at freden er en utopi. Forvisningen om freden hviler ikke bare på det at være, men også på det at blive. Den er dynamisk som selve menneskelivet. Dens rige udstrækker sig også og især til de moralske forpligtelser. Freden skal ikke bare bevares, – den skal også skabes. Derfor er og skal freden altid være en konstant og fremadskridende proces. Ja, vi vil endda sige, at freden kun er mulig, hvis den betragtes som en pligt. Det er ikke engang nok, at den hviler på den som regel meget berettigede overbevisning, at den er til gavn for menneskene. Den skal erobre den menneskelige bevidsthed som et højeste etisk mål, en moralsk nødvendighed og en forpligtelse, opstået af de krav, sameksistensen mellem mennesker stiller til dem.

Denne opdagelse lærer os visse principper, som vi aldrig må fravige. For det første belærer den os om fredens oprindelige natur: Freden er fremfor alt en idé. Den er en væsentlig rettesnor, en åndelig skat. Freden skal vokse frem af et grundlæggende åndeligt syn på det at være menneske: Menneskehedens skal leve i fred, dvs. forenet, tæt sammenknyttet og solidarisk i sit inderste væsen. Manglen på dette grundsyn har været og er stadig den dybere årsag til den elendighed, der er anrettet af de ødelæggelser, der har fundet sted i historiens løb. Synet på kampen mellem mennesker som noget, der strukturelt hører samfundet til, er ikke bare en optisk filosofisk fejlurdering, – det er også en potentiel og stadig forbrydelse mod menneskehedens. Civilisationen må nu endelig gøre sig fri af den gamle overtroiske og stadig aktive vildfarelse: *homo homine lupus*, som har gjort sig gældende lige fra Kain til vore dage. Mennesket af i dag må have moralsk og profetisk

mod til at gøre sig fri af sin medfødte vildskab for at komme til den konklusion, at det er fredens idé, der ifølge sit væsen er naturlig, nødvendig, forpligtende og altså mulig. Og så må vi se på menneskeheden, historien, arbejde, politik, kultur og fremskridt i deres forhold til freden.

Men hvad er meningen med denne indre åndelige subjektive personlige idé? Hvilken værdi har en sådan idé, der er så magtesløs og ligger så fjernt fra de faktiske vældige hændelser, vi har været vidner til i historien? Desværre må vi, efterhånden som den sidste verdenskrigs tragiske oplevelser udviskes af erindringen, mellem nationerne og i samfundets politiske dialektik konstatere en stadig skarpere holdning, som kan føres til stridigheder. Krigspotentielt og kampmidlerne er ikke blevet mindre i forhold til dem, menneskeheden rådede over før de to verdenskrige, – de er tværtimod vokset betydeligt. Ser I ikke, kan enhver iagttager sige til os, at verden bevæger sig hen imod konflikter, der er endnu frygteligere og mere rædselsvækkende end dem, vi hidtil har oplevet? Ser I ikke fredspropagandaens ringe virkninger og den manglende indflydelse fra de internationale institutioner, der blev dannet, mens en verden, der var udmattet og svømmede i blod efter de to verdenskrige, prøvede at komme til kræfter igen? Hvor

går det hen med den verden, vi lever i? Er den ikke ved at forberede sig på endnu hæsligere og mere skæbnesvangre konflikter? Desværre ville vi være nødt til i tavshed at lytte til den slags smertelige og grufulde udtalelser, – det er, som stod vi over for en uafvendelig skæbne!

Men nej! Er da også vi blinde og tåbelige? Nej, brødre! Vi er sikre på, at vor sag, fredens sag, vil vise sig at være den stærkeste. For det første, fordi fredens idé trods det vanvid, den modsatte politik giver anledning til, allerede har sejret i alle ansvarlige menneskers bevidsthed. Vi har tillid til deres kloge agtpågivenhed og store dygtighed. Ingen regering kan i dag ønske krig. Alle stræber efter definitiv fred i verden. Og det er både vigtigt og betydningsfuldt! Vi vover at bønfalde dem om aldrig mere at opgive deres eller rettere sagt det fælles fredsprogram!

For det andet er det før særinteresserne først og fremmest ideerne, der styrer verden, selv om det godt kan se ud til det modsatte. Hvis fredens idé virkelig bemægtiger sig menneskenes sind, er freden reddet, og hvad mere er, – den vil redde menneskene. Det er overflødig, at vi her bruger ord på at bevise den vældige indflydelse fra denne idé, som er blevet

folkets, dvs. den offentlige menings åndelige eje. Den er i dag den dronning, der i virkeligheden styrer nationerne. Dens indflydelse, som ikke kan måles, præger og leder dem. Og endelig er det folkene, dvs. den aktive offentlige mening, der råder over regeringerne.

Og for det tredje: Hvis den offentlige mening udfolder sig og bliver til en kraft, der er med til at bestemme folkenes skæbne, beror fredens skæbne også på hver eneste af os. Hver enkelt af os er nemlig en del af den samfundsorganisme, der fungerer efter et demokratisk system, som i forskellige skikkelser og i forskellig grad karakteriserer livet i de moderne opbyggede nationer i dag. Det, vi vil sige, er, at freden er mulig, hvis vi hver især ønsker den, og hvis vi hver især elsker freden, former vort eget indre sindelag med freden som mål, forsvarer freden og gør en indsats for freden. Enhver af os skal i vor egen samvittighed høre de forpligtende ord: »Freden beror også på dig.«

Den enkeltes indflydelse på den offentlige mening kan naturligvis kun være ringe, men den er aldrig forgæves. Freden lever i kraft af, at menneskene holder fast ved den, selv om de kun gør det enkeltvis og anonymt. Vi ved alle sammen, hvordan det fænomen, der hedder den offentlige mening, dannes og kommer til udtryk: En alvorlig og sikker udtalelse spredes hurtigt. Den enkeltes ja til freden skal blive til et kollektivt fælles ja, – det skal blive til et ja fra folket og folkenes fællesskab, – det skal blive overbevisning, ideologi og handling, – målet skal være, at det gennemsyrrer de nye generationers tanker og handlinger, og at det vinder indpas i verden og i politik, økonomi, opdragelse, fremtiden, kulturen og civilisationen, – ikke af frygt eller fejhed, men ud fra impulsen til at skabe en ny historie og en ny verden, – ikke af træghed og egoisme, men af moralsk styrke og større kærlighed til menneskeheden. Freden betyder mod, klogskab og forpligtelse, og dertil kommer, at den i sidste instans også betyder egen nytte og lykke.

Alt dette vover vi at sige til jer, brødre, og til jer mennesker i denne verden, som i kraft af et eller andet embede holder verdens ror i jeres hænder, – mennesker, der har fuldmagt til at befale, og mennesker inden for kultur- og erhvervsliv: Det er nødvendigt, at I med klog beslutsomhed styrer jeres handlinger med freden som mål, – den har brug for jer. I kan, hvis I vil! Freden beror også og især på jer.

Desuden vil vi gerne sige et par endnu mere tillidsfulde og indtrængende ord til vore brødre og søstre i troen og i kærligheden. Har vi måske ikke vore særlige overnaturlige muligheder for at samarbejde med dem, der gør en indsats for freden, og for at støtte deres og vort eget fælles værk, så Kristus i overensstemmelse med saligprisningen i evangeliet sammen med dem kan betegne os alle som Guds børn (jfr. Matt. 5,9)? Kan vi ikke tale fredens sag – især over for den menneskelige samvittighed? Hvem er vel i højere grad end vi forpligtet til i ord og eksempel at belære andre om freden? Og hvordan skal vi kunne støtte fredens sag, som er det højeste menneskene formår at udrette med deres handlinger, uden i dette værk at inddrage Gud selv, hvis hjælp vi kan påkalde med vore bønner? Eller skal vi måske være uimodtagelige for fredens arv, som Kristus og Kristus alene har efterladt os, – vi, som lever i en verden, som ikke til fuldkommenhed formår at skænke denne oversanselige og uudsigelige fred? Kan ikke netop vi fylde vor bøn om fred med den ydmyghed og kærlighed, som den guddommelige barmhjertighed ikke kan modstå (jfr. Matt. 7,7 ff.; Joh. 14,27)? Det er en vidunderlig ting, at freden er mulig, og at den beror på os ved Kristus, vor Fred (jfr. Ef. 2,4).

Vor apostoliske velsignelse skal for jer være et pant på og en meddelelse af denne fred.

Den 8. december 1973
Pave Paul VI

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Et nyt Katolsk Forum?

Pater van Schaik har i sidste nummer af K. F. givet udtryk for sin yderst kritiske holdning over for planerne om at omdanne K. F. til en slags avis i frokostformat, som skulle sendes gratis til alle katolske husstande. Han mener, at et sådant K. F. »tilpasset avislæsernes fattes evne og sensationstrang« nødvendigvis må resultere i en »forenkling, til man er på kanten af en lodret løgn«, fordi der ikke vil blive »skaffet rum for en nuanceret tænkning både i dogmatik og etik«. Kun hvis K. F. fortsat fremtræder som et fagblad, har man garanti for en vis redelighed, for »fagblade har en tradition for at være redelige«.

Dette negative syn på en omdannelse af K. F. deles ikke af den samlede redaktion. Tværtimod! Pater van Schaik må derfor finde sig i at blive modsagt i K. F.'s spalter af en af sine egne medarbejdere. Lad mig med det samme fastslå, at planerne på nuværende tidspunkt ingenlunde er så konkrete, at man kan udtale sig om muligheden for at udgive en sådan avis på K. F.'s budget. Pastoralrådet gav på sit sidste møde fuldmagt til at undersøge disse muligheder, og så længe disse undersøgelser står på, må vi forholde os afventende, hvad den side af sagen angår. Det er heller ikke denne side af sagen, van Schaik har villet sætte under debat, men selve avisformen, som ifølge van Schaik nødvendigvis må være underlødige. I så tilfælde læser van Schaik åbenbart ikke udenlandske katolske publikationer såsom det amerikanske »National Catholic Reporter«, det engelske »The Universe«, de franske »Témoignage chrétien« og »La France catholique«, som alle udkommer i frokostformat, men som er af høj standard, der tjener både Kirken og pressen til ære. Hvad der er muligt i udlandet bør derfor også være muligt i Danmark.

Katolsk Forum for et mindretal?

Men hvorfor overhovedet lave K. F. om? Hvorfor ikke blive ved det gamle? Vi ved, hvad vi har, vi aner ikke, hvad vi eventuelt vil få. Der findes mange grunde til et sådant skridt. Lad mig blot

fremhæve de grunde, som for mig er alt-afgørende. Det er en kendsgerning, at K. F. i løssalg koster læseren 4 kroner, mens det i realiteten koster over 20 kroner at fabrikere. Det betyder, at bispedømmet må yde et tilskud, som er uforholdsmæssigt stort i forhold til læserens udgift. K. F. trykkes i 2500 eksemplarer med kun 1600 faste abonnenter. Det vil sige, at bispedømmets store tilskud kun kommer et ganske lille mindretal af katolikker til gode. Hvis bispedømmet fortsat skal yde så stort et tilskud til K. F., må der gøres noget, for at det kommer alle katolikker til gode. Det er så meget mere nødvendigt, som det netop i dag er af største vigtighed, at alle katolske kristne her i landet bliver orienterede om, hvad der egentlig rører sig i Kirken i dag. Den fornyelse, det 2. Vatikankoncil har sat i gang, løber ud i sandet, hvis vi ikke får alle engageret i den. Ved at sende K. F. gratis ud til alle katolske husstande har vi givet dem tilbudet om orientering, selv om det naturligvis ikke er nogen garanti for, at de så også læser bladet. Men orienteres skal de. Og pressen er et af de kommunikationsmidler, som Kirken i dag bør tage i brug i sin evangeliserende opgave. Hvor mærkeligt det end lyder, skal selv katolikker evangeliseres. K. F. kan her blive et redskab, som kan hjælpe præster og andre ansvarlige rundt om i landets sogne.

Et folkeligt K. F.

Dette forudsætter naturligvis, at K. F. tilpasses læserens fattes evne. Det er en kendsgerning, at det nuværende K. F. kun kan læses med udbytte af ca. 10 % af vore katolikker. Det er ikke tilpasset den jævne læzers fattes evne. Vi har altså på forhånd afskrevet alle katolikker, som ikke er akademisk orienteret. Det er simpelt hen en ulykke, som der omgående må rådes bod på. Man kan udmærket forenkles, uden at man af den grund »er på kanten af en lodret løgn«. Det beviser de føromtalte udenlandske katolske publikationer. Spørgsmålet er blot, om man vil gøre sig det besvær at omredigere en del af stoffet, så det kan læses af de katolikker, som normalt kun læser aviser

og ugeblade. For også disse katolikker har krav på at blive orienteret. Vi svigter dem, hvis vor presse forbeholdes en lille intellektuel elite. Det betyder ikke, at alt i et omdannet K. F. skal tilpasses den såkaldte jævne katoliks fatteevne. Der skal naturligvis være noget for enhver smag og for katolikker på alle udviklingsstrin. Hvis man kunne få en nuanceret avis, moderne og aktuelt redigeret, som henvender sig til alle samfundslag og dannelsesstrin inden for vor katolske Kirke, ville vi også have mulighed for at få andre end os selv i tale. Kirken er til for alle, og den bør i sine ydre aktiviteter henvende sig til alle på et sprog, som alle kan forstå. Den katolske Kirke i Danmark har i sine publikationer hidtil manglet det folkelige, som gør det muligt at nå manden på gaden med sit budskab. K. O.

VATIKANET: Kirkestatistik

Det tager som regel 2 år, før man har fået alle oplysningerne frem fra bispedømmer og andre katolske organisationer over hele verden. Derfor indeholder et bind af Kirkens statistiske årbog oplysninger, som i virkeligheden er to år gamle, inden de omsider offentliggøres.

I slutningen af 1971 var der ca. 667.000.000 døbte katolikker ud af en verdensbefolkning på i alt 3,6 milliarder.

Årbogen noterer pr. 31. december 1971, at antallet af bispedømmer (eller lignende kirkelige retsområder) hele verden over var 2.328 omfattende 290.766 sogne- eller missionsområder, betjent af i alt 420.429 præster, hvoraf de 270.737 var verdenspræster, mens de andre 149.692 tilhørte et eller andet ordenssamfund.

Årbogen oplyser videre, at antallet af ordenssøstre, ordensbrødre og fastansatte diakoner beløb sig til i alt 1,09 millioner.

Indtil 1. januar 1971 havde 1.894 verdenspræster forladt deres stilling mod 1.848 året før.

I hele 1971 var antallet af præstevielser 4.469 mod 4.622 i 1970.

(N. C.)

USA: Martin Luther Kings fredspris til katolik

Præsidenten for Amerikas forenede landarbejderes fagforening, Cesar Chavez, har den 14. januar i Atlanta modtaget Martin Luther Kings fredspris for 1974. Chavez, der er katolik, har i årevis arbejdet for en anerkendelse af landarbejdernes fagforening som forhandlingsberettiget partner. I lighed med Martin Luther King bruger han kun ikke-voldelige midler. Han har adskillige gange måttet gå i fængsel eller lidt anden form for overlast fra politiet og myndighedernes

side. Hans indflydelse i USA er voksende fra dag til dag, og han betragtes af mange som en ny Martin Luther King.

Dr. Kings enke, Corette King, siger, at Chavez har fået prisen »på grund af sin modige ikke-voldelige kamp for økonomisk uafhængighed og menneskeværdighed«. Chavez har på sin side udtalt, at han har modtaget prisen på landarbejdernes vegne, og at han anser den for en anerkendelse af fagforeningens »fredelige bestræbelser for at bringe retfærdighed til de mest undertrykte og glemte arbejdere i USA«.

Selv om Chavez aldrig har mødt dr. King personligt, har de flere gange talt sammen i telefonen. »Kings budskab var væsentligt et kristent budskab,« siger Chavez, »det har været os til megen inspiration. Vi har fundet håb i det, han sagde, men endnu mere i hans konkrete handlinger.«

(N. C.)

USA: Karismatisk fællesskab

Man forbereder for tiden en stor international karismatisk konference i Californien i USA til afholdelse umiddelbart før pinse i 1976. En komité på tredive personer har nylig været samlet i Anaheim i Californien, og ved dette første planlægningsmøde så man som deltagere bl.a. lutheranere, katolikker, episkopale, baptister, presbyterianere og pinsevenner. Den planlagte konference vil omfatte bl.a. en uges teologisk drøftelse om Helligånden, og en anden uge vil blive benyttet til drøftelse i mindre grupper af andre karismatiske emner. Begge de to ugers drøftelser skal munde ud i et meget stort møde på selve pinsedag 1976 – en manifestation og et udtryk for den kristne enhed. Planlægningskomiteen har også foreslået, at den årlige dialog mellem romersk-katolske og pinsevenner skal holdes i det sydlige Californien ugen efter det store møde på pinsedagen. Disse dialoger organiseres af Vatikanets Sekretariat til fremme af den kristne enhed sammen med ledere af forskellige karismatiske grupper og pinsekirker.

(K. P.)

CHILE: Kardinalen af Santiago forklarer sin holdning til politik

Kardinal Raoul Silva Henriques af Santiago i Chile har brudt den tavshed, han frivilligt pålagde sig selv efter hjemkomsten fra en rejse i Europa, hvor han bl.a. besøgte pave Paul VI og optog kontakt med repræsentanter for flere nationale bispekonferencer. Han har specielt bedt korrespondenten for det franske katolske dagblad »La Croix« om at videregive de overvejelser, han har meddelt tidsskriftet »Ercilla« og avisen »La Prensa«, hvor han forklarer sin nuværende og tidligere holdning over for den politiske verden.

Kardinalen tager til genmæle mod de mennesker, både i og uden for Chile, som har beskyldt hans handlemåde for at være opportunistisk og vildledende: »Kritikken mod mig kommer hovedsagelig fra to grene af den offentlige mening. I Chile fra de yderliggående højreorienterede og i Europa fra de mest venstreorienterede. Stillet over for så divergerende meninger kan jeg kun drage en konklusion, at min holdning ikke tilfredsstiller de yderliggående grupper i samfundet. Jeg tror, at såvel højre- som venstre-ekstremisterne er forblindede af deres politiske ideer, og at begge parter gerne vil benytte sig af Kirken og inddrage den i deres politiske kamp for fra den at hente de argumenter, de uden tvivl mangler.

På koncilet har vi ført en hård kamp for at befri Kirken fra de opinionskredse, som gør brug af den og får den til at fremtræde udelukkende som et menneskeværk. Men Kirkens sandhed er højt hævet over tilfældige partidoktriner, hvad enten det er fra højre-, venstre- eller midterfløjen. Intet parti kan kræve at have monopol på Kirkens lære i dens helhed.«

»Kritik fra fattige bekymrer mig«

»Problemet er ikke nyt. Jesus tillod ikke de to modstridende partier (zeloterne og romernes tilhængere) at bruge ham som fane til fordømmelse af modstanderne. Kirken bør handle på samme måde, og det kan vække forargelse hos visse yderliggående højreorienterede, som ikke kan tillade, at der i de marxistiske partier findes mennesker, som forsvarer en del af den sandhed, Kirken anerkender, ligesom der i højrepartierne findes mennesker, som forsvarer en anden del af Kirkens sandhed.

For menneskelige holdninger er aldrig fuldstændig forkerte. Visse mennesker ville gerne høre mig tale om menneskelig medfølelse og se mig forsvare mindretalsgruppers økonomiske og sociale interesser. Gud være lovet, at det aldrig vil lykkes dem at vinde mig for deres sag. De eneste kritiske røster, som kunne bekymre mig og få mig til at revidere min pastorale indstilling som biskop, er den, der kommer fra mennesker, som i kraft af Kristi kærlighed indtager en særstilling, nemlig de små, de fattige. Og i denne forbindelse har intet rørt mig mere end den tillid, som er blevet vist mig af lidende mænd og kvinder og af industri- og landarbejdere.«

»I dag fortsætter vi med at fremme dialogen«

Kardinalen bliver også udspurgt om de motiver, der tilskyndede ham til at fremme dialogen mellem de kristelige demokrater og præsident Allende, i den 11.

Kardinal Silva Henriques hilser på Allende

time, hvor den syntes uundgåeligt dømt til at mislykkes. Hertil svarer kardinalen med et citat af Paul VI:

»Ingen er fremmed for Kirkens hjerte. Ingen er ligegyldig for dens embede. Ingen er Kirkens fjende, som ikke selv ønsker at være det (Ecclesiam suam, 98). Vi har taget initiativet til denne dialog, fordi vi ville fremme kærligheden, enheden og freden hos os selv. Dette gælder ikke blot ærkebiskoppen af Santiago, men hele den chilenske bispekonference. Det drejer sig ikke om at gå ind i partiernes politiske aktion, hverken på regeringens eller på oppositionens side. Det har vi udtrykkelig sagt til deres repræsentanter. Men vi ville undgå borgerkrig, spare blod. Det lykkedes os ikke, men det vi ville forsvare, var freden, enheden, broderskabet mellem chilenerne uden partihensyn. Og i dag ønsker vi, efter alt, hvad der er sket, mere end nogen sinde at genoprette dialogen, vi ønsker mere end nogen sinde at chilenerne skal forstå hinanden. Vi mener, at freden ikke oprettes ved et stort antal chileneres død. Vi må altså fortsætte med at fremme dialogen. Førhen har man ikke lyttet til os.

Og jeg tror, at de, som dengang afslog det, i dag fortryder. Vi vil altså fortsætte vor opgave, som består i at så forståelse mellem chilenerne, at skabe et klima for fred...«

»Vi har klart udtrykt vor uenighed med marxismen«

Man har også bebrejdet kardinalen, at han ikke klart har givet udtryk for sin afstandtagen fra de kristne lægfolk og præster, hvis holdning i stadig højere grad er blevet sammenblandet med marxisternes, navnlig dem, der står midt i gruppen af »kristne for socialismen«. Og kardinalen svarer herpå:

Det er ikke rigtigt. Vi har tydeligt udtrykt vor uenighed. I et brev til »generalsekretariatet for kristne for socialismen« af 3. marts 1972 har vi sagt til dem: »Læsningen af Deres erklæring (den erklæring, der tjente som grundlag for mødet for »kristne for socialismen« i april 1972) bekræfter, at De vil organisere en politisk sammenslutning for at føre de kristne og hele Kirken ud i kampen for marxismen og den marxistiske revolution i Latinamerika. Den eneste

løsning, De overvejer for at befri menneskene, er marxismen. Som De vil forstå, kan vi ikke give vor støtte til et møde for præster, hvis tankebaner ikke stemmer overens med Kirkens, og hvis erklæringer og handlinger er i fuldstændig modstrid med bispekonferencens udtrykkelige tilkendegivelser. Og vi tilføjer: At få den sociale udvikling til at falde sammen med et program, der er bestemt af socialismen, og at få det at tjene og befri de fattige til at falde sammen med proletariatets klassekamp, er på én gang at forenkle problemet og selve virkeligheden og stemmer ikke overens med en kristen holdning og så meget mindre ikke med en præstelig. Der er ingen sammenhæng mellem den betydning, marxismen tillægger proletariatets kamp ved at gøre den til et bærende element i menneskehedens fremtid, og Evangeliets lovprisning af fattigdommen...»

I bispekonferencens fælles brev af 11. april 1972 sagde vi med henblik på præstens engagement i den partipolitiske aktion: »Vi misbilliger den partipolitiske stilling, man fra visse præsters side har taget, og som er i modstrid med Kirkens kurs. Hvis nogen af Dem mener, at han har et politisk kald, beder vi ham endnu en gang overveje spørgsmålet om sit præstekald og efter en samtale med sin biskop at bede om fritagelse for sit embede.« Det gælder naturligvis enhver præst. Lige så lidt som vi kan tolerere »absolutistiske ideologier«, som kræver, at alle tænker på samme måde, af hvad art det så end måtte være, kan vi tillade, at en præst gør tjeneste i et politisk parti i traditionel forstand eller i bevægelser af borgerlig-professionel karakter. Samtidig med at vi udtrykker vor afstandtagen fra marxismen, har vi understreget vor frygt og bekymring for visse katolikker, som af interesse eller åndelig sløvhed knytter Kirkens lære og handling sammen med et kapitalistisk og liberalt styre og med politiske programmer for en social stagnation, som er i fuldstændig modstrid med Evangeliet.«

Kirkens uafhængighed og forsvaret af menneskerettighederne

Om sin rejse til Europa og sit besøg hos pave Paul VI udtaler kardinalen:

»På min rejse har jeg bestræbt mig for at informere biskopperne i de lande, jeg har besøgt, om situationen i Chile og om den rolle, Kirken har spillet og spiller i landet. Jeg har overalt fra mine brødre biskoppernes side mødt støtte og forståelse for vor Kirkes aktion og ønsket om at hjælpe den i dens opgave. Således har de belgiske, franske, hollandske, tyske, amerikanske, og canadiske biskopper, jeg helt privat har talt med, sagt mig det. I Rom har jeg kun fremsat én udtalelse hos den hellige Fader, hvor jeg over for

Europas kristne forklarede de chilenske biskoppers tanker og handlinger i de sidste år.

Pave Paul VI tog imod mig i enrum i mere end en time. Vi gennemgik sammen nogle rapporter, han havde hos sig, og jeg tillod mig at supplere de oplysninger, han lå inde med. Paven har skridt for skridt fulgt de chilenske biskoppers arbejde gennem det sidste par år og gjort sig bekendt med deres hyrdebrev, budskaber og beslutninger. Paven lagde vægt på, at Kirken i Chile stadig i store linier følger sin pastorale opgave, nemlig frihed over for regeringen, hvilken den så end måtte være, forsvar for menneskerettighederne og støtte til sociale og økonomiske fremskridt for arbejderne.«

(La Croix)

PERU: Biskop priser nationalisering af amerikansk ejendom

Perus militærjunta har nationaliseret det amerikanske Cerro Company. I den anledning har hjælpebiskop Luis Bambaren af Lima udtalt, at det er »en modig handling«. Militærjuntaen har anklaget kompagniet for at forurene søer og floder og for ikke at overholde betingelserne for arbejdernes sikkerhed og de sanitære forhold.

(N. C.)

FRANKRIG: Yves Congar kritiserer benævnelsen »den karismatiske bevægelse«

Den kendte franske dominikanerpræst Yves Congar har til det franske dagblad »La Croix« givet udtryk for sin kritik af benævnelsen »karismatisk fornyelse«. Han siger bl.a.: »Den såkaldte pinsebevægelse breder sig iøjnefaldende hos os, især i form af bedemøder. Jeg må med det samme sige, at jeg værdsætter bevægelsen positivt, selv om den stiller visse spørgsmål. Man taler ofte om den karismatiske fornyelse, et karismatisk bedemøde eller karismatiske kristne. Jeg har foran mig en meddelelse om en international karismatisk kongres, som skal afholdes i Californien i pinsen 1976. Det siges, at forberedelseskomiteen til denne kongres også har karismatiske katolikere som medlemmer. Her må jeg på det kraftigste protestere. Ordet karismatisk bliver nemlig misbrugt på en utålelig måde.

For det første har man tendens til at indsnævre ordet til ekstraordinære fænomener såsom tungetale, profetier og helbredelser. Naturligvis kalder Paulus disse fænomener for karismer, men det drejer sig kun om specielle former. Paulus taler også om karisme i forbindelse med kaldet til ægteskab og cølibat. Den gave at kunne trøste og lede en menighed, ja selve kærligheden kalder Paulus en karisme. Der er nemlig tale om gaver, som

Herren bruger til at opbygge sin menighed.«

»Fornyselsen i Helligånden«

»Ifølge det 2. Vatikankoncil er karismerne til for at bygge Kirken op«, fortsætter Congar. »Kardinal Ruffini modsatte sig omtalen af karismerne i den dogmatiske konstitution om Kirken. De tilhørte Kirkens første tid, sagde han, men er overflødige i dag. Kardinal Suenens gendrev hans argumentation og fastslog, at der i Kirken i dag findes mange mænd og kvinder, som er kaldet af Gud og benådet med nådegaver (karismer), hvad enten det drejer sig om mennesker, der er engageret kateketisk, evangeliserende eller socialt. For det andet må jeg derfor tage afstand fra tendensen til, at benævnelsen karismatisk reserveres visse kristne. Denne begrænsning er uacceptabel. Jeg kan ikke acceptere, at jeg selv og andre aktive kristne udelukkes fra betegnelsen karismatisk. Masser af mennesker har i Kirken modtaget nådegaver, hvormed de tjener Guds rige. Jeg foreslår derfor, at man i stedet for om karismatisk fornyelse taler om fornyelse i Helligånden.

Man bør lægge stor vægt på de ord og udtryk, man bruger. Ordene er nemlig med til at danne vore forestillinger. For at kunne tænke korrekt, må man også tale korrekt. Vi er i dag vidner til en fornyelse, som sandsynligvis lover godt for fremtiden. Vi må derfor finde benævnelser, der ikke kan angribes.«

(La Croix)

JUGOSLAVIEN: Kommunisterne foruroligede

Kommunisterne i Jugoslavien er stærkt foruroligede over den konstaterede stærke religiøsitet i landet. Partiets mange kredsforbund har sammen med de socialistiske arbejderpartier bedt deres centralorganisation i Belgrad om at true alle »religiøst aktive« medlemmer af deres forbund med eksklusion. Funktionærerne i den »socio-politiske« regionalorganisation i Kosovska Vitina er åbenbart stærkt foruroliget over, at befolkningen i dette særlige område for over 80 pct.s vedkommende – det svarer til halvdelen af alle politisk eller i hele samfundslivet organiserede indbyggere – åbent bekender sig til den romerske katolicisme, til den serbisk-ortodokse kirke eller til Islam.

(K. P.)

SCHWEIZ: Kendt jesuit forlader ordenen for at blive lægmand

Den kendte ungarskfødte jesuit Ladislaus Boros har anmodet om at blive reduceret til lægmand. Boros blev berømt for sine bøger og artikler om det kristne syn på døden. Han nægter at have planer om indgåelse af ægteskab, men tilføjer: »Hvad der senere vil ske, ved kun Gud.«

Han har også udtalt, at han ikke ser nogen grund til at forlade Kirken, der forbliver hans åndelige hjem. I sine bøger og artikler har Boros gang på gang understreget, at forholdet til døden er et nøglepunkt i det kristne budskab. Enten eksisterer der et kristent håb om et liv efter døden, og så behøver vi ikke at frygte hverken døden eller andre fysiske onder, eller også er livet i sig selv fuldstændig meningsløst. Boros har flere gange givet udtryk for sin sympati for præster og andre katolikker, der har engageret sig i kampen for social retfærdighed, men han tilføjer: »Præstens første pligt er ikke det politiske eller sociale engagement. Det er hans pligt som menneske. Hans første pligt som præst er imidlertid at frelse sjæle.«

Boros er født i Budapest i 1927. I 1945 indtrådte han hos jesuitterne. Han flygtede til Vesten i 1949 og blev præsteviet i 1957. Fra 1959 var han medarbejder ved det kendte tidsskrift »Orientierung«, udgivet af jesuitterne i Zürich.

(N. C.)

STORBRITANNIEN: Thomas More-medaljen til Graham Greene

Den engelske forfatter Graham Greene har fået tildelt Thomas More-medaljen for sin roman »Konsulen«. Thomas Moreselskabet har ønsket at hædre forfatteren for hans »bidrag til katolsk litteratur«, og for hans »dybe indsigt i det moderne menneskes angstfyldte liv i det 20. århundrede«. Det hedder videre: »Han har fået tusinder og tusinder af læsere til at tænke sig om, til at se ind i tilværelsen, se bag overskrifterne, bag om sine egne plager og bekymringer og kortvarige glæder. Ind til det som er vigtigt i deres liv, kærlighed, forståelse, tro på hverandre. Samtidig har han vist os det absurde i et liv uden sådanne værdier.«

(St. Olav)

VATIKANET: To dødsfald blandt kardinalerne

Kardinalkollegiet har mistet to medlemmer, idet kardinal Beltrami døde den 13. december, mens kardinal Cicognani døde den 16. december. Beltrami blev 84 år og har været beskæftiget i kurien og i det pavelige diplomati. Cicognani blev 90 år. Fra 1961–69 var han statssekretær, udnævnt af pave Johannes d. 23. Igenem 25 år var han apostolisk delegat i USA, hvorefter han kom til den romerske kurie.

Med disse to dødsfald er der nu 135 medlemmer af kardinalskollegiet, hvoraf kun 114 har ret til at deltage i et kommende konklave.

(La Croix)

Det skete for 700 år siden

Af Oskar Hansen

Den 7. marts vil man overalt, hvor der er nogen sans for historie og åndelig storhed tilbage, mindes Thomas Aquinas, der døde i 1274, skriver afdelingsleder ved Det filosofiske Institut ved Århus Universitet, mag. art. Oskar Hansen. Han fortæller om Thomas – og om en oplevelse, han havde 6. december 1273. Men han kommenterer også vor tids krav om »samsfundsrelevant« forskning.

Blandt de mange tendenser i tiden, som det kan være berettiget at advare imod på grund af deres ensidighed, må man have lov til at nævne den, der giver sig til kende som et krav om, at forskning skal være samsfundsrelevant – for nu at bruge dette modeord. Det skal herefter ikke optræde i denne kronik. Kravet formuleres ofte som et slagord: Forskning for folket«, hvortil der undertiden føjes et »– ikke for profitten«. Jo mere der lyttes til dette krav, desto mere vil den egentlige forskning forringes for ikke at sige ødelægges.

Når jeg mener dette, er det ikke, fordi jeg tror, at forskningen trives bedre, når den dyrkes for »profittens« skyld. Det ene er ikke bedre end det andet. Forskning skal ikke måles efter sin nytteværdi, for den har sin værdi i sig selv. Dens opgave er at finde frem til sandheden på de områder, som forskeren nu engang beskæftiger sig med, og hvad der driver ham, er hans videbegærlighed eller – for at tale med Aristoteles – forundringen.

Det er et tegn på tidens åndelige armod, at det skal være nødvendigt at forsvare for ikke at sige undskylde, at der skrives disputater om romerske vandmøller eller dansk militærpolitik i første halvdel af forrige århundrede. Og beklæmmende er det, at angrebene på den frie uengagerede forskning kommer fra så at sige alle sider. Forskningen skal nu engang gøre nytte, uenigheden er alene om for hvem.

Der er formodentlig en sammenhæng mellem den omtalte tendens og den mere og mere hensygnende interesse for historie, et fag, som f.eks. er blevet sørgeligt reduceret i gymnasiet, og som desforuden er blevet deformeret ved en helt urimelig beskæftigelse med dette århundrede på bekostning af tidligere tider. Det hedder jo nu, at man især skal kende sit eget århundrede for at kunne tage stilling til

sin tids politiske problemer. Det overses alt for meget, at man netop får mulighed for at se sin egen tid i det rette lys ved at få proportionerne rykket på plads gennem sammenligningen med fortiden. Selverkendelse kræver sammenligning med andre, kun en vid horisont gør det muligt at relativere sin opfattelse af sig selv og dermed at gøre den mere objektiv.

Hvis ovenstående betragtninger har nogen gyldighed, kan det i disse måneder, hvor dagens politiske spørgsmål har pådraget sig så megen opmærksomhed, måske være tilladt at forsøge at uddybe dem i konkret retning ved at henlede opmærksomheden på en af den katolske kirkes store lærere, Thomas Aquinas, der er blevet hædret med hædersnavne som »doctor communis«, »doctor venerabilis«, »doctor angelicus«.

I 1879 krævede den daværende pave, Leo XIII, Thomas' filosofi lagt til grund for undervisning og studium ved de katolske læreanstalter. Han indledte dermed en Thomas-renæssance, som i de senere år synes at være ved at ebbe ud. Thomas Aquinas var blevet en autoritet for noget, der ikke kan nyde samme respekt i dag som i den katolske kirke for 100 år siden.

På sin egen tid var Thomas langt fra at være en ubestridt autoritet. Han var en forkæmper for tankens frihed på en måde, som bragte ham modstand fra den tids autoriteter, fra de ledende i kirken, fra dem, der ikke var medlemmer af nogen munkeorden, de verdensjæstlige, som de kaldtes. Det var disse konservative i kirken, der mente, at filosofien skulle underordnes teologien.

Thomas var overbevist om, at mennesket i kraft af sine egne erkendelsesevner og af iagttagelse og rigtigt anvendt tænkeevne er i stand til at nå langt ind i sandhedens rige. Sandheden var dog

ikke først kommet ind i verden med kristendommen. Var ikke de hedenske filosoffer, var ikke Platon, men fremfor alle andre Aristoteles kommet et langt stykke vej i deres kamp for at løse tilværelsens gåder?

Thomas blev en forkæmper for den aristoteliske tænkning. Han mente, at den i sig selv var et grundlag for videre sandhedssøgen, og at den tjente som et fundament for den kristne lære. Og gennem sit arbejde med så at sige alle videnskabens områder lykkedes det ham at føre den frie tanke frem til det niveau, den havde haft, da Aristoteles døde 322 før Kristi fødsel, men i virkeligheden ikke på noget tidspunkt siden da igen var nået op til.

Alt dette var for radikalt for de ledende. Tilmed gik Thomas, der var af adelig slægt, som ganske ung ind i dominikanerordenen. Han havde ellers haft udsigt til at blive abbed ved klosteret Monte Cassino, det fornemme benediktinerkloster, forbilledet for alle andre. Det havde sømmet sig for hans stand. I stedet gik han ind i denne ganske nye tiggermunkeorden, blev altså dominikaner. Familien betragtede dette som så socialt belastende, at den gennem et år holdt ham indespærret på et af slægtens slotte for at få ham fra sit forehavende, hvilket altså mislykkedes.

Tiggermunkeordenerne udtrykte nye idealer, både kirkeligt og socialt. Nye videnskabelige studier plejedes hos dem. Som det kunne forventes, gik sådanne bestræbelser ofte i en meget radikal retning. Og modstanderne slog så de mere moderate i hartkorn med de radikale.

Nok var Thomas tilhænger af Aristoteles' filosofi. Men han tog ham ikke for en ubetinget autoritet. Han var en større ven af sandheden. Der var andre, som gik langt videre i deres accept af den græske tænker, og som først og fremmest godtog hans resultater i den form, som var blevet formidlet gennem arabiske og muhamedanske kilder. De gik så vidt som til at forsvare Averroës' lære om sjælens tilbagevenden til og opgåen i en fællesmenneskelig verdensfornuft efter døden, den lære, der betegnes som monopsykisme, og som i sin konsekvens indebærer en fornægtelse af den individuelle udødelighed.

Så vidt kunne Thomas ikke gå. Dels kan den individuelle udødelighed bevises filosofisk, dels indgår den som et led i den kristne lærebygning, og selv om de andre dækkede sig ind under, at deres fremstillinger var af rent historisk art, så hjalp det dem ikke, når de ikke utvetydigt ville tage afstand fra vildfarelserne.

Således kom Thomas i et dramatisk bevæget århundrede til at fremtræde som én, der uforstyrret gik sin vej i midten

uden at lade sig aflede af dem, der trak til venstre eller til højre. De våben, han brugte, var i grunden alene hans umådelige flid, hans lærdom og klare tænkning, der gør hans værk så rigt, at man med fuld føje kan sige, at alle muligheder, der ligger gemt i det, langt fra er udmøntet videnskabeligt den dag i dag.

Det er ganske vist sandsynligt, at thomismen er ved at have udspillet sin rolle som skole. Men tilbage er stadig inspirationen fra den Thomas, der ikke skal bindes i konfessionelle eller dogmatiske bånd. Denne thomisme kan optræde i forvandlede former og være frugtbar for moderne videnskabelige problemstillinger helt ind i naturvidenskaberne.

Forstår man det levende i Thomas Aquinas' tænkning, og forstår man at genkende den, når den gør sig gældende i forvandlede former i nutiden, er det klart, at Thomas Aquinas vil lyse, når alt, hvad der i dag gør sig gældende som officielt anerkendt åndsliv, der nyder kulturministeriel støtte, er sunket ned i velfortjent glemsel, eller når en ikke ret fjern fremtid husker disse år og med beskæmmelse ser tilbage på den bølgedal, som kulturen kunne komme i, i et ellers civiliseret samfund som det danske.

Foreløbig har man husket Thomas gennem 700 år. Han døde 7. marts 1274. Om få måneder vil man overalt, hvor der er nogen sans for historie og åndelig storhed tilbage, mindes denne dag. Der vil blive skrevet artikler i tidsskrifter, og den i forvejen righoldige Thomas-litteratur vil blive beriget med yderligere bind. Som lejlighedsskrifter vil de måske ikke alle være lige værdifulde; men de vil dog vidne om en trang til at bevare tråden til fortiden, som i sig selv er væsentlig.

I disse dage kan der dog være grund til at mindes en anden begivenhed, der fandt sted for 700 år siden. Thomas havde celebreret messen på den hellige Nikolaus' dag 6. december 1273. Herefter var han som forvandlet. Han var fæmælt, og han skrev ikke mere på det værk, der skulle være hans hovedværk, den »Teologiske lærebog«, »Summa theologica«, som endnu ikke var fuldendt.

Hans sekretær spurgte, hvorfor han ikke skrev mere. Og Thomas svarede, at han ikke kunne. Han havde oplevet noget, der var så stort, så vidunderligt, at alt andet blegnede ved siden af det, og alt, hvad han havde skrevet til da, forekom ham som avner i sammenligning med, hvad han havde oplevet i sin forening med Gud. Sammenlignet med denne vision var alt andet blot midlertidigt, forberedelse.

Den forskning, der kan have en så dybtindgribende betydning, som Thomas' tænkning havde det, den er det, der ikke skal måles efter sin nytteværdi. Den har

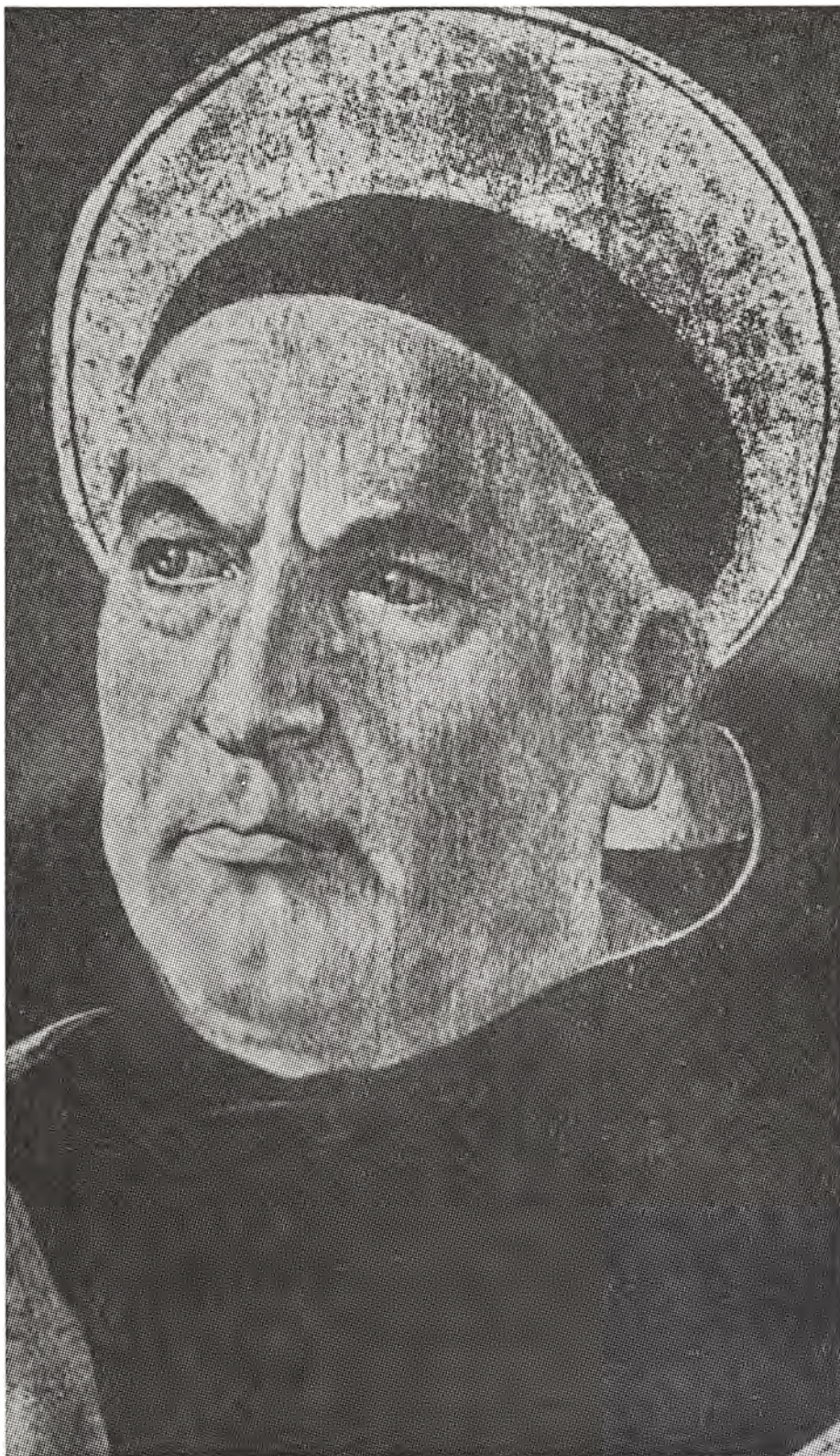
sin eksistensberettigelse i sig selv. Det må konstateres, at nutidens forskning ikke har kunnet overbevise tidens politikere og heller ikke pengestærke mænd fra erhvervslivet om, at den blot tilnærmelsesvis kunne have en sådan berettigelse i sig selv, at den kunne fortjene at blive opretholdt uden betingelser.

Det er måske også tvivlsomt, om en moderne stat overhovedet ville kunne anerkende værdien af en sådan forskning. Det ligger måske i sagens natur, at

statslig kulturpolitik må være inkompetent. Det frie kulturliv har trange kår, og der er ingen grund til at antage, at de vil blive forbedret i de nærmeste år.

Hvis man er i stand til at se Thomas Aquinas som en repræsentant for et frit åndsliv, vil man også i denne henseende se det som en opgave at forvandle et sådant fra de former, det kunne have i en tiggermunkeorden i det 13. århundrede, til moderne levedygtige former.

(Aarhus Stiftstidende 16/12 1973)

VI HJÆLPER SULTENDE BØRN

FASTE- AKTION 1974

De nordiske biskopper har bestemt, at hjælpen i år skal gå til de tørkeramte områders sultende børn.

Som alle ved, er tørkekatastrofen, der har ramt et område tværs over Afrika og hen over Indien, af sådanne dimensioner, at millioner af mennesker har måttet vandre bort fra deres egn og nu befinder sig på steder, hvor de er henvist til international hjælp.

Katastrofens omfang er så stort, at der er brug for milliarder af kroner og for levnedsmidler, der er ved at tømme verdens fødemiddellagre. Det er hovedsagelig regeringsmidler, der gennem FN-organer sættes ind, men det er klart, at alle de store private internationale organisationer også må være med, og de tager sig af de – ofte livsvigtige detaljer – som den store hjælp ikke kan nå.

Det er ikke muligt at sige på nuværende tidspunkt, hvor i områderne vor indsats vil blive gjort, men ingen kan være i tvivl om, at der er brug for hver eneste øre, vi kan give.

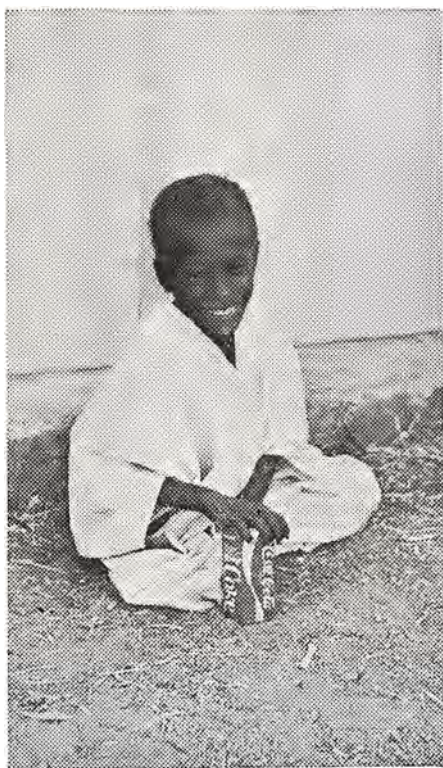
Der vil som foregående år blive udsendt giroblanketter til alle, der står i bispedømmets kartotek.

Giro 4 39 79.

Venlig hilsen

Knud Ballin

Den nordiske bispekonference i Trondheim fra 3. til 10. september 1973 besluttede at anmode Caritasorganisationerne i de fem nordiske lande om at samle alle kræfter om en aktion for underernærede børn i verden efter tørkekatastroferne i 1973.

Det er anden gang, bispekonferencen ser bort fra hovedformålet med fasteaktionerne, som gennem de sidste 6 år har været forsøg på at løse vigtige udviklingsopgaver. Første gang var de rygende begivenheder i Biafre, hvor det var muligt at bidrage med 400.000 d. kr. på økumenisk basis og dermed udløse større bidrag til de katastroferamte. Også denne gang håber de nordiske Caritasorganisationer på ved denne aktion at kunne foranledige frigørelse af større midler andetstedsfra i de nordiske lande med henblik på tørkesituationen i Afrika og Indien.

Det er let nok at sende hjælpemidler til nødlidende lande i form af penge til indkøb af levnedsmidler eller ved fremsendelse af proteinrige stoffer, som direkte eller forarbejdet med lokale fødevarer kan tjene til hjælp for sultne mennesker. Sværere er det at følge kanaliseringen af hjælpemidlerne og at have et så kontrolleret billede af uddelingen, at man er så godt som 100 pct. sikker på, at næringsmidlerne når derhen, hvor de tiltrænges.

De nordiske lande har gennem en række år gjort meget gode erfaringer med den verdenskendte katolske hjælpeorganisation Catholic Relief Services. Lige siden 2. verdenskrigs afslutning har denne organisation, som har kontorer i over

10 lande, forvaltet de store overskuds-lagre, som det amerikanske folk har uddelt til nødlidende lande; men da selv denne virksomhed, som udøves af særdeles velkede folk, kun er en dråbe i havet, har man søgt at udbygge hjælpearbejdet ved at præsentere opgaver til organisationer og hjælpeprogrammer i talrige andre lande. Resultatet er blevet, at mange konkrete opgaver er blevet løst med en velorganiseret kontrol og fulgt op med regnskaber og rapporter, således at tilliden til denne fremgangsmåde er vokset fra år til år.

Takket være denne organisations internationale spredning har man overalt, hvor resultatet af bispekonferencens fasteaktioner har haft til formål at støtte udviklingsopgaver eller hjælpe katastroferamte mennesker, kunnet kontrollere, at alle midler er blevet anvendt i overensstemmelse med givernes ønske, uden at det har kostet aktionerne nogen som helst administrationsudgifter.

Catholic Relief Services har gennem sit europakontor i Genève i flere måneder beskæftiget sig med at opbygge den helt rigtige baggrund for Den nordiske Fasteaktion 1974.

Stabler af papirer, beskrivelser af allerede igangsatte aktioner og billeder fra tørkeramte egne ligger nu på Caritasorganisationernes bord, og nu gælder det om at give denne opgave videre til Nordens katolikker. Her kommer opgaver, som skal løses af os alle, og en chance for at se bort fra de goder, vi ellers nyder, og lade vore nødlidende brødre og søstre i Afrika og Indien få glæde af dem.

Catholic Relief Services har i sit materiale fremfor alt henvist til børneernæringsprogrammer i Senegal og Øvre Volta, og inden for disse programmer har Caritasorganisationerne tænkt sig at lede de forhåbentlig 300.000 d. kr. plus andre og større midler, som frigøres gennem vor aktion.

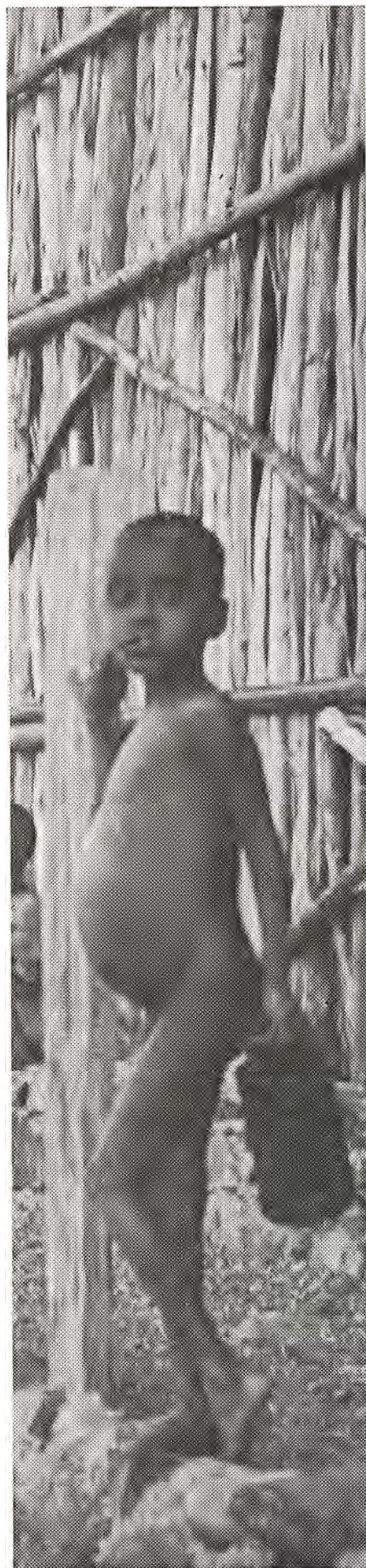
Biskop Edward C. Swanstrøm, som er chef for Catholic Relief Services, skriver 2. november 1973 i indledningen til en meget spændende rapport om hjælp til tørkeramte områder:

»Der er stadig behov for hjælp. Der er snesevis af sunde praktiske 'selvhjælpsprogrammer', hvortil man savner de nødvendige midler. Der er stadig en tynd forbindelseslinie, som skulle bringe levnedsmidler til hundredtusinder af mænd, kvinder og børn som svæver mellem liv og sultedød.

Hvor det så end er, vi hjælper i år, ønsker jeg allerede nu at takke alle som vil hjælpe, selv om der endnu mangler store hjælpemidler.«

Det samme siger Caritas Danmark.

Knud Ballin

TEATER:

Når spådomme bliver til virkelighed

Af Monica Rude

par smaragdørenringe lover Abrahams datter Sabine at holde landsknægten Jan Bravida tilbage natten over; de ender med at flygte sammen, ledsaget af kældersvenden Mopsus, der stjæler kroejrens penge. Grebet på fersk gerning bedyrer Mopsus, at pengesækken kun indeholder flagermus – og hans løgn bliver til sandhed!

Fra den larmende markedsplads i foyeren føres tilskueren ind i det mørke og tyste scenerum, hvor sandsigersken Osceola, indentisk med feen Amiane – Karen Blixen selv – sidder på sin høje trone med krystalkuglen foran sig, parat til at spille sin komedie og udfolde sin magi.

Osceolas trone forvandles til kroens bord, som igen forvandles til den båd, på hvilken Sabine mod stykkets slutning drager bort med sin elskede. Hver en stump af det lille teater er udnyttet. Der spilles på livet løs foran os, bag os, over os. Et sandt opbud af fantasi og opfindsomhed med lys, lyd, farver, masker og marionetter – her er alle teatraliske virkemidler taget i brug!

Spillet er godt, og man mærker, hvilken omhu og kærlighed der er ofret på denne forestilling, som dog først og sidst lever på sin billedfantasi.

Problemd debat, dramatisk spænding ved oprulning af fortiden og pessimistisk-tragisk menneskestudium er væsentlige bestanddele af det ibsenske drama, og »Rosmersholm«, et af Henrik Ibsens seneste skuespil, danner ingen undtagelse. »Men først og fremmest er stykket naturligtvis en digtning om mennesker og menneskeskæbner«, skriver Ibsen selv om sit værk.

Præsten Johannes Rosmer er vokset op på det dystre Rosmersholm, hvor der aldrig smiles og aldrig grædes, præget af sine forfædres pligtstro og deres konservatisme. Mangel på tro og hustruens selvmord tynger ham, og for at kæmpe sig fri af sin skyldfølelse beslutter han at arbejde for en bedre verden, skabe glade og frie adelsmennesker gennem en politisk indsats. Og her finder han en forbundsfælle i Rebekka West. Sammen vil de to udrette noget for samfundet og bringe lykke til Rosmersholm, således at der i fremtiden både kan smiles og grædes.

Men fortiden hævn er sig, og nutiden viser sig at være ond. Rosmer svigtes i sin tro på en kamp med ærlige våben i den politiske strid – og på åbenhed i sin livsførelse. Den liberale skandalere-daktør Mortensgård, der nok i sit blad vil skrive om Rosmers kamp for frem-skriddet, nægter til gengæld at fortælle sine læsere, at denne har opgivet sin præstegerning som følge af manglende overbevisning. Rektor Kroll, Rosmers

egen svoger, der står som repræsentant for den reaktionære fløj, truer med at skandalisere forholdet – som er platonisk – mellem Rebekka og Johan Rosmer. Rosmer føler sig ikke stærk nok til at stå imod, og da Rebekkas fortid derpå afsløres, brister håbet for dem begge.

Rebekkas arv er en anden end Rosmers. Af sin plejefar, fritænkeren, doktor West, er hun opdraget til at søge sin egen lykke uden at tage hensyn til omgivelserne. Da hun i sin tid kom til Rosmersholm for at pleje den syge veninde, Rosmers hustru, forelskede hun sig lidenskabeligt i Rosmer. Hun afslører forholdet over for veninden, og bliver derved den indirekte årsag til dennes død. Tilsyneladende står vejen nu åben for Rebekka. Men under kampen ændres hun. Det romerske livssyn, der adler, men dræber den egoistiske stræben efter lykken har præget hende. Rebekka overvældes af sin samvittighed, hun må sone, derfor fortæller hun Rosmer sandheden om hustruens selvmord. Men først da rektor Kroll mener at kunne bevise, at Rebekkas forhold til plejefaderen har været et blodskamsforhold, knækkes hun defuitivt. I nederlagets time finder de to for alvor hinanden, og sammen går de i døden. Rosmersholms hvide spøgelseshestes dødsspådom er blevet til virkelighed. –

Edvin Tiemroths instruktion bærer tydeligt præg af at ville undgå alt, hvad der måtte virke overspændt og teatralisk i dette drama, som anses for vanskeligt tilgængeligt, tyngt som det er af symboler. Resultatet er blevet en meget afdæmpet forestilling – på grænsen til et konversationsstykke. Man fornemmer ikke rigtigt Ibsen som skildrer af usædvanlige mennesker og deres skæbner, og den storm af lidenskab, som går igennem Henrik Ibsens dramatik – og også i »Rosmersholm« – er i denne opførelse kun blevet til en let brise. Man savner hos Lene Tiemroth den styrke i personligheden, der gør Rebekka West til en af de helt store kvindeskikkelser i Ibsens teater, og derfor gør det nederlag, som fører til dobbeltselvmodet for den svage idealist og hans stærke kvinde, ikke det indtryk det skulle. Frits Helmuth, velvalgt som type, underspiller sin rolle som den renfærdigt uskyldige Rosmer så eftertrykkeligt, at den truer med at blive ubetydelig. Poul Müllers vittige portræt af den tragikomiske Ulrik Brendel er forestillingens store gevinst, men også Guri Richter er god i den morsomme birolle som den alvidende hushjælp madam Helseth.

Det danske Teater havde premiere på »Rosmersholm« den 24. januar i Svendborg, og i de følgende tre måneder er forestillingen på turné landet rundt.

I 1926 offentliggjorde Karen Blixen sit første og eneste skuespil, »Sandhedens Hævn«. Det opførtes ved en enkelt midnatsforestilling på Det kgl. Teater i 1936 og i TV-teatret 1960. Samtidig udkom teksten på Gyldendals teaterbibliotek.

Teaterhistorikeren Jørgen Heiner har på Boldhusteatret iscenesat »Sandhedens Hævn« og udvidet opsætningen med Citater fra Karen Blixens øvrige forfatterskab. De medvirkende er: Hanne Uldal, Torben Jetsmark, Freddie Andersen samt Birgit og Bent Conradi.

»Sandhedens Hævn« er en komedie om mennesker, der fanges af deres løgne, lever i deres drømme og går til i jordiske lidenskaber. Vi er alle marionetter i vor skæbnes hånd, men hvor de gode marionetter er sig deres skæbne bevidst, fordi de erkender Guds plan med sig, oplever vi, hvorledes det går dem, der glemmer, hvad de selv er!

I Abrahams kro i Flandern myrder man gæsterne og bestjæler dem. Som hævn lægger sandsigersken Amiane den trolddom over kroen, at enhver løgn, der siges i denne nat, skal blive til sandhed. Resultatet er, at de unges fortilte kærlighed til hinanden bliver ægte, og at den rige kroejers forsikring om sin fattigdom bliver til virkelighed. For et

BETAL DIN SKAT MED GLÆDE

Af Paul T. Kaare Frederiksen

Slagordet er ikke nyt. Men mon ikke det kunne være en nyttig fasteøvelse at tage det op til overvejelse. Mon ikke vi skulle holde en formanings-tale til os selv.

Vi oplever en bevæget tid i samfundet. »Lidt egoist har man da lov at være«, står der i en annonce for et forsikrings-selskab. Det danske folk har givet sig selv lov til at være store egoister. Hvem skal nu betale – mindst muligt? Hvem kan bedst udnytte situationen? Hvem kan tale højt om kompensation?

Den største tjeneste, man kan gøre sig selv og sine medmennesker, er at erkende og afdække egoismen. Jeg sagde ikke: uberinget at forkaste den.

Der findes gode skatter og dårlige skatter.

Gode skatter er dem, der går til et formål, som vi får mere ud af ved at varetage det i fællesskab end på egen hånd. Altså en fornuftbetonet egoisme.

Der er intet umoralsk i at dyrke denne egoisme. Den skal borgerne tale højt om. Og den skal politikerne tage hensyn til. Fællesskabet er også en forening, hvor vi skal sørge for, at kassereren har forstand på tingene, og at pengene anvendes fornuftigt. Men lad os ikke påklistre denne fornuftige egoisme den høje idealismes vinger. »Bespareser«, »skattelettelse«, »tilskud« og meget andet, alt dette er udtryk for en rimelig eller urimelig fordelingspolitik.

De dårlige skatter, hvad er det for nogle? Det må jo være dem, hvor vi ikke rigtig kan se vore egoistiske formål opfyldt. Skatter, der måske ikke er fordelt retfærdigt.

Men – betal din skat med glæde. Både de gode og de dårlige skatter. Det kan være en passende bod.

Frans af Sales har sagt noget i retning af, at det er en bedre bod at tage tingene, som de kommer – med deres behagelige eller ubehagelige sider, end at pålægge sig selv strenge bodsøvelser. Det er dette her med egenviljen.

Forstå mig ret: Når vi taler om samfundets rammer, må vi stadig have tanken på kæp og gulerod. Men nu er vi uden for den prosaiske politiks område. Og inde på de evangeliske råd. Fasteti-

den er velegnet til at tage dem frem.

Det er ikke evangelisk at slå i bordet og sige: Nu har skattebyrden overskredet det tilladelige. Nu har jeg kun skattesnyderiets selvtægt tilbage. Mine penge er mine penge, og de skal selvfølgelig nok blive anvendt til et godt formål.

Mine penge for mig selv? Hvor står der i Skriften noget om det? Jeg kan faktisk kun huske steder, der siger det modsatte. Jeg erindrer ikke et eneste sted, hvor Jesus siger: »Her er et godt formål. Her må vi starte en indsamling.«

Der blev sagt: »Sælg alt, hvad du ejer, og giv det til de fattige.« Der blev ikke sagt: Find nogle, der fortjener at få dine penge.

Nuvel, dette er som sagt et evangelisk råd. Vi hører det og blader hurtigt videre i Skriften og ånder lettet op, når vi kommer til enkens skærv. Vi synes alle, at vi er enker for Vorherre.

Men det kan vel også være lidt farligt at inddele sit liv i to båse. Det evangeliske råd (hvor vi ikke rigtig har format til at være med) og den tilladelige egoismes.

Måske skulle man som yderligere bod lade evangeliet skinne en lille smule på egoismen.

Vi har i den offentlige drøftelse hørt om rædslerne ved, at en borger kunne stige i indtægt fra 25.000 kr. til 65.000 kr. uden at få mere til »sig selv«. Hvad om vi vendte det om: En mand der bliver ramt af ulykker og falder i indtægt fra 65.000 kr. til 25.000, f.eks. ved at miste sin faste stilling. Skulle vi da ikke glæde os over at kunne sige: Vort samfund er så velstående, at dine vanskeligheder ikke skal forøges ved en drastisk beskæring af din levefod?

Her er vist også noget at siges tak for. Tak for godt vejr, tak for dårligt vejr, javel. Tak for et godt samfund, men også tak for de mange fortrædeligheder, der minder os om, at denne verden aldrig kan vordre det blivende sted.

Ja, men alligevel, vil læseren sige. Er der ikke for mange, der selv i velstands-samfundet bliver dårligt behandlet?

Jo, det er der. Forslag til forbedringer udbedes. Men det skal være om de andre.

Og er der ikke for mange snyltere, store som små, som forstår at svømme ovenpå på andres bekostning?

Jo, det er der. Og det vil der altid være. Lad dem svømme. Det er ikke vort hovedanliggende.

Men dagens Danmark trues med at drukne i vrangvilje og surhed. At forhindre dette kan være vor opgave i bodens ånd.

Tak for dårlige skatter. Betal din skat med glæde!

KATOLSK DEBAT, ÅRHUS

holder møde fredag d. 15. febr. kl. 20,00 i Sct. Knuds Skoles sal, Ryesgade 24.

Aftenens emne er: *Kan vi videregive troen?*

Der indledes med en debat mellem et panel og et spørgepanel.

Efter pausen, hvor man kan købe en forfriskning, er der diskussion for hele salen.

Entré: 5 kr.

Panel: Bjørn Højbo, Grethe Livbjerg, H. C. Wind.

Spørgepanel: Jakob Elverum, Frederik Hjerrild og Vibeke Larsen.

Alle er hjertelig velkomne.

Påske i Rom: 9/4-16/4 – fly – Casa Pallotti – Pris kr. 1145,-

Rejseleder: Annie Rastrup

Kunstrejse til Firenze: 8 dg. – fly – Pris kr. 1095,- (forhør bureauet om nøjagtige data. Rejsen afgår i første halvdel af maj)

Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi

Forår i Rom: 31/5-14/6 – fly – Pension Monaco – Pris kr. 945,-

Rejseleder: Pater Josef Völk

Sommer i Rom: 24/6-8/7 – fly – Casa Pallotti – Pris kr. 1395,-

Rejseleder: Annie Rastrup

»Kulturperler« (Rom, Firenze, Assisi): 23/9-7/10 – fly – Pris kr. 1550,-

Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 – fly – Pris kr. 1195,-

Rejseleder: Annie Rastrup

Vi har afrejse til Rom hver uge

Holmbladsgade 11
Dk - 2300 København S
Telf. (01-27) Asta 2312

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

LÆSER- BREVE

Hr. redaktør!

Den sande perle af bidende ironi, som min gamle ven Johs. Simons bidrog med i bladets første nummer i dette år, fortjener en begejstret kommentar.

Sjældent har den kritik af vores kirke, der med stadig større styrke fremsættes – ikke mindst fra vore egne rækker, fået en så skarp fremstilling. Kirken som det borgerligt-kapitalistiske samfunds ideologiske udtryk og forlængede arm. Kirken som samlingssted for den eksklusive fin-kulturs udvalgte ånder. Kirken som den standsbevidste repræsentant for lov- og orden-mentaliteten. Det mål af indforståethed, der her demonstreres, viser tydeligt, at den virkelig radikale dybt-borende og kreative kritik kun finder sit sande udtryk, når den fremsættes af en, der virkelig kender forholdene indefra.

Den mest reaktionære fløj af den før-konciliære kirke og denne fløjs relikter udleveres her på en måde, der virker som en genoplivning af Nationalmuseets klunkehjem for en enkelt søndag. Der manglede kun oplysninger om de fattige arbejderbørn, der ved højtidelige lejligheder blev bespist i køkkenet med resterne fra de »håndplukkede« gæsters festmåltid.

At fremstillingen er trykt i et nummer, der samtidig bringer en omtale af Helder Camara og Camillo Torres, kan næppe godskrives forfatteren, men tjener

alligevel til at give ironien et næsten diabolisk præg.

Selv om jeg af mit ganske hjerte skal ønske denne nye litterære genre velkommen i bladets spalter, vil jeg dog tillade mig et enkelt – men ganske indforstået og velment – spørgsmål til forfatteren. Mener du, kære Simons, ikke – og her tænker jeg i rent fagdidaktiske baner – at det næsten er at stille for store krav til selv en fornuftig pige i 1. real, at forudsætte forståelse for en så subtil ironi hos en elev på dette klassetrin?

Venligst
Michael Sterll

SVAR

Kære Michael!

Så megen ros har jeg vist ikke fortjent!

Det sidste spørgsmål, du stiller, rører netop den bekymring som er så karakteristisk for den ældste søster.

(I øvrigt var det forskellen mellem Rom og Wittenberg, ikke mellem Rom og Moskva, der skulle belyses).

Hjertelig hilsen
J. Simons

GAVNER MILITÆRTJENESTEN?

Det var dog en usaglig og billig kommentar, pater Bent Lange SJ havde skrevet til pavens udtalelse om værnepligten (K. F. 2/1974). Usaglig, fordi det jo meget tydeligt af pater Langes artikel fremgår, at pater Lange er kommet på god afstand af sin egen soldatertid, og billig, fordi det er så nemt at generalisere med de nævnte argumenter.

Det kan godt være, at pater Langes erfaringer om hans egen tid i forsvaret kun indeholder druk, hor, sjofle historier, snyderi og løben fra ansvar. Men i virkeligheden er den danske værnepligtige – og det må jo være ham, vi taler om – en ganske almindelig gennemsnitsdansker, hverken mere eller mindre. Det kan godt være, at de nævnte negative kvaliteter også findes inden for forsvarets rækker i samme mål som udenfor, men et meget stort antal af vore værnepligtige er nu til dags enten forlovet eller gift, en del også med børn. At ville tilskrive den værnepligtige druk, hor, snyderi m.m. er uanstændigt.

Hvilke dyder kan så blive fremmet, der kommer den enkelte til gode hele livet igennem? Først kan man nævne det forhold, at så mange socialt forskellige mennesker lærer andre sociale grupper at kende, hører om deres hverdagsproblemer og udveksler erfaringer. Dernæst kan man nævne en ting som samarbejde. Den værnepligtige finder ret hurtigt ud af at skubbe sit egoistiske jeg i baggrunden og helt gå ind i gruppen og dens samarbejde, hvor enhver er nødt til at yde sit, for at opgaven kan blive løst. Også kontakten med landbefolkningen, som den værne-

pligtige opnår under øvelser, kan blive af betydning for såvel bonden som den værnepligtige fra byen.

Er bl.a. disse positive sider ikke med til at modne et menneske?

Heller ikke jeg ønsker her at diskutere militær eller pacifisme. Men jeg må fare i blækkuset, når den værnepligtige tilskrives de nævnte negative sider. Det er uretfærdigt. Ligeledes er det uretfærdigt over for den befolkningsgruppe, der er fastansat ved forsvaret, og det er nedladende at antyde, at soldaten adlyder med »angst og hadefulde følelser«. De stærke samarbejdsbestrebelse på tværs af grader eksisterer ikke kun, fordi det er lovbefalet. Der er fra begge sider en ærlig god vilje, fordi man har opdaget, at »klimaet på arbejdspladsen« bliver bedre, og opgaverne løses mere tilfredsstillende.

Det er rigtigt, at vi af og til fra Rom hører ting, der virker uforståelige på os, også ting, som vi må tage afstand fra. Men kender pater Lange den sammenhæng, hvori paven har fremsat sin udtalelse? Kender han noget som helst til italienske værnepligtsforhold? (Talen blev jo holdt til italienske værnepligtige.) Og kan pater Bent Lange tillade sig, kun fordi han måske har set sig gal på værnepligten, at sætte værnepligt for unge mænd lig med voldtægt af unge piger??

Hans Esmark stud. theol.
Würzburg
(premierløjtnant af reserven)

29 ÅR EFTER HIROSHIMA
KRIG OG SAMVITTIGHED

I Katolsk Forum nr. 2 var der et læserbrev fra Bent Lange SJ, »Gavner militærtjenesten?« Det er et meget skarpt indlæg, som ætser sig ind i bevidstheden, og som man ikke kan frigøre sig for, selv om man muligvis har hørt noget lignende før. Læseren spørger måske sig selv: Skulle du hellere vælge det nemme at tie stille og ikke rode dig ind i noget? Men spørgsmålet er brændende aktuelt og kræver i virkeligheden en indgående drøftelse, selv om det absolut ikke er første gang, det diskuteres. Bent Lange synes da også at efterlyse en debat, der går mere i dybden.

Først pavens udtalelse: For så vidt den er rigtigt citeret, må man nok erkende, at den er uheldig og beklagelig, men det bør ikke glemmes, at også paven er et menneske, som kan være forkert underrettet og tage fejl i almene aktuelle anliggender. Det er umuligt, at hvert ord, han siger, kan være vejet på en guldvægt.

Soldaterlivet former sig desværre uden tvivl i mange tilfælde, som af Bent Lange skildret. Jeg selv kan ikke komme med et drastisk supplement, da jeg havde det forholdsvis godt under min værnepligt, selv om jeg ikke var ligefrem begejstret.

Det må især være den påtvungne tjeneste, som får de dårlige egenskaber til at udfolde sig. Det samme kan naturligvis også gøre sig gældende under andre forhold, især når der er tale om tvang, f. eks. på skoler, ungdomshjem o. lign. Der er vistnok sket en betydelig ændring til det bedre i befalingsmændenes holdning over for de indkaldte, og for så vidt kan man sige, at den disciplinære side af militærtjenesten godt kunne være præget af humanitet, hvis begge parter var indstillet derpå. Det behøvede ikke at være en slavetilværelse som i fortiden.

Det minder om den tvungne skolegang. Mange børn og unge har utvivlsomt, særlig før i tiden, følt den som et åg. Men der har også været andre, som har haft vilje og lyst til at lære noget, og hvis så også læreren har haft den rette indstilling, er resultatet naturligvis blevet godt. Det er ikke altid værst at indordne sig under et system.

Noget andet er, at det naturligvis er ganske uretfærdigt, at nogle unge skal ofre en betydelig del af deres bedste år på et foretagende, som kun de færreste kan gå ind for, og uden normal løn, mens andre går fri. De burde i det mindste have fuld økonomisk kompensation, og det burde være frivilligt.

Alt dette er imidlertid ikke sagens kerne. For de allerfleste militærnægtere drejer det sig i første række ikke om modvilje mod den tvungne værnepligt, men om at gå imod strømmen og hævde sin overbevisning end at følge flertallet.

Jeg har aldrig kunnet forstå, at militærtilhængerne til hver en tid beskylder militærnægterne for fejhed. Efter mine begreber kræver det betydeligt mere mod at gå imod strømmen og hævde sin overbevisning end at følge flertallet.

Jeg har kendt adskillige civilværnepligtige, f.eks. udstationerede på det hospital, jeg var ansat ved gennem en lang årrække. Det var ikke skræmte unge mænd, som krøb i skjul for lidt modgang, men tværtimod folk med en mening og holdning, de ikke ville fravige.

I det hele taget forekommer det mig, at man godt kunne undgå at tillægge hinanden dårlige motiver. Det skulle være muligt at drøfte problemet på et sagligt plan. I samme nummer af Katolsk Forum erkender Jens Møller i et interview, at der inden for Kristeligt Folkeparti er adskillige pacifister, som altså ikke er tilhængere af den NATO-politik, partiet officielt tilslutter sig. Man går altså ud fra, at folk med et kristent grundsyn godt kan samles i et parti, selv om de har indbyrdes afvigende meninger f.eks. om militærspørgsmålet.

Sagen var jo nok lidt enklere i gamle dage, da man så at sige stod lige over for den angribende part. Man må have lov til *direkte* at forsvare sig selv og andre, altså ved at ramme netop ham, som overfalder os, idet angriberen i så fald må bære ansvaret for sine egne handlinger. Om man derimod kan være med til kollektivt at dræbe andre mennesker, selv om den stat, de tilhører, er den angribende part, er straks mere betænkeligt. I det hele taget er det vel, som udviklingen i vore dage går, ofte et spørgsmål, hvor langt man i sin samvittighed kan være bundet til statens afgørelser, da regeringernes dispositioner i stor udstrækning beror på hensynet til politiske dele.

Det må være uforeneligt med et kristent livssyn at kunne acceptere moderne krigsførelse. Når krig udvikler sig til alles kamp mod alle, til ødelæggelser og djævelskab af uanet omfang, til en indgriben i naturens gang, en udslettelses-, sygdomsfremkaldende og lemlæstelseskampagne over for nulevende og fremtidige levende, er vanviddet totalt.

Bogen »Samvittighed forbudt« (Gyldendal, 1962) er en brevveksling mellem den tyske forfatter Günther Anders og den amerikanske pilot Claude Eatherly, som gav signalet til nedkastningen af den første atombombe over Hiroshima i 1945, og som senere pintes af skyldfølelse og gik glødende ind for afskaffelsen af atombevæbning. Krigsforbryderen Eichmann og Claude Eatherly stilles her op som modsætninger. Eichmann, der påstod, at han kun havde adlydt ordre og bare var en lille tap i det store maskineri, Eatherly, der i handlingsøjeblikket næppe vidste, hvad han gjorde, men som dog erklærede sig skyldig. Og i bogens forord skriver Robert Jungk: »I morgen – såfremt vi overhovedet oplever i morgen – vil atomoprustningens mænd og deres masseordsmatematik blive fordømt for verdenshistoriens domstol nøjagtig som Hitler og hans doktriner, som hele verden nu regner for sindsforvirrende. Men en sådan dom kommer altid for sent. Det kan ikke opvække ofrene.«

Jens Møller siger i det nævnte interview: »At der overhovedet findes militær i verden, og at krige finder sted, er i virkeligheden fuldstændig vanvittigt og urimeligt. Men vi må være realistiske og se på situationen, som den er, og prøve at vælge den måde, som efter vor opfattelse bedst *hindrer*, at krig i det hele taget begynder.«

Godt. Et reelt standpunkt må man rejspekttere, men vi er nok nogle stykker, som tvivler på, at NATO er vejen. Så ville jeg da hellere stille mig ved siden af Helder Camara i hans praktiske arbejde for freden.

Aage Dyrkjøb

Katolske begravelse
Ring til 12 28 68

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

LANDMANDSBANKEN

Olløfyr
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER

Blikkenslagermester
aut. gæs-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7820 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

H. S. FRIIS

Mølmester
Mølleparken 40, Bagsværd
Telf. 98 38 35

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Flolatræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
SPRINKLERANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eff. A/S

Frederiksborggade 22
København K
Telefon *13 23 14

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 108 . 8260 Arhus
TELF (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

NÆSTE UGE:

Nordisk pastoralt møde i Osnabrück

Af P. Grégoire O.P.

Biskop Martensen har allerede flere gange i sin »Orientering fra biskoppen« omtalt bispekonferencens forestående møde, som finder sted i februar i Osnabrück. Alligevel kan det være nyttigt her i bladet, hvor der er større plads til rådighed, at fortælle lidt nærmere om dette vigtige møde.

De otte nordiske biskopper (biskopperne af Helsinki, København, Oslo, Reykjavik og Stockholm og de apostolske vikarer fra Trondheim og Tromsø samt biskop Suhr) udgør tilsammen den såkaldte »nordiske bispekonference«, som regelmæssigt træder sammen ca. to gange om året for at drøfte de fælles problemer. Et officielt referat af disse møder udsendes for øvrigt hver gang, bl.a. i Katolsk Forum. Det er værd at understrege, at bispekonferencen ikke - som nogle måske ville antage - udelukkende fortaber sig i administrative og organisatoriske og økonomiske problemer, men at halvdelen af tiden tværtimod er forbeholdt en bred drøftelse af et eller andet betydningsfuldt pastoralt emne. På de seneste møder har det således været spørgsmålet om den katolske Kirkes opgave i Norden, der har været ganstand for biskoppernes drøftelser. Meningen med dette var - og er for øvrigt stadig - at biskopperne derigennem for det første over for sig selv og i fællesskab ønsker at præcisere deres konkrete opgaver og at prioritere dem i forhold til vor aktuelle situation her i Norden, - og for det andet, at de muligvis senere vil udsende et eller andet brev, som de tidligere har gjort det, f.eks. om abortproblemet.

Imidlertid har paven nu indkaldt til en tredje bispesynode (1969, 1971 og nu i september 1974), en forsamling på lidt over 200 kardinaler og biskopper - deriblandt en repræsentant for den nordiske bispekonference, denne gang biskop P. Verschuren (Helsinki) - som gennem sit arbejde en måned i Rom skal rådgive og bistå paven i hans tunge opgave som den katolske Kirkes øverste hyrde. Den omtalte bispesynodes sekretariat har som hovedemne for synodens næste møde angivet »Evangelisering af verden af i dag«, og et omfattende spørgeskema er sendt til bispekonferencerne om dette emne. For de nordiske biskopper var det i denne forbindelse naturligt at koncentrere deres fælles arbejde om emnet set ud fra en nordisk synsvinkel. »Evangeliseringen« er jo en af Kirkens store og vigtige (vigtigste?) opgaver.

»Evangeliseringen«, kaldet til at »evangelisere«, til at forkynde det glade budskab, er imidlertid en fælles opgave i Kirken. Dette skal forstås både som en opgave, der simpelt hen er fælles for alle kristne i kraft af deres dåb, - og som en opgave, der ifølge sit væsen kun kan gennemføres i fællesskab. Dels naturligvis, fordi det er mere praktisk, men især fordi evangeliet er et budskab om kærlighed til Gud og til medmenneskene, dvs. et budskab om tros-, kærligheds- og livsfællesskab, og man kun kan vidne om og forkynde noget, man selv ærligt forsøger at leve op til. - Eftersom dette er både sandt og fundamentalt, er det en umulig tanke, at det skulle være biskoppernes opgave alene at drøfte og løse spørgsmålet om evangeliseringen ...

Det er ganske vist dem, der er apostle-nes efterfølgere og Kirkens hyrder, men Kirken er alle kristne, og Kirken er et levende legeme, hvor de enkelte lemmer hver for sig må være sig det fælles liv og det fælles kald bevidst og følgelig hver på sin måde må engagere sig personligt i det fælles virke. Derfor har Vatikanet sat en bevægelse i gang, som endnu lantfra har nået sin yderste grænse, men som allerede har ført til indførelsen af eller forsøg på at indføre forskellige samarbejdsformer og -organer (her i landet bl.a. i form af præsteråd, menighedsråd og pastoralråd).

Det var formentlig med denne udvikling som baggrund, at biskopperne på deres sidste møde i september 1973 i Trondheim besluttede, at de på deres næste møde - dvs. nu i februar 1974 - ville fortsætte deres drøftelser af »Evan-gelisering...« i samarbejde med et antal præster, ordenssøstre og lægfolk, - nær-mere betegnet i alt 32 mennesker for-uden biskopperne selv.

Der er ikke tale om, at disse 32 men-nesker tager del i den egentlige bispe-konference, som ifølge sagens natur er ... biskoppernes konference! Hensigten er, at de under mødets første fase pri-mært skal hjælpe biskopperne med at videreføre deres allerede godt begyndte overvejelser, og at de sekundært skal bi-stå dem med forberedelsen af bispesynoden i Rom til efteråret. Der er da heller ikke tale om en virkelig repræsentativ forsamling, idet disse 32 mennesker er udpeget på forskellig måde enten ved en udnævnelse foretaget af bispekonferen-cen selv (mødets dirigent, pressereferen-ten, arrangøren af liturgien, sekretæren, centralkommissionen) eller ved en ud-nævnelse foretaget af den lokale biskop og i enkelte tilfælde ved valg foretaget inden for et eksisterende råd. Der er altså ikke tale om, at forsamlingen kom-mer til at træffe beslutninger, som enga-gerer andre end deltagerne selv (i en vis modsætning altså til den danske synode på Nyborg Strand i 1969). Det drejer sig simpelt hen om, at biskopperne råd-fører sig med 32 rådgivere, som de efter bedste evne har valgt på en sådan måde, at så mange kategorier af de nordiske katolikker som muligt er repræsenteret iblandt dem. Det behøver vel næppe at understreges, at det - så vidt vides - er første gang (ikke bare siden reformatio-nen, som man i mange tilfælde plejer at sige (!), men første gang i det hele taget), at der holdes et nordisk katolsk møde, hvor ikke bare biskopper eller præster, men alle kategorier af katolikker fra de fem lande, mødes på lige fod?

For Danmarks vedkommende er ud-peget Ib Andersen som mødets dirigent, pater P. Grégoire som sekretær for bispe-konferencen, pater Grochot som sagkyn-

dig, hvad angår immigranter og sjæle-sorg for immigranter, assumptionssøster Anna Kristina, lektor O. Bohn, fuld-mægtig, cand. jur. J. Bredholt, mag. art., frk. E. Kieler og bibliotekar, fru E.-M. Lebahn samt fru E. Cambell som mødets sekretær.

Mødet, som får den officielle beteg-nelse »Nordisk Pastoral Møde«, afhol-des i dagene 20.-24. februar, og i umid-delbar tilslutning til det følger den egent-lige bispekonference i dagene 24.-28. februar 1974.

Man kan måske undre sig over, at dette møde afholdes uden for Norden. Bispekonferencen plejer ellers at mødes i de forskellige nordiske lande på skift. Imidlertid har Ansgar-Werk i bispedøm-met Osnabrück allerede længe ønsket at være vært for den nordiske bispekon-ference. Osnabrück har gennem 3 århun-dreder, før genoprettelsen af den katol-ske Kirke i Norden, officielt haft ansvar for »de nordiske missioner«, og bispe-dømmet opretholder - især gennem sit Ansgar-Werk, som vi kan takke for me-gen effektiv og broderlig støtte - en nær kontakt med os. I år har man så meget gavmildt tilbudt at huse såvel den egentlige bispekonference med »Nordisk Pastoral Møde«, et tilbud, vi med tak har taget imod. Møderne vil altså blive afholdt en lille halv snes kilometer fra Osnabrück i et meget velindrettet »Bil-dungshaus« med en smuk beliggenhed lige i skovbrynet til Teutoburger Wald. Begge møder bliver naturligvis rent nor-diske, men på grund af vanskelighederne med islandsk og finsk bliver det offici-elle sprog tysk - i hvert fald for ple-narforsamlingens vedkommende. Hvad gruppearbejdet angår, vil der sikkert blive talt en hel del »skandinavisk«, og-så kaldet »kattegatsk«!

Siden oktober har man intenst for-beredt »Nordisk Pastoral Møde« såvel i centralkommissionen, der mødes i Kø-benhavn, som i de »nationale grupper«. Ud fra en del dokumenter (omfattende noter, redigeret af biskopperne i Trond-heim i september; betænkninger fra Fin-land, Norge og Sverige; forskellige pa-pirer fra Danmark og Midtnorge m.m.) er man nu i gang med at udkrystallisere de vigtigste spørgsmål til debatten i Osnabrück og indordne dem under to hovedemner til de to første dage. - Dette arbejde er endnu ikke færdigt, men det er allerede nu fastslået, at hovedemnerne bliver »Forkyndelse« og »Fællesskab«, og at de vil blive introduceret af hen-holdsvis generalvikar, pater P. Schmidt (Stockholm) og pater E. Dahl (Oslo).

Lige efter »Nordisk Pastoral Møde« bliver det forhåbentlig muligt her i bla-det at bringe et referat ved mødets pres-sesekretær, pater Lars Rooth (Uppsala).

Sparekassen for Lyngby og Omegn

- Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby - Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelses ordnes
Reberbansgade 37
Ålborg - Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdsgade 65 - Telf. 12 88 88
El-installatør - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gæs - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Ejner Nielsen

Kolonial - Kaffe
Absalonsgade 14 - 9000 Ålborg
Telf. (08) 12 09 71 - 12 15 58

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Eabjerg
Telefon 12 02 14

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

R.I.P.

Min kære søn, vor kære bror, svoger
og onkel,
blikkenslagermester
Hans Wolff
er pludselig taget fra os.
Horsens, den 16. januar 1974.

På familiens vegne:
Thora Wolff.
Bed for hans sjæl.

EN HERREGÅRDS- HISTORIE

Af Aage Dyrkjøb

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjæreen & Co. A/S

Malørfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougaard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

St. Josefs menighed. Dengang måtte de 25 km fra Rosenvold til Horsens naturligvis tilbagelægges i hestevogn, og samme befordring måtte den katolske sognepræst, Frederik Kerff (præst i Horsens 1878–1920) benytte, når han besøgte herregården.

Henriette Rantzau var utrættelig i sin godgørenhed mod godsets folk. Hun besøgte de syge og nødlidende og bragte dem mad fra gårdens køkken. Hun holdt syskole og søndagsskole for børnene, og ved juletid blev alle indbudt til julefest i en af slottets sale. Der sendtes julekurve med tøj og mad og kontante penge ud til alle beboere af gårdens huse. Hun var altid rede med hjælp, og det var ikke mærkeligt, at der efterhånden i næsten alle familierne fandtes en lille pige, som hed Henriette.

Efter en lang række lykkelige år på Rosenvold fulgte modgang og sorger. Lensgreve August Frederik døde 1904 og efterfulgtes af sin søn Kai, der imidlertid døde allerede 1906. Begge døtrene døde også i en ung alder.

I Stouby sogns kirkebog kan man læse:

»Død December 14., 1903. Begr. 21. Stouby Kirkeg. Helvig Christiansen f. Rantzau. Gift med Gaardejer Peter Christiansen af Gudme Sogn. Datter af Lensgreve August Frederik Rantzau og Hstr. Henriette f. Poulsen. 30 Aar. Begr. ved Sognepræsten.«

Efter sin mands død flyttede Henriette Rantzau til København og var også her meget aktiv inden for den katolske menighed. Hun fik oprettet et bibliotek i det daværende »Mariahjemmet« og passede selv bogudlånet. Også foreningslivet deltog hun i, og hun holdt i sit hjem en lang række aftensammenkomster med foredrag og selskabeligt samvær. På denne måde var hun f.eks. med til at introducere Robert Hugh Benson her i landet. Hun var et levende og interesseret menneske, til det sidste trofast mod den kirke, hun havde følt sig så inderlig knyttet til.

Hun blev jordfæstet i det Rantzauske familiegravsted på Stouby kirkegård. I kirkebogen står anført:

»Død 1913. 30. Decbr. i København. Begr. 8. Januar 1914 i Stouby. Johanne Valentine Henriette Rantzau f. Poulsen. Enkelensgrevinde. Østerbrogade 4, København, f. i København, Enke eft. den i 1904 afdøde Lensgreve August Frederik Rantzau. 69 Aar. Begr. ved Præst ved den katolske Kirke i Horsens Kerff.«

I tidligere tid indeholdt kirkebøgerne ofte farverige bemærkninger om personer og begivenheder. Nu er indførslerne naturligvis tilpasset et bestemt skema, men det er dog liv og død, det drejer sig om, bestemte højdepunkter i den menneskelige tilværelse, og igennem de nøgterne tal kommer historiens lys os nærmere.

Stedet er herregården Rosenvold på nord-siden af Vejle Fjord, over for Tredenzs, som Johannes Jørgensen engang har skrevet så smukt om. Gårdens navn hentyder til, at fru Karen Gyldenstjerne, enke efter Holger Ottesen Rosenkrantz, byggede den i 1585 til sine to sønner, som det fremgår af en inskription over hoveddøren, og der tilføjes: »Beste Gud almechtigste bevare os, at vi maa lefve udi Gudtz Frøcht. Amen.« Gården har siden 1660 været i Rantzauernes eje.

I forrige århundrede blev lensgreve August Frederik Rantzau som 6-årig ejer af Rosenvold ved sin fars død 1846. Han giftede sig 1869 med Henriette Poulsen, søster til de kendte skuespillere Emil og Olaf Poulsen. De var af beskeden herkomst, børn af postbud Hans Poulsen, men denne karakteriseres som »teaterentusiast«, så de arvelige anlæg har nok spillet en betydelig rolle. – Greveparret fik tre børn, sønnen Kai og døtrene Gerda og Helvig.

Den sidste giftede sig med sin fars kammertjener, hvad der naturligvis, ikke mindst på den tid, var usædvanligt. Det unge par fik en landejendom på Fyn, og det er den adelige gårdmandskone, der har skrevet digtet »To må man være, når livet skal lykkes«. Der er således knyttet begivenheder til disse vers, som godt kunne ligne en romantisk fortælling, men som ikke desto mindre er historiske kendsgerninger.

Grevinde Henriette Rantzau var udpræget kristeligt interesseret, oprindelig særlig i ydre missions arbejde, men efterhånden kom hun til at stå katolicismen nær og blev i 1889 optaget i kirken af den senere biskop von Euch. Optagelsen fandt sted i Horsens, og grevinde Rantzau var i mange år en trofast støtte for

MEDDELELSER

PROTEST

Protest-resolution til statsminister Poul Hartling vedrørende beskæringen af u-landshjælpen fra deltagere i Danmarks Kristelige Studenterbevægelses og Kirkeligt Arbejde blandt Lærerstuderendes møde på Roskilde Universitets center om mission og u-landsforhold.

Hr. statsminister Poul Hartling!
Regeringen og partiet Venstre har stillet forslag om en betydelig forringelse af bistanden til udviklingslandene.
Beskæringerne drejer sig om:

- 1) 40 mill. kr. fra det danske bidrag til FN's udviklingsarbejde.
- 2) 30 mill. kr. fra de danske statslån til udviklingslandene.
- 3) 45 mill. kr. fra Industrialiseringsfonden for udviklingslandene.

Undertegnede deltagere i Roskildemødet om mission og u-landsforhold ønsker herved at udtrykke vor skarpe afstandtagen fra disse beskæring. Ikke mindst protesterer vi mod beskæringerne af bevillingerne til FN's udviklingsarbejde og af danske statslån til udviklingslandene.

Sparekniven har ikke mindre end 3 gange i løbet af de sidste 2 år ramt u-landsbistanden. Dette finder vi helt uacceptabelt, især på baggrund af den overordentlig vanskelige situation, som en række ikke-olieproducerende u-lande for tiden står i.

Deres og andre politikeres henvisning til, at u-landsbistanden ikke nyder udbredt støtte i befolkningen, modsiges klart af de seneste års opinionsundersøgelser. Der er adskillige andre offentlige udgiftsposter, som har betydeligt ringere folkelig opbakning.

Vi kan som et konkret alternativ til beskæringsforslaget pege på, at beskæring vil kunne undgås, hvis man overfører en væsentlig del af indtægterne fra særtolden på u-landsproduktet kaffe til u-landsbistanden.

Vi ønsker med så stor styrke, som det er os muligt, at pege på, at regeringens holdning i denne sag forekommer os gennemført umoralsk.

De har selv, hr. statsminister, i Deres nytårstale til befolkningen understreget, at de nuværende økonomiske problemer ikke vil bevirke, at de dårligst stillede i samfundet må betale prisen herfor. Vi ønsker med denne henvendelse at pege på, at netop u-landsbistandens beskæring rammer verdens dårligst stillede hårdest af alle.

Selv uorden i et rigt lands økonomi som Danmarks kan ikke motivere, at fattige lande skal undgælde herfor.

Underskrifterne fra de deltagere i Roskildemødet, som har ønsket at støtte den, vedlægges.

Det drejer sig om 202 personer.
Roskilde, den 27. januar 1974.

STENO HOSTEL

STENO HOSTEL går nu ind i sin 11. sæson. Alt tegner til et godt og fremgangsrigt år for vor lille virksomhed, og som de tidligere år vil et eventuelt overskud gå til socialt arbejde (vi har endnu ikke haft et år, hvor vi ikke kunne aflevere et pænt beløb til forskellige formål).

Agter De Dem ikke selv til København, vil De hjælpe os meget, såfremt De vil udbrede kendskabet til STENO HOSTEL, og arrangerer De rejser for unge eller andre, der er interesserede i at bo godt og billigt i København, er STENO HOSTEL lige noget for Dem.

STENO HOSTEL har plads til 150 gæster, fordelt på sovesale med 8-12 gæster i hver, og desuden kan vi muligvis arrangere mindre rum til familier og grupper, således at samlede grupper og familier ikke deles.

Sæsonen 1974 er fra 28. juni til 11. august, og STENO HOSTEL er åbent daglig til kl. 01, dog er sovesalene lukket fra 10 til 17 på grund af rengøring.

Priser for 1974:
Overnatning m/morgenmad dkr. 20,00.
Børn 0-2 år gratis.
Børn 2-12 år dkr. 10,00.
(Børnene får naturligvis morgenmad som voksne).

Bestillinger:
Før 20. juni til STENO REJSER
Holmbladsgade 11
DK-2300 København S.
Telf. (01-27) AStA 2312.

Fra 20. juni til STENO HOSTEL
Otto Rudsvej 7
DK-2300 København S
Telf. (01) 58 05 35.

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77
Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vækselkontor i banegårdshallen
Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Svendborg Liggistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Telefon VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Tølf. (03) 88 07 59

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

J. Øvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød - Flæsk - Pålæg
En gros og en detail

OFFICIELT

MEDDELELSE FRA BISPEKONTORET

Pater Martin Drouzy, medlem af dominikanernes orden, er ophørt med at være medlem af sin orden og udøve præstegerningen.

Pater Erik Christiansen, medlem af dominikanernes orden, har bedt sine overordnede om midlertidig fritagelse for præstetjenesten.

FASTEBESTEMMELSER 1974

Askeonsdag den 27. februar og Langfredag den 12. april, der indleder og afslutter fastetiden, er i særlig forstand bodsdag, og alle mellem 21 og 60 år er forpligtet til at give udtryk herfor ved at faste og ved at afholde sig fra kød-spiser. Denne sidste forpligtelse gælder også unge fra deres fyldte 14. år. Modtagelsen af Påskekommunionen finder sted i tidsrummet fra Palmesøndag den 7. april til Pinesøndag den 2. maj.

I denne forbindelse bør også understreges, hvor vigtigt det er at modtage bodens sakramente som forberedelse til Påskekommunionen. Dette års fasteindsamling går til fordel for tørkeramte sultne børn.

De foreskrevne fastebestemmelser udgør et mindstemål. Enhver katolik må føle sig udfordret til af eget frie initiativ at finde andre midler, hvorved han kan markere fastetiden og pålægge sig selv afkald og sparsommelighed for derved at kunne give til andre mennesker, der er i nød.

REJSETILBUD

PÅSKEREJSE TIL BENEDIKTINER- ABBEDIET FONTGOMBAULT I MIDTFRANKRIG

Atter i år vil Una Voce Scandia arrangere en påskerejse til benediktiner abbediet Fontgombault, hvor der vil blive lejlighed til at deltage i alle officier og messer under opholdet, der påregnes at vare fra onsdag aften den 10. april til onsdag morgen den 17. april. Afrejse formentlig fra Kastrup Lufthavn onsdag

middag 10/4, hjemkomst til Kastrup onsdag aften 17/4. (Evt. vil den sidste dag kunne tilbringes i Paris.) - Priser for rejse og ophold er afhængigt af deltagertal og indkvarteringsforhold. - Som de andre år vil hele liturgien være gregoriansk, og abbediet har tilladelse til at benytte den tridentinske ritus.

Eventuelle interesserede bedes uden tøven henvende sig til Niels Rosendal-Hansen, Maglekildevej 6, 6. sal, 1853 København V., telf. 22 03 59, da der er stærk rift om pladserne i Fontgombault.

D. K. K. F.

Møderne om Kvinden i Kirken fortsætter i Centret på Worsåesvej 5 (bag Radiohuset): Torsdag den 28. februar kl. 20. Derefter den 2/4 og 2/5.

Da komiteen for kirkedagene i Haslev (7.-12. juli 1974) på opfordring har besluttet at indlægge kønsrolledebatten i DK-74, går møderækken nu videre som forberedelse hertil.

Alle interesserede er velkomne.

Danmarks Katolske Kvindeforbund

D.K.K.F.'s LEGATER

Danmarks katolske Kvindeforbund administrerer to legater:

1) *Trødrådhusfond-legatet*, der skal anvendes til sommerophold for ubemidlede katolske småpiger under katolske forhold.

2) *Restauratør Krogh og hustrus legat*, der yder støtte til katolske pigers og drenges ferieophold.

Ansøgninger indsendes til fondens sekretær:

*Eva Jantzen,
Røntoftevej 4,
2860 Søborg,*

inden 1. marts 1974.

SEKRETÆR

SEKRETÆR SØGES

Det økumeniske center, Skindergade 22, København, søger en halvdags-sekretær til selvstændigt pionerarbejde.

Ansøgning sendes til bestyrelsen.

Oplysninger om stillingen kan fås på 14 59 49 hos fuldmægtig Birte Andersen.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 17/2: 6. alm. Søndag: Jer. 17, 5-8. - Salme 1,1-2. 3. 4 og 6. (R: Salme 39 (40), 5a: Salig den mand, der sætter sin lid til Herren). - 1. Kor. 15,12. 16-20. - Lk. 6,17. 20-26.
Mandag d. 18/2: Jak. 1,1-11. - Mk. 8, 11-13.
Tirsdag d. 19/2: Jak. 1,12-18. - Mk. 8, 14-21.
Onsdag d. 20/2: Jak. 1,19-27. - Mk. 8, 22-26.
Torsdag d. 21/2: Jak. 2,1-9. - Mk. 8, 27-33.
Fredag d. 22/2: S. Petri Stol: 1. Pet. 5, 1-4. - Salme 22 (23), 1-2. 3-4. 5. 6. (R: 1). - Mt. 16,13-19.
Lørdag d. 23/2: Jak. 3,1-10. - Mk. 9, 2-13.

Søndag d. 24/2: 7. alm. Søndag: 1. Sam. 26,2. 7-9. 12-13. 22-23. - Salme 102 (103), 1-2. 3-4. 8 og 10. 12-13. (R: 8a). - 1. Kor. 15,45-49. - Lk. 6,27-38.
Mandag d. 25/2: Jak. 3,13-18. - Mk. 9, 14-29.
Tirsdag d. 26/2: Jak. 4,1-10. - Mk. 9, 30-37.
Onsdag d. 27/2: ASKEONSDAG: Joel 2,12-18. - Salme 50 (51), 3-4. 5-6a. 12-13. 14 og 17. (R: Forbarm dig over os, Herre, thi vi har syndet). - 2. Kor. 5,20-6,2. - Mt. 6,1-6. 16-18.
Torsdag d. 28/2: 5. Mos. 30,15-20. - Lk. 9,22-25.
Fredag d. 1/3: Es. 58, 1-9a. - Mt. 9, 14-15.
Lørdag d. 2/3: Es. 58, 9b-14. - Lk. 5, 27-32.
Søndag d. 3/3: 1. Søndag i Fasten: 5. Mos. 26,4-10. - Salme 90 (91), 1-2. 10-11. 12-13. 14-15. (R: Vær hos mig, Herre, i trængsler). - Rom. 10,8-13. - Lk. 4,1-13.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 17/2: 6. alm. Søndag. - (Hebd. II).
Mandag d. 18/2: Ferialdag.
Tirsdag d. 19/2: Ferialdag.
Onsdag d. 20/2: Ferialdag.
Torsdag d. 21/2: Ferialdag. - Eller: S. Petrus Damiani, biskop og kirkelærer. (23/2).
Fredag d. 22/2: S. Petri Stol.
Lørdag d. 23/2: S. Polycarp, biskop og martyr. (26/1).

Søndag d. 24/2: 7. alm. Søndag. - (Hebd. III).
Mandag d. 25/2: Ferialdag.
Tirsdag d. 26/2: Ferialdag.
Onsdag d. 27/2: ASKEONSDAG. - Faste- og abstinensdag. - (Hebd. IV usque ad Sb. incl.).
Torsdag d. 28/2: Ferialdag.
Fredag d. 1/3: Ferialdag. - Kvindernes internationale bededag.
Lørdag d. 2/3: Ferialdag. - Som ihukommelse af Den salige Karl den Gode kan denne kirkebøn (som nedenfor) læses i st. f. ferialdagens.
Søndag d. 3/3: 1. Søndag i Fasten. -

Den salige Karl den Godes kirkebøn:
Almægtige og barmhjertige Gud, du som ville smykke den salige fyrste Karl, der brændte af nidkærhed for at hævde retfærd, med martyriets herlighed, giv os ved hans beskyttelse og forbillede således at øve retfærdighed i alt, at vi må opnå det evige liv. Ved vor Herre.

RADIO OG TV

KATOLSKE GUDSTJENESTER
I RADIO OG FJERNSYN
Søndag den 24. februar kl. 10,00 transmitterer fjernsynet messen i Sankt Michaels Kirke i Kolding. Celebrant og prædikant: Pastor Georg Bertling.
Søndag den 24. marts kl. 17,00 transmitterer radioens program 1 messen i Sankt Josephs Kirke i København. Celebrant: Pater Johs. Simons S.J. Prædikant: Monsignore Knud Ballin.

OPRÅB

En ungdomsgruppe i Brønshøj har siden årsskiftet arrangeret en række ungdomsmesser i Sct. Antoni kirke. Den nyopførte kirke er, også til dette formål, ganske udmærket og giver gode forhold.

Vi indbyder derfor nu alle unge til at møde op søndag den 17/2 1974 kl. 14,00. Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj. (Buslinie 5 og 8).

SLUT OP om dette initiativ og på gysyn!

Ungdomsgruppen

BLOMSTERDAG

Fredag den 1. marts 1974 er det Blomsterdag, hvor Katolske Menighedsplejer i lighed med tidligere år deltager i salget af den kønne hvide marguerite til 50 øre.

Da en stor del af vort arbejde afhænger af de penge, vi får indsamlet på Blomsterdagen, gælder det om at få solgt så mange blomster som muligt.

Det sidste år har det knebet med at få sælgere. Derfor beder vi Dem indtrængende om at sælge blomster en time eller et par timer fredag den 1. marts.

Til hjælp for vore specielle formål (godkendt af justitsministeriet):

Social rådgivning,
Børne- og ungdomsarbejde,
Afholdelse af børne-, ungdoms- samt mødrelejre.

På forhånd tak for Deres hjælp

Bente Nygaard Hansen,

Katolske Menighedsplejer, Bredgade 69A, 1260 Kbhvn. K. Telf. (01) 15 23 03 mellem kl. 14 og 17.

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 31. august 1974

8 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1380,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 1050,-

Valfartspræst: Pater G. GOMMANS

Læge, sygeplejersker, samaritler medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchevøj 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priiserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

INGEN RØG UDEN ILD

En film om politisk gangstervælde

Efter filmen om det politiske mordforsøg på præsident Charles de Gaulle har vi haft Danmarkspremiere på André Cayattes sidste film om det politiske gangstervælde i Frankrig. Og ligesom den politiske morder potentielt er til stede i enhver, kunne »Ingen røg uden ild« udmærket være foregået hvor som helst, der er politikere, der kæmper for at beholde deres magtstilling. Hvis udviklingen fortsætter, som den gør, ender det såmænd også med, at den slags kan finde sted her i Danmark.

André Cayattes film viser på en uhyggelig måde, hvordan en politiker, nemlig en fungerende borgmester, og hans tilhængere er parate til alt for at ødelægge en politisk modstander. – Dr. Michel Peyrac (Bernard Fresson) og hans kone Sylvie (Annie Girardot) bor i Chavigny, en af Paris' omegnskommuner. Sylvie arbejder i en modetbutik. De har en tolvårig søn. En dag oprøres doktoren over et politisk mord på en ung mand. Han beslutter sig til at bekæmpe slynglerne og stille op til næste valg. Men hans modstandere, der kan sammenlignes med en hel mafia, og som ledes af Morlaix (Michel Bouquet), vil med alle midler hindre ham i at komme til magten. En dag finder Sylvie i sin brevkasse et foto fra et selskab med gruppesex, hvor hun selv er midtpunktet i den mest kompromitterende situation. Hun har aldrig deltaget i den slags, så fotografiet er forfalsket. Lægeparret trues nu med, at man vil uddele fotoet til samtlige husstande i byen, hvis han ikke giver afkald på at stille op. Michel giver

ikke efter, og skandalen bryder løs. Det hele udvikler sig efterhånden til et mareidrt, hvor en mand, fotografen, der har lavet det forfalskede billede, bliver myrdet. Michel fængsles og sigtes for mordet. Til trods for at Sylvies oprigtige veninde, Olga (Mireille Darc), hos hvem gruppesex-selskaberne fandt sted, gør alt for at hjælpe, er hun tvunget til at dække over visse personer, og sandheden afsløres aldrig helt. Michel løslades, da hans uskyld kan bevises, men må opgive sin politiske karriere, mens den kompromitterede borgmester bogstaveligt talt bliver trukket ud af valgkampen af partiets ledende mænd, der ikke ønsker offentlig skandale.

André Cayatte har skabt flere samfundskritiske film, hvoraf de kendteste vel er »Vi er alle mordere« (1952), »Før syndfloden« (1953) og »Det sorte dossier« (1955). Hans stil er yderst traditionel og nærmest uoriginal, så det er hans emnevalg, der har medvirket til den store succes, som filmene faktisk har været genstand for. I sin sidste film har han tilmed rørt ved et farligt emne, som har bragt ham de franske myndigheder på halsen. I det svenske tidsskrift »Chaplin« læser vi f.eks.: »Det er ikke svært at drage paralleller mellem filmens handling og virkeligheden i flere lande, hvad der giver filmen international betydning. Særlig stor er dog ligheden mellem filmen og en fransk skandale i 1960, som går under navnet Marovic-affæren. Det rygtes dengang, at premierminister Pompidou blev udsat for politisk afpresning ved hjælp af fotografier af hans hu-

stru i uheldige situationer. Den gemene behandling, Cayattes film er blevet udsat for, kan kun bestyrke troværdigheden af sådanne rygter. Efter ordre oppefra inddrog man først produktionspengene. Private finansierer trådte da til. Næste træk var et forbud mod at filme i offentlige bygninger. Også denne hindring forcerede Cayatte. Da filmen var klar, måtte den først ikke vises i Frankrig. Lidt efter lidt kom den dog op i biograferne, men aviser og andre nyhedsmedier måtte ikke nævne filmen. Man veg end ikke tilbage for at udøve pres på festivalledelsen i Berlin for at få forevisningen stoppet dér. Festivalledelsen gav ikke efter, hvad der tjener den til hæder.«

Filmen blev belønnet med Sølvbjørn, kritikerpris m.v. ved filmfestivalen i Berlin 1973. Med rette, for Cayatte har overgået sig selv. For en gangs skyld behandler han ikke blot et aktuelt emne, men han behandler det også på en måde, der placerer ham som en filminstruktør af format. Filmen er dødsspændende, og så virker den ærlig og nuanceret. Det er den slags film, vi alle burde se, så vort ansvar som samfundsborgere kan blive os helt klart. Vi bør ikke affinde os med politisk gangstervælde, hvor afdæmpet det end er. Det vil altid før eller senere føre vold og undertrykkelse med sig. Det er filmens store fortjeneste, at den stiller spørgsmålet, som det skal stilles. Men det er op til os at forhindre, at det bliver til virkelighed.

Kaare Osorio

5/1974

forum

katolsk

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

NOTESBLOKKEN

KARISMATISK BEVÆGELSE: ENTEN/ELLER - BÅDE/OG?

Der er i vore egne menigheder, men også i andre kirkesamfund for tiden en vis interesse for den såkaldte »karismatiske bevægelse«. Lad mig straks nævne, at den kendte franske dominikanerteolog Yves Congar på det kraftigste protesterer mod anvendelsen af ordet »karismatisk« i denne forbindelse (jfr. K.F., nr. 4, s. 9). Han mener, at dette ord ikke må reserveres visse kristne med udelukkelsen af andre. Kærligheden er i følge apostlen Paulus den vigtigste af alle karismer. Og den er givet til alle døbte. Han foreslår derfor, at man i fremtiden taler om fornyelsen i Helligånden.

Også Karl Rahner, en anden af nutidens store teologer, har for nylig ytret en vis kritik af den nævnte bevægelse. I anledning af hans 70-års dag (4. marts) har Herder Korrespondenz haft et udførligt interview med ham (februar 1974, s. 77-92). Man spurgte ham, hvilke fromhedsformer der efter hans opfattelse præger vor tid. Han svarede: »I grunden ved jeg det ikke. Men jeg kunne tænke mig, at der måske i fremtiden vil findes to arter af fromhed, som naturligvis altid står i forbindelse med hinanden og aldrig optræder så at sige i kemisk renhed. Den ene type er decideret kristelig; bønner og modtagelsen af sakramenterne er en selvfølge for den. Men den er af natur kølig og reserveret. (Rahner taler om en »vinterlig« fromhed). Den har forståelsen for ateismens problemer. Den anden type findes måske i sin rene form hos de nye entusiastiske og karismatiske bevægelser, de såkaldte »katholischen Pfingstler«. De udstråler en næsten naiv umiddelbarhed overfor Gud, en næsten naiv tro på Helligåndens virken.

Om det alt sammen er rigtig, skal vi i første omgang lade ligge. Intervieweren spør-

ger derefter: »Hvilken af de to typer burde kirken i fremtiden indstille sig på?« Rahner svarer: »Formodentlig vil begge typer vedvarende være at finde i kirken. Men jeg vil gerne understrege, at kirken pastoralt set ikke udelukkende burde støtte sig til den anden type. Den burde i sin prædiken, sin livsførelse, sine tilbud af spiritualitet for alvor også regne med den første type. Til denne type hører nemlig først og fremmest de mennesker, som er gået gennem den moderne rationalismes skærsild og helvede. Kirken burde gå ind på disse menneskers problemer og ikke udelukkende søge sin chance hos den anden type. Det forekommer mig, at vi for øjeblikket har en tendens til at trække os tilbage til vor egen ghetto. Dermed er faren givet, at kirken alene satser på disse pneumatisk-karismatiske bevægelser. Der er intet at indvende imod, at kardinal Suenens, de amerikanske biskopper eller pave Paul VI i disse karismatiske grupper ser en ny, forhåbningsfuld virken af Helligånden. Men kirken må dog overveje – mere end den har gjort indtil nu – hvordan man kan hjælpe mennesker, hvis tro er anfægtet, men som gerne vil tro. Disse mennesker kan man sikkert ikke hjælpe med en fromhed, som er særegen for den karismatiske type« (s. 91).

Vi burde også i vort eget bispedømme gøre os visse tanker om vor fremtidige pastorale strategi. Alene den interesse, som kateketundervisningen og adskillige studiekredse har mødt, viser, at ikke så få katolikker er optaget af det spørgsmål: hvorfor tror jeg egentlig? Skal man vælge mellem de to typer, kan svaret ikke være et enten/eller, men et både/og. Det ville være farligt, hvis bispeddømmets aktiviteter og publikationer kun tog sigte på den anden type.

H. Roos S.J.

PAVENS FASTEBUDSKAB

Nu er det lige ved ti måneder siden, vi har meddelt, at 1975 skal fejres som jubelår. For dette år er hovedemnerne *fornyelse* og *forsoning*. Disse ord giver udtryk for de forhåbninger, vi sætter til Det hellige År. Men disse forhåbninger vil ikke gå i opfyldelse, hvis der ikke, som vi allerede sagde den 9. maj 1973, sker en afgørende ændring i vort indre.

Nu begynder fastetiden, den tid, der i særlig grad er bestemt til vor indre fornyelse i Kristus og vor forsoning med Gud og med vor næste. I løbet af fastetiden bliver vi delagtige i Kristi død og opstandelse, når vi beslutsomt vender os bort fra synd, uretfærdighed og egenkærlighed.

Derfor vil vi i dag tale om et punkt, hvor fastetidens ånd i særlig grad kræver en ændring af os: lad os frigøre os fra vor egoistiske afhængighed af vort jordiske gods, både når vi har nok af det, som den rige Zakæus (sml. Lk. 19,8) og når vi kun har lidt som den fattige enke, som Jesus roser (sml. Lk. 12,43).

Den hellige Basilius formaner i tidens klare sprog i én af sine prædikener de rige og siger: »Det brød, som du ikke spiser op, er de sultendes brød; det tøj, som hænger i skabet, er de nøgnes tøj; de sko, du ikke bruger, er de barfodedes sko; de penge, du har låset ned, er de fattiges penge; de kærlighedsgerninger, du ikke gør, er lige så mange uretfærdige handlinger, som du begår.«

Ord som disse giver stof til eftertanke i en tid, hvor had og strid kan skyldes den uretfærdighed, som de begår, der samler skatte, medens andre intet ejer. Den kan også opstå gennem dem, der tager mere hensyn til deres egne bekymringer for morgendagen end til deres næstes nød i dag og gennem dem, der – enten af uvidenhed eller egoisme – nægter at give af deres overflod til dem, der mangler det nødvendige.

Her kan vi ikke lade være med at minde om den »fornyelse og forsoning«, som er en frugt af og gives os i den hellige messe. Når vi i fællesskab bliver delagtige i Kristi legeme, må vi oprigtigt ønske, at ingen må savne det nødvendige, selv om dette ønskes opfyldelse kræver personlige ofre, ellers ville vi være en skam for kirken, Kristi mystiske legeme, hvis lemmer vi er. Det er dette slette sindelag, som Paulus advarer korinterne imod og dermed også opfordrer os til at være på vagt overfor (sml. 1. Kor. 11,17 ff).

Vi ville forsynde os på samme måde mod det menneskelige fællesskab, hvis vi i dag ville nægte millioner af vore brødre dét, som er nødvendigt, for at de kan udvikle sig som mennesker. Kirken og dens caritative organisationer opfordrer stadig her i fastetiden de troende til efter evne at give deres bidrag til at løse denne opgave. At forkynde Det hellige År vil sige med glæde at forkynde denne offervilje, som efter Guds ønske genskaber det rette forhold i os og til os selv – og til menneskehedens store familie. Det er på denne måde, fastetiden kan blive os et pant på gengældelse fra Guds himmel; allerede i dette liv lønner Han os hundredefold – således som Kristus har lovet dem, der giver af et godt hjerte.

Vi ville gerne, at I, kære katolske kristne, gennem dette budskab skulle forstå et dobbelt ekko: ekkoet af Kristi stemme, der formanende taler til os, og ekkoet af en menneskehed, der sukkende og grædende beder om hjælp. Vi er alle: biskopper, præster, ordensfolk, lægfolk, unge og gamle – enkeltvis og i fællesskab – opfordret til at yde vort bidrag til denne fælles opgave i uselvisk kærlighed.

Af hjertet giver vi hver enkelt af jer vor apostolske velsignelse i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn.

Rom, 2. marts 1974.

INDHOLD

TRANSAMAZONICA	4
Navnet på en vej i en idéns tjeneste: den brasilianske jungle skal udnyttes, opdyrkes. Men hvad med de anvendte metoder?	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Har vore menigheder en åben dør; katolikker i Østrig udmelder sig; kamptoner i Tjsekoslovakiet; bispebrev om forsoning i Rhodesia; Peter Tantholdt Hansen i A.C.	
GAMLE NIELS	11
Hvad er det, at dø? Hvad sker der efter døden? En fremtidsnovelle	
TRÆERNE I FROSTENS TØMME	12
En billedreportage som baggrund for et digt af Kaj Munk	
LÆSERBREVE	14
Både om militærtjeneste og om katolsk blad-udgivelse	
DET »PASSIVE« KIRKEFOLK	16
Hvor meget hold er der i ligegyldigheden omkring kirkens nye organisationsformer?	
KULTUR OG FOLKELIGHED	18
Fjernsynets sex-udsendelser kræver kommentar	
GUD ELSKER EN GLAD GIVER	18
Om indsamlinger og bidrag	
ORDET I KUNSTEN	20
Referat fra Katolsk Debat i Århus	
KRISTEN DYNAMIK	20
Et ekko fra Pastoralrådets weekendkursus	
LITURGISK OVERSIGT	23
Henvisninger til de aktuelle tekster	
PETRA VON KANTS BITRE TÅRER	24
Tyskeren Fassbinders film om kærlighedens vilkår og frigørelsens problemer	
FORSIDEBILLEDET	
Sne på grene. Se vore billedsider 12 og 13	

KOMMENTAR

OM DET SPARSOMME FÆLLESSKAB

Forleden traf jeg nogle gamle bekendte i Det kongelige Teater i foyeren under pausen. Når godtfolk mødes i disse dage, glider samtalen let over på vore økonomiske problemer, thi riget fattes penge siden Chr. IV's dage og endda længe før. Alligevel havde vi altså i disse sparetider kækt begivet os i et dyrt teater. »Men«, sagde min bekendt, »hver billet koster staten 120 kr., så med de skatter vi betaler, kan vi ikke forsvare ikke at benytte os af tilbudet.« Jeg vil lade synspunktet gå videre, da jeg i Katolsk Forum har læst, at hvert nummer koster bispedømmet 20 kr., men sælges for 4! Man har faktisk ikke råd til at lade være med at abonnere.

Alligevel lurder der i os en fornemmelse af, at sådanne betragtninger nationaløkonomisk ikke holder. Hele nationen er enig om, at der skal spares. Men det fatale er, at nationen ikke alene består af klasser, men også af grupper inden for de enkelte klasser, og det hele holdes i spænding af blokke, der repræsenterer udbyttede og udbytter, samt endelig magthaverne og folket. Man må korse sig over denne struktur, der fornemmelig er bygget op på interesse modsætninger, som medfører, at hver afdeling er organiseret som en kampfront til forsvar for egne interesser. Skal man virkelig tro på dette billede af det danske samfund? Når man ser de enkelte befolkningsgruppers reaktioner på de forskellige udkast til besparelser, er man tilbøje-

lig til det! Man kan da i mistrøstige øjeblikke spørge sig selv, hvilket fællesskab der mon består i vort folk. Forståelsen af dette fællesskab er i hvert fald svindende.

Det naturlige fællesskab hviler på afstamning, sprog og miljø. Men slægtskabet overskygges af generationskløften, det sproglige fællesskab skrumper ind til at være gruppens jargon, enten kendetegnet ved de primitives sparsomme gloseforråd, klikernes modeprægede abstraktionsprosa eller de offentlige taleres gas. Hertil kommer den amerikanske invasion fra musik og sport. Miljøet, i videste forstand landets natur og kultur, synes også at skrumpes. Naturen nydes gennem bilruden, bortset fra bybolig og sommerhus, begge dele absolut private. Kulturen bydes i form af skidt og kanel gennem fjernsynsskærmen.

Når man er venlig, kalder man dette samfundsbillede for pluralistisk. Uden at vurdere erkender man blot, at sådan er det. I virkeligheden er det et hus i splid med sig selv. Dets skæbne kan læses i Mattæusevangeliets 12. kapitel.

Med mindre da, at der bag det pluralistiske samfund findes et åndeligt fællesskab, der binder stærkere sammen end ydre faktorer formår at splitte. Det er fællesskabet i Kristus, De helliges Samfund, båret og udtrykt af Kirken, med stort K. Det synes mig, som om vor vigtigste opgave i vor tid er at pleje og fremme dette fællesskab.

Georg Heggum

TRANSAMAZONICA

FREMSKRIDT PÅ BEKOSTNING AF MENNESKETS VÆRDIGHED?

Den mellemste Amazonflods leje og dens tilløb i det nordvestlige Brasilien udgør jordens største jungleområde. Den brasilianske stat udfører her en enestående pionerindsats ved systematisk at begynde at udnytte, opdyrke og bebygge dette område. De menneskelige problemer, som er opstået, bl.a. med de talrige indianerstammer, som i disse vidtstrakte urskove har fundet et sidste tilflugtssted, – man regner med, at disse indianere er 120.000–150.000 i antal, – skal behandles i det følgende. Dermed vil vi ikke sætte spørgsmålstegn ved udnyttelsen af Amazona-området. Men den burde gennemføres med andre metoder. Den brasilianske jesuit E. Schwade arbejder ved indianermissionen i Diamantino og er eksekutivsekretær i det indianerråd, som blev nedsat af den brasilianske bispekonference.

Af E. Schwade og C. Queteschiner,
Diamantino

Vejbygning er det store slagord i Brasilien i dag. Vejbygningsmaskiner af den mest moderne type rykker Amazon-området op mod rødderne og æder sig stadig dybere ind i det hidtil uberørte land. Her bygges »Transamazonica«, som fra Recife i nordøst til den peruanske grænse i vest kommer til at gennemkrydse landet på dets bredeste sted. Her bygges tilkørselsveje mod nord og mod syd, mod Atlanterhavet, mod Nederlandsk Guyana, mod Cuiabá i Mato Grasso, mod Brasilia, Brasiliens nye hovedstad. Man planlægger at bygge sammenlagt 130.000 km vej.

5000 arbejdere og 15.000 pionerer fra den brasilianske hær har siden 1970 bygget på »Transamazonica«, som skal skære sig gennem Brasilien med en længde på mere end 650 miles, hvor landet er bredest

Den brasilianske regering giver for tiden to grunde til dette kæmpeprojekt:

1. Den ønsker, at det skal afhjælpe befolkningsproblemet i det ufrugtbare, nordøstlige Brasilien.
2. Den vil bebygge Amazon-området, for eventuelt at forhindre ubemærket indvandring fra nabolandene eller andre stater.

Utvivlsomt indebærer dette vejbygningsprojekt et stort skridt fremad i Brasiliens udvikling. Men hvem betaler dette fremskridt, og med hvilken valuta?

Indianernes oprindelige hjemstavn

Amazonas er mange indianerstammers oprindelige hjemstavn. Især i løbet af de sidste årtier flyttede mange oprindelige indbyggere stadig dybere ind i de tætte skove for at undfly civilisationen, som rykkede stadig nærmere. Ved bygningen af »Transamazonica« og dens biveje bliver der grebet ind i vore røde brøders sidste livsrum og indianerne udleveres skånselsløst til den »civiliserede« befolk-

ning og dens luner. Det er ikke først og fremmest etnologerne, dem der kender indianerne eller de erfarne missionærer, som ved vejbygningsarbejdet først kommer i kontakt med de hidtil kendte indianerstammer. Det er arbejderne med deres maskiner, som forestiller sig indianerne som »vilde« og ved et sammenstød ikke sjældent griber til våben.

Men selv om kontakten mellem de oprindelige indbyggere og arbejdere forbliver fredelig, betyder dette ikke desto mindre dødsdommen for mange indianere. De dør ikke af arbejdernes skud, men af de sygdomme, som arbejderne bringer med sig ind, hvilket for dem betyder en endnu mere elendig, en endnu mere ubegribelig skæbne. En enkel influenza, for eksempel, får for en indianer med sikkerhed dødelig udgang, hvis han ikke straks får medicinsk hjælp. Og hvad sker der med dem, der klarer de første epidemier? Deres stammeopbygning bliver alvorligt skadet ved kontakten med de hvide, hvis ikke helt ødelagt. De bliver vant til at

få livsforholdene forærende og geråd-
der således i et ulykkeligt afhængigheds-
forhold til de hvide. Når arbejderne si-
den drager bort, bliver indianeren tilba-
ge, syg og sulten, ved siden af de nyåb-
nede motorveje.

Den hvide civilisations fortsatte frem-
march udrydder mange dyr på indianer-
nes jagtmarker. Mange behov, som han
overtager fra den hvide, gør ham stadig
mere afhængig af sin bøddel. Hvor en-
gang en velorganiseret stamme levede et
fredfyldt liv i enhed med naturen er fat-
tigdom og forfald draget ind.

Salget af reservaterne

Til slut mister indianerne til og med de-
res land. Det sælges ikke sjældent til stor-
godsejere. Til dags dato, forklarede for-
standeren for Notarius publicus-kontoret
i Diamantino os, har der ikke eksisteret
nogen bestemmelse, som kunne forhindre
salget af landet, som indianereservaterne
lå i. »Reservat« betød bare, at landet i
øjeblikket er reserveret de derboende in-
dianere, men ikke, at det ikke kunne
sælges.

Følgende to eksempler bekræfter dette.
Parsi-stammen havde den første længe-
re kontakt med de hvide i begyndelsen
af vort århundrede. En stærk paternatis-
me indgav dem den tro, at de hvide sik-
kert sørgede for dem. Men pludselig
overlod man dem til deres skæbne. Om-
kring 1960 blev der desuden bygget en
vej, som går lige over den plads, hvor
Parsi havde begravet deres døde. For
indianerne indebar dette tabet af livet
efter døden. I dag kæmper Anchieta-
missionen for, at denne stamme – som
ved raseringen af deres stammeopbygning
og trosforestillinger er skrumpet ind til
stor elendighed – skal overleve.

Surium-stammen er et andet eksempel.
Man var ikke blevet færdig med at gøre
den fredeligt indstillet, førend et byg-
ningsforetagende begyndte at bygge boli-
ger for hundredevis af familier på india-
nernes mark. De så sig frataget deres om-
råde fra den ene dag til den anden. De
må springe over en kulturudvikling på
5000 år og vegeterer sig frem som stadigt
mere forkomne sociale tabere midt
iblandt nybyggerne. Den statslige myn-
dighed til indianernes beskyttelse FUNAI
(Fundação Nacional do Índio), som
egentlig skulle sætte en stopper for disse
misforhold, er så hjælpeløs som tænkes
kan. Som følge af et indviklet bureau-
krati udmærker den sig med groft ukend-
skab til indianernes virkelige situation og
problemer. En, der havde kendskab til
indianerne, spurgte ved en offentlig kon-
ference FUNAI lige ud: »Hvad kan man
vente sig af et organ som FUNAI, som
bliver ledet af generaler, som nok for-
står sig på kanoner, men ikke på indiane-
re?« De talrige og smukke love til india-
nernes beskyttelse har således praktisk
taget mistet deres værdi. De er blot tomme
ord.

Den katolske mission har derimod øget
sine anstrengelser for at indianerne skal
leve under menneskeværdige forhold. For
at komme ud af sin isolation og udar-
bejde et passende aktionsprogram med
henblik på spørgsmålets rækkevidde, har
de forskellige indianermissioner sluttet
sig sammen og dannet »Missionsrådet for
Indianerne« (Conselho indigenista mis-
sionário = CIMI), som i dag er tilsluttet
den brasilianske bispekonference.

Det viste sig i sandhed snart, at det er
svært at finde en fælles linie. Problemet
ligger i, at der blandt de ansvarlige for
indianermissionen findes to retninger,

hvis hensigter faktisk er uforenelige.

Den ene ser samtalen med de ledende
kræfter i regeringen og næringslivet som
den eneste mulighed for at redde india-
neren og i bred almindelighed at løse
Brasiliens problem. Men disse går ved
planlægningen af deres foranstaltninger
ud fra de statistiske beregninger af brut-
tonationalproduktet, som er deres eneste
målestok for forbedring af Brasiliens ud-
vikling. Spørgsmålet om, hvorvidt brut-
tonationalproduktet under alle omstæn-
digheder skal vokse, må derimod på in-
gen måde tages op i samtalen, hvis man
vil undgå at fremstå som landsforræder.

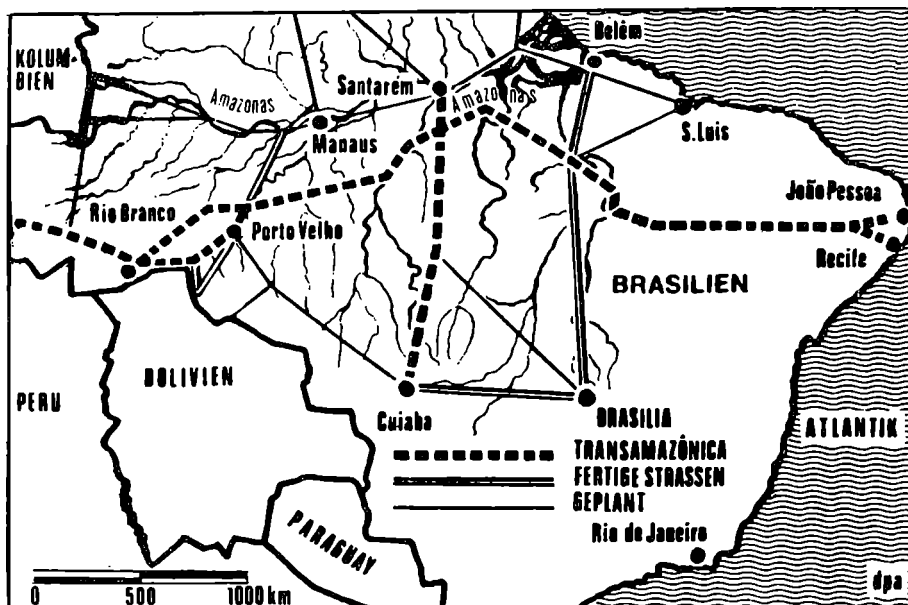
Den anden retning kæmper for men-
neskets fuldstændige udvikling uden hen-
syn til en politik, der er indstillet på en-
sidig materiel fremgang. Biskopper som
Dom Helder Camara, Dom Antonio Fra-
goso, mine personlige venner Dom Tho-
mas Balduino, Dom Pedro Casadigo såvel
som vor biskop Henrique Froelich og andre
står som tjenere midt i deres folk. De
spørger ikke, om det hindrer
»fremskridtet«, når de forsvarer retten
for de små i samfundet. Det bekymrer
dem slet ikke, om det afsløres, hvad der
i virkeligheden ligger bagved rigdommen
hos et regeringsmedlem, når de blot ved
hjælp af samfundsvidenskabelig forsk-
ning afslører folkets fattigdom og nød i
hele dens udstrækning. De ser i første
instans deres opgave i kirkens kritiske
og profetiske sendelse, uden at lade sig
slå ud af kirkens hæmmende aktioner.

Den antropologiske linie

De indianermissionærer, som tilhører den
anden retning, vil lade sig lede i deres
arbejde af grundsætninger fra antropo-
logernes forskningsresultater. Disse mænd
som i årevis lever sammen med indianer-
ne for at lære af dem, åbner nye veje for
os: ikke at gøre et afhængigt, med min-
dreværds- og andre komplekser behæftet
menneske ud af indianeren, men lede
ham til den selvstændighed, som kan
modstå civilisationens fremstormen – og
som fører til at give indianeren mulig-
hed for, ikke at bytte sin kultur med
vor, men at videreudvikle den og leve
et liv, som svarer til hans egenart, side
om side med den hvide.

Denne antropologiske linie blev ført
ud i livet af »Jesu små Søstre« (Charles
de Foucauld) blandt Tapirapé-indianer-
ne og i vor Anchieta-mission. 1970 ud-
arbejdede P. Adalberto Holande Petreira
på grund af et stadigt større behov »an-
tropologiske retningslinier« for arbejdet
blandt indianerne. De blev snar: opfat-
tet som vejledende for andre indianer-
missioner, så at »Missionsrådet for In-
dianerne« (CIMI) besluttede at udgive
dem i ensartet udgave til alle missioner.

fortsættelse følger

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Er kirken en forening til gensidig beundring?

Der findes alt for mange mennesker – især unge – som i dag er offer for narkotika, afsporet sexudfoldelse, alkoholisme eller kriminalitet. De er i alvorlig nød, og mange af dem ved det. De bør derfor hjælpes, og hvis der er nogle, som har et særligt ansvar her, er det netop os kristne. Spørgsmålet er blot, om vi er rede til det?

Hvordan ville vore menigheder egentlig reagere, hvis der pludselig indfandt sig hippier i stinkende tøj, bumser, prostituerede eller unge i narkorus til vore liturgiske sammenkomster? Mon ikke adskillige ville tage anstød og bede sig fritaget for at være i stue med den slags individer, der ikke forstår at tilpasse sig det pæne borgerskabs manerer! Hvis dette er tilfældet, så er det et spørgsmål, om vore menigheder overhovedet er kristne. Har vi ikke gjort vore menigheder til foreninger til gensidig beundring, hvor vor tids afvigere og sociale tabere ingen plads har?

Og dog er det netop til den slags mennesker, at evangeliets budskab skal lyde. Jesus var ikke bange for at omgås lyssky personer. Han talte toldere og syndere blandt sin omgangskreds. I synagogen i Nazareth proklamerede han tilmed profeten Esajas ord: »Herrens Ånd er over mig, fordi han salvede mig, at jeg skal gå med glædesbud til fattige. Han sendte mig for at udråbe for fanger, at de skal få frihed, og for blinde, at de skal få deres syn, for at sætte fortrykte i frihed, og udråbe et nådeår fra Herren.«

Håb for prostituerede, narkomaner og kriminelle?

Stillet over for syndefulde eller afsporede unge mennesker er to holdninger mulig: Enten ser man ned på disse stakler; de er ikke alene ubehagelige, men også besværlige, så dem vil man helst være fri for og holde lidt på afstand. Eller også ser man i disse stakler mulige og derfor kommende medlemmer af gudsriget. De er trods alt – ligesom enhver af os – elsket af Gud. Så derfor er det ikke rigtigt, når man hævder, at vi ikke har noget tilfælles med dem. Vi har netop Guds grænseløse kærlighed til os mennesker tilfælles. Hvis ikke det kan samle os og forpligte os over for hinanden, så er der ikke nogen fremtid for os. Så fortsætter vi med at være bange for hinanden, dvs. med at reagere på det psykologiske plan.

Men måske er det slet ikke her, hunden ligger begravet. Måske holder vi dem

på afstand, fordi vi ikke har noget håb til dem. Har Paulus ikke sagt: »Ved I ikke, at uretfærdige ikke skal arve Guds rige? Far ikke vild! hverken utugtige eller afgudsdyrkere eller ægteskabsbrydere eller de, der lader sig bruge til unaturlig utugt, eller de, der øver den, eller tyve eller havesyge, ingen drankere, ingen æreskændere, ingen røvere skal arve Guds rige.« Jamen, hvad så? er disse mennesker da fortabte? Paulus giver selv svaret i næste sætning: »Og sådan har nogle af jer været,« skriver han til menigheden i Korint, »men I lod jer aftvætte, ja I blev helligede, ja I blev retfærdiggjorte ved Herren Jesu Kristi navn og ved Guds Ånd.«

Så er der altså håb for prostituerede, narkomaner og kriminelle. Forudsat at de hører budskabet om Jesu tilgivende kærlighed og Helligåndens nyskabende kraft og tager imod det i tro. Dette forudsætter igen, at vi kristne virkelig tror på fornyelsens mulighed.

Den »overvældende magt i os«

Tror vi kristne derfor virkelig på Pauli ord at »det er den samme vældige styrkes indgriben, hvormed Gud Far virkede i Kristus og opvakte ham fra de døde og satte ham ved sin højre hånd i den himmelske verden«, der er virksom i os, som tror? (Ef. 1,19–20). Det er troen på denne »overvældende magt i os«, som fik David Wilkerson til at påbegynde sit kristne arbejde blandt New Yorks bandede medlemmer. Han var overbevist om, at miraklernes tid ikke er forbi. De erfaringer man har gjort i »Teen challenge«, burde overbevise os alle om, at Herren ved et vældigt og øjeblikkeligt indgreb kan befri mennesker fra alle slags laster og gøre dem til sine disciple. (Læs herom i bogen »Korset og springkniven«.)

Hvis vore menigheder virkelig ønsker fornyelse, er der næppe nogen bedre vej at gå, end at åbne vort hjerte for Guds kærlighed til alle mennesker – især til vor tids forkomne. Hvis også kirken svigter dem, så er alt håb ude – ikke kun for dem, som er i nød, men også for kirken selv. Så degenererer den i selvtilstrækkelighed og havner som en virkningsløs, from institution, hvor »pæne« mennesker finder sammen til gensidig beundring. Man kunne derfor ønske, at vore menigheder i højere grad tog udadvendte opgaver op. Det glade budskab skal lyde, for at vi mennesker kan opleve Guds kraft og love og prise Ham for Hans store kærligheds skyld.

K.O.

VATIKANET: To paver kanoniseres

I det hellige år 1975 vil paverne Johannes XXIII og Pius XII sandsynligvis blive saligkåret.

Rapporterne, der skal danne grundlag for den endelige beslutning om saligkåringen, er nu under udarbejdelse, og man regner med, at disse vil anbefale, at de to paver – med Johannes XXIII som den mest elskede af dem – bliver kanoniseret. Det er otte år siden, pave Paul VI gav ordre til at påbegynde den meget langvarige kanoniseringsproces for hans to forgængere i paveembedet. En sådan kanoniserings sag kræver en mængde forundersøgelser for og imod, før sagen endelig kan komme til afgørelse. Det kan i denne forbindelse nævnes, at der alene for pave Johannes' vedkommende foreligger udtalelser og erklæringer, der fylder 25 bind på hvert meller 300 og 400 sider. (K.P.)

ØSTRIG: Ud af kirken

I følge en nylig offentliggjort statistik steg antallet af udmeldelser af trossamfund i Østrig i løbet af 1972. Af de op mod 24.000, der meldte sig ud af kirken og kirkesamfundene, tilhørte de fleste den katolske kirke, men omkring 3000 kom fra den lutherske kirke og 2-300 fra andre kirkesamfund. Udmeldelserne af kirken og kirkesamfundene i Østrig er ikke nogen ny foreteelse. De har præget kirkelivet i Østrig i de seneste år og givet anledning til mange overvejelser og drøftelser. Sammenlignet med 1971 var der for 1972's vedkommende tale om en stigning i udmeldelserne af den katolske kirke på 7,2 pct. og for de evangeliske på 3,8 pct. (K.P.)

SPANIEN: Bispekommission fremhæver forsoning, forkaster shock-taktik

Den spanske bispekonferences permanente råd har dannet en komité for forsoning og kritiserede den taktik, progressive kræfter inden for kirken har brugt i det sidste års kirke-stat konflikt.

De spanske biskopper havde under deres generalforsamling i november bedt rådet analysere »de konfliktfyldte begivenheder, som anfægtede den spanske kirke« i 1973.

Disse begivenheder omfattede også demonstrationer og sultestrejker foretaget af præster i Zamora præstefængsel, hvilket satte skred i en række besættelser af kirkebygninger over hele landet til støtte for disse præster.

Dette forårsagede en voksende konflikt mellem kirke og stat, men denne konflikt blev pludselig tilsidesat som følge af snigmordet på statsminister Luis Carrero Blanco, generalissimo Francisco Francos efterfølger.

Ved dannelsen af forsoningskomiteen sagde bisperrådet, at det er nødvendigt at undersøge »de underliggende teologiske, historiske og psykologiske rødder ved de eksisterende skel hos gudsfolket i Spanien«.

Rådet sagde, at den havde »analyseret sidste års begivenheder og deres smertefulde følger, og ligeledes to begivenheder af største vigtighed: snigmordet på admiral Carrero Blanco og dannelsen af en ny regering forestået af Carlos Arias Navarro«.

Rådet sagde, at der er »et klart håb efter dannelsen af den nye regering« til trods for den stigende økonomiske elendighed i landet.

Idet rådet refererede til sidste års konflikt, sagde det: »Det er forkert at reducere det kristne budskab til – eller identificere det med politiske valg, der nogle gange er marxistisk inspireret, andre gange forsvarer økonomiske interesser eller totalitære opfattelser.« Det kritiserede også aktioner, som sætter »Kirkens enhed« på spil, såsom offentliggørelsen af bagvaskende skrifter eller »aktioner, der indebærer et uacceptabelt pres på det hierarkiske præsteskab«.

Observatører så dette som en forkastelse af den shock-taktik, der blev brugt af progressive grupper i kirken til støtte for Zamora-præsterne, hvilket var en vigtig faktor i kirke-stat krisen.

»Vi er fuldt på det rene med det store ansvar vi har, for at klargøre og stifte fred,« sagde biskopperne og tilføjede, at »vi vil være åbne over for ønsket om retfærdighed og frihed, som er drivkraften hos mange af dem, der kræver anerkendelse af folks naturlige rettigheder, men på den anden side vil vi være trofaste mod doktrinen og respektere myndighederne«.

»Temaet forsoning vil være af største vigtighed for bispekonferencen i år,« sagde biskopperne.

NORGE: Revolutionen for større menneskelighed begyndt

»En revolution til menneskeliggørelse af en verden, som hviler på kærlighed og tillid, er begyndt,« sagde den brasilianske ærkebiskop Helder Camara, da han den 10. februar modtog den alternative fredspris i Oslo. Ærkebiskop Camara, der af mange grunde i løbet af de sidste år er blevet indstillet til Nobelprisen, sagde, at »Folkets Fredspris« »vil blive brugt til at fremme en ny krig uden vold, for at verden kan blive menneskeliggjort«. Den alternative fredspris var på mere end 1 million kroner og er blevet indsamlet i Tyskland, Holland, Belgien, Italien og Skandinavien.

Under pristildelingen, der fandt sted i rådhuset i Oslo, henstillede Camara

indtrængende til de forsamlede at samarbejde på tværs af grænser og religion. »Sammen kan vi overbevise regeringer om at tage menneskelige hensyn, tektonkrater om at tjene livet i stedet for døden, de militære magter om at smelte sværd om til plovskær,« sagde han. Camara, der på brystet bærer et kors af træ i stedet for guld, fortalte, at en del af pengene vil blive brugt til uddannelse af de fattige landarbejdere i det nordøstlige Brasilien og hjælpe dem til at købe deres eget land. Ærkebiskoppen bemærkede, at seks af medlemmerne i Norges storting (som vælger nobelpristagerne) har indstillet ham til nobelprisen i 1974, og fortsatte: »Jeg accepterer den alternative fredspris og fordømmer ikke Nobelprisen. Men at tage imod Nobelprisen ville for mig at se være en krænkelse af dem, der gav mig den alternative fredspris.«

Camaras indsats for Brasiliens arbejdere og fattige, så vel som hans påberåbelse af sociale og økonomiske reformer og hans modstand mod kapitalismen, har fremkaldt en voldsom modstand imod ham fra højreorienterede forretningsfolk og store jordbesiddere. Han er blevet beskyldt for at være kommunist, og hans bolig er blevet beskyttet med maskingeværrer. Offentliggørelsen af størstedelen af hans erklæringer er blevet forhindret af den brasilianske regering. (N.C.)

TYSKLAND: Ikke længere »retfærdig krig« siger tysk kardinal

Kardinal Joseph Höffner af Köln sagde for nylig i en radioudsendelse følgende:

»Selv om et land lider uret, har det ikke automatisk ret til at engagere sig i en forsvarskrig, og territoriale ønsker kan ikke længere anses for at være retfærdig grund til krig, selv om sådanne ønsker i sig selv er retfærdiggjorte.«

»I sådanne tilfælde,« sagde kardinalen, »skulle nationernes solidaritet være et forsvar i sig selv og yde hjælp til det land, som er offer for overlast, i stedet for at indtage den neutrale iagttagers holdning.«

»Terrorbalancen skabt af rustningskapløbet kan aldrig sikre fred,« sagde han. »Den stigende oprustning fører blot til utålelige byrder på de fattige.«

(N.C.)

CZEKOSLOVAKIET: Kampen mod kirke og religion nøje knyttet til den daglige klassekamp

Det tør nok siges, at der lyder kamptoner i denne tid rundt om i mange kommunistisk dirigerede lande – kamptoner, der kalder til alvorlig indsats mod den kristne tro, til at ruste sig til en fælles indsats mod enhver form for kirkelig og religiøs indflydelse.

Czechoslovaokiets kommunistiske partis ideologiske tidsskrift »Tribuna« har nylig slået fast som en uafviselig kendsgerning, at marxisterne opfatter og må opfatte og betragte »slaveriet«, som den religiøse ideologi fører menneskene ud i og ind i, for den grusomme deformation af den menneskelige samvittigheds frihed . . . Det er ikke, hævdes det videre i tidsskriftet, den kommunistiske ideologi ligegyldigt, hvilken indstilling til religionen, dets medlemmer indtager. »Tro og religion er, al den stund disse kun kan føre til en afgjort fejltydning af mennesket og livet, uforenelig med tilhørsforholdet til det kommunistiske parti.«

Dialog med skjult hensigt

Man tager i øjeblikket ikke blot i Czechoslovakiet, men også i andre kommunistisk- og øst-dirigerede lande så alvorligt fat i kampen mod kristendom, kirke og religion i det hele taget, at man ved en plenarforsamling, arrangeret af det kommunistiske partis centralkomité, betegnede og erklærede den kristne tro som »hovedfjenden« – og det »en fjende, der skal bekæmpes med alle til rådighed stående midler«.

Plenarforsamlingen kritiserede meget stærkt de marxister, der er gået ind for og har taget del i en dialog med de kristne. Den såkaldte »humanistiske socialisme« fik skylden for, at den ateistiske kampagne ikke p.t. kunne betragtes som en 100 pct.s indsats takket være bestræbelsen på at få en dialog i gang mellem kristne og marxister. »Dialogen med marxismen er ikke andet,« hed det på plenarmødet, »end et forsøg på fra kirken og kirkernes side at give marxismens hidtil fastholdte, stærke positioner en noget svagere stilling og gøre Karl Marx til en slet og ret blot lidt stram liberal.«

Fortabt søn tilbage igen

Den czechoslovakiske skakstormester Ludek Pachman, der i 1946 trådte ud af kirken som overbevist kommunist, og som i 1970 atter vendte tilbage til den kirke, han tidligere havde tilhørt, og som han ikke længere kunne være foruden, har erklæret, at kirke- og kristenfølgelsen i Czechoslovakiet i dag må betragtes som mere subtil end i Stalins dage. Ludek Pachman ønskede som den kirkens fortabte, men nu tilbagevendte søn, som han var og betragtede sig selv som, at lade sig – post festum – kirkelig vie til sin hustru. Men dette blev hindret af de statslige myndigheder. Religion er ganske vist en privat sag – men dog ikke når det drejer sig om mennesker, der er kendt i den store offentlighed, og mennesker, der måtte have mulighed for at øve indflydelse på ungdommen. For den slags menneskers vedkommende vil religion være at betragte som provokation (!)

Numerus clausus

Det er i øvrigt bemærkelsesværdigt, hvad kirkelivet i Czechoslovakiet angår, at i 1973 blev ikke mindre end 112 czechiske og slovakiske teologiske kandidater præsteviet. Det er næsten dobbelt så mange som i de foregående år. Det skyldes det faktum, at da man i sin tid oplevede det såkaldte »Prag Forår«, var adgangsbeholdningen – *numerus clausus* – for indtræden i præsteseminariet blevet ophævet. Det betød, at et meget stort antal unge, der hidtil var blevet holdt ude, nu fik lejlighed til at tage fat på det teologiske studium, og det er dette hold af unge, der nu er blevet færdige med deres studier.

Imidlertid er der nu atter blevet indført *numerus clausus* som led i kampen mod kirke og kristendom, og det betyder, at der er meget indskrænket adgang for unge til det teologiske studium. Men det for 1973 overordentligt høje antal unge præster er for den katolske kirke i Czechoslovakiet noget meget glædeligt – ikke mindst i betragtning af, at den katolske kirkes præstestand i Czechoslovakiet i disse år er meget stærkt præget af ældre for ikke at sige meget gamle og i virkeligheden forlængst veltjente præster, der i en usædvanlig situation har måttet stille sig til rådighed som *emeriti*. Noget ganske andet er, at selv om der så skulle være embeder nok til alle de nye unge præster, er det ikke givet, at de alle kommer i embede. Det er staten, der bestemmer, hvor mange præster der skal i embede, og antallet af embeder er på forhånd meget nøje fastlagt – helt i overensstemmelse med statens politik og i overensstemmelse med partiprogrammet, i følge hvilket den kristne tro er og bliver den hovedfjende, som skal bekæmpes på enhver måde. (K.P.)

RHODESIA: Biskopper beder regeringen ændre race-politik

Rhodesias katolske biskopper sagde, at regeringen må ændre sin »race-politik« radikalt, hvis man skal gøre sig »noget håb om varig fred« i landet.

I et hyrdebrev om »Forsoning i Rhodesia«, som enten blev læst op eller delt ud i kirkerne, udtrykte biskopperne alvorlig bekymring over »landets ulykkelige tilstand i øjeblikket«.

De erklærede:

»Racediskrimination må udryddes, lige muligheder for uddannelse garanteres, der må være virkelig parlamentarisk repræsentation, arbejdsreservationen for hvide må forsvinde, landbesiddelsesreformen må behandles seriøst med mere ligelig fordeling og passende kontrol.«

Biskopperne sagde, at efter deres mening »hviler meget af skylden for den nuværende rhodesiske administration også på dem, der støtter dens race-politik.

Hvis man skal gøre sig noget håb om varig fred, må denne politik ændres radikalt.«

Biskopperne kritiserede også en regeeringsplan, der går ud på at trække en million hvide immigranter til, idet de kaldte den »et bemærkelsesværdigt eksempel på ufølsomhed over for det afrikanske folk, som harmes dybt derved«.

Biskopperne antydede, at en sådan politik vil gå deres ærinde, som er forkæmpere for vold, og at den truer landets sikkerhed, fred og fremgang. Der er en stigende mangel på forståelse mellem racerne, tilføjede biskopperne.

Premierminister Ian Smiths regering og biskopperne har i nogen tid ligget i strid på grund af race-politikken – især angående negrenes benyttelse af katolske skoler, hospitaler og andre institutioner.

Biskopperne har kritiseret landets forfatning, der blev vedtaget, efter at Rhodesia ensidigt havde erklæret sig uafhængigt af Storbritannien i 1965. Forfatningen garanterer det hvide mindretals kontrol med landet.

Sidste år udgav biskopperne en erklæring, der stærkt kritiserede lovgivningen, som blev gennemført i 1972, idet den forhindrer sorte og hvide i at holde gudstjeneste sammen.

De sagde, at lovgivningen, ændringer af landbesiddelsesreformen og afrikanske anliggender, indeholder »forholdsregler, der er i modstrid med grundlæggende menneskelig frihed« og hindrer den frie adgang til kirkerne.

Biskopperne bad Smith-regeringen om at ophæve de »krænkende forholdsregler« og truede med civil ulydighed ved at sige, at de ikke ville rette sig efter sådanne forholdsregler.

Loven om landbesiddelsesreform delte landet mellem sorte og hvide, men gav de hvide de industrialiserede og udviklede områder.

1972-lovgivningen hæmmede for en stor del missionsarbejdet ved at forbyde rejse mellem de to områder og ved at kræve, at personer fra én race skulle opnå tilladelse, før de kunne tage ind i en anden races område. (N.C.)

AMERIKA: Rom beder jesuit om at give udtryk for sit syn på homoseksualitet

Kongregationen for Trosalere har bedt pater John McNeills (S.J.) foresatte om at lede en undersøgelse vedrørende præstens teologiske indstilling til homoseksualitet og hans arbejde med homoseksuelle. Pater McNeill, der er professor i moralteologi ved Woodstock Universitetet i New York, har skrevet adskillige artikler om seksuel adfærd, inklusive homoseksualitet, og en endnu ikke offentliggjort bog: »Kirken og den homoseksuelle«. Det forlyder, at undersøgelsen er

fortrolig, og at pater McNeill ligeledes vil udfærdige sit svar fortroligt. Efter anmodning fra sine foresatte undtog pater McNeill sig for at udtale sig om sagen. Det har heller ikke været muligt at få en udtalelse fra hans overordnede. Pater McNeill har imidlertid tidligere betegnet sin indstilling til homoseksualitet som tredobbelt.

»Det mest ønskværdige er en heteroseksuel tilpasning,« har han sagt, »men dette er kun muligt i et lille antal tilfælde.« Fuldstændig seksuel afholdenhed er det næstbedste alternativ, »når dette ikke resulterer i et alvorligt sammenbrud eller andre alvorlige vanskeligheder,« har han erklæret. Men hvis ingen af disse alternativer er mulige, har pater McNeill sagt, at han råder den homoseksuelle til sammen med den anden person at forme »et personligt forhold baseret på kærlighed« – et forhold, som ikke udelukker psykisk kærlighed. »Denne ordning er utvivlsomt at foretrække fremfor promiskuitet,« har han sagt.

Pater McNeills syn på homoseksualitet blev kendt viden om efter en tale i september på et stævne arrangeret af »Værdighed«, en organisation for homoseksuelle katolikker. »Værdighed« tæller omkring 1.000 medlemmer i 20 byer, i følge organisationens sekretær, pater Thomas Oddo. I følge en meddelelse fra »Værdighed« mener organisationen, at »al seksualitet burde udfoldes på en etisk forsvarlig og uselvsk måde«, og at homoseksuelle »kan udtrykke deres seksualitet på en måde, der stemmer med Kristi lære«. Pater Oddo sagde, at »Værdighed« ikke er officielt anerkendt i nogen af de bispedømmer, hvor organisationen er aktiv, men at biskopperne i disse bispedømmer er klar over dens eksistens. Alle biskopper og religiøse foresatte har modtaget et informativt brev, som imidlertid er blevet mødt med meget ringe respons.

(N.C.)

MEXICO: Biskopper forkaster kapitalisme og marxisme

Den mexikanske bispekonference har i en erklæring om »Det kristne engagement og social og politisk stillingtagen« taget afstand fra såvel kapitalisme som marxisme og erklæret, at kirken skal forsvare menneskerettighederne. Dokumentet, der har været under forberedelse i to år, indeholder 10 kapitler og 197 artikler; heri analyseres kapitalisme, socialisme og marxisme, og der slås til lyd for de kristnes politiske engagement. Der afstikkes også retningslinjer for præsters politiske virksomhed, og deres pligt til at fordømme uretfærdighed understreges. Biskopperne sagde, at »kristne må stræbe efter bedre former for social organisation, og at de i dette arbejde altid vil støde på

forskellige ideologiske tendenser . . . « I deres stillingtagen må de kristne vurdere, om det »er foreneligt med troen. En kristen kan ikke træffe et valg og samtidig se bort fra troens fordring«.

Investeringer og produktion må svare til fundamentale behov

»Misbruget af privat ejendom« blev kritiseret af biskopperne. Kristus kræver, at de kristne stræber efter et samfund, hvor alle har del i og adgang til de goder, som samfundet producerer, men også til at være medbestemmende ved økonomiske og politiske beslutninger, sagde biskopperne. »Privateje af produktionsmidlerne er en mulig måde at opnå et mere retfærdigt samfund på, dersom det er forstået og opfattet i lys af evangeliet,« siges det i erklæringen. »Men at realisere dette forudsætter dybe og nødvendige forandringer. Investeringer og produktion må svare til fundamentale behov i folket; på den anden side er det nødvendigt, at ubegrænset forøgelse af ejendom bør erstattes med en effektiv fordeling blandt alle samfundets medlemmer.« Biskopperne advarede imod en vis form for socialisme på religiøst grundlag. De sagde: »Skønt en forandring til et socialistisk system ville medføre flere væsentlige ændringer end en forbedring af det nuværende systems fejl og misbrug, tilvejebringer det ikke en radikal løsning af vort samfunds problemer, fordi ondets dybe rødder har sit udspring i materialismen . . . manglen på frihed og solidaritet blandt mennesker samt ønsket om magt . . . onder, som socialismen ikke kan gøre en ende på . . . fordi den er ude af stand til at forvandle menneskets hjerte.«

Marxismen uforenelig med den kristne tro

Fordi marxismen bibeholder sine materialistiske karakteristika og gør krav på at give en endelig forklaring på den menneskelige virkelighed, idet troen på Gud forkastes, »er marxismen uforenelig med den kristne tro, en kendsgerning, som er anerkendt selv af dem, der forsøger at optage elementer af marxismen i det kristne livssyn,« sagde biskopperne. De, der gør krav på kun at acceptere »den marxistiske analyse af virkeligheden og forkaster andre elementer af den . . . foretager en meningsløs skelnen, som afslører et manglende kendskab til såvel marxisme som kristendom«, sagde biskopperne. Mange grupper af progressive kristne har antaget en marxistisk analyse og forsvarer samarbejde med marxister med det formål at befri Latinamerika for dets sociale sygdomme og for imperialismen.

Det nuværende systems demagogi og korruption

Biskopperne kritiserede »den manglende troværdighed på det sociale område, demagogien samt utilfredsheden med det demokratiske system af repræsentation og korruption« i Mexico. »De, der er overbeviste om, at dette er sandt, må tilskyndes til en mere intens aktion i stedet for at lade sig indfange af uvirksomhed,« tilføjede de. Mexicos politiske system sikres af det herskende Partido Revolucionario Institucional (PRI), der har kontrollen over regeringen, og af en opposition, som i overvejende grad er symbolsk. Periodiske voldshandlinger – som 1968-massakren af studenter i Mexico City og den fortsatte guerillevirksomhed i forskellige dele af landet – fremhæver den spænding, som systemet er udsat for.

Kirkens mission

Idet man kritiserede de ekstreme synspunkter hos dem, der gør sig til talsmænd for en rendyrket social og politisk virksomhed fra kirkens side, og hos dem, der ønsker, at kirken skal gøre en ensidig pastoral indsats, sagde biskopperne, at »kirken er en altafgørende faktor i politik, fordi dens mission er at fremme kærligheden hos alle mennesker . . . og således bidrage til at udvikle og fuldende medlemmerne af det politiske samfund«. Kirken nærer intet ønske om politisk magt, den prøver ikke at fastlægge et politisk system eller at gå ind i de politiske partiers demokratiske spil, sagde biskopperne og tilføjede, at »i det politiskes udtrykkelige betydning ville lægfolk aldrig kunne blive erstattet«. »Vi har vist lægfolket en vej og peget på initiativer, der gør det muligt for dem ud fra troen, som er skænket dem af Helligånden, at bygge Guds rige.«

Præster og politik

Hvad angik præsters virksomhed, sagde biskopperne, at disse har politiske rettigheder og pligter – og at de må fremme almenvellet. »Som ethvert menneske skal de fordømme sociale, økonomiske og politiske uretfærdigheder og bidrage til en stræben efter nye former for social organisation og i dette benytte legitime midler.« De fastslog, at præsterne er begrænset i udøvelsen af deres politiske rettigheder, og at deres embede begrænser deres muligheder for at lade sig opstille eller deltage i et hvilket som helst politisk parti. »Præsten såvel som kirken må indtage en klar holdning i forsvaret for menneskerettighederne ved at fremme medmenneskelighed og arbejde for fred og retfærdighed med evangeliets midler,« sagde biskopperne.

(N.C.)

DANMARK: Peter Tantholdt Hansen i A.C.

Peter Tantholdt Hansen har været på et kort besøg i Danmark, og det lykkedes A.C. at få arrangeret et møde den 30. januar i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium, hvor han fortalte om sine oplevelser blandt indianerne i Perus urskov.

Tantholdt indledte med at gøre rede for Perus yderst komplekse virkelighed. Landet består af en fjerdedel ørken (kyststrækningen), en fjerdedel bjerglandskab (Andesbjergene) og halvdelen urskov (omkring Amazonfloden). Eftersom landet er på størrelse med Frankrig, Spanien og Italien tilsammen, bliver man nødt til at foretage et valg, hvis man vil arbejde der. For forholdene i de tre områder er yderst forskellige, så forskellige, at man ikke kan udtale sig kategorisk, og derfor ikke kan generalisere de erfaringer, man har gjort inden for et afgrænset område. Landets politiske situation er i dag betinget af revolutionen i 1968, hvor en venstreorienteret militærjunta kom til magten. Denne junta har indført virkelige sociale reformer, eller i det mindste vedtaget dem. Tantholdt udtalte, at på papiret var det de bedste reformer, han hidtil havde set i Sydamerika. I 1975 vil alle store godser således være eksproprieret. Olieselskaberne er blevet nationaliseret, mens man for mellemstore virksomheders vedkommende har vedtaget en ejendomslov, der er en mellemting mellem statskapitalisme og privat ejendomsret. Virksomhederne eksproprieres simpelt hen, men gives i hænderne på arbejderne, som bevarer deres uafhængighed over for statsmagten. På undervisningsområdet har man søgt reformer, der bygger på parolen »frigørelse gennem undervisning«. Regeringen vandt folkets tillid fra begyndelsen af. Efter fem års militærdiktatur er vanskeligheder imidlertid begyndt at melde sig. Der er nemlig ikke menneskeligt materiale til at føre alle disse vigtige reformer ud i livet. Her har kirken et enormt ansvar, fastslog pater Tantholdt. Kirken har f.eks. 20 pct. af undervisningen i sine hænder, og militærjuntaen bekender sig offentligt til katolicismen. Dog ønsker man ikke, at kirken blander sig i politik.

Tilsynet med skolerne

Indtil for et års tid siden arbejdede Tantholdt i urskoven, mens hans nuværende arbejdsplads er blandt bjergbønderne i Andesbjergene. Han begrænsede sig derfor til at fortælle om sine erfaringer i urskoven, hvor han fik overdraget ansvaret for et område lidt mindre end Danmark. Jesuitternes missionsarbejde på dette sted var begyndt i det 16. århundrede, men det gik helt i stå, da ordenen i sin tid blev opløst. I begyndelsen af halv-

trederne genoptog man arbejdet og begyndte med skolevirksomhed. Da Tantholdt ankom til missionsstationen, som ligger langt fra alfarvej, opholdt der sig to præster på stedet, men de rejste efter 14 dage, hvorefter Tantholdt selv måtte klare ærterne. Foruden det rent præstelige arbejde og missionsvirksomheden blandt urskovsindianerne var hans arbejde delt op på tre hovedfelter. For det første førte han tilsyn med undervisningen i de statsstøttede missionsskoler, som befandt sig i området. På selve missionsstationen, hvor han boede, var en slags mellemskole og en landbrugsteknisk skole, mens 15 mindre skoler lå gemt væk i urskoven. På grund af de vanskelige kommunikationsmuligheder med myndighederne i Lima fik Tantholdt meget frie hænder. Spansk er landets hovedsprog, men det gamle inkasprog er også officielt anerkendt, så forældrene kunne selv bestemme, hvilket sprog, der skulle være hovedsproget på skolerne.

Forsvaret af indianernes rettigheder

For det andet måtte Tantholdt forsvare indianernes rettigheder til jorden. Bjergbønderne fra Andesbjergene flytter i stort antal fra Andesbjergene ned i urskoven, fordi de tror, at jorden er meget bedre der. Det er den for så vidt også, men opdyrkningen af den ørkenlignende kyststrækning er endnu mere rentabel end opdyrkningen af urskoven, hvor klimaet er alt for fugtigt. Derfor forsøger regeringen nu at gennemføre et storstilet pro-

jekt, nemlig at vende flere af Amazonflodens bifloder, så de løber mod vest, og ikke øst som tilfældet er i dag. Men indtil dette projekt er gennemført må man regne med tilflyttere fra bjergene. Det skaber naturligvis vældige konflikter, når bjergbønderne forsøger at opdyrke jord, som urskovsindianerne regner for deres. Dertil kommer, at disse kolonisatorer af urskovsindianerne kaldes for »kristne«, hvilket naturligvis ikke gør missionærernes arbejde med at kristne urskovsindianerne lettere. Missionærerne blev ofte beskyldt for racisme, fordi de var tvunget til at foretage et valg, dvs. stille sig på urskovsindianernes side. I øvrigt så Tantholdt sin opgave på dette felt som et forsøg på at mildne virkningerne af sammenstødet mellem de to kulturer. Han insisterede på, at Perus regering ikke driver indianerfjendtlig politik. Tværtimod gøres der fra regeringen et enormt arbejde for at få jorden reserveret urskovsindianerne. Og det lykkedes, hævdede Tantholdt.

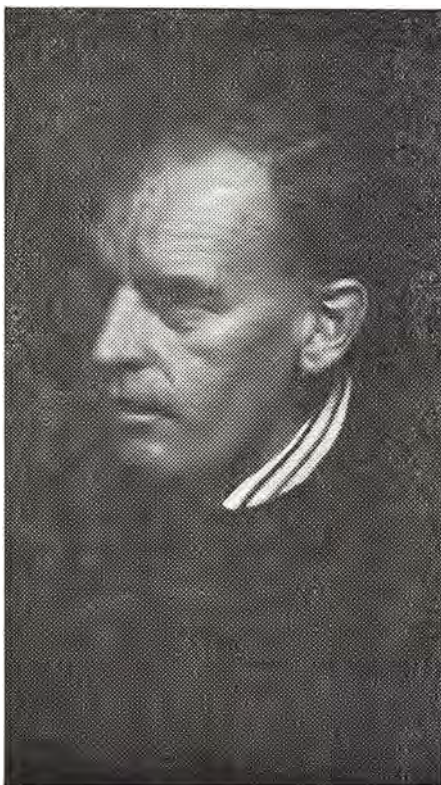
Civilisationen kan ikke holdes ude fra urskoven

For det tredje påbegyndte Tantholdt det man kunne kalde den spæde begyndelse til en form for kooperativ virksomhed i salget af pelse for at sikre indianerne en hæderlig pris. Denne virksomhed er nu indstillet, da dyrene er blevet fredet.

Tantholdt forsvarede derefter missionærernes tilstedeværelse i urskoven mod de talrige angreb, som fremkommer fra antropologers side. Disse sidste fremkommer ofte med falske og tendentiøse rapporter om forholdene. Det er naturligvis ikke af ond vilje, mente Tantholdt, men det er jo svært at indtage en neutral holdning. Missionærerne hjælper virkelig indianerne i at finde frem til en ny og acceptabel livsstil i sammenstødet med industrisamfundets civilisation. Når man møder en virkelighed som den, jeg stod overfor, sagde Tantholdt, så er der andre ting at begynde med end at døbe. Det gælder først og fremmest om at vise indianerne, at man vil hjælpe og tjene dem. Man kan jo ikke, som visse antropologer tror, holde civilisationen ude fra urskoven.

Tantholdt fortalte meget levende og kompetent både om forholdene i Peru og om hans egne erfaringer og oplevelser. De mange fremmødte fik selv en oplevelse med på vejen, især måske på grund af de pragtfulde lysbilleder, som Tantholdt viste for at illustrere sine oplevelser. Man blev især betaget af de pragtfulde malerier, som unge indianere selv havde lavet. Sikke en sans for farver, vi blev præsenteret for. Det blev en stor og berigende aften for alle, som havde fundet vejen til Englesalen.

(K.O.)

Gamle Niels

Af E. Baadsgaard Jensen

De stod rundt om hans seng, allesammen, børn og børnebørn, Han syntes, at de havde stået der længe. Han vidste ikke, om det var dage eller timer. Ind imellem gled han væk, af og til kaldte de på ham, og han vågnede op igen. Nu hørte han en stemme. Det var barnebarnet Kira. »Hvordan går det, bedstefar?« spurgte hun. Han var for træt til at svare og smilede svagt, medens han så ind i hendes kønne pigeøjne. Så gled han væk igen. Han syntes, at han hørte nogen kalde på lægen. Han var ikke sikker på det. De kom vist også med denne ubehagelige iltflaske, som han både ønskede i en vis panik og alligevel også var bange for, syntes, at den var ubehagelig. Så klarede han til igen, så alle ansigterne rundt om sig, og så var de væk igen. Men han hørte stemmerne. Han hørte Kira igen: »Kan du høre mig, bedstefar?« Han kunne ikke svare, klemte bare hendes hånd. Det var hans eneste svar.

»Sker det, doktor? er det sket nu, doktor?« hørte han. Han blev bange. Panikken greb ham igen. Kom de ikke med flasken? Hjalp de ham ikke? Han hørte stemmerne, men så gled de mere og mere væk. Nu var der ingen stemmer mere. Der var kun mørke og så hans egne tanker. De var der endnu. Det var, hvad der var igen af ham.

Hvad sker der med mig? er det forbi nu? Kommer de med flasken? Kommer jeg tilbage? Ser jeg dem igen? Skal jeg høre Kiras stemme én gang til?

Så blev også tankerne underligt flaksende og gled bort, det sidste af hans personlighed. Alt var mørke. Floden Styks lukkede sig over hans hoved.

Og det blev lys.

Han stod på en bred. Floden var bag ham. Der havde ikke været nogen Karon, kun mørke, udslettelse og nu lys.

Han var gamle Niels; men han var ikke bare gamle Niels, han var: hele Niels. Han var alt, hvad Niels havde været. Han var den lille baby, der kom fjorten dage for tidligt. Han var drengen, der stolprede rundt i forældrenes bolig, den treårige dreng, som blev voldsomt jaloux, da han fik en lillesøster. Han var skoledrengen, der fik bank af de store drenge og hævned sig ved at klø de mindre. Han var den endnu større skoledreng, der småsnød til eksamen, når han kunne komme af sted med det. Han var den unge mand. Han var charmerende, han var intelligent, han havde succes. En skønne dag giftede han sig, gik ind i et ægteskab, uden at tænke på de piger, han lod bag sig med uindfriede løfter. Han fik børn. Han kom frem, fik en god stilling, dels havde han albuer, dygtighed havde han vel også, dels fandt der en del protektion. Han blev en moden mand. Søgte sin indiansommer i en ny og ung kone, efterlod den første kone og tre børn uden særlig samvittighedsnag.

Så blev han ældre. Han mærkede unge komme frem med stærkere albuer, bedre arbejdskraft. Han blev bange, ville ikke skubbes til side, men blev puffet til side. Den unge kone forsvandt også en dag, gik sine egne veje. Hans helbred begyndte at svigte. Var det alderdommen? Nej, han ville ikke rigtig tro det, men den var der. Han kom på plejehjem, et godt plejehjem. Han havde tjent rigeligt, var i stand til at betale godt for sig og havde det egentlig ganske godt.

En dag hørte han, at hans første kone også havde mærket alderen. Børnene fortalte ham det. Han var begyndt at søge lidt nærmere kontakt med både dem og børnebørnene. En dag gjorde han noget, som han nu på denne mærkelige kyst, han er strandet på, klamrede sig til som til et redningsstrå. Han op-søgte sin første kone. Hun sad også på et plejehjem, delvis lammet og halvblind. Han var lidt forlegen, da han kom ind til hende, vidste ikke rigtig, hvordan han skulle gribe det an. Hun var blevet gammel – selvfølgelig – men også så skrøbelig, lige som om man kunne puste hende omkuld som ingenting.

»Jeg tør næsten ikke bede dig om forladelse,« sagde han lidt kejtet.

Hun smilede bare svagt, svarede ikke rigtigt på det. »Du gjorde mig også meget lykkelig engang,« sagde hun blot. Den sætning var han glad for nu. Han havde kun opsøgt hende denne ene gang, så begyndte han også selv at få gangbesværligheder, kunne ikke rigtig klare en tur derud med Taxa, sad bare på plejehjemmet, blev mere og mere spærret inde, havde en følelse af, at der kun var en vej ud herfra, over et hospital måske; men ellers hed udvejen vel døden.

Og så var han den gamle Niels, der lå i sengen og så ansigterne omkring sig. Men også det var forbi nu. Her stod han. Et skærende blændende lys ramte hans øjne, der dog ikke mere kunne blændes. Han stod ansigt til ansigt med sin skaber. Foran sig havde han Abraham, Isak og Jakobs Gud Jahve, der holdt verdensrummet, stjernerne og også hans lille skæbne i sin vilje. Men det var også Jesus af Nazareth, et menneskeansigt fuldt af ømhed og medlidenhed, eller var ømheden og medlidenheden egenskaber, der lyste gennem menneskeansigtet?

Niels vidste, at han havde truffet et valg på den anden side af floden. Han havde valgt enten at kaste sig i disse udstrakte arme for at lade sig drage ind i en kærlighed uden grænser i uendelighed, eller han havde valgt at vende ryggen til sin Skaber, for forgæves gennem evigheden at søge sin tilfredsstillelse i sig selv. Hvad havde han valgt? Ja, vi må håbe og bede til, at han overhovedet var klar over, at det drejede sig om et valg, et valg, medens tid var.

Træerne i frostens tømme
står i drømme,
skabt af solen, sunkne hen,
føler livets trodsigømme,
lydmygstolte herredømme
gennemstrømme
sig med vågnet kraft igen.

Kun fornuftens muldvarpblinde
kan ej finde
mål og mening med vort liv.
Åh, de lyver. Ingensinde
føjte jeg så varmt herinde
alt mig minde
om en kærlig skabers bliv.

Kaj Munk

LÆSER- BREVE

MILITÆRTJENESTE – KRIG

Først vil jeg takke Bent Lange mange gange for hans gode og sande indlæg i Katolsk Forum nr. 2/74. Dernæst vil jeg udtale, at jeg er dybt forundret over, at en kvinde, Else Knudsen, kan komme med sådan et angreb mod dette gode indlæg (Katolsk Forum 3/74). Jeg siger en kvinde, fordi min hustru og hendes veninde var ovenud begejstret for Bent Langes indlæg; de tænkte netop på deres sønner.

Det er dog forfærdeligt, at et kristent menneske kan forsvare militærtjeneste, ja, militæret i det hele taget. Den institution, som skal opdrage vore sønner til at slå ihjel. Min søn og svigersøn vil aftjene deres værnepligt som ulandsfrivillige, og det falder fuldt ud i min hustrus og min smag.

Ja, det at forsvare militærtjenesten er det samme som at forsvare krigen, angrebskrig eller forsvarskrig, hvordan man end vil forsvare denne handling, er det efter min mening utilladeligt. Det er nærmest en forbrydelse. Den katolske kirke med paven i spidsen burde offentligt fordømme krig under alle former. Henstille til alle katolikker at afholde sig fra enhver form for militærtjeneste. I det hele taget burde kristenheden helt fra begyndelsen af have afholdt sig fra krig. Jeg har drøftet det med flere præster i tidens løb, og de har oplyst, at de kristne i begyndelsen var inde på, at de ikke ville deltage i krig. Men da kejser Konstantin gjorde kristendommen til statsreligion, kom verdsligheden ind i kirken, dermed krig, personlighedsdyrkelse m.m. Nu vi er kommet til personlighedsdyrkelse, vil jeg dog sige til fru Knudsen, hvorfor skal paven ikke kunne kritiseres, som det menneske han er. Han er Sct. Peters efterfølger, kirkens leder, men dog ikke *Gud* selv. Jeg synes ikke, at Bent Lange fornærmer paven eller »højerstående katolske officerer«, som fru Knudsen påstår. Han angriber blot militærtjenesten og al dens væsen, og det gør han ret i. Det skal han have evig tak for. Vi er mange, unge som ældre, der godt kunne tænke os en debat inden for kristenheden om krigen og al dens væsen eller uvæsen.

Til slut blot denne bemærkning: Der tales i kirken om fri abort og præventive midler. Disse ting er frygtelig syndige?

Det kan nu ikke ophidse mig synderlig. Men det, som kan gøre mig gal i hovedet, er, at ældre mænd, som jeg, har magt til at sende vore unge sønner i krig, lade dem blive dræbt, blot fordi vi vil værne om vore materielle goder. Ja, lad os sige åndelige med, men ånd behøver nu ikke voldeligt forsvar. Jeg kunne blive ved. Hvad har denne kadaverdisciplin inden for hæren dog ikke ført til? Tænk på alle vore diktatorer, både de afdøde og de levende. De har fået en fin opdragelse inden for hæren.

Verner Nielsen.

»GAVNER MILITÆRTJENESTEN?« FOR TREDJE GANG

Siden jeg læste Bent Langes fremragende læserbrev i Katolsk Forum 2/74, har jeg haft lyst til at svare: Bravo, Bent, godt gjort, men så kom jeg i tanker om, at jeg som kvinde ikke kan vide meget om livet som soldat. Men da jeg nu i nr. 3 alligevel læste en medsøsters (om forladdelse) svar, og endda et såre forarget, kunne jeg ikke dy mig.

Det er dog sørgeligt at måtte konstatere, at så snart nogen vover at kritisere noget inden for de påne katolske kredse i Danmark, så skal de sandelig også omgående stemples med perfide udtryk, fratages kompetence eller udsættes for andre småligheder. Det mest slående i fru E. Knudsens svar er hendes forargelse på de »højerstående, endda højtstående danske, katolske officerers« vegne. Hvis det ikke er snobberi? De stakels menige soldater, de, der bliver kastet i første linje (bl.a. for at beskytte de »højerstående«), dem nedværdiger den nådige frue sig ikke til at tænke på? Er fru og hendes »moraliske« officerer virkelig så naive at tro, at de vil gavne noget i tilfælde af krig? Nej, vi må tværtimod takke vor Herre, at vi har folk af Bent Langes slags, bare der var flere af dem.

Lydia Cyron, Århus.

VILDSKUD

Mig bekendt er soldaten Bent Lange uddannet som mortérmand, og sådanne har skydeteknik for vane ved hjælp af korte og lange skud at gafle sig ind på målet. Skuddene kan imidlertid ligge så dårligt, at de ikke er værd at korrigeres efter, og det må være et vildskud af sidstnævnte art, som havnede i KF 2/1974 under overskriften: »Gavner militærtjenesten?«.

Hvis disciplinen, som påstået af Bent Lange, kun opretholdes ved de meniges angst for sanktioner fra de foresatte, kan det lige så berettiget postuleres, at vi kun er kristne af angst for den grufulde straf, der ellers venter os. »Naturligvis« er befalingsmanden opfyldt af had til den menige. Han er jo ikke menneske, men bare et usselt kryb, man passende kan demonstrere sin foragt og store magt

over for. Hvis det er tanker i den retning, Bent Lange gør sig om officerens gerning, bør han overveje at aflevere sit ansættelsesbrev.

Det er horribelt, at en officer kun ensidigt kan betragte den militære træning som undervisning i vold og drab. Det er da fuldstændig rigtigt, at man som soldat lærer anden form for håndgemæng end et almindeligt slagsmål byder på, og hvis baggrunden for undervisningen udelades, er betegnelsen vold rigtig.

Jeg finder, det er en hån mod tidligere og nuværende tjenstgørende at hævde, at militærtjenesten er den sikre vej til at blive moralsk fordærvet; ja nærmest specialist i druk, hor og »sløring«.

Det vil være fremragende idé, om de katolske feltpræster blev overført til Røde Kors, for så ved vi da helt sikkert, at vi ikke skal lede efter feltpræsten dér, hvor vi kan finde de øvrige kirkers feltpræster. Ved de danske styrker vil vi let kunne finde en feltpræst fra folkekirken. Han tilhører de væbnede styrker og må derfor være med fremme ved de kæmpende enheder, hvor der er brug for ham. Han har ifølge Genevekonventionerne de samme rettigheder som sanitetspersonellet; bl.a. ret til at fortsætte sin gerning i krigsfangenskab.

Personligt har jeg stor respekt for de danske feltpræster, som alle er indstillede på også at ville bistå soldater tilhørende andre trossamfund så godt, de kan. Hvor positive de end er, er det dog en kendsgerning, at de ikke kan forvalte sakramenterne, og på mange forespørgsler om de adresselister på katolske kirker, jeg har fået at vide, de skulle være i besiddelse af, har jeg fået negativt svar.

Mon ikke, det fremfor blot at kritisere, ville være mere positivt at arbejde for en for katolsk tjenstgørende tilfredsstillende ordning?

Der er forskel på et Fadervor og De syges Salvelse, men det ene kan hjælpe, hvis det andet ikke kan gives.

P. O. Darville, løjtnant.

Kære Kaare Osorio!

Jeg vil da meget gerne »finde mig i«, at du modsiger mig i selveste K.F.'s spalter. Jeg er endda glad for det. For jeg mener, det er dér, kussionen skal føres. Det har læserne krav på. Så kan de også deltage med indlæg. Og så undgår vi, at sagen bliver afgjort uden om offentligheden.

Denne plan, som du går ind for, udsendelse af et avispræget blad til alle katolikker, kan jeg godt se fordelene ved. Jeg synes bare ikke, at vi har penge eller mandskab til at gennemføre den. Og især synes jeg ikke, at planen kan opfattes som en udvikling, en videreførelse af K.F. Tværtimod synes jeg, at den er så væsensforskellig både i form, indhold

og målsætning, at man her ærligt må tale om, at man vil nedlægge både Orientering fra Biskoppen og Katolsk Forum for at overføre deres budget til det nye foretagende. Derfor mener jeg, at din stillingtagen vanskeligt kan forenes med din stilling som redaktør af K.F.

Udover at man eventuelt vil bibeholde navnet K.F., og at der i begge tilfælde skal bruges papir og tryksværte, har det påtænkte blad ikke noget tilfælles med K.F. For medens K.F. ser det som sin opgave at fremlægge saglig orientering både for de katolikker, der frivilligt abonnerer, og for offentligheden, siger det påtænkte blad på at »evangelisere« alle katolikker uden at kræve abonnementsbidrag. K.F. skaffer oplysninger for interesserede, dét, du taler om, er en slags reklame-tryksag.

Er det ikke også synd for Orientering fra Biskoppen? Dette lille blad har en stor mission. Det er biskoppens personlige kontakt med den enkelte katolik. Det bliver læst, både fordi det kommer direkte fra biskoppen, og fordi dets indhold er så kort og klart.

Det må være nok for denne gang. Mon ikke andre også vil have et ord indført?
H. van Schaik s.j.

ANGÆNDE PATER

H. VAN SCHAIKS KOMMENTAR

Da jeg for godt 30 år siden begyndte som katolsk præst her i mit fædreland, blev jeg vist til rette med ordene: »Hold kæft. Vi er til for akademikere«. Men mine menigheder har nu ikke været »akademikere«, og som præst for dem, kunne jeg unægtelig ønske at se kirkens lære fremsat i et menneskeligt sprog – et sprog af folket, som jeg hører til. Kristi evangelium skal da ikke være noget opstyltet. Et enkelt svar kan være klart og behøver ikke at være løgn, mens et »nuanceret« svar let kan være det. Lad vor tale være Ja, Ja og Nej, Nej. (cfr. Jak. 5,12).

M. h. t. formatet er det forkert, at et fagblad er mere hæderligt end et blad i magasinformat. Det afhænger af skribenterne. I øvrigt er magasinformatet benyttet i udstrakt grad af den katolske presse verden rundt – både i England, Amerika, Canada o.s.v. Selv pavens blad: »L'Osservatore delle Domenica« er i dette format.

Pater v. Schaiks beskyldning mod mig om, at mit forslag skulle have til formål en »forenkling til man er på kanten af en lodret løgn«, må jeg tilbagevise. Den beskyldning er uvederhæftig. Hvis man fulgte mit forslag, ville man få et blad, som er mere vederhæftigt end det nuværende »Katolsk Forum«. I øvrigt betvivler jeg pater v. Schaiks oversættelse af »aggiornamento« (pave Johannes XXIII) ved »tilpasning«. Jeg tror, at han men-

te »status«. Et nærmere studie af synoden for bispedømmet Rom kort før kirke-mødet – og af pavens tidligere virken som ærkebiskop i Venedig – vil give mig medhold.

Pater v. Schaik betvivler, at det nye blad kan laves på Katolsk Forums budget. Jeg har taget hensyn til underskuddet på vor katolske presse, og jeg har fået tilbud fra forskellige blade i og uden for København, og jeg tillader mig at mene, at et skriftligt tilbud fra Berlingske skulle være pålideligt nok.

Jeg indrømmer, at mit forslag har mødt modstand. Vi har ikke de pastorale kræfter til udgivelse af et sådant blad, og desuden er der en aftale med den nuværende stab af jesuitter, som ønsker at beholde bladet tiden ud, endskønt det koster summer på et sekscifret tal i underskud pr. år – efter hvad jeg har set af regnskabet.

Det nye format for Katolsk Forum (mit forslag) beror ikke på penge, men på ledelse. Hvis man havde den, kunne man udsende bladet i 13.000 eksemplarer – postfordelt. Det ville have seks sider med staffagefarve – og det alene for det nuværende underskud.

W. Vick, præst.

Kære p. Vick!

Hvorfor tage det hele så personligt? Er det ikke muligt at diskutere en sag uden – på amerikansk valg-facon – at angribe modstanderen personligt? Deres bemærkning om den »nuværende stab af jesuitter, som ønsker at beholde bladet tiden ud, endskønt det koster summer på et sekscifret tal i underskud pr. år« er nok under lavmålet. Lad mig svare således: Til hver en tid, når pastoralrådet ønsker at overgive K.F.s redaktion til andre, vil vi være glade for at slippe for byrden, men til hver en tid en eller anden gruppe uden om pastoralrådet søger at overtage bladet eller dets budget vil vi henvise den til nævnte pastoralråd. Altså, kære p. Vick, De skulle ikke anse os for Deres fjender. Det er jo pastoralrådet, der nu i to omgange har støttet K.F.s grundlæggende idé. Og, hvis jeg husker ret, har såmænd synoden i Nyborg Strand i sin tid hørt på Deres fremstilling.

I øvrigt vil jeg endnu gerne fremhæve Deres oplysning om, at det påtænkte blad skal have seks (6) sider. Disse seks sider kan i stofmængde højst ligestilles med tolv sider af K.F. D.v.s. at bladet skulle blive halveret. Hvis man gjorde det med K.F., ville størstedelen af underskuddet forsvinde. Men så må man bemærke, at de tolv sider næsten helt vil blive fyldt med annoncer, mødemeddelelser, indsendte indlæg, mødereferater og læserbreve. Man behøver kun at gennemse de sidste tolv sider i det nuværende K.F. for at blive klar over det. v.S.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 48 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramshærd 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramshærd 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvisitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olegade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevåne

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldedgårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

- der får De
mere
for pengene - -

DET »PASSIVE« KIRKEFOLK

af en tale af biskop Stein, Trier

Nytårsaftnen holdt biskop Stein, Trier, en prædiken i sin domkirke og kom ind på forhold, som sikkert også kan være nyttige at beskæftige sig med m.h.t. de kommende valg til menighedsråd og pastoralaråd:

Fra 1970 gives der i vort bispedømme såkaldte »sognefællesskaber«, hvor de enkelte sogne dog bevarer deres kirkeretlige selvstændighed. Målet med disse nye enheder i sjælesorgen er samarbejdet og specialiseringen i den pastorale tjeneste og de tilbud, som gives p.g.a. de forskellige steders særlige forhold og tilpassede de forskellige tider.

»Sognefællesskaberne« ledes af en præst, udnævnt for hele området. Denne inddeling er på ingen måde afsluttet, men befinder sig på et begynderstadium. Efter manges mening skal udviklingen ende i en ny provstiordning.

Efter Det andet Vatikanerkoncil oprettedes der i vort bispedømme et præsteråd og et bisperåd; på sognefællesskabernes område et menighedsudvalg og på de enkelte sognes område et sogneråd. Deres opgaver er rådgivende og tjener til forberedelse af de egentlige afgørelser. Det er ikke biskoppen, der fører forsedet i præsterådet, men et dertil valgt medlem. Alle andre råd ledes af lægfolk. Når man hører alt dette, dukker der måske en vis skepsis op: Hjælper nu virkelig alle disse nye organisationsformer og strukturer os fremad? Som fornemste mål for al indsats i vort bispedømme i årene efter Vatikanerkonciliet har vi peget på den »levende menighed«, som skulle skabes og styrkes gennem et broderligt samarbejde af alle dens medlemmer. Er nu de lige nævnte nyindretninger og mange andre, som ikke er nævnt, egnede til at fremme dette mål? Herom kun nogle få bemærkninger.

I almindelighed kan det siges, at det drejer sig om sjælesorgsopgaver. Således ser f.eks. et bispekontor ikke sin opgave slet og ret som forvaltning, men som udøver af et kristent apostolat. En af afdelingerne er f.eks. et kontor for »pastoral tjeneste«, og derfra udsendes især med henblik på gudstjenesterne mange meddelelser til hjælp for den daglige sjælesorg i de forskellige sogne.

Hvad de 10 »sognefællesskaber« angår, så har hver af dem én ungdomscentral; den ledes af specielt uddannede præster (ungdomspræster, socialrådgivere etc.). Den åbner i menighederne mulighed for en berøringsflade med unge af de forskellige uddannelser og med de forskellige forudsætninger. Man forsøger rådgivende og hjælpende at svare de unge på problemer om meningen med livet set fra troens synspunkt. Et særligt tilbud fra ungdomscentralerne er de 3-dages skoleafslutningskursus (svarer til vor »trosbekræftelse« o.a.). I de sidste 5 år har ikke mindre end 35.000 unge piger og mænd deltaget i sådanne kursus.

Årsagen til oprettelsen af »sognefællesskaber« var uden tvivl præstemanglen. Det var dog kun en ydre årsag. Dybere lå de ændrede forhold i tid og sted og fremfor alt i lægfolks aktive medarbejde i sjælesorgen. Apostolat fra lægfolks side eksisterede også tidligere og gjorde sig især gældende i de forskellige foreninger, som også fortsat bør fremmes. Men det er først Det andet Vatikanerkoncil, som så klart har åbnet øjnene for den opfattelse, at ansvaret for sjælesorgen i menighederne påhviler alle menighedsmedlemmer. Det sidste ansvar ligger naturligvis hos præsterne. Gennem forståelsen af ansvaret for menighederne er da også de forskellige ovennævnte råd opstået.

Den tyske biskop går nu over til overvejelser angående statistik for året 1973. Heraf skal kun få punkter fremhæves:

Af 971 sogne har kun 786 en sognepræst; 185 betjenes på anden vis; 11 af pensionerede præster, 37 af præster, som har andre opgaver; resten betjenes fra andre sogne. Halvdelen af sognene med under 500 medlemmer har ingen fast præst; og det samme gælder en femtedel af sognene mellem 500 og 2.000 medlemmer. For tiden har bispedømmet 120 teologistuderende (i 1972 var det 138). Der virker 25 diakoner, heraf vil 9 blive præsteviet i løbet af 1974, og 16 er gifte eller ugifte mænd, som ikke tænker på at blive præster. Kirkebesøget var 1968 i alt ca. 941.000; men i 1972 kun 801.000. Der synes dog at være en vis stabiliserende tendens nu. Kvaliteten og intensiteten er bedre end tidligere. Døb faldt fra 1968 til 1972 med 34 pct. I 1972 var der ca. 20.000 dåb - hvilket er lidt lavere end begravelser.

Når man nu ser disse tal, vil man let

blive grebet af bekymring og pessimisme. Men biskoppen svarer: Med bekymring: Ja – med pessimisme: Nej.

Mange mener, at tilbagegangen skyldes Det andet Vatikankoncil. Det er efter min opfattelse en stor fejltagelse. Jeg mener, vi bør sige, at om konciliet ikke var kommet, ville den næsten revolutionære udvikling, som menneskeheden efter de sidste årtier udviser, have mødt os som kirke helt uforberedte.

Det er også forkert at mene, at det blot er gået nedad de sidste ti år. Der er mange gode resultater at henvise til. Jeg tænker her specielt på voksenundervisningen.

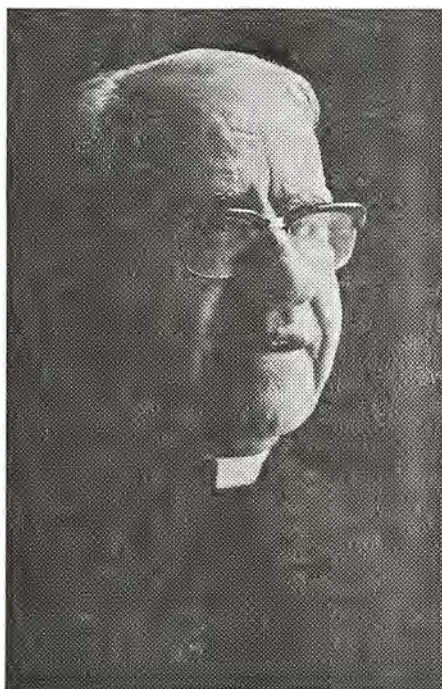
Biskoppen henviser til Det katolske Akademis undervisning på 580 steder med 290.000 deltagere i 1972 (en stigning på 78 pct. sammenlignet med 1971); skoler for mødre med 24.661 deltagere; 17 rådgivningsklinikker i ægteskabssager og for beskyttelse af fosterets liv; endelig til 500 børnehaver med 45.000 børn.

I almindelighed kan man sige, at lægfolkets beredvillighed er vokset stærkt. Jeg minder om det store antal af læge religionslærere, som sammen med præsterne med megen idealisme lægger deres kræfter i den vanskelige opgave at undervise og opdrage børn og unge. Jeg henviser til det offer, mange kvinder, mænd og unge udviser på det social-karitative plan. Som helt specielt glædeligt kan nævnes fornyselsen i sogne- og familieliv ved den såkaldte »menigheds-katekese«, som den er gennemført i et stadig voksende antal i vore menigheder. Her tænkes især på aktiv deltagelse fra lægfolks side i »Samtaler om Døb«, i forberedelserne af børn og unge ved modtagelsen af den første hellige kommunion, af skriftemål og konfirmationens sakramente. Endelig skal også nævnes tallene på de mange ægtefolk, som er ansat i bispedømmets forvaltning. Det er mellem 2.700 og 2.800, og af dem alene 1.800 i børneforsorgen.

Måske vil mange af dem, som ser disse resultater, synes, at det er meget ubeskedent at nævne dem, og at det ikke svarer til Herrens ord: »Når I har gjort alt, hvad jeg har befaleet jer, skal I tænke: Vi er kun nyttige tjenere; vi har ikke gjort andet, end hvad vi var skyldige at gøre«. (Luk. 17,10). Vi vil i høj grad tage disse ord alvorligt og huske, at kun Gud kan give vort arbejde virkeligt resultat. På den anden side må vi sikkert også som de gode tjenere i lignelsen om talenterne vise det frem for Vor Herre, som vi har udført, og forvente at høre hans trøsterige ord: »Vel, I gode og tro tjenere, I har været tro over lidet; jeg vil sætte jer over meget. Gå ind til din Herres glæde«.

Oversat og bearbejdet af

Knud Ballin

p. Knud Ballin

70 år

tillykke

Grundlæggeren og lederen af Caritas Danmark fylder 70 – still going strong.

Telefonen ringer: »Hvad er SEPTRIN«? »Septrin – det er der ikke noget der hedder her i landet. Hvorfor spørger du?«

»Vi har en anmodning fra Czekoslovakiet. Jeg ville gerne hjælpe – men mon vi får det ind.«

En halv time senere: »Septrin kan fås her bl.a. under navn af Bactrim.«

»Åh, vil du så ikke skaffe de tabletter, så sender vi dem anbefalet« – – »Men kommer de igennem?« – – »Ja, det véd jeg ikke, men vi må da forsøge, jeg vil så gerne hjælpe!«.

Der har vi mottoet for Knud Ballins livsindstilling: *Jeg vil så gerne hjælpe* – og hvor mange har han hjulpet!

Hvem organiserer Fasteaktionen?

Hvem skriver SOS i Katolsk Forum?

Hvem repræsenterer Nordisk Katolsk Udviklingshjælp internationalt?

Hvem grundlagde Caritas Danmark 1945?

Hvem var i 1950 med til at grundlægge Caritas Internationalis?

Hvem er med i ledelsen af Commission Internationale Catholique pour les

Migrations (for Emigranter og fremmedarbejdere)?

Hvem er næstformand i Dansk Flygtningehjælp?

Hvem var så anset, at Caritas kom til at deltage på lige fod med de tre andre organisationer i Vietnam-hjælpen?

Hvem har rejst i Afrika og USA?

Hvem kender The far East?

Hvem er stadig aktiv i spejderarbejdet?

Hvem var sognepræst i Brønshøj i mange år?

Hvem startede og hvem driver stadig Paulus-Kredsen og Paulus-Kredsens Forlag, som siden 1933 har givet os et bibliotek af gode bøger.

Hvem ledede den katolske kirketjeneste for de 200.000 tyske og allierede flygtninge fra 1945–49?

Hvem måtte flygte til Sverige under krigen og vendte tilbage med Brigaden?

Hvem startede allerede 1945 hjælpeaktionen for de sultende millioner i Polen, Øst- og Vesttyskland og Holland-Belgien?

Hvem er med i Pastoralrådet og i kommissioner og udvalg?

Hvem holder retræter, foredrag og er skriftefader for søstre?

Ja, det kan da ikke være én mand – men det er det, det er KNUD BALLIN som 21. februar i år ganske overraskende fyldte 70 år midt i et arbejde, som har sikret dansk katolicisme en sikker position i internationalt katolsk arbejde.

Vi skal jo ikke her skrive en levnedsbetegnelse, men skal vi dog ikke minde om, at Knud Ballins far, sølvsmeden Mogens Ballin spillede en stor rolle for Johannes Jørgensens konversion. Knud Ballins ene broder døde tidligt som Benediktiner-oblat i Clervaux, hans ældste broder er pater Jan Ballin O. Præm. Hans yngste søster er Liobasøsteren Maria Birgitta, som bragte kommunitetet til Danmark. Hans ældste søster er fru Bredholt, der – nu som elsket bedstemoder – har realiseret det katolske ægteskabs-ideal.

Med andre ord: Knud Ballin har det ikke fra fremmede. Men netop derfor er det en præstation, at han er blevet en så markant personlighed med sine vel afbalancerede, velovervejede meninger.

Uddannet både i Innsbruck, Strassbourg, Tübingen (under Karl Adams kateder) og Bautzen var hans personlige kontakter allerede fra studietiden internationale og i dag kan man knapt i udlandets kirkelige kredse omtale Danmark uden at navnet Knud Ballin straks nævnes. Derfor er han også et fremtrædende medlem af den økumeniske Lazarus-Orden.

Lad os ønske ham mange gode aktive år endnu. – Han vil også fremover være en af dansk katolicismes bedste mænd.

K. F. M.

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniør – Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 80 11 55 og 60 16 55

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 76
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING

Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 – 82 46 40

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

KULTUR OG FOLKELIGHED

Betragtninger efter en
fjernsynsudsendelse
Af Aage Dyrkjøb

Der var for nylig i fjernsynet et par udsendelser, der skulle forestille en slags erotikkens kavalkade, et emne, der for så vidt ikke ville være uden interesse, hvis det blev holdt inden for saglige og historiske kendsgerninger. Det skulle jo imidlertid være underholdning, og det hele virkede så udfordrende og rodet, at det hverken var fugl eller fisk. Direkte ubehagelig var en konfrontation med den kendte intime læserbrevs-journalistik.

Overlæge Sv. Heindil, som vil huskes fra andre fjernsynsudsendelser, var også mobiliseret, og sådan set kunne man ikke være særlig uenig med ham i, at et hundredårs snæversyn, tabufordomme og vrangforestillinger på det seksuelle område har haft en uheldig og skadelig virkning, og at dette måske er en af årsagerne til, at vi i vore dage er havnet i den modsatte grøft. Men det er sikkert en grov forenkling at tillægge den danske folkekirke hele skylden for dette unaturlige seksualsynd og dets følger. Det må nok ses i et større historisk perspektiv. De forskellige tidsafsnit har bestemte forudsætninger. Det er en bølgebevægelse som alt, hvad der lever og udvikles. Efter en lysere periode med en mere optimistisk livsudfoldelse, som desværre undertiden udarter sig i det løslupne, kommer ofte et tilbageslag med snerperi, fordomme og forbud af forskellig art. På samme måde i den materielle verden, medgang og modgang skifter, tvang og frihed, håb og frygt. Derfor var det omtalte hundredårs snæversyn på det seksuelle område sikkert både religiøst, kulturelt og samfundsmæssigt betinget, og man kan ikke tillægge folkekirken hele ansvaret, selv om den må bære sin part.

Det mest forargelige ved den omtalte TV-udsendelse var imidlertid ikke den alt for løse og uheldige opsætning, men den omstændighed, at den endnu en gang skulle fremhæve, hvad man før i tiden kaldte »kulturradikalismen«, de venstreorienteredes frigjorthed, det underfulde lys fra Rådhuspladsen, i modsætning til det provinsielle og folkelige, alt det, der

eksisterer hinsides Valby Bakke. Man havde indkaldt en jysk folketingsmand til at repræsentere sidstnævnte fløj, og det var helt indlysende, at han var udset til at »falde igennem«, virke landlig i forhold til de fine mennesker fra hovedstadsmiljøet. Alene hans jyske udtale skulle tage sig halvkømt ud over for seerflertallet – skønt jysk dog har en anderledes fyndig klang end det flade københavnske.

Jeg må tænke på min gamle ven, overlæge Holger Thorborg. Hans læsekammerater udtrykte deres forundring over, at han ville tilbage til sin jyske hjemstavn og overtage sin fars sygehus i stedet for at søge sig en karriere inden for de københavnske hospitaler. Hans svar lød: »Bønder er jo også en slags mennesker. Det glemmer I tit herinde.«

Det er mærkeligt, at man heller ikke i den henseende kan komme ud over diskrimineringen af visse befolkningsgrupper. Vi ser det også i høj grad inden for litteraturen. Hvis man ikke hører til inderkredsen – før i tiden minefeltet – er chancerne for at vinde frem så langt ringere.

Tænk på Thøger Larsen, der sad oppe i Lemvig og udgav flere af sine skrifter på eget forlag. Tænk på Evald Tang Kristensens bøger, som han selv måtte sælge. Tænk på den kamp, som den meget betydelige forfatter Jørgen Nielsen måtte igennem for at vinde fodfæste – og det skete ikke i hans levetid.

Man kunne fristes til at sige til Danmarks Radio og Fjernsyn: Vi, som bor herude, »hvor kragerne vender«, har skam ikke noget imod København. – Tværtimod. – Men I skal heller ikke gøre os ringere, end vi er.

Gud elsker en glad giver

I et københavnsk menighedsblad læses i januar måned følgende:

»Menigheden har gang på gang vist sig meget offervillig, når vi bad om bidrag til forskellige formål, men kollektkurvens indhold om søndagen er ikke tilfredsstillende. Udgifterne stiger støt fra år til år (det gør Deres private også), men kollekten bliver ikke væsentlig større. At nøjes med en femogtyveøre er nærmest uanstændigt. En krone bør være minimum, og vi har også et kronestykke med et femtal på, og mange har sikkert råd til at give en femmer. Det er kedeligt at skulle tigge om noget, der skulle være en selvfølge.«

Mon dette er enestående for en enkelt

menighed. Det tror jeg ikke på – det er faktisk uanstændigt med en femogtyve-øre.

En nu afgået provst sagde engang ved en indsamling: »Når De nu ofrer til nævnte formål, bør det ikke skramle i bøssen, hver gang en eller anden går forbi.«

Det var en stille opfordring til at lægge en seddel i, en femmer eller en tier. Det var jo så sandt, som det var sagt. Papir skramler i den form meget lidt.

Prøver vi nu at sammenligne vor økonomi i forholdet før og efter krigen, vore udgifter og vore lønninger, da var min løn 90 kr. pr. uge, nu er den 1.300 kr. pr. uge – dvs. en stigning på ca. 15 gange, som er gennemsnittet af en håndværkerløn i dag.

Vel vil en og anden sige, at f.eks. skatterne i dag er skyhøje. Det er rigtigt, men alligevel har vi mere i dag end dengang til vort eget brug – det vil vel ingen benægte.

Altså, hvis jeg før krigen ofrede 25 øre i klingpungen, som vi dengang brugte, skal der i dag for at skabe balance og retfærdighed over for vor moder Kirken ikke lægges 25 øre, men 3.75 kr.

Og da vi lever i en tid, hvor alt forenkles, må det som nævnt i citatet blive en femmer.

Vi ønsker jo rene og smukke kirker, vi ønsker læst messer, afholdt højmesse under festlige former osv.

Vi bør heller ikke glemme, at Gud stadig elsker en glad giver.

Så bør vi prøve på at leve op til vore egne ønsker og lukke lidt mere op for økonomien. Vor løn er steget ca. 15 gange – så må vore ofre også stige i samme takt.

Dette er ikke et spøgefuldt indfald. Vil vi være ærlige, må vi give forfatteren af nævnte citat ret, når han siger:

Det er kedeligt at skulle tigge om noget, der skulle være en selvfølge.

A. C.

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ
Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

**Pløjehjemmet »Hoffmanns Minde«, Frederikssundsvej 227, Brønshøj,
søger følgende medarbejdere:**

Sygeplejerske til ferieafløsning.

Sygeplejerske eller plejehjemsassistent til aftentjeneste hveranden uge.

Sygehjælper til ferieafløsning.

Sygehjælper evt. plejemedhjælper til aftentjeneste kl. 17–21
hveranden uge.

Henvendelse til forstander Jens M. Jacobsen, telf. 60 11 33 – privat 58 33 06

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 65 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelsær
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys – Kraft – Oliefyrr
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A – Horsens
Telefon 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian Valther
HORSENS

Poul
HENRIKSEN

Rådhusstrøget, Vejle

Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nærrgade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger...

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 26 – 82 11 26
Kartofler – Frugt – Grøntsager
Konserves – Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle – Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 –
Telefon 15 23 03

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro – Telefon (08) 52 15 44

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

ORDET I KUNSTEN

Katolsk Debat-møde i Århus

Den 30. november i fjor havde Katolsk Debat, Århus, sæsonens andet møde. Aftenens titel var »Ordet i kunsten«. Dette skulle forstås dobbelttydigt og blev det også, idet det både var det menneskelige ord, budskab, omsat i kunst og Guds ord, Kristus og Hans forkyndelse omsat i kunst.

Man havde denne gang inviteret kunstmaleren Nis Schmidt, Vejle, og den svenske keramikker og skulptør, Stig Carlsson, som begge forinden havde lavet en ophængning og opstilling af deres kunstværker dér, hvor mødet fandt sted.

Nis Schmidt indledte aftenen. Først påpegede han, hvor mange motiver der var for kunstnere til at male: en ønskede at »vise sig selv«, en anden ville gå på opdagelse i menneskets sind og endelig kunne en tredje male af religiøse grunde.

I middelalderen havde så godt som al kunst et religiøst fortegn, men med menneskets opdagelse af sig selv i renæssancetiden havde kunsten udviklet sig i flere retninger. Det havde bl.a. betydet, at den religiøse kunst efterhånden kom ind i en nedgangsperiode, mens de ægte kunstneriske kræfter viste sig i en kunst for kunstens egen skyld eller i forkyndelsen af et system, f.eks. socialrealismen med tendens til selvudslettelse for den enkelte kunstner under hans arbejde. Kunsten måtte befri sig fra tidligere sødladene tendenser og udvikle nye symboler. Kunstens fremtid og dermed også den kristne kunsts fremtid lå i, at kunstneren fik mulighed for at virkeliggøre sig selv i tjenesten af en idé. I dette skæringspunkt mellem selvrealiseringen og tjenesten af ideen skabtes den bedste kunst.

Stig Carlsson arbejder med ler, metal og træ og har især skabt en del relieffer og collager. Han ønskede, at hans arbejder skulle være provokatoriske. I en række kunstværker havde han vist hen til, at mange mennesker sulter eller lider på anden måde, og reliefferne havde da også fået direkte titler som »Hvornår så vi dig sulten?« Med sin kunst ville han vise tilværelsens dimensioner – både de kendte: lidelse og sorg, men også glæden og håbet og her især det kristne håb og den kristne glæde. Ved også at anvende mere ualmindeligt materiale havde han søgt at skabe en fornyelse af den kristne kunst. Materialet overraskede tit, og han vidste godt, at det forargede af og til. Men *som* egner sig godt til at udtrykke *lidelse*, og derfor brugte han et sådant materiale for på den måde at appellere til følelserne.

Efter de to indlæg var der god lejlighed til at se på de udstillede kunstværker og tale med kunstnerne. Ved den efterfølgende debat blev der bl.a. spurgt, om kunst kunne være farlig. Det var begge kunstnerne enige om, at det kunne den være, når enten stat eller kirke fremtvang en bestemt kunst for at styre folket eller menigheden. På den indvending, at Carlssons kunst kun var en mild form for provokation, svarede han, at man skulle også hjælpe mennesker til at finde meningen i det skønne og vise hen til håbet, og derfor var hans kunst ikke hård og negativ.

Oluf Bohn

KRISTEN DYNAMIK

PASTORALRÅDETS WEEKEND-
KURSUS PÅ RYGÅRD
DEN 2. OG 3. FEBRUAR 1974

Søndag eftermiddag talte generalvikar Lars Messerschmidt om den pastorale situation nu og i den nærmeste fremtid.

Generalvikaren tegnede et billede for os, hvor det er klart, at vi i Danmark vil have meget færre præster, end vi i mange år har været forkælede med.

Dette nøgterne og klare oplæg stillede hele weekendens arbejde i et aktuelt relief. Nu så vi, at det store arbejde, der er gjort af pastoralrådets arbejdsgruppe for det hellige år, kunne blive et svar – en måde til at bevare, ja måske endda forny det åndelige liv i vor katolske kirke – også selv om vi får færre præster. Svaret er, at katolikkerne vedkender sig et virkeligt medansvar, besinder sig på de opgaver de kan klare, og finder sammen i basisgrupper, og at der udvikles et fællesskab i troen og apostolatet.

I det store vel gennemarbejdede arbejds hæfte, der dannede grundlaget for weekendkurset, er der to sider med forslag til forskellige former for grupper.

Som et første skridt i denne retning blev foreslået en husværtaktion.

Husværtaktionen er tænkt gennemført ved, at evt. menighedsrådene indkredser og definerer bestemte afgrænsede opgaver, sikrer sig husværter/inder til disse opgaver. Menighedens medlemmer kan så melde sig til i de forskellige grupper. Efter en møderække på fire aftener samles materialet igen af menighedsrådet, som indkalder til en fælles rapport med alle grupperne.

På dette møde kan nedsættes udvalg, der så kan følge det påbegyndte arbejde op. Når en menighed er kommet så langt i et fælles arbejde, tror jeg, at masser af nye opgaver tårner sig op. Skulle dette ikke være tilfældet, vil ovennævnte arbejdsgruppe stå til rådighed med hjælp og stof. Dette tilbud gælder også til menighedsråd, der måtte behøve hjælp for at komme i gang. Nærmere oplysninger herom hos arbejdsgruppen ved Elsebet Kieler på bispekontoret.

På weekendkurset arbejdede vi med det bibelstof, som arbejdsgruppen havde udarbejdet med henblik på basisgrupper i sognene. Vi valgte selv et af de foreslåede emner:

1. Forsoningens tjeneste, bodfærdighed og omvendelse.
2. Vor holdning i bønner og til Bibelen.
3. Fornyeelse af kirkefællesskabet.
4. Hjertets forvandling.

På grundlag af vore valg blev vi delt i grupper, 2 grupper om hvert emne, altså 8 i alt. Vi arbejdede 2½ time i disse grupper lørdag eftermiddag, og det var tydeligt, at vi kunne have brugt mere tid.

I et samlet plenum bagefter, var spørgsmålet, om vi havde formået at arbejde som grupper, i focus. Det havde vi gjort så godt, at vi måtte overveje, om de her forsamlede 70 mennesker var særligt velegnede. Min mening er nu, at det var chancen for at tale med andre kristne på lige fod, om disse for os alle så

aktuelle problemer, der satte os i gang, og gjorde os mere eller mindre fremmede mennesker til ét om det, vi har fælles: vor tro på og liv i Kristus.

Søndag morgen samledes vi igen i grupper, denne gang var der to grupper med samme emne slået sammen. Her oplevede vi det morsomme, at vi lærte at forstå hinanden, ja i vor gruppe tilmed at blive klar over, hvad vi ville tale om. Det, vi lærte, var, at vi var for mange, at disse mennesker, som dagen før havde været to gode enheder, ikke uden videre kunne samles til én.

I plenum, hvor vi vurderede bibelstudiet i arbejdshæftet, var der naturligvis delte meninger, flere mente, det var for teoretisk, at det lå på et for højt plan for jævne hverdagsmennesker; der var ingen, der klagede over, at det ikke var teoretisk nok.

Der tegnede sig i dette plenum to forskellige opfattelser af gruppearbejde. Den ene form, hvor man i det givne materiale forudsætter, at gruppen skal komme til en bestemt konklusion. Den anden form, hvor materialet fungerer som en ventil, en reserve for gruppen, hvis den ikke selv kan komme i gang med emnet og med at tale sammen, men hvor resultatet ikke er givet på forhånd.

Lige gyldigt hvilken form man foretrækker, finder jeg, at arbejdsgruppens arbejde har sat noget nyt i gang. Jeg er

ikke sikker på, at de her udarbejdede spørgsmål og tekster kan bruges generelt. De må tillempes de kommende basisgrupper behov. Ja, mange steder i sognene vil man sige, at det kan vi slet ikke bruge, men derved har man jo også fået en erfaring. Det primære, det der er frugten af det store arbejde, er: Vi er blevet klar over, at vi står over for en stor nød i forbindelse med den kommende præstemangel, og vi må sige arbejdsgruppen af hjertet tak, fordi den i samme åndedrag, den viser os nøden, også viser os en vej, så vi kan leve videre med denne nød. Viser os vejen til et nært fællesskab, så vi ved Helligåndens vejledning kan lære af Bibelen, som tilbyder os det Guds ord – Johannes så vidunderligt beskriver i sit første kapitel.

At denne vej er mulig blev yderligere understreget ved, at medlemmer af forskellige allerede eksisterende grupper fortalte om deres erfaringer og oplevelser. Tre små søstrekommuniteter har allerede længe været en realitet, hørte vi. Ligesom der eksisterer et kollektiv, bestående af nitten mennesker af begge køn og med en særlig livsopgave. Flere bede- og bibelgrupper og flere karismatiske grupper har ligeledes bestået i flere år. Denne afslutning på weekenden afslørede for øjnene af os, at den kristne dynamik er lyslevende iblandt os.

Astrid Hvidt

Påske i Rom: 9/4-16/4 – fly – Casa Pallotti – Pris kr. 1145,-

Rejseleder: Annie Rastrup

Kunstrejse til Firenze: 8 dg. – fly – Pris kr. 1095,- (forhør bureauet om nøjagtige data. Rejsen afgår i første halvdel af maj)

Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi

Forår i Rom: 31/5-14/6 – fly – Pension Monaco – Pris kr. 945,-

Rejseleder: Josef Völk

Sommer i Rom: 24/6-8/7 – fly – Casa Pallotti – Pris kr. 1395,-

Rejseleder: Annie Rastrup

»Kulturperler« (Rom, Firenze, Assisi): 23/9-7/10 – fly – Pris kr. 1550,-

Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 – fly – Pris kr. 1195,-

Rejseleder: Annie Rastrup

Vi har afrejse til Rom hver uge

Holmbladsgade 11
Dk - 2300 København S
Telf. (01-27) Asta 2312

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 31. august 1974

8 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1380,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 1050,-

Valfartspræst: Pater G. GOMMANS

Læge, sygeplejersker, samaritler medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

TEGN ET ABONNEMENT

D. K. K. F.

Bededagen den 1. marts

Danmarks Katolske Kvindeforbund indbyder katolske kvinder landet over til at deltage i de lokale arrangementer ved *Kvindernes Internationale Bededag fredag den 1. marts,*

hvis motto i år er »Salige er de, der stifter fred«.

I København holdes mødet kl. 19 i Kong Haakons Kirke (norsk), Ved Mønten 9 (ved Amager Boulevard). Der er korte taler af Grethe Morthorst (om Bibelens udbredelse) og Siegfried Christian- sen (om Forsoningsforbundets arbejde). Endvidere skriftlæsning og bøn. Vi hører Frans af Assisis fredsbøn, og kirkens præst, pastor Storli slutter. Derefter kaffe. Kollekten går til Frelsens Hærs arbejde i Portugal og til det kristne radioar- bejde i Thailand.

Katolsk arbejderaktion

afholder *Retræte* på

Åsebakken den 23. og 24. marts 1974.

Emne: Fornyelse og forsoning.

Indleder: Lars Messerschmidt.

Pris: kr. 60,00 (mindrebemidlede kan opnå reduktion).

Tilmelding: *G. Bune Andersen, Westend 9, 1., 1661 København V.*

Telf. VE 9106 (mellem kl. 17-19) senest den 18. marts 1974.

Alle er velkomne. Udførligt retrætepro- gram tilsendes.

Pinsereatræte

En dansk retræte agtes afholdt i pinse- weekenden (1.-3. juni 1974) i den dan- ske katolske pension i Groeryd, Sydsve- rige (12 pladser; d. kr. 50,00 pr. dag). Emnet bliver: »Vort tros- og bønsliv i Ånden«. Tilmelding og nærmere oplys- ninger hos retrætelederen, pater P. Gré- goire O.P., Kollegievej 2, 2920 Charlot- tenlund. Telf.: (01) OR 3038 (bedst om formiddagen).

Det sker i Brønshøj

Stort møde i St. Antoni, Frederikssunds- vej 225, 2700 København Brønshøj *fredag den 8. marts kl. 19,30.*

Pastor Kaare Osorio om »Kirkens ansvar for de prostituerede, kriminelle og nar- komaner.

Et brændende aktuelt problem, ikke mindst efter de rystende afsløringer i dagspressen af forholdene på Vesterbro i København.

Lad os vise vor interesse for medmen- nesker i nød ved at møde talrigt op.

Gode parkeringsforhold bag den nye St. Antoni kirke - og linie 5 og 8 kører lige til døren.

S. Knud Lavardsgilde

Gildets årlige generalforsamling afholdtes den 7. januar på Sankt Knud Lavards martyrdag.

Generalforsamlingen begyndte med en messe i den nyrestaureerede Sankt Ansgars Kirke, hvor monsignore K. Geertz-Han- sen holdt en meget inspirerende prædiken, hvor han henviste til det glædelige i, at vort gildes regler og formål helt og fuldt er i overensstemmelse med biskoppens hyrdebrev til Det Hellige År.

Det kunne være til stor hjælp og glæ- de for mange danske katolikker at til- slutte sig vort gilde. Overholdelse af gil- dets regler svarer nogenlunde til, hvad der var almindelig katolsk praksis for 15-20 år siden.

Generalforsamlingen begyndte med valg af dirigent. Det blev hr. Eigil Dar- ville, der på bedste måde ledede gene- ralforsamlingen.

Beretningen aflagde pastor K. Geertz- Hansen på formandens vegne, idet denne har fået en ny stilling og er rejst til USA.

Kassereren aflagde beretning om regn- skabet, der blev godkendt.

Valg af bestyrelse: Til ny formand valgtes oversygeplejerske fr. Birthe Hyl- ling, Diget 2, Glostrup 2600. Genvalgt blev gildets præst, monsignore K. Geertz- Hansen. Kasserer, fr. Alice Engel. Sekre- tær hr. John Ohlhues.

Under eventuelt drøftedes aktiviteter i det kommende år, hvor især valfarten til Haraldsted, i lighed med tidligere år, har den største interesse. Den fastsattes foreløbigt til den 15. september 1974.

Der blev gjort opmærksom på mang- lende orientering om varfarten i Katolsk Forum; dette skyldes sikkert den lange redaktionstid. Vi må forsøge at give bla- det meddelelse i god tid.

Der fremkom også forslag om at an- noncere valfarten i dagblade og søge at få gildets rundskrivelser opsat i vore kir- kers våbenhuse. Bestyrelsen modtager gerne forslag fra vore medlemmer om ud- bredelse af kendskab til vort gilde.

Til slut skal vi bede de medlemmer, der ikke har betalt kontingent, om at indbetale det skyldige beløb sammen med dette års kontingent.

Kontingentet er kr. 15,00 for enkelt personer og kr. 25,00 for ægtepar. Giro- kort vedlagt. Giro konto nr. 163 006.

Med venlig hilsen

John Ohlhues, sekretær.

Afdelingssygeplejerske

Til Plejehjemmet Hoffmanns Minde, Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj, søges aut. sygeplejerske, til i samarbejde med for- standeren at varetage Hjemmets ledelse.

Nærmere oplysninger ved henvendelse til

Forstander Jens M. Jacobsen. Tlf. 60 11 33.

Privat tlf. 58 33 06.

SKOLELEDER

Stillingen som leder af Skt. Knud Lavard Skole i Kgs. Lyngby opslås herved ledig pr. 1. august 1974.

Skolen har ca. 250 elever på 1. til 7. klassetrin. Stillingen er nor- meret i 27. lønramme. Der ydes tillæg, så aflønningen bliver den samme som ved det stedlige kommunale skolevæsen for tilsva- rende stilling.

Pensionsforhold som ved folkeskolen.

Skolen har virkelig godt forhold mellem forældre, lærere, elever og ledelse.

Ansøgning med bekræftede beviser og anbefalinger til styrel- sens formand, pastor Ib Andersen, Lyngbygårdsvej 1, 2800 Kgs. Lyngby, inden 1. april.

Eventuelle forespørgsler til skoleinspektør Bohn Christiansen, tlf. TRIA 10 735, efter 16 tlf. (01) 85 06 42.

BORNHOLM

Ferieophold tilbydes i smukke og rolige omgivelser i den katolske præstegaard i Aakirkeby. -

3 gode dobbeltværelser, - et enkelt værelse, 2 køkkener og opholdsstue er til rådighed, - ligesom stor have. -

Pris pr. uge: Dobbelværelse kr. 300.-

Enkeltværelse kr. 150.-

Henvendelse til Menighedsraadets formand: E. Frandsen, Kannikeengen 24. 3720 Aakirkeby. Bornholm.

Tlf. (03) 97 42 95, bedst kl. 18-19. -

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 3/3: 1. Søndag i Fasten: 5. Mos. 26,4-10. - Salme 90 (91), 1-2. 10-11. 12-13. 14-15. (R: Vær hos mig, Herre, i trængsler). - Rom. 10,8-13. - Lk. 4,1-13.

Mandag d. 4/3: 3. Mos. 19,1-2. 11-18. - Mt. 25,31-46.

Tirsdag d. 5/3: Es. 55,10-11. - Mt. 6, 7-15.

Onsdag d. 6/3: Joh. 3,1-10. - Lk. 11, 29-32.

Torsdag d. 7/3: Est. (findes i den danske bibel som tilføjelse IV til Esters bog): 14,1. 3-5. - 12-14. - Mt. 7,7-12.

Fredag d. 8/3: Ezek. 18,21-28. - Mt. 5, 20-26.

Lørdag d. 9/3: 5. Mos. 26,16-19. - Mt. 5,43-48.

Søndag d. 10/3: 2. Søndag i Fasten: 1. Mos. 15,5-12. 17-18. - Salme 26 (27), 1. 7-8a. 8b-9abc. 13-14. (R: 1a). - Fil. 3,17-4,1 (eller: 3,20-4,1). - Lk. 9,28b-36.

Mandag d. 11/3: Dan. 9,4b-10. - Lk. 6, 36-38.

Tirsdag d. 12/3: Es. 1,10. 16-20. - Mt. 23,1-12.

Onsdag d. 13/3: Jer. 18,18-20. - Mt. 20,17-28.

Torsdag d. 14/3: Jer. 17,5-10. - Lk. 16, 19-31.

Fredag d. 15/3: 1. Mos. 37,3-4. 12-13a. 17b-28. - Mt. 21,33-43. 45-46.

Lørdag d. 16/3: 7,14-15. 18-20. - Lk. 15,1-3. 11-32.

Søndag d. 17/3: 3. Søndag i Fasten: 2. Mos. 3,1-8a. 13-15. - Salme 102 (103), 1-2. 3-4. 6-7. 8 og 11. (R: 8a). - 1. Kor. 10,1-6. 10-12. - Lk. 13,1-9.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 3/3: 1. Søndag i Fasten. - (Hebd. I).

Mandag d. 4/3: Ferialdag. - Som ihu-kommelse af S. Casimir kan dennes kirkebøn læses i st. f. ferialdagens.

Tirsdag d. 5/3: Ferialdag.

Onsdag d. 6/3: Ferialdag.

Torsdag d. 7/3: Ferialdag. - S. Perpetuas og S. Felicitas' kirkebøn kan læses i st. f. ferialdagens.

Fredag d. 8/3: Ferialdag. - S. Johannes af Guds kirkebøn kan læses i st. f. ferialdagens.

Lørdag d. 9/3: Ferialdag. - S. Francisca af Roms kirkebøn kan læses i st. f. ferialdagens.

Søndag d. 10/3: 2. Søndag i Fasten. - (Hebd. II).

Mandag d. 11/3: Ferialdag.

Tirsdag d. 12/3: Ferialdag.

Onsdag d. 13/3: Ferialdag.

Torsdag d. 14/3: Ferialdag.

Fredag d. 15/3: Ferialdag.

Lørdag d. 16/3: Ferialdag.

Søndag d. 17/3: 3. Søndag i Fasten. - (Hebd. III).

C. M. HINNÉ OG HUSTRU FRIEDERICKE f. NOLTES MINDELEGAT

Portioner af ovennævnte legat vil være at uddele i april måned. Ifølge fundatsen skal ansøgerne være ældre i København og tilgrænsende kommuner bosiddende katolikker. Anmodning om tilsendelse af ansøgningssekema bedes rettet til underregnede. Senest 1. april.

Kjeld Geertz-Hansen, Bredgade 64.
1260 København K.

God læsning i fastetiden

J. M. Quaedveliegs m.m.: Taler og tanker i udvalg 12,50 kr. fås hos Deres boghandler, eller direkte fra Roskilde Boghandel, Sct. Olsegade 24, 4000 Roskilde (03) 35 31 31

CARITAS DANMARK - SOS

For et par år siden skaffede vi et høreapparat til en dreng i Rumænien. Dette har selvfølgelig været en stor hjælp for det døve barn, men hans lærere i skolen anbefalede, at han fik en båndoptager, da hans døvhed bevirkede, at han havde store talevanskeligheder. Disse, mente man, kunne afhjælpes, hvis han ved hjælp af tonebåndene kunne høre, hvad han havde sagt og kunne prøve at korrigerer dette.

Da familien ingen mulighed havde for selv at købe dette, har vi sendt apparat og bånd for i alt 3.600 kr. til drengen. At man alle er meget glade over denne hjælp siger sig selv.

Men måske ville nogle af læserne give et bidrag hertil.

Caritas Danmark

Griffenfeldtsvej 44, 2200 Kbhvn. N.
Giro 4 39 79.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchvej 8, 1826 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

PETRA VON KANTS BITRE TÅRER

Der er med god grund jamret meget over den hjemlige biografsituation. Det er ligesom med vejret: alle snakker om det, men ingen gør noget ved det. Og det danske filminstitut synes at have brugt al sin energi på en enkelt anden sag.

Der laves faktisk spændende og seværdige film i udlandet, hvis ellers nogen gad bringe dem til landet. Men filmkøbmændenes kortsyn vil i længden også gå ud over dem selv: det dårlige repertoire kan ikke andet end holde folk væk fra biograferne. Som en af de lykkelige undtagelser kan nævnes de schweiziske film, der det sidste års tid har fået en helt berettiget udbredelse.

Rainer Werner Fassbinder

En af de helt store undladelsessynder er den unge tyske instruktør Rainer Werner Fassbinder. Kun 28 år gammel har det alsidige talent mere end 20 spillefilm på bagen. Ingen af hans film har været vist i danske biografteatre, hvorimod TV har sendt en enkelt, nemlig »Pioniere in Ingolstadt«.

Ved et prisværdigt initiativ har kritikeren og instruktøren Chr. Braad Thomsen for egen regning og risiko importeret to af Fassbinders film. De har Danmarkspremiere i den fortræffelige lille Delta-bio i Magstræde 14 i København. Mon ikke Fassbinder skulle nå rundt i landet, i alt fald til de store provinsbyer. Jeg kunne godt ønske »Petra von Kants bitre tårer« et stort publikum. Det er lang tid siden, jeg har set en så konsekvent og betagende film.

Den »frigjorte« Petra

Modeskaberens Petra von Kant tager selv initiativet til sin anden skilsmisse. Hendes succes blev manden for meget, hvad der vender hendes kærlighed til foragt. Overfladisk set står Petra som den selvstændige og frigjorte kvinde. Hun er øko-

nomisk uafhængig og ikke bange for at blive forelsket. Men den pludselige og heftige forelskelse i den unge Karin viser en fundamental brist i hendes frigjørelse. Petras forhold til omgivelserne er nemlig præget af dominans og underkastelse. Hendes holdning overfor den tavse hushjælp, Marlene, er den hårde arbejdsgivers blandet op med lidt kærtegn og sødme, når det passer hende.

Også forholdet til Karin bliver snart præget af dominans. I starten betyder de gengældte følelser alt, men efterhånden som Petra helt vil besidde og eje Karin, slår foragdelser over i had og foragt. Da Karin en dag giver sig til at leve efter Petras »frigjorte« teorier, rystes Petra for bestandigt.

Sammenbruddet skildres uhyggeligt enkelt og klart. Efter at Karin har forladt Petra, sidder den svigtede på sin fødselsdag som en grib over telefonen. Hver gang den ringer, kaster hun sig grådigt over røret for at høre den elskedes stemme. Men Karin ringer ikke, og desillusioneret kaster Petra røret på under højlydte forbandelser.

Indsigt uden ny adfærd

Petra kommer modnet gennem sin krise. Hun indser, at man må lære at elske uden at kræve, og at hendes kærlighed til Karin ikke var ægte, fordi hun kun ville eje den anden. Her kunne instruktøren godt have standset Petras bitre tårer. Men han fortsætter historien ved at lade Petra prøve at bryde ud af sin gamle rolle som dominerende.

Marlene tilbydes en ny status. Hun skal ikke længere lave al arbejdet og gå til hånd, men også have del i morsken på lige fod med Petra. Uden et ord pakker Marlene sine ting i kufferten og går. Den undertrykte er ikke i stand til at gå ud af sin rolle for at møde den anden på samme niveau.

Slutningen er en dybt pessimistisk kommentar til forholdet mellem arbejdere og arbejdskøbere og til kærlighedens muligheder i vort samfund. Selv om jeg ikke deler Fassbinders pessimisme, er hans film dog et logisk og følsomt udtryk for en realitet i tilværelsen, som vi alle vel i glimt har oplevet. Styrken i filmen er, at den ikke kun handler om lesbisk kærlighed eller at kvinder ikke kan frigøre sig ved at overtage mandens dominerende rolle. Ved at fastholde sine kvindelige personer (der er ikke en eneste mand i hele filmen) i deres begrænsninger og forhåbninger, får Fassbinder fortalt noget om ægte frigørelse og kærlighed. Det er ikke helt ved siden af at kalde historien om de bitre tårer for *opbyggelig men pessimistisk*.

Rum og rytme

Fassbinder har eksperimenteret meget med form og æstetik. Her er han nået til en afklaret skønhed og ro, der både peger på betagelsen af de gamle melodrammer fra Hollywood og på den politiske indsigt i kærlighedens dårlige vilkår i et dominansforhold. Hele handlingen udspilles i Petras værelse. Kun Karin kan siges at slippe ud af det psykiske rum, Petra dominerer.

Den langsomme klippertype og et storslået maleri på endevæggen bibringer filmen en atmosfære af lad kælenhed og erotik, men samtidig lurer lidenskaben og frustrationerne under overfladen. Petras skiftende udseende kommenteres bidende af dukkernes plastikoverflade. Alligevel flenses den hysteriske overflade, når den ægte smerte bryder igennem, eller de »frigjorte« floskler falder sammen for en længsel efter fællesskab og mening med tilværelsen. Tårer er ikke det værste, man har, selv når de er bitre.

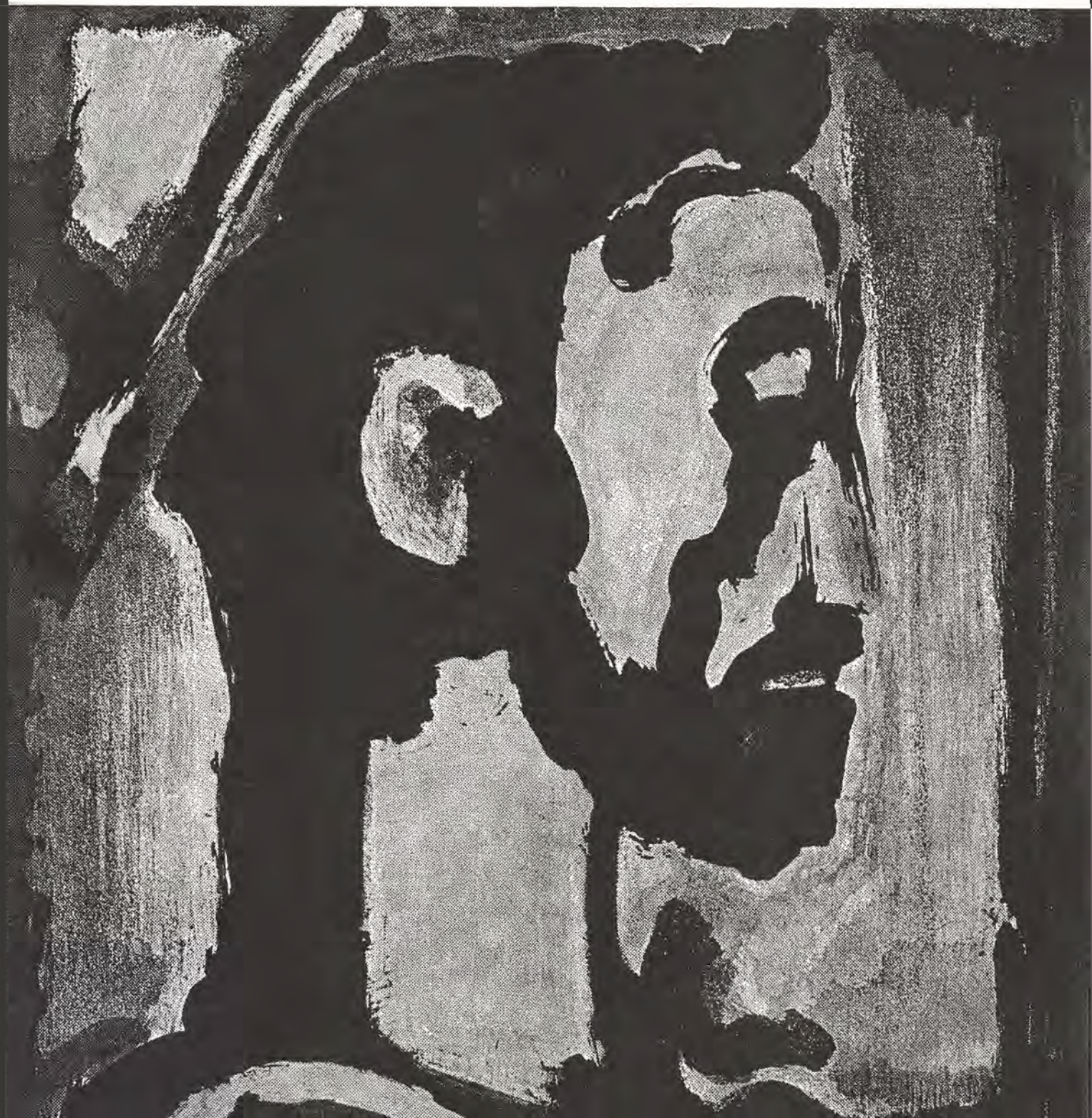
Jakob Frandsen

6/1974

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

DER KOMMER VALG

Den 30.-31. marts holder det nuværende pastoralråd sit sidste møde. Det finder sted i Ordrup. Det er med en vis vemodighed, at man tager afsked med de mange mænd og kvinder, præster, søstre og lægfolk, som i de forløbne fire år har stillet deres viden, kraft og tid til rådighed for dette vigtige arbejde. Der er blevet gjort et godt stykke arbejde ved selve møderne, i de forskellige udvalg og især i forretningsudvalgets månedlige drøftelser. Kun den, der har haft lejlighed til at følge dette arbejde på nært hold, kan bedømme, hvad det har betydet for vort bispedømme. Han alene ved også, hvad for et »godt, presset, rystet, topfuldt mål« af tid, anstrengelse og indsats, det har kostet de enkelte medlemmer af pastoralrådet. Der er kommet en ny samarbejdsånd i vort bispedømme. Alle, som har bidraget dertil, skylder vi megen tak.

Nu er det ikke således, at det sidste møde skal være en slags »afskedsmiddag«. Tværtimod er der en del vigtige ting, der skal drøftes, bl.a. bispeddømmets budget for 1974/75, Øm-lejren og problemerne ang. Katolsk Forums økonomi. For at imødegå misforståelser skal det siges, at det i første omgang er de økonomiske spørgsmål, som står på dagsordenen. Den redaktionelle linie kan vist først fastlægges af det kommende pastoralråd. Man tænker for øvrigt også på, at pastoralrådets arbejde og arbejdsform gøres til genstand for drøftelse. Måske kan disse drøftelser resultere i et »dokument«, hvorved det nuværende råds erfaringer kan blive til gavn for det kommende råds arbejde.

For så vidt kan man kun glæde sig over den erfaring, vi har indhøstet med vort første pastoralråd. På den anden side kan man ikke nægte, at der blandt de menige katolikker breder sig en vis træthed og passivitet. Man kan mærke en manglende interesse for rådets arbejde. Den tillidskløft, som konstateres i samfundet mellem folket og de folkevalgte repræsentanter i tinget, føles også mellem de »almindelige« katolikker og de »høje« medlemmer af pastoralrådet. Årsagen til denne manglende interesse må sikkert tilskrives både vore katolikkers passivitet og den manglende kommunikation mellem rådet og kirkefolket. Hvad denne passivitet angår, må man også huske, at vi i vort bispedømme først lidt efter lidt må vænne os til denne dialog mellem bispeddømmets ledelse og den rådgivende forsamling, som er pastoralrådet. Men de »almindelige« katolikker må også opgive deres passivitet og ikke dække sig ind bag en falsk beskedenhed, der hindrer, at de tager et medansvar for kirken herhjemme. Måske var ungdommen underrepræsenteret i det nuværende råd.

Men nu kommer der altså et valg! Den 5. maj skal vi vælge vort 2. pastoralråd. Menighederne og regionerne er i fuld gang med at forberede dette valg. Valglisten skal kontrolleres og derefter fremlægges. Kandidaterne skal opstilles. Dette sidste har en særlig betydning. Thi vi lider allesammen af en vis tilbøjelighed til at mene, at de, der har siddet i det sidste pastoralråd, også skal sidde i det kommende. Naturligvis kan vi ikke undvære en del af de gode

kræfter, som har erhvervet sig erfaring og kendskab til forretningsgangen. Nogle er så at sige »professionelle« rådsmedlemmer. Men følgen af denne tankegang kan være, at de samme *tordenskjolds-soldater* optræder overalt. Og det er ikke godt. Den fare må vi undgå. Vi skulle for alvor overveje, om vi ikke kan få nye, ubrugte folk ind i det kommende råd. Enhver katolik kan jo opstilles som kandidat. Der findes flere potentielle kandidater, som egner sig til sådant et hverv. Men

de må ikke holdes ude ved forhåndsftaler. Det ville være godt, hvis det kommende pastoralråd får et fornyet ansigt: unge og gamle, mænd og kvinder, forskellige retninger må repræsenteres. Først i dette perspektiv kan vi forvente noget godt af det kommende råd. Men det kræver, at vi opgiver vor vante passivitet. Det kommende valg kan i så fald blive spændende – og ikke blot en gentagelse af noget gammelt.

H. Roos S.J.

FASTEAKTION 1974

Der står et barn foran din dør.
Det stod der mange gange før.
Med åbne hænder, uden ord,
det tigger smuler fra dit bord.

Det klager ikke, men måske
er det for træt blot til at be'.
Hvem sendte barnet, hvem har
kaldt –
en far, en mor, som opgav alt?

Hvem førte barnet til dig hen?
Det kan kun være barnets ven –
din ven tillige – ja, vor Gud,
fra ham går alle veje ud.

Aage Dyrkjøb

INDHOLD

SKRIFTEMALET. ET GLEMT SAKRAMENTE?	4
En forsvarstale for det private skriftemål, som fremhæver de psykiske og psykologiske faktorer	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Om Ekstra Bladet; nyt ritual om bod og bodens sakramente; kard. Mindszenty; samarbejde mellem de europæiske kirkesamfund	
KARDINAL JEAN DANIELOU	9
Wladimir d'Ormessons tale ved kardinalens optagelse i Académie Française	
ROUAULT-BILLEDER I VEJLE	14
Nogle gengivelser af billeder fra den »vejlelsiske samling« med vejledende kommentar	
TRANSAMAZONICA	16
Efter kritikken i det 1. afsnit (K.F. 5/74) her et program for et frugtbart virke blandt indianerne	
LÆSERBREVE	18
Alle om K.F.s fremtid	
AFSKED	19
En personlig hilsen til pater L. Laux	
TO BERETNINGER FRA JYLLAND	20
Efter kirkevandring i Horsens og om aktivitet i Herning	
LITURGISK OVERSIGT	23
Kun for aktive	
FIRE TANKER	24
I stedet for filmkritikken nogle godbidder til overvejelse	
FORSIDEBILLEDET	
Kristus af G. Rouault. Se tekst og billeder på side 14 og 15	

SKABER LITURGIEN KONTAKT?

Det kan se ud, som om den liturgiske fornyelses flotte bølge nu omsider er løbet ud i sandet. Noget er nået, vel hovedsagelig det, at modersmålet bliver benyttet som afløser for latin, og at der er fremskaffet et fyldigere bibelmateriale til læsningerne. Men stort set synes disse landvindinger at være alt, hvad vi foreløbig kan forvente. Vi er inde i en konsoliderings-fase, hvor man – især på det sproglige område – søger at finde en form af en vis lødighed – jeg tænker her på formuleringen af kirkebønner, vekselsange, salmevers, forbønner – og netop denne lødighed vil bevirke, at disse formuleringer, i hvert fald for en tid, kan blive accepteret som gyldige. Når vi er nået så langt, er bølgen faktisk løbet ud i sandet.

Men må vi standse op her? Har vi nået tilstrækkeligt? Har vi nået det væsentlige?

Anna Grethe Bech mener det ikke. Hendes betragtninger er – i forkortet form – blevet udgivet i det udmærkede blad *Orientering om Gudstjenestefornyelse* under titlen »Gudstjeneste og kommunikation«. Hele hæftet fyldes af disse sammendrag af analyser og synspunkter, som er fremsat i et speciale inden for faget dansk med titlen »Folkekirkens ritualer«.

Analyserne gælder: »Højmessens som kommunikationsform«, og »Danmarks Radio og morgenandagten«. Desuden byder hæftet på endnu to kapitler med overskrifterne »Hvad er en gudstjeneste?« og »Fornyelse«. Her er der mangt og meget, der kan sætte tankerne i sving.

Selvfølgelig er der her tale om en bedømmelse under kun ét synspunkt: kommunikations-situationen. Og set under dette lys bliver vurderingen af f.eks. højmissen nødvendigvis temmelig negativ. For højmissen er jo ikke bare kommunikation. Højmissen er ikke foredrag eller instruktiv lyd-montage. Lad mig citere: »(Højmissen) bygger på et autoritært princip, hvor den

enkelte deltager i gudstjenesten ikke har nogen indflydelse på det, der sker . . . Menighedens fællesskab er således henvist til at eksistere på fortidens betingelser; dette autoritære system forudsætter nemlig tidligere tiders hierarkiske samfundsstruktur. Menigheden kan ikke tillade sig at komme med nogen form for feed-back til det, præsten siger, ikke engang i form af bifald eller mishagsyttringer.«

Som kommunikation, tovejs kommunikation er højmissen, set med kommunikationsfaglige øjne, meget mangelfuld.

I afsnittet »Hvad er en gudstjeneste« kommer forfatteren nok ud i lidt for dybt vand. Men det er modigt at tage spørgsmålet op, og det må være enhver kristens ret og pligt at søge at besvare dette centrale spørgsmål for sig selv. For kommunikationsfagmanden, fordi dette svar må være den altafgørende forudsætning for situationens bedømmelse. For den troende, fordi man må vide, hvad det er, man fungerer i, for at kunne fungere menneskeligt, dvs. med frivillig accept og bekræftelse. For forfatteren er højmissen praktisk kun en kommunikationssituation, der bygger på typen: Den sidste Nadver. Forfatteren frakender højmissen enhver religiøs effektivitet, enhver virkning i retning af at opbygge eller forstærke Gudsforholdet.

Gudsforholdet er udelukkende Guds gerning. Her ville vi katolikker nok føle, at der dog er tale om et samarbejde mellem Gud og mennesker, hvor Gud har udpeget de midler, Han vil bruge. Det er måske lidt for snævert at indskrænke Messen til typen: Nadver, og det er vel også for snævert at indskrænke nadveren til en kommunikationssituation.

Men Messen er også en kommunikationssituation, og enhver af os, både præster og lægfolk, føler, at vi kun dårligt opfylder de krav, en sådan situation stiller. Der er for meget envejs-tale. Det tavse flertal har endnu ikke fået mæle.

H. van Schaik s.j.

SKRIFTEMÅLET

ET GLEMT SAKRAMENTE?

Af P. Wiefried Stinissen OCD, Norraby

For de fleste mennesker i dag er skriftemålet noget af et problem. Det private skriftemål er nærmest blevet reduceret til ganske få skriftemål i forbindelse med kirkens højtider. Det traditionelle skriftemål er blevet et virkeligt problem. Det følgende er indholdt af en retræte for det svenske bispedømmes præster, holdt på Johannesgården i Göteborg august/ september 1973.

Årsagerne ligger ofte dybere, end vi aner og hænger sammen med den forandrede tidsånd og den stadigt tiltagende sekularisering.

1) *Syndsbevidstheden* er stort set gået tabt: mange ser ikke længere noget ondt i det, som man tidligere anså for en dødsynd. Det er ganske vist sikkert, at mange – ja, sikkert de fleste mennesker – tror på det onde, men de betragter det ikke længere som en synd imod Gud. For mange har det onde næsten udelukkende med medmenneskelighed at gøre. At gøre det onde godt igen og at omvende sig ligger derfor også helt konsekvent inden for medmenneskelighedens sfære. Meget mere end tidligere tror man nu, at det er menneskene, som indbyrdes tilgiver hinandens synder.

2) Gennem *dybdepsykologien* er mennesket blevet sig bevidst, at der findes megen gift i dybet af dets sjæl – mange ubevidste motiver, som det ikke umiddelbart har mulighed for at kunne kontrollere. *Der sættes mere og mere spørgsmålstegn ved friheden* og dermed også ved menneskets ansvar for sig selv. Og når

jeg ikke har handlet som et frit og ansvarsbekyndt menneske, kan der jo ikke være tale om synd. At gøre noget »med vidende og vilje« – hvilket jo tidligere ansås som en forudsætning for, at det kunne regnes for synd – er i dag noget, som yderst sjældent forekommer. På den anden side bliver mennesket gennem massemedierne ustandseligt konfronteret med verdens ondskab: også over for dette står det magtesløst: »det kan man jo overhovedet ikke gøre noget ved«.

3) Måske har mennesket mere end tidligere følelsen af, at en udenforstående ikke skal blande sig i dets anliggender: pligten til at afsløre sine synder synes at være et angreb på dets personlige integritet.

4) Tilliden til præsten er meget ringe. Præstekaldet er blevet afmytologiseret. Mange kan ikke længere indse, hvorfor præsten har en særlig rolle, når det drejer sig om at forlade synder. På den anden side har præstens egen holdning også mange gange været en bremse: præsten har ofte – i det mindste tidligere – været noget af en absolutionsautomat – og således ikke været i stand til at give Guds tilgivelse på en måde, der både er dybt menneskelig og dybt troende. Ofte er det jo sådan, at præsten selv ikke længere ser nogen mening med skriftemålet. Ja, det kan gå så vidt, at han gør det svært for det stakkels skriftebarn at gå til skrifte: han har ikke tid eller spørger: er det virkelig så nødvendigt? Mange præster er nærmest modvillige, når det

drejer sig om at høre skriftemål. Her er det på sin plads med selvransagelse!

5) Gudskelov har man mere og mere betonet, at *kirken er Guds folk*. Og dermed også, at kirken er et fællesskab, noget kollektivt. Engagerede kristne er vidende om det kollektivt onde. De vil omvende sig i egenskab af et fællesskab, i egenskab af Guds folk. Og dette kommer ikke tilstrækkeligt til udtryk i det private skriftemål. Det onde har sociale forgreninger. At omvende sig er derfor også et anliggende for hele menigheden. Derfor – siger mange – burde udformningen af syndsbekendelsen og tilsigelsen af syndernes forladelse også ske på en kollektiv måde.

6) Præster og teologer har følgende indvending: *skriftemålet er ikke absolut nødvendigt*: synder bliver jo også forladt gennem eukaristien (desuden begynder messen med syndsbekendelse og absolution). Man begår jo knap nok dødsynder mere (se nr. 1 og 2), og daglige synder behøver man jo ikke at skrifte; dem kan man få tilgivelse for på mange forskellige måder. For øvrigt er den vane at skrifte sine daglige synder opstået ganske sent i kirkens historie.

7) Opfattelsen af *skriftemålet som en domstol*. Mgr. Raya, uneret ærkebiskop fra Israel, skrev for ikke så længe siden følgende: »*Den vesterlandske kirke har skjult det kristne budskabs glæde bag en mur af legalisme. Sådan er det f.eks. med skriftemålet. For os østerlændinge er skriftemålet en fest, for jer er det en domstol. Som kristne tror vi, at mennesket hverken er en helgen eller en forbryder, men en blanding af begge. Hver gang et menneske forsøger at forbedre sig og orientere sit liv mod Kristus, hver gang han med den fortabte søn siger: »Jeg vil stå op og gå til min fader« (Luk. 15,18), må vi som faderen til den fortabte søn forberede festen og ikke hænge os i subtile bedømmelser om, hvor meget et menneske har syndet og hvilken straf, det fortjener.*«

Forsvarstale for det private skriftemål

Når jeg her forsvarer det private skriftemål, så vil jeg ikke dermed afvise den kollektive bodsandagt. Denne kan være meget frugtbar. Men efter min mening kan den kollektive bodsandagt aldrig fuldt og helt erstatte det private skriftemål.

1) Den kristne ved, at han gennem sin synd har såret Gud og mennesker. Kærligheden er blevet såret, den er blevet kold. Og kærlighed kan man ikke bare genoprette på egen hånd: det må ske i gensidighed. For man kan jo ikke tvinge den anden til at blive god igen. Derfor er det typisk for den kristne syndsbevidsthed, at man har en viden

om sin magtesløshed: *det onde kan man ikke helbrede på egen hånd*. Det bærer man på helt alene, man har rullet sig sammen som et pindsvin (synd er jo egentlig altid dette: at rulle sig sammen i stedet for at elske, dvs. træde ud af sig selv). Redningen kan kun komme udefra. Det er dette, der er kristendommens grundlag. »Jeg elendige menneske!« – skriver Paulus – »Hvem skal fri mig fra dette dødens legeme?« Ikke jeg selv, men »Gud ske tak ved Jesus Kristus, vor Herre!« (Rom. 7,24–25). Jeg har altså én, jeg kan gå til, men så må jeg også træde ud af mig selv, eller rettere sagt, jeg må lade mig finde af ham, der »er soning for vore synder, ja, ikke alene for vore, men også for hele verdens« (1. Joh. 2,2). Skriftemålet er præcis dette: at gå til én, at søge hjælp uden for sig selv, virkelig at erkende, at jeg ikke selv er i stand dertil: det må komme udefra.

2) At skrifte er at tale. Talen er for øvrigt det første tegn på, at man træder ud af sig selv. Den syge vil tale om sin sygdom, den ensomme vil gå ud på gader og stræder for at finde en at tale med. Synderen vil tale om det, som han alene må bære på: sin synd. Måske holder det hårdt, men det øjeblik kommer, da det må ud: ellers bliver man aldrig rask. Dostojevskijs roman »Forbrydelse og straf« (som er 600 sider lang) er intet andet end det, der sker mellem den omtalte forbrydelse og den befriende bekendelse. Dette kender salmisten også til: *Mine ben svandt hen, så længe jeg tav. Min synd bekendte jeg for dig, dulgte ikke min skyld. Da tilgav du mig min syndeskyld*. (Slms. 32,3–5). Når vi konfronteres med kirkens gamle forpligtelse til at bekende vore synder i skriftemålet, er vi tilbøjelige til at reducere denne bekendelse til et rent og skært kirkeligt bud – og til et pinefuldt ét. Det er den smertelige pris, vi må betale, for at få tilgivelse. Vist er der noget i dette, men det er langt fra hele sandheden. Det er ikke så meget kirken, som befaler dette, men menneskets eget hjerte, der driver mennesket dertil. Den kirkelige forpligtelse til at bekende sine synder (når det gælder dødsynder) har dybe rødder i en fundamental længsel hos mennesket selv. At åbne sig er en velsignelse, selv om det koster.

Det mærkelige er, at menneske, som en gang har vovet at afsløre sig over for et andet menneske, i samme øjeblik erfarer en ny tryghed. Det føler sig stærkere, lettere. Hvorfor? Det behøver ikke længere at bruge og forbruge sine kræfter til at skjule sager og forhold, at lyve mere eller mindre – og at oprettholde løgne og misforståelser. Hele dette forsvar kan indstilles; mennesket kan trygt sætte alle sine kræfter ind på positive mål; thi det har ikke mere noget at

skjule, noget at hemmeligholde eller tilsløre. Forholdet til mennesket bliver mere oprigtigt, entydigt, gennemsigtigt. I samme øjeblik denne »renselse« er sket, strømmer en ny kraft ind i mennesket.

I sin bog *The New Group Therapy* taler O. Hobart Mowrer om en hemmelighedsfuld kraft, som kan forandre et menneskes liv. Han erkender, at det ikke er ham, der har lanceret dette, men at han har fundet det i Lloyd C. Douglas' roman *Magnificent Obsession*, og denne har for sit vedkommende lånt det hos Mathæus, sjette kapitel, vers et til fire: *Vogt jer for at øve retfærdighed for menneskene, for at de skal lægge mærke til jer; ellers får I ingen løn hos jeres Fader, som er i himlene. Derfor, når du giver almisse, må du ikke lade blæse i basun foran dig, som hyklerne gør i synagoger og på gader for at æres af mennesker; sandelig siger jeg eder: de har allerede fået deres løn udbetalt. Men når du giver en almisse, så lad ikke din venstre hånd vide, hvad din højre gør, for at din almisse kan være i det skjulte. Så skal din Fader, som ser i det skjulte, betale dig*. (Den svenske bibeloversættelse benytter ordene *göra goda gärningar* i stedet for udtrykket *øve retfærdighed*. Det er altså den svenske oversættelse den følgende tekst henviser til. O. a.) Hvad er det for en hemmelighedsfuld kraft, der kan forvandle et menneskes liv? Lad os fatte os i korthed: mange af os lever – iflg. Mowrer – på et lavt plan: vi er svage, livstrætte, ængstelige, pessimistiske, neurotiske. Og dette skyldes, at vi efter at have gjort en god gerning straks udbasunerer den. Vi lader den blive kendt og forspilder således øjeblikkelig, hvad denne gerning havde bibragt: for den køber vi os en øjeblikkelig, flygtig tilfredsstillelse. *Sandelig siger jeg eder* – forsikrer Herren – *de har allerede fået deres løn udbetalt*. Der bliver intet tilbage af den gode gerning. Men begår vi en mindre værdig handling, skjuler vi den omhyggeligt og vil ofte ikke engang erkende den. Følgen bliver, at skylden bliver tilbage hos os og vokser i os. Den, der har en sådan livsstil, kommer moralsk set snart i vanskeligheder. Når Gud engang afkræver ham hans liv, skal han finde ham med skyld. Det er derfor ikke underligt, at sådanne mennesker har så lidt energi og skaberevne. De opbruger deres kræfter i forsøget på at fremstå bedre, end de er; de er ængstelige, bange for at blive gennemskuet. – Hvordan skal nu omvendelsen ske? Mowrers svar er yderst enkelt: ved at vende hele fremgangsmåden om. Bekend jeres fejl, svagheder, dumheder – og prøv på at skjule jeres gode gerninger og dyder. Det er en hemmelighed, som kan forandre hele vort liv. Når jeg bekender min synd, befrier jeg øjeblikkelig fra den skyld, som jeg havde

pådraget mig. Fra det øjeblik, jeg udtaler min synd, tilhører den ikke længere mig. Når jeg på den anden side bevarer en god gerning for mig selv og ikke øder den bort ved at udbasunere den, vokser min »kredit« bestandig. Det gode samles i mig og bliver en kilde til kraft og sikkerhed. Til sidst bliver man det, man har, man bliver, hvad man har skjult og sparet: rolig og stærk, hvis det, man skjulte, var noget godt; svag og mindre værdig, hvis det, man skjulte, var noget dårligt. Mowrer slutter med sætningen: »Du er din hemmelighed.«

For øvrigt er denne tale i skriftemålet noget helt specielt: det er at komme hjem ligesom sønnen, der kommer hjem til Faderen, det er at åbne sig for en, der lytter og er selve kærligheden. For første gang – efter i lang tid at have været alene – er man nu på tomandshånd; men den, som man har foran sig, lytter ikke i magtesløshed, det er ikke en nikkedukke, der siger ja og amen til alt, men det er en, som gør noget ved det. Da paven i 1973 talte om påskeskriftemålet, sagde han: *I dag burde vi ofre megen tid på at forsvare påskeskriftemålet. Psykoanalysens terapeutiske metoder ville være i stand til at forsyne os med lettilgængelige argumenter: disse metoder udforsker og opdager alt, men de kan ikke skænke den uudsigelige gave, som tilgivelsen er*.

Ved at tale bliver min synd også tydeligere, den får klarere konturer, jeg er i stand til at se den på en bedre og rigtigere måde. Ved at tale får jeg indsigt i mig selv. At udtrykke noget i ord er et vigtigt skridt til en bedre forståelse. Det ved vi alle. Det er derfor nødvendigt af og til at tale; derved åbnes der mulighed for, at samvittigheden formes. Det er også det bedste middel til at hindre selvbe drag.

Men fremfor alt er talen i skriftemålet en uddybning af angeren. At tale har samme virkning som et tonic, et stimulerende middel i den modningsproces, som angeren må gennemgå. Derfor er skriftemålet langt forud for de mange andre måder, der findes til at få tilgivelse. Ved at tale om, hvad jeg har forbrudt, vokser min sorg. Når man efter et familieskænderi, der i flere år har forgiftet atmosfæren, og som man siden har beklaget i sit indre, endelig kan sige: »Jeg er ked af det, lad det være glemt og tilgivet,« da efterfølges disse ord for det meste af tårer: angerens tårer . . . og af glæde. Talen har haft sin virkning. Denne anger og denne glæde er den mening, man higer efter ved at bekende sine synder i skriftemålet. Og alle, der har nogen som helst pastoral erfaring eller har været ude for en ægte omvendelse, kender til denne magt, som samtalen besidder – og som gør, at et menneske bliver omvendt.

(fortsættes)

HORISONTEN RUNDT

EKSTRA BLADET

22 danskere har sagt nej til at ville udtale sig til og skrive i Ekstra Bladet. Og de har opfordret andre til at »nægte ethvert samarbejde« med bladet indtil videre. Aktionen skyldes Ekstra Bladets tilsidesættelse af grundlæggende journalistiske principper. I erklæringen, som de 22 har udsendt, tales der om »hensynsløs personforfølgelse« og »håndplukkede ofre«. Ekstra Bladet har betegnet denne aktion som en krænkelse af ytringsfriheden. Det er noget sludder. Ytringsfrihed er friheden til at ytre sig – eller til at lade være. Aktionen er modig og et opmuntrende tegn på, at der er nogle, der tør, hvor andre tier. Og at disse netop tør ved at tie, må være en helt ny erfaring for et blad, der er så åbenmundet, at det end ikke anerkender andres ret til at lukke munden.

Med et oplagstal på 240.000 er Ekstra Bladet blevet en reel magtfaktor herhjemme. Og er det ikke afslørende, at det er landets største avis? Dets princip er en hæmnings- og holdningsløs kritik, dets metode sensationen. Under dække af et frihedssyn, der i virkeligheden gælder ad Wandsbek til, er Ekstra Bladet den sorteste reaktion. Ved at holde liv i smålighed og misundelse og nidkært puste til utilfredshed og fornærmethed holder det sine læsere hen i åndløs uvirksomhed. Skulle man i dag tage temperaturen på vor tid, på tidsånden, og gøre det via Ekstra Bladet, ville – tror jeg – selv et kvik-sølvtermometer bliver forgiftet.

»Vil man kæle for en tyr, må man benytte grove midler. Man kan slå den ned med en knyttet næve i panden. Men på en kattekillning virker selv et blødt kær-

tegn af menneskelige fingre sikkert kluntet og groft. En lignende forskel i nerver er der på den offentlige mening og de mennesker, den stener.« Disse ord af Martin A. Hansen forekommer mig at sige noget væsentligt om Ekstra Bladets forhold til sine læsere henholdsvis ofre. Den knyttede næves ytringsfrihed er mere end et slag i luften. Hvor bladet slår ned, rammes der hårdt – på skyldige som uskyldige. Retfærdigheden ligger brak, når Ekstra Bladet er draget i ledning, og rotationspressens kværn har malet døgnets begivenheder til sensationer. Jeg ser det for mig: fortravlede journalister, nyfigne fotografer, manipulerende redaktører: på jagt – på sporet – på pletten – i hektisk og vanvittig aktivitet for at fodre uhyret med de 240.000 munde, der med en aldrig stillet grådighed kræver endnu mere stof, endnu mere nyt og endnu mere *mere!* Og jeg ser de pæne bagmænd og samfundsstøtter i A/S Politikens bestyrelse indtage deres Pilatus-holdning, mens de med rene, blege hænder sanktionerer bøddelværket. For penge – ikke aviser – lugter ikke.

Ekstra Bladet: pressens paranoide klapperslange er stadig parat med sine hug. *Hans Jensen.*

VATIKANET: Mexicos præsident hos pave Paul VI

Efter mere end et århundredes stat-kirke konflikt i Mexico blev præsident Luis Echeverria den første mexikanske statschef, der besøgte Vatikanet. Pave Paul gav over for præsident Echeverria udtryk for sin agtelse og beundring for det

mexikanske folk, og for dets borgerlige og moralske dyder. Præsidenten takkede pave Paul for hans »storsindede bidrag« i indsatsen for nationernes økonomiske rettigheder og pligter. (N. C.)

VATIKANET: Kirken i Spanien må forny sig

Den spanske kirke »kan ikke begrænse sig til at leve i fortiden«, sagde pave Paul til spanske katolikker i Rom. Kirken i Spanien må »forny sig« for at sikre, at »mennesket og samfundet bliver stadig mere værdifuldt, mere retfærdigt«. Skønt han ikke direkte refererede dertil, har der været en dybtgående stat-kirke krise i Spanien, præget af demonstrationer, overtagelse af kirkens bygninger, inklusive boligen for den apostoliske nuntius i Spanien. Paven gav udtryk for sin støtte til ærkebiskop Luigi Dadaglio (den apostoliske nuntius). Mange præster og lægfolk – og selv biskopper – har i den sidste tid været kritiske over for regimet på grund af den manglende frihed, især den politiske. (N. C.)

VATIKANET: Aspekter og træk ved det nye ritual om bod og bodens sakramente

Det nye ritual om bodens sakramente blev for nylig præsenteret på en pressekonference i Vatikanet. Blandt de centrale punkter i det nye ritual blev især fremhævet: synder mod retfærdigheden og bodens fælles aspekter. Rådgiver ved Kongregationen for Liturgi, msgr. Gilberto Agustoni, introducerede ritualen. Synder mod retfærdigheden – sådan som ikke at betale sine ansatte – skal nu være en del af samvittighedsransagelsen.

Spørgsmål til overvejelse

I dokumentet foreslås f.eks. at stille følgende spørgsmål i forbindelse med samvittighedsransagelsen:

»Har jeg »brugt« mine venner eller min næste til eget formål?»

»Deler jeg mine goder med de fattige?»

»Beder jeg for freden og for, at retfærdigheden må sejre?» »Drager jeg omsorg for det almene gode og udviklingen i det samfund, hvor jeg lever? Betaler jeg min skat?» »Er jeg retfærdig, arbejdsom og ærlig i mit arbejde eller embede?»

»Betaler jeg en retfærdig løn til mine ansatte og sætter en ære i at holde mine aftaler og løfter?»

Msgr. Agustoni sagde, at spørgsmålene var retningslinjer for præsten, når denne forberedte den fælles bodshandling, men at de ligeledes burde blive et personligt anliggende i forbindelse med den enkeltes private skriftemål. Det er fremdeles påbudt, at man personligt skrifter sine dødsynder til en præst, selv om en præst

– under omstændigheder, hvor det ville være praktisk taget umuligt at høre alles skriftemål – også kan give absolutionen under ét.

Skriftemålet beriget

Msgr. Agustoni sagde, at det private skriftemål, – skønt det væsentlige forbliver det samme som tidligere, – er blevet beriget i det nye ritual, nemlig ved:

En nyformuleret syndsforladelse, der fremhæver Guds kærlighed.

En frit valgt tekstlæsning om tilgivelse.

En opfordring til den bodfærdige om at lovprise Guds storsind efter absolutionen.

Han sagde også, at brug af skriftestolen – som tidligere har været en garanti for en vis anonymitet – ikke vil blive opgivet i de samfund eller kulturer, hvor biskopperne stadig finder en sådan brug nødvendig. Han forklarede, at der i dokumentet tales om et »sted«, hvor det personlige skriftemål kan finde sted, fremfor skriftestolen: »Måden, hvorpå den enkelte skrifter til en præst, vil veksle fra land til land, afhængig af hvert lands skik og brug. I mange lande vil man foretrække at skrifte ansigt til ansigt i et værelse med stole.«

Synd mod Gud også synd mod fællesskabet

Den forældede bodshandling, der er beskrevet i dokumentet, indebærer udover det traditionelle private skriftemål til en præst – en fælles forsoning på grund af ens synder, begyndende med læsninger fra Bibelen eller med en prædiken om bod og bodfærdighed – og sluttende med en samlet velsignelse og jubel over, at Gud har tilgivet. »Dette er absolut en berigelse af meningen med tilgivelsen,« sagde msgr. Agustoni, »fordi, som dokumentet understreger, enhver synd er mod Gud og også mod fællesskabet. Når Gud tilgiver, skal fællesskabet glæde sig.« Han sagde endvidere, at de fælles bodsandagter kan veksle i forhold til årets liturgiske periode samt i forhold til aldersgrupper, især hvad børnene angik. Den nye formulering af absolutionen er af »usædvanlig dybde, men alligevel af stor enkelthed«, og heri tilkendes gives den plads, som »Gud, vor Fader, Hans Søn, Helligånden, Kirken og præsterne har, idet den bodfærdige føres tilbage til Kristi mystiske legeme«, sagde msgr. Agustoni.

Den gamle og den nye formulering
Hidtil har præsten sagt: »Jeg tilgiver dig dine synder i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.« Efter det nye ritual tilsiges syndernes forladelse med følgende ord:

»Gud, barmhjertighedens Fader, som ved sin Søns død og opstandelse forso-

nede verden med sig og udgød Helligånden til syndernes forladelse, skånke dig ved Kirkens embede tilgivelse og fred. Og jeg løser dig af dine synder i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Amen.« (N. C.)

VATIKANET: Pave Pauls brev til kardinal Mindszenty

»På aftenen for offentliggørelsen af de vigtige forholdsregler, som vi antog efter omsider at have vurderet omstændighederne, udelukkende med henblik på de pastorale interesser i adskillige bispedømmer i Ungarn – blandt hvilke kirken i Esztergom er bemærkelsesværdig – nærer vi et intenst ønske om over for Dem, vor højt elskede og værdsatte broder, at gentage vor store velvilje og faderlige agtelse.«

»Udøvelsen af Deres pastorale embede, først som biskop af Veszprem og senere som ærkebiskop af det berømte metropolitsæde (af Esztergom), fandt sted i meget svære tider, fulde af ængstelse og mange ansvar.«

»Den levende og smertefulde erindring om, hvordan De, for nøjagtig 25 år siden, blev genstand for en retssag og dom, som udgjorde kulminationen af de voksende angreb på Deres person, og som tiltrak hele verdens opmærksomhed og udløste overraskelse overalt, står uudsletteligt for os.«

»Disse frygtelige lidelser blev den tornekrone, der blev sat på Deres hoved, ikke mindre dyrebar end Deres trofasthed mod Kristi Kirke.«

»Vi bøjer os for Dem i dyb respekt, og vi takker Dem helhjertet for de mange eksempler på retskaffenhed, som De har givet den katolske familie i så mange år. Vi er også overbevist om, at De vil fortsætte med at give Deres kærlighed og bønner til den Kirke, Deres stolthed og ære, som også har været årsag til megen lidelse for Dem.«

»Vi ønsker, at De skal vide, at vi er nært forbundet med Dem i disse følelser, og vi anråber Kristus, de hellige hyrderes herre og evige belønning, om himlens trøst, for at Eders prøvede tro – som er meget mere dyrebar end det forgængelige guld, der dog prøves ved ild – må findes til ros og herlighed (1. Peter 1,7).«

»Som udtryk for disse bønner og vor velvilje, meddeler vi Dem helhjertet med broderlig hengivenhed vor apostolske velsignelse.«

»Givet i Rom, ved St. Peter, den 30. januar 1974, i vort pontifikats 11. år.«

UNGARN: Kardinal Mindszents erklæring

Det følgende er kardinal Jozsef Mindszents erklæring, som han via sin sekre-

rær lod udsende, efter at pave Paul VI havde afsat kardinalen som ærkebiskop af Esztergom – Ungarns ærkebispesæde – og som primas af Ungarn:

En del telegrambureauer har refereret pavestolens beslutning, som om kardinalen frivilligt havde trukket sig tilbage – og de har også oplyst om en omfattende korrespondance mellem pavestolen og den residerende kardinal i Wien. Flere har derfor draget den konklusion, at det med hensyn til denne beslutning var kommet til en forståelse mellem pavestolen og den ungarske primas. I sandhedens interesse har kardinalen bemyndiget sin sekretær til at udsende følgende erklæring:

Kardinal Mindszenty er hverken trådt tilbage fra sit ærkebispesæde eller sin værdighed som Ungarns primas. Beslutningen blev ensidigt truffet af pavestolen. Efter lang og samvittighedsfuld overvejelse retfærdiggør kardinalen sin holdning i denne sag med følgende:

For det første: Ungarn og Ungarns katolske kirke er ikke fri.

For det andet: Ledelsen af bispedømmerne er i hænderne på en kirkelig ledelse anerkendt af det kommunistiske regime.

For det tredje: Ikke én eneste ærkebiskop, biskop eller apostolisk administrator er i stand til at ændre noget som helst i ovennævnte ledelses organisation eller funktion.

For det fjerde: Regimet afgør hvem, der skal beklæde de kirkelige stillinger, og hvor længe de udpegede kan forblive i embedet. Det afgør ligeledes, hvem en biskop kan ordinere til præst.

For det femte: Samvittighedsfrihed og gudsdyrkelse er garanteret af forfatningen, men i praksis undertrykt; det samme gælder religionsundervisningen. Denne undervisning blev forbudt i byernes skoler og i større fællesskaber; i øjeblikket fortsætter kampen, om en sådan undervisning stadig kan opretholdes i mindre fællesskaber – mens de unge, mod deres forældres vilje, bliver opdraget i en ateistisk ånd, og de troende diskrimineres på utallige områder i det daglige liv. Der er troende blandt lærerne, men for nylig måtte de vælge mellem deres kald og deres tro.

For det sjette: Udnævnelsen af biskopper eller apostoliske administratorer, uden at man afskaffer ovennævnte misbrug, løser ikke den ungarske kirkes problemer, og at stille kirkelige embeder til rådighed for »fredspræster« underminerer den tillid, både gejstligheden og de troende, der er loyale over for kirken, nærer over for kirkens øverste myndighed.

Under disse alvorlige omstændigheder kunne kardinal Mindszenty ikke træde tilbage. (N. C.)

HAMBURG: Katolik overtager protestants lærestol i systematisk teologi

For første gang vil en katolik efterfølge en protestant som professor i systematisk teologi ved Hamburgs Universitet. Det sker, når professor i systematisk teologi ved universitetet i Hamburg, dr. Helmut Thielicke, ved udgangen af vintersemesteret 1973/74 trækker sig tilbage for at nyde sit otium, og som efterfølger i sit embede får den katolske dogmatiker og dominikaner, pater, dr. Otto Herman Pesch.

Dogmatikeren og dominikanerpateren, dr. Pesch, der i dag har sit virke i München, har gjort sig særlig fordelagtigt bemærket som teolog og videnskabsmand med sit i 1965 udgivne store arbejde »Retfærdiggørelses-teologien hos Martin Luther og Thomas Aquino – Et forsøg på en systematisk-teologisk dialog«.

Dr. Pesch overtager lærestolen i systematisk teologi ved begyndelsen af sommersemesteret 1974.

Professor, dr. Helmut Thielicke, der er velkendt i Danmark, bl.a. fra den del af hans produktion, der foreligger oversat til dansk – og som uægtelig har givet anledning til en del meningsudveksling for og imod hans synspunkter – blev i 1954 den første dekan ved det netop oprettede evangelisk-lutherske fakultet ved universitetet i Hamburg.

Professor, dr. Thielicke har i øvrigt erklæret sig parat til, også efter at han har forladt lærestolen og embedet i Hamburg og overladt den til dr. Pesch, at ville lade afholde seminarer og doktorand-kolloquier.

ZÜRICH: Tredje møde mellem repræsentanter for Consilium Conferentiarum Episcopaliæ Europæe og De europæiske kirkers Råd

Den 6. og 7. februar 1974 mødtes repræsentative delegationer fra Den europæiske bispekonferences Råd (CCEE) og De europæiske kirkers Råd (CEC) til deres årlige møde i Paulus-Akademiet, Zürich, Schweiz. CCEE er den romersk-katolske regionale organisation, som koordinerer de nationale bispekonferencers aktiviteter i Europa. CEC har som regional økumenisk konference blandt sine 100 kirkemedlemmer repræsentanter fra næsten alle de ikke-romersk-katolske trossamfund i Øst- og Vesteuropa.

To delegationers tidligere møder havde fundet sted i Genève i marts 1972 og i Frankfurt am Main i januar 1973. Genstand for møderne er udbygning af samarbejdet på informationsmæssigt, rådgi-

vende og praktisk niveau mellem CCEE og CEC, med stadig tanke på de strukturelle og mandatmæssige forskelligheder mellem de to enheder.

CCEE-delegationen bestod af ærkebiskop Roger Etchegaray (Marseille), biskop Hans Martensen (København) og Johannes Vonderach (Chur), og professor Alois Sustar (sekretær for CCEE). Præs Ernst Wilm (Bielefeld), metropolit Alexy (Tallinn) og dr. Glen Garfield Williams (generalsekretær for CEC) repræsenterede CEC. Mødet blev holdt under fælles formandspost ved ærkebiskop Etchegaray og Præs Wilm.

Rapporter fra de to organisationers sekretærer viste tydeligt, at samarbejdet mellem dem er voksende, især inden for områder som konkret aktion og gensidig repræsentation. I begge tilfælde var regional økumenisk aktivitet af voksende betydning.

På mødet blev der informeret om forberedelserne til den syvende samling af De europæiske kirkers Råd (»Nyborg VII«) i september 1974 i Engelberg, Schweiz, og den romersk-katolske verdens-bispesynode, som skal holdes i Rom en måned senere. Det bemærkedes, at diskussionstemaerne ved disse to lejligheder – henholdsvis »Lad os handle efter budskabet: enhed i Kristus og fred til verden« og »Evangelisering af verden af i dag« – var nært beslægtet. Der vil blive gjort bestræbelser på at sætte de to diskussioner i forbindelse med hinanden.

Der blev lagt vægt på meddelelser fra CCEE-repræsentanter angående temaet »Fornylse og forsoning«, som den romersk-katolske kirke har udråbt 1974 og 1975 til. Det bemærkedes, at der var et betragteligt sammenfald mellem dette initiativs anliggende og forskellige aktioner allerede foretaget af CEC, især med henblik på behovet for åndelig forsoning som grundlag for og inspiration til konkret handlen på alle niveauer. Sådanne praktiske aktioner, især i europæisk sammenhæng, fandtes f.eks. i den atmosfære, som det politiske Sikkerheds- og Samarbejdsråd i Europa skabte, og i den specielle situation i Irland.

Som resultat af undersøgelsen af, hvad der allerede var blevet udrettet ved forholdet mellem CCEE og CEC, og i lyset af de identiske anliggender, som fremgik af planerne for de kommende måneder, blev der vist problemet omkring samarbejde på bredere grundlag og større dybde stor opmærksomhed.

Der blev formuleret forskellige kriterier for indstilling til de ledende organer i CCEE og CEC og til eventuel konkretisering med hensyn til at intensivere allerede eksisterende former for samarbejde mellem de to enheder og undersøge mulighederne for at påbegynde yderligere former for fælles aktion.

KARDINAL JEAN DANIÉLOU

TALE VED OPTAGELSEN I ACADEMIE FRANÇAISE

af W. d'ORMESSON

Wladimir d'Ormesson's tale til kardinal Daniélou ved dennes optagelse i Académie Française torsdag den 22.11.1973.

Talen blev læst op af Jean Guilton, da d'Ormesson var død forinden.

I oversættelsen er udeladt det første afsnit, hvor d'Ormesson kort opridser Akademiets historie og bl.a. fremhæver, at det var præster, der grundlagde det: Pabbé de Boisrobert og kardinal Richelieu. Endvidere har Akademiet (haft) flere præster som medlemmer: Bossuet, Fénelon og mange andre.

Kardinal Daniélou er den ottende præst, som er blevet optaget siden den III Republiks dage.

Den første præst fra protestantisk side, der er blevet optaget, er Marc Boegner.

Kardinal Daniélous umiddelbare forgænger som medlem af Akademiet var kardinal Eugène Tisserant.

Det var over kardinal Tisserant, det nye medlem holdt sin tale ved optagelsen.

Talen stod gengivet i Le Monde af 23.11.1973.

figur, sin højtidelige væremåde var kardinal Tisserant i sin fremtræden for omgivelserne ganske naturligt en vægtig og ophøjet personlighed. Selv bærer de intet skæg, De er tynd, næsten uåndgribelig. Han kendte ikke til nerver. De er et spind af nerver. Under pavelige ceremonier kunne han sidde ubevægelig i timevis. De er ustandselig i bevægelse. Han så streng ud. De er glad. Samtidig med, at han var beskeden i sit privatliv, holdt han strengt på ydre former og ceremoniel, medens De, hr. kardinal, hyllet i regnslag og med baskerhue på skrå, og trods Deres nylige ophøjelse til kardinalværdigheden, som De bærer med ungdommelig lethed, for de fleste stadig står som Père Daniélou.

Men hvor forskellige De end er, har De dog to træk til fælles: De er begge i besiddelse af en forbløffende viden. Kristendommens historie havde for ham ikke flere uudforskede hemmeligheder end for Dem. Begge Deres livsløb følger samme spor i det samme kald. Helt fra sin barndom i Lorraine har Eugène Tisserant ønsket at blive præst. Helt siden Deres barndom i Bretagne stod Deres beslutning fast om at vie Deres tilværelse til præstegæringen. Begge har De i ordets fulde betydning urokkeligt været »Guds mænd«. Hvor skulle man ikke med respekt bøje sig for ham som for Dem?

Når man taler om Deres kald, taler man samtidig om Deres opdragelse. Især hos Deres mor. På fædrene side er De bretoner. Deres hjemstavn er Locronan, hvor Deres far i 32 år var borgmester. Desuden blev han i Châteaulinkredsen fire gange valgt som folketingsmand for Finistère. Fra ham har De Deres interesse for politik. Charles Daniélou har været minister i adskillige regeringer. Han var ven med Aristide Briand, denne store realist, som man anså for en drømmer. I 1926 knyttede Briand Deres far til sit udenrigsarbejde ved at betro ham stillingen som sekretær i udenrigsministeriet. Charles Da-

Herr Kardinal.

Den hyldesttale, De lige har holdt for at ære mindet om hans Eminence kardinal Tisserant, har grebet os alle. De har formået at skildre ham levende for os. Omstændighederne var af en sådan art, at han og jeg, da vi den 10. juni 1940 søgte tilflugt i Vatikanet, kom til at opleve hin mørke sommer i meget nær tilknytning til hinanden både materielt og sjæleligt. De, hr. kardinal, har fremhævet væsenstrækkene i hans imponerende personlighed: hans tro, der var som en klippe, hans enormt omfattende viden, den rolle han spillede ved reorganiseringen af det kendte Vatikanbibliotek og dets berømte arkiver efter moderne systemer, den enestående myndighed, hvormed han i lang tid ledede kongregationen – d.v.s. ministeriet – for de orientalske kirker af de forskellige riter, som er genforenet med Rom, og til sidst den forbilledlige måde – godt De understregede det, for jeg har selv set ham

gøre det! – på hvilken han administrerede bispedømmerne Ostia, Porto og Santa Rufina, som næst efter Rom er kristenhedens andet bispesæde i rang. Kardinal Tisserant opfattede ikke sin bispegæring som et æreshverv. Han var dette store bispedømmes ivrige hyrde, der byggede skoler, klinikker, hospitaler, kirker og centre til alle mulige formål. Hans stoflige rester hviler, ifølge hans ønske, i den samme domkirke, La Sordata, hvor jeg selv på embeds vegne var til stede ved indvielsen. Den dag strålede kardinalen af lykke. Han havde fuldført sit arbejde. Denne store søn af Frankrig går ind i historien som en fremragende kardinal af den romerske kurie og som en stor biskop af Latium.

Deres forgænger i Akademiet og De selv, Eminence, er trods alle lighedspunkter meget forskellige mennesker. Akademiet ynder at forbinde tradition med modsætninger. Med sit patriarkalske fuldskæg, sin firskårne

niélou tog Dem ind på sit kontor. De har haft kendskab til alle hemmeligheder på Quai d'Orsay, hvis der overhovedet har eksisteret sådanne for Dem. De husker middagen, som Briand gav til ære for helten Lindbergh, hvor også en anden personlighed var med, som skulle blive en endnu større helt: Winston Churchill. De var 21 år dengang. Livet forekom Dem spændende. De blev gode venner med Du Bos, Gabriel Marcel, François Mauriac. De besøgte ægteparret Maritain i Meudon. De kunne ikke modstå den fortryllelse, der udgik fra Nouvelle Revue Française. Men selv om de intellektuelle strømninger, litteraturen, politikken tryllebandt en del af Deres ungdommelige forestillingsverden, var det tanker af en anden art, der mest optog sindet i det hjem, der var Deres.

En enestående kvinde

Deres mor, hr. kardinal, var en enestående kvinde. Af gammel normannisk slægt, datter af general Clamorgan, som døde i Tonkin i 1904. – Hun tilbragte to af sine barneår i Indokina og kom, efter sin hjemkomst til Frankrig og efter sine mellemskoleår i Brest, til Paris for der at fortsætte sine studieår ved Oratoire de France. Der gik det åndelige livs betydning og hendes eget kald som opdrager op for hende. 23 år gammel får hun som den første kvinde en adjunktstilling i litteratur. Når vi i dag ser en sød ung pige på Bastilledagen bære flaget i spidsen for de polytekniske studerende, er vi minde forbavset over Deres laurbærkransede mor. Dengang var det en begivenhed af rang. Men selv om Madeleine Clamorgan erobrede det ene diplom efter det andet, var det ikke ud fra en slags intellektuelt dilettanteri, men for at kaste sig ud i en aktion, som hun fandt bydende nødvendig. For at kunne forstå denne holdning må man erindre sig, hvilket politisk-ideologisk klima der dengang var det fremherskende. Dette århundrede fik en stormfuld start. Den tredje Republik banede sig vej under en eftertrykkelig antiklerikal krise.

Alting har sine årsager. Den franske gejstlighed, de store klosterordener, som har indlagt sig så store fortjenester, har ikke desto mindre en svaghed: de er menneskelige. Nogle af deres medlemmer blander sig for meget i politik, men det ligger uden for ordenernes målsætning. Den åbenlyse eller stiltiende krig, alt for mange præster i slutningen af forrige århundrede og i begyndelsen af vort førte mod republikkens institutioner og den mangel på redbon vilje – for at sige det mildt – hvormed de samtidig påhørte pave Leo XIII's kloge råd, denne anakronistiske modstand måtte vel ifølge sagens natur give bagslag. Under alle omstændigheder – og til enhver tid – er mådehold den eneste rigtige politiske holdning. Emile Combes og hans tilhængere havde den heller ikke. I officielle kredse ved universitetet gik bølgerne på en aggressiv rationalisme over alle bredder. I

alle Frankrigs kommuner kunne man i 1906 på murene læse uddrag af Vivianis tale i Nationalforsamlingen: »Vi har rykket menneskenes samvittighed løs fra troen. Når en stakkel under dagens dont bøjer knæ for at bede, har vi stablet ham på benene igen og sagt: 'Der ovre bag skyerne er der ikke andet end hjerneskind!' Med forenede kræfter og med et mægtigt strøg har vi slukket lyset i himlen, og ingen vil finde på at tænde det igen.«

»Tag prækeriet ved struben og bring det til tavshed.«

Da Madeleine Clamorgan i 1904 blev fru Charles Daniélou, havde hun haft lejlighed til at konstatere, hvor svært det var for datidens unge piger at leve deres tro i visse universitetsmiljøer. Og siden havde hun kun den ene tanke at hjælpe så mange studenter som muligt med at forblive, hvad de var, og samtidig at blive til det, de ønskede at blive, og til dette formål at skabe en højere uddannelse, hvor de religiøse og menneskelige værdier, kort sagt kulturens bedste elementer, ikke lå i stum kamp med hinanden, men tværtimod smeltede til ét. Fru Daniélou kastede sig med hele sin idealisme og al sin sunde fornuft ud i dette foretagende, som hun havde fået ideen til i en bevæget tid. Først stiftede hun et katolsk lærerseminarium, som i 1907 blev et frit seminarium. Emmanuel Mounier underviste i filosofi. Senere åbner hun Sainte-Marie-skolerne for undervisning til de laveste og mellemtrinene i Neuilly og Amiens, i Rue de Liège og Avenue du Maine i Paris. Nogle af disse stiftelser er blevet flyttet andre steder hen, men de lever stadig i bedste velgående. Fru Daniélou nøjes ikke med det. Hendes omsorg udstrækker sig også til arbejdermiljøet. Hun åbner skoler for gratis undervisning – hun kalder dem Charles Péguy-skoler – i Paris' forstæder. Desuden en teknisk skole i Paris. En skole for børnehvelærere. En skole for lærere til folkeskolen. Landsbyskoler i Loire-området og i amtet Loire-et-Cher. Og endelig, som en uundværlig grundpille, for at hun skal kunne råde over en fast personalestab med samme åndelige og pædagogiske idealer, grundlægger hun under pater de Grandmaisons kyndige vejledning og med hans hjælp den såkaldte Association Saint-Francois-Xavier. Madame Daniélou var af dem, der grundlægger ordenssamfund. Hvad der slår mig i det arbejde, hun ledede indtil sin død, og i de bøger hun har skrevet, og som jeg alle har læst, er forudanselsen om de tider, vi oplever nu, hendes skarpe blik ud i fremtiden. Man ville tage grundigt fejl, hvis man i hende så en nidkær forkæmper for en »pæn borgerlig« opdragelse. I sin bog »Action et Inspiration« sammenligner hun den levende begejstring »med en mægtig strøm, som bærer rigdom og frugtbarhed i sig, samtidig med at dens retning bestemmes af det bakkeland, den løber igennem«. Fru Daniélou var en pioner. Når jeg prøver på

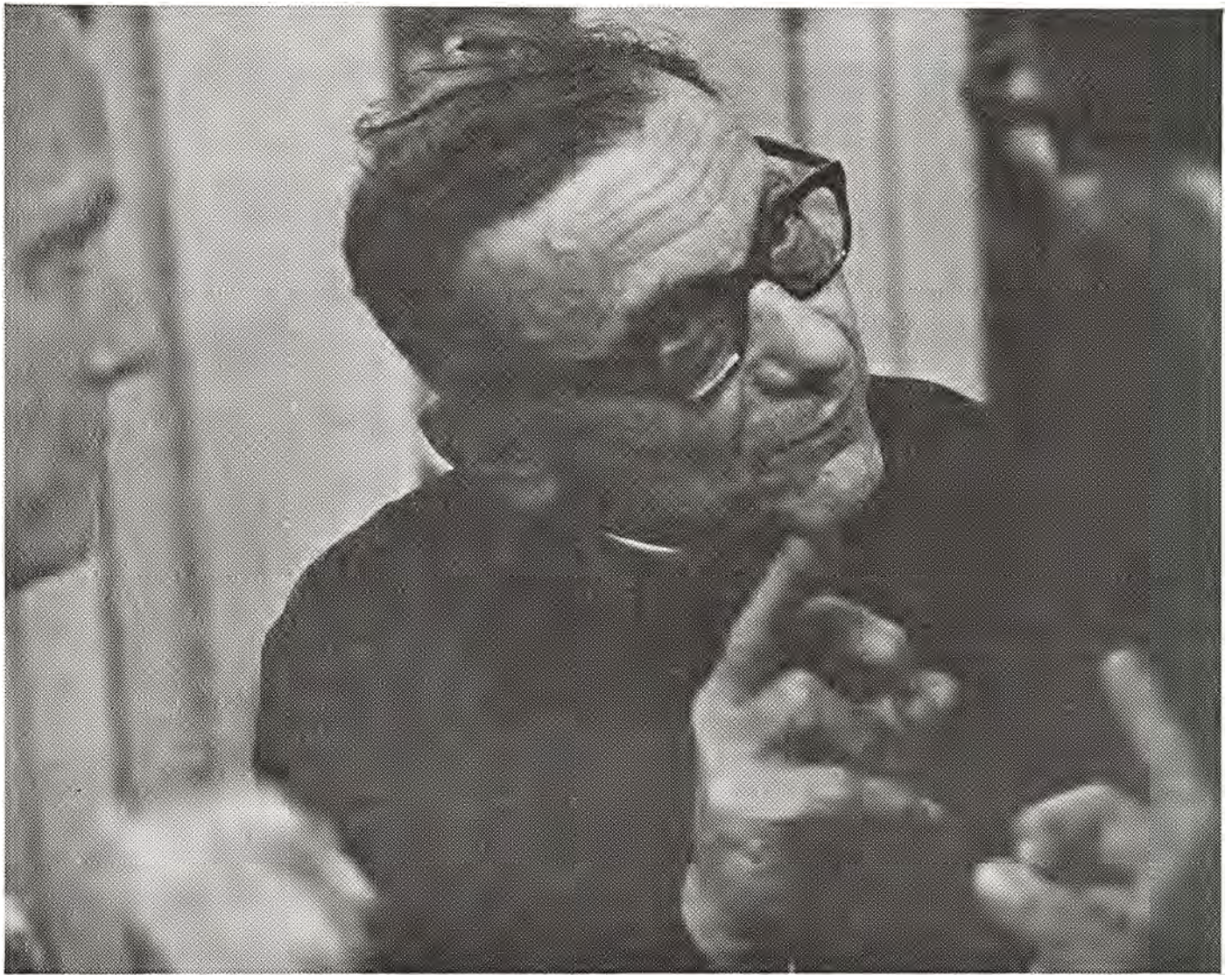
at danne mig et sammenfattende billede af hendes værk, får jeg den tanke, at hun på en måde har givet inspiration til den noksom kendte »loi Debré«, en lov, hvori jeg selv af omstændighederne nødtes til at lægge et langvarigt arbejde, som i december 1959 satte punktum for den værste af vore stridigheder, nemlig den, hvor man stredes om retten til at undervise – og forme sjælen hos – vore børn. En lov, som har løst dette vanskelige problem, ikke ved at forstærke de bestående skillelinjer, men tværtimod ved at udjævne dem med tilbørlig respekt for den enkeltes frihed og de fælles forpligtelser, således at de to opfattelser så at sige kunne smelte sammen i gensidig respekt.

Tager man i Deres mors praktiske virke i betragtning det »klima«, hun levede i, den »kult« – det er ikke overdrevent at kalde det sådan – hun nærede for Charles Péguy, hvis ældste søn hørte til hendes faste medarbejderstab, de forbindelser hun havde med en intellektuel elite, kan man danne sig et billede af den gode atmosfære, man indåndede i Deres hjem.

Ødipus Rex på latin

Når jeg omtaler fru Daniélou så udførligt, er det ikke blot for at yde mindet om denne store personlighed den skyldighed, der tilkommer hende, men også fordi man ikke kan tale om Dem uden at tale om hende. Deres mor har ikke kun født Dem legemligt set, hun har også født Dem, hvad det åndelige angår. Det er hende, sagde De engang til mig, som havde givet Dem et »vidunderligt syn på kristendommen«.

Skal man derefter sammenfatte Deres personlige indsats, står man over for en vanskelige opgave, hr. kardinal! De er én, og De er mange, eller rettere: den enhed, De repræsenterer, er sammensat af en rig mangfoldighed af bestanddele. De er en mand af lærdom, og man kan blive knust under dens vægt, når man dykker ned i de værker, De har viet den hellenistiske kultur, de jødisk-kristne kilder og kirkefædrenes skrifter. De er teolog, og den rolle, De har spillet på teologiens lærestol og som ekspert på Vatikan-konciliet, er bevis nok. De er lærer i Poitiers, ved Richelieucentret på Sorbonneuniversitetet, ved lærerhøjskolen for unge piger i Serres, ved skolen i Neuilly, og endelig og frem for alt – jeg vender senere tilbage til dette store afsnit af Deres liv – ved det teologiske fakultet i Paris. Endvidere er De prædikant, en stor taler. Deres levende indtrængende lysende ord har lydt fra prædikestole, i mødesale, på kongresser, i radioen, ja i næsten alle verdensdele. De er en igangsætter – altid optaget af at stifte centre, mødesteder, næsten altid for unge mennesker. De er skribent, og Deres litterære kald går hånd i hånd med Deres præstekald. Siden De i Deres hoved formede Deres første tanker, har det summet af litteratur. De har læst alt: klassikerne, romantikerne, symbolisterne, naturalisterne, surrealistene, og hvad ved jeg?

Tusindvis af vers kan De udenad. Som 20-årig skrev De endda Stravinskys tekst til *Ødipus Rex* om til latin. Nok er det sandt, at De på grund af Deres historiske og patristiske værker rangerer blandt mestrene på dette område, men De har også skrevet mange bøger, og jeg ved ikke hvor mange artikler om religiøse, sociale, moralske og psykologiske spørgsmål i vor tid. De har i 30 år været medarbejder ved tidsskriftet *Études*. Og endelig og især, ja før noget andet, er De præst, en præst med en tro så inderlig, så varm, at De brænder efter at lade alle få del i den, ikke for at lukke dem inde i et læresystem eller i en kirke, hvor ophøjede disse end er, men fordi De med hele Deres væsen er overbevist om, at denne tro og den verden, den åbner for, giver menneskeheden, som føler sig fortabt i et ubegribeligt kosmos, dens eneste chance for at klare denne tilværelse i retfærdighed, klarhed og fred.

Dette kald har De som sagt altid haft. Under indflydelse af pater Léonce de Grandmaison – Deres mors gode ven – en af mestrene inden for den apologetiske teologi og i ledelsen af tidsskriftet *Études* gennem 30 år, har dette kald fundet sin nærmere bestemmelse. Det var da også for en stor del

under hans påvirkning, at De i 1929 besluttede at indtræde i Jesu Selskabs noviciat i Laval. Ni år senere, den 24. august 1938, blev De præsteviet i Lyon. Deres tilværelse går fra nu af i to retninger: det intellektuelle arbejde og Deres praktiske virke. De kender hemmeligheden ved at forene disse to ting. Det, De har skrevet og har fuldført, har været rigeligt til at fylde en meget travl arbejdsdag.

Til det intellektuelle arbejde er De så rustet, som man overhovedet kan være. Ikke alene er De doktor i teologi, De er også gammelsproglig docent, adjunkt ved højere fakulteter og doktor i litteratur. Deres doktordisputats ved Sorbonne omhandlede »Platonisme og mystikkens teologi«. De har opdaget de græske kirkefædres temmelig ukendte verden, og den har i den grad betaget Dem, at De besluttede Dem til at udforske den. Denne tilskyndelse fik De i Lyon. Det var allerede i den by, De mødte pater Monchanin, under hvis påvirkning såvel De som vor kollega, Pierre Emmanuel, har stået. De havde dengang knyttet Dem til pater Henri de Lubac, vor fremragende kollega ved Institut Catholique, og til pater Urs von Balthasar, som er en af den tids store ånder.

Sammen med dem trænger De ind i den hellenistiske kultur og bliver fortrolig med Cullmanns, Barths, Losskys, Bulgalows og Lot-Borodines værker.

Det 4. århundrede af vor tidsregning, især dets anden halvdel, har man kaldt »kirkefædrenes guldalder«. Disse fædre har bogstavelig talt bjergtaget Dem. De første århundreders kristne åndsrigdom er helt enestående, og det samme gælder den kamp, kristendommen lige fra sin opståen har måttet føre for at besejre det mylder af kætterier, som angriber den i hvert eneste slægtled. Når man læser denne historie, er det som at være i en skov: alle vegne en rivende vækst af lianer, tjørnebuske og ved, som slynger sig op omkring og næsten kvæler det træ, som rejser sig midt i et virvar af under-skov, men som alligevel, takket være sine ukuelige livssaft, vokser lige i vejret og er skovens højeste træ. Hvilken kraft er der ikke i denne livssaft! Man forbløffes helt over den symbiosens gave, som gjorde det muligt for kristendommen at beriges og finde styrke i sit miljø. En sammenligning med andre ting viser, hvad en ting er værd: den hellenistiske og jødiske kultur har langt fra at kvæle kristendommen sikret den fuldgyl-

dighed lige fra fødslen. Fra den hellenistiske kultur har den hentet åndsskoling, den skola- stiske teknik, etymologiske videnskaber, sym- bolernes, allegoriernes kraft, dialektikken. Fra den jødiske arvede den historieskrivnin- gens betydning, profetismen, det missionære kald.

Deres første værk skrev De om den mest fængslende – men også den vanskeligste – af kirkefædrene: Skt. Gregor af Nyssa, denne kappadokier, som fik så stor indflydelse på Koncilet i Konstantinopel, at han fjernede, hvad der hos makedonierne endnu var til- bage af arianismen. Som oprindelig filosof er De, også efter udgivelsen af denne bog, stadig optaget af Gregor af Nyssa. De bli- ver ved med at granske ham. Og hvad han har at åbenbare for Dem, det mest slående, er den mystiske teologi, som hans tænkning rummer, denne en sjæls spændkraft ud over sig selv til mødet med Gud. Kort og godt: kontemplationens hemmelighed.

Jødekristendommen

Denne forskning gjorde Dem fortrolig med Origenes, som var en af Gregor af Nyssas læremestre. De bliver lige så begejstret for ham. Om ham handler en ny bog. I et be- væget liv, fuldt af kamp og lærdom – og af fejltagelser, som kirken fordømmer – udøver Origenes en enestående indflydelse i Kæsa- rea. Hans liv slutter i Rom med martyrdø- den under Decius, som endnu forfulgte de kristne. Hans værker er betydningsfulde i alle ordets betydninger. Ligesom De er han sprogfilosof. Bibelkritikken har sin fader i ham. Han besøgte Palæstina, gennemsøgte hulerne på Jordanbredderne, udspurgte rab- binerne. Han har med utrolig frimodighed dialogeret med sin tids hedenskab og filosofi. Alle hellenistiske værdier interesserer ham, men han tager uden pardon afstand fra he- denskabets svagheder. Han forstod at frem- hæve kristendommens originalitet og univer- salisme med – ifølge Deres ord – »en dybde uden lige før ham«. De anser Origenes for at være en af den kristne spiritualitets grund- læggere. Senere behandler De i en bog Philo af Alexandria. Denne jøde, en samtidig med Kristus, som talte og tænkte på græsk og var romersk statsborger, var måske den stør- ste filosofiske forkynder i sin tid. I ham mødes forskellige verdener: den jødiske tro, den græske dialektik, den latinske sans for orden. Helt på egen hånd forener han i sig Middelhavskulturens væsentligste elementer. Hans lære går ud på, at grunden til, at menneskets intellekt ikke kan trænge ind til Guds væsen, er, at det er lukket inde i kate- gorier af tid og rum, som Gud overstiger totalt.

Det er grunden til, at De med liv og sjæl går op i den helhed af hinanden påvirkende forhold, som etablerer en slags berøringsfla- de mellem jødedommen, visse gnostiske strømninger og den opstående kristendom. De skriver en halv snes værker om det, man kalder »jøde-kristendommen«. Det første i

rækken er »Le signe du Temple«. Derefter følger »Les origines de la typologie biblique«, »Les Symboles chrétiens primitifs«, »Des my- thes païens aux mythes chrétiens«, »Les Testimonia«, og så den »Nouvelle histoire de l'Eglise«, som De udgiver sammen med pro- fessor Henri Marrou, og hvori De gennem- går de 3 første århundreder af den kristne tidsalder: »Le Message évangélique et la culture hellénistique«. »Les saints païens de l'Ancien Testament«, da De i liturgi og ka- tekese igen vil give plads for dem, De be- trakter som de »hellige« i en kosmisk reli- gion. Vi ser da også, at De i Deres oprems- ning nævner Abel, Henoch, Daniel, Job, Melkisedek og Loth side om side med dron- ningen af Saba, denne prægtige skikkelse, smykket med alverdens pomp og pragt, som trods Ophis' guld og Sabas parfumer, be- tragtede sig selv som fattig, fordi den eneste skat, hun længtes efter, var visdommen, som hun så ydmygt sagde til Salomon. Åh, hvor vi dog trænger til dronninger af Saba i dag!

I 1947 jublede De af glæde over meddel- elsen om manuskriptfundet ved Dødehavet, da man ledte efter et forsvundet får (er det ikke i sig selv allerede et eventyr?). De tog til Qumran for at se på fundene, hvorefter de skrev en rapport om dette vidunderlige fund til Strasbourgkollokviet og et værk om de navnkundige esseniske skrifter og om kri- stendommens oprindelse.

Ikke alene i Deres bøger har De behandlet hele den serie af åndsrigdom, men også i »Bulletin d'histoire des origines chrétiennes«, hvor De i 33 år har været medarbejder. De har læst, De har studeret alle de tekster, over 500 værker, som er udkommet på al- verdens sprog om dette emne. Deres intellek- tuelle virksomhed er virkelig forbløffende. Jeg har regnet ud, at Deres patristiske biblio- grafi mellem 1940 og 1972 nåede op på ikke mindre end 255 tekster. Som bevis på den autoritet, De nyder på dette område på in- ternationalt plan, skal jeg nøjes med at næv- ne de to vældige bind, som lærde mænd af alle – eller næsten alle – sprog har sat en ære i at udgive i forbindelse med Deres op- højelse til kardinal, det ene under navnet »Judéo-Christianisme« og det andet »Epek- tasis«, d.v.s. sjælens længsel efter Gud. Beg- ge disse værker indeholder en række afhand- linger om emner, De har behandlet. Deres lærde kolleger har, som de udtrykker det, »hermed villet hylde den frimodighed hvor- med Deres livsværk har fornyet, illustreret, fremmet og på enestående måde tjent vor tids patristiske forskning. Og det var Cull- mann, som skrev, at takket være Dem var man kommet på sporet af en uanet side af oldtidens kristendom.«

Institut Catholique

Deres indsats gjaldt imidlertid ikke blot den historiske sandhed, den var også en af for- merne for Deres apostolat, idet De gjorde den til kernen i Deres forelæsninger på In- stitut Catholique i Paris. Deres navn, hr.

Marek Rudn

kardinal, vil altid være intimt knyttet til dette berømte hus, som ved sin snarlige 100- års fødselsdag vil markere den fornemme plads, det indtager i fransk åndsliv.

De gør Deres entré der i året 1943 som professor ved det teologiske fakultet på den lærestol, man kaldte »kristendommens op- rindelse«, som efterfølger af pater Lebreton, som havde beklædt denne post i mere end 30 år. De fortsætter hans gerning ved i star- ten at holde forelæsninger over den helleni- stiske kultur. På det tidspunkt – for nu 40 år siden – var patristik noget i retning af »familiens sorte får«. Den figurerede som noget ekstra, en slags andenrangs intellek-

tuel luksus. Deres undervisning trådte dog i den grad i forgrunden, at den fængslede Deres elever. Deres kursus vakte så stor interesse, at det betød en slags omvæltning af studieordningen. På tankens og historiens plan findes der ikke noget dødt stof. Alt rummes i alt. Man skal bare vide at finde det. Deres videnskab og den levende energi, De er besjælet af, gjorde Dem til den ideelle læremester, der kunne skabe forbindelse mellem slægtled og århundreder, påvise, hvad der havde aktualitetsinteresse i de første kristnes tænkning, og hvad der er århundreder gammelt i vor. De store spørgsmål, som melder sig for vor bevidsthed: Guds og ver-

densaltets, dødens og tilværelsens mysterium, har man forsøgt at fange i skiftende terminologier ned gennem tiderne, men trods videnskaberens storslåede opdrift er disse mysterier stadig hævet over dem.

Da De i 1962 var blevet dekan for det teologiske fakultet, som De havde viet så stor en indsats, bestemte De snart – under henvisning til Deres erfaring – ikke så meget at omdanne dets struktur som at foretage visse reformer for endnu bedre at tilgodese de unge prætestuderendes individuelle uddannelse og på en måde at akklimatisere dem – alt efter deres forskellige herkomst – til studiet af den klassiske teologi.

Det, man dog fremfor alt bør understrege, når man taler om dette lange afsnit af Deres liv – et kvart århundrede! – er den personlige udstråling, der udgik fra Dem på Institut Catholique i Paris. At være dekan betød for Dem ikke blot at være en overvåger af husordenen. Det var at være en stimulant, en værkfører, en mand på ustandseligt forskningsarbejde, ude på at skabe en så kraftig forbindelse som muligt mellem præster af i går og præster af i morgen. Det »klima«, som De forstod at skabe, kunne man vurdere ud fra dets følgevirkninger i foråret 1968, da alle studerende i Frankrig, fra alle videnskabsgrene, gennemgik en slags generationsrystelse. Da de studerende på Institut Catholique, lidt forlegne ved situationen, mente at måtte forelægge Dem deres krav, følte de, at man havde forstået dem, eftersom man var kommet dem i forkøbet. Institut Catholique i Paris tæller store navne som f.eks. grundlæggeren, Mgr. d'Hulst og Mgr. Baudrillat. Der er ingen tvivl om, at man til dem vil føje navnet Daniélou!

Som jeg før sagde, har Deres tilværelse to facetter: det intellektuelle arbejde og Deres praktiske virke. Begge kommer til anvendelse ved det teologiske fakultet. Men Deres enorme arbejdsindsats er også blevet udøvet på andre felter. Lige siden Deres ungdom har De næret en sand lidenskab for at oprette åndelige og sociale samlingscentre. Deres mors indflydelse er ikke til at tage fejl af. Næppe havde De overstået militærtjenesten – De var da endnu ikke indtrådt i jesuiterordenen – før De blev grebet af et foredrag, som en italiensk præst, Don Giovanni Rossi, holdt i Paris. Han talte om et institut, Sankt Pauls Selskab, som kardinal Ferrari lige havde stiftet i Milano. Det var Don Giovannis håb, at en afdeling af dette skulle kunne åbnes i Paris. Det var Dem, der grundlagde og ledede dette »Ungdommens Hus« midt i Latinerkvarteret, hvor De gjorde en erfaring, som De har betegnet som »aldeles spændende«. Huset var ikke alene åbent for alle mulige strømninger inden for universitetslivet. Man modtog også alle mulige studenter uanset nationalitet og religion. Det er den »samling«, De altid har gjort Dem til talsmand for. Emmanuel Mounier kom for at hjælpe Dem med denne opgave, og det samme gjorde Georges Izard, som De allerede stod i forbindelse med, og som var Deres svoger, før han netop her blev Deres kollega.

Det var uden tvivl erfaringen fra »Maison de la Jeunesse«, der 15 år senere skulle føre Dem til oprettelsen af »Cercle S. Jean Baptiste«, som De stadig er en varm fortaler for. Også her er der tale om at samle nationaliteter, erhverv, kulturer og religioner. I kraft af sit tidsskrift gør Cercle S. Jean Baptiste sin indflydelse gældende et godt stykke ud over landets grænser.

ROUAULT- BILLEDER I VEJLE

Af Emil Petersen

Med juleposten modtog vi her i huset en hilsen, der glædede os meget, en smuk lille bog – på ca. 40 sider. På titelbladet står: *Herre, forbarm dig!* – Om maleren Georges Rouault – belyst gennem en vejleensisk samling – Af Niels Th. Mortensen. Og nederst tryksted og udgiver: Schweitzers Bogtrykkeri i Vejle.

Den »vejleensiske samling« tilhører boghandler Poul Thim og hustru, der altså har villet glæde venner og bekendte med denne usædvanligt fine hilsen til højtiden. Bogen er, oplyses det, trykt i 900 eksemplarer, hvoraf 500 stilles til rådighed for boghandelen gennem Hvidehus Boglade, Vejle. – Pris 28,75 kr.

Det er naturligt nok, bogens illustrationer, der falder i øjnene. Smudsomslaget er helt dækket af en gengivelse af en af kunstnerens farveraderinger, et Kristushoved i profil. Samme billede findes også inde i bogen tillige med endnu en radering, trykt i farve. De andre reproduktioner er, som de fleste af originalerne, sort-hvide. Det drejer sig i første række om tryk fra raderingerne »Miséréré«, men også flere andre af Rouaults serier er repræsenteret. Og bogen åbnes med det litograferede selvportræt fra 1927.

Den lille bog henvender sig umiddelbart til dem, der én gang for alle er blevet grebet af Rouaults ejendommeligt intense kunst. Om malerens liv og kunstneriske udvikling skriver forfatteren, Niels Th. Mortensen, enkelt og klart, og – længere henne i bogen, efter illustrationerne – fortæller han ganske kort om samlingen og dens skaber. Sluttelig følger en fortegnelse over de Rouault-tryk, Poul Thims samling omfatter. Det fremgår heraf, at der er tale om langt flere end de nitten, der er gengivet i bogen.

Det smukkeste ved denne boghilsen er, at formålet med den træder så klart frem, det er ét bestemt: et forsøg på at give den glæde videre, som en stor kunstners værk har betydet for nogle mennesker, der daglig har så mange af hans arbejder for øje.

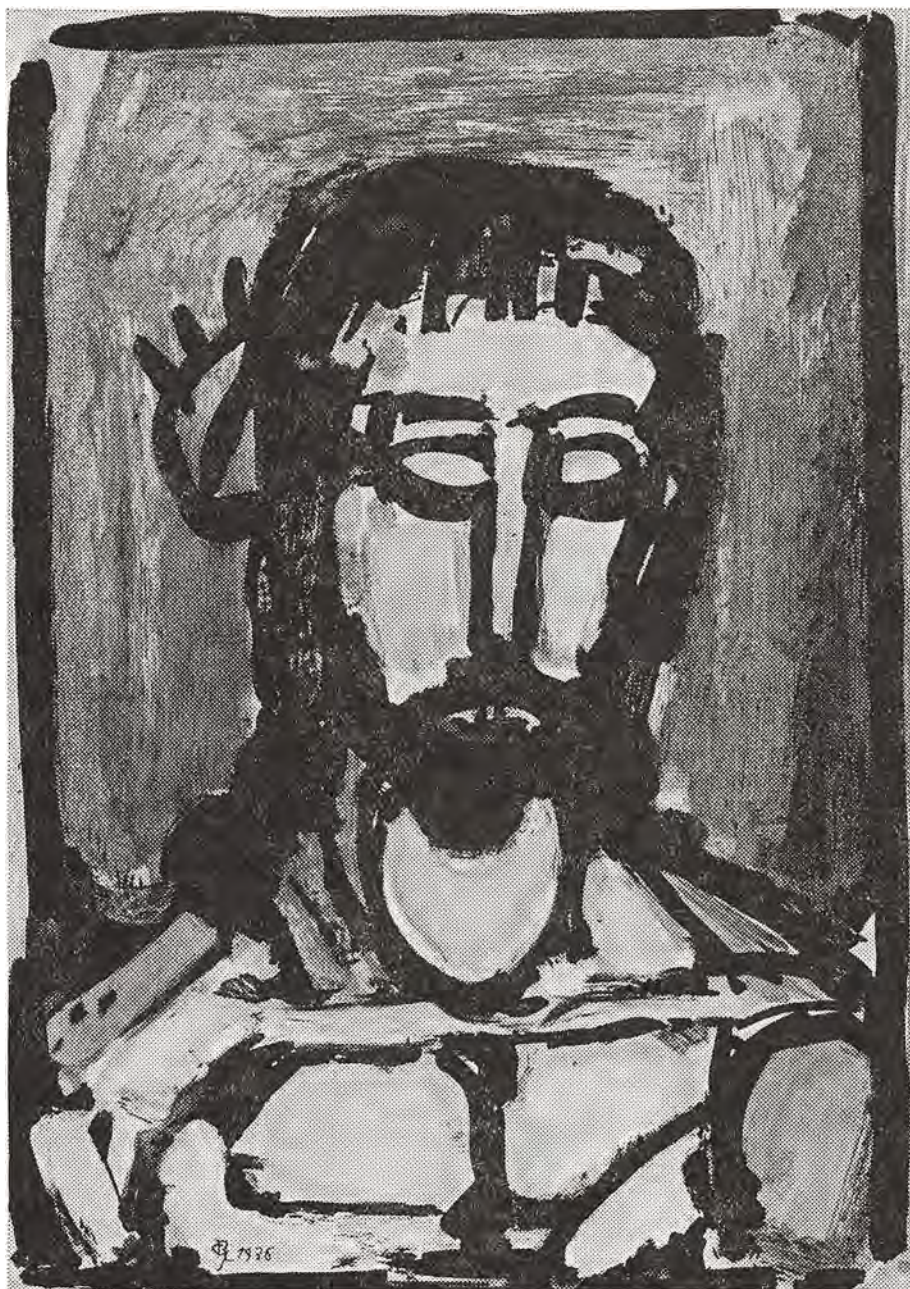
Foran mig på skrivebordet står bogen bladet op på de første sider. Jeg ser på selvportrættet. Det er gjort med sparsomme midler. På stenen – eller pladen – har kunstneren tegnet med sort, i tætte partier og i mere åbne. Fra den høje pande løber lyset ned over ansigtets ene side, ned over halsen. Øjnene er lukkede, og munden strammet ved læbernes klare linie.

Jeg mindes ikke at have set et bedre billede af samlethed, koncentration om et indre liv. Ikke lukkethed! For ansigtet er nøgent og sart. Lyset, der strømmer én i møde fra det, giver store løfter.

»Se, hvilken smerte«, en farveradering fra »Passion« 1935–36.

– I bogen skriver Niels Th. Mortensen: »Rouault kom som 14-årig i lære hos en glasmaler, der restaurerede glasmosaikker. Hans dragning mod iriserede og gløden farver og kraftige sorte konturer stammer fra den tid, da han stod og sorterede de småstumper, der var faldet ud af de gamle kirkeruder. »Jeg nød disse paradisiske stunder.««

Rouault mødte megen modstand, ikke mindst fra sine trosfællers side. Man fandt hans billedverden brutal og grov. Det gjaldt motiverne, og det gjaldt hans udtryksmåde. – Siden er meget sket i verden. Måske det har været medvirkende til, at vi i dag ikke har så svært ved i et billede som dette at se smerten. Fladerne er spændt ind i sort, men hænger sammen alligevel i en helhed: en tavs smerte – men ikke ynkelig.

Katolske begravelser
Ring til 12 28 68

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsvej 17-19, Århus C

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Oliefyr
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 46 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Holbergsgade 22, Ålborg
Telefon 13 04 33
Indeh.: A. BROSTRØM, Ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRIA 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstre?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 16 23 03

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
SPRINKLERANLÆG

ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eff. A/S

Frederiksborggade 22
København K
Telefon *13 23 14

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X'e VEJ 106 . 8260 Århus
TELF (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

TRANSAMAZONICA

FREMSKRIDT PÅ BEKOSTNING AF MENNESKETS VÆRDIGHED?

*Af E. Schwade og G. Queteschiner,
Diamantine. - 2. afsnit.*

Den sædvanlige måde at virke blandt indianerne på, som der i dag gennem de nye erfaringer, man har gjort, må sættes spørgsmålstegn ved, stiledes mod en så hurtig indlemmelse af indianerne i vort livsmønster som muligt. Ofte hentede man endog indianeren fra hans byer, samlede børnene i internat og gav de voksne arbejde og undervisning. I dag ser vi, hvordan vi mere har skadet indianeren med vort ubetænksomme besvær end fået forståelsen for Kristi kærlighed til at komme ham nærmere.

I denne Kristi kærlighed ligger også hemmeligheden om et rigtigt forstået virke blandt indianerne. Det, vi ikke kender til, kan vi heller ikke forstå, og så meget mindre virkelig elske. Derfor er det nødvendigt, at vi først lærer indianeren at kende med hans kultur, hans religion, hans fællesskabstanke, og hele hans væsen. Dette bekendtskab med hinanden sker ikke på én dag, ej heller på et eller to år. Samtidig med dette gensidige bekendtskab kan en kulturtilpasningsproces finde sted, som svarer til, at man søger en vej til at acceptere hinanden, samt mulighed for disse to kulturer til at leve sammen inden for samme landegrænser. At dette er muligt, viser Irantxe-indianernes eksempel i vor mission.

En ny epoke

Hvordan denne kulturtilpasning skal finde sted belærer de »antropologiske ret-

ningslinier« os om. Der opstilles følgende grundsætninger:

1. respektere stammens kultur;
2. styrke indianernes anseelse;
3. befordre indianernes menneskelige udvikling uden nogen form for pres og uden pludselig at bryde med det for-gangne;
4. undgå enhver form for etnocentrisitet, det vil sige foregivelse af, at vor kultur skulle være den bedste.

Eftersom denne nye form for virke blandt indianerne på ingen måde er let, er det nødvendigt med forskellige kurser og møder, hvor man kan tale sammen om de praktiske problemer. Meget velegnede til dette formål er de introduktionskurser for udviklingsmedhjælpere ved vor mission, som finder sted hvert år, og hvor de interesserede fædre og brødre hos os ligeledes deltager.

På disse kurser bliver de nye medhjælpere sat ind i det system af problemstillinger, som angår indianerne i vort missionsområde. Vi arbejder blandt otte indianerstammer: Iránxe, Maubiknára, Rikbáktsa, Bakairí, Kayabí Apiaká og Múnkú. Hos næsten hver af disse indianerstammer har vi en lille arbejdsgruppe, som lever sammen med stammen og tager sig af den. 2 sygehjælpere og 4 søstersygeplejersker tager sig af indianernes helbred, da dette problem uomtvisteligt er det sværeste. Endvidere hører der som

regel en lærerinde til arbejdsgruppen samt en frivillig med kendskab til landhus-holdning. De frivillige bistår også de forskellige stammer ved køb og salg. På denne måde bliver fædre og brødre efterhånden uafhængige og kan vie sig til deres særlige opgave ved at leve sammen med indianerne og indrette arbejdet mere og mere efter hensigten. I øjeblikket er der 9 fædre, 5 brødre og 3 søstre. De frivillige kommer fra to organisationer: 19 fra den brasilianske organisation »Operação Anchita« og 6 fra det østrigske bureau for udviklingshjælpere. De har indledt en hel ny epoke i vor mission.

Denne nye epokes anstrengelser og resultater skulle også kunne føre til løsning af de problemer, som vejbygningsprojektet gennem det vidtstrakte Amazon-område medfører. Hertil skulle der blot kræves en smule tålmodighed og lidt mere forståelse for indianerne. Desværre har vi indtil nu ikke mærket meget deraf.

Nybyggere og urskovsarbejdere

Vejbygningsforetagendet medfører ikke blot problemer for indianerne, men også for de befolkningslag, som trækkes dertil ved udnyttelsen af disse dele af landet. Således forsøger regeringen f.eks. at åbne nye bosættelsesmuligheder for befolkningen i landets øde, nordøstlige dele langs med Amazonas nye motorhovedvej, ved at frigive 200 km mark på hver side.

Af rent tekniske grunde går vejene imidlertid altid langs med vandområderne. I virkeligheden viser det sig, at netop disse arealer er mindst egnet til jordbrug, eftersom jorden omkring vandområderne er sandet og ofte fuldstændig ufrugtbar. Alligevel finder man den største tilstrømning af nybyggere inden for netop dette område. Her kører dagligt ca. 10 »Pau de arara« forbi vore øjne. Det er lastbiler, som giver 6-8 familier med alt hvad de ejer husly. De tager rigsvej 364 mod nordvest - uden at ane hvilken skæbne, der venter dem.

Økonomisk betydning har udnyttelsen af Amazonas først og fremmest for de kapitalstærke selskaber, som råder over penge nok til at kunne iværksætte kæmpe »fazendor« (landbrug) langt fra hovedvejen. For at rydde urskoven stilles en stor arbejdsstyrke, med elier uden familier, på benene, og befordres til arbejdspladsen med lastbiler, om nødvendigt endog med fly. Der overlades de til deres skæbne, uden at nogen tager sig af dem, og behandles som slaver af »formændene«. Ingen ved, hvor mange der dør her, og kun et fåtal kan berette, hvordan forholdene i virkeligheden er, da der ikke er nogen mulighed for at flygte der, hvor der kun findes ubanet urskov i mange hundrede kilometers omkreds. Når disse arbejdere har fået græs-

gangene færdige, jages de bort og erstattes med kvæg. For de fleste gentages spøgen endnu en gang: Arbejde ved anlæggelsen af en ny »fazenda«, hvor de atter smides ud, så snart skoven er fældet og græsgangen gjort færdig.

Beskyttelse gennem kirken?

Anlæggelsen af disse »fazendor«, som for det meste tilhører velhavende mennesker, fra Sao Paulo, Rio eller fra udlandet, medfører også problemer for den befolkning, der allerede bor der. Mange, som måske er kommet til Mato Grosso-området for ti eller tyve år siden, fordi de var uden arbejde og jord, fandt her en fremtid for deres familier. Markområderne, som nu blev opdyrket, var da endnu ikke solgt eller i det mindste tilsyneladende uden ejere. Familiernes slog sig ned her uden at vide, at det er nødvendigt at få en skriftlig bekræftelse på, at man ejer jord.

Nu hvor de har fældet skoven og opdyrket jorden, dukker pludselig storgodsejerne op og tvinger disse småbønder til at drage bort fra markerne og udsættes for en ukendt skæbne. Hvis kirken i disse tilfælde står på den fattige befolknings side, anses den for statsfjendtlig. Blot for kort tid siden dømtes pater Francisco Jentel af St. Felix af den grund til ti års fængsel for »forbrydelse mod statens sikkerhed«.

Yderst rammende blev regeringens standpunkt udtrykt af den løjtnant, som havde ansvar for bygningen af rigsvej 364: »Når regeringen vil realisere noget i Amazonas, beder den ingen om lov.« Slagord om forgudelse af fædrelandet og om fædrelandets storhed, og storhedsvanvittige bygningsforetagender på et fattigt folks bekostning ødelægger enhver ansats til virkelig udvikling.

Op kirken? - Her råder en udbredt angst og ubeslutsomhed på grund af den undertrykkelse, som er blevet sat i system, og fordi flertallet af præster i Amazon-området består af udlændinge. Strukturen, som stadig ligner middelalderens feudal-system, hindrer også kirken i at finde de lidende mennesker og skænke dem befrielse. Fra mange sider råder en stor mistro til visse mænd, som ved noget om Amazonas' hårde virkelighed og maner til samlet aktion for det nødlidende folk.

Men til trods for alt dette står disse mænd ikke alene. Den nationale bispekonference understøtter stadig stærkere dem, som retter opmærksomheden mod den virkelighed, vi lever i. Vi håber, at denne retning slår igennem og hjælper kirken til at gå til samlet aktion, for med en solidarisk verdenskirkes støtte at overvinde misforholdene i Amazon-området og fremme en menneskelig udvikling.

(KIT)

Sparekassen for Lyngby og Omegn

- Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby - Telefon 87 00 25

Holbæk Materialhandel

Alt i bandager & sygeplejeartikler
Telefon 43 00 32
Kaj Andersen
Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

FOLMER OLSEN

Begravelses ordnes
Reberbansgade 37
Ålborg - Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdsgade 65 - Telf. 12 88 88
El-installatør - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Ejner Nielsen

Kolonial - Kaffe
Absalonsgade 14 - 9000 Ålborg
Telf. (08) 12 09 71 - 12 15 58

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 81

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre

Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjæren & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma

Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør

Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C – Telf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Telefon 12 10 11, overfor Griaebrønden

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse
af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

LÆSER- BREVE

Hr. redaktør!

Må jeg udtrykke min støtte til pater van Schaiks holdning over for en omdannelse af K.F. til en frokostavis.

Af de udenlandske aviser, nævnt af K.O., kender jeg kun »The Universe«, som jeg læste hos min mor, medens hun lavede the, men aldrig købte på grund af dets meget lave standard. Avisen består hovedsagelig af uvigtig snak.

Jeg tror simpelt hen, at K.F. kun kan læses med udbytte af ca. 10 pct. at vore katolikker. Sådant noget kunne til gengæld siges om en anden engelsk avis »The Tablet«, men K.F. kan ikke sammenlignes med denne.

At K.F. mangler lidt personlige krydderier, indrømmer jeg, men hvis det bliver omdannet til et katolsk »BT« og delt ud til alle, vil prisen til bispedømmet ikke blive mindre, og papiret vil være spildt. Man kan ikke gøre det åndelige eller religiøse til noget sensationelt og derfor læst af de fleste. I hvert fald ikke på en værdig måde.

Med venlig hilsen

Michael Newbold

Kære redaktører!

Vi er rystede ved tanken om K.F. i avisformat med alt, hvad det kan medføre. Må vi ikke nok beholde det nuværende format? Det er handy og rart at låne ud til ikke-katolikker, bl.a. til kolleger og familie. Der står respekt om det, naturligvis først og fremmest for indholdets skyld, men også formatet spiller en rolle.

Lad os beholde K.F. netop som det er!

Med venlig hilsen og tak for dygtig redaktion.

Hedvig Lund,
overlærer

Filip Lund,
stud. arch

Et nyt Katolsk Forum!

Undertegnede giver K.O. (vel pastor Kåre Osorio) helt ret i, at den nuværende ordning for K.F. er helt urimelig.

Der er kun 1600 abonnenter – og det skulle efter K.O.'s mening være de 'akademisk orienterede'. Hvis det er sandt, er situationen da barok. Mange af disse mennesker holder kun bladet af pligt og solidaritet over for vort eneste 'ansigt udadtil', og vort eneste kommunikationsorgan indadtil. Samtidig har de mange muligheder for at blive fint orienteret af tidsskrifter på verdenssprogene – og de har penge til at betale dem.

I vort sogn står vi overfor at skulle starte vort sogneblad. Var det ikke rimeligere, at vi sparede lidt på penge og kræfter og slog det nuværende K.F. sammen med biskoppens udmærkede og uundværlige orientering – og lod en side stå tom, så de enkelte sogne kunne fylde den ud med, hvad man havde på hjerte?

Pastoralrådssamarbejdet har jo afsløret, at det står ret sløjt til med kommunikationen på alle leder. Fik vi et fælles blad, kunne vi virkelig lære hinanden at kende. K.F.'s store underskud taler jo også et klart sprog – skal vi alle betale gennem vort kirkebidrag, så skal der være mening i det – og alle skal have mulighed for at få noget ud af det.

C. West

DET FOLKELIGE BLAD?

Hver gang man har påtænkt en omlægning af det katolske blad, har man med rette krævet, at det skulle være folkeligt.

Begrebet *folkelighed* opstod i forrige århundrede i romantikkens kølvand i en national-kristelig vækkelse, der i stort omfang greb bondestanden og en mindre intellektuel elite. Et folk var det gudgivne fællesskab med sit specielle kald og sin særlige folkelige og kristelige arv. At være folkelig betød derfor at være parat til at dele denne rigdom med enhver i sit folk. Denne beredvillighed må være det primære i et åndeligt mindretals-fællesskab og i dets blad og vil medføre, at man vil gøre en indsats for at gøre bladets stof så forståeligt som muligt for alle.

Men det vil være en illusion at tro, at man kan udgive et katolsk blad, hvor alt forstås af alle. I sagens natur må en af opgaverne være at belyse det katolske trosindhold. Jeg har holdt bladet i 32 år og skal villigt indrømme, at meget stof har været tungt, men når pastor Osorio siger, at man hidtil kun har henvendt sig til de akademiske orienterede, er det uretfærdigt. Nu foreslår man at udsende en avis i »frokostformat« gratis til alle katolske husstande.

Er det klogt i en tid, hvor det er en erfarings, at mange af velfærdssamfundets

goder, som modtages automatisk, sløver engagementet?

Vil det ikke også blive vanskeligt for den, der ikke i forvejen er engageret, at henlede opmærksomheden på et katolsk blad, der ikke i udstyr og format afviger fra dagblade og kulørte ugeblade?

»Manden på gaden« er i den nuværende kirke enhver af os, fordi vi er »Guds folk på vandring«. Vi har i de sidste ti år lært så mange andre kristne at kende, mange ligheder er blevet afdækket, det kan være vanskeligt at formulere forskellene på moderkirken og de andre kirkesamfund. Mange spørger sig selv, hvad det egentlig er at være katolsk kristen.

Ved åbningen af det toårige kateket – og voksenundervisningskursus udtalte biskop Martensen bl.a.: »... Derfor er også en af de vigtigste katolske egenskaber at kunne lytte og at kunne lade sig supplere af andre. Det hæretiske, det er netop dette at skære sig af fra andre...«.

Det forekommer mig, at denne formulering har stået som en uskreven lov for den nuværende redaktions arbejde i de

sidste par år, ofte udført i en knap fritidsnattetimer – gratis!

Derfor forekommer det svimlende underskud helt urimeligt.

For at få dette ned skal faste abonnenter betale mere, mindst 25 kr. pr. kvartal. Vi er 1600, men mange af os har store familier, så vi formodentlig kan regne med, at de 1600 abonnenter betyder mindst 5000 læsere.

Bladets udstyr er fornemt og sikkert derfor også meget dyrt. Kunne der ikke spares en del ved f.eks. at udelade andre farver end sort og hvidt? Udgifter til honorarer er formodentlig beskedne, men portoen er steget meget.

Efter en stormfuld brydningstid, som kostede bladet mange abonnenter, er man nu under de sidste redaktioner gået ind i en roligere periode. For denne indsats fortjener bladet kraftig opbakning i form af mange indlæg fra mennesker og kredse, som hidtil har været tavse. Hvis dette skyldes gamle fronter, så burde de falde i dét fredens og forsoningens år, som forestår.

Inger Petersen

AFSKED

Ja! Afsked – det er nu tungt at sige det sidste farvel til et menneske, man virkelig holdt af, min kæreste ven! Pater Josef Laux! Han havde ikke bare en lille mikroskopisk del af et ædelt hjerte – jeg vil næsten sige, at det mindede mig om en lille Ansgar, der brændte af iver og hengivenhed for danskerne, og det, han brændte efter, kunne ses, skønt han selv søgte at udlette sin egen tilstedeværelse. Hans gerning satte så dybe spor, at man virkelig kunne se, hvorfor han gjorde det, han gjorde – tydeligt kunne man se et arbejdende, bønnens menneske, der nok vidste, hvorfra han fik sine kræfter, og vidste, hvem han skulle takke, når noget lykkedes for ham. Han havde evnen til altid at finde vej for alle de kræfter, der tilbød sig i kirkens tjeneste – dér glemte han aldrig at puste, endsiges at opmuntre. Bønnen for dem lå ham altid nær. Nok rejste han til Trier, men med et delt hjerte, for noget af det forblev her. Ofte kom mange breve med opmuntringer og vink om udholdenhed i kamp.

Jeg kaldte ham ven! – og som sådan min bedste ven! – Hvorfor? – Fordi han tilgav sin bror, han brugte det privilegium, han som præst fik af Kristus selv, nemlig at tilgive i fuld og fast tillid.

I en besværlig tid havde han omsorg

for at søge ind i mit dengang meget urolige indre, for at appellere til min samvittighed, og da han fandt den, var han utrætteligt på vagt og arbejde. Jeg så noget i ham, som man ellers ikke ser, men det var der! – Siden og herefter kunne jeg slet ikke undgå at opdage det – det var som en dør, der gik op for muligheder ud af et kaos for mig. Jeg tror, at denne varme kærlighed, han viste til Gud, til sidst blev flammen i mit indre, som nu har sejret og overvundet det onde i min natur. Tak skal du have, pater Josef Laux, at du fortalte mig så inderligt om Guds Moder. Hvor er det dog betryggende at vide, hvor du nu er. Jeg tror, at du nu kan og vil bede for os, som du havde så kær, og at din bøn vil bære rig frugt, som Jesus så smukt fortæller om i lignelsen om sædekornet, »når det bliver lagt i jorden.«

Farvel på jorderig,
du kære,
og hilset hvor du
nu være.

Jeg vil gøre, hvad
jeg kan,
for at møde dig
igen.

Din
Karlo Strunge Jensen,
Århus.

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølsgade 17

København V

Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramshæred 31

Abenrå

Telefon 2 25 30 og 2 34 27

Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon (01)* 13 04 08

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros
Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Svendborg Ligkistemagasinet

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Frøerstræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 86 07 59

J. Øvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVA 37 67
Kød - Flæsk - Pålæg
En gros og en detail

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77
Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen
Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Motestien 11, København SV
Telefon VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Støt
vore
annoncører!

HORSENS

TANKER EFTER EN KIRKEVANDRING

Her i Horsens havde vi mandag den 21. januar kirkevandring, som vi snart har haft det i adskillige år i den internationale bedeuge for troens enhed. Der er vist flere andre provinsbyer, der har samme tradition, ligesom også København har sin kirkevandring. Jeg kender dog kun vor egen, som hvert år virker lige opløftende og inspirerende.

Vi »besøger« tre kirker: starter i Getsemane Kirke (metodistkirken), går derefter til Sankt Josefs Kirke og slutter af i Vor Frelser Kirke (folkekirken). I år havde vi vejret med os; nogle år har det været stormende og regnfuldt, så det på det nærmeste har været en bodsvandring, men sådan var det altså ikke i år. Derfor var der måske også særligt mange deltagere. Jeg tror, at vi var godt 200.

Det er meget betagende at sidde så tæt sammen - skulder ved skulder - i de tre kirker og bede og synge hinandens bønner og salmer, som omhyggeligt er udvalgt af de tre præster. Man glemmer ikke, *hvor* man er, når man sidder i de forskellige kirkesamfunds kirker, man glemmer ikke, at vi er adskilte . . . men man føler, at man er mellem troende, at vi alle er forenede i troen på Gud ved Jesus Kristus.

Jeg tror ikke, der kommer noget godt ud af utålmodigheden, så derfor mener jeg ikke, at vi skal eksperimentere os frem og begynde at gå til nadver hos og med hinanden. Vi må se i øjnene, at vi er forskellige i mange vigtige trosspørgsmål. Vi må bare ikke lade os slå ud af det eller lade os standse i bestræbelser for og ønsket om enhed. Jeg tror og håber blot, at den tid, hvor vi hver især krampagtigt holdt på at have det bedste, det sandeste, det eneste, er forbi, og at vi i stedet kærligt må prøve at finde sammen i den fælles tro på Gud. Jeg synes, at jeg både på denne kirkevandring og i så mange ting, som sker i kirkerne og hos de troende omkring os, ser en spæd spire - en gryende kærlighed, og den, tror jeg, vil kunne forene, den tror jeg, Vorherre har sendt os. Vi skal ikke være urolige utålmodige, men i tryghed vente på, at Gud viser os vejen.

Kærlighed: netop dette ord var det gennemgående tema i alle tre kirker. Præsterne gennemdrøfter i forvejen nøje kirkevandrings bønner, salmer og præ-

dikener og var i år blevet enige om hver sin måde at tale ud fra evangeliets ord om kærlighed. Hos metodisterne begyndte pastor Bhutho med at fortælle en lille historie fra hverdagen om en meget velhavende mand, der - vist nok i Afrika - havde bygget sig et enormt flot og rigt palads, som han til sidst ville forsyne og fuldende med en ligeså rig og prangende mur, så han kunne leve beskyttet med sine rigdomme. Denne sidste del af det store byggeri truede imidlertid i en sådan grad på besidderens rigdomme, at disse smuldrede hen. Han gik fallit. Manden måtte opgive sin drøm og måtte sælge hele herligheden til en mission, der nu har indrettet sig i det fornemme hus, som den aldrig havde drømt om at få i eje, og som den ikke har i sinde at lukke inde bag en mur - for missionen vil jo have åbent ud mod verden. Sådan som denne mand, sagde metodistpræsten, må vi kristne ikke bære os ad. Vi må ikke bygge mure omkring os, for så smuldrer vore midler - kærligheden - hen. Vi skal arbejde med vor formue - kærligheden. Vi skal være åbne for alt omkring os. Mon ikke vi alle: metodister, folkekirke-kristne og katolikker følte, at vi hver især havde haft en mur eller drømmen om den, og at det hele havde været ved at gå i stå, at fallitten var nær.

I Sankt Josefs Kirke fortsatte pastor Reymen i sin prædiken om kærligheden, som man gerne skulle kunne se på os, der kalder os kristne. Vi skal kendes på - kærligheden! I sammenligning hermed forekommer det mig let at rive mure ned! Og dog - kun kærlighed forhindrer os vel i at bygge de mure eller får os til at rive dem ned, når de er der.

Hos pastor Avnsborg i den smukke ældgamle Vor Frelser Kirke fæstnede jeg mig især ved Pauli ord: Talte jeg end med menneskers og engles tunge, men ikke havde kærlighed, da var jeg et rungende malm eller en klingende bjælde . . . Med al tydelighed viser disse ord os vejen - og hvad vi mangler! Også her sang og bad vi sammen, inden vi skiltes for at gå hver til sit, hvad man slet ikke havde lyst til. Det var så dejligt at være sammen med så mange kristne. Derfor tror jeg også, at der var andre end os, der endte ved en kop »økumenisk« kaffe i et privat hjem, hvor troende fra alle tre kirkesamfund var til stede.

I vor lille kreds talte vi om den store tilslutning og om det at være sammen som kristne, for i det øjeblik følte vi os vist kun som *kristne*, tænkte knap på konfession, men følte fællesskabet, som ikke hører op uden for kirkedøren, hvilken kirke den end fører ind til. Vi talte om, at vi i fremtiden kunne ønske at lære hinanden bedre at kende, og om, hvordan vi kunne bære os ad. Måske er det så lidt, men inden vi gik hjem, blev vi

enige om at foreslå, at man næste år efter kirkevandringen inviterede alle interesserede til økumenisk samvær ved en kop kaffe.

Mon ikke vi i kærlighedens ånd kunne begynde at åbne os over for anderledes kristne? Ville det ikke være en værdig begyndelse på og forberedelse til jubilærets fornyelse og forsoning?

En kirkevandrers.

HERNING

ET SOGN I JYLLAND

Sidste sommer skrev pater van Schaik i et nummer af Katolsk Forum en ret ironisk bemærkning om, hvor sjældent reaktionen fik beretninger fra provinsen – han måtte selv tage til Jylland og skrive et brev hjem for at få en reportage fra Øm.

Mangen en katolik her i Jylland har vel følt sig lidt skuffet – og det var nok også meningen! Jeg har da også konstateret, at siden da har der af og til været trykt en beretning fra en eller anden jysk menighed.

Det skal derfor heller ikke mere være en hemmelighed, at der også er et katolsk sogn, der hedder Herning. Min familie og jeg flyttede hertil for godt et år siden, og som tilflytter mener jeg at kunne give en vurdering af sognet, idet jeg har et vist sammenligningsgrundlag.

Noget af det første, man lægger mærke til, er naturligvis kirkerummets særpræg: I en villa er 2. sal indrettet som kapel – nogle vil føle det lidt trangt og fattigt sammenlignet med »rigtige« kirker; men rummet er efter min mening harmonisk og enkelt. De små forhold gør på en næsten håndgribelig måde afstanden til Gud og til næsten mindre. Det er selvfølgelig min subjektive vurdering; men jeg kan af og til i et stort kirkerum føle mig fremmed og ensom – ligesom man kan være det i en stor by med en million mennesker omkring sig.

Et andet særpræg (som vi dog har fælles med andre sogne i Jylland) er de store afstande mellem de enkelte medlemmer af menigheden – nogle har ca. 40 km til kirke. Der gives derfor i udstrakt grad dispensation fra søndagspligten; men så meget mere hyggeligt er det til gengæld at hilse på hinanden og få en lille snak efter messen.

Også præsten har langt at køre hertil. Pastor Lemaire bor i Silkeborg og er sognepræst for begge sogne – det bliver til en hel del bilkørsel for ham; men det tager han uden at besvære sig.

Udover gudstjenesterne kniber det dog lidt at lave noget egentligt menighedsarbejde. Menighedsmøde bliver f.eks. kun holdt én eller to gange om året – det er svært at bede folk om også at komme en hverdagsaften, når de i forvejen har svært ved at komme hver søndag. Dog er der nu en lille gruppe, der prøver at samles om kateketcentralens voksenundervisning: »At tro i dag«.

Hvis vi kunne få et ønske opfyldt her i sognet, tror jeg, det måtte være, at en eller anden katolsk institution ville flytte til Herning, så den kunne være det åndelige kraftfelt, hvorom et nærmere samarbejde kunne opstå, og som måske især kunne være med til at vise kirkens ansigt udadtil, for det kniber os meget at være »verdens lys«, som forholdene er nu – vi er jo kun få katolikker i Midt- og Vestjylland.

Hvis det ikke er muligt at få en institution i gang her, kunne en tilflytning af katolske familier eller enkeltpersoner (eller måske et katolsk kollektiv) være en

støtte for os. Så hvis der er københavnere, der alligevel tænker på udflytning, så prøv at tænk Herning med ind i billedet. Vi mangler for øvrigt også en organist.

Mens dette skrives, må der stadig ikke køres i bil om søndagen; men inden sommer skulle vi gerne igen kunne flytte messen tilbage fra lørdag til søndag; så hvis nogle af Danmarks katolikker er ved Vesterhavet i sommerferien, så kom og vær med kl. 11,00 om søndagen!

Da jeg læser, at Katolsk Forums beretning atter diskuteres, vil jeg gerne ved denne lejlighed gøre opmærksom på, at for os, der ikke oplever kirken som andet end en lille lokal menighed, er Katolsk Forum stort set den eneste orientering, vi får om, hvad der sker ude i verdenskirken, og denne form for nyhedsformidling er af stor betydning for os.

Jeg har hermed villet gøre opmærksom på vor eksistens i »det vilde vesten« og på de særlige problemer, vi har her. Man kan godt sige, at Vestjylland (katolsk set) er en missionsmark, og bruge det kendte bibelcitater: Høsten er stor, men arbejderne er få. I hvert fald er her mange muligheder, som ikke er prøvet endnu.

Jørgen Andersen.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 31. august 1974

8 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1380,-
Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 1050,-

Valfartspræst: Pater G. GOMMANS

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Påske i Rom: 9/4–16/4 – fly – Casa Pallotti – Pris kr. 1145,-

Rejseleder: Annie Rastrup

Kunstrejse til Firenze: 8 dg. – fly – Pris kr. 1095,- (forhør bureauet om nøjagtige data. Rejsen afgår i første halvdel af maj)

Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi

Forår i Rom: 31/5–14/6 – fly – Pension Monaco – Pris kr. 945,-

Rejseleder: Pater Josef Völk

Sommer i Rom: 24/6–8/7 – fly – Casa Pallotti – Pris kr. 1395,-

Rejseleder: Annie Rastrup

»Kulturperler« (Rom, Firenze, Assisi): 23/9–7/10 – fly – Pris kr. 1550,-

Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi

Efterårsferie i Rom: 13/10–20/10 – fly – Pris kr. 1195,-

Rejseleder: Annie Rastrup

Vi har afrejse til Rom hver uge

**STENO
REJSER**

Holmbladsgade 11
Dk – 2300 København S
Telf. (01-27) Asta 2312

Husbestyrerinde til præstegård

Husbestyrerinde – helst katolik – søges til Sct. Ansgars kirkes præstegård i København. Husstanden består af de to præster ved kirken. Der kræves rengøring af deres lejligheder, vask og daglig madlavning. En lille lejlighed med eget køkken står til rådighed, hvis det ønskes. Henvendelse til pastor Kjeld Geertz-Hansen, Bredgade 64, 1260 København K.

VI HAR BRUG FOR NOGLE DYGTIGE LÆRERE

Til 1. august d.å. søger vi, Den Franske Skole på Østerbro i København, nogle lærere, der kunne tænke sig at undervise på en katolsk privatskole. Skolen har ca. 700 elever fra børnehaveklasse til 10. klassetrin. Vi er navnlig interesserede i fysik- og musikfolk, men andre fagmuligheder foreligger også.

Skolen har såvel katolske som protestantiske lærere og elever. Godt forhold mellem lærerne som mellem lærerne og eleverne. Aflønning som ved Københavns kommune.

Ansøgning på skema – også hvor lærereksamen endnu ikke er afsluttet – sendes snarest og senest 1. april til Skoleleder H. Bohn Christiansen, Dag Hammarskiöldsalen 17, 2100 Kbhvn. Ø. Tlf. (01) Tri 10735.

BORNHOLM

Ferieophold tilbydes i smukke og rolige omgivelser i den katolske præstegaard i Aakirkeby. –

3 gode dobbeltværelser, – et enkelt værelse, 2 køkkener og opholdsstue er til rådighed, – ligesom stor have. –

Pris pr. uge: Dobbeltværelse kr. 300.–
Enkeltværelse kr. 150.–

Henvendelse til Menighedsraadets formand: E. Frandsen, Kannikeengen 24, 3720 Aakirkeby, Bornholm.
Tlf. (03) 97 42 95, bedst kl. 18–19. –

Rygårds Skole, Hellerup

– selvejende, katolsk skole, fuldt udbygget fra børnehaveklasse til 10. klassetrin, samt engelsksproget, international afdeling, søger pr. 1. august 1974 3 lærere med fagene matematik, naturlære, dansk, biologi og formning, men i øvrigt er mange fagkombinationer mulige. Skolen henvender sig til ansøgere, der foruden at besidde de nødvendige faglige og pædagogiske kvalifikationer er interesseret i at arbejde i et økumenisk engageret, kristent miljø. Der er gode kollegiale forhold og et godt forældresamarbejde. Løn i 13., 21. eller 23. lønramme, desuden ydes p.t. et tillæg, så lønnen er den samme som i tilsvarende stillinger ved det offentlige skolevæsen i Københavnsområdet. Pensionsforhold som ved folkeskolen, og ansættelsesvilkår i henhold til overenskomst med Den private realskoles Lærerforening.

Ansøgning med bekræftede beviser og udtalelser sendes – såvidt muligt ad tjenstlig vej – til formanden for skolens bestyrelse, Søster M. Emilia, Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup, inden d. 1. april 1974. Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til skolens leder, Ole Meyer, tlf. (01-43) HE 1053.

SOMMER- MØDE

Selskabet Dansk Tidegærd afholder sit sommermøde i Løgumkloster fra mandag den 1. til lørdag den 6. juli 1974.

Et væsentligt led i programmet i år bliver arbejdet med spørgsmålet: Hvilke bidrag kan tidesangsformen (tidebønsformen) give til forsøgene med gudstjenesteformer uden for højmessens, og hvorledes kan stoffet i Det danske Antifonale og Dansk Tidebog i det hele udnyttes i praksis.

Sognepræst, dr. theol. Regin Prenter indleder mødet med et foredrag: »Salmebrug og salmevalg ved højmesse-gudstjenesten«.

De almindelige forhold vedrørende tidebønnernes opbygning, sammenhæng og brug vil blive belyst af domprovst, dr. theol. Per-Olof Sjøgren, skoleinspektør Erling Brahm, domorganist Ethan Rosenkilde Larsen og organist, dr. theol. Finn Viderø. Derefter får parallelt løbende grupper tildelt opgaver med den tekstlige og musikalske tilrettelæggelse af kortere gudstjenstlige forløb i tidebønsform og af enkelte led heri, f.eks. udformningen af en psalmodi eller et responsorium. Dette arbejde, som er et nyt indslag i sommermødernes beskæftigelse med tidebønnen og den gregorianske sang, vil forhåbentlig uddybe det kendskab til stoffet, som opnås i sangtimer og bibeltimer, og dermed dels hjælpe til en mere naturlig og indforstået udførelse af tidebønnen og den gregorianske sang og dels give deltagerne øget mulighed for at bidrage til det gudstjenstlige arbejde på lokalt plan og under hensyntagen til vekslende behov og muligheder. Det danske Antifonale I anvendes som grundbog »forråds-kammer«.

Bibeltimerne ved Erling Brahm, Per-Olof Sjøgren, Regin Prenter og sognepræst Knud Jakobsen vil forme sig som gennemgang af tekster, der er tænkt anvendt ved gruppearbejdet. Under ledelse af Ethan Rosenkilde Larsen, organist, amanuensis, mag. art. Torben Schousboe og Finn Viderø vil de musikalske forhold blive taget op til drøftelse og praktisk indøvelse i grupperne.

Det fælles samvær under mødet vil som tidligere finde udtryk i den daglige morgen- og aftensang i klosterkirken, hvor den bibelske psalme er et centralt led, gennem drøftelser og samtaler og kirkemusikalske udfoldelser, bl.a. en orgelaften ved Finn Viderø, som det vil fremgå af det endelige program.

I de sidste par år har vi uofficielt givet lejlighed til, at nogle enkelte med-

LITURGISK OVERSIGT

lemmer af et kirkeligt børnekor og enkelte andre jævnaldrende, sangglade børn deltog i mødet på særlige økonomiske vilkår, hvad vi har haft glæde af. Derfor vil vi i år lidt mere officielt nævne den mulighed, at ledere af kirkelige børnekor og andre deltagere i et begrænset omfang vil kunne medtage som deltagere enkelte interesserede 12-17-årige børn og unge – især kormedlemmer – for hvilke der i så fald vil blive foranstaltet særlige arrangementer. Hvis der skulle vise sig interesse for børnepasning, vil denne formentlig kunne etableres.

Vi forventer, at kirkeministeriet som foregående år vil give tilladelse til, at menighedsrådene yder tilskud til organisters, kirkesangeres og kormedlemmers deltagelse i sommermødet.

Med venlig hilsen

Selskabet Dansk Tidegærds bestyrelse.
Helsingør, den 2. februar 1974.

OLIE- INDVIELSE

Biskoppen indvier de hellige olier i Den stille Uge, mandag den 8. april kl. 19,30. Indvielsen sker under en bispemesse i Sct. Ansgars kirke, hvor talrige præster fra København og omegn koncelebrerer. Det er ønskeligt, at alle menigheder er repræsenteret så talrigt som muligt, fordi olierne er bestemt for alle bispedømmets menigheder.

RETRÆTE

Una Voce Scandia afholder retræte på Vor Frue Kloster, Aasebakken, fra fredag den 3. maj om aftenen til søndag den 5. maj kl. 17. – Alle interesserede er velkomne. – Retræters prædikens af Monsignore Kjeld Geertz-Hansen, og emnet er »Kristus i kirken«. – Alle oplysninger om priser o. lign. gives af Niels Rosendal-Hansen, Maglekildevej 6, 6., 1853 København V., telf. (01) 22 03 59, bedst kl. 10-11 og 19-20.

Ved SCT. JOSEF SØSTRENES SKOLE

i Ordrup vil der pr. 1. august 1974 være 2 lærerstillinger at besætte. Der vil især være brug for ansøgere, som også kan påtage sig undervisning i sang og musik og kristendomskundskab. – Løn og pensionsforhold som ved det offentlige skolevæsen (Gentofte kommune).

Skolen er 2-sporet, børnehaveklasse – 7. klasse, og vi vil have ca. 310 elever pr. 1.8.74.

Ansøgning stiles til skolens leder, Skovkrogen 19, 2920 Charlottelund.

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Lørdag d. 16/3: Mika 7,14-15. 18-20. – Lk. 15,1-3. 11-32.

Søndag d. 17/3: 3. Søndag i Fasten:

2. Mos. 3,1-8a. 13-15. – Salme 102 (103), 1-2. 3-4. 6-7. 8 og 11. (R: 8a).

1. Kor. 10,1-6. 10-12. – Lk. 13,1-9.

Følgende 2 tekster kan læses på en hvilken som helst dag i denne uge (dog ikke 19/3): 2. Mos. 17,1-7. – Joh. 4,5-42.

Mandag d. 18/3: 2. Kong. 5,1-15a. – Lk. 4,24-30.

Tirsdag d. 19/3: S. JOSEFS FEST: 2. Sam. 7,4-5a. 12-14a. 16 – Salme 88 (89), 2-3. 4-5. 27 og 29. (R: 37a). – Rom. 4,13. 16-18. 22. 22. – Mt. 1,16. 18-21. 24a. (Eller: Lk. 2,41-51a).

Onsdag d. 20/3: 5. Mos. 4,1. 5-9. – Mt. 5,17-19.

Torsdag d. 21/3: Jer. 7,23-28. – Lk. 11, 14-23.

Fredag d. 22/3: Hos. 14,2-10. – Mk. 12,28b-34.

Lørdag d. 23/3: Hos. 6,1-6. – Lk. 18,9-14.

Søndag d. 24/3: 4. Søndag i Fasten:

Jos. 5,9a. 10-12. – Salme 33 (34), 2-3. 4-5. 6-7. (R: 9a). – 2. Kor. 5,17-21. – Lk. 15,1-3. 11-32.

Mandag d. 25/3: HERRENS BEBUDDELSE: Es. 7,10-14. – Salme 39 (40), 7-8a. 8b-9. 10. 11. (R: 8a og 9a: Se, jeg kommer, Herre, for at gøre din vilje). – Hebr. 10,4-10. – Lk. 1,26-38.

Følgende 2 tekster kan læses på en af de følgende dage i denne uge: Mika 7,7-9. – Joh. 9,1-41.

Tirsdag d. 26/3: Ezek. 47,1-9. 12. – Joh. 5,1-3a. 5-16.

Onsdag d. 27/3: Es. 49,8-15. – Joh. 5,17-30.

Torsdag d. 28/3: 2. Mos. 32,7-14. – Joh. 5,31-47.

Fredag d. 29/3: Visd. 2,1a. 12-22. – Joh. 7,1-2. 10. 25-30.

Lørdag d. 30/3: Jer. 11,18-20. – Joh. 7,40-53.

Søndag d. 31/3: 5. Søndag i Fasten: Es. 43,16-21. – Salme 125 (126), 1-2ab. 2cd-3. 4-5. 6. (R: 3). – Fil. 3,8-14. – Joh. 8,1-11.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 17/3: 3. Søndag i Fasten. – »Oculi«. – (Hebd. III).

Mandag d. 18/3: Ferialdag. – Som ihukommelse af S. Cyrillus af Jerusalem, biskop og kirkelærer, kan dennes kirkebøn læses i st. f. ferialdagens.

Tirsdag d. 19/3: S. JOSEF, Jomfru Marias brudgom.

Onsdag d. 20/3: Ferialdag.

Torsdag d. 21/3: Ferialdag.

Fredag d. 22/3: Ferialdag.

Lørdag d. 23/3: Ferialdag. – Som ihukommelse af S. Turibius de Mongrovejo, biskop, kan dennes kirkebøn læses i st. f. ferialdagens. S. Turibius døde i Lima, Peru d. 23/3 1606 og blev helgenkåret 1726; han spillede en stor rolle for kirken i Latin-Amerika.

Søndag d. 24/3: 4. Søndag i Fasten. – »Lætare«. – Violet eller rosa. – (Hebd. IV).

Mandag d. 25/3: HERRENS BEBUDDELSE.

Tirsdag d. 26/3: Ferialdag.

Onsdag d. 27/3: Ferialdag.

Torsdag d. 28/3: Ferialdag.

Fredag d. 29/3: Ferialdag.

Lørdag d. 30/3: Ferialdag.

Søndag d. 31/3: 5. Søndag i Fasten. – (Hebd. I).

FRANK ANDERSENS FOND

Unge katolikker og katolske familier med mange børn kan få et års helt eller delvis friabonnement på Katolsk Forum ved ansøgning herom til Frank Andersens Fond, c/o John S. Lundorf, Skovbyvej 14, 2740 Skovlunde.

Ansøgningen skal være påtegnet af en lærer eller en præst og være indsendt senest den 24. marts 1974.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio
(nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1825 København V,
telefon EVA 28 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Læsalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

FIRE TANKER

6. bog, 3. kap. g: Sossima: »... Du yngling, glem ikke bønner. Så ofte du beder, vil du i din bøn, hvis den blot er oprigtig, føle det ildnende blink af en ny tanke, som du ikke kendte før, og som vil give dig ny styrke; du vil da forstå, at bøn er opdragelse. Mærk dig også dette: hver dag, så ofte du kan, skal du bede med inderlighed for dig selv: »Herre, forbarm dig over alle dem, som i dag træder frem for dig.« . . . »Men fremfor alt, elsk børnene! Også de er syndefri som englene; børnene er til på jorden for at vække rørelse i vore hjerter, for at lutre dem, de er som en vejledning for os. Ve den, som forarger et lille barn! . . .«

»Det kan hænde, at man standser grundende ved en og anden opdukkende tanke, især når man ser menneskenes synd og tvivlrådige spørger sig selv: »Skal dette betvinges med magt eller med ydmyg kærlighed?« Hvis dette hænder dig, da vælg altid den ydmyge kærlighed. Har du een gang for alle truffet dette valg, så ejer du evnen til at betvinge hele verden. I den kærlige ydmyghed ligger en uhyre kraft, den mægtigste af alle kræfter på jorden; intet kan lignedes ved den . . .«

»Mine venner, bed Gud om glæde. Vær glade som børn, som himlens fugle. Og lad jer ikke forstyrre i jeres gerning af menneskenes synd; frygt ikke, at den skal søndersplutte jeres værk, før det er fuldført. Sig ikke: »Syndens magt er for stor, ugudeligheden og det onde omkring os overvælder os; vi er afmægtige i vor ensomhed, vi og vort værk går under i omgivelsernes synd og slethed.« Afsky denne modløshed, børn! Jeres redning ligger i dette: gør dig selv ansvarlig for al menneskenes synd . . .«

»Brødre, frygt ikke menneskenes synd. Elsk mennesket også i dets synd; thi en sådan kærlighed er et afbillede af Guds væsen og er den højeste kærlighed på jorden. Elsk hele Guds skabning, både samlet og hvert lille sandskorn. Elsk hvert lille blad, hver Guds solstråle! Elsk dyrene, elsk planterne, elsk hver ting. Elsker du hver ting, så vil du også til sidst erkende Guds hemmelighed i tingene. Den vil engang gå op for dig, og dag for dag, uophørligt, vil du da erkende den dybere og stærkere. Og du vil nå til at elske hele verden med en alskabningen omfattende kærlighed.«

»Brødrene Karamassot«
Dostojevski

7/1974

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

katolsk

forum

St. 3 x Bibliotek

NOTESBLOKKEN

CATHOLICA †

Også tidsskrifterne dør. I løbet af februar måned har Arne Frost-Hansens Forlag udsendt følgende skrivelse til alle abonnenter: »Hermed må vi med beklagelse meddele, at tidsskriftet CATHOLICA er ophørt med at udkomme med udgangen af årgang 1972. Når udgivelsen ikke har kunnet fortsætte, skyldes det de stærkt stigende fremstillingsudgifter i forbindelse med et for lille antal abonnenter.«

Tidsskriftet CATHOLICA blev grundlagt 1944. Det udkom i alle de år regelmæssigt i fire numre. Med nummer 4 i 1972 sluttede altså tidsskriftets 29. årgang. Hvis man sammenligner Catholica med tidligere publikationer af lignende art, kan man kun være forbavset over, at det kunne holde sig i så lang tid. Johannes Jørgensens litterære »Katholiken« udkom kun fra 1898–1902. Senere fulgte Oskar V. Andersens »Varden« fra 1903–1913. Fra 1929–1939 havde det interskandinaviske månedsskrift »Credo« en dansk afdeling under redaktion af P. A. Menzinger S.J. Men fra 1939 blev Credo rent svensk samtidig med, at det udkom som kvartalsskrift.

Af alle de danske, katolske kulturtidsskrifter har Catholica haft den længste levetid. Når det lykkedes at udgive dette tidsskrift i disse næsten 30 år, skyldes det mange årsager. En af de vigtigste er den indsats, som Arne Frost-Hansens Forlag har gjort over for bladet i alle disse år. Der kan ikke være tvivl om, at denne indsats har været af stor betydning for Catholica. Vi vil gerne på alle abonnenters vegne rette en varm tak til forlaget, som både ideelt og økonomisk altid har vist Catholica den største interesse. Vi ved alle, at Arne Frost-Hansen i hvert fald ikke har spundet guld på dette fore-

tagende. Det har i alle de år ikke kostet bispedømmet en rød øre. Vi skylder hr. Frost-Hansen megen tak for hans økonomiske hjælp og hans aldrig svigtende interesse for bladets trivsel.

Det er med en vis vemod, at vi mindes de mange møder i efteråret 1943, da vi drøftede grundlæggelsen af Catholica. Planen gik oprindeligt tilbage til cand. polit. Tove Rasmussens idé. Den første redaktion bestod af Tove Rasmussen, Ellen Nielsen, Grethe Wagner Petersen, Lars Børge Fabricius og undertegnede. Det kan ikke nægtes, at redaktionsarbejdet i årenes løb blev udsat for visse vanskeligheder, som hang sammen med de rørelser, som fandt sted inden for katolsk tænkning. Nogle af grundlæggerne af tidsskriftet forlod redaktionen, andre trådte til. Her skal kun nævnes redaktør Hans Bølling, prof., dr. Olaf Pedersen og rektor Hans Bang. Til sidst bestod redaktionen af L. B. Fabricius, Jan Pinborg, Kaare Osorio og Ivar A. L. Hoel. Alle disse redaktører og de mange bidragsydere skylder bladet en varm tak.

Hvorfor døde Catholica? En af grundene er sikkert den stramme økonomiske situation. Vi oplever jo ikke blot her i landet, men i hele verden for øjeblikket, døden for mange gamle og anerkendte tidsskrifter. Det tyske »Hochland« og det østrigske »Wahrheit und Leben« er holdt op med at udkomme. Men foruden de økonomiske problemer er der også andre grunde, som gør udgivelsen af et katolsk kulturtidsskrift i dag meget vanskeligt. Den såkaldte pluralisme gør det næsten umuligt at redigere et tidsskrift, som finder genklang hos alle læsere. Vi mangler stadig at finde et samlende midtpunkt.

Men der kan ikke være tvivl om, at vi også i fremtiden vil savne et sådant tidsskrift. Vi kan kun håbe, at yngre kræfter vil tage den opgave op, som vi andre ikke kunne magte. Det kan være, at vi i den kommende stramme økonomiske situation må nøjes med et åndeligt eksistensminimum. Men spørgsmålet er, om vi kan undvære et organ, som på intellektuel basis tager de

problemer op, som kirken må tage stilling til, hvis dens røst skal høres i de kredse, som danner den offentlige mening. Det er med vemod, at vi tager afsked med et blad, som ganske vist var behæftet med mangler og fejl, men som efter sit motto ville »repræsentere dansk katolicisme i kulturrens, tankens og kunstens verden«.

H. Roos S.J.

RETRÆTE FOR MÆND

I år er der en lille ændring i tidspunktet for afholdelse af den årlige retræte for mænd på Dalum Kloster.

Retræten begynder tirsdag den 27. august kl. 18 og slutter lørdag morgen den 31. august.

Biskop Hans L. Martensen har trods sin store arbejdsbyrde påtaget sig at lede årets retræte.

Det anbefales at tilmelde sig snarest muligt, idet antallet af værelser på Dalum Kloster er færre end tidligere.

Tilmeldelse sker til nedenstående, og samtidig med tilmeldelsen bedes indbetalt kr. 25,00 pr. check eller giro 102706. Denne åcontobetaling vil ikke blive refunderet, hvis den indtegnede får forfald.

På grund af de stadig stigende priser på alle områder, er det ikke muligt på nuværende tidspunkt at fastsætte prisen for opholdet, men denne vil i hvert fald ikke overstige 175,00 kr. med eneværelse.

Vi glæder os til at have vor biskop med i vort gode fællesskab.

Vel mødt på Dalum Kloster.

Stiig König-Petersen,
Dr. Tværgade 11, 3.
1302 København K.
Giro 10 27 06.

INDHOLD

FÆLLES GLÆDE ER DOBBELT GLÆDE	4
nordiske biskopper, lægfolk, søstre og præster håber, det må ske igen	
NORDISK BISPEKONFERENCE	6
Hvilke emner blev behandlet på biskoppernes møde?	
BREV TIL MIN PROFESSOR	8
Hvordan skal/kan man forstå beretningen om Jesu fristelser i ørkenen?	
HVIS DIT HJERTE FORARGER DIG	11
En novelle om to venner og en pige	
HEKSE, HUSE OG ÆSLER	12
En beretning om aktuelle begivenheder i Sostrup	
KARDINAL JEAN DANIELOU	14
anden halvdel af d'Ormessons tale ved kardinalens optagelse i Académie Française	
INDVIELSE I HILLERØD	18
Skt. Vilhelms hus, menighedshuset i Hillerød blev den 2. marts indviet af biskoppen	
NYT FRA SYDAMERIKA	18
Orientering om udviklingen i Brasilien og Bolivia	
LÆSERBREVE	20
om K.F.s fremtid	
VALFARTER TIL ROM	21
program til tilmeldelsesblanket for det hellige års pilgrimsrejser til Rom	
LITURGISK OVERSIGT	23
Når man bor isoleret, kan dette hjælpe til at opretholde forbindelsen med den bedende kirke	
FAMILY LIFE	24
en film, der er en helstøbt sammenfatning af debatten om anti-psykiatri	
FORSIDEBILLEDET	
Bjælkerne i Sostrups store lade, Se artiklen på side 12-13	

KOMMENTAR

PENGE ER NØDVENDIGE, MEN IKKE DET AFGØRENDE

I den sidste tid har lærere rundt om i landet været samlet for at drøfte, om de bør anbefale, at de elever, de har i 2. real, skulle fortsætte i 3. real eller gå over til 1. gymnasieklasse. For 7. klasses elevers vedkommende skulle det ligeledes overvejes, om man mener, de vil have bedst af at fortsætte i 8. og 9. klasse eller forsøge sig i realafdelingen. Adskillelsen mellem 8. kl. og 1. r. er ganske vist på vej ud: allerede nu kan forældre i givet fald gå imod lærernes skøn og insistere på, at deres barn optages i 1. r. Hvorom alting er, så er det en kendsgerning, at overgang fra 7. til 8. og fra 9. til 10. klassetrin medfører, at en hel del børn og unge skifter skole på disse tidspunkter – eller i det mindste tages spørgsmålet om betimeligheden af et skoleskifte op til overvejelse. Der vil hvert år være et antal katolske forældre, der står i denne situation.

For en del af disse forældres vedkommende er spørgsmålet gjort vanskeligere derved, at det ikke blot drejer sig om at skifte fra den ene skole til den anden, men eventuelt fra en ikke-katolsk til en katolsk – eller omvendt. I disse tilfælde er afgørelsen ofte gjort endnu mere kompliceret derved, at pengeinæssige hensyn kommer ind i billedet.

Det kan være en belastning på budgettet at have sine børn gående på en katolsk skole. De katolske skoler er jo private skoler, og som sådanne er de nødt til at opkræve skolepenge. Alle private skoler modtager finansiel støtte fra det offentlige på rundt regnet 85 pct. af de løbende omkostninger; de resterende 15 pct. skal stort set dækkes af forældrene. »Stor set«? Jo, fordi der findes visse (omend ikke

ret store) pengebeløb til rådighed til nedbringelse af skoleafgiften for familier med beskedne indtægter. Vi har all grund til at være taknemmelige for den støtte, som loven sikrer os; men en dansk skole er ikke noget billigt foretagende, så selv de tilsyneladende beskedne 15 pct. udgør et betragteligt beløb.

Det beløb, som en privat skole må skaffe hvert år for at holde sig solvent, bliver stadig større – i takt med den øvrige prisstigning i denne inflationstid. Der er ingen katolsk skole, der nærer det mindste ønske om at være en skole udelukkende for børn af velhavende familier – tværtimod. Det er derfor, disse skoler bestræber sig på at holde skolepenge på et minimum. De stigende udgifter skal imidlertid dækkes, og følgelig er skolerne i disse år blevet nødt til gang på gang at forhøje skoleafgiften. Det er altid med stor betænkelighed, at en skolestyrelse går med til en sådan forhøjelse; for man frygter, at forældre, der ellers gerne ville sende deres børn på en katolsk skole, kan blive afskrækket fra at gøre det af økonomiske hensyn. Man hører faktisk ikke så sjældent om forældre, der siger rent ud, at grunden til, at de ikke sender deres børn på en katolsk skole, udelukkende er den, at de ikke har råd. En sådan forklaring kan måske en sjælden gang dække over en manglende vilje til at bringe de nødvendige økonomiske ofre; men der, hvor det er den reelle grund, bør alle, der mener, det er ønskværdigt, at katolske børn går på katolske skoler, gøre disse forældre opmærksomme på, at penge *aldrig* behøver at være en hindring for at indmelde et katolsk barn i en katolsk skole. L.O.D.

FÆLLES GLÆDE ER DOBBELT GLÆDE

*Enestående pastoralmøde for
nordiske katolikker*

*Haus Ohrbeck, Osnabrück,
20.-24. februar 1974*

Tekst og billede af Lars Rooth

På bordet står fem flag: et fra Island, et fra Norge, et fra Sverige, et fra Finland og et fra Danmark. Omkring bordene i konferencsalen sidder lige ved 40 repræsentanter fra de forskellige nordiske lande – biskopper, lægfolk, søstre og præster. Der er kun én »udenforstående«, nemlig vor værtinde, Frau *Dorothea Olbrich*, formand for Ansgar-Werk Osnabrück, som sammen med biskop *Wittler* har inviteret os til Osnabrück. Inviteret i ordets egentlige betydning, idet Ansgar-Werk ikke bare har budt os på opholdet, men oven i købet har betalt rejsen for samtlige deltagere. Vi indleder da også – som rimeligt er – med en hjertelig tak til vore værter.

Men også vore egne biskopper takker vi. Det var deres idé, at de ville mødes med repræsentanter for hele Guds folk i Norden. Biskop *Verschuren* siger i sin indledningstale:

– Biskopperne ville egentlig mødes en gang for at bede sammen i stedet for altid bare at diskutere. Ja, men så skulle man helst være en større gruppe sammen, og det er vi jo her i dag. Vi får nok ikke tid til bare at bede, men vi har taget pastor *Rudi Kessels* fra Oslo med, og hans vigtigste opgave er her at sørge for liturgien. Hver dag skal begynde med en fælles messe og slutte med andagt.

I dagens løb skal vi så drøfte tingene sammen. Biskopperne har i et par år været i gang med en målsætningsdebat. Hvad er egentlig kirkens sigte i Norden? Vi vil gerne have Dem til at hjælpe os til at komme videre med denne debat i de dage, vi er her. Måske bliver det så bagefter lettere for biskopperne at skrive til Rom om kirkens stilling i Norden og om, hvordan vi skal forkynde evangeliet for verden af i dag – det er det emne,

der skal behandles på bispesynoden i Rom til efteråret.

Hvad skal vi kalde os selv? Vi er ikke nogen udvidet bispekonference, og vi er heller ikke nogen nordisk synode med ret til at træffe beslutninger. Lad os kalde det et pastoralmøde. Vi har et program, men jeg er bange for, at vi næppe kunne give et klart svar på alle de spørgsmål, der stilles. Men det vigtigste er vel også nok, at vi i fællesskab erfarer, hvad det vil sige at være kirke sammen.

Lad mig som pressereferent straks sige, at biskoppen fik ret i sin spådom. De klare definitive svar udeblev, selv om vi måske præsterede mere, end vi selv havde ventet. Et er i hvert fald absolut sikkert, og det er, at de fire dage, vi var sammen, svejsede os sammen i en gruppe, hvor alle oplevede et stærkt fællesskab både som katolikker og som medlemmer af kirken i Norden.

De 40 deltagere var ikke taget derned

på må og få. Der var gået så store forberedelser forud for mødet, at jeg følte mig lidt skeptisk ved afrejsen fra Uppsala og tænkte: »Får vi virkelig kræfter til at komme igennem alt det, der står i den papirdynge, vi har modtaget?« Men centralkommissionen havde læst det hele og sammenfattet det i to hovedemner, forkyndelse og fællesskab, og delt dem op i en halv snes spørgsmål hver for sig.

Forkyndelse

Så kunne vi gå i gang. Generalvikar *Paul Schmidt* fra Stockholm indledte diskussionen om forkyndelse – klart, tydeligt og optimistisk var kommentaren fra dirigenten, pastor *Ib Andersen*, Lyngby.

Det er en mindretalskirke, vi tilhører, og den opleves som noget fremmed af mange. Det har sine fordele at være lille og fattig – er det ikke allerede et vidnesbyrd i sig selv? Det giver fleksibilitet, og alligevel tilhører vi en universel kirke.

Man klager over afkristningen og velfærdsmentaliteten, men netop det giver os måske mulighed for at komme med et mere fuldstændigt menneskesyn, påvirket af den katolske sociallære, som giver nye impulser.

Gennem vor forkyndelse skal vi uddybe troen hos vore katolikker, skabe og udvide kontakter med ikke-troende og forsøge at føre dem frem til det punkt, hvor de kan tage imod det kristne budskab.

Gruppearbejde

Efter denne indledning delte vi os op i grupper, som hver for sig holdt tre gruppemøder. Der fortsattes diskussionen af emnet, men de enkelte grupper havde mulighed for at koncentrere sig om et eller flere af de spørgsmål, emnerne var delt op i. Der var fire grupper bestående af biskopper, lægfolk, søstre og præster, som alle med selvfølgelig åbenhed arbejdede på lige fod uden hverken at angribe hinanden eller forsvare sig. Er det for

dristigt at forestille sig, at de nordiske forhold har bidraget til dette?

Hvad drejede drøftelserne sig så om den første dag? Det var forkyndelsens troværdighed, der blev taget op til behandling. Spørgsmålet er ikke bare, hvad og hvordan præsten siger tingene, eller om hvordan han lever efter dem, men om, hvordan vi *alle* lever efter dem! Er den enkelte, fællesskabet og hele institutionen som sådan troværdig?

Mennesket er et socialt væsen – og følgelig har troen en social dimension. Men den er også en gave fra Gud, hans budskab – den vertikale dimension. Er problemet med hensyn til forkyndelsen først og fremmest et spørgsmål om sprog? Nej, når det kommer til stykket, er det et spørgsmål om realiteterne bag ordene, og hvordan vi kan videregive forståelsen for dem. Det bedste, vi kan gøre, er nok selv at leve vor tro – en sand omvendelse er et vidnesbyrd om opstandelsen.

Det var tanker, der kom frem i grupperne og under de fælles drøftelser sidst på eftermiddagen, når de enkelte grupper gjorde rede for deres arbejde.

Fællesskab

Næste dag var det pater Ellert Dahl, Oslo, der indledte. Forkyndelsen er en af de vigtigste opgaver for os alle både som kristent fællesskab og som enkeltpersoner. Alle kristne er apostle. Det er imidlertid ikke »min« tro, men »vor« tro, vi forkynder – forkyndelse leder ind i kirken fællesskab. Man kan endda gå så vidt som til at spørge, om det ville være rigtigt at få nogen til at konvertere, hvis man ikke har et kristent miljø at byde ham på. At være kristen vil ikke bare sige at tage imod. Vi skal tage imod det, vi får, og selv give det videre – først så bliver der tale om en virkelig forkyndelse.

Vor kirke er hierarkisk – men betyder det, at den så også skal være monarkisk, eller kan den godt være demokratisk? Hvilke tjenester har vi brug for? Hvor-

dan er kvindens stilling? (Jeg har allerede tjent messen, lyder det stolt fra den tyske kvindelige journalist ved min side).

Burde vi ikke lade målet for vor tro fylde os med glæde og vitalitet?

Hvordan er fællesskabet i vor egen familie? Klarer vi at give vore børn en kristen opdragelse? Og klarer vi det, når de siger nej til at tage imod den?

Mine noter svulmer op, både når det gælder indledningen, og når det gælder diskussionerne i dagens løb. I mange af indlæggene beskæftiger man sig med spørgsmålet om de små basisgrupper, der opstår spontant. De er et udtryk for liv og bør opmuntres, men de må ikke blive til sekteriske klikker, der opfatter sig selv som en udvalgt elite. Små grupper kan sikkert være et tegn på Helligåndens virke, men de skal også finde deres plads i og være med til at opbygge det store fællesskab.

Menigheden er først og fremmest et fællesskab i troen, og dens former må derfor ikke være for individualistiske, men skal være objektivt indrettede.

Pastoralmødet slutter

Den sidste dag stilles der grupperne tre spørgsmål til besvarelse: Hvilke nye ind-

sigter har du fået på mødet? Hvad syntes du var vigtigt? Hvilke ønsker har du?

Mange er imponerede af selve pastoralmødet – at vi kunne arbejde så godt sammen, og hvor dejligt det var. Kan vi ikke gøre det om en anden gang – gerne på internordisk basis igen?

Man er blevet klar over, hvor afhængig kirken i Norden er både ovenfra og udefra. Det er nok ikke så let at være biskop! Vi må prøve at blive mere selvstændige, både hvad midler og personel angår. Der er ingen tvivl om, at lægfolkene må påtage sig et større ansvar og bidrage mere til *bele* kirkens liv. Vi må nærmere overveje, hvordan netop det skal realiseres. Lægfolk må også blive sig mere bevidst som katolikker, så de senere kan virke mere udad.

Hvad ønsker vi os? Forenkede strukturer, mere udadrettet virksomhed, større fællesskab med indvandrere, bedre sjælesorg for isolerede og et nordisk lægmandsmøde på Island for at styrke fællesskabet med katolikkerne deroppe. Og meget, meget andet.

Men vi har ikke bare ønsker – vi har også fået ønsker opfyldt på dette møde. Alle har trivedes, trivedes af alle kræfter, og alle tager herfra fornyede i ånden og fulde af glæde og optimisme. Det smitter af på biskopperne, og vi håber, det vil gøre deres byrde lettere at bære. Men det kan for os aldrig være et spørgsmål om bare at skubbe problemerne og de ubesvarede spørgsmål over på dem. Vi er blevet klar over de enkeltes ansvar og vort fælles ansvar som Guds folk.

Hvornår skal vi mødes igen? Det er der måske mange af os, der spørger os selv om i dette øjeblik. Men vor opgave er at rejse hjem og forkynde i vort eget miljø, at bidrage til at skabe fællesskab der og at give andre del i de erfaringer, vi har høstet. Hvis der overhovedet bliver en næste gang, hvad vi inderligt håber, der gør, bør vi måske være storsindede nok til at lade andre få det lige så herligt, som vi selv har haft det.

PRESSEKOMMUNIQUÉ

NORDISK BISPE- KONFERENCE

24. - 28. FEBRUAR I OSNABRÜCK

I tilslutning til det nordiske pastoral møde samledes fem af de nordiske biskopper til den ordinære bispekonference i Haus Ohrbeck. Til stede var biskop Paul Verschuren, Helsinki, formand, biskop John W. Gran, Oslo, næstformand, biskop Hans L. Martensen, København, generalsekretær, biskop John E. Taylor, Stockholm, og biskop Johs. Wember, Tromsø. Biskopperne i Reykjavik og Trondheim var forhindret i at være til stede. Den apostoliske delegat, ærkebiskop J. Zabkar, deltog i konferencens åbning.

Information fra Rom

En vigtig opgave for bispekonferencen er det at fungere som mellemled til Rom. Derfor bliver mange tekster fra Rom efterhånden ikke mere sendt direkte til biskopperne, men til bispekonferencen, og generalsekretæren gjorde rede for, hvad der var kommet, siden biskopperne sidste gang mødtes i Trondheim i september 1973. Listen omfattede ca. en snes tekster om befolkningsåret (et vigtigt emne, eftersom der var kommet flere breve om dette), om børnemesser, om nye retningslinier for bodens sakramente, om indvandrerspørgsmål, om et europæisk bispemøde i oktober 1975 samt indbydelser til forskellige andre møder. Biskopperne forsøger at fordele de forskellige opgaver mellem sig, spørger, hvem der kan repræsentere dem på det eller det møde («Desværre ikke, jeg har ikke en eneste ledig dag hele foråret,» siger biskop Gran). Så sendes der telegram til paven og hilsener til forskellige biskopper og velgørere. Bispekonferencens sekretær, pater P. Grégoire O.P., aflægger rapport om konferencens økonomi – kirkeligt samarbejde er godt, men det koster penge. Så forelægges en afskedsansøgning fra pater Grégoire, som må vie mere tid til sine øvrige forpligtelser. Biskopperne respekterer dette, men beklager det samtidig, eftersom pater Grégoire har taget sig forbilledligt af konferencens anliggender. Han lover dog at fortsætte arbejdet, indtil man har fundet en passende efterfølger.

Økonomi og præstelønninger

I forbindelse med andre finansielle spørgsmål diskuteres også præstelønningerne i

Norden. Det ville være af betydning at prøve på at forbedre præsternes økonomiske forhold, men spørgsmålet er, hvordan man skal få råd til det. Biskopperne er desuden klar over, at de geografiske forhold kræver en vis differentiering af lønningerne. En præst på Island eller i Nordnorge har ikke bare længere vej, når han skal rejse til kontinentet – han har også større behov for at rejse den ofte lange vej for at besøge nabopræsten.

Bispesynoden i Rom

En vigtig opgave for biskopperne er at redigere et svar på de spørgsmål, sekretariatet for den kommende bispesynode har sendt til samtlige bispekonferencer. Et udvalg har lavet en foreløbig tekst, som biskopperne drøfter og godkender. Biskopperne vil ikke bare svare på egne vegne. De har også forsøgt at få et så bredt grundlag som muligt for besvarelsen af spørgsmålet om »Evangeliseringen af verden af i dag«. Det var jo ikke mindst derfor, man havde indkaldt til det pastoral møde, som lige var blevet afholdt i Haus Ohrbeck sammen med biskopperne. Der refereres til udkast til Tronheimdokumentet (som efter bispekonferencens ønske blev udarbejdet i Trondheim 1973), til målsætningsdebatten osv., og man forstår hvilket forarbejde, der er gået forud for drøftelserne. Før hver bispesynode sender de enkelte bispekonferencer et *panorama* til Rom, dvs. en oversigt over situationen i den lokale kirke og om udviklingen inden for de enkelte områder siden sidste synode. Af biskoppernes udarbejdelse af teksten fremgik det, at der er ret store forskelle på kirkerne i de fem nordiske lande.

Spørgsmål angående kirkeretten

Efter det 2. Vatikanconcil er der opstillet en række spørgsmål, som kræver et svar. Disse spørgsmål drejer sig ikke så sjældent om de kirkelige strukturer, og her indtager spørgsmålet om den kirkelige lovgivning en ikke uvæsentlig plads.

Det kan dreje sig om enkelte spørgsmål som problemet med hensyn til de fraskilte og gengifte – et spørgsmål, biskopperne i flere forskellige tilfælde har behandlet. Kirken i det tyske sprogområde – Tyskland, Østrig og Schweiz –

har et særligt udvalg, der beskæftiger sig med netop disse spørgsmål. De nordiske biskopper vedtog at sende et brev til formanden for den tyske bispekonference, kardinal Döpfner, med forespørgsel, om Norden kunne få lov at deltage i udvalgets arbejde.

Diskussionen kan imidlertid også dreje sig om det betydeligt større spørgsmål om revisionen af kirkeretten. En omfangsrig komité i Rom er i gang med dette arbejde, og der foreligger nu et delvist forslag, nemlig det afsnit, som behandler de kirkelige straffeforanstaltninger. Det er en yderst interessant tekst, som adskiller sig væsentligt fra den nuværende kodeks fra 1918. Kirkelige straffe skal forekomme, men sjældent, og det skal gøres lettere at appellere dem. De lokale myndigheder skal have stor frihed til at variere bestemmelserne. Lovgiverne synes i de fleste forbindelser at ville bestræbe sig for at vise pastoral forståelse for den, der har fejlet, hvilket noteres med taknemmelighed.

Men det betyder, at man får et helt nyt system, og spørgsmålet er, om det ikke bliver vanskeligt at håndhæve, og om de friere metoder ikke fører til vilkårlighed.

Her er der en række spørgsmål, der trænger sig på, og biskopperne ville gerne ofre mere tid på dette anliggende. Der er også brug for svar på mange spørgsmål: Hvordan har man tænkt sig andre dele af den nye lovkodeks, hvad betyder de nye udtryk, der tages i brug, og kommer de gamle til at beholde deres betydning? Inden udgangen af marts skal svaret være i Rom, og det føles utilfredsstillende ikke at kunne studere spørgsmålet bedre inden da.

Mission

Biskopperne beskæftiger sig ikke bare med deres »egne« spørgsmål. Biskop Gran aflægger beretning om den nordiske fasteaktion til fordel for nødlidende i de tørkeramte dele af Afrika. Desuden foreligger der et ønske fra det pavelige missionsværk, som går ud på, om de nordiske biskopper eventuelt kan oprette et nationalt udvalg til koordinering af indsamlinger til fordel for missionen og samtidig udnævne en »national« leder af dette udvalg. »National« betyder i denne sammenhæng »for hele Norden«. Svaret er et entstemmigt ja, og man vil bestræbe sig for at foreslå egnede kandidater til posten.

Ud over selve bispekonferencen mødtes biskopperne med forskellige personer og grupper.

Delegatens officielle besøg er allerede nævnt ovenfor. Biskop Wittler, Osnabrück (med generalvikar og sekretær), og biskop Tenhumberg, Münster, tilbragte mandag aften sammen med de nordiske

biskopper. Den tidligere biskop i Hellsinki, mgr. G. Cobben, som nu bor i Wilslich i Tyskland, kom også på besøg. Fra nyhedsbureauet Katholische Nachrichtenagentur (KNA) kom Dr. Kraemer (Bonn) og hr. Feemers (Hamburg) for at informere om KNA's virksomhed og for at drøfte mulighederne for et større udbyd af katolske nyheder fra Norden.

Under ledelse af Frau Dorothea Olbrich, Osnabrück, og Dechant Otto Scholz, Hamburg, afholdt Ansgar-Werk Osnabrück et bestyrelsesmøde i Haus Ohrbeck, som biskopperne var indbudt til at overvære. Man udvekslede erfaringer med hensyn til studieugen for skandinaver. Forskellige former blev drøftet

– separate kursus for præster og søstre, som tilbydes i år; blandede kursus for præster og søstre som i fjor; og endda kursus med deltagelse af lægfolk som på pastoralmødet. Endvidere drøftede man spørgsmålet om kursus i Tyskland og studiedage i Norden. Frau Dr. Albrecht, som netop var kommet tilbage fra en foredragsrejse i Sverige, fortalte, at søstrene der er særlig interesserede i hjælp til uddybelse af de religiøse motiver til deres arbejde.

Ud over dette drøftedes også andre indsatser fra Ansgar-Werks side, især for katekese og publikationsvirksomhed. Ansgar-Werk vil gerne hjælpe i den udstrækning, man kan, men beder om, at

alle ansøgninger må blive sendt gennem den stedlige biskop, så en bedre koordinering af hjælpen kan finde sted. Biskopperne traf desuden to repræsentanter for Bonifatiuswerk, Paderborn, nemlig prælaterne Wüstefeld og Kötter, som ligeledes mødtes med biskopperne for at drøfte finansielle anliggender.

Som eksperter og medhjælpere på konferencen havde biskopperne pastor Ib Andersen, Lyngby, pater J. Aarts, Hellsinki, og sekretær, fru Elli Gambell, Gentofte.

Den næste bispekonference vil efter indbydelse af biskop Taylor blive afholdt hos Birgittasøstrene i Djursholm i Sverige i dagene 8.–14. september 1974.

HØRT PÅ PASTORALMØDET

Om liturgi

Behøver messen altid at være på landets eget modersmål? Da Peter og Paul kom til Rom, så de sig omkring – og bestemte sig til at fejre messen på græsk!

Nye liturgiske former er nok udmærkede, men det er ikke dem alle sammen, der skaber fællesskab. Nogle af dem kan kun være tilfredsstillende for mindre grupper.

Liturgien skal være til for dem, der går til messe. Det er ikke alle, der vil aktiviseres, og så skal de have lov til at have »deres egen« messe med lejlighed til bøn i fred og ro.

Liturgien skaber ikke fællesskabet – den forudsætter fællesskab og styrker det. Det er godt med en husmesse indimellem, hvor man tvinges til at forsone sig med alle dem, der er til stede.

Liturgiens tragedie er, at den eksisterer i en territorial menighed, men ikke er tilpasset denne.

Om lægfolk

Lægfolks tid er begrænset, og vi må ikke »bare« være katolikker, så vi bliver hængende i vore egne strukturer og ikke får nogen som helst mulighed for at stråle udad mod andre.

Lægfolks indsats skal ikke finde sted efter klerikale mønstre med »lægmandsprædikanter« osv., så vi får en ny kaste bestående af officielle lægfolk eller superlægfolk.

»Vi har ikke tid.« Men pas så på, at kirken ikke bliver til en sekt for de få, som har tid.

Om gruppedannelse

Kirken skal ikke være en struktur, som undertrykker – den skal tværtimod give Helligånden frihed til at virke.

Sognepræsten må ikke være bange for gruppedannelser og sige: Hvis I skal have jeres egen messe om lørdagen, kommer der til at mangle ti mennesker i søndagsmessen . . .

Lægmanden får et kald inden for sin egen stand, og derved kan han få mulighed for at danne en gruppe.

Om kvindens rolle

Hvad er det for noget med den »rollefordeling«? Jeg er født som kvinde, men I er ikke født som præster!

A propos kvindens frigørelse: Hvorfor skal kvindens rolle i kirken absolut være den samme som i samfundet udenom?

Det er en historisk kendsgerning, at det snarere var gennem »kvindernes snak« ved vaskestedet, på markedet og i hjemmet end gennem embedsbærernes forkyndelse, at troen vandt udbredelse i de første århundreder.

Om immigranter

En menighed behøver ikke altid at være det samme som et fællesskab. Vi må tage de nationale grupper alvorligt, **som de er**, og prøve på at assimilere dem uden at gøre dem rodløse.

Man burde foretage et særligt studium af kirkens situation i Sverige. Den er nemlig enestående, eftersom mindst 4/5 af medlemmerne er indvandrere, og de svenskfødte er i mindretal i deres »egen« kirke.

Om moral

Der har ikke stået noget som helst om moralske spørgsmål i teksterne . . .

Om forkyndelse

Vi er måske ikke engang begyndt på at missionere i Norden.

BREV TIL MIN PROFESSOR

af Johs. Simons s. j.

Kære professor K.

Fastetiden er igen begyndt, og vi har alle sammen endnu engang haft hovedbrud ved tanken om, hvordan i alverden evangeliet på den første søndag i fasten skal forstås – for ikke at tale om det, der er værre, nemlig hvordan man skal bære sig ad med at holde en søndagsprædiken over det. Måske gør jeg mig skyldig i en utilladelig generaliseren. Der er nok dem, der ikke har spor svært ved den sag, simpelt hen fordi Vorherre har forskånet dem for den store fristelse, der består i at tænke over troens og Skriftens store sandheder. Men lad mig så i det mindste fremlægge mine egne »problemer«.

Jesu fristelser i ørkenen har vi anstillet betragtninger over, hver gang der blev sendt en præst for at lede vore retræter. Pointen var hver gang, at vi skulle være forbavsede over, at Jesus kunne være så »menneskevorden«, at han endog kunne fristes (en trøst, ikke sandt?). Det kunne næppe være anderledes. Vante, som vi var til at betragte Jesus som Gud selv, måtte vi finde det ganske imponerende, at han i den grad kunne leve med i vore forhold.

Bagefter har jeg imidlertid fået den tanke, at pointen for Mattæus' første læsere nok lå et andet sted, nemlig ikke så

meget i, at Jesus kunne fristes, og at han blev det, *men snarere i det svar, Jesus afviste fristelsen med.* Man så formodentlig Jesus i et totalt modsat perspektiv og var så fortrolig med hans menneskelige væremåde, at man stadig kunne undre sig over hans guddommelighed.

Jeg tror for øvrigt, at jeg altid har haft en forkert opfattelse af ordet »fristelse«. Dels som følge af den forestilling, man jo hver gang – selv mod bedre vidende – danner sig om djævelen som en mand med vinger, horn og bukkeben (tåbeligt, ikke sandt, som om Jesus så ikke straks ville have gennemskuet, hvem det var, han havde for sig). I øvrigt kendte jeg også svaret på dette. Jeg forestillede mig, at Jesus egentlig udmærket godt vidste, at det var djævelen, men at han af en slags tålmodighed først jog ham bort efter tredje gang, omtrent som vi gør det, når vi først efter tredje gang mister tålmodigheden og slår efter en flue, der generer os. Men nu indser jeg, at en fristelse trænger ind i menneskets indre og bemægtiger sig hans tankeverden. Det er en tak farligere.

Dels havde jeg ladet mig vildlede af, hvad vi i askesen kalder en »fristelse«, nemlig en tanke, som kommer op i én, og som man kan følge, men som det er mere fuldkomment – eller engang imel-

lem nødvendigt – at lade ligge. Ved nærmere overvejelse forekommer det mig dog, at ordet »fristelse« må betyde en del mere end bare en tanke, et forslag, i hvert fald »fristelsen« i bibelsk betydning. Jeg går ud fra, at »fristelse« dér betyder en situation, hvor nøden er så stor, at den eneste rimelige udvej synes at være at tvivle på Guds godhed eller løfte.

Der spøger endnu en tredje vildfarelse i mine tanker om den sag. Jeg har en enkelt gang stillet mig selv det spørgsmål: Hvorfra har den inspirerede forfatter egentlig disse fortællinger om Jesu fristelser?

Ved første øjekast synes der kun at være ét svar på dette: Jesus har selv fortalt sine apostle om dem, og de har naturligvis skyndt sig at fortælle disse interessante oplysninger om deres mesters personlige sjælelige oplevelser videre. Det synes at være det eneste svar. Der var jo ingen anden til stede end Jesus og djævelen (og en åbenbaring ved den sidste kan vi jo roligt udelukke!). Jeg forestillede mig altså – ja, De smiler! – at Jesus på en regnvejseftermiddag, da man alligevel ikke kunne tage ud og prædike, siddende i sine apostles kreds har fortalt dem sine egne livserindringer om sin barndom i Nazaret, om besøget i Je-

rusalems tempel, da han var 12 år, og så om disse »fristelser i ørkenen«. Jeg siger: De smiler. Jeg kan nemlig nu godt indse, hvor uhyre lidt dette har at gøre med den »åbenbaring«, som det var Jesu opgave at meddele. Nej, sådan som jeg har lært at se åbenbaringen, kan jeg kun forestille mig den slags fortrolige meddelelser fra Jesu side i en situation, hvor disciplene virkelig *trængte* til dem. Det vil altså sige i en situation, hvor disciplene selv var udsat for *netop disse* fristelser. Så har Jesus virkelig bragt dem »åbenbaringen« og ikke kaffesnak. (Jeg har naturligvis intet imod, at Jesus engang imellem har ført en lettere konversation med sine venner, det må De endelig ikke tro. Men det ville undre mig, hvis man havde brugt det som stof i den hellige Skrift.)

Jeg forestiller mig altså, at vi har at gøre med en åbenbaring, der er blevet meddelt disciplene, da de *trængte* til den, dvs. da de selv var udsat for en meget alvorlig fristelse. – Hvornår denne åbenbaring har fundet sted, kan vi naturligvis ikke vide noget om, da vi ikke ved, hvornår apostlene har været offer for en sådan fristelse. I og for sig kunne man godt forestille sig, at de tre »fristelser« er blevet åbenbart *særskilt*, og at de først senere af de inspirerede forfattere eller prædikanter er blevet samlet under samme stikord. Rækkefølgen i »fristelserne« synes ikke at spille nogen synderlig rolle, hvis man sammenligner Mattæus og Lukas. Om Jesus selv har gennemgået dem i den ene eller den anden rækkefølge, er åbenbart uden betydning.

Er det for resten sikkert, at åbenbaringen om de tre fristelser er kommet til apostlene i løbet af den periode, man kalder »Jesu offentlige liv«? Tidligere har jeg betragtet dette som en selvfølge. Derfor er det jo Jesu »offentlige« liv? Efter Jesu død og opstandelse ville det have været for sent. Sådan tænkte jeg dengang. Dog kunne man meget passende, forekommer det mig, antage, at den ene åbenbaring fandt sted *efter* Jesu opstandelse, nemlig ved Jesu Ånd, om hvem der jo står skrevet, at han ville »lære dem alt det, jeg har sagt jer«. Jeg mener ikke i et syn, pludselig, som hos Paulus på vejen til Damaskus, men efterhånden, lidt efter lidt, medens årene gik, omtrent som vi alle sammen bliver klogere ved Helligånden – si licet parva componere magnis – eller, hvis De vil have endnu et andet eksempel, som israelitterne lidt efter lidt i årenes løb og under Guds Ånds påvirkning, mens de bar livets byrder, nåede til den åbenbaring, som er skildret i paradisfortællingen, eller, for at tage et eksempel fra vor egen verdensdel, som den vesterlandske kirke efterhånden har lært at kende og vurdere Jomfru Marias uoplettede undfangelse som et led i Guds åbenbaring.

På samme måde kan apostlene, belært af Jesu Ånd, meget vel tænkes at være kommet til klarhed over mange ting, også *efter* Jesu død og opstandelse. Men hvordan det nu end forholder sig med det, før eller efter Jesu opstandelse – det kommer jo ud på et, siden disciplene alligevel i alting måtte omskoles af Ånden efter alt, hvad der var sket i Jesu »offentlige liv«. Det behøver vi altså ikke at spille mange ord på.

Hvis jeg nu slipper ovenstående principper løs på de tre fristelsesberetninger, hvad vil der mon så komme ud af det? Principper er jo ikke farlige i sig selv – de bliver det først, når de bliver anvendt! Her må De altså kalde mig tilbage, hvis jeg begiver mig for langt ud . . .

Når man i årevis har hørt prædikener, har man jo fået en vis erfaring. Den tales der aldrig om, men den er der. Også dér lærer man af erfaring. Hvad har man ikke været udsat for! I længden bliver man til en vis grad immun – man lader sig ikke så hurtigt binde noget på ærmet, og man bliver kritisk og sigter det, man hører.

Min erfaring siger mig således, at der kan findes et utal af forklaringer, hvad angår den *første fristelse*. Nogle siger, at Jesus har villet udsætte sig for denne fristelse for at lære os at gennemføre vor faste til den bitre ende. Det er i hvert fald ikke den bogstavelige betydning af beretningen, for der står jo ganske tydeligt, at Jesus følte sult og blev fristet *efter* de 40 dage. En anden forklaring siger, at vi skal følge Jesu eksempel, ved at vi efter endt faste, bøn, eller hvad man nu vil anvende det på, ikke hovedkuls kaster os ud i det materielle, for så at sige at indhente det, vi »har til gode«. Det er i hvert fald, hvad der står; og skønt udlægningen er lidt borgerlig, må man vist nok være Herren taknemmelig for, at han også har villet være et eksempel for de fredelige århundreder, hvor man ikke kendte til andre fristelser end mad og drikke! Men den hyppigst brugte udlægning er den grovere form for materialisme. Djævelen får os til at sætte de materielle værdier højere end Guds ord. Denne udlægning har sikkert været en betydelig støtte i mangt et menneskes fromme kamp mod unoder og laster. Enhver munk kender af egen erfaring fristelsen til, når Guds trøst udebliver, at søge kompensation i et godt måltid mad eller et godt glas vin. Forfatteren kunne have været gejstlig vejleder for mange munke . . .

Dog er også en anden udlægning uhyre nærliggende. Man behøver bare at følge henvisningerne på stedet for at opdage, at Jesu dåb og hans første fristelse i ørkenen ganske nøje er kopieret efter Israels vandring gennem Det Røde Hav og

dets 40 års ophold i ørkenen, som beskrives i 5. Mosebog. For evangelisternes første læsere har dette vel været klart også uden randnoterne. Deraf slutter jeg imidlertid, at der her må være tale om den *samme* fristelse både for Israel og for Jesus. Ja, når man ser, hvor tit salmerne vender tilbage til denne fristelse, er man tilbøjelig til at betragte den som en slags »arvefristelse« for det udvalgte folk, der altid efterfølges af en »arvesynd«, hvis jeg må have lov til at kalde den sådan, nemlig det spørgsmål, eller rettere den bebrejdelse, der ligesom gives videre fra far til søn: »Hvorfor har du hentet os fra Ægyptens kødgylder? Først lover du et land, der flyder over med mælk og honning, og så lader du os omkomme i ørkenen!« Eller sagt på en anden måde: »Gud holder ikke, hvad han har lovet, han er troløs.« Svaret er derfor begge gange brød, men brød fra himlen, »for at I skal vide, at mennesket ikke lever af brød alene, men af det ord, der udgår af Guds mund« (det er: Guds løfte).

Jeg spørger mig selv, om der kan tænkes en situation, hvor de første kristne blev bragt i en sådan knibe, at de begyndte at tvivle på den kristne frelses værdi og på de løfter, de havde modtaget. En situation, hvor de for alvor begyndte at spørge sig selv, om de ikke havde gjort bedre i *ikke* at skille sig ud fra jøderne i Jesu navn, men hellere skulle være blevet ved med at være jøder. Kort sagt, en situation, hvor de var modne til at modtage den åbenbaring, som evangeliet har bevaret for eftertiden i beretningen om den første fristelse. Jeg tænker på kap. 8 i Apostelgerningerne, hvor der omtales en forfølgelse af de kristne i Jerusalem, der har til følge, at de kristne må flygte fra byen og spreder sig over Samaria og Judæa (i øvrigt ikke til skade for kristendommens udbredelse). I en sådan situation kan jeg forestille mig, at der opstod tvivl om Jesu trofasthed (eller måske snarere om Guds trofasthed i Jesus); men at troen samtidig dermed og under Jesu Ånds påvirkning udvikler en tolkning af denne situation, en voksende bevidsthed om, at denne bebrejdelse eller denne tvivl er en fristelse, at denne fristelse er uundgåeligt forbundet med eksistensen som Guds folk, og at Jesus, Mesteren, besvarer denne fristelse med en henvisning til Guds eget ord i Skriften.

Jeg har bevidst anvendt udtrykket »arvefristelse« som førende til den typisk israelitiske »arvesynd«. Måske kunne man ud fra dette sted påvise, at Jesus her fremstilles som den, der ophæver »arvesynden« (som den måske er blevet opfattet i bestemte sekter inden for jødedommen) ved at lære sine disciple at modstå »arvefristelsen«.

Den *anden fristelse* foregår ikke i ør-

kenen, men i Jerusalem. Det havde jeg hidtil aldrig lagt mærke til. Eller snarere forestillede jeg mig, at Jesus havde fast bopæl i ørkenen, for derhen havde Ånden (i den første fristelse) jo drevet ham, men at djævelen »lige« tog ham med på en dobbeltbillet til Jerusalem. Det ville ikke undre mig, hvis der fandtes kommentarer, der nøjagtigt angiver afstanden i kilometer! Egentlig er der intet, der placerer denne fristelse i ørkenen eller knytter den til ørkenen, ud over at begge hændelser er »fristelser«: altså kun en tematisk sammenhæng. Derfor vil jeg engang forsøge at abstrahere fra ørkenen.

Jeg spørger først og fremmest mig selv: Hvad er det, Jesus her fristes til? Her plejer man at svare: den helt spektakulære succes – eller et »cirkusnummer« (selv om vi ikke turde indrømme det over for os selv): at kaste sig ned (og så selvfølgelig blive båret af engle til hele Jerusalems store forbavelse). Hvor ville folk stå i kø for at blive kristne . . . Sagt i parentes – hele denne fristelse er typisk en leders fristelse, ikke så meget den jævne mands. Hvad svarer Jesus nu på denne amerikanske fristelse? Han siger: »Man må ikke sætte Gud på prøve.« Vi udlagde det på den måde, at man ikke uden nødvendighed må tvinge Gud til at gribe ind med sin undergørende magt (omtrent som man ikke uden nødvendighed må få brandvæsenet til at rykke ud). Sådan sagde vi dengang . . . og jeg var fuldt tilfreds. Men nu har jeg mine tvivl. For det første forekommer det mig, at hvis det ligger sådan, er det strengt taget ikke Jesus, der fristes, men Gud selv, nemlig til at gå over til andre metoder i forløsningsgæringen. Desuden synes Jesu svar i så fald ikke at være på sin plads. Nej, skal vi forstå Jesu ord: »Du må ikke friste Herren din Gud« (hvortil fodnoterne giver en henvisning til 5. Mosebog, som her citeres ordret), må det da betyde det samme som i 5. Mosebog, nemlig at man ikke må sætte Gud på prøve for at se, om han holder, hvad han lover; man må ikke sætte Guds trofasthed på prøve. Det er ikke mærkeligt, at Gud-mennesket fristes til dette – Kristus blev vel netop fristet til det samme i Oliehaven og på korset (kom ned fra korset, så vil vi tro dig!), begge gange i Jerusalem, og især det sidste må vel betyde et sidste fortvivlet forsøg på at få sikkerhed for, at Gud er med ham – eller måske snarere en følelse af i den grad at være forladt af Gud (»Min Gud, hvorfor har du forladt mig . . .«), at man ikke længere stoler på hans trofasthed.

Men dermed ved vi endnu ikke noget om, hvordan denne Jesu fristelse er kommet til disciplenes kundskab. Medmindre man formoder, at Jesus har ladet sig interviewe, hvordan er denne fortælling så nået til apostlene? Derfor spørger jeg igen

mig selv, om jeg kan forestille mig en situation, denne gang i Jerusalem, hvor Helligånden kan have åbenbaret dette for Jesu disciple. En situation, hvor disciplene så alvorligt var begyndt at tvivle på Guds trofasthed mod Jesus – på grund af de alt for iøjnefaldende modbeviser – at den eneste udvej syntes at være at »kaste sig ud fra Eiffeltårnet« (som pariserne ville sige): »Hvis Gud virkelig elsker mig, skal han blot vise det ved at redde mig.« Temelets tinde lå højt hævet over tempelpladsen. Om man opfordrede de kristne til at kaste sig ned derfra (som en slags jernbyrd), ved jeg ikke. Pudsigt nok fortæller kirkefaderen Eusebius i sin kirkehistorie, at det netop var den måde, den første kristne biskop i Jerusalem, Jakob, døde på. Efter al sandsynlighed har både forfatteren og læserne haft denne hændelse i frisk erindring, så de ikke har kunnet undgå i Jesu fristelse at genkende deres egen biskops. At netop den forfølgelse, hvorunder Jakob døde, har kunnet give anledning til alvorlige troskriser, er heller ikke så uforståeligt. Hvis man bliver bandlyst og forfulgt af Guds eget folk (eller af det, der indtil for nylig har været Guds eget folk), vil det så ikke se ud, som om man virkelig er slået ind på en gal vej? . . . Det er denne troskrise, der efter min mening under Helligåndens indflydelse har ført til erkendelsen af det svar, Jesus giver (igen en henvisning til Bibelen, altså til selve *Israels* Guds eget svar): »Jeg vil ikke, at I underkaster mig en prøve.« Gud holder, hvad han lover, men han forlanger, at vi skal stole på hans løfter.

Den tredje fristelse røber et universalistisk syn og hører som sådant slet ikke hjemme i begyndelsen af de synoptiske evangelier. Den foregår på et bjerg. Altså heller ikke i ørkenen. Dens eneste forbindelse med ørkenfristelsen og med fristelsen i Jerusalem er temaet. Det universalistiske præg findes også et andet sted i Mattæusevangeliet, nemlig i slutningen, som for øvrigt også er henlagt til et bjerg. Er det forkert at sammenligne de to afsnit med hinanden? De elleve disciple kom til Galilæa til det bjerg, Jesus havde udpeget for dem. Der viser han sig for dem, og de tilbøder ham (men nogle tvivler). Han siger: »Mig er givet al magt i Himlen og på jorden. Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple« (Matt. 28,19). – Djævelen viser ham alle verdens riger og deres herlighed og siger: »Alt dette vil jeg give dig, hvis du vil kaste dig ned og tilbøde mig.« Men Jesus svarer: »Vig bort, Satan! thi der står skrevet: Du skal tilbøde Herren din Gud og tjene ham alene.«

Hvad skal man sige til det? Jesus vil naturligvis hurtigst muligt stifte sin verdenskirke. Nu tilbydes der ham et nemt

middel til at opnå det: Djævelen lover at hjælpe Jesus. – Det sidste er naturligvis ikke helt korrekt, for der står, at djævelen vil *give* Jesus hele verden. Jeg har i mine meditationer aldrig rigtig troet på, at djævelen virkelig kunne *give* det alt sammen. Jeg tænkte: Verden tilhører da ikke ham! Modsigelsen bortforklarede jeg ved at antage, at djævelen er så fræk, at han optræder, som om det hele tilhører ham. Meget praktisk: Lad dig ikke imponere af fristeren. Han har ingen magt – det hele er bluff . . . Men passer det virkelig? Jeg tror, at Bibelen faktisk fremstiller djævelen som denne verdens Fyrste, som verden virkelig hører til, og som kun vil give afkald på den, hvis han bliver besejret. For øvrigt kan man næppe kalde det ovenfor skildrede djævelens »tilbud« for en fristelse. Det er allerhøjest et forslag, et »tip«. Det bliver først til en virkelig fristelse i det øjeblik, verdensmissionen i den grad bliver umuliggjort af denne verdens riger, hvis man ikke . . . kaster sig ned og tilbøder denne verdens Fyrste.

Kan jeg tænke mig en situation, hvor de kristne har følt sig i den grad trængt op i en krog, at kristendommens fortsatte eksistens i verden syntes at være betinget af deres holdning over for denne verdens Fyrste? I så fald må det have været det tidspunkt, hvor disciplene var modne til at få Jesu svar åbenbaret. Den situation kan jeg godt tænke mig, f.eks. under kristenforfølgelserne fra de romerske kejseres side. Det så ud til, at alle kristne systematisk ville blive udryddet, hvis de blev ved med at modstå fristelsen til – med eller uden overbevisning – at ofre røgelse foran kejserstatuerne. I det øjeblik må det med troens vished have stået dem klart for øje, at Jesu svar på dette er et utvetydigt nej.

Når De møjsommeligt har arbejdet Dem igennem alt dette, håber jeg, at De nogenlunde har kunnet følge tankegangen, og at De måske endda til en vis grad har kunnet bifalde den. Jeg mærker nu, at jeg har beskæftiget mig mere med spørgsmålet om, hvornår de tre fristelser (eller rettere sagt: svaret på dem) kan være blevet åbenbaret, end med spørgsmålet om, hvornår Jesus selv har været ude for dem. Men som jeg allerede skrev i begyndelsen: Det sidste forekommer mig temmelig uvigtigt, eftersom der her til syvende og sidst ikke åbenbares, at Jesus er blevet fristet, men hvordan han har besvaret tre hos alle kristne (= Jesus?) forekommende fristelser.

Hvis De ved lejlighed skulle finde tid til at besvare mine besværlige spørgsmål, vil jeg være Dem meget taknemmelig. Jeg slutter med at sende Dem de hjerteligste hilsener.

Deres

Jobs. Simons s.j.

Hvis dit hjerte forarger dig

Af E. Baadsgaard Jensen

Kæreste Lisbeth, lille veninde!

Dette brev er et svaghestegn. Det er en brist i den første og sikkert eneste helt uegennyttige handling, jeg har foretaget i mit liv. Men det er mig en trøst, en fattig, sølle trøst, som jeg trods alt under mig selv. Du forstår, det er pokkers svært for en forhærdet egoist pludselig at være selvopofrende – især uden at noget levende menneske får det at vide.

Nu sidder jeg her i min kahyt med en stiv whisky foran mig uden glorie i nogens øjne. Stukket af, lumpent forsvundet, uden et ord til afsked, uden forklaring, uhøflig og arrogant efter så megen gæstfrihed i jeres hjem. Hvilket indtryk må jeg ikke efterlade! Men jeg kunne ikke se anden udvej. Derfor er dette brev mig en ringe trøst. Jeg vil sørge for, at du får det, når jeg engang er død og borte, måske om mange år, måske snart. Hvem ved? Jeg ser dig sidde og læse det som gammel kone med et lidt vemodigt smil. Måske dør du før mig, men den mulighed tror jeg ikke rigtigt på.

Dette er vel resultatet af noget, der begyndte for længe siden, eller måske er det ikke så længe siden endda. Måske er det bare det, at der er sket så meget i de mellemliggende år, der får tiden til at føles så lang. Du var engang en ganske ung, syttenatten-årig pige og jeg en ung selvsikker ærgerrig fyr. Du var noget af det yndigste, jeg vidste. Det troede jeg, at du var klar over. Jeg troede egentlig, at du også holdt af mig. Af en måske tåbelig loyalitet overfor mit firma, sagde jeg ingenting. Man forlangte nemlig, at jeg ikke måtte binde mig til nogen pige, før jeg havde været ude i det fremmede nogle år. Jeg drog altså af sted, troede, at hvad der var mellem os, ikke behøvede ord. Måske indbildte jeg mig bare, at der var noget, måske var det en ganske ensidig følelse, eller måske skuffede jeg dig dybt. Jeg ved det ikke, får det næppe heller at vide.

Det blev ikke til meget skrivi, et par jule- og fødselsdags-hilsener, efterhånden som jeg blev opslugt af arbejdet. Og hvad var der vel at skrive om, når jeg ikke måtte nævne det egentlige? – Så fik jeg at vide, at du havde giftet dig med en af mine bedste venner.

Jeg troede, at jeg var kommet over det, da jeg kom hjem. Der var jo sket så meget siden. Jeg havde oplevet så meget fremmedartet, fået så mange nye indtryk. Men intet var forandret for mit vedkommende, snarere tværtimod. Mine følelser var nærmest blevet dybere, mere modne.

Du var yndig som ung pige, Lisbeth, men du var ikke mindre yndig som ung mor til to lige så henrivende unger. Jeg kom i dit og Henriks hjem under venskabs maske, men med begær og desperation i hjertet. Du anede det efterhånden, ikke? Jeg så det i dit blik, mærkede det i dine håndtryk. Du var bange, fuld af dårlig samvittighed, men droges uvægerligt mod mig som jeg mod dig. Eller tog jeg fejl? Var det kun indbildning fra min side? Jeg tror det ikke. Vi lod det aldrig komme

til udtryk. Og Henrik gik troskyldig og intetanende om mellem os.

Jeg er ikke noget særlig godt menneske, Lisbeth. Jeg er en ganske almindelig mand. Jeg har ikke altid opført mig eksemplarisk. Men der er visse handlinger, jeg ikke kan gå med til. Jeg kan ikke stjæle fra en ven. Jeg ved godt, at det ikke bliver betragtet sådan mellem moderne mennesker. Men der er noget i mig, der ikke kan se anderledes på det. Hvor har jeg den idé fra? Er det rester af gamle fordomme – eller er det noget dybere, noget der hører med til vor menneskenatur, noget vi allesammen har i os? Jeg ved det ikke, men det er noget, som jeg gerne brugte en god del af mit liv til at finde ud af.

Måske er jeg dum, lige så dum som dengang jeg rejste uden at sige et ord om det, jeg troede var mellem dig og mig. Af og til har jeg sagt til mig selv, at jeg havde en slags førsteet til dig. Men jeg ved godt, at den har jeg forskertset ved min tavshed i de unge år. Jeg kan altså ikke føre dig med ud i noget, som du trods alt vil angre i stille stunder, når konflikter og splittelser opstår mellem dig og børnene. Jeg kan ikke se Henriks frimodige og tillidsfulde øjne udvides i undrende fortvivlelse.

Derfor måtte jeg stikke af. Der står et sted i Bibelen noget om at rive sit øje ud, hvis det forarger os, og at hugge sin hånd af, hvis den forarger os, men hvad med vort hjerte, hvis det forarger os? Det kan man dog ikke rive ud. Jeg ser ikke anden udvej end at forsvinde og tage sit hjerte med sig.

Det er altså, hvad jeg har gjort. Jeg magtede ikke en afsked. Jeg turde ikke opsøge dig og sige farvel, for jeg anede, at netop afskedens følelsesladede stemning ville føre os ud i noget, der ville blive alt andet end en afsked.

Måske sender jeg jer et lille kort derude fra Østen med lidt forklaring om min hastige afrejse. Jeg ved det ikke. Måske er det bedste at hugge forbindelsen over med én gang. At file langsomt er endnu mere smerteligt og rummer den farlige mulighed for at vende tilbage.

Har jeg gjort det rigtige? Hvad er det, jeg har ofret din og min lykke for? Er det for tre andre mennesker, Henrik og børnene? Er det for at undgå, at du senere skal lide under anfægtelser? Eller er det på grund af dette noget i mig selv, der siger, at det ville være forbistret forkert? Og dette noget i mig selv, hvad er det, at det har kunnet overleve et moderne, frisindet samfunds påvirkning?

Kæreste Lisbeth, tro mig, hvor brat jeg end afbryder vor forbindelse, vil du leve længe, længe i mine tanker – og i dem vil du altid være den unge mor med de dejlige unger. Jeg ved, at du af og til vil tænke i undren og måske også med nogen bitterhed på

din »troløse« ven
Aage.

HEKSE, HUSE OG ÆSLER

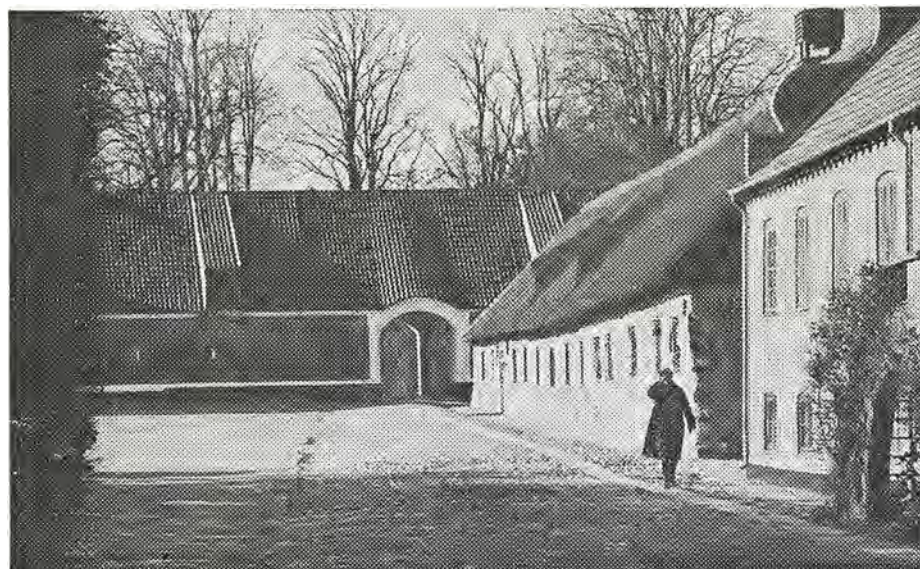
H. van Schaik s.j.

Søster Magdalene kom gående ud af porten og over broen. Sostrup slot dannede en vældig kulisse bag denne robuste skikkelse i den malerisk flagrende sort-hvide dragt. I sin arm havde hun – som en lille vugge – en plastickurv. Nu er det umuligt at gå forbi søster Magdalene uden at slå en lille sludder af, for man er klar over, at det har hun altid tid og lyst til. Under samtalen kiggede jeg på kurven, eller var det en vugge. I den lå små, mærkelige skikkelser, skikkelser fra en hemmelig verden, og dog en kendt verden. Trolde var det, og hekse og dværge og nisser. Disse små væsener lever stadig deres skjulte tilværelse i naturen, i skoven og markerne og i træerne. Men de er skjulte. Kun ganske uskyldige børn eller meget erfarne og vise voksne kan se dem. For os andre ser de ud som en nød, eller en grankogle, eller en fuglefjer eller hvad som helst, der synes at ligge fortabt som naturens affald. Det er netop sådan, de skjuler sig. Men ikke alle grankogler er bare grankogler. Ind imellem er der levende grankogler med små, skarpe øjne mellem skellene og med arme og ben. De bevæger sig ikke, så længe man kigger på dem, men sommetider, når de tror, at man ser den anden vej, kan man lige ud af øjenkrogen se dem smutte. Søster Magdalene kan finde dem. Hun lægger dem i sin kurv, som små børn i en vugge, og

Slottet fra indkørslen

Fra højre: forpagterhuset, kapellet, den store lade

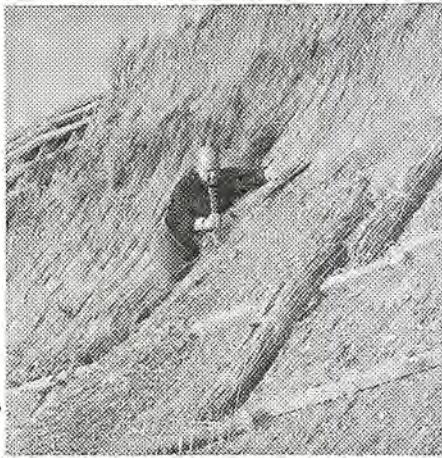
hvis man vil være god ved dem, kan det være, at søster Magdalene vil overdrage en alf eller trold eller nisse i ens varetægt. Som en tillidserklæring.

Der sker også andre koglerier i søstrenes verden. Det største under er så stort, at man vel må ane Guds personlige virke der. (Selvfølgelig uden at underkende priorinde Sofies bidrag!). Underet er det, at det store slot og den vældige avlsgård, som de fattige søstre efterhånden har erhvervet sig, under deres hænder er blevet levende. Det er, som om de gamle, sure bygninger, som så længe stod hensunkne, smuldrende i deres egne tanker, først langsomt møjsommeligt måtte vågne.

I begyndelsen var de ikke særlig menneskevenlige, man havde en følelse af, at man såmænd ikke kunne være sikker på at få lov til at blive. Måske ville bygningerne igen lukke sig, vende tilbage til ensomheden og forfaldet og deres samkvem med vinden og solen og regnen og træerne. Men som tiden gik, blev murene mere varme, gulvenes knirken lød mindre fjendtlig, og krogene blev lysere. Atmosfæren lugtede ikke længere af skimmel og forfald, alt som arkitekten doktorerede og søstrene plejede de trætte huse.

Nu er den gamle hovedbygning ved at synes, det er ganske rart, at der ved siden af den gamle bageovn i kælderen står et buldrende oliefyr, som varmer dets gamle lemmer gennem alenlange varmerør og lidt tunge jernlegemer, og at der dufter af kaffe og kager i spise-stuen, og at dets oplyste vinduer om aftenen igen kan spejle sig i ringgravens vand.

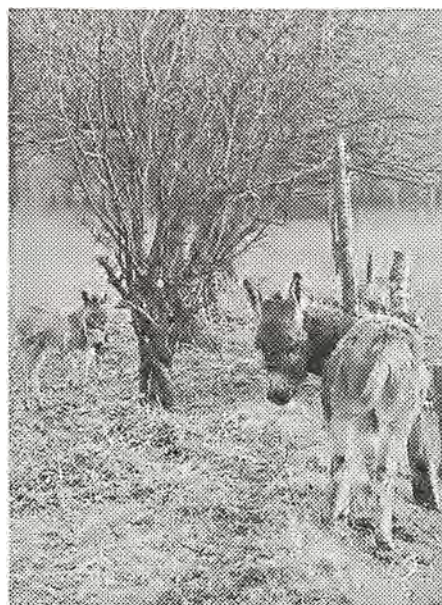
Også forpagterboligen har det godt igen. Den ser såmænd lidt ned på hovedbygningen. For mens hovedhuset må finde sig i, at der er en stadig kommen og gåen af skiftende gæster, er forpagterboligen taget i besiddelse af en slags familie, der er fastboende: søstrene og en

kat. Forpagterhuset opfatter dette – med rette – som en slags kærlighedserklæring fra søstrenes side og kryber endnu dybere sammen ved foden af det høje hus for at værne om livet i sin mave.

Ved siden af forpagterboligen, lidt lavere endnu, men meget, meget ældre, ligger et barsk hus. Dets vægge af metertykke kampesten har set en hel del ondskab i sin tid, og de har gjort sig hårde for at kunne modstå. Væggene er som skjolde, middelalderlige forsvarsværker, som kun kan tåle små, dybtliggende vinduer og en enkel, lav dør. Derinde har der aldrig været helt lyst, hverken om dagen eller om aftenen. Derfor er det godt tilfreds med at være kirke, hvor der er ro og værdighed og mørke om aftenen. Den lille røde flamme minder om dengang, de sidste gløder knirkede stille i pejsen, og det føler sig opgaven voksen at være skrin om det hellige.

For enden af gårdspladsen fører en port igennem en vældig lade med et højt, højt tag. Indeni er der en hel skov af stolper og bjælker i svært egetømmer, som bærer taget, og det er både denne søjlekonstruktion og det himmelstræbende tag, der giver, at laden føler, at den

på en vis måde med lidt held godt kunne være blevet kirke. Men den har endnu aldrig sagt et ord om det. Den følte sig for lurvet. For stråtaget på dens vejvænte side var så forfaldent, så uoplejet, så ilde. Gennem store huller drev regnvandet ned ad stolperne og lavede pytter.

Træet rådnede og faldt sammen, så taget bøjede sig og krympede sig. Det var et skammeligt syn.

Men – hvem ved – måske er den store lade nu ved at gøre sig sine tanker om fremtiden. For nu er man i færd med at lægge et nyt tag. Tømreren har skiftet det syge træ ud med sundt, og nu er tækkemanden så småt ved at være færdig med at tække det hele med nyt rør. Det bliver smukt. Nationalmuseet har kraftigt bidraget til genrejsningen. Nu føler laden sig sådan lidt som et nationalt kle-nodie. Hvad skal der blive af mig, tænker den. Et museum, en koncertsal, et kulturcenter? Og priorinden, søster Sophia, kan ikke få nok af at se på al denne pragt. Hun lægger hver gang vejen forbi denne lade, som hun elsker. Også hun drømmer om dens fremtid. Men hun er klog. Hun tager kun ét skridt ad gangen. Hvad der ligger ud over det, overlader hun til Gud og fremtiden. Alt det, der vokser, skal have sin tid, og når tiden er inde, blive først mangt og meget tydeligt, som endnu henligger i skygger.

Sådan har søstrene også handlet med den sidste bygning, den gamle kostald. Den er lang, meget lang. Ikke nær så høj og statelig som laden, men til gengæld heller ikke så krævende. Den har man taget fra en ende af. Den er nemlig ved at blive til en række småhuse, feriehus til seks personer, én familie. Hvert hus har samme grundplan. Fire værelser: en opholdsstue, et køkken af lignende dimensioner som opholdsstuen, så der er mere end rigelig plads til et bord og seks stole, som kan tjene som spisebord eller legebord for børnene, som dér også har godt med gulvplads til leg på regnvejrsdage; så er der endnu et soveværelse og et stort badeværelse med toilet. I alt er der seks sovepladser. Noget til én familie eller en gruppe venner. Køkkenet er fuldt udstyret med el-komfur, em-hætte og køleskab, gryder, pander og service til seks. Hele herligheden kan lejes for 700 kr. pr. uge. Ak ja, også kostalden glæder sig. Den har gjort promotion fra at huse kvæg til at huse mennesker med deres børn.

Og – nu da vi har nævnt børn – der venter dem et par legekammerater. To æsler har indfundet sig på Sostrup, to ælsel ved navn Krølle og Trille. De er endnu ganske unge. Når de er blevet større og stærkere, kan børnene få lov at bruge dem som ridedyr. Det kan børnene glæde sig til – sammen med søstrene.

Opholdsstuen i eet af feriehusene

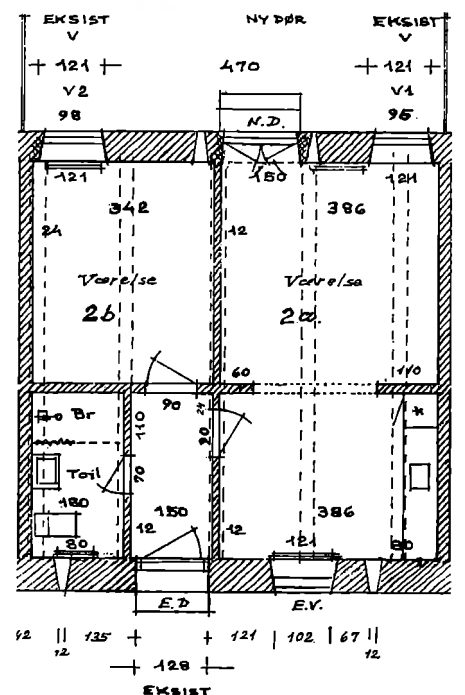

Køkkenarrangement

Spisebordet

Grundplan af et feriehus
Husleje: 700,- kr./uge.

KARDINAL JEAN DANIÉLOU

TALE VED OPTAGELSEN I ACADEMIE FRANCAISE

Af W. d'Ormesson

ANDET AFSNIT

»Et temmelig forbløffende tilfælde«

Således åbner sig for mine øjne Deres udstrakte virkefelt som apostel i vor tids verden. Undskyld udtrykket, hr. kardinal, men jeg må sige: »De er et helt forbløffende tilfælde!« Jeg antydede allerede, at jeg føler mig som knust under vægten og indholdet af Deres videnskabelige værker. Dog er dette kun én side af Deres altopslugende virksomhed. Ikke nok med, at De udgiver mere end 16 bind om kristendommens første århundreder – rent bortset fra Deres regelmæssige medarbejderskab ved tidsskriftet *Études* – også vor egen samtid har givet Dem ideer til så mange bøger, og til jeg ved ikke hvor mange hundrede artikler. Jeg har læst dem næsten alle sammen lige fra »Essai sur le mystère de l'histoire«, som De udgav i 1933, til »La Culture trahie par les siens«, som udkom for nylig, og derimellem »L'Oraison, problème politique«, »Scandaleuse Vérité«, »La Trinité et le mystère de l'Existence«, »Pourquoi l'Eglise?«, »Approche du Christ«, »La foi de toujours et l'homme d'aujourd'hui«, »Avenir de la Religion« o.s.v. Jeg må sige, at det, der har slået mig mest, er den kraft, De besidder, til at forny Dem selv. De kan nok så meget hævde, at De egentlig kun behandler en eneste ting, men De kender i hvert fald den hemmelighed hver gang at fremstille den under en ny synsvinkel. Det er sandt, at mysteriet om Gud, Kristi budskab, de menneskelige forhold og den kristne livsopfattelse er emner, som er udtømmelige. De har den gave at bevise, at det også forholder sig sådan.

Jeg skal her ikke forsøge, hr. kardinal, at gå nærmere ind på de bøger og artikler, De har skrevet om religiøse problemer, som vi møder dem i dag. Denne del af Deres værker er lige så betragtelig – om ikke mere – som den del, De skrev om kristendommens første tider. Jeg vil kun fastholde i erindringen, hvad De anfører – jeg siger ikke af nye ting – for intet er nyt i den menneskelige bevidsthed, og måske er den slags metafysiske pinsler, som forplanter sig fra en tid til

en anden, det mest eklatante bevis på menneskets stræben efter det, der ligger over dets naturlige forudsætninger – nej, jeg vil kun fastslå, at De bringer opsigtsvækkende ting ind i en debat, som på grund af verdens eksplosive udvikling er blevet mere forvirret end nogen sinde.

Først anfører De, at oldtidens civilisationer var sakrale kulturmønstre, hvor den menneskelige eksistens' strukturer til syvende og sidst var bygget på et religiøst grundlag. Sådan var det med den hellenistiske kultur siden Sokrates og med den hebraiske kultur siden Amos. I et stort overblik favner De de forskellige trosretninger og de forskellige religioner, som har vist sig overalt, hvor der var mennesker. Og så kommer De til det resultat, at det har været en af det moderne menneskes største fristelser at »afsakralisere« kosmos. Det må vel siges, at denne bevægelse satte ind med det 17. århundredes begyndelse og endda før. Var det ikke på den tid, de matematiske og naturhistoriske videnskaber ændrede for ikke at sige trådte i stedet for de første århundreders åndelige syn på tilværelsen? Uden tvivl gør et net af omstændigheder deres til at sætte fart i denne revolution og til at føre den til dens yderste konsekvenser. Men så reagerer De kraftigt! »Det moderne menneske,« skriver De, »er tilbøjeligt til at opfatte naturens verden, hvor det udøver sin videnskab, som noget, der står fremmed over for det religiøse mål. Det løsriver så at sige en religiøs skæbne, som kun har med personen at gøre, fra den kosmiske skæbne, der opfattes som profan og stoflig, som om religionen var en privat-sag, og som om det religiøse problem var et individuelt problem og ikke spørgsmålet om selve meningen med hele universet og altså også med dets stoflige realitet.« (»La Trinité et le Mystère de l'existence.«)

Andetsteds siger De: »En verden uden Gud er en umenneskelig verden. Gud er med i civilisationen. Og selv om religionen kommer til udtryk i sociale strukturer – som Lévi-Strauss så udmærket har sagt det – er det ikke, fordi den kun eksisterer inden for

sådanne rammer, men fordi mennesket gennem de tilgrundliggende forhold kommer i forbindelse med en virkelighed, som det ikke behersker, og som bringer det i berøring med en magt, som helt overstiger det.«

Derved stiller De Dem på pater P. Teilhard de Chardins side, når han skriver: »Intet er mere urigtigt end at betragte religionen som et primitivt foreløbigt (forbigående) stade, mennesket har gennemgået i sin barndom. Jo mere mennesket bliver menneske, des mere vil det føle behov for at lære og tilbede. Det religiøse er en kosmisk størrelse, som man ikke kan se bort fra.«

Imod en »gudløs kristendom«

De vender vort blik mod denne himmel fuld af verdener, hvorom ingen ved, hvad de er, eller hvor de går hen, og mod dette ufattelige kosmos, som adlyder præcist skildrede love: dette blændende mysterium, som mennesket, et af de mindste atomer, dog har en anelse om i sine tanker, og om alt dette siger De, at det er blevet skabt af en eneste magt, som ikke har sin lige, som er begyndelsen til og målet for alle ting, den magt, som vi sammen med milliarder og atter milliarder af henfarne slægter og med millioner og atter millioner af nulevende kalder GUD. Gud, som vi hverken kan fatte eller begribe, fordi han unddrager sig vore sanser og mål, men om hvem de kristne siger, at han har åbenbaret sig for menneskeheden og vist den vejen ved Kristus. Kristus, som på en sadukæers spørgsmål om, hvilket bud der er det største, svarede: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte, af hele din sjæl og af hele dit sind. Dette er det største og første bud. Der er et andet, som er dette ligt: Du skal elske din næste som dig selv. På disse to bud hviler hele loven og profeterne« (Matt. 22,37-40).

Disse to bud er uadskillige, og deres indbyrdes forhold er urokeligt. Civilisationens drama består netop i, at man vil skille dem ad eller vende op og ned på rækkefølgen. Der, hvor man forkaster kristendommen, erstatte man Gud med kraften i et system, et parti eller et menneske. Der, hvor tidernes forvirring tilslører kristendommen, vil man fremhæve mennesket på bekostning af det hellige, og det i en sådan grad, at den fare, der truer kirken, og som De lidenskabeligt gør oprør imod, består i den langsomme snigende dødbringende måde, en slags ateistisk kristendomsætter i stedet for den kristendom, Kristus har åbenbaret for menneskene. »Det ville være dårskab,« skriver De, »hvis de kristne endnu en gang bagefter udviklingen, gav sig til at løbe efter en kristendom, som ikke er andet end en social humanisme, men vor tids mennesker er allerede ved at opdage humanismens utilstrækkelighed og begynder på ny at tørste efter Gud.« (»La foi de toujours et l'homme d'aujourd'hui.«) Kristendom, siger De videre med et rammende udtryk: er ikke kun horisontal. Den er først og fremmest vertikal.«

Men hvorfor benægte det? En ny form for religion er ved at erobre en betydelig del af menneskeheden. Marxismen! Også den bygger på to principper, som er fremtrædende hos to kategorier af mennesker: *Arbejderen* og *forskeren*. Arbejder er den, der arbejder manuelt på kontor eller som embedsmand, altså den, der sørger for, at fabrikken kører, at jorden bliver dyrket, og at administrationen fungerer. Forskeren udtænker, under hvilke former og til hvilket brug en opfindelse fortsat kan gøre gavn, og han finder teknikken til det. Men hvor er sjælen i en sådan civilisation? Hvor er dette, hvad skal jeg kalde det, dette overnaturlige, som enhver form for menneskelig eksistens på et eller andet tidspunkt tørster efter? Hvor er åndens frihed? Og når Karl Marx hævder, at verden omsider vil finde lykken, så snart man har udfriet mennesket af det økonomiske fangenskab, hvad vil han så stille op med den åndelige nød? Fornemmer vi ikke i det fjerne høje råb fra mennesker i nød? At de forbigås i stilhed vil ikke sige, at det ikke er nødråb alligevel. Al camouflage med store ord forhindrer ikke, at den civilisation, man her vil bygge op, til syvende og sidst er en civilisation for insekter, der påtvinges mennesker. I enhver forudsigelse spiller tilfældet vel ind, men jeg vil dog trods alt påstå, at der kommer en dag – jeg ved ikke hvornår – da kristendom, som for øjeblikket er skjult som gløder under aske, vil flamme op østpå i det gamle Europa og

oplyse en verden, som i rigelig grad er blotet for lys. »Ingen nat er så lang, at den ikke ser dagen engang,« siger Shakespeare.

Når olien er konge

Men vil det nu sige, at vi har grund til at være særlig stolte af den anden civilisation, den, vi lever i, vi, de såkaldte frie mennesker? Den har ganske vist udtrettet store ting, gennemført kostbare projekter, f.eks. erobringen af månen, og mærkbart forbedret talrige menneskers kår. Men når vi så ser, hvordan atomenergien kun bliver anvendt til at forberede verdens undergang, når freden, efter sindssyge menneskeslagtninger, den fred, vi nu har, næsten udelukkende sikres ved gensidig frygt for den nævnte mulighed, når olien er konge, når de penge, vi skal bruge til vort daglige brød, ustandselig udhules af statsegoismen og af kapitalens gridske himmelflugt; når vi er vendt tilbage til en tidsalder med tortur, bortførelser, gidsler og velforbredte brandstiftelser, når seksualitet bliver undervisningsfag, abort en velgering, omvæltninger normal praksis, og erotik og pornografi bliver stensikre midler til berigelse; når vi oplever, at stoffer lokker ungdommen ind i et infernalsk paradys, når vi ikke langt fra os ser hele folkestammer vride sig i hungersnød og gå til grunde, når så megen velfærd findes side om side med så megen elendighed, har vi da grund til at være stolte over vor »frihed«?

Og er det så ikke netop, at den kristne

civilisation træder frem i al sin glans? De, hr. kardinal, er en af dens apostle (talsmænd), og man må uafladeligt prædike den for menneskene, eftersom de jo hellere vil se jre over andre end over sig selv.

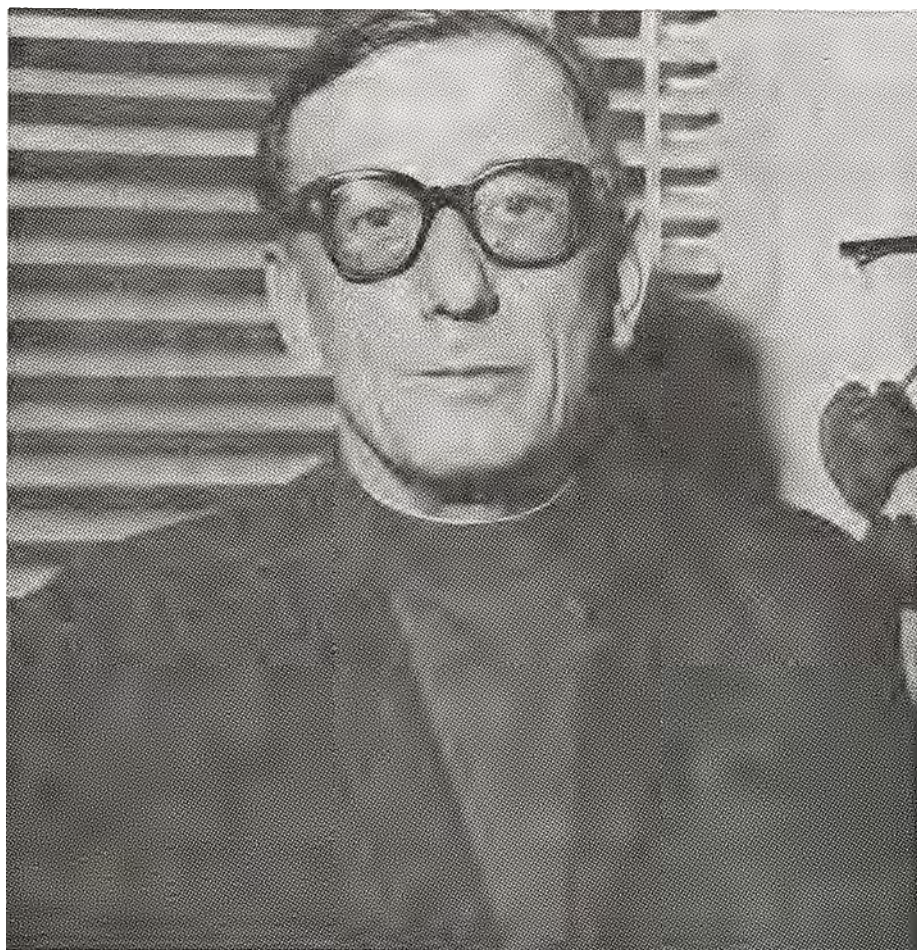
Ingen har defineret det bedre end De, pater, og jeg ville ønske, at alle mennesker kunne stifte bekendtskab med bøger som »Scandaleuse Vérité«, »l'Oraison, problème politique«, »Pourquoi l'Eglise?«, »La foi est de toujours et d'aujourd'hui« o.s.v. De problemer, vi har at slås med, fremstilles deri med en engagerende klarsynethed, træfsikkerhed og overbevisende kraft. Dengang kirken var nogenlunde ubevægelig, forekom De nogle mennesker at være en fremfusende for ikke ligefrem at sige en farlig person. Nu, hvor visse elementer i kirken i ét og alt er i bevægelse, forekommer De nærmest forstokket. De har altså altid set rigtigt.

Fra alle sider hævder man, at kirkens opgave er vanskeligere end nogensinde, og der går ikke en dag, uden at vi på en eller anden måde hører om den krise, kirken går igennem for tiden. Måske glemmer man, at kirken vel nok hele tiden har været udsat for sådanne vanskeligheder. Derfor er det en stædig illusion at tro, at der er noget urealistisk ved kirkens fortid. Sandheden er en helt anden: »Jeg skal knuse jeres kirke,« sagde Napoleon I stampende med fødderne til kardinal Gonsalvi. »Sire,« svarede Pius IX's statssekretær, »igennem 20 århundreder har vi andre selv gjort, hvad vi kunne i så henseende, men det er ikke lykkedes for os.« Sådant er det også med Gud i dag. Man har tiet ham ihjel. Nogle siger, han er død. Men tag en gang aviserne, læs bøger: Alle taler om ham . . .

Sandheden er, at vi oplever en bølgende acceleration af videnskabelige opdagelser, og at teknikkens vidundere håndgribeligt har ændret verdens udseende. Selv vore egne tanker kan knap nok følge med i vor ændrede levevis. Hvorfor skulle kirken, præsteskabet, så ikke blive udsat for virkningerne af disse enorme forandringer? Der er her ikke tale om en kløft mellem to generationer, men mellem to hele tidsafsnit, som så at sige firdeler os. Og dertil kommer så yderligere følgende: Ligesom der skulle gå mere end et halvt århundrede, før den franske revolution vandt indpas, og før nogle af dens erklærede principper trængte igennem og forandrede verden, ligger vi andre så ikke også, takket være en gammel erfaring, under for indflydelsen fra det berettigede i den store sociale eksplosion, som for 50 år siden fandt sted i Østeuropa? Det er hele denne årsagssammenhæng og den uro, den uorden, de misforståelser og de sammenstød, den forvolder, som heller ikke kirken i sin menneskelige skikkelse kan komme uden om.

Et vidunderligt kald – et vanskeligt kald

Men netop her træder Deres væsentligste bekymring frem, nemlig igen og igen at fo-

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konaerves
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Eabjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gaa - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliestyf

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olegade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevæne

Alt i moderne belysning

Karl A. Køblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstreter?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Taglgårdsstræde 13
København K
Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)

- der får De
mere
for pengene - -

reholde menneskene, at Guds mening med dem hersker over dem. »Kristendom er ikke en eller anden livsanskuelse, om det så er den mest ædle,« skriver De. »Den er en guddommelig begivenhed, som rager op over vor elendighed, og som rykker os op af den civilisation, som kun har til formål at forberede vor opdrift til et andet livsplan. Al civilisation har med det materielle at gøre, men kristendom er Ånd i den bibelske betydning af ordet. Den betyder omdannelse af vor elendighed. Dens endelige mål er ikke at opbygge den jordiske stad, - den sigter på det himmelske Jerusalem og dets herlighed. Den når derhen, hvor civilisation ikke slår til.« (I: »L'Oraison, problème politique«.) Et andet sted siger De: »Man kan ikke se, hvad en præst endnu kan gøre i et samfund, hvor sansen for det sakrale lidt efter lidt går tabt. Problemet i dag er ikke, hvordan præsteskabet kan sørge for, at det sakrale fortsat eksisterer, men hvilken form det sakrale og dermed også præstedømmet skal have i vor tids teknificerede og urbaniserede civilisation ... En stor tilgang af præstekald kan kun finde sted, hvis det kristne folk spreder de tåger, der opstår af verdens vranglærer og igen kommer til den klare erkendelse, at det, morgendagens civilisation allermest trænger til, er, at Gud gøres synligt nærværende i den. Og det er netop præstens vidunderlige kald.« (»L'Amour de la religion«.)

Ja, det vidunderlige kald. Og det svære kald. For det er altid svært at overskride tærsklen fra en civilisation til en anden. Hvor mange præster, især blandt de yngre, har ikke på alle mulige måder i deres hunger efter retfærdighed - fordi de hunger efter Gud og Kristus - søgt at skaffe Gud og Kristus adgang til den nye stad, som mennesket vil bygge udelukkende for sin korte livstid. I deres dynamiske begejstring ser de snart selv kun denne stad, og så kommer sansbedragene. Men hvorfor bebrejde dem deres begejstring, hvis den er lutret som en flamme? Men hvilken fristelse befinder de sig ikke også i, hvis de forveksler troen med noget, der kun har med det tilvante at gøre. Jeg vil blot sige, at den sikreste måde at nå målet på er ikke at kaste traditionerne over bord - tradition overlever døgnfluer - og heller ikke at give slip på de leveregler, kirken i sin årtusindgamle visdom har opstillet. Dette ord »leveregler« vil jeg kraftigt understrege, fordi det er dem, man i dag blindt træder under føde. Hvis de religiøse leveregler, som beskytter mennesket mod sig selv og skærper hans samvittighed, ikke mere i tilstrækkelig grad forkyndes og ikke tilstrækkeligt fordres overholdt og altså heller ikke i tilstrækkelig grad efterleves, vil den dag i hvert fald komme, hvor en helt anden disciplin bliver pålagt mennesket. Og det bliver undertrykkelsens disciplin.

I denne forbindelse er der en ting, der bekymrer mig, og jeg ved godt, hr. kardinal, at De og jeg også på det punkt ser meget

ens på tingene. Jeg tænker her på den katolske enhed, der besegles af Peters Stol. Kristendommen har oplevet to store skismer. Vi ved, at kristne fra alle lejre bærer ansvaret for dette. De er en af dem - og det er ikke en af Deres ringeste indsatser - der har helliget sig den storslåede økumeniske aktion, som - selv om vejen til målet endnu er fuld af hindringer - har gjort så bemærkelsesværdige fremskridt i de senere år. Måtte katolikkerne verden over, mens vi afventer yderligere skridt fremad på vejen i gensidig respekt og agtelse for brødrene, bevare deres enhed uantastet! Pave Paul IV har ved at ophøje Dem til kardinal givet Dem endnu større myndighed til at vogte en bygning, hvis grundsten er pavedømmet. Og i øvrigt har De jo fra barnsben af ønsket at indtræde i en orden, som netop blev stiftet for at forsvare paveværdigheden.

Hvis De vil undskylde, at en lægmand siger noget i denne forbindelse, er det faldet sådan, at jeg i en årrække - deriblandt også vanskelige år - havde lejlighed til at leve ved den hellige Stol. Jeg har på nært hold set pavedømmet, som man kalder det, i funktion. Hvor lidt ved de mennesker, som oftest blændet af det historiske ydre eller under indflydelse af, hvad de har læst, kritiserer eller drager pavedømmets effektivitet i tvivl, i grunden ikke om dets problemer og dets ansvarsfulde opgaver! I vort århundrede, hvor ordet »international« lyder overalt - men med så lidt effekt - er der, tør jeg nok sige, kun en eneste internationale organisation her på jorden, der fuldtud lever op til sit navn, og det er den katolske kirke. Jeg vil påstå, at kontinenter, racer, folkeslag, ja, alt hvad der på en frygtelig måde skiller mennesker ad, alt sammen nyder samme bevågenhed fra kirkens side. Det, der kan gøre mig virkelig bange, er, at netop de mennesker, der erklærer sig som de ivrigste tilhængere af den internationale tanke - og som i virkeligheden fører en forbitret kamp for nationalismen - undervurderer, udmærker, underminerer og med 117 kunstgreb søger at svække om ikke at udslutte den eneste internationale magt, som den ulykkelige menneskehed endnu har formået at bevare uskadt gennem 2000 år, og som i sit væsen er en magt, der hviler på idealet om broderlighed og fred.

Frankrig kan gælde som eksempel

Forholdene i vor verden stiller stadig større krav til denne magt. Jævnslidende med de gamle nationer har talrige nye opnået uafhængighed. Kristenheden i dag er ikke den samme som i går.

Og her er det, at vort eget ansvar - jeg mener vore egne præsters ansvar på alle trin inden for hierarkiet - har antaget dimensioner, som vi dårligt kan forestille os. Frankrig har jo gennem ti århundreder haft tid til at gøre sine erfaringer. Selv om det stadig søgte fornyelse, har det dog altid kunnet

rette op på det, der gik for vidt. Sådan er det ikke for de folkeslag, som først nu skal gøre disse erfaringer. Den store katolske folkefamilie, som er spredt over alle verdensdele, består af nationer, som, om jeg så må sige, ikke alle har nået den samme grad af modenhed. Men den tro, de riter og de leveregler, kirken lærer, er de samme for alle. Lad os lige tænke et øjeblik over, hvad det vil sige! Det siger noget om pavestolens væsentligste opgave og dens rolle i civilisationen. Men det får os også til at tænke på vort eget ansvar. For i den åndelige sammenhæng kan Frankrig tjene som eksempel. Det er dets ære, men også dets opgave.

Det 2. Vatikankoncil – hvor De var med som ekspert – var så meget mere påkrævet, som timen var inde til at tage højde for de vældige forandringer, verden var ved at gennemgå. »Der er ting i kirken, som ikke kan ændres,« skriver pater Congar, »og der er ting, som ustandselig skal reformeres.« Koncilteksterne er resultatet af en fælles indsats, hvor alle nuancer af de udtryk, der bruges, afspejler vidt forskellige pastorale erfaringer. De nuancer måtte man tage højde for, hvis Koncillets beslutninger skulle bevare deres universelle karakter. Men deraf kommer det også, at en hel del vanskeligheder har gjort sig gældende. Enhver vil gennemtrumfe sin egen udlægning og de ideer, han har gjort sig om kirkens fremtid, og tror som følge deraf, at han besidder den rette koncilånd. På den måde er en vis forvirring i opfattelserne og en vis splittelse af følelserne kommet til udtryk. Kan det være anderledes, når det drejer sig om universalitet? Men denne universalitet er det væsentlige, og alt, hvad der har med individualisme at gøre, må bøje sig. Den katolske enhed afhænger således for en betydelig del af enheden blandt franske katolikker. Det er en sandhed, hvis omfang man vel aldrig kan indse tilstrækkeligt. Ligesom hvert 25. år siden begyndelsen af det 14. århundrede vil også året 1975 være et »helligt år«, og forberedelsen til dette jubelår er allerede begyndt. Hvad er et »helligt år«? Det er en tradition, som kristendommen – i lighed med så meget andet – har overtaget. Den kalder katolikkerne til meditation og – det understreger jeg – til forsoning.

Ved slutningen af mit lange liv

Ved slutningen af et langt liv må man tilslutte sig, at jeg med alt, hvad jeg endnu har tilbage af kræfter – selvfølgelig på egne vegne – udtrykker ønsket om, at det hellige år, som snart begynder, må blive et forsoningens år for alle franske katolikker. Franskmand er stolte af deres frihed. Hver franskmand våger nøje over, at hans ideer bliver respekteret. Gudskelov for det! For hvem af os ville finde sig i at blive betragtet som en tøffelhelst? Men når talen er om hellige ting, så bøjer vi os alle for dem. Troende eller ikke-troende respekterer vi de værdier, vi betragter som væsentlige for vor

samvittighed, vort åndsliv og vor sjæl. Vi holder på, at de skal stå øverst på værdiskalaen i vor mekaniserede civilisation, som nok i så mange henseender er beundringsværdig, men som på den anden side også bærer en gift i sig. For næsten hundrede år siden – i 1885 – skrev Ernest Renan: »Lad os tage imod det gode, hvorfra det end kommer, og på hvilke betingelser det end tilbydes sig. Der er meget godt i vor verden, men der er dog ikke så meget af det, at man ustraffet kan være så krævende at gøre de enkelte til genstand for en undersøgelse af deres bevæggrunde til at gøre det gode. Lad os ikke berøve os selv ethvert nyttigt hjælpemiddel. Det gode hos den jævne mand, det gode i fællesskabet, det gode i akademisk forstand, det gode i kristen forstand, det gode under det gamle styre, det gode under et nyt styre, det gode i borgerlig forstand og det gode i kirkelig forstand, lad os tage imod det altsammen, og tro mig, der vil ikke være for meget af det, når menneskets samvittighed kommer til de hårde tider, den skal igennem.« Hvad ville Renan sige i dag?

Verdenssituationen er for alvorlig til, at katolikker på grund af indbyrdes stridigheder deler sig op i flere lejre. Alt, hvad der støder og chokerer, alt yderliggående af enhver art må på trods af nok så rene intentioner lukkes ude. Jeg er meget ked af de »belæringer«, katolikker fra hvilken lejr, det end måtte være, føler sig beføjet til at bibringe hinanden. Selvfølgelig er de alle i god tro, men netop i deres tro må de kun referere til kirken.

Det tilkommer kun kirken at udtale sig. Det er paven, bistået af bispesynoden, det tilkommer at holde roret på de vilde vover.

I hele Deres liv, i hele Deres virke og i hele Deres livsværk har De ikke gjort andet end at hævde disse sandheder, som omstændighederne gør det mere påkrævet at hævde end nogen sinde. Med Deres pen, gennem taler, fra prædikestolene, i forsamlingerne, det være sig religiøse eller på det verdslige plan, i radioen, og jeg ved ikke hvor, forkynder De uafsladeligt disse sandheder med den iver og ungdommelige begejstring, som alderen ikke har kunnet svække. De har altid gjort det og vil blive ved med at gøre det i respekt for den enkeltes samvittighed, kun med den ene bekymring ikke at besejre, men at overbevise, – og det er den sande sejr.

Vi lever i en verden, som udnytter de materielle goder i stadig højere grad, – og som har gjort mirakler ved det. En virksomhed som Deres er lige så nødvendig for menneskeheden intellektuelle og moralske ligevægt, som stjernerne er det, for at man skal kunne følge en vanskelig vej om natten. I vort Selskab, hvor så mange videnskabelige retninger er repræsenteret, er det Dem, der vil minde os om, at den fortid, vi hidrører fra, og den fremtid, vi giver videre, begge udspringer af den ufattelige evighed.

Jeg byder Dem velkommen, hr. kardinal!

Wladimir d'Ormesson

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 65 88
Kaffe og kolonial en gros

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys – Kraft – Oliefy
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murøremestre
Amaliegade 16 A – Horsens
Telefon 62 19 20

EBM

ENGLESK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Valther

HORSENS

Poul

HENRIKSEN

Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Rådhusstrøget, Vejle

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger...

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 26 – 82 11 26
Kartofler – Frugt – Grøntsager
Konserves – Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon *82 81 31

R. Schullk

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg

Telefon 12 02 14

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød

Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 58

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

HANDELSBANKEN
-altid med i billedet-

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsagade 4, Kolding

Telefon 52 06 93

INDVIELSE AF SKT. VILHELMS HUS I HILLERØD

Af Inger Petersen

I mere end en menneskealder har Skt. Vilhelms menighed ønsket sig en »rigtig« kirke. Mange projekter er blevet udarbejdet i årenes løb, men på grund af forskellige forhold har det ikke været muligt at rejse den katolske Skt. Vilhelms kirke.

Derimod kunne vi fra marts 1972, mod et beskedent vederlag, låne den kirke, som ligger på Hillerøds største kirkegård, hver lørdag og søndag, en kirke, som nu kun sjældent bruges til begravelser.

Tanken er opstået hos generalvikar *Lars Messerschmidt*, som var sognepræst i Hillerød fra 1966-68, og den nuværende sognepræst, *Per Waagø* O.M.I. udfører hver lørdag eftermiddag det kunststykke at flytte det transportable alter fra ligkapellet ind i kirken, dække det med en dug og smykke det med lys og de mest udsøgte blomster, man kan tænke sig. Hverdagsmesserne blev efter aftale holdt i huset på Godthåbsvej 24, som siden 1942 har fungeret som præstebolig og i de fleste af årene som kapel.

På grund af tilflytningen er menigheden vokset og dermed også det antal børn, som skal modtage religionsundervisning – efter 5 dages ugens indførelse lørdag formiddag.

Bispedømmet besluttede derfor sidste år at omdanne huset til en velegnet ramme om menighedens hverdagsaktiviteter og at opføre et lille typehus til præstebolig, som var færdigt ved juletid.

Ombygningen af menighedshuset var mere kompliceret, bl.a. fordi den for en stor del blev udført som frivilligt arbejde af medlemmer af menigheden.

Lørdag den 2. marts var det så færdigt, at biskop *Martensen* kunne indvie det om eftermiddagen ved en festlig reception. Menighedsrådets formand, bankfuldmægtig *Finn Stouge*, bød velkommen til alle og takkede særlig dem, der havde hjulpet frivilligt med håndværksarbejdet. Efter den egentlige indvielse af menighedshuset og præstebolig talte biskop *Martensen*, som specielt glædede sig over, at 5 af folkekirkenes præster var til stede. Biskoppen forstod godt, at der kunne være skuffelse over, at menigheden stadig ikke fik sin kirke, men pegede på, at der næppe i de næste ti år ville blive opført nogen nye kirker, fordi man overalt nu anså menighedslokaler for vigtigere.

Der var derfor grund til at ønske til lykke med det fine resultat.

Efter receptionen fejrede man messen i Østergade, hvor biskoppen prædikede. Næste dag, søndag formiddag, udtalte pastor *Waagø* ønsket om, at menigheden ville føle Skt. Vilhelms Hus som et hjem, og at mange ville finde vej op på første sal til det smukke lille huskapel, som indbyder til bøn.

Skal man dømme efter de planlagte aktiviteter i den nærmeste tid, vil der i fremtiden blive meget liv i *Skt. Vilhelms Hus på Godthåbsvej 24 i Hillerød*.

Hvis tilflytningen og dermed menighedens vækst fortsætter som hidtil, vil rammerne imidlertid i løbet af få år igen blive for små, og så vågner igen drømmen om egen kirke og egne menighedslokaler under samme tag. Den har i det sidste par år fået ny næring, fordi menigheden ofte har været indbudt til at deltage i forskellige arrangementer i den nye Præstevangskirke. – Vi er taknemmelige for her at have mødt et frugtbart miljø, som kan opstå, hvor kirke og menighedslokaler hører sammen.

Indtil videre holdes søndagsmessen altså lørdag kl. 17 og søndag kl. 10 i kirken Østergade 7 i Hillerød.

NYT FRA SYDAMERIKA

SAO PAULO, BRASILIEN

O Sao Paulo, den ugentlige avis fra ærkebispedømmet her, skrev en leder om forholdet Kirke-Stat siden militærkuppet i Brasilien i 1964 og udtrykte håb om, at det måtte bedres under general *Ernesto Geisel*, som man regner med vil overtage præsidentembedet den 15. marts i år.

General *Geisel* – den første ikke-katolik, der nogen sinde er blevet præsident i Brasilien – blev valgt af det militært kontrollerede valgkollegium, dannet af repræsentanter fra de federale og lovgivende forsamlinger.

»Ingen kan benægte, hvad der er åbentbart: forholdet mellem kirken og staten har nået et lavpunkt,« skrev bispedømmets ugentlige avis. »I løbet af de sidste to år har divergerende synspunkter og de konflikter, som omsider har nået offentligheden, forværret forholdet mellem civile og religiøse kredse.«

»Forbudet mod, at nogle missionærer kom ind i landet, fængsling og udvisning af præster og ledere blandt lægfolket . . . konflikterne mellem (regeringens) Nationale stiftelse for Indianere og (kirken) Missionsråd for Indfødte har bidraget til konflikten,« sagde avisen.

Den brasilianske bispekonference er i stigende grad blevet kritisk over for regeringens politik og undertrykkelse. Ærkebiskop Helder Camara af Olinda og Recife er den mest udtalte kritiker af regimet fra kirkens side.

I den ledende artikel stod der:

»Inden for de sidste 10 år har situationen i Brasilien bedret sig mærkbart. De af os, som oplevede smerten og angsten i 1963 i et land, der var på vej til økonomisk, politisk og socialt kaos, er taknemmelige for at være vendt tilbage til udvikling, renselsen af det politiske liv og fred i samfundet.«

Selv om Sao Paulo har udtalt sig kritisk om »uorden, ødelæggelse og kaos« i landet under den tidligere præsident Joao Goulart, skrev den: »Man har ikke skyet overdreven brug af autoritære midler.« Måned efter måned har regeringen gennemført bestemmelser, som – skønt de hjalp regeringen til at slå hårdt til over for underminerende grupper – samtidig »kvalte ethvert berettiget håb om medbestemmelse, frihed og selvstændighed,« skrev ugeavisen.

Ærkebispedømmets avis tilføjer, at folkets politiske medbestemmelse nu er minimal og har resulteret i »mistillid og ligegyldighed over for lederne, hvis ret til at regere ingen accepterer«.

I den ledende artikel står der, at valget af en lutheraner til præsidentembedet betragtes »med sympati« af den katolske kirke, fordi de to religiøse fællesskaber lever i »fuld økumenisk forståelse«.

»Kirken beder ikke om nogen privilegier. Den beder kun om respekt for sine rettigheder – retten til den fulde udvikling af alle menneskelige muligheder, retten til at dømme ud fra evangeliet og til fuldtud at deltage i livet i Brasilien, retten til at evangelisere, til med alle lovlige midler at forkynde Kristi budskab i fuld frihed,« står der i den ledende artikel.

Ugeavisen har et oplag på 15.000 og afspejler som regel kardinalen af Sao Paulo, Evaristo Arns, meninger, ligesom den afspejler den brasilianske bispekonferences politik i nationale anliggender. (N.C.)

LA PAZ, BOLIVIA

Biskopperne i Bolivia ventede mindre end en uge med at rette endnu en skarp kritik mod den bolivianske regerings økonomiske politik og dens hårdhændede metoder over for uro i landet.

Den bolivianske bispekonference bad regeringen om at trække den 100-procents prisstigning tilbage, som den for nylig bekendtgjorde, og om at holde op med at betegne enhver med en afvigende mening som »ekstremist og nedbryder«.

Biskopperne bad i deres erklæring re-

geringen om at hjælpe de familier, som er blevet »ramt af tabet af nære slægtninge under de seneste dages sørgelige begivenheder«.

Uroen i landet var et resultat af de prisstigninger, som regeringen havde indført for at forhindre udsugning af madvarer fra Bolivia til nabolande, hvor priserne er højere.

Bolivia blev ramt af en række strejker som følge af de prisstigninger, der blev vedtaget den 21. januar. Arbejdsledere har kritiseret regeringen for dette såvel som for de små lønstigninger, der blev forordnet for at opveje prisstigningerne.

I Cochabambadalen, 150 km sydøst for La Paz, angreb tropper ubevæbnede bønder, som barrikaderede tre landeveje. Regeringen rapporterede, at 13 bønder var blevet dræbt.

Præsident Hugo Banzer Suarez har kaldt de oprørske bønder »venstrestremister« og har givet de bønder, som har været loyale over for ham selv, fuldmagt til at »dræbe den første kommunistagitor, som betræder en farm«.

Præsident Banzer er desuden blevet angrebet af den bolivianske kommission for retfærdighed og fred, en fremstående menneskerettighedsgruppe, som tæller mange katolske gejstlige og lægmænd blandt sine medlemmer.

»Ifølge øjenvidner« erklærede gruppen i et åbent brev til Banzer, skulle antallet af »dræbte bønder i Cochabambadalen nærme sig 100«. »Enhver massakre er umenneskelig, men den er så meget smerteligere, når den er rettet mod vort eget lands forarmede bønder.«

Ifølge visse beretninger er smugling af varer til nabolande et af de større erhverv i Bolivia. 600.000 mennesker lever af det.

I den første erklæring fra biskopperne, som blev offentliggjort den 24. januar kort efter bekendtgørelsen af prisstigningerne, betegnede regeringen som korrupt og uvirksom over for den økonomiske nød i landet. »Storsvindler og organiseret smugling er institutionaliseret,« sagde de.

Præsident Banzer har været ved magten siden august 1971. Som oberst i hæren styrkede han sammen med nogle unge officerer og en sammenslutning af højreorienterede og midt-venstreorienterede den 10 måneder gamle regering under ledelse af general Juan José Torres Gonzalez, en venstreorienteret nationalist.

Præsident Banzer har stået over for en række kriser, siden han kom til magten, og han har generelt givet venstreorienterede agitatorer skylden for uro. Ved den seneste uro erklærede han, at han afslørede en international kommunistisk sammensværgelse, som skulle gøre Bolivia til midtpunkt for en underminering af Sydamerika.

(N.C.)

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

N. Juel Pedersen A/S

Gjarmestre
Ramsherrød 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Høveddammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

Mogens Larsen

Ramsherrød 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landsretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Brdr. ZØLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.
Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 –
Telefon 15 23 03

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro – Telefon (08) 52 15 44

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ
Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

LÆSER- BREVE

*Til Katolsk Forum's
redaktion, København!*

Tak fordi De giver plads for vore forskellige meninger. De ville blive forbauset, hvis De så den stab af takkeskrivelser, jeg har fået i anledning af diskussionen, adskillige fra vore præster, og mange fra gamle soldater, helt fra Canada og andre lande, så jeg står altså ikke helt ene med min mening.

Med venlig hilsen

Deres
Else Knudsen

Tillad mig et par afsluttende ord, som svar til hr. Verner Nielsen og fru Cyron.

Jeg elsker ikke krig, og vil nødtigt se mine tre drenge i krig, men det var jo overhovedet ikke *dét*, sagen drejede sig om.

Bent Lange angreb militærtjenesten for at ødelægge vore unge mænds moral, og det var *dét*, jeg svarede på. Vore soldater får lært at forsvare hustruer, børn og fædreland, og hvis det er *dét*, hr. V. N. kalder »kun« materielle goder, så er vi bunduenige.

Mener hr. V. N., at de militærnægtere, der øver hærværk eller sætter ild på deres kaserner, har højere moral end vore rigtige soldater?

Jeg har aldrig sagt, at paven er *Gud* selv, men vi konvertitter lærte for 50 år siden, at paven er Guds stedfortræder her på jorden, og så længe, der er så meget katolik i mig, at jeg anerkender det, vil jeg ikke se paven betegnet som en marionet, der får stukket et manuskript i hånden, som han så plaprer af.

Angående fri abort: Er det ikke ulogisk at sanktionere overlagt mord på forsvarelseløse børn, uden at lade sig ophidse synderlig over det, og så samtidig angribe militæret.

Nej, fru Cyrons angreb er det for håbløst at svare på.

Else Knudsen, Svendborg

**REPLIK TIL
PATER H. v. SCHAİK**

Jeg har *ikke* søgt at gå uden om kirkens autoriteter. Jeg nævnte problemet på synoden og har fremsat forslag siden. For over et år siden fremsatte jeg konkrete forslag til pastoralrådet, men sagen kom alligevel ikke frem på mødet på Amager. Det hed sig, at ledelsen ville sende mig et svar, men det kom ikke. Så gentog jeg det i god tid til næsten alle pastoralrådsmedlemmer, så man var nødt til at tage sagen op. Der kom intet svar til mig, men fra en deltager i mødet fik jeg at vide, at jesuitterne ønskede at beholde bladet deres tid ud – mindst. Jeg indrømmer, at pater Roos har sagt noget andet til mig, men øjensynlig ikke til pastoralrådet.

Med hensyn til mit forslag har det altid været på 12 sider, og af disse kunne man have stafagefarve på 6. Pladsen til tekst vil da være lidt større end i K.F., og med annoncer kan det gøres større – 16 sider eller flere. Det ville være interessant at få lov til at se nærmere på K.F.s regnskab.

Min idé var ikke at lave et »Catholica« i endnu et format. »Catholica« er en god publikation, men den skal ikke have konkurrenter. Den er for folk med højere uddannelse, og »Lumen« er for teologer – glimrende, men det er den jævne mand, som har min interesse – derfor »magasin-format« etc. Om dette kan lade sig gøre med den nuværende redaktion? Tilsyneladende er det umuligt. Det hævdes jo, at der ikke er de nødvendige pastorale kræfter. Dette får dog ikke mig til at mene, at situationen er håbløs, omend den er særdeles vanskelig.

Der er for resten en indvending mere: »Der er folk, som samler årgange af K.F. og lader dem indbinde.« Så kan de jo stå på hylden som interessante bøger. Det lyder smukt, men hvor mange mon der er af dem, og for resten bliver det nogle særdeles dyre bøger. Det forekommer mig ikke rimeligt at ofre så mange tusinder af kroner på at imødekomme disse ønsker.

Nå, men jeg er jo også kun

pastor *W. Vick*

Catholica er ophørt at udkomme. v. S.

BISPEDØMMETS VALFARTER TIL ROM I DET HELLIGE ÅR

Lige fra år 1300 har pilgrimme fra hele verden valfartet til Rom i de hellige år. Valfarterne foregik til fods og havde karakter af bodsvandringer. I det hellige år 1975 har vort bispedømme planlagt ialt 4 valfarter, nemlig en påskevalfart, en pinsevalfart, en nordisk bispevalfart i begyndelsen af sommerferien og en sommervalfart for dem, der først har ferie lidt senere.

I Nordisk Bispevalfart vil så vidt muligt alle Nordens biskopper deltage. Men alle valfarter vil i øvrigt være åbne for nordisk deltagelse. Bispedømmet har betroet det tekniske arrangement til det katolske rejsebureau Steno Rejser. Den

religiøse tilrettelægning vil fremgå af et samarbejde mellem de nationale komiteer for det hellige år i de 5 nordiske lande.

Selv om rejsen i dag foregår med moderne jet-fly eller tog og der også vil blive mere turistprægede tilbud til interesserede, er der dog først og fremmest tale om en rigtig valfart til apostlenes grave, til moderkirken i Rom og til et møde med trosfæller fra verdens øvrige bispedømmer. Vi vil give udtryk for vort fælles ønske overfor Gud om fornyelse i vort forhold til ham og vore medmennesker, og vi vil bekræfte enheden mellem os i vor tro og vort fællesskab med alle mennesker af god vilje.

På grund af den store tilstrømning til Rom i det hellige år er det nødvendigt at planlægge disse valfarter i meget god tid. Der skal reserveres det nødvendige antal fly og hotelværelser og bustransport i Rom. Det er allerede lykkedes Steno Rejser at sikre sig en del gode, billige hotelværelser. For de unge vil der blive ordnet en særlig billig indkvartering på Nordisk Bispevalfart. Men alt afhænger naturligvis af, hvor mange pilgrimme, der vil deltage.

Derfor beder vi alle interesserede om at udfylde den ikke-bindende forhåndstilmelding. Ifølge sagens natur må deltagertallet på de forskellige valfarter begrænses. En forhåndstilmelding vil give Dem forhåndsret til deltagelse og til de bedste og billigste hotelværelser.

Det vil derfor være i Deres egen interesse at indsende denne forhåndstilmelding *snarest muligt og senest 15. april til Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 København S.*

Flere skemaer til forhåndstilmelding er fremlagt i kirkerne og kan fås hos sognepræsterne og i vore skoler og øvrige institutioner.

Brochure med nærmere program og bestemmelser for bindende tilmelding vil blive udsendt i maj.

*Arbejdsgruppen
for det hellige år*

Orienterende (ikke bindende) tilmelding til

PILGRIMSREJSER TIL ROM I DET HELLIGE ÅR 1975

(Arranger: STENO REJSER i samarbejde med BISPEDØMMET KØBENHAVN)

Periode i 1975	Rejsemåde	Ca. priser i danske kr. Hotelkategorier			Bemærkninger	Sæt x for Hotelkategori			Sæt x for fly eller tog	
		A	B	C		A	B	C	Fly	Tog
22/3-31/3	Fly	1000/1100	1100/1300	1300/1500	Påske - 10 dg. i Rom					
17/5-24/5	Fly	800/950	950/1100	1100/1200	Pinse - 8 dg. i Rom					
23/6-30/6	Fly	800/950	950/1100	1100/1200	8 dg. i Rom					
23/6-7/7 Med tog: 22/6-8/7	Fly eller Tog	1100/1300	1300/1450	1450/1800	Nordisk Bispevalfart	10 dg. i Rom + 4 dg. i Assisi				
					eller	7 dg. i Rom + 4 dg. Firenze + 3 dg. i Assisi				
					eller	7 dg. i Rom + 7 dg. i Sorrento				
7/7-21/7	Fly	1100/1300	1300/1450	1450/1800	Sommervalfart	10 dg. i Rom + 4 dg. i Assisi				
					eller	7 dg. i Rom + 4 dg. i Firenze + 3 dg. i Assisi				
					eller	7 dg. i Rom + 7 dg. i Sorrento				

NB! En billigere ungdomsindkvartering i forbindelse med NORDISK BISPEVALFART vil blive arrangeret!

Hvis De er interesseret, bedes De venligst også sætte x her →

JA - vi er personer, der er interesserede i at deltage i valfarten og ønsker program tilsendt, når det foreligger i maj 1974.

Navn
Gade/Vej
Postnummer - By
Telefon

↑ ↑ ↑ ↑ ↑
Sæt x i disse kolonner for valg af hotelkategori og rejsemåde

Denne ikke bindende tilmelding bedes senest den 15. april 1974 sendt til:
STENO REJSER
Holmbladsgade 11, 2300 København S
(Medl. af Danm. Rejsebureauforening)
Telefon (01-27) AS 23 12

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 31. august 1974

8 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1380,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 1050,-

Valfartspræst: Pater G. GOMMANS

Læge, sygeplejersker, samaritater medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

Påske i Rom: 9/4-16/4 - fly - Casa Pallotti - Pris kr. 1145,-

Rejseleder: Annie Rastrup

Kunstrejse til Firenze: 8 dg. - fly - Pris kr. 1095,- (forhør bureauet om nøjagtige data. Rejsen afgår i første halvdel af maj)

Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi

Forår i Rom: 31/5-14/6 - fly - Pension Monaco - Pris kr. 945,-

Rejseleder: Pater Josef Völk

Sommer i Rom: 24/6-8/7 - fly - Casa Pallotti - Pris kr. 1395,-

Rejseleder: Annie Rastrup

»Kulturperler« (Rom, Firenze, Assisi): 23/9-7/10 - fly - Pris kr. 1550,-

Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - fly - Pris kr. 1195,-

Rejseleder: Annie Rastrup

Vi har afrejse til Rom hver uge

Holmbladsgade 11
Dk - 2300 København S
Telf. (01-27) Asta 2312

BORNHOLM

Ferieophold tilbydes i smukke og rolige omgivelser i den katolske præstegaard i Aakirkeby. -

3 gode dobbeltværelser, - et enkelt værelse, 2 køkkener og opholdsstue er til rådighed, - ligesom stor have. -

Pris pr. uge: Dobbeltværelse kr. 300.-

Enkeltværelse kr. 150.-

Henvendelse til Menighedsraadets formand: E. Frandsen, Kannikeengen 24.

3720 Aakirkeby. Bornholm.

Tlf. (03) 97 42 95, bedst kl. 18-19. -

FERIEOPHOLD I JYLLAND

tilbydes i rolige, smukke omgivelser i St. Knuds Kloster, Kærby, pr. 8983 Gjerlev J.

2 dobbeltværelser: pris pr. uge pr. stk. kr. 350,00

2 enkeltværelser: pris pr. uge pr. stk. kr. 175,00

Alle priser er med morgenmad

Opholdsstue samt stor have er til rådighed for alle

Klostret er nyrestaureret fra A til Z

25 km til meget fin badestrand

Bestilling modtages skriftligt eller på telefon (06) 47 44 90

FRITID FOR ALLE!

En af følgerne af velstandsstigningen i det danske samfund er, at vi får mere og mere fritid. Heldigvis har vi også fået mere og mere mulighed for at udnytte fritiden til at dyrke aktive fritidsbeskæftigelser, hvad enten det nu er sport, eller det er de mere stille sysler.

Hvis De tænker Dem om et øjeblik, vil De blive klar over, at næsten alle fritidsområder forudsætter, at man kan se, og øget fritid betyder derfor øgede problemer for blinde.

I erkendelse heraf har Dansk Blinde-samfund sat en lang række fritidstilbud i gang, hvor man tager de nødvendige hensyn til det manglende syn.

Lovgivningen rummer heldigvis mange muligheder for at støtte disse fritidsaktiviteter, men alligevel må der private midler til. Disse midler skaffer vi gennem *Solgiveindsamlingen giro nr. 337.*

NYHED

L. Birkedal Husum

HEROLDEN III

religiøse digte

Det aktuelle dåbssyn

PRIS KR. 25

Fås i enhver boghandel

Lysestøberen

Alle slags alterlys

Hånddyppede lys i 37 farver

Kirkegårdslys og lys til alle formål og efter opgave

and. theol. E. B. Rasmussen

Helgesvej 15-17, København F

Telf. G0dthåb 7245

Leverandør til katolske kirker og institutioner

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg

Telefon (06) 12 13 11

Brdr. MEYER

Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester

PER MEYER

P. Skramgade 27

Byen 7920 - 94 33 66

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 31/3: 5. Søndag i Fasten: Es. 43,16-21. - Salme 125 (126), 1-2ab. 2cd-3. 4-5. 6. (R: 3). - Fil. 3,8-14. - Joh. 8,1-11.

Følgende 2 tekster kan læses på en hvilken som helst dag i denne uge: 2. Kong. 4,18b-21. 32-37. - Joh. 11,1-45.

Mandag d. 1/4: Dan. (findes i den danske bibel som »tilføjelse« I til Daniels bog): 13.41c-62: I hine dage dømte mængden Susanna til døden . . . (Teksten findes også i Latinsk-dansk Messebog side 242-245). - Joh. 8,12-20.

Tirsdag d. 2/4: 4. Mos. 21,4-9. - Joh. 8,21-30.

Onsdag d. 3/4: Dan. 3,14-20. 24-25. 28. - Joh. 8,31-42.

Torsdag d. 4/4: 1 Mos. 17,3-9. - Joh. 8,51-59.

Fredag d. 5/4: Jer. 20,10-13. - Joh. 10,31-42.

Lørdag d. 6/4: Ezek. 37,21-28. - Joh. 11,45-57.

Søndag d. 7/4: PALMESØNDAG: Efter grenenes indvielse: Evang.: Lk. 19,28-40. - I Messen: Es. 50,4-7. - Salme 21 (22), 8-9. 17-18a. 19-20. 23-24. (R: 2a). - Fil. 2,6-11. - Lk. 22,14-23,56 (eller Lk. 23,1-49).

Mandag d. 8/4: Es. 42,1-7. - Joh. 12,1-11.

Tirsdag d. 9/4: Es. 49,1-6. - Joh. 13,21-33.

Onsdag d. 10/4: Es. 50,4-9a. - Mt. 26,14-25.

Torsdag d. 11/4: SKÆRTORS DAG: I Aftenmessen: 2. Mos. 12,1-8. 11-14. - Salme 115 (116), 12-13. 15-16bc. 17-

18. - R: Velsignelsens kalk er samfund med Kristi blod (jfr. 1. Kor. 10,16). - 1. Kor. 11,23-26. - Joh. 13,1-15.

Fredag d. 12/4: LANGFREDAG: Es. 52,13-53,12. - Salme 30 (31), 2 og 6. 12-13. 15-16. 17 og 25. (R: Lk. 23,46). - Hebr. 4,14-16; 5,7-9. - Joh. 18,1-19,42.

Lørdag d. 13/4: PÅSKELØRDAG: Ingen messe.

Søndag d. 14/4: PÅSKEVIGILIEN: Af de angivne 7 læsninger fra Det gamle Testamente kan der udvælges mindst 3; dog må den 3. læsning (2. Mos. 14,15-15,1) aldrig bortfalde.

1. læsning: 1. Mos. 1,1-2,2 (eller: 1,1. 26-31a). - Salme 32 (33), 4-7. 12-13. 20 og 22. (R: 5b).

2. læsning: 1. Mos. 22,1-18 (eller: 22,1-2. 9a. 10-13. 15-18). - Salme 15 (16), 5 og 8, 9-11. (R: 1).

3. læsning: 2. Mos. 14,15-15,1. - Salme 2. Mos. 15,1-6. 17-18. (R: 1a).

4. læsning: Es. 54,5-14. - Salme 29 (30), 2 og 4-6. 11. 12a. 13b. (R: 2a).

5. læsning: Es. 55,1-11. - Salme Es. 12, 2-3. 4b-6. (R: 3).

6. læsning: Bar. 3,9-15. 31-4,4. - Salme 18 (19), 8-11. (R: Joh. 6,69).

7. læsning: Ezek. 36,16-28. - Salme 41 (42), 3. 5bcd; 42 (43), 3-4. (R: Salme 41 (42), 2).

Epistel: Rom. 6,3-11. - Salme 117 (118), 1-2. 16ab-17. 22-23. (R: Alleluja, alleluja, alleluja). - Evang.: Lk. 24, 1-12.

PÅSKEDAG: Ap. g. 10,34a. 37-43. - Salme 117 (118) som ovenfor. (R: 24 eller Alleluja). - Kol. 3,1-4 (eller: 1. Kor. 5,6b-8). - Joh. 20,1-9 (eller: Lk. 24,1-12). - I en evt. aftenmesse: Luk. 24,13-35.

Mandag d. 15/4: 2. PÅSKEDAG: Ap. g. 2,14. 22-32. - Salme 15 (16), 1-2a og 5. 7-11. (R: 1 eller: Alleluja). - Mt. 28,8-15.

Tirsdag d. 16/4: Ap. g. 2,36-41. - Joh. 20,11-18.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 31/3: 5. Søndag i Fasten. - *Judica*. - (Hebd. I).

Mandag d. 1/4: Ferialdag.

Tirsdag d. 2/4: Ferialdag. - Som ihukommelse af S. Frans af Paula kan dennes kirkebøn læses i st. f. ferialdagens.

Onsdag d. 3/4: Ferialdag.

Torsdag d. 4/4: Ferialdag. - S. Isidors kirkebøn kan læses i st. f. ferialdagens.

Fredag d. 5/4: Ferialdag. - S. Vincens Ferrers kirkebøn kan læses i st. f. ferialdagens.

Lørdag d. 6/4: Ferialdag.

Søndag d. 7/4: PALMESØNDAG (rød). - Tiden for modtagelsen af Påskekomunionen begynder. - (Hebd. II).

Mandag d. 8/4: Ferialdag.

Tirsdag d. 9/4: Ferialdag.

Onsdag d. 10/4: Ferialdag.

Torsdag d. 11/4: SKÆRTORS DAG.

Fredag d. 12/4: LANGFREDAG. - Faste- og abstinensdag. - *Langfredagskollekt*.

Lørdag d. 13/4: PÅSKELØRDAG.

Søndag d. 14/4: 1. PÅSKEDAG.

Mandag d. 15/4: 2. PÅSKEDAG.

Tirsdag d. 16/4: Oktavdag.

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårds Tværvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle

Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding

Telefon 52 32 10

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenør
Ingeniør - Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85

Vejle - Telefon *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

FORSTANDER/-INDE

Til det katolske plejehjem SKT. ANNÆ HJEM, Skipper Clements Allé 13, København S. 2300, søges snarest og senest den 1. juni 1974 en

LEDER/ADMINISTRATOR

Plejehjemmet er nyindrettet til 26 beboere, som væsentlig tilhører den romersk-katolske kirke, og der forventes, at ansøgeren kan drive plejehjemmet i en kristen ånd.

Ansøgeren skal helst være sygepleje- eller diakon-uddannet med administrativ erfaring og godt kendskab til sociallovgivningen.

Der lægges stor vægt på, at plejehjemmet fortsat kan drives i en god atmosfære, og at den hidtidige hjemlige ånd bevares.

Der er ikke forbundet tjenestebolig med stillingen.

Løn i overensstemmelse med ansøgerens organisations løntarif.

Skriftlig ansøgning med referencer eller anbefalinger til bestyrelsens formand Svend Toft Christensen, Peter Bangsvej 95, 2., 2000 F.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Keare Oeorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1826 København V,
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspriis kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

FAMILY LIFE

Familieliv eller »Family Life« er en stramning og udvidelse af den engelske instruktør Ken Loach's TV-spil »Det splittede sind«, som under protester blev vist her i landet i foråret 1968. Vi følger den unge pige Jannice fra hun som en usikker teenager søger at finde sig selv, til hun nogle år senere opgives af lægerne som håbløst skizofren. Hvad er der sket med pigen på det par år? Hvad er det for kræfter, der splitter og vrider et ungt menneske til ukendelighed? Filmen giver ikke noget endeligt svar på det komplicerede problem. Et sådant findes vel heller ikke. Alligevel formår filmen ved sit nuancerede spil og den veldokumenterede sygehistorie at give os et indblik i sygdommens sociale årsag.

Familieliv

Jannice var sådan et ordentligt og artigt barn, beretter hendes mor. Hun har altid vidst, hvad der var godt for pigen, og derfor ikke tøvet med at gennemføre »det rigtige«. Faderen er lagerarbejder og har altid passet sit arbejde meget nøje. Begge forældre står helt uforstående overfor Jannices forsøg på at blive en selvstændig person. Har de ikke altid gjort deres bedste for børnene? Og nu får de ikke andet end problemer og utaknemmelighed igen?

Den første store konflikt opstår, da Jannice bliver gravid. Helt spontant reagerer pigen med, at fosteret jo er en del af hende selv, og at man derfor ikke kan slå det ihjel. Moderen gennemtrumfer en abort og bagefter bebrejder hun Jannice hendes uansvarlige opførsel. Da faderen vil snakke med om abort, får han at vide, at det ord ikke må siges i huset, for de er vel kristne. Uden at hun selv er i stand til at se det, har følelserne helt kørt rundt med familiens magtcenterum, moderen. Alle bliver forkvalede i det miljø, men værst går det ud over Jannice. Hun split-

tes i to personer, den gode og den onde, og bliver en slags tilskuer til kampen mellem de to personer i sig selv.

Syndebug

Når det kører skævt i en familie, er det næppe en enkelt person, der er årsag til alle problemerne. Det er forholdet mellem personerne, der bliver afgørende for, hvorledes den enkelte kan udfolde og udvikle sig. Det særlige ved en syg familie er ikke dens problemer, det har alle, men at problemerne eller ondskaben tillægges en enkelt person, en syndebug. Det foregår ikke bevidst, og personerne kan ikke selv se de grundlæggende følelsesmæssige konflikter, der præger deres familieliv.

Det er helt afgørende, om man betragter psykiske sygdomme som opstået ved det sociale samspil, eller som en uheldig ændring i arveanlæg eller kemiske processer. I det første tilfælde er det klart, at man ikke kan nøjes med at behandle den, der af de andre er udråbt til at være syg. Hele familien må drages med ind i behandlingen. Det første sted, Jannice indlægges, bygger på denne holdning. Hun ser ud til at få noget ud af samtalerne med de andre indlagte, men forældrene har svært ved at gå ind i et samarbejde. De regnede med at kunne slippe af med problemet ved at lade Jannice indlægges og støder herved mod en af grundtankerne i behandlingen: Der accepteres ikke syndebugke. Trods de gode resultater lukkes afdelingen. Det mere end antydes, at den unge læge udrenses på grund af sine behandlingsmetoder, der er inspireret af den engelske psykiater Laing.

Den traditionelle psykiatri

Næste gang Jannice bliver et problem for sine forældre, indlægges hun på en traditionel psykiatrisk afdeling. Her spørger man ikke patienterne om, hvad

de vil. Jannice er således ikke sluppet af med sine formyndere, – moderen er bare erstattet af de hvide kitler. Ethvert problem besvares med en sløvende pille eller en beroligende sprøjte. Her ser vi så den anden opfattelse af psykisk sygdom i praksis.

Filmens sidste scene viser pinligt klart forskellen i de to opfattelser. Jannice vises frem for de studerende af overlægen. Hun sidder tavs og indadvendt, mens lægen beskriver hendes tilfælde. Var hun blot en organisme, hvor der var gået kludder i de kemiske processer, kunne det vel forsvares. Men betragter man hende som et offer for de psykiske konflikter fra familielivet, bliver det oprørende og nedværdigende at behandle hende som objekt. Lægen siger filmens sidste replik: »Er der nogen spørgsmål?«

Skyld eller arvesynd

Instruktøren får i hvert fald stillet nogle præcise spørgsmål til den traditionelle opfattelse og behandling af psykisk syge. Spillet er nuanceret og overbevisende hele vejen igennem. Selv den heks til en mor er skildret, så man får medlidenhed med hende. For i en vis forstand er også Jannice's forældre ofre for kræfter, de ikke kan stå imod. I sidste instans er det samfundssystemet, der spolerer menneskenes udfoldelse og trivsel. Men det kan man jo ikke bebrejde den enkelte, ligesom det vil være urimeligt at tillægge enten Jannice eller hendes forældre skylden for problemerne. Det er lige som med arvesynden. Vi lider alle under den uden selv at være skyldige.

»Family Life« er en overskuelig og helstøbt sammenfatning af de sidste års debat om anti-psykiatri og sindssygdom. Samtidig er den et rigt menneskeligt dokument om vores gensidige afhængighed.

Jakob Frandsen

8/1974

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

LIVETS TRIUMF

Døden er livets egentlige problem. Den hører med til menneskets tilværelse. Dets eksistens er en løben hen imod døden. Der er ikke vokset nogen urt mod døden. Det tidsbegreb, vi mennesker regner med, er betinget af den kendsgerning, at vort liv biologisk set går sin opløsning i møde. Derfor har englenerne et andet tidsbegreb, da deres eksistens ikke er bundet til stoffet. Grækerne trøstede sig med sjælens udødelighed. Men hvad med vort legeme? Thomas Aquinas har ret, når han siger, at vor fornuft ikke kan føre et bevis på legemets opstandelse. Menneskeligt set er alt forbi med døden. Det Gamle Testamente har udtrykt denne sandhed i ikke så få tekster. Simone Weil har ret, når hun regner Jesu ord: »Min Gud, hvorfor har du forladt mig?« blandt de tekster, hvorved evangelierne adskiller sig helt fra andre religiøse tekster. På dette punkt ligner Jesu død vor egen død.

Døden er en kendsgerning, næsten det eneste absolut sikre i vor verden, skønt vi holder denne sandhed nede i vor bevidsthed og tilslører den. Og alligevel er der noget i os, som ikke kan affinde sig med denne sandhed. Thomas Aquinas siger, at den tilstand mellem den legemlige død og kødets opstandelse, som de fleste teologer regner med, er en »unaturlig tilstand«. Mennesket er ikke nogen engel, som kun består af ånd. Mennesket er sammensat af en sjæl og et legeme. Legemet og dets sanser hører med til menneskets væsen.

Ingen menneskelig magt kan kalde en, som er virkelig død, tilbage til livet. Der er kun

én, som kan gøre det: Gud, »som gør de døde levende og nævner det, der ikke er, som om det var« (Rom. 4,17). Det er jo det mest fantastiske, det mest utrolige, som kristendommen bragte ind i verden: troen på kødets opstandelse. De ord, som Jesus siger til Marta: »Jeg er opstandelsen og livet« (Jo. 11,25), hører til de mest provokerende udsagn, Jesus er kommet med. Dødens triumf er forvandlet til livets triumf. Gud har opvakt Jesus fra Nazaret fra de døde. Og i Ham har vi forjættelsen om vor egen opstandelse. Det var den »nyhedsoplevelse«, som prægede og formede de første kristne og gav dem den kraft, som overvandt al pessimisme. I Jesu hele livsholdning har vi et bevis på, at kærligheden er stærk som døden, ja stærkere end døden. Dette er påskens egentlige budskab. Livets konge lever, skønt han døde.

Påske er den skønneste og største af alle kristne fester. Vi har alle del i dette påskemysterium, da vi ved dåben og eukaristien er føjet ind i Kristi opstandelse. Jorden fornyer sig i disse dage. Skovbunden er dækket med anemoner. Livet vender tilbage. Alt dette er kun et tegn på noget større. Det evige liv er allerede begyndt hernede. Skønt vi alle skal gennem dødens snævre port, ved vi, at vi er kaldet til evigt liv. Midt i alt det mørke, som omgiver os, skimter vi lyset forude. Når vi påskemorgen kommer ind i Guds hus, som er smykket med påskeliljer, når vi synger: »Krist er opstanden fra de døde«, frydes vort hjerte med det håb, som er givet os i Jesu opstandelse.

H. Roos S.J.

Filmanmeldelser

Hr. Jakob Frandsen, der i lang tid har været filmanmelder i Katolsk Forum, har efter eget ønske bedt sig fritaget for denne opgave på grund af mangel på tid.

Bladets redaktion takker for det dygtige og inspirerende arbejde, som har glædet ikke så få læsere. Der er mange, som vil savne hans filmanmeldelser.

Nyt Katolsk Forum

Pastoralrådet har på sidste møde d. 31. marts i Ordrup besluttet, at der per 1.1.1975 skal udkomme et nyt K.F. i BT-format, som gratis skal udsendes til alle husstande.

Dette nye K.F. skal have en ny redaktion. Som navne blev nævnt: Hans Jensen, Hans Jørgen Johansen og Kåre Osorio samt en større medarbejderstab, hvis navne foreløbig er ukendte.

INDHOLD

TROENS SANDHED I bibelsk forstand er sandhed en hændelse. Sandhed og historie hører sammen	4
NYT FRA UD- OG INDLAND Russiske kristnes kår; evangeliseringsproblemet; abort-lov i Østrig m.m.	7
SKRIFTEMALET – ET GLEMT SAKRAMENTE Hvis skriftemålet er godt, da er det bedre end alle andre midler til tilgivelse. Det er inkarnationen i denne verden af Guds tilgivende godhed	10
VAR KARLEBO EN VALFARTSKIRKE? Forsidens påske-billede stammer fra Karlebo kirke; bygningens historie rummer en endnu uløst gåde	12
DØBE – HVORNÅR OG PÅ HVILKE BETINGELSER? Siden 1966 arbejdede en gruppe med dette problem, som påny er blevet meget aktuel	14
HJEMSTAVNSRET I DANMARK Katolikker i dagens danske samfund kan føle sig ret isoleret. Men historien giver dem hjemstavnret i Danmark	17
ET FLAMMENDE RØDT KORS Ved Kongo-floden er der bygget en moderne kirke, der forener det afrikanske med det katolske	18
LÆSERBREVE To breve om gavmildhed	20
p. MARTIN BRAUN – 70 ÅR En lykønskning til en præsteven, kendt også ud over Roskildes og Tåstrups grænser	21
LITURGISK OVERSIGT for den nysgerrige katolik	22
FREMIDENS RÆDSEL En film, der er en spekulation i menneskets frygt og afmagt	24
FORSIDEBILLEDET Midterfeltet på prædikestolen i Karlebo kirke. Se også side 12 og 13	

KOMMENTAR

VÅRBRUD

I 1819 skrev Poul Martin Møller sin april-vise: »Grøn er vårens hæk«, kendt og elsket gennem generationer ved sin charmerende blanding af natur og kultur. Nu har viben æg, pilen dygtigt skæg – men den yndefulde natur udfolder sig på volden umiddelbart uden for den travle by. Der er forår i luften og forår i hjerterne, pigernes længsels-suk kendes let på deres silkekjole. Godtfolk fra Frederik VI's dage går i naturen, ikke som Ambrosius Stub for »at skue på, hvor smukt naturen sig betør og ler« – men for tidsfordriv med konen under armen og den sølvbeslagne merskumspibe hængende i mundvigen. Et halvt århundrede senere skrev den vitale Bjørnson sin april-vise: »Jeg vælger mig april! / I den det gamle falder, / i den det ny får fæste, / det volder lidt rabalder, / dog, fred er ej det bedste, / men at man noget vil.« I Bjørnsons april fejrer jændøgnsstorme det visne løv af gårde og fælder de udgåede og mærnede stammer, »i den blir sommeren til!«

Det er ikke blot tid og sted, der skiller de to april-viser fra hinanden, det er to modsatte temperamenter. Poul Martin Møllers idylliske digt er danskerens litterære nostalgi, hvis mindelige toner overdøves af Bjørnsons kampdigt. Andetsteds tegner han med et par raske streger sig selv som oppositionsmand og polemiker: »Jeg kæmper helt foruden had, / det som jeg elsker gør mig glad, / skønt varm og vred tillige!«

Som året har også kirken sine brydningstider, hvor det gamle falder, og det nye bliver til. Vor generation står midt i aprilstormen. Mange i menigheden ser med tårer de stormslagene stammer, og verden – i evangelisk betydning

– lytter skadefro til rabalderet. Med det andet Vatikanerkoncil begyndte et sådant vårbrud, skønt forvarslerne havde været der længe. De to yderfløje, de konservative og de progressive, har fået meningsfæller i hvert stift og hvert sogn kirken over, men det er som om, horisonten for begge parter bliver snævrere, jo længere de når ud i de små afdelinger. Kævl, splittelse og mistænkeliggørelse har også jævnlige præget det hjemlige kirkelige vårbrud. Ja, nu er det sagt. Men vi må være klar over, at hvis vi skal bære det nye frem, er der ikke rigtig tid til at sørge over det gamle, der forsvandt. Hvis vi i det nyere teologiske perspektiv betragter Kristi liv i kirken som en stedsevarende menneskevordelse, så omfatter det ikke blot fødsel, lidelse og død, men også, ja, især hans opstandelse, thi også påskemysteriet er nærværende i kirken. Har teologer på dybt vand forsøgt sig med en »Gud er død«-teologi, så svarer kirken nu med råbet: Kristus er opstanden! Og som gennem snart to tusinde år lyder kristenfolkets svar: Ja, han er sandelig opstanden! Hvilke brydningstider, kirken end må igennem, det viser sig bestandig, at dens inderste væsen, dens tro, dens livsfællesskab med Kristus ikke blot bevares, men vågner til nyt liv. Gamle kloge og gode folk i kirkens tjeneste ved beskud om dette. Biskop von Euch sagde: »Jeg velsigner fremtiden.« Og Johannes den XXIII sagde ved koncilets åbning: »Vi har en helt anden opfattelse af fremtiden end de moderne ulykkesprofeter.«

Vi kan ikke gøre noget bedre end at tage ved lære af dem.

Georg Heggum

TROENS SANDHED

Af Walter Kasper

Påske som troens fundament

Den troende bliver ofte stillet over for spørgsmålet: »Hvorfor tror du egentlig?« Hvis den troende ikke selv opfatter sin tro som tankeløs overtaget konvention, vil han også stadig stille sig selv det spørgsmål: kan jeg forsvare min tro over for min intellektuelle samvittighed? Er det egentlig sandt, hvad jeg tror? Spørgsmålet om troens sandhed kunne indtil nu kun besvares foreløbig. Vi har peget på enkelte tegn, som fører hen til troen. Vi har først og fremmest henvist til Jesus af Nazareth som troens tegn og vidne. Men dermed har vi dog ikke besvaret spørgsmålet. Til syvende og sidst bliver spørgsmålet om troens sandhed også stående åbent hos Jesus. Menneskeligt set er han strandet på korset. Som millioner før ham har løgnens og voldens magter også slået ham ihjel. Er skikkelsen Jesus af Nazareth dermed ikke en grund mere til at tro på meningsløsheden i stedet for en sidste mening.

Spørgsmålet trænger sig på. Jesus har identificeret sin sag så meget med sin person, at hans disciple efter hans død ikke engang kunne fortsætte – selv om de også havde villet det, idet de førte hans sag videre og bevarede den levende i deres erindring. Med Jesu person var også hans sag død. Sandheden om hans budskab var draget i tvivl. Derfor har Paulus ret: hvis Kristus ikke var opstanden, så ville vor tro være nytteløs – og har vi alene i dette liv sat vort håb til Kristus, er vi de ynkværdigste af alle mennesker. På spørgsmålet om deres tros sandhed svarede urmenigheden derfor med budskabet om Jesu opstandelse ved GUD. Gennem denne handling har efter deres overbevisning GUD selv bekendt sig til den jordiske og korsfæstede Jesus af Nazareth, bekræftet Ham og sat Ham til herre over verden.

Dette svar er i dag problematisk

Ved det første blik giver dette svar os i dag flere problemer end det løser for os. Ganske vist er de kendte rationalistiske teorier som bedragshypotese – skindødshypotese – visionshypotese forældet. Men spørgsmålet om opstandelsen er dog ikke blevet lettere at besvare. I stedet for den direkte

benægtelse af opstandelsen forsøger man i dag på de mest forskellige måder at interpretere opstandelsen. På vidt forskellige måde vil de tolke Jesu opstandelse som blot et interpretament, d.v.s. som et udsagn, der fortolker den egentlige sag i en bestemt chiffrering.

F.eks. opfatter Bultmann opstandelsen som en tydning af korsets frelsesbetydning, medens Marxsen tolker opstandelsen som en tydning af et syn, som apostlene har erfaret, og har vakt den overbevisning hos dem, at Jesu sag går videre.

Alt dette lyder besynderligt. Thi ikke den virkelighed, at Jesus lever videre i sine disciples erindring, men det, at han lever hos GUD kan være fundamentet i vor tro og vort håb. Men Jesu opstandelse er dog ikke noget historisk faktum, som objektivt og neutralt kan fastslås. Så meget er derfor rigtigt af den nævnte interpretation: ordet opstandelse er kun et billede – det er taget fra opvækning af en sovende og er blevet overført til en helt anden sag. Opvækningen betyder nemlig ikke en tilbagevenden til den gamle tilværelse, men er begyndelsen til et nyt liv – den nye Æon's frembrud – den nye tilværelsesforms frembrud. Dette nye livs virkelighed unddrager sig vor sædvanlige erfaring. Og derfor kan man her kun anvende troens billedsprog.

De første disciples vidnesbyrd

Hvis vi angriber spørgsmålet om opstandelsen historisk, kommer vi ikke længere tilbage end til de første disciples vidneudsagn om, at de har set den opstandne Herre og er blevet sendt af Ham. Til forskel for de apokryfe evangelier bliver selve opstandelsens historiske forløb ikke beskrevet noget sted i de kanoniske evangelier.

Heller ikke hvorledes åbenbarelsene er sket, ved vi noget om. Men vi skal nu ikke forestille os dem særlig mirakuløse. Det ville nemlig på en grotesk måde gå ud på, at opstandelsestroens første vidner selv ville have været dispenseret fra at tro. Det må altså have drejet sig om et troens syn set med troens øjne, om at Jesus Kristus umiddelbart har henvendt sig til og mødt disse vidner, hvorved den opvakte herre på en afgørende måde har gjort sig gældende i apostlenes tro.

Dermed må disciplene være blevet klar over, at Guds fremtid, som Jesus har lovet alle mennesker, først og fremmest på grund af Guds trofasthed ved korset ikke er strandet, men definitivt besidder fremtiden og muliggør den.

Det afgørende ved påsketroen er derfor, at det definitivt bliver åbenbaret, *hvem Gud er*. Ham, hvis magt omfatter liv og død. Han som nævner det, der ikke er, som om det var (Rom. 4,17). I Jesu opstandelse har Gud defineret sig selv endegyldigt og åbenbaret sin Guds-væren. Han er den Gud, som gør de døde levende. Hos Ham er håb mod alle håb mulig.

Jesu opstandelse og det derved endegyldige åbenbarede Guds herredømme er den sidste grund til den troendes fortrøstning. Opstandelsen er grunden, begyndelsen og en foregriben af en verden, frelst fra de onde magter. Vi oplever ganske vist stadig ondskab – uretfærdighed – løgn og vold. Derfor var påsketroen fra begyndelsen af en anfægtet tro, der er henvist til tegn. Allerede i NT møder vi kritiske spørgsmål og indsigelser. Derfor samlede man allerede meget tidligt navnene på de oprindelige vidner. Man henviste til oplevelserne ved fælles-måltiderne og også til den tomme grav. Dog var den tomme grav dog aldrig hovedemnet. Det kan kun gælde som et tegn. Men ved hjælp af sådanne tegn forsøgte man at gøre påsketroen troværdig. Dog vidste man allerede på et meget tidligt tidspunkt, at sådanne tegn aldrig var eentydige. Den tomme grav kunne lige så godt forklares som et bedrag. Derfor henviste Paulus til egne erfaringer i troen, som altid i trængsler fandt kraften i Påsken. Med hele sin eksistens ville han være tegn på og åbenbarelse af den opstandne Kyrios. På krav om beviser svarer han: prøv Jer selv. En erfaring, der bekræfter troen, er altså kun mulig, idet man selv »går i gang« (= er »på farten«).

Kun hvis man indlader sig med troen og selv gør et eksperiment med troen, kan man erfare dens sandhed. Kun den, der lader sig indfange af den nye med Kristus begyndende historie, vil også erfare dens (historiens) sandhed. Kun den, der gør sandheden, kommer til lyset. Troens sandhed går kun op i troens gerning.

Spørger vi efter troens sandhed må vi ikke tage udgangspunktet i en sandhedsforståelse, som er fremmed for troen. Vi må inlade os på skriftens sandhedsforståelse, hvor det først og fremmest bliver tydeligt i vidnesbyrdet om opstandelsen. Til forskel fra en ellers udbredt opfattelse af sandheden, er sandheden i bibelsk forstand ikke en overensstemmelse mellem tænkning og virkelighed (*adaequatio rei et intellectum*) – tværtimod: sandheden er en hændelse, ved hvis fuldbyrdelse den oprindelige forudsætning først står sin prøve. Sandhed kan man ikke fastholde. Sandhed beviser sig selv – sandhed og historie hører sammen. Troens sandhed vil først være helt åbenbar, når Gud bliver alt i alle. Troens sandhed, som vi nu erfarer, er kun en foregriben i tegn af dette eskatologiske syn under tidens betingelser i verden. Troen er således kun mulig ved håbet.

De traditionelle veje til trosbegrundelse

Det NT har endnu ikke forarbejdet de mangfoldige aspekter af den foregående sandhedsforståelse til en udførlig teori om trosbegrundelsen. Først i løbet af den nyere tid, da konflikten mellem troen og en sandhedsforståelse, som bygger på fornuften, blev skærpet, har man forsøgt i den såkaldte trosanalyse-lære at udvikle en teori om trosbegrundelsen. Og så kommer man i knibe. På den ene side måtte man værne om den menneskelige ansvarlighed overfor trosakten. En blind tro ville jo være umenneskelig og uforsvarlig. Man måtte derfor vise, hvorledes trosakten kan udføres på en intellektuel redelig måde. På den anden side kunne troen ikke længere være tro, hvis man rationelt ville bevise den.

Spørgsmålet om trosbegrundelsen er derfor kors og pinebænk for teologerne. Det kirkelige læreembede har fordømt begge

ekstremer: den teologiske rationalisme, der ophæver troen i viden – og fideismen, der gør troen til et spring i blinde – er en ren intuition. For at finde vejen mellem disse to ekstremer, skelner man i den traditionelle apologetik mellem troens egentlige grund og motiv, som kun kan findes i troen selv, og de troværdighedsgrunde, som skal gøre en bekræftelse af troen menneskelig forsvarlig.

Tre veje

Som troværdighedsgrunde nævner man sædvanligvis de tegn, som allerede i NT spillede en vis rolle som troens tegn – nemlig mirakler og profetier. De skal efter trosbegrundelsernes traditionelle teorier bevise, at der er mere end blot naturlige og menneskelige kræfter til stede i Åbenbaringen. I en yngre apologetisk retning, som bl.a. Blondel repræsenterer, træder mere indre motiver frem på de steder, hvor der er tale om ydre troværdighedsgrunde – motiver, der ikke så meget henvender sig til forstanden som til den subjektive trosberedvilighed hos mennesket. Man forsøgte at påvise, hvorledes troen svarer til menneskets subjektive behov. Svarer til eksistentialismen. Man henviste til dets indre skønhed og meningsfyldthed, man viste, at troen kan give svar på menneskets sociale spørgsmål. En 3. retning, den såkaldte »Forsynets metode«, henviser ikke til tegn i selve frelseshistorien, men peger på Kirken som en stor og stadig bevæggrund til troværdighed og et uigenkaldeligt bevis for dens guddommelige sendelse, idet man henviser til Kirkens vidunderlige videreførelse, dens fremragende hellighed, uudtømmelige frugtbarhed i alt godt, i dens katolske enhed og i den uovervindelige bestandighed.

Disse 3 metoder har alle deres vanskeligheder. Ved 1. blik er vanskeligheden ved sidstnævnte metode tydelig. For mange mennesker er kirken i dag i sin konkrete skikkelse langt mere en troshindring end en troshjælp. Af samme grund overbeviser argumenterne for metode nr. 2 heller ikke uden videre. De er abstrakte, så længe de ikke praktiseres troværdigt af de troende i fællesskab. I praksis må kristendommen bevise, at den svarer til menneskets og fællesskabets spørgsmål og trængsler.

Hvad derimod den 1. metode angår, har allerede Lessing gjort opmærksom på, at der består en forskel mellem undere og profetier, som jeg selv oplever, og sådanne, som jeg kun historisk ved, at andre skal have oplevet. Frelsesvished beror ikke på sådan en historisk vished alene. Dertil kræves åndens bevis og dens kraft. Lessing kræver derfor, at troens troværdighed bliver påvist i den samtidige erfaring. Hvad han mener dermed, antyder han i slutningen af sit skrift om apostlen Johannes' apokryffe testamente, idet han henviser til de legendariske ord af den aldrende Johannes: »børn, elsk hverandre.« Troens troværdighed må altså vise sig i troens praksis – i kærlighed. Kærlighed er det tegn og det under, som gør troen konkret troværdig.

Kritikken af de tre veje

Resultatet af kritikken af de forskellige veje for troværdighedsbeviset er altså: troens troværdighed lader sig altså ikke påvise rent abstrakt og intellektuelt. Den er knyttet til de troendes fællesskab. På en afgørende måde afhænger den af kirkens troværdighed. Man kan ikke abstrakt sige, at troen tjener menneskets frihed – og samtidig i Kirken praktisere et system af ufrihed og angst, hvor alle det frie livs bevægelser mistænksomt overvåges og om muligt undertrykkes. Det går ikke an at synges om alle menneskers broderkærlighed og før som efter at opretholde et absolut regime. Påvisningen af troens troværdighed er i dag tilmed kun mulig, hvis man samtidig går ind for en reform af kirken. Kun enkelte kristne og fællesskaber af kristne, som med hele deres eksistens bevidner troen,

kan være troværdige tegn. Alle disse arter af troværdighedsbeviser betyder dog ikke trosbeviser. De begrundes kun troens ydre mulighed, ansvarlighed og meningsfyldthed, men de bringer dog ikke den indre evidens af det, der tros på. De forbliver derfor i troens forrum (*praeambula fidei*). Troens indre motiv og egentlige grund er ene og alene den åbenbarende Guds autoritet (*auctoritatis Dei revelantis*). Dette er den traditionelle lære, der er stadfæstet i det 1. Vatikanerkoncil.

Den (autoritet) kan hverken fejle eller føre andre i fejltagelser. Guds sandhed og sanddrøhed er altså troens sidste vishedsgrund.

Ved denne definition er 2 ting særlig bemærkelsesværdigt: at der tales om den åbenbarende Guds autoritet og ikke om den herskende Guds autoritet: *auctoritas Dei revelantis* – og ikke *auctoritas Dei imperantis*. Det drejer sig altså ikke om et rent autoritetsstandpunkt. Man siger ikke ganske enkelt Gud har åbenbaret det sådan og sådan – og dermed basta. En sådan trospositivisme og et sådant lydighedsstandpunkt svarer ikke til den kirkelige lære. Troens vished har mere sin rod i Guds sandheds evidens og autoritet. Det betyder, at man ikke kan reducere trosproblemer til lydighedsproblemer, sådan som det ofte sker i dag. Og man kan slet ikke reducere troens spørgsmål til spørgsmål om den kirkelige lydighed. Vi tror ikke på Kirken, men vi tror, fordi og såvidt vi er overbeviste om den åbenbarende Guds sandhed. Endnu noget andet er bemærkelsesværdigt ved det 1. Vatikanerkoncil's definition: troens grund er alene Guds sandhed. Troen betyder ikke, at man erkender mirakuløse kendsgerninger og autoritativt forelagte trossætninger som sande, men den står og falder med, at man er parat til helt at overgive sig til Gud som grund og mål for sin eksistens. Man tror på Gud – ikke på dogmer eller på Kirken – man tror på Kirken på grund af Gud. Intet enkelt dogme kan helt rumme dette indhold fuldstændigt. Guds sandhed er større end alle udsagn. Derfor kan og skal vi skelne mellem troens grund og de historisk betingede forestillinger og udsagn om troen.

Troens øjne

Da Gud som troens egentlige grund i sidste instans forbliver uopnåelig for den menneskelige erkendelse, kan mennesket kun erkende Gud i troen og anerkende Ham som en autoritet, når Han giver sig selv til at erkende. Ethvert egenmægtigt forsøg af mennesket på at gribe ud efter Gud, griber ved siden af. Enhver egenmægtig erkendelse må miskende Ham. Vi ville så forsøge at erkende Gud med vor egen erkendelseskraft – begrænse Ham – og degradere Ham til vore egne afguder. Derfor må også muligheden for erkendelsen af Gud blive Guds egen sag. Gud må desuden skænke mennesket de betingelser, under hvilke det kan gribe Ham. Kun således bliver Gud sit ords Herre, og kun således kan Guds gudsværen selv blive til grund for vor trosvished. Dette mente den skolastiske teologi med sin teori om troens lys og om den oplysende troens nåde. Den opstiller ikke et sagligt indhold for troen. Trosnåden er derfor heller ikke fyldekalk for manglende indsigt. Den giver snarere en ny synsmulighed og en ny klarsynethed, gennem hvilke vi først kan forstå troens tegn helt. Man taler derfor også om »troens øjne«, og sagt med biblens ord er der her tale om Helligåndens rolle. Han er den nærværende magt, den med påskøn endelig gennembrudte Guds herredømme. Ved Ham bliver vi draget ind i den nye begyndelse, og i Ham kan vi allerede nu på en foregribende måde opleve tegnene på Guds kommende herredømme.

(Bearbejdet og oversat af Ruth Hansen)

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

RUSLAND: Det hemmelige politi slår til blandt de russiske kristne

»De ortodokse russiske mennesker lever under et enormt pres. Alle ved det, og det er blevet råbt ud – dog tier alle igen, som om de var dømt dertil . . . Men nu afhænger hele fremtiden – ja, hele vort lands skæbne af, om vi indser og står fast på, at ikke den, der har magt, har ret, men den, der har ret, har magt. Hvis vi ikke lever efter Kristi sind, er der kun den kolde beregning og selvopholdelsesdriften tilbage . . . Hvis kirken ikke havde opgivet sin selvstændighed, havde det set anderledes ud i vort land. Men nu er vi kommet til det punkt, hvor vi er ved at miste det sidste spor og tegn på, at vi er et kristent folk. Retten til at fortsætte i fædrenes tro er slået i stykker. Men skulle vi frygte den jordiske magt, når den himmelske dog er større? Ansvarer over for Gud er størst. Engang kastede man martyrerne for løverne. Hvad kan vi i dag miste andet end det jordiske« . . .

For at redde det blotte liv –

Ordene er Solsjenitzyns – fremsat, inden han blev udvist til den vestlige verden. En hård straf for en mand, der elsker sit land og sit folk, som Solsjenitzyn gør det. En mand, der nu på afstand må prøve at følge, hvad der sker i hjemlandet, hvor millioner kæmper for menneskerettigheder, der er dem frataget, og for en tro og en trosfrihed, som det kan koste indespærring at slås for.

Der foreligger nu nye dokumenter, der fortæller om forfølgelserne mod kristne i Sovjet – nye dokumenter, der beretter om en fortsat kamp, om hensynsløse tor-

brydelser mod menneskerettighederne og om myndighedernes håndlangeres vold og grovhed over for landsmænd af en anden livsopfattelse end den, der råder inden for Kremles mure. Nye dokumenter, hvori man får en skildring af og et indblik i den sovjetiske hverdag, en hverdag, som det hedder i en udtalelse i Kirkernes Verdensråd for nylig, hvor det hører til god orden, at tusinder spærres inde på grund af deres overbevisning, eller hvor tusinder må flygte for at redde det blotte liv . . .

Troende i bøn fjernes med magt

Denne nye dokumentssamling, der er nået frem til Slaviska Missionen i Sverige, og en dokumentssamling, hvori der bl.a. findes et brev til Sovjets øverste ledelse og stilet til »Kammerat Brezjnev« og til 17 navngivne instanser i den øverste Sovjet, er skrevet af en kreds af troende i Moskva og omegn.

I brevet opregnes de forbrydelser, der øves imod dem på grund af deres kristne tro. De erklærer, at der til deres gudstjenester kommer uniformerede militærpersoner sammen med civilklædte, der aldrig viser identifikationsdokumenter, og som aldrig legitimerer sig, men som kommer og afbryder gudstjenesterne på den mest brutale måde og ofte gør det i beruset tilstand. De råber, at gudstjenesten skal afbrydes, og fjerner med magt de troende – også når de knæler i bøn. De trænger sig ind på alle i menigheden, flår bibler og salmebøger ud af hænderne på dem og prøver at provokere de troende til handlinger, som man siden kan hænge dem op på og dømme dem for.

Efter sådanne besøg bliver de troende indkaldt til den administrative kommission, hvor de bliver konfronteret med en protokol udarbejdet af den lokale eksekutivkomité, og her bliver de idømt bøder på op til 60 rubler.

Som et sjælløst dyr

Disse protokoller er, hvad det i dem anførte angår, helt opdigtede, men over for den sovjetiske lovløshed er der ikke tale om, at de troende har det mindste at skulle have sagt. Den troende betragtes som et sjælløst dyr . . . »Vore rettigheder krænkes groft fra alle sider, blot fordi vi er kristne. Man tillader os ikke i fred at dyrke og tjene den Gud, for hvem alle knæ skal bøjes . . .«

I de breve, der er nået frem til Slaviska Missionen, fortællendes det bl.a. om to privathjem, der blev konfiskeret – hos Smirnov i Dedovsk og hos Kuznetsova i Podolsk – begge i Moskva-området. Den eneste grund til denne tvangsindgriben var, at man – holdt gudstjeneste dér!

I byen Elektrostal var man samlet til et bedemøde. En oberstløjtnant trængte ind sammen med en række civilklædte personer og skreg: »Så er det slut med at bede! Hvad er dette for en ansamling?« . . . Med vold blev alle de tilstedeværende ført bort – pigerne i gruppen blev, uden at de fik lejlighed til at få deres overtøj med, kørt ud i kulden. . . . Jo, »retten til at fortsætte fædrenes tro er slået i stykker« – som Solsjenitzyn alt for rigtigt siger.

(K.P.)

ROM: Paven godkender bygningen af en moské i Rom

Der skal bygges en moské til ca. 20 millioner dollars i den nordlige del af Rom. Den muhamedanske menighed har for nylig købt en grund af Roms bystyre. – Roms byplanlægningskommission har godkendt bygningsplanerne. Det bliver den første moské, der bygges i byen Roms historie. Moskeen skal have syv minareter til ære for byens syv høje. Man har gennem flere år talt om at bygge en moské i Rom, men det er først nu, planerne ser ud til at kunne blive ført ud i livet. I januar måned lod Vatikanet vide, at paven intet har imod tilstedeværelsen af en moské i Rom.

Det var et stort problem, hvor man skulle anbringe bygningen. Vatikanet har f.eks. sat sig imod, at moskeen kommer til at ligge på Monte Mario i nærheden af den muhamedanske kirkegård, fordi man frygter en konkurrent til Michelangelo's berømte kuppel på Peterskirken. Bystyret har nu godkendt, at moskeen kommer til at ligge på Tiberens nordlige bred i Pariolikvarteret, et godt stykke vej fra byens renaissance- og barokcenter, men stadigvæk inden for Roms by-

grænse. Der bor ca. 5.000 muhamedanere i Rom og ca. 200.000 i resten af Italien. (N.C.)

USA: Kardinalen, præsten og latinen

Kardinal Humberto Medeiros af Boston har givet en formaning om at »være loyal og lydige som lovet ved præstevielsen« til en præst, som fortsat læser messen på latin, men i strid med kirkens seneste bestemmelser herom.

Præsten, pater John L. Keane, læser messen på latin det ritual, som blev foreskrevet af Tridentinerkonciliet i det 16. århundrede. Pave Paul VI bestemte i 1971, at denne ritus skulle erstattes af den nye messeordning, som nu er gældende.

Kardinal Medeiros bekendtgjorde, at han havde talt med pater Keane »angående den måde og de omstændigheder, hvorunder han tillod sig at udøve liturgiske handlinger i strid med kirkens bestemmelser og desværre fortsat offentligt tilsidesatte kirkens forskrifter herom både i Boston og i andre bispedømmer«. Kardinalen fremhævede, at engelsk skal være sproget, når messen læses som menighedsmesse, men at præsterne i hans ærkebispedømme har lov til at læse »hverdagsmesserne på latin, når de skønner det pastoralt forsvarligt«, dog på betingelse af, at de anvender den nye messeordning. Videre sagde kardinalen, at han kan give tilladelse – og undertiden har givet en sådan – til brug af latinen på søn- og helligdage, omend stadig på ovennævnte betingelse. Kun Vatikanet kan give tilladelse til at benytte Tridentinerriten »i sjældne undtagelsestilfælde«, sagde kardinalen, som tilføjede, at pater Keane hverken af ham eller af Vatikanet havde fået en sådan tilladelse til at bruge Tridentinerriten på de steder, hvor han læser messen.

Kardinalen understregede, at han ikke ønskede at gribe til sanktioner eller disciplinære foranstaltninger over for præsten men mindede ham om hans lydighedslofte og bad præster og lægfolk i ærkebispedømmet om »at yde deres til en forsoning med denne præstebroder . . . og . . . i fald pater Keane ophører med sin nuværende liturgi praksis og skulle bede om tilladelse eller privilegium til at udøve den – i overensstemmelse med kirkens normer – skal jeg med glæde give hans ansøgning min personlige støtte«, sluttede kardinalen.

Pater Keane, 43 år, har ikke haft nogen fast sognepræstestilling i ærkebispedømmet siden 1972. Han købte et forhenværende forsamlingshus i West Roxbury, en forstad af Boston, døbte dette om til »Sankt Rogerius og Mariakirken« og indregistrerede sognet under firma-

navnet Misty. Der læser han hver søndag to messer for ca. 120 mennesker. Da bispedømmet i januar i år stillede suspension i udsigt for hans aktiviteter, sagde pater Keane: »Hvis de ikke kan andet end fordømme eller suspendere mig, bliver jeg her og læser denne messe.« (N.C.)

IRLAND: Karismatisk fred?

Dersom der bliver fred i Nordirland, hvad alle vel håber og beder til, vil det i udpræget grad ske gennem og i kraft af den karismatiske vækkelse – i hvert fald efter hvad den amerikanske læge Douglas Wead siger. Douglas Wead, der har skrevet en bog om dagens politiske strid i Ulster, og som også skrev bogen »I aften vil de dræbe en katolik«, efter at han forrige år havde aflagt tre besøg i Irland, er af den opfattelse, at den karismatiske bevægelse, der nu breder sig som en steppebrand blandt både protestanter og katolikker, er det eneste håb om, at der skal opnås forsoning mellem de stridende parter. Pastor Wead, der har levet sammen med både katolikker og protestanter i Nordirland og patruljeret sammen med den britiske hærs styrker i Irland, betragter den karismatiske bevægelses fremgang i Irland som noget af et under – og »et under, der i høj grad er tiltrængt«. (K.P.)

ROM: Bispesynoden

Den romerske bispesynode, som træder sammen i efteråret for at behandle emnet evangelisering, kan se frem til en svær opgave ifølge en rapport fremlagt her efter et forberedende møde i Rom. Det var de mandlige ordenslederes internationale sammenslutning (USG), talstærkt repræsenteret af 80 pct. af de mandlige ordener i verden, der behandlede spørgsmålet på en konference i slutningen af 1973. Den sammenfattende redegørelse for overvejelserne er foretaget af pater P. Boyle, som er ordfører for de mandlige ordenslederes amerikanske gren.

Ifølge Boyle blev der fremlagt tre fremragende udredninger om evangeliseringsproblemet på konferencen, men de afholdte drøftelser, gruppevis og i plenum, viste hvor uheldigt svært emnet er. Udredningerne blev foretaget af den kendte franske teolog, dominikanerpateren Yves Congar, den filippinske jesuiterpater Horacio de la Costa og biskop Joseph Blomjous, som er hollænder af fødsel, tilhører De hvide Fædres Orden og har været biskop i Tanzania 1946–65. Congar hævdede, at den, der forkynner, har en profetisk opgave; han bør være helt fri af politisk engagement, så han »kan være en profet for alle partier« og fæste opmærksomheden på de briste, der findes i ethvert system. Såvel de la Costa som Blomjous understregede, at evangeliserin-

gen har lidt stor skade, ved at kristendommen efterhånden er blevet identificeret med den vestlige kultur. Som resultat af det vestlige formynderi er kirken i u-landene ofte snarere blevet identificeret med undertrykkerne end med de undertrykte.

I den efterfølgende diskussion var ordenslederne enige om, at evangeliseringen må foregå hånd i hånd med en stræben efter at skabe menneskelige vilkår. Men hvordan dette konkret skal ske er svært at sige, ligesom det er svært at sige, i hvor høj grad kirken skal tilpasse sin forkyndelse og undervisning til de eksisterende kulturer. Boyle antager, at biskopperne får fuldt op at gøre, når de skal samles i oktober. »Kun en lille del, et enkelt afsnit af problemet, blev belyst ved ordensledernes konference, skriver han. Det så ud til at være svært at nå frem til konklusioner, som kunne anvendes generelt.

Det kan tilføjes, at den internationale problematik i forbindelse med evangeliseringen også er blevet taget op fra protestantisk side på det sidste. 16.–25. juli samles i Lausanne i Schweiz 3000 protestantiske kirkeledere fra 150 lande for at drøfte internationale evangeliserings-spørgsmål. (KIT)

VATIKANET: Polsk kardinal død

Pave Paul VI har personligt kondoleret den polske kardinal Boleslav Kominek af Wroclaws ærkebispedømme. Kominek havde været kardinal i lidt over et år, da han døde den 10. marts i år.

En anden embedsmand fra Vatikanet, den polske biskop Wladyslaw Rubin, generalsekretær for bispesynoden, gav i et særligt interview i Vatikanets radio udtryk for sin høje anerkendelse af den afdøde kardinal.

Biskop Rubin sagde, at kardinal Kominek »var en kultiveret mand, åben og modig, meget hjertelig og utvungen over for andre«. Og han sagde videre, at kardinal Kominek ved udførelsen af en række særlige opgaver under det andet Vatikanconcil og i forskellige embeder efter concilet havde »vist sig som en trofast og nidkær tjener over for kirken«.

»Han var en af de mest værdifulde medarbejdere i det polske episkopat,« siger kardinal Stefan Wyszynski af Warszawa, i sin egenskab af formand for de polske biskoppers pastorale kommission. »Med ham har vi mistet en af de største polske biskopper, som elskede den universelle kirke og sit polske fædreland, og som gav hele sit liv for de sjæle, der blev betroet ham,« sagde biskop Rubin.

Med kardinal Komineks død er antallet af kardinaler nu 134: 76 fra Europa, 20 fra Latinamerika, 15 fra Nordameri-

ka, 10 fra Asien, 9 fra Afrika og 4 fra Oceanien.

Kardinal Komineks ærkebispesæde blev af Vatikanet betragtet som uhyre ømtåleligt, fordi Wroclaw indtil den anden verdenskrig var den tyske by Breslau. Der bor næsten 3 millioner katolikker, heri indbefattet nogle tyskere, som blev.

I juni 1972 oprettede Vatikanet officielt et polsk hierarki i tidligere tyske områder øst for floderne Oder og Neisse, et skridt, der længe havde været både det polske kommunistregimes og de polske biskoppers ønske.

Indtil da havde Vatikanet siden slutningen af den anden verdenskrig afvist alle opfordringer til at foretage en sådan ændring.

Først efter stadfæstelsen af den traktat, som normaliserede forholdet mellem Polen og Vesttyskland, udnævnte Vatikanet polske biskopper til at erstatte det midlertidige system af apostoliske administratorer i området.

Den daværende ærkebiskop Kominek, som havde været apostolisk administrator for den centrale del af ærkebispedømmet, blev ifølge pavens dekret ophøved for ærkebispedømmet Wroclaw.

Kardinal Kominek var født i Radlin ved Katowice den 23. december 1903 og blev ordineret i 1927. Under den anden verdenskrig var han medlem af modstandsbevægelsen mod nazisterne i det besatte Polen.

Han blev bispeviet i 1951, ophøjet til ærkebiskop i 1962 og til kardinal i 1973.

I 1966, mens kardinal Kominek var ærkebiskop, blev han indblandet i en strid mellem det polske kommunistregime og kardinal Wyszynski. – Regimet fandt i de fleste tilfælde kardinal Wyszynski ubøjeelig i sager, der angik forholdet mellem kirke og stat. De polske myndigheder henvendte sig i sådanne tilfælde til ærkebiskop Kominek, som de lovpriiste som en kirkeleder, der i modsætning til kardinal Wyszynski stod for sameksistens mellem kommunisme og katolicisme.

Men ærkebiskop Kominek afviste straks lejligheden til at blive skubbet frem foran kardinalen og forkyndte offentligt, at »pave Paul VI og hele verden sætter pris på og har tillid til den polske primas«. (N.C.)

WIEN: Abortproblemet

En ny lov skal legalisere abort inden for de første tre måneder af svangerskabet, men hårdnakket opposition mod loven er allerede kommet til orde i troende kredse.

Hovedparten af det socialistiske parti har vundet i sine bestræbelser på at kaste den gamle strenge abortlov over bord, som stammede fra middealderen, men

næsten ingen i Østrig anser sagen for afsluttet. Den nye lov skal træde i kraft den 1. januar 1975.

Der var almindelig enighed om, at den gamle lov trængte stærkt til at revideres. Men helt at kaste den over bord og erstatte den med en lov, som skulle tillade terapeutiske aborter i svangerskabets første tre måneder er blevet mødt med udbredt misbilligelse.

– Med hensyn til eutanasi er der tiltagende ængstelse for, at når samfundet først holder op med at beskytte det ufødte barn, vil foranstaltninger i forbindelse med de gamle og svage ikke være langt borte.

Endnu er dog ingen gået så langt som den lutherske biskop af Østrig, dr. Oskar Sakrausky, som har sammenlignet den nye abortlov med nazisternes racelove. En erklæring fra ham har fået partiet til at forlange, at biskoppen skal trække sig tilbage.

Hvad de østrigske katolikker angår, viser det sig, at mange af dem befinder sig i et dilemma med hensyn til den nye lov. Mange af dem synes ikke at være imod, at der kan foretages abort inden for de første tre måneder af svangerskabet, og mange påpeger, at ingen er nødt til at få foretaget en abort.

De katolikker, der er positivt indstillet over for den nye lov, vil dog godt indrømme, at en ugift pige, som gerne vil have sit barn, fra nu af vil blive udsat for et større pres med hensyn til at få foretaget en abort.

Kardinal Franz König af Wien befinder sig i en vanskelig situation. Han har nu i årevis prøvet på at forbedre forholdet mellem den katolske kirke og socialistpartiet, et ønske som i høj grad er blevet imødekommet af socialisterne. I sit nytårsbudskab til katolikkerne talte kardinal König om samarbejde med regeringen.

Trods disse samarbejdsbestræbelser har den katolske kirke i Østrig gentagne gange fordømt den abortlov, parlamentet omsider har vedtaget. En uofficiel protest fra det katolske lægfolk fik mere end 800.000 underskrifter.

Da hjælpebiskop Alois Wagner af Linz for nylig blev spurgt, om en katolik over for sin samvittighed kunne forsvare at stemme socialistisk, svarede han at kirken fortsat vil afholde sig fra partipolitiske erklæringer.

Velinformerede katolske kredse i Østrig siger, at den indbyrdes afhængighed mellem kirke og stat dér i landet (kirkeskatten, som betales af lægfolket, samt den økonomiske støtte til kirkens skoler og hospitaler) gør et nærmere samarbejde nødvendigt. Men i kirkens afstandtagen fra præventive midler og abort er, mener man, en væsentlig hindring for dette. (N.C.)

SKRIFTEMÅLET

ET GLEMT SAKRAMENTE?

Af P. Wiefried Stinissen, OCD, Norraby

Fortsat fra nr. 6

3) Skriftemålet gør omvendelsen personlig.

På en måde er der ingen der ligner hinanden så meget som to syndere. Hverken når det gælder det onde eller det gode er vi særlig originale: vi ligner hinanden så meget. Derfor kan vi også med rette bekende vore synder sammen og sige: »Herre, vi har syndet«, som der ofte står i Bibelen.

Og alligevel er min synd ikke nogen andens synd. Den er virkelig *min*, det er *mig*, der har begået den. Derfor må der sammen med den kollektive og almene syndsbeholdelse, som forekommer i bods- andagter og ved messens begyndelse, også findes noget andet. Mennesket er en uerstattelig og fri person, som ikke kan udskiftes med nogen anden. Og i sin synd og omvendelse er det lige så enestående. Syndens og omvendelsens strengt personlige karakter kan ikke bortforklares. I evangeliet forekommer der ingen generelle syndsforladelser. Enhver må selv træde frem. Den samaritanske kvinde står helt alene, ansigt til ansigt med Herren: hans blik gennemskuer hende og hele hendes fortid. Peter står som en uerstattelig person over for Herren: han får ros, bebrejdelser og advarsler. Jesus ser bedrøvet på ham, og til sidst provokerer han ham på den mest personlige måde, man kan tænke sig: Elsker du mig mere end disse? (Joh. 21,15). Jesus henter Thomas frem fra apostlenes kreds: han må lægge sin hånd i Jesu side, det er til ham

– og ikke til de andre – Jesus siger, at han må tro. Jesus retter sin kærlighed mod det ene ud af de hundrede får, og det i så høj grad, at de nioghalvfems andre ganske kommer til at stå i skyggen.

Denne 'personalisme' kommer til sin ret i skriftemålet, og det på en måde som intet andet sted. Uden denne personliggørelse af bod og anger risikerer de kollektive bodsandagter at blive til et alibi. Til syvende og sidst er det den personlige dialog mellem et jeg og et Du – sådan som det er tilfældet i skriftemålet – der er det centrale i enhver omvendelse. Dette mindsker ikke de kollektive bods- andagters frugtbarhed. Men spørgsmålet er, om en, der aldrig bekender sine synder på en individuel måde, virkelig er med – helstøbt og personlig – når det gælder fælles bods- andagter. I messens begyndelse siger vi: *Jeg bekender . . . at jeg ofte har undladt det gode eller gjort det onde.* Dette er meget smukt, og selve den kendsgerning, at enhver siger *jeg*, giver det hele et meget personligt præg. Men hvis vi skal være ærlige, må vi måske bekende, at dette forbliver meget vagt og generelt og i praksis ikke forpligter til meget. Det går lidt for let, ordene strømmer af sig selv ud af munden, og derfor er de ofte ikke ladet med virkeligt indhold. At gå til skrifte er noget helt andet. I praksis er det private skriftemål en garanti og ofte et mål for omvendelsens oprigtighed. Og denne omvendelse er altid noget personligt. En gruppe omvender sig ikke. Det er altid individer, der om-

vender sig. På samme måde er det med en orden: den reformeres aldrig i sin helhed. Vist kan man lave nye love, men dette forbliver blot en omvendelse på papiret. Omvendelsen kommer i stand i de enkelte medlemmer, men omvendelsen kan også »smitte« og brede sig til andre.

4) Skriftemålet er et personligt tilgivelsesord.

Kirken har fået til opgave at prædike den tilgivelse, som Gud har meddelt enhver i Kristus og Helligånden. *Så er der nu ingen fordømmelse for dem, som er i Kristus Jesus* (Rom. 8,1). Denne generelle syndsforladelse til alle skænker Kirken til stadighed i sin forkyndelse og i sin liturgi.

Men alligevel er der en forskel på den generelle forkyndelse af tilgivelsen og *det personlige tilgivelsesord, som rettes til mig* i syndsforladelsen. Børn, som på mange måder mærker, at deres forældre elsker dem, vil også nu og da høre et personligt kærlighedsord og på fødselsdage og ved lignende lejligheder få et konkret bevis derpå. Allerede Luther udtrykte det således: »Det, som jeg ved helt generelt og har hørt i evangeliet, nemlig at *vore* synder er tilgivet, det vil jeg også høre personligt: »Dine synder er dig forladt.« Denne personliggørelse af tilgivelsen er noget væsentligt. Ikke fordi jeg ikke stoler på den generelle tilgivelse og svæver i usikkerhed, hvad angår Guds barmhjertighed. Nej, denne personliggørelse er væsentlig på grund af arten af Guds kærlighed, han, som på én gang elsker alle og hver især med en grænseløs kærlighed. *Guds Søn, som elskede mig og gav sig selv hen for mig* (Gal. 2,20). *Dieu nous d'un amour universionel partial* – Gud elsker os med en kærlighed, som er *universelt partisk*, siger Gabriel Marcel. Han har et 'amitié particulière' (særligt venskabsforhold) til ethvert menneske, et personligt venskabsbånd, som knytter hvert eneste menneske til Ham. Det er kun Guds kærlighed, der formår samtidig at være både universel og dybt personlig. Blandt mennesker vokser kærlighedens bredde ofte på bekostning af dens dybde. Det er først, når begge aspekter af Guds tilgivende kærlighed kommer til sin ret, (generelt i forkyndelsen af evangeliet for alle og personligt i absolutionsordet til mig) at Kirkens bodspraksis er sund og genspejler hele Guds barmhjertigheds mysterium.

5) Giver skriftemålet større sikkerhed for, at man er blevet tilgivet?

Man er kun sikker på, at ens synder er blevet tilgivet, hvis man har været til skrifte. Sådan tænkte mange mennesker før. Det er både sandt og ikke sandt.

At vore synder bliver tilgivet beror på to forudsætninger. Fremfor alt beror det

på Guds vilje til at tilgive og vise barmhertighed: og i Kristus er vi sikre på dette. Men det beror også på vor angers modenhed og vor oprigtige vilje til omvendelse. Garantien for at få tilgivelse er således desto større, jo mere udtrykkeligt disse to forudsætninger er blevet realiseret. Og selv om man også kan skrifte uden nogensomhelst frugt, må man alligevel sige, at skriftemålet indebærer meget større muligheder, – hvis man skrifter godt, selvfølgelig.

Først og fremmest giver skriftemålet os kontakt med Kirken og embedet (præsten), der har fået magt til at tilgive. Kristus taler til sine disciple påskedags aften: Modtag Helligånden! Hvem I forlader synder, dem er de forladt (Joh. 20,23). Og Paulus siger: Gud har givet os forligelsens tjeneste og betroet os apostle budskabet om forsoningen. Derfor kommer vi som Kristi sendebud, som om Gud formaner os ved; vi beder på Kristi vegne: lad jer forlige med Gud! (2. Kor. 5,19 ff.). At sige, at synder også bliver tilgivet gennem eukaristien beviser, at man ikke forstår noget af det sakramente, som inkarnerer Kristi frelsesværk. Eukaristien er ikke indstiftet for at tilgive synder, og den udtrykker ikke Guds vil-

je til tilgivelse. Guds tilgivelse svæver ikke i luften: den har inkarneret sig i præstens tjenerembede og den betjener sig af mennesker. Et udtryk for denne vidunderlige kendsgerning findes hos Mattæus, efter at den lamme har fået tilgivelse for sine synder: *Da nu folkeskarerne så det, blev de grebet af frygt og prisste Gud, som havde givet menneskene en sådan magt.* (Matt. 9,8). Selv om der også findes andre måder at få tilgivelse på (bod, almisser, anger, bøn) må man alligevel sige, at den præstelige absolution er *et enestående, privilegeret og garanteret tilgivelsens ord.*

Men denne absolution kan kun blive frugtbar, hvis vi fra vor side garanterer, d.v.s. hvis vor anger er ægte og moden. Ja, også i dette tilfælde giver skriftemålet særligt gode muligheder og chancer. *At skrifte er at udføre en handling:* det er ikke kun en indre stemning, en forbigående tanke eller følelse. Her er vi ofte naive. Vi tænker og siger som så: jeg behøver ikke gå til skrifte, jeg kan ligeså godt bede Gud om tilgivelse, så snart jeg har syndet. Teoretisk kan dette lade sig gøre, men i praksis gør vi det ikke. Vi tænker ikke på det, vi har ikke tid til det, livet strømmer forbi. At bede om tilgivelse forudsætter, at man virkelig bryder af, besinder sig, kommer til sig selv,

og at man virkelig foretager en kursændring. Og det tager vi os ikke tid til. At skrifte er at foretage en handling, et skridt – og ofte er det et svært skridt. At tage et skridt er altid mere end blot at have en tanke eller følelse. At handle beviser, at følelsen af anger er blevet moden. Naturligvis gælder alt dette for det skriftemål, hvor mennesket giver hele sin sjæl, det skriftemål, hvor det helt og holdent overgiver sig. Der findes ikke nogen tilgivelsesautomat. Men hvis skriftemålet er godt, da er det bedre end alle andre midler til tilgivelse: *det er inkarnationen i denne verden af Guds tilgivende godhed.* Bibi Johansen

Lysestøberen

Alle slags alterlys
Hånddypede lys i 37 farver
Kirkegårdslys og lys til alle formål
 og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
 Helgesvej 15-17, København F
 Telf. GOdthåb 7245

Leverandør til katolske kirker
 og institutioner

DUK

DANMARKS UNGE KATOLIKKER

SØGER LEDERE TIL SINE

BØRNELEJRE PÅ ØM

DUK afholder igen i år 3 børnelejre på Øm, der ligger i det naturskønne område mellem Skanderborg og Silkeborg.

Vi indbyder katolikker landet over til at samarbejde med os om disse lejre. Lejrene betragter vi som en meget vigtig del af vort ungdomsarbejde og håber derfor på din hjælp.

Børnelejr 1: 13.7.–20.7. Alder: 10–13 år.

Lejrchef: Lilian og Frans Bogulski, Århus.

Børnelejr 2: 20.7.–27.7. Alder: 7–13 år.

Lejrchef: Britta og Svenning Ravn Jensen, Vejle.

Børnelejr 3: 3.8.–10.8. Alder: 7–10 år.

Lejrchef: Anne og Torben Holm, Århus.

Har du tid og lyst, så tag med som leder på en af disse lejre. Har du flair for at lede et køkken eller arbejde deri, vil du blive modtaget med kyshånd.

Henvendelse rettes til: Britta Abildsten, Hørup, 7300 Jelling.

Telefon (05) 87 18 01.

Dette påskenummers forside er en gengivelse af et dansk opstandelsesbillede. Dette herlige relief befinder sig på prædikestolen i Karlebo kirke, hvor Deres ærbødige ved et tilfælde opdagede det. For et par dage siden var Karlebo mølle på Danmarks fjernsynsskærme som godnat-billede, men hvis heller ikke det har givet Dem nogen forestilling om Karlebo bys beliggenhed, så kan jeg oplyse, at denne landsby ligger i Nordsjælland, et sted midt imellem Hørsholm og Hille-rød.

Kirken, hvis ældste kerne stammer fra 1100-tallet, er påfaldende storladet. Relativt hurtigt er den nybyggede kirke blevet kraftigt udvidet, og senere er yderligere udvidelser (især to fuldvoksne korsarme) blevet føjet til. Grunden til disse udvidelser er ikke klarlagt. Den nuværende sognepræst, Arne Madsen, mener, at de slet og ret skyldes menighedens størrelse i forbindelse med gældende mødepligt. Præstens charmerende frue indbød mig i hjemmet efter endt fotografiering, og jeg er glad for at have lært hende og hendes også kunstinteresserede og kunstnerisk begavede mand at kende. Nationalmuseet skriver i »Danmarks Kirker«, 2. bind, kun: »Af nu uforklarlige grunde fik denne kirke, hvis størrelse ikke skilte sig ud fra andre landsbykirker, tidligt sit areal mere end tredoblet. Det er ikke muligt at fastslå nogen forbindelse mellem skibets vældige vestudvidelse og den kun lidt yngre ombygning til korskirke, men alle disse byggearbejder er gennemført inden for højst 100 år og i perioden, som rundt regnet strakte sig fra 1175-1275.«

Nu kommer vi til noget forbavsende. Man er ikke klar over og har tilsyneladende heller ikke interesseret sig for, til hvilken helgen denne kirke i de 400 år før reformationen har været indviet. Sog-

DETTE PÅSKENUMMERS
 FORSIDE:

VAR KARLEBO
 EN
 VALFARTSKIRKE?

af H. van Schaik

nepreåsten, Arne Madsen, går ud fra, at det må have været Martin af Tours. Dennes billede (nu overkalket) findes nemlig i overstørrelse i kirkens gamle kalkmalerier. Nationalmuseet finder ingen grund til at nævne emnet, end ikke for at konstatere, at der her mangler viden. Og dog kunne en forklaring på kirkebygningens stærke vækst måske findes i tilstrømning af kirkegængere udensogns fra. Måske var der tale om en valfartskirke. Men valfart til hvem?

Også prædikestolen i Karlebo kirke er præget af den prestige, kirken i øvrigt synes at have haft. For medens samme billedskærer i de to nabosogne, Tikøb og Asminderød, opstiller prædikestole med fire felter, som passende fremstiller de fire evangelister, er prædikestolen i Karlebo kirke forsynet med et femte felt, det som De her ser brugt som forsidebillede, det som forestiller Kristi opstandelse. Værket er forsynet med: »F.S. 1584«. Billedskæreren har nok ikke kendt til latin. Der er flere fejl i de latinske indskrifter. I vort billedfelt er stavelserne forbundet forkert, så der står » . . . etvita«, hvor der skulle stå » . . . et vita«. Kommaet må senere være indføjjet for at skille stavelserne ad.

Imponerende er den Kristus-skikkelse, der stiger op af graven. Billedskæreren

har formået at give indtryk både af det opstandne legemes skønhed og af dets sejrige frembrusen. Stangen til korsfænnen, som hvælver sig over Kristi hoved, er forsvundet fra figurens højre hånd. Til gengæld fremtræder skikkelsen så mere isoleret.

Oven over selve scenens fremstilling ses et overdimensioneret englehoved med et mærkeligt, noget autoritært udtryk i ansigtet. Størrelsesforholdene, ansigtsudtrykket og hovedets kuglerunde form gør det vel usandsynligt, at vi her har at gøre med en tidlig repræsentant af puttslægten. Dette er ikke noget barokt englebarn. Men hvad er det så? Det kunne symbolisere den opgående sol, »sol oriens«, og være endnu et udtryk for opstandelsen. Det kunne også være et sløret udtryk for Gud Fader selv. I det Gamle Testamente er det jo ganske almindeligt at bruge udtrykket »Guds engel«, når man diskret vil berette om Gud og hans indgriben på denne jord.

Kære læser, denne opstandelsesfremstilling skal De se længe på. Se på denne Kristus-skikkelse. Den er en bekendelse til legemet, dets skønhed og livslyst. Men den er frem for alt en bekendelse til livet og ånden, som sejrer over døden. Se længe på det. Hvis De ikke kan tro på det, hvad i alverden vil De så tro på?

DØBE

HVORNÅR OG PÅ HVILKE BETINGELSER?

FORELØBIG RAPPORT FRA DEN
ØKUMENISKE DÅBSGRUPPE

VED H. TALMAN

I 1966 nedsatte Det økumeniske Fællesråd på sit årsmøde et udvalg til undersøgelse af dåbspørgsmålet. Det blev overladt til gruppen selv nærmere at definere sit kommissorium, men det var forudsat, at der skulle arbejdes frem mod en evt. løsning på dåbsproblemet som nutidigt, økumenisk problem, dvs. et problem der endnu i dag på afgørende vis sætter skel mellem forskellige kirkesamfund og – ofte på smertelig måde – hindrer et nærmere samarbejde.

Følgende blev af Fællesrådet udpeget til udvalget og er fortsat i det: Pastor Bent Honoré, amanuensis (nu studieleder i Det lutherske Verdensforbund), Peder Højen, pastor Henning Talman, alle fra folkekirken, pastor Ib Andersen (den romersk-katolske kirke), pastor K. Kyrø-Rasmussen og pastor Per Nørgaard fra Det danske Baptistsamfund og pastor Eigil Carlsen fra Metodistkirken. Endvidere har pater Johs. Jong en tid deltaget i udvalgets arbejde. Når der ikke er repræsentanter fra andre kirkesamfund end de nævnte, skyldes det, at Fællesrådet fandt, at alle markante synspunkter i dåbspørgsmålet ville komme frem ved denne sammensætning.

Oprindeligt forestillede man sig, at der skulle være tale om et hurtigtarbej-

dende udvalg. Denne forhåbning har imidlertid ikke kunne virkeliggøres. Dels har gruppens enkelte medlemmer ikke kunnet afse den nødvendige tid til studier og møder; dels har hovedproblemet vist sig at medføre et større antal spørgsmål, der måtte undersøges, end forventet. Endvidere har selve det, at arbejdet trak i langdrag, medført en mindre koncentration og dermed en forlænget arbejdstid.

Udvalget mødtes første gang den 10. jan. 67, hvor det blev besluttet, at man ville mødes ca. hveranden måned og i sommeren 1968 samles til et flerdagesmøde for at sammenfatte de indvundne resultater. I 1967 holdtes også 7 møder, i 1968: 6 og i 1969: 4 + en 3-dages sammenkomst på Åsebakken, hvor det blev besluttet at udarbejde en bog, der henvendte sig til teologer samt evt. en mindre bog til brug for studiekredse i menighederne. I 1970 og 1971 gik det noget langsommere med arbejdet, men i maj 1972 havde udvalget atter et flerdagesmøde, denne gang på Sostrup. Her blev indholdet af den større bog nærmere fastlagt, og det forventedes, at den kunne være færdigudarbejdet inden for et år. Heller ikke denne arbejdsplan har dog kunnet overholdes. Samtidig blev

tanken om den mindre studiekreds bog skrinlagt. – På Sostrup blev imidlertid udarbejdet en række foreløbige teser om dåbsgruppens resultater, og det må bemærkes, at det er temmelig enestående, også i vor tids økumeniske sammenhæng, at der har kunnet samles så bred økumenisk enighed om dåbspørgsmålet, som disse teser er udtryk for. Teserne har været forelagt Den økumeniske Studiekommision, der ikke mente, at de kunne offentliggøres uden nærmere kommentarer. Den 13. dec. 1973 mødtes fire af udvalgets medlemmer, der besluttede at nedskære bogens indhold til et eksegetisk og et systematisk afsnit, der er de områder, udvalget har beskæftiget sig mest indgående med, og et konkluderende afsnit samt evt. et afsnit om de forskellige dåbsliturgier. Manuskripterne skulle kunne foreligge til endelig redigering på dåbsgruppens møde den 15.–17. marts 1974 og til bogens udsendelse i begyndelsen af efteråret 1974.

Samtidig besluttedes det at udsende teserne til Det økumeniske Fællesråds medlemmer med nærværende indledning i løbet af januar 1974.

Om baggrunden for de udarbejdede teser

Gruppen har arbejdet indgående med det

nytestamentlige materiale, bl.a. med udgangspunkt i Beasley-Murray's bog: »Baptism in the New Testament« og i sammenhæng hermed med en række relevante systematiske problemer som: dåb og tro, dåb og ånd, dåb og nåde, dåb og bekenelse, dåb og omvendelse, dåb og genfødselse m.v., ligesom de forskellige i N.T. fremstillede dåbsformer er undersøgt, og de forskellige skrifteres dåbsteologier er gennemarbejdet. Vi er overbevist om, at alle nutidige dåbsformer og -teologier bør vurderes på grundlag af N.T. Det er ikke her muligt at give en dyberegående redegørelse for bibelsynet, men vi ønsker at påpege *dels*, at det faktum, at der efter vor mening ikke findes vidnesbyrd om spædbørns dåb i N.T., ikke er ensbetydende med, at en sådan praksis behøver at være i modstrid med nytestamentlig teologi, *dels* at den forskellige dåbspraksis, der har udviklet sig i kirkens historie, kan være begrundet i forhold (se tese 5), der evt. må korrigeres gennem en konfrontation med N.T.s teologi.

Tese 2 kunne udarbejdes til en hel dogmatik. Der kunne skrives en dogmatik ud fra dåbens synsvinkel. Der er her antydning af sider af den kristne tro, der i de forskellige kirker bliver understreget som dåbens indhold. Samtidig har vi understreget, at i N.T. er dåben en skelsættende handling i et menneskes liv, og at dér er den naturlige rækkefølge, at et menneske i tro tager imod det kristne evangelium, hvorved dåben bliver den ydre besøgelseshandling i mødet mellem den kristne forkyndelse og troen.

Dette understreges yderligere i den følgende tese, hvor der gøres opmærksom på, at dåb af mennesker uden en forudgående personlig tro (som f.eks. ved en spædbarnsdåb) endnu ikke har været noget problem, der er blevet taget stilling til. Vi har undersøgt, om der i N.T. skulle være spor af spædbarnsdåb, f.eks. i de såkaldte oikosformularer, hvor det siges, at hele huset blev døbt. Vi har imidlertid hverken af disse eller andre steder ladet os overbevise om, at der er vidnesbyrd om spædbarnsdåb på nytestamentlig tid. Vi mener, at denne praksis er vundet frem på et senere tidspunkt, hvor menighederne bestod af kristne familier, der ønskede deres børn sat ind i en kirkelig sammenhæng, og at denne praksis dels er blevet slået fast ved statskirkens indførelse under Konstantin den Store, dels af arvesyndslæren (Augustin), hvorved tanken om ikke-døbte menneskers fortabelse blev kraftigt understreget.

Tese 5 peger på, at der kan være en række forskellige begrundelser for, at kirkerne har fastholdt spædbarnsdåben som en legitim udvikling af nytestamentlig dåbspraksis og -teologi. Vi anmoder imidlertid disse kirker om at klargøre både for sig selv og for andre, hvilke be-

grundelser man lægger vægt på og hvorfor, når man fastholder en anden dåbspraksis end den i N.T. bevidnede.

Selv om man mener at kunne fastholde spædbarnsdåben legitimt, bør den helt overordnede stilling som spædbarnsdåben har i en række kirker, ændres til en ligestilling, således at dåb af større børn og voksne som konsekvens af, at de forud er kommet til en personlig kristen tro, såvel i teori som i praksis betragtes som en lige så naturlig dåbsform som spædbarnsdåben. På den anden side må vi kraftigt henstille til baptistmenigheder og andre, der fastholder troendes dåb som den eneste dåbsform, og som evt. foretager dåb af mennesker, der tidligere er blevet døbt i spædbarnsdøbende kirker, at overveje, hvad N.T.s tale om dåben som en éngangshandling og menighedshandling, om dåben som evangelium i stedet for lov, og om dåbens væsen, kraft og indhold som en Guds handling må få af konsekvenser for deres dåbspraksis. Ligeledes hvilke konsekvenser, der må følge af deres godkendelse af og fællesskab med spædbarnsdøbende kirker som fuldgyldige kristne kirker. Det er nødvendigt, at der opstår gensidig forståelse, således at de spædbarnsdøbende kirker ikke bruger ordet gendåb, men forstår, at der fra disse andre kirkers side er tale om en (ny) dåb, fordi man ikke er i stand til at anerkende spædbarnsdåben som en virkelig dåb, hvorfor et krav fra de spædbarnsdøbende kirkers side om afståelse fra »gendåb« ikke er nogen reel løsning på problemet. På den anden side må de kirker, der døber tidligere bandedøbte mennesker, forstå, at de derved alvorligt krænker opfattelsen hos medkristne, der af teologiske og samvittighedsmæssige grunde må fastholde spædbarnsdåben som gyldig dåb. Vi henstiller derfor, at der ved konvertering fra et kirkesamfund til et andet overvejes andre optagelsesformer end dåb, og at man over for konvertitten understreger den gudshandling, der er sket med ham i hans tidligere foretagne dåb.

Forældre har en nu hævdvunden frihed til at undlade at lade deres børn døbe. Men alligevel udøves der på mange måder pres over for mennesker, pres fra familiemedlemmer, man bøjer sig for uden selv at have et virkeligt ønske om dåb; pres fra samfundet f.eks. i form af en vis diskrimination over for børn, der ikke har en dåbsattest; pres fra kirkens side både i forkyndelsen og f.eks. over for forældre, der kommer for at lade deres barn navngive, og på en række andre områder, hvor det er irrelevante begrundelser, der kan medføre, at mennesker føler sig presset til at lade sig selv eller deres børn døbe. Vi opfordrer alle kirker og menigheder til at arbejde for en reel frihed på dette område.

Men også præsterne må have en tilsvarende frihed som forældrene. Det er vanskeligt at opstille retningslinier for, hvilke betingelser der må være til stede for foretagelse af en dåb. Og endnu vanskeligere at administrere sådanne betingelser, ligesom det kan være umuligt at bedømme, hvorvidt betingelserne er oprigtigt opfyldte eller ej. Vi opfordrer alligevel kirkerne til at definere de forudsætninger, der må være for foretagelse af dåb, men henstiller samtidig, at der skabes en virkelig frihed for præsterne til at nægte dåb, hvor forudsætningerne efter deres skøn og samvittighed ikke er til stede.

Til disse forudsætninger må – især hvor der er tale om spædbarnsdåb – høre, at den døbende menighed kan regne med, at de døbte oplæres i den kristne tro. Vi taler her om »rimelig sikkerhed«. At opnå en sådan sikkerhed er som anført uhyre vanskeligt og undertiden umuligt. Men et minimum for en sådan sikkerhed må være en indgående samtale mellem præsten og forældrene, hvor oplæringens nødvendighed indskræpes, hvor der tales om, hvordan en sådan dåbsoplæring kan finde sted, og hvor forældrene accepterer de forpligtelser, som en nødvendig dåbsundervisning medfører.

Selv om ansvaret for den kristne opdragelse af bandedøbte primært hviler hos forældrene, har menigheden et tilsvarende ansvar for at give forældrene al mulig hjælp til at opfylde forpligtelserne vedrørende den kristne opdragelse. Forpligtelsen til afholdelse af f.eks. børnegudstjenester bør være lige så stærk som til afholdelse af »voksen«-gudstjenester, ligesom der i enhver menighed bør tilrettelægges en metodisk pædagogisk undervisning af børnene startende fra det tidspunkt, hvor de er undervisningsmodne, og sluttende med en afrundende undervisning i pubertetsalderen (konfirmationsforberedelse). Denne børneundervisning må naturligvis følges op med en ungdomsundervisning. Den samme undervisning må selvfølgelig stå åben også for ikke-døbte børn. Kirkerne må forstå deres ansvar, for at disse tilbud når flest muligt.

Forældre, der ikke mener at kunne påtage sig ansvaret for at lade deres børn døbe, men alligevel ønsker børnene sat ind i kirkens sammenhæng, bør tilbydes en barnevelsignelse i form af en kirkelig handling, der foretages under gudstjenesten. En barnevelsignelse bør i sin form klart adskille sig fra en dåbshandling, men alligevel give en vis form for medlemskab i kirken. Vi har imidlertid ikke udarbejdet forslag til ritual for en sådan kirkelig handling.

Ved bandedåb forstås i almindelighed spædbarnsdåb. Dog findes der såvel i spædbarnsdøbende kirker som i kirker,

Katolske begravelser
Ring til 12 28 68

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

LANDMANDSBANKEN

Oliefyр
Centralvarme
Brændeolie
Cindere

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 68

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

H. S. FRIIS

Malermester
Mølleparken 40, Bagsværd
Telf. 98 38 35

der praktiserer troendes dåb, dåb af større børn, ofte omkring konfirmationsalderen, men undertiden også ned til skolealderens begyndelse. Gruppen har imidlertid ikke på nuværende tidspunkt taget stilling hverken til den ideale dåbsalder eller til de forudsætninger, der må være for dåb af børn i skolealderen.

I oldkirken foregik der en dåbsundervisning (katekumenatet) i tidsrummet fra dåbskandidatens fremsatte ønske om at blive døbt og til tidspunktet for dåbens foretagelse. Denne dåbsundervisningsformål var at give dåbskandidaten en oplæring i kristendom forud for dåben. I en situation, hvor det må forudses, at antallet af spædbarnsdøbte vil være stærkt faldende, og hvor tilslutningen til kirken derfor i stadig større udstrækning vil ske gennem dåb i en senere alder, må det overvejes at genindføre katekumenatet i kirkerne. Udvalget har ikke noget forslag til dets udformning.

Ligeledes har gruppen endnu ikke arbejdet tilstrækkeligt med de forskellige kirkers dåbsliturgier. Vi er imidlertid overbevist om, at der i de enkelte liturgier findes en række elementer, der er glemt, eller som aldrig har eksisteret i andre kirker, men at et studium af de forskellige liturgier og de til liturgiernes hørende skikke kan virke inspirerende på alle kirker, så man kan nå frem til liturgier, der på en rigere måde kan give udtryk for dåbens indhold.

På den økumeniske dåbsgruppes vegne

Teser:

1. En normativ forståelse af dåben må primært baseres på N.T.s tale om den.
2. I N.T. er dåben en skelsættende handling i et menneskes liv, hvorved dets indlemmelse i den kristne menighed, Kristi legeme, besegles. Den meddeler syndernes forladelse og Helligåndens gave; den delagtiggør i og aktualiserer den ved påskens stedfundne frelsesbegivenhed. Dåben er fra dåbskandidatens side en konsekvens af, at han i tro har taget imod evangeliets budskab om Jesus Kristus.
3. Spørgsmålet om berettigelsen af at døbe mennesker, som ikke i personlig tro har taget imod evangeliets budskab om Jesus Kristus, synes at være fremmed for N.T.
4. Menighederne i det første århundrede af kirkens historie har næppe haft den praksis at døbe børn af kristne forældre som spæde.
5. De kirker, i hvilke spædbarnsdåben er den fremherskende dåbsform, skylder sig selv og andre kirker at gøre rede for, hvorledes de hovedsagelig begrundet denne praksis (bibelteolo-

giske, dogmatiske, historiske, pastoraletologiske eller kirkepolitiske grunde).

6. Kirker med spædbarnsdåb bør gøre den nytestamentligt bevidnede dåbsform til et reelt alternativ i det mindste i den forstand, at forældrene stilles frit med hensyn til, om de vil lade deres børn døbe som spæde eller ej.
7. Baptistmenigheder skylder sig selv og andre kirker alvorligt at overveje N. T.s korrektiv til deres dåbsteologi og -praksis og i forbindelse hermed, om deres fastholden ved trosdåb ikke bør forenes med en differentieret holdning til spædbarnsdøbte, således at de afholder sig fra at kræve dåb af sådanne, som er blevet barnedøbt og opdraget i et andet kirkesamfund, men senere ønsker medlemskab i en baptistmenighed.
8. Det er uforeneligt med evangeliets væsen at udøve tvang eller pression over for mennesker for at få dem til at lade sig eller deres børn døbe.
9. En præst må have frihed til at afvise udførelsen af en dåb, for hvilken forudsætningerne efter hans skøn og samvittighed ikke er til stede.
10. Kirker, som døber spædbørn, skylder forældrene al nødvendig hjælp til den kristne opdragelse i form af undervisning, børne- og familiegudstjenester o.s.v.
11. Hvor spædbarnsdåb finder sted, bør der i det mindste være rimelig sikkerhed for, at børnene modtager en kristen opdragelse. Før dåben bør forældrene derfor tilkendegive, at de er rede til at påtage sig ansvaret herfor.
12. Kirkens ansvar for at yde al nødvendig hjælp til den kristne opdragelse gælder lige fuldt familier med udøbte børn.
13. Kristne forældre, som ikke lader deres børn døbe som spæde, bør have adgang til at indskrive dem til senere deltagelse i den kirkelige undervisning.
14. Ved barnevelsignelse forstås en kirkelig handling, ved hvilken et barn, der ikke skal døbes som spæd, fremstilles i menigheden. Spørgsmålet om barnevelsignelsens indhold, form og berettigelse bør undersøges.
15. Betimeligheden af og betingelserne for dåb af børn i skolealderen bør gøres til genstand for undersøgelse.
16. Oldkirkens katekumenat bestod i en trinvis indførelse i kristendommen med højdepunkt i dåbsgudstjenesten. Det bør overvejes at indføre tilsvarende ordninger i nutidens kirker.
17. Kirkerne bør indgående studere hindens dåbsliturgi og lade sig inspirere heraf i bestræbelserne for at give dåben den form, der bedst udtrykker dens teologiske indhold.

HJEM- STAVNSRET I DANMARK

Danmarks første folkekirke var den romersk-katolske, der med Sankt Ansgar allerede i 800-tallet efter Kristi fødsel begyndte at kristne Norden. – Netop for nogle måneder siden hørte man et par røster om, at det skulle være mindre dansk at være katolik. Dementiet er ikke udeblevet. Synskredsen udvides. Det må konstateres!

Men ofte kan vi katolikker i dagens danske samfund føle os en del isoleret, fordi vi er medlemmer af en kirke, der kun har omkring 25.000 medlemmer ud af landets 5 millioner indbyggere. Det er dog navnlig på grund af, at en alt for stor og dominerende del af vore medborgere ikke har ret megen forbindelse med den danske folkekirke, som de er født ind i.

Kristne tanker forsvinder mere og mere som samfundets grundvold, og befolkningen står i alt for mange tilfælde ligegyldig eller endda fjendtlig over for kristendommen og, synes det, i særlig grad over for den katolske kirke.

☆

En hollandskfødt katolsk præst, pastor J. M. Quaedvlieg – der virkede i Danmark fra 1914 til sin død i 1966, deraf som præst ved Vor Frue kirke i Slagelse fra 1935–59 – har i efterladte skrifter skrevet om vor selvfølgelige katolske hjemstavnsret i Danmark.

I bogen »Taler og tanker i udvalg« har Sigrild Arkil, Roskilde, også medtaget en tale, som præsten fra Holland – hvilket land danske katolikker skylder så megen tak og anerkendelse – har holdt, når hans konvertitter er blevet optaget i kirken efter behørig grundig undervisning.

Her tillader vi os at citere afsnit og brudstykker fra talen, der til fulde er et vidnesbyrd om vor hjemstavnsret. Skrevet af en mand udefra, men han blev som den universelle kirkes tjener en af »vore egne« i Danmark. Tankerne har bud til såvel konvertitter som til fødte katolikker. Allerede digterpræsten Kaj

Munk fra Vedersø skrev i sin tid, »at hver sten i langt de fleste landsbykirker er katolsk« . . .

☆

Slagelsepræsten siger bl.a. til konvertitten:

»Nu har De altså gjort det vigtige skridt at gå tilbage til Deres fædres kirke, til Danmarks gamle moderkirke.

Hvis alle Deres forfædre kunne det, så ville de lykønske Dem hjerteligt: Knud den Hellige, Sankt Knud Lavard, biskop Absalon, dronning Dagmar, dronning Margrethe I, Valdemarernes konger og alle andre af Danmarks katolske sønner og døtre.

Deres katolske tro forbinder Dem nu med disse forfædre, thi det helligste, som disse berømte danskere havde, det kostbareste, dét, som de ville besegle med deres hjerteblood, var deres katolske kristentro.

Er vort smukke Dannebrog, verdens skønneste flag, ikke netop givet det danske folk som et minde om en levende og dyb katolsk tro? Inderst inde er det et katolsk flag, skænket til den store kong Valdemar Sejr under pave Honorius II, 15. juni 1219.

☆

De vil som et nyt medlem af vor katolske kirke kunne føle Dem endnu mere hjemme i Danmark, for landets minder tilhører Dem nu mere end nogen sinde før og på en ny måde:

Alle de pragtfulde domkirker, de 2000 sognekirker, klosterbygningerne og de ældgamle ruiner rundt om vil fra nu af fængsle Deres hjerte endnu mere end før, thi disse tidens minder blev bygget af de gamle danskere til de katolske gudstjenester.

Når vi videre henter landets almindelige historie frem fra middelalderen, fortæller den også om, at vi som katolikker er helt i vort jordiske fædreland. Grav blot et spadestik ned i jorden . . . og vi støder på »katolsk underlag«. Den katolske kirke er jo det danske folks barntro.

☆

Bring nu Gud tak, min kære katolske kristne, fordi Han har udvalgt Dem til at gøre det store skridt fuldt ud.

Det vigtigste er både at blive en katolsk kristen – og at leve vor katolske tro, for troen uden gerninger er død, siger Gud i den hellige skrift: »Thi ligesom legemet er dødt uden sjælen, sådan er troen også død uden gerninger.«

Styrken til at leve vor katolske tro hentes i kirkens hellige messe og i de syv sakramenter, men i ganske særlig grad gennem den hellige kommunion. Kristi ord til hver eneste af os lyder:

»Se, jeg står for dit hjertes dør og banker på!«

Konvertit

Sparekassen for Lyngby og Omegn

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

FOLMER OLSEN

Begravelses ordnes
Reberbansgade 37
Alborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Alborg, Enggårdsgade 65 – Telf. 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 18

Ejner Nielsen

Kolonial – Kaffe
Absalonsgade 14 – 9000 Alborg
Telf. (08) 12 09 71 – 12 15 58

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

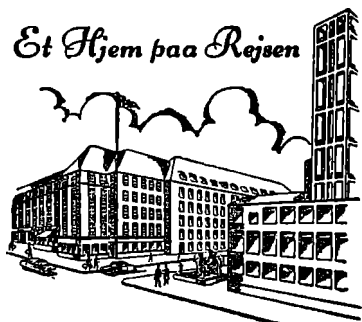
C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 38
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

Et Hjem paa Rejsen

Telefon 12 41 22 - Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 - 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Største udvalg i radio - fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C - Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
• 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse
af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri
Grundlagt 1806
Aabenraa

ET FLAMMENDE RØDT KORS

DET RØDE KORS I MATADIS
SORTE DOMKIRKE I AFRIKA

Det røde kors i byen Matadis sorte domkirke vil altid lyse for mig! Sådan slutter forhenværende redaktør for »Jydske Tidende« i Kolding, Andreas Sørensen, en beskrivelse fra havnebyen ved Kongofloden i Zaire, det tidligere Belgisk Kongo. Det er en del år siden, rejsen blev foretaget, men beskrivelsen af det katolske liv på det mørke fastland, der gennem den sidste halve snes år har været i så voldsomt opbrud, er fortsat interessant læsning. Forfatteren til »Breve fra Afrika« skriver blandt andet:

Negerkirken i Matadi, en afrikansk katedral, behøver ingen himmelstræbende tårne og spir for at gøre denne verdens børn opmærksom på Guds hus. Byen er rejst på bjerge, og øverst oppe har katolikkerne bygget denne kirke, så den kan ses viden om, både fra den sorte og den hvide by. Mens den hvide kirke nede i byen, som vel nok er Matadis hovedkirke, er holdt i en slags domkirkestil, er de sortes nye helt moderne, hverken romansk eller gotisk.

Søndag morgen kører vi til messe i kirken. Gaderne i den nedre by, der på hverdage vrimler med mennesker, ligger næsten tomme hen. Ellers er folk i det tropiske Afrika morgenmænd for at få så meget arbejde fra hånden som muligt, før heden sætter ind. I dag tager de sig åbenbart en formiddagslur.

★

Men oppe i den sorte bydel er der en stimmel af mennesker ligesom på et marked. Herren skabte søndagen, for at den skulle være hviledag, men denne bydel er i fuldt sving med mange forskellige gøremål. Kvinderne vasker deres brogede gevandter i cementkar, som kommunen har sat op, og breder dem ud til tørre i

græsset. Her ligger de som blomster i morgensolen.

Små børn bliver vasket og friseret, det sidste ofte meget kunstfærdigt, uden for de solsvedne træhuse. Og fatter kan tillade sig den luksus at lade sig barbære og klippe under et palmetræ. En mængde frisører svinger sakse, kamme og knive - og ungdom stimler sammen for at beundre mesterens kunst, når de sorte krus-hår falder. Negre i almindelighed har tæt hovedhår, men deres skæg er så tyndt, at de næsten kan barbære sig med et glasskår. En neger med et flot overskæg synes i hvert fald at være en sjældenhed.

De unge piger er i deres stiveste puds og stråler fra øjne og mund af forventning til søndagen. De råber og vinker til os, når vi hilser dem med det sædvanlige: Båt, båt, mammie! Denne søndag morgen, der endnu er frisk og kølig, er fyldt med godt humør og overgyldt med en blid, honninggul sol. En lang fridag ligger foran dem - og ingen kan nyde en fridag som en neger: Blot dét at sidde i skyggen af et træ og blunde synes dem som Guds velsignelse.

Den stejle vej op til den store kirke er en af hovedgaderne i den indfødte bydel, og trods søndagen handles der overalt. Lastbiler losses brød, som er formet i store firkanter. Der er trængsel af kvinder i de mørke butikker, og de første øludsalg har slået tappen af tøndene. Men alligevel er det meget store kirkerum fyldt, og mange søndagsklædte mennesker er samlet udenfor.

★

Kirken er knap nok færdig. Pladsen omkring den er ikke flænet. Og Afrikas røde jord males til støv af de mange mennesker. På afstand minder kirken om

et meget stort missionshus, men det indtryk fortaber sig, når man kommer helt op. Kirken vender ikke facaden mod byen. Den har intet tårn, men et karnillelignende klokkespil ved den ene mur, som går over i en skyggefuld arkade.

Klokkespillets skelet er af cement, og pillerne, der bærer det lille tag, ligner planker. Bygningsværket er let og harmonisk, og det passer ind i omgivelserne. De små klokker kalder stiltørdigt ud over den larmende by ved kirkens fod. Til kirken har arkitekten forneden brugt afrikanske granitsten, der er fuget sammen med brede cementstriber.

Også alteret i helligdommen er af disse granitsten, som giver stedet en strengthed, der synes ukendt i andre katolske kirker, hvor netop altene har været genstand for kunstnerens kærlighed og stråler af skønne malerier og guld. Bagvæggen er behængt med et lysegrønt stof, og denne farve går igen flere steder i kirkerummet.

Kirken på bjerget i Matadi er både lang og bred, og jeg vil antage, at den kan rumme mindst tusinde mennesker. På sidevæggene har arkitekten foroven brugt de store afrikanske elementsten med huller i, som man også ser i mange profane bygninger. De kan formes, så de udefra ligner kniplinger af mursten.

Gennem hullerne og de store døre ud til buegangen vælder lyset ind. Afrikas glødende sol! Også her synes arkitekten at have brudt med ældre tiders katolske byggemåde: det mystiske halvmørke, som måske skulle være særlig egnet til at kalde sjælen til andagt, og som unægteligt også har sin virkning i vore store europæiske katedraler.

Kirken her er bar, næsten nøgen som et calvinistisk kirkerum. På alteret står den Korsfæstede, men ellers findes der ingen krucifikser, ingen helgenbilleder, ingen kunstværker. Kun Kristi lidelsesgang i farvetryk hænger i rammer kirken rundt.

☆

Det, som dog allerførst fanger blikket, når man træder ind i den moderne kirke på Afrikas jord, er et flammende rødt kors højt bag alteret. Muren er bygget af de hullede mursten, og gennem herligt røde glas i hullerne stråler Jesu kors i solens flammeskær. Korset er nok rødt, men ikke voldsomt som et neonskilt. Stille og mildt brænder det som godhedens lys fra Golgatha i negrenes skinnende øjne. Vi tre hvide i vort selskab her i menigheden af sorte medmennesker kunne ikke få øjnene fra dette kors. Og vi talte siden ofte om den stærke og betagende virkning, det øvede på os.

Messen var allerede begyndt, da vi kom, og kirkerummet var fyldt. Mellem kirkegængerne sås mange børn og unge mennesker. Alle var pænt påklædt. Selv

om tøjet var lappet og stoppet, var det skinnende rent. Mange havde jakkesæt og sko på, men de fleste gled lydløst på bare fødder hen over kirkegulvet, når de kom og gik.

Til venstre for indgangen stod et mandskor, alle i jakkesæt, og de havde fane med. De skulle synge et latinsk vers, som var prentet på et stort dokument. Nu lød sangen – snart som en hviskende bøn og snart som en brusende hymne.

Negrene elsker musik, og der herskede den dybeste stilhed i rummet, mens koret sang. Senere blev mændene afløst af et børnekor, der stod oppe ved orgelet. Og som disse børn dog kunne synge! Hver stemme må have været udsøgt og uddannet, for sangen lød, som blev der spillet på et instrument af en genial kunstner. Det var en sagte musik – sølvklar og med islæt af negrenes skønne strubelyde.

☆

Der er næppe tvivl om, at sangen og det brændende kors bag alteret for de mørke mennesker udgør en meget væsentlig del af gudstjenesten. Men der var også mange, som deltog i altergangen, der for øvrigt blev udført af to hvide præster. Den ene læste messen foran alteret med et stort gyldent kors på messehagelen. Han blev her assisteret af to messedrenge, som var i røde skørter og hvide bluser – og som så aldeles bedårende ud med deres smukke sorte og alvorlige ansigter. Jeg fulgte med blikket strømmen op imod alteret. Unge mennesker med et næsten ekstatisk udtryk i øjnene og med hænderne samlet foran på brystet gik uden en lyd forbi med øjnene hæftet på det røde kors og sank så på knæ foran alteret. Her lå nu det ene sorte krus-hoved ved siden af det andet, alle syntes nøjagtigt ens, mumlende med i præstens latinske tekst. En hvid præst med et brunt skæg uddelte den hellige oblat – og det gik hurtigt, for mange andre skulle til. Der var også mange kvinder i kirken, alle i farvestrålende skrud. Nogle havde spædbørn med – og disse fik af og til en pa-tår, en naturlig funktion, som man i det katolske gudshus ikke tager forargelse af.

☆

Jeg ved ikke, om det har været arkitektens hensigt at skabe en afrikansk kirkearkitektur med dette bygningsværk ved Kongo-floden, hvis formål skulle være at forene det sorte Afrika med den katolske kirke. Hvis hensigten har været den, synes jeg, at han må have nået sit mål. Jeg var tre gange i denne kirke.

Da jeg for tredje gang besøgte domkirken, stod det klart for mig, at selv om alt, hvad jeg havde set dernede, med tiden skulle gå under i et afrikansk mørke, vil det røde kors i Matadis sorte domkirke altid lyse for mig!

a. d.

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherrød 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landaretsesagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01) * 13 04 08

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpoltrær?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F.

Social rådgivning

yde af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62

Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
SPRINKLERANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFT OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eff. A/S

Frederiksborggade 22
København K
Telefon *18 23 14

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

LÆSER- BREVE

»GUD ELSKER EN GLAD GIVER«

Hvor er det sandt, Gud velsigner virkelig giveren og det til overmål - tag og prøv; men lad helst ikke din venstre hånd vide, hvad din højre gør, og vær gerne lidt letsindig - det gør ikke giveren ringere.

Man kan give på mange måder. Hvad med at vise lidt taknemmelighed, hvis man f.eks. slipper godt fra større kedelige udgifter: Man taber sine briller eller sin protese i badeværelset, og de knuses ikke - man finder sit ur, sin pung, sine nøgler, som man har tabt! Man falder, men kommer ikke til skade, brækker ikke lårbenet eller andet. - Tror I ikke, det var en god idé at yde en lille sum af alle de mange penge, man ikke bliver tvunget til at rykke ud med, til den slunkne kirkebøsse eller til et andet godt formål. Det kunne da være, at Vorherre huskede det en anden gang; men giv din gave med glæde og helst straks!

Dorte Virum

»GUD ELSKER EN GLAD GIVER«

Jeg tror, vi katolikker er blevet forkert opdraget, hvad bidrag til vort kirkesamfund angår.

Vi har altid trøstet os med, at vore præster, dem tog ordenssøstre sig af. De fik da i hvert fald kost og renlighed for den præstelige bistand, de til enhver tid ydede dem, og søstrene var i hvert fald i gamle dage så fattige, at det var alt, hvad de formåede at give. At den gode præst så næppe havde penge til snørebånd, det tænkte menigheden, som han sled for, ikke meget på.

Og kirkehuset, gudstjenesten og alle de udgifter, der var forbundet med den, ja, det tog biskoppen sig jo af; desuden var der jo »klingpungen«, og den var heldigvis så dejligt uforpligtende - 1 eller 2 øre eller en knap, når det kneb; allerede biskop v. Euch sagde, at hvis han ikke fik de bidrag, som Hannovers og Westfalens fattige tjenestepiger ydede, så kunne kirken herhjemme slet ikke eksistere! Og er det meget anderledes i dag? Biskoppens underskud betales stadigvæk fra Osnabrück, og man har sikkert i dag midler til at hjælpe os, »Ansgars fattige mission i Nord«! Men kan vi være det bekendt? Mon ikke der findes fattigere missioner i Afrika eller Sydamerika, hvor disse penge kunne dække et skrigende behov!

Hvad angår opdragelsen til medmenneskeligt ansvar, hvordan opdrager vi så vore børn?

Det er vel godt 2 år siden, at vor præst uddelte små bøsser til en flok børn, der lige kom fra messe (indsamlingen gjaldt »tørmælk« til sultne børn i Indien). Han gjorde det med disse ord: Nu putter I alle jeres 1- og 2-ører i disse bøsser og så . . . Heldigvis er børn realistiske, så jeg gjorde dem opmærksomme på, at de sikkert ville blive meget sure, hvis de bad deres forældre om penge til slik og fik mindre end 25 øre, så jeg var sikker på, at de selvfølgelig ikke ville give mindre til Vorherres andre børn, der var ved at dø af sult, og det syntes børnene var helt i sin orden.

Desværre er der stadig voksne, der helst går i de store kirker, for der slipper man da for det evige tiggeri.

Ellen Schou

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 106 . 8260 Arhus
TELF (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

P. MARTIN BRAUN 70 ÅR

Den 22. april fylder pater Martin Braun i Roskilde 70 år. Sin barndom levede han i Maastricht, Hollands ældste by. Her har kristendommen blomstret siden år 300. Hans vugge stod i skyggen af to kirker, den gamle St. Servatius og den middelalderlige Vor Frue, som har en vidunderlig smuk Mariastatue, måske Hollands ældste Mariahelligdom. Ganske tidligt vågnede her et præstekald i den unge gymnasiast. Så flyttede Martin ind i de montfortanske præsteseminarier, hvor han blev præsteviet i 1932.

Efter et par år i Bergamo i Norditalien kom pater Braun til Danmark. Her følger hans præstegerning hovedsagelig i Roskilde og Tåstrup og hos de mange venner, han fik i årenes løb. Mon ikke mange vil sende fødselaren en venlig tanke og en bøn i anledning af hans 70 år?

Pater Braun har altid været idealist, et menneske med store idealer, som også

kan leves og virkeliggøres i små kår. En, som stræber efter det høje, ja det højeste: et inderligt liv, forenet med Kristus. Det forsøger han at bibringe andre. Idealernes rigtighed måles ikke så meget på resultaterne, som på den uafbrudte stræben opad, en aktivitet uden hvile: at være til for de andre; en længsel efter at gøre godt mod andre og at ville bringe dem det bedste, det skønneste, det højeste: Jesus Kristus og hans evangelium.

Pater Braun har noget af en kunstner i sig. Det viser sig i kirkepyntningen, i hans blomsterarrangementer, i hans ugentlige messekalender i kirken, og når han underviser børnene ved at få dem til at tegne. Den sjælekunstner, han er, viser sig i hans evne til at tale til folk – også på alle mulige sprog.

Han er en præst, som kender sin teologi og som ofte foretrækker den gamle måde at fremstille den på, men som også gør sig umage for at følge med i kirken udvikling og i det nye.

Jeg vil altid huske pater Braun som en fin præstevien og som menneskeven. Han skal have tak for venskabet og for alt det gode, han i stilhed gør. Og på Roskilde og Tåstrup menigheders vegne ønsker jeg ham Guds velsignelse og mange frugtbare år fremover.

H. Herberighs

Sct. Ibs Skole

selvejende institution, Horsens

søger til august lærere til alm. skolefag, fysik, matematik og sang/musik. Der oprettes korskole fra august, og en stor del af skolens elever deltager i frivilligt korarbejde udenfor skoletiden. Skolen henvender sig til alle de hjem, som ønsker at bygge på den kristne kulturarv, og som på dette grundlag vil supplere sig med et mindre skolemiljø. Legestue, børnehaveklasse, 1.-7. klasse og 8.-9. m. realafdeling. Fra august ca. 300 elever. Ansøgning med bilag inden 25. april til bestyrelsen for den selvejende institution Sct. Ibs Skole, Kildegade 18, 8700 Horsens. Tlf. (05) 62 33 79. (Kontortid 12,30-13,30.)

J. Frost-Jensen

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 31. august 1974

8 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1380,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 1050,-

Valfartspræst: Pater G. GOMMANS

Læge, sygeplejersker, samarititter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP

tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Svendborg Liggistemagasin

Hans Nielsen & Søn

Indehaver: VERNER JENSEN

Katolsk bedemand

Fruerstræde 10, Svendborg

Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN

Møllergade 46, Svendborg

Telefon 21 19 20

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo

Telf. (03) 88 07 59

J. Øvist Jensen

Slagtermester

Vesterbrogade 107 C

København V

Telefon EVa 37 67

Kød - Flæsk - Pålæg

En gros og en detail

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Telefon VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Bøger

FRA ALLE LANDE ★ PÅ ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen

Boghandel

Bruunsgade 45 . Tlf. (08) *12 24 00

Århus C.

RETRÆTERNE PÅ SOSTRUP

Sostrup Kloster ved Grenå vil i denne sommer stå endnu bedre rustet end i fjor til at tage imod de forhåbentlig mange retrætedeltagere: ud over ca. 30 dobbelt- og enkeltværelser på slottet vil der stå 8 familielejligheder parat, og en ny foredragssal, der kan rumme ca. 100 mennesker, er ved at blive indrettet. Og de erfaringer, som man høstede ved de tidligere retræter, vil sikkert gavne deltagerne i år. Man regner med, at der igen vil blive mange, både præster, søstre og lægfolk, der en hel uge vil samles omkring biskoppen og sammen vil prøve at finde den åndelige fornyelse, som er hele kirkens anliggende i år.

Der er nu til alle sogne udsendt foldere, der giver nærmere oplysninger om retræterne. Man kan altså spørge efter dem i sit eget sogn.

Men også her skal dc: gives nogle almenne oplysninger:

Retræte I: fra søndag 23.6. til lørdag 29.6.

Retræte II: fra søndag 30.6. til lørdag 6.7.

Ankomst: søndag kl. ca. 15,30 (der er messe kl. 16,30).

For dem, der kommer med Hundestedfærgen: der er færgeafgang kl. 12,30. Fra København tager man S-toget til Hillerød og skifter der til toget til Hundested.

Afrejse: lørdag kl. 11,30.

Retræternes hovedtema er *Katolsk kir-*

ke i morgen. De enkelte dage vil man beskæftige sig med flg. emner: Rids af bispedømmets situation. – Fungerer vi som Kristi kirke? – Hvordan bliver jeg mig selv? – Hvordan finder vi hinanden? – Kan vi forberede fremtiden? (Torsdagen bliver pause- og festdag).

Ugen vil få sin egen livsstil, og dagene vil være afvekslende med tidebøn, vågetime, læreindslag, gruppearbejde, fælles samtale, privat læsning, hvile og frit samvær i faste og fest.

Man bedes medbringe Bibelen (Davids-salmerne) og salmebogen.

Retræternes ledere er: Biskoppen, Elsebet Kieler, pastor Jørgen Hviid, pastor Lars Messerschmidt, pater Anton Dekkers.

Tilmelding (helst snarest og inden 1. maj) sker ved opgivelse af navn, stilling, adresse og evt. telefonnummer, samt opgivelse af den ønskede uge (I eller II) til Bispekontoret, Bredgade 69 A, 1260 København K. Samtidigt skal der indbetales et depositum på 50 kr. (Bispekontoret har postkonto nr. 1471). Retrætens samlede pris pr. person bliver 360 kr., eller hvad man har evne til at betale. For børn træffes der særlig aftale. (Der er i øvrigt børnepasning under retræten).

Forespørgsler vedr. retræterne bedes rettet til Elsebet Kieler på tlf. TR 2456 (ml. 10–12).

LITURGISK OVERSIGT

LITURGISK OVERSIGT DE LITURGISKE LÆSNINGER *Ved Kurt S. Thomsen*

Påskedag: Ap. g. 10,34a. 37–43. Salme 117–(118), 1–2, 16ab–17,22–23 (R: 24 eller Alleluja). Kol. 3,1–4 (eller: 1. Kor. 5,6b–8). Joh. 20,1–9 (eller: Mk. 16,1–8). I en evt. aftenmesse: Luk. 24,13–35.

Mandag d. 15/4: 2. påskedag: Ap. g. 2, 14. 22–32. – Salme 15 (16), 1–2a og 5,7–11. (R: 1 eller Alleluja). Mt 28, 8–15.

Tirsdag d. 16/4: Ap. g. 2,36–41. – Joh. 20,11–18.

Onsdag d. 17/4: Ap. g. 3,1–10. – Lk. 24,13–35.

Torsdag d. 18/4: Ap. g. 3,11–26. – Lk. 24,35–48.

Fredag d. 19/4: Ap. g. 4,1–12. – Joh. 21,1–14.

Lørdag d. 20/4: Ap. g. 4,13–21. – Mk. 16,9–15.

Søndag d. 21/4: 2. søndag i påsken: Ap. g. 5,12–16. – Salme 117 (118),2–4. 22–24. 25–27a. (R: 1 eller Alleluja).

Åb. 1,9–11a. 12–13. 17–19. – Joh. 20, 19–31.

Mandag d. 22/4: Ap. g. 4,23–31. – Joh. 3,1–8.

Tirsdag d. 23/4: Ap. g. 4,32–37. – Joh. 3,7–15.

Onsdag d. 24/4: Ap. g. 5,17–26. – Joh. 3,16–21.

Torsdag d. 25/4: *Evangelisten S. Markus:* 1. Pet. 5,5b–14. Salme 88(89),2–3. 6–7. 16–17. (R: 2a eller Alleluja). – Mk. 16,15–20.

Fredag d. 26/4: Ap. g. 5,34–42. – Joh. 6,1–15.

Lørdag d. 27/4: Ap. g. 6,1–7. – Joh. 6,16–21.

Søndag d. 28/4: 3. søndag i påsken: Ap. g. 5,27b–32. 40b–41. – Salme: 29,2 og 4, 5 og 6, 11 og 12a og 13b. (R: 2a eller Alleluja). – Åb. 5,11–14. – Joh. 21,1–19 (eller: 1–14).

Mandag d. 29/4: Ap. g. 6,8–15. – Joh. 6,22–29.

Tirsdag d. 30/4: Ap. g. 7,51–8, 1a (I hine dage sagde Stefanus til folket og de ældste og de skriftekloge: I stivnakkede . . .). – Joh. 6,30–35.

Støt
vore
annoncører!

Onsdag d. 1/5: Ferialdagen: Ap. g. 8, 1b-8 (Samme dag . . .) - Joh. 6,35-40. Eller: Messen for S. Josef, Arbejdernes Forbilleder: 1. Mos. 1,26-2,3 (eller: Kol. 3,14-15. 17. 23-24). Salme: 89(90) 2, 3-4. 12-13. 14 og 16. (R: 17c eller: Alleluja). - Mt. 13,54-58.

Torsdag d. 2/5: Ap. g. 8,26-40. - Joh. 6,44-51.

Fredag d. 3/5: *S. Filip og S. Jakob, apostle*: 1. Kor. 15,1-8. - Salme 18 (19),2-3. 4-5. - (R: Deres røst er nået ud over den vide jord, eller: Alleluja). Joh. 14,6-14.

Lørdag d. 4/5: Ap. g. 9,31-42. - Joh. 6,60-69.

Søndag d. 5/5: 4. søndag i påsken. - Ap. g. 13,14. 43-52. - Salme 99(100), 2, 3, 5. (R: 3c eller: Alleluja). - Åb. 7, 9. 14b-17. - Joh. 10,27-30.

Mandag d. 6/5: Ap. g. 11,1-18. - Joh. 10,1-10.

Tirsdag d. 7/5: Ap. g. 11,19-26. - Joh. 10,22-30.

Onsdag d. 8/5: Ap. g. 12,24-13,5a. - Joh. 12,44-50.

Torsdag d. 9/5: Ap. g. 13,13-25. - Joh. 13,16-20.

Fredag d. 10/5: Ap. g. 13,26-33. - Joh. 14,1-6.

Lørdag d. 11/5: Ap. g. 13,44-52. - Joh. 14,7-14.

Søndag d. 12/5: *5. søndag i påsken*: Ap. g. 14,21-27. - Salme 144(145), 8-9. 10-11. 12-13ab - (R: 1 eller: Alleluja) - Åb. 21,1-5a. - Joh. 13,31-33a. 34-35.

Mandag d. 13/5: Ap. g. 14,5-18. - Joh. 14,21-26.

Tirsdag d. 14/5: *S. Matthias, apostel*: Ap. g. 1,15-17. 20-26. - Salme 112 (113),1-2. 3-4. 5-6. 7-8. - (R: Herren sætter ham imellem sit folks fyrster. Eller: Alleluja). - Joh. 15,9-17.

Onsdag d. 15/5: Ap. g. 15,1-6. - Joh. 15,1-8.

Torsdag d. 16/5: Ap. g. 15, 7-21. - Joh. 15,9-11.

Fredag d. 17/5: Ap. g. 15,22-31. - Joh. 15,12-17.

Lørdag d. 18/5: Ap. g. 16,1-10. - Joh. 15,18-21.

Søndag d. 19/5: 6. søndag i påsken: Ap. g. 15,1-2. 22-29. - Salme 66(67), 2-3. Åb. 21,10-14. 22-23. - 5, 6 og 8 (R: 4 eller Alleluja). - Joh. 14,23-29.

Mandag d. 20/5: Ap. g. 16,11-15. - Joh. 15,26-16,4a.

Tirsdag d. 21/5: Ap. g. 16,22-34. - Joh. 16,5-11.

Onsdag d. 22/5: Ap. g. 17,15-22. - 18,1. Joh. 16,12-15.

Torsdag d. 23/5: *Kristi Himmelfartsdag*: Ap. g. 1,1-11. - Salme 46(47), 2-3, 6-7, 8-9. (R: é eller: Alleluja). - Ef. 1,17-23. - Lk. 24,46-53.

Fredag d. 24/5: Ap. g. 18,9-18. - Joh. 16,20-23a.

Lørdag d. 25/5: Ap. g. 18,23-28. - Joh. 16,23b-28.

Søndag d. 26/5: 7. søndag i påsken: Ap. g. 7,55-60. - Salme 96(97),1 og 2b, 6 og 7c, 9. - (R: 1a og 9a eller: Alleluja). Åb. 22,12-14. 16-17. 20. - Joh. 17, 20-26.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 14/4: *Påskedag*.

Mandag d. 15/4: 2. *påskedag*.

Tirsdag d. 16/4: Oktavdag.

Onsdag d. 17/5: Oktavdag.

Torsdag d. 18/4: Oktavdag.

Fredag d. 19/4: Okotavdag.

Lørdag d. 20/4: Oktavdag.

Søndag d. 21/4: 2. søndag i påsken. - (Hvide søndag).

Mandag d. 22/4: Ferialdag.

Tirsdag d. 23/4: Ferialdag. - Eller: S. Georg, martyr.

Onsdag d. 24/4: Ferialdag. - Eller S. Fidelius af Sigmaringen, præst og martyr.

Torsdag d. 25/4: Evangelisten S. Markus.

Fredag d. 26/4: Ferialdag.

Lørdag d. 27/4: Ferialdag. - Eller: S. Petrus Canisius, præst og kirkelærer.

Søndag d. 28/4: 3. søndag i påsken.

Mandag d. 29/4: S. Katharina af Siena, jomfru og kirkelærer (30/4).

Tirsdag d. 30/4: Ferialdag. - Eller: S. Pius V, pave (5/5).

Onsdag d. 1/5: Ferialdag. - Eller: S. Josef, Arbejdernes Forbilleder.

Torsdag d. 2/5: S. Athanasius, biskop og kirkelærer.

Fredag d. 3/5: S. Filip og S. Jakob, apostle (11/5).

Lørdag d. 4/5: Ferialdag.

Søndag d. 5/5: 4. søndag i påsken. -

2. *Ansarius - Bonifacius - Kollekt*.

Mandag d. 6/5: Ferialdag.

Tirsdag d. 7/5: Ferialdag.

Onsdag d. 8/5: Ferialdag.

Torsdag d. 9/5: Ferialdag.

Fredag d. 10/5: Ferialdag. (Store Bededag).

Lørdag d. 11/5: Ferialdag.

Søndag d. 12/5: 5. søndag i påsken.

Mandag d. 13/5: Ferialdag.

Tirsdag d. 14/5: Ferialdag.

Onsdag d. 15/5: Ferialdag.

Torsdag d. 16/5: Ferialdag. - Årsdagen for biskoppens konsekration (1965).

Fredag d. 17/5: *S. Erik, konge af Sverige, martyr*.
Messen for én martyr i påsketiden; kirkebøn dog som følger: S. Eriks kirkebøn: Gud, du som har skænket din martyr, den hellige kong Erik, sejrens palme og Himmeriges herlighed, giv os, beder vi dig, ved hans fortjenester og forbøn at overvinde alt, hvad der står os imod, og lykkeligt at vinde ærens krone i Himlen. Ved vor Herre.

Lørdag d. 18/5: Ferialdag. - Eller: S. Johannes I., pave og martyr.

Søndag d. 19/5: 6. søndag i påsken. *Mariavalfart til Aasebakken*.

Mandag d. 20/5: Ferialdag. - Eller: S. Bernardino af Siena, præst.

Tirsdag d. 21/5: Ferialdag.

Onsdag d. 22/5: Ferialdag.

Torsdag d. 23/5: *Kristi Himmelfartsdag*.

Fredag d. 24/5: Ferialdag.

Lørdag d. 25/5: Ferialdag. - Eller: S. Beda den Ærværdige, præst og kirkelærer (27/5). - Eller: S. Gregor VII, pave. - Eller: S. M. Magdalene de Pazzi, jomfru (29/5).

Søndag d. 26/5: 7. søndag i påsken. *Mariavalfart til Øm*.
Kollekt for Meddelelsesmidlerne.

BORNHOLM

Ferieophold tilbydes i smukke og rolige omgivelser i den katolske præstegaard i Aakirkeby. -
3 gode dobbeltværelser, - et enkelt værelse, 2 køkkener og opholdsstue er til rådighed, - ligesom stor have. -
Pris pr. uge: Dobbeltværelse kr. 300.-
Enkeltværelse kr. 150.-

Henvendelse til Menighedsraadets formand: E. Frandsen, Kannikeengen 24.
3720 Aakirkeby, Bornholm.
Tlf. (03) 97 42 95, bedst kl. 18-19. -

Forår i Rom: 31/5-14/6 - fly - Pension Monaco - Pris kr. 945,-
Rejseleder: Pater Josef Völk

Sommer i Rom: 24/6-8/7 - fly - Casa Pallotti - Pris kr. 1395,-
Rejseleder: Annie Rastrup

»Kulturperler« (Rom, Firenze, Assisi): 23/9-7/10 - fly - Pris kr. 1550,-
Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - fly - Pris kr. 1195,-
Rejseleder: Annie Rastrup

Vi har afrejse til Rom hver uge

Holmbladsgade 11
Dk - 2300 København S
Telf. (01-27) Asta 2312

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgprls kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

FREMTIDENS RÆDSEL

En rædsel af en film

Fremtiden er som regel genstand for enten håb eller rædsel. Enten tror man naivt, at alle ting bliver bedre i morgen, eller også maler man fanden på væggen og truer os med al landsens ulykker. De færreste forestiller sig, at fremtiden måske bliver som i dag: en blanding af godt og ondt, hvor det enkelte menneske selv afgør den positive eller negative værdi, det vil give sit liv.

Det er, som om angsten for fremtiden i dag præger de fleste menneskers liv. Fra alle sider truer man os med de frygteligste problemer, der vil opstå på grund af overbefolkning, forurening og energikrise. Mange betvivler, at menneskeheden overhovedet har en fremtid, hvis der ikke gøres noget radikalt. Under alle omstændigheder – siger man – bliver det en fremtid, der ikke er værd at leve.

Det er dette pessimistiske syn, der skildres for os i den amerikanske fremtidsgyser »Fremtidens rædsel« (Soylent Green). Vi er i det Herrens år 2022 i New York med en befolkning på 40 millioner. Filmen foregår i en atmosfære af forurening, overbefolkning, kriminalitet og korrupsion. Der er mangel på både fødevarer og menneskelighed. Livet er bogstavelig talt ikke værd at leve. Derfor har man oprettet aflivningshjem, hvor folk, der ønsker at forlade livet så smertefuldt som overhovedet muligt, kan opleve lidt af livets lykke de sidste 20 minutter af deres liv.

Forureningen har udryddet næsten alt dyre- og planteliv på jorden. Intet i storbyen fungerer, som det skal. Det mæg-

tige fødevarefirma Soylent, som gennem længere tid har udnyttet havets plankton – de små organismer, der driver om i vandets overflade – til at fremstille de »energiskabende« koncentrater: Soylent Rød og Soylent Gul, indleder en vældig kampagne for den nye mirakelføde: Soylent Grøn. Filmens enkle handling består simpelt hen i, at kriminalbetjent Thorn – der fatter mistanke til firmaet Soylents virksomhed – til sidst afslører, at fødemidlet Soylent Grøn er lavet af kadaverne af de livstrætte mennesker, som melder sig til aflivningshjemmet for at få en smuk afslutning på deres elendige tilværelse. Uden at ane det bliver de til føde for andre mennesker. Og ve det menneske, som forsøger at afsløre »Den grønne hemmelighed«: det må selv lade livet.

Intet håb for fremtiden

Det er jo unægtelig dystre perspektiver: menneskene ender som kannibaler i bogstaveligste forstand, efter at de i årtusinder har udnyttet og undertrykt hinanden. Det er en fremtid uden håb, filmen skildrer for os. Thi i mennesket bor der åbenbart intet godt. Uselvskhed, offervilje, kærlighed og omsorg er illusioner, som kan lette tilværelsen for særlig følelseladede mennesker. Men til syvende og sidst ender det hele ikke bare i død og tilintetgørelse, men i det frygteligste, der tænkes kan: menneskene æder hinanden. Det ville være naivt at lukke øjnene for syndens virkelighed i vort liv, og synden fører til død og ødelæggelse. Men synden er ikke det sidste ord i den sag. Så ville Kristus være død forgæves. Han

er tværtimod død for at give os livet i overflod – også allerede her og nu på jorden. Selv om det gamle menneske stadig lever, er der alligevel begyndt noget nyt her på jord. Det er ensidigt og derfor ukristeligt kun at anskue fremtiden under en negativ synsvinkel. Man spørger sig selv, om det er satans taktik for at få os mennesker til at opgive på forhånd. Hvis ikke der er noget håb for os i fremtiden, er det jo heller ikke besværet værd at tage kampen op med de destruktive kræfter i os her og nu. »Fremtidens rædsel« er en rædsel af en film, der ikke blot får os til at ryste ved tanken om, hvad der kan vente kommende generationer i en overbefolket og nødlidende verden. Det er også en film, der lammer os her og nu, fordi den så konsekvent tager livet af ethvert håb. Det er spekulation i menneskets frygt og afmagt. Den mest nedbrydende form for kunst, der tænkes kan. Det skulle ikke undre mig, at den går hen og bliver en publikums succes. Destruktionstrangen er stærk i enhver af os. Kun Guds Ånd kan overvinde den.

Filmen er yderst traditionel – nærmest kedsommelig – i sin iscenesættelse. Charlton Heston er heller ikke særlig spændende i rollen som kriminalbetjenten Thorn. Det eneste forsonende moment i filmen er Edward G. Robinson, denne prægtige gamle karakterskuespiller, som døde kort tid efter filmens indspilning. Vi ser ham her i hans rolle nr. 101, nemlig som en forhenværende professor, der nu hjælper politiet med at opklare mordsager.

Kaare Osorio

9/1974

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

forum

katolsk

NOTESBLOKKEN

Maria af Nazaret

Den første »frigjorte« kvinde

Den 2. februar har Paul VI offentliggjort en rundskrivelse om Mariadyrkelsen. Først og fremmest i USA, hvor denne skrivelse blev overgivet presen én dag tidligere end i den øvrige verden, har den vakt kraftig genlyd. Jesuitten Jarbot sagde på et pressemøde i Rom i forbindelse med offentliggørelsen af rundskrivelsen: »Gud har som den første villet kvindens frigørelse.« Fra New York lød ekkoet: »Paven siger, at Maria er kvindebevægelsens model.«

Rigtigt i alle disse forvirrende pressemeddelelser er, at paven i rundskrivelsens numre 34-37 forsøger at give et nyt syn på Maria af Nazaret som et eksempel for alle kristne og især for alle kvinder. Paven siger, at en af hovedvanskelighederne ved forståelsen af Mariaskikkelsen i vor tid er den social-kulturelle ramme, hvori dette billede tidligere blev tegnet. Modellen var et billede af kvinden, som tilhører en svunden tid. Paven antyder, at der i mange fromme bøger findes et billede af Maria, som lever sit liv inden for sit hjemms beskyttende vægge uden interesse for samfundet og med stærk fremhævelse af hendes kyske liv. Han siger derefter, at dette billede af kvinden har undergået en fundamental forandring. Han nævner familielivet, hvor kvinden står ligeberettiget ved siden af manden i hjemmets ledelse. Han gør endvidere opmærksom på, at kvinden i det politiske liv har medbestemmelsesret på samme måde som manden. På det sociale område har kvinden en opgave, som når langt ud over familielivets snævre grænser. Også på det videnskabelige og forskningsmæssige område yder kvinden i dag en indsats, som fuldtud kan måle sig med mandens tidligere præstationer.

Paven siger derefter, at udformningen af Mariabilledet

ikke er knyttet til en bestemt historisk tids kvindeideal. Det gælder om i den historiske Maria af Nazaret at fremhæve de sider, som svarer til den moderne kvindes »image«. Maria var slet ikke den beskeden og forskræmte lille pige, sådan som en række opbyggelige bøger fremstiller hende. Da hun bevidst og klart vidende gav sit ja-ord til Guds frelsesplan, drejede det sig ikke om en tilfældig privat affære, men om noget, som angik hele verden og alle tider. Da hun ligeledes bevidst valgte jomfrueligheden, gav hun dermed ikke afkald på ægteskabets goder. Hun var heller ikke en kvinde, som rent passivt fandt sig i livets uretfærdigheder eller fik andre til at acceptere dem, tværtimod bundet af en bestemt form for religiøsitet gav hun udtryk for, at Gud forsvare de fattige og undertrykte og støder stormænd fra deres troner. Hun var en stærk kvinde, fortrolig med pludselig flugt og udlændighed. Netop de kredse i vor egen tid, som vil befri samfundet for disse genvordigheder, burde se et eksempel i Maria. Hun bekymrede sig heller ikke bare om sit eget barn, men var den kvinde, omkring hvem den første menighed voksede op. Også under korset beviste hun sin styrke og sit ansvar over for hele kirken.

Pavens ord kan give anledning til mange overvejelser. Fra at være en religiøs individualist udvikler kvinden sig til en social og samfundsbevidst personlighed. Måske har vi alle under indflydelse af et bestemt kvindebillede omtolket Maria til en sød lille bourgeoisidame. Men hun er tværtimod den stærke kvinde, den »nye« kvinde, alle kvinders og alle kristnes store eksempel. Hvad med vore kvindelige ordener?

H. Roos S.J.

INDHOLD

SKRIFTEMÅL ELLER BODSANDAGT	4
Fortiden er ikke det vigtigste i skriftemålet, men fremtiden	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
De fattiges kirke; fornyelse af paveembedet; er kirken i Sverige romersk eller katolsk; m.m.	
ØKUMENIKK MED GUDSDIMENSJONER	
en tale ved ærkebiskop Helder Camara	
EN FARVERIG HORSENSPERSONLIGHED	12
Monsignore Iakob Olriks profil bliver tegnet med varme og indlevelse	
KONGELIG KUNST	
KUNST PÅ DET KONGELIGE	14
»The Sunshine Boys« og »Henrik IV«, to skuespil. Hvad fik opsætningen ud af teksterne?	
HVAD JEG HAR LÆRT AF SKT. THOMAS	16
en personlig, digterisk og filosofisk overvejelse	
PÅSKESPIL OG KIRKEKUNST	18
Nationalmuseet åbner en særudstilling, hvor der præsenteres nogle af Danmarks bedst bevarede middelaldermalerier	
FINSK AKADEMIKERRÆDSEL	19
katolikkernes stilling i Finland. De synes at være »mærkelige fænomener«	
KATOLSK I GRÆNSELANDET	20
Interessante fund i Ensted sogn, ca. 7 km syd for Åbenrå	
JYSK KOMMUNE HÆDRER SKT. KJELDS MINDE	20
Purhus kommunes nye bomærke viser Skt. Kjelds helgenskrin	
TRAPPISTERNE SOVER IKKE I LIGKISTER	21
Besøg i et østrigsk trappistkloster – Engelszell	
LITURGISK OVERSIGT	23
Her kan man finde stof til meditation (se kommentar, side 3)	
PAPER MOON	24
En børne- og menneskevenlig film. Suveræn skuespilkunst og præcist tidsbillede	

PORTRÆT
AF EN
KONFIRMAND.

DET ER
FORSIDE-
BILLEDET:

PORTRÆT AF
EN AF ÅRETS
KONFIRMANDER.

HAN ER REDE
TIL AT
BEKENDE
SIN TRO,

SIN
UNGE
TRO,

SIN TRO,
DER ENDNU
MÅ VOKSE,

ENDNU BESTÅ
SIN PRØVE,

ENDNU MÅ GÅ
IGENNEM
TVIVLEN,

NÅR HERREN
ER I
GETSEMANE
HAVE
OG ALT
BLIVER TRIST;

NÅR HERREN
HÆNGER
PÅ TRÆET,
OG ALT
SYNES TABT;

INDTIL

HERREN
STÅR OP
AF GRAVEN,
OG ALT
BLIVER NYT.

v.S.

KOMMENTAR

BILLEDER OG LIGNELSER

Vor tid er blevet kaldt »den optiske tid«. Det er den, fordi vi er så afhængige af billedmateriale, og fordi vi producerer en så forfærdelig overvældende billedstrøm. Vi er ikke mere, som tidligere slægter, indstillet på, at ethvert billede er en sjældenhed, en kostbarhed, som man efter længere overvejelser har produceret. Det var i malernes og kobbergravørernes tidsalder. Nu er vi godt og vel inde i fotografernes tidsalder, og fotografer er blevet masseproducenter. Masseprodukter er ikke nogen sjældenheder og kræver ikke den samme sindets opladthed hos tilskueren som Leonardos Mona Lisa.

Men det er nu alligevel en skam, at det er sådan. For samtidig med vor dalende forventning og opmærksomhed – vi skimter for det meste kun bladenes billeder – daler også vore kvalitetskrav til billedmageren. I bedste fald er et moderne fotografi et blikfang, lidt overfladisk sensation, i værste tilfælde er det intetsigende. Det er synd, for når ingen mere »læser« et billede tålmodigt, går forståelsen af billedsproget tabt. Billederne »taler« ikke mere til os. Vi fjerner dem fra vore kirker og gør væggene stumme ved at male dem ensfarvede.

Også evangelierne forsyner os med et væld af billedmateriale. Nok er dette materiale verbalt, d.v.s. at vi får en fortælling som udgangspunkt, men der er ingen tvivl om, at det er meningen, at vi med fantasien til hjælp skal lade billederne opstå, vokse i vort sind, så vi ikke blot hører, men også skuer. Det har den fordel, at vi, mens en tekst er noget progressivt, noget, der glider forbi under læsningen, kan skue et billede under ét, i et samlet syn. Derefter kan vi fra dette stade gå ind på en detalje i billedet, som fjernsynskameraet så ofte gør det, når det vil vise os en »still«, for derefter igen at gå videre til en anden detalje eller igen at tage afstand for at se detaljen i dens sammenhæng med resten af billedet. Det er denne kunst at granske et bil-

lede og derved fordybe sig i det, lade det virke på os, der er gledet os af hænde. Dårlige seervaner har gjort os uimodtagelige.

Måske har vi også haft for mange dårlige førere gennem Bibelens billedverden, som har skuffet os, så vi har givet op i forsøget på at få noget ud af den. Men hvad var det så, vi skulle lede efter? Det, vi her skal huske, er, at billedmageren – fotografen, maleren, Vorherre, evangelisten – har givet et udsnit af en større virkelighed. For det første må man altså spørge sig selv: Hvad er ikke taget med i billedet? Og hvorfor er disse ting udeladt? Kan vi få en fornemmelse af dette, kan vi så at sige spore billedkunstnerens mening. Det, der er udeladt, har han betragtet som uvedkommende eller slet og ret forstyrrende, og netop disse udeladelser giver os nøglen til at fatte hans mening med billedet. Ud fra denne første anelse om, hvad det kan dreje sig om, går vi nu ind i billedet og spørger os selv, hvordan han har søgt at udtrykke sig med hver eneste detalje. Her gælder det ikke alene om at »inventarisere« billedet, men også om at lægge mærke til, hvad han trækker stort op, og hvad han tegner småt, hvad der er forgrund, og hvad der er baggrund, og hvad der er ind imellem, hvad der er billedets hjerte, det centrale. Gode billeder er bygget op, og vi kan komme til at forstå deres konstruktion.

Se, jeg begyndte med at citere en benævnelse: Vor tid skulle være »den optiske tid«. Hvis dette skal være sandt, må vi dyrke vor evne til at skue og gennemskue billeder meget mere bevidst og meget mere intenst. Ellers bliver vi afstumpede, folk, der nok ser, men ikke skuer, som Bibelen taler om folk, der nok hører, men ikke forstår.

H. van Schaik s.j.

P.S. Prøv engang at eksperimentere Dem frem med dagens tekst. De finder den angivet på side 23!

SKRIFTEMÅL ELLER BODSANDAGT

Wilfrid Stinissen OCD

I stedet for at kalde skriftemålet for bodens sakramente burde vi snarere kalde det for opstandelsens sakramente. Således burde også – siger Joachim Jeremias – »lignelsen om den fortabte søn« rettelig kaldes lignelsen om Faderens kærlighed. Denne lignelse udtrykker på vidunderlig måde det, skriftemålet faktisk drejer sig om: Vi har en Fader, som er kærlighed, og som venter på os – vi må tilbage til ham: Jeg vil stå op og gå til min fader (Luk. 15,18). Hvis man ville

lave en undersøgelse og lade mennesker nedskrive, hvilke lignelser der har talt mest til dem, ville lignelsen om den fortabte søn utvivlsomt blive nummer et. Og derefter ville sikkert komme lignelsen om den barmhjertige samaritan og lignelsen om Lazarus og den rige mand. Disse tre lignelser gør hver på sin egen måde Guds kærlighed til noget synligt og konkret. De findes kun hos Lukas. Lukas er i sandhed – som Dante siger – *scriba mansuetudinis Christi*, den der fortæller om Kristi sagtmodighed. I skriftemålet er det Faderens kærlighed, der på konkret måde kommer mennesket imøde i den forløsende syndsforladelse, præsten giver.

Nuet og fremtiden – det vigtigste i skriftemålet

Skriftemålet er opstandelsens sakramente. Jesus har indstiftet dette sakramente påskedags aften, hvilket fremgår af Johannes 20,19–23, og det er sikkert ingen

tilfældighed. Det vigtigste er her ikke at ransage sin fortid, at lede efter synder og foretage en slags psykoanalyse. Når man i lignelsen om den fortabte søn sammenligner vers 18 og 21, lægger man mærke til, at faderen ikke lader sin søn tale færdig. Sønnen kommer til besindelse og siger: »Jeg vil stå op og gå til min fader og sige til ham: Fader! jeg har syndet imod Himmelen og over for dig, jeg er ikke længere værd at kaldes din søn, lad mig gå som en af dine daglejere!« Men da han kommer til sin far og begynder at sige det, han har forberedt, bliver han afbrudt: han får ikke lejlighed til at sige »lad mig gå som en af dine daglejere«. Faderen forvandler de udtalte ord til det modsatte: Den hjemvendte behandles ikke som en daglejer, men som en højt æret gæst. Fortiden er ikke det vigtigste i skriftemålet, men derimod nuet og en ny fremtid, som nu tager sin begyndelse. Som der står i salmen i Vulgata: *Et dixi: nunc coepi; haec mutatio*

dexteræ Excelsi (76,11) – »Nu begynder jeg for alvor«. Og det vidunderlige er, at fortiden derved også bliver forvandlet. Gud er den, der fornyer tiden, ja til og med den tid, som er gået.

Alt er endnu muligt for den, som tror

Psykologen kaster gerne sit blik på fortiden: Han bevæger sig med forkærlighed blandt barndomsoplevelser, han forsøger at identificere de traumatiske oplevelser, man i livets løb har været igennem. Han forsøger at få patienter til at forstå, hvordan fortiden med sin ondskab, sine smertefulde adskillelser og sin vold bliver ved at være virksom og at nære angst og had. Dette kan være noget godt og frugtbart, fordi det hjælper os til at leve i sandheden og erkende vor fattigdom. Men skriftemålet er noget ganske andet: I skriftemålet åbner man sig helt for Herren, han, som gør alting nyt. Man åbner sig med hele den syndebyrde, man har samlet i årenes løb, og Herren slår en streg over alt ondt i fortiden og gør nuet nyt for os, så alt bliver muligt. Vi må ikke for hurtigt – ja egentlig aldrig – tale om forspildte muligheder. Når Gud tilgiver et menneske, og det gør han altid, når mennesket tillidsfuldt kommer til ham med sin synd, tager han også syndens følger på sig. Ellers kan der ikke være tale om nogen virkelig tilgivelse. Når Gud tilgiver, gør han det ikke på samme måde som mennesket. Mennesket siger jo: Kom, lad os ikke tale mere om den sag, vi lader den gå i glemmebogen. Gud kaster ikke noget slør over vor synd. Guds tilgivelse er en nyskabelse, et nyt liv, hvor min tidligere synd og de skæbnesvangre følger af denne synd kommer til at spille en positiv rolle. Det er en omstrukturering af hele livet, hvor det meningsløse nu bliver meningsfyldt, hvor alt, som indtil da var hindring, nu bliver middel og vej. Så længe man lever, er der aldrig noget, der kan være definitivt forspildt. Måske kan det være sådan på det plan, hvor den menneskelige præstation og de menneskelige resultater hersker, men dette plan er ikke det væsentlige. Det væsentlige plan er kærlighedens plan – det er kun kærligheden, der er evig. Den menneskelige præstation er kun værdifuld i den grad, den er fyldt af kærlighed – ellers har den en destruktiv virkning i stedet for en konstruktiv. Alt er endnu muligt for den, som tror. Dette er en fundamental indsigt, og det er meget vigtigt, at det bliver til noget eksistentielt både for os selv og for de mennesker, vi forkynder evangeliet for. Hvis vi ikke selv lever denne indsigt fuldt ud, kan vi heller ikke blive i stand til at forville den til andre. *For dem, der søger Gud* – skriver Theilhard de Jardin – *er ikke alt umiddelbart godt, men alt er i*

stand til at blive det: alt vender sig til det gode (jfr. Rom. 8,28). Hele frelseshistorien er en vidunderlig illustration til denne stadige mulighed for omstrukturering, en omstrukturering, der gælder såvel menneskeslægtens historie som det enkelte menneske. Jesus har gjort Adams synd til en 'felix culpa', og den største synd i historien, mordet på Jesus, er blevet til en frelse for os alle. Det er altså ikke rigtigt at beklage mennesker, som – efter hvad man siger – er ulykkeligt gift. Man må f.eks. ikke sige: Det var synd, at du giftede dig med ham. På bryllupsdagen var det måske den rene og skære dårskab, men det har ingen interesse nu. Når denne fejltagelse – i den grad den var en synd – én gang er blevet bekendt for Gud og tilgivet af ham, bliver den af ham forvandlet til en vej til frelse. Personligt tror jeg, at en kvinde, der har fået foretaget abort og virkelig angrer sin synd og får tilgivelse af Gud, ikke mere skal beklage de muligheder, hun har berøvet sit barn. Hun behøver ikke at bryde sit hoved med at tænke på, at hendes barn aldrig fik lov til at opnå den modenhed, som Gud havde bestemt for det. Når Gud tilgiver, gør han alt godt igen: han genopretter – tror jeg – også alt det, som vi har revet ned gennem synden. Almindeligvis har vi alt for smålige og alt for menneskelige tanker om Gud, og derfor hænder der heller ikke noget stort i vort liv, for det store princip i evangeliet er jo: »Det skal ske dig, som du troede.«

Barmhjertighed og syndsbevidsthed

Skriftemålet er opstandelsens sakramente. Det lærer os, at opstandelsen skal have det sidste ord i vort liv og i historien. Derfor er skriftemålet en *metanoia* – en omvendelse, også i den betydning, at vi i stedet for at leve med hele vor fortids byrde på vore skuldre med fuldkommen tillid vender os til fremtiden. *Se, jeg gør alting nyt* (Åb. 21,5). Vi lever i den Nye Pagt, hvor alting altid er nyt. Og det nye er altid smukkere end det gamle. Den fortabte søn, som vender hjem, bliver æret mere end den anden, som aldrig har været fortabt. Jesus bærer det ene af de hundrede får på sine skuldre, mens de nioghalvfems andre må klare sig selv. At være fortabt er ikke godt, men at *have været* en fortabt søn, det kan være godt. En skriftefader oplever et ulykkeligt øjeblik, når den, der kommer til skrifte, siger, at han altid gør sin pligt og aldrig begår nogen synd. De 'retfærdige' var som bekendt det store kors for Jesus, og det er de også for os, når vi sidder i skriftestolen, hvor vi jo repræsenterer Herrens barmhjertighed. Barmhjertigheden (*misericordia*) kan kun være virksom der, hvor »misere« findes. Et menneske, som ikke er sig sin fattigdom og synd

bevidst, kan ikke blive gennemstrømmet af Helligånden. Og *hvis* Helligånden alligevel bryder igennem, er det første, han gør, altid *at overbevise om synd* (Joh. 16,8).

Syndigheden – menneskets skygge

Med Jung skulle vi her kunne tale om skyggen (*Schatten*). Et menneske, som ikke accepterer sin skygge, er ikke noget »helt« menneske. Ethvert menneske har en skygge, og det, der kommer an på, er at erkende og acceptere denne skygge. Skyggen er en del af vor virkelighed. Syndigheden er en integrerende del af mennesket. At blive sig sin skygge bevidst er en forudsætning for at blive menneske. Hvis man opfatter skyggen, bliver lyset mere klart. Dette er bl.a. en af hensigterne med skriftemålet: at skyggen kommer frem i lyset og derigennem mister sin nedbrydende indflydelse – fra at have været noget negativt, bliver den noget positivt.

Frelsens dag . . .

Når vi forsøger at leve således, i det nye, kommer vi formodentlig også til at få et nyt forhold til morgen og daggry. Hver morgen vågner vi i taknemmelighed over, at en ny dag er blevet skænket os, en ny mulighed, et helt nyt liv. Hver ny dag modtages som en gave, en velsignelse. Hvert nyt daggry er et løfte om liv, som i dag skal opfyldes, ved at man lever i nuets fylde. Og hver ny morgen kan vi sige: *Ecce nunc dies salutis* (Se, nu er det frelsens dag) – Ak, lytted' I dog i dag til hans røst! (Ps. 95,7). Vi skal ikke være så tåbelige at tro, at det er en tilfældighed, at nat og dag, aften og morgen er til.

Den gryende dag – fornyelsens tegn

Naturens rytme har en dybere mening: Vi skal forstå, at alt, hvad der lever, til stadighed skal fornys fuldstændig. *Hvis* vi forstår det, vil det ikke mere være så let for os at blive liggende i sengen og dase: At stå op bliver hver morgen til en bøn. *Renovabitur at aquilae juventus tua* – du bliver ung igen som ørn (Ps. 103,5). På den måde kan vi lære at opleve morgengryet, som Gud har villet det. Den ægte askese og mystik består ikke i, at man nedbryder eller afviser de daglige ting, men snarere i, at de bliver gennemsigtige. Mystik består ikke i ekstraordinære oplevelser. Den enkleste oplevelse, man kan tænke sig, en hændelse, der forekommer helt banal – den gryende dag – kan vi tage imod med glæde og undren og fornemme, hvordan den Opstandnes strålende ansigt lyser igennem den. I hans lys overgår alt fra død til liv, fra fravær til nærvær, fra tid til evighed.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

»De fattiges kirke«

Vor tids mennesker er paradoksale. De roser sig af deres store ærlighed og oprigtighed og slynger samtidig om sig med slagord og floskler, der ikke altid er fuld valuta for. Også vi kristne er ofre for denne paradoksale holdning. »De fattiges kirke« er således blevet et slagord, der i tide og utide bruges af alle, som ønsker at vise deres progressive sindelag.

Men slagordet er ikke entydigt. For nogle betyder det, at den kristne kirke skal gå aktivt ind i arbejderklassens kamp mod undertrykkelsen af »kapitalistiske og imperialistiske kræfter«. »De fattige« identificeres således med en bestemt samfundsklasse, og man forventer, at kirken gør sig til ét med denne classes bestræbelser for social, politisk og økonomisk frigørelse. For andre betyder det, at kirken skal stå solidarisk med alle, der ikke har fået nogen chancer under den nuværende samfundsordning, eller som simpelt hen ikke har formået at klare ræset og derfor har givet op på halvvejen. »De fattige« identificeres så med samfundets tabere, de nødlidende, ubemidlede og diskriminerede, og man forventer, at kirken sætter alt ind på at gøre tilværelsen menneskeværdig for disse stakler.

Gud elsker alle mennesker

Naturligvis skal kirken arbejde for menneskeværdige forhold for alle mennesker. Den må ikke tie, når mennesker udnyttes groft eller diskrimineres. Den har pligt til at forkynde budskabet om, at Gud er alles Far, og at vi er blevet brødre og søstre, dvs. hinandens vogtere, i Kristus. For så vidt står kirken altid på »de fattiges« side, hvis man ved de fattige forstår de mennesker, som samfundet forsommer eller negliserer. Kirken skal sætte alle kræfter ind på, at disse mennesker også respekteres og får en chance i det menneskelige samfund. Men det skal ske som et led i forkyndelsen. Det er nemlig først og fremmest kirkens opgave at fortælle disse mennesker om Guds store kærlighed – også til dem. De er måske forsomte og diskriminerede i det menneskelige samfund, men hos Gud er der ingen

personsanseelse. Han står ikke på nogle menneskers side mod de andre. Han elsker alle lige højt. Både undertrykkere og undertrykte. Han har kun det ene ønske, at det skal gå op for os alle sammen, hvor stor en kærlighed vi er genstand for, for at vi også kan leve i den samme kærlighed til vore medbrødre og -søstre. Derfor kan kirken ikke identificere sig med en afgrænset gruppe mennesker – de være sig nok så nødlidende. Den kan kun identificere sig med hele menneskeheden, – for Gud vil, at *alle* frelses.

Kristus er vor rigdom

Men kan man så overhovedet tale om »de fattiges kirke«? Ja, i høj grad. For meningen er, at det er kirken som helhed, der skal blive fattig. Først og fremmest fattig på menneskelig visdom, indsigt og magt. Kirken skal lære at hente hele sin rigdom hos Gud. I en vis forstand skal den stå tomhændet over for ham, for at han kan fylde den med sin visdom, indsigt og magt. En kirke, der ikke vil modtage *alt* af Guds hånd, ender med at blive en forening til indbyrdes beundring. Hvis vi derimod lærer at modtage alt af Gud, bliver kirken et fællesskab af taknemmelige mennesker, der kun ønsker det ene at udbrede kendskabet til ham, der er dens rigdom.

Men det betyder også, at så må kirken og dens mennesker virkelig vise, hvori den sande rigdom består. Så må vi kristne være rede til at give afkald på en række af de materielle goder, vi alt for ofte gør til vort livsindhold. Hvorledes skal denne verdens fattige mennesker dog kunne tro på budskabet om Guds store kærlighed, hvis vi kristne viser større kærlighed til denne verdens goder? Tiden er måske inde, til at kirken bør opgive sin »menneskelige« rigdom, for at denne verden kan tro, at »kraften fuldkommes i skrøbelighed«.

»De fattiges kirke« er måske for mange et slagord eller en floskel. Men for alle, som virkelig tror, er det vejen frem. Vi har i dag brug for en ny Franz af Assisi til at føre os ad fattigdommens stier frem til den guddommelige rigdom, der skænker os livet i overflod.

K. O.

HONG KONG: Biskopper siger, at kirken skal stå på de fattiges side

Kirken i Sydøstasien skal stå på de fattiges side, selv om det indebærer risiko for, at den dermed fjerner sig fra de besiddende og indflydelsesrige, lyder det i en erklæring fra de sydøstasiatiske biskopper. Erklæringen blev udsendt efter et seminar i Manila for nylig. Det Biskoppelige Institut for Social Aktion (BISA) havde taget initiativet til mødet. To andre seminarer vil til sommer blive afholdt i Østasien og Sydøstasien.

»At vælge at være solidarisk med de fattige indebærer risiko for en konflikt med de sikre eller 'etablerede' interesser religiøst, økonomisk, socialt og politisk,« sagde biskopperne. »Det betyder også – i hvert fald for kirkens ledere – tab af ikke bare den materielle, men også den åndelige sikkerhed. Det indebærer nemlig, at der optages en ny kurs, hvad angår retningslinjerne for politik og aktion, – ikke med udgangspunkt i en færdigset teologi eller den vestlige verdens samfundssystemer, men ud fra en vurdering af den historiske udvikling i vort eget folk.« (N.C.)

USA: Katolsk-luthersk udtalelse om paveembedet

»En fornyelse af paveembedet ville kunne tjene til alle kristnes enhed og opbygning,« hedder det i en fælles udtalelse fra den katolsk-lutherske teologgruppe, som er nedsat af den amerikanske bispekonferences økumeniske udvalg og Det lutherske Verdensforbunds nordamerikanske sektion. »Kristus vil, at hans kirke skal præges af en enhed, der ikke bare er åndelig, men også synlig for verden,« hedder det videre i udtalelsen, der er den første i sin art fra en officiel katolsk-luthersk samtalegruppe. I udtalelsen fremhæves det, at teologgruppens medlemmer – efter tre dages drøftelser i Baltimore, Maryland – ikke har kunnet komme til enighed om visse vigtige synspunkter vedrørende pavens embede. De opfordrer repræsentanter for begge kirker til at besvare en række konkrete spørgsmål – med det formål at nå til en forsoning og om muligt komme frem til en eller anden form for gensidig anerkendelse.

Kristi opfordring til enhed

»Vi mener, at vor fælles udtalelse afspejler en konvergerende tendens i de teologiske syn på pavens embede, som gør en frugtbar behandling af disse spørgsmål mulig,« hedder det videre. »Vore kirker bør ikke forsømme denne lejlighed til at lytte til Kristi opfordring til enhed blandt disciplene. Ingen af de to kirker bør fortsat tolerere en situation, hvor det

ene samfunds medlemmer betragter det andet som fremmed.«

Begyndelsen til et nyt studieområde

For udtalelsen, der omfatter godt 5000 ord, og som uden tvivl vil komme til at øve indflydelse på den nærmeste tids teologiske debat, indestår naturligvis kun teologgruppens medlemmer. Udtalelsen er kun en begyndelse til et nyt studieområde, nemlig pavens ufejlbarhed. Teologgruppen blev nedsat i 1965 og har hidtil behandlet den nikæanske trosbekendelse, dåben, eukaristien og præsteembedet. Man regner med at kunne offentliggøre den første betænkning om paveembedet allerede til september. Arbejdet beregnes dog til at ville tage flere år. Februarmødet blev i stor udstrækning viet til udvælgelsen af materiale, der kan tjene til en alsidig belysning af spørgsmålet. Såvel bibelske og teologiske synspunkter vedrørende paveembedet og dens ufejlbarhed som historiske og psykologiske synspunkter fra reformationen til i dag skal medtages.

Biskoppernes kollegialitet – et godt tegn

Pressens reaktioner på teologgruppens første udtalelse om ufejlbarhedsproblemet har gennemgående været positive. New York Times fremhævede i en lederartikel den 6. marts, at teologernes gode vilje og hårde arbejde kunne »tjene som forbillede for det menneskelige samfund, der efter flere tusind års civilisation stadig famler efter et sandt menneskeligt fællesskab«. Avisen omtalte desuden den reform af paveembedet, som har fundet sted efter Det andet Vatikankoncil, og udtrykte håb om, »at en fortsat fornyelse vil være i stand til at eliminere den skillevæg inden for økumenien, der udgøres af pavens ufejlbarhed«. New York Times pegede på den udvidede biskoppelige kollegialitet som det vigtigste eksempel på en pavelig nyordning i kirken efter Det andet Vatikankoncil – en kollegialitet, der kan skabe håb om kirkenes genforening. Avisen henviste endvidere til udtalelser af pave Johannes XXIII og pave Paul VI, der begge har sagt, at paven bør være kirkens »tjener snarere end dens hersker«.

(KIT)

FRANKRIG: De franske biskoppers holdning til svangerskabsafbrydelse uændret

Den franske bispekonferences permanente råd har gentaget sit syn på svangerskabsafbrydelse og dermed foregrebet debatten om forslag til ændring af Frankrigs love vedrørende svangerskabsafbrydelse, der skal tages op i Nationalforsamlingen den 16. april i år. »Barnets liv

skal respekteres fra undfangelsesøjeblikket som efter fødslen,« sagde rådet efter et møde i Paris for nylig. »Vi er klar over de alvorlige samvittighedskonflikter, så stor nød kan give anledning til,« sagde biskopperne. »Den lovgivende forsamling kan ikke ignorere dem. Alligevel er problemet ikke først og fremmest kriminel.«

»En lov, der respekterer det menneskelige liv, kvindens værdighed og ægteparrets ansvar, må først af alt garantere enhver mors umistelige ret til at føde sit barn og sikre hende mod enhver pression. Loven skal fra det øjeblik medvirke til, at hun kan påtage sig en mors ansvar og opdrage sit barn. Kun ved at tjene denne ret kan lovgivningen virke udviklende og forebyggende. Problemet vedrørende de illegale aborter bliver ikke virkelig løst med liberaliserende lovforslag. Dybtgående økonomiske, sociale og kulturelle forhold vil her blive berørt. De spørgsmål, der opstår i forbindelse med svangerskabsafbrydelse, involverer vor civilisations fremtid på dens vej mod større menneskelighed.«

Den franske regering har forelagt Nationalforsamlingen en lov, som tillader svangerskabsafbrydelse, hvis moderens helbred står på spil, eller hvis det med vished kan siges, at barnet bliver abnormt; i tilfælde af voldtægt eller blodskam, og hvor der er alvorlig fare for moderens mentale sundhed. Ifølge Frankrigs nuværende svangerskabslov, som blev vedtaget i 1920, er svangerskabsafbrydelse en forbrydelse, medmindre moderens liv er i fare.

På et møde i Paris har lederne af den såkaldte »Lad Dem Leve Organisation« fordømt »den mystifikation, som offentligheden er genstand for«, hvad angår det årlige antal svangerskabsafbrydelser i Frankrig. De anførte, at det ikke er sandt, at der hvert år foretages adskillige hundrede tusinder svangerskabsafbrydelser i Frankrig – og at flere hundrede kvinder dør efter et sådant indgreb. De siger, at »det mest antagelige« tal »maksimalt« udgør 20–50.000 svangerskabsafbrydelser om året, og at antallet af kvinder, der dør efter et indgreb, er mellem 50 og 60. På den anden side, siger de, bliver 20–50.000 børn hvert år dræbt ved svangerskabsafbrydelse.

Ved en sammenligning mellem denne regerings og nazisternes politik gav »Lad Dem Leve« udtryk for, at det ville være mere påkrævet at indføre børnebidrag, at genindføre skattelighed for familier, der er knust af skatter, og at opmuntre unge ægtepar med huslån, hvor afdragene automatisk afskrives med f.eks. 30 % ved en fødsel. (N.C.)

SVERIGE: Romersk eller katolsk?
Til vor forundring så vi i et af de sene-

ste numre af Svensk Kyrkotidning, at en forfatter, som skrev rosende om det katolske medarbejde inden for den lokale økumeni i Sverige, anvendte betegnelsen »romer« for romersk katolik og »romersk« som adjektiv i stedet for »katolsk«. Vi vil i denne forbindelse gerne påpege, at »romer« i denne betydning om katolikker aldrig vil blive opfattet som andet end det øgenavn, det var, da man først begyndte at anvende det.

»Roman« og endnu bedre det åbenlyst nedsættende »Romish« indgik i anglikanernes polemik mod den katolske kirke – især i slutningen af 1800-tallet. Denne sprogbudg dyrkedes først og fremmest i de kredse inden for anglokatolicismen, der var mest fjendtligt indstillet over for katolikkerne, og formålet med det var at understrege anglokatolikernes krav om selv at være den »katolske« kirke i England.

»Romer« og »romersk« er også i Sverige først og fremmest blevet brugt i tilsvarende kredse inden for svensk højkirkelighed, dvs. i kredse, hvor man opfattede »katolsk« som et positivt værdiladet ord, som man ikke ville afstå til en anden kirke og dens tilhængere. Inden for de dele af svensk kristenhed, hvor »katolik« ganske naturligt først og fremmest var negativt ladet, var der jo ingen anledning til at antage denne sprogbudg.

Dette indebærer naturligvis ikke, at romerske katolikker med udelukkelse af alle andre kan lægge beslag på betegnelserne »katolsk« og »katolik«. Men der har man så altid muligheden for at benytte udtrykkene »romersk-katolsk« og »romerske katolikker«.

I visse særlige sammenhænge er »romersk« naturligvis brugbart eller nødvendigt, nemlig når det udtrykkeligt drejer sig om den romerske kirke- og gudstjenesteordning til forskel fra andre, eller når talen er om den »romerske kurie« og lignende.

Det forholder sig jo sådan, at der er kirker, som er unerede med pavestolen, men som ikke er romerske i liturgisk og kirkeretlig henseende, f.eks. unerede kirker med græsk eller syrisk ritus. Unerede rutener (ukrainere) eller melkitter bør betegnes som græsk-katolske og de unerede syriske riter i Indien som syrisk-katolske.

Vi er fuldstændig klar over, at en lignende problematik er knyttet til ordene »protestant« og »protestantisk«. For mange anglikaneres og højkirkeliges eller konfessionelle lutheraneres vedkommende er det en betegnelse, de ikke accepterer. Om sådanne grupper og personer må man naturligvis undgå at benytte disse ord, men som sammenfattende betegnelse for alle efterreformatoriske samfund kan de dårligt undværes. Der, hvor de selv foretrækker at betegne sig med ordet

»evangelisk«, som det f.eks. er tilfældet i Tyskland, søger vi at bruge dette udtryk. Samtidig bør man så, hvad vi også forsøger, lancere udtrykket »evangelikal« som betegnelse for »pietistisk lavkirkelig«.

Man har naturligvis lov til at have delte meninger om vore forslag med hensyn til sprogbrugen, men når vi med bestemthed hævder, at betegnelsen »romer« om en »romersk katolik« fra katolsk side opfattes som en fornærmelse, skal det tages alvorligt. Det er en uskik på linie med at kalde den Svenske Kirke for »statskirken« i sammenhænge, som ikke har noget som helst med dens forhold til staten at gøre, og med det af de frikirkelige dårligt tålte udtryk »frireligiøse«.

(KIT)

COLUMBIA: Spansk guerilla-præst dræbt

Den 23. marts bekendtgjorde det columbianske krigsministerium pater Domingo Lain Sanz' død. Pater Lain var spansk præst og havde sluttet sig til den columbianske guerilla (se K.F. nr. 3 1974). Regeringen meddelte, at pater Lain blev dræbt under et sammenstød med regeringstropperne i et landbrugsområde i provinsen Antioquia den 20. februar. Området har flere gange været skueplads for de blodigste sammenstød mellem regeringstropperne og guerillaen, der hører til den nationale frihedsbevægelse (ELN).

(N.C.)

VATIKANET: Paven advarer mod »radikale midler« i kampen mod befolkningsekspllosionen

I et budskab rettet til lederne af de Forenede Nationers befolkningsprogram advarer pave Paul VI mod den store fristelse til at bruge radikale midler for at begrænse befolkningsekspllosionen. »Disse midler,« sagde paven, »er som oftest i modstrid med den lov, Gud har nedlagt i den menneskelige natur. Både menneskets værdighed og frihed trues af sådanne radikale midler.«

Det fremgår af budskabet, at paven med radikale midler tænker på præventive midler, abort og en politik, der skader familielivet eller begrænser friheden.

»Kirken må ikke give efter for pression og acceptere læremæssige kompromiser eller kortsigtede løsninger,« siger paven, samtidig med at han advarer »mod personer eller grupper, som hævder at fremstille kirkens lære, alt imens de undlader visse væsentlige aspekter af det autentiske læreembedes belæring.«

»Det er politikernes opgave at sikre familiens værdighed og stabilitet gennem en lovgivning, der gør det muligt for familien at spille sin sande rolle,« og paven understreger, at »det alene tilkommer ægtefællerne at vurdere, hvor mange

børn de bør sætte i verden. Denne beslutning må ikke overlades til de offentlige myndigheder.«

Paven taler i sit budskab også om en mere retfærdig fordeling af jordens ressourcer. »Det tilkommer rige personer og rige samfund at investere til fordel for de fattigste.« Han accepterer den udbredte opfattelse, at det er de fattige lande, der især har behov for en begrænsning i befolkningstilvæksten. »Det er især de offentlige myndigheders ansvar at påtage sig denne opgave.« Paven mener dog, at regeringerne kun bør gribe ind på to måder, nemlig 1. gennem en passende oplysning og 2. ved at sikre økonomisk udvikling og socialt fremskridt. Paven indrømmer, at føde-, sundheds-, opdragelses-, bolig- og arbejdsproblemerne bliver vanskeligere at løse, hvis befolkningstilvæksten er for eksplosiv. »Disse problemer kan derfor kun løses, hvis alle af god vilje sætter alle kræfter ind uden at tænke for meget på sig selv.«

Paven afslutter sit budskab med ordene: »Kirkens grundlæggende holdning i verdensbefolkningens året er håbet. Historien viser os, at menneskene kan finde de rette svar på problemerne, når de bruger alle de kræfter og evner, Gud har udstyret dem med, til gavn for deres brødre og søstre. Kirkens håb er derfor baseret på realisme, men også på den vished, at alt er muligt, når man vandrer med Gu.«

(N.C.)

CHILE: Brud mellem juntaen og det kristeligt-demokratiske parti

Der er for tiden stærke spændinger mellem militærjuntaen i Chile og landets største parti, det kristeligt-demokratiske. Der tales tilmed om muligheden for et totalt brud mellem de to parter.

Den højreorienterede avis *El Mercurio* offentliggjorde for nylig en artikel, hvor både marxister og kristelige demokrater blev gjort ansvarlige for de sidste års »dekadence« i Chile, som førte til militærjuntaens magtovertagelse i september 1973. Eftersom *El Mercurio* som regel afspejler juntaens synspunkter, medførte denne artikel, at flere kristelige demokrater, som indtager vigtige poster i regeringen, meddelte partiets formand, Patricio Aylwin, at de agtede at nedlægge deres poster. Det gælder bl.a. justitsministeren. Aylwin opfordrede dog sine partifæller til at udsætte denne protesthandling. I en samtale med indenrigsministeren, general O. Bonilla, forsikrede denne ham om, at artiklen på ingen måde afspejlede juntaens meninger.

Et andet tegn på voksende spænding mellem juntaen og det kristeligt-demokratiske parti var den tidligere kristeligt-demokratiske præsident Eduardo Frei's vægring ved at deltage i en mindehøjt-

delighed i anledning af militærjuntaens første seks måneders regeringstid. Fjernsynskameraet viste hans tomme stol mellem to andre forhenværende præsidenter, Alessandri og G. Videla. Frei havde forinden sendt en note til juntaens præsident, general A. Pinochet, hvori han præciserede, at han ingeniende kunne deltage i en ceremoni under ledelse af »mennesker, som angriber min regering og mit parti.«

Kommunistisk infiltration?

To dage efter artiklen i *El Mercurio* offentliggjorde juntaen en note, hvori man fastslog, at artiklen »ikke afspejler juntaens synspunkter«. Man tilføjede, at artiklens synspunkter var blevet udarbejdet til brug for juntaen, men afvist af denne. Økonomiministeren, Fernando Lenitz, har tidligere været chefredaktør for *El*

Mercurio, og han kontrollerer stadig avisens politiske ledere. Artiklen har dog været medvirkende til at gøre skellet mellem venstre- og højreorienterede kristelige demokrater dybere.

I artiklen blev både marxister og kristelige demokrater anklaget for at have ladet sig lede af »udenlandske politiske doktriner« for at skabe en slags socialistisk verdensherredømme. I artiklen blev det også understreget, at en »vis kommunistisk infiltration« havde fundet sted blandt katolske præster, intellektuelle grupper og dele af det kristeligt-demokratiske parti.

Den første større krise

Dette er den anden større krise mellem juntaen og det kristeligt-demokratiske parti siden juntaens magtovertagelse. Partiet holdt sig passivt i dagene umid-

delbart efter militærkuppet. Juntaen har i øvrigt nedlagt forbud imod, at partiet fungerer officielt, hvilket dog ikke har forhindret dets ledere i at optræde, som om partiet stadig spiller en aktiv rolle.

Den første større krise opstod, da lederne af det kristeligt-demokratiske parti sendte juntaen et brev, hvori de anklagede den for at forgribe sig på menneskerettighederne, især ved tilfældige arrestationer, politiske afskedigelser og uretfærdige domme. Siden militærkuppet har landet levet i undtagelsestilstand. Det gør det muligt for juntaen at gribe til hvilke midler som helst for at bevare magten. Brevet til juntaen blev ikke offentliggjort i Chile, fordi juntaen forhindrede dette. Den kristeligt-demokratiske avis *La Prensa* er ophørt med at udkomme i protest mod juntaens censur.

(N.C.)

DUK

DANMARKS UNGE KATOLIKKER

SØGER LEDERE TIL SINE

BØRNELEJRE PÅ ØM

DUK afholder igen i år 3 børnelejre på Øm, der ligger i det natur-skønne område mellem Skanderborg og Silkeborg.

Vi indbyder katolikker landet over til at samarbejde med os om disse lejre. Lejrene betragter vi som en meget vigtig del af vort ungdomsarbejde og håber derfor på din hjælp.

Børnelejr 1: 13.7.–20.7. Alder: 10–13 år.

Lejrchef: Lilian og Frans Bogulski, Århus.

Børnelejr 2: 20.7.–27.7. Alder: 7–13 år.

Lejrchef: Britta og Svenning Ravn Jensen, Vejle.

Børnelejr 3: 3.8.–10.8. Alder: 7–10 år.

Lejrchef: Anne og Torben Holm, Århus.

Har du tid og lyst, så tag med som leder på en af disse lejre. Har du flair for at lede et køkken eller arbejde deri, vil du blive modtaget med kyshånd.

Henvendelse rettes til: Britta Abildsten, Hørup, 7300 Jelling.

Telefon (05) 87 18 01.

Vår evne til det meningsløse

Den som har tatt imot meget, har trengt meget. Var vi rike, behøvde vi ikke å ta imot noesomhelst. Det menneske som best forstod mottagerens fattigdom, var Maria, hun som ble utvalgt av Faderen til å være Kristi Mor, mor til Guds Sønn som ble menneske. Hennes lovsang er ydmykhetens hymne, sunget av én som vet seg den fattigste av alle skapninger, fordi hun har tatt imot mest.

Desverre glemmer vi mennesker altfor lett denne sannhet. Vi tar imod Guds åpenbaring uten å fortjenne den; ikke desto mindre har vi tendens til å se på oss selv som rike eiere med monopol på sannheten og med enerett til Guds Hellige Ånd. Hvor mange splittelser, hvor megen kamp har vi ikke kastet oss ut i for å slå fast hvem som egentlig hørte Gud til? Og dog: hvem kan noensinne påstå at han åndelig sett er millionær? . . . Gud er kjærlighet, han er fredens

Gud, mens *vi* utmerket oss ved den sørgeligste av alle former for krig: religionskrigene.

Vi åpner kløfter som vanskelig kan fylles igjen

Vi åpner kløfter som skiller oss – vi som er mennesker og barn av den samme Skaper og Far, kløfter som det siden er vanskelig å fylle igjen. Vil det én dag skje at vanlige mennesker – jeg tenker på de ydmyke og enkle, de som har minst utdannelse, men nesten bestandig størst tro – vil det én dag skje at disse får øynene opp for det som vi begynner å skimte? Desverre betrakte de fortsatt dem som ikke tilhører deres eget trossamfunn som djevelens avkom, og vil vel fortsette med det – særlig hvis de andre ikke er kristne, og helt spesielt dersom de skulle være tåpelige nok til å være ateister. De er ikke i stand til å skjelne hverken det som skiller eller det som forener oss. De er ikke sindige nok til å erkjenne at våre

adskilte brødre – enten de nå tilhører andre religioner eller ingen tro har – uten selv å vite det, ofte er kristne i sine handlinger, slik som Kristus sa.

Eliteøkumenikk

Dengang Guds Ånd drev oss til å søke veier til kristen enhet, selv da foretok vi et valg. Vi begynte med å nærme oss de kristne samfunn som sto oss nærmest og som vi syntes best om. Det var bare motstrebende vi søkte kontakt med jødene, som vi hadde gitt skylden for Kristi død, fordi vi hadde glemt at vi alle er ansvarlige for at Guds Sønn døde. Hvordan kan vi glemme at vi er Abrahams, Isaaks og Jakobs barn, at våre patriarker og profeter var jøder og at Kristus selv var jøde? . . .

Det var bare etter stor anstrengelser at vi til slutt oppdaget sannheter og rikdommer, ikke bare i de ikke-kristne religioner men til og med hos ateistiske humanister, som ofte foregår oss med

Tale ved

erkebiskop Helder Camara:

»ØKUMENIKK MED GUDSDIMENSJONER«

eksempel på offervilje til andres beste og kjærlighet til mennesket.

Guds overveldende storsinn

Gud på sin side, setter oss et enestående eksempel ved sitt storsinn Faderen er alles Far. Tror de hvite kanskje at de har større andel i sønneverdigheten enn de sorte, de gule, de røde eller de brune? Og hvem vet ikke at Gud lar solen gå opp over både gode og onde og lar det regne både på de rettferdige og de urettferdige? Det ville ha vært en enkel sak for Faderen å skape universet én gang for alle, ferdig og fullkomment. Men det var hans vilje i stedet å sette i gang en skapende utviklingsprosess. Og da mennesket stod frem i hans bilde, ham lik, lot Gud ham bli medskaper og befalte ham å råde over skapningen og å fullbyrde skaperverket.

Guds Sønn ble menneske for å utfri menneskene, og han døde for alle . . . Ingen, absolut ingen, ble stående utenfor virkningen av dette hans gjeløsende offer. Han døde slett ikke bare for de kristne; han døde for alle mennesker. Også for Sønnen ville det ha vært enkelt å fullføre verdens frigjøring én gang for alle. Men han la bare fundamentet, fordi han ville at mennesket skulle ta del i frigjøringsverket.

Den Hellige Ånd som i skapelsens opphav gjorde vannet grøderikt og som spilte en så avgjørende rolle i urkirkens liv – denne Guds Ånd har ikke forholdt seg taus; har hverken holdt seg borte eller er forsvunnet. I et århundre som skjemmes av egoisme, fremmedgjørelse av hat og urett, gjør Herrens Ånd en gjerning som ikke vill evare tenkbar uten hans hjelp. I alle folkeslag og raser, alle språk-

samfunn og religioner, i alle felleskap, vekker han til live grupper av mennesker som hungrer og tørster etter rettferdighet, kjernegrupper som ønsker å gjøre en innsats for en rettferdigere og mer menneskelig verden.

Også for Guds Ånd ville det være lett helt alene å sikre fred, rettferdighet og kjærlighet. Men også han ber mennesket om å samarbeide.

Fristelser alle religioner står overfor

De forskjellige religioner, som før i tiden så ofte gav etter for fristelsen til makt og prestisje, utsettes nu – gjennom politikken – for fristelsen til å gi etter for de regjeringers krav som bare tillater religion som en privatsak – krav om å begrense virksomheten til å holde gudstjenester, men fremfor alt krav om å støtte opp om den offentlige autoritet og orden. Religionssamfunnene gir for lett etter for restriksjoner mot deltagelse i det politiske liv. Heldigvis skjer det at det – ved siden av den vanlige partipolitikk og prestisjehensyn – gis plass for en politikk som vil fremme det felles beste, som vil overvinne egoisme og verne om rettferdighet; for alt dette er nødvendige forutsetninger for fred.

Når det hender at vi kristne gjør en innsats for rettferdighet, så gjør vi i virkeligheten bare godt igjen tidligere grove unnlattelsesynder. Både i verdensmålestokk, og – for Latin-Amerikas vedkommende i kontinentalmålestokk, har vi kirkenes menn, særlig biskoper og prester, vært så opptatt av å opprettholde autoritet og samfunnsorden, at vi ikke har

innsett at vi derved bidro direkte til å bevare den mest skrikende urett. Slik har vi gjort oss medskyldige i at tusenvis av mennesker levde i umenneskelige forhold.

Gud varssler oss gjennom ungdommen

Religionene ville få nytt liv dersom de i stedet for å være opptatt av interne problemer, djervt vendte tilbake til de store menneskelige anliggender. Hvilken religion kan unnlate å være interessert i fredens sak, uten derved nødvendigvis å ville trenge seg inn på statsmaktens eller spesialistenes særområder? Men hvordan være interessert i fred uten samtidig å arbeide for rettferdighet? Innlysende er det imidlertid at religionssamfunnene, i den grad de av samvittighetsgrunner slutter å gi moralsk støtte til en kvasi-samfunnsorden, vil komme til å miste statsmaktens og de mektiges velvilje og støtte; ja: utsette seg for direkte overgrep fra disse. Men støtten fra ungdommen er et sikkert tegn på at de er på rett vei. Lykkelig den sak som har de unge bak seg!

De unge får desverre ofte inntrykk av at de religiøse ledere ofte er motivert av frykt, egeninteresse eller overdreven forsiktighet.

Måtte Gud bevare meg fra å ville belære dere. Men la meg komme likevel med denne appell: *La oss ikke frykte den økumeniske Ånd, la oss ikke bruke den dråpevis, men tvært om erstatte vår latterlige, menneskelige trangsynhet med en økumenikk som eier dimensjoner av guddommelig bredde.*

EN FARVERIG HORSENS- PERSONLIGHED

Monsignore Iakob Olrik

Af Aage Dyrkjøb

Vi er endnu nogle stykker, for hvem staden Horsens og monsignore Olrik i en bestemt periode hører uløseligt sammen. Han gjorde sig så stærkt gældende, at han var en del af bybilledet, ja, for resten også af Horsens-landets profil, når han kom spurtende ud i Bjerre herred eller andre steder på sin uundgæelige sofa-cykel, i knæbukser, sorte sportsstrømper og sixpence, på gaderne derhjemme sædvanligvis i præstekjole og med romerhat. Han var særpræget, og jeg ved nok, at der også fandtes dem, som havde vanskeligt ved at forlige sig med hans autoritet og gammeldags myndighed, men det var, fordi de på en eller anden måde var kommet skævt ind på livet af ham, så de ikke havde fået øjnene åbnet for hans redelighed, hans hjertevarme og trofasthed og hans godhed både mod de såkaldt intellektuelle og mod ganske jævne og enfoldige mennesker.

Jeg prøvede at komme til at hylde ham på hans 70-årsdag. Det lykkedes ikke, og derfor går jeg stadig og bærer på en uindløst gæld. De mellemliggende år har, som årene plejer, afklaret billedet, men jeg synes stadig, der mangler en karakteristik af denne mand, der ikke lignede nogen anden, jeg har kendt. Og det er jo netop en af facetterne i Guds herlige skaberværk, at menneskene ikke fremstilles serievis, men alle er forskellige.

Monsignore Iakob Baden Ollriks biografiske data er følgende: Født 19/8 1881 i Estvad ved Skive som søn af sognepræst Anton Vilhelm Scheel Olrik (1844-1912) og hustru Elisa Victoria Møller (1847-1927). Hans fars forældre var borgmester, etatsråd Jacob Baden Olrik og hustru Helene Christine Rosenørn, og hans morforældre læge Peter Christian Møller og hustru Elisa Amalie Secher. Han var således af patricierslægt.

Monsignore Ollriks bror, dommer Elias Ollrik, blev først cand. theol. og nogle år senere cand. jur. Mgr. Ollrik gjorde det omvendte, blev cand. jur. 1905 og praktiserede derefter i 6 år som by- og herredsfuldmægtig, indtil han begyndte at studere teologi i Paderborn, Innsbruck og Rom 1911-16. Han har fortalt, at det var linklædet i Turin (som han senere holdt så mange foredrag om), der fik ham til at fatte interesse for den katolske kirke. Han blev præsteviet 1915.

Hans præstegerning begyndte som kappellan ved Rosenkranskirken på Frederiksberg 1916, derefter sekretær hos biskop von Euch 1918, provikar 1922, sognepræst i Kolding 1923, Fredericia 1932, Horsens 1935, præst på Farumgård 1954.

Under den første verdenskrig var han i en periode tilknyttet det danske gesandtskab i Petrograd og tjenstgørende hos den østrig-ungarske armébiskop.

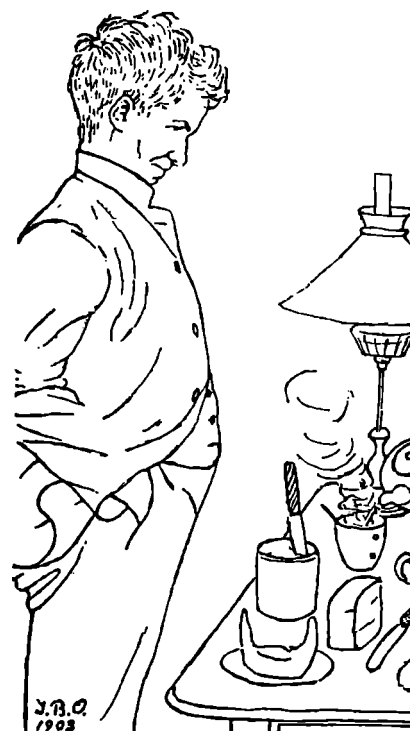
Mgr. Ollrik døde efter en færdselsulykke i København 23/2 1959. Et bevæget liv var dermed afsluttet, rigt på begivenheder, men han ville nok selv have sagt, at den indre udvikling er den vigtigste.

Han var dansk og katolik. I ungdommelig begejstring ville han være med til at føre Danmark tilbage til den katolske kirke. Han startede en indsamling til opførelse af en »ungdommens kirke«. Da han endelig måtte erkende, at planen ikke kunne gennemføres, bad han mig revidere regnskabet, for at pengene kunne blive sendt til biskoppen.

På et af de smukke julekort, som han hvert år lod trykke, skrev han: »Jeg holder af min fødeegn deroppe ved Estvad, men i stedet for selv at skrive et digt om den, vil jeg tage det digt frem, som svundne slægter har dannet om den i de skønne stednavne. Lyt engang til den ægte danske klang deri: Rønbjerg,

Hvide Mose, Vinderup, Handbjerg og Struer. – Hjerm-Ginding herreder. Det er som en stor klokke og en lille, der ringer sammen. – Sahl, Ejsing, Ryde, Sevel, Haderup og Grove...« I et brev 11/7 1949 skriver han: »Nu skal jeg op til en gårdmand i Kisum ikke langt fra Skive, min allerældste ven, han er nu 90 år.« Det var en fra den fædrede præstegård. I samme brev står for øvrigt også: »På lørdag skal jeg ned at modtage majestæterne kl. 10 og derefter kl. 12,30 til frokost på »Dannebrog«. Kongen og dronningen er her til ungske, men det synes ikke at blive taget så strengt med ungdommen, siden jeg gamle mand skal med.« Horsens-bladene bemærkede naturligvis også, at monsignore var mødt »i violet galla«.

Mgr. Ollrik havde mange talenter. Han havde en glimrende hukommelse, og han kunne fortælle interessante og levende, havde kendskab til mange sprog og blev altid midtpunktet i et selskab. Jeg kendte ham i over 20 år, først i min Juelsmindetid og senere, da min kone og jeg flyttede til Refsnæs. Da han besøgte os første gang på halvøen, var det krigstid, og vi måtte sende Kysthospitalets gammeldags, lukkede karet med heste og kusk efter ham, og det passede ham stort. Han følte sig hensat til præstegårdsmiljøet fra sin ungdom. Og han skrev begejstret bagefter: »Jeg ser for mig Deres store dagligstue med de mange bøger og billeder og skrivebordet med

Iakob, Mogens og
i 1903. Tegning af J.B.O.

den højryggede stol – den kunne passe for en lensgreve – og spejlglasruden og det oprørte og hvidt skummende hav og Asnæs' fjerne skove og de forblæste træer i haven og det grønne græs med kløver i og de gule, vilde æbler. Og jeg står igen oppe på bakken med fredningsmærket og ser den forunderlige, femtårnede kirke og den høje, hvide Raklev kirke og Sejersø og Vejrhøj og Samsø og mit kære Hinds-holm og Reersø klint og de mørke skygger på havet ud for Asnæs pynt.« Monsignore stod også ved vort strandhus og deklamerede Homer, og han sang en ungarsk sang for os, som vi naturligvis ikke forstod ét ord af. Han havde lært den i Budapest ved den eukaristiske kongres. Han sang også denne langeligt glidende franske folkevis med den kendte melodi om de tre små soldater, der kom gående hjem fra krigen.

3/5 1945 skrev mgr. Olrik til mig: »Her har vi det godt. Det er i aften et af de mest spændende tidspunkter i Danmarks historie. Kl. 10 siges det britiske ultimatum at skulle udløbe. Vi har lige holdt majandagt, skønt der var luftalarm. Hele landet står på røde pæle i aften. Tyskerne har beslaglagt vor skole imod min energiske protest, men vi klarer os endda ganske godt, og skolearbejdet går uforstyrret videre i mellembygningen. Søstrene bor i pastor Grobetz'es lejlighed og i mine gæstekamre med deres syv plejebørn. P. Grobetz bor hos Johan Hansen i mellembygningen. Horsens har

kun lidt meget ringe skade, og i den senere tid er der næsten ikke blevet arresteret nogen. Her i præstegården har vi lazaretter på tre sider med store Røde Kors-mærker på tagene, så nu er vi ikke ret meget udsatte. Jeg skal hilse fra frk. Ciszcon; hun er lige nu beskæftiget med at bringe kaffe – man kunne måske sige ultimatumskaffe – op til søstrene på gæstekamrene.«

Frk. Ciszcon var mgr. Olriks fortræffelige husholderske, og da der var et uafsladeligt gæsteri i præstegården, både i køkkenet og i stuerne, er det ikke småting, hun mellem år og dag har måttet præstere af traktement. Hun blev aldrig særlig fortrolig med det svære danske sprog, derimod nok med dansk madlavning, undtagen når hun serverede rødgrød i flade tallerkener! Det hørte for øvrigt med til husholderskebestillingen hos monsignore, at der på et passende tidspunkt vankede en rejse til Rom.

Mgr. Olrik var en optaget mand, altid i aktivitet. Her er et uddrag af brev af 18/9 1946: »Jeg har lige været på cykel til Smedskærlund for at give undervisning til 4 børn; jeg tager derhen hver onsdag. I morgen formiddag skal jeg med toget til Nørre Snede og derfra 12 km på cykel til den nye straffeanstalt for politiske fanger i Hjøllund, hvor tidligere tyskernes mægtige ammunitionslager var. På onsdag skal jeg holde gudstjeneste for samme slags fanger i Statsfængslet og på torsdag ligeså på Møgelkjær, og fredag skal jeg så til rumænerne i Pallisbjerglejren i nærheden af det berømte Veder sø og kommer først hjem søndag aften. Som De ser en tilværelse med rig afveksling. Forrige tirsdag havde jeg 11 fabriksarbejdere og fabriksarbejdersker heroppe til kaffe og religiøs samtale, og det gik godt.«

Pastor Schindler havde i sin bog om Mogens Ballin (1936) blandt andet lanceret udtrykket »vulgærkatolik«. Dette affødte i »Nordisk Ugeblad for katol-

ske Kristne« et kosteligt indlæg, »De fremmede præster, jesuitter, vulgærkatolicisme og polakkerne«, af Iakob Olrik, præst og vulgærkatolik. Han siger heri: »Jeg elsker den ganske almindelige mand blandt katolikkene, ham som ikke engang ved, hvad æstetik er for noget, men som tager så venligt mod præsten og så tillidsfuld. Vulgærkatolikken har den rigtige kærlighed, som gør blind.«

Mgr. Olrik fortæller også på et kort fra Rom 5/10 1950: »I går var jeg til middag ude hos en arbejdsmand i det alleryderste Rom. Det var højst fornøjeligt og hyggeligt. Datteren har været i Horsens for 2 år siden. Det er en oplevelse, som ikke ret mange får. De var så charmerende og så glade, og der blev kun talt italiensk, og det er det, jeg gerne vil, men jeg kan ikke ret meget.« – Og 9/9 1951 fortæller han: »I dag har jeg ganske frit holdt prædiken på engelsk her i kirken for nogle marinere, der er her på besøg med to engelske krigsskibe. Jeg havde intet papir, men prædiken sad i munden, og marinerne var i hvert fald så elskværdige at sige, at de havde forstået mig.«

Et menneskes liv bygges op af brudstykker, ubetydelige splinter som dem, de italienske håndværkere bruger til deres terrazzo, der ofte bliver små kunstværker. Af foranstående glimt kan forhåbentlig anes lidt af den personlighed, der var mennesket Iakob Olrik. Jeg har i mange år studeret gamle danske kirkebøger, som ofte giver et overraskende og levende indblik i præsternes tankegang og menighedernes liv. Og jeg tænker mig netop en type som mgr. Olrik – under katolske forhold – sidde i en præstegård ude på landet, halvt herregård, hvor mange mennesker kommer og går, et midtpunkt i sognets liv, kirken rejst lige midt i den travle hverdag.

Han var en god mand, af dansk oprigtighed og katolsk fromhed. Det var godt, jeg kom til at kende ham.

Olrik på deres studenterhybel

Amerikaneren Neil Simon hører til tidens mest spillede lystspilforfattere. Med sin sikre sans for situationskomik og slagfærdige replikker har han opnået en sådan succes, at der næppe går en teatersæson her eller i udlandet, hvor han ikke spilles. Herhjemme opførte Bristolteatret i efteråret hans »Fangen på 14. sal«, og i forrige sæson præsenterede Scala hans »Den rødglødende Elsker«.

Egentlig er »The Sunshine Boys« hverken nogen rigtig komedie eller en regulær farce, snarere en række løst sammenhængende scener og replikker – en variation over en enkelt tragikomisk situation.

I over 40 år optrådte komikerparret Willie Clark og Al Lewis sammen, og i 40 år udgjorde de ét nummer, bygget over den så velkendte kontrast: den lille og den store mand. Så brød samarbejdet sammen, og mens den store, Al Lewis, har resigneret og trukket sig tilbage på landet hos sin datter, sidder den lille, Willie Clark, på 11. år i sit hotelværelse, forbandende sig selv, sine omgivelser og sin arbejdsløshed.

De to aldrende komikere lokkes nu til at give et af deres tidligere så berømte numre i et TV-show, men det gamle nag er ikke glemt, og TV-prøven kulminerer i et voldsomt skænderi for åbent tæppe.

KONGELIG KUNST

Monica Rude

The Sunshine Boys.
Skuespil af Neil Simon.
Iscenesættelse: Erik Balling.
Folketeatret.

Teatret i mellemkrigstidens Frankrig domineredes af det berømte Kartel, en sammenslutning af fire store skuespillere og instruktører: Baty, Pitoëff, Jovet og Dullin. På basis af gensidig respekt og sympati ønskede de at samarbejde på en række kunstneriske og forretningsmæssige punkter, dog med bevarelse af deres fulde kunstneriske frihed. Først og fremmest krævede de gode og gennemarbejdede teaterforestillinger, hvad enten de var klassiske eller moderne, og derfor gennemgik deres skuespillere en ret streng skole med særlig vægt på diktion og mimik.

De fire instruktører var i levende og nær kontakt med deres tid og gav mange moderne dramatikere lejlighed til at få deres stykker opført, ligesom kendte malere og komponister leverede dekorationer og kompositioner til forestillingerne.

Det var Charles Dullin og Georges Pitoëff, der hver for sig havde deres betydelige andel i Luigi Pirandellos gennembrud som mellemkrigstidens store nye dramatikere. I 1922 introducerede Dullin ham med skuespillet »Anstændighedens vellyst«, og året efter fulgte den skelsættende premiere på »Seks personer søger en forfatter« i Pitoëffs iscenesættelse. Det var bemærkelsesværdigt, at Pirandellos egentlige gennembrud som dramatikere fandt sted på de små scener i Paris. Herfra spredtes hans ry, og succesen med »Seks personer søger en forfatter« gav stødet til en sand Pirandello-bølge over hele Europa.

»Hvorpå beror den succes, som bliver Pirandellos værker til del?« spørger Louis Jovet. »På at Pirandello direkte og udelukkende arbejder med, hvad jeg

vil kalde den »dramatiske magi«, at han med en dristighed, som måske kan kaldes helligbrøde, har bragt nyt liv i gamle formler og i forvandlet form har anvendt dramatiske værdier, som forlængst var vragede . . . Hele Pirandellos produktion beror på en udlevering af dramaets formler og en røben af dets hemmeligheder.

Opdrættet af en grusom hånd bevæger den Pirandello'ske person sig på scenen, slæbende sine fjedre og sit tandhjulsværk efter sig – derved søger han at vække tilskuerens nysgerrighed.«

Interessen for Pirandello, hans sceniske illusionisme og hans stadig varierede påvisning af den skiftende personlighed, må ses i sammenhæng med samtidens litterære, filosofiske og videnskabelige forudsætninger: André Gide, Henri Bergsons lære om bevidsthedslivets strøm, der inspirerede Proust, Freuds revolutionerende lære om det underbevidste og Einsteins og Bohrs teorier om relativiteten og komplementariteten. Også fænomenologien, læren om virkeligheden, som den fremtræder for os, i modsætning til virkeligheden, som den er i sig selv – en filosofi, som ifølge sagens natur må have en dyb sammenhæng med teatrets kunst og hele illusionensbegrebet, spiller ind i forholdet til Pirandellos teater.

Pirandello skrev »Henrik IV« i 1922, og stykkets urpremiere fandt sted i Milano. I 1925 satte Pitoëff det op i Paris. Skuespillet har siden sin førsteopførelse været vist med jævne mellemrum; for tiden spilles det både i Paris på Comédie Française og i London, hvor Rex Harrison brillere i titelrollen.

I slutningen af marts måned havde »Henrik IV« premiere på Det kgl. Tea-

ter i Henning Moritzens instruktion og med Jørgen Reenberg, Lise Ringheim og Erik Mørk i hovedrollerne. Som de fleste af Pirandellos dramatiske værker handler også dette om den usikkerhed, mennesket kan befinde sig i, når det drejer sig om dets sande personlighed. Ingen er, hvad de giver sig ud for at være. Vi har ikke nogen egentlig personlighed, ingen identitet, vi skifter maske. Derfor har vi svært ved at finde hinanden. Er du den, du var før? Er du den anden? Er det mig, der har ændret mig?

Hovedpersonen i stykket har efter et styrt med hesten under et karnevalsop-tog, hvor han optrådte som den tyske kejser Henrik IV, tilbragt 20 år som sindssyg på sin families landsted i Umbrien. Han hævder nu at være Henrik IV, lader sin bolig indrette som en middelalderborg og omgiver sig med møbler og dragter fra det 11. århundrede. Ingen må indlades hos ham uden at være klædt efter datidens mode. Pointen er imidlertid den, at han efter 12 års forløb bliver helbredt og dermed i stand til at gennemskue sine omgivelsers komediespil. Alligevel fortsætter han med at spille gal. Han har mistet sin elskede, og livet derude er ham fremmed. Vover han sig tilbage, vil hans tilstand aldrig være hans egen, men bero på, hvad andre mener og siger om ham. Derimod er rollen som den tyske kejser veldefineret, og den giver ham magt. Intrigen opstår, da han får besøg af sin ungdoms elskede, marchesa Matilde Spina, dennes elsker, baron Belcredi (som viser sig at være den skyldige i hans fald med hesten), og en psykiater. Marchesaen er desuden ledsaget af sin datter Frida og dennes forlovede. Meningen er nu ved hjælp af et

Willie Clark får et hjerteanfald, som umuliggør al videre optræden, og han accepterer endelig tanken om at flytte fra sit hotelværelse til et hjem for gamle skuespillere. Den samme tanke opstår hos Al Lewis. Naturligvis er der tale om det samme hjem, og således genforenes de to gamle kamphaner på betingelser, ingen af dem havde regnet med!

Ove Sprogøe er fantastisk som den fnysende bitre og hædfulde Willie Clark. En lille arrig og bjæffende hund, et vræg af desperat komik, et afsindigt temperament, som han ikke mere er i stand til at udnytte professionelt, og som derfor har placeret ham i en angrebsstilling over

for alle, også dem, der holder af ham. Ove Sprogøes hele mimik, hans soloture og hans samspil med Karl Stegger er et enestående eksempel på fantasifuld og veldisciplineret kunst. Dette er stjernespil i ordets aller bedste betydning.

Karl Stegger spiller bevidst sin Al Lewis som kontrasten: den store, den blide, den forstående, den næsten demonstrativt flegmatiske. Det er længe siden, man har set Karl Stegger i en så gennemarbejdet rolle, hvis første virkning dikteres af noget rent ydre for derefter at bygges videre op over en hel masse små indre træk. Vi skiftevis røres, irriteres og morer os over den lille koleriske, men

vi betages af den godmodige store, som dog overrasker ved ind imellem at kunne bide fra sig, og i hvis lettere forkalkede sind man aner spor af den fordums så store gøgler.

Erik Balling, der her får sin egentlige debut som sceneinstruktør, har ud fra sit kendskab til de to skuespillere, som han har arbejdet med på film og i fjernsyn, formået at give forestillingen den bedst mulige effekt og det helt rigtige tempo uden at forfalde til klovnerier eller faldepå-halen komedie. Kongelig kunst og strålende samspil i en velafbalanceret opsætning!

KUNST PÅ DET KONGE- LIGE

Monica Rude

sindrigt historisk spil at forberede en chokkur, som skal gøre Henrik normal. Marchesaen klæder sin datter ud i det kostume, hun selv oprådte i under karnevallet for 20 år siden. For hende er det en pirrende leg med fortiden; baronen anser det hele for en malplaceret spøg, men da hovedpersonen i marchesaens datter genser den kvinde, han engang elskede, og tidsafstanden et kort øjeblik ophæves, bliver det for ham et spil på liv og død. En vanhelligelse af hans selvskabte verden! Som hævn dræber han sin rival baron Belcredi og må nu for altid blive i rollen som den gale, for den gale straffer man ikke. Den rolle, der før var en tilflugt, er nu forvandlet til et fængsel.

Stykket er, vil man forstå, indviklet. Som modvægt behøves netop den sceniske forenkling, som blandt andet Kartellet i sin tid krævede. Berømt er Pitoëffs opsætning. For at anskueliggøre tekstens idé helt konkret benyttede han en ganske enkel og papagtig dekoration, således at det allerede ved synet skulle fremgå, at hovedpersonen levede i en indbildt drømmeverden. Erik Nordgreens dekorationer er dystre og tunge, nærmest lamrende, ligesom Henning Moritzens instruktion virker sært gammeldags og omstændelig. Tempoet daler fra akt til akt, og pausen mellem replikkerne trækker mere og mere i langdrag. Hvor bliver dialogens åndfulde intelligens og dramaets vældige indre spænding af? Hvor er mennesket bag dette maskespil? Hvor er tragedien? Hvor er fortvivlelsen og bitterheden hos ham, der blev gal, helbredtes, men valgte at blive i galskaben?

Det synes, som om Henning Moritzen har været mere interesseret i, hvordan

man som skuespiller optræder på scenen, end hvorfor personerne i stykket handler, som de gør. Det er gået slemt ud over Lise Ringheims marchesa, som for det første hæmmes af en uklædelig lys paryk og en ufiks dragt, men som heller ikke får lov til at nuancere sin figur, således at man bag den forhærdede og stivnede overklassedame aner de følelser af forventning, nervøsitet eller måske samvittighedsnag, som gensynet med ham, der elskede hende, måtte fremkalde. Da stykkets titelperson, som spilles af Jørgen Reenberg, langt om længe gør sin entré som den bandlyste kejser i bodskjorte (han er på vej til Canossa), er han fuldstændig vanvittig. Dette spil af et uhyggeligt beregnende og »barnligt« afsind gør stort indtryk. Men bedst er han dog i 2. akt, hvor han over for sine vasaller lader masken falde og afslører, at han hele tiden har spillet gal. Og alligevel forbliver hans Henrik IV en teaterfigur, en effektiv teaterfigur. Jørgen Reenberg er en dygtig skuespiller – men de færreste skuespillere kan stille noget op uden en gennemgribende personinstruktion! Dog er der altid undtagelsen, der bekræfter reglen, i dette tilfælde Erik Mørk! Han er fremragende som baron Belcredi, marchesaens elsker, ham, der i sin tid forårsagede ulykken, og som hævn nu rammer. Kynisk, perfid, elegant og vittig – og glimrende maskeret!

I øvrigt spillede Erik Mørk titelrollen i TV-teatrets opførelse af »Henrik IV« i 1968. Den blev en af fjernsynets store forestillinger – en oplevelse, som understregede, hvad Det kgl. Teater er lige ved at få os til at glemme, at Pirandello var et geni, og at hans dramatiske testamente »Henrik IV« er stor kunst!

*Henrik IV.
Skuespil af Luigi Pirandello.
Iscenesættelse: Henning Moritzen.
Det kgl. Teaters Nye Scene*

L. BASSE

Kaffe – Vin – Konserves
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olgade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød – Flæsk – Pålæg
Sct. Olgade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Fint arbejde - - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstretr?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningarbejde
Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø

- der får De
mere
for pengene - -

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING
Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 - 82 46 40

HVAD JEG HAR LÆR

Jeg har lært af St. Thomas
at det drejer sig om Hvad
og ikke blot om Hvem og Hvorledes.
Noget er virkeligt, før jeg begynder at se det
og langsomt finde ud af, hvordan det fungerer.
Jeg har lært af St. Thomas
at den,
der virkeligt ser virkeligheden
har fået tom teoris grå stær
fjernet fra sine øjne
ved selv at være en del af Virkelighedens
virkelige historie
i et folk, i en mand og i gudsrigetets vækst
imod skinnets og den falske bevidstheds ophør.
Jeg har lært af St. Thomas
at Kant, Descartes og Platon tog fejl:
det er ikke tanken, der alene erkender,
men mennesket, konkret, med tanke, sjæl og legeme.
Der er erkendelse i eros,
der vindes indsigt i handling,
for Sandhed er aldrig abstrakt, men konkret.
Det begynder med erfaring og det kritiske »Mon«?
Mon dette, jeg ser, er sandt?
eller er det bare skin:
tomhedens ordgyderi,
fremmedgørelsens gab mellem dig og mig,
mellem os og verden,
sat i system af teknokraters bevidstløse søgen
efter perfektionens Hvorledes -
bakket op af personalisters Hvem,
som gør subjektivitet til sandhed
og Hvad til et ligegyldigt spørgsmål.

F SKT. THOMAS

*St. Thomas af Aquin døde den 7. marts 1274 i
cisterciencerklosteret i Fossanova i Italien*

Jeg har lært af St. Thomas
at filosofiens genstand
ikke er tænkningens historie,
men objektive realiteter,
at det ikke blot drejer sig om at overtage sin verden,
men kritisk at spørge om verdens sande Hvad;
jeg har lært:

at vejen går fra praksis til teori til praksis –
at teori på teori er filosofisk kannibalisme.

Jeg har lært af St. Thomas
at troen er tro,
at der er forskel på motivum fidei og motiva
credibilitatis,
men at troen således ikke er uden indsigt.
Den er docta ignorantia om den Virkelighed,
hvor sandhed og virkelighed dækker hinanden.

Jeg har lært:
at sige Gud om et menneske –
at Ånden og vandet og blodet er ét.

Jeg har lært af St. Thomas
at lære af Marx og forsage Platon –
at sande thomister beskæftiger sig med den reale
verden og ikke blot med Summaen;

Jeg har lært
at troen har et Hvad –
en Gud og en verden, hvis ende er dens begyndelse
og Gud således alt i alle.

7. marts 1974

Anna Marie Aagaard

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 65 88
Kaffe og kolonial en gros

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 67 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys – Kraft – Oliefy
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A – Horsens
Telefon 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jølicher

HORSENS

Poul HENRIKSEN

Rådhusørvet, Vejle

Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger . . .

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 26 – 82 11 28
Kartofler – Frugt – Grøntsager
Konserves – Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 62 15 33

Vøje Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypøvang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 80 56

Forretningen videreføres under ledelse
af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnøgade 4, Kolding
Telefon 52 08 98

*Kristi grav fra Kerteminde Kirke, anvendt i de
middelalderlige påskespil*

PÅSKESPIL OG KIRKEKUNST

Særudstilling på Nationalmuseet

Onsdag den 10. april kl. 11 åbner Nationalmuseets 2. afdeling en udstilling med titlen »Påskespil og Kirkekunst«. Ved hjælp af de udstillede genstande, skulpturer og rekvisitter søger man at illustrere middelalderens kirkelige påskespil, der i en teaterlignende form levendegjorde evangeliernes forkyndelse.

Udstillingen, der ledsages af et lysbilledforedrag, bygger i væsentlig grad på træskulpturer hentet fra museets depoter, og gennem de senmiddelalderlige altertavlers fløjmalier, som til daglig ikke kan ses, præsenteres nogle af Danmarks bedst bevarede middelaldermalerier. Udstillingen, der er arrangeret af redaktør ved »Danmarks Kirker«, Ulla Hastrup, og museumsinspektør Niels-Knud Liebgott, holdes åben til den 16. juni. Indgang fra Frederiksholms Kanal.

Med venlig hilsen
Oplysningsafdelingen

FINSK AKADEMIKER- RÆDSEL VED AT MØDE EN KATOLIK

Den unge studerende ved Helsinki universitet var nær ved at tabe både kniv og gaffel, da hun under den gode middag med rædsel studsende sagde til mig, hendes bordherre: – Katolik . . . er De virkelig katolsk? Jeg svarede ganske stilfærdigt efter denne krisetilstand i det ellers så behagelige samvær: – Ja, det er tilfældet . . . og jeg har alligevel kun ét hoved og ingen horn i panden . . .! – Tilgiv mig, for jeg har virkelig aldrig før mødt en levende katolik, fortsatte min smukke bordfælle, da hun havde sundet sig en smule. I forvejen havde hun nærmest betroet mig, at hun kunne tænke sig at blive medlem af det kommunistiske parti, da dette måtte være fremtiden for verden. –

Ordskiftet, der åbenbart bragte så megen forstyrrelse ind på denne lokalitet i det finske samfunds hovedby, hvor en britisk katolik havde vist sig, fandt sted i Finlands hovedstad, da journalist John O'Sullivan dækkede en kongres for den engelske ugeavis »The Universe« af katolsk observans. Han skriver videre fra hovedbyen, hvor katolikker synes at være nogle »mærkelige fænomener«:

– Det var for mig ret chokerende, at jeg skulle møde en 21-årig akademisk studerende, som aldrig havde gjort sig den tanke, at der stadig findes levende mennesker, som er katolikker i nutiden. Men det overraskede slet ikke den 48-årige hollandskfødte katolske biskop, Paul Verschuren . . .

☆

Biskoppen svarede, da jeg refererede til dragelsen der midt i den akademiske verden ved landets største universitet, at der kun er omkring 3.000 finske katolikker – kun 0,6 pct. af en befolkning på op imod fem millioner i et land på størrelse

med f.eks. Polen. Det er vist den laveste katolske befolkningsdel i noget europæisk land, føjede han til.

– Finland er protestantisk ligesom de øvrige nordiske lande og har været det gennem nu snart 450 år. Den snes katolske præster, der nu virker i landet, og hvoraf kun én er finskfødt, kan ikke udføre ret meget oplysningsarbejde. Sognearbejdet mellem de spredtboende trosfæller tager det meste af deres arbejdsdag.

– Omkring halvdelen af de finske katolikker bor i sognet omkring Sankt Henriks katolske domkirke i Helsinki. Sognet går i øst helt ind til den russiske grænse, og landet har kun fem katolske sogne, oplyste biskoppen om sin diaspora.

☆

– De fleste præster er fra Holland og tilhører Jesu Hjertefædrene. Messestationer er et udpræget træk i sognelivet. Hertil må præsterne rejse langvejs for at foretage den pastorale betjening. Katolsk undervisning af børn, unge og voksne er overhovedet problematisk.

– Søstre af det dyrebare Blod driver en skole i hovedstaden, men ikke færre end 90 pct. af eleverne er ikke-katolikker. Børnene får mellem andre fag en solid undervisning i protestantisk og katolsk tros lære, og mange forældre sender bl.a. deres børn til skolen af denne grund, sagde biskoppen.

– Uden for hovedstaden kan man i mange tilfælde, ofte i de fleste, kun nå at give katolsk undervisning én til to gange om året. Alt afhængigt af præsternes mulighed for at nå frem til stationerne og af forældrenes interesse overhovedet for at delagtiggøre deres børn i den katolske kristentro. Afkristningen griber også om sig i det finske samfund. Det er svært at ville være protestantisk kristen – endnu vanskeligere at søge at være katolsk kristen, føjede han til.

☆

– Paul Verschuren har siden 1967 været katolsk biskop i Finland, og han har bl. a. været med til at styrke de fælleskirkelige bånd. Tidligere havde han en årække været katolsk præst i dette østlige nordiske land.

– En katolsk præst har således været gæsteforlæser ved det luthersk-teologiske fakultet i Helsinki, ligesom en anden katolsk teolog har forelæst på Åbo Akademi i det overvejende svensktalende sydvestlige Finland.

Biskoppen udtrykker til sidst håb om, at en engelsk orden vil komme til det store Finland med den lille katolske menighed for at styrke katolikkerne i deres trosmæssigt afsondrede tilværelse. Han understregede, at Finland har store og stolte katolske minder fra før kirkespaltningen i begyndelsen af 1500-tallet.

a. d.

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 198 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherrød 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske Institutioner

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæmester
Værketød: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gæmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 68 51

Mogens Larsen

Ramsherrød 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landeretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 18 04 08

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Social rådgivning

ydelse af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Brødgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 –
Telefon 15 23 03

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro – Telefon (08) 52 15 44

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

KATOLSK I DET SYDLIGE OG NORDLIGE GRÆNSELAND

I forbundslandet Sydslesvig og Holsten tilhører 6 pct. af befolkningen den romersk-katolske kirke, mens flertallet på 86,5 pct. står i den evangelisk-lutherske landskirke. I Flensborg er forholdet det, at 6,5 pct. af indbyggerne – eller 6.251 personer – er katolikker, hvorimod 85,3 pct. – eller 81.419 personer – tilhører landskirken. Resten af befolkningen i dette nordlige tyske forbundsland og i den nævnte grænseby tilhører enten protestantiske frikirker eller står uden for noget trossamfund.

Oplysningerne findes i »Sønderjysk Månedsskrift«, der udgives af Historisk Samfund for Sønderjylland, Landsarkivet, 6200 Åbenrå. Første eksemplar i 1974 rummer bl.a. en artikel af J. Steen Jensen: Møntfund i Årup valfartskapel.

Ruinerne af kapellet i Ensted sogn ca. 7 km syd for Åbenrå blev i 1959 fundet ved en tilfældighed og fortsattes udgravet i 1965. Stedet havde i katolsk tid betydning på linie med valfartssteder som Karup, Ry, Holmstrup og Klippinge.

Helligstedet var viet Sankt Anna, Gudsmoder Marias mor, og det første kapel må være rejst i 1400-tallet, hedder det i artiklen. Men omkring år 1500 er der planlagt og delvis bygget et stort kapel, rejst uden om det oprindelige.

Nybygningen, hvor koret blev fuldt færdigt, skulle være 35 meter lang med kor og skib. Korets bredde var 11,5 meter, mens skibets var 21 m. Skibet var kvadratisk og havde midtskib og to sideskibe. Betydningen af helligstedet ses bl. a. af, at midtskibet ville være bredere end både midtskibene i Haderslev nuværende domkirke og i Løgum cistercienser-klosterkirke.

Men reformationen lagde helligdommen øde. Det må være sket allerede mellem 1528 og 1533, berettes der. For blot 15 år siden kendte man ikke noget til valfartsstedet, da det ligger under en vej, der deler sig i to over stedet. Fund af pilgrimstegn og 80 danske, norske og tyske mønter fortæller om, at her var et af Sønderjyllands vigtigste steder fra tiden lige før omvæltningen i det kirkelige og verdslige liv.

I øvrigt vil de kommende to hefter af »Sønderjysk Månedsskrift« blive samlet til ét, hvori der kommer udførlig omtale med fotos fra de fire store nordslesvigske museer. – Redaktør er cand. polit. Inger Bjørn Svensson, Haderslev.

a. d.

JYSK KOMMUNE HÆDRER SKT. KJELDS MINDE

Katolikker og historisk interesserede i Viborg, Hobro og Randers glæder sig meget over, at Purhus kommune mellem de tre byer hædrer Sankt Kjelds minde i det bomærke, som kommunen netop har ladet udfærdige.

Omkring år 1100 fødtes i landsbyen Venning i den nye Purhus kommunes vestlige del ved den gamle landevej mellem Randers og Viborg den bondesøn, der sidenhen blev domprovst ved stiftets hovedkirke i Viborg og efter sin død bisat nær kirkens højalter.

Kjeld døde i helligheds ry den 27. september 1150, og han blev allerede den 11. juli 1188 ophøjet til helgen i den romerske kirke med højtidelig skrinlæggelse i domkirkestaden. Her blev han æret i generationer, indtil reformationstidens storme omblæste hans minde i nogle århundreder.

I nytiden er Viborgs katolske sogn viet Sankt Kjeld, og Jesu Hjerter Kirke i Randers har et smukt kalkmaleri, udført i 1933-34 af kunstnerinden Birgitte West.

Det kommunale våben for Purhus bærer foroven en heraldisk udformning af helgenskrinet, der er formet som et hus med et dragehoved på hver af skrinets gavle, ligesom et kors er anbragt på tagrygningen af skrinet. Dette overlevede reformationen og opbevarede i kirken helt til dens brand i 1726, da det ødelagdes på nær et af dragehovederne, som nu findes på Nationalmuseet i København.

Forneden på våbnet ses to korslagte sværd, som viser hen til Hellig Kjelds ihærdige virke for at forsone de stridende konger Sven (Erikssøn) og Knud (Magnussøn) og i stedet drage på korstog mod de vilde vendere ved Østersøen. – I Venning findes stadig en ejendom, der kaldes Sankt Kjelds gård.

a. d.

TRAPPISTERNE SOVER IKKE I LIGKISTER

*Besøg i et østrigsk trappistkloster,
Engelszell – Der er ingen mangel på kald*

Er disse klostre, hvor munkene pålægger sig tavshed, totalt unyttige? Middelalderlige, umoderne, overflødige? Måske lavet for mennesker, der ikke kan klare sig i livet, som ikke ville have nået noget. Sådanne klostre, siger man, er tilflugtssteder for alle skuffede, som ikke venter sig mere af verden og medmenneskene.

I Østrigs eneste trappistkloster, som blev grundlagt i Engelszell i 1293, lever munkene stadigvæk i stilhedens verden. Fra det stærke dagslys går man gennem en tung afbleget dør ind i »klausuren«, som er stilhedens rige. De lange gange med spidsbueruderne deler lys og mørke i en usædvanlig beroligende rytme. – De tykke mures fred. Haven med dens ældgamle træer, som kun i et sådant kloster virker så uberørte, som lå de i den dybeste søvn, eller som om de havde stået der en hel evighed.

Klosterets abbed, pater Willibald Knoll, fortæller os om de naive forestillinger, folk gør sig om trappisterne: »Det gamle sagn om, at trappisterne sover i deres ligkister og daglig graver deres egen grav. Manden på gaden tror, vi kun optager menneskelige vrage; uheldige folk, som er brudt sammen, som ikke kan tilpasse sig samfundet, alle, som ikke kan klare sig i verden.«

Man møder også forestillinger om trappister, som hele året rundt ikke siger et ord og næsten en kristen fakir frister deres liv i en lille celle. Alt dette kan henvises til eventyrernes og sagnenes ver-

den. »For kræmmersjæle, selvoptagne og grublende typer, er vor tavshed den rene gift. De ville kvæles af stadig at beskæftige sig med de samme tanker, forbitres og endelig bryde sammen.«

Pater Knoll siger om nødvendigheden af stilhed: »Larm er en fjende af stilhed. Også i tidligere tider var hverdagen præget af støj, men disse lyde havde dog en naturlig rytme og klang: Hanegal tidligt om morgenen, latter og hulken og børns støjende leg, den monotone hamren i en smedje, hjulenes knirken, klangen af klokker. Men larmen i dag er grænseløs og frygtelig tyngende og standser ikke: Skrivemaskiner, telefoner, trykluftbor, flyvemaskiner, motorlarm. Larm fra tidlig morgen til langt ud på natten. Man kan måle den i phon, og eksperter har udregnet, hvor mange phon menneskets nervesystem lige akkurat kan klare. Hvem kan vel finde ud af, hvor mange phon menneskets sjæl kan tåle? Mennesket i atomalderen og i industriens tidsalder har glemt, hvad tavshed er, og ingen nok så fremragende opfindelse og videnskabelig erkendelse har forandret mennesket i så høj grad som netop tabet af stilheden. Den kan ikke erstattes af noget som helst. Tabet af det centrale, som tavsheden ofte kaldes, har bragt vor tids mennesker ud af balance. For al larm kræver stilhed som modpol, og et ord får først sin virkelige værdi, når det fødes i stilhed.«

Abbeden kan endvidere henvise til et interessant fænomen. »For os går det langt bedre med ordensskaldene end i de fleste andre klostre. Gennemsnitlig har vi årlig ca. 30, der anmoder om at blive optaget i klosteret. De fleste træder ganske vist ud igen, fordi de ikke kan klare livet bag de tykke mure i et trappistkloster.«

Som medlemmer af en kontemplativ orden tager trappistmunkene sig i almindelighed ikke af sjælesorg. Hovedopgaven er den daglige korbøn, som for størstedelens vedkommende synges, og som tager ca. 5 timer. Dertil føjes læsning og studium.

Modpolen til bøn, meditation og tilbedelse er arbejdet i huset, som alle munkene deltager i, for munken skal – som der står i trappisternes regel – leve af sine hænders arbejde.

»Hvad vi altså har brug for, er ædle idealistiske mennesker, som udelukkende er indstillet på at tjene Gud, knytte sig til et fællesskab, og som kan finde sig i en rolig, regelmæssig dagsorden . . .« – Abbeden fortsætter: »og stadig findes der mennesker, som trods socialforsorg, trods guld og gods, trods Public relations ikke har fundet det, som de egentlig søger i deres sjæls inderste: Gud selv! Men den, der har fundet Gud, fornemmer verden som kold. Og jo strengere en orden er, desto flere ønsker at træde ind i den.«

Kom **TIERE** i

Næstved Diskontobank

... banken i centrum

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 75

Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniører – Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle – Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurseer, opfrikningskurseer, forældre kurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 31. august 1974

8 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1380,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 1050,-

Valfartspræst: Pater G. GOMMANS

Læge, sygeplejersker, samaritler medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP

tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Forår i Rom: 31/5-14/6 - fly - Pension Monaco - Pris kr. 945,-

Rejseleder: Pater Josef Völk

Sommer i Rom: 24/6-8/7 - fly - Casa Pallotti - Pris kr. 1395,-

Rejseleder: Annie Rastrup

»Kulturperler« (Rom, Firenze, Assisi): 23/9-7/10 - fly - Pris kr. 1550,-

Rejseleder: Pater Laurits Brunnicardi

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - fly - Pris kr. 1195,-

Rejseleder: Annie Rastrup

Vi har afrejse til Rom hver uge

Holmbladsgade 11
Dk - 2300 København S
Telf. (01-27) Asta 2312

BORNHOLM

Ferieophold tilbydes i smukke og rolige omgivelser i den katolske præstegaard i Aakirkeby. -

3 gode dobbeltværelser, - et enkelt værelse, 2 køkkener og opholdsstue er til rådighed, - ligesom stor have. -

Pris pr. uge: Dobbeltværelse kr. 300,-.

Enkeltværelse kr. 150,-.

Henvendelse til Menighedsraadets formand: E. Frandsen, Kannikeengen 24, 3720 Aakirkeby, Bornholm.

Tlf. (03) 97 42 95, bedst kl. 18-19. -

FERIEOPHOLD I JYLLAND

tilbydes i rolige, smukke omgivelser i St. Knuds Kloster, Kærby, pr. 8983 Gjerlev J.

2 dobbeltværelser: pris pr. uge pr. stk. kr. 350,00

2 enkeltværelser: pris pr. uge pr. stk. kr. 175,00

Alle priser er med morgenmad

Opholdsstue samt stor have er til rådighed for alle

Klostret er nyrestaureret fra A til Z

25 km til meget fin badestrand

Bestilling modtages skriftligt eller på telefon (06) 47 44 90

Lensbaron og lensbaronesse STAMPE CHARISIUS' LEGAT

yder legatstøtte til katolske kvinder og/eller til børnerige familier i vanskelige økonomiske kår.

Ansøgning attesteret af sognepræsten eller anden gejstlig myndighed bedes inden 15. maj 1974 tilsendt: landsretssagfører G. Garth-Grüner, Bredgade 25, 1260 København K.

STIFTELSEN MARIAHJEMMET

yder støtte til unge, danske katolikker under uddannelse - dels som stipendium dels som rentefrie lån.

Skema til ansøgning, der må indsendes inden 15. maj 1974, kan hentes eller rekvireres hos bestyrelsens formand: landsretssagfører G. Garth-Grüner, Bredgade 25, 1260 København K.

UNA VOCE SCANDIA

FORÅRS-AKTIVITETER

Retræte

I tiden fra fredag d. 3. maj kl. 17 til søndag d. 5. maj kl. 17 afholder Una Voce Scandia sin årlige retræte hos benediktinerinderne på Vor Frue Kloster, Asebakken, Høsterkøvej (ved Birkerød). Retræten ledes og prædikes af monsignore Kj. Geertz-Hansen, Sct. Ansgars Kirke, København. Emnet er: »Kristus i kirken«.

Om muligt mødes vi til måltidet fredag kl. 17,45. Derfter er der en kort indføring i retrætens emne ved mgr. Geertz-Hansen, og retrætetilheden begynder. Vi deltager i søstrenes vesper kl. 19,15 og i komplet kl. 20,15.

Lørdag morgen kan man deltage i søstrenes laudes kl. 5,55. - Der er morgenmad kl. 7-9. - Terts kl. 7,45, direkte efterfulgt af sungen gregoriansk højmesse med kort prædiken. - Mgr. Geertz-Hansen holder det første åndelige foredrag kl. 10,30. - Frokost spises kl. 11,45, og der er eftermiddagsthe/kaffe kl. 14,30-16. - Man kan også deltage i non kl. 13,50. - Det 2. åndelige foredrag holdes kl. 16,30, hvorefter der er middagsmad kl. 17,45, vesper kl. 19,15 og komplet kl. 20,15, evt. med majandagt.

Søndag morgen er laudes kl. 6,30 for dem, der vil deltage. Morgenmad kl. 7,30-9,30. - Tertz kl. 8,15 og sungen gregoriansk højmesse med prædiken kl. 8,25. Retrætens 3. åndelige foredrag er kl. 10,30. Frokost kl. 11,45 og non kl. 13,50. Afslutning kl. 14-15, hvorefter stilheden ophører, og vi drikker eftermiddagsthe/kaffe sammen. Vi vil få lejlighed til at mødes med priorinde, fru Cæcilia og nogle af søstre i rekreationen kl. 16.

Desuden vil der blive afholdt sangøvelser for de deri interesserede. Og naturligtvis vil mgr. Geertz-Hansen stå til disposition for skriftemål.

Tilmelding finder sted (snarest, da antallet af pladser er ret begrænset, men i øvrigt vil nærboende om ønskes kunne overnatte hjemme) til Rosendal-Hansen, Maglekildevej 6, 6. sal, 1853 København V. (Tlf. (01) 22 03 59, bedst 8-10 og 19-20, hvortil betaling for retræten også finder sted.

Prisen for dobbeltværelse på Pax er 121,90 kr. pr. person for hele retræten,

LITURGISK OVERSIGT

for enkeltværelse på Pax 133,40 kr. – For dobbeltværelse på Subiaco 138 kr. (og for evt. enkeltværelse 149,50 kr.). Man vil kunne begynde opholdet lidt før og afslutte det en eller to dage senere end angivet, hvis det ønskes, men aftale herom og betaling for de overskydende dage bedes ordnet direkte med søstrene (fru Laurentia). Enkelte måltider for de ikke-boende deltagere betales ligeledes til søstrene, og der bør afgives bestilling i forvejen. For alle retrætedeltagere bliver der desuden et retrætegebyr, minimum 15 kr., der betales til Rosendal-Hansen. – Muligvis vil kantoren fra Benediktiner-abbedit St. Benoît-sur-Loire, Père Bruno Guerner, ligesom sidste år komme til Danmark og lede vore sangøvelser.

R.-H.

Kristus i kirken bliver emnet for Una Voces retræte på Åsebakken. Thi når kirken forvalter sakramenterne, er det Kristus, der handler; når kirken belærer os, er det Kristus, der taler; og når kirken drager omsorg for os, er det Den gode Hyrde, der stadig færdes iblandt os. Dette er den dybeste sandhed om den kirke, vi betegner som romersk-katolsk, og derfor er vi katolikker. Sandheden kan antastes, men den kan ikke ændres, og det må vi lære at trøste os med; især i dag!

K.G.-H.

Studiekreds i gregoriansk sang

En studiekreds i gregoriansk sang mødes hver 14. dag hos Rosendal-Hansen, Maglekildevej 6, 6. sal, 1853 København V. Vi regner med i løbet af 10 aftener at gennemgå Olav Segalt: »Vejledning i gregoriansk sang«, der benyttes som grundbog, og desuden påskenatsliturgien, påskemessen og pinsemessen, alt belyst gennem plade- og båndeksempler. Vi støtter os under gennemgangen desuden til Povl Hamburger: »Musikkens Historie«, Dom J. Gajards bøger og Knud Jepsen: »Kontrapunkt«, afsnittet om kirke-tonearter. Endvidere gives der en kort indføring i stemmens rette brug, og vi øver visse dele af de nævnte messer o.a. – I dette og de kommende numre af bladet vil vi forsøge at give resumeer af det gennemgåede stof.

Bekendtskab søges

af 20-årig ung mand, postbud (København), med ung pige med interesse for dans, musik og fotografering. Evt. ægteskab. Helst fotobrev. Billet mrk. A 24 til Katolsk Forums annonceekspedition, Hauchsvej 8, 1825 Kbh. V.

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 28/4: 3. søndag i påsken: Ap. g. 5,27b–32. 40b–41. – Salme: 29,2 og 4, 5 og 6, 11 og 12a og 13b. (R: 2a eller: Alleluja). – Åb. 5,11–14. – Joh. 21,1–19 (eller: 1–14).

Mandag d. 29/4: Ap. g. 6,8–15. – Joh. 6,22–29.

Tirsdag d. 30/4: Ap. g. 7,51–8, 1a (I hine dage sagde Stefanus til folket og de ældste og de skriftkloge: I stivnakkede . . .). – Joh. 6,30–35.

Onsdag d. 1/5: Ferialdagen: Ap. g. 8, 1b–8 (Samme dag . . .). – Joh. 6,35–40. Eller: Messen for S. Josef, Arbejdernes Forbillede: 1. Mos. 1,26–2,3 (eller: Kol. 3,14–15. 17. 23–24). Salme: 89(90) 2, 3–4. 12–13. 14 og 16. (R: 17c eller: Alleluja). – Mt. 13,54–58.

Torsdag d. 2/5: Ap. g. 8,26–40. – Joh. 6,44–51.

Fredag d. 3/5: S. Filip og S. Jakob, apostle: 1. Kor. 15,1–8. – Salme 18 (19),2–3. 4–5. – (R: Deres røst er nået ud over den vide jord, eller: Alleluja). Joh. 14,6–14.

Lørdag d. 4/5: Ap. g. 9,31–42. – Joh. 6,60–69.

Søndag d. 5/5: 4. søndag i påsken. – Ap. g. 13,14. 43–52. – Salme 99(100), 2, 3, 5. (R: 3c eller: Alleluja). – Åb. 7, 9. 14b–17. – Joh. 10,27–30.

Mandag d. 6/5: Ap. g. 11,1–18. – Joh. 10,1–10.

Tirsdag d. 7/5: Ap. g. 11,19–26. – Joh. 10,22–30.

Onsdag d. 8/5: Ap. g. 12,24–13,5a. – Joh. 12,44–50.

Torsdag d. 9/5: Ap. g. 13,13–25. – Joh. 13,16–20.

Fredag d. 10/5: Ap. g. 13,26–33. – Joh. 14,1–6.

Lørdag d. 11/5: Ap. g. 13,44–52. – Joh. 14,7–14.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 28/4: 3. søndag i påsken.

Mandag d. 29/4: S. Katharina af Siena, jomfru og kirkelærer (30/4).

Tirsdag d. 30/4: Ferialdag. – Eller: S. Pius V, pave (5/5).

Onsdag d. 1/5: Ferialdag. – Eller: S. Josef, Arbejdernes Forbillede.

Torsdag d. 2/5: S. Athanasius, biskop og kirkelærer.

Fredag d. 3/5: S. Filip og S. Jakob, apostle (11/5).

Lørdag d. 4/5: Ferialdag.

Søndag d. 5/5: 4. søndag i påsken. – 2. Ansgarius – Bonifacius – Kollekt.

Mandag d. 6/5: Ferialdag.

Tirsdag d. 7/5: Ferialdag.

Onsdag d. 8/5: Ferialdag.

Torsdag d. 9/5: Ferialdag.

Fredag d. 10/5: Ferialdag. (Store Bededag).

Lørdag d. 11/5: Ferialdag.

ÅSEBAKKEN VALFARTEN

25 ÅR

Første valfart til Vor Frue af Åsebakken fandt sted i 1949, og den femogtyvende finder sted søndag den 19. maj 1974.

Under mottoet »Hvor der er kærlighed, der er Gud« vil denne valfart blive årets store katolske begivenhed, og den vil blive markeret bl.a. ved udsendelse af et festskrift, »Maria-valfart i og udenfor Danmark«. Festskriftet (med bidrag af bl.a. biskop H. L. Martensen, monsignore K. Geertz-Hansen, pater J. Mesters, arkivar J. Nybo Rasmussen og sr. Miriam) kan du købe på Åsebakken på valfartsdagen.

Valfarten i år får også sit særlige præg ved deltagelse af katolske gæster fra ind- og udland – foruden af »vore egne«.

Søndag den 19. maj: Jubilæums-valfart til Åsebakken. *Katolsk Valfarts Komité*

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Oerrio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Haubevej 8, 1825 København V,
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsealgpris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 205 7042

PAPER MOON

*Nedenstående filmanmeldelse bringes
med tilladelse af »Film 74«*

De tre første film, *Peter Bogdanovich* har instrueret, har, uanset hvad man ellers kan sige om dem, været meget dygtigt udført. Den tidligere filmkritiker kunne sit kram, da han bevægede sig fra kritikken over i det skabende. Men pastichen ikke alene lurede på ham, den fik også fat i meget af »*Du er toppen, professor*«, ligesom sentimentaliteten bredte sig noget rigeligt i den på mange punkter fremragende »*Sidste forestilling*«. Nu har han lavet sin fjerde film, men her er der ikke rigtig noget at komme efter, medmindre man er meget vrissen.

Tiden er midten af trediverne, Roosevelt har som præsident opfordret amerikanerne til at være gode ved hinanden, spritsmugleri og korrupsion trives i bedste velgående, og på vejene møder man fra tid til anden vandrende familier med deres ejendele, som var de flygtninge fra en overvældende naturkatastrofe et sted i det fjerne. I denne situation gælder det om at slå sig igennem, som man bedst kan, og Moses Pray har blandt mange andre fiduser en stabil indtægt ved at sælge luksusbiler til sørgende enker under påskud af, at det er deres afdøde mænd, der omsorgsfuldt har bestilt dem. Fra de lokale dødsannoncer har Moses Pray hustruernes fornavn, og det er smukt indgraveret i den smukke udgave. Denne meget charmerende og uvederhæftige sælger får til opgave at bringe en lille for-

ladt 9-årig pige til hendes tante i Missouri. Pray har haft et mere end hjerteligt forhold til pigens nylig afdøde moder, og han kan dårligt undslå sig. Nu drejer filmen sig om kampen og kærligheden mellem den ca. trediveårige Pray og den niårige Addie. Hun afslører hurtigt eminente talenter, hvad angår situations- og forretningssans, og gør sig snart uundværlig, men problemer opstår bl.a., da danserinden Trixie Delight bliver passager i bilen og genstand for for megen og for konstant opmærksomhed. Pray vover sig uden for sit mere overkommelige domæne og ind i den vaskeægte spritsmuglerverden, men her går det galt, skønt Addie ligesom ellers er hjælpsom og fantasifuld. Den venlige slutning, som ikke er så forfærdelig overraskende, kan man selv se.

Instruktøren har tydeligvis haft to hovedhensigter med sin film: at skildre barnet og de voksne så præcist, så dygtigt og så kærligt som muligt og at give et minutiøst og oprigtigt billede af en periode i Amerikas moderne levetid. Hvad der måtte være af politiske revselsler og andre livsovervejelser kommer kun frem indirekte. Hensigterne er lykkedes over al måde.

I sin tidligere produktion har Bogdanovich dokumenteret sin stensikre sans for tidsdetaljer. Hans evne til at skabe stemning er usædvanlig, han pumper den

sorgløst ud af radio- og gramofonmusik, af bilårgange og kjolelængder, af dialekter og fysiognomier. Alt dette er til stede i »*Paper Moon*«, velsignet fri for det anstrengte og sensationelle. De to hovedpersoner spilles af *Ryan O'Neal* (ham fra »*Du er toppen, professor*«) og hans datter *Tatum O'Neal*. O'Neal dækker fuldstændig den smarte sælger med det hårde og bløde hjerte. Han er lemmedaskende og flosset og chevaleresk, sølle og suveræn på en gang. Og datteren Tatum er simpelt hen den mest professionelle barneskuespiller, man mindes at have set. Her er virkelig tale om modspil. Alle facetter i Addies figur er udnyttet. Hun er hårdkogt og cigaretrygende, hun drømmer om at være smuk og kvindelig, hun knytter sit ansigt i utilnærmelighed og ubestikkelighed og tvinger således de voksne til for en gangs skyld at lade være med at spille komedie.

Filmen er i sort/hvid, meget smukt fotograferet og klippet således, at de voldsomme scener kun udspilles i tilskuerens fantasi. Den er konstant underholdende og bevægende, og man kan udmærket tage børn fra niårsalderen med ind at se den. Ja, det bør man.

Børne- og menneskevenlig film om et niårigt barn og en trediveårig småsvindler i tredivernes Amerika. Suveræn skuespilkunst og præcist tidsbillede.

Søren Højmark

10/1974

forum

katolsk

AFSKED MED SØSTRENE I HOLBÆK

Det er med vemod, vi må konstatere, at der nu igen er et katolsk hospital, der lukker sine porte. Vore institutioner bliver færre og færre. Hvornår holder de helt op med at eksistere? De katolske institutioners store ekspansionsperiode var i biskop Brems' og til dels også i biskop Suhrs embedsperiode. Det faldt i biskop Martensens lod at foretage den enorme frontforkortning, omstændighederne har påtvunget os. Søsterordnerne har ikke mere tilgang, og de ældre søstre kan ikke mere holde til det pres, sygeplejen i dag lægger på sine udøvere.

Den 1. april er sygehuset i Holbæk gået over til kommunen. Søstrene har overgivet det smukke kapel, som de selv har bygget, samt søsterhuset til bispedømmet.

Søstrene kom hertil i 1931. Det var den daværende sognepræst i Holbæk, pater Weijnen, der hentede søstrene fra deres moderhus i Breslau. Man fortæller, at sognepræsten, efter at forhandlingerne var afsluttet og de første søstre ankommet til Holbæk, inviterede dem til aftenkaffe i sin præstegård. Søstrene afviste dette, da det var i modstrid med deres ordensregel. Sognepræsten undersøgte derefter sagen og fandt ud af, at det ikke drejede sig om Sct. Elisabeth Søstre, men om en anden kongregation, nemlig Elisabethinersøstre, som begge havde deres moderhus i Breslau.

Undertegnede har selv i sin studietid tilbragt et helt år i søstrenes moderhus (Gräbschnerstrasse) i Breslau, som nu er helt jævnet med jorden.

Allerede dengang (1938/39) lærte jeg at sætte pris på søstrenes naturlige og venlige væremåde. De var åbne og ligetil uden det anstrøg af hemmelighedskræmmeri, man også kan finde hos søstre. Alt, hvad man kan sige om dem, er, at de var hjertensgode. Det samme kan siges om deres filial i Danmark. Mange præster, ordenssøstre og lægfolk har nydt godt af deres venlighed og barmhjertighed.

Vi vil savne disse gode ukomplicerede og hjertelige søstre. Nu vender de tilbage til deres moderhus i Bad Kissingen. Måtte Gud være med dem i deres fremtidige arbejde. Farvel, kære Holbæk-søstre!

H. Roos S.J.

Bøn

„Jesus, de nødlidendes broder,
du har ikke taget hensyn til dig selv,
fordi verdens nød virkelig gik dig i kødet.
Befri os fra at spejle os i vor egen godhed
og fra vort gode hjertes farisæisme,
som forråder sig i hårdhed mod de mindre gode.
Ikke en fordring stiller du til os, men en indbydelse:
at du tager os med ind i vore brødres nød
så helt og aldeles, at vi ophører med at spørge,
hvor gode vi er, og hvor meget godt vi gør,
om vi har succes eller fiasko.
Lad os modtage den løn, som du alene forjætter:
at være i din nærhed,
For du er midt i verdens nød.”

Theo Brüggemann:
„Gebete zur Bergpredigt“
Verlag Ernst Kaufmann, Lahr 1971.

INDHOLD

FRIKIRKERNES KIRKESYN	4
De forskellige frikirkers stillingtagen i forhold til kirkebegrebet er af afgørende betydning for perspektiverne i det økumeniske arbejde	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
David Wilkerson, forfatter af bogen »Korset og Springkniven« hylder måske fordomme; religiøs interesse i Sovjet; pavelig tekst om Mariafromheden; besættelse i USA; m.m.	
PASKE-DÅB, DÅBEN I JESUS KRISTUS	10
Fordringen til de døbte: en gennemlevet tro.	
AFSKED MED SØSTRENE I HOLBÆK	12
Forsidebilledet, artiklen på side 2 og billederne på disse sider minder om søstrenes indsats	
DETTE FOLK BÆRER GUD I SIN SJÆL	14
Overskriften er et citat fra Dostojevski, som underbygges med en række passager fra bogen »Brødrene Karamassof«	
DE MÅTTE FLYGTE HJEMMEFRA	18
Der er tale om flygtningene fra de baltiske lande og deres præst – senere biskop A. Kindermann	
HOLGER KRUSESTJERNA HAFSTRØM DØD	17
En af Schindlers »Firkløveret«, skolemand og ven for mange	
VÆRD AT LÆSE	18
»Ur frithjof Schuons verk« ved Kurt Almquist; »Gurutro og Jesusrevolution« ved Kaj Mogensen anmeldes	
DILEMMA OG VANDRING	19
To digte	
LÆSERBREV	20
Om skriftemålet	
VORT KAPLØB OM TROEN	21
en personlig overvejelse over påske-evangeliet	
LITURGISK OVERSIGT	23
Musik må man spille, tekster må man læse	
SERPICO	24
En af de mange gode film, som når hertil for tiden	
FORSIDEBILLEDET	
Forladthed. Den tomme Maria-niche i Holbæk-søstrenes have. Se side 2 og 12-13	

KOMMENTAR

MISSION OG MEDIER

I april har de nordamerikanske biskopper holdt en række regionale møder om »Brug af de moderne kommunikationsmedier til evangelisering«. Sammen med katolske fagfolk har de drøftet, hvordan budskabet bedst kunne formidles i en verden, hvor så mange af spillets regler har ændret sig siden Det andet Vatikankoncil.

Koncilet var en begivenhed, der næsten var færdigsyet til medierne: en institution med en tusindårig historie og omgivet af middelalderlig farve og pragt, en stabilitetens symbol var ved at åbne sig for fremtiden – og de afgørelser, der blev truffet ville påvirke millioner af katolikkers (og ikke-katolikkers) liv. For medierne – både de kirkelige og de verdslige – var koncilet en lækkerbissen. Og det var disse medier, der for de fleste menneskers vedkommende bestemte, hvordan begivenhederne blev opfattet. Epokegørende forandringer blev udhamret i langvarige teologiske diskussioner; men rygter om konfrontation mellem liberale og konservative og personskilddringer af nøgleskikkelser blandt koncilsfædre var meget mere spændende stof. Skribenter med kirkeligt stof som speciale fik pludselig gyldne dage.

I de lande, hvor markedet i forvejen var tilstrækkelig stort til, at en katolsk presse og katolske forlag kunne tjene til dagen og vejen, blev forretningen med ét direkte lukrativ.

Endnu nogle år efter, at koncilet var forbi, kunne bataljer mellem bagstræberiske biskopper og behjertede banebrydere, nonner i moderigtigt tøj, gejstliges radikale aktivisme, jazz-, beat-, pop- og husmesser, ja, selv en vis pavelig rundskrivelse holde forretningen gående. Men efterhånden var selv den mest outrerede pseudo-teologiske paper-back ikke længere nogen sensation, og det religiøse stof

blev igen henvist til småtryksafdelingen i nærheden af dødsannoncerne. Oplaget skrumpede ind, annoncer kunne man skyde en hvid pind efter, aviser og tidsskrifter amalgameredes i et desperat forsøg på at undgå bladdøden, kendte katolske forlag blev til store verdslige forlags »afdeling for religion«.

Hvad nu? Det er forståeligt, at de amerikanske biskopper (og ikke kun de amerikanske) er bekymret. Den katolske presse kan nok overleve, hvis man er rede til at pøse penge i dens tomme kasser; men dermed er problemet aldeles ikke løst.

Der synes at være især to spørgsmål, der trænger sig på: (1) Hvilket indhold skal et katolsk blad have, hvis det skal udfylde sin plads i hele Kirkens forkyndelse af evangeliet for den moderne, sekulariserede og pluralistiske verden? Redaktørerne har den vanskelige opgave at sørge for en alsidig orientering, der genspejler den legitime pluralisme blandt kristne, uden at forfalde til den rene relativisme; at præsentere sandheden uden fordrejning og give gedigen kommentar, der er forståelig for almindelige læsere uden at være nedladende.

(2) Er det i dag forsvarligt, at Kirken i sin brug af medierne hovedsageligt koncentrerer sig om det trykte ord? Radioavisen gjorde ikke aviser overflødige, men nok tvang den dem til at ændre deres funktion. Der vil også fortsat være brug for en katolsk presse, men Kirken kan ikke nøjes med den. Moderne teknik stiller andre midler til rådighed (radio, TV, lyd- og videobånd osv), der ofte vil kunne anvendes særdeles effektivt i evangelisationens tjeneste.

En menneskealders forskning har vist med al ønskelig eydelighed, at effektiv kommunikation begynder med en nøje tilpasning af de to faktorer *budskabet* og *mediet* til det publikum, man vil få i tale.

L.O.D.

FRIKIRKERNES KIRKESYN

DE VIL OPBYGGE KRISTI KIRKE EFTER DEN »OPRINDELIGE PLAN«

Af professor, dr. Wilhelm Bartz

Frikirkerne vil opbygge Kristi kirke efter den oprindelige og uændrede plan. Dette kan imidlertid efter deres overbevisning kun ske ved at tage afstand fra en folkekirke, der er under indflydelse af staten, og som historisk, overenskomstmæssigt eller i kraft af konkrete forhold er knyttet til denne.

Og dog er den absolutte uafhængighed af staten og af stats- og folkekirken ikke frikirkernes væsentligste kerne. Det er derimod den uforbeholdne og absolutte hengivelse til Herren og hans budskab samt viljen til at være et fællesskab af hellige og forløste.

Der er lige så lidt uoverensstemmelser med hensyn til dette fællesskabs substantielle kerne som til den absolutte kirkelige selvstændighed. Og dog er spørgsmålet om kirkesynet specielt for de enkelte frikirker.

Valdensernes kirke

Valdensernes kirke må stå som den ældste af alle bestående frikirker. I dens bekendelse af 1665 står der, »at Gud har samlet sig en kirke i verden til menneskenes frelse, og at den kun har ét hoved og ét fundament, Jesus Kristus«.

Denne kirke defineres som »samfundet af troende, der er udvalgt af Gud før verdens grundlæggelse og kaldet ved et helligt kald, og som slutter sig sam-

men for at følge Guds ord i tro på sin lære og levende i sin frygt«.

Kirken kan ikke gå til grunde. Den består i al evighed. »Kirken må have hyrder . . . der både har ret til at forkynde Guds ord og forvalte sakramenterne og til at overvåge Jesu Kristi jord efter en god og hellig disciplins forskrifter sammen med presbyterne og diakonerne i overensstemmelse med praksis i urkirken.«

Det kirkelige embedes opdeling i tre begrundes altså ikke ud fra Guds ord, men ud fra forholdene i urkirken.

Baptisterne

Baptisterne er et broderskab. For dem eksisterer der ikke nogen overnational hierarkisk kirke. Det er menighedsprincippet, der gælder. Menigheden, hvor de troende mødes, er stedet, hvor Jesus er til stede, lærer og handler. Frelsen opleves ikke i et kirkeliggjort samfund, men i det direkte møde med brødrene og søstrene i troen, hvor man kender og hjælper hinanden og synger og beder sammen. I Det nye Testamente opstår det kristne liv i husfællesskaber, der vokser sammen til menigheder, siger de. Husfællesskabet går altid forud for menigheden.

Når en baptist taler om kirken, og det gør han, mener han dermed ikke institution og embede, liturgi og love – for ham realiseres kirken ved kærlighedens enhed og i en forløsende tjeneste over for en uforløst verden.

Mennonitterne

Mennonitternes kirke er en »menighedskirke«. I de preussiske mennonitters trosbekendelse, nyt oplag i Uruguay 1952, s. 52, står der: »Om Guds menighed tror og bekender vi, at den består af sådanne

medlemmer, som i kraft af den sande tro på Jesus og i lydighed mod det hellige evangelium er trådt ud af den syndige verden, som har deres fællesskab ved Helligånden med Gud Fader og Jesus Kristus, menighedens hoved.

»Gud har givet sin menighed myndighed til at kalde mænd, som det som husholdere over Guds mangfoldige gaver påhviler at forkynde Guds ord, at udføre den hellige dåb med vand, at uddele den hellige nadver og at udøve den kristne menighedstugt.«

»Menigheden er brændpunktet for Kristi herredømme.« Den står over forkyndelsen og sakramenteret. Ifølge Mattæus 18,20 er Kristus til stede i den, ikke direkte, men gennem dens medlemmer, ikke ontisk, men etisk. Under Helligåndens inystiske ledelse drøftes og afgøres teologiske problemer i menighedsforsamlingen.

Som bibelsk begrundelse for det menighedsprincip, de går ind for, henviser de mennonitiske teologer til Mattæus 18,15-20, hvor der klart er gjort rede for menighedens myndighed og opgave og på de enkelte menigheders selvstændighed i aposteltiden ud fra deres forståelse af Skriften.

Den nære forbindelse mellem kirke og stat, som blev til på reformationstiden, fordømmes af dem som en hindring for religionsfriheden.

Den evangelisk- metodistiske kirke

Den 28. maj 1968 sluttede den episkopale metodistkirke i Tyskland og det evangeliske samfund i Tyskland sig til den tyske evangelisk-metodistiske kirke. I den nye affattelse af deres »Forfatning og forskrifter« af 1972 erklærer de imidlertid i 2. afsnit, Forfatning, artikel 3: »Den hidtidige metodistkirkes og det hidtidige evangeliske samfunds trosbekendelse bliver ved med at være gyldig.« Ifølge dette er deres trosbekendelser jævnbyrdige. Metodistkirken siger i artikel 13 i sin bekendelse om kirken: »Den synlige Kristi kirke er et samfund af troende, hvor Guds rene ord forkyndes, og sakramenterne forvaltes på rette måde efter Kristi forordning i alle nødvendige dertil hørende ting.« Det evangeliske samfund lærer i sin bekendelse, artikel 5, om kir-

ken: »Vi tror på den ene hellige apostoliske og almindelige kirke, samfundet af alle oprigtigt troende under Kristus, deres Herre, hvor Guds ord forkyndes rent og purt af dertil kaldede mennesker, og sakramenterne forvaltes på rette måde efter Kristi anvisning. Den er under Helligåndens ledelse redskabet og stedet for Jesu Kristi frelseshandlinger i verden.«

I 2. afsnit, Forfatning, artikel 4, beklender de i fællesskab: »Den evangelisk-metodistiske kirke er en del af den almindelige kirke, som er ét legeme i Kristus. Derfor har enhver uden hensyn til race, farve, national herkomst og økonomisk stilling ret til at tage del i kirkens liv og til efter kirkens forskrifter at blive optaget i en menighed.«

Det er karakteristisk for denne kirke, at frivillighedsprincippet og det institutionelle princip mødes i den.

»Som en del af den almindelige kirke tror den evangelisk-metodistiske kirke, at kirkens Herre kalder alle kristne til at være ét. Derfor vil den stræbe efter enhed på alle det kirkelige livs områder.« (Ibid., artikel 5). Dette både er sket og sker i forbløffende grad.

Inden for den evangelisk-metodistiske kirke udgør hver enkelt menighed en enhed. »Det led i kirken, menigheden er, tilhører samtidig den evangelisk-metodistiske kirke som helhed.« (Forfatning og forskrifter, III, Forskrifter, 1.2 Medlemskab af kirken, § 106).

Bispeembedet eksisterer i den evangelisk-metodistiske kirke. Ansvar for hele kirken har en generalkonference med lovgivende myndighed i alle anliggender, der er fælles for hele kirken. Ud over den er der jurisdiktionalkonferencer, centralkonferencer, årskonferencer, distrikts- og kredskonferencer. Samtlige konferencer er ligeligt sammensat af præster og lægfolk. Årskonferencen »er kirkens fundamentale korporation« (Forfatning og forskrifter, II, Forfatning, artikel 37).

»Kirken er uafhængig af staten. Det eneste, den har at holde sig til, er troen.«

Brødremenigheden

(*herrnhuterne*)

»Brødremenigheden« er den ældste frikirke-type. Den opfatter mindre sig selv som en kirkelig organisation, der er bundet til et bestemt sted, end som en bevægelse, en »pilgrimsmenighed«.

Brødremenigheden har biskopper, men den er ikke nogen bispekirke, idet biskopperne ikke har nogen styrende myndighed. Den øverste instans er tværtimod den af udvalg udgæede synode. Denne synode vælger for et tidsrum af to år »unitetsdirektoriet«, som giver biskopperne anvisninger og kalder sognepræsterne og deres medarbejdere. Det højeste forfatningsorgan er fællessynoden, som også de delegerede fra missionsområderne deltager i.

Brødremenigheden er i kraft af en overenskomst tilsluttet den evangeliske kirke i Tyskland og medlem af »Arbejdsfællesskabet af kristne kirker i Tyskland«. Dens enkelte provinser er medlemmer af kirkernes Verdensråd. Dermed hævder den også det frikirkelige princip, som statueres gennem adskillelsen fra kirken som helhed.

Brødrebewægelsen

(*darbyster, Plymouthbrødre, den kristne forsamling*)

Brødrebewægelsens kirkesyn er lige så ensidigt som selvrådigt udviklet af den anglikanske gejstlige John Nelson Darby (1800-1882) i skarp modsætning til den anglikanske statskirke. I kirken virker ene og alene Helligånden. Den er en ren Åndskirke. Kirken som helhed er gået i endeligt forfald. Det bevises af tre ting. Der blev oprettet et læreembede i den og dermed en adskillelse mellem gejstlige og lægfolk. Falske lærer har vundet indpas i den. Ved at optage uomvendte, især efter Konstantins tid, er den blevet en massekirke. Den har indladt sig med verden. Derfor må de troende gøre sig fri af den. Men også adskillelse fra frikirkerne og andre kirkelige fællesskaber er påbudt. De har nemlig i modstrid med Det nye Testamente dannet organisationer og dermed gjort sig medskyldige i kirkens forfald. »Enhver er berettiget til at gøre tjeneste i og ved menigheden under forudsætning af, at den pågældende af Herren har modtaget en synlig gave (karisma) til en tjeneste og er i besiddelse af den indre frihed og glæde.

Dette princip fører imidlertid ikke til tøjlesløshed. Menigheden har både ret og pligt til at vurdere de enkelte tjenester, og den har lige fra begyndelsen også gjort brug af denne ret. Offentlig tjeneste, også offentlig bøn, fra kvindernes side afvises for de officielle menighedsforsamlings vedkommende.«

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

David Wilkersons syn

David Wilkerson, Teen Challenges grundlægger, er efterhånden et kendt navn i kirkelige kredse i Danmark. Adskillige af hans bøger er oversat til dansk, men det er »Korset og springkniven«, hvor han fortæller om sit arbejde blandt New Yorks drengebånd, der har vundet størst udbredelse. Wilkerson er pinseven og præst, og hans indsats blandt narkomaner og prostituerede har placeret ham som en førende skikkelse inden for den verdensomspændende karismatiske fornyelse.

På en international luthersk-karismatisk kongres i Minneapolis i august 1973 gjorde Wilkerson rede for et »syn«, han hævder at have modtaget allerede i april 1973. Gud skal ved den lejlighed have fortalt ham, at tidernes ende står for døren, og at vi i de kommende år vil opleve en række ulykker og katastrofer. Blandt andet skulle åndsfuldte kristne blive udsat for forfølgelse. Hans udtalelser på kongressen i Minneapolis har vakt en del uro, især blandt katolikker, som er involveret i den karismatiske fornyelse, fordi han hævder, at paven vil tage klar stilling mod den karismatiske fornyelse i den katolske Kirke, og at »åndsøbte« katolikker følgelig vil blive forfulgt af deres egen Kirke.

»Prøv ånderne«

Der er ingen tvivl om, at Wilkerson ønsker at fremstille sit syn som et profetisk budskab til vor tids kristne. Derfor gælder Paulus' ord: »Ringeagt ikke profetisk tale, men prøv alt« (Tess. 5,20-21) også om dette syn. For som Johannes skriver: »Tro ikke enhver Ånd, men prøv ånderne, om de er af Gud; Thi mange falske profeter er draget ud i verden« (1. Jo. 4,1). Ægtheden af profetisk tale i den kristne Kirke skal altså prøves af menigheden. Det er en af profetiens karakteristika i den nye pagt. Så meget mere foruroligende er det, at Wilkerson præsenterer sit syn på en måde, der nærmest udelukker menighedens bedømmelse. »Herrer sit syn på en måde, der nærmest ude-»jeg er ligeglad med, hvad man tænker om det, jeg har sagt.« Ingen sand profet i Kirken kan være ligeglad med, hvad

menigheden tænker. En sådan selvsikkerhed er i modstrid med Skriftens klare lære om profetiens plads i den nye pagt. Vi kan alene tage fejl og misforstå Herrens Ord. Hvis en med profetisk tale uddrager sig menighedens bedømmelse, dvs. hvis han fremturer i sin fejltagelse uden at lade sig bedømme af de mennesker, som i menigheden har modtaget den gave at kunne skelne ånderne, risikerer han at blive et redskab i den Ondes hånd – mod sin egen vilje og intention.

Wilkersons fordomme

Det er imidlertid ikke kun David Wilkersons måde at præsentere sit syn på, der foruroliger mange. Også indholdet skaber problemer. Det siger sig selv, at ægte profetisk tale ofte kan og skal virke foruroligende, – for så vidt som den udfordrer os mennesker i vor selvtilstrækkelighed og vantro. Hvad angår synet om forfølgelse af katolikker, som er involveret i den karismatiske fornyelse, må vi med den verdenskendte pinseven David du Plessis spørge, om ikke David Wilkerson taler mere af fordomme end af Guds Ånd. Har han mon hørt Herren rigtigt? Hvis man nemlig lytter med et hjerte fuld af fordomme, risikerer man at få Gud til at lægge navn til sine fordomme. Det er en kendsgerning, at Gud i dag udgyder sin Ånd over alle kristne kirkesamfund. Den karismatiske fornyelse er et fænomen, som gør sig gældende overalt. Intet kristent kirkesamfund – end ikke pinsebevægelsen – har derfor patent på Gud Helligånd. Ånden blæser nemlig, hvor den vil. David Wilkerson kan åbenbart ikke affinde sig med, at Helligånden også blæser på de historisk etablerede Kirker – især ikke på Kirker, som indtil for nylig har været afvisende over for pinseoplevelsen. Men Herrens veje er uransagelige. Den fornyelse, Han ved sin Ånd udvirker blandt alle, som bærer kristennavnet, vil måske skabe den enhed, vi alle længes efter. Men det forudsætter, at de forskellige trossamfund elsker og respekterer hinanden – uanset deres forskelligheder. Had til og foragt for hinandens traditioner er den dårligst tænkelige grobund for Helligåndens virke.

K.O.

SOVJETUNIONEN: Voksende religiøs interesse blandt unge

27 % af indbyggerne i et russisk industriområde lader deres børn døbe i den ortodokse Kirke. Dette fremgår af sidste nummer af det sovjetiske tidsskrift »Nauka i religia« (Videnskab og religion), som i en artikel giver oplysninger fra byen Gorki 1972. På grundlag af en statistisk undersøgelse af de 17000 medlemmer af Komsomol, den kommunistiske ungdomsorganisation ved Gorkis bilindustrier, fremgår det, at af 2034 nyfødte blev 565 døbt, dvs. 27 %. Videre oplyses det, at en ung kvindelig industriarbejder har anmodet om at udtræde af Komsomol på grund af sin religiøse overbevisning. Tidsskriftet drager den konklusion, at »forebyggende virksomhed ikke iværksættes i rette tid.«

Partiorganet »Pravda« påpegede i et nummer i begyndelsen af marts, at Sovjetunionens unge generation påny interesserer sig mere for religion, »mens man samtidig hos de unge kan iagttage en ligegyldig indstilling til ateistiske spørgsmål.« Dagens ungdom, skriver bladet, bør derfor lære noget om religionens reaktionære rolle i samfundets historie, fra beretninger de kan høre fra ældre mennesker eller fra lærebøger og anden litteratur. På den anden side hører de unge, at mange forfattere, kunstnere og komponister fra den førrevolutionære tid var troende mennesker og skabte værker over religiøse emner. Samtidig kan de unge med egne øjne se kirker og ikoner som anses for fremragende kunstværker, ligesom kirkelige ceremonier i manges øjne er smukke.

Hertil kommer, skriver »Pravda«, at visse kirkelige kredse forsøger at drage fordel af sovjetmenneskets voksende interesse for historiske spørgsmål om landets kulturelle arv ved at fremstille Kirken som bevarer af den nationale ånd. Det må være en opgave for sovjetiske forfattere, filosoffer og kulturskabere at lære den opvoksende russiske generation at skelne mellem religiøs ideologi og sådanne kulturelle værdier som fremtræder i religiøs ikklædning. At løse denne opgave er ingen nem sag. En bred kreds af videnskabsmænd, kulturskabere og kunstnere må engageres. Det er også en opgave for skolevæsenet og den ateistiske litteratur, slutter »Pravda«.

(KIT.)

FÆRØERNE: Påskeliturgien på færøsk

For første gang har man i Tórshavn fejret den stille uges liturgi på færøsk. Oversættelsen af de liturgiske tekster er foretaget af frk. Elin Mortensen, og søstrene nåede lige at få den nye oversættelse duplikeret færdig og indbundet, så den kunne tages i brug palmesøndag.

I øvrigt har man ved en menigheds-sammenkomst for nylig besluttet at holde en latinsk-dansk højmesse hver første søndag i måneden. Efter messen er der fælles morgenkaffe hos søstrene.

(A. Kons)

VESTTYSKLAND: Karl Rahner om kvindelige præster

Den kirkelige praksis ikke at præstevie kvinder har »ingen teologisk bindende karakter«, sagde jesuiten Karl Rahner for nylig. I et brev til Martin Bogdam, medlem af Bayerns lutherske synode, skriver Rahner, at selv om han ikke i en overskuelig fremtid forventer nogen ændring i Kirkens nuværende praksis med hensyn til ikke at præstevie kvinder, har denne praksis »absolut ingen bindende karakter som f.eks. et dogme, fordi den kun er baseret på menneskelige og historiske refleksioner, som måske var ugyldige i tidligere tider under andre kulturelle og sociale forhold, men som nu er i hastig ændring.«

(N.C.)

ROM: Paveligt dokument om Mariafromheden

Mariafromheden behandles i en paveligt tekst, som blev offentliggjort den 22. marts i år. Paul VI tager her forskellige former for denne fromhed op og peger på Maria som forbillede, også for vore dages kvindebevægelse. Med tanke på andre kristne samfund fremhæver paven, at en sand Mariafromhed i sig selv indebærer »en tilnærmelse til Kristus, det kirkelige fællesskabs ophav og centrum.«

Når det gælder forandringerne i verden, især kvindebevægelsens hurtige vækst og krav om fuld lighed og medbestemmelse, siger paven, at Marias betydning som foregangskvinde ikke på nogen måde er mindsket. »Den hellige Jomfru har af Kirken altid været fremstillet for de troende som et eksempel til efterfølgelse, ikke bare med tanke på hendes livsførelse og endnu mindre med henblik på den kulturelle og sociale baggrund for hendes liv, som næppe eksisterer i dag, men med tanke på den måde, hvorpå hun helhjertet og ansvarsbevidst fulgte Guds vilje. Det skete ved, at hun hørte Guds ord og udelukkende handlede efter det, og ved at kærlighed og viljen til at tjene var drivkraften for hendes handlinger.«

Paven kalder Maria »den fornemste og mest fuldkomne af Kristi disciple«. Alt dette har stadig og almengyldig værdi som eksempel. Moderne kvinder kan værdsætte, at Marias valg af jomfruelighed »ikke indebar en nedvurdering af ægteskabet, men at det var et modigt valg hun traf for at vie sig selv til kærligheden til Gud.« Maria tiltaler også den moderne kvinde ved, at hun ikke var »en ængstelig og underdanig kvinde, hvis fromhed var frastødende for andre«, men

en kvinde, som uden at tøve forkyndte, at Gud forsvarer de forkuede og undertrykte og styrter denne verdens mægtige fra deres privilegerede stillinger.«

Overdrivelser bør undgås

Paven hævder også i teksten, at Mariafromheden er helt i overensstemmelse med den økumeniske bevægelses ønsker og uanset de væsentlige skillelinier mellem kirkesamfundene. Det bør være katolikker magtpåliggende at undgå enhver overdrivelse, som kan misforstås af andre kristne, når det drejer sig om den katolske Kirkes sande lære, og at alle fromhedsyttringer, som er i modstrid med konkret katolsk praksis, bør afskaffes. Mariafromheden bør i overensstemmelse med det andet Vatikanconcils anvisninger lade sig inspirere af liturgien og vejlede de kristne i denne. Paven polemiserer mod dem, der i deres sjælesorg ser ned på de fromhedsformer, Kirken forordner. »De har derved givet anledning til et tomrum, som de ikke er i stand til at fylde. De glemmer, at det, koncilet sagde, var at fromhedsudøvelserne skal bringes i harmoni med liturgien, ikke at de skal undertrykkes.«

To udtryk for Mariafromheden, som paven især fremhæver i sin skrivelse, er Augelusbønnen og rosenkransen. Den sidste er en evangelisk bøn, hvor de vigtigste hændelser i Kristi frelsesværk betragtes »lige fra hans fødsel og barndom til hans død og opstandelse, og virkningen af alt dette i Kirken«. Rosenkransbønnen kan være en udmærket forberedelse til at fejre messen og et ekko af den bagefter. Men det er forkert at bede rosenkransen under selve messen, understreger paven.

På en pressekonference i Vatikanet den 22. marts sagde jesuiterpateren J. Galot, at »Maria havde en opgave, som skilte sig ud fra de 12 apostles. Eftersom hun var Kristi moder og Kirkens moder, var hendes opgave bestemt ikke mindre end apostlens, men eftersom de udøvede præsteembedet, hvad hun ikke gjorde, var hendes opgave af en anden beskaffenhed.«

(KIT)

CHILE: Kardinal Silva blandt politiske fanger

Kardinal Silva Henriques af Santiago har tilbragt to dage sammen med politiske fanger i en ørkenlejr i det nordlige Chile. Kardinalen tilbragte skærtorsdag og langfredag i lejren sammen med generalsekretæren for den chilienske bispekonference, biskop Carlos Camus. I lejren tilbageholdes flere hundrede fanger, som blev interneret efter militærkuppet i efteråret 1973. De fleste af de tilbageholdte i lejren er lavere regeringsekskursionsmænd fra Allendes tid, mens regeringsmedlemmer og højerestående embedsmænd tilbageholdes på Dawson øen, en flådebase i det

sydlige Chile. Kardinalen udtalte, at hans tilstedeværelse blandt fangerne var udtryk for »håb og solidaritet«.

(N.C.)

GENÈVE: 1975 som »helligt år« for alle kirker?

Den katolske kirke har forlængst gennem pave Paul VI proklameret 1975 som »helligt år«. Inden for den katolske kirke verden over – det gælder også den katolske kirke i Danmark – er man ved at forberede sig til fejringen af det »hellige år«, og et større program for begivenheden er under udarbejdelse. Naturligvis bliver Rom i 1975 begivenhedernes centrum, – men lokalt vil der jo også ske et og andet hele verden over.

Imidlertid er der nu rejst forslag om, at det »hellige år« ikke skal være en isoleret katolsk begivenhed, men at året skal fejres af *hele* kristenheden – helt i overensstemmelse med den økumeniske bevægelses program og mål . . .

– Alle verdens kirker bør proklamere 1975 som et »helligt år«, hedder det i et forslag, dr. Lukas Vischer i Kirkernes Verdensråd har fremsat. Motiverne bag dr. Lukas Vischers velmente forslag er flere. For det første, siger han, bør katolikkerne ikke være ene om at fejre det »hellige år« 1975. De skal ikke stå ene om det. For det andet er det dr. Vischers hensigt med sit forslag at få fornyet det gammeltestamentlige »jubelår«. Og for det tredje mener dr. Lukas Vischer, at fejringen af et »helligt år« på en ganske særlig måde kan minde kirkerne og verden i øvrigt om, at der, til trods for, at vi skulle være nået meget længere frem, fremdeles er tale om en helt uansvarlig udnyttelse af ressourcer og en særdeles umoralsk kolonialisme fra de såkaldte kristne landes side . . .

Vesttysk økumeni

Dr. Lukas Vischers forslag om at gøre 1975 til »helligt år« for alle kristne kirker falder godt i tråd med de bestræbelser, der i denne tid i stigende takt udfoldes fra forskellig side og i forskellige lande for at skabe den større enhed mellem de kristne kirker, og som efterhånden er af gammel dato, men som hidtil ikke har ført til de resultater, man på et vist tidspunkt – under pave Johannes XXIII – var så optimistisk at tro måtte være »lige om hjørnet«.

Der er lang vej igen. Men det skal ikke forties, at man visse steder – bl.a. i kirkelige kredse i Vesttyskland – vover at tale om en »ny epoke« i de kristne kirkers arbejde.

Netop i Vesttyskland er der nu oprettet et særligt arbejdsfællesskab med tilslutning fra såvel den evangelisk-lutherske kirke som den romersk-katolske og den græsk-ortodokse kirke, og dette ar-

bejdsfællesskab, der har biskop, dr. C. E. Sommer, Frankfurt, som leder og formand, har netop været samlet til den første konference og drøftelse af de fælles opgaver. Ved denne lejlighed understregede dr. C. E. Sommer det nye fællesskabs betydning, og han udtrykte glæde over, at de to katolske kirker havde sagt ja til at tiltræde fællesskabet.

Den romersk-katolske biskop, dr. Friedrich Wetter, Speyer, lagde ikke skjul på, at de nye arbejdsopgaver nok vil kunne medføre arbejde af nok så kompliceret karakter som tidligere, og biskop Augustinos von Eleia, Bonn, udtalte som repræsentant for den græsk-ortodokse kirke i Tyskland, at det nye arbejdsfællesskab mellem de kristne kirker vil komme til at betyde en fordybelse af den kirkelige og teologiske dialog. Den tidligere kirkepræsident, dr. Martin Niemöller, var blandt deltagerne i sammenkomsten, og også han gav udtryk for håbet om et godt og smukt resultat af det nu indledte samarbejde.

Det er i det hele taget bemærkelsesværdigt og værd at notere som noget meget glædeligt og også for andre ansporende, at der i den evangelisk-lutherske kirke i den tyske forbundsrepublik er meget stærke økumeniske kræfter i gang, og at der her ydes en virkelig alvorlig indsats ikke alene for at få startet en bredere dialog mellem kirkerne, men også for at holde *den* dialog, der *er* en kendsgerning, ved lige.

Man har netop udsendt en større publikation med nærmere dokumentation af og for den evangelisk/romersk-katolske dialog som et fælles foretagende på det evangeliske forlag Otto Lembeck og på det katolske forlag Josef Knecht i Frankfurt a.M. Dette dokumentarværk, redigeret af tre kendte teologer, blev nylig overrakt de tyske evangeliske biskoppers førstemand og leder, dr. Hans-Otto Wölber, på hans 60 års dag.

K.P.

FRANKRIG: Panin nu katolik

Den nu i Frankrig boende russiske ingeniør Dimitri Panin – en god ven af Solsjenitzyn og ofte nævnt i forbindelse med forfattervennen – er gået over fra den russisk-ortodokse til den katolske tro. Solsjenitzyn skriver selv herom i det franske ugeblad »France Catholique«. Panin og Solsjenitzyn har samtidig sidder i fængsel og i russisk straffelejre. Det var netop under lejropholdet, at Panin begyndte at fatte interesse for katolicismen, og en katolsk litauisk præst i fangelejren bidrog ved sit og andre litauiske katolske fangers eksempel stærkt til Panins beslutning om at gå over til den romersk-katolske kirke. Da Panin i 1959 i nærheden af Riga deltog i en katolsk messe, havde denne, fortæller han selv, gjort så stærkt

indtryk på ham, at han fra det tidspunkt »føjte sig som katolik«.

På titelbladet til »France Catholique« ser man et billede med Panin knælende foran pave Paul VI, der velsigner den russiske ingeniør.

(K.P.)

USA: Der findes både djævl og dæmoner

Det siger sig selv, at man i alle kirkesamfund med stigende ængstelse og forfærdelse ser på hele den okkulte bølge og ikke mindst på den Satandyrkelse, der finder sted rundt om i verden i disse år. Billy Graham er en af dem, der i USA har taget bladet fra munden og sagt sin uforbeholdne mening om Satandyrkelsen og om de sataniske kræfter, der så åbenlyst demonstreres så i den ene og så i den anden okkulte »menighed«.

Billy Graham har – sammen med sin kone – undslået sig for at se filmen »Exorzisten«, bygget over bogen af samme navn, og han har for nylig erklæret, at han efter læsningen af bogen omgående tilintetgjorde den. Billy Graham erklærede, at han ikke ville have den i sin nærhed og da slet ikke inden for hjemmets fire vægge. Jeg har måske ikke forstået alt i den, sagde han, men jeg tror, at der findes en djævel, og at dæmoner kan fare lige i folk. Der er for mig heller ingen tvivl om, at dæmoner kan kvæle mennesker. Dæmoner kan øve stærk indflydelse på mennesker, men jeg tror ikke, at troende kan blive besat af djævelen. Jeg tror, vi må indstille os på at tage et opgør med en meget farlig og en meget fremmedartet situation . . .

Billy Graham understreger også kraftigt, at den stærke okkulte bølge, vi oplever i disse år, og som skyller ind over Danmark, ikke er noget andet end Satans svar på Guds vækkelse, som den opleves ikke mindst i u-landene. Satanismen vil vokse, siger Billy Graham, fordi troen på Jesus Kristus tager til. Den okkulte bølge har ført et nyt hedenskab med sig – et nyt hedenskab, der ikke er andet end rent ud sagt onde ånders besættelse af mennesker . . .

K.P.

CZEKOSLOVAKIET: Kardinal Trochta død

Pave Paul VI har i et telegram til den apostoliske administrator i Prag, biskop F. Tomasek, givet udtryk for sin dybe sorg over kardinal S. Trochta's død. I telegrammet kalder paven kardinal Trochta for »troens forsvarer og nationens mest ærefulde borger«. Kardinal Trochta døde den 6. april 69 år gammel. Han blev arresteret af kommunisterne i 1953 og blev i 1954 idømt 25 års fængsel. I 1960 blev han dog løsladt på betingelse af, at han ville påtage sig et civilt arbejde. Under Det czechoslovakiske forår i 1968 fik han tilladelse til at vende tilbage som biskop

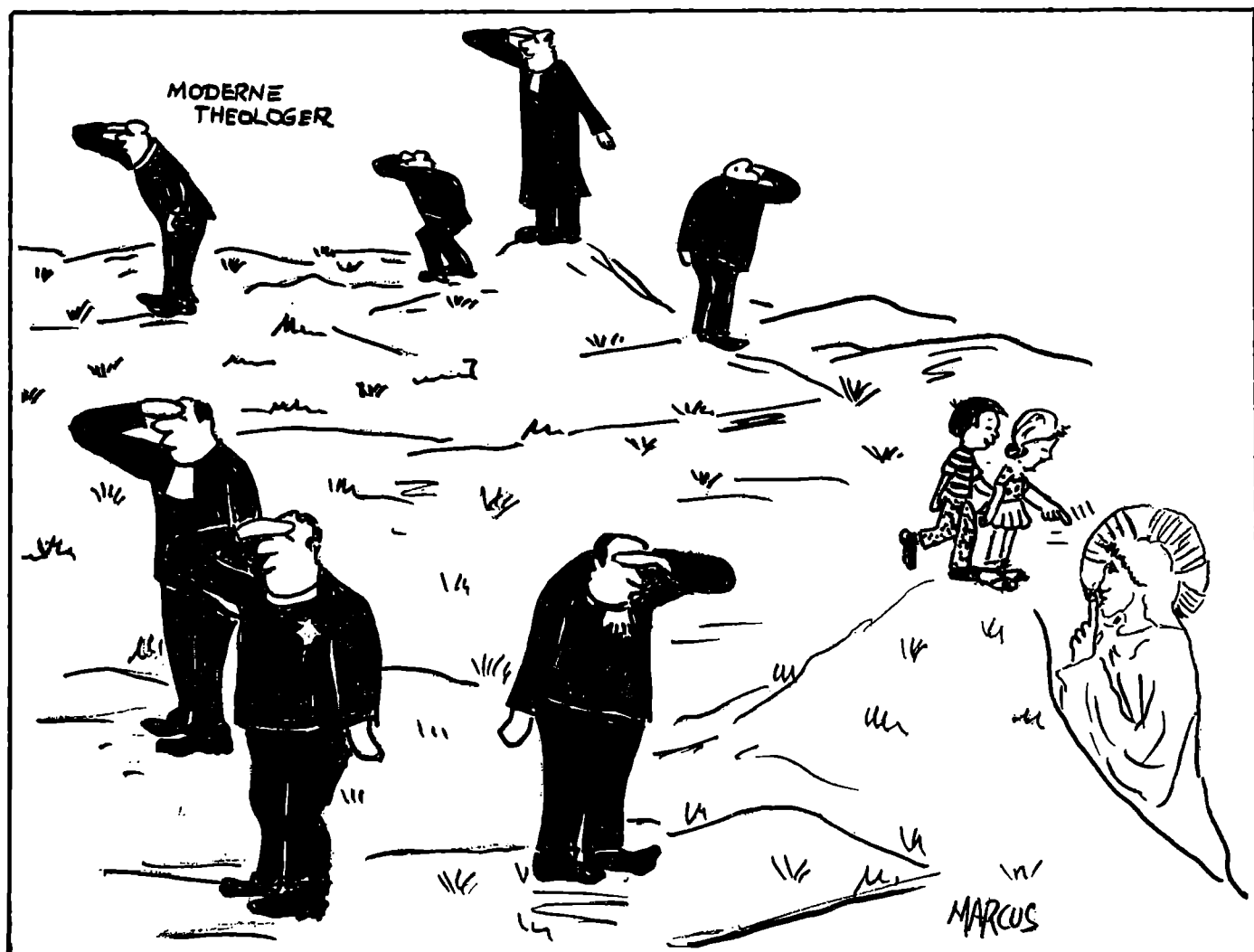
af Litoferice. I 1969 udnævnte paven ham til kardinal, men hemmeligholdt hans navn. Først fire år senere meddelte paven, at Trochta var en af de to kardinaler, han udnævnte i 1969, men hvis navne han ikke havde offentliggjort.

Kardinal Trochta blev født den 26. marts 1905 af jævne forældre og gik i skole hos salesianerne. Senere indtrådte han selv hos salesianerne. Under den 2. verdenskrig blev han fængslet af tyskerne, fordi han blev betragtet som en af de 100 mest indflydelsesrige personer i Prag. Han blev anbragt i forskellige koncentrationslejre, bl.a. i Dachau, hvor han kun med nød og næppe undgik døden.

(N.C.)

THOMAS AF AQUIN FEJRES HIMMELFARTS- DAG

Kristi Himmelfartsdag d. 23. maj fejres 700-års jubilæet for Thomas af Aquin, der døde i 1274, med en festgudstjeneste kl. 10 i St. Augustins Kirke, Jagtvej 183, og med et festakademi kl. 13.30 i Niels Steensens Gymnasiums bibliotek. Gudstjenesten transmitteres af Danmarks Radio, og p. H. Ross prædiker. Under festakademiet føres en panelsamtale under ledelse af biskop Hans Martensen med titlen: Hvad har Thomas af Aquin at sige os i dag? Jubilæet arrangeres af AC.

Påske, festen over alle fester, *solemnitas solemnitatum*, fejrer vi som døbte og be-
kender således vor tro på Jesus Kristus,
vor Herre, og på hans frembrydende
rige.

De første kristne levede helt og hol-
dent ud fra påsken med den delagtighed,
dåben gav dem. De var blevet Kristi
ejendom ved at bekende ham i dåben.

Allerede skabelsen havde den betyd-
ning at give menneskene fællesskab med
Gud. Men dette blev forstyrret ved syn-
den. Faderen sendte sin Søn for at brin-
ge menneskene hjem. Han kom for at
lide med menneskene. Nedstigningen fra
uendelig lyksalighed til begrænsning, nød
og synd fører til korsets galge og graven,
for at vi skal få del i hans guddommelige
natur (2. Pet. 1, 4).

Den kostbareste forjættelse har han op-
fyldt for os.

Jesu død er det mest ophøjede og høj-
tidelige øjeblik i tiden. Vor Herre steg
ned i verdens nederste dyb, i graven, og
så gik han over til Faderen. »Vi er ved
dåben begravet med ham til døden«
(Rom. 6, 3-4). »Mennesket træder ind i
dødens og opstandelsens hemmelighed«
(Joseph Ratzinger). Vi er døde med Kri-
stus i dåben for at leve med Kristus.

Faderen har antaget sig os

Dåben er ligesom påsken ikke noget for-
bigående. Det er blevet påske for bestan-
dig. Hele vort kristenliv er bestemt af
påsken, og dåben er en påskebegivenhed,
ligemeget hvornår den finder sted. Vi fej-
rer ikke dåbsdagen, men påsken er den
store dåbsfest. (Dåbshandlingen på på-
skefesten forhøjer festens glans.) Påske –
dåb hører fundamentalt sammen; den
første er den andens indhold. Dåb uden
påske er ingen kristendåb, og påske uden
vor dåb er noget fjernt. Vor kristentro er
påsketro, udtalt i ordet »Jesus Kristus«,
»min Herre og min Gud« og »jeg tror på
Jesus Kristus, på opstandelsen og det
evige liv«.

Faderen har antaget sig os i Kristus.
Den fra døden opstandne Forløser har
udfriet os med sig af fangenskab. »Pa-
scha, fra død til liv, fra jord til himmel,
har Kristus, vor Gud, overført os. Vi
synger sejrssangen« (Østkirkens påskeli-
turgi). Påske er overgang til det bliven-
de, det evige, den nye dag, den nye væ-
ren. Det gamle er forbi, noget nyt er
blevet til. Mennesket rækker ind i evighe-
dens fylde. Dåb er at blive bragt ud af
mørke og dåb, fra menneskeligt trange
kår til Guds ubegrænsethed, til evighe-
dens dag, hvis sol er Kristus. »Vi er kal-
det til dette vidunderlige lys« (1. Pet.
2, 9.) I oldkirken kaldtes de døbte »illu-
minati«, dem, der var blevet oplyst af
Kristus, verdens lys.

I dåben er den kraft, hvori Herren er
opstanden fra de døde. I dåben opfylder

Gud sine forjættelser til menneskene efter
Jesu tid. Gud antager sig menneskene. At
være kristen er at være ét med Jesus Kri-
stus. I ham skete det under, at vi blev
forenet med Gud; ud over alle den skab-
te naturs behov og kræfter blev vi gen-
født af Guds væsen, hans slægt, hans
børn. Dåben giver uendeligt meget mere
end syndsforladelse og den faldne naturs
befrielse for Satans herredømme, – den
bevirker forvandling, nyskabelse, nyt liv
for det nyskabte menneske og modtagelse
i Guds rige.

Dåben er stedse virksom

Påske – dåb, Herrens død bliver virksom,
det evige gennembryder tiden, det gud-
dommelige det menneskelige. Guddom-
meligt liv kom ind i dødens verden. Der-
for synger vi også skabelsesberetningen
påskenat. Jesus er opstanden, han er den
første i den nye skabning.

Påske er Guds skaberværk fuldendt,
Jesu værk fuldbragt, menneskeheden i
fuldkommen skikkelse i den Opstandne.
Kristus lever, og vi i ham. Dåben er Guds
fuldendte værk. Dåben er ursakramentet,
skabelsessakramentet. For os kan opstan-
delsen kun være mulig ved vor delagtig-
hed i ham. Jesus siger: »Jeg er opstande-
sen og livet.« Opstandelse er ikke en for-
længelse af det gamle jordiske liv, det er
opstandelse til evigt liv, hemmeligheds-
fuld delagtighed i det guddommelige liv,
som døden ikke har magt over.

Ved dåben bliver mennesket reddet fra
fortabelsen. Sammen med Faderen skæn-
ker Jesus os sin Ånd (Joh. 15, 26).

Vi er ved dåben genfødt til Guds børns
frihed, hvor vi råber: »Abba – kære
Far.« Gud elsker os uendeligt, guddom-
meligt. Det er en glæde uden grænser, det
er Helligånden, sammen med Jesus »af-
glans af Faderens herlighed«, ikke hinsi-
des, men i den herlighed, som den Enbår-
ne har fra Faderen, fuld af nåde og sand-
hed, som den, der i kraft af den Ånd, der
udgår fra Menneskesønnen, har bolig
iblandt os. Menneskeheden har nået sit
højeste med forløsningen.

Dåben kommer fra evigheden

Johannes' dåb var en forberedelse til Kri-
stus; men kristendåb er genfødsel, dåb
med Ånd og ild.

Dybest set kommer dåben fra evigheden.
Forløsningen, alt, hvad Jesus var og vir-
kede i sit liv, var forberedt i evigheden.
Dåben strømmer ud fra Guds trone. Det
krystalklare hav, floden med livets vand
(Joh. Åb. 22, 1), de, der står foran Lam-
met i hvide klæder (Joh. Åb. 7, 14), ind-
toget i den evige stad, alt hentyder til på-
ske og dåb. »Dåb er handling fra Guds
side, ikke nede fra verden, men ovenfra,
i nedadstigende bevægelse, hvori hele den
guddommelige historie sker fyldest i ét
menneske« (Loew, Meditation). Vejen går
ikke fra os til Gud, men fra Gud til os.

PÅSKE- DÅB

DÅBEN ESUS KRISTUS

Af Sr. Maura Westerloh O.S.B.

Verden har ingen vej til evigheden.

Ud fra påsken, fra den Opstandne, skal man se hele Den hellige Skrift, Det gamle og Det nye Testamente. Alle profetier, åbenbaringer og symboler finder deres mening der.

Gud slutter en pagt med Abraham, hvor han lover ham et overmåde talrigt afkom. Denne forjættelse viser hen til dåben og til kirken. Gud oprejser et tegn. Han vælger et folk. Gennem dåben bygger Gud sin kirke.

Individualismen er overvundet i dåben. Det personale i dåben, det allerdybeste, er dét at være forbundet med Kristus, fællesskab, broderlighed. Dåben peger ud over troens område hos den enkelte hen på Guds frelsesværk, på de andres tro. Dåben viser hen til troens grundvold. Alle andre sakramenter følger efter dåben. Det gælder i dåben om Kristus-livet.

Gud, Ordet, der blev kød, virker i dåben. Var dåben kun noget personligt fra vor side, måtte man sige nej til barnedåb, men netop barnedåb tydeliggør Guds frelsesvilje, der går forud for den menneskelige beslutning. Vi blev døbt til det evige liv.

Alle kristnes ene dåb

Dåben, det uanselige tegn, indprenter det evige uudslettelige segl, hvis uforgængelighed er grunden til, at det ikke kan gentages. Det er også grunden til de forskellige kristne konfessioners anerkendelse af hinandens dåb. Næppe nogen sinde, heller ikke på reformationstiden, har dette været genstand for diskussion. Dåben er det sakramente, som forener alle kristne. Ved Guds barmhjertighed blev en ny skabning kaldt frem af vandet ved dåbens urflod.

Påske og dåb er kristenhedens grundvold. Ved dåben, troens sakramente, fuldbyrdes troen snarere i handling end tankemæssigt, og den teologiske forståelse hos dem, der skal døbes, kan ikke være udslagsgivende for dåben. Dåben fuldbyrder troen. Den, der lader sig selv eller sit barn døbe, afgiver dermed et tegn på sin tro på den kristne kirke. Dåben er det væsentlige, derefter læren – og heller ikke i første linje menneskets egen vilje og bekendelse. Dåb og tro har en lighed i modtagelsen. Nåde skænkes. Barnedåb er i grunden voksendåb. Derfor holder vi fast ved barnedåben. Den er ikke en »voldshandling«, for kristne forældres barn hører allerede kirken til. Gud har antaget sig børnene allerede før fødslen. Barnet er urbilledet på dem, som Guds rige tilhører. Barnet modtager tillidsfuldt alt i sin Fars hus. Guds rige kan kun modtages. Fordringen til de døbte er levet tro. (Die Eine Christliche Taufe. Carl Heinz Ratschow, Gütersloh 1972. Zeichen des Glaubens. Studien zu Taufe und Firmung.

Balthazar Fischer zum 60. Geburtstag. Benzier Herder 1972).

Dåben fuldbyrdes i livet

Målet er, både for dåb og tro, den store forvandling, at vende om til Guds rige. Dåben er ikke afsluttet med selve dåbshandlingen, men fuldbyrdes gennem hele livet. Som sædekorn og surdej trænger dåben på indefra, til gennembruddet i døden i den endelige beskuelse af Gud. Dåben er nok besiddelse, men mennesket må udvirke sin frelse i en stedse ny beslutning. Friheden er hele tiden i sin vorden, i stedse voksende ansvar.

Vi er endnu ikke ved målet, det onde er endnu ikke overvundet.

I dag står de kristne ikke mindre end i den første tid over for det onde og det, der er i modstrid med Gud. Men i dag flygter de kristne ikke længere fra verden, – midt i dens uro og farer må de vende sig til Gud. De kristne søger i verden den orden, som er Guds vilje.

Forløsning – fornyelse

Til påske hører også skriftemål og kommunikation. Vi må udvirke dåben, forbedre os til at modtage vor Herre. Han skænker sig til os. Vi fejrer det evige, stående i verden.

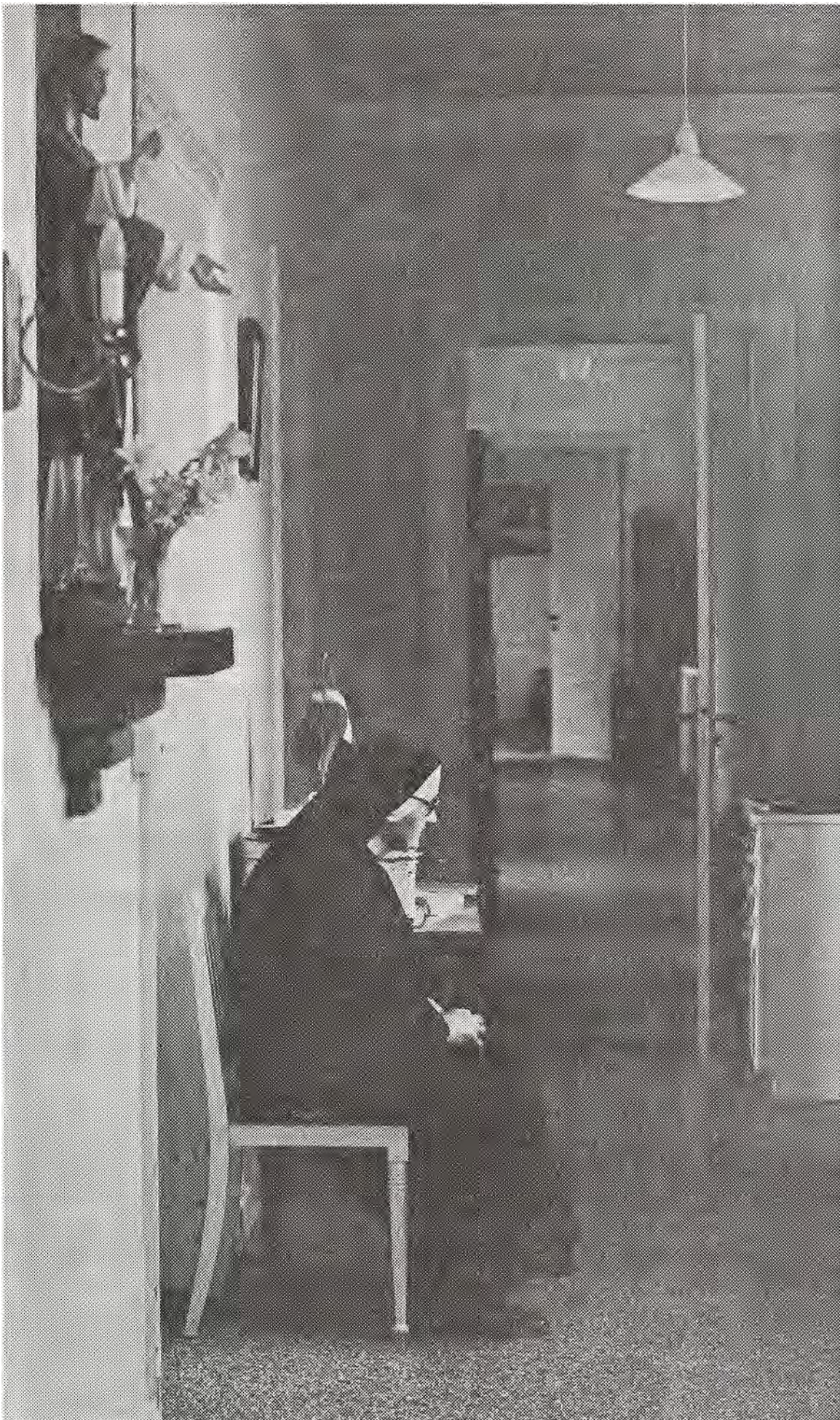
En med Gud forenet skabning er opfyldelsen af det, mennesket fra begyndelsen har længtes efter, »at ligne Gud«.

Det er forløsning: at det forgængelige vender tilbage til uendelighed. Mennesket erfarer, at det søges af Gud. Troen fornemmer det evige, at Guds altigennemtrængende væren er helt til stede og virker i verden, med verden, gennem verden. Bonhoeffer siger: »Midt i verden – hinsides.« Rodløse mennesker er ikke grundfæstede i Gud. Ethvert menneske er Guds skabning, og det allerdybeste i den enkelte kan hverken begribes ved hjælp af sociologi eller psykologi; det kan ikke sammenlignes med nogen eller noget. Mennesket er af guddommelig oprindelse, og det skal tilbage til Gud. Mennesket er evigt, det viser ud over sig selv.

Verdens dybeste råb går opad. Verden venter på forklarelse, den nye himmel, den nye jord. Verden venter på dåben, på at blive ny igen. Hele verden er som en nat før Herrens store dag, men en nat, oplyst af troen. Påskenat er Herrens hemmelighedsfulde opstandelse. Verdens tid er som påskenat, en underfuld dåbsnat, indtil Herren kommer. Det sidste er, at Herren blive åbenbaret og vi med ham. Den daglige eukaristi fejres ikke længere, men evig lovprisning, den sande og evige påskefest.

P.S. Arbejderpræsten Henri Perrin skriver i sine optegnelser s. 222: »Jeg drømmer om nye sange . . . , men vi har næppe sådanne sange, ingen, hvormed vi kan råbe vor glæde over dåben ned fra tagene«.

**I OVER 40 ÅR
HAR DETTE MILIEU
FUNGERET**

**I OVER 40 ÅR
HAR SØSTRENE
I DETTE HUS
I HOLBÆK
BEDT OG
ARBEJDET**

**NU ER DE
REJST BORT**

**TAKNEMLIGHEDEN
BLIVER**

DETTE FOLK BÆRER GUD I SIN SJÆL

Citater fra F. M. Dostojevski:
»Brødrene Karamassof«

ved Keld Westergaard

2. bog, 1. kap.: Starets Sossimo til Fjodor Pávlovitsj: » . . . Lyv fremfor alt ikke for Dem selv. Den, der lyver for sig selv og lytter til sin egen løgn, kommer til sidst så vidt, at han intetsteds får øje på nogen sandhed, hverken i sig selv eller omkring sig, og uden tro på nogen sandhed vil han ende med at foragte både sig selv og andre. Men den, som ikke agter nogen sjæl, kan heller ikke elske nogen, og har man ingen evne til at elske, udfylder man sit liv med sansernes lyst og grove nydelser, man giver sig lasten i vold og bliver et dyr – alt dette som en frugt af den uophørlige sløvende løgn over for andre og sig selv. Den, som lyver for sig selv, krænkes og forbitres også lettere end andre, fordi han i sin forløjethed netop søger krænkelser . . .«

2. bog, 3. kap.: Sossimo til en angrende synder: » . . . Og i samme øjeblik, du føler angeren i dig, så elsker du også! Og den, der elsker, tilhører allerede Gud . . . Ved kærlighed vindes alt, ved kærlighed frelses alle. Når allerede jeg, et lige så syndigt menneske som du selv, røres over dig og har inderlig ondt af dig – hvor meget inderligere da ikke Gud! Kærligheden er en skat så kostbar, at du med den kan vinde den hele verden og sone ikke blot dine egne, men også din næstes synder . . .«

2. bog, 7. kap.: Sossimo til Alexei: » . . . Kristus vil være med dig, det ved jeg. Bevar ham i dit hjerte, så vil han også bevare dig. Sorg og lidelse vil du få, men gennem lidelsen vil du blive lykkelig. Dette er mit testamente til dig: Søg lykken i lidelsen. Arbejd – arbejd utrætteligt . . .«

5. bog, 4. kap.: Alexei (Aljosja) til sin broder Ivan: » . . . Men, broder – sagde Aljosja pludselig med funklende øjne – du spurgte netop, om der i den hele verden fandtes et væsen, som kunne tilgive og havde ret til det. Jo, dette væsen findes, og det har tilgivelse for alle og for alt, fordi det selv har givet sit uskyldige blod for alle og for alt.

Ham har du glemt, på Ham skal bygningen grundlægges, og til Ham vil man råbe: »Du er retfærdig, oh Herre, thi dine veje er os nu åbenbarede!«

6. bog, 2. kap.: Sossimos bror til sin mor: »Mama, min velsignede mama, der må være herrer og tjenere på jorden, det ved jeg, det kan ikke være andet; men lad mig være mine tjeneres tjener, således som de har været tjenere for mig. Ja, også dette vil jeg sige Dem, mama: Hver eneste af os har skyld overfor alle, vi er alle skyldige i alt, og jeg er mere skyldig end alle andre . . . Mama, du skal vide, at i sandhed er hvert eneste menneske på jorden skyldigt over for enhver. Alle er vi skyldige over for hinanden – i alt. Jeg ved ikke,

hvordan jeg skal forklare dig det, men jeg føler, at sådan er det; ja, jeg føler det indtil kval. Ak, hvordan har vi ikke levet med hinanden, i gensidig vrede, fulde af egensind, uden at forstå noget som helst!»

6. bog, 2. kap. b: Sossima: » . . . Kun ved folket og dets religiøse kraft kan vore fra fædrenejorden løsrevne ateister omvendes. Endvidere – hvad er Kristi ord uden eksemplet? Uden Guds ord går folket til grunde, thi dets sjæl tørster efter hans ord og efter skønne indtryk . . .«

6. bog, 2. kap. d: Sossimas hemmelighedsfulde gæst: » . . . Før hvert menneske i fuld virkelighed er blevet hvert menneskes broder, bliver det ikke til noget med broderskabet. Aldrig vil nogen videnskab eller nogen vinding sætte menneskene i stand til at fordele deres ejendom og deres rettigheder således imellem sig, at ingen lider uret. I al evighed vil der blive for lidt til den enkelte, i al evighed vil menneskene knurre, misunde og udrydde hinanden. De spørger, hvornår drømmen vil gå i opfyldelse. Opfyldes vil den, men først må mennesket have overstået sin ensomheds periode . . .« (ensomheds periode: dette at enhver afsondrer sin egen personlighed, kun vil søge sin egen lykke).

6. bog, 2. kap. d: Sossimas hemmelighedsfulde gæst: » . . . Mennesket må, selv om det blot sker en sjælden gang, for ganske enkeltes vedkommende, ja selv om disse enkelte står for alle som afsindige, vise et eksempel – rive sin sjæl ud af isolationen og ensomheden og tvinge den til den sande broderkærligheds gerninger. Dette sjældne må ske fra tid til anden, for at den store tanke ikke skal dø . . .«

6. bog, 3. kap. e: Sossima: » . . . Fra folket kommer Ruslands frelse; men det russiske kloster var fra sin første oprindelse med folket. Den ensomhed, vi lever i, er den samme som folkets; er folket splittet, er vi det også. Folket har den samme tro som vi (munkene); en strider og fører, som ikke tror, udretter i Rusland intet, er han end nok så oprigtig af hjertet og genial af ånd. Folket vil rejse sig mod gudsfornægteren og rydde ham af vejen, og ene det rettroende Rusland vil bestå. Vær folkets beskyttere og stridsmænd og våg

over dets hjerte. Opdrag det i stilhed. Deri ligger eders dåd, munkens store gerning. Thi dette folk bærer Gud i sin sjæl . . .«

6. bog, 3. kap. f: Sossima om sin oppasser, da han var løjtnant. Han havde slået oppasseren, men grebet af anger bedt ham om tilgivelse: » . . . Jeg var hans herre og han min tjener; men vi havde nu, grebet af broderkærlighed og rørelse, omfavnet og kysset hinanden og dermed fuldkommet den store menneskelige sammensmeltning i vore sjæle. Dette har jeg siden tænkt meget over, og altid kommer jeg til ét og det samme: Skulle denne store, inderlige sammensmeltning virkelig ligge over vor menneskelige evne? Skulle den tid ikke komme, da den bliver til virkelighed, overalt mellem os russere? Jeg tror, det vil ske, og at tiden er nær! . . . Uden tjenende mennesker kan verden ikke eksistere, siger man; men du skal gøre det således, at din tjener er friere i ånden, end han ville være, hvis han ikke tjente dig. Og hvorfor skulle jeg ikke kunne være min tjeners tjener, og dette med hans fulde vidende og uden krænket stolthed hos mig eller mistro hos ham? Hvorfor skulle min tjener ikke være mig som en broder, så jeg til sidst helt indlemmer ham i min familie og fryder mig over det? Ja, dette kan virkelig gøres allerede nu, men det vil engang i fremtiden blive grundlaget for den herlige forsoning mellem menneskene, som vi higer imod, den samdrægtighed, hvor mennesket ikke mere søger sig tjenere og ikke mere, som nu, ønsker at befale over sin næste, men hvor han tværtimod af hele sit hjerte selv, efter evangeliets ord, bestræber sig for at være alles tjener . . .«

6. bog, 3. kap. h: Sossima: » . . . Fædre og lærere, jeg spørger mig selv: Hvad er helvede? Og om dette mener jeg: Det er lidelsen ved, at man ikke mere kan elske . . .«

do: » . . . Tro indtil det sidste. Om det så skulle ske, at alle jordens sjæle vendte sig fra Gud: Bliv i troen, bring også da dit offer og pris Gud, du alene. Og finder du da endnu blot én sjæl, der tror som du, da er dette alene den hele verden, den levende kærligheds verden; omfavn da hinanden, I to, og lovpris Herren: Hans sandhed er fyldestgjort, om så blot i jer to alene . . .«

Katolske begravelseer
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Oliefy
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby - Telefon 87 00 25

DE
MÅTTE
FLYGTE
HJEMME-
FRA

Knud Ballin

På mit skrivebord lå langfredag to artikler, som havde en vis sammenhæng. Den ene var skrevet af vor hjemlige Jens Møller og handlede om den grove forsømmelse, vi danskere har udvist over for de tre baltiske lande: Estland, Letland og Litauen.

Den anden artikel var skrevet af biskop Heinrich Maria Janssen i Hildesheim og bar titlen: Et symbol for hjemstavnsfordrevne. Denne artikel var som et svar ud fra moderne kirkehistorie på den prioritet, som bør præge vor interesse for »en mere menneskeværdig verden for alle«.

»Symbolet« er en katolsk hjælpebiskop, dr. Adolf Kindermann, som på langfredag i år kunne fejre sit 50 års præstebubilæum i Königstein i Taunus.

Biskop Kindermanns navn vil indgå i nyere kirkehistorie. Han er blevet et symbol på forstående hjælp og modigt initiativ, på udholdende kamp og utrættelig støtte til gavn for millioner af hjemstavnsfordrevne i tiden efter den sidste verdenskrig.

Den 75-årige præst er født i Nord-

böhmen og havde et hjem, som var gennemtrængt af tro og næstekærlighed. Læreren i den lille landsbyskole blev snart opmærksom på drengens begavelse og fik ham til jesuitergymnasiet i Marienschein. En kort soldatertid var til stor gavn for ham. Fra 1919 studerede han først i Leitmaritz og senere i Rom ved Propagandauniversitetet. I brunkulsområderne ved byen Dux virkede han fire år som præst og vendte så igen tilbage til Rom, hvor han fuldendte sine studier med en firdobbeltdoktorgrad. Han blev religionslærer i Aussig, moralprofessor i præsteseminaret i Leitmaritz og endte som regens i præsteseminariet i Prag. Her oplevede Kindermann problemerne gennem de nye magthavere. Han var i fængsel i fire måneder. Straks derefter mødte man den modige og uselviske hjælper i Prags fangelejre, indtil han i 1946 med mange af sine landsmænd måtte forlade Prag og hjemstavnen. Udjagningen af mennesker var begyndt. Millioner af mennesker på landevejene, alle berøvet deres ejendele. I Königstein, hvor han lever den dag i dag, mødte han biskop Maximilian Kaller. Det er en Guds styrkelse, at disse to mænd, som begge var ramt af en ubarmhertig hård skæbne, skulle træffe hinanden netop dér. Det var lykkedes Kindermann at smugle et stort bibliotek fra Prags præsteseminarium med ud, og det blev grundstenen til et stort bibliotek i et nyt filosofisk-teologisk uddannelsescenter, som grundlagdes i Königstein i 1949. Det er ikke mærkeligt, at biskop Kindermann ved sin bispevielse tog som valgsprog: »Contra spem in spem - Håb mod håbet«. Det er hele hans indstilling. Han ser i selv den hårdeste nød aldrig en meningsløs situation. Han spørger blot: Hvad kan vi nu gøre? Han har altid været en mand med mod og initiativ. Han har også altid formået at opspore folk, som var rede til at føre tingene igennem. Han fandt mandlige og kvindelige hjælpere, som tog opgaven op med samme uselviske kærlighed og holdt ud i de mange år.

Med megen klogskab og dygtighed lykkedes det at erhverve kaserneområdet i Königstein og omdanne det til et center for alle hjemstavnsfordrevne. Fra at have været en nøgtern og kold kaserne blev det til en filosofisk-teologisk skole, et præsteseminarium, et gymnasium for unge, et mødecenter for alle hjemstavnsfordrevne, en ramme for mennesker, som søgte samling og bøn. Helt nye initiativer blev startet af Kindermann i Königstein. Pater Wehrenfried van Straaten udtaler, at »hjælpen til præster i østlandene« ikke havde været mulig uden hans hjælp. Ligesom kapelvognsinstitutionen ikke blot fandt husly i Königstein, men også talrige værdifulde impulser gennem denne præst. Der findes vist ikke et men-

neske blandt de hjemstavnsfordrevne, om det så er politikere, socialarbejdere eller præster, der i så udstrakt grad og med så mange resultater på sjælesorgens og næstekærlighedens område har virket som biskop Kindermann. Den årlige kongres »Kirche i Not« (Kirken i nødstedte lande) skyldes ham og er blevet et mødested for mennesker fra alle lande »bag jerntæppet« med mennesker, som i Vesteuropa stadig føler sig ansvarlige over for dem.

Utallige er de artikler, de taler, de organisatoriske rammer, denne mand har skabt for at følge den åndelige og religiøse udvikling blandt de hjemstavnsfordrevne. Grundlaget for denne indsats er en flid og utrættelig arbejdsiver, en beskedenhed i egne fordringer til tilværelsen og evnerne som manager, som kunne have gjort ham til leder af store virksomheder, men som samlede sig i et liv præget af præstelig gerning og gennemsyret af bøn og åndelig berigelse.

Det, Kindermann har gennemført, kunne have haft stor politisk indflydelse. Han kunne have radikaliseret, revolutioneret, men han forblev på det område, som hans præstelige kald bød ham. Ofte var han hårdt ramt gennem uretfærdige angreb og misforståelser. Men han forblev tro i sin tjeneste i kirken. Han havde stor respekt for Pius XII og lyttede gennem pavens ord til kirkens stemme over for de hjemstavnsfordrevne. Det var pave Paul, der kaldte ham til bispeembedet, og det så han ikke som en særlig anerkendelse eller udmærkelse for sin indsats, men som udtryk for kirkens omsorg for mennesker, som uretfærdigt er jaget bort fra deres hjemstavn. Han var næsten 68 år gammel, da han modtog bispevielsen.

Nu er vingerne brudt på denne ørn. Hans kraft er ved at ebbe ud. Gud har til et liv i åndelig virksomhed føjet lidelser for helt at rense og fuldende sin tjener. På jubilæumsdagen vil mange takke Gud for at have mødt en sådan hjælper på deres vej og bede Gud om at give ham styrke og kraft til også at kunne tage imod denne prøvelse. Selv kan biskop Kindermann ikke stå ved alteret mere, men det, han har fået lov til at skabe for mennesker i nød, må leve videre, og andre må tage arven op; nøden for mennesker, der drives fra hus og hjem, mindskes ikke i vor tid, men vil måske blive det store problem i hele fremtiden.

Selv har jeg haft den glæde flere gange at deltage i kongresserne »Kirche in Not«, og i dominikanernes bibliotek står side om side beretningerne fra disse kongresser, som vidner om, at kirken i Vesteuropa ikke har glemt og ikke vil glemme vore brødre i landene »bag jerntæppet«.

HOLGER KRUSENSTJERNA HAFSTRØM DØD

Knud Ballin

Den 9. april 1974 bar man ham ud af St. Albani kirke. Det var sidste kapitel i et rigt og omskifteligt liv. Han hørte til »Firkløveret«, som Peter Schindler omtaler i »Vejen til Rom«, og FDF blev også det sted, der modnede ham til en dyb indsigt i troen, der endte med konversion til den katolske kirke.

Han underviste i St. Knuds skole i adskillige år og vandt sig mange venner blandt elever, som var trofaste mod ham gennem hele livet.

Han sparede sig aldrig, når man bad ham skrive en artikel til »Katolsk Ungdom« eller til »Julekærten«.

Han måtte foretage en total drejning i sin gerning i skolevæsenet i Odense, og da han var 70 år gammel og måtte opgive skolearbejdet, kendte han ingen grænser som vejleder og hjælper for de åndssvage.

Han nåede at fejre sin 80-årsdag ved en stor venne- og familiefest og levede endnu en måned, men så kom influenzaen, som tog hans kræfter, og han gik bort stille, som han havde levet, men med en levende tro og et aldrig svigtede beredskab til at yde den tjeneste, en katolsk lægmand kan leve op til, når kirken og samfundet kalder på gode kræfter.

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

FOLMER OLSEN

Begravelser ordnes

Reberbansgade 37
Ålborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdsgade 65 – Telf. 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Ejner Nielsen

Kolonial – Kaffe
Absalonsgade 14 – 9000 Ålborg
Telf. (08) 12 09 71 – 12 15 58

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre

Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pølæg

Retræten for Mænd på Dalum Kloster

Med tak for tilslutningen skal det herved meddeles, at samtlige pladser er besatte, til årets retræte.

Venlig hilsen

K. F. Meldahl C. B. Rasmussen
Paolo Tonti S. Kønig-Petersen

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

Telefon 12 41 22 - Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma

Århus C

Telefon 14 20 23 - 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør

Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg

Telefon 12 03 01

Største udvalg i radio - fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C - Telf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Telefon 12 10 11, overfor Griaebrønden

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 48 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse
af fru C. v. BENZON

Begravelse og bisættelse ordnes

for alle trossamfund

Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon *62 81 91

R. Schullk

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Eabjerg

Telefon 12 02 14

Værd at læse

Tidløs besinning i besinningsløs tid.

Ur Frithjof Schuons verk.

Inledning och översättning av

Kurt Almqvist.

Natur och Kultur.

Stockholm 1973.

35 sv. kronor incl. moms.

Samtaler katolikker med protestanter, så ender det altid med: ja, men vi er da enige om det væsentlige. Nu stod jeg for nogle år siden i Kairo og skulle på pyramide-tur. Vor muhamedanske guide sagde da til mig: De er jo kristen, vi er islamitter, så er der buddhister og hinduer. Men når alt kommer til alt så er det i grunden det samme. - Denne tankegang kom som et spørgsmål i radioen i en kirkelig udsendelse for nogle måneder siden, og de protestanter, det blev stillet til, svarede med overbevisning, at det kunne der ikke være tale om. Kristendommen er noget helt for sig. Mærkeligt nok indrømmes der ikke katolikker den samme ret til at mene, at kirken er sådan beskaffet, at det virkelig ikke kan være lige meget, om man er inde i den eller uden for den. Men dette teologiske rod skal måske ikke tages så alvorligt?

Interessant er det at se, hvordan man fra kristen side er indstillet over for de andre religioner og vurderer dem. Hvordan skal de vurderes? Er kristendommen den eneste sande religion og dermed de andre enten løgn, Satans påfund, mindre rigtige, mindre værdige? Standpunkter, der har været hævdede op igennem historien indtil de nyeste tider. Eller er alle religioner bare brudstykker af en mosaik, så det kun er tilsammen, de giver det rigtige billede af tilværelsen? Eller er de forskellige veje, der alle fører lige godt til sandheden? Eller skal man anse dem for vinduer, hvor igennem man kan se sandheden, og det da kommer an på, hvor stort vinduet er, og hvor klart glasset er, når man skal tage stilling til, hvor meget man erkender af sandheden. Frithjof Schuons standpunkt er det sidste. Og det er særdeles interessant og giver én noget at tænke på. Lever vi ikke i en indskrænket kristen tankegang? Kunne kristendommen ikke være større og dybere end det, vi præsenteres for?

Frithjof Schuons er også ude efter en anden indstilling hos os. Mere specificeret viden giver ikke større sandhedserkendelse. Det er næsten alle religiøse mennesker enige om i vesterland. Men hvad sætter man så i stedet? Romantik og følsomhed, eller »aktionsnarkomani«. Man hidser sin fysik eller sin psyke op til præstationer eller oplevelser. Østerlændingen søger visdommen om livet. Og

hvad det består i, kan man læse sig til i denne bog.

Man kan ikke være Kurt Almqvist taknemmelig nok for det store arbejde, han har gjort med at udgive disse tekster på nordisk. Der falder en lille solstråle ind over vor tågede novemberdag, så vi et øjeblik kan se klarere end før, hvor vi står, og hvad vi laver.

Bjørn Højbo

Kaj Mogensen: Gurutro og Jesus revolution. Nyreligiøsitetens baggrund og udformning. Nyt Nordisk Forlag. Arnold Busck. I serien: Religionskundskab for HF og Gymnasiet. 96 sider. Pris kr. 23,75.

Det gælder om at have tungen lige i munden og ørerne stive og blikket rettet mod et punkt, hvorfra man kan orientere sig, når man begiver sig ind i den moderne religiøse jungle. Men denne lille bog er en fortrinlig vejleder. Den er kort, klar og pædagogisk vel tilrettelagt. Der er indledninger og tekster fra de forskellige trossamfund, interviews samt spørgsmål til teksterne. Bogen kan med stort udbytte bruges til studiekredse og i mindre grupper.

Af alle de fremstillinger, der findes af nyreligiøse bevægelser, gør den samtale, der findes med den hinduistiske swami fra Gyllingnæs, det største indtryk. Det er det mest sobre indlæg og den dybeste af samtalerne i bogen. Der er brugt forholdsvis megen plads til Jesusbevægelserne, vi træffer på rundt om i vort samfund. Det er jo også godt og rimeligt, selv om det er tyndt kost, rent åndeligt, medens man på den anden side må have den største respekt for det uegennyttige arbejde, der udføres blandt samfundets nødstedte unge. Det er kristen ambulance-tjeneste. Men hvad skal man stille op med dem, der ikke er syge på sjælen, men blot ønsker indhold i deres liv? Der er der ikke meget at hente.

Man må også beklage, at der ikke er ofret plads til den buddhistiske bevægelse. Den er ellers nok så stærkt repræsenteret og af folk, der er af et vist sjæleligt format.

Men bortset fra disse bemærkninger, så må man sige, at det er en overordentlig vellykket bog. Det spørgsmål, den lader tilbage at besvare for hver og en af os er dette: skyldes al denne nymodens religiøsitet ikke for en stor del, at den kristendom, de unge møder i vore traditionelle kirker er overfladisk, banal og uengageret? Det kunne være interessant engang at undersøge, hvad man gennem tiderne har forstået ved kristendom. For det kan umuligt have været det tynde stads, vi udsættes for i vore kirker, der har kristnet Europa, omvendt vilde hedninger og skænket kirken martyrer og kirkefædre af format.

Bjørn Højbo

Dilemma

Når verden er uretfærdig -
så går vi bort
for at finde trøst.

Når man myrder og piner -
så går man hen
for at bede.

Når man råber til os i panik -
så vil vi tale
og forkynde.

Når fattigdommen yngler
og sulten skriger -
Så er det GUDS vilje.

Når alt er kaos,
alt er håbløst -
Så vil VI frelses.

Vandring

Træde gennem natten,
varsomt,
skridt for skridt.
Vandre ad tidens hjulspor
til et sted i tasmørkets skov.
Tælle træerne,
ét for ét,
og stå ved det allersidste:
hvor ingen har været
uden du, helt alene.
Hvor dine fodspor vaskes væk
af evighedens regn.
Hvor din stemme falder til bunds
i stilhedens brønd -
da er du ved livets grænse,
ved dine drømmes mål.

Bente Selsø

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
SPRINKLERANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

Frederiksborggade 22
København K
Telefon *13 23 14

Læserbrev

*Et svar på artiklen i Katolsk Forum
nr. 8 1974, Skriftemålet, et glemt
sakramente.*

Skriftemålet er ikke glemt, men det er blevet gjort så kompliceret, at man som almindelig lægmand må frygte, at ens personlige Gudsforhold blot vil blive yderligere belastet, hvis man i skriftestolen - under den omsorgsfulde belæring - får pålagt moralsk pligt til at skulle følge skriftefaderens sidste nye tanker i åndsfornyelse og teologiske tolkninger.

I pubertetens forvirring og i ungdommens stormfulde år kan det vel endnu være en hjælp at have en fast skriftefader, der kan føre en igennem de brydsomme problemer. Men det sker også selv hos katolikker, at mennesker bliver voksne og selvstændige. Dette gør ikke skriftemålet overflødig, men blandt voksne og selvstændige mennesker opstår der blot et andet behov for skriftemålspraksis.

Som voksent og selvstændigt tænkende menneske kan man ikke hver fjortende dag gå hen og indvie præsten i alle privatlivets glæder og sorger for herefter at få en vurdering af, hvad der er rigtigt og forkert.

Man kan heller ikke gå hen og angre, »at man ofte har undladt det gode eller gjort det onde«, hvis man ikke er sig noget sådant bevidst og måske end ikke er i stand til at erindre sig nogen synder af særlig konkret karakter. Man kan jo med årene være kommet så meget i balance med sig selv, at man i det daglige ikke mere kommer ud i egentlige handlings-synder. Ja, måske er man endog kommet så vidt, at man mere har indstillet sig på de positive handlinger, som man aldrig får lejlighed til at drøfte i en skriftestol.

Nu har jeg sikkert allerede fået min dom af mange katolske læsere:

»Sikken et hovent og selvglad menneske!

Med en sådan mangel på ydmyghed må denne person netop have behov for en grundig irectesættelse, så hun kan vende tilbage til den sande anger og bodfærdighed!

Hvilken utilbørlig tilsidesættelse af det kirkelige læreemøde!

Det menneske har ikke forstået en tøddel af, hvad det hele drejer sig om!

O.s.v., o.s.v.«

Men sådan forholder det sig blot ikke. Jeg er hverken hoven eller selvglad, og jeg har nok også både bedt, læst og forstået mere end de fleste.

Jeg har et stort behov for syndernes tilgivelse, og jeg erkender helt både min egen og menneskehedens synd, men når jeg ikke kan få absolution gennem bodens sakramente, skyldes det, at jeg kun sjældent kan tilslutte mig præsternes prædikener og endnu sjældnere kan gå ind på deres personlige tolkninger i teologi og såkaldt fornyet tankegang.

Der er ingen, som har nægtet mig adgang til skriftestolen, men der er så sandelig heller ingen, der har budt mig velkommen dertil. Vi hører om fornyelse og ændringer i én uendelighed, men vi hører intet om, hvad man nu kan vente sig, hvis man vover sig ind bag gardinet til en ny præst eller til en gammel, der har omvendt sig til de nye tanker.

Man har ikke indtryk af, at kirken mere formår at henvende sig til almindelige mennesker og imødekomme de enkle og reelle behov, som der stadig er og altid vil være.

Man har tværtimod et stærkt indtryk af, at denne administrerende læremyndighed, som biskop og præster udgør, i stadig stigende grad skyer almindelige mennesker for at flygte ind i deres egne fagligt-kristne reservater, hvortil der kun er adgang for den lille indviede inderkreds.

Jeg synes nok, at disse kirkens præster skulle vogte sig noget for at udtrykke bekymring over et lægfolk, som ikke stadig med samme iver søger skriftemålets sakramente.

Jeg synes derimod, det ville være betydelig mere rimeligt, om lægfolket med en betydeligt stærkere røst spurgte det ærværdige læreemøde:

Hvor er kirken henne i dette spørgsmål? Glemmer den at gå ud og forkynde syndernes forladelse? Er det præsterne, som er indesluttede og forsømmelige? Svigter modet hos den missionerende kirke i dagens samfund?

Skal de kristne klemmes ind i kirkens nye klerikale systemer? Har vi ikke lov til at være selvstændigt tænkende mennesker? Har vi ikke lov til at have vor egen samvittighed?

Vil det i fremtidens kirke ikke være muligt at modtage almindelig absolution på en værdig og rimelig måde?

Er det ikke nok at bekende sin syndighed for at få absolution?

Eller vil kirken med sin nye indsættende kurs blot rejse endnu flere betingelser og indflette endnu flere pædagogiske metoder, som menigmand må bøje sig for, hvis han fortsat vil være katolik?

Venlig hilsen

Annette Buurmann

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 106 . 8260 Århus
TELF (08) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

VORT KAPLØB OM TROEN

Påskeevangeliet (Joh. 20, 1-10) er den gamle apostels beretning om, hvordan han selv for de mange år siden modtog troens gave: Det er søndag morgen efter den fredag, man havde korsfæstet Jesus. Maria Magdalene kommer styrrende ude fra graven og meddeler Peter og Johannes: »Graven er tom! Vi ved ikke, hvor de har lagt ham!«

Peter og Johannes skynder sig derud . . . de løber, og den unge Johannes kommer først. Han ser, at graven står åben, at Jesu ligtøj ligger sammenfoldet – men af respekt for den ældre apostel bliver han udenfor. Da Peter når frem, går de begge ind, Peter først, og de finder graven tom.

I det øjeblik kommer troen til Johannes som den første af disciplene. Hidtil havde ingen af dem fattet hverken profeternes forudsigelser eller Jesu egne ord: At jøderne ville korsfæste ham . . . at han ville genopstå på den 3. dag.

Det er et mærkeligt evangelium . . . om et kapløb. Men hvis man tyder det på baggrund af Kristi menigheds historie, viser det to klassiske typer i det kapløb om troen, som vi alle på den ene eller den anden måde tager del i. Ikke mindst i vor egen tids kappestrid om at gribe og fastholde troen genfinder vi både Johannes' og Peters type.

Den unge Johannes – disciplen, der stod Jesus så nær – repræsenterer de mennesker, som i deres længsel efter Gud søger nye veje til Jesus, søger en dybere forståelse, en ny bekræftelse i forhold til menneskeåndens stadige udvikling: Tænk på karismatikere . . . eller med en endnu grovere generalisering: på de troende og søgende lægfolk. – I sin længsel kommer Johannes først i kapløbet, som den første fatter han den nye virkelighed, at Jesus er opstanden, og han *tror!* – Netop sådan har flertallet af kirkens store reformhelgener bygget deres indsats for kirken op på deres troserfaringer som *lægmand*: Benedikt af Nurcia, Frans af Assisi, Katarina af Siena, Birgitta af Vadstena, Ignatius af Loyola. – Deres kærlighed og tillid til Gud var så stor, at de vovede at gå deres egne veje . . . Historien viste, at de virkelig havde Gud med sig!

Peter derimod repræsenterer en anden af Gud velsignet stand: Kirkens lære-embede, biskoppernes apostoliske situation: De skal følge udviklingen, værne om sandheden, vogte hele den brogede flok. Derfor vil embedet altid ytre sig sidst . . . altid virke konservativt. Dets opgave er jo at »konservere«, at kontrollere det nye i forhold til det hidtil erkendte indhold i Guds ord.

Guds Ånd lader disse to typer supplere hinanden: De eksisterer i kirken fra begyndelsen. Historien viser, at kirken har fremgang, så længe de arbejder sammen: Som Johannes, der venter med afsløringen af det nye, indtil Peter vinder med. Modsat gik det derimod, når Peter ikke gav sig tid til at lytte til Johannes . . . som da pave Leo X Medici afviste Luthers kæremål som »munkevrøvl«.

Sin første bekræftelse på opstandelsen skænkede Jesus imidlertid hverken til Peter eller til Johannes – hverken til embedet eller til de aktivt søgende – men til en omvendt synderinde. Da hun lidt senere på morgenen kommer tilbage for at spørge gartneren, hvor han har lagt Jesu lig, viser Jesus sig for hende og siger: »Maria!« Og hun falder ham til fode: »Rabbuni – Mester!« Det er igen noget typisk for kirkens liv: Herren åbenbarer sig, for »hvem han vil«. Mens Peter og Johannes kappes om at gribe troen, åbenbarer Jesus sig for et menneske, hvis kærlighed til ham er stor. Baggrunden for kirkemøder og synoder, for alle, der studerer, diskuterer og administrerer, er altid: *en menighed*, i hvilken der er overordentlig mange kvinder, der ganske enkelt har taget imod troen og søger at leve troens liv. De lever med den tro, Gud har »skænket dem gratis« . . . det er dem, vi skylder den »barne-tro«, der i de fleste tilfælde er grobunden for et voksent, modent menneskes personlige overbevisning.

I disse år er verden kommet i drift . . . mennesker kæmper for at finde sig selv . . . de kæmper også for at finde og bevare deres Gudstro.

Forudsætningen for, at vi kan fastholde troen i friske glade hjerter, er, at vi bevarer tilliden til den Gud, som siden Jesu tid har bygget sin kirke op af så mange forskellige menneskeligt set uforenelige typer som Maria Magdalene, Johannes og Peter.

Hvis der i en menighed er splid, hænger det sammen med, at man ikke søger sammen om evangeliet i fælles tro og tillid til *Jesus*. Men hver gang det går op for os, at den Opstandne vil, at vi skal samles om *ham*, hører vi gennem døgnets tilfældige larm påskekløkkens kimen og påskens sang: Denne er dagen, som Herren har skabt!

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul – Koks – Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 88 07 69

J. Øvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød – Flæsk – Pålæg
En gros og en detail

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77
Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 18, tlf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Telefon VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Holbergsgade 22, Ålborg
Telefon 13 04 33
Indeh.: A. BROSTRØM, Ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Støt Katolsk Forum –
tegn et abonnement!

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 31. august 1974

8 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1380,-
Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 1050,-

Valfartspræst: Pater G. GOMMANS

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Plejehjemmet »Hoffmanns Minde«, Frederikssundsvej 227, 2700 Brønshøj, søger **afdelingssygeplejerske**. Aflønning i henhold til overenskomst mellem Københavns Kommune og Dansk Sygeplejeråd, begyndelseslønnen udgør kr. 70.765,- med pensionsordning i Sygeplejerskernes pensionskasse. Nærmere oplysning ved henvendelse til forstanderen, telefon 60 11 33.

LÆRER

Sct. Nikolaj skole i Esbjerg søger på grund af skolens vækst en yngre lærer, der har lyst til at arbejde på en mindre skole med ca. 140 elever.

Den pågældende skal være klasselærer for en 1. real og skal kunne undervise i engelsk og fysik.

Ansøgeren må være villig til at gå ind i et nært samarbejde med lærer- og forældrekræfterne i en skole, der henvender sig til forældre, som ønsker at bygge på en kristen kulturarv og på dette grundlag vil supplere sig med et mindre skolemiljø.

Ansøgning sendes inden 20. maj til Sct. Nikolaj skole, Nørregade 61, 6700 Esbjerg. Oplysning kan indhentes hos skolens leder, Erik Rabjerg, telefon (05) 12 22 15.

FERIEOPHOLD I JYLLAND

tilbydes i rolige, smukke omgivelser i Sct. Knuds Kloster, Kærby, pr. 8983 Gjerlev J.

2 dobbeltværelser: pris pr. uge pr. stk. kr. 350,00

2 enkeltværelser: pris pr. uge pr. stk. kr. 175,00

Alle priser er med morgenmad

Opholdsstue samt stor have er til rådighed for alle

Klostret er nyrestaureret fra A til Z

25 km til meget fin badestrand

Bestilling modtages skriftligt eller på telefon (06) 47 44 90

Forår i Rom: 31/5-14/6 - fly - Pension Monaco - Pris kr. 945,-
Rejseleder: Pater Josef Völk

Sommer i Rom: 24/6-8/7 - fly - Casa Pallotti - Pris kr. 1395,-
Rejseleder: Annie Rastrup

»Kulturperler« (Rom, Firenze, Assisi): 23/9-7/10 - fly - Pris kr. 1550,-
Rejseleder: Pater Laurits Brunnicardi

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - fly - Pris kr. 1195,-
Rejseleder: Annie Rastrup

Vi har afrejse til Rom hver uge

Holmbladsgade 11
Dk - 2300 København S
Telf. (01-27) Asta 2312

En lykkelig dreng

Brev fra Oradea i Rumænien -
skrevet 2. april 1974:

Kære pastor Ballin!

I dag kom båndoptageren »Phonic Miror 500« med fem kassetter og en mikrofon, som De har sendt til min søn. - Ord er for ringe til at sige tak. Vi er så lykkelige. Jeg ved, at min drengs sprogfejl sikkert vil blive afhjulpet. Og det er det største, jeg kan ønske mig.

Jeg ønsker Dem en glædelig påske og et godt helbred.

Attila græd af glæde og lovede, at han skulle gøre sig megen umage, og at han ville skrive om sine fremskridt.

Modtag min tak, som kommer af hele mit hjerte.

Mor til Attila, Torok Maria

SOS fra Caritas

Fra vore venner i Macao har vi fået at vide om en ung sygeplejerske hos den eneste læge i Macao, der kan tage sig af hjertetilfælde.

Nu vil man gerne have mulighed for at sende hende til Hongkong i 4 måneder, for at hun skal få mere kendskab til arbejdet med hjertetilfælde. Dette vil koste 1000 dollars - altså ca. 6000 kr., som vi allerede har sendt i håb om, at læserne også denne gang vil sende os et bidrag hertil. På forhånd TAK.

Caritas Danmark
Griffenfeldsgade 44
2200 København N
Giro 4 39 79

Retræte for Damer

PÅ DALUM KLOSTER

finder sted fra mandag aften den 2. september til fredag morgen den 6. september. Retrætepræst er i år pater P. Grégoire, O.P., Charlottenlund.

Prisen for ophold og deltagelse er 175 kr. Kun et begrænset antal værelser er til rådighed.

Skriftlig bindende tilmeldelse modtages på D.K.K.s vegne af

Agnete Emmerich,
Reventlowsvej 14.
5000 Odense.

Anna C. Rasmussen,
J. L. Heibergsvej 59,
5000 Odense.

Børnene på Klitborg

Katolske Menighedsplejers årlige ferie-
lejr afholdes i tiden 20/6-1/7 1974. Pris
215 kr. Henvendelse til KM, Bredgade
69 A. 1260 Kbh. K. Tlf. (01) 15 23 03
kl. 14-16, undtagen lørdag.

Katolsk radiogudstjeneste

Kristi Himmelfartsdag, d. 23. maj, kl. 10
transmitterer Danmarks Radio messen i
Skt. Augustins Kirke, København. Mes-
sen er en festgudstjeneste i forbindelse
med Academicum Catholicums arrange-
menter i anledning af 700-året for Tho-
mas Aquins død. Ved messen prædiker
pater H. Roos og Niels Steensens Gym-
nasiums kor medvirker.

Firmelse i Sct. Ansgars kirke

Pinsedag kl. 10 celebrerer biskop Hans
Martensen messen i Sct. Ansgars kirke og
meddeler firmelsens sakramente til voks-
ne og børn. Den særlige messe for voksne
firmander bortfalder, da firmelsen nu i
reglen modtages med optagelsen i kirken.
Deltagelse af såvel voksne som børn skal
i tide meddeles undertegnede, der så gi-
ver yderligere oplysninger.

Kjeld Geertz-Hansen,
Bredgade 64, 1260 K.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 12/5: *S. søndag i påsken*: Ap.
g. 14,21-27. - Salme 144 (145), 8-9.
10-11. 12-13ab - (R. 1 eller: Alleluja)
- Åb. 21,1-5a. - Joh. 13,31-33a.
34-35.

Mandag d. 13/5: Ap. g. 14,5-18. - Joh.
14,21-26.

Tirsdag d. 14/5: *S. Matthias, apostel*:
Ap. g. 1,15-17. 20-26. - Salme 112
(113), 1-2. 3-4. 5-6. 7-8. - (R: Herren
sætter ham imellem sit folks fyrster.
Eller: Alleluja). - Joh. 15,9-17.

Onsdag d. 15/5: Ap. g. 15,1-6. - Joh.
15,1-8.

Torsdag d. 16/5: Ap. g. 15,7-21. - Joh.
15,9-11.

Fredag d. 17/5: Ap. g. 15,22-31. - Joh.
15,12-17.

Lørdag d. 18/5: Ap. g. 16,1-10. - Joh.
15,18-21.

Søndag d. 19/5: *6. søndag i påsken*: Ap.
g. 15,1-2. 22-29. - Salme 66 (67), 2-3.
Ab. 21,10-14. 22-23. - 5, 6 og 8 (R:
4 eller Alleluja). - Joh. 14,23-29.

Mandag d. 20/5: Ap. g. 16,11-15. - Joh.
15,26-16,4a.

Tirsdag d. 21/5: Ap. g. 16,22-34. - Joh.
16,5-11.

Onsdag d. 22/5: Ap. g. 17,15-22. - 18,1.
Joh. 16,12-15.

Torsdag d. 23/5: *Kristi Himmelfartsdag*:
Ap. g. 1,1-11. - Salme 46 (47), 2-3,
6-7, 8-9. (R: é eller: Alleluja). - Ef.
1,17-23. - Lk. 24,46-53.

Fredag d. 24/5: Ap. g. 18,9-18. - Joh.
16,20-23a.

Lørdag d. 25/5: Ap. g. 18,23-28. - Joh.
16,23b-28.

Søndag d. 26/5: *7. søndag i påsken*: Ap.
g. 7,55-60. - Salme 96 (97), 1 og 2b, 6

og 7c, 9. - (R: 1a og 9a eller: Alleluja).
Åb. 22,12-14. 16-17. 20. - Joh. 17,
20-26.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 12/5: *5. søndag i påsken*.

Mandag d. 13/5: *Ferialdag*.

Tirsdag d. 14/5: *Ferialdag*.

Onsdag d. 15/5: *Ferialdag*.

Torsdag d. 16/5: *Ferialdag*. - Årsdagen
for biskoppens konsekration (1965).

Fredag d. 17/5: *S. Erik, konge af Sve-
rige, martyr*.

Messen for én martyr i påsketiden; kir-
kebøn dog som følger: S. Eriks kirke-
bøn: Gud, du som har skænket din
martyr, den hellige kong Erik, sejrens
palme og Himmeriges herlighed, giv
os, beder vi dig, ved hans fortjenester
og forbøn at overvinde alt, hvad der
står os imod, og lykkeligt at vinde
ærens krone i Himlen. Ved vor Herre.

Lørdag d. 18/5: *Ferialdag*. - Eller:

S. Johannes I., pave og martyr.

Søndag d. 19/5: *6. søndag i påsken*.

Mriaualfest til Aasebakken.

Mandag d. 20/5: *Ferialdag*. - Eller:
S. Bernardino af Siena, præst.

Tirsdag d. 21/5: *Ferialdag*.

Onsdag d. 22/5: *Ferialdag*.

Torsdag d. 23/5: *Kristi Himmelfartsdag*.

Fredag d. 24/5: *Ferialdag*.

Lørdag d. 25/5: *Ferialdag*. - Eller:

S. Beda den Ærværdige, præst og kir-
kelærer (27/5). - Eller: S. Gregor VII,
pave. - Eller: S. M. Magdalene de
Pazzi, jomfru (29/5).

Søndag d. 26/5: *7. søndag i påsken*.

Mariaualfart til Øm.

Kollekt for Meddelelsesmidlerne.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Læsalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 205 7042

SERPICO

En film om ægte og falsk solidaritet

Vinterens filmpremierer har været en lang ørkenvandring, hvor kun få liflige oaser har brudt den triste monotomi. Så meget mere forunderligt er det, at vi i det sidste par måneder har kunnet opleve en række bemærkelsesværdige film, som ikke bare er fremragende lavet, men som også vedkommer os. For blot at nævne nogle titler: »Papillon«, »Opgør i underverdenen«, »Sidste stik«, »Rødt chok«, »Vore bedste år«, »Serpico« samt to ældre film, som har haft reprisiere: »Omstigning til Paradis« og »Berygtet«. Alle disse film burde i virkeligheden have været omtalt her i Forum, men dette har af forskellige grunde ikke været muligt.

Jeg vil denne gang kun kort omtale »Serpico« – ikke fordi den er bedre lavet end de øvrige nævnte film, men fordi den behandler et problem, som optager mig stærkt. Filmen handler om korrupsion blandt New Yorks betjente. Vi følger politimanden Frank Serpico's vanskeligheder med at skabe sig en karriere blandt kolleger, som ikke har samme retskafne sindelag som han. Serpico bliver vidne til, hvorledes kollegerne uden betænkning tager imod bestikkelse, og da han ikke selv vil deltage i denne svindel, bliver han ilde set i sin kreds. Han må ustandselig skifte afdeling på grund af den kulde, kollegerne viser ham, men han fortsætter stædigt ad sin egen bane. Han vil korrupsionen til livs – eller i det mindste have ret til ikke selv at blive inddraget i den – og da han ingen vegne kommer hos sine foresatte, går han til sidst til »New York Times« med sin historie. Artiklerne om de skandaløse forhold vækker voldsom opsigt både inden for og uden for politiets rækker. Serpico er nu blevet politiet en farlig mand. Han forflyttes til narkotika-afdelingen, et job, som er almindeligt kendt som farefuldt – og Serpico undgår heller ikke sin skæbne.

Under en narkotikarazzia bliver han alvorligt såret, fordi kollegerne svigter ham, og han svæver mellem liv og død. Han overlever dog og får ironisk nok tildelt politiets højeste udmærkelse for sin indsats under den skæbnesvangre razzia.

Filmen omtales som et opgør med politikorrupsion. Det er den for så vidt også. Men den stikker dybere. Den berører nemlig spørgsmålet om det enkelte menneskes mulighed for at bevare sin moralske integritet i det miljø, hvor presset fra en falsk solidaritet gør sig kraftigt gældende. Skal man give efter og gå på akkord med sin samvittighed for fredens skyld? Eller skal man sige nej til at lade sig drage ind i et slyngel-fællesskab? Serpico nægter at gå på ak-

kord med sin samvittighed – og det er lige ved at koste ham livet. Det viser os, at det retskafne menneske tit må betale prisen for sin retskaffenhed med sit eget liv. Men det viser også, at der findes en form for solidaritet, som er umoralsk og nedbrydende for personligheden. Filmen giver én meget at tænke på i tider, hvor »solidaritet« er blevet et slagord, man slynger om sig med til højre og venstre.

Filmen er fremragende underholdning. Al Pacino (fra The Godfather) er en skuespiller af et sådant format, at man ellerede glæder sig til at se ham i hans næste rolle. Sidney Lumet har iscenesat filmen med stor professionel dygtighed. Den film må ses af enhver, som ønsker at være sig selv.

Kaare Osorio

11/1974

katolsk

forum

173 X

NOTES- BLOKKEN

UROLIGE TIDER

En gang imellem kan man momentvis få det indtryk, at gulvbrædderne under politikernes fødder giver sig med knagen og bragen. Det rumsterer i fundamenterne, som om noget var råddent. Overalt er der krisetegn: i Frankrig, Italien, Tyskland, England, for slet ikke at tale om USA. Og selv i vort eget land står vi over for en kritisk situation, som ikke er uden fare. Sagen er ganske enkelt den, at vi lever over evne. Vi giver flere penge ud end vi ejer. Derfor må vi spare: alle er enige deri. Alle afviser også spareplaner, som belaster de små i samfundet, der i forvejen lider nød. Men derefter begynder uenigheden. Enhver af de forskellige politiske grupper har sine egne planer, og det er meget vanskeligt at enes om en fælles opgave. Måske må vi endnu længere ned, før fællesvellet sejrer over særinteresserne. Under besættelsen lykkedes det...

Når vi vender os fra denne barske virkelighed til vor religiøse verden, bliver vi i første omgang skuffet. På Kristi Himmelfartsdag læser vi Lukasevangeliets slutningsord: »Jesus tog sine disciple med sig ud, hen i nærheden af Betania, og han løftede sine hænder og velsignede dem. Og det skete, medens han velsignede dem, skiltes han fra dem og opløftedes til Himmelen. Da tilbad de ham og vendte tilbage til Jerusalem med stor glæde. Og de var stadig i hellighed og pristede Gud.«

Lyder det ikke som romantik og æstetik? Herren, som løfter sig op og langsomt forsvinder, hans velsignende hænder... de tilbedende disciple og deres tilbagevenden til templet og dets liturgi. Med disse ord leder Lukas over til sit andet litterære værk, til Apostlenes gerninger. Denne sidste bog beskriver Kirkens tid efter Herrens bortgang. Den fremstiller i et mønster den tid, som er vores, tiden mellem Åndens sendelse og Herrens genkomst.

Og når vi vender tilbage til den barske virkelighed, som bl.a. viser sig i det politiske livs usikkerhed, må vi jo spørge, hvordan lever vi kristne? Lever vi under Herrens velsignende hænder? Lever vi som tilbedende? Lever vi i helligheden, hvor vi lovpriser Gud? Naturligvis ville det være forkert at sætte de to ting i modsætning til hinanden: kult og politik, liturgi og socialvirksomhed, gudsdyrkelse og menneskekærlighed. De hører uløseligt sammen. Men man kan dog spørge sig selv, om vi ikke ved at overbetone den ene del af denne tilsyneladende modsætning har glemt den anden. Vort forhold til Gud former vort forhold til de jordiske gøremål. Nåden (dvs. Guds uforskyldte kærlighed til os) ophøjer og adler vor natur. De kristne burde være samfundets kernecelle. Kun en bevidst og ægte kristendom har fremtidens forjættelser. Intet andet.

H. Roos S.J.

Meddelelse fra bispekontoret

På givne foranledning skal det herved meddeles, at det i K.F. nr. 9 og 10 omtalte Skt. Knuds Kloster, Kærby pr. 8983 Gjerlev J., ikke har de kirkelige myndigheders godkendelse som katolsk kloster.
København, d. 16. maj 1974.

Lars Messerschmidt
Generalvikar

INDHOLD

DE REFORMERTE KIRKERS SYN PÅ SIG SELV	4
Kirkebegrebet, dette centrale emne i den økumeniske diskussion, belyses ud fra Calvins teologi	
PINSE 74	6
Et interview om Helligånden, den karismatiske bevægelse, tungetale og Pinse i året 74	
ORIENTERING OM PASTORALRÅDETS MØDE I ORDRUP	8
På sit sidste møde behandlede rådet bl.a. emnerne: kommunikation med menighederne; oprettelse af sognegrupper for kristen tjeneste; kirkebidragsordningen; K.F.; og m.m.	
PÅSKESPIL OG KIRKEKUNST	10
I anledning af Nationalmuseets udstilling, som »skal forstås som et foreløbigt forsøg på at vise, hvorledes mysteriespil og billedkunst er to meget nære sider af den samme sag – indlæring af kirkens forkyndelse i middelalderen«, beskriver forfatteren mysteriespillenes egenart, udvikling og teknik	
CENTRET I ASSISI	12
Om Centro Ecumenico Nordico, dets virke og dets kontaktmænd i Danmark	
SPOR I LIVET	13
En novelle om to søstre, som sætter forskellige spor i tilværelsen	
ER KIRKEN I DAG FOR DE UNGE	14
DUKs formand redegør for de unges stilling	
MEDALJENS BAGSIDE	16
Hvad om man i kirkelivet ikke er »med på noderne«?	
VED ALBORG SOGNS 75-ARS JUBILÆUM	18
Fremtiden lover godt	
SALMEDIGTERE OG SALMESANGE	20
Folkekirkens salmebog i katolske kirker?	
VED P. K. HARMERS DØD	20
Hans liv og virken i Næstved	
KAN VI VIDEREGIVE TROEN	21
Fra Katolsk Debat, Århus	
RESULTATET AF PASTORALRÅDSVALGET	22
De valgte navne og sogne	
LITURGISK OVERSIGT	23
Læsningerne: Guds tale til Guds folk, til os	
SIDSTE STIK	24
En film med 7 Oscars. Den skuffer ikke	
FORSIDEBILLEDET	
Helligåndens udgydelse over apostlene. Miniature fra en middelalder-håndskrift	

KOMMENTAR

HILSEN FRA RAVENNA

Ja – hvad vi oplevede på rejsen –? Seværdighederne kan man læse om i enhver kunstbog, Ravenna er jo verdensberømt; men den var ikke overrendt af turister, måske fordi den ligger lidt afsides, og så var det påske, alverden drog til Rom.

En venlig by. En gammel københavners hjerte bankede varmt ved synet af de få biler og de mange cykler. Unge og gamle snoede sig adræt og uden spor af irritation mellem de mange fodgængere. I en regnbyge demonstrerede de deres færdighed i at cykle med opslået paraply.

Men vi er jo kommet for at beundre mosaikkerne. Vejledende skilte fører os til San Vitale, hvor vi andægtigt beskuer kejser Justinian og kejserinde Teodora med deres hoffolk i projektørbelysning. Også Galla Placidias gravmæle stråler i elektrisk lys – indtil en kender slukker projektørerne og åbner porten ud til den solbeskinnede kirkeplads. I samme nu giver hvælvingens blå og gyldne mosaik sig til at stråle og funkle som »stjernetæpper lyseblå«. Nu lever rummet, og alabastervinduerne varme glød viser sig. Et af dem er anbragt helt

nede ved gulvet, man kan gå derhen, lade lyset falde på sin hånd, røre ved ruden, undre sig over, at noget kan være så skønt og så tilgængeligt. San Apollinare Nuovo, et langt tog af bekendere og martyrer drager op mod alteret for at bringe deres hyldest til Jesusbarnet på Marias skød. De hellige tre Konger er forrest og rækker deres gaver frem. Og dem kender vi, for engang i 1100-tallet har en dansk malersvend på valsen stået her, hvor vi nu står og har kradset en skitse ned. Da han kom hjem, malede han dem på væggen i Fjenneslev kirke. Forbindelsen mellem det byzantinske kunstværk og landsbymalerens brede pensel er det rørende vidnesbyrd om samhørigheden i kirke og kultur. Men der er ikke alene samhørighed, der er også konfrontation. Østgoterkongen Theodorik, kendt fra folkevisen som Didrik af Bern, har ladet sig begrave her i en slags stiliseret Jættestue. Trods kunsthistorikernes beundring kan jeg ikke lade være med at synes, at bygningen passer i Ravenna som en knyttnæve til et blått øje, et uhjælpeligt strandet forsøg på at slå bro fra den klassiske oldtid til den germanske folkevandring, symboliseret i det antikke badekar, der har været anvendt som kongens sarkofag. De an-

selige rester af et palads fra hans tid forstærker indtrykket af barbarer, der ikke kan tage ved lære, mørkt og skummelt med en aura af fugt og kulde over sig.

I Sankt Johannes Evangelist basilikaen ender vandringen. Bombet under slutningen af sidste krig, da udfaldet allerede var afgjort, et offer for menneskets meningsløse barbari står den nu genrejst, ribbet for al udsmykning, men desto klarere fremtræder de klassiske proportioner, et rum i hvilende storhed. Og pludselig træder den romanske tids katolske fælleskultur frem igen. I gulvmosaikkerne, der er sat op langs muren opløfter de brynjeklædte krigere deres spyd, havfruen spiller med sin kløftede hale, knarren vugger på bølgerne, mens matrosen blæser i sit tågehorn, her er jagt og kærlighed, livet i kirke og borg, alt i samme stil, som vore gamle kalkmalerier fortæller os. Og der er ingen tvivl om, hvem der har lært af hvem.

I nationalistiske tider skælder man på romerkirkens sydlandske, fremmedartede præg. Der er noget nøgternt afsvalende i at konstatere, at vi netop på dette punkt står i en ikke ringe gæld til den.

Georg Heggum

DE REFORMERTE KIRKERS SYN PÅ SIG SELV

EN KONSEKVENT LÆRE OM KIRKEN

Af professor D. Peter Meinhold

De reformerte kirker har udviklet en konsekvent og i enhver henseende velovervejede lære om kirken, som i dag udgør deres syn på sig selv. Denne lære om kirken har sin oprindelse i Johannes Calvins teologi. Calvin taler i den fjerde bog af sit hovedværk »Undervisning i den kristne religion« indgående om kirkens væsen, de kirkelige embeder, embedsbærernes kaldelse og kirkens læremyndighed, som er bundet af Guds ord. Et særligt afsnit handler i denne forbindelse om den kirketugt, der skal udøves i menigheden, og hertil knyttes så spørgsmålet om disciplinen blandt kirkens tjenere og den rette orden i kirken samt spørgsmålet om forpligtelse og frihed over for samtlige ordninger i kirken.

I Calvins principielle lære om kirken har vi begrundelsen for, at »De i overensstemmelse med Guds ord reformerte kirker« til forskel fra de lutherske kirker har formuleret en klar lære om kirken, som altid og i alle detaljer bygger på den hellige Skrift. Også vore dages reformerte kirkers syn på sig selv kommer til udtryk i denne lære om kirken, som dels har bevaret de klassiske træk, som Calvin selv har givet den, og dels som svar på historiens krav og de nye tider har været genstand for karakteristiske omformninger.

»De i overensstemmelse med Guds ord reformerte kirker« er den af dem selv valgte betegnelse for de kristne fællesskaber, som historisk har deres oprindelse i den af Johannes Calvin prægede udløber af reformationen i det 16. århundrede, men som i overensstemmelse med deres syn på sig selv som kirke karakteriseres ved, at de holder fast ved den presbyterianske kirkelige forfatning og orden. Trods adskillige store forskelle med hensyn til læren, gudstjenesten og omfanget og indholdet af deres bekendelse er de reformerte kirker alligevel knyttet sammen til en enhed i kraft af, at de anerkender Guds ord som eneste og højeste autoritet i alle spørgsmål om troen og livet, således at alle principielle og konkrete spørgsmål i kirkens liv bedømmes ud fra Guds ord og kun vurderes efter deres placering i forhold til denne autoritet.

De reformerte kirker danner trods deres ydre mangfoldighed en enhed, som ikke mindst hviler på deres opfattelse af sig selv som kirke. Alle reformerte kirker er forenet i »Det reformerte Verdensforbund«, hvis navn (der er klarest affattet på engelsk) udtrykker, at kirkernes presbyterianske opbygning i væsentlig grad karakteriserer de reformertes opfattelse af sig selv. I den tyske betegnelse »Det reformerte Verdensforbund« træder dette

moment ikke direkte frem. Derimod fremgår det klart af den engelske betegnelse, som i oversættelse lyder: »Forbundet af reformerte kirker over hele verden, der retter sig efter den presbyterianske orden.«

Ifølge den forfatning, Det reformerte Verdensforbund vedtog på sit møde i Princetown (USA) i 1954, er den presbyterianske kirkeforfatning på den ene side i fuld overensstemmelse med de kirkelige overskrifter, der er overleveret i eller kan erkendes ud fra Det nye Testamente, mens den på den anden side netop under moderne forhold sikrer alle medlemmer af kirken en ligelig og retfærdig repræsentation på alle trin af kirkens liv. Man er overbevist om, at kun denne ordning formår at skabe fuld frihed for alle kirkens medlemmer inden for selve kirken og at sikre denne frihed fremover. Af de her nævnte grunde tillægger de reformerte denne kirkeordning en ganske særlig betydning. Frihedsprincippet er i virkeligheden et væsentligt led i de reformertes syn på kirken.

Hvis man fra de lutherske kirker, som jo også er udgået af reformationen i det 16. århundrede, selv om det er fra Luther og ikke fra Calvin, betragter de reformerte kirker, falder en væsentlig forskel i øjnene, når det gælder vurderingen af bekendelsen og dens betydning for kirkens liv. For de reformerte kirkers vedkommende har bekendelsen ikke til opgave at fungere som en læreenhed, som den engang som den såkaldte »Corpus doctrinae« havde det i lutherdommen. De reformerte kirkelige fællesskaber ser snarere på bekendelsen som et levende vidnesbyrd om Guds ord i den ganske bestemte historiske situation, fædrene var i, og hvor de vidnede om, hvad Guds ord her og nu havde at sige om den tids aktuelle problemer.

Dette moment mangler ganske vist ikke i de lutherske bekendelsers karakter af vidnesbyrd, men at de vurderer dem anderledes fremgår af, at de foreligger i en samling af bekendelsesskrifter, som har til formål at skabe en vis læreenhed som grundlag for den kirkelige forkyndelse til forskel fra alle de afvigende lærer, der nu engang opstår i kirken. I modsætning hertil er de reformerte bekendelsesskrifter en samling vidnesbyrd, som er blevet til i den engang givne historiske situation som et vidnesbyrd om Guds ords autoritet over for de nye problemer, der opstår i tiden, – dette ord, som kirken altid og på alle stadier af sin historiske udvikling vil være bundet af.

De reformerte bekendelsesskrifter er altså ret så mangfoldige både i deres ydre udformning, og hvad indholdet angår. Rent bortset fra den mangfoldighed af trosspørgsmål, der behandles

Reformatorenes billeder på reformationsvæggen i Geneve

i dem, stemmer de også i vid udstrækning overens i deres udtalelser om kirken med dens strukturer og forordninger. Foruden at være vidnesbyrd om Guds ord på et ganske bestemt tidspunkt i historien henviser de også til Guds ord som den autoritet, der står bag dem. De kan derfor aldrig gøre krav på at blive vurderet på lige fod med Guds ord. De har altså i kraft af, at de således peger ud over sig selv, en ligefrem demonstrativ karakter, som er en opfordring til kirken om at aflægge et tilsvarende vidnesbyrd i alle nye historiske situationer.

De reformerte bekendelsesskrifter er følgelig heller ikke begrænset til et bestemt antal. Moderne bekendelser som f.eks. »Den teologiske erklæring fra Barmen« kan føjes til de reformerte kirkers klassiske bekendelser fra det 16. århundrede og betragtes som fuldstændig ligestillede med disse. Det vil også for fremtiden til enhver tid være muligt, at en af de reformerte kirker eller alle de reformerte kirker i fællesskab – eventuelt gennem Det reformerte Verdensforbund – fremkommer med tilsvarende bekendelser af denne art. En ny bekendelse ville i så fald altid dreje sig om Guds ords aktualitet i alle kirkelige, teologiske, etiske og endda verdslige spørgsmål, der melder sig og skal afgøres af kirken i den grad, kirken berøres eksistentielt af disse problemer og har til opgave at vidne om Guds ords autoritet.

Læren om kirken er i nyere tid trådt langt mere i centrum i de reformerte bekendelser, end det ses at være tilfældet i tidligere vidnesbyrd. På det reformerte Verdensforbunds generalforsamling i 1954 blev der også taget hensyn til dette, idet den af generalforsamlingen udnævnte første studiesektion udelukkende beskæftigede sig med temaet »Kirken«.

Karakteristisk for det reformerte kirkesyn er synet på kirkens enhed. Denne enhed omfatter man fra reformert side ikke som institutionel eller organisk, men som en væsensenhed, der kan aflæses af visse tegn. Kirkens enhed hviler efter reformert opfattelse på Jesus Kristus som kirkens Herre. Det væsentlige i den er, at kirken er Kristi legeme. Dette skal dog ikke opfattes institutionelt, men som fællesskabet af dem, over hvem Kristus har udgydt sin Ånds gaver, for at de skal leve for hinanden og tjene hinanden indbyrdes, og som han derved har knyttet sammen til et fællesskab, der stadig vidner om gavernes mangfoldighed over for verden. Kirken er Kristi legeme i den grad, Kristus udøver sit åndelige herredømme over de troende, som han kalder til at tjene verden og hinanden indbyrdes.

Kirkens enhed viser sig allerstærkest i, at kirken er Kristi legeme, og enheden træder altid tydeligt frem, når og hvor Jesus Kristus er til stede blandt de troende. Kirkens ophøjede Herre fører ikke alene de troende frem til et indbyrdes fællesskab, men også til udfoldelse af deres trosliv og til sand mennesskelighed. Netop de reformerte kirker har altid set roligt på, at kirkens enhed ved så mange lejligheder er blevet draget i tvivl og stadig bliver det på grund af splittelsen mellem kirkerne, fordi de fra deres egen historie ved, hvor stærk tilbøjeligheden til splittelse og afsondring kan være i kirken. Derfor har de også altid hævdet, at der, hvor konkrete splittelser er opstået i kirkens liv, kalder Kristus selv medlemmerne af sin kirke tilbage til enheden. Det kan de da også fremføre mange eksempler på fra deres egen kirkes historie.

Ifølge de reformertes overbevisning er der en sådan rytme i kirkens liv, at den fra enheden føres ind i mangfoldighedens fylde og fra den igen føres tilbage til enheden. Efter deres opfattelse møder man i hele kirkens historie denne kamp for en åndelig enhed, der ikke må opfattes som kirkens enhed i form af en synlig orden, hvor én menighed råder over de andre, men som skal vurderes ud fra sine åndelige kvaliteter. Derfor kan kirkens sande enhed også kun træde synligt frem, hvor kirken udøver sit embede ved at forkynde Kristi frelsesværk, og hvor den selv helt underkaster sig hans herredømme og holder fast ved troens forskrifter.

fortsættes

PINSE 74

FORNYELSE I HELLIGÅNDEN

Pastor Kaare Osorio er blevet interviewet til Baptistmenighedens blad »Spejlet«. Eftersom spørgsmålene og svarene også kan have interesse for Forums læsere, bringer vi her interviewet i uforkortet form.

Man har i de senere år hørt meget om »det karismatiske«. Hvad er det for noget?

»Karismatisk« kommer af det græske ord »karisma«, som apostlen Paulus anvender flere gange i sine breve. Det kan på dansk bedst gengives med »nådegaver«, dvs. gaver, der gør det klart for troende og ikke-troende, at Gud Helligånd er nærværende og virksom i menighedens midte. Paulus kalder disse nådegaver for »åndsåbenbarelse«, dvs. synlige udtryk for Helligåndens virke, og han nævner ni sådanne gaver, der skænkes den enkelte til fælles gavn, altså til menighedens opbyggelse, nemlig visdommens gave, kundskabens gave, troens gave (troen, der kan flytte bjerge), helbredelsens gave, undergerninger, profetiens gave, gaven at kunne bedømme ånderne, tungetale og udlæggelse af tungetale. Disse Helligåndens gaver, der var almindelige i kirkens første tid, har desværre igennem mange århundreder ikke spillet nogen større rolle i kirkens liv. Nu er de dog på vej tilbage. Det er bl.a. det, man hentyder til, når man i dag taler om den »karismatiske fornyelse«, der griber om sig i de forskellige kirkesamfund.

Har det sammenhæng med pinsen – og i så fald hvordan?

Nådegavernes tilbagevenden til menighedslivet har i høj grad noget med pinsen at gøre. Det var jo pinsedag, Jesus sendte sin Hellige Ånd over kirken og dermed opfyldte »Faderens forjættelse« (A.g. 1,4) til Israel, nemlig at nyskabe det og fylde det med sin Ånd (jfr. Jer. 31,33; 32,39–40; Ez. 11,19–20). At Ånden sendes over kirken betyder, at alle troende fyldes med Helligånden på en sådan måde, at Han besjæler det vidnesbyrd, de skal aflægge om den opstandne Herre. Jesus vil med andre ord selv være til stede ved sin Ånd i disciplenes vidnesbyrd. Derfor siger Peter pinsedag til folkeskaren i Jerusalem: »Omvend jer og lad jer døbe hver især i Jesu navn til jeres synders forladelse, så skal I få Helligånden som gave« (A.g. 2,38).

Helligåndens komme over kirken pinsedag var altså ikke noget engangsfænomen. Det var tværtimod for kirken begyndelsen til et nyt – eller rettere et fornyet liv i Ånden. Ved sin Hellige Ånd vil Jesus selv forvandle sine troende, for at de – og verden gennem dem – kan fornemme Guds kraft og opleve, at den opstandne Herre af Faderen har modtaget al magt i himmel og på jord. Nådegavernes tilstedeværelse i menighedens liv er kun synlige tegn på, at den opstandne Herre ved sin Ånd udøver sit herredømme i kirken.

Er pinseunderet, tungetalen, på vej tilbage – ind i kirken – igen?

Det ville være en misforståelse at be-

grænse pinseunderet til apostlenes forkyndelse i »andre tungemål« (jfr. A.g. 2,4). Det altafgørende pinsedag var apostlenes mod til at forkynde evangeliet. For de fik – som Jesus havde lovet dem – kraft til at være hans vidner (A.g. 1,8). Ikke desto mindre var forkyndelsen i »andre tungemål« (sprog, som apostlene ellers ikke talte) et afgørende tegn på, at apostlene var fyldt med Helligånden. Ifølge Markus har Jesus selv sagt, at et af de tegn, der skal følge hans disciple, er, at »de skal tale med nye tunger« (16,17). At tale i nye tunger vil simpelt hen sige at prise Gud for hans store gerninger på et sprog, man ikke selv forstår, men som gives os af Helligånden. Denne lovprisningsbøn i Ånden opbygger ikke forstanden, – for man forstår jo netop ikke selv det, man siger. Men hermed er ikke sagt, at man ikke opbygges af lovprisningsbøn på et nyt sprog. Der findes nemlig dybereligende lag i sjælen end forstanden. Og man kan ikke »ustraffet« prise Gud, uden at det virker ind på sindet og karakteren.

Lovprisningsbøn i Ånden, også kaldet »tungetale«, er på ny på vej ind i de forskellige kirkesamfund. Det er betagende at være til stede på bedemøder, hvor troende fra mange forskellige kirkesamfund sammen synger i Ånden, dvs. priser Gud, sådan som Helligånden selv indgyder de troende at bede.

Hvorfor dukker tungetalen, der næsten altid har været betragtet som pinsevækkelsens særlige kendetegn, op nu?

Hvis »tungetalen« er et tegn på, at Helligåndens kraft virkelig er kommet til gennembrud i det troende menneskes liv, så er det ikke mærkeligt, at dette fænomen også dukker op i andre kirkesamfund end den såkaldte pinsevækkelse. Pinsevækkelsen blev fra begyndelsen opmærksom på dette tegns store betydning og har dyrket det mere eller mindre i renkultur. Desværre gjorde man det ofte til kriteriet på, at man nu også virkelig var døbt med Helligånden. Tungetalen er ikke noget kriterium, men kun et tegn. Man kan udmærket være fyldt med Helligåndens kraft uden at bede på et nyt tungemål. På den anden side lægger et liv i Ådens fylde ligesom op til, at man også beder »i Ånden«. Mange kristne fra forskellige trossamfund har forstået værdien af denne bønform. Derfor viger man ikke tilbage for at bede Jesus om at kunne prise ham på et nyt tungemål. Tungetalen er derfor ikke mere pinsevækkelsens særlige kendetegn. Som tegn kan det findes hos alle, som længes efter at leve et liv i Ådens fylde.

Har vi forsømt nådegaverne i århundreder, og har vi brug for dem netop nu?

Hvis Jesus har udstyret sin menighed med nådegaver, så er det fordi han ken-

der betydningen af disse gavers tilstedeværelse i menighedens liv. Det er klart, at en menighed, som negliger disse gaver, unddrager sig noget væsentligt af det, Jesus har skænket kirken til dens opbyggelse. I dag, hvor menighedsfællesskabet på ny er i fokus, er opmærksomheden også rettet mod de gaver, som er med til at gøre menigheden til et lydigt redskab i Herrens hånd. Nådegaverne er et effektivt middel i Herrens hånd til at vise hans herredømme over menigheden. Jesu tilstedeværelse i Ådens kraft og hans virke gennem synlige tegn skal give os mod til at overgive os helt i hans hånd. Hvis nådegavernes tilbagevenden i menighedens liv ikke fører til en fornyelse af troslivet både hos den enkelte og i menigheden som helhed, er de totalt overflødige. Det er et spørgsmål, om man derfor overhovedet bør tale om den »karismatiske fornyelse«. Det er ikke nok at se nådegaverne fungere på ny. Gud ønsker en gennemgribende åndelig fornyelse, hvor vi mennesker lærer at overgive os i hans hånd helt uden forbehold. Han ønsker, at vi sammen – som menighed – skal aflægge et troværdigt vidnesbyrd over for en verden, som har forkastet Hans herredømme, – og som stønner under menneskets falske herredømme.

Kan pinsen 1974 blive »rigtig« pinse for os?

Hvis vi pinsedag blot »mindes«, at Jesus i sin tid sendte sin Ånd som lovet over sine apostle, er det et spørgsmål, om det overhovedet er umagen værd at fejre pinsesfesten. Så kan vi lige så godt »mindes«, at Napoleon blev kronet til kejser i 1805. Pinsen bliver først en »rigtig« pinse for os, hvis vi beder om, at det samme må ske med os, som skete med apostlene. For det kan ske, hvis vi tror på det – og længes efter det. Den kristne menighed har alt for længe været bange for Gud Helligånd. Vi har mere eller mindre ubevidst holdt ham på afstand for selv at klare tingene. Hvis man beder om et pinseunder i sit liv, skal man vide, at det forpligter. Det betyder nemlig, at man er villig til at lade Jesus ved sin Hellige Ånd overtage ledelsen af sit liv. At være en »åndsfyldt kristen« betyder ikke andet end at overgive sig til Ådens ledelse. I en verden, der vil klare alt selv, bør den kristne derfor stå som det menneske, der lægger alt i Guds hånd – i forventning om, at han selv vil drage omsorg for sine børn. For Hans er riget, magten og æren. Det eneste Gud forventer er, at vi først søger hans rige, så skal alt andet nemlig gives os i tilgift. Men dette troens mod får vi først, når vi fyldes med Guds Ånd. Den fornyelse, kirkerne – ja alle mennesker – har brug for i dag, er derfor en fornyelse i Helligånden.

CHILE: Ingen lovsang for juntaen

En udtalelse af Chiles biskopper om kirken opgave før og under jubelåret 1975 viser samtidig de katolske biskoppers holdning over for den regerende militærjunta. Udtalelsen, der er underskrevet af biskop Carlos Camus, generalsekretær for Chiles bispekonference, betoner, at det er kirken opgave at »fremme forsoningen mellem Chiles befolkning« efter militærkuppet. Jubelårets tema er fornyelse og forsoning. Kirken rolle er en anden end magthavernes, fortsætter biskopperne, som påpeger, at præsteskrabet »ikke ønsker at være hofprædikanter, der synger juntaens pris«. »Chile har brug for kirken som stedet, hvor en dialog kan finde sted og kristen tilgivelse kan opnås.«

Om forfølgelsen af Allende-tilhængerne siger biskopperne, at freden ikke er let at opnå. »Fred kan aldrig fremtvinges af en sejrende gruppe. Den må komme som den kristne frugt af en ny ånd. For kirken findes der ingen forbrydere, som fortjener straf. Kirken kender kun til syndere, der behøver tilgivelse. Vi er alle syndere.«

(KIT)

NORGE: Apostolisk administrator i Trondheim

Titularbiskop Johannes Rùth, apostolisk vikar for Mellemnorge, har af paven fået bevilget sin afsked på grund af alder. Biskop Rùth er 75 år gammel. Han efterfølges af pater German Schwenzer, der ligesom Rùth og de fleste af vikariatets præster tilhører Jesu og Maria hjertes kongregation, også kaldet »Picpusfædrene«. Den nye apostoliske administrator er 35 år gammel og født i Limburg, Vesttyskland. Han er uddannet ved universitetet i Heidelberg og ved det pavelige universitet Gregoriana i Rom. Indtil for nylig har han fungeret som novicemester i Picpusfædrenes tyske ordensprovins. Det skal bemærkes, at han ikke er udnævnt til apostolisk vikar, men til apostolisk administrator »ad nutum Sanctae Sedis«. Dette peger muligvis i retning af en fremtidig sammenlægning af det apostoliske vikariat i Mellemnorge med Oslobispedømmet eller det apostoliske vikariat i Nordnorge (Tromsø).

Biskop Rùth har været apostolisk vikar for Mellemnorge med sæde i Trondheim siden 1953. Samme år kunne man for øvrigt fejre ærkebispedømmet Trondheims 800-års jubilæum. En ny katolsk St. Olavs kirke blev indviet i Trondheim den 9. september 1973 i overværelse af biskopperne fra de fem nordiske lande.

(KIT)

ORIENTERING OM PASTORALRÅDETS MØDE I ORDRUP

ved Bent Ortvald

Er kirken overorganiseret?

Bør regionalrådene nedlægges?

Skal der indføres indirekte valg til pastoralrådet?

Er den pastorale betjening af herboende katolikker af udenlandsk herkomst tilfredsstillende?

Skal den frivillige kirkebidragsordning opgives til fordel for et pligtigt kirkebidrag opkrævet over skattebilletten?

Fra 1. januar 1975 vil Katolsk Forum blive tilsendt alle katolske husstande!

Den 30.-31. marts 1974 afholdt pastorallrådet sit 8. og sidste møde i den valgperiode, der begyndte den 15. november 1970. Mange væsentlige spørgsmål har været drøftet og har fundet deres løsning i dette forum. Ordet »fællesskab« har i denne forsamling fået betydning, og man tør håbe, at den kutyme med hensyn til fordragelighed, dette råd har skabt, vil blive videreført af det råd, der skal vælges den 5. maj.

Den pastorale situation

Formanden, landsrettsagfører Poul Høyer

kom i sin beretning ind på bispedømmets pastorale situation og sagde bl.a.: »En stor procentdel af medlemmerne af den katolske kirke i Danmark er udlændinge. Det er først i det sidste par år, den katolske offentlighed er begyndt at blive sig dette bevidst, til dels takket være årsopgaven »De fremmede iblandt os«. Det er tvingende nødvendigt, at vi efterhånden finder ud af, hvorledes disse katolikker kan blive pastoralt betjent på fuldt tilfredsstillende måde uden at blive isolerede i forhold til de øvrige katolikker i bispedømmet. Problemet gøres ikke lettere derved, at flere af de udenlandske

grupper i øjeblikket har ingen eller kun mangelfuld præstelig betjening. Det er vel ikke helt forkert at antage, at et stort antal af vore udenlandske trosfæller har mistet kontakten med kirken bl.a. på grund af de forhold, de lever under her i landet.

En oversigt over præsternes antal, alder og fordeling viser, at bispedømmet i nærmeste fremtid kan komme i den situation ikke at kunne ansætte fastboende præster selv i større menigheder. Dette stiller krav om en nyorientering af den præstelige betjening af mange af menighederne. Desuden er en del menigheder

efterhånden af en så ringe størrelse, at der ikke er arbejde nok for en præst.

Men det fundamentale problem, i dag som til alle tider, er selve kvaliteten af menighedslivet på lokalt plan. Centrum i det pastorale arbejde er jo dette liv i menighederne. Mange præster og menighedsråd har indset dette og gjort en stor indsats. Mange har mærket, hvor vanskeligt det er at arbejde på denne front, og vi har desværre set, at nogle har opgivet at løse problemerne. Fra mange sider tales der om, hvor ringe det står til i menighederne, og ønsket om en virkelig og tilbundsående åndelig fornyelse bliver stærkere og stærkere både hos præster og lægfolk. Der er ingen tvivl om, at en menigheds overlevelsesmuligheder står og falder med kvaliteten af fællesskabet og menighedens åndelige liv. Denne situation er en stærk udfordring til de enkelte medlemmer af vore menigheder til at erkende deres medansvar for menigheden.

Samarbejde og struktur

Sidste del af formandens beretning var formuleret som et oplæg til drøftelse (uden vedtagelser) om 1) regionalrådenes nedlæggelse, 2) indirekte valg til pastoralrådet ved en repræsentant for hvert menighedsråd og 3) supplerung af pastoralrådet med præster udpeget af præsterådet og søstre udpeget af Søstrenes Fællesråd.

Der var delte meninger om forslaget. Nogle var enige med formanden i, at regionalrådene vanskeligt kunne fungere – som oftest på grund af store geografiske afstande. Andre havde modsatte erfaringer og så nødtigt regionalrådene nedlagt.

Der syntes at være almindelig enighed om, at kommunikationen mellem pastoralrådet og menigheder var for ringe og burde styrkes. Specielt blev det fremhævet, at pastoralrådet fremtidig burde forpligtes til at informere menighedsrådene om de væsentligste emner på dagsordenen forud for pastoralrådsmøderne og i så god tid, at man lokalt kunne nå at diskutere. Flere mente, at den mangelfulde kommunikation udmærket kunne løses ved indirekte valg til pastoralrådet ved menighedsrepræsentanter, mens enkelte ville fastholde den nuværende valgprocedure, især hvis deltagelsen i det kommende valg bliver stor.

Det blev også foreslået, at man i stedet

for den noget stive regionsordning skulle opfordre til styrkelse af samarbejdet mellem menigheder, der mere spontant har udviklet et fællesskab og lade dem vælge en fællesrepræsentant til pastoralrådet. Hermed kunne man også holde antallet af pastoralrådsmedlemmer passende nede. Biskoppen gav udtryk for tilfredshed med drøftelsen, men fandt det dog rigtigt at bevare de nuværende strukturer nogen tid endnu for at sikre sig større erfaring med hensyn til deres hensigtsmæssighed.

Menighedstilknytning (sognebåndsløsning)

Strukturudvalget fremlagde forslag til regler for menighedstilknytning byggede på følgende 3 principper:

1. Katolikker har ret til at ansøge om tilknytning til en anden menighed end den, de tilhører, men de har ikke ret til at kræve den, og ansøgningen skal begrundes.

2. Såvel præsten som menighedsrådet i tilknytningsmenigheden har afgørende indflydelse på, om ansøgningen godkendes eller ej.

3. Når en katolik først har opnået tilknytning til en anden menighed end bopælsmenigheden, kan tilknytningen kun ophæves, ved at vedkommende selv opsiges den.

Ved afstemningen om de enkelte punkter blev punkt 1 og 3 vedtaget, hvorimod forslaget punkt 2, hvorefter såvel præst som menighedsråd skal have afgørende indflydelse på ansøgning om tilknytning til den pågældende menighed, ikke opnåede det tilstrækkelige antal stemmer til vedtagelse eller fokastelse. Dette punkt gav anledning til en temmelig langvarig diskussion præget af helt modsatte opfattelser.

Sognegrupper for kristen tjeneste

Udvalget forelagde sin afsluttende betænkning samt et forslag vedrørende oprettelse af sognegrupper. Det blev vedtaget at udsende den af udvalget udarbejdede vejledning om sognegrupper til alle menighedsråd. Vejledningen vil bl.a. give svar på, hvorfor der bør oprettes sognegrupper for kristen tjeneste, hvad der er baggrunden for kristen tjeneste blandt medmennesker, og hvilke opgaver en sognegruppe for kristen tjeneste bør tage op.

Frivilligt eller pligtigt kirkebidrag?

Fra menighedsrådet i Vejle forelå et forslag til drøftelse af opgivelse af den frivillige kirkebidragsordning til fordel for et pligtigt kirkebidrag opkrævet over skattebilletten. Forslaget blev overvejet mødt med skepsis. Det blev eksempelvis fremhævet, at det ville være betænkeligt at koble kirkens økonomi sammen med statens, endvidere at det pastorale sigte i bidragsordningen ville gå tabt. På et spørgsmål om de praktiske muligheder og problemer i forbindelse med ordningens gennemførelse blev det oplyst, at der ikke var lovhjemmel for statslig opkrævning, hvorimod det kunne tænkes, at ordningen kunne gennemføres på kommunal basis efter aftale med de enkelte kommuner. Der blev udtalt en vis sympati med hensyn til de kommunale ordninger. Det blev herefter overladt til kirkebidragsudvalget at finde en afklaring på de mange spørgsmål og problemer.

Katolsk Forum

Fra arbejdsgruppen vedrørende Katolsk Forums økonomi forelå et udførligt forslag om ændring af Katolsk Forum og delvis sammenlægning med Orientering fra Biskoppen. Der var udarbejdet et prøvenummer samt et økonomisk overlag, som viste, at man for de samme omkostninger, bispedømmet har med hensyn til det nuværende Katolsk Forum samt Orientering fra Biskoppen, kan ottefoldt Katolsk Forums oplag. Med stort flertal vedtog pastoralrådet, at Katolsk Forum og Orientering fra Biskoppen fra 1. januar 1975 udsendes under et til samtlige katolske husstande.

— — —

Ved mødets afslutning takkede biskoppen pastoralrådet for dets arbejde i den forløbne 4-årsperiode. Den ualmindelig høje mødeprocent ved samtlige møder så han som et bevis på, hvor alvorligt de enkelte medlemmer har taget deres medansvar. Forretningsudvalget fik en særlig tak for et fortræffeligt samarbejde, og biskoppen udtalte sin påskønnelse af dette udvalg og især formandens store og uselviske indsats.

Mødet, som blev afholdt på St. Josef Søstrenes Skole i Ordrup, hvor søstre og menighedsrådet i 2 dage sørgede for den kulinariske del af mødearrangementet, sluttede med en fælles bøn søndag kl. 15,30.

PÅSKESPIL OG KIRKEKUNST

af Monica Rude

At belyse middelalderens teater på et grundlag af dansk materiale er en meget vanskelig opgave. Der findes – indtil videre – kun få beretninger om opførelser af spil, og blot nogle enkelte tekster er bevaret, blandt andet moraliteten »Den utro hustru« og helgenspillet om Knud Lavard fra år 1500. Ud fra dette spinkle materiale ligger det nær at antage, at der her i Danmark, i modsætning til det øvrige Europa, ikke har fundet egentlige mysteriespil sted.

Kirkespillene opstod i tilknytning til de kirkelige handlinger. I den latinske gudstjeneste begyndte man ret tidligt (måske i slutningen af 700-tallet) at udvide visse dele af de liturgiske tekster. Hvad årsagen til disse udvidelser har været, er svært at komme til bunds i. Muligvis skyldtes den et ønske, både hos præster og lægfolk, om at dramatisere og højtideliggøre et stof, som så at sige var skabt til en sådan udvikling. Muligvis var det for at understrege de evangeliske teksters betydning og måske på den måde gøre dem lettere forståelig for de ikke-latinkyndige tilhørere. Ved denne udvikling fik man i mange lokale kirkesamfund et virvar af tilføjelser, og netop i denne vækst ligger efter de flestes meninger roden til det middelalderlige teater. Tilføjelserne til den liturgiske tekst kaldes troper, de former sig som en vekselsang bygget op på dialoger – en videreudvikling af antifonen – og disse bygges op over »replikker« fra evangelieteksterne.

Man plejer at bruge påsketroppen som udgangspunkt for det liturgiske dramas fødsel. Den menes at være skrevet af en munk i St. Gallen (død år 915). Påsketroppen er en dialog mellem engelen ved den åbne grav og kvinderne, som kommer for at salve Herrens legeme. Præsten – klædt i en lang hvid dragt – sidder nær alteret med et hvidt klæde. Tre andre præster nærmer sig ham, og han spørger dem: »Hvem søger I i graven, kristne kvinder?« De svarer: »Jesus af Nazareth, himmelske væsen.« Hvorpå det lyder: »Han er ikke her, han er opstanden, som Han har sagt, gå og bekendtgør at han er opstået fra graven.«

Dette indskud i den bibelske tekstlæsning blev i starten fremført uden nævneværdige forsøg på at give situationen en realistisk karakter, men allerede i 1100-tallet angiver de skriftlige kilder en vis form for sceneinstruktion ligesom den gejstlige, der udførte engelens rolle, nu bar vinger, og »kvinderne« slør. Røgelseskarrene afløstes af salvekrukker, således som man ser det på kalkmaleriet fra Råsted kirke ca. 1125.

Den egentlige dramatiske karakter ved den nævnte trope synes først at komme til sin ret ved en nær forbindelse med skikkene vedrørende højtidelighederne i kirken langfredag, »depositio«, korsets gravlæggelse, og »elevatio«, påskemorgens optagelse af ligklædet. (Skikkene kan i varieret form antagelig føres så langt tilbage som til 400-tallet.) Senere blev sædvanen udvidet til også at gælde »visitatio sepulchris«, kvindernes besøg ved den åbne grav. Disse scener blev til at begynde med fremført stumt, men da påsketroppen »Quem quaeritis« føjedes til og kombineredes med »visitatio«, var der lagt et markant grundlag for udviklingen væk fra liturgien.

Påskespil kendes både i en enkel form, som den her omtalte, men også med flere handlinger. Ud fra den enkle og stærkt symboliserede »visitatio« fremvoksede efterhånden et stadigt større mønster, således at man allerede i 1100-tallet kunne præstere et påskespil, hvis handling spændte fra palmesøndag til himmelfartsfesten. Gennem hele middelalderen fortsatte denne tradition med flere variationer og ofte med tildigtede episoder og frit opfundne personer.

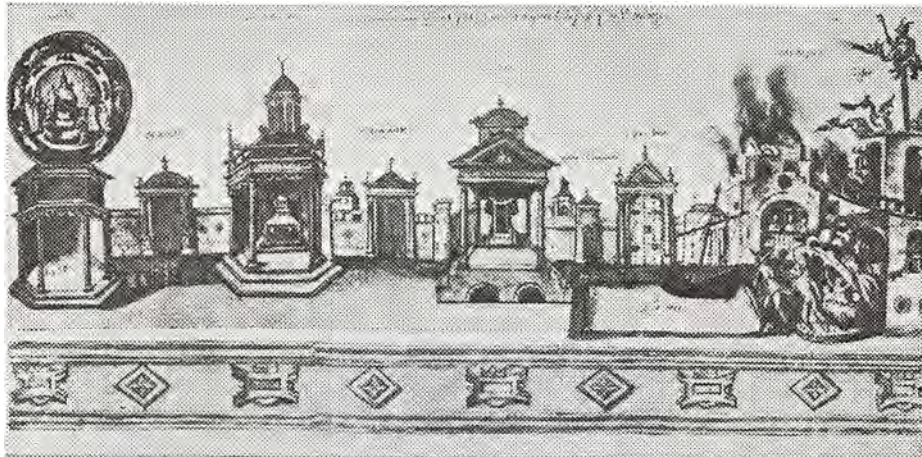
Det nye, som kom til efter ca. 1300, var, at den oprindelige symbolske fremstillingsform så godt som blev fortrængt af en stadigt voksende realisme, hvor Kristi lidelsehistorie, forbryderes henrettelse, synderes pine i skærsilden og andre sindsoprivende scener fik en større

og større plads. Der findes således meget tydelige paralleller i den bildende kunst, sådan som det ses i Nationalmuseets udstilling. Ligesom den lidende Kristus efterhånden kom til i billedkunsten, og opmærksomheden vendte sig fra fremstillingen af den sejrende Kristus, blev selve lidelsehistorien et stadigt stærkere dominerende tema i middelalderet teater.

Allerede fra midten af 1200-tallet har man eksempler på, at teatret var ved at løsrive sig fra kirkerummet – med alle de forandringer det måtte indebære med hensyn til rammen om og organisationen af opførelserne. Fra 1300-tallets slutning spillede der enten på kirkepladsen, et af byens torve eller på kirkegården. Naturligvis blev der stadig spillet i kirkerne, men kun i det omfang, det lod sig forene med de kirkelige handlinger. Borgerne overtog både roller og opførelser, dog stadig under gejstlig ledelse, og spillene blev nu opført, skrevet og fremført på det nationale sprog.

Simultanscenen kom i anvendelse længe før end spillene rykkede ud af kirken. De forskellige lokaliteter – »loca« – hvor handlingen skulle foregå, var på forhånd bygget op på en sådan måde, at menigheden havde udsyn til dem alle, og spillet flyttedes så fra det ene sted i kirken til det andet, efterhånden som handlingen skred frem. Når visse af spillene på et forholdsvis tidligt tidspunkt rykkede ud af kirken, var grunden blandt andet den, at de i bogstaveligste forstand havde vokset sig så store i omfanget af handlingsforløb, at tilskuerne havde vanskeligt ved at følge med. En tribune i fri luft bød på ganske andre muligheder. Her ude opførtes på rad og række et antal sceneopbygninger, som markerede de forskellige steder, hvor handlingen udspillede. Mens man i Frankrig benyttede den såkaldt flade simultanscene, hvor de forskellige »loca« var opstillet i en lige linie i scenens baggrund, således

Sceneopbygning til et mysteriespil i Valenciennes imellem himlen (t.v.) og dødsriget (t.h.) bl.a. Nazareth. Tempel. Jerusalem

at spilletribunen holdtes fri, brugtes i de tysktalende lande den kubiske simultanscene, hvor »loca« var anbragt langs tribunens tre sider, mens den fjerde side holdtes fri. I England har man bevaret sceneplaner, der viser de forskellige lokaliteter anbragt i en cirkel med publikum i midten. Men ellers benyttedes rulende scenekonstruktioner, de såkaldte »pageants«, der blev bygget op på vogne, som blev kørt frem en efter en. Handlingen, som skulle udspilles på dette bestemte »sted«, vist på vognen, hvorefter en ny vogn med et andet sceneri afløste, og en ny handling fremførtes.

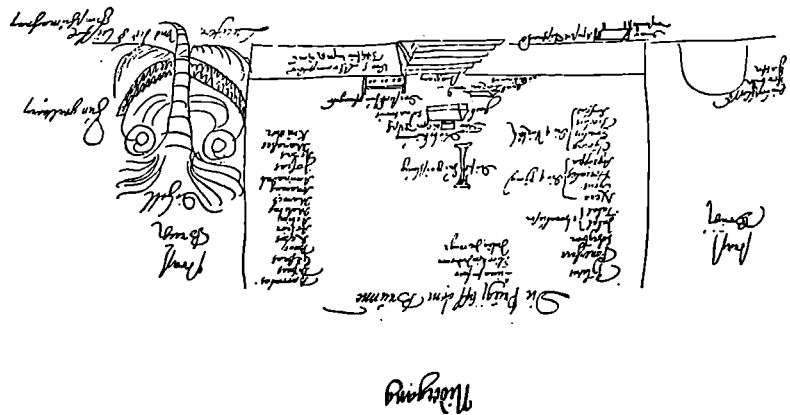
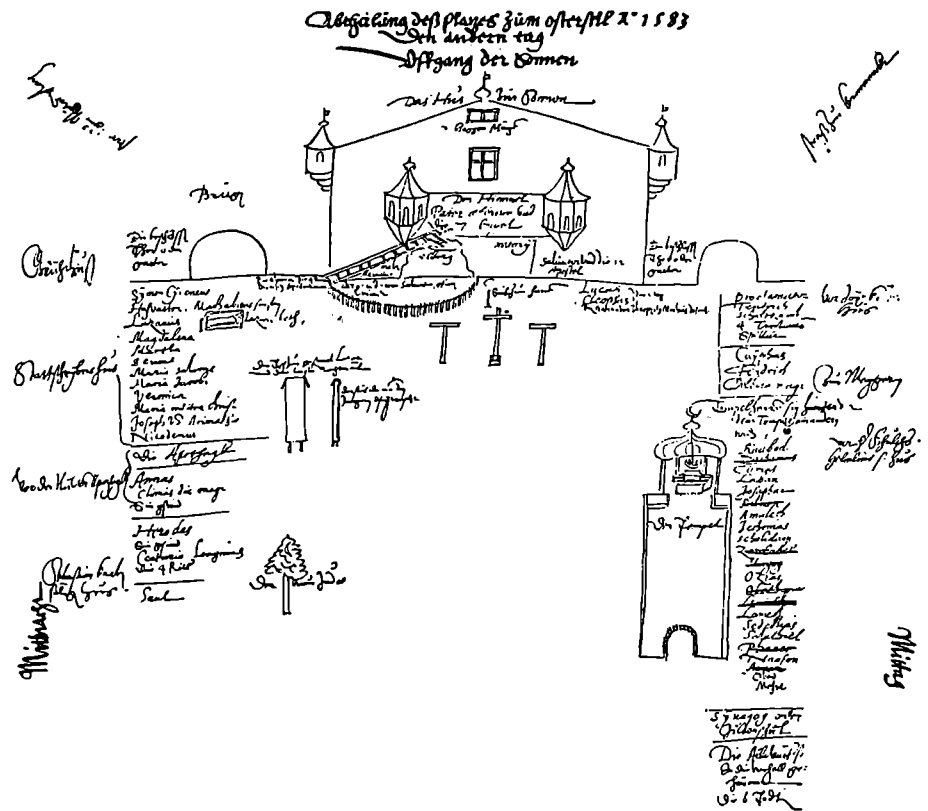
Opstillingen af »loca« var ikke tilfældig. Yderpunkterne var Himlen til venstre og Helvede til højre. Midt mellem dem lå den hellige stad Jerusalem med Golgatha og de andre lokaliteter, som spillede en rolle i Jesu liv: Gethsemane have, Herodes palads, Pilatus' hus, stedet hvor Judas hænger sig etc.

Dekorationerne var enkle. Et gærde eller et træ antydede en have (Gethsemane), et tag viste Pilatus' hus, til et palads kunne man nøjes med en tronstol, måske med malet kulisser ved siden med murværk og tårne. Ligheden mellem middelalderens teaterscenerier og den samtidige billedkunst er forbløffende!

Der blev i de sceniske fremstillinger lagt stærk vægt på at gøre Helvede og djævlene så drastiske som muligt. Helvedesporten vist som et mægtigt uhyres glødende gab, hvorfra der steg røg og damp og fra hvis indre der blev larmet løs med slag på kobberkedler og ambolte. Djævlene hylede og skreg – og publikum morede sig! Også i billedkunsten udfoldedes fantasien, når det gjaldt de fordømte; det faste inventar i vore kalkmalerier er et rygende uhyregab med skarpe tænder parat til at modtage de ulykkelige sjæle, som flittige djævlere skovler ned i dets svælg. Der er en nøje overensstemmelse mellem middelalderkunstnerens opfattelse af Helvedet og de scenekast, vi kender fra middelalderteatret.

Kulisserne i datidens teater var urealistiske. Til gengæld spillede rekvisitten en betydelig rolle. Også den ytrer sig i billedkunsten, det gælder således Pilatus' vaskefad, kalken i Gethsemane have, Judas' pengepung og Malchus lygte (som skulle vise, at det var nat).

Et morsomt bevis for, at kirkespillene virkelig har tjent som model for kalkmalerierne, er Indtoget i Jerusalem fra Agerup kirke, malet i 1500. I folkemængden ses en mand på en trappestige med en økse i hånden. Hans opgave er at hugge palmegrene af, men i de påskespil, maleren har brugt som forlæg, har det været nødvendigt at betjene sig af en trappestige som rekvisit i stedet for et træ.

Sceneskitse for byen Luzerns Påskespil 2. dag 1583, øverst østsiden med Oliehaven, Golgata og himlen, til højre sydsiden: Templet, nederst vestsiden med Pilatus' hus og dødsriget, til venstre nordsiden med Judas' træ og nadverbord

Dragterne var af flere typer. Pilatus bar samtidens dommerdragt, ypperstepræsternes dragter var af gejstlig tilsnit, Simon af Kyrene var i bondetøj, Nicodemus og Josef af Arimetea i borgerdragter, og Maria Magdalene havde fint skogetøj og kunstfærdig frisure (cfr. kalkmaleri fra Stillinge kirke). Kristus, Jomfru Maria og disciplene var derimod i tidløse dragter. Farverne i påklædningerne synes imidlertid at have spillet en større rolle end detaljen. Den svigefulde Judas var i gult, den evigt ophidsede Herodes i rødt, Jesus i hvidt og apostlene for en stor del i grønt. Masker og parykker har været almindeligt brugt. Så-

ledes kendes bødlerne, djævlene og narrene altid på maskerne og de onde personer på deres røde parykker. Englene var naturligvis hvide! Djævlene var udstyret med horn og hove, kohaler og sorte vinger, samt forsynet med et passende udvalg af tænger og stegespid.

Skuespillerne i de ældste påskespil har været rolige figurer, de var i høj grad bundet, dels af den rituelle tradition, dels af kirkerummet, men da dramaet flyttede udenfor, var der ikke længere nogen hindring for tilblivelsen af nogen ny spillestil. Den måtte nødvendigvis også blive en anden, fordi der skulle råbes højere og gestikuleres kraftigere. I

begyndelsen af 1400-tallet kan man konstatere et overordentlig realistisk scenespil. Lidelseshistorien blev udformet med brutal anskuelighed og så naturalistisk, at det ofte gik på livet løs for skuespillerne selv. »Il faut du sang« (der skal blod til), hedder det i en regianvisning fra et fransk manuskript. Denne bemærkning kunne godt anvendes som overskrift på senmiddelalderens teater- og billedkunst. Men det må ikke glemmes, at middelalderen – denne uendeligt modsætningsrige, denne elementært dramatiske tidsalder, ejede en sans for skønhed og ophøjethed, hvilket spillene og den tids malere sandelig også gav et overbevisende udtryk for. En sceneanvisning fortæller, at Maria nok skal udtrykke sin smerte over korsfæstelsen »ved fortvivlede fagter«, men, understreges det, »smukt og behersket, således at tilskuerne gribes deraf«, akkurat som vi ser det i Claus Bergs skulpturer og i en pietà fra Sønder Alslev kirke. En anden sceneanvisning pålægger Kristus-fremstilleren »på smukkeste vis at udtrykke sorg og lidelse, tale til publikums medlidenshed, og ved sit spil tilskynde til omvendelse« (cfr. Kristi lidelse som den ses i skulpturerne af »smertensmænd«).

Et bevis for, at man her i landet har haft en form for påskespil, finder vi i påskekisterne. Således har man kister eller dele af dem i Mariager og Frørup. Den kiste, der er udstillet i Nationalmuseet stammer fra Kerteminde, ca. år 1500. Ideen var den, at man langfredag gravlagde et kors eller en Kristus-figur i en kiste. Påskemorgen var figuren opstanden – borttaget.

I modsætning til udlandet har vi ingen skriftlige kilder, der viser, om – og i så fald hvordan – man opførte mysteriespil. Nationalmuseets udstilling viser imidlertid, at der må have fundet spil sted på Kristi himmelfartsdag. I flere af vore kirker har man over lægmandsalteret bevaret et rundt muret hul i hvælvet. Et sådant hul skulle ifølge angivelser i tyske himmelfartsspil bruges til ophejsning af en legemsstor Kristus-figur som slutning på spillet. I Visby domkirke har man både et hvælvhul fra ca. 1250 og en samtidig Kristus-figur med sejrspane. Denne kombination er hidtil ikke fundet i Danmark, men en legemsstor Kristus-figur fra Helsingørk kirke, meget lig figuren fra Visby, menes at være en Himmelfartskristus.

Middelalderens mysteriespil og religiøse billedkunst var forkyndende. Opgaven var at give et synligt udtryk for det kristne trosindhold. Meningen glemtes aldrig! Her vistes verdensdramaet: kampen om menneskets sjæl fra skabelsen og syndefald, til offerdød og opstandelse, med et »Te Deum« som en helt selvfølgelig afslutning!

Monica Rude

CENTRET I ASSISI

Emil Petersen

Der er her i bladet ved tidligere lejligheder fortalt om det nordiske økumeniske center i Assisi, *Centro Ecumenico Nordico*, og om den danske kreds, som formidler kontakten med arbejdet dernede og også i al beskedenhed forsøger at yde støtte til centrets virksomhed.

Husets leder er som bekendt den svenskfødte franciskaner, pater *Agostino Lundin*. Han bistår i det daglige i første række af pater *Max Mizzi* fra franciskanerkonventet i Assisi. Men i øvrigt er nu alle grene af franciskanerordenen gået sammen om at stå bag centrets arbejde.

For nylig arrangerede Assisikredsens energiske sekretær, fru *Ruth Lund Jensen*, en grupperejse til Assisi i forbindelse med påskeferien og påskehøjtiden. Der var 25 deltagere, folkekirkemedlemmer og katolikker. – Gruppen var koblet på et rejsebureau Italienster (til Rom og Sorrento). Man fløj til Rom; dér »hopped« man af og kørte i bus til Assisi, en let og behagelig rejse gennem det smukke forårslandskab. Tilbage til Rom foregik med tog. Nogle af deltagerne kunne afse tid til et 14 dages ophold i centret. Andre nøjedes med den første uge, fra fredag før palmesøndag til langfredag.

I dagligt samvær – med alt, hvad det vil sige i et hus, hvor kapel og kirke indtager en central plads – ved bordet og på udflugter i byen og egnen fandt man hurtigt hinanden og havde en vældig god tid sammen, også med mange samtaler mand og mand imellem eller i hele gruppen.

Det er ikke meningen i denne forbindelse at uddybe problemer omkring det økumeniske arbejde eller gøre rede for, hvordan det tages op i Assisi. – Nej. Hensigten med dette korte stykke og med de to skitser dernedefra: af selve det store hus neden for byen og fra den grønne have, er simpelt hen at erindre om stedets eksistens og om Assisikredsen. Det må tilrådes alle interesserede at melde sig ind i den. Man vil da for det beskedne medlemsbidrag også få tilsendt meddelelser om, hvordan det går i Assisi, om centrets virksomhed.

Som deltager i påsketuren kan jeg bevidne, at et sådant ophold i hvert fald byder på den bedste mulighed for at opleve Umbrien og den franciscanske ånd, *Johannes Jørgensen* som den første fortalte sine landsmænd om. Den glade atmosfære i centret vidner om, at den endnu i dag er en levende realitet.

Centret kan ikke »leve af« udelukke de at tage imod grupper fra Skandinavien. Her kommer da også smågrupper og enkeltpersoner af mange nationaliteter. Men ledelsen af institutionen er naturligvis ifølge sagens natur især interesseret i nordiske kontakter. Gæster herfra er også enkeltvis eller med familie velkomne, hvis de ønsker at tilbringe nogle dage i Frans' by, selvsagt efter forudgående aftale med centret.

Det kan allerede nu oplyses, at *Ruth Lund Jensen* så småt er i gang med at forberede en fællesrejse derned i efterårsferien! Hun står gerne til rådighed med alle oplysninger angående kredsens og centrets arbejde i det hele taget – og med råd om, hvordan rejsen til Assisi, takket være en særlig aftale med et rejsebureau, kan gøres for en overkommelig pris.

Assisikredsens formand er ungdomskoleinspektør *Finn Skytte Knudsen, Selsskovvej 35, Hillerød*. Fru *Lund Jensens* adresse er *Solvej 12, Hillerød*. Telefon (03) 26 19 13.

Spør i livet

E. Baadsgaard Jensen

Som hun stod der i et par forvaskede cowboybukser og åbentstående skjortebluse, ivrigt beskæftiget med at male de gamle viduesskodder, kunne man godt tro, at hun var ganske ung. Skikkelsen var så drengeslank og smidig i sine bevægelser. Men da hun vendte sig om og missede med øjnene mod solen for at undersøge den bil, der med hvinende bremses var standset op foran den lille træhavelåge, ja, så afslørede solen de mange små rynker omkring de sammenknæbne øjne og også de mange grå striber i det kraftige hår. Gudrun havde for længst passeret sin første ungdom, og det havde hendes lille hus også. De blåmalede skodder og de fyldte blomsterkasser gav det et prægt af hygge og idyl, til gengæld var det så som så med komforten.

Kvinden, der sprang ud af bilen og rask skubbede havelågen op, så væsentlig yngre ud. Også hun var i bukser, men af en noget anden slags, elegante, beigefarvede med tilsvarende jakke, hvorunder en småblomstret bluse koket kikkede frem. Bag efter hende kom i et langsommere, mere tøvende tempo en slank, midaldrende mand.

»Hallo, søde Gudrun!« kvindrede kvinden. Det var Gudruns yngre søster Ase. Hun sagde altid hallo i stedet for goddag, ligesom hun kaldte Gudrun og alle andre medsøstre for søde. Manden var hendes sidste nye ven, Finn. Ase havde i tidens løb haft så mange skiftende venner, at Gudrun for længst havde opgivet at huske navne og antal.

Selvom de afbrød hende midt i arbejdet og trods et vist ubehag fik Gudruns medfødte gæstfrihed hende til at byde dem indenfor på en kop kaffe og hjemmebagt søsterkage.

»Søsterkage,« lo Ase, »det lyder som noget fra vore bedstemødres tid. At du gider stå og bage – og stå i det gammeldags køkken! Jeg har endda læst i annoncerne, at det slet ikke kan betale sig. Det er både bedre og billigere at købe brødet færdigt.«

Nå, Gudrun troede nu ikke på alt, hvad der stod i annoncerne, og både Finn og Ase lod da også søsterkagen og småkagerne vederfares retfærdighed.

»Hvad synes du om Finns nye bil?« spurgte Ase. »Er den ikke lækker?« Gudrun havde sandt at sige ikke megen forstand på biler, men hun kunne da godt se, at den så flot ud.

»Hvorfor køber I jer heller ikke en bil?« spurgte Ase. »I kommer jo ingen vegne uden, når I bor helt her ude på landet.«

Gudrun måtte indrømme, at det var der ligesom ikke rigtig penge til.

»I kan da altid låne et eller andet beløb i banken. Skønt jeg kan selvfølgelig godt se, at dette hus ikke er meget at rejse lån i. Men så kunne du få et job. Du havde da et kontorjob som ung.«

»Og hvad så med det her?« spurgte Gudrun og gjorde en favnende bevægelse ud mod stuen. »Og haven, hvordan skulle jeg få tid til at ordne den?« fortsatte hun.

»Åh, det var vel på tide, at ungerne hjalp lidt til.« Ase, der

trods et par ægteskaber aldrig havde fået børn, enten hun nu ikke kunne eller ikke ville, omtalte konsekvent Gudruns børn som »ungerne«.

»Der er jo også det,« sagde Gudrun dæmpet, »at jeg elsker at få det til at spire og gro omkring mig.«

Ases urolige, hurtige blik, der for rundt i stuen, standsede ved en lille madonnastatue på væggen. Hun sprang op og gik hen foran den hvide figur. »Har du virkelig stadig sådan en Maria-statue stående? Jeg tror endda, at du har stillet blomster foran den. De første anemoner, hvor rørende! Du forstår, Finn, disse figurer er jo ikke af nogen som helst kunstnerisk karat. For det meste er det billigt gipsstads. Hvad siger dine unger i grunden til det, Gudrun? De er jo temmelig store nu.«

Gudrun havde lige puttet et stykke af den foragtede søsterkage i munden. Den føltes ualmindelig tør, fyldte hele munden med krummer, så hun dårligt kunne synke den, før hun svarede: »Hvorfor skulle de sige noget særligt? Jeg har dog opdraget dem i den samme tro, som vi to engang blev opdraget i.«

Ase lo. »Du vil vel ikke fortælle mig, at du har fyldt dem med de samme historier, som søstre i skolen fyldte os med?«

»Jeg ved ikke af, at jeg har fyldt dem med noget. Jeg har vel bare levet min tro. Jo, måske har jeg også fortalt dem nogle af de »historier«, som du siger. Børn elsker jo, at man har noget at fortælle dem. Børn elsker, at man har tid til dem.«

Finn så opmærksomt på Gudruns lidt trætte ansigt, der syntes så roligt, men hvor den pulserende tinding dog var som en blottet livsnerv.

Ase gik tilbage til sin plads. »Du skulle nu se at få dig et job,« sagde hun igen. »Hvem som helst ville jo blive religiøs i hovedet af at gå rundt i disse omgivelser, men måske er det for sent.« Ase kastede et vurderende blik på sin søster. »Du skulle i hvert fald kvikkes betydeligt op for at have en chance på arbejdsmarkedet i dag, og så måtte du vel på et genoptræningskursus.«

Finn undrede sig over, at Gudrun ikke blev vred. Men hun sad blot tavs og så lidt vemodigt ind i Ases hvileløse, søgende blik, der aldrig syntes at falde til ro ved nogen ting eller noget meneske.

»Som du dog kan arrangere alting for mig,« sagde hun blot. »Men vi sætter alle så forskellige spor i tilværelsen. Vi stiler ikke alle så højt. Jeg synes, at man skal være tilfreds og glad, om man får sat et godt spor. Det værste, synes jeg, må være slet ikke at sætte spor efter sig. Mine spor er måske ikke særlig imponerende, men de er mine, og de er sat i dette hus. Her hører jeg til.« Der var kommet en vis stolthed i Gudruns stemme og en vis rejnsning over hende.

Da hun lidt efter tog afsked med Ase, var der nærmest medlidenhed i hendes blik. Ase så det ikke. Hun var allerede på vej videre i sine tanker, på vej til et eller andet. Der skulle helst ske noget hele tiden.

Men Finn så Gudruns blik. Han forstod ikke, hvorfor Ase i det hele taget havde taget ham med hertil. Hvorfor?

Bilen spandt snart i behagelig fart videre ud ad landevejen.

»Hvad synes du så om Gudrun?« spurgte hun igen. »Meget sød og rar, men helt charmemorladt, ikke?«

»Du skulle ikke føre dine venner sammen med hende,« svarede han. »Hun kan ligesom kølne begæret hos enhver mand.«

Ases latter perlede op mod ham. Men Finn lo ikke. Hans blik gled ud langs landevejens rullende bånd. Han havde en følelse af, at der var et eller andet i livet, som han og Ase var hastet forbi og hen over uden at se det, et eller andet væsentligt, som han i dag havde været i kontakt med. Han havde en fornemmelse af, at han, trods succes og held i forretningslivet, ikke havde fået det til at spire og gro omkring sig i Gudruns forstand, at hans spor i livet var meget flygtige og snart ville blæse til bag ham.

Kunne det tænkes, at han slet ikke havde fået fat i meningen med tilværelsen, og var det for sent nu?

ER KIRKEN I DAG FOR DE UNGE?

Udgangspunktet for foredraget var følgende citat fra det andet Vatikankoncilis erklæring »Om den kristne opdragelse«, art. 1: »Børn og unge bør altså, idet man opmærksomt følger frem-skriftet inden for de psykologiske, pædagogiske og didaktiske videnskaber hjælpes til en harmonisk udvikling af deres fysiske, sjælelige og intellektuelle evner og til gradvis at opnå den mere fuldkomne opfattelse af deres ansvar, der giver sig udslag i en vedvarende stræben både efter deres egen rette livsform og efter den sande frihed, idet de overvinder forhindringer med udholdenhed og mod.«

Formanden for Danmarks Unge Katolikker, **Kjeld Wogensen**, holdt i slutningen af februar et foredrag ved en menighedsaften på Amager med titlen »Er kirken i dag for de unge?« Vi bringer her et uddrag af foredraget, som bl.a. beskæftigede sig med de unges psykologiske problemer i forhold til troen.

Der siges og skrives en del om kirkens og religionsundervisningens skyld i, at de unge svigter kirken og om samfundets uheldige indflydelse på de unges tros-evne. Men i ungdomsarbejdet og forældrenes opdragelse er der endnu en ting at tage hensyn til, og det er, at unges personlighedsudvikling i sig selv udgør en vanskelighed. Der vil i det følgende blive peget på enkelte holdninger hos den unge, som berører det religiøse.

Behov for viden

Ungdommen har et vældigt behov for viden. Men der er her tale om en overvejende interesse for sagligt begrundede detaljerede enkeltinformationer. Ofte suges denne viden ind på bekostning af et samlet overblik.

Dette informationsbehov styres af, hvorvidt man kan bruge informationerne i praksis. Faktisk bliver kriteriet for en informations sandhed, om informationen

har noget med den unges hverdag at gøre. Bag dette krav fornemmer man den moderne naturvidenskabs krav om, at en ting skal være anvendelig og kunne påvises for at være sand.

Men man må ikke være blind for, at denne informationstrang er udtryk for de unges søgen efter sandhed og for en usikkerhed i deres personlige liv. Man må dog være forsigtig med at slutte, at de unges spørgelyst fører til, at de så at sige får deres informationslyst tilfreds-stillet og gennem deres forstand når til en virkelig *holdning* til tingene. Holdninger har nemlig mere deres grund i det følelsesmæssige end i det rent forstands-mæssige.

Når det gælder troen, er dette informationsbehov tilmed ugunstigt, fordi det snarere fører til meninger end til overbevisninger. Der er snarere tale om, at trosfakta ophobes ligesom sten på en byggeplads uden at blive sat sammen til en bygning. Men der er ingen tvivl om, at dette er det lidet tilfredsstillende resultat af mange religionstimer og prædikener. Kirke og religionsundervisning sættes tillige ofte lig med kedsomhed, hvilket er et symptom på, at man synes, at det, man her præsenteres for, ikke kan bruges i praksis. Og det var jo sandhedskriteriet.

Angst for at binde sig

Puberteten, teen-age-årene er noget særligt, fordi den unge her søger at finde sig selv og sin egen livsstil. Den unge ligesom øver sig i at finde den rette frihed og i at kunne overtage ansvaret for sit eget liv. Et led i denne indøvning er en kamp med og en afprøvning af den ældre generations meninger og påståede sandheder. Denne vanskelige kamp er en nødvendighed, som man ikke må spare den unge for. Men den har som resultat, at den unge er bange for at binde sig til endegyldige løsninger.

På det religiøse område opstår der også spændinger, hvilket bl.a. dels kan skyldes, at den unge erfarer, at »barne-troen« ikke længere er tilstrækkelig til at leve sit eget liv på, og dels at den moral, autoriteterne præsenterer den unge for, ikke opfyldes af disse selv. Ungdommen må nemlig karakteriseres som idealistisk på trods af al tale om nøgternhed og skepsis.

Dette er en alvorlig påmindelse til menighederne. Her oplever de unge nemlig kirken. Men ofte beror en afvisning af kirken på, at der opleves for mange eksempler på katolikker, som ikke er troværdige, fordi forkyndelse og praktisk livsførelse står i modsætning til hinanden. Så kan det meget vel være, at den voksne og livserfarne vil bedømme den unges holdning som naivitet og uerfarenhed. Men bedre ville det sikkert være

at erkende de unges holdning som en alvorlig fordring om en stadig fornyelse af trosengagementet. At de voksnes eksempel også betyder noget positivt, kunne måske lyde som en modsigelse heraf, at den unge næsten spontant vil afvise autoriteten for at kunne blive sig selv. Men det mærkelige er, at den unge tillige vil have ledebilleder eller idealer, – omend dette kan være ubevidst.

Afvisningen af autoriteten er specielt vanskelig for kirken, som i sit system er autoritær. Kædes dette sammen med eventuelle negative erfaringer hos den unge, vil han afvise kirken, fordi den ikke forekommer ham at være til nytte, når det drejer sig om at overtage sandheden og livsformen på egen bekostning. På egen bekostning vil sige angst for at binde sig til færdige holdninger.

Forkortet tidsperspektiv

For den unge er det nuet, det drejer sig om. At noget skulle have gyldighed for hele livet, falder det ret så svært at forstå. Man kan sige, at den unge lever som noget i retning af en døgnflue.

En handlings modenhed afhænger af, i hvor høj grad den er styret af forudgående erfaringer, samt af, om man er parat til at stå ved den i fremtiden. Men den unge, som endnu ikke helt har overtaget sit eget liv, har ikke nogen som helst forventning om eller vilje til, at handlingen skal have betydning for hele livet.

Dette forkortede tidsperspektiv, hvor

livet ikke opfattes som historie bestående af fortid, nutid og fremtid, skaber vanskeligheder for den etiske udvikling. At forbedre sig kræver, at man både skal se bagud og fremad. Selv troen på Kristus vanskeliggøres, fordi troen på en og samme tid er et forhold til den historiske Jesus og til den kommende Kristus, som vi håber på.

Det forkortede tidsperspektiv har endnu en konsekvens, nemlig en svigtende værdierkendelse. For at kunne tale om, at noget er en værdi, er det ikke nok, at man har erkendt det, – det skal modtages, så det bliver forpligtende og betydningsfuldt for mig. Men det er vanskeligt for den unge, som ikke ved, hvordan livet videre vil arte sig. Resultatet er, at man flygter ind i det foreløbige og ofte er fascineret af en ikke særlig profileret livsstil.

Vagabonderende gemyt

Intellektet lever højt i vort samfund, hvilket har ført til, at vi er blevet mere eller mindre følelsesmæssigt underudviklede. Hos unge kan dette bl.a. give sig udslag i en tendens til at underdrive ting. Men følelsesliv er ikke det samme som sentimentalitet, idet sentimentaliteten er en slags vagabonderende følelse, som er karakteriseret ved manglende inderlighed – manglende bundethed til værdier.

På det religiøse område får dette indflydelse på, at religionen ikke bliver indordnet i følelseslivet. Man mangler religiøs erfaring eller oplevelse. Det betyder,

at religionen kan have vanskeligt ved at bestå i en konfrontation med det, der fascinerer i vor tid. Religionen opfattes som et tilbud på linie med en række af andre tilbud, som møder den unge. Religionen bliver noget stykkevist, en partikel blandt andre, i stedet for at blive det, der føjer det hele sammen til en enhed.

Pladsen tillader ikke at sige så meget om konsekvensen for opdragelse og ungdomsarbejde. Forudsætningen måtte også være, at man først havde gjort sig klart, hvad man egentlig ville forstå ved en moden tro. For det måtte være målet. Jeg vil kun antydningvis sige, at det i hvert fald ikke kan betyde at overtage en lang række trossætninger og bestemte fromhedsformer ukritisk. Hvis man kan være enig om, at puberteten er eksperimentets tid, må det også gælde for opdragelsen til et levende kristent liv, at der gives et spillerum af frihed for den unge. Reglen må dog være, at man må tilskynde til ægte afgørelser, – men udfaldet må stå åbent. Det er ikke udelukket, at der i denne periode af frihed vil forekomme en religiøs fremmedgørelse, frembragt af det vågnende intellekt. I en sådan situation er tvang meningsløs, idet den sikkert ville medføre enten aggressivitet eller en midlertidig opportunistisk tilpasning.

Frihed betyder ikke vilkårlighed, men indførelse i en selvansvarlig tro. Og det betyder heller ikke, at opdragerpersonen er fuldstændig fraværende, – han må hele tiden åbent og tillidsfuldt opmuntre den unge til selv at tage sit ansvar som kristen og forlange en afgørelse. Med andre ord dovenskab, bekvemmelighed, menneskefrygt er ikke tilstrækkelige afgørelser.

Foruden friheden og tilliden må man forlange af forældre, ungdomsledere, at de er redelige, dvs. ægte og saglige. Dette medfører bl.a., at man også må lade sin egen trostvivl komme frem, fordi tro og tvivl begge hører med til den menneskelige eksistens. Vi er alle søgende mennesker. Den unge selv må tilskyndes til redelighed i sin søgen efter troen, i sin selvkritik, i sine spørgsmål og i sin tale. Redeligheden er særlig vigtig for kærlighedsforståelsen, fordi kærligheden ikke er noget, man kan påvise ved hjælp af naturvidenskabelige beregninger.

Der gives imidlertid ingen færdige løsninger på problemet ungdom–kirke, og det er ikke let at løse. Men det er i hvert fald ikke et problem, der kun angår enkelte præster, kateketer og ungdomsledere, – det er den samlede menighed, der har et ansvar over for ungdommen. Den sørgelige kendsgerning er nemlig, at når kateketen og ungdomslederen kommer til, er det ofte for sent.

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandegade
Esbjerg
Telefon 12 06 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenalagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og olielyst

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Telf. 36 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 67

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 276
Telefon 78 15 23

- der får De
mere
for pengene - -

Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Dares anedker
og møbelpolstrer?

Hvis Ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

MEDALJENS BAGSIDE

H. van Schaik

I et stort fransk ugeblad har man of-
fentliggjort en artikel af Jean Cau, der
indeholder et skarpt angreb på de fran-
ske biskopper, som - ifølge forfatteren
- »ustandselig taler om politisk taktik
og politisk orientering, om økonomiske
problemer, om sexologi, om den gængse
filosofi og om militære spørgsmål, selv
om deres inkompetence er lige så stor
som deres febrilske trang til at udtale
sig og som den hast, hvormed de kaster
sig foran en mikrofon eller et fjernsyns-
kamera for at tage stilling til det na-
tionale forsvar, socialismen, strejkerne
eller den seksuelle opdragelse«.

Af det citerede fremgår, at artiklen
ikke bare er skarp, men også stærkt en-
sidig, og at den fortegner situationen,
der oven i købet i høj grad er præget af
de lokale franske forhold. Derfor har
den kun ringe interesse for danske læ-
sere. Den sammenbidte tone og den
manglende nuancering virker fanatisk og
ukærlig.

Men i enden af denne lidt kedelige
pølse sidder der en sand rosin, et ind-
læg, som forfatteren citerer. Talsmanden
er en af de præster, der »for tiden næ-
sten er gået under jorden, midt i kirkens
'new look'. De tør ikke mere sige no-
get«. Her er der ramt plet med en vemo-
dig sans for den humor, situationen in-
debærer for den, der ikke går til bunds
i den. Teksten følger her:

En præst, som har bedt mig om ikke
at røbe sit navn, opsummerer bedre, end
jeg selv kunne gøre det, kirkens situation
i 1973. Han har givet sin tekst over-
skriften: »Bekendelse fra en præst i dag.«
Jeg citerer:

Fader, jeg anklager mig for:

- at have været påståelig i en sådan
grad, at jeg er gået ind for Paul VI's
trosbekendelse;

- at have lært værgeløse børn, at der
er andre trossandheder og andre sakra-
menter end dem, der er nævnt i den nye
katekismus;

- i dølgsmål at have læst den hl. Tho-
mas af Aquin og andre ugyldige kirke-
lærere;

- ved en forglemmelse at have fejret
messen som et offer;

- med vedholdende nydelse at have
svælget i en triumferende følelse, da jeg
på Allehelgensdagen mediterede over
kirkens hellighed;

- at have været ulydig over for min
kapellan - og endda over for lægfolk;

- at have båret talar i kirken og end-
da én gang uden for kirken;

- at have nægtet at skifte mit gotiske
alter ud mod et køkkenbord;

- at have lyttet med velbehag til gre-
gorianske sange i radioen;

- at have forarget min kapellan: 1.
ved at bede bordbøn og Angelus og end-
da rosenkrans; 2. ved at kalde ham
»pastor« i stedet for Hans-Frederik;

- gennem min præstelige tale og væ-
remåde at have såret lægfolk i deres vær-
dighed som »karismatisk begavede«;

- at have opfattet min personligheds
udvikling siden ungdommen som en
kamp mod kødets fristelser;

- at have nægtet at indrømme, at ero-
tik er et sakramente;

- at have ladet en ny klokke ophænge
og at have velsignet den;

- aldrig at have ønsket Peterskirken i
Rom og alle katedraler nedrevet;

- i min kirke at have bibeholdt sta-
tuer af mandlige og kvindelige helge-
ner ... og at have tilladt, at der tændes
kærter foran dem;

- at have organiseret en procession på
Kristi Legems fest;

- at have spildt min tid med at bede
mit breviar i stedet for at anvende den
nyttigt på møder og i diskussioner, pa-
neler og høringer;

- ikke at have angrebet hverken »Hu-
manæ Vitæ« eller »Sacerdotalis Cæliba-
tus«;

- at have foretrukket Skt. Knud for
Fidel Castro og Che Guevara;

- at have forsømt min åndelige læs-
ning af Teilhard og Mao;

- i en prædiken at have sagt »Deres
Excellence« i stedet for »Herr Biskop«;

- ikke at have betragtet Luther og
Calvin som banebrydere for det 2. Va-
tikankoncil;

- at have besøgt syge og gamle i ste-
det for at gøre en indsats som ufaglært
arbejder;

- at have betragtet det som min pligt
at forberede mine prædikener i stedet for
at stole på Helligåndens inspiration;

- at have holdt prædikener om yd-
myghed, bodfærdighed og andre dyder,

som tiden er løbet fra, og meget ofte om evangeliet;

– at have vovet endnu en gang at læse »Kristi Efterfølgelse«;

– ... men fremfor alt (jeg har ikke turdet sige det før, fordi jeg skammer mig sådan) har jeg taget mig den frihed, efter djævelens tilskyndelse, at angribe angriberne.

Tilgiv mig, Fader, for jeg er ikke med på noderne.

Det er et sandt billede af en virkelig situation og den humoristiske udtryksform røber en personlighed, som, skønt dybt rystet, dog har sin selvkritik i behold. Han udtrykker det, som ikke bare en præst kan komme til at opleve, men som også mange almindelig troende føler med stor smerte. Jeg tror, man vel må sige, at den katolik, som ikke kender til denne smerte, som er forbundet med den »afskeds-situation«, der er en del af opbruddet og fornyelsen, enten må være meget ung, eller at han/hun ikke kan have elsket den katolske kirke før Vatikan II.

Man burde i et endeligt svar tage hvert enkelt emne i dette lange »skriftemål« op, men det ville her føre for vidt. Et generelt svar er vanskeligt at formulere. Man måtte vel gå ud fra evangeliets ord om, at man ikke kan fylde ny vin i gamle sække. Det er umuligt at forny kirkens åndelige indhold uden også at røre ved dens ydre fremtræden. Det gamle behøver ikke at være forkert, – det var og er ikke forkert. Man kunne stadigvæk lade de gamle møbler stå i de gamle stuer. Men man kan ikke forlange, at børnebørnene skal indrette deres hjem med bedsteforældrenes møbler, selv om de stadig er i god stand. Måske tager de gerne noget af det med, hvis de ikke bliver tvunget ud i opposition. Det må blive de unge, der selv får lov til at indrette sig uden de gamles diktat. Diktatur er ikke i evangeliets ånd. Evangeliet giver oplysning, vejledning, er en åbenbaring, et kald.

Derfor må man skelne mellem punkterne i præstens så udførlige og så rørende skriftemål. De kan inddeles i tre kategorier. Der er for det første de ting, man gerne må bibeholde. Børnene kan ikke kræve, at bedsteforældrene skal sige farvel til de ting, de er vokset sammen med. Det må være de ældres ret at blive respekteret i deres egen livsform. Vel at mærke i deres privatliv.

Når man så går over til de lejligheder, hvor unge og ældre skal fungere sammen, kommer vi til den anden kategori. Hertil må man henregne de ting, som i og for sig kunne være gode nok, men som man ved sådanne lejligheder af hensyn til andre og andres opfattelse klogeligt undlader at demonstrere. Her er der tale om diskretion og god smag og hen-

syntagen. En vanskelig kunst, hvor det gælder om at afgøre, hvad situationen kan bære. Ofte må man nøjes med på et eller andet tidspunkt, ved passende lejlighed, at markere sit standpunkt.

Den tredje kategori omfatter de punkter, hvor præsten – for at følge sin egen overbevisning – er blevet illoyal over for den kirke, han vil tjene. Det er især graverende, synes jeg, hvor det drejer sig om de »værgeløse børn«. Man må her tilføje, at en del af de troende i teologiske spørgsmål må betragtes som værgeløse. Drager man dem ind i et modsætningsforhold mellem sin egen samvittighed og kirkens officielle stillingtagen (som det er tilfældet, hvor vor skriftende præst ikke kan godkende den nye katekismus), handler man til dels illoyalt over for den officielle kirke, men mest over for disse »værgeløse børn«. Det er som forældre, der drager børnene ind i deres stridigheder. Det er synd for børnene, og det gavner dem bestemt ikke.

Til sidst en redaktionel og personlig bemærkning. Jeg er klar over, at jeg her har bragt noget frem, som også her i Danmark for mange er et akut problem, som man kan bære på med smerte. Det er netop derfor, jeg mener, vi ikke til stadighed må forbigå det. En gang imellem må barmhjertigheden og sandfærdigheden føre til, at man rører ved et ømt punkt. Men vi må være klar over, at det er umuligt at afskaffe dette problem. Det skal bæres. Vi må endda forudse, at vore børn – vel ikke så voldsomt som vi – vil komme i den samme situation, så længe kirken vil tillade en ny generation at præge kirkelivet. Vi har det særlig svært, fordi vi hører til de sidste arvtagere af en århundredlang statisk tradition, og fordi vi tilmed selv – uden at vi havde nogen erfaring i de dele – har måttet lære den nye generation hvad og hvordan der kan/skal fornyes. Somme tider kan man føle det, som var man en skuespiller, der må spille to roller på en gang.

At der her er et ømt punkt, kan og vil forhåbentligt medføre, at en eller anden lægmand eller præst griber til pennen. Nu kan det i dette tilfælde hurtigt blive for meget. Man skal ikke blive ved med at slikke sårene. Især præsterne har jo i al almindelighed tydeligt nok markeret deres standpunkt i disse forhold. Jeg vil dog være glad for alle breve, jeg får. Men jeg vil betragte dem som rettet til mig personligt, og jeg vil forsøge at svare på dem med et personligt brev. Kun de indlæg, som jeg skønner er af almen værdi, og kun i den udstrækning, det kan tjene det formål at læge eller helbrede sårene, vil jeg aftrykke i K.F. Det tror jeg må stå klart.

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys – Kraft – Oliefyr
Alt i el-artikler

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A – Horsens
Telefon 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian Walthers

HORSENS

Poul
HENRIKSEN

Rådhusstræde, Vejle

Telefon 82 37 11
Leverander til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger ...

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 26 – 82 11 26
Kartofler – Frugt – Grøntsager
Konserves – Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon *82 81 31

R. Schullk

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg

Telefon 12 02 14

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød

Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 58

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Peter From

Kolonialhandler

Domhugsgade 27, Kolding

Telefon 52 32 10

Et par tanker ved Ålborg sogns 75-års jubilæum

af p. J. Strebini M.J.

Det er ikke let i et par linjer at indfange 75 års historie. Men der er et navn, der ligesom en rød tråd tegner sig gennem disse år: den hellige Kamillus af Lellis, grundlæggeren af kamillianerordenen, der har virket i Nordjylland gennem disse 75 år. Kamillus af Lellis levede fra 1550-1614 i Italien. Hans liv og virke gjaldt de syge og døende på hospitalerne og under middelalderens store pestepidemier. Hans kærlighed til de syge er hans testamente til os i dag.

Da pave Sixtus V godkendte Kamillus' ordensgrundlæggelse, sagde han: »Af alle tjenester udført af kristelig næstekærlighed, ved hvilken der gennem Guds nåde virkes frelse, er vel - så tror Vi - de tjenester særlig behagelige for vor Frelser Jesus Kristus, der bringer hjælp til Kristi syge og til dem, der er indlagt på de store sygehuse. Denne form for tjeneste har Vor kære søn Kamillus af Lellis, præst i bispedømmet Chiete, sam-

men med sine fæller påtaget sig. De har forstået, i hvor høj grad denne gerning har Guds velbehag og er nødvendig for sjælenes frelse. De har således i disse dage udvist en kærlighed til de syge i vor by, som ikke står tilbage for en moders kærlighed over for sine børn.«

Kamillus var en storhjertet mand. Man ser ham som den trofaste husbond, der leder sygehuse og sørger for, at de syge ikke mangler noget. Han selv er det store eksempel, der ofrer sig dag og nat og helst tager sig af de syge, der har det dårligst. Hvordan er det muligt: En ilter ubetænksom lejesoldat bliver til en kærlighedens budbringer? Svaret kan kun være: Sådan virker Gud.

Det må også være grunden til 75 års jubilæet i Ålborg menighed. Gud har gennem disse 75 år virket i sin menighed. Det er sandelig en grund til glæde og tak. Da kamillianerne kom til Ålborg i 1899 - hentet hertil af biskop von Euch - stod man over for en ny begyndelse.

Og trofast mod ordensgrundlæggerens ideal byggede man først et lille hospital. I 1925 byggede man endelig den nuværende smukke kirke. Arkitekt, professor Buchkremer fra Aachen i Tyskland ville skænke os i Norden kejser Karl den Stores ottekantede hofkirkes harmoniske form. Og det lykkedes på en smuk måde. Før anden verdenskrig blev hospitalet udvidet. Det karitative arbejde her blev til et virkeligt tegn på kristen indsats i denne verden. Herfra vandt det kirkelige arbejde i Nordjylland troværdighed og genklang i befolkningen.

Det kirkelige arbejde var vanskeligt – fra Hobro til Skagen, fra Hals til Thisted: en stor Herrens vingård, der skulle passes. Men der var mænd, der ejede mod og kraft dertil: en pater Merx; en pater Bender, »præsten mellem tvende have«, en evigt rejsende med messebogen i kufferten og Guds ord i hjertet; en pater Brentegani, der i over 40 år har været sognepræst for Aalborg menighed. Hvilken tro må man ikke have for at bevare gløden og for at kunne give videre af Guds fylde gennem det meste af Aalborg menigheds historie!

Men et jubilæum skal være mere end et tilbageblik. Vi har lov til i dag at glædes over det, der er opnået. Menigheden kan virkelig føle, at den er en kristen familie, hvor alle kommer hinanden ved. Er det ikke grund nok til glæde i en verden, hvor menneskene lever forbi hinanden? Nok er menigheden spredt – med mange samlingspunkter: kirken i Frederikshavn; den lille smukke kirke i Thisted, som den katolsk-apostolske menighed har stillet til rådighed for os; en levende menighed i Hjørring og Skagen. Men man føler, at afstande i grunden ikke tæller, hvor livets Herre knytter mennesker til hinanden.

Ethvert jubilæum indeholder til syvende og sidst også en vision: Hvilken fremtid har vi som menighed at se frem til? Vor fremtid vil indebære den samme skæbne som Kristi. Den vil stå under korsets tegn. Og dog vil opstandelsens lys allerede skimtes alle vegne, hvor Kristus er med på vej ind i de kommende år. Hvis vi også fremover føler os som Kristi menighed, vil vi også være en del af Guds folk, på vandring til sit evige mål. Heri ligger vor udfordring fremover, men også kraften til igen og igen at bryde op. Vi er aldrig alene. Med os er Gud; med os er en menighed; med os er kirken; med os er helgenernes eksempel.

Lad mig til sidst komme tilbage til Kamillus. Et af hans ord karakteriserer især hans grundindstilling: »Hvis der ikke mere fandtes fattige på jorden, måtte man søge efter dem i jordens dybder og grave dem frem.« Den »fattige« i ordets videste forstand, enhver lidende som ube-

tinget nødvendigt socialt element, må føles som noget reaktionært og i modsætning til den social- og velfærdsoptimisme, som vi alle priser så højt. Og så kunne man drage den slutning: Tilbagestående som følge af religiøse motiver; ud fra bestræbelsen for at forlene sine humanitære drømme evig berettigelse i tilværelsen: med andre ord – et angreb på vort forsikringsystem, som nok skal blive helt fuldkomment.

Man kan opfatte fremtiden, som man vil, – Kamillus vil altid have ret. Det kan være en fremtid i stil med Orwells »1984«, som har stillet alle muligheder for social, medicinsk, psykologisk og arvebiologisk manipulation til rådighed for en totalitær magt: netop dér vil der være fattige, måske ikke i materiel, men i sjælelig henseende; og så vil »fattigdommen« antage grufulde dimensioner. Eller det kan være en fremtid, hvor alle de nævnte muligheder kan udfolde sig frit og menneskeværdigt uden at være udsat for totalitær misbrug. Alligevel er det ikke tænkeligt, at menneskene i så fald vil være ubetinget lykkelige. »Fattige« vil vi altid have iblandt os. »Fattige« under en eller anden form vil der altid findes. Kristi ord vil bestå. Det er et trøstende budskab, for den lov vil også bevare sin gyldighed, at alle egenskaber, der ikke bruges, dør. En verden, hvor der ikke længere er brug for barmhjertighed, vil være en ubarmhjertig og hård verden; og den omstændighed, at ydre hjælp ikke længere skulle være nødvendig, vil ikke ændre noget ved denne tilstands skrækkelige perspektiver. Også i en verden af »1984« vil det barmhjertige menneske være nødvendigt. Det vil være det menneske, der – lydigt overfor Kristi lov – sætter sig op imod den totalitære stat og påviser dens manglende evne til at gøre menneskene lykkelige. Og på samme måde er det barmhjertige menneske nødvendigt i den perfektionerede velfærdsstat. Ulykkelige vil der altid findes, og barmhjertighed vil der altid være brug for. Barmhjertigheden gør vor verden mild og værd at leve i.

Vi har altså en fremtid som kirke og menighed. Denne viden giver os den rette jubilæumsglæde: glæden over det, der er opnået gennem 75 år; men ligeledes glæden over, at også fremtiden har brug for os kristne.

Til slut en hjertelig tak til St. Josef Søstrene, der gennem alle disse år har gjort et umådeligt stykke arbejde i sognet og i skolen. Det sker så tit, at det vigtigste arbejde gøres i stilhed, næsten ubemærket. Her skal det engang fremhæves, at man ikke kan tænke sig de forløbne 75 år uden St. Josef Søstrenes indsats og bøn. Det vil menigheden gerne sige tak for.

S.

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherrød 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

K. J. Højland & Søn

Auf. vend- og gasmester
Værketød: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenalagermester
auf. vend- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 68 51

Mogens Larsen

Ramsherrød 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landaretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Brdr. ZØLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Roman Kusler

Murermester
Stationvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Social rådgivning

ydere af Katolske Menighedspæjere
på kontoret, Brødgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.
Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 –
Telefon 15 23 03

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omlindbindinger

Bendt Gravgaard

Isenkram og grøn
Hobro – Telefon (08) 52 16 44

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsegade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ
Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnpladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

SALMEDIGTERE OG SALMESANGE

Af Aage Dyrkjøb

Der findes en gammel bønnebog, hvis lange titel lyder: »De Bedendes Aandelige Kiæde, Af 41 Led, eller Christendommens Articular Sømmensanket, Guds Hellige Navn til Ære og Dyrkelse, Og Alle Mennesker (I hvad Stand eller Tilstand de lever) til HierteTrøst og Husvælselse. Af Magister Hans Jacobsen Hvalsøe.« Denne bog er forsynet med latinsk indledning af biskop Thomas Kingo, dateret Odense den 1. maj 1692.

Jeg har arvet denne bog efter min bestemor, og jeg tager den frem en gang imellem. Nu har jeg desuden lige læst en bog om Thomas Kingo og et udvalg af hans digte, og den mærkelige og farverige barokskikkelse er derved blevet mig endnu tydeligere end før. Og samtidig har jeg fået anledning til på ny at fordybe mig i problemet salmedigtere og salmedigtning. Det burde egentlig slet ikke være noget problem, men det er det unægtelig.

Vi lærte i børneskolen, at Kingo, Brorson og Grundtvig var hovedhjørnestene indenfor dansk salmedigtning, meget forskellige, men hver for sig med en ånd, styrke og genialitet, som utvivlsomt vil bære deres værker frem gennem århundreder.

For blot at nævne tre salmer af disse digtere – er det da muligt, at nogen ikke bevæges og opløftes ved at høre så vældige strofer som »Far, verden, far vel«, »Den yndigste rose er funden« og »Den signede dag med fryd vi ser«?

Kingo er den magtfulde, dramatiske, som føler livets store modsætninger, fryd og smerte, nederlag og håb. Brorson er mere inderlighedens og den indre oplevelses digter. Hans sprog er musikalsk og stemningsfyldt. Og Grundtvig er kæmpen, den vældige urkraft, folkevækkeren og som salmedigter på én gang ligetil og ophøjet.

Danskerne er ikke noget særlig musikalsk folk, og salmesangen er – i hvert fald i nutiden – ofte en trist affære. Og dog har der tidligere været episoder, hvor netop salmesangen har optaget folkekirkens menigheder stærkt. Der har

stået strid, når der skulle indføres en ny salmebog. Folk har protesteret, og man har eksempler på, f.eks. indenfor bevægelsen »de stærke jyder«, at menigheden i en kirke har siddet og sunget i munden på hinanden efter to forskellige salmebøger. I forhold til vore dages passivitet må det have været næsten opløftende at overvære en så kraftig demonstration!

Salmesangen i den danske katolske kirke er som bekendt et kapitel for sig, og langt fra opmuntrende. Mange salmer er skrevet ud fra velmente og oprigtige motiver, men er litterært yderst banale. Jeg var for nylig i en katolsk kirke, hvor man simpelt hen benyttede folkekirkens salmebog, og om det nu var af den grund, eller fordi det var en særlig musikalsk menighed, skal jeg ikke kunne sige, men det gik i hvert fald betydeligt bedre, end man normalt hører. Jeg synes, det i enhver henseende var praktisk, om man i de katolske kirker gik over til at bruge folkekirkens salmebog, og om man kunne se stort på, om der i enkelte salmer skulle findes ukatolske vendinger. Dem kan man jo nemt springe over, og vi falder vel ikke fra troen, fordi der er et og andet, vi ikke kan godkende? Det ville opvejes mangefoldigt, om menighederne blev virkelig fortrolige med de gamle danske kernesalmer og kunne synge dem søndag efter søndag, så det kunne høres i kirkerne.

VED PATER KARL HARMERS DØD

Det er ikke vanskeligt at skrive nogle mindeord, når en elskelig og from, gammel præst, der er mæt af dage, går over i det hinsidige liv.

Pater Harmer blev født i Eggenburg i Østrig i 1897, og sit folk og sin østrigske hjemstavn var han til det sidste intimt forbundet med, selv om han var blevet dansk statsborger. Senere besøgte han gentagne gange sit fødeland og sin familie, og det var under et besøg hos hans søster, at hans hjerte pludselig svigtede. Og nu hviler han så i sit fødelands jord.

Som han selv så ofte kom tilbage til, havde hans inderligt fromme mor stor betydning for ham under hans opvækst og for hans kald som præst. Allerede som attenårig aflagde han de evige løfter, og så tidligt som i 1924 begyndte han sin præstegering i Næstved, på samme tid,

som Vor Frue blev indviet, og bortset fra nogle kortere perioder på tilsammen 11 år, hvor han virkede i Nykøbing F, Odense og København, har hele pater Harmers lange livsgerning været knyttet til Vor Frue Menighed i Næstved lige til hans død. Hans lyse og menneskelige forkyndelse har haft stor betydning for de fleste i vor menighed, og mon ikke alle har følt ham som et fast punkt i menighedslivet her og savnet ham i de år, han virkede andetsteds? Hans tro og forkyndelse var præget af hans overbærende forståelse for sine medmennesker, og hans medfødte østrigske »Gemütlichkeit« kunne ikke andet end tage folk om hjertet.

P. Harmers arbejde ved Vor Frue Skole var ham en hjertesag, og det er naturligt, at han var overordentlig afholdt af de mange børn, han kom i berøring med.

At han med sin høje alder en dag måtte gå hinsides var alle klar over, men lad os her huske ordene, der står i sjælemessens præfation: »thi for Dine troende, Herre, forandres Livet, det berøves dem ikke«, – og vi ved, at pater Harmer vil bede for os i Vor Frue Menighed. Lad os samles om det gamle danske ønske: »Gud glæde hans Sjæl!«

Havets Stjerne, lyse, milde, tågen for hans øje spred, lys ham ind til livets kilde til den store sjælefred.

Viggo Clemmesen

P. Harmer døde hos sin søster i Wien den 8. 4. kl. 4,00.

Han blev begravet i Wien den 19. 4. 1974. P. Viceprovinsial Josef Grochot, p. Brunicardi og Keussermans var tilstede ved begravelsen.

KAN VI VIDEREGIVE TROEN?

15. februar i år holdt Katolsk Debat, Århus, sæsonens sidste møde. Vi havde denne gang valgt emnet: *Kan vi videregive troen?* Samtidig søgte vi en ny form, idet vi ville væk fra de lange indledende indlæg og hurtigt i gang med spørgsmålene. Indlederne havde kun 5 minutter hver, – derefter blev spørgsmålene rettet først fra et spørgepanel og siden fra salen.

Indlederne var fru Grethe Livbjerg, pastor Frederik Hjerrild og pastor Bjørn Højbo. Spørgepanelet bestod af gymnasiast Jacob Elverum, pater Westarp SJ og lektor Vibeke Larsen. Fru Simone Pedersen var ordstyrer.

Jeg tror, det er af vigtighed at få understreget med det samme, at ingen af indlederne mente, at vi kunne viderebringe troen i samme forstand, som man f.eks. giver sine børn maden hver dag, men ellers havde de grebet sagen så forskelligt an, at der blev meget at tænke på.

Grethe Livbjerg gik ud fra et ord hos Paulus: *Troen* kommer af det, der høres. Det kommer således an på den, der lever sin tro, og på om »modtageren« af ordet vil høre. *Viden* er nødvendig som et skelet, men viden bliver aldrig til tro. Dybest set er det jo Gud, der vækker troen i vore hjerter, og er troen først vakt, skal den holdes i live ved en stadig konfrontation med evangeliet, – ellers bliver troen flad og død.

Frederik Hjerrild samlede sig om den tro, der lever i menigheden: tro + håb = kærlighed. Vi kan videregive kærligheden sådan, at troen og håbet er med. Troen har derfor med menighedslivet, dvs. med fællesskab, at gøre. Det er i Guds familie, kærligheden kan vokse og give sig direkte udslag. Når troen følger med den kærlighed, der leves, *bærer denne tro sig videre*. At holde det, Jesus har befalet os i dåbsbefalingen, er det, der skaber en livssituation for troen.

Bjørn Højbo gik ud fra, at det at tro er at engagere sig med legeme og sjæl for Gud. I alle livssituationer drages vi af det engagerede menneske, – dette gælder derfor også det troende menneske.

Det første spørgsmål gjaldt den viden, der var nødvendig. Alle indlederne var enige om, at viden er nødvendig, men de drejede det alle i retning af *praksis*. En livsfortolkning. Men viden må være en trospraksis, og begynder vi med denne praksis, fører den naturligt til et ønske om viden.

Det næste spørgsmål, som stort set tog resten af mødet, var problemet barnetro. Barnetro var ikke noget for en voksen. Den angav ikke den trosstyrke, der var nødvendig. Og dermed var vi igen tilbage til fundamentale forhold. Højbo: Kirkens nye trosforståelse og viden skal formidles i tide til menigheden, ellers bliver vi overrumplede, når menigheden forstår, at udviklingen er løbet fra den. Hjerrild: Troen skal vokse. Hvordan ser menigheden ud, hvor troen skal vokse?

Dette fik diskussionen til at glide over til gudstjenesten. Var den festlig nok? Var den udtryk for det glædeshåb, vi var sat til at være ansvarlige for? Forkyndte vi med gudstjenesten det glade budskab, vi skulle bringe verden? Derfor var alle enige om, at *bøn* for den enkelte og *bøn* i fællesskab (*liturgi*) var vigtig for (Hjerrild:) den kamp mod åndemagter, vi skulle udkæmpe.

Oluf Bohn

Vestjydsk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg

Telefon (05) 12 13 11

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester

PER MEYER

P. Skramsgade 27

Byen 7920 – 84 33 68

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør

Ingeniør – Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10

København, Brønshøj

Telf. 60 11 55 og 60 16 55

A/S Vejle Mælkekompani

Vedølgade 85

Vejle – Telefon *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårds Tværvvej 13, Charlottenlund

Telefon Ordrup 5722 og 6850

Viborg menighed mangler

KIRKEBÆNKE

Har De nogle til salg, bedes De ringe eller skrive til

Sct. Kjelds Kapel

Sct. Leonisgade 12

8800 Viborg. Tlf. (06) 62 36 41

R. I. P.

Min kære mor

Dora Therese From

født 21. juni 1891

død 5. maj 1974.

Niels

Begravelsen har fundet sted.

Bed for hendes sjæl.

Støt
vore
annoncører!

Resultatet af pastoralrådsvalget den 5. maj 1974

Valgte medlemmer

Region I

Anton Dekkers, Århus

Elisabeth Andersen, Århus

Frans Bogulski, Århus
Olaf Pedersen, Århus
Ole Simonsen, Ålborg
Inger Bente Sletved, Ålborg

Region II

Willem Wuyts, Vejle
Jozef Reymen, Horsens

Frederikke Geerts

Erling Tiedemann, Vejle
Ole le Fevre, Odense
Rita Huusfeldt Sørensen, Tønder
Poul Larsen, Kolding
Emil Hansen, Odense

Region III

Josef Völk, Næstved

Angelina, Næstved

Claus Munk Plum, Slagelse
Gerner Peter Kusiak, Næstved
Hans Bang, Vordingborg
Ellen Marie Lebahn, Ringsted
Henrik Lewandowski, Nykøbing F.

Region IV

Ib H. Andersen, Lyngby
Giel Gommans, Birkerød

Emma Martensen, Herlev

Jørgen Bredholt, Hørsholm
Birgit Wohlert, Lyngby

Poul Høyer, Ordrup
Knud Holstein-Ledreborg, Roskilde
Kaspar Kallan, Lyngby
Kjeld Birk Wogensen, Birkerød

Region V

Knud-Aage Nielsen, Jesu Hjerte
Gerhard Sanders, Jesu Hjerte

Lioba Vinten, Sct. Mariæ

Alex Brozek, Sct. Annæ
Grethe Andersen, Sct. Annæ
Poul Rønne, Sct. Nikolaj
Vibeke Baadsgaard, Jesu Hjerte
Knud Nielsen, Sct. Poul

Region VI

Knud Ballin, Sakrament
H. Roos, Sct. Ansgar

Kirsten Grane, Sakrament

Elsebet Kieler, Sct. Ansgar
Filip Lange, Sct. Antoni
Lily Fausbøll, Sakrament
Erik Lorensen, Sct. Therese

Suppleanter

Region I

Gottfried Grünwald, Århus

Veronika Magnussen, Århus

Bent Dalsgaard Larsen, Århus
Miek Baams, Randers
Andreas Smidt, Århus
Margrethe Mørck Pedersen, Silkeborg

Region II

Palle Burla, Fredericia

Maria Adelgunde Weissen, Esbjerg
Georg A. Pers, Vejle
Else Marie Ebert, Esbjerg
Hanne Kvium, Horsens
Ulla Roed, Kolding
Leo Hulsrøj, Svendborg
Carla Pedersen, Sønderborg

Region III

Johannes Jong, Ringsted

Therese, Maribo

Walther Starp, Vordingborg
Lily Pedersen, Maribo
Verner Nielsen, Nykøbing F.
Peter Paul Hansen, Maribo
Peter K. Egor, Nykøbing F.
Ernst Dørum, Nakskov

Region IV

Harry Jansen, Roskilde
J. Umans, Roskilde

Michelle Schmitt, Ordrup
Mamertis Lampert, Birkerød

Hans Jørgen Johansen, Herlev
Stephen Holm, Helsingør
Ida Koefoed, Helsingør
Ole Larsen, Lyngby
Torben Johansen, Hørsholm
Jørgen Fog, Helsingør
Inge Thulstrup, Hørsholm

Region V

Ulla Rolvsen, Sct. Mariæ
M. Stokholm Jensen, Sct. Mariæ
Dorrit Petersen, Jesu Hjerte
Edvind Therkildsen, Sct. Mariæ

Region VI

Hedvig Juliane Schlüter, Sakrament

Bente Nygaard Hansen, Sct. Ansgar
Bela Hoyos, Sct. Therese
Annelise Bruus, Sct. Therese
Yvonne Hallingskov, Sct. Ansgar
Stiig König-Petersen, Sct. Ansgar
Roser Steffensen, Sct. Therese
Jan Dragsford, Sct. Ansgar

Forår i Rom: 31/5-14/6 - fly - Pension Monaco - Pris kr. 945,-

Rejseleder: Pater Josef Völk

Sommer i Rom: 24/6-8/7 - fly - Casa Pallotti - Pris kr. 1395,-

Rejseleder: Annie Rastrup

»Kulturperler« (Rom, Firenze, Assisi): 23/9-7/10 - fly - Pris kr. 1550,-

Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - fly - Pris kr. 1195,-

Rejseleder: Annie Rastrup

Vi har afrejse til Rom hver uge

Holmbladsgade 11
Dk - 2300 København S
Telf. (01-27) Asta 2312

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Inga Jensen

Søndag d. 26/5: 7. søndag i påsken: Ap. g. 7,55-60. - Salme 96 (97), 1. og 2b, 6 og 7c, 9. - (R. 1a og 9a eller Alleluja). Åb. 22,12-14, 16-17,20. - Joh. 17, 20-26.

Mandag d. 27/5: Ap. g. 19,1-8. - Joh. 16,29-33.

Tirsdag d. 28/5: Ap. g. 20,17-27. - Joh. 17,1-11a.

Onsdag d. 29/5: Ap. g. 20,28-38. - Joh. 17,11b-19.

Torsdag d. 30/5: Ap. g. 22,30, 23,6-11. - Joh. 17,20-26.

Fredag d. 31/5: Zefania 3,14-17 (eller Rom. 12,9-16). Luk. 1,39-56.

Lørdag d. 1/6: Morgenmesse: Ap.g. 28, 16-20, 30-31. - Joh. 21,20-25. Aftenmesse: 1. Mos. 11,1-9 eller 2. Mos. 19, 3-8a. 16-20b eller Ezek. 37,1-4 eller Joel 3,1-5. - Rom. 8,22-27. - Joh. 7, 37-39.

Søndag d. 2/6: 1. pinsedag: Ap. g. 2,1-11. - 1. Kor. 12,3b-7,12-13. - Joh. 20, 19-23.

Mandag d. 3/6: 2. pinsedag: Ap. g. 10, 34a - 42-48a. - Joh. 3,16-21.

Tirsdag d. 4/6: 2. Pet. 3,12-15a, 17-18. - Mk. 12,13-17.

Onsdag d. 5/6: 2. Tim. 1,1-3, 6-12. - Mk. 12,18-27.

Torsdag d. 6/6: 2. Tim. 2,8-15. - Mk. 12,28b-34.

Fredag d. 7/6: 2. Tim. 3,10-17. - Mk. 12,35-37.

Lørdag d. 8/6: 2. Tim. 4,1-8. - Mk. 12, 38-44.

Søndag d. 9/6: H. TREFOLDIGHEDS FEST.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 26/5: 7. søndag i påsken.

Mandag d. 27/5: Ferialdag eller Augustin af Canterbury.

Tirsdag d. 28/5: Ferialdag.

Onsdag d. 29/5: Ferialdag.

Torsdag d. 30/5: Ferialdag.

Fredag d. 31/5: Marias Besøgelse.

Lørdag d. 1/6: Morgenmesse: Ferialdag. Aftenmesse: Vigiliens messe.

Søndag d. 2/6: 1. PINSEDAG.

Mandag 3/6: 2. pinsedag.

Tirsdag d. 4/6: Ferialdag.

Onsdag d. 5/6: Bonifatius.

Torsdag d. 6/6: Ferialdag.

Fredag d. 7/6: Ferialdag eller Jesu Hjer-te messe.

Lørdag d. 8/6: Ferialdag.

Søndag d. 9/6: H. TREFOLDIGHEDS FEST.

ØKUMENISK UNGDOMSLEJR

Unge i alderen 18-35 år indbydes til Økumenisk Ungdomslejr for 60 deltagere fra alle danske kirkesamfund og kirker.

Lejren holdes i »Ømborgen« fra 27. juli-3. august. Pris: 180.- kr. Heraf betales 50.- kr. ved tilmeldelse til Bodil Toft, Ulrikkenborg Allé 14, 2., 2800 Lyngby.

Enkelte deltagere kan på motiveret anmodning få halv friplads.

Musikvigilie

- Musikvigilie i Sct. Andreas kirke, Ordrup med *Leif Kayser*, onsdag den 29. maj, kl. 20.

Aftenen vil forme sig som en andagt med skriftlæsning, salmesang og orgelmusik. De øvrige medvirkende er Kirsten og Sten Høgel, Signe og Bjarne Martin samt Jette Thomsen.

Kollekten går til orglets restaurering.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursær, opfriskningskursær, forældrekursær m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 31. august 1974

8 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1380,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 1050,-

Valfartspræst: Pater G. GOMMANS

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP

tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

Kristi Legems Fest på Rygård

Atter i år indbyder nogle sognepræster fra Stor-København til højmesse og procession på Kristi Legems fest, torsdag den 13. juni. Messen begynder i Sct. Therese kirke på Bernstorffsvej kl. 19,30 og umiddelbart efter følger processionen i Assumptionssøstrenes park, hvor den sakramentale velsignelse meddeles.

Det er naturligvis meningen at gøre liturgien og musikken så smuk og festlig som muligt.

Kjeld Geertz-Hansen

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspriis kr. 4,00. Priiserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

SIDSTE STIK

En film, der præsenteres som årets 7-dobbelte Oscar-vinder, stiller man store forventninger til. Og forventningerne bliver ikke gjort til skamme. »Sidste stik« (The sting) er en vidunderlig svindlerkomedie fra 30'ernes Chicago med det festlige par Paul Newman og Robert Redford i hovedrollerne som to uimodståelige fupmagere, der kaster sig ud i deres karrieres mest hasarderede fupnummer. For at hævne sig på en forbryderisk pengemagnat, Lonnegan (Robert Shaw), der har myrdet Johnnys (Robert Redford) makker Luther, planlægger denne sammen med Luthers tidligere makker, den erfarne og ustyrligt frække svindler Gondorff (Paul Newman) det helt store kup, der skal berøve Lonnegan en formue og samtidig gøre ham til grin i underverdenen, så hans magt bliver brudt. De kalder alle svindlervennerne til hjælp og opbygger en fingeret væddeløbsspilklub i den mest mondæne stil for at bruge den som fælde. Komplottet indledes allerede i toget New York-Chicago, hvor Lonnegan fordriver meget af tiden med pokerspil med svimlende indsatser. Gondorff maser sig ind i spillet og vinder på grund af hæmningsløst snyderi så uforskammet over Lonnegan, at han bliver fuldstændig rasende. Johnny foregiver at ville hjælpe Lonnegan med at tage hævn over Gondorff. Og så er spillet gående. Hvem vinder? Hvem tager det sidste stik hjem i dette stort anlagte »Pokerspil«? Slutningen er så overraskende, at det ville være en skam at røbe den.

Filmen er så usandsynlig velspillet og så professionelt iscenesat med en oplagthed ud over det sædvanlige, at man fristes til at sige, at det er filmen, der tager det sidste stik hjem. Sjældent har man indfanget 30-ernes atmosfære med deres hektiske livsform, jazzrytmer, biler og mode mere rammende og overbevisende end i denne film. Det er naturligvis et spørgsmål, om forbryderverdenen er så

festlig, morsom og ustyrlig, som skildret i denne film. Men man må ikke glemme, at vi har at gøre med en slags amerikansk folkekomedie, der henter sin inspiration i et tiår, der mere end nogensinde dyrkes med romantisk nostalgi.

Denne film skal ses. Den er forrygende godt lavet. De 7 Oscars er velfortjente.

Kaare Osorio

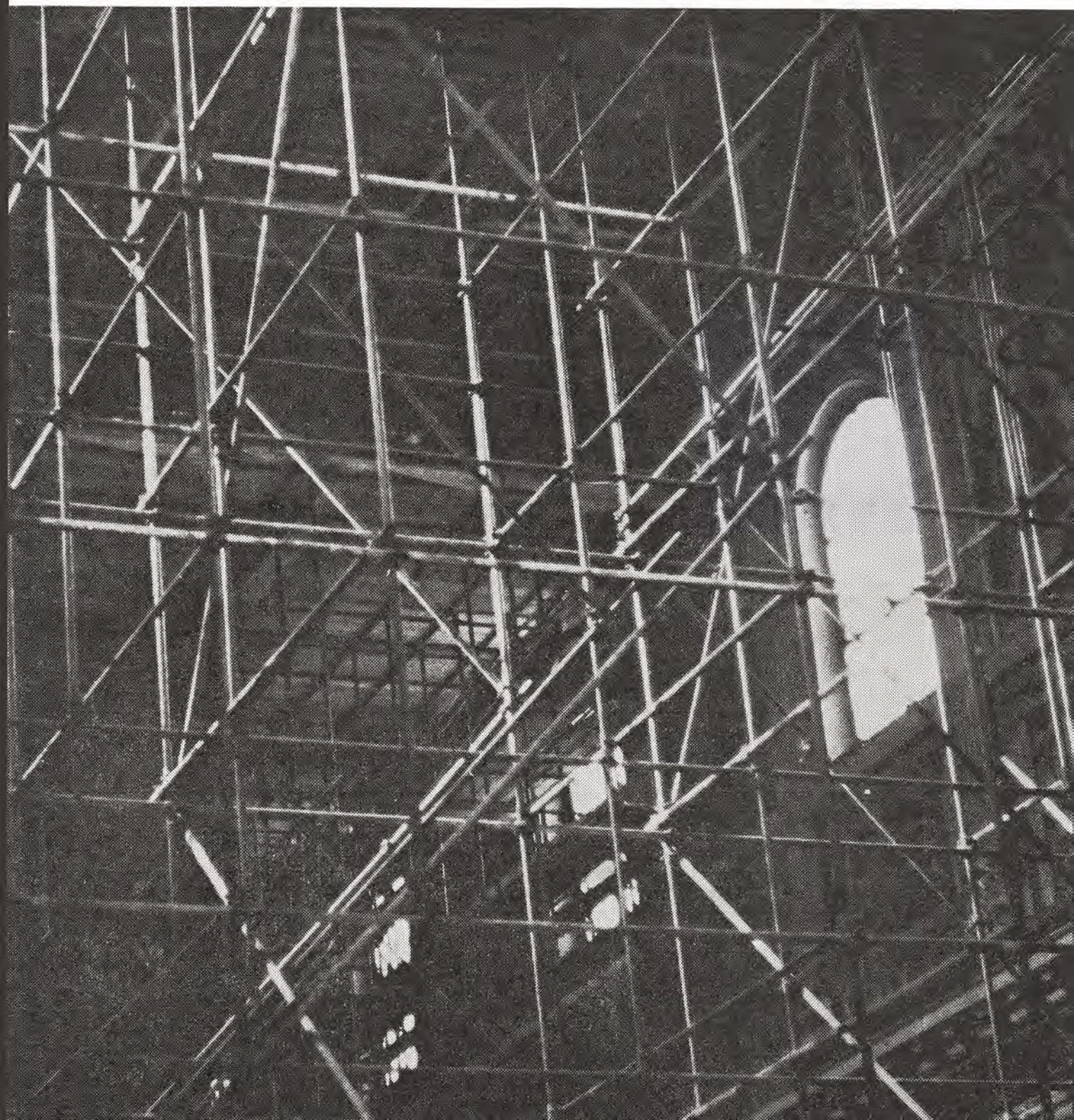
12/1974

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

forum

katolsk

ST 37

NOTES- BLOKKEN

KIRKEN UNDER OMBYGNING

Forsiden af dette nummer viser en gammel kirke, som bliver restaureret. Det moderne, lette metalstillads kontrasterer stærkt med den gamle bygnings solide mure. Den horizontale linie brydes af den vertikale: gammelt og nyt arbejder sammen for at være en

glæde for øjet og for at gøre en tidssvarende gudstjeneste mulig. Den ældgamle domkirke i Trier, som højtideligt blev genåbnet i dette forår, har i ti år været under ombygning. Vi kender problemet – en kirke under ombygning – fra vor hjemlige Skt. Ansgars kirke.

Men kirken er jo ikke blot det hus af sten, hvor vi holder gudstjeneste. Kirken er Guds folk, et fællesskab, som Kristus har indstiftet, en institution, hvor vi møder vor Herre. Kan man også om kirken i den forstand sige, at den er under ombygning? Nogle samfundskritiske ånder går så langt, at de siger: »Kirken ligner ikke mere en af de smukke romanske basilikaer eller gotiske katedraler, men den ligner en byggeplads med uorden, støv og snavs, med megen larm og højroset tale.« Gammel arv mødes med nye tekniske metoder, og arkitekterne har vanskeligt ved at forme en helhed af så disparate elementer.

Men denne uro på byggepladsen har også sine forjættende momenter. Kirken er jo efter apostlen Paulus' lære noget, vi kristne skal »opbygge«. For så vidt er sammenligningen af kirken med en byggeplads slet ikke så ueffen. Det 2. Vatikanerkoncil taler med eftertryk om den opgave, at kirken til stadighed skal fornyes. Og når Paul VI som motto for det Hellige År har valgt emnet: Fornylelse og forsoning, så menes hermed ikke

blot den individuelle fornyelse, men også den institutionelle fornyelse, som er påkrævet. Men det betyder oprydning, fjernelse af gammel ræge, en klar linieføring, en hierarkisk rangordning, hvor alle ting får deres plads i forhold til det væsentlige. Thi det er jo klart, at de forskellige tiders samfundopfattelser naturligvis også har haft en vis indflydelse på kirkens struktur. Kirkens oldtid levede for eksempel i en tidsperiode, hvor man endnu tolererede slaveriet, middelalderen var præget af dens feudaltvæsen, det oplyste enevælde af centralisation: alt dette har mere eller mindre påvirket kirken. Det samme gælder åndelige strømninger af filosofisk eller teologisk art. Alt dette må nu revideres, undersøges og prøves, om det kan bruges, når kirken skal fornyes. Ja, kirken kan til tider ligne en byggeplads. Men vi kan kun håbe, at de åndelige arkitekter, som står for kirkens restaurering, vil bevare de gamle grundstrukturer, så vi kan glæde os til at holde indtog i en fornyet kirke, hvor gammelt og nyt forenes i harmonisk skønhed.

H. Roos S.J.

Opgørelse over pastoralrådsvalget i 1970 og 1974

	Antal stemmeberettigede		Antal vælgere		Stemmeprocent	
	1970	1974	1970	1974	1970	1974
REGION I	1922	2317	492	402	25,6	17,4
REGION II	3038	3065	814	540	26,8	17,6
REGION III	2549	3252	762	597	29,9	18,4
REGION IV	3072	3707	676	500	22,0	13,5
REGION V	3486	4022	686	427	19,7	10,6
REGION VI	2743	2949	563	418	20,5	14,2
IALT	16810	19312	3993	2884	23,8	14,9

Brevstemmer ialt 1970: 254
Brevstemmer ialt 1974: 178

Ugyldige stemmesedler ialt 1970: 45
Ugyldige stemmesedler ialt 1974: 18

INDHOLD

DE REFORMERTE KIRKERS SYN PÅ SIG SELV	4
Baggrunden, hvorfor de reformerte kirker indtager en særstilling i den økumeniske bevægelse	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
om dåben; Jesus-bevægelse i USA; stat og kirke i Brasilien og Columbia; djævleetro i USA; Vesterbros Miljøværn; m. m.	
ASEBAKKEN '74	10
Biskoppens prædiken og en billedreportage	
OMKRING KONFIRMATIONEN	14
Nye overvejelser ved et nyt trosbekræftelseskursus	
DET HELLIGE ÅR	16
En ny rubrik i bladet med ideer fra hele verden	
KIRKEN OG TABERNE	18
Kirken skal arbejde ud fra den betragtning, at mennesket aldrig nogensinde bliver så ringe, at det mister sin værdi	
INTERVIEW MED KARDINAL SUENENS	20
om den karismatiske fornyelse	
LITURGISK OVERSIGT	23
Man kan nu engang ikke nøjes med bare at gå i sine egne tanker. Lad skriftlæsning hjælpe!	
TRE RE-PREMIERER	24
Det store spil; Mød mig på Cassiopeia; Guldfeber	
FORSIDEBILLEDET	
Interiør af S. Maria Maggiore i Rom, påske 1974. Se Notesblokken, side 2	

KOMMENTAR

ET UNGT MENNESKES SIND

Hvis De, kære læser, nu forventer, at denne artikel igen skal være det, man nu til dags kalder »samfundskritisk«, så kan jeg straks berolige Dem, det bliver den ikke. Jeg skal ikke skrive om den ringe valgdeltagelse ved pastoralrådsvalget – jeg kunne højst i forbifarten pege på, at antallet af valgberettigede katolikker ifølge denne opgørelse er *steget* – eller anke over, at belysningen i vore kirker – set med en fotografers øjne – stadig er for ringe, eller tale om vor åndelige tilbagegang eller de unges problemer. Jeg vil – ganske uden skam – fortælle Dem en solstråle-historie. En lille, dagligdags hændelse med en positiv retning. En strømpil, der siger, at ikke alt her på jorden er negativt.

Vi var på valfart til Åsebakken. Ikke den store, officielle, men en lille, beskedne valfart med eleverne fra 7. klasse. Det var onsdag før den store valfart, og turen var tænkt som en slags introduktion til det at valfarte. I håbet om, at de deltagende drenge, når de nu engang har lært vejen og målet og også nogle af de religiøse aspekter at kende, senere selvstændigt vil tilslutte sig de voksnes valfart.

Vi kørte altså – tolv mand stærk – med S-toget til Holte og begyndte at gå. Vejen, vi fulgte, er den samme, som en del af de 1300 katolikker, som i søndags var på Åsebakken, har vandret, syngende og bedende. Nu skønnede jeg, at det at synge og bede hele vejen lang, ville være for meget for disse ungdommelige fromme. Derfor havde jeg taget en to-tonet fløjte med. Når jeg piftede i denne, så forklarede jeg drengene og vor enlige pige, at så skulle de komme løbende hen til mig,

for så ville jeg holde en lille meditation på stedet.

Sådan gik det. Jeg fløjtede første gang, og vi samledes, jeg holdt et lille »foredrag«, som de stille lyttede til, mere eller mindre ukoncentreret. Derefter var der igen frit løb. Bagest kom undertegnede sammen med en ven, som ikke er katolik. Meget betegnende kommenterede han straks de unges hurtigt svigtende opmærksomhed, hvoraf jeg sluttede, at den første meditation nok ikke helt havde grebet så dybt, som jeg håbede.

Ved anden samling, hvor jeg måtte fløjte to gange, gik det ikke meget bedre. Tilsyneladende. Man kan ikke lodde et ungt menneskes sind. De spredtes igen, og vi vandrede videre.

Et godt stykke videre – de fleste var uden for synsvidde – kom jeg omkring et buskads, der skjulte for vejen fremover, og fandt alle deltagere siddende i vejkanterne. Jeg troede, de bare var trætte. Men det var ikke bare det. Det blev mig høfligt gjort klart, at nu måtte jeg godt komme med den næste betragtning. Det var den, de ventede på.

Ikke sandt, man kan ikke lodde et ungt menneskes sind.

Resten af valfarten gik udmærket. Vi besøgte Mariabilledet, spiste i søstrenes spisestue, drak masser af saftevand, gik endnu engang til kapellet, fangede derefter snoge i søstrenes lille sø, kom tilbage til spisestuen for en munter samtale med priorinden og tre søstre, og vandrede til fods hele vejen tilbage til Holte station.

Det er os, der sår, men det er Gud, der giver vækst (1. Kor. 3,6). Han kan også lodde et ungt menneskes sind.

H. van Schaik s.j.

DE REFORMERTE KIRKERS

SYN PÅ SIG SELV

EN KONSEKVENT LÆRE OM KIRKEN

Af professor D. Peter Meinhold

ANDET AFSNIT

Kirkens forskrifter gælder troen. Det vil sige, at de kun drejer sig om de tjenester, der skal udøves i menigheden, for at den ophøjede Herres personlige virke i medlemmerne af hans kirke altid kan træde tydeligt frem, og især for at de klart skal forstå, at formålet med alle disse gaver er tjeneste. Ligesom der altså i Kristi legeme ikke kan være tale om, at ét lem hersker over et andet, kan én menighed i kirken heller ikke herske over de andre. De reformerte kirker kender altså heller ikke til problemet med, om der tilkommer eller kan tilskrives en menighed i kirken forrang i forhold til alle de øvrige. Heller ikke den historiske alder, eller spørgsmålet om, hvorvidt en menighed stammer fra aposteltiden, bør spille nogen rolle ved den slags afgørelser fra kirkens side. Til gengæld står alle menigheder på lige fod under den ophøjede Herres herredømme, ligesom dette herredømme på tilsvarende måde giver sig til kende i alle de enkelte medlemmer af menigheden, så der heller ikke mellem dem kan være tale om nogen forskel i rang eller værdighed.

Noget meget væsentligt er det imidlertid, at de reformerte kirker betragter og vurderer deres forordninger med friheden som udgangspunkt. Kirkens forordninger kan være blevet til ud fra vidt forskellige historiske forudsætninger. Ifølge de reformertes overbevisning må man imidlertid altid holde sig for øje, at ingen af disse forordninger kan gøre krav på at være endelig eller afgørende. Heller ikke når det gælder kirkens presbyterianske opbygning, gøres der nogen undtagelse fra dette princip, selv om kun denne opbygning efter de reformertes overbevisning er i stand til på rette måde at udtrykke kirkens væsen og indre liv, dvs. at Jesus Kristus som kirkens eneste overhoved faktisk og umiddelbart hersker over den, – at forholdet mellem kirkens Herre og de troendes fællesskab viser

hen til den pagt, hvorved alle mennesker er kaldet til at blive Guds børn, – og at der i Guds hus som aktualiseringen af Kristi legeme ikke må udøves noget ensidigt herredømme fra embedsbærernes side, ligesom myndigheden ikke må tillægges én person, og én menighed ikke må have forrang fremfor de andre. Derfor er også netop den presbyterianske opbygning efter de reformertes opfattelse egnet til at sikre alle kirkens medlemmer ligelig del i dens liv og ledelse. De kirkelige myndigheder skal også til stadighed være sig deres ansvar bevidst over for de troendes fællesskab, ligesom de troende altid skal bestræbe sig for at bistå kirkens tjenere i udøvelsen af deres embede og i alle deres tjenester.

Et væsentligt redskab for den presbyterianske kirkelige orden er efter de reformertes opfattelse synoden, fordi kirken ledes af Helligånden. Dette gælder ikke bare, hvor dens medlemmer er forsamlet for at høre Guds ord, men også hvor de synoder mødes, der for deres del i kraft af deres indre struktur repræsenterer kirken, mens de på den anden side selv er en del af både den lærende og den lyttende kirkes strukturer. Enheden har de i Guds ord, som de i begge henseender hviler på, og som kun må høres og læres i kirken. I kirkens repræsentation ved synoden er alle kirkens medlemmer lovligt og ligeligt repræsenteret, deres forening i Helligånden træder synligt frem, og deres vilje til at fremme Kristi legemes liv kommer konkret til udtryk. I kraft af disse muligheder er den presbyterianske kirkelige orden efter de reformertes overbevisning den, der stemmer bedst overens med Guds ord.

Trods den høje vurdering af den presbyterianske kirkelige orden levner de reformerte kirker også plads for stor frihed over for denne orden. De understreger, at ingen kirkelig orden, hverken deres egen eller nogen som helst anden, heller ikke den episkopale, eller nogen anden form for kirkeforfatning rummer forudsætninger for oprettelsen af kirkens sande enhed, fordi en sådan ydre orden aldrig kan stå over de troendes lydighed, og disse altid skal vide, at de er forpligtet til at opfylde Kristi bud i en frihed, der ikke kan bindes af nogen lov.

Det er også ud fra dette princip, de reformerte kirker driver deres mission. Den er opfyldelsen af Kristi befaling om at gå ud i alverden og vinde alle folkeslag for Herren. Men samtidig skal den også tage sigte på at bevare kirkens enhed, for at Kristi bøn om, »at de alle må være ét«, også skal opfyldes i missionen, når der hverves nye kristne. Her betragtes kirkens enhed som en enhed i lydighed, liv og tjeneste og i troen på Kristi værk. Missionen og kirkens enhed tjener altså hinanden indbyrdes, men de skal altid ses ud fra en økumenisk synsvinkel, som indebærer principiel frihed over for alle ordninger. Derfor stiller Det reformerte Verdensforbund de unge kirker, der er fremgaaet af de reformerte kirkers mission fuldstændig frit med hensyn til, om de vil slutte sig til dem, hvor forudsætningerne for deres vedkommende taler for det, eller om de vil slutte sig til andre, når blot disse andre der på stedet fremtræder som synlige udtryk for kirkens større enhed.

Efter de reformertes opfattelse er der kun ét embede i kirken, men dette embede kommer til udtryk i forskellige funktioner. En gren af det udøves af præsterne, »ordets tjenere«, som det påhviler at forkynde evangeliet, at forvalte sakramenterne og at udøve kirketugten i deres sjælesorg. Et af de pastorale kendetegn er pligten til at forsvare og udvikle kirkens lære som en nødvendig forudsætning for, at evangeliet kan bevares rent og udbredes blandt menneskene.

Det ene embede i kirken omfatter endvidere den tjeneste, der udføres af presbyterne og de ældste, som bistår ordets forkyndere i sjælesorgen, idet de har til opgave at sørge for tugt og orden i de enkelte menigheder. Presbyterne skal altså varetage visse funktioner inden for det omfattende kirkelige embede i den konkrete menighed, undtagen når den mødes for at høre Guds ord.

En anden funktion af det kirkelige embede udøves af dia-

konerne. Dem påhviler det at lede kirkens husholdning i videste forstand og på den måde at få den særlige form for kirkelig diakoni, som består i omsorgen for andre og i omgangen med kirkens, verdens og menighedens ydre midler til at træde synligt frem.

Det er altså de funktioner, der skelnes imellem i det ene kirkelige embede. Det påhviler »ordets tjenere« at holde de gudstjenester, der i streng forstand går ud på at forkynde Guds ord for den samlede menighed. Disse gudstjenester er samtidig menighedens svar på Guds henvendelse til den gennem sit ord. Desuden er de en lovprisning og en tale for de gaver, Gud har skænket menigheden og alle dens medlemmer i den fylde af karismer, der er til stede i dem. Gudstjenesten afholdes i alle reformerte kirker efter en enkel og i liturgisk henseende som regel yderst nødtørftig plan. Hensigten er at henlede opmærksomheden på det væsentlige, nemlig at høre Guds ord. Derfor indtager prædiken altid en fremtrædende plads i den reformerte gudstjeneste.

Ved siden af ordet står sakramentet som det tegn, Gud selv har indstiftet. Begrebet »tegn« skal her ganske vist ikke udelukkende opfattes i symbolsk betydning. Til tegnet er nemlig knyttet Guds Ånds virke, ikke som noget automatisk eller magisk, men med Guds egen frihed, – han, som virker, når og hvor han vil, men som netop har skænket dåbens og nadverens sakramente som tegn på dette virke. Nadveren betragtes først og fremmest som det broderlige fællesskabs måltid og fejres derfor også i sin ydre form ved et bord, og ved at rigtigt brød uddeles til deltagerne. Måltidet skal være et synligt tegn på den indre og ydre forening af alle lemmer på Kristi legeme. Det skal vise, at de i sand broderkærlighed skal hjælpe og bistå hinanden i alle livets forhold.

De reformerte kirker fremhæver de kristnes helliggørelse som det egentlige mål for alle gudstjenester og kirkelige handlinger. Derfor tager de også søndagens helligholdelse meget alvorligt.

Helliggørelsen er nemlig Guds værk i mennesket, hvorved det kaldes til bevidst at arbejde med sig selv. Det er også helliggørelsen, der er afgørende for den reformerte kristnes holdning over for verden, som aldrig må være af en sådan art, at den kan give anledning til tvivl om, at helliggørelsen ved Guds virke er det egentlige formål med at være kristen.

De reformerte kirkers lære fremtræder altså som en fasttømret enhed, men samtidig også som en mangfoldighed. Måske kommer disse kirkers syn på sig selv bedst til udtryk i deres betoning af den frihed, inden hvilken alle ordninger er brugbare og forståelige. Netop de reformerte kirker yder med deres understregning af, at alle ordninger står i frihedens tjeneste og kan tjene til at frembringe og bevare denne, et meget bemærkelsesværdigt bidrag til den økumeniske bevægelse. Men de reformerte kirker kan også bidrage til endnu en gang at fastslå den overbevisning i kristenheden, at kristen frihed ikke er ensbetydende med, at enhver kan handle efter forgodtbefindende, men at den, hvordan den end håndhæves, tager sigte på fri adgang til troens orden og udnyttelse af troen i medmenneskenes tjeneste og til fremme af den personlige helliggørelse, som er det yderste mål for Guds virke og Kristi værk.

I kraft af disse principper indtager de reformerte kirker en særlig stilling i den økumeniske bevægelse i dag. De går i alle deres handlinger altid ud fra det vidnesbyrd, Gud gennem sit ord aflægger om sig selv. De henviser til den frihed, som altid skal råde i omgangen med dette ord, og som desuden altid går ud på at udvikle den fulde menneskelighed i mennesket. De reformerte kirkers syn på sig selv kulminerer derfor ikke bare i deres målsætning i forhold til det levende menneske af i dag, som det ganske vist ikke er kirkens eneste, men dog en af dens vigtigste opgaver at tjene og at hjælpe. Hvis denne opgave ikke tilgodeses, er al kristendom simpelt hen umulig, eftersom kirken er den moder, som føder alle kristne i troen og bærer dem frem til deres yderste mål. (KNA)

HORISONTEN RUNDT

Tænk, han vil ikke døbe de små børn!

Gennem måneder har der i dagspressen været ført en heftig debat om barnedåben. Alle tænkelige synspunkter har været fremført, og ikke altid har det været forståelse og kærlighed, der har præget de mange artikler og indlæg. Skulle der over hele debatten sættes en eneste stor overskrift, kunne det passende være: »Præsten, der ikke vil døbe de små børn.«

Som i så mange andre sammenhænge ville dette imidlertid være en kraftig journalistisk forenkling af tingene – ja, simpelt hen forløjet.

Præsten, der er tale om, hedder Frank Nør. Han er fra Hirtshals og har i Emmersbæk kirke nægtet nogle forældre en dåb.

Sådan gives der i hvert fald udtryk for det.

Det spørgsmål, der ikke tales så meget om, er hvilken dåb, det drejer sig om. Frank Nør mener – og med rette – at han i henhold til sit præsteløfte er forpligtet til at forvalte den dåb, som Jesus Kristus har indstiftet.

Men han føler sig ikke forpligtet til at hælde vand i hovedet på et lille barn, fordi nogle forældre finder, at det er skik og brug, og at præsten jo får sin løn for at udføre den slags kirkeservice. Der er intet, pastor Nør hellere vil, end at døbe børnene med kirkens – og dermed Jesu Kristi – dåb. Og der er intet, han er mere optaget af, end at gøre både de døbte og deres forældre til Jesu Kristi disciple.

Men er det da ikke rigtigt, at pastor Nør har nægtet at døbe nogle børn? Det er jo det, hele sagen drejer sig om.

Den kristne dåb forpligter

Hertil kan kun svares nej – absolut nej. I de tilfælde, hvor Frank Nør har afvist forældre, er det fordi disse forældre ikke har ønsket dåben – den dåb, som er Jesu Kristi dåb, og som i henhold til Skriften ikke kan skilles fra oplæring i den kristne tro. I Matt. 28,20 siges det klart: »... idet I døber dem i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befaleet jer.«

Dette er også udtrykt i vort dåbsritual. Det er denne dåb, forældrene ikke selv ønsker.

Derimod ønsker de gerne en slags dåb på deres egne private betingelser, der går ud på, at de afstår fra forpligtelsen til oplæring af børnene. Enten fordi de bevidst fornægter, eller fordi de stiller sig ligegyldige over for den kristne tro. Og derved mister dåben sin mening og bliver til en blot og bar servicehandling. Og hertil ønsker Frank Nør ikke at lægge mund og hænder.

Jamen, er præsten ikke ligegyldig i denne sammenhæng? Er det ikke Gud, der døber?

Dette synspunkt har været stærkt fremme i debatten, men det ændrer jo ikke sagen. Guds gerning her på jorden sker altid gennem mennesker, og i dette aktuelle tilfælde gennem en præst i Nordjylland, som også tager sit præsteløfte alvorligt. I debattens løb er det »sivet ud«, at også andre præster har gjort det samme.

Og dette er sket ud fra den opfattelse, at vandet i døbefonden og de ledsagende ord ikke fører til frelse. Det gør alene Jesus Kristus. Og derfor bliver oplæringen en lige så betydningsfuld ting, som selve dåbshandlingen. Ja, så betydelig, at en præst, der er sig sit ansvar bevidst, må sikre, at oplæringen finder sted.

En sådan sikkerhed kan være blot den svageste tro hos forældrene – ja, det kan være vaklende usikkerhed. På dette kan der døbes. Men hvor der foreligger klar fornægtelse, er det forældrene, ansvaret må falde tilbage på – og ikke præsten.

Sognepræst, dr. theol. Regin Prenter har i et indlæg i debatten anført, at såfremt der skal døbes på alle betingelser, må såvel faddertiltalen som dåbstilspørgslen til forældrene afskaffes, og Regin Prenter fortsætter: »Sker det, er døren åben for folkekirkens endegyldige omdannelse til 'folkets kirke', der serverer hvad som helst på forlangende, og hvor den kristne menighed er hjemløs med sin bibel, sine bekendelser, sin dåb og sin nadver 'efter Herrens indstiftelse'. Det betyder folkekirkens endegyldige sprængning, efter hvilken den ikke mere genopstår.«

Leo Fredsberg
forretningsfører for Børnehjælpsdagen

USA: Synger nu om Jesus

Den amerikanske revystjerne og sangerinde Skeeter Davis har vakt stor opmærksomhed ved at forlade artist- og gøglerlivet for at rejse rundt i verden og synge og fortælle om Jesus. Hun er blevet grebet af Jesus-bevægelsen, og det har forårsaget, at hun er begyndt på en helt ny tilværelse. Hun har lige været på besøg i vort naboland Sverige sammen med en af Jesus-bevægelsens meget kendte ledere i USA, Bill Lowery. Skeeter Davis' grammofonplader har gennem årene været solgt i millionoplag. Ikke mærkeligt, at hendes farvel til artistlivet har vakt opmærksomhed i vide kredse.

(K.P.)

BRASILLEN: Stat og kirke

Brasiliens nye statschef, general Ernesto Geisel, har meddelt, at det er hans agt at styrke og udvide forbindelserne mellem stat og kirke i landet. Geisels kundgørelse er blevet modtaget med megen interesse og forventning af Brasiliens forskellige religiøse samfund. De fleste brasilianere er som bekendt katolikker, og de ser med »stor respekt« – som det hedder – på udnævnelsen af den lutherske general til statschef.

(K.P.)

ROM: Dom Franzoni udstødt af benediktinerordenen

Præsidenten for benediktinerkongregationen Monte Cassino, Dom Minfsud, har overdraget kongregationen for ordensfolk et communiqué, hvori det meddeles, at den tidligere abbed for benediktinerklosteret ved kirken Sankt Paul uden for murene, Dom Franzoni, er blevet suspenderet »a divinis« og udstødt af benediktinerordenen.

Dom Franzoni nedlagde sit embede som abbed i november 1972 og fik sine foresattes tilladelse til at bo i en lejlighed uden for klosteret i et forsøg på at skabe en ny benediktinsk livsstil. »Dom Franzoni har givet sig af med aktiviteter, som er i modstrid med de foresattes ønsker,« hedder det i communiquéet. »Han har bl. a. mundtligt og skriftligt udtalt sig i klar modstrid med Kirkens lære. Hans handlinger har fremkaldt protester fra flere biskopper, og han har skandaliseret det kirkelige fællesskab.« Ifølge communiquéet har Dom Franzoni adskillige gange modtaget advarsler fra sine foresatte, uden at han dog har rettet sig efter dem. Derfor ser kongregationen for Monte-Cassino-benediktinerne sig »nødsaget til at gribe til foranstaltninger som suspens 'a divinis' og udstødelse af ordenen.«

Vikaren for Rom, kardinal Polette, har givet udtryk for sin fulde tilslutning til kongregationens beslutninger. Ifølge kardinalen kan der slet ikke blive tale

om, at Dom Franzoni kan indtræde som verdenspræst i bispedømmet Rom.

(La Croix)

JUGOSLAVIEN: Fængselsstraffe til kristne

En tysker og en østriger er blevet idømt fængselsstraffe og derefter udvisning fra Jugoslavien, fordi de har forsøgt at uddele religiøse publikationer. En ortodoks munk er ligeledes blevet idømt fængselsstraf for at have udtalt sig offentligt mod landets styre. To mennesker er blevet idømt henholdsvis halvandet og to års fængsel for at have opfordret til opførelse af et monument til minde om de kristne ofre for borgerkrigen i Jugoslavien.

(La Croix)

POLEN: Biskopperne anmoder om genåbning af teologisk fakultet

De polske biskopper har anmodet om at få genåbnet det teologiske fakultet ved universitetet i Krakow. Fakultetet blev lukket af de kommunistiske myndigheder i 1954. Biskopperne håber, at normaliseringen af forholdet mellem kirke og stat kan føre til, at det bliver genåbnet. På den måde kan regeringen råde bod på den uretfærdige behandling, Kirken har været ude for, siger biskopperne.

(La Croix)

USA: Troen på djævelen

I USA tror stadig flere mennesker i dag på djævelen, mens færre tror på Gud, end tilfældet var for ti år siden. Dette viser en undersøgelse foretaget af »Center for Policy Research« i New York. Ifølge denne undersøgelse er 48 pct. af de adspurgte amerikanere helt overbeviste om djævelens eksistens, dvs. 11 pct. flere end i 1964. 69 pct. er »absolut sikre på, at der findes en Gud«, mens der for 10 år siden var tale om 77 pct. Som en repræsentant for det nævnte forskningscenter betoner, afspejler disse tal ikke den vækst i »Satan-kulten«, der også i USA er en kendsgerning. 94 pct. af dem, der har erklæret, at de tror, der er en djævel til, er også overbevist om Guds eksistens. Troen på, at der er en djævel, er stærkere udbredt hos protestanterne end hos katolikkerne, procenttallet er henholdsvis 58 pct. og 42 pct.

(K.P.)

COLUMBIA: Stat og Kirke ind i nye samarbejdsformer

Det menes, at den katolske kirke vil miste noget af sin indflydelse efter valget i Columbia i april måned. Det var det første virkelig demokratiske præsidentvalg i 16 år. Under det gamle system kunne kun en kandidat fra den »nationale front« blive opstillet og valgt. I 1957 blev det liberale parti og det konservative parti enige om skiftevis at besætte præsidentposten hvert fjerde år. Af-

talen mellem de to partier hørte op i år, og den 21. april blev det liberale partis kandidat, dr. Alfonso Michelsen (som er af dansk afstamning) med stort flertal valgt til landets præsident. Kun ca. 50 pct. af vælgerne gik dog til urnerne.

Det liberale partis sejr vil utvivlsomt medføre forandringer i Columbia, selv om disse ikke forventes at blive radikale, eftersom der kun er ringe forskel på det liberale partis og det konservative partis programmer. Den katolske kirke vil dog stå i et andet forhold til den nye regering end til den gamle. Kirken støttede i høj grad det tidligere konservative regime. Det konservative parti er ofte blevet karakteriseret som »katolicismens garant« i Columbia. Nu står Kirken pludselig over for en »læg« regering, der ikke udelukkende gør sig til talsmand for kirkelige særinteresser. Præsident Michelsen har lovet at indføre en vis form for »socialisme« i Columbia, og det har forskrækket mange af Kirkens ledende mænd. Selv om Michelsens »socialisme« er yderst moderat, har biskopperne altid følt sig mere tiltrukket af det konservative partis planer for den økonomiske udvikling.

Et af de umiddelbare resultater vil sandsynligvis være friere hænder for venstreorienterede kristne grupper, som i de senere år ustandselig har været genstand for angreb fra såvel regeringen som Kirkens side. De mest kontroversielle problemer mellem Kirken og den nye regering bliver spørgsmålet om borgerlig vielse, skilsmisse og ligestilling for alle religioner. Man forventer, at konkordatet bliver revideret, og at en slags »adskillelse mellem stat og Kirke« bliver resultatet. Indenfor Kirken findes der dog også mennesker, som hævder, at en sådan »adskillelse« kun er til Kirkens fordel, eftersom »Kirken så med så meget større frihed kan manifestere sin sande natur.«

(N.C.)

ARGENTINA: Præster anklaget for vold

To katolske præster er blevet arresteret og anklaget for at have deltaget i et guerillaangreb på en politistation. Deres kolleger i bispedømmet Roque Saenz Pena, hvor angrebet fandt sted, har på det skarpeste taget afstand fra de to præsters deltagelse i sådanne voldshandlinger. »De to præsters handling er i åbenbar strid med ånden i evangelierne og med Kirkens lære,« udtaler præstekollegerne. »Kristne kan ikke ty til den marxistiske ideologi, vold eller anarki for at frigøre mennesket.«

De argentinske biskopper har for nylig stærkt kritiseret den voksende voldsanvendelse, og bevægelsen for progressive præster i den tredje verden har også kaldt vold og terrorisme for »fjortænderi mod folkets klare vilje«.

Præsterne i Roque Saenz Penas bispedømme har dog også advaret politiet mod overdreven magtanvendelse i des forsøg på at komme terrorismen til livs. »Vise politifolk bruger stadig tortur, hvilket er i modstrid med den menneskelige værdighed,« siger præsterne.

(N.C.)

PORTUGAL: Præsterne opfordres til ikke at blande sig i politik

De portugisiske biskopper har i et hyrdebrev fra den 5. maj i år opfordret præsterne til ikke at deltage i politiske aktiviteter, men at overlade dette til lægfolk. Biskopperne minder samtidig lægfolk om, at ingen politisk gruppe kan regne med de kirkelige myndigheders særlige støtte. Biskopperne glæder sig over statskuppet, som forhåbentlig vil bidrage til en forandring af den sociale orden, for at sandheden, retfærdigheden, friheden, kærligheden og freden må herske i Portugal. Kirken respekterer de timelige værdier, men den forsøger også at bevare sin egen identitet i de forskellige historiske situationer. Hyrdebrevet slutter med en opfordring til ikke at lade hadet og hævnens råde i opgøret med for tiden.

(N.C.)

DANMARK: Vesterbro Miljøværn

Den 13. marts 1974 stiftedes Vesterbro Miljøværn, idet man på et møde dannede en komité bestående af 20 personer, heraf to katolikker. Katolsk Forum har bedt et medlem af Miljøværnets forretningsudvalg, Peter Leif Jensen, gøre rede for Miljøværnets formål og opgaver og for den nyoprettede Mariatjeneste. Formanden, pastor Sv. Aa. Jespersen, har på Miljøværnets vegne sendt folketingets retsudvalg en skrivelse, som vi også oftfentliggør uforkortet.

(K.O.)

Miljøværnets formål og opgaver

Vesterbro Miljøværn er en tværkirkelig og tværpolitisk organisation, der har til formål sammen med andre positive kræfter at medvirke til at genskabe og værne om det varme og menneskevenlige miljø, som bydelen Vesterbro – trods boligmassige og sociale problemer – gennem tiderne har været kendt for.

Miljøværnet består af vesterbroere og andre, som klart har markeret deres interesse for bydelens problemer. Der er dannet en komité for Miljøværnet, bestående af 20 personer. Nye medlemmer kan optages efter flertalsbeslutning i komiteen.

Miljøværnet vil sammen med andre positive kræfter i og uden for bydelen beskæftige sig med følgende konkrete opgaver:

1. Aktuelle problemer på Vesterbro – i øjeblikket følger virkningerne af det pornomiljø, der er opstået i bydelen.
2. En hjælpetjeneste over for unge narkomaner og prostituerede med henblik på eventuel oprettelse af et center.
3. Forebyggende arbejde gennem en undersøgelse af sammenhængen mellem bydelens problemer – og en undersøgelse af sammenhængen mellem problemerne og en i øjeblikket pågående bagmandsvirksomhed.
4. Information over for myndighederne og bydelens beboere.

Miljøværnet har til sin formand valgt pastor Sv. Aa. Jespersen fra Apostelkirken i Saxogade, der er Miljøværnets initiativtager og drivende kraft.

Mariatjenesten

Fra komiteen stiftedes i begyndelsen af februar i år og til nu er der taget mange initiativer, og meget er sat i gang.

Miljøværnets og Kirkens Korshærs hjælpetjeneste i Mariakirken på Istedgade er kommet i gang, og tager især sigte på at hjælpe og bistå de nødstedte fra kvarteret og kvarterets særlige problemer. Nærmeste sidestykke er Nikolajtjenesten.

Imidlertid bliver det nødvendigt med et håndgribeligt støtteapparat omkring Mariatjenesten. Unge prostituerede og narkomaner, ofte begge dele samtidig, er uhyggeligt indfanget i miljøet, dels gennem deres alfonser og dels gennem deres narkoleverandører. Det er ikke svært at forstå, at en ung pige, der er afhængig af narkotika og driver prostitution for at tjene til sine stoffer, er totalt bundet, hvis hendes alfons samtidig er hendes narkoleverandør. Derfor er betingelsen for at hjælpe sådant stillede mennesker, at man både kan fjerne hende fra og beskytte hende mod alfonsen, og at man samtidig kan beskytte hende mod hendes frygt for abstinenssymptomerne, fordi hun samtidig fjernes fra narkotikaen. Hun må derfor med få timers varsel kunne anbringes på en fjerntliggende afvænningsstation, når hun henvender sig. En sådan pige løber en frygtelig risiko, hvis hendes alfons eller narkoforhandler får at vide, at hun har søgt hjælp, fordi han ved, at dette indebærer, at hun angiver ham til politiet. Mariatjenesten må derfor ikke komme i den situation, at de bliver nødt til at afvise hjælp på grund af pladsmangel.

Derfor arbejdes der på at skaffe et narkobehandlingshjem i Nordvestsjælland med ca. 14 sengepladser, der skal kunne forestå den akutte hjælp med afvænningen.

Frelsens Hær har til hensigt i Tøndergade 8 at oprette en modtagelse for kvinder, og også hertil kan Miljøværnet sende

folk. Derudover har Kirkens Korshær faciliteter, der også står til rådighed for Mariatjenesten.

Mandskabsmæssigt tænkes det, at Mariatjenesten skal bestå af halvt teologer – halvt lægfolk, og da den nuværende åbningstid, fra 22.00–02.00, gerne skulle udvides, er der brug for mange, der vil være villige til af og til at tage en vagt sammen med andre.

Hvis man ønsker at yde direkte bistand, kan man henvende sig i Mariakirken i åbningstiden.

En ændring i miljøet kan ikke ske ved hjælpeaktioner alene. Der må gribes ind fra folketinget for at få standset bagmandsvirksomheden og kriminaliteten på Vesterbro. Ikke mindst den grove udnyttelse af Vesterbros fortvivlede boligforhold hænger sammen med helhedsbilledet af vold og menneskeligt forfald.

For at rette op på forholdene må der en kraftig opbakning til, og der er mulighed for at gøre det privat ved at sende et bidrag, stort eller lille, til Vesterbro Miljøværns landsindsamling. Herved indlemmes man samtidig i støttekredsen, Vesterbro Miljøværns Venner. Bidrag kan også sendes anonymt.

Adressen er: Kasserer, fru Fanny Truels Jensen, Lindbjergvej 23, 2750 Ballerup. Giro 897.

Peter Leif Jensen

Skrivelsen til folketingets retsudvalg

Vesterbro Miljøværn er folketingets retsudvalg taknemmelig for at få lejlighed til at blive hørt vedrørende problemer, som i øjeblikket er højaktuelle i denne bydel.

Baggrunden for Miljøværnets dannelse er den, at Vesterbro – foruden de sociale og boligmassige problemer, som denne bydel gennem tiderne har haft at slås med – i de seneste år har oplevet en pornobølge, som har præget bydelen på en yderst uheldig måde.

I et – arealmæssigt – forholdsvis begrænset område af bydelen, Gasværksvejen – Istedgade – Hovedbanegården – Halmtorvet, er der opstået et sandt pornomiljø, der virker som en magnet på bl. a. unge kvindelige stofmisbrugere, som her er i stand til at tjene »hurtige« penge ved prostitution til at dække såvel deres eget som andres behov for stoffer.

Midt i alt dette trives en pågående bagmandsvirksomhed i forbindelse med både porno, narkotika og prostitution.

Det er Miljøværnets opfattelse, at der bør lovgives på en sådan måde, at det ikke længere er attraktivt at investere i disse lyssky foretagender. Vi ønsker så stærkt som muligt at betone, at bagmandsvirksomheden – efter vor opfattelse – er den egentlige årsag til bydelens nye problemer, og at man i lovgivning

på disse områder må tage det i betragtning.

Vi foreslår som det første en revision af den nuværende pornografilov, da det jo er den, som har givet mulighed for den urimelige koncentration af porno i bydelen – på et tidspunkt indtil 90 pct. af pornoen i Danmark.

Vi henviser til, at erfarne politifolk simpelt hen betegner den nuværende lov som umulig at administrere. I forbindelse med Miljøværnets politianmeldelse fornylig af børne-sexblade har politiet klart givet udtryk for, at de står magtesløse.

Forslag

Vesterbro Miljøværn foreslår derfor: 1. Totalt forbud mod al børneporno. – 2. »Totalt forbud mod udstilling af por-

no af enhver art ud til offentlig gade, vej eller plads eller på andre steder, til hvilke der er offentlig adgang.« Dette forslag er formuleret af en kyndig og meget erfarende politimand.

Det er nødvendigt at starte her, fordi de andre problemer følger i pornoens kølvand. De prostituerede ved, at i et pornomiljø er de sikre på at træffe kunder. Derfor placerer de sig netop i dette område – og så nær pornoforretningerne som muligt.

Bagmændene placerer sig også her – ved deres håndlangere – fordi de ved, at de prostitueredes job er hårdt, der skal stoffer til at stimulere – andre bagmænd tjener fedt på at forvandle deres hoteller og pensionater til bordeller.

Der er denne tydelige sammenhæng i

tingene – gående fra pornoen med dens bagmænd til narkotikaen med dens små og store bagmænd og videre til prostitutionen med alfonserne og bolighejrerne som dem, der her profiterer groft.

Miljøværnet finder det derfor også væsentligt over for retsudvalget at påpege den uheldige koncentration af hoteller og beværtninger i området og finder det påkrævet, at politiet får bedre mulighed end nu for at føre kontrol med såvel personalet som driften af disse virksomheder. Vi er vidende om, at justitsministeren allerede har givet udtryk for vilje til at tage disse spørgsmål op over for handelsministeren, under hvis område hotel- og restaurationslovgivningen hører.

Det kan også nævnes, at en lovgivning, der sigter på at begrænse antallet af pornoforretninger i en bydel, kan være af betydning. Det, som skaber problemerne i bydelen Vesterbro, er netop den urimelige koncentration af pornoen.

Den nuværende lovgivning

Indtil en eventuel lovrevision eller en ny lovgivning finder sted vedrørende disse problemer, henleder Miljøværnet opmærksomheden på, at den nuværende lovgivning giver visse muligheder for at have tingene under kontrol. Vi henviser i særdeleshed til »Jm. bkg. nr. 430 af 21. nov. 1967 ændring i bkg. af 12.6.1969«, hvor der gives borgeren mulighed for anmeldelse af skrifter og billeder, som er af fornærmelig og anstødelig karakter – og mulighed for politiet for at skride ind. Det uheldige er blot, at borgeren skal optræde som anmelder.

Vi henleder ligeledes opmærksomheden på det, som også politifolk igen og igen påpeger, at en bilende uropatrolje ikke har samme effekt i et sådant område som et politi, der til fods afpatruljerer området.

Endelig henleder vi opmærksomheden på, at en nøjere kontrol med næringsbrevne til de handlende nok ville sætte en stopper for adskillig lyssky virksomhed. Det føles besynderligt, at forretninger, der så godt som udelukkende sætter på porno, skal kunne opnå dispensation for normale lukketider og fra lukning på søn- og helligdage.

Det drejer sig for Vesterbros vedkommende om et kompleks af problemer. Derfor vil en samlet indsats fra politikernes side mod det kriminelle miljø, som er vokset op især i denne bydel omkring porno, narkotika og prostitution, være nødvendig af hensyn til de svage, som altid må betale prisen, hvor bagmænd er inde i billedet.

Der kan ikke hurtigt nok gribes ind, fordi det drejer sig om unge, som inden længe vil forøge de sociale taberes række væsentligt – og fordi der i det opståede miljø udspilles menneskelige tragedier.

ÅSE- BAKKEN 1974

BISKOPPENS PRÆDIKEN

BILLED- REPORTAGE

Ved den årlige Åsebakkevalfart søndag den 20. maj indledte biskoppen sin prædiken med at udtrykke glæde og taknemmelighed over, at det i år var femogtyvende gang, en stor del af landets katolikker valfartede til Åsebakken for sammen at fejre den hellige Guds moder. Disse valfarter var et godt og velsignelsesrigt initiativ, af uvurderlig betydning for alle grene af den katolske kirke her i landet. Valfarterne var udtryk for en særlig kaldsbevidsthed blandt katolikkerne, som i kraft af deres tro var kaldet til at bære frugt på en helt speciel måde, sagde biskoppen.

Valfartens motto, der i år var: hvor der er kærlighed og godhed, dér er Gud – udtrykte netop denne kaldsbevidsthed, fortsatte biskoppen og understregede, at

vi derfor med ekstra stor glæde og opmærksomhed i dag måtte lytte til Kristi store befaling om indbyrdes at have samme kærlighed, som han har til os, og lade dette indhold være det personlige motto for vort liv, som skulle vokse ud af denne sandhed: at ikke vi har valgt Kristus, men han har valgt os, for at vi sammen skal bære frugt i hans kærlighed.

Blikket skal rettes fremad

Selv om valfarterne i disse femogtyve år var en frugt af fællesskabet i Kristus og et udtryk for, at vi som katolikker vidste os kaldet til en særlig mission i dette land, så havde denne periode også været præget af store vanskeligheder, kriser og nød, såvel i kirken som i verden. Dette var også situationen i dag, sagde biskop-

pen. Netop derfor var denne valfartsdag en aktuel anledning til at mindes Jesu velsignelse og rette blikket fremad og spørge: hvad kræver Gud af os i dag for at bære frugt? Hvad har vi at bringe, og hvad kan vi yde, som ingen andre kan?

Til disse spørgsmål svarede biskoppen, at hvad vi i dag kaldes til, er at bekende vor katolske tro – uden at skamme os ved den, uden at skjule noget af den, uden at beskære den, uden at forkaste den. For hvad verden mest af alt trænger til er levende tro. En tro, som bærer frugt i kærlighed, og som i kærlighed viser vejen til sandheden. I denne forbindelse kom biskoppen ind på den usikkerhed, der i dag råder blandt mange katolikker, hvad angår kirkens tro – og påpegede, idet han knyttede til 2. Vatika-

nerkoncils lære om samme, at troens sandheder har en rangordning.

Nogle sandheder er større og mere centrale end andre, men det betyder ikke, at de mindre centrale og underordnede sandheder er mindre sande; de skal forstås i lyset af de overordnede sandheder, som er selve grundlaget, selve det brændende og flammende midtpunkt, af hvilket alle andre trossandheder udspringer. Og at forstå hele vor katolske tro ud fra dette midtpunkt var det afgørende, sagde biskoppen.

Treenigheden – troens midtpunkt

Troens midtpunkt, fortsatte biskoppen, er den hellige treenige Gud – hvor Gud selv er kærlighedens mysterium, hvor Faderen fra evighed af uafbrudt føder og skænker sig selv i Sønnen, som fremtræder for os som den højtelskede, Frelseren, der ved Helligånden indeslutter, omfatter og formidler Treenigheden, kærlighedsmysterium til kirken og i kirken, så den i tro må forkynde denne kærlighed til alle mennesker verden over.

Og at vidne over for verden, at den anden person i Treenigheden, Guds søn, er blevet menneske, er hvad vi er kaldet til. Kun sådan kan vor tro bære varig frugt og blive til velsignelse for verden.

De nye sakramentsritualer

Med de nye sakramentsritualer var der givet os nye muligheder og ny hjælp i denne vanskelige opgave:

Det nye dåbsritual gør det mere klart, at vi har et dybt personligt ansvar for vor tro. Forældrene og ikke barnet spørges nu: tror du? Hermed siges det udtrykkeligt, at de voksne har et særligt ansvar for at skabe et katolsk miljø for barnet, et troens miljø, som de små børn skal have den fuldeste delagtighed i.

Også det ny firmelsesritual er en ny-orientering og en hjælp til de katolske kristne. Det er vigtigt, vi her arbejder på, at Helligåndens sakramente må bære så mange og så rigelige frugter i de unges og i konvertitternes liv.

Biskoppen appellerede i denne forbindelse til en overvejelse om, hvilken alder der for de unge var den bedste, når de skal firmes. Ligeledes bad han om, at man ville overveje, hvorledes dette bedst

kunne forenes med trosbekræftelsen.

Ligeledes var også forståelsen af det ny ritual i forbindelse med bodens sakramente af stor vigtighed. Fornyelsen på dette område var ikke, som nogen måske kunne forledes til at tro, en opfordring til at opgive den gamle praksis med skriftemål, men derimod en ansporing til at skrifte hyppigt. Skriftemålet havde fremdeles en central plads i kirkens liv, det gjaldt derfor om at aktualisere dets værdi ved i tro at prøve at forstå den dybe og sande mening med dette sakramente.

Ægteskabets krise

Efter dette rids af de nye sakramentsritualer vendte biskoppen sig mod ægteskabets sakramente og forståelsen af det. De mange skilsmisser i vor tid vidner om en dybtgående konflikt på dette område. En af grundene til denne konflikt er uden tvivl den, at mange katolikker ikke mere

mennesker. Vor tro må bære kærlighedens frugter og vise sig i kærlighedens, godhedens og forsoningens gerninger. – Kun således kan vi opfylde vor mission og vort kald i verden, sagde biskoppen.

Som afslutning udtrykte biskoppen en særlig glæde ved at se, at så mange udenlandske grupper deltog i valfarten i år, og appellerede til de danskfødte valfartsdeltagere om på denne dag at knytte nogle kontakter til de udenlandske grupper. Endvidere mindede biskoppen deltagerne om valfarterne til Rom i det hellige år, som vil betyde en delagtiggørelse i det store kirkefællesskab, der i mødet med de lokale kirkefællesskaber verden over ville kunne bidrage til gensidig inspiration, forsoning og fornyelse.

Med en bøn om, at Gud ville styrke vor tro og lade den bringe rigeligt kærlighedens frugter, afsluttede biskoppen sin prædiken.

(Johs. 15,12–17. Refereret af Per Jensen)

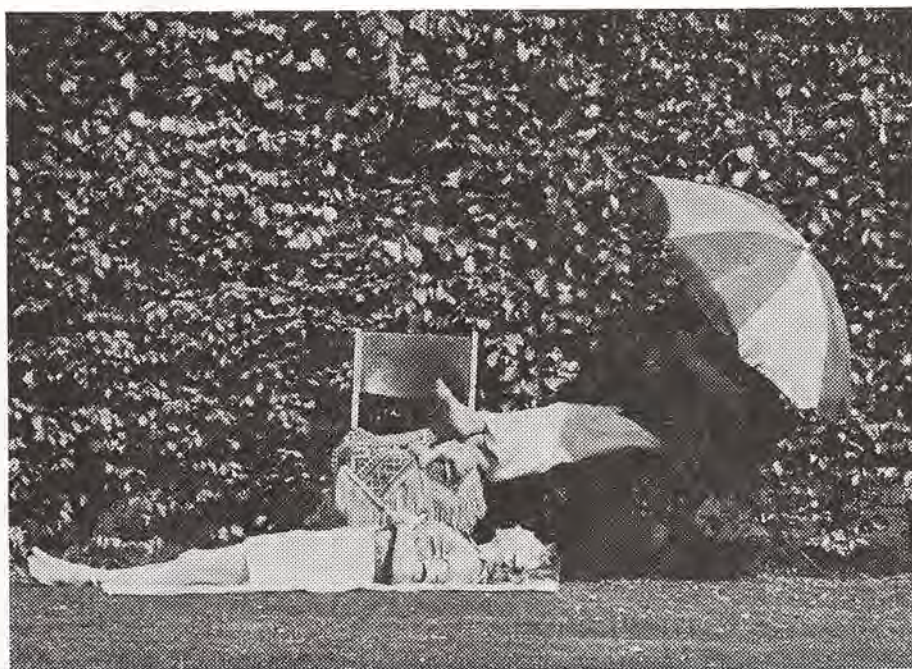

betragter menneskets kønsliv som en virkelighed, der på lige fod med alt andet i os skal inddrages i det overnaturlige liv hos Gud, dvs. i hans kærlighed, men udelukkende ser det som noget rent og skært dennesidigt og »naturligt«.

Men ægteskabet er et sakramente, dvs. i særlig grad inddraget i Kristus-mysteriet, sagde biskoppen. Det betyder, at ægtefællerne er hinandens lemmer – på Kristi legeme. Ægtefællerne er derfor i særlig forstand kaldet til at elske hinanden med samme kærlighed som den, Kristus elsker dem med. Som katolske kristne måtte vi besinde os langt dybere på, at vor katolske tro siger, at ægteskabet er et sakramente, betonedes biskoppen.

Kærlighedens frugter

Det, verden i dag hungrede mest efter, var kærlighed og godhed. Ord slog ikke mere til. Kun den tro, der var omsat i gerninger, ville kunne overbevise vor tids

Omkring konfirmationen

RPU (Religions Pædagogisk Udvalg) havde igen i år arrangeret et fælles forbedringskursus til trosbekræftelsen for de storkøbenhavnske sogne. Dette kursus afsluttedes med en fælles trosbekræftelse i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade 28. april. Biskoppen koncelebrerede med p. O. R. Bonnevie, p. L. Dorn, p. Vagn Hansen, p. S. Huber, p. Kn. Å. Nielsen og p. G. Sanders. Vi bringer her nogle billeder fra kirken. I den anledning har K.F.s redaktion også haft et interview med p. Leslie Dorn, som har haft en stor andel, både som organisator og som indleder og praktisk altnuligmand.

I sin valfartsprædiken forleden nævnte biskoppen spørgsmålet om den rigtige alder for modtagelsen af firmelsens sakramente. Har Religionspædagogisk Udvalg måske en mening om dette?

Vi har ikke haft nogen egentlig drøftelse af denne sag, så jeg tør ikke sige, om udvalget som sådant har nogen mening om den; men vi er ved at samle en del erfaring med hensyn til den ene mulighed, der er blevet nævnt, nemlig at afskaffe trosbekendelsen og sætte firmelsen i stedet.

Du hentyder vel til det fælles forbedringskursus til trosbe-

kræftelsen, som RPU arrangerer for de storkøbenhavnske sogne?

Netop. Der har foreløbig været to sådanne kurser. Det første blev stablet på benene med ret kort varsel og blev holdt i januar, februar og marts 1973. Der var dengang omkring 50 deltagere. Da reaktionerne stort set var positive, bestemte vi at gentage forsøget. Denne gang havde vi bedre tid til at forberede os og kunne sprede kurset over et længere tidsrum.

Var det andet kursus så længere?

Nej. Men det var delt op i tre

afsnit med »ferie« ind imellem. Det var vistnok en fordel for alle parter. Første afsnit beslaglagde de fire lørdag formiddage i november plus den første i december; andet afsnit de tre sidste i januar plus den første i februar; det tredje de fem lørdage i marts.

Hvor mange unge deltog?

Til at begynde med var der 80 på listen, men nogle dukkede aldrig op, andre holdt ikke ud – og deltog heller ikke i selve trosbekræftelsen naturligvis. Da vi ca. midtvejs lavede en navne- og adressefortegnelse til sognepræsterne og deltagerne, var der i alt 74. *De kom vel ikke allesammen hver gang?*

Der var naturligvis altid nogle, der forsømte; enkelte så ofte, at man – med et mildt ord – anbefalede dem (resp. deres forældre) at vente til næste år! Men selv iberegnet disse grove tilfælde var gennemsnittet kun ca. 1,5 forsømmelse pr. deltager – trods vintervejret og influenzaen!

Så var de unge åbenbart godt »motiveret«, som man siger nu til dags?

Jo – men vi skal bare ikke bilde os ind, at de unge mennesker gik hele ugen og glædede sig til, hvad der ville ske lørdag mellem 10 og 12. En væsentlig del af motivationen var festen og gaverne. Nogle har sikkert opfattet det kursus som noget, de måtte få overstået for overhovedet at få lov til at blive »konfirmeret«.

Er det noget, du gættter dig til, eller bygger det på, hvad de unge selv har sagt?

Både og. På det sidste møde bad vi alle besvare et spørgeskema, og vi fik 59 tilbage mere eller mindre udfyldt. Det gav en vis basis for bedømmelsen af de unges reaktion.

Var reaktionerne negative?

Nej, nærmest tværtimod. Men lad os tage et par eksempler for at illustrere, hvad jeg mener. På et spørgsmål om, hvad trosbekræftelsen betød for de unge, svarede én frejdigt: Gaver – intet andet! Kun 13 sagde noget om troen. Hele 36 ville eller kunne ikke give noget svar. Så var der to spørgsmål, hvor svarene siger både noget negativt og noget

positivt om selve kurset og om de unges motivation. »Havde du lyst, hver gang du skulle herind?« – 23 svarede NEJ, 10 SJÆLDENT. Men så spørgsmålet: »Kom lysten, da du først var her?« – kun 14 NEJ og 6 SJÆLDENT! Det var egentlig ganske opmuntrende for os! Svarene på et andet spørgsmål dog endnu mere. Vi sluttede altid med en halv time i kapellet, og på spørgsmålet om, hvad de syntes om det, der foregik der, svarede 38 positivt og kun 9 negativt.

Når I sluttede med en halv time i kapellet, hvad gik så resten af tiden med?

Et fælles oplæg efterfulgt af gruppesamtaler – og så et frikvarter med sodavand og småkager! Gruppesamtalerne var ofte lidt af et problem – de fleste ville nemlig komme frem af busken. På spørgeskemaet angiver størsteparten »generthed« som forklaring. *Var det spørgeskema det eneste feed-back, I fik?*

Nej. Det sogn, der sendte det største kontingent, var Lyngby, og de havde deres eget, mere udførlige skema. Desuden har en del forældre været så venlige at takke os for indsatsen – med mange rosende ord! Enkelte religionslærere har spurgt deres elever og rapporteret tilbage til os, hvad de mente, vi havde godt af at høre! I øvrigt særdeles nyttige ting – ikke altsammen bare ros! Det samme gælder enkelte sognepræster. Vi er meget taknemmelige for en sådan konstruktiv kritik.

Var der noget i denne kritik, der kunne have mere almen interesse?

Der er måske to punkter, der er værd at nævne her. Fra det

ene sogn kom ønsket om, at unge fra samme sogn skulle være mere sammen. Det er et forståeligt ønske, men vi har ment, at et fælles kursus netop skulle give de unge mulighed for at mødes på tværs af sognegrænserne. Det er nemlig også værdifuldt. Måske kunne menighedsrådene tage opgaven op og finde ud af, hvordan de kunne styrke sognefællesskabet blandt deres konfirmander næste år.

Et andet ønske var: mere

kontakt undervisning i tros-læren. Det er rigtigt, at vi i år havde enkelte deltagere, om hvem det måtte siges: deres uvidenhed var næsten uden huller! Langt de fleste deltagere var dog elever fra katolske skoler – de skulle ikke have brug for elementær undervisning.

Der vil vel altid være nogle, som ikke går på en katolsk skole og heller ikke får nogen undervisning ellers?

Jo, det må man regne med – og hvad værre er: de bringer ofte heller ikke noget med hjemmefra.

Men når de nu alligevel melder sig til dette kursus og ikke vælger den nemmere udvej at få fri fra skolen for at gå til

f.eks. at placere dem i forskellige grupper kan tilgodese deres forskellige behov.

Kunne vi, inden vi slutter, vende tilbage til vort udgangspunkt. Nogle mener, at man bør erstatte trosbekræftelsens ceremoni med modtagelsen af firmelsens sakramente. Var det en god idé?

Når jeg tænker på den erfaring, vi har gjort ved de to kurser, ville jeg skønne, at det kunne føre til en devaluering af sakramentet. For nogle unge kunne det være aldeles udmærket, men for andre... Vi kan ikke komme udenom, at den danske konfirmation i stor udstrækning må siges at være et sociologisk snarere end et kirkeligt fænomen. Også en del katolikker melder sig til trosbekræftelsen, ikke fordi de gerne vil lære mere om, hvad det vil sige at være katolik i dag, eller fordi de føler behov for et dybere engagement i troen, eller fordi selve ceremoniens religiøse indhold appellerer til dem; men udelukkende fordi det er almindelig skik og brug, at man »går til præst« og »konfirmeres« i en vis alder – og så er det rart med festen og gaverne. Det kan godt være, at disse typer får et eller andet godt ud af undervisningen og gudstjenesten, men ville det være nok, hvis det var firmelsen, det gjaldt? Hvis man satte firmelsen i stedet for trosbekræftelsen, ville en del børn fra hjem, der kun er katolske af navn, rask melde sig – af sociologiske grunde og uden at have nogen reelle trosmæssige forudsætninger for at modtage sakramentet.

præst sammen med deres protestantiske kammerater, skulle man så ikke gøre en særlig indsats for at hjælpe dem?

Sikkert – hvis man da kan gøre noget, der virkelig batter. Men så må man også have fat i forældrene...

Hvad med et parallelt kursus for forældrene?

Det har vi faktisk nogle planer om; men mon de forældre, der har mest brug for det, gider komme til sådan noget? Kan man stille forældrenes deltagelse i et sådant kursus som betingelse for, at deres barn kan »konfirmeres«? Med hensyn til de unge ville vi gerne på en eller anden måde i forvejen skaffe os flere oplysninger om dem, så at vi ved

Katolske begravelser
Ring til 12 28 68

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Ollefyr
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby - Telefon 87 00 25

DET HELLIGE ÅR

Ved Elsebet Kieler

Hvorfor skal 1975 være mere helligt end andre år?

Fordi det kalder os ud af hverdagens arbejdsræs og rutine for at vi kan gøre status, tage en ny beslutning, søge dybere ind i grundlaget for vores eksistens - vokse!

Ved runde fødselsdage og jubilæer fejres jubilæren gerne for forfremmelser på arbejdspladsen, familieførelse, større hjem, flere tillidsposter og forhåbentlig et venligt og omgængeligt sind. Måske er han nået den alder, hvor familien, samfundet, Kirken må takke eller nøjes med det, han har at byde på, fordi han nu hører til den aldersklasse, der skal bygges på.

Men hvad bygger så den aldersklasse på? De, som er støtter for andre, hvad støtter de sig til? Er de vokset tilsvarende i deres personlige liv? forfremmet i visdom og yndest hos Gud og mennesker, som det hedder så smukt om den 12-årige Jesus? Eller kører man bare videre på de spor, hvor man én gang er sat - efter inertiens lov?

Jubelåret skulle gerne blive som én lang jubilæumsdag, hvor ikke vi og vore præstationer fejres, men hvor Guds arbejde med os alle kommer til et nyt genembrud, et nyt forår, der kan fylde os selv og alle dem, der er nødt til at bygge på os, med forventning.

Hvis ikke Herren bygger huset, bygger bygningsmændene forgæves, siger salme 127. Det hellige år er Guds og Kirkens tilbud til alle af god vilje om at bygge videre på vort liv, uanset hvor vi står, og bringe det til ny modning.

Det sker naturligvis ikke automatisk. Der må en forberedelse til. Hvis pagten med Gud og hans folk skal fornyes, må vi, ligesom de gamle patriaarker, kaste de hemmelige afguder ud. Det kræver beslutsomhed og mod, oprud fra gammel sikkerhed og trøst og vandring mod nye og ukendte horisonter - valfart, kort sagt, i en dybere og mere radikal afhængighed af Gud end før.

Det kan godt gøre ondt, men det er jo bare fødselsveer. Den, der sår i tårer (slm. 126) i dette forberedelsens år, skal - når de hellige døre i Roms basilikaer julenat åbnes - høste i jubel!

- **I Kongo** har 80 ægtepar fejret deres sølvbryllup sammen og brugt dagen til bøn, fornyelse af deres ægteskab og opnåelse af jubilæumsafsladen.
- **I Warszawa** har kardinal Wyszynski talt særlig til de syge: Mennesket kommer kun til fuld modenhed under lidelse eller i kontakt med andre, som lider. Lidelse fremkalder sjælelsens bedste kræfter. Den giver den visdom, som er nødvendig for at opnå fornyelse.
- **Bod og kærlighed** må gå hånd i hånd, lyder det fra Schweiz, med særlig tanke på syge og handicappede.
- **I Tanzania** vil tiden fra den stille uge indtil december 1974 være en bodens tid, præget af faste og bøn, retræter for præster, kateketer og lægfolk i præstegårde og sognekirker, økumeniske studiegrupper m. m.
- **I Syrien** har ortodokse og katolikker fundet sammen i økumeniske valfarter.
- **I Blantyre** (Malawi) vil der være et triduum dvs. en 3-dages retræte med bøn og undervisning i alle bispedømmets kirker.
- **I Genova** har kardinal Siri i sit 5. hyrdebrev om det hellige år kaldt på samvittighederne og alles pligt til at sige fra overfor den moralske opløsning i samfundet og enhver form for dobbeltmoral: At vælge mellem godt og ondt er ikke en privatsag, men hele samfundets pligt. At gøre noget for at standse det onde er en af de mange måder, hvorpå man kan leve op til det hellige år.
- **Ingen helliged uden (social) retfærdighed**, lyder det fra Liège.
- **I Polen** har ateister vist en kritisk in-

teresse for det hellige år. Et møde mellem katolikker og ateister er planlagt.

- **I Los Angeles** har kardinal Manning citeret St. Basilius for flg. ord: De kærlighedsgerninger, du ikke gør, kan blive til uretfærdige gerninger, som du gør!
- **Fra hele Afrika** vil pilgrimme, særlig de unge, valfarte til helligdommen for Ugandas martyrer i Namugongo. At fremme livet i den kristne kristne familie er i Uganda på programmet for det hellige år.
- **I adskillige bispedømmer i Europa** uddeles pjecer i sognede og familierne med oplysning om det hellige år og meningen med det.
- **Katolsk Aktion** fra 210 bispedømmer har på et møde i Rom besluttet at arbejde for en dybere forståelse af den hellige Skrift, et rigere sakramentalt liv og en fornyelse af det pastorale arbejde.
- **I Thailand** har en ærkebiskop med sine 12 præster, søstre og lægfolk båret et stort kors i procession til domkirken, mens de mediterede over Jesu korsvej. Derefter var der skriftemål, messe og kommunion og 40 timers tilbedelse foran det udstillede Sakramente – alt sammen som indledning til forberedelsen af det hellige år.
- **I Danmark** vil landsdelsstævnerne efter sommerferien på Lungholm (18. august), Egeskov (25. august) og kirkedagen på Ledreborg (1. september) være et led i forberedelsen.
- **Overalt** i bispedømmerne forberedes nu valfarterne til Rom i 1975, og indsamlinger finder sted til hjælp for fattige pilgrimme og kirker.

Sparekassen for Lyngby og Omegn

– Bikuben

H. S. FRIIS

Malermester

Mølleparken 40, Bagsværd
Telf. 98 38 35

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbanegade 37
Alborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Alborg, Enggårdsgade 65 – Telf. 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Ejner Nielsen

Kolonial – Kaffe
Absalonsgade 14 – 9000 Alborg
Telf. (08) 12 09 71 – 12 15 58

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K

Telefon 13 56 87

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre

Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

MONSIGNORE KNUD BALLIN MODTAGER UDMÆRKELSE

I anledning af sin 70 års fødselsdag modtog Mgr. Knud Ballin det tyske Caritas-forbunds højeste udmærkelse, nemlig den såkaldte »Sølverne brødtallerken« (Silberner Brotteller). Udmærkelsen ledsages af et meget hjerteligt brev, hvori der bl. andet siges følgende: »Caritas taler i mange menneskers navn, som i efterkrigs-tyskland var i nød, og som af et kærligt menneske fra Danmark fik dobbelt hjælp: materiel hjælp i form af levnedsmidler og tekstiler, åndelig hjælp som et vidnesbyrd om kristen kærlighed ud over dit lands grænser. Det samme vidnesbyrd aflægger du stadigvæk både i Danmark og langt ud over landets grænser inden for rammerne af Caritas Internationalis. Atter og atter forbavses man over, hvad en lille kirke bidrager til lindring af nøden i udviklingslandene. Det har været en glæde for os at kunne arbejde sammen med dig og dine medarbejdere.« Overrækkelsen af den sjældne udmærkelse skete ved en højtidelighed i Osnabrück i slutningen af april måned.

fornuftig
forsikring

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

FISKEHALLEN

Kaastetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

Telefon 12 41 22 - Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 - 13 83 23

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Største udvalg i radio - fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C - Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
• 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse
af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

KIRKEN OG TABERNE

Af Aage Dyrkjøb

»Samfundets tabere« er et moderne udtryk, meget brugt af pædagoger, socialhjælpere, læger og psykologer. Det er ikke noget godt navn, eftersom man bruger det om så forskellige grupper som narkomaner, subsistensløse, institutionsbørn, kronisk syge, invalider og gamle. Man anvender benævnelsen på dem, der falder udenfor samfundets vedtagne værdier, dem, der ikke er produktive. Deres handicap skyldes helt eller udelukkende forhold, de ikke selv har været herre over. Men selv om de socialt og økonomisk kan være ligestillede, er der dog en forskel. Ved »tabere« forstår vi uvilkårligt nogen, der har måttet give op overfor de krav, samfundet har stillet til dem, men folkepensionister og i en del tilfælde invalidepensionister er dog mennesker, der har levet en fuldt normal, produktiv tilværelse, som de nu af naturlige årsager ikke er i stand til at fortsætte (eller som samfundet ikke mener fortsat at kunne anvende). Deres pension er altså en art forsikring, som nu er blevet effektiv, og hvis samfundets økonomi ikke kan bære en sådan pensionsordning, må det være, fordi der er noget forkert ved styringen og fordelingen af de midler, som er til rådighed.

I tidligere tid var det endnu sværere at være syg, fattig og gammel end nu til dags. Tiggerne flokkedes på landevejene. Oprindeligt var der slet ingen organiseret hjælp. Senere oprettedes et nødtørftigt fattigvæsen, og de nødlidende blev så at sige udloddet til forskellige gårdmænd

og husmænd, som skulle understøtte dem. I mit hjemsojns fattigprotokol for 1803 står således anført »en næsten blind Enke, trænger meget. Hendes Liv er uden Anke.« Hun får tildelt 5 skp. 3 fdk. mel, 3 skp. malt, 11 skp. 2 fdk. byg samt en smule penge, der skal udredes af 5 fæstgårdmænd samt forvalteren på herregården. 1804 nævnes en anden enke, hvis mand er omkommet ved skovhugst. Hun sidder nu »i yderste Armod med 3de uopdragne Børn.« 1819 omtales 3 mænd, der før fik deres ophold ved omgang i sognet, men nu skal have et bestemt distrikt at gå i. 1820 nævnes en »meget arm, gammel, ussel og skikkelig Mand.« Således videre, én lang række af nød og elendighed.

Samme indtryk får man, når man for eksempel læser om de personer, der blev optaget i datidens »hospitaler«, der netop var asyl for gamle og invalider af forskellig art. Der fandtes sådanne, lidt større hospitalsstiftelser i flere byer og desuden ofte nogle ganske små, oprettet i tilslutning til herregårdene.

Til eksempel kan nævnes Horsens Hospital, oprettet 1560, hvis omfattende arkiv jeg for nogle år siden havde lejlighed til at gennemgå. De gamle papirer giver et rystende indblik i sygdom og social nød. 1680 nævnes »en arm Vandvittig Stachell«, 1716 »en elendig værkbunden Krøbling«, 1717 »et stakkels vanvittigt Menneske«, 1721 en kvinde skal optages »formedelst hendes paakommen- de Vanførsels Svagheit og store Armod

Skyld«, 1724 »en fattig vanfør Mand og Krøbling«.

I hospitalet fandtes 3 »dårekister«, 2 i stueplan, som brugtes til sindssyge, »hvis Tilstand vel ikke kræver stadig Indspærring, men som dog ikke ret vel kunne være blandt Hospitalets øvrige Lemmer. Den tredie er i Kielderen, ganske mørk og indrettet for aldeles Rasende.«

Dette fremgår af en skrivelse fra 1824, og man er på det tidspunkt begyndt at blive betænkelig ved disse lokaliteter, i hvert fald hvad angår det uhyggelige kælderrum.

Der kunne være overordentlig meget at anke over med hensyn til tidligere tiders manglende eller mangelfulde socialforsorg og de fortvivlede forhold, som den tids »tabere« måtte leve under. Og dog skal vi ikke uden videre dømme. Det hele må vel ses i et videre perspektiv. Menneskeheden er trods alt hærsker på vandring, bestandig i bevægelse. Og der er dog også sket et vist fremskridt langs ad vejen. Man kan godt hævde, at menneskene til alle tider er de samme, men det er ikke sikkert, at det, der i dag står for os som en uhyrlighed, f.eks. var gået op for 1600 tallets mennesker. Når Holberg investerede penge i slaveeksport, havde han trods al sin intelligens næppe den samme fornemmelse som vi for den rystende menneskehandel. Man kunne også spørge: vil folk om 50 eller 100 år kunne godkende de dyreforsøg, der nu foretages i videnskabens hellige navn? Forhåbentlig ikke.

Dr. phil. Jørgen Hviid har i »Dansk Kirkeliv, Advent 1973« skrevet en læseværdig artikel om »den etablerede kirke og taberne«, og han fremfører her adskillige barske sandheder. Han spørger, hvad det er, man giver de såkaldte tabere: »Almisser, ting, underholdning, men det, de ønsker og har behov for, er medmennesker. Ikke blot andre gamle eller handicappede, men ikke-handicappede, yngre og unge.« – »De kristne menigheder ligner stort set til forveksling det moderne samfund. Man laver også grydelapper med de gamle og handicappede.« – »De handicappedes psykiske og religiøse problemer skyldes hovedsagelig omverdenens reaktioner. Det moderne samfund kan ikke klare problemerne omkring samfundets tabere. I evangelierne er de fattige de vigtigste personer, fordi de er i stand til at modtage og lovprise Gud. Kristendommen er de fattiges religion, og Jesus Kristus vender op og ned på værdierne, hvorved mennesket kommer til sin sande udfoldelse. Vi har brug for de fattige, de handicappede, de gamle – ikke for at kunne gøre godt imod dem, men for at lære noget om det mest centrale i tilværelsen.«

Det er især det sidste, man skal lægge mærke til. »Taberne« skal ikke på nogen

måde betragtes som værdiløst menneskemateriale. Enhver gruppe har sin funktion i samfundet, og både menneskeligt og materielt gælder det om at give enhver de bedste vækstbetingelser. Det er helt forkert at gå ud fra, at i det øjeblik man bliver 67 eller 70 år, er ens rolle udspillet, og man er nu resten af sine dage henvist til en vegeterende tilværelse. På samme måde, som man uden videre skulle forudsætte, at invalider og syge er uegnede til at foretage sig noget som helst. Det gælder ikke om at anbringe gamle og handicappede i ghettoer af en eller anden slags, men om så længe som overhovedet muligt at lade dem blive mellem andre, i ganske naturlige omgivelser. De skal ikke skubbes til side og henvises til et eller andet opbevaringssted. Først i det øjeblik, da de absolut ikke kan klare sig selv længere, er det naturligvis godt, at de kan få pleje.

Oprindelig gik kirken foran i omsorgen for syge og dårligt stillede, så vidt som den tids viden og opfattelse strakte til. Meget er siden blevet en samfundsopgave, men trods alle gode hensigter er resultatet ikke så tilfredsstillende, som det egentlig efter de meget store investeringer burde være. Kirkens formål må være at råde bod herpå og søge at menneskeliggøre og kristeliggøre hjælpen, så det hele ikke bliver til skemaer og paragraffer. Med andre ord, kirken skal arbejde ud fra den kristne betragtning, at mennesket aldrig nogensinde bliver så ringe, at det mister sin værdi. Det lille, hjælpeløse barn, den gamle og svækkede, den sygdomsprægede, den sindslidende, alle uden undtagelse er dyrebare for Gud, og derfor bør de ubetinget betragtes som medmennesker.

Man er i vore dage så tilbøjelige til at afskrive enhver, der ikke lige netop er en 100 pct. arbejdskraft. Det var meget bedre at aktivisere gamle og unge efter deres muligheder, så ingen kræfter går til spilde – og dét for resten hverken fysisk eller åndeligt.

Kirken har jo også sine »tabere«, der har svært ved at holde den rette kurs, som let går udenbords i søgang, eller som måske snarere bliver blændet af et pludseligt, sløvende solskin. Muligvis ville de også stå fastere, hvis alle kunne føle sig mere lige, mere værdige, hvis alle kunne komme til deres sande udfoldelse, som Jørgen Hviid siger.

Der er et langt spring fra de elendige sociale forhold, jeg nævnte før, til vore dages flunkende plejehjem og folkepensionistboliger. Dog må de skiftende muligheder tages i betragtning. Og der mangler endnu en ubetinget respekt for livet, en anerkendelse af menneskets værd, en vilje til uden forbehold at arbejde ud fra disse hensyn.

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 94 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landeretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1468 København K
TELEFON *13 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olletank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

V. Sømer & Søn

Bliikkenslagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Støt
vore
annoncører!

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Fiek og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejere
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03

Fint arbejde - - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
SPRINKLERANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

Frederiksborggade 22
København K
Telefon *19 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

FJERNSYNS- INTERVIEW MED

KARDINAL SUENENS

- Den økumeniske bevægelse har som bekendt i de senere år antaget et betydeligt omfang, og Kirkens øverste myndigheder omfatter den jo også med den største interesse. Nu har De, hr. kardinal, for nylig været et par uger i USA i økumenisk øjemed - så vidt jeg ved sammen med ærkebiskoppen af Canterbury, mgr. Ramsey, og med pastor Schutz fra Taizé. Hvad var nu formålet med denne økumeniske rejse?

- Jeg har gjort det samme i over en halv snes år to uger om året efter indbydelse fra mine venner på dette felt, det være sig episkopale, presbyterianere, metodister eller andre. Det er som regel på den måde, kontakterne opstår. Det direkte formål var altså denne gang en uges ajourføring og pastoral-teologiske diskussioner først med de episkopale biskopper og derefter med præsterne fra den episkopale Kirke. Jeg tror, der var 76 episkopale biskopper, og der stod jeg helt alene. Først troede jeg, at biskop Ramsey og jeg selv skulle have været fælles om det, men han var optaget på det tidspunkt - og der stod jeg altså alene med de episkopale biskopper. Vi - dvs. han og jeg og prioren fra Taizé - så de 2-3 dage, der var tilovers, på »embedet« og på disse »embedsbærere«. Der var her først og fremmest tale om en økumenisk åbning over for et emne, som var fælles for os alle tre, og som var os alle sammen kært, nemlig Helligånden. Ramsey talte om Helligånden hos Johannes, jeg selv talte om Helligånden i Apostlenes gerninger og de begivenheder, der gør alt dette nærværende og aktuelt i dag, og endelig holdt prioren fra Taizé en yderst gribende tale, fordi han på et vist tidspunkt kom med en patetisk appel til alle om at slutte sig til den romerske enhed, Peter.

- Det drejede sig altså om økumeni i praksis?

- Nå ja, vi lod os lede lidt af Helligånden, som det sig hør og bør, når man taler om Helligånden, men faktisk betød disse timer altså en dyb åndelig tilnærmelse - og det var det vigtigste af det hele. Vi var der ikke for at føre teologiske samtaler i egentlig forstand, selv om det hele naturligvis har noget med teologi at gøre, men i virkeligheden tror jeg meget på den slags varme og venskabelige kontakter - alle disse episkopale biskopper er mine venner; de kommer her; det er ikke bare ved den slags lejligheder, vi ses; i forgårs var en af dem her, og jeg venter også andre - det er altså en slags - jeg vil næsten kalde det »Malines-samtaler« - der fortsætter, men under friere og mere afslappede former. Foruden disse kontakter, som altså var direkte økumeniske, havde jeg under det sidste ophold lejlighed til at tage kontakt med den karismatiske verden og her især med den episkopale karismatiske verden. Jeg besøgte et ud fra dette synspunkt overordentlig vigtigt center i Houston. Ser De, i Houston har man mulighed for at rejse til månen, men der var også mulighed for andre yderst interessante opdagelser, som i dette tilfælde bestod i at se et helt sogn under omdannelse animeret af denne indre og overordentlig kraftige fornyelse, der også gjorde sin indflydelse gældende i andre katolske sogne, som - for øvrigt i indbyrdes forbindelse med hinanden - oplever denne - om man så må sige - opstandelse på det dybt åndelige plan. Oplevelser af samme art verserer for øjeblikket i England, og det kommer alt sammen af ...

- Her må jeg måske have lov til at gå tilbage og spørge, om f. eks. pastor Schutz og mgr. Ramsey accepterer eller tager del i og har forståelse for denne karismatiske fornyelse, før vi går over til at definere den?

- Ja, ja, det gør de. Ærkebiskop Ramsey og jeg selv stod sidste år i Bristol i fællesskab i spidsen for en økumenisk kongres for hele England, hvor alle mulige former for kristendom var repræsenteret. Vi holdt ved den lejlighed begge to en afsluttende tale, hvor vi ikke på forhånd havde aftalt, hvad vi ville sige, så vi talte begge to om det samme emne, nemlig om den karismatiske fornyelse, som for ham repræsenterer et stort håb i Kirken. Og det samme gælder prioren fra Taizé, som netop i USA fortalte mig, hvor inderligt han glæder sig over denne bevægelse og denne vækkelse, som jeg ikke tror, han selv er direkte engageret i, men som har hele hans sympati.

- Kan den karismatiske fornyelse, som De har set i Houston, sammenlignes med det, man ser her hos os nu, hvor den begynder i Belgien og muligvis også i

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 108 . 8260 Århus
TELF (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

Frankrig. Paris-Match har for eksempel ofret hele to sider på den bønbevægelse og de bedemøder, der finder sted i Paris.

– Ja, for øjeblikket er det blevet til et verdensomspændende fænomen, som slet ikke mere er et rent amerikansk anliggende. I juni måned blev der i USA for første gang afholdt en international kongres med deltagelse af mennesker fra 35 forskellige lande, i alt ca. 25.000. Man kan altså ikke sige, at det er et amerikansk fænomen. Bevægelsen kommer fra USA, men nu har den efterhånden virkelig vundet indpas i alle lande i verden, og i oktober blev der holdt en international kongres i Rom med deltagelse af 125 teologer og ledere, hvor der blev redigeret en omfattende tekst. Bevægelsens ledere fik en strålende modtagelse af paven. I virkeligheden har den ikke nogen leder i egentlig forstand, for den spirer frem overalt som et vårbrud, men paven gav over for dem udtryk for hele sin sympati under et privat besøg, de af lagde hos ham. Teksten til pavens tale blev offentliggjort i »Osservatore Romano«. Alt dette for at sige, at det er en bevægelse, som oprindeligt er udgået fra de amerikanske universiteter i 1967. Senere vandt den indpas i de kontemplative klostre hos trappisterne og karmeliterne og i ordenshuse og sogne, og den kom faktisk som et fornyelsens pust, et pust af forår, som ikke kun nogle har adgang til, men som jeg virkelig betragter som en Helligåndens vækkelse i Kirken i dag. De husker måske i denne forbindelse en sætning af Guardini, hvor han siger: Kirken vågner i sjælene. Og sansen for Kirken er virkelig noget, der har været behov for at bringe frem i første række. Jeg vil sige det på den måde, at Helligånden vågner i sjælene. Han har altid været der, men bevidstheden om ham og hans virke er virkelig blevet noget overordentlig fremtrædende i Kirken, og jeg tror, at den kun vil komme til at træde yderligere frem.

– *Hvordan vil De i dag definere den karismatiske bevægelse, for jeg tror, at adskillige kristne, når det kommer til stykket, ikke rigtig ved, hvad den er for noget? De forstår ikke altid, hvad det drejer sig om. Man taler også om pinsebevægelse. De kan ikke se, hvad fornyelsen står for på det almindelige kristne plan.*

– Jeg tror, at det er udmærket at få præciseret dette spørgsmål, eftersom der er tale om en række uklarheder i forbindelse med sprogbrugen. Pinsebevægelsen er for det første noget klart defineret, og den karismatiske bevægelse er absolut ikke nogen pinsebevægelse i den forstand. Pinsebevægelsen er en protestantisk sekt, som opstod omkring år 1900, og som gjorde sig meget bemærket. Kort og godt en kristen Kirke, som har udviklet sig,

men som trods alt hviler på et syn på tingene, som er absolut uantageligt for os. Jeg skal kort nævne nogle punkter. For det første taler pinsebevægelsen om en åndsdaab, som om det drejede sig om en slags superdaab, og det kan vi ikke være med til. Og så taler den altid om Helligånden som noget, der hører fremtiden til – en Helligånd, der kommer i morgen, hvis man er i den ønskede tilstand. Og det er et yderst vigtigt punkt for kristne med en dybtgående kristen tradition bag sig. De episkopale og vi er enige på dette punkt. Helligånden bliver nemlig givet os ved begyndelsen af vort kristne liv. Det hele begyndte med, at vi blev døbt med vand og Helligånden, og det, der sker, er ikke, at Helligånden pludselig skal komme til os udefra, men at vi bliver os den realitet bevidst, som vi har i os fra begyndelsen. Man kan strengt taget udtrykke det på den måde, at det ikke er meningen, vi skal blive helgener, vi er det allerede i kraft af vor daab. Nu har det altid været et lidt ømtåleligt spørgsmål – også når vi for eksempel taler om konfirmationen. Jeg prædiker for børnene og siger til dem: »Børn, nu skal I modtage Helligånden. I dag bliver I konfirmeret.« Og min næste sætning er så: »Men I har naturligvis allerede modtaget ham – i dåben.« Det skaber en vis dualisme. Det, man faktisk skal sige er, at kilden er til stede i dåben og udvides af sakramenterne. Det er, om man så må sige, en indsprøjtning af Helligånden, en forøgelse af hans virke – det er, hvad der sker. Vi narrer ikke os selv, når vi f. eks. i adventstiden med overbevisning siger: »Fader, send os din Søn!« Vi ved godt, at han allerede er kommet, men vi placerer os så at sige retrospektivt i Det gamle Testaments psykologiske situation – vi placerer os endnu en gang i denne forventning med den taknemmelighed, den indebærer, men vi ved meget godt, at det er noget, der allerede er sket. I pinsebevægelsens sprogbrug har de derimod i alt for høj grad denne fremadskuen mod det, der skal ske i morgen, hvis man gør sådan og sådan. Jeg tror, dette er meget vigtigt. Noget andet, der også er vigtigt til belysning af sprogbrugen, er, tror jeg, at pater Congar for nylig protesterede mod denne sprogbrug med følgende ord: »Jeg er fuldstændig positivt indstillet over for den karismatiske fornyelse, men jeg synes ikke om sprogbrugen.« Og han har ret, når det drejer sig om udtryk som »åndsdaaben«. For dette ords vedkommende tror jeg, at det bedste ville være kort og godt at tale om en fornyelse, som det er blevet foreslået i Frankrig, eller om fornyelsen i Helligånden eller til nød om den karismatiske fornyelse – noget lignende so mnår man taler om den bibelske fornyelse eller den liturgiske forny-

else, dvs. at man understreger et eller andet i forventning om, at det slet ikke mere behøver at understreges. Man lægger særlig vægt på Bibelen, eller man lægger særlig vægt på liturgien, hvad enten man tilslutter sig en bevægelse eller ej den dag, en bevægelse, dvs. en vækkelse til betoning af det ene eller det andet, opstår i Kirken. I det øjeblik, der sker noget sådant, er det som en flod eller en rivende bæk eller en strøm, der løber ud i havet, og som har mistet sit navn, så snart den er blevet opslugt af havet. Vi er altså alle sammen døbt kristne – der findes ikke karismatiske kristne og andre kristne. Fordi Helligånden er i dem, er de alle sammen i besiddelse af Helligåndens gaver, som ikke er noget andet end Helligånden selv. Her tror jeg

Svendborg Liggistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul – Koks – Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 88 07 59

J. Øvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon 24 77 67
Kød – Flæsk – Pålæg
En gros og en detail

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77
Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen
Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 65 22

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfræsningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 31. august 1974

8 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1380,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 1050,-

Valfartspræst: Pater G. GOMMANS

Læge, sygeplejersker, samarititter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Sommer i Rom: 24/6-8/7 - fly - Casa Pallotti - Pris kr. 1395,-

Rejseleder: Annie Rastrup

»Kulturperler« (Rom, Firenze, Assisi): 23/9-7/10 - fly - Pris kr. 1550,-

Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - fly - Pris kr. 1195,-

Rejseleder: Annie Rastrup

Vi har afrejse til Rom hver uge

Holmbladsgade 11
Dk - 2300 København S
Telf. (01-27) Asta 2312

Maria-valfart i og udenfor Danmark

Festskrift ved Aasebakke-valfartens 25 års dag.

Indhold:

Biskop Hans L. Martensen: Ved Maria til Jesus.

Ernest O. Hauser: Maria, Jesu moder.

Pater Joseph Mesters SMM: Maria-valfarter i Europa.

Ursula Nord: Valfart til Vor Frue af Lourdes.

Arkivar, cand. mag. Jørgen Nybo Rasmussen:

Mariatro og Mariavalfarter i middelalderens Danmark.

Monsignore Kjeld Geertz-Hansen: Aasebakke-valfart 1949-74.

Sr. Miriam OSB: Valfarten og Vor Frue Kloster.

Stig Rolvsen: Valfartens salmer.

Pastor Niels Oppermann: Valfartsdagen.

Bibliotekar Marianne Schütten: Bibliografi over dansk Maria-litteratur 1849-1974.

53 sider, illustreret. Oplag: 1200.

Pris 12 kr. ved henvendelse til

postbox 14, 2610 Rødovre.

KATOLSK VALFARTS KOMITÉ

Flytteforretningen 2021

Skattergade 6-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Mølestien 11, København SV

Telefon VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma

Århus N

KATOLSK FORUM

i alle

katolske hjem

også, det er vigtigt med klare linier, fordi man gør gaverne til ting. Jeg får én slags gaver, og De selv får en anden, som om det er små pakker, det drejer sig om. Men det er det ikke. Gaverne er karisme, tegnet på Helligåndens virke. Det vigtige er ikke gaverne, men giveren! Så er det Helligånden, der virker gennem det, vi kalder karismen, dvs. disse gaver, som bliver til tydelige tegn på hans tilstedeværelse. Og så er der desuden den skelnen, man foretager mellem de ordinære og de ekstraordinære karismer (vi har faktisk foretaget en sådan skelnen, og det skal man også), fordi der er masser af karismer, der er... Paulus har givet os en fortegnelse over dem, men den er absolut ikke udtømmende, alt sammen dybest set gaver fra Helligånden, men når de så at sige til en vis grad bliver synlige, ja, det er lidt vanskeligt at definere, men man lægger trods alt mærke til dem. Selv i profan sprogbrug siger man: Den mand har en særlig nådegave i en eller anden retning. Men her er der altså tale om noget rent profant... I det foreliggende tilfælde ville jeg sige, at det drejer sig om ekstraordinær tilkendegivelse af Ånden, men jeg vil også sige, at der er gaver, man klassificerer som ordinære, og som kan udøves på en ekstraordinær måde. Lad os for eksempel tage gaven til at skelne og bedømme. Det er en ordinær gave, som hører til blandt de ordinære gaver, men jeg kender mennesker, der kan forene denne gave til at skelne med en klogskab, der gør den til noget virkeligt ekstraordinært. Og på samme måde kan vi i den anden betydning skelne mellem de gaver, man ville betegne som ekstraordinære. Lad os f.eks. tage gaven til at helbrede. Her tænker man straks på sensationelle helbredelsesmirakler - f.eks. Pierre Rudders ben - men i virkeligheden drejer det sig om en hel skala. Der er også noget, der hedder åndelig helbredelse. En moder, der står bøjet over sit barn og lægger hele sin omsorg og kærlighed i det. Selve hendes kærlighed rummer en helbredelse. Kærligheden som sådan har et element af helbredelse i sig. Eukaristien er et helbredende element, idet alle modtager eukaristien til helbredelse for sjæl og legeme. Der er kort sagt en hel skala, der får det hele til at flyde lidt over i hinanden. Vi klassificerer, hvor det er nødvendigt, men jeg tror, at alt dette er overordentlig vigtigt, når det drejer sig om at henlede opmærksomheden på Helligånden, der virker og altid har virket i os! Under forudsætning af alt dette og under forudsætning af en - om jeg så må sige - rensset og korrigeret sprogbrug mener jeg, at den karismatiske fornyelse, der klart adskiller sig fra pinsebevægelsen, er en ekstraordinær nådegave til Kirken i dag.

- Hr. kardinal, jeg har her foran mig

et amerikansk blad, hvor man netop ser Dem i Amerika sammen med repræsentanter for den katolske og den presbyterianske Kirke under de omtalte møder for den karismatiske fornyelse. Men den karismatiske fornyelse er ledsaget af ydre tilkendegivelser, som får de kristne til at stille sig spørgende over for den. De undrer sig over at høre tungetale og over i visse blade at se og høre tale om en optræden, der virker lidt ekstatiske og mærkværdig, og over at fornemme en slags trance, der undertiden kommer til udtryk på disse bedemøder. Hvordan er det i virkeligheden med alt dette?

– Ja, lad os engang tage de to spørgsmål, De her har bragt på bane. For det første er der tungetalen, denne berømte tale i tunger, der som udtryksform skulle være noget fuldstændig normalt. Jeg vil begynde med at sige, at den har eksisteret gennem hele Kirkens historie, lige fra begyndelsen, i Apostlenes gerninger. I sin fortegnelse over karismerne nævner Paulus blandt andet tungetalen, som han kalder den sidste af gaverne, men han siger også: Det skal ske med orden – jeg selv taler mere i tunger end alle I andre. Det er altså umuligt at benægte dens eksistens, eftersom vi har en formel bekræftelse af den i Skriften. Men hvis De nu spørger mig: Er der her tale om et mirakuløst fænomen? – Ja, så vil jeg simpelt hen svare: Nej, når det drejer sig om tungetalen under ét, vil jeg blot sige, at den er et udtryk for spontan bøn, hvor vi udtrykker vor bøn eller vor glæde eller vor taknemmelighed over for Gud med ord, som ikke er et sprok, ligesom når man siger »Alleluja, Alleluja, Hosanna.« Det er en måde at udtrykke en indre hymne på ved at tolke den i stavelser. Det er tungetalens første betydning. Der kan, selv om jeg tror, det er meget sjældent, være tilfælde, hvor det er tale på et fremmed sprog, som virkelig eksisterer. Jeg tror, det forekommer, men at det er meget sjældent, og man må ikke forestille sig, at man hører 25.000 mennesker synge i tunger, – det er en slags mumlen, en slags udtryk for noget, der endnu ikke har taget form i bevidstheden, om De vil – det er noget, alle har i sig, ligesom når de fløjter. De plejer måske ikke at fløjte, men hvis man øver sig lidt, kan man lære det. Jeg plejer ikke at gøre det, og jeg kan heller ikke danse, men jeg tror, jeg ville kunne lære det, hvis jeg begyndte at øve mig på det.

Det eneste, som undertiden er generende, eller som i hvert fald skaber problemer, er talens udlægning. Det er klart, at der kan være ord, som ikke har nogen sammenhæng, og det kan man godt forstå i den atmosfære, der opstår, hvor mange mennesker er samlet.

(Fortsættes)

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Inga Jensen

Søndag d. 9/6: HELLIG TREFOLDIGHEDS FEST: Ordsp. 8, 22–31. Salme 8, 4–5, 6–7, 8–9. (R: 2a: Herre, vor Herre, hvor herligt er det navn på den vide jord). – Rom. 5, 1–5. – Joh. 16, 12–15.

Mandag d. 10/6: 1. kongeb. 17, 1–6. – Mt. 5, 1–12

Tirsdag d. 11/6: Ap.g. 11, 21b–26. 13, 1–3. – Mt. 10, 7–13.

Onsdag d. 12/6: 1. kongeb. 18, 20–39. Mt. 5, 17–19.

Torsdag d. 13/6: KRISTI LEGEMS FEST: 1. Mos. 14, 18–20. – Salme 110, 1–4 (R: 4bc: Du er præst på Melkizedeks vis). – 1. Kor. 11, 23–26. Sekvens: Pris O Sion etc. – Luk. 9, 11b–17.

Fredag d. 14/6: 1. kongeb. 19, 9a. 11–16. – Mt. 5, 27–32.

Lørdag d. 15/6: 1. kongeb. 19, 19–21. – Mt. 5, 33–37.

Søndag d. 16/6: KRISTI LEGEMS FEST (se torsdag d. 13/6).

Mandag d. 17/6: 1. kongeb. 21, 1–16. – Mt. 5, 38–42.

Tirsdag d. 18/6: 1. kongeb. 21, 17–29. – Mt. 5, 43–48.

Onsdag d. 19/6: 2. kongeb. 2, 1, 6–14. – Mt. 6, 1–6, 16–18.

Torsdag d. 20/6: Sir. 48, 1–14. – Mt. 6, 7–15.

Fredag d. 21/6: JESU HJERTES FEST: Ez. 34, 11–16. – Salme 23, 1–3a, 3b–6. (R: 1: Herren er min Hyrde, mig skal intet fattes). – Rom. 5, 5b–11. – Luk. 15, 3–7.

Lørdag d. 22/6: 2 Krønikeb. 24, 17–25. – Mt. 6, 24–34.

Søndag d. 23/6: 12. alm. søndag: Zak. 12, 10–11. – Salme 63, 2–6. 8–9. – Gal. 3, 26–29. – Luk. 9, 18–24. Evt. i aftenmessen: Jer. 1, 4–10. – 1. Pet. 1, 8–12. – Lk. 1, 5–17.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 9/6: Hellig Trefoldigheds fest.

Mandag d. 10/6: Ferialdag.

Tirsdag d. 11/6: Barnabas.

Onsdag d. 12/6: Ferialdag.

Torsdag d. 13/6: Kristi Legems fest.

Fredag d. 14/6: Ferialdag.

Lørdag d. 15/6: Ferialdag.

Søndag d. 16/6: Kristi Legems fest.

Mandag d. 17/6: Ferialdag.

Tirsdag d. 18/6: Ferialdag.

Onsdag d. 19/6: Ferialdag eller Romuald.

Torsdag d. 20/6: Ferialdag.

Fredag d. 21/6: Jesu Hjertes fest. *Paul VI* valgt 1963.

Lørdag d. 22/6: Ferialdag eller Paulinus, biskop af Nola, eller Thomas More, eller John Fischer, biskop og martyr.

Søndag d. 23/6: 12. alm. uge.

LÆSERBREV

Jeg tilslutter mig fuldstændig Annette Buurmanns læserbrev i Katolsk Forum nr. 10/1974, bl. a. for at hun ikke tilsyneladende skal stå alene med sin opfattelse.

Venlig hilsen

Ulla Berg

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchevøj 8, 1825 København V,
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspriis kr. 4,00. Priiserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

TRE RE-PREMIERER

Det store spil

De københavnske biografer har i det sidste par måneder budt på en række re-premierer, hvoraf tre her skal omtales. Først »Det store spil« (Mélodie en sous-sol) fra 1962, der blev en af franskmanden Henri Verneuil's første store internationale succeser. Filmen fortæller – som så mange andre kriminalfilm – om en gammel nylig løsladt forbryders forsøg på at afrunde sin karriere med det helt store kup. Han planlægger simpelt hen et frækt røverforsøg af en kæmpeformue fra spillekasinoet i Cannes. Da hans faste makker imidlertid er stået af løbet, må han alliere sig med et ungt brushoved, og filmens spænding ligger således ikke blot i udførelsen af det store kup, men også i forholdet mellem de to partnere i kuppet.

Filmens helt dominerende hovedroller spilles af Jean Gabin og Alain Delon, der i denne film mødtes for første gang. Samspillet var over al forventning og blev senere gentaget i en anden Henri Verneuil film, nemlig »Klanen fra Sicilien« fra 1968.

Filmen indledte en helt ny type kriminalfilm, der senere har haft enorm publikums succes, en kriminalfilm, hvor kuppet lykkes efter mange nervepirrende situationer, men hvor gevinsten går tabt på grund af uforudsete tilfældigheder. Under disse omstændigheder bliver »forbryderne« til »svindlere«, man bærer over med, især når det røvede bytte stammer fra noget så kapitalistisk som spillekasinoer. »Det store spil« er holdt i sort-hvid, hvilket er til dens fordel. Det understreger noget af den dystre atmosfære, som i modsætning til mange af dens efterfølgere præger netop denne »svindlerkomedie«, hvor skæbnen til sidst spænder ben for de to forbrydere.

Det er en fortræffelig lavet spændingsfilm.

Mød mig på Cassiopeia

Fra den dystre franske »svindlerkomedie« til den festlige danske sangfilm »Mød mig på Cassiopeia« fra 1951. Her møder vi nogle af dansk films største stjerner under Torben Anton Svendsens sikre instruktion og ledsaget af Kai Norman Andersens indsmigrende melodier. De er der næsten allesammen: Lily Broberg, Hans Kurt, Poul Reichardt, Ellen Gottschalck, Johannes Meyer, Ib Schønberg, John Price og sidst, men ikke mindst Bodil Kjer, der spiller musikkens muse, som aflægger besøg hos en komponist her på jorden. Den film skal ses, om ikke for andet så for Bodil Kjers skyld. Hun er simpelt hen vidunderlig. Mage til skuespillerpræstation skal man lede længe efter. Intet under, at denne film gentagne gange har haft re-premiere. Forhåbentlig vil kommende generationer også få lejlighed til at opleve denne komedie og især Bodil Kjers tolkning af musen, der er ved at tabe sit hjerte i en jordisk kærlighed, men som trækker sig tilbage for ikke at bringe alt for store omvæltninger ind i mytologien. Det er underholdning på et plan, vi ikke ofte oplever i dansk film.

Guldfeber

Den re-premiere, der tager stikkene hjem, er naturligvis Chaplins »Guldfeber« fra 1925. Det svirrer med superlativer, når Chaplins navn nævnes: Eneren blandt enere, komikeren over alle komikere, geniet over alle genier, filmens ukronede konge, osv. Og rygtet lyver ikke om denne lille vagabond-gentleman med jacket, rundpudtet hat, svirpestokken og de alt for store støvler, der tumles viljeløst med i større magters spil, overses og forbigås, men som til sidst tager revance, fordi det troskyldige og rene hjerte altid sejrer.

Det er tonefilmudgaven fra 1942, der

vises. Chaplin har selv komponeret musikken til filmen og sat tone og lyd på, og desuden hører vi ham selv som kommentator. Filmen vrimler med herlige situationer. Uforglemmelig er bl. a. scenen med måltidet i ødemarken, hvor Chaplin spiser sin ene støvle. Ligeledes hans ensomme nytårsmiddag og de dansende rundskytter. Han er morsom – meget morsom, men han er også rørende. Ligesom de fleste af hans film er Guldfeber en mærkelig blanding af komik, tragedie, sentimentalitet og drama. Måske er det netop, fordi alle disse elementer holder hinanden i skak, at hans film er så fascinerende. Han er en viis klovn, der forstår både at more og opbygge sit publikum. Bjørn Rasmussen har om Guldfeber skrevet, at den »rummer en sart og diskret kærlighedsdramatik og en forfinet og uskyldig skildring af skuffet ensomhed og længsel efter at tage del i fællesskabet.« Chaplin er som en muse, vi får besøg af, hver gang vi ser hans film. De virker inspirerende og forløsende. Livsglæden og livsappetitten sprudler i os, når den lille vagabond træder ind i vor tilværelse. Det skyldes nok, at han altid beskæftiger sig med menneskets lykke. Det er jo noget, der ligger os alle på sinde. Vagabonden vinder sin lykke i Guldfeber. Men sejren er dyrekøbt. Og dog ville vi ikke undvære et øjeblik af strabadserne. Det er netop ofte det tragikomiske i tilværelsen, der giver sejren perspektiv.

Guldfeber er en film for hele familien. Og de er jo sjældne. Så kom nu af sted, far, mor, børn, bedstefar og bedstemor. Den lille vagabond hjælper os til at overvinde generationskløften.

Kaare Osorio

13/1974

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

katolsk

forum

3 x 12 sider

NOTES- BLOKKEN

STENO-SAGEN TAGER ET VIGTIGT SKRIDT FREMAD

Thomas af Aquin og Niels Steensen var beslægtede ånder, skønt der var århundreder, der skilte dem fra hinanden. Begge var beåndede personligheder, som indlemmede nye erkendelser i kristendommens liv. De var geniale begyndere, der indledte en udvikling, som har vist sin bæreevne indtil vor egen tid. Men ved siden af deres næsten umættelige trang efter sandheden var de tillige åndelige mennesker, d.v.s. mennesker, hvis hele liv stod under Helligåndens indflydelse.

Thomas af Aquin blev helgenkåret i 1323, knap 50 år efter sin død. Niels Steensen, som i 1686 – kun 44 år gammel – døde i hellighedens ry, bærer hverken titlen »salig« eller »hellig«. For at en kristen kan salig- eller helgenkåres, kræves der en lang og møjsommeligt forberedelse, hvor alle ting i vedkommendes liv og virke nøjagtigt bliver undersøgt. Thomas af Aquins medbrødre, dominikanerne, gjorde alt for at den store teolog blev helgenkåret. Men der var i lang tid ingen, som tog sig af Niels Steensens sag. Først så sent som i 1954 begyndte man i bispedømmet Osnabrück, hvor Niels Steensen døde, at samle alle kendsgerninger, som havde med ham at gøre. Disse dokumenter blev sendt til Rom. Her blev sagen overgivet til en teolog, som kaldes »postulator« (den, der fremsætter ønsket om saligkæringen). Opgaven var at undersøge om sagen kan føre til et positivt resultat. Det var positivt.

Nu begyndte det historiske arbejde i et af vaticanets »departementer«, der tager sig af helgenkæringen. Her var det den fremragende historiker pater Veraja, der fik opgaven

overdraget. Under hans mangeårige arbejde bistod pater Scherz ham med råd og dåd indtil sin død. Meningen med dette videnskabelige arbejde, som blev sat i gang, var på en historisk forsvarlig måde at fremskaffe alle de kendsgerninger, som berørte Niels Steensens liv og værker. På grundlag af en sådan »positio« (fremlæggelse af kendsgerninger) kan så den romerske kommission arbejde.

Denne positio foreligger nu. Den danner grundlaget for selve saligkæringens processen. Det drejer sig om et digert værk, skrevet på italiensk; formatet er folio. Alene vægten, tre kilogram, imponerer. Bogen er 7 cm tyk og tæller 1110 sider. Her er faktisk alt samlet om Niels Steensen. Hans liv gennemgås i alle enkeltheder med historisk sans og videnskabelig nøjagtighed. Også eftertidens syn på Niels Steensen behandles indtil vore dage. – Bogen slutter med en fyldig bibliografi, en fortegnelse over de billeder, der er bevaret af Steno og et udførligt register med alle navne.

Med fremlæggelsen af dette værk, som har kostet en umådelig arbejdsindsats, kan den pavelige kommission nu drøfte betimeligheden af Niels Steensens saligkæring. Det sidste afgørende ord har paven selv. Vi kan kun håbe, at vor store landsmand bliver indskrevet i kirkens helgenkalender. Han var en stor kristen kulturpersonlighed. På soklen af det monument, som står foran Universitetets naturvidenskabelige bibliotek i København, er hans livs betydning sammenfattet i disse ord: »Anatom-geologiens grundlægger – Guds tjener.« Han er en af Danmarks store mænd.

H. Roos S.J.

SACRA CONGREGATIO PRO CAUSIS SANCTORUM
OFFICIUM HISTORICUM

38

OSNABRUGEN.

BEATIFICATIONIS et CANONIZATIONIS
SERVI DEI

NICOLAI STENONIS

EPISCOPI TITIOPOLITANI
(† 1686)

POSITIO

SUPER INTRODUCTIONE CAUSAE ET SUPER VIRTUTIBUS
EX OFFICIO CONCINNATA

ROMAE MCMLXXIV

INDHOLD

THOMAS AF AQUINS TÆNKNING	4
en aktuel og meget instruktiv tolkning af hans filosofi	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
kærlighedens enhed skal opnås gennem en verdensomspændende bevægelse; katolske gynækologer i Rom; vanskeligheder i Litauen, m.m.	
ABRAHAM'S KALDELSE	10
et frisk pust i en gammel historie	
VED EN SYGESENG	11
et sygebesøg, der førte til noget, der lignede en åbenbaring	
SPORT	12
billeder fra sejlsport med tekst til eftertanke	
THOMAS, TEOLOG OG MYSTIKER	14
prædiken, forbønnerne og referat fra 700-års festen	
300-ÅRS JUBILÆUM	16
I Fredericia har der været en katolsk menighed siden 1674	
VALFART – HVORFOR	17
Hvad betyder det at rejse som pilgrim til Rom i det hellige år?	
HANS RÜTTING 1905–1974	18
et usædvanligt liv og et usædvanligt menneske	
INTERVIEW MED KARD. SUENENS	21
sætter den karismatiske bevægelse Helligånden over Kristus ?	
LITURGISK OVERSIGT	23
Augustin blev en stor helgen efter blot at have læst ét vers i Bibelen	
FORSIDEBILLEDET	
kapsejlsads på Øresund Se billedsiderne 12 og 13	

KOMMENTAR

BORGERLIG KRISTENDOM?

Forleden deltog jeg i et møde for kristne fra forskellige trosamfund – et økumenisk møde altså. Det var en broget forsamling: mænd og kvinder, yngre og ældre, gejstlige og lægfolk, – men et var de allesammen fælles om: troen på Jesus Kristus og hans budskab. Jo, de var alle endda meget nidkære kristne. Iblandt dem var en herre, der for år tilbage havde opgivet sit verdslige erhverv for at vie hele sin tid og alle sine kræfter til forkyndelse af evangeliet. Han var for nylig kommet hjem fra et længere ophold i Amerika. Han fortalte om forskellige kristne initiativer derovre. Det var sikkert ikke hans hensigt at komme ind på politik, men det gjorde han alligevel – som et sidespring midt i det hele.

Det er ikke til at vide, hvilket indtryk hans politiske parentes gjorde på forsamlingen (der blev ingen diskussion om det), men jeg må indrømme, hans udtalelse forbløffede mig.

Massemedierne her i landet havde givet os et forkert billede af Nixon, sagde han; de folk, han talte med i Staterne, havde en helt anden opfattelse, – de påstod, at de aldrig havde haft en så god præsident som Nixon! Det fortalte han i fuld alvor. Var man gået ham på klingen, havde han sikkert – som ærligt menneske – modificeret sin udtalelse: naturligvis havde han kun talt med en forsvindende lille brøkdal af befolkningen – jo, det var muligt, at andre kredse, han ikke havde haft forbindelse med, havde andre meninger osv. – På den anden side er det lige så sikkert, at han ville have holdt fast ved det væsentlige i det, han fortalte os: de amerikanere, han havde talt med, havde bedyret ham, at Nixon var den bedste præsident, landet havde haft. Ellers ville han aldrig have sagt det til

os: det var jo kun en randbemærkning; han havde ikke nogen tese at forfægte; han hører aldeles ikke til den type menneske, der ikke kender forskel på sandt og usandt.

Man kan faktisk ikke andet end tro på, at det, han fortalte, er rigtigt. Vi ved da også, at der stadig er mange amerikanere, der med fuld musik går ind for præsident Nixon. Men hvad er det for mennesker, der støtter ham? Hvad var det for mennesker, vor amerikarejsende omgikkes derovre? Jo, det var hovedsageligt grupper af aktive kristne, – ikke så meget fra de store historiske kirker som fra det, man før i tiden lidt nedladende kaldte »sekte«. Nu kan det i denne sammenhæng være ligemeget, hvilket trosamfund de tilhørte; det foruroligende er, at de netop var aktive kristne.

Også når man herhjemme færdes i forskellige kristne kredse, må man gang på gang konstatere, at langt de fleste mennesker i disse kredse er politisk højreorienterede. Ofte er det kun indirekte, at de røber deres holdning, men den er ikke til at tage fejl af. At de er imod kommunismen, for så vidt den er materialistisk og militant ateistisk, er forståeligt; men det er mindre forståeligt, at de er blinde for det ukristelige i den vestlige verdens kapitalistiske system. Er forklaringen måske den, at kristendommen (sådan som den forkyndes og praktiseres herhjemme) tiltrækker folk, hvis baggrund og temperament er »borgerligt«? Eller er det, fordi kristendommen (sådan som den forkyndes og praktiseres herhjemme) gør folk »borgerlige«? Hvis det forholder sig sådan, så er der noget galt med den måde, hvorpå kristendommen forkyndes og praktiseres herhjemme!

LOD

THOMAS AF AQUINS TÆNKNING

*Foredrag holdt i Danmarks Radio
Kristi Himmelfart, 23.5.1974*

Af dr. theol. Regin Prenter

Thomas Aquinerens tænkning er tit blevet betegnet som en *philosophia perennis*, en filosofi, der ikke går af mode, kunne man måske gengive det. Når man endnu i 700-året for hans død mindes ham, synes det at være en passende betegnelse.

Hans liv og forfatterskab

Om manden selv skal jeg fatte mig i yderste korthed. Han blev født i Syditalien 1224 og døde på vejen til det store kirkemøde i Lyon 7. marts 1274. Fra han i 1244 indtrådte i Dominikanerordenen og til sin tidlige død var hans liv helt helliget studier og undervisning. Han virkede som lærer ved tidens kendteste lærdomssæder i Tyskland, Italien og Frankrig, længst ved det den dag i dag berømte Pariseruniversitet.

Hans videnskabelige forfatterskab er af et imponerende omfang. Hans hovedværk, den theologiske summa, fylder i moderne latinsk udgave over 3000 tæt trykte dobbelt-spaltede kvartsider. Det afspejler både i form og indhold hans akademiske virke.

Det lader sig naturligvis ikke gøre på mindre end 20 minutter at give lyttere, der ikke i forvejen er bekendt med Thomas fra Aquino, et bare nogenlunde fyldestgørende indtryk af hans imponerende værk. Hvad jeg i stedet for vil forsøge, er at kaste lys over en bestemt holdning hos Thomas, som måske kan have interesse også for nutidsmennesker. Men det er kun muligt i en personlig tolkning af den store tænker, en tolkning, som antagelig ikke alle vil godkende.

Forskellen mellem filosofi og teologi

Som de andre middelalderlige skolastikere – det betyder egentlig blot universitetslærere – forener Thomas i sin person filosofien og theologen. Men han sammenblender ikke af den grund filosofi og teologi. Tværtimod. Han holder dem tydeligt ude fra hinanden.

Filosofien var for Thomas et stykke menneskeligt erkendelsesarbejde. I sin stræben efter at vinde erkendelse kan mennesket vende sig i to forskellige retninger. Det kan vende sig ud mod de mange forskellige ting, som er til, for at finde ud af, *hvad* disse ting er, og *hvorfor* de er, hvad de er. På den måde opstår en række forskellige videnskaber eller fag. Botanikken undersøger f. eks. planterne, zoologien dyrene, medicinen de menneskelige sygdomstilfælde osv., osv. Men ingen af disse fagvidenskaber stiller spørgsmålet: hvad vil det sige, at disse mange ting, som undersøges, *er*?

Det spørgsmål stiller derimod filosofien, sådan som Thomas havde lært at opfatte den hos sin filosofiske læremester, den store græske tænker Aristoteles fra 4. årh. før Kr., hvis skrifter Thomas så at sige kendte ud og ind. Hvad vil det sige, at noget *er*? I det spørgsmål skal filosofien med sin menneskelige fornuft trænge så langt ind som overhovedet muligt.

Theologien bygger ikke på menneskelig fornuft. Den har til opgave at tolke en sandhed, som Gud har åbenbaret i sit ord, og som ingen fornuft kan trænge ind i.

Så ser det ud, som om filosofi og teologi ikke kan få det mindste med hinanden at gøre. Men det er ikke Thomas' opfattelse. Filosofi og teologi får uundgåeligt med hinanden at gøre, hævder Thomas, fordi de begge taler om Gud.

Når filosofien fordyber sig i spørgsmålet, hvad det vil sige, at noget er, vil hans menneskefornuft sige ham, at alt det, der er forgængeligt, altså opstår på et tidspunkt for på et andet senere tidspunkt at forsvinde igen – og sådan er vi selv og alt det, vi kender fra vor erfaring – dette forgængelige kan ikke selv sikre sig, at det eller noget andet er til. Alt det forgængelige må modtage det at være til fra noget, der ikke er forgængeligt, fra noget, der er evigt, uden oprindelse og uden undergang, og dette er jo – Gud.

Både filosofen og theologen taler om Gud

Altså taler både filosofen og theologen om Gud, men på vidt forskellig måde. Filosofen taler om Gud, sådan som fornuften fatter ham. Og om Gud kan fornuften kun sige det ene, at han er til. *Hvad* – theologen ville sige *hvem* – Gud er, aner fornuften ikke. Det kan kun Gud selv afsløre og har gjort det – i sit ord.

Men – trods denne afgrundsdybe forskel mellem filosofiens og theologiens måde at tale om Gud på, kan de dog have med hinanden at gøre, fordi de begge faktisk taler om Gud. Filosofien giver theologen vigtige forkundskaber til det, Guds ord har at sige ham om Gud, hævder Thomas. Det er overraskende nok, da fornuftens begreber om Gud jo sammenlignet med Guds afsløring af sit væsen i hans ord nærmest tager sig ud som blindhed. Men det beror på, at alt, hvad fornuften kan erkende, også Gud, *er*. At alle ting, som erkendes, *er*, det er lighedspunktet mellem dem. Denne gennemgribende lighed kalder Thomas analogien mellem alle de ting, som er: *analogia entis*.

Analogia entis

Analogi er en lighed midt i store forskelle. Og der er vældige forskelle mellem alle de ting, som er. De har vidt forskelligt væsen. En sten er ikke til på samme måde som en fugl eller et menneske på samme måde som en engel. De har alle forskelligt væsen. Men midt gennem alle disse forskelle i måden at være på, i væsen, går den gennemgribende lighed, at de alle *er*, eller, som Thomas tit siger: at de alle eksisterer.

Sondringen mellem de to måder at være på: væsen og eksistens, går som en rød tråd gennem Thomas' filosofi. En tings væsen er det, hvorved den er, hvad den er, til forskel fra andre ting, der er noget andet. En tings eksistens er det, at den overhovedet er til, til forskel fra det,

som ikke er til. En tings væsen spørger vi om, når vi siger: Hvad er dette? En tings eksistens spørger vi om, når vi siger: Er dette til, eller er det ikke til? En tings væsen kan vi med tanken fatte og i ord beskrive. Men selve eksistensen er i grunden lige så umulig at fatte eller beskrive som Gud, fra hvem den kommer.

Vi kan f. eks. forstå og sige, hvad en hest er. For vi kan beskrive det væsen, den har fælles med andre heste. Men hvad det i grunden vil sige, at den vædeløbshest dér eksisterer, det kan vi ikke forklare. Vi kan bare pege på den og sige: »Dér løber den!« Den eksisterer.

Menneskets enestående placering i Thomas' tænkning

Når filosofi og theologi kan mødes i én og samme person, f. eks. Thomas, beror det på den enestående placering, mennesket – ifølge Thomas – har fået i det samlede univers. Menneskets væsen er at være et levende væsen – som planten og dyret også er det – men udrustet med en erkendende fornuft. Under sig har mennesket de livløse ting, med hvilke det har sit legemes fysiske og kemiske bestanddele tilfælles, planterne, med hvilke det derudover har liv tilfælles, dyrene, med hvilke det derudover har sanser-erkendelsen fælles. Over sig har menneskene de ulegemlige engle og Gud, med hvem det har fornufterkendelsen tilfælles.

I mennesket løber på en forbavsende måde alle de mange måder at være til på sammen i ét punkt. Og mennesket har

derfor – ifølge Thomas – en uhørt mulighed for at erkende og dermed herske over så at sige alt på denne jord. Dette syn på mennesket giver Thomas en livsnær og livsbekræftende holdning til denne verden, og deri adskiller han sig tydeligt fra de andre skolastikere før ham.

På den anden side har mennesket – ifølge Thomas – over sig den ukendte Gud. Menneskets højeste virke, det, der svarer til dets væsen som fornuftbegavet levvæsen, er at erkende. Og erkendelsen når først sit mål, når den har erkendt den højeste væren, altså Gud.

Men Guds væsen kan fornuften ikke gribe, som vi allerede har hørt. Fornuften kan kun bevise en ukendt og en uerkendelig Guds eksistens. Og det vil altså sige, at menneskets fornuft i sin stræben til sidst står foran en lukket dør, der kun kan åbnes indefra, når Gud åbenbarer sit væsen, og det gør han i sin nåde. Det betyder, at hos Thomas forener den verdensnære og verdensbekræftende holdning sig med en åbenhed ud mod det ukendte, mod tilværelsens uløselige gåde, mod Gud. Og det er denne dobbelthed i holdningen, foreningen af denne verdensnære og verdensbekræftende indstilling på den ene side og denne åbenhed, denne ståen stille foran det ubegribelige og gådefulde på den anden side, det er denne ejendommelige holdning, som har betydning den dag i dag, og ikke blot i den romerske kirke, hvis normalfilosof Thomas i mange århundreder har været, men også for andre, ja vel også for ikke-troende.

Thomas' politiske tænkning

Lad mig prøve at illustrere det med et lille eksempel, hentet fra Thomas' politiske tænkning. Den bedste samfundsform er for ham det, han kalder »politia bene mixta« og som man på dansk måske kunne gengive sådan: »det formålstjenligt opbyggede demokrati«. Hvis retfærdigheden skal ske fyldest i et samfund, er det bedst, at én befaler (monarki), at et mindretal på grund af deres fremragende egenskaber har den udøvende magt (aristokrati), og at hele folket vælger deres ledere (det, vi kalder »demokrati«, men som Thomas foretrak at kalde »politia«, »bystyre« betyder det jo oprindeligt).

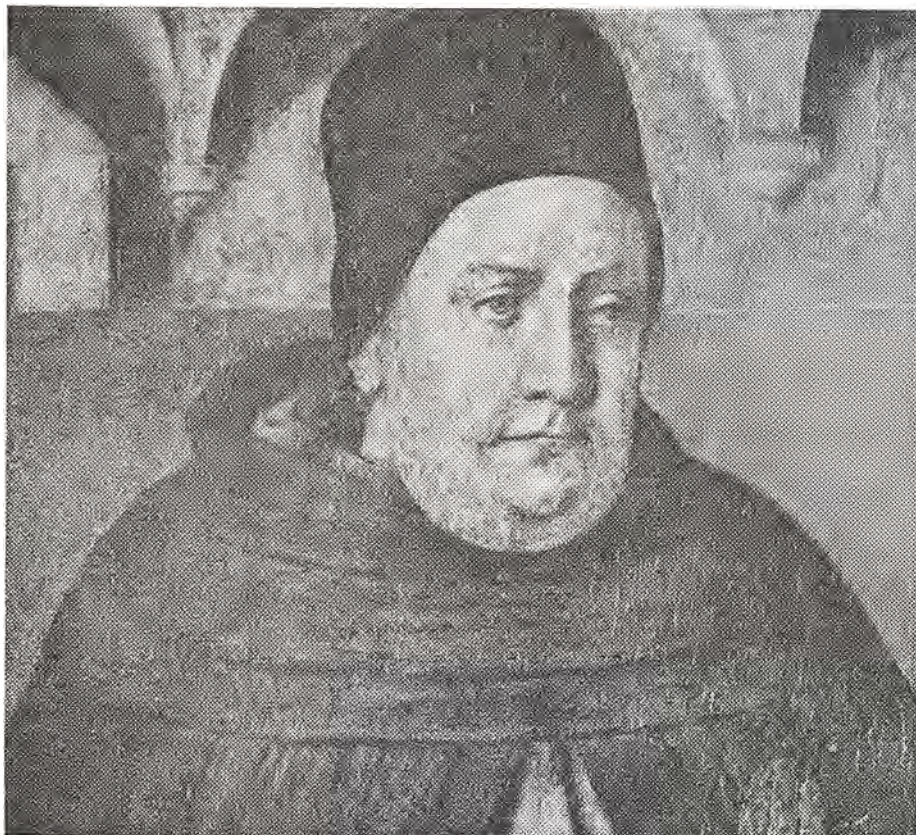
Det lyder som politisk teori både gammeldags og lidt naivt. Men prøv engang at anvende det på vor nugældende danske samfundsform, da udtrykker det på en måde, som nok er overvejelse værd, et levedygtigt demokratis folkelige underlag.

For demokrati er jo ikke flertalsdiktatur, heller ikke om det baseres på en lang række folkeafstemninger. Demokratiet er folkeligt, det skal ikke tjene skiftende magtgrupperinger, men folkehelheden. Derfor bør det have en regering, der består af mennesker med fremragende egenskaber til at styre, så de ikke selv styres af tilfældige pressionsgrupper, men styrer i overensstemmelse med folkets valgte repræsentanter og på grund af disses lovgivning. I spidsen et monarki, der ikke har politisk magt, men i sin person symboliserer den *ene vilje*, folkets repræsentanter og regering har uafviselig pligt til at finde frem til, og den højere vilje, som monarken ikke kan eller skal gennemføre, men i sit embede ligesom pege på, og som alt i denne menneskeslægts historie er underlagt, Gud, vor kendte og beherskede kulturverdens og politiske verdens gådefulde horisont.

Thomas' blivende betydning

Er der i Thomas' filosofi, hvori efter 700 år begribeligvis mangfoldige enkeltheder er forældede, noget, der ikke går af mode, kunne det muligvis være den grundholdning, jeg har prøvet at skildre, der forbinder nærhed og fortrolighed med denne verdens mange ting, en sund livsbekræftelse, med åbenhed over for det gådefulde, det, menneskene aldrig bliver herre over, hverken i deres tanker eller deres gerninger, det, menneskene er udleveret til, det, der kun kan vise sig som nåde.

Den holdning kunne også beskrives i et Grundtvig-ord, som jeg vil slutte med, selv om Grundtvig vel hverken var Thomas-kender eller Thomas-beundrer: Med øjet, som det skabtes, himmelvendt, lysvågent for alt stort og skønt herneløst, men med de dybe længsler velbekendt, kun fyldestgjort ved glans fra evigheden.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Kristendommens troværdighed

Det er altafgørende for troværdigheden af den kristne forkyndelse, at alle, som bekender sig til Jesu navn, bliver ét i hans Ånd. Ved den sidste nadver bad Jesus indtrængende om, at vi måtte blive ét, for at verden kan tro. Hvis de kristne står splittede, har verden altså vanskeligt ved at tro. På grund af splittelsen i kristenheden kan verdens evangelisering ikke bære de frugter, den burde. Kun et enigt og fælles vidnesbyrd fra de kristne kan overbevise verden om evangeliets troværdighed.

Den økumeniske bevægelse er opstået på baggrund af denne erkendelse, og der er gjort et enormt arbejde i den sidste menneskealder – især blandt teologer. Men har det også præget menighedslivet i tilstrækkelig grad? Er de forskellige trossamfund endnu ikke i alt for høj grad sig selv nok? Og hvad med Jesu ord om at blive ét, for at verden kan tro?

Værdien af teologiske samtaler

Man kan ikke tale sig frem til enheden. Det ved vi alle. Alligevel satser den økumeniske bevægelse især på teologiske samtaler. Naturligvis har teologiske samtaler deres værdi. De får os til at udvikle vor tro til dens yderste grænser, der, hvor den ligner løgnen. I øvrigt er det ikke sandheden, der ligner løgnen, men omvendt. Sandheden og løgnen er ikke adskilte ved en mellemzone, som hverken er sandhed eller løgn. Sandheden går tværtimod lige til løgnen – men løgnen eksklusivt. At standse op for tidligt – for at fjerne sig fra løgnen – ville være at begå endnu en løgn. Mellem sandheden og løgnen findes der altså ikke noget in-

genmandsland, som vi skal undgå. Vi skal gøre vor tro så sand som muligt ved at udvikle den til dens yderste grænse. Netop derfor er teologiske samtaler mellem trossamfund af stor betydning.

Fejltagelsen kan tjene sandheden

For at kende den fulde sandhed skal vi dog vide, at der ikke findes fejltagelser, som ikke kan tjene sandheden. Mennesket kan tage fejl og alligevel være på den rette vej. Den hellige Augustin så i kærligheden (fordi den er målet for alt) en slags absolut sandhed. Han har skrevet, at hvis man tager fejl i sin fortolkning af Skriften, når man bruger den til opbyggelse af kærligheden, er denne fejltagelse ikke dødelig. Man tager fejl som mennesket, der efter at have forladt den sikre vej og farer vild på markerne, alligevel finder hjem til sidst. Augustin tilføjer, at man naturligvis skal rette fejltagelsen og vise den fordel, der er ved at holde sig på den rette vej, men den, som ved, at kærligheden er budenes endemål, og som fortsætter sin læsning af Skriften med et rent hjerte, en god samvittighed og en oprigtig tro, kan roligt give sig i lag med at læse de hellige bøger.

Guds Ånd skaber enheden

Vore fejltagelser er altså ikke dødelige, – forudsat at vi har kærlighed til hinanden. Kirkens enhed beror til syvende og sidst på kærlighedens enhed, for kærligheden er det fuldkomne bånd, som Paulus siger. Hvis vi kristne derfor vil gøre os forhåbninger om enhed mellem os, må vi allerede her og nu have kærlighed til hinanden – og vel at mærke: Kristi kærlighed til hinanden. Enheden mellem

mennesker – netop fordi den er kærlighedens enhed – begynder i hjertet. Har vi først vundet hjertet, har vi vundet det hele.

Enheden lå Jesus på sinde. Paulus siger, at vi skal være ét ved at have samme kærlighed, samme sjæl og samme sind. Først da fyldestgør vi Jesu bøn om, at vi må være ét. Vi får kun samme sind ved at få Kristi sindelag i os, og den eneste måde, vi kan få Kristi sindelag i os på, er at lade os fylde af hans Ånd. Det er derfor Guds Ånd og livet i Ånden, der skal skabe enheden. Teologiske samtaler er ikke tilstrækkelige. Den økumeniske bevægelse er derfor kommet til en korsvej. Hvis den kun sætter på teologiske samtaler, når vi aldrig frem til den enhed, Jesus har bedt for.

En verdensomspændende bedebevægelse

Den karismatiske fornyelse insisterer meget på bønnens rolle i vore bestræbelser for at nå frem til de kristnes enhed. Gud fortæller os i dag, at vi kun opnår enhed ved at leve det liv i Ånden, som han tilbyder os. Hvis vi virkelig er tro mod Ånden, vil han selv føre os sammen. Så kommer Hans liv ved Ånden nemlig til gennembrud i os. Og det må få konsekvenser for vort fællesskab. Det må skabe enhed. For Helligånden er kærlighedens og enhedens Ånd: det fuldkomne bånd.

Vi bør altså tro på enheden, fordi vi tror på kærlighedens sejr. Vi bør tro på den, fordi Kristus har overvundet synden. Vi bør tro på, at kærligheden en dag vil triumfere, – ligesom den triumferede på Kristi kors.

Men vi må bede os frem til denne sejr. Kun den, der beder, bliver bønghørt. Guds kærlighed er grænseløs, men vi skal åbne os for den. Det er derfor af afgørende betydning, at kristne fra forskellige trosamfund begynder at bede sammen om at blive fyldt af den samme Helligånd. Hvis ikke den økumeniske bevægelse bliver til en verdensomspændende bedebevægelse, forfejler den sit mål, og der bliver ingen enhed mellem os kristne i en overskuelig fremtid.

K. O.

VATIKANET: Ved kard.

Danielous død

Pave Paul VI udtrykte den 21. maj sin dybe sorg over den franske jesuit, kardinal Jean Danielous død og hyldede ham samtidigt for hans uhyre teologiske viden, hans kærlighed til kirken samt »hans levende opmærksomhed for kirkens tro og lære«.

Kardinal Danielou døde pludselig af et hjerteanfald den 20. maj i Paris – seks dage efter sin 60 års fødselsdag. Kardinal Danielou var en stor teolog og lærd

kender af kirkefædrene. Han redigerede det franske tidsskrift »Etudes« og var medlem af Det franske Akademi. I 1969 blev han udnævnt til kardinal af pave Paul.

I et telegram til kardinal Francois Marty af Paris siger pave Paul: »Kardinal Jean Danielous uventede død bedrøver os så meget desto mere på grund af de særlige bånd af hengivenhed og højagtelse, som bandt os til hans person«.

»Når vi tænker på de mange, som havde gavn ikke alene af hans uhyre viden og litterære sagkundskab, men også af hans kærlighed til kirken, hans opmærksomhed for trossandhederne og troens dynamik, beder vi indtrængende Gud belønne sin trofaste og ivrige tjener«.

I et andet telegram, sendt til jesuiternes generaloverordnede, Pedro Arrupe, siger pave Paul, at kardinal Danielou »gjorde Jesu Selskab ære med sin umådelige viden og teologiske kunnen, med sin modenhed og sine talrige publikationer, som er den katolske kulturs stolthed, og hvis vigtighed og originalitet er hævet over enhver tvivl – og med sin overbevisende, varige og forbilledlige loyalitet mod kirken i dens egenskab af Moder og Lærer«.

En anden fransk kardinal, kardinal Gabriel Marie Garrone, prefekt ved »Vatikankongregationen for Katolsk Uddannelse«, siger, at den franske jesuits død »er kommet som et lyn fra en klar himmel. Kardinalens strålende ungdommelighed var af stor betydning for os alle«.

Kardinal Garrone hyldede også Danielou for hans brændende kærlighed til kirken, hans redelighed og saglighed, der var forbundet med en usædvanlig åndens åbenhed og en enestående sjælens ungdommelighed.

Medlem af det franske akademi

I det meste af sit liv blev kardinal Danielou betragtet som liberal teolog. I sine sidste år – og specielt efter sin udnævnelse til kardinal – var han imidlertid en af de mest åbenhjertige forsvarere af pave Paul og kirkens traditionelle stilling til cølibatet, troens autoritet og kirkens lære.

For eksempel rettede han i 1970 i L'Osservatore Romano en bredside mod progressivismen i den hollandske katolske kirke. Kardinalen gjorde gældende, at en del af agitationen mod cølibatet kun var et middel, der skulle tjene til »at anfægte pavens autoritet, undertrykke den og slutteligt knuse den«. Kardinalen understregede, at »Rom vil ikke lade sig rokke«, men tilføjede: »Ansigt til ansigt med denne strid er det nødvendigt, at en vældig bølge af kristne klart udtrykker deres troskab og tillid til paven – for at forsvare ham mod den, der vil føre kirken i forfald«.

Kardinal Danielou blev født den 14. maj 1905 i Neuilly, Frankrig. Han trådte ind i Jesu selskab i 1929 og blev ordineret den 20. august 1938.

Seks år senere blev han professor i teologi ved det katolske universitet i Paris, hvor han senere blev dekan.

Efter 2. verdenskrig blev han leder af en gruppe såkaldte venstrekatolikker, som indledte en dialog med de franske marxister.

Han skrev talrige bøger, omhandlende historiske, bibelske og teologiske emner. Han modtog fire udmærkelser i teologi og litteratur og blev i 1972 medlem af Det franske Akademi. Han var også medlem af Den franske Æreslegion.

Han var en af de få mænd i kirkens nyere historie, der blev udnævnt til kardinal, medens han endnu var præst. Han blev umiddelbart efter udnævnelsen viet til ærkebiskop, inden den kirkelige ceremoni ophøjede ham til medlem af kardinalkollegiet.

(N.C.)

ROM: Katolske Gynækologers Rundbordskonference

En rundbordskonference om beregningen af tidspunktet for ægløsningen hos kvinden har i tiden 4.–6. april fundet sted i Rom. Deltagerne var fremtrædende gynækologer fra en række lande. Konferencen – som var arrangeret af den gynækologiske afdeling ved det katolske universitet »Sacro Cuore« i Rom og afdelingen for fødselsforskning ved det katolske universitet i Louvain – havde til formål at sammenligne de hidtil opnåede forskningsresultater af forandringerne i den kvindelige organisme forud for den månedlige ægløsning. Man håber på at finde frem til en enkel og pålidelig metode til at forudse ægløsningen, dvs. en metode, der tilgodeser anvendelsen af »rytmemetoden« eller »temperaturmetoden«, altså en af kirken godkendt form for fødselsregulering.

Professor S. Mancuso, Rom, redegjorde for sine undersøgelser af de tre forandringer, der sker i sekretet i forbindelse med ægløsningen; ved tidspunktet for ægløsningen forsvinder disse hormoner næsten helt i sekretet. Det er dog endnu for tidligt at sige, om disse undersøgelser af forandringerne i sekretet vil kunne løse spørgsmålet om »naturlig fødselskontrol«.

Professor A. Bompiani, Rom, fastslog, at der findes en masse mistro i verden i dag, når det gælder dette forskningsområde. »Måske er det sådan, at vor forskning af ovulationsberegningen er blevet skudt til side af, hvad der ved første øjekast kan synes som mere enkle og imponerende løsninger«.

Ingen katolsk P-pille

Professor J. Ferin, Louvain, gjorde opmærksom på, at man ved at indsprøjte et bestemt hormon kan bestemme det nøjagtige tidspunkt for ægløsningen.

To andre måder at forudsige tidspunktet på diskuteredes også af de forsamlede gynækologer. Den ene går ud på at undersøge sekretets sammensætning. Den anden er den såkaldte symptotermiske metode, dvs. »temperaturmetoden«, ifølge hvilken legemstemperaturen og visse synlige forandringer kan bidrage til at bestemme tidspunktet.

Rundbordskonferencen blev udsat for en misvisende dækning fra en del af pressen, da visse nyhedsmedier meddelte, at »en katolsk p-pille« skulle være blevet præsenteret på konferencen og kommenteret af paven. Formålet med og præsentationen af de påbegyndte udforskninger af forskellige metoder til forudsigelse af tidspunktet for ægløsningen er imidlertid – hvad let indses – af en helt anden natur og frem for alt en interessant tendens inden for nutidens gynækologi og fødselsvidenskab.

(N.C.)

LITAUEN: De kristnes vanskeligheder

Den antikatolske kampagne i Litauen fortsætter. Ifølge det anglikanske tidsskrift »Church Times« foretog femten politibetjente for nylig en husundersøgelse hos en katolsk præst, fader Babrauskas, i Smilgia. De beslaglagde tre skrivemaskiner, ti tasker med religiøs litteratur og flere udgivelser af tidsskriftet »Den Litauske Kirkes Krønike«. Også kirken og dens alter med det hellige sakramente blev undersøgt. Tre andre præsters boliger undersøgte ligeledes, og skrivemaskiner, bøger, religiøse billeder samt avisudklip fra sovjetiske aviser og førrevolutionære værker blev konfiskeret.

I alt blev ca. tredive mennesker arresteret og underkastet skarpe forhør. Tre studenter blev bortvist fra deres læreanstalter, fordi de tilhørte en »katolsk organisation«.

Ifølge et dokument, som ad forskellige veje er nået til den vestlige verden, har der fundet flere demonstrationer sted mod myndighedernes behandling af de teologiske læreanstalter samt mod vanskeliggørelsen af børnenes konfirmationsforberedelse.

(K.I.T.)

ROM: Skilsmisse i Italien

Nu er skilsmisse endeligt indført i Italien, meget til dens slagne modstanderes bekymring.

Vatikanets daglige avis – og Vatikanet må regnes med til skilsmisselovens besejrede opponenter – bemærkede resigneret,

at skilsmisssens tre-mod-to sejr ved Italiens første nationale folkeafstemning må respekteres, selv om det bedrøver ethvert tænkende menneske, som familiens enhed ligger på hjerte.

Ligesom aviser fra begge »lejr« spurgte også Vatikanets daglige l'Osservatore Romano, hvorfor skilsmisse havde vundet indpas så let. Avisen mente, at en af grundene var den overtalende kraft i skilsmisse-sloganet: »Jeg vil aldrig skilles, men hvorfor nægte andre denne ret?«

Vatikanets avis spurgte imidlertid også sig selv, om enhver borger fik lov til »personlig og ansvarlig stillingtagen«. Det var en lidet tilsløret hentydning til den utrættelige propaganda for skilsmisse selv i nyhedsspalterne og overskrifterne i de fleste italienske aviser. Måske refererede det også til rygter om, at kontor- og fabriksarbejdere var blevet frataget retten til at udtale deres syn på skilsmisse af militante pro-skilsmisse fagforeninger.

De italienske venstre- og såkaldte lægmands-partier – en broget blanding af marxistiske og antiklerikalske reminiscenser fra den tid, hvor det pavelige herredømme var en levende erindring i Italien – var enige om at forsvare den lov, som bragte skilsmisse til Italien i 1970.

Holdning hos neofascister og kristne demokrater

Størstedelen af Det kristne demokratiske Parti og den neo-fascistiske Italienske sociale Bevægelse var ikke enige i deres holdning over for skilsmisse. Kristne Demokrater gjorde neo-fascisterne pinligt klart – og prøvede at gøre det helt klart for alle andre – at de ikke ville have noget at gøre med det neo-fascistiske parti.

Alligevel fortsatte venstre-fløjen med at erklære, at en stemme mod skilsmisse var en stemme til fascisterne.

En anden vedholdende påstand fra skilsmisse-propagandaens side var, at skilsmisseeftemningen endte med klerikal indblanding i statens affærer.

Denne anklage blev for en tid kampagnens udgangspunkt, da biskopperne i februar opfordrede katolikker til at stemme mod skilsmisse og for ægteskabets uopløselighed. Nogle grupper af liberale katolikker talte imod dem og blev således en del af marxisternes og de antiklerikales kor.

Skilsmisssens sejr afgjort af katolske kvinder?

På valgaftenen gav Pave Paul VI fuld støtte til biskoppernes standpunkt.

Valget den 12. og 13. maj viste imidlertid, at en stor del af Italiens valgberettigede katolikker havde vendt det dø-

ve øre til biskopperne og paven. Af de 33 millioner italienere, som stemte, stemte 13 millioner mod skilsmisse og 19 millioner for. Det betød 41 pct. anti-skilsmis-sestemmer mod de 48 pct. stemmer, som anti-skilsmissepartierne opnåede i 1972.

Valget i 1972 blev foregået af socialistpartiets afslag m.h.t. at forblive i den regering, som blev ledet af Kristne Demokrater, som ikke ville tillade, at en ny skilsmisselov blev gennemført i parlamentet. En sådan omarbejdet skilsmisselov blev generelt betragtet som en udvej til at tilintetgøre den planlagte folkeafstemning om den eksisterende lov.

Antallet af kvinder overstiger antallet af mænd i Italiens stemmeberettigede befolkning, især når man tager de tre millioner mænd i betragtning, som har forladt Italien for at søge arbejde. Teoretisk set ville det betyde 19 millioner stemmeberettigede kvinder mod 15 millioner mænd.

På grund af overvægten af katolikker og kvinder blandt de stemmeberettigede anser man skilsmisssens sejr for at være blevet afgjort af katolske kvinder.

Skilsmisse – ikke sagens kerne

Det er grunden til, at hovedforfatteren til skilsmisseloven, den socialistiske deputerede Loris Fortuna, var bange for at tabe folkeafstemningen.

Dagen efter at hans sejr var blevet kendt, sagde Fortuna, at han havde ventet at opnå et minimum på »51 pct. af stemmerne højst«, og han gentog »højst« og forklarede: »Jeg var lidt bange for kvinderne«.

Fortuna ville ikke forudsige, hvordan skilsmisseeftemningen ville anfægte Italien i politisk henseende, men gav dog udtryk for enighed, da der blev mindet om, at den kunne slå benene væk under det gammelvandsvælde, som har ledet Italiens største parti, Kristne Demokrater. Socialisterne og Socialdemokraterne deltog ligeledes i den nuværende regering.

»Dette var ikke en strid om skilsmisse. Det var ikke sagens kerne,« sagde han ved en pressekonference. »Skilsmisse blev grebet af oppositionen som en lejlighed, i den fejlagtige antagelse, at de kunne vinde med familien, momisme, klerikalisme.«

Fortuna sagde yderligere, at valget viste »italienernes overvældende vilje til at betragte sig selv som europæere«.

(Pro-skilsmisse propaganda understregede, at Italien var alene i Europa om ikke at acceptere skilsmisse, bortset fra Spanien og Irland).

Han mente, at valget var »de unges sejr« og mindede om de oprørske banner-vajende demonstrationer, som triumferende unge mennesker havde foretaget i

Roms centrum, da folkeafstemningens resultater blev kendt. Fortuna advarede imidlertid: »Vi må undgå triumfalisme.«

Han ønskede straks at begynde forhandlingerne for at revidere Italiens konkordat med Vatikanet. Konkordatet, som anerkender religiøse ægteskabers borgerlige konsekvenser, havde været syndebuk for skilsmisse-propagandaen i hele kampagnen før folkeafstemningen.

Taberne slog ofte til lyd for, at de havde god samvittighed. Lederen af folkeafstemningens neutrale komité, Gabrio Lombardi, brugte netop disse ord: »Jeg har god samvittighed.«

Dyb skuffelse hos den italienske bispekonference

Vatikanets radio sagde, at de, der havde stemt mod skilsmisse, »har den klare og trøsterige sikkerhed trofast at have forstået og erklæret moralens fordringer uden kompromis.«

Den italienske bispekonferences ordstyrere sagde, idet de gav udtryk for deres »dybe skuffelse«, at de blev trøstet og hjulpet »af så manges enighed«, som fulgte biskoppernes opfordring og stemte mod skilsmisse. De forsvarede endnu en gang deres opfordring som »en pligt, som ikke kunne overses«.

Selv om biskopperne sagde, at de talte »med behørig respekt for størstedelen af stemmernes vilje«, var Vatikanets radio mindre forsonlig. Denne radio sagde, at de, der havde stemt for skilsmisse, måtte være klar over »de farer, de udsatte familien for.«

De katolikker, som stemte mod skilsmisse, syntes at være dybt bedrøvet. En sagde: »Det er på tide at råde bod på dette skel og opbygge enhed mellem alle os italienerne.«

L'Osservatore Romano konkluderede: »Katolikker må blive sandere vidnesbyrd om deres tro, når det gælder familiens udvikling og ægteskabets uopløselighed.«

(N.C.)
(Oversat af Bibi Johansen)

PASTOR HANS JORNA 60 ÅR

Ved Filip Lange

Sognepræst Hans Jorna, dr. jur. can. fylder 60 år den 4. juli. Han er født i Holland, men studerede i Rom fra 1934-1946. Præstevielsen fandt sted der den 23. marts 1940, hvorefter han fortsatte sine studier i kirkeret og blev dr. jur. can. i 1946. Fra sit ophold i Rom har han mange venner, idet han deltog i frihedsbevægelsen under den 2. verdenskrig.

Hans præstegerning skulle dog falde inden for den katolske kirke i Danmark, som han har viet alle sine kræfter.

Den 1. september 1947 blev han kapellan ved St. Antoni kirke i Brønshøj og blev samtidig udnævnt til sømandspræst, men allerede i 1948 finder vi ham som kapellan i Torshavn, hvor han vir-

kede et år. Herefter vendte han igen tilbage til Brønshøj.

I 1950 blev han også medlem af den kirkelige domstol, hvor han har virket som dommer siden.

Den 7. september 1957 blev pastor Jorna sognepræst ved St. Hans kirke i Køge og udførte et stort arbejde i denne menighed ikke mindst med ombygning af kirken, hvortil bl.a. hans mange venner i Holland gav stor støtte.

Den 21. januar 1966 skulle han vende tilbage til St. Antoni, men nu som sognepræst. Pastor Jorna har gjort hele udviklingen i kirken med og har forstået at tilpasse sig de nye forhold i et godt samarbejde med menighedsrådet.

Bygningen af den nye St. Antoni kirke blev en hjertesag for ham, og trods mange skuffelser undervejs har han altid bevaret en ukuelig optimisme, der nu er resulteret i den skønne kirkebygning, der danner et naturligt hele med det store katolske plejehjem »Hoffmannsminde«, hvor pastor Jorna også har sin daglige gang til glæde for mange beboere. Som sognepræst er han også medlem af bestyrelsen for plejehjemmet.

Pastor Jornas varme hjerte banker for alle hans sognebørn og mange venner, der sætter pris på hans rige evner, beskedne væsen, store viden og hjertelige menneskelighed.

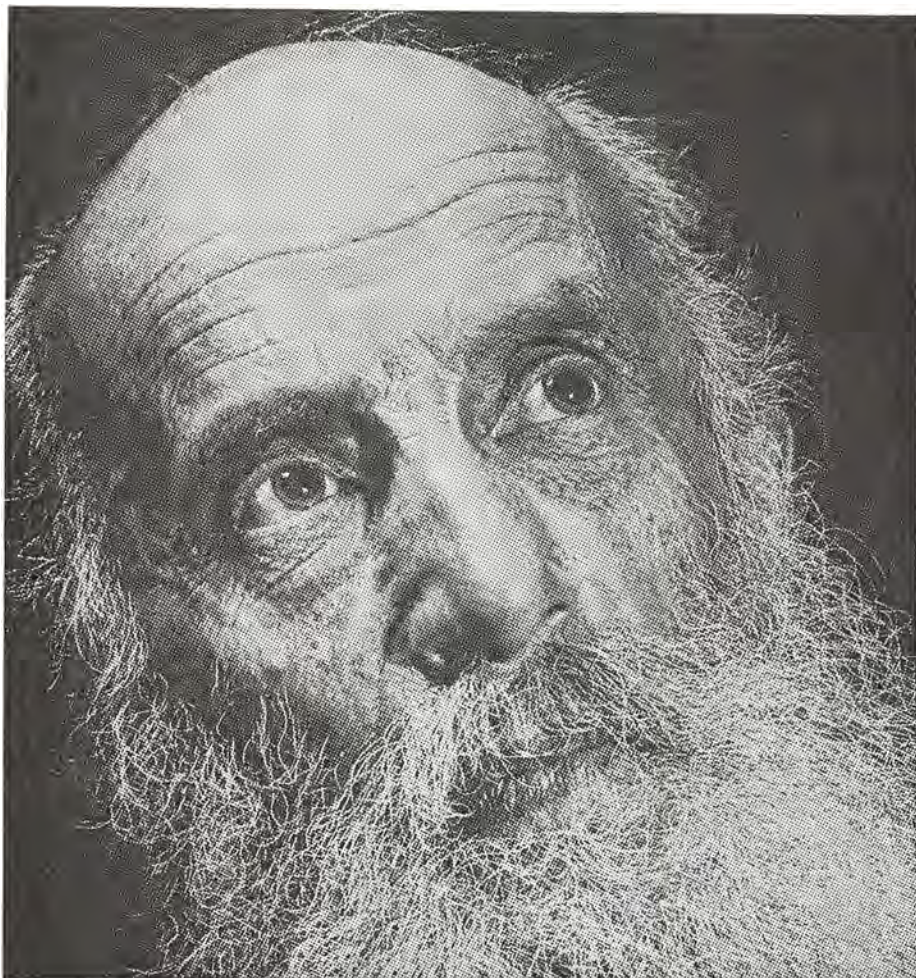
Hans internationale tilknytning fornægter sig heller ikke, han taler 7 sprog.

Pastor Jorna er bortrejst på fødselsdagen, idet han deltager i teologernes møde i Osnabrück, men hans sognebørn og venner vil sikkert vide at ønske ham til lykke med den runde dag alligevel, og vi vil alle sige ham en hjertelig tak og ønske ham Guds velsignelse til hans fortsatte gerning.

John Ryan

— Ja, jeg ved, De forventer en ny præst, hr. pastor.
Jeg er den nye præst.

Abrahams kaldelse

Ved Johs. Simons

Ørkenens (eller slettens) guder er garant for beduinernes liv og velvære. Holder disse guder hånden over én, giver de ham rigeligt afkom, masser af kvæg, rigeligt med græs, regn på den rette tid og en stærk klan, der skal give beskyttelse mod røvere og fjendtlige stammer.

Men når disse guder nægter én afkom, når kvægavlen slår fejl, regnen udebliver, græsgangene er afgræsset, og fjenderne er stærkere end én selv – så er det et tegn på at de er fortørnet på én; så kan det ikke nytte noget – så har de besluttet éns undergang og slægtens udslettelse. Så kan man heller ikke regne med, at nogen tør holde hånden over én – mod gudernes klare og udtrykkelige vilje. Så er der kun ét at gøre: Samfundet må udstøde et sådant dødsmærket individ, fordi det ellers risikerer at pådrage sig de samme guders hævn.

Abraham har ingen søn og kan ingen søn få. Et tegn på, at guderne har besluttet hans undergang. Abraham må altså jages ud af sin klan, han skal prisgives ørkenen med alle dens farer – ubeskyttet. Thi når guderne ikke beskytter ham mere, beskytter klanen ham heller ikke længere. Falder han i hænder på vilde dyr – ja, så må han se, hvordan han klarer sig. Eller i hænder på røvere – godt, så kan de gøre med ham, hvad de vil: han er fredløs. De kan slå ham ihjel eller gøre ham til slave, alt eftersom det lyster dem. Ingen vil tage til forsvar for ham. Thi hvem guderne har prisgivet til undergang er det ikke tilrådeligt at tage parti for.

»Abraham forlod sin fader og sin faders hus og drog til Ægypten,« skriver 1. Mosebog. Javel: men der må jo skjule sig en tragedie bag disse ord: ingen beduin ville drømme om at forlade sin fader og sin faders hus (klan), og drage ud i ørkenen alene! Det gør man kun, hvis man bliver tvunget til det. F. eks. hvis man bliver nødt til at rejse. Eller når klanen rejser fra én, og efterlader én i ørkenen – måske med mad til nogle dage, af en slags medlidenhed. Nej, den der forlader sin fader og sin faders hus samt dets guder, er en *fredløs*, en stakkel, der er bestemt til at dø . . .

Ja, siger man, men Abraham havde hørt Guds kaldelse!

Jo, jo. Det er netop det, jeg hele tiden prøver at vise; men kunne det ikke tænkes, at Guds kaldelse i første omgang er noget negativt: en ulykke, der overgår én, en katastrofe, som bringer én i en sådan situation, at man begynder at bede om frelse, om en Frelser? Har vi ikke oplevet, at Saulus hørte Guds kaldelse, der kom til ham med en sådan kraft, at han blev slynget fra sin hest og med et så blændende lys, at han var blind i flere dage? Jahve-religionen er en frelse-religion. Men desværre er Gud undertiden nødt til at skabe behov for frelse først –

inden han kan skaffe sig ørenlyd. Guds kaldelse bliver simpelt hen overhørt, så længe mennesket ikke har noget at blive frelst fra... og derfor kommer Guds kaldelse tit som et pludseligt frelsesbehov. Og i dette frelsesbehov befandt netop Abraham sig, da han var »rejst« fra sin faders hus og sin faders guder – og var alene og fredløs...

I en sådan situation kan jeg forstå, at Abraham griber med begge hænder, når der melder sig en anden Gud, der lover at frelse ham. Hvad enten denne Gud – Jahve – nu har vist sig i hans indre, som i et syn, eller først efterhånden – i en forøget kvægbestand, og sejr over fjen-

derne, eller i de tre, der lover hans kone en søn i hendes alderdom. Men jeg forstår Abrahams taknemlighed over at have fundet en Gud, der frelser storslået uden at kræve vederlag, og som kun forlanger, at man skal tro på hans ord og hans almagt. Således kommer den første pagt i stand, som vor Gud sluttede med et menneske i menneskeheden og jordens historie. Abraham var kun en beduin, en snavset, fattig og mislykket beduin uden dannelse eller kultur – men der var stof i ham til en helgen. Er det ikke næsten paradoksal? Er Abraham ikke vores allesammens forbillede, skytshelgen og de troendes fader? Abraham har naturligvis

måttet tænke alle sine kategorier om igen. Han var ikke længere en fredløs – skønt han så ud til at være det i verdens øjne. Han havde mistet alle sine garantier, hele sin menneskelige sikkerhed (efter datidens opfattelse), men han havde fundet en ny, guddommelig sikkerhed; han var allerede viet til døden, men han blev kaldet til live igen; han må have følt det – som det i virkeligheden går i vor tro: nemlig at denne Gud frelser fra døden til livet. Han opvækker den, der var død, og giver ham et nyt liv i stedet for. Således var Abrahams tro fuldstændig vor tro. Sådan var Abrahams kaldelse, som jeg forestiller mig den.

Ved en Sygeseng

Af E. Baadsgaard Jensen

Det var en tindrende dejlig forårsdag. Drivende småbitte sommerskyer over en bleggrå nordisk himmel. Men træerne i hospitalshaven var knapt færdige med at iføre sig deres sartgrønne forårsantræk. En prunus stod i rosa pastel som en hilsen fra Japan. Tulipanhovederne svulmede i rødt og gult langs murene. Luften var ør af fuglesang og mættet med en umiskendelig duft af forår og grøde selv midt i en storby.

Der var alt, hvad et troende hjerte kunne ønske sig til at styrke troen på påske og opstandelse. Alligevel var det med bange sind og langsom gang, at jeg gik gennem hospitalshaven i min søgen efter en bestemt pavillon. Jeg anede ikke, at denne dag skulle bringe mig nærmere Livets Skaber, end jeg måske nogen sinde før eller siden har været det. Med hvilken begejstring og glæde ville jeg ikke have søgt Ham i alt dette myldrende, spirende liv omkring mig, hvor langt hellere end at gå på det sygebesøg, jeg havde planlagt.

Så var jeg på hospitalsgangen, der var holdt i gråt og hvidt med en speciel lugt af sæbe, medicin og indelukket, som alverdens gennemtræk ikke formåede at fjerne. Hvor langt hellere var jeg ikke blevet derude i foråret.

Det er ikke let at besøge et menneske, der den ene dag har været rask og selvsikker og den næste ligger brudt og lammet. Hvad skal man sige? Hvordan skal man opføre sig? Man vil gerne trøste, opmuntre. Man vil nødig såre, støde an. Skulle man hellere holde sig væk? Måske bliver han ked af, at man ser ham i den forfatning. Måske skulle man hellere vente. Men bliver der noget at vente på, en bedring?

Måske er der andre besøgende. Det kan gøre situationen både lettere og sværere. Man kan være mere åben, mere hjertelig og ugenert, hvis man er alene med ham. Men det kan også være rart at krybe i læ bag andre.

Han var alene, et desperat, fortvivlet menneske, kastet tilbage

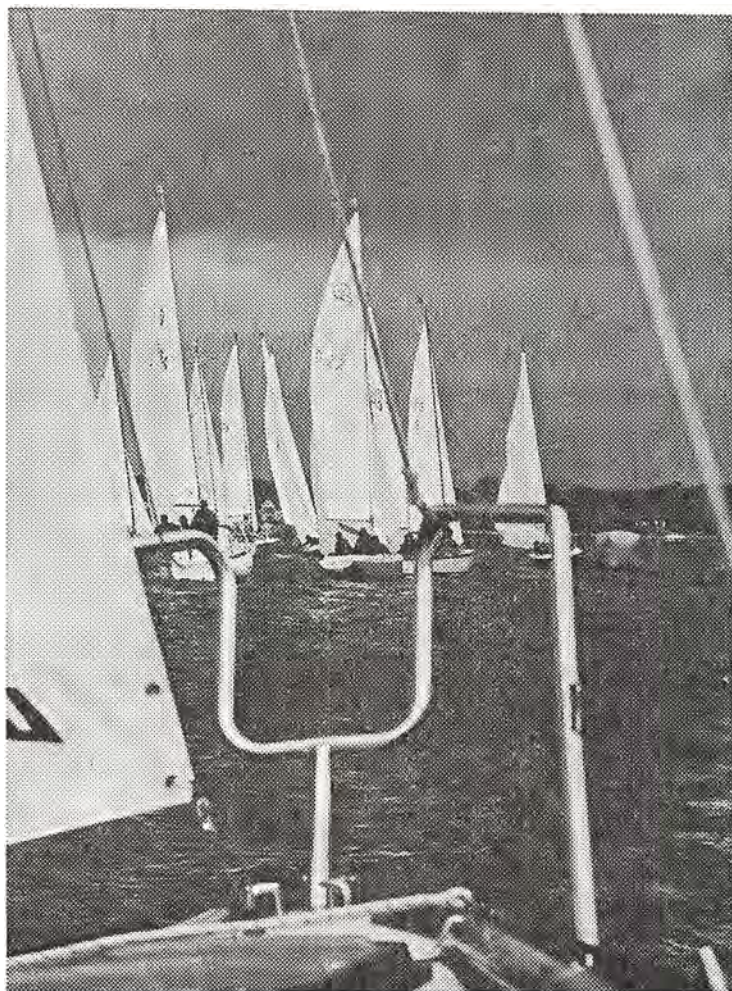
i sin seng midt i et travlt engageret liv, ude af stand til at rejse sig igen, måske for måneder, måske for altiid. Blomster fyldte værelset med en alt for tung sød duft. Sengetøjets hvidhed skar i mine øjne. Jeg følte mig ynkelig, fej og ussel i min hjælpeløshed. Så hjælp mig da, Gud indgiv mig de rette ord. Men Evigheden var tavs – og min trøst blev banal og tilfældig. Jeg har ikke det professionelle greb på en sådan situation, ej heller erfaring fra så mange tidligere tilfælde. Sætningerne flagrer i rummet som fugle, der ikke kan finde et sted at slå sig ned. Et smil, et blik, et håndtryk kan være et bedre meddelelsesmiddel end sproget.

Tiden falder lang, mens jeg leder efter nye emner, gerne lidt neutrale. Det er svært, når samtalen er ret ensidig. Er der ikke ligefrem en vis overbærenhed i hans blik? Han ved allerede nu – kort efter at være ramt af sygdommen – mere om mennesker og deres kejthed end jeg.

Det er i det øjeblik, jeg er ved at gå, at det sker. Jeg vender mig i døren for at sende et sidste smil, et sidste blik, da jeg ser Ham. Selvfølgelig får jeg ikke en åbenbaring, men alligevel. – Dette ansigt på den hvide pude, så hjælpeløst, så berøvet sin sidste stolthed, med svedig pande, men fremfor alt med de fortvivlede, bange, næsten bedende øjne. Det er ikke mere bare den syge, jeg ser. Det er som den lidende Kristus, som et blik fra korset ned gennem tiderne – gennem en lidende menneskehed. Det er som at se ind i Guds øjne. Jeg står der i døren og knuger håndtaget, kan næsten ikke rive mig løs.

Jeg søgte Ham i glæden, i foråret, i blomsterne, i fuglenes sang, i det nyudsprungne løv, i små børns umiddelbare smil – og mødte Ham i lidelsen, forfaldet, smerten. Hvor har jeg haft mine øjne?

Kan det undre nogen, at netop det menneske siden har haft en stor plads i mit hjerte?

SPORT

Feriebilleder fra
sejlsportsverdenen.
Vi har jo en pligt
over for det legeme,
Gud har givet os.

I det primitive samfund
er legemsbevægelse
en selvfølge,
i vor kultur er det
en opgave.
Dette kan De tænke over,
mens De ser disse billeder.

I øverste række
fra venstre:

Vrimmel ved startlinien
(se bøjen til højre).
Hvordan starter jeg
om morgenen . . .
fra lænestolen . . .

En Great Dane
i ensom majestæt.
En stor dansker.
Og hvad er jeg?
Man lever jo op
til sine egne
forventninger.

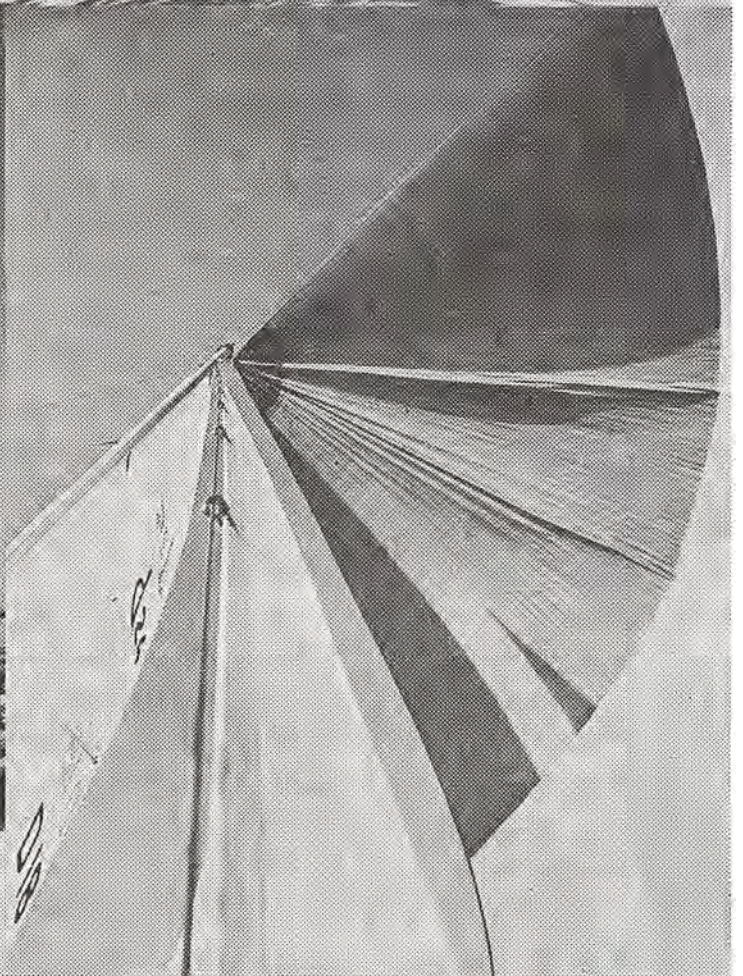
Skønne linier.
Al skønhed stammer fra Gud.
Søger jeg skønhed?
Interesserer jeg mig for den,
ud over pigerne?

Dommerskibet.
En solid gammel skude.
Med hygge.
Som himmelen?

I nederste række
fra venstre:
Mandskabet ser fremad.
Det er altid målet,
der motiverer.
Mit mål . . . ?

Han måler
vindens hastighed.
Menneskets styrke er
at benytte sig af
naturens kræfter.
»Styrk de svage kræfter . . .«

Storsejl, fok og spiler.
Tre sejl,
samlet i ét punkt.
Tre i ét.

THOMAS TEOLOG OG MYSTIKER

Prædiken holdt i Danmarks Radio på Kristi Himmelfartsdag den 23. maj 1974

Af dr. phil. H. Roos

imidlertid »kidnappet« af sine egne brødre og bragt til borgen Roccasecca. Med alle midler prøvede man at få ham til at opgive sin beslutning. Da det ikke lykkedes, frigav man ham efter et års fængsling. I Paris sad han ved Albert den Stores fødder og fulgte ham til Köln. Efter fuldendelsen af sine studier vendte han tilbage til Paris, hvor han i ti år virkede som lærer og forfatter. Derefter blev han kaldt til Italien. Men hans berømmelse var så stor, at universitetet i Paris kaldte ham tilbage. Under dette andet Pariserophold blev han inddraget i stridigheder, som bragte ham i konflikt med den konservative retning. For at undgå ærkebiskoppens vrede mod ham flyttede ordenen Thomas tilbage til Italien. Her virkede han indtil sin død i

Neapel. Han døde den 7. marts 1274 i klosteret Fossa Nuova på vej til unionskoncilet i Lyon, knap 50 år gammel.

I de tyve år han havde til rådighed, har han arbejdet utroligt. I Pariserudgaven fylder hans værker 35 bind. Og hans tanker har været levende indtil vor tid. Uden overdrivelse kan man sige, at han hører til den europæiske åndshistories store skikkelser. Han var et *geni*.

Men han var også en *helgen*. I hans liv findes ingen usædvanlige hændelser. Der er ikke tale om mirakler eller overnaturlige begivenheder. Han var en ydmyg mand. Hans berømmelse har ikke drejet hovedet på ham. Han elskede Kristi fattigdom og de fattige. Men det mest karakteristiske i hans liv var denne forning mellem streng teoretisk forskning

Med de ord, vi lige har hørt, afslutter evangelisten Lukas sin beretning om den historiske Jesu af Nazareths liv og lære. Kristi himmelfart er en skæringsdag i kristendommen. Vi kristne skal ikke mere længere se Herren, sådan som disciplene så ham, eller som han viste sig for dem efter opstandelsen. Efter Kristi himmelfart gælder apostlen Paulus' ord: »Herren er ånden«. Vi møder ham her på jorden kun i troen. Han er med os i sit ord. Han er midt iblandt os, når vi samles i hans navn. Vi møder ham ved nadverbordet. Men den umiddelbare og synlige nærhed er holdt op. Efter Kristi tilbagevenden til Faderen begynder Kirkens tid, som skal vare indtil Herrens genkomst.

I denne kirkens tid er vi kristne kaldet til Kristi efterfølgelse. Ganske vist kan ingen af os efterligne Kristus på fuldkommen måde. Han er den ene, som ikke kan sammenlignes med nogen anden. Al Kristi efterfølgelse kan kun være en svag henvisning til ham. Men der findes nogle mennesker, der ved Guds nådes hjælp i deres liv og gerning har gjort denne henvisning til Kristus troværdig for os andre. Vi kalder disse enkelte »helgener«.

Vi mindes i denne gudstjeneste med taknemmelighed en af disse helgener: Thomas af Aquin. I år er der gået 700 år, siden han døde. Født 1225 i den lille by Roccasecca mellem Rom og Neapel indtrådte han som 18-årig i den unge dominikanerorden. Dette skridt skete mod hans families utrykkelige vilje, de havde gerne set, at deres søn forberedte sig til en stor stilling i statens eller kirkens tjeneste. De prøvede med magt at få ham ud af ordenens hænder. Thomas var ikke mere i sikkerhed hos dominikanerne i Neapel. De besluttede derfor at sende ham til Paris. På vejen dertil blev han

Forbønner

Almægtige, evige Gud; vor kærlige Fader:

Vi takker Dig, fordi du har ophøjet Din Søn til vor frelser og fører.

Han er idag vendt tilbage til Dig og har som menneske fået andel i guddommens kongelige magt og herredømme.

Vi priser derfor Din Søn, vor Frelser med liturgiens ord:

*Du alene er hellig,
du alene Herre, du alene den højeste,
Jesus Kristus,
med Helligånden i Guds Faders
herlighed.*

Vi takker dig, fordi du i den tid, hvor du som Kirkens usynlige hoved råder over dine troendes hjerter, på en særlig måde har kaldet til Dig mænd og kvinder, som har viet dig hele deres liv. Vi takker Dig for det Vidnesbyrd som den hellige Kirkelærer Thomas af Aquin har aflagt om dig i sit liv og sine ord.

Derfor henvender vi os til dig: og beder dig om,

At Du også i vor tid vil opvække nye

helgener, der i deres liv er et svar på vor tids formødenheder, derom beder vi:

Herre, hør vor bøn.

At du efter Thomas af Aquins eksempel vil skænke din kirke fromme og ydmyge teologer, der elsker Kirken og åbenbarer os din kærligheds ubegribelige skatte, derom beder vi:

Herre, hør vor bøn.

At du vil gøre os kristne modne til at tage opgøret op med vor tids problemer på samme måde, som Thomas af Aquin gjorde det i sin tid, derom beder vi dig:

Herre, hør vor bøn.

At du efter Thomas af Aquins forbillede vil give os din visdom, din kærlighed og din fred, så at vi i vor kærlighed kan være dine troværdige vidner, derom beder vi dig:

Herre, hør vor bøn.

Vor Frelser, Jesus Kristus, du er idag vendt tilbage til Faderen i himlen. Lad også vore hjerter være hos dig i himlen, hvor vort sande liv er skjult i troen på dig og i Guds nærværelse, så at vi engang bliver lykkelige ved beskuelsen af Din Herlighed. AMEN!

og religiøs praksis. Hans værker er ikke opstået siddende bag et skrivebord. De er vokset ud af bøn. Thomas var teolog og mystiker på en gang.

Læser man de vidnesbyrd, som samtidige har aflagt i den proces, som gik forud for hans helgenkåring, er der tre ting, som stadig vender tilbage. Man taler om hans visdom, hans kærlige væsen og hans indre fred.

Visdom er ikke det samme som viden. Visdom er en engageret viden, som er parret med kærlighed og spørger om meningen med tilværelsen. Der er to problemer, som Thomas af Aquins tanker ustandseligt kredser om: Gud og mennesket. »Hvad er Gud?« var det spørgsmål, som drengen Thomas ideligt stillede sine lærere på Monte Cassino. Og kort før sin død siger han til Reginald af Piperno: »Alt, hvad jeg har skrevet, forekommer mig som hø – sammenlignet med det, jeg har skuet.« »Hvad er mennesket?« er det andet problem. Alt kommer fra Gud og vender tilbage til ham gennem Kristus. Menneskets mål er lykken hos Gud, en frigjorthed, hvor al fremmedgørelse er ophævet. At se Gud som han er: dette er lykken, og dette er lønnen.

Alle, som har kendt Thomas, fremhæver hans kærlige sindelag. Skønt han var en utrættelig arbejder – jævnlige dikterede han samtidigt sine værker til flere sekretærer –, var han modtagelig for enhver henvendelse, man rettede til ham. Han besvarede dem omgående og samvittighedsfuldt. Man talte også om hans sindsro, ligevægt og mildhed i offentlige diskussioner. Han blev aldrig arrogant eller aggressiv. Han bøjede sig kun for sandheden.

Af visdom, som er en Hellig Åndens gave, og kærlighed til Gud og mennesker, udrinder en ubeskrivelig fred. Denne fred er ejendommelig for Thomas af Aquin. Han var kendt for sin usædvanlige indre samling. Men denne dybe fred afsløres især i hans forhold til Gud. Han var en bønnens mand. Hver morgen fejrede han den hellige messe og overværede derefter en anden præsts messe. Han ejede i det hele taget en dyb kærlighed til den hellige eukaristi. Noget af det skønneste, han har skrevet, er ikke de lærde kommentarer til Aristoteles eller de store teologiske værker, men de hymner til Herren i sakramentet. I slutningen af messen vil koret synge en af dem: Adoro de devote latens Deitas. Andægtigt tilbeder jeg dig, skjulte Guddom. Hele Thomas af Aquins åndelige liv sammenfattes i hymnens sidste vers:

»Jesus, du som jeg nu ser gennem et slør, jeg beder dig: lad det ske, som jeg tørster så meget efter: at jeg klart må skue dig ansigt til ansigt og blive salig i synet af din herlighed.« Amen.

FESTENS GANG

Ved Kaspar Kallan

På Kristi Himmelfartsdag, den 23. maj, havde AC indbudt til en fest i anledning af 700-året for Thomas af Aquins død. Mange fulgte indbydelsen, og endnu flere fik andel i den ved Danmarks Radios transmission af festgudstjenesten i St. Augustins Kirke. Radioen var rykket ud til Jagtvejen med stereoudstyret. »Der foregår jo så meget ved en katolsk gudstjeneste,« lød begrundelsen. Og det gjorde der.

Det smukke rum kom rigtig til sin ret. Det kunne lytterne naturligvis ikke se, men de fik meget med takket være John Lundorf ved mikrofonen, og så nød de i øvrigt godt af rummets fremragende akustik.

Centralt i messen stod den hymne, som Thomas af Aquin skrev til Kristi Legemsfesten for at tilbede den Gud, der skjuler sig under brødet og vinen ydmyge skikkelser, Adoro Te devote. Koret sang den under kommunionen, og den var slutstenen i pater H. Roos' festprædiken. Men derudover var der øst ødselt af den romerske liturgis lange og rige tradition, fra den gregorianske messe Lux et origo over nogle flerstemmige sats af Compostela-skolen i det 12. århundrede til ind- og udgangsmusikken for messingblæsere af Giovanni Gabrieli, organist ved Markus-kirken i Venedig i 1500-tallet. Der blev sunget af medlemmer af Niels Steensens Gymnasiums kor under ledelse af Ole Kongsted og spillet af fire medlemmer af Københavns Messingkvintet. Men i øvrigt sang de tilstedeværende med på de gregorianske messeled, så det fyldte rummet, endda udenad.

Thomas af Aquin tilhørte jo dominikanerordenen, og dominikanerne fra Ordrup var med omkring alteret i messen, der koncelebreredes under ledelse af biskop Th. Suhr.

Radiotransmissionen fik flere til at

ringe for at bede om at måtte være med til festens fortsættelse, og det fik de lov til.

Også i det følgende spillede musikken en rolle. Messingblæserne kastede glans over den stående spisning med en komposition af Andrea Gabrieli, ligeledes fra Venedig. Knud-Erik Kengen spillede klavermusik af Mozart og Debussy, og i biblioteket indledte en fløjtekvintet af Kuhlau eftermiddagens festakademi, der formede sig som en panelsamtale under ledelse af biskop Hans Martensen med emnet: Hvad har Thomas af Aquin at sige os i dag? Pater W. Köster S.J. fra Uppsala gav et oplæg. De øvrige deltagere i panelet var lektor, dr. theol. Anna Marie Aagaard, afdelingsleder, mag. art. Oskar Hansen, begge fra Århus Universitet, professor, dr. phil. Jan Pinborg og docent, dr. phil. H. Roos S.J., begge fra Københavns Universitet.

Det er aldrig overflødigt at fejre en af Guds helgener. Men rigtig mening har det naturligvis, hvis han eller hun har noget at sige os, som vi har brug for i vor tid og i vores situation. Og det gælder i eminent grad for Thomas af Aquin. P. Köster og den følgende samtale, hvori også salen deltog, rettede lyset mod sandhedsbegrebet. Troen har et indhold. Vi tror på noget, der gør krav på at være sandt. Thomas bygger sin teologi på åbenbaringsens informationsfunktion: *credimus vera*.

Thomas trådte frem på et punkt af den menneskelige tankes hitsorie, hvor den kristne middelalders verdensbillede blev rystet af en spændende ny erkendelse, da en hedensk Aristoteles-tradition skyldede ind over den fra arabisk tænkning. Det var i væsentlig grad Thomas' fortjeneste, at den ny erkendelse blev indoptaget og krisen overvundet. Derfor har man gjort ham til kirkelærer, og derfor troede man på tærsklen til det 20. århundrede at kunne knæsette thomismen som en *philosophia perennis*, en »evig« filosofi. Det gik naturligvis ikke. For selv om filosofien i en vis forstand er fundamenteret og grundlag for teologien, og menneskelig erkendelse er erkendelse i vækst.

Men på en anden måde er det berettiget at tale om en *philosophia perennis*. Vi har brug for at tænke i en dialog med store tænkere før os. Vi kan ikke lade os lukke inde i det system, hvormed andre har gjort Thomas' tanker lidt mere overkommelige. Men han selv har noget at sige os, som vi har brug for, og som vi ikke finder hos Schleiermacher eller Heidegger.

Har alt dette noget at gøre med, at han var en stor helgen? Utvivlsomt. Når man åbner sig for Sandheden, bliver man på en særlig måde åben også for sandheden.

300 ÅRS JUBILÆUM I FREDERICIA

ved P. Burla

Skt. Knuds menighed i Fredericia er ikke en stor menighed, men den er vel den ældste ikke-lutherske menighed i landet og har stadig den ældste katolske kirke bygget siden Reformationen: Danmarks kønneste rokokokirke. Nok havde man et stykke tid periodisk haft gudstjeneste i private gesandtskabskapeller i København, men efter loven var det kun tilladt gesandternes husstand at komme til messe dér. Derimod blev der i Fredericia i 1674 givet tilladelse til en menighed for de derboende katolikker.

Vi fejrer begivenheden i to etaper: 6. juli ved en festgudstjeneste i overværelse af Dronningen og repræsentanter for de offentlige myndigheder at man besluttede sig til at anmode om og fik tilladelse til menighed. Dernæst til efteråret at den første regelmæssige messe blev læst af egen præst.

Blandt de særlige privilegier, kong Frederik III gav den nye stabel- og fæstningsby, var også, at folk af ikke-luthersk tro måtte bosætte sig her. Da der efterhånden kom flere katolikker, bl. a. fordi fyrstbiskop B. von Galen af Münster sendte lejetropper til hjælp, anmodede de katolske officerer jesuiterpateren i Frederiksstad om at komme og læse messe en gang imellem. Det blev tolereret, men blev kun til et par ugers ophold hvert tredje år, – en meget utilfredsstillende løsning. Man måtte have egen menighed og præst, besluttede man i 1674. Men ét

var at enkelte katolikker boede i byen, noget andet at tillade papistpræst og kirke. Dog, – »på dagen efter Maria fødsel, d. 9. sept. behagede det den gode Gud, som har kongernes hjerte i sin hånd, at indgive den nådigste konge af Danmark, Christian V, at han her i Fredericia, som ligger ved det smalle hav, der skiller Fyn fra Jylland, indrømmede den katolske religion frihed, for at denne nye by kan blive større ved fremmedes tilstrømning«!

Det var jesuiterne, der påtog sig opgaven. Men først d. 13. december kunne pater Chierfomont læse den første messe i oberstløjtnant von der Weghes hus. I den følgende tid var der kapel i præstens bolig i Gothersgade, indtil man i 1686 fik skøde på den store nabogrund ud til Sjællandsgade, hvor kirken ligger i dag. Det første kapel, der stod indtil den nuværende kirke blev bygget i 1767, virkede udadtil ret uanseeligt med bindingsværk. Men indvendig havde det malede marmorerede paneler og loftet smykket i store felter med hvide skyer på blå himmel, og alteret havde et dejligt billede af »den gode hyrde«, som det fremgår af de enkelte stykker, der er bevarede fra den tid.

Det er historisk interessant, at et par år efter at Chr. V's danske lov fortsat forbyder jesuitter »under deres halsfortabelse« at opholde sig i kongens riger og lande, giver man skøde til »de velærverdige og vellærde herrer Stanislaus

Følchers og Franciskus Aquilanus, præster af Jesu societæt, deris orden og efterkommere til evindelig eiendom«. Desuden fik de to pater »på grund af det besvær, de har haft med hærens katolske soldater«, lov til at udøve de præstelige funktioner ikke blot i Fredericia, men også i hele provinsen. De fik skattelettelser og var fritaget for at betale milepenge. Dog har man syntes, at den første præst, pater Chierfomont, var for ivrig: 1676 blev der udstedt forbud mod konversion.

Hvor meget Niels Steensen (Steno) har medvirket til menighedens oprettelse, vides ikke. Steno var ven med rigets mægtige minister Peder Schumacher Griffenfeldt. Måske er det typisk for den begyndende tolerance i disse år, at Steno 1672 endelig får et professorat i København, selv om han var konverteret. Året efter skriver Steno en indberetning til den apostoliske nuntius i Köln om katolikernes forhold i Danmark. Utilfreds med arbejdsforholdene får han rejsepas den 4. juli 1674 og forlader landet. Om rejsevejen gik over Fredericia ved vi ikke bestemt, men hvorom er, satte han sig igen i forbindelse med indflydelsesrige katolske kredse på vejen til Italien, hvor han halvandet år efter blev viet til katolsk præst og allerede tre år senere i 1677 blev biskop og udnævnt til apostolisk vikar for Norden. Han var allerede godt kendt med forholdene. Som hjælpebiskop af Münster for Ferdinand von Fürstenberg er han medvirkende til, at Fredericia får tildelt et årligt legat på 200 daler (svarende til Stenos halve professorgage), den såkaldte ferdinandske stiftelse, der blev udbetalt indtil begyndelsen af dette århundrede.

Indtil omkring år 1800 blev kirken betjent af jesuitter fra den nordvesttyske provins. Et par af dem ligger begravet under kirkegulvet. Pater Konrad Weisz døde i København, hvortil han var taget for at hjælpe de pestsyge under epidemien 1711. I ældre tid havde menigheden helst sine glansperioder som katolsk garnisonsmenighed, men samtidig var den religiøst samlingspunkt for de katolske håndværkere og handelsfolk i Jylland og på Fyn.

6. juli fejrer Fredericia 125 års dagen for det berømte udfald og sejren i 1849. Også her blev vor kirke indblandet. Oberst Lunding skriver om aftenen efter sejren: »Jeg glemmer aldrig jublen, da det var os, der var herrer i de fjendtlige batterier den dag, men jeg vil heller aldrig glemme billedet af de tre lag lig i den katolske kirke.«

Skt. Knuds kirke har været træfpunkt for små og store, jævne og lærde. Dens historie afspejler meget af Danmarks kulturhistorie.

DET HELLIGE ÅR VALFART - HVORFOR?

Ved Elsebet Kieler

– for sjælens lægedom . . . , af kærlighed til Kristus . . . , for at nå til det himmelske fædreland . . . , er nogle af de grunde, de gamle irske munke gav i tiden efter folkevandringerne. Baggrunden var den politiske og sociale uro i de jordiske fædrelande. Det romerske imperiums sammenbrud og barbarernes overtagelse af deres egne landområder betød i 5., 6. og 7. århundrede en ombygning af samfundsstrukturene, der kan minde om den, afrikanske stater har oplevet i vor tid, når en europæisk kolonimagt har trukket sig tilbage.

Men usikkerhed og rodløshed har sandelig også ramt vor del af verden, ikke blot de politiske flygtninge og fremmedarbejderne, men os alle. Og hos os kommer truslen ikke blot udefra, men indefra, fra vor egen velfærdsmentalitet.

Vi er ikke blot kommet langt bort fra den gamle pilgrimsånd – vi har etableret os i dens modsætning. Midt i en ombygningstid klyngede vore forfædre sig til deres nærmeste miljø: familien, slægten, egnen, fædrelandet . . . mens vort nærmiljø er i opløsning og kroppen søger hektisk efter de sidste stumper af en rent materiel trøst.

Den almindelige usikkerhed påvirkede også dengang livsførelsen – så stærkt, at den gik i bund i de åndeligt vågne. De hørte gennem den Guds stemme: I er fremmede og udlændinge på jorden! (Hebr. 11,13). De forstod det, accepterede det og drog på pilgrimsfærd.

Ikke fordi de syntes, det var let. At give slip på de nære ting: mennesker og forhold, som man har sin eksistens i – og begive sig ud i det ukendte, på Guds ord, for at lære at bygge alene på ham – er ikke let. Men de gamle helgener så i denne risiko – ligesom troens far Abraham – en chance.

Timor Christi et amor peregrinationis: »Ærefrygt for Kristus og kærlighed til

valfart« kæmpede i dem for at få overtaget. Selvovervindelsen, opbruddet, udholdenheden var den askese, der skulle gøre sjælen fri af de jordiske bånd.

St. Bonifacius råder derfor også en abbedisse, der er indfanget af sin ansvarsfulde gerning, til at lægge den bag sig og begive sig på valfart – for at genvinde den indre frihed, som er betingelsen for et kontemplativt liv.

Når vi taler om sabbatsår, forestiller vi os så ikke nærmest et billigt år på Mallorca? Og når vi rekreerer os på stjernerejser og i sommerhuset, er det så ærefrygt for Kristus og pilgrimsånd, der driver os? Er det revision af vort eksistensgrundlag, der er sat på dagsordenen? vor falske trøst, den »fede fred«, som en af vore forfattere siger? og er vi indstillet på at acceptere en omplantning, hvis Gud vil det, selv om det gør ondt?

De gamle keltiske munke forlod både familiens og klosterets tryghed og vandrede ud i det ukendte og ensomheden, udsat for en lang rejses farer og besværligheder, overfald, træthed, faste og søvnløse nætter. Nogle blev martyrer. Andre strejfede bare rundt – som Guds vagabonder – med Jerusalem eller Rom som mål.

Men Kristus var med dem på vejen. Han blev deres fred. Han lod dem erfare, at Gud er al trøstens Gud (2. Kor. 1,3). Og trøstede og trygge forkyndte de frimodigt Kristus for Europas barbarer.

Pilgrimmen blev missionær.

Ved valfartens mål bekræftede de deres samhørighed med alle andre kristne i fortid, nutid og fremtid. Og således fik det himmelske fædreland, de søgte, jordisk skikkelse og trådte dem menneskeligt nær. De var blevet verdensborgere med Kristus og dog kommet i havn. Er dette liv en lukket bog for os? eller kan den gamle pilgrimsånd give også os en chance?

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 66 88
Kaffe og kolonial en gro

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 65 67 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys – Kraft – Oliefy
Alt i el-artikler

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahngade 4, Kolding
Telefon 62 08 83

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A – Horsens
Telefon 62 19 20

EBM
ENGLESK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Valther

HORSENS

Rådhusstrøvet, Vejle

**Poul
HENRIKSEN**

Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Bøglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bøgladen med de mange bøger . . .

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 26 – 82 11 26
Kartofler – Frugt – Grøntsager
Konserves – Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bøgladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 62 16 33

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstre?

Hvis Ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13. Kbh. Ø

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og olietryk

Skolebøger - Skolerekvisitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Fløek - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs øftf.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

- der får De
mere
for pengene - -

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 95 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

HANS RÜTTING

1905-1974

Af Emil Petersen

Den 20. maj døde forfatteren og journalisten *Hans Rütting*. Bisættelsen fandt sted fra Jesu Hjerter kirke den 25. maj.

Det er i sin orden, at der her i bladet fortælles om Rütting: Han var vor trostfælle. Hans livsskæbne blev i sjældnen grad et stykke levende historie fra den tid, på hvis skuldre vi står. - Og ét endnu: For hans venner, og det har vist sig, at vi var mange, meldte der sig ved hans død en dyb taknemmelighed over at have kendt ham.

En af de sidste gange Rütting besøgte os her i familien, foreslog vi, at man skulle bringe et interview med ham i Katolsk Forum - om hans usædvanlige liv. Han slog det ironisk hen. For resten havde han skrevet sin selvbiografi, i hvert fald den del, som handlede om tiden indtil krigens afslutning. I radioen har man kunnet høre ham fortælle derfra. Og »Flensborg Avis« har bragt afsnit af erindringerne.

Jeg har haft lejlighed til at læse det samlede manuskript og støtter mig i det følgende til det efter hukommelsen.

Hans Rütting var berliner og blev uddannet som bibliotekar. I de første år af trediverne var han ansat på et universitetsbibliotek i sin fødeby, men måtte i 1935 flygte for nazisterne. Han var med i den tyske vandrebevægelse, som var magthaverne en torn i øjet. Og han og kammeraterne havde desuden i festlige,

studentikose lag latterliggjort nazispidserne.

Rütting kom over den dansk-tyske grænse sammen med en ven, der engang havde truffet en flink mejeribestyrer fra Vestfyn. Hans adresse havde de, og så opsøgte de ham! - I starten så det alt sammen meget spændende og samtidig uskyldigt ud. De var jo vant til at rejse og falde ind forskellige steder. Men Rütting blev snart klar over, at han ikke skulle drømme om at gense sit land. En gang nåede han hjem på et flygtigt besøg. Næste gang kom han kun til grænsen og vendte så klogeligt om.

Han var flygtning. Det var den bitre sandhed. Og måtte indstille sig på at finde et arbejde. Det var vanskeligt i de år. Men han fandt en beskæftigelse, som ikke tog brødet ud af munden på nogen, idet han gav sig til at spille Mester Jakel teater rundt om i skoler og foreninger. Efterhånden holdt han også foredrag om tyske forhold. Op mod krigsudbruddet og det næste par år havde han faktisk fuldt op at gøre. Nu havde han også eget hjem på Fyn. Den frodige ø var og blev vist indbegrebet af Danmark for ham.

Dér havde han jo først mødt det miljø, som er et af de varmeste og lyseste, vi har. Ikke alle danske kender det. Rütting forelskede sig blindt i det.

Flygtningen oplevede det på friskoler

og efterskoler, i foredragsforeninger, i lærerhjem på landet, på gårdene.

I sit udspring var miljøet grundtvigsk. Dets arnesteder var højskolerne. Hans Rütting oplevede det som en ubestemmelig atmosfære af åbenhed og gæstfrihed – af interesse og spørgelyst – af ærlig harme over uret og tvang. Siden blev han ikke træt af at samle sin oplevelse af dette i linjen om »frit at tænke, tale, tro«. Efterhånden tegnede den sig som modsætning til den livsform, der i hans barnheds skole i Berlin fandt udtryk i de to billeder på væggen af Luther og Bismarck.

Det var en ejendommelig oplevelse at træffe Rütting i de år. – Den lille, spændstige mand med de forfinede ansigtstræk kom sindigt asende på cyklen til landsbyskolen. Hele teaterudstyret havde han bundet bagpå. Forestillingen var forberedt på stedet, bl.a. ved et enkelt spørgeskema, som på forhånd gav ham visse lokale oplysninger, som han kunne hentyde til under spillet.

Frikvarter. – »Scenen« blev stillet op i klassen. Måske blev der tid til, at direktøren kunne få en kop kaffe hos lærer-konen. Og så gik det løs i den store skolestue, hvor alle børnene var samlet. Andenlæreren havde taget sine egne små med. – Som han kunne agere med de dukker! I samspil med publikum. De forsigtige, men absolut ublaserte landsbybørn blev snart revet helt med af spillet.

Jeg er temmelig overbevist om, at den belæste, intellektuelle universitetsbibliotekar selv nød dette. For gøgler var han også, af Guds nåde!

I København var der velmenende kredse, der prøvede at hjælpe flygtningene. Rütting traf i disse hjem lidelsesfæller, angste og nervøse. De ville videre, til Sverige – væk fra naboskabet til deres stakkels fædreland. De forstod ikke, hvordan det kunne gå til, at han så godt som havde tabt sit hjerte til livet ude i det danske bondeland.

I 1942 gik det galt. – Dansk politi mødte op hos Rütting, der da boede på Ringe-kanten. Han blev ført til København. Gode venner fulgte med for at hjælpe, én af dem var præsten i Sandager, nuværende professor *Løgstrup*, en anden forstander *Thorvald Hansen* fra den ungdomsskole, der i flere år havde været hans hjem. I København stod flere parat. Men det hjalp altsammen ikke. Rütting blev udleveret til tyskerne, og de anklagede ham for højforræderi. Vejen gik til Gestapos fængselskælder i Berlin og siden til Plötzensee fængslet.

Ved et under – her er udtrykket på sin plads – slap han levende igennem de næste tre år. En dansk talende, ikke nazistisk overlærer *Nissen* var bibliotekar i fængslet. Han fik myndighederne overbevist om, at fangen, som var fagmand,

ikke kunne undværes som medhjælper. – Men Rütting blev bag lås og slå i »Dødens Hus«. I den lille tilbygning uden for fængselsvinduerne fandt de utallige henrettelser sted, i et frygteligt tempo efter attentatet på Hitler. Men bødlen hentedede også sine ofre blandt »de gamle« i fængslet. – De dage kom, da faren truede de indespærrede fra endnu en kant. De allierede fly bombede hans fødeby sønder og sammen.

Hvad Rütting oplevede i Plötzensee forekommer i dag ufatteligt – og dog er det kun tredive år siden!

Af det, han fortalte fra fængselsopholdet, prentede sig først og fremmest indtrykket af den absolutte følelse af *frihed*, han mødte hos nogle af dem, de så følge bødledens hjælpere det sidste stykke vej til skafottet. Blandt dem var overbeviste marxister, og der var troende kristne.

Nogle år senere trådte han ind i den katolske kirke, og det fremgår klart af bogen, at han da og for resten af sine dage var præget af de erfaringer, han fik i Plötzensee. – Gang på gang konstaterede han i øvrigt i sine artikler, så sent som i den sidste, »Kristeligt Dagblad« bragte, slægtskabet mellem Grundtvigs tankeverden og de store katolske tænkere. I fængslet havde han læst Thomas.

En skønne dag var det hele slut – mærkeligt udramatisk og absurd. Russiske tropper stod rundt om byen. De overlevende fanger kunne gå. Og Rütting begyndte vandringsen tilbage til Danmark. Store strækninger af det første stykke vej kendte han fra ungdommens ubekymrede vandreture! Nu blev det en bitter tur: mange af hans landsmænd havde åbenbart intet lært eller forstået af de sidste års galskab – og hver landsby rummede farer. De russiske tropper fejrede jo sejren og tog deres løn for strabadserne. Det kom ham til hjælp, at han i fængslet havde lært sig russisk, så han kunne afbøde de værste misforståelser, som han og de værtsfolk, han overnattede hos, kom ud for. På den lange tur tog han sig af en ung pige, som han reddede gennem det besatte land som sin datter – eller sin kone.

Helskindet nåede de til Rüttings »andet« Danmark, Sydslesvig. Efter et længere ophold der gik turen »hjem« til Fyn og siden til København.

Sydslesvig vendte han gang på gang tilbage til, som gæst hos gamle venner, danske og frisere, og som foredragsholder. I dagene efter hans død har flere indlæg i »Flensborg Avis« udtrykt taknemmelighed for hans virke dernede.

Men bogen slutter med hjemkomsten i 1945.

Og derfor må jeg nu holde mig til personlige minder fra de gange, vi sås sidenhen. Der var desværre alt for langt mellem dem. – Han kom på højskolen her

og fortalte: om fængselsopholdet, om samtaler med danske og tyske unge. Vi havde da i »Catholica« set hans anmeldelse, ofte af svært tilgængelig filosofisk litteratur – og læst kronikker af ham andre steder. Var han blevet bibliotekar igen, en stillesiddende lærd? Nej. Rütting var altså blevet katolik og brugte af sine evner i kirkens tjeneste. Men jeg tror ikke, han nogen sinde som katolik fandt ind i et miljø. – Også i privatlivet var han efter nogle års ægteskab ene. De sidste mange år boede han i sit kønne hus på Vangedevej i København.

Han arbejdede som korrespondent til forskellige udenlandske blade, skrev i danske aviser og fortalte ofte i radioen. Derimod skrumpede foredragsvisksomheden rundt om i landet ind. Tiden var nu en helt anden end under og efter besættelsen. Det miljø, han dengang blev indfanget i, var gennemhullet, og det var han ked af.

Jeg tror, man kan sige, at han var så

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg

Telefon (06) 12 13 11

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester

PER MEYER

P. Skramgade 27

Byen 7920 – 94 33 66

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør

Ingeniør – Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10

København, Brønshøj

Telf. 60 11 55 og 60 16 55

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85

Vejle – Telefon *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund

Telefon Ordrup 5722 og 6850

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING

Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle

Telf. (05) 82 07 25 – 82 46 40

lykkelig selv at blive sjælen i et nyt miljø. Men det er vist umuligt at karakterisere det så lidt som andre, især for udenforstående. – De kaldte sig »ledvogtere«, de unge og efterhånden yngre, der samledes hos ham til møder og fest. Men løserne var kredsen ikke, end at den på den smukkeste måde ordnede alt det ydre ved deres »ærkeledvogters« bisættelse. Det er vi mange, der siger dem tak for. I sit testamente gjorde han dem til arvinger af alt sit jordiske gods.

Fra begyndelsen var det nok meningen, at de unge, der kom hos ham, skulle

hjælpe ham med båndoptagelser af samtaler til brug for tysk radio. Men derved blev det altså slet ikke. En af de ældre fra kredsen, *Finn Køster*, skrev efter Rüttings død et smukt stykke om ham i »Kristeligt Dagblad«. Deri hed det bl. a.: »Ledvogterne er hverken en konfessionel ungdomskreds eller en selskabelig forening. Jeg tror, at visse nyere tanker om fællesskab på et vidst idégrundlag, som en modvægt mod privatismen, kommer sagen nærmest.« Jeg forstår, at de unge – når det gjaldt væsentlige forhold – i Hans Rütting fandt en tålmodig ven, der

gerne lyttede og spurgte, og hvis evne til at forstå det var umuligt at vælte over ende.

Han havde automatisk telefonsvarer. Og det skete ikke sjældent, at det var den, man blev koblet på, når man ringede til ham. »Abonnementen Hans Rütting« var ikke hjemme. – Så kunne han altså være et ærinde i byen, eller på en »lille« tur ude i Europa, på besøg hos gode venner eller opsøgende nye, interessante mennesker. Eller på en af de lange ture: til Afrika, Indien. Sidst vi var sammen, planlagde han en rejse, han ikke kom ud på, til Japan og med tog tilbage gennem Sibirien. Om Indiensrejsen skrev han en bog. Den 65-årige med det svage hjerte tog turen i sit folkevognsrugbrød, et helt lille hjem på hjul.

Turen til Indien tog han for at følge strømmen af unge, der søger hjælp i østens religioner. Jo. Hans Rütting havde fingeren på tidens puls! Men han var mere end en vågen journalist, der spurgte, hvorfor de unges interesse nu gik den vej. Han var den katolske kristne, der foruroliget spurgte, hvad der dog kunne være sket, siden ikke kirkens åndelige rigdom kunne stille tidens religiøse trang. Hvast citerer han i bogen en ung franskmænd, der svarede ham sådan: »Vore unge gejstlige er mere politisk og socialt end spirituelt interesserede. De tror selv, at de er meget progressive. I realiteten mister de dog ungdommens bevågenhed.«

Det er hårde ord. Vi har hørt Rütting gøre dem til sine, når han talte med trosfæller. Men også i samvær med sine ældste »ledvogtere« må han have blottet den frygt, de dybest set var udtryk for. Jeg citerer igen Finn Køsters mindeord, hvor han skriver: »Han vendte sig mod afsky mod den senere tids afmytning og afritualisering: fjernes myte, ritus, tradition, falder alt sammen.«

Det følte så rigtigt, at *pater Roos* i sin gode tale over Hans Rütting i Jesu Hjerter kirke havde valgt at læse Pauli ord til athenerne. – Hans Rütting opsøgte overalt helligdomme, hvor han kom på sine mange rejser, den nysgerrige mand. Men det var mere end nysgerrighed, der drev ham dertil. Han stod i ærefrygt for de fremmede andre, fordi han vidste, hvem de dyrkede der uden at kende det. – Mon ikke alt, hvad han så og læste, bekræftede ham i, at »i ham lever og røres og er vi«?

Og så sang vi, de mange unge og vi ældre, hvis spor flygtningen tidligt krydsede:

»I Jesu Navn da tungen gløder,
hos hedninger så vel som jøder,
I Jesus-navnets offereskål
hensmelter alle tungemål.«

Emil Petersen

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursør, opfriskningskursør, forældrekursør m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 31. august 1974

8 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 1380,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 1050,-

Valfartspræst: Pater G. GOMMANS

Læge, sygeplejersker, samarititter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Sommer i Rom: 24/6-8/7 – fly – Casa Pallotti – Pris kr. 1395,-

Rejseleder: Annie Rastrup

»Kulturperler« (Rom, Firenze, Assisi): 23/9-7/10 – fly – Pris kr. 1550,-

Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 – fly – Pris kr. 1195,-

Rejseleder: Annie Rastrup

Vi har afrejse til Rom hver uge

Holmbladsgade 11
Dk - 2300 København S
Telf. (01-27) Asta 2312

Maria-valfart i og udenfor Danmark

Festskrift ved Aasebakke-valfartens 25 års dag.

Indhold:

Biskop Hans L. Martensen: Ved Maria til Jesus.

Ernest O. Hauser: Maria, Jesu moder.

Pater Joseph Mesters SMM: Maria-valfarter i Europa.

Ursula Nord: Valfart til Vor Frue af Lourdes.

Arkivar, cand. mag. Jørgen Nybo Rasmussen:

Mariatro og Mariavalfarter i middelalderens Danmark.

Monsignore Kjeld Geertz-Hansen: Aasebakke-valfart 1949-74.

Sr. Miriam OSB: Valfarten og Vor Frue Kloster.

Stig Rolvsen: Valfartens salmer.

Pastor Niels Oppermann: Valfartsdagen.

Bibliotekar Marianne Schütten: Bibliografi over dansk Maria-litteratur 1849-1974.

53 sider, illustreret. Oplag: 1200.

Pris 12 kr. ved henvendelse til

postbox 14, 2610 Rødovre.

KATOLSK VALFARTS KOMITÉ

INTERVIEW MED KARD. SUENENS

Fortsættelse

Det er endnu en grund mere til at trække en meget klar skillelinie til pinsebevægelsen, som gør denne tungetale til en slags testning af, om man er døbt med Helligånden. Jeg har allerede taget afstand fra denne dåb med Helligånden, og jeg tager endnu mere afstand fra, at tungetalen skulle være beviset på en sådan dåb – det er den ikke, men den giver altså plads for spontan udtryksform, som for mange svarer til Paulus' ord om, at »Helligånden beder I os med udsigelige sukke«, og så slutter man sig åndeligt til denne bøn, som Helligånden traller frem. Det er meningen med den, og jeg tror, at det er en smuk bøn, en slags indre befrielse, som mennesker, der glæder sig, ikke sandt? Jeg ved det ikke – men de unge finder det helt normalt – det er et ret så spontant spørgsmål.

Men hvem siger nu, at det er Helligånden, der virker i mig, når jeg giver mig til at synge? – Nå ja, Helligånden virker jo i os, som han virker i alt, hvad vi gør. Når vi bryder ud i glæde, er han i os. Når vi danser af glæde foran Herrens ark, er det Helligånden, der inspirerer til det. Vi har, om man så må sige, gjort det til noget mystisk og mærkværdigt, men det er det ikke. Jeg ser Helligånden i det. Og når man så ser disse billeder, er det klart, at journalisterne har gjort deres job og prøvet at tage et billede, der er løsrevet fra enhver form for sammenhæng fra hele sjælen i det, der sker. Jeg har indtil nu set, jeg ved ikke hvor mange, men i hvert fald adskillige tusinde mennesker i bøn i disse spontane grupper, og jeg forsikrer Dem om, at der ikke er skygge af trance i det. Jeg har hørt tale om et og andet unormalt tilfælde her og der, og jeg vil også sige, at man i pinsebevægelsen – især i begyndelsen og måske stadig – finder denne genre i temmelig udpræget grad, men der er tale om en meget klar modsætning og et meget klart forbehold, hvori der dog også ligger noget følelsesmæssigt. Man kan jo ikke komme uden om, at vi er blevet meget formalistiske og meget ritualistiske. Vi holder ikke af, at nogen

skal se os, når vi beder til Gud, og så laver vi det hele om til ritualer. Vi er i besiddelse af en vis blufærdighed – det er blufærdighed, men hvilken blufærdighed . . . Mennesket skal over for Gud udtrykke sig med alt, hvad det er, med legeme og sjæl – men man ser da præsten bede med løftede arme, ikke sandt? Vil De så påstå, at en lægmand ikke kunne gøre det samme? Hvorfor ikke? Men i så fald ville man betragte det som eksalteret, og det er trods alt ikke rigtigt. Der er kun et svar på dette: Gå hen og se, hvordan det går til, men gå ikke hen og se på det som en udenforstående iagttager. Det ville jeg heller ikke selv synes om; men jeg tror, at hvis man på forhånd var blevet orienteret lidt om det . . . Man holder ikke af at se grupper skyde op på den måde, men hvis det er omkring en præst eller en veluddannet lægmand, som kan lede dem, og under forudsætning af, at man er blevet orienteret for at kaste lys over det, jeg lige har sagt, tror jeg, at det, at man på den måde finder tilbage til den spontane bøn, er en ekstraordinær nåde.

Vi kender til personlig bøn og liturgisk bøn, der ifølge sagens natur er stærkt ritualiseret, og det skal den også være, men mellem disse to bønsformer er der plads for en åbning, og denne åbning over for Gud fører også til en indbyrdes åbning over for hinanden. Vi er frygtelig hæmmede. Det billede, De viste mig, forestiller overhovedet for den presbyterianske Kirke. Han er en meget kendt person. For hans vedkommende er der tale om spontaneitet, men en spontaneitet, som er en del af det ægte kristne, man kan finde i Det gamle Testamente, og som man i det hele taget finder hos alle orientalske folk, hos afrikanerne osv. Vi er selv ikke så lidt cartetiske og intellektuelt betonede.

– *Er den spontaneitet, De taler om, forklaringen på, at den mest optræder blandt unge eller blandt folk i en fremskredne alder?*

– Den passer måske først og fremmest til psykologien hos unge som et udgangspunkt, men jeg tror, der er folk i alle aldre – det er ikke noget spørgsmål om alder, men om atmosfære og simpelt hen om åbenhed og selvforglemmelse. Første gang kan det virke lidt latterligt, men det er det i virkeligheden slet ikke, og det er meget dybt religiøst.

– *De har deltaget i bedemøder i Belgien, i Maredsous – man har vist talt om det?*

– Ja – det var 500 unge mennesker, der kom til Maredsous en weekend for at bede sammen. Jeg var med i en spontan bønsgruppe, som ikke var karismatisk, hvor unge mennesker sad rundt omkring på jorden og ganske enkelt og spontant bad højt, og jeg må sige, det var

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon *82 81 31

R. Schullik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg

Telefon 12 02 14

Effektiv beskyttelse

af Dera's varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Dera's olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød

Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 80 58

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding

Telefon 52 32 10

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherred 13 - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæsmester
Værksted: Høddammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gæsmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

overordentlig gribende. Det, som i grunden er forskellen på spontane bønsgupper, som opstår uden ydre påvirkninger, og de spontane bønsgupper af karismatisk karakter, er klaviaturets omfang. Hvis jeg går videre og sammenligner med et orgel, så kan man måske spille 3-4 noder - og man kan spille orgel med én hånd, jeg selv har nu aldrig drevet det videre end til tre fingre. Men så kan man også spille med begge hænder - man kan tage hele skalaen. Der er noder, man knap rører ved, og der er registre, der kan trækkes ud og åbnes. Det, jeg hermed vil sige er, at den karismatiske fornyelse hos de kristne vækker troen på alle de muligheder, Helligånden kan spille på, hvis vi bare lader ham spille. Det vil ikke sige, at de enkelte hver for sig spiller alle noderne - det er en symfoni, en symfonisk bøn, hvor de forskellige karismer virkelig kommer til udtryk. Det er - om man vil - pluralistisk.

- Men er der så ikke fare for, at det kan føre til en slags omkalfatring på det religiøse område? For nogle år siden var det først og fremmest Kristus, der var i centrum, men i dag ser det ud til, at man - uden måske at trænge ham i baggrunden - alligevel sætter Helligånden over ham. »Min Ånd efterlader jeg jer.«

- Både ja og nej. Det er jo Kristi Ånd - altid Kristi Ånd. Helligånden åbenbarer ikke sig selv - Helligånden åbenbarer Kristus og leder os, han råber »Abba, Fader«, og han opfordrer os til at bede til Faderen. Derfor er det i virkeligheden en finden tilbage til Kristus som en levende og nærværende person her og nu. Det er Kristi Ånd, der er iblandt os - det er ham selv, der er til stede ved sin Ånd. Jesus er ved sin Ånd nærværende iblandt os. Det er opstandelse i fuld aktivitet, eftersom Ånden er blevet os givet, for at Kristus ved sin Ånd skal være levende til stede gennem alle tider, så jeg tror altså ikke, der er nogen fare. Det er klart, at man nu insisterer på ordvalget, fordi vægten må lægges et eller andet sted, men det er indlysende, at det sker i håb om, at det er hele Treenigheden, der - om man så må sige - vågner til nyt liv i sjælen hos dem, der bliver sig det bevidst. Jeg tror, det kan være gavnligt også at svare på spørgsmålet: Er der ikke for mange følelser indblandet i det? Jeg tror, man undertiden forveksler det personlige med det følelsesmæssige. Det er to vidt forskellige ting. Man kan blive grebet af en meget personlig bøn, men det er noget andet, og for øvrigt er der en vis form for følelse indblandet i det, men det er noget helt andet at sige: Jeg bryder mig ikke om følelser og om folk, der udtrykker sig følelsesfuldt eller er alt for følelsesbetonede. Det kan jeg ikke lide - det er alt for personligt - det engagerer mig lidt for meget. Men der kan

undertiden også være tale om kollektive følelsesudtryk - atmosfæren i den kollektive bøn er virkelig en atmosfære - og det er netop disse salmer, alt det, vi gør for at give liturgien nyt liv, det er en kollektiv sang og en igangsættelse af alle vore evner til at tilbede Gud. Jeg tror, at et lige så fremtrædende træk ved denne bønnsform er, at den er meget koncentreret om Guds forherligelse. Der er jo også de bønner, hvor man beder Gud om noget, men man gribes, når man ser disse mennesker, der kommer sammen og beder længe blot for at sige: »Ære være Gud i det høje. - Herre, jeg bøjer mig i støvet for din herlighed.« Sådan er det.

- Kan den karismatiske bevægelse være en tilbagevenden til den kontemplative bøn?

- Ja, i en vis forstand er den det, men ordet kontemplation er på mange måder belastet, og her er der virkelig tale om en tilbagevenden til det første trin af en bøn, der går i dybden, men der er også en anden etape, som er meget vigtig, nemlig bønens omsat i handling. Man kunne forestille sig, at den her omtalte fornyelse af bønner får folk til at blive selvoptagede og lukke sig inde i sig selv, men når denne bøn først går i dybden, er det indlysende, at den også vil blive omsat i handling. Det er utænkeligt at sige: Komme dit rige - men du må altså selv sørge for, at det kommer. Den sociale side af den karismatiske bevægelse træder dag for dag tydeligere frem. Jeg har set de utroligste udtryk for opofrelse af social art. Jeg har fortalt Dem, hvordan det var i Houston for nylig, og der er lande, hvor den karismatiske bevægelse er vokset ud af socialt arbejde. Det er f. eks. tilfældet i Mexico, hvor bevægelsen er født, og blandt Unge Kristne Arbejdere og derfra har bredt sig over landet. Det er altså - om man så må sige - virkelig en vækkelse til normalt kristent liv.

- Vi har lige fejret Kristi opstandelse. Betragter De den karismatiske fornyelse som et håb for Kirkens fremtid?

- Jeg er lige blevet færdig med en bog, som jeg sender i trykken en af dagene. Den hedder »Helligånden, vort håb«. Det er dens titel og budskab. Den udkommer om et par uger på flere sprog samtidig, og jeg prøver i den at sige, at Helligånden i dag tager de kristne med alt, hvad de er og har i sig, og at dette svarer til Kristi løfte: »Når jeg først er hos min Fader, sender jeg jer Helligånden.« Det er en manifestation af opstandelsen i virksomhed - det er Kristus, der har holdt ord. Han har forliget Faderen med os, og nu sender han os sin Ånd - som en ånd. Påsken lever videre i pinsen. De to ting kan ikke skilles fra hinanden.

Interview med kardinal Suenens i det belgiske fjernsyn.

LITURGISK OVERSIGT

LITURGISK KALENDER

af Inga Jensen

Søndag d. 23/6: 12. alm. søndag. Vigilien t. S. Johannes Døberen, kun i aftenmesse.

Mandag d. 24/6: JOHANNES DØBERENS FØDSEL.

Tirsdag d. 25/6: Ferialdag.

Onsdag d. 26/6: Ferialdag.

Torsdag d. 27/6: Ferialdag eller Cyrillos af Alexandria, biskop og kirkelærer.

Fredag d. 28/6: Irenæus, biskop og martyr. I evt. aftenmesse: vigilien t. S. Peter og S. Paul.

Lørdag d. 29/6: Apostlene S. PETER og S. PAUL.

Søndag d. 30/6: 13. alm. søndag. – (Pave Paul VI kronet 1963).

Mandag d. 1/7: Ferialdag.

Tirsdag d. 2/7: Ferialdag.

Onsdag d. 3/7: S. Thomas, apostel.

Torsdag d. 4/7: Ferialdag eller Elisabeth af Portugal.

Fredag d. 5/7: Ferialdag eller Antonius M. Zaccaria, præst og ordensstifter, eller Jesu Hjertes messe.

Lørdag d. 6/7: Ferialdag eller Maria Goretti, jomfru og martyr.

Søndag d. 7/7: 14. alm. søndag.

Søndag d. 23/6: 12. alm. søndag: Zak. 12, 10–11. – Salme 63, 2–6, 8–9. (R: 2b. Gud, efter dig tørster min sjæl). – Gal. 3, 26–29. – Luk. 9, 18–24. Evt. aftenmesse: Jer. 1, 4–10. – 1. Pet. 1, 8–12. – Luk. 1, 5–17.

Mandag d. 24/6: JOHANNES DØBERENS FØDSEL: Es. 49, 1–6. – Salme 139, 1–3. 13–15. (R: Du formed mig

i moders liv). Ap. g. 13, 22–26. – Luk. 1, 57–60. 80.

Tirsdag d. 25/6: 2. Kongebog 19, 9b–11. 14–21. 31–35a. 36. – Mt. 7,6. 12–14.

Onsdag d. 26/6: 2. Kongebog 22, 8–13; 23, 1–3. – Mt. 7, 15–20.

Torsdag d. 27/6: 2. Kongebog 24, 8–17. – Mt. 7, 21–29.

Fredag d. 28/6: 2. Kongebog 25, 1–12. – Mt. 8, 1–4. Evt. aftenmesse: Ap. g. 3, 1–10. Gal. 1, 11–20. – Joh. 21, 15–19.

Lørdag d. 29/6: APOSTLENE PETER og PAULUS: Ap. g. 12, 1–11. – Salme 34, 2–9. (R: 5b: Herren friede mig fra alle mine rædsler). 2. Tim. 4, 6–8. 17–18. – Mt. 16, 13–19.

Søndag d. 30/6: 13. alm. søndag: 1. Kongebog 19, 16b. 19–21. – Salme 16, 1–2a. 5. 7–11. (R: 5a: Herren er min tilmalte del). – 5, 1. 13–18. – Luk. 9, 51–62.

Mandag d. 1/7: Amos 2, 6–10. 13–16. – Mt. 8, 18–22.

Tirsdag d. 2/7: Amos 3, 1–8; 4, 11–12. – Mt. 8, 23–27.

Onsdag d. 3/7: Ef. 2, 19–22. – Joh. 20, 24–29.

Torsdag d. 4/7: Amos 7, 10–17. – Mt. 9, 1–8.

Fredag d. 5/7: Amos 8, 4–6, 9–12. – Mt. 9, 9–13.

Lørdag d. 6/7: Amos 9, 11–15. – Mt. 9, 14–17.

Søndag d. 7/7: 14. alm. søndag: Es. 66, 10–14c. – Salme 66, 1–3a. 4–7a. 16. 20. (R: 1: Bryd ud i jubel for Gud, al jorden). – Gal. 6, 14–18. – Luk. 10, 1–12. 17–20 (som kortere læsn. Luk. 10, 1–9).

STOR INTERESSE FOR OPGAVER I KIRKEN

I forbindelse med Dagen for Præstekald åbnedes 5. maj 1974 Collegium Albertinum i Bonn og Det ærkebiskoppelige Præsteseminar i Köln for orientering om kirkelige kald.

I Collegium Albertinum kom 80 gymnasiaster, der viste interesse for præstekald, og som tog del i forelæsnings og samtaler.

I præsteseminarieret i Köln førtes samtaler med personer af begge køn, som var interesserede i præstens og diakonens og socialarbejderens opgaver; man havde 35 gæster, der tilbragte en hel dag med information, foredrag og samtaler.

Da tilmeldelserne langt overskred grænserne for det mulige, forberedtes nye møder. Præsteseminarieret i København modtog i tiden 5.–14. maj 295 forespørgsler fra unge mennesker, som viste interesse for opgaver som verdens- eller ordenspræster, diakoner eller ordenssøstre. Yderligere 380 unge mennesker søgte i det nævnte tidsrum oplysninger om sociale kald i Kirkens tjeneste.

(PEK/Na 1280)

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Brdr. ZØLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (08) 24 71 50

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejere på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17 –
Telefon 15 23 03

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros
Hobro – Telefon (08) 52 15 44

HOLGER JØRGENSEN

Malerfirma
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ
Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havneplassen, Kolding
Telefon 52 35 55

122. årgang af
Katolsk Ugeblad
19. juni 1974

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio
(nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchovej 8, 1825 København V,
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspriis kr. 4,00. Priiserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

ROM-VALFART

Se side 17

14/1974

MIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 3
1616 København V.

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

"MIN VEJ TIL DANMARK"

Den nylig afdøde Hans Rütting har i en række kronikker i Flensborg Avis skildret sin vej fra det nazistiske Tyskland til Danmark, som blev hans andet fædreland. Offentliggørelsen af livshistorien begyndte d. 1.4.74 og afsluttedes præcist den dag, som skulle blive hans dødsdag.

Men det mærkelige i denne for en dansk læser enestående biografi er den kendsgerning, at forfatteren ikke blot beskriver sin vej til Danmark, men også sin vej til den katolske kirke. Vejen til Danmark var for Hans Rütting tillige vejen til moderkirken.

Hvordan gik det til? Da Hans Rütting på sin flugt fra nazismen i 1935 første gang kom til Danmark, slog han sig ned på Fyn. Og han tabte sit hjerte til Fyns blide landskab. Men samtidig lærte han også Grundtvigianismen at kende. Højskoler, friskolernes lærere og enkelte ganske jævne, men beåndede personligheder lukkede en hel ny verden op for ham. Han sugede alt dette til sig. Livet var for disse grundtvigianere en enhed og en helhed. Der var ikke noget skel mellem det himmelske og det jordiske. De levede efter Grundtvigs ord: »Menneske først og kristen så kun det er livets orden«.

1942 blev Hans Rütting af det danske politi udleveret til tyskerne. Indtil krigens afslutning sad han fængslet i Plötzensee, hvor gestapos frygtelige dødsdomme blev eksekveret. Henrettelserne fandt sted under hans vindue. Han har oplevet det hele. I fængslet lærte han en katolsk præst at kende, pastor Buchholz, som

en dag bragte en bog med til ham, en sidste hilsen fra en katolsk ven, som var blevet halshugget. Hans Rütting fortæller selv: »Forfatteren var ukendt for mig, jeg havde aldrig læst en eneste linje af ham.

Fra skoletiden huskede jeg dog hans navn: Thomas af Aquino! ... og jeg begyndte at læse i »Theologiens Summa« jo længere des mere, som var det en spændende roman«. Senere fortæller Hans Rütting, at Thomas af Aquino har ført ham til den katolske kirke. Det, som han havde lært hos Grundtvig, at skaberordenen og forløsningen danner en enhed, fandt han i klare ord hos Thomas af Aquino. »Nåden ødelægger ikke naturen, men ophøjer og forædler den«. Denne »kristne humanisme« blev Hans Rüttings livselement. Han higede efter forklarelsen.

Men han vidste også, at denne forklarelse kun vinder i døden. »Hvis sædekornet ikke dør ...« Denne anden side af den kristne humanisme var ikke ukendt for ham. Han havde oplevet den i Plötzensee i bogstavelig forstand. Men den havde ikke kvalt den glæde, som er kristendommens fornemste egenskab.

I denne skønne sommertid, som intet steds er så dejlig som i Danmark, vil vi tænke på, at Gud også er naturens ophav. Vi har lov til at glæde os over hans skaberværk: solen og vandet og blomsterne. Men vi ved også, at vi er kaldet til noget, som er meget mere og meget skønnere: at se Ham som han er, ansigt til ansigt.

H. Roos S.J.

OPRÅB

Der findes i Danmark ca. 400 filippinske gæstearbejdere, overvejende unge ugifte katolske kvinder og overvejende bosat i Storkøbenhavn. De taler engelsk, en smule dansk, og de fleste af dem arbejder på store hoteller.

For et par måneder siden blev jeg op- søgt af en halv snes af dem, som spurgte, om de ud over deres lørdagsmesse i Jesu Hjerte Kirke kunne få en søndagsmesse i Sakramentskirken. Da de kom fra dette sogn, blev det til, at vi hver søndag har engelsk messe kl. 18 for en 25 til 50 mennesker fra dette og alle Københavns øvrige sogne. Desuden har de truffet aftale om at mødes i kirken hver onsdag aften før 19-messen for at bede og synge sammen.

Nu spørger disse unge damer, om der i København findes danske katolske familier, der ville tage imod dem i deres hjem. Jeg lader spørgsmålet gå videre til de storkøbenhavnske katolikker med den tilføjelse, at disse unge filippinere er yderst sympatiske og naturlige, og at det formodentlig vil have meget stor betydning for dem at kunne komme i hjem med deres egne religiøse og moralske idealer.

Hvis De kunne tænke Dem at komme i kontakt med en eller to af disse unge udlændinge, beder jeg Dem venligst meddele mig dette skriftligt eller telefonisk.

Paul d'Auchamp, præst
Nørrebrogade 27 C, 2.,
2200 København N
Tlf. 35 68 25 - 39 53 80

INDHOLD

NATUREN – HVAD SKAL VI MED DEN?	4
De første kristne vendte naturen ryggen – vi søger helser i naturen. Hvem har ret?	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Håb i Portugal; Paven mod diskrimination; Katolikkerne i Japan; m.m.	
DOM FRANZONI'S TEKST	10
Dom Franzoni blev suspenderet for sin stillingtagen i skilsmissspørgsmålet i Italien. Her er hans egen udtalelse.	
SKILSMISSE OG GJENGIFTE	12
en norsk prædiken om kirkens dilemma med hensyn til gengifte.	
SENNEPSKORNETS HÅB	14
Hvad er egentlig pointen i denne lignelse: kornet eller træet?	
SØVNLØSHED	15
Mørk nat. Mørke tanker, der efterhånden bliver lysere.	
PASTORALRÅDSMØDE	16
Kort referat og en personlig tilføjelse.	
P. FR. KUPFERLE IN MEMORIAM	18
Dansk katolicismes »grand old man« lukkede øjnene. Hans minde lever hos mange.	
1975 – ET JUBELÅRENS JUBELAR	20
Ideer og nyheder i forbindelse med det hellige år.	
LÆSERBREV	21
Skal vi bruge folkekirkens salmebog?	
LITURGISK OVERSIGT	23
Det mest indholdsrige i hele bladet.	
FINN LYNGE – RADIOFONICHEF	24
Vor grønlandske præst har fået sig en betydningsfuld ny opgave.	
FORSIDEBILLEDET	
Dansk landskab. Se artiklen på side 4.	
NÆSTE NUMMER UDKOMMER	
DEN 31. JULI	
Vi ønsker alle læsere en god sommerferie.	red.

KOMMENTAR

OM INVESTERING OG EKSPANSION

Der var engang en stor forretningsmand, der trængte til et sabbatsår. Inden afrejsen havde han et møde med sine medarbejdere, som han opfordrede til at videreføre og om muligt udvide virksomheden under hans fravær. Han prioriterede de forskellige afdelinger ud fra de muligheder, han skønnede de havde, således at hovedafdelingen fik 60 pct. af driftskapitalen til rådighed, mens de to andre afdelinger fik henholdsvis 25 pct. og 15 pct. af pengene. Så tog han lettet på ferie.

Lederen af firmaets hovedafdeling var en klarsynet og driftig forretningsmand. Han havde blik for investeringsmulighederne, og han skaffede nye markeder for afsætningen, så i løbet af kort tid var den årlige omsætning fordoblet. Lederen af firmaets anden afdeling, der bestyrede filialerne i provinsen, havde naturligvis ikke helt de samme muligheder, men ved opmærksomt at følge planerne for egnsudviklingen fik han firmaet indarbejdet i en række byer, så at man kunne udvide aktiekapitalen med 25 pct. Lederen af den tredje afdeling fandt imidlertid, at han trængte mindst lige så meget til ferie, som firmaets chef, så han lejede en bankboks til de modtagne 15 pct. af kapitalen og lod så prokuristen klare det daglige, mens han selv slappede af.

Da ejeren igen overtog sin forretning, ventede der ham forskellige overraskelser. De to afdelinger havde ekspanderet voldsomt, mens den tredje viste sig ikke at have givet noget udbytte og derfor måtte opgives som urentabel. Sådant noget kan jo ske, og han var forberedt på, at kapitalen måtte anses for tabt. Stor var derfor hans forbavsel, da afdelingslede-

ren overrakte ham mappen med penge og dokumenter uåbnet og urørt, som han havde modtaget den. Han holdt en kort, formfuldendt tale, hvori han berømede chefens dygtighed som forretningsmand og forklarede, at netop dette havde fået ham til, i betragtning af den stramning af pengemarkedet, som havde gjort sig gældende i det sidste års tid, ikke alene at undgå enhver risikabel transaktion, men også at sørge for at have likvide midler i baghånden for at kunne imødegå en eventuel pludselig opstående krise. Chefen så tankefuldt på ham: – Det undrer mig egentlig, at De ikke i den tid har søgt samarbejde med vore bankforbindelser. –

– Ja, jeg ville hellere vente med de mere vidtrækkende dispositioner, til chefen kom hjem. –

Et nik betydede, at audiensen var forbi. Han havde allerede hånden på dørhåndtaget, da chefen kaldte ham tilbage: – Det er sandt, mappen med reserverne her, den må De lige stikke over til min meddirektør med i første afdeling. Forstår De, han udvider sin afdeling hele tiden, og da vi alligevel har besluttet at lukke Deres, har han mere brug for pengene end De. –

– Jamen hvad så med mig?
– Selvfølgelig har De seks måneders opsigelse. –

– – –
Ovenstående fortælling har jeg fundet i en meget gammel bog. Jeg syntes, at den var så god, at den fortjente at gøres nutidig. Så virker den mere barsk, og jeg har på fornemmelsen, at det var det, som var fortællerens hensigt. Eller hvad mener De?

Georg Heggum

NATUREN

HVAD SKAL VI MED DEN?

af Ove Leerbeck

Det danske landskab er jo ikke noget særligt. Jeg mener, det er ikke egentlig imponerende: det barske, vilde og farlige er ret begrænset. Til gengæld er det yndefulde, det dejlige, det fortryllende til stede næsten overalt i forårsmånederne og om sommeren. Det med trolddom i. I anemonetiden går vi rundt og misser med øjnene i det stærke lys, når solen er fremme, og det er den tit. Og når bøgebladene kommer, sarte og lyse, så danser vores sjæl af sted, og længes og føler uro,

og resten af os kommer bagefter og prøver at følge med. Naturen er forandret, eller osse er det mig. Vi kender den »trolddom på din læbe«, som Aarestrup taler om, og den »afgrund i dit blik«, som får os til pludselig at standse op, og vi føler os urolige i trolddommen og behageligt svimle ovenover afgrunden.

Så er det, vi ikke ved, om vi er ulve over for hinanden, eller om forholdet mellem os er noget guddommeligt.

Det antikke, græske landskab med sol og hav og klippeøer, og med flere skove

på bjergene end i dag var vel ikke væsentlig mere fortryllende end det danske, men det var tæt befolket. I hvert træ boede en nymfe, i hver kilde og hver grotte boede flere, i havet svømmede nereiderne, i skoven strejfede satyrerne om, og Pan med sin fløjte, sin råben og larmen, og sin skræk. Hele naturen var noget guddommeligt, noget daimonisk. Og oven i det hele: den farlige gud, Dionysos med thyrsosstav og panther og den hellige rus, og med sit brogede følge af dyr og guder og af hysteriske kvinder,

månaderne, der dansede rundt i ekstase, ude af sig selv, besatte af guden. Dette barbariske optog blev af gode og retsindige borgere som kong Pentheus anset for en uorden, en galskab, og Euripides beretter i en af sine tragedier yderst detaljeret om, hvorledes Pentheus bekæmper Dionysos, faktisk arresterer ham, men lader sig lokke af sin egen nysgerrighed efter blot at se lidt af al denne porno, dør af det, dræbt af månederne med hans mor i spidsen. I den tro, at det er et vildt dyr de har dræbt, bringer Pentheus' mor hans hovede hjem i triumf. Således hævnner Dionysos sig, en gud der er som et lækkert dyr, sort og silkeblødt i pelsen, med klørne fremme og slag i poten og en tyrans smålighed i sin hævn.

De første kristne vendte naturen ryggen som noget, der tilhørte »denne verden«, øjnenes lyst, kødets lyst og livets hoffærdighed, som Johannes udtrykker det. Han kunne heller ikke nævne byen Rom uden med afsky at kalde den Babylon eller Den Store Skøge. Jesus var dræbt af »denne verden«, som også nu forfulgte hans menigheder. Hans genkomst ventedes meget snart. Man havde slet ikke brug for denne verden. Men samtidig ser vi, at f. eks. Paulus indtager en yderst afslappet holdning over for de hedenske guder. Han går rundt og kigger på templer, og ser hvem de er indviet til, og da han finder et »til den ukendte gud«, benytter han chancen og prædiker den Gud, der har skabt verden og alt hvad der er i den. Når man fraråder at spise offerkød, er det kun for ikke at give de svage forargelse. Hvis nogen fristes til som Pentheus at forarges over de »andres« dårlige livsførelse, så bemærker han, at det skal der ikke tales om iblandt Jer.

De første århundreders kristne munke, især eneboerne, kæmpede med sjæl og ånd og krop mod dæmonerne, mod de faldne engle, Satans yngel. Antonius for eksempel solgte sin ejendom, gav pengene bort og flyttede ud i et gammelt gravmonument i den ægyptiske ørken. Hans venner fandt ham bevidstløs og blødende og bar ham hjem; men da han vågnede, vendte han straks tilbage og genoptog kampen. Hans beskrivelse af djævlens angreb i skikkelse af dyr og hæslige kryb er meget levende, og hans arbejde med at overvinde fristelser, hans askese, blev et eksempel for tusindvis af munke, der søgte ud i ørkenerne i Ægypten, Palæstina og Syrien. Det er forkert at sige, at disse munke »hadede denne verden« eller hadede naturen. Det var snarere, som om de bekæmpede naturens forurening. Dæmonerne, der havde haft gode dage under hedenskabet, var ved at blive forjaget fra de civiliserede egne, hvor kirkerne blev bygget; men de var endnu i ørkenerne, – og nu skulle de væk.

Og det var i øvrigt ikke blot en kamp mod de onde ånder, disse asketer beskæftigede sig med, det gjaldt lige så meget at komme nærmere til Gud. En af dem, den berømte Makarios fra Alexandria, fortalte, at han en dag ønskede blot i fem dage at gøre sin sjæl uadskillelig fra Gud. Han spærrede celle og gård af, satte mod i sin sjæl og stillede sig op og hengav sig til intens betragtning af himlen med englene, ærkeenglene, de himmelske magter og alverdens Gud. Men djævelen blev så rasende efter to dage, at han blev til en ildslue, der brændte alt op i cellen, selv den sivmætte Makarios stod på, og den tredje dag blev han så rædselsslagen, at han opgav og måtte vende tilbage til betragtningen af det jordiske, »for at jeg ikke skulle regnes for hovmodig«.

Der er en anden historie om den samme Makarios, der viser deres specielle humor. Han klædte sig som arbejdsmand og bad om optagelse som munk i et stort og anset kloster. Han blev vist bort med en bemærkning om, at brødrene her var asketer, og at han var for gammel til den slags. Men han blev stående uden for porten en hel uge, og til sidst tog de ham ind. Kort efter begyndte fasten, og han så, hvorledes nogle kun spiste én gang om dagen, andre kun hver anden eller hver tredje dag. Og Makarios tog nogle palmeblade og fugtede dem med vand og stillede sig i et hjørne. Der blev han stående i de 40 dage, fasten varede, uden at sige noget. Han bad i tavshed og syslede med sine palmeblade, og hver søndag spiste han en smule kål, ellers intet. Og brødrene blev i den grad ophidsede over »denne ulegemlige mand«, at de bad deres archimandrit om at smide ham ud. Så blev det opklaret, at det var Makarios, og de takkede ham for belæringen og bad ham rejse hjem, »du har opbygget os tilstrækkeligt, og bed for os«.

Glæden ved det paradoksale, det tilsyneladende vanvittige ved hele kristendommen, har visse lighedspunkter med den dionysiske rus. At provokere borger-skabet, også det kristelige borgerskab, var Skjorte-Sarapions speciale. Han gik altid i bar skjorte. Han solgte sig engang til nogle gøglere for 20 dukater, og han blev hos dem som deres slave, indtil han ved sit eksempel og sin belæring havde omvendt dem til kristendommen. Så betalte han dem pengene tilbage og rejste videre. Da han rejste til Rom, gik han ombord i et skib. Kaptajnen troede, at styrmanden havde fået penge for billetten, og omvendt, indtil de så, at han intet spiste, for han havde ikke noget, sagde han. Der var gået fem dage, siden de var sejlet fra Alexandria, og hans eneste kommentar var: »I kan jo sejle mig tilbage og sætte mig i land, hvor I fandt mig.«

Da han kom til Rom, gik han straks rundt og søgte efter hellige mænd og

kvinder. Blandt andre hørte han om en jomfru, der levede uden for verden og ikke kom sammen med nogen. Efter et par dages venten udenfor hendes dør fik han hende i tale.

Sarapion: – Hvorfor sidder du der?

Jomfruen: – Jeg sidder ikke, jeg er på vej.

S: – Hvorhen?

J: – Til Gud.

S: – Lever du, eller er du død?

J: – Jeg forlader mig på Gud at jeg er død; for den der lever i kødet, kan ikke være på vej.

S: – Gør hvad jeg gør, så du kan overbevise mig om, at du er død.

J: – Befal hvad der kan gøres, så skal jeg gøre det.

S: – For en død er alt gørligt, undtagen at synde. Rejs dig og kom ud.

J: – Jeg har levet her i 25 år uden at gå ud, hvorfor skulle jeg så gå ud?

S: – Hvis du er død for verden og verden for dig, er det dig det samme, om du kommer ud eller ikke. Kom så ud.

Det gjorde hun så, og de gik hen i en kirke. Der fortsatte samtalen:

S: – Hvis du nu vil overbevise mig om, at du er død og ikke længere lever mennesker til behag, så gør hvad jeg gør, så ved jeg du er død: tag ligesom jeg alt tøjet af, læg det på skuldrene og gå midt ned gennem byen med mig foran i den tilstand.

J: – Jeg ville forarge mange ved en så usømmelig handling, og de vil sige, at jeg er vanvittig og besat af en dæmon.

S: – Jamen hvad kommer det dig ved, om de siger at du er vanvittig og besat af en dæmon? Du er jo død for dem.

J: – Jeg vil gøre alt andet du ønsker, men så vidt vil jeg ikke engang bede om om at komme.

S: – Nå, vær så ikke længere så stolt over, at du er frommere end alle andre og død for verden; jeg er mere død end du, og jeg beviser i gerning, at jeg er død for verden, for jeg kan gøre dette uden at føle nogen lidenskab og uden at skamme mig.

Og da han havde brudt hendes hovmod, fortæller Palladius, forlod han hende i ydmyghed og drog bort.

Nå, – men hvad skal vi så gøre med naturen? Skal vi rense den for dæmoner, og så trøstigt vandre ud i den? Eller skal vi rense os selv i stedet for? Eller er der ingen dæmoner til, lige så lidt som Dionysos og Pan virkelig er til? Er den helleglige rus en fare eller en befrielse? Er Guds rige i færd med at erobre »denne verden«? Denne artikel vil stille problemer op, ikke løse dem. Et enkelt facit: Naturen er ikke guddommelig, men skabt og dødelig. Og at dyrke naturen er ikke identisk med at dyrke Gud.

HORISONTEN RUNDT

PORTUGAL: Kirkens mission og kompetance hvad angår samfundsproblemerne

De portugisiske biskopper har udsendt en erklæring i anledning af militærkuppet den 25. april 1974. Erklæringen, der er dateret den 4. maj 1974 lyder som følger:

»For et år siden henvendte vi os i et hyrdebrev til de troende og til alle mennesker af god vilje i anledning af ti-året for udsendelsen af »Pacem in terris« og 25-års dagen for erklæringen om menneskerettighederne.

I dette hyrdebrev insisterede vi på visse sider af Kirkens sociallære, som vi anser for nødvendige for en sund udvikling af det samfund, vi lever i.

Hyrdebrevet insisterede først og fremmest på Kirkens mission og kompetance, hvad angår samfundsproblemerne, samt den forskellige og komplementære rolle, som hierarkiet og lægfolket har at spille. I det hyrdebrevet refererede til »Pacem in terris«, behandlede vi det altid aktuelle emne om menneskerettighederne. Et tredje kapitel omhandlede de legitime meningers pluralisme og borgernes ansvar i det politiske liv. Til slut understregede hyrdebrevet nødvendigheden af fredelig

sameksistens i et samfund, der trues af voksende vold.

Store forhåbninger til fremtiden

Dette hyrdebrev bevarer under de nuværende omstændigheder stadig sin aktualitet. Vi anbefaler derfor læsningen af det i lys af den sidste tids begivenheder. Man finder svar på mange af de spørgsmål, som stilles os fra alle sider. De forandringer, som er sket de sidste par uger, stiller flere spørgsmål, som man opfordrer landets biskopper til at svare på. Vi vil først og fremmest berolige de kristne med, at vi, biskopper og præster, altid er med dem. Vi deler deres håb og glæder, deres lidelser og det, som optager dem, i troskab mod vor mission. Sammen med hele folket sætter vi store forhåbninger til fremtiden, idet vi forventer opbyggelsen af en social orden, der bygger på sandhed, retfærdighed, frihed, kærlighed og fred.

Kaldet til politisk engagement

Kirken er nærværende i verden og føler levende menneskenes problemer, men den bygger på en virkelighed, der går ud over de timelige værdier. Kirken bevarer derfor sin identitet igennem histo-

riens omskiftelser, også når den selv rammes hårdt af disse. Den er aldrig ligeglad med det sociale livs strukturer, selv om det ikke tilkommer Kirken at fremlægge konkrete og tekniske løsninger på dette område. Disse løsninger skal findes ved borgernes fælles bestræbelser. De katolske lægfolk skal på grund af deres kristne og menneskelige kald deltage i disse bestræbelser, i lys af evangeliet.

Det ansvar, Kirkens medlemmer har i det politiske liv, er dog ikke på samme plan. Hierarkiets opgaver er forskellige fra lægfolkets. Det er især lægfolket, som har det direkte ansvar for at finde frem til en fornyelse af den timelige orden. 2. Vatikankoncil anbefaler, at lægfolk tager denne opgave op uden at vente passivt på ordre eller direktiver fra hierarkiet, idet de skal forsøge at præge mentaliteten og skikkene, lovene og samfundsstrukturen med den kristne ånd.

Legitim politisk pluralisme

Det er Kirkens opgave i verden at give sit bidrag til opbyggelsen af et universelt broderskab af mennesker, som er børn af den samme Gud. Derfor opfordrer vi indtrængende præster og ordensfolk til at arbejde for forsoning og fred. At påtage sig et »lederskab« eller være aktivt engageret i politik til fordel for et partipolitisk program bør være udelukket for enhver præst. Vi vil også minde om, at ingen kristen eller intet parti på eksklusiv vis kan påberåbe sig kirkens autoritet til støtte for deres meninger. Vi bekræfter, hvad vi har sagt i vort hyrdebrev om den politiske pluralisme, og vi håber, at man drager omsorg for, at friheden kan blive realiseret i fuld respekt for de enkelte personer og samfundets institutioner. Til slut håber vi inderligt, at man vil lægge had, hævn og klassekamp til side, for at det portugisiske folk kan opbygge sin fremtid i harmoni og fred.«

(La Documentation Catholique)

VATIKANET: Paven gentager Kirkens formaning om at bringe al diskrimination til ophør

I en tale til de Forenede Nationers apartheidkomité sagde pave Paul bl.a., at kirken uden tøven, gentagne gange havde opfordret til at gøre en ende på alle former for diskrimination.

Han mindede om, at han tre år tidligere havde fordømt diskrimination af mennesker på grund af deres »race, herkomst, farve, kultur, køn eller religion«. Ligeledes fordømte han nu diskriminationen af fremmedarbejderne, de fattige, de handicappede, de uheldeligt syge »og alle dem, som lever i samfundets periferi uden mulighed for selv at komme til orde«. Blandt disse var også de ufødte

børn, og paven anførte, at euthanasi var et andet udtryk for »den massive vildfarelse, som ødelæggelsen af uskyldigt liv er«.

Evangeliets arv

I sin tale refererede paven til elleve forskellige pavelige erklæringer – fra det sekstende århundrede og til i dag – og sagde: »Vore forgængere i Peters stol, Kristi stedfortrædere op gennem tiderne, har gentagne gange udtrykt Kristi lære i deres forsvar for mennesket. Det var pave Paul III, som virkede for de indfødte befolkningers værdighed i Amerika: deres frihed og deres ret til ejendom. I moderne tid har Pius XII og Johannes XXIII trofast og utrætteligt igen og igen bekræftet evangeliets uerstættelige arv.«

»Således forkynder vi endnu engang den menneskelige persons værdighed og broderskabet mellem alle mennesker.«

Paven refererede også til sit budskab i 1967 til Afrika, hvori han havde efterlyst »en endnu tydeligere anerkendelse af ethvert menneskes essentielle rettigheder i det borgerlige samfund«, og han kaldte menneskets higen efter disse rettigheder »fuldstændig legitim«.

Vold – ingen løsning

Endvidere erklærede paven, at »alle mennesker må tage del i nationernes liv. En gruppe, race eller et udsnit af en befolkning kan ikke tage monopol på udøvelsen af magt, ansvarsfuldhed og beslutningsdygtighed«.

»De eneste mulige midler til løsningen af disse problemer er indeholdt i det kristne budskab, som uden forbehold forkynder nødvendigheden af at bevidne, fremelske og fuldbyrde retfærdigheden – forstået som det broderskab, kærligheden og menneskets opfindsomme dygtighed tilskynder til, men uden anvendelse af vold«, sagde pave Paul og betonedes stærkt det sidste, idet han tilføjede: »Nej, gentager vi, vold er ikke nogen acceptabel løsning.«

(N.C.)

CZEKOSLOVAKIET: Præster berøves deres embeder

Det er gået hårdt ud over en række præster i Tjekkiet i den seneste tid – efter hvad det fremgår af en beretning fra De britiske Kirkers Råds særlige afdeling for internationale anliggender. Ikke mindre end 40 præster er blevet frataget retten til at udøve deres embede. De tjekiske myndigheder har forbudt dem at drive enhver form for sjælesorg; det gælder protestantiske præster tilhørende såvel den protestantiske tjekiske kirke som De tjekiske

Brødres evangeliske Kirke – Brødekirken – samt mindst 16 katolske præster.

To af de afsatte præster, der således er tvunget bort fra deres embeder af staten, er i følge det i den engelske beretning oplyste, førende medlemmer i en lille gruppe »Ny orientering«, der inden for Brødekirken arbejder for en »socialisme med menneskeligt ansigt«. Begge præster havde i anledning af forbundskansler Willy Brandts besøg i Tjekkiet kort før jul i fjor sendt kansleren og den tjekiske regeringschef breve, hvori de beklagede sig over, at kirkerne i enkelte lande i Europa i den nuværende spændte politiske situation stod under et så hårdt tryk. Den ene af disse præster havde i øvrigt forestået Jan Palachs begravelse, efter at denne havde ladet sig brænde op som protest mod den sovjetiske besættelse af Tjekkiet i 1969.

De mange præster, der nu har mistet deres embeder og står uden arbejdstilladelse som sjælesørgere, betragtes af myndighederne som mindreværdige. De prøver i øjeblikket at slå sig mådeligt igennem som chauffører, elevatorførere, nattevægttere, kovogtere, lagerarbejdere og lignende. De er så at sige retsløse, og myndighederne har frataget såvel dem som deres hustruer deres pas og andre papirer.

(K.P.)

ROM: Ingen tilbagevenden til den latinske messe

Brugen af latinsk-gregoriansk sang, som for nylig blev anbefalet af pave Paul VI til visse dele af messen, betyder i følge en højtstående liturg i Kirken »ikke en tilbagevenden til den latinske messe«. Ved påsketid sendte paven et lille hefte »Jubilare Deo« til alle biskopper i verden. Heftet indeholdt nogle enkle gregorianske hymner på latin, som ville kunne bruges under messen eller andre liturgiske ceremonier. Benediktineren, pater Burkard Neunheuser, dekan ved det pavelige liturgiske institut, sagde, at hymnerne i heftet »ikke på nogen måde skulle fortrænge eller erstatte salmer på andre sprog«. Pater Neunheuser sagde, at det står menighederne frit for at bruge latinske salmer under messen eller i forbindelse med andre liturgiske former. Han understregede imidlertid, at det ikke betød en fuldstændig eller eksklusiv tilbagevenden til brug af latin i liturgien. Man behøver ikke nogen særlig tilladelse til brug af salmer på latin eller andre sprog, tilføjede han. Den lejlighedsvis brug af sunget latin under messen, som anbefales af paven i »Jubilare Deo« er i fuldstændig overensstemmelse med 2. Vatikankoncil's liturgiske reformer, som indførte brugen af modersmålet i Kirkens liturgi. »Jubilare Deo« var ledsa-

get af et brev underskrevet af den australske kardinal James Knox, den nye præfekt for Kongregationen for gudsdyrkelse, hvori han gjorde opmærksom på pavens ønske om, at alle katolikker »burde kende nogle latinske hymner, f. eks. Gloria, Credo, Sanctus, Pater Noster og Agnus Dei«. Liturgerne her er enige om, at pavens anliggende omkring delvis brug af latin er i fuldstændig overensstemmelse med 2. Vatikanerkoncilts belæring i denne henseende.

Ønske om også at holde fast ved latinen

En embedsmand ved den kongregation, som efter pavens ønske sendte heftet til biskopperne, pegede på den udtrykkelige belæring m. h. t. opretholdelse af latin, som koncilets konstitution om gudstjenestens fornyelse havde givet udtryk for. I afsnit nr. 54 i denne konstitution siges der, foruden opfordring til at gøre plads for brug af modersmålet i messen følgende: »En skal allikevel sørge for at de troende er i stand til å resitere eller synge på latin de av messens faste deler som tilkommer dem.« Embedsmanden sagde, at »der ikke kunne være tale om nogen tvetydighed for den, som har læst og forstået afsnit nr. 54 i liturgi-konstitutionen«. Fortsat brug af gregoriansk sang uddybes ligeledes nærmere, og andre former for liturgisk musik omtales også. Den liturgiske konstitution siger i nr. 116: »Kirken anerkjenner den gregorianske sang som den romerske liturgis egen. Den skal derfor ha førstestlassen i de liturgiske handlinger, om enn forøvrig på like fot med annen musikk. Andre former for kirkemusikk, spesielt den polyfoniske, skal på ingen måte utelukkes fra gudstjenesten, når de bare svarer til den liturgiske handlings ånd ...« Pater Neunheuser sagde, at de gregoriansk-latinske hymner i »Jubilate Deo« blot var en anvisning på, hvorledes 2. Vatikanerkoncilts særlige belæringer kunne gennemføres. Pave Paul har i de senere år ved flere lejligheder omtalt behovet for fortsat brug af latin under en eller anden form. For eksempel sagde paven ved sin offentlige audiens d. 22. august i forbindelse med bøn og liturgi: »Der er mange, der ønsker, at den gregorianske sang bevares i alle lande i Gloria, Credo, Sanctus og Agnus Dei. Måtte Gud lade det ske således. Men hvordan det skal gøres kan eventuelt undersøges igen.«

(N.C.)

SPANIEN: Diskrimination af konvertitter!

I Spanien ser man – i hvert tilfælde på katolsk hold – meget alvorligt på overgang fra en konfession til en anden. Et ægteskab blev nylig omgående afbrudt,

da en gift kvinde konverterede til en ikke-katolsk, men i landet anerkendt kristelig konfession. Den konverterede kvinde blev kendt skyldig, og hun mister efter den af kirkeretten i Huelva truffne afgørelse i sagen retten til at opdrage sine børn, kravet om økonomisk støtte fra den hidtidige ægtemand og hendes ret til den del af ægteparrets formue, der ellers ville tilkomme hende efter gældende lov.

Den spanske evangeliske kirkes særlige forsvarskomiteé ser i den af den katolske kirkeret truffne afgørelse og dom en alvorlig og stærkt ængstende indskrænkning i religionsfriheden og et alvorligt og hårdt slag mod hele det interkonfessionelle samarbejde og bestræbelse på at skabe forståelse og enhed – og i øvrigt mod *hele* den økumeniske sag.

(K.P.)

MOZAMBIQUE: Biskop tvunget i eksil

Biskop Manuel Vieira Pinto af Nampula, Mozambique, som blev tvunget til at forlade sit bispedømme i det portugisisk-afrikanske område i midten af april, blev modtaget i en halv times privataudiens hos pave Paul VI d. 27. maj.

Den portugisisk-fødte biskop blev af myndighederne tvunget til at forlade Mozambique sammen med mere end 20 andre portugisiske og italienske missionærer og søstre, efter at 120 missionærer havde underskrevet en erklæring, der opfordrede biskopperne af Portugal til at forsvare både de sorte og hvide indbyggers interesser. Portugisiske embedsmænd i Mozambique hævdede, at biskoppen havde forladt landet, efter at man havde fortalt ham, at hans liv var i fare p. gr. a. ophidsede hvide portugiseres reaktion mod erklæringen. Både biskoppen og andre missionærer, som blev tvunget til at forlade området, afkræftede regeringens påstande og sagde, at biskoppen var blevet bragt til en flyvemaskine og tvunget til at gå om bord i den af politiet. Biskop Vieira Pinto ville ikke udtale sig angående sin audiens hos paven. Han sagde blot, at han var »meget tilfreds« med den.

Han rådførte sig også med statssekretæren for kirkelige anliggender, kardinal Jean Villot, og med nogle af de italienske missionærer, som samtidig var blevet udvist.

(N.C.)

ARGENTINA: Præst myrdet efter anti-guerilla udtalelse

En 44-årig præst, pater Carlos Mujica, er blevet myrdet ved dørtærskelen til en lokalkirke, hvor han netop havde læst messe.

Pater Mujica døde øjeblikkelig, mens

en ven blev hårdt såret af den byge af kugler, der blev rettet mod dem.

Dette er den seneste episode i den veldelige konflikt mellem højre- og venstrefløjen i peronistbevægelsen i Argentina; en konflikt, som allerede har kostet mere end tredive mennesker livet.

Skønt afgørende oplysninger om bevæggrundene til mordet og til den politiske forfølgelse af de formodede mordere savnes, ødelagde nogle personer – som deltog i pater Mujicas begravelse – den krans, som »Los montoneros« – en venstreorienteret guerillagruppe – havde sendt, og pegede øjensynligt på dem som morderne.

Modtaget telefontrusler

Venner af pater Mujica fortalte, at han i nogen tid havde modtaget telefontrusler fra en person, som identificerede sig selv som medlem af »Los montoneros«.

Guerillaorganisationen, som er blevet stærkt kritiseret af præsident Peron og andre peronistledere, udsendte en erklæring, hvori det hed, at »hensigten med snigmordet er at uddybe de politiske forskelle (blandt peronisterne) og gøre dem uovervindelige«. Dette var en let skjult anklage mod de højreorienteredes forsøg på at splitte venstrefløjen i peronistbevægelsen.

Tredie Verdens-bevægelsen af Fremskridtsvenlige Præster i Buenos Aires, som pater Mujica var et fremtrædende medlem af, udsendte for nylig en erklæring, som stiltiende støttede præsident Peron i hans omfattende konflikt med »Los montoneros«, den mest yderliggående gruppe i hans bevægelse. »Minoriteter eller intellektuelle elitegrupper kan ikke fastsætte og bestemme nogen politik, endnu mindre kan de påtvinge nogen et fremmed revolutionært ideal« – sagde gruppen, efter at Peron havde taget skarp afstand fra sine venstreorienterede støtter og kaldt dem »uduelige og skægløse lejetropper«.

I strid med folket

Disse grupper har valgt vold »i åbenlys strid med folkets klare vilje«, sagde præsterne, idet de gjorde op med den fortsatte guerillakrig og de mange bortførelser under »Los montoneros« lederskab.

Ærkebiskop Juan Carlos Aramburu, som sammen med kardinal Antonio Caggiano, Buenos Aires, deltog i vigilien i den myrdede præsts kirke i et arbejds-kvarter i Buenos Aires, udsendte en erklæring, hvori han sagde, at »uden midler til at afvæbne de forbryderiske hænder, for-dømmer vi endnu engang med al vor energi disse overgreb på guddommelige og menneskelige love ... og appellerer til en afklaret overvejelse ... omkring nød-

vendigheden af at respektere ethvert menneskes værdi og ret til livet«.

»De ansvarlige skulle for deres egen og Argentinas skyld lade deres samvittighed og taktik korrigeres,« sagde han.

Dybe uoverensstemmelser

Pater Mujica var søn af en tidligere argentinsk udenrigsminister og sluttede sig i 1966 til de grupper, der kæmpede mod landets forskellige militærregimer. Han sad i kort tid i fængsel, anklaget af de militære myndigheder for at have »opfordret til voldelig modstand«.

Han sluttede sig til peronistbevægelsen og fløj med Peron tilbage til Argentina efter dennes atten-årige eksil. Efter Perons genindsættelse i præsidentembedet blev pater Mujica, som så mange andre unge venstreorienterede peronister, en mere og mere radikal kritiker af Perons politik.

I de sidste måneder før sin død var han vendt tilbage til den orthodoxe peronisme og havde stillet sig solidarisk med Peron i dennes konflikt med den yderligtgående venstrefløj. I en artikel offentliggjort efter hans død, siger han, at der er dybe filosofiske uoverensstemmelser inden for den tredje verdens præstebevægelse.

»Der er en forskellig opfattelse af Kirken«, siger han og tilføjer, at Buenos Aires-gruppen bestemt havde besluttet at fremme og udvikle sin tjeneste i »kommunion« (fællesskab) med biskopperne. (N.C.)

RUSLAND: Sovjetisk matematiker kræver, at staten tilbagegiver de troende deres kirker

Den kendte og fremtrædende sovjetiske matematiker, I. R. Schafarewitch, har nu taget hele spørgsmålet: kirke og stat i Sovjet op til offentlig drøftelse. Han har krævet ikke-indblanding af den sovjetiske stat i kirkelige anliggender og den retlige ligestilling for religiøse sammenslutninger og selskaber med andre ikke-statslige, frivillige selskaber og sammenslutninger genindført og respekteret.

Schafarewitch har fremlagt forslag til en omfattende reform af den sovjetiske lovgivning, hvad angår forholdet mellem kirke og stat. Han har fremlagt det for den ikke statslige, men af myndighederne dog lige tålte Moskva-komité til forsvar for menneskerettighederne. Schafarewitch står ikke ene med disse krav til Sovjet-staten. Lignende fordringer er allerede for længere tid siden blevet stillet til staten af den indrekirkelige opposition i Sovjet.

I følge Schafarewitch' forslag, – han taler bl. a. i sin egenskab af fremtrædende videnskabsmand og som korresponderende medlem af det sovjetiske Videnskaberne Akademi, – skal de religiøse

selskaber og sammenslutninger have retslig status som enhver anden juridisk person, og de skal have en livsikret ret til ejendom og lignende. Velgørehed og undervisning i trosfærdigheder såvel som prædikevirksomhed skal ifølge Schafarewitch være tilladt også uden for kirkens og menighedens mure. For skolernes vedkommende kræver den kendte matematiker, at eleverne bliver fritaget for den nugældende obligatoriske undervisning i ateisme, ligesom han kræver, at der ved universiteterne oprettes teologiske fakulteter med kurser om religion og ateisme.

Schafarewitch kræver også i sin henvendelse til staten, at alle uretfærdigheder, der er begået mod kirken og mod de kristne menigheder, såvidt det nu er muligt, rettes, og at de skyldige gøres bekendt med deres ansvar her. Fremfor alt er det imidlertid vigtigt, understreger han, at alle de tusinder uretmæssigt lukkede kirker åbnes igen, at der gives fri adgang til at frekventere kirkelige og kristne skoler og enhver form for åndelig og kristen undervisning, og at alle klostre og religiøse centre samt alle gejstlige skoler og teologiske fakulteter gives tilbage til de troende.

Slutteligt anbefaler Schafarewitch, at ledelsen af det særlige statslige råd for religiøse anliggender, der hidtil praktisk talt har været et statsligt overvågningsorgan og et statsligt tilsyn med kirkerne, besættes med troende kristne.

Hvad angår de bestående love vedrørende kirke og stat – og håndhævelsen af dem i praksis, fastslår den sovjetiske matematiker, at det er af betydning, at der sørges for en klar formulering, og at alle uklarheder fjernes, sådan at der i praksis ikke som hidtil kan blive tale om vilkårlighed og om ulovlige forholdsregler og indgriben.

(K.P.)

JAPAN: Antallet af katolikker vokser

Antallet af katolikker i Japan vokser langsomt, men støt.

Som det fremgår af statistikken, som den japanske bispekonference har udgivet for 1973, er tallet på katolske kristne vokset fra 346.800 i året 1971 til over 352.100 i 1972 og 359.176 i 1973.

Med 4.219 voksne dåbshandlinger overfor 6.004 dåbshandlinger for børn viser statistikken betydningen af voksekatekesen i det fjerne østland. 10.305 katekumener forberedte sig forrige år til optagelsen i Den katolske Kirke. Det gennemsnitlige besøgsantal ved søndagsgudstjenesterne ligger – ifølge bispekonferencen – på ca. 35 procent. I påsken deltog rundt regnet 54 procent af alle katolikker i den hellige messe.

(PEK/Na 1317)

TYSKLAND: Kristen-jødisk bibeluge i Bendorf ved Köln

Atter at lade bibelen komme til orde og ikke blot tale derom – det er målet med bibelugen i Bendorf fra 28/7 til 4/8; man vil beskæftige sig med bogen »Exodus«. Det ganske særlige ved denne uge er imidlertid, at kristne af forskellig konfession sammen med jøder søger hen til deres tros fælles kilder. »Den nye og den gamle pagt og loven« eller »Nåde og Retfærdighed« vil være de to centrale emner, der for såvel den jødiske som for den kristne religion er af samme store betydning.

I år bliver det sjette gang et sådant møde finder sted i Hedwig-Dransfeld-Haus i Bendorf. En gruppe af gejstlige vil sammen med engelske rabbinere og vordende rabbinere lede møderne ugen igennem.

For specialister (d.v.s. teologistuderende) vil mødet være uhyre udbytterigt, og for ikke-specialister vil det ikke være svært at følge med.

Spørgsmål og tilmelding rettes til:

Hedwig-Dransfeld-Haus,
D-5413 Bendorf,
Postfach 1260.

(PEK/Na 1300)

Kristi Legemsfest. Bidrag fra Köln i ARD-fjernsyn

Ærkebispedømmet Köln fejrede i år et jubilæum: I ca. 700 år er Kristi Legemsfest-processioner blevet afholdt i Köln. De overlevede mange års uroligheder, krige og revolutioner. I år faldt festen desuden sammen med forberedelserne til Det hellige År, een grund mere til at skaffe festen genklang i medierne. Derfor sendte det tyske fjernsyn (ARD) på Kristi Legemsfest-dagen, den 13. juni kl. 22,50, en film, som omhandlede Kristi Legemsfesten i Köln.

Filmens titel var: »Vejen, ved hvilken intet brød vokser« (Bog og tekst Erich Kock, regie: Ernst Batta, kamera: Joachim Tolksdorf).

Filmen befattede sig ikke så meget med selve processionens historie som med hverdagslivet i en af Kölns store gader, gennem hvilken processionen i år gik. Hvad er det for mennesker, der lever i denne gade? I hvilket forhold står de til Eucharistien, til festen, til religionen? Hvad sker der der på almindelige dage? I skyggen af Sr. Gereon-kirken? WDR-holder har opholdt sig flere søgnedage og en søndag i dette kvarter og talt med mennesker (beboere, sognebørn, forbipasserende). Filmen viste en kontinuerlig religiøs indstilling til temaet Eucharisti.

(PEK/KNA/Na 1308)

DOM FRANZONI:

Hvis ægteskabets uopløselighed hviler på den civile lovgivning, mister den sin værdi som tegn

En fjorten dages tid før referendumet om skilsmisse erfarede man i Italien, at den tidligere abbed for San Paolo uden for murene, Dom Franzoni, af de ledende i sin kongregation var blevet suspenderet »a divinis«. Denne sanktion, som er meget alvorlig, eftersom den berøver en præst enhver ret til at udøve sit embede, og fordi den i det foreliggende tilfælde, som det er normalt, medfører pater Franzonis udelukkelse af benediktinerordenen, har vakt stor ophidselse i den katolske offentlighed i Italien.

Ifølge »L'Osservatore Romano« skal denne »berettigede indgriben fra de overordnede side« tjene som en »advarsel« for alle, der i spørgsmålet om skilsmisse indtager en stilling, som ikke er i overensstemmelse med læreembedets holdning i dette spørgsmål. I strid med det her nævnte har adskillige kristne basismenigheder allerede taget stilling for Giovanni Franzoni, og hundredvis af præster har skrevet under på en skrivelse til paven, hvori de støtter den tidligere abbed.

Vi gengiver nedenfor i uddrag en lang tekst, redigeret af Dom Franzoni med bistand af forskellige katolske grupper, som er imod, at den civile lovgivning forbyder skilsmisse, og offentliggjort påskesøndag, den 14. april i år. Det er tilsyneladende offentliggørelsen af denne tekst i forbindelse med de valg, der lige har fundet sted i Italien, der har givet anledning til de sanktioner, de overordnede inden for benediktinerordenen har vedtaget over for den tidligere abbed for San Paolo. Forud for valget stod de italienske katolikker mere splittet end nogen sinde. Kun neofascisterne og de kristelige demokrater propagerede for den nye skilsmisselovs ophævelse. Man kan dog forestille sig, at der, når valgfeberen havde foretaget sig, ville blive taget skridt til at bilægge striden. Set udefra virker Dom Franzonis tekst i hvert fald på ingen måde revolutionær.

»Fejringen af påsken i Italien står i dag i modsigelsens tegn,« siger Dom Franzoni i begyndelsen af teksten. »Vort land går en politisk konflikt i møde med det referendum, der har til formål at afskaffe skilsmisseloven, og som risikerer at splitte os på det grusomste. Der er ingen tvivl om, at initiativet til denne afstemning for en stor del er udgået fra katolske kredse (...). Jeg føler det derfor som min pligt at slutte mig til det større og større antal troende, der – for at bidrage til at give den store masse af katolikker, som ofte er psykologisk afhængige og uden politisk tilhørsforhold, mod til at stemme selvstændigt og rationelt – er gået ind for et nej, fordi de i lyset af troen på den opstandne Kristus fortolker deres politiske ansvar på den måde.«

Dom Franzoni gør derefter rede for

den politiske sammenhæng, hvori afstemningen optræder, og definerer, hvad det er, der står på spil: »Kun enfoldige sjæle uden politisk skoling kan tro på, at man ved at sætte et ja på en stemmeseddel kan bøde på 30 års utilgivelig ineffektivitet hos en myndighed, der for størstedelens vedkommende indehaves af et parti, der kalder sig kristent. Et sådant ja vil ikke få emigranterne sydfra, der har forladt kone og børn, til at vende tilbage fra Tyskland eller fra andre lande nordpå og genoptage deres afbrudte ægteskab, og det bliver heller ikke et sådant ja, der kommer til at skaffe arbejderne i forstæderne, som er hjemmefra 14 timer om dagen, og som ser deres børn vokse op som fremmede i deres eget hjem, bedre transportmidler eller en arbejdsplads, der ligger nærmere ved deres bopæl ... Men det skal også bemærkes, at et nej heller

ikke får nogen undergørende virkning, og at det frigørelsesarbejde, de dårligt stillede befolkningslag har til opgave at gennemføre, efter den 12. maj stadig ikke vil være fuldført.

Men hvis referendumet ikke gælder familiernes skæbne, og hvis de faktiske klausuler, systemet på den anden side lægger på den enkeltes frie udvikling, selv hvad familieforholdene angår, ikke ophæves med et ja eller nej, hvad er så meningen med dette referendum?

Ja, hvad er meningen med referendumet? I Dom Franzonis øjne er det først og fremmest en transaktion fra højre for at splitte og afvæbne arbejderne. Det er i den atmosfære, biskopperne tager stilling.

I tekstens andet afsnit gøres der rede for »udgangspunkterne for den italienske bispekonferences indgriben«, og Giovanni Franzoni skimter her »den katolske integritet«, en indstilling, som ifølge forfatteren går ud på ved hjælp af den fra logikken kendte deduktionsmetode af et bestemt antal principper at uddrage et »system«, som kan dække hele virkeligheden. Og samtidig aner han i Kirkens holdning dens »rolle som systemets støttepille«.

Personerne er ikke impliceret

»Efter at være blevet en 'magtfaktor' har den romersk-katolske Kirke (især for vore pavers og vore biskoppers vedkommende) ubevidst og næsten som en nødvendighed stillet sig på magthavernes og den etablerede ordens side ved så godt som alle disse store lejligheder, der punktligt indtræffer i historien. Denne specielle og spontane overensstemmelse mellem hierarkiet og 'traditionens' forsvarere kan ikke tilskrives ond vilje fra de enkeltes side. Disse er snarere de ubevidste ofre for et maskineri, der er større end de selv, og som automatisk leder dem over på en bestemt side, nemlig den, de instinktivt fornemmer som den sikreste.«

Integrisme og maskepi med magthaverne skulle altså være de første bevæggrunde til den kirkelige myndigheds indblanding, men denne myndighed påberåber sig koncilet – især i spørgsmålet om skilsmisse. Giovanni Franzoni erklærer imidlertid, at man miskender inspirationen fra det 2. Vatikanerkoncil:

»Når koncilet omtaler skilsmisse som et 'misforhold', tænker det dermed ikke på en lovgivning, der giver regler for skilsmisse, men snarere på de dybere årsager, der giver anledning til skilsmisserne.

I virkeligheden ... påberåber man sig ikke koncilet for at skabe en modenhed, der kan afgive grundlag for et frit valg; det er kun et påskud, man bruger, for at få alle katolikker til at slutte sig til et tvetydigt og reaktionært foreta-

gende, som er i strid med 'ånden' i det 2. Vatikanerkoncil.

Vi må vise, at fædrenes tro ikke er tomme ord

Har koncilet måske ikke proklameret religionsfrihed? Ved at acceptere en legal mulighed for skilsmisse ville de italienske katolikker vise, at de har forstået koncilets lære.

Italien kunne kort sagt give hele verden en dobbelt lektion, nemlig a) at katolikkerne er i stand til at respektere de (talmæssigt ubetydelige) mindretal ved at gå med til loven om skilsmisse, og b) samtidig ville man, hvis et lille antal katolikker lod sig skille, nu da de fik en legal mulighed for det, vise, at 'fædrenes tro' ikke er tomme ord og en forældet tradition, men en dyb og sand realitet (afstemningen om loven har i virkeligheden ikke haft de konsekvenser, dens modstandere havde bebudet, idet der var 10.000 skilsmisser i 1970, 11.000 i 1971 og 12.600 i 1972).

Men vi er måske bange for, at en forøgelse af antallet af skilsmisser mellem katolikkerne selv skal vise, at Italien ikke længere er 'katolsk'. Vi som Kirke gennemgår for øjeblikket en angstfyldt periode, og vi vil meget gerne udadtil bevare en enhed og en trofasthed over for sakramenterne, som er ved at svækkes, og som kun kan styrkes på ny gennem en virkelig evangelisk forkyndelse.

Troskab kan ikke påtvinges ved lov

Og endelig tages der i dette afsnit fat på de sidste spørgsmål, nemlig spørgsmålet om konkordatet. Giovanni Franzoni angriber det heftigt.

»Kirken prøver ikke på at skaffe sig privilegier, siger man. Det eneste, den ønsker, er frihed, frihed til at forkynde evangeliet. Men hvad er denne frihed adskilt fra folkets frihed? (...) Ville det ikke være mere i overensstemmelse med Kirkens rolle at kæmpe for frihed for alle. Hvor der er frihed for alle, er der også frihed for Kirken (...).

Styrken fra den Ånd, der giver Kirken liv, skulle motivere den for at tro på evangeliets kraft. Uden privilegier, krone og rige burde den være stærk i Ånden med en styrke, ingen magt i denne verden kan overvinde.

Og endelig ... må man, ligegyldigt fra hvilken side man betragter konkordatet, indrømme, at det har været en Guds straf for Kirken. Jo hurtigere den gør sig fri af det, jo bedre for alle parter.

Efter et tredje afsnit, der udgør en historisk oversigt over misbrug, begået af de kirkelige magthavere, som de ser ud fra dette integristiske synspunkt, gennemgår Giovanni Franzoni i tekstens fjerde del Kirkens 'myndighed', en myndighed, som den bygger på Kristi egen myndig-

hed, men som han selv kun udøvede til menneskenes befrielse.

Femte del omhandler 'den menneskelige kærlighed efter Pagtens mønster'. – Samtidig med at forfatteren i meget faste og traditionelle vendinger fremhæver betydningen af ægtefællernes indbyrdes troskab, understreger han også, at denne troskab mister sin værdi som vidnesbyrd, hvis den påtvinges ved lov.

Denne troskab i kærligheden har udelukkende værdi som tegn i den grad, den ikke udspringer af en forpligtelse. Hvis kærligheden mellem mand og kvinde får sin uopløselighed i kraft af ydre tvang, en lov for eksempel, mister den samtidig sin værdi som tegn på en frivillig og uforanderlig pagt mellem Gud og hans folk.

Jesu radikalisme (Matt. 19,6) er ganske vist absolut, men det er klart nok, at han ikke taler juridisk, men åndeligt, og at han ikke alene angriber den institution, vi i dag kalder skilsmisse, men at han lige

så vel angriber den legale separation samt enhver krænkelse af den indbyrdes kærlighed, der gør sameksistensen i ægteskabet til et bånd af rent formel karakter.

Det, der kaldes 'uopløseligheden', kan altså kun accepteres i rammen af dynamikken i den nye lov i forbindelse med Kristus og hans rige. Naturloven ville give mange andre rettesnore og følge den logik, som selv Moses måtte acceptere, da han tillod at forstøde sin ægtefælle.

I tekstens sjette afsnit anviser Giovanni Franzoni veje til en smidiggørelse af den nuværende kirkeret med hensyn til fraskilt indgåelse af nyt ægteskab, og han slutter med at sige:

Mange ser med forhåbning hen til den – også for andre lande værdifulde – mulighed for Italien at hjemle nye veje til realisering af forholdet mellem troen og det politiske engagement. Dette håb vil måske støde på forhindringer, men det vil aldrig slukkes.«

(Informations Catholiques)

SKILSMISSE OG GJENGIFTE

ET KATOLSK DILEMMA

En preken af
fr. Arne Fjeld O.P.

Mange liker ikke så godt fortellingen om kvinnens skapelse. Kvinnen skapt av Adams ribben, det virker som om kvinnen skulle være et bi-produkt. Forfatterens hensikt er snarere det modsatte: Gud ville gi Adam en medhjelp som var hans like. Det er jevnbyrdigheten som er uttrykt i det umulige navn «manninne», som også er oversetterens nøtt. «Mann og manninne», de er jevnbyrdige, derfor kan de også i ekteskapet bli til ett kjød, til en ubrytelig enhet.

Evangelieteksten gir også kvinnen en større verdighet enn vi oppdager ved første øyekast. Men når en kjenner jødisk lovgivning på Jesu tid, ser en at Jesus bevisst satte kvinnen på samme plass som mannen. På Kristi tid var det mannen, og bare han, som hadde rett til å utstede et skilsmissebrev. I enkelte tilfelle, når hustruen hadde vært utro, hadde han endog *plikt* til så sende henne bort. Mannen derimot kunne på sin side gjerne være utro, uten at *det* brøt ekteskapet. Bare kvinnen ble ekteskapsbryterske, hvis hun begikk en feil.

Så Kristus gjør to ting i denne forbindelse: Han setter de lovkyndige på plass ved å gjøre oppmerksom på at Mose lov, som tillot og forpliktet menn til å behandle kvinnene slik, slett ikke var etter Guds vilje: «For deres opprørske hjerters skyld satte Moses denne bestemmelsen.»

Derefter virker det som om Jesus innskjerper loven om ekteskapets uoppløselighet. Kanskje skal vi ikke først og

fremst oppfatte hans ord her som en lov. Vi vet jo fra andre steder i Evangeliet at Jesus var ikke så interessert i *lovenes* ordlyd og deres ytre overholdelse: det er ånden som besjeler oss som for ham er det viktigste, og respekt for lovens bokstav har aldri betydd noe særlig for ham, hvis den går sammen med ukjærlighet.

Jesu bud er alltid budet om kjærligheten til Gud og til nesten, som er ett og det samme. Kjærligheten er alltid mer krevende enn noen detaljert rettsorden. Som regel krever kjærligheten at vi skal gi den annen *mer* enn han fortjener, *mer* enn han har krav på. Derfor går Jesus egentlig ikke med på å diskutere Mose lov, egentlig forkaster han hele diskusjonen. Kjærligheten er mer krevende enn Mose lov og mer krevende enn noen annen lov.

«Du skal elske din neste som deg selv»: det innebærer at en ikke skal skrive noe skilsmissebrev, en skal ikke være utro, en skal ikke lede sin ektefelle til utroskap ved å opphøre å vise ham eller henne godhet. «Du skal elske . . .», det opphever alle spekulasjoner om «Har jeg lov til . . . Kan jeg tillate meg . . . Tillater Gud . . .»

Dette fører til et dilemma for Kirken når det gjelder de fraskilte som er gift igjen.

For det finnes mange katolikker som ikke har klart å leve opp til idealet om den ubetingede kjærlighet. Og hvem av oss kommer ikke til kort overfor budet om kjærlighet? Hvem av oss vender det

annet kinn til når vi blir slått? Hvem av oss gir vinterfrakken med når noen ber oss om den ene dressen? Likesom vi alle kommer til kort overfor budet om ubegrenset kjærlighet, er det mange som er kommet til kort i ekteskapet. Det finnes nå visstnok millioner av katolikker som etter en skilsmisse har inngått ekteskap som kirkeretten holder for ugyldig.

Og blant disse katolikkene er det mange som lengter etter å få motta sakramentene igjen. Det er mange som vet med seg selv at det første ekteskapet er dødt og ikke kan vekkes til live igjen, at det virkelig ikke har noe håp eller noen sjanse. Det nåværende, kirkerettslig ugyldige ekteskapet derimot, kan være lykkelig, menneskelig berikende, ha barn, – alt som gjør det menneskelig uforsvarlig å anbefale at det skal oppløses for at katolikkene igjen skal kunne komme til sakramentene.

Og er det ikke merkelig ulikt Kristi egen holdning at mennesker skal holdes borte fra ham på grunn av gammel skyld? Vi vet jo fra evangeliene at Kristus alltid kom menneskene i møte med tilgivelse, med gjenopprettelse av det forspilte, med nytt liv.

Det teologiske resonnementet som ligger til grunn for å nekte fraskilte som er gift igjen utenfor Kirken, å motta nattverden er, som alle vet, at så lenge begge ektefellene lever, eksisterer det første ekteskapet, og det annet ekteskap blir da ekteskapsbrudd. Og som kjent kan en ikke få syndsforlatelse og sakramenter så lenge en har til hensikt å synde igjen.

Likevel er det i mange bispedømmer, ikke minst i USA, et sterkt ønske om å kunne gjøre noe for disse medkristne som ber om å få motta nattverden, om å få møte Kristus i brødets og vinens skikkelser.

Men hvis dette blir praksis, er det veldig viktig at vi alle forstår i hvilken ånd Kirken håper å komme disse menneskene i møte. Kirkens oppgave er jo å være tegn på Kristi godhet i verden. Kirken ønsker å være et tegn på Kristi holdning overfor dem som har feilet, og ikke kan komme ut av sin gale situasjon igjen. Kirken ville også gjerne gjøre dette, i bevisstheden om at nattverden er ikke en belønning for dem som har holdt seg uplettede og syndfrie, men et nådemiddel, en hjelp for mennesker som trenger Kristi bistand for å kunne klare å leve som kristne. Og en katolikk som lever i et ekteskap som kirkeretten ikke anerkjenner, kan vel trenge denne hjelpen så godt som noen.

Jeg kalte forholdet til fraskilte og gjengifte et dilemma. For samtidig som de fleste av oss vel gjerne ville oppta alle katolikker i vårt nattverdsfellesskap, må det ikke forståes som at «nå er ekteskapet blitt oppløselig». Kristi ord om kjærligheten står ved makt: han nekter å gi en

lov om utstedelse av skilsmissebrev, regler om når man kan skilles og når man kan gifte seg igjen. Hvis folk som lever i kirkerettslig ugyldige ekteskap, igjen får komme til sakramentene, er det bare fordi det nytter lite å komme med den ideale fordring når folks virkelige situasjon er slik at de ikke kan gjenopprette det første ekteskapet, og de lever i et nytt.

Valgsituasjonen har preg av et dilemma, også fordi en slik praksis ikke må forstås av de fraskilte som i troskap mot Kristi ord om den ubegrensede kjærlighet, har valgt å forbli alene, som om de

ikke lenger har Kirkens støtte. Mange fraskilte har gitt avkall på et nytt ekteskap bare av ønske om å gjøre Kristi vilje. De fraskilte som velger ikke å gifte seg igjen, har som de første grunn til å vente seg støtte av sine medkristne. Likeledes er det folk som tappert holder ut i et vanskelig ekteskap. De må heller ikke tro at deres storsinn blir nedvurdert.

Vi befinner oss altså i et dilemma: Vi vil gjerne komme dem i møte som av gammel skyld er blitt avskåret fra sakramentene. Samtidig ville vi at det skulle være helt klart at det kristne ekteskap er uoppløselig, og at de fraskilte som velger å leve

alene, har alles aktelse og respekt her i Kirken. Over hele verden funderer Kirken på dette. Kanskje vil vi en gang finne en praksis som er til beste for alle.

Kristus gav et nytt bud, budet om kjærlighet. Det innebærer at i forholdet mellom mann og kvinne, er det i Guds økonomi *likeverdighet*. Kristus nektet også å gi fariseiske lover for hvordan en kan sno seg unna kravet om ubetinget kjærlighet. Det er budet om ubetinget kjærlighet til Gud og til nesten som må lede oss, også når vi skal vurdere spørsmålet om de fraskilte og gjengifte skal ha plass blant oss ved Herrens bord.

SENNEPS- KORNETS HÅB

Af Josef Ratzinger

»Himmeriget er som et sennepskorn« (Mt. 13,21).

Når sommeren er på sit højeste, lægger Kirken os denne frodig-hedslignelse på sinde; den var før lagt i det tidlige forår eller i høsttiden. Den historiske mening er tydeligere for os end for generationerne før os, – det mener vi da i det mindste, – men i dens nutidige forklaring skjuler den sig dog mere for os.

Hvad sennepskornslignelsen angår, siger man os, var den oprindelig en kontrastlignelse, der skulle give svar på disciplenes uro over fattigdommen i Jesu forkyndelse af gudsriget: De måtte have tillid til det lille sennepskorn, håbets hemmelighed, der netop lyste over denne jordisk set så fattige begyndelse. I evangelieoverleveringen mener man dog at kunne skelne en anden tone: Disciplene havde oplevet det døde hvedekorns opstandelse, og for deres øjne begyndte nu den kristne mission at vokse fra et lille korn til et træ, der bredte sine grene ud over hele jorden. Sådan svinger en næsten triumferende tone med her, en glæde, der kommer fra erfaringens vished.

I dag står vi mere på de spørgendes og de foruroligendes side. Jesu svar forstår vi ikke helt. I sandhed, træet, der voksede op fra sennepskornet, står der endnu, men det ser os så efterårsagtigt træet ud, det har tabt løvet. Langsomt, men sikkert visner det. Himmelens fugle forsvinder, og endnu værre, alle mulige underlige fugle slår sig ned deri, og træet bliver næsten uhyggeligt.

Vi bliver bange for, at også dette træ deler skæbne med så mange andre træer, der er vokset i historien – og visnet. Også dette ser ud til ikke at være plantet for evigheden, men at have sin tid, en tid, hvor det ungdommeligt vokser og gror og en efterårets tid til at visne og tage afsked. Træet står der, men det synes uden forjættelse, uden håb.

Opløser lignelsen sig her til intet, når vi ser den på den måde? Eller må vi, for at forstå den, vende tilbage til begyndelsen?

Pointen hos Jesus ligger ikke hos træet, men hos sennepskornet, der er selve håbet i al dets uanselighed. Kirken skal altid forblive et sennepskorn: For den er det altid Langfredag, Påske og Pinse samtidig. Den er ikke som en plante, hvor sædekornet kun er ved sin begyndelse. Korset er for den ingen fjern begyndelse, men altid nutid. Den oplever igen og igen Langfredag, som den også altid oplever Påske.

Kirken forbliver sennepskorn gennem hele sin historie. Den lever stadig af Helligåndens kraft og ikke af den magt, den af og til opnår gennem sin organisation. Måske er det denne times velsignelse, at vi bliver tvunget til på ny at erkende dette. Vi kunne jo tro, at nu er Kirken blevet så stor, at den – rent menneskeligt – ikke er til at slå af marken. Hvor hurtigt sådanne indbilledninger bliver til intet, ved vi.

Måske må vi, må Kirken gennem megen nød og trængsel (1. Tess. 1,6) for på ny at vide, hvoraf den lever: nemlig også i dag af sennepskornets håb og ikke af dens planers og strukturers kraft.

Søvnløshed

Af E. Baadsgaard Jensen

Det er midt i natten. Huset er mørkt og stille. I værelserne høres kun de sovendes rytmiske åndedrag. Selv hunden ligger i sin krog afslappet og ubevægelig. Men gardinet rører sig let i den kølige luftstrøm udefra. Sommernatten glider ind over huset. Den kommer i en duft af nyslået græs, blomstrende syrener og andre livsaligheder.

Natten er lys, som nordiske sommernætter er, en egen, uvirkelig, sølvhvid lysning, som gør hjertet uroligt og kalder på længsler, man ikke selv helt forstår, længsler ud over tid og sted, ud over en selv. Det er ikke til at sove fra. Og hvorfor så ikke netop gribe og bruge dette nu i natten, der er stille, endeløst og uforstyrret.

Men i stedet for at udnytte dette nu, man får foræret uden for den faste timeplan, gribes man af panik. Du må og skal sove! I morgen venter en travl dag. Du kommer aldrig igennem den, hvis du ikke får din nattesøvn. Du har været trætt og sløj i den sidste tid. Hvis du nu heller ikke får sovet om natten, går det helt galt.

De natlige gæster myldrer ind og stiller sig tæt om sengen. De benytter sig straks af lejligheden til at trænge sig på, alle de mange problemer, man har stødt fra sig i dagens løb. Nu har de let spil. Der er de mere banale, som alt det, man ikke når, alt det, man har skubbet fra sig, til man får bedre tid. Men inderst inde ved man godt, at det får man såmænd aldrig, og får man det engang, er det nok for sent.

Der er de mere generelle, almenmenneskelige problemer som verdenssituationen, truende forurening, sult her og krig der. Klodens mange elendigheder, der – egoцентриske tanke – måske en dag kan ramme en selv. Man kan ikke gøre noget, og det er vel det, der gør en mest bange, ens uhyggelige hjælpeløshed. Man føler sig revet med af en strøm, man ikke har mulighed for at kæmpe imod. Eller har man alligevel?

Der er de mere konkrete, personlige bekymringer, sygdom og skrøbeligheder hos en selv og ens nærmeste, alderdommen, der støt rykker nærmere, og som man tillidsfuld og fortrøstningsfuld burde gå i møde, men i stedet for stædigt lukker øjnene for.

Man kunne måske prøve at tænke på noget glædeligt. I fortiden? Minder? I denne søvnløshedens time bliver minder så vemodige, så uigenkaldeligt forbi. Så hellere tænke fremad, lægge planer, finde noget at se hen til.

Luften føles kold nu, mere som træk end som en lun sommerbrise. Enhver mulighed for at sove synes langt borte. Problemerne benytter sig af det. De trænges tæt om sengen. Der er vel ikke andet at gøre end at gå imod dem, gøre op med dem, om ikke een gang for alle, så i hvert fald for denne nat.

Hvilket problem er det vigtigste? Hvilket skal man begynde med? Det er næsten umuligt at skille det ene fra det andet. I den trætte hjerne synes det ene problem at skubbe sig frem foran det andet. De små og mere ligegyldige synes at være

mest påtrængende. Det er som i den travle dag, hvor de små ligegyldigheder ofte stjæler tiden fra det egentlige.

Men her i natten skal de ikke få lov til at drive deres tyranni. Her er jeg selv herre over, hvad jeg vil og ikke vil bruge tiden til, når jeg alligevel ikke kan sove.

Bag dem alle trækker jeg eet frem, eller dukker det selv op fra dybet af mit sind? Er der en mening med mit liv? Og hvilken? Hvorfor er jeg her? Hvorfor ligger jeg søvnløs her med tusind tanker myldrende i mit trætte, hvileløse hoved? Er der en dybere grund til min søvnløshed? Er der En, der af og til holder os vågen for at sige: Stop op! Stands et øjeblik! Tænk!

Jeg kan lige så godt sætte mig op og møde det problem ansigt til ansigt, med benene trukket op under mig og armene i et fast tag om knæene som for at stive mig af.

De synes allerede at trække sig lidt tilbage, de små hverdagsproblemer. Også de større viger noget. Men eet holder stædigt ud, lidt selvsikkert, ondt og vis på ikke at blive slået af marken: »En nat bliver din sidste. Een nat bliver uden morgen. Engang er du færdig, kan ikke mere vågne og tumle med problemer. Og som du selv forsvinder også engang disse lyse nætter, denne duft af sommer, og hele den skønne jord vil kun hvirvle som en død klump gennem verdensrummet. Er det ikke ondt? Møder du ikke det onde så mange steder både i nutid og fremtid. Tror du på en Godhed bag alt dette?«.

Ja, jeg tror ikke blot på en Godhed, men også på en Kærlighed. Jeg tror på en Kærlighed ud over al forstand og alle grænser, så stor, at dens storhed gør den forfærdelig i det øjeblik, vi afslår den. Jeg tror på, at mennesket i tidernes morgen har mødt denne Kærlighed med et kollektivt afslag, hvis konsekvenser var knusende for mennesket selv. Derfor døden. Derfor lidelsen. Den er ikke skabt af Kærligheden, men en følge af menneskets selviske valg. Og jeg tror, at Kærligheden er så stor, at den rakte helt ned i dødens afgrund og gav mennesket endnu en chance, chancen for det individuelle ja eller nej. Et nej til en Kærlighed af uendelige dimensioner må medføre den uendelige goldheds gru. For uden kærlighed dør alt. Dette valg er tegnet på vor menneskelige frihed og værdighed. Men det har sin pris.

Der lyder et enkelt fuglefløjt, så en trille og een til. Nu antager den gråhvide nat lidt efter lidt dagens stærke farver. Havens fugle hilser i kor den ny dag. Men jeg, mennesket, føler en mat døsigthed i alle lemmer. Nu kan jeg paradoksalt nok pludselig sove. Snart skal jeg nemlig op, vækket af vækkeurets uskønne, metalliske skratten. Jeg gemmer mig under dynens mørke lunhed for dagens skarpe lys. Har jeg formastelige virkelig ment at kunne trænge ind i tilværelsens store spørgsmål. Ak ja, den sommernat, den sommernat, den kan jo gøre hvem som helst ør. Men alligevel, en sidste bøn går gennem mine tanker før de sidste par timers søvn: Jeg elsker Dig, fordi du skabte mig som menneske. Jeg elsker Dig, fordi du gav mig muligheden for at sige ja.

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Telefon (08) 62 15 44

Flek og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 89 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 28 08

Fint arbejde - - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfredse med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 18, Kbh. Ø

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
SPRINKLERANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

Frederiksborggade 22
København K
Telefon *18 28 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2801
Nordens største lager af skolebøger
Omlindbindinger

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 108 . 8260 Århus
TELF (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

PASTORAL- RÅDS- MØDE

Den 9. juni afholdt det nylvalgte pastoralaråd sit første møde. Efter valg af dirigent og præsentation af rådets medlemmer blev vedtægterne i korte træk gennemgået. Derpå fulgte en orientering og drøftelse af igangværende og foreliggende projekter, - herunder det nye Øm og udnyttelsen af »Myretuen« i Bastrup, - samt om bispedømmets budget 1974-75. Hvad angik bispedømmets administration, beløber udgifterne sig til 920.000 kr., en ikke ringe sum, men i sammenligning med f. eks. udenlandske forhold acceptabel. En evt. supplerings af pastoralarådet blev drøftet inden dets konstituerings, men forkastet ved en skriftlig afstemning.

Poul Høyer blev med akklamation genvalgt til formand. Til næstformand genvalgte Anton Dekkers, ligeledes med akklamation. Derefter fastsatte man ved afstemning antallet af medlemmer til forretningsudvalget til fem. Følgende personer blev herefter yderligere valgt: Jørgen Bredholt, Ellen Marie Lebahn og Emma Martensen.

Medlemmer til økonomiudvalget, kirkebidragsudvalget, strukturudvalget og udvalget for internationalt lægmandsarbejde blev også enten valgt eller genvalgt.

Under eventuelt drøftedes bl. a. kontakten mellem pastoralarådet og menighederne - og pastoralarådets videre arbejde. En gentagelse af weekend-kurserne for menighedsrådsmedlemmer blev anbefalet.

Biskoppen selv håbede på en række folkemissioner i de større sogne landet over. I forbindelse med pastoralarådets videre arbejde henstillede Knud Ballin kraftigt, at Kirken herhjemme for alvor engagerede sig i løsningen af sociale opgaver. For hvad står Kirken egentlig for? Hvad nyt vil den bringe samfundet?

Næste pastoralarådsmøde finder sted lørdag-søndag den 9. og 10. november 1974 på Sostrup. Pastoralarådsmøder er åbne: Enhver, der har lyst og interesse, kan overvære dem.

H.J.

**NOGLE TANKER
VED MØDET MED
DET NYE
PASTORALRÅD**

Pastoralrådsmødet begyndte med messe i den hyggelige Sankt Andreas Kirke i Ordrup. I sin velkomstprædiken til pastoralarådet talte biskoppen smukt om Helligåndens virke blandt menneskene. Utroligt hvor mange ideer og variationer, der

er omkring dette emne! Nu har vor egen sognepræst beskæftiget sig med dette emne siden før pinse, talt og bedt til Gud om at åbne vort sind i den rigtige retning – og alligevel bliver det aldrig kedeligt at lytte til det budskab, som pinsetidens evangelium bringer. – Skønt tankerne ustandseligt vandrede ud til andre ting, så fattede man alligevel meningen med de smukke ord: Gøre sin pligt og holde ud i sin tro, trods de ringe evner, man er i besiddelse af.

Længe havde jeg gået i spænding om, hvordan dette første møde med pastoralrådet ville forløbe. Jeg følte mig så lille; mon jeg kunne slå til i dette selskab? Før valget havde jeg sagt til mig selv: Hvis det bliver din opgave at repræsentere din menighed, så må du tage dig sammen og gøre din pligt.

En del medlemmer kendte jeg i forvejen; men der ville nok være mange nye ansigter imellem.

Ved en af indgangene stod der: Sct. Josef Søstrenes Skole. Jeg blev lidt svag i knæene: Nu var det igen søstre, der bød velkommen. Jeg mindedes de mange gode timer på Rygård, den fine forplejning på Sostrup – alle steder står de med åbne arme og siger: Er der ingen andre, der kan have jer, så kom bare til os, I er altid velkomne! – Disse søstre, der er så forskellige i deres ordensdragter, men så ens i sind, hvordan kunne man for mange år siden vende dem ryggen og sige: Nu er det heldigvis slut, nu skal du ikke være hos dem mere. Flere år senere måtte jeg flovt indrømme: De er de eneste, du har lyst til at betro dine børn til. – Tiden går, og man fatter mere betydningen af det, der sker omkring en.

Selve præsentationen af rådets medlemmer var da meget smertefri; det var virkeligt hyggelige mennesker allesammen.

Selve mødet, synes jeg, var godt tilrettelagt; det mindede om et stort menighedsrådsmøde. Drøftelserne gik sådan set meget roligt; nogle kunne udtrykke sig kort, andre måtte bruge flere vendinger for at forklare, hvad de mente. Engang imellem følte man trang til at sige noget – nej, vent lidt, man skal alligevel tænke sig om. Det var, ligesom der kom en klump i halsen! Nå, men nu var der heldigvis en anden, der tog ordet; jamen det var jo egentlig noget i den retning, jeg ville have sagt.

Mange mennesker, mange meninger; den stærke hjælper den svage. Det, der undrede mig en del, var, hvor hurtigt drøftelserne omkring budgettet blev afsluttet. Det var ligesom alle var tilfredse med det foreliggende regnskab. Der blev kigget på det, forklaret lidt her og der; men det var, ligesom de fleste tog det som en selvfølge: Mon det var her, kejseren fik sine nye klæder på?

En hel dags arbejde derhjemme er ikke så trætende som at sidde her og være opmærksom. – Hvorfor mon det menneske, som opfandt papiromslag til cigarerne blev født???

Da jeg forlod mødet, tænkte jeg på de mennesker, der skulle stå for oprydningen og rengøringen. Og jeg tænkte på biskoppen; hvad var det, der gav ham styrke til tålmodigt at sidde og lytte? Jeg mindes endnu de ord, han bad til slut, og som jeg vil omskrive til: Den svage bliver stærk, og den stærke bliver ydmyg!

Henrik Lewandowski

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frøderiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul – Koks – Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

IM. NIELSEN

Snedkermester
Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 88 07 59

J. Øvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon 24 77 67
Kød – Flæsk – Pålæg
En gros og en detail

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77
Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselskontor i banegårdshallen
Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Moiestien 11, København SV
Telefon VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Oliefyr
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 68

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

- Bikuben

FOLMER OLSEN

Begravelser ordnes

Reberbansgade 37
Ålborg - Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdsgade 85 - Telf. 12 88 88
El-Installatør - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 18

Ejner Nielsen

Kolonial - Kaffe
Absalonsgade 14 - 9000 Ålborg
Telf. (08) 12 09 71 - 12 15 58

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros
En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby - Telefon VA 88
1. kl. kød og pålæg

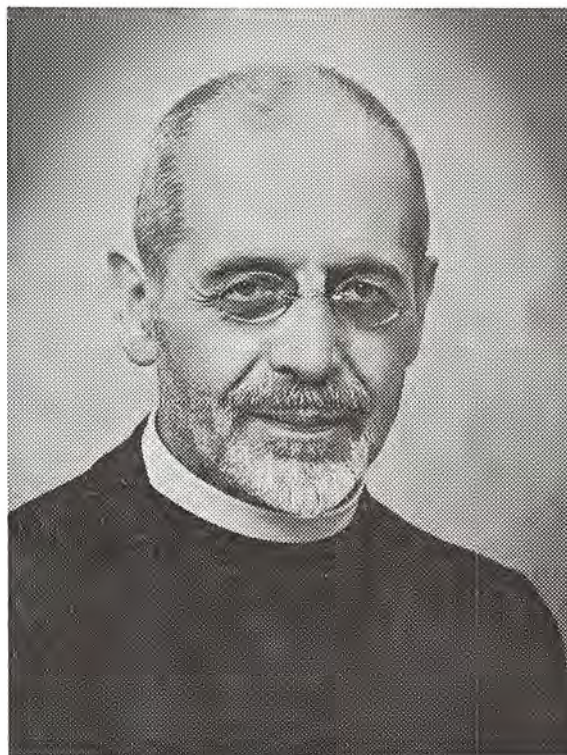
**NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV**

Bøger

FRA ALLE LANDE ★ PÅ ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen

Boghandel
Bruunsgade 45 . Tlf. (08) *12 21 00
Århus C.

PATER FR. KÜPFERLE IN MEMORIAM

Fredag d. 14. juni lukkede dansk katolicismes grand old man Pater Fr. Küpferle sine øjne, og et langt og stort kapitel i den danske katolske kirke sluttedes hermed.

Man skal være langt oppe i årene for at kunne huske Stenosgade uden Pater Küpferle, for han kom til Danmark første gang i 1909. For os, der levede som børn og unge i 1920 og 1930-erne var han en institution. Stenosgade, Pater Küpferle og Pater Sialm, der døde for en del år siden, var en enhed.

Pater Küpferle tilhørte den generation, der voksede op lang tid før den første verdenskrig. Jeg har kendt flere af den slægt og må atter og atter spørge mig selv: hvad var det i deres opdragelse, der gav dem den rankhed og det format, de havde; den evne til at møde livets vanskeligheder med den styrke og balance? Man burde lave nogle studier over vore oldeforældres opdragelsesmetoder. Pater

Küpferle kom til landet, blev cand. mag i fransk og klassisk filologi for at undervise på Sct. Andreas' kollegium, der dog snart lukkede sine porte for stedse. Men selv om hans livs egentlige opgave dermed blev umuliggjort, hørte man aldrig en klage over det, blot en konstatering af et faktum, man så havde at indrette sig efter. Det er sjælestyrke, som man kan misunde.

Kom man op på Pater Küpferles værelse, så slog det én, hvor pinlig en orden, der herskede. Han kunne kun beskæftige sig med en ting ad gangen, og efter hver sag ryddede han sit skrivebord. Det var imponerende. Altid præcis og altid tingene i orden. Det kunne man lære meget af.

Pater Küpferle var en gentleman. Når man mødte ham kunne han virke lidt kølig, distant, men så snart opdagede man at han var hjerteligheden selv, virkelig tog del i ens vanskeligheder og man gik

altid fra ham, ikke blot trøstet, (det går man fra så mange, der kan), men styrket til påny at tage vanskelighederne op i kamp. Jeg vil gerne tro at dette at kæmpe og sejre var selve grundmotivet i hans livsindstilling. I hvert fald var det ofte motivet i hans skriftetaler i skriftestolen: vi skal kæmpe mod synden og sejre, for det er kun sejrherre, der kommer til at tage del i den store sejsfest i himlen. Nu føler man sig ikke specielt som sejrherre når man kommer til skrifte, men ifølge Pater Küpferle består sejren i, at man erkender sig som synder, angret og får del i Kristi sejr, fordi man aldrig giver op overfor synden, men stadigvæk skrifter og angret; aldrig affinder sig med sit moralske nederlag, men kæmper til det sidste. Det var ærlig talt en såre sund sjælesorg. Man kunne føle sig som en våd hund, når man skulle til skrifte hos ham, men gik altid hjem med den store følelse af, at nu kunne man begynde på livet påny »Se, alting er bleven nyt«, for at citere skriften. Gud ved, hvor mange gange i årenes løb, livet er bleven gjort nyt og værd at leve påny ved Pater Küpferles absolution, der krævede og gav forbarmelse på en og samme gang. Gud glæde ham i himmerige!

En af Pater Küpferles ældre kolleger sagde en gang til mig, da vi talte om ham: Nu har jeg kendt ham i mange år, men jeg har aldrig hørt ham sige noget ufordelagtigt om nogen. – Det er en enestående ros og jeg må sige, at det svarer til min egen erfaring. Der kunne have været lejlighed nok til gennem årene at udtale sig mindre pænt om snart denne, snart hin, hvad der ikke kan forundre nogen, der kender blot lidt til menneskenes børn. Men nej, hos Pater Küpferle kom man forgæves for at høre lidt samstemmen. Medmenneskene blev behandlet yderst nobelt. En nobel karakter og et rankt menneske er ikke af den slags, man møder for mange af. Det er velgørende at have kendt et sådant menneske gennem mange år. Der er noget at leve op til. Vi kan være Gud taknemmelige for, at vi har mødt også den form for moralsk adel på vor vej.

Pater Küpferle blev gammel, 91 år, men virkede til det sidste i sjælesorgen. Selv højt oppe i 80-erne tog han hvert år til et sogn i Tyskland, hvor han vikarierede, for at hans nevø, der var sognepræst der, kunne få nogen ferie. Det var imponerende. Man føler sig dybt beskæmet; hvor mange af os ville være rede til at yde en sådan indsats, når vi kommer i den alder?

På en vis måde kom døden som en befrielse. Først fordi »den legemlige mekanisme var slidt op«, for at gentage Pater Küpferles egne ord til mig for nogen tid siden. Men dernæst var det vist vanskeligt for ham helt at følge med i, hvad der

foregår i Kirken i vore dage. Ændringen af Jesu Hjerter kirke var ham ikke personlig til nogen glæde, hvad man godt forstår, når han faktisk i størstedelen af sit liv havde set den i den gamle form og var kommen til at holde af den, som den var og den havde betydet enormt for mange mennesker, især ældre, der havde levet hele deres liv i den ramme. Men også teologiens udvikling siden det sidste koncil gjorde ham mindre glad. Og det kan man også forstå. Der skal formodentlig mere åndelig smidighed til end man kan forvente af en 70–80-årig for at kunne foretage hele den omstilling. Men han beklagede sig aldrig, undtagen én gang, hvor jeg husker vi talte sammen om nogle nyere tendenser, og han pludselig fik tårer i øjnene af bevægelse, fordi han ikke kunne se det rigtige i de nye problemstillinger. Så forstod jeg, at her skulle der handles varsomt, man tramper ikke på folks inderste overbevisning, især når de bærer den så fornemt og stille.

Nu må vi prøve at leve videre, takke Gud for sin tjener, gennem hvem han har givet os så meget af sin nåde og godhed, og prøve i al beskedenhed at efterleve de egenskaber, Pater Küpferle repræsenterede og de krav, han stillede – først og fremmest til sig selv.

Bjørn Højbo

KÜPFERLE, FRIEDRICH DANIEL THOMAS

Født 9. september 1883 i Kehl a. Rh. Tyskland.

Indtrådt i jesuiterordenen 30. sept. 1903. Fil. og teol. studier i Valkenburg, Holland.

Cand. mag. i klassisk filologi og fransk 1914 (Kbhvn.s Universitet).

Præsteviet 1. juli 1917 i Valkenburg, Holland.

I Danmark siden juni 1909. Dansk indfødsret marts 1939.

Lærer ved Sankt Andreas Kollegium, Ordrup 1909–14 og 1919–20.

Skolebestyrer ved Sankt Knuds Skole, Kbhvn. 1920–29 og 1946–50.

Lærer ved Sankt Knuds Skole, Kbhvn. 1929–46.

Lærer ved Niels Steensens Gymnasium 1950–53.

Rektor ved Sankt Knuds Stiftelse, Kbhvn. 1921–26 og 1942–47.

Rektor ved Immaculatakirken og Sankt Josefs søstrenes provincialshus, Kbhvn. 1939–41.

Har været medlem af det biskoppelige råd og den kirkelige domstol.

Har været gejstlig rådgiver for bl.a. Nicolaus Stenos Gilde og Academicum Catholicum.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursus, opfriskningskursus, forældrekursus m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

»Kulturperler« (Rom, Firenze, Assisi): 23/9–7/10 – fly – Pris kr. 1550,-

Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi

Efterårsferie i Rom: 13/10–20/10 – fly – Pris kr. 1195,-

Rejseleder: Annie Rastrup

Vi har afrejse til Rom hver uge

Holmbladsgade 11
Dk – 2300 København S
Telf. (01-27) Asta 2312

Sproghøjskolen på Kalø - 8410 Rønde

Højskole med fremmedsprog som centralfag: Fransk, tysk, engelsk. Almene fag. Valgfrie emner. Dansk for udlændinge. Sproglaboratorium. – Ring: (06) 37 12 86 efter kursusplan.

Kursus begynder 1. novbr.

Erik Skovmand – M. Th. Kjær

Mogens Larsen

Ramsherred 31

Abenrå

Telefon 2 26 30 og 2 34 27

Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landsretsagfører

Bredgade 25

København K

Telefon (01)* 13 04 08

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten

Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion

Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød

Telefon *(03) 27 31 00

Murermester- og entreprenørførretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

V. Sæmer & Søn

Blikkenalagermestre

Dybbølsgade 17

København V

Telefon Vester 7001 og 8581

Støt
vore
annoncører!

DET HELLIGE ÅR

1975 - ET JUBELÅRENS JUBELÅR!

ved Elsebet Kieler

Det hellige år falder sammen med 10-året for det 2. Vatikankoncil afslutning. Det vil også blive det 25. i rækken af jubelår i Kirkens historie.

Det første, som pave Bonifacius d. 8. udråbte i 1300, kom i virkeligheden som en stærk tilskyndelse fra kirkefolket selv. Landene var hærget af krige (bl.a. truslen fra tyrkerne). Den sociale orden var rystet og moralen undergravet. Hæresier svækkede troens indflydelse på folkenes liv. Modsætningsforhold som følge heraf gjorde sig gældende på alle niveauer i Kirken og samfundet.

Men henimod slutningen af århundredet brød nye åndelige strømninger igennem. Man opdagede Helligåndens rolle i frelsesværket. En ny bodfærdighed, der somme tider førte ud i overdrivelser, greb masserne. Året 1300 kaldte folketroen frem: at hvert århundredskifte måtte være et særligt tilgivelsens år, tiden for den store udsoning med Gud. Samtidig søgte man fast grund under fødderne. Et stort antal pilgrimme valfartede til basilikaerne i Ostia og Rom (indviet til henholdsvis Paulus og Peter). Apostlenes tro er jo den klippegrund, hvorpå Kristus bygger sin Kirke, og som en kristen civilisation også måtte bygge på.

For pave Bonifacius blev dette et tidens tegn, som fik ham til i Kristi navn at udråbe det første jubelår, i lighed med

de jubelår, som det gamle Israel havde kendt til (3. Mos 25). Hvert århundredskifte skulle fra nu af være et særligt nådens år. Det skulle kalde en forkommen og angerfuld kristenhed sammen, udsone dem med Gud og hinanden og få et nyt håb til at lyse op i verden.

Den pavelige bulle satte hele kristenheden i bevægelse. Apostlenes grave blev besøgt af 2 mill. pilgrimme. Og længslen voksede efter, at dette nådens tilbud måtte gentages 2, ja 4 gange i løbet af et århundrede.

Man spørger sig selv, når man læser disse sider i kirkehistorien, om der er den samme selverkendelse og ydmyge længsel i vort forhold til Gud i dag? eller om velfærdsmentaliteten i den grad er gået os i blodet, at Gud er reduceret mere eller mindre til en service i vort liv på linje med så mange andre ydelser, som vi regner med at få gratis eller på vore egne betingelser?

Pave Clemens d. 6. forkyndte, at fra og med 1350 skulle hvert 50. år være et jubelår, og pave Paul d. 2. bestemte, at fra og med 1475 skulle hvert 25. år være jubelår. Og sådan har det været siden med undtagelse af årene 1800 og 1850, da pavestolen befandt sig i store vanskeligheder.

Således bliver Jubelåret 1975 det 25. i rækken - et jubelårenes Jubelår!

- **I Schweiz** har protestanter arbejdet for forsoning under mottoet: »Kristus forsoner og gør fri« og »Brød til alle«. Katolikkerne har bl. a. med en immigrationsdag gjort et fremstød for en udsoning mellem landets befolkning og de mange indvandrere.
- **I Vietnam** har de katolske biskopper under store vanskeligheder foretaget en valfart til en helligdom, der ligger ved den nye grænse mellem Nord- og Sydvietnam. Også protestanter, buddhister og repræsentanter for andre religioner har taget initiativer til forberedelse af det hellige år.
- **I Rwanda og Burundi** har biskopperne for første gang haft et plenarmøde i anledning af deres kirkers 75-årsdag. De har herfra sendt et fælles budskab til begge lande. Det taler om blodsudgydelse, racisme, underudvikling og en kristendom, som ikke er slået igennem med sine vigtigste træk: tro, tilgivelse, retfærdighed, kærlighed! Alle har ofre fra krigen i deres egne familier. Alle må gøre en indsats for forsoning og tage sig særlig af de hårdst ramte: enker, forældreløse, flygtninge.
- **I Senegal og Mali** har biskopperne givet følgende retningslinjer for en udsoning mellem gamle og unge, forældre og børn: først informere og sensibilisere, så forsoning og endelig fejre og valfarte.
- **I Kamerun** har biskoppen foretaget en valfart, hvorunder folk efter messen indtog et fredsmåltid sammen. Under dette fandt diskrete møder sted mellem gamle uvenner, der udsonede sig med hinanden.
- **I Rom** har en sognepræst, da han i fastetiden gik fra dør til dør for at fastsætte hjemmene, bragt nyheden om det hellige år til hver og en med opfordring til at fejre det på bedste måde.
- **I Uruguay** har en gruppe præster, søstre og lægfolk rejst på hesteryg gennem regn og mudder for at kontakte folk vidt og bredt og bringe dem den gode nyhed om det hellige år og dele deres begejstring med dem.
- **I hele Latin-Amerika** har det hellige år gjort et dybt indtryk, som fremgår af talrige publikationer.
- I tiden efter påske har man i **Cincinnati** i USA arbejdet med dåbens betydning for det kristne fællesskab. Gennem studium, bøn og aktion forsøger man at engagere alle grupper i samfundet til at holde dåbspagten og følge Kristus.
- **I Irland** har den første uge af juni været en særlig uge for udsoninger.
- **I Paris** har »fri og forsonet« været overskriften over de fastepredikener,

der har været holdt i Notre-Dame og som har været udsendt i radioen.

- **Fra Savona** vil en præst valfarte til Rom til fods for at gøre bod – som pilgrimme i årtusinder har gjort det.
- **I Norden** har de katolske biskopper også oprettet nationale komiteer for det hellige år. De har besluttet at valfarte sammen til Rom i den sidste uge af juni 1975. Bispedømmet København har foreløbig planlagt 4 officielle valfarter med deltagelse af pilgrimme fra de 5 nordiske lande. Den tekniske tilrettelægning er betroet Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbhvn. S. Tlf. Asta 2312. Brochure med detaljerede oplysninger kan nu fås ved henvendelse hertil eller til sognepræsten. Af praktiske grunde må antallet af deltagere begrænses. De, der kommer først til mølle, får først malet!

E. K.

LÆSER- BREV

Modsat Aage Dyrkjøb (K.F. nr. 11) ville jeg ikke bryde mig om at synge noget, der stred mod min tro. Sang er som forstærket tale et udsagn. Enten går man ind for det, man synger, eller man tier. For det er jo ikke meningen – heller ikke Aage Dyrkjøbs – at menigheden ikke skal tænke på det, den synger, eller ignorere teksten for musikkens skyld.

Vi kan let mødes i glæde over mange værdifulde salmer i Folkekirkens salmebog. Desværre er en del af disse holdt i et sprog, som man kan affinde sig med, hvor der er tradition, men som ellers uhjælpe ligt er historie (»uden lak og lyde« f. eks.).

I øvrigt er Folkekirkens salmebog af for ujævn kvalitet til, at jeg turde anbefale den uden forbehold. Vi har selv – som Aage Dyrkjøb antyder – underlige salmer, så der er ikke grund til at åbne døren for flere. Men vi har på den anden side også gode salmer om tros- og troen, der ikke er behandlet i Folkekirkens salmebog, og som derfor nødig skulle gå ud af brug (som det er gået med gode melodier, der i løbet af de sidste 25 år er blevet trængt tilbage til fordel for mindre gode melodier fra folkekirkelig praksis).

Kirkemusikken har ringe kår i dagens katolske Danmark. Lad os ikke ved ubetænksomme forholdsregler forringe dem yderligere.

Leif Kayser

FISKEHALLEN

Kaastovvej 57, Alborg
Telefon 13 44 84

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 13 83 23

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Alborg
Telefon 12 03 01

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse
af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Radio guds tjeneste fra Ebeltoft kirke

Søndag den 21. juli kl. 8,05
udsender Danmarks Radio
den katolske højmesse
(»landliggergudstjenesten«)
fra Ebeltoft kirke

Celebrant og prædikant er
pater Bernhard Kiel S.J.,
Århus

Samme dag kl. 10
transmitteres
Folkekirkens højmesse i
Ebeltoft kirke
med kirkens sognepræst,
pastor Aagaard som
prædikant

Pinseretræte i Sverige

I de sidste ti-femten år er strømmen af danske biler, der i weekenden kører til og fra Hälsingborg, blevet tættere og tættere. Lykkelige ødegårdsejere kan efter kun et par timers kørsel være hjemme midt i den store nordiske natur, hvor man kan gå milevidt gennem afvekslende skove, heder, moser med små klippekuller og søer – uden at træffe et menneske. Her i naturens store kirke kan stressede mennesker finde hvile for lege og sjæl.

For et par år siden slog en dansk familie sig ned i det sydlige Småland tre km fra den lille landsby Hinneryd, ca. hundrede km nord for Hälsingborg. Et gammelt alderdomshjem blev købt og moderniseret til helårsbolig for familien med børn, hunde, heste, geder, katte og fugle – og indrettet som gæste- og retrætehjem med plads til tolv gæster, som kan slappe af for en helpensionspris på halvtreds danske kroner i døgnet!

Fem minutters gang fra huset ligger en yndig sø, Stavsjöen. Hjemmet hedder derfor *Pensionat Stavsnäs*. Til den nærmeste katolske kirke er der hundrede km. *Familien Boch* har derfor i deres hus ved siden af opholdsstuen og spisestuen, ladet indrette et meget enkelt huskapel, hvor man kan samles til læsning, bøn, sang og musik på de mange festdage, hvor det ikke er muligt at komme til messe.

I denne pinse blev rummet brugt, som familien ønsker det, ikke alene til morgen- og aftenbøn og sang, men til messe, bøn og tilbedelse, idet en dansk retrætegruppe med *pater Grogère* som leder havde søgt herop til Stavsnäs for at samle sig om emnet »Helligånden i Skriften«.

Vi savnede vist hverken orgelbrus eller klokkeklang. Fra skoven lød gedernes kønne halsklokker!

Og for os ca. 20 mennesker, der stod tæt (og varmt!) i det lille kapelrum og fejrede pinsesmessen, blev pinsens budskab ånd og liv som sjældent før.

Vi er pater Grègoire en varm tak skyldig, fordi han som så ofte før gennem sine foredrag og prædikener dybtgående, indtrængende og nuanceret hjalp os til at åbne os for Skriftens åbenbaring af Helligånden som Guds kærligheds fuldbyrder.

På lange vandringer ad de mange »strøvtier«, som skovhuggerne har lavet, kunne vi – alene eller i private samtaler – overveje, hvad vi havde hørt.

Om aftenen samledes vi til fælles samtale i dagligstuen, og ved de gode hyggelige måltider slappede vi af i tvangsfrit samvær.

Vi oplevede i denne pinse Pensionat Stavsnäs som et yderst velegnet retræte- og feriested, også for børn, som ville fryde sig over de mange dyr og skoven, hvor man kunne gribe sig i at vente at møde Elsa Beskows små skovnisser, vi læser om for børnene.

Så oplevede vi også i samværet med Pito og Freddy Boch i deres hjem, at den lange afstand til en katolsk kirke kan være en inspirerende udfordring. Det er nemlig deres varmeste ønske at få lov at opbevare Sakramentet i tabernaklet i huskapellet.

Vi, som fik lov at holde en velsignet pinse hos dem, håber, at de får deres ønske opfyldt derved, at mange retrætegrupper med deres præst vil finde vejen til Stavsnäs. – Det lønner sig i alle måder.

Inger Petersen

RESOLUTION

Katolsk Arbejderaktion tager på det skarpeste afstand fra »Kristelig Dansk Fællesforbunds« forsøg på at splitte den danske fagbevægelse.

Vi er modstandere af enhver form for konfessionelle fagforbund og »kristelige« partier. Erfaringen viser, at disse har et klart anti-socialistisk sigte. Gennem en sammenblanding af religiøs ønsketænkning og småborgerlig egoisme bekæmper de ethvert forsøg på at ændre de bestående magtforhold.

I en tid, hvor de multinationale selskaber lader hånt om nationale interesser og udelukkende styres af profitbegær, er det mere end nogen sinde nødvendigt med faglig enhed og international solidaritet.

Nødvendige strukturændringer i fagbevægelsen kan og skal ske uden at sætte enheden over styr.

Vi ønsker ikke EF-tilstande i Danmark.

Ovenstående resolution er vedtaget på KA's ordinære generalforsamling d. 24. maj 1974.

G. Bune Andersen
formand

LITURGISK OVERSIGT

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 7/7: 14. alm. søndag.
Mandag d. 8/7: Ferialdag.
Tirsdag d. 9/7: Ferialdag.
Onsdag d. 10/7: Ferialdag.
Torsdag d. 11/7: Benedikt og Nursia.
Fredag d. 12/7: Ferialdag.
Lørdag d. 13/7: Ferialdag eller Henrik II eller gudsmoders lørdagsmesse.
Søndag d. 14/7: 15. alm. søndag.
Mandag d. 15/7: Bonaventura, biskop og kirkelærer.
Tirsdag d. 16/7: Ferialdag eller Vor Frue af Karmel.
Onsdag d. 17/7: Ferialdag.
Torsdag d. 18/7: Ferialdag.
Fredag d. 19/7: Ferialdag.
Lørdag d. 20/7: Ferialdag eller gudsmoders lørdagsmesse.
Søndag d. 21/7: 16. alm. søndag.
Mandag d. 22/7: Maria Magdalena.
Tirsdag d. 23/7: Ferialdag eller Birgittra af Sverige.
Onsdag d. 24/7: Ferialdag.
Torsdag d. 25/7: S. Jakob, apostel.
Fredag d. 26/7: S. Joakim og S. Annæ, Jomfru Marias forældre.
Lørdag d. 27/7: Ferialdag eller gudsmoders lørdagsmesse.
Søndag d. 28/7: 17. alm. søndag.
Mandag d. 29/7: S. Olav, konge af Norge, martyr.
Kirkebøn som nedenfor!
Tirsdag d. 30/7: Ferialdag eller Peter Chrysologus, biskop og kirkelærer.
Onsdag d. 31/7: Ignatius af Loyola.
Torsdag d. 1/8: Alfons Maria Ligouri, stifter af Redemptoristerne, biskop og kirkelærer.
Fredag d. 2/8: Eusebius, biskop af Vercelli, eller Jesu Hjertes Messe.
Lørdag d. 3/8: Ferialdag.
Søndag d. 4/8: 18. alm. søndag.

S. Olavs kirkebøn:

Gud, du kongernes krone og martyrernes sejr, giv os, beder vi dig, at erfare din salige martyr kong Olavs fromme forbøn hos dig, for at også vi, ved din rige nåde, som vi priser i hans lidelse, må vinde livets krone, der er forjættet dem, som elsker dig. Ved vor Herre ...

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Inga Jensen

Søndag d. 7/7: 14. alm. søndag: Es. 66, 10-14c. - Salme 66, 1-3a, 4-7a, 16 og 20. (R: 1: Bryd ud i jubel for Gud, al jorden). - Gal. 6, 14-18. - Luk. 10,

1-12, 17-20 (som kortere læsning: Luk. 10, 1-9).
Mandag d. 8/7: Hos. 2, 16, 17b-18, 21-22. - Mt. 9, 18-26.
Tirsdag d. 9/7: Hos. 8, 4-7, 11-13. - Mt. 9, 32-38.
Onsdag d. 10/7: Hos. 10, 1-3, 7-8, 12. - Mt. 10, 1-7.
Torsdag d. 11/7: Hos. 11, 1-4, 8c-9. - Mt. 10, 7-15.
Fredag d. 12/7: Hos. 14, 2-10. - Mt. 10, 16-23.
Lørdag d. 13/7: Es. 6, 1-8. - Mt. 10, 24-33.
Søndag d. 14/7: 15. alm. søndag: 5. Mos. 30, 10-14. - Salme 69, 14 og 17. 30-31, 33-34, 36ab-37. (R: 33: I, ydmyge, søg Herren og jeres hjerte oplives). Kol. 1, 15-20. - Luk. 10, 25-37.
Mandag d. 15/7: Es. 1, 11-17. - Mt. 10, 34-11,1.
Tirsdag d. 16/7: Es. 7, 1-9. - Mt. 11, 20-24.
Onsdag d. 17/7: Es. 10, 5-7, 13-16. - Mt. 11, 25-27.
Torsdag d. 18/7: Es. 26, 7-9, 12, 16-19. - Mt. 11, 28-30.
Fredag d. 19/7: Es. 38, 1-6, 21-22, 7-8. - Mt. 12, 1-8.
Lørdag d. 20/7: Mik. 2, 1-5. - Mt. 12, 14-12.
Søndag d. 21/7: 16. alm. søndag: 1. Mos. 18, 1-10a. - Salme 15, 2-5. (R: 1a: Herre, hvo kan gæste dit telt?). - Kol. 1, 24-28. - Luk. 10, 38-42.
Mandag d. 22/7: Højsangen 3, 1-4a eller 2 Kor. 5, 14-17. - Joh. 20, 1-2, 11-18.
Tirsdag d. 23/7: Mik. 7, 14-15, 18-20 - Mt. 12, 46-50.
Onsdag d. 24/7: Jer. 1, 1, 4-10. - Mt. 13, 1-9.
Torsdag d. 25/7: 2. Kor. 4, 7-15. - Mt. 20, 20-28.
Fredag d. 26/7: Sir. 44, 1, 10-15. - Mt. 13, 16-17.
Lørdag d. 27/7: Jer. 7, 1-11. - Mt. 13, 24-30.
Søndag d. 28/7: 17. alm. søndag: 1. Mos. 18, 20-32. - Salme 138, 1-3, 6-8. (R: 3a: Den dag jeg råbte, svarede du mig). - Kol. 2, 12-14. - Luk. 11, 1-13.
Mandag d. 29/7: Jer. 13, 1-11. - Mt. 13, 31-35.
Tirsdag d. 30/7: Jer. 14, 17-22. - Mt. 13, 36-43.
Onsdag d. 31/7: Jer. 15, 10, 16-21. - Mt. 13, 44-46.
Torsdag d. 1/8: Jer. 18, 1-6. - Mt. 13, 47-53.
Fredag d. 2/8: Jer. 26, 1-9. - Mt. 13, 54-58.
Lørdag d. 3/8: Jer. 26, 11, 16, 24. - Mt. 14, 1-12.
Søndag d. 4/8: 18. alm. søndag: Præd. 1, 2, 2, 21-23. - Salme 95, 1-2, 6-9. (R: 8: Når I i dag lytter til hans røst, forhærd ej jeres hjerte). - Kol. 3, 1-5, 9-11. - Luk. 12, 13-21.

NYKØBING SJ.

Hver søndag messe kl. 8,30 i Nykøbing gamle kirke (30/6-11/8 incl).

I de sidste 4 år har disse gudstjenester samlet over 3.000 deltagere, hvoraf op mod halvdelen er udlændinge.

HOLBÆK

Hver lørdag messe kl. 17 - hver søndag messe kl. 10 i kapellet ved det tidligere St. Elisabeth hospital.

SAKRAMENTS- KIRKEN

Det meddeles, at der på foranledning af en gruppe filippinerne indtil videre læses engelsk messe søn- og helligdage kl. 18.

AMAGER

St. Bededag den 10. maj holdt Skt. Annæ sogns menighedsråd med gæster en retræte i Dragør. Ikke alle var mødt, men med gæster var vi ca. 20.

Vi startede kl. 10.45 med messe i vort meget smukke lille kapel i Rønne Allé, hvor prædikenen formede sig som en billed-meditation over mødet mellem den opstandne Kristus og Thomas. Pater Adams knyttede sine kommentarer til billedet og derefter kunne enhver selv tænke det igennem.

Efter messens fællesskab samledes vi om middagsbordets fællesskab, hvor hr. og fru Gufler var vore fortræffelige værtsfolk.

Det var ingen retræte i den forstand, at der blev holdt foredrag, men pater Adams gav et oplæg om emnet: Menighedsfællesskab. Ud fra dette oplæg talte vi sammen om: troens fællesskab - fællesskab i bøn og gudstjeneste og menigheden som kærlighedens fællesskab.

Samtalen kom meget hurtigt til at dreje sig om børnene og de unge.

Gør vi nok for at holde sammen på dem, eller svigter vi dem?

Selv om vi det meste af tiden udnyttede det gode vejr til at sidde ude i haven - kun forstyrret af Amagers evige fly-støj - var der en livlig samtale i gang.

Ved 17-tiden afsluttedes med en bøn i kapellet, der således blev rammen om en god dag.

Med tak til pater Adams og familien Gufler.

en gæste-deltager - g.a.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schalk (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1825 København V,
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspriis kr. 4,00. Priiserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

FINN LYNGE - RADIOFONICHEF

Katolsk præst og for tiden udstationeret socialmedhjælper i Fiskerisøstet, Finn Lyng, Godthåb, afløser Jørgen Chemnitz som chef for Grønlands Radio.

Radiostyrelsen valgte den 41-årige Finn Lyng blandt 6 ansøgere til stillingen. Han er søn af Kristoffer Lyng og Ranghild Bugge, og er vokset op i Godthåb, ligesom han har gået i skole her.

Fra 1946 til 1951 gik Finn Lyng i mellemskolen og på gymnasiet i Lyngby. Han tog studentereksamen i 1951 og var derefter på Askov Højskole. I 1952 blev han optaget i den katolske kirke, og samme år startede han på Københavns Universitet, hvor han læste dansk og fransk. Han var soldat fra 1954 til 1955, og det følgende år – 1956 – begyndte han sin præsteuddannelse i Frankrig. Han fortsatte uddannelsen med at læse filosofi i Rom fra 1957 til 1959 og derefter teologi i Mississippi i USA fra 1959 til 1963.

I 1963 blev han så præsteviet og blev samme år hjælpepræst i den katolske menighed i Minneapolis i staten Minnesota i USA. Det følgende år blev han hjælpepræst i den katolske menighed i Randers, og i 1965 vendte han tilbage til Grønland – først som hjælpepræst og senere som førstepræst ved den katolske menighed i Grønland.

I 1969 blev Finn Lyng ansat som socialmedhjælper, og – som nævnt i indledningen – virker han for tiden som sådan i Fiskerisøstet.

Den nye radiofonichef er formand for Knud Rasmussens Højskoles bestyrelse samt medlem af TV-udvalget.

(SERMITSIAK')

15/1974

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

forum

katolsk

TURISTER FOR VOR HERRE

Det er i disse skønne sommermåneder, at et hav af turister farter rundt i Danmark, Europa og hele verden. Det kan somme tider ligne en folkevandring en miniature. Hele befolkningen er på farten. Det ligger os så at sige i blodet at være turister. Vi er jo på vandring hele tiden og længes stadig efter noget nyt og ukendt.

Hvorfor gør vi det? Mon ikke, fordi vi vil udvide vor horisont og vinde nye erfaringer. En »er-faren« mand er en person, som har gennemvandet mange lande. Han kender dem ikke blot teoretisk gennem bøger, men har selv oplevet dem, »erfarer« dem.

Viden og viden er nemlig to ting. Man kan have viden om noget rent abstrakt, f. eks. grænserne mellem Afghanistan og Rusland, og kendskab til noget konkret, når man f. eks. har været i disse egne og kender dem gennem egen erfaring. Platon har skrevet meget dybsindigt om kærlighedens væsen. Men hvis man ville spørge to elskende, hvad kærligheden var for noget, ville de ryste på hovedet. De kan ikke forklare det, men de »erfarer«, hvad kærligheden er, idet de lever den.

Det samme gælder, når det drejer sig om religiøs viden. Der findes en teoretisk og abstrakt viden, når f. eks. teologerne »beviser« de forskellige trossandheder ud fra den Hellige Skrift og overleveringen. Men der findes også en

konkret religiøs viden, som man kunne kalde »troserfaring«.

Denne viden vindes ved erfaring, dvs. gennem religiøs praksis: bønner først og fremmest og kommunikation med Gud og medmennesket. En jævn og udannet kone fra en siciliansk landsby kan have en dybere viden om troens indhold end en lærd teolog. Denne viden kommer umiddelbart fra Helligånden uden forudgående begrundelse. Dens højdepunkt er mystikken. Gud selv er en sådan sjæls lærer. Her adskiller det græske sandhedsbegreb sig på en afgørende måde fra den bibelske sandhedsforståelse. Efter det græske sandhedsbegreb, som vi til stadighed opererer med, kan man verificere overensstemmelsen mellem kendsgerningerne og vor opfattelse af disse. Det bibelske sandhedsbegreb er et andet. Da det drejer sig om troen, kan vi ikke verificere dens udsagn umiddelbart. Vi hengiver os i tillid til Gud og antager hans ord. Så lever vi med hans ord. Lidt efter lidt viser ordet sin sandhed, nemlig i forhold til den intensitet, hvormed vi lader os identificere med det. Vi »erfarer« troens sandhed og bekræftes af den. Og kun denne troserfaring kan blive til et troens vidnesbyrd, som atter kan smitte andre. Vi må blive turister i Vor Herres eget land, velbevandrede i Guds rige!

H. Roos S.J.

VATIKANET: Pavelig bulle om det hellige år

På Kristi himmelfartsdag i maj d.å. blev det hellige år 1975 højtideligt og officielt proklameret. Det skete ved læsningen af en pavelig bulle, hvori pave Paul udtrykker håbet om, at de mange pilgrimme til Rom vil blive i stand til at virkeliggøre den fornyelse og forsoning, som udgør temaet for det hellige år.

I dokumentet opstillede paven forskellige mål, som han håber vil kunne opnås i det hellige år – ud over den enkeltes øjeblikkelige åndelige berigelse. Først pegede han på, at »store anstrengelser må gøres for yderligere evangelisering«. Dernæst påberåbte han sig nødvendigheden af at fremme et apostolat, der sikrer, at »evangeliets surdej« gennemtrænger »arbejdere, akademikere og unge«. Han forsikrede, at det hellige års budskab kan kaste lys over mange af de problemer, der hjemsøger vor tids mennesker – både »økonomiske, økologiske og sociale problemer, og problemer i forbindelse med jordens energikilder«, – men også »de undertryktes befrielse og højnelsen af et mere menneskeværdigt liv for alle«.

Bullen peger på, at det hellige års pilgrimme kan bistå i »arbejdet for troen og kærligheden, til bedste for vore nødlidende brødre i Rom og i andre kirker verden over«. Paven bønfalet om hjælp til udviklingslandene og til de mange mennesker, der hjemsøges af hungersnød og krig. Det var også hans håb, at flere lande »som et vidnesbyrd om mildhed og retfærdighed, ville give amnesti til fanger, især dem, der havde leveret tilstrækkeligt bevis på at være moralsk og borgerligt rehabiliteret, eller til dem, der er blevet indblandet i en politisk eller social omvæltning, for omfattende til at de kan betragtes som fuldt ud ansvarlige«. Endvidere udtrykte paven håbet om, at det hellige år ville styrke længslen efter en kristen enhed blandt alle kirker. Det hellige år, siges det i dokumentet, »åbner mulighed for at gøre særlig bod på grund af adskillelsen blandt de kristne« og giver håb om »en forsoning ved en intens dialog og et konkret kristent samarbejde til frelse for verden«.

(N.C.)

INDHOLD

KÆRLIGHED UDEN GRÆNSER	4
om kaldet til kærlighed, vor begrænsning og Guds uendelighed	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Luthersk-katolsk samtale om pavens primat; nazimetoder i Rhodesia; international karismatisk kongres	
KULTURKRISE OG KRISTEN SKOLE	10
Kirken og samfundet er i støbeskeen, også vore katolske skoler; vil de kunne klare sig fremover? Biskop Hans L. Martensen har skrevet en artikel herom, der mere stiller udfordrende spørgsmål end giver færdige løsninger	
PRÆSTEKALD I VIETNAM	14
om Vietnams mange præstekald	
MEDDELELSER FRA BISPEKONTORET	19
SKRIFTEMALET ENDNU EN GANG	22
hvorfor reagerede så få?	
LITURGISK OVERSIGT	23
FORSIDEBILLEDET	
Ferie, turisme, på opdagelse i naturen Læs også Notesblokken	

VALFARTERNE TIL ROM

Brochuren med detaljerede oplysninger og tilmeldingsblanket til valfarterne til Rom i 1975 er nu udsendt af Steno Rejser. Interesserede kan få den ved henvendelse til bureauet telf. (01) ASta 23 12 eller til sognepresten. Der er vedlagt en første prisliste, gældende til 31. august 1974. De, der tilmelder sig bindende inden denne dato, vil undgå evt. prisstigninger i efteråret.

KOMMENTAR

FRA SINDETS ANTIPODER

Lad mig først forklare, hvad antipoder er.

Måske ved De det allerede. Ja, netop. Antipoder er mennesker på den anden side af jordkloden. De har så at sige deres fødder imod vore.

Hvis man nu betragter den side af vort sind, som vi til daglig har kontakt med, altså vor fornuft, vor hukommelse, vor bevidsthed, som sindets forside, så kan man til gengæld kalde det, der ligger bagom det underbevidste, det, der er bevidsthedens modstykke, det u-bevidste for: sindets antipoder.

Udtrykket stammer fra Aldous Huxley, der beskriver de mescaline-drømme, han en overgang eksperimenterede med, som en kontakt med netop disse sindets antipoder. Og hvordan ser der så ud hos disse antipoder? Huxley beskriver denne verden som overordentlig strålende, lysende. I dette vidunderligt klare lys ser man landskaber. Bjerge, floder, have, planter, skinnende med skønhed og harmoni. Ubeskrivelig harmoni, for den findes ikke i den form og klarhed i vor side af sindet. I disse landskaber opdager den, for hvem antipoderne viser sig, en endnu mere fremmedartet, opsigtsvækkende arkitektur. Tårne, slotte, paladser, alle byggede af kostelige, lysende materialer, som var det guld og ædelstene. I antipoderens verden har tingene alle en dyb betydning. Man gransker dem for at forstå deres væsen og kan kun ane, men aldrig helt forstå.

Så vidt Huxley. Læseren har vel genkendt denne verden, ligesom Huxley straks fandt en forbindelse til det kendte: Denne verden kender vi fra sagaer og eventyr. Grals-sagaen, Nibelungen-Ring, Edda, Beowulf, Kong

Arthur, osv. osv., foregår alle i denne fantastiske, lysende potente (kraftfyldte) verden, hvor tingene ikke er tilfældige, men betyder noget, hvor troldene og dragerne, menneskene og alferne, hestene og bjørnene, og endda træerne og klipperne lever, bevæger sig, og kæmper, de onde mod de gode.

Jeg tror, at Huxley fandt et herligt udtryk, da han i denne forbindelse talte om »sindets antipoder«. Denne eventyrverden er delvis vel ikke andet end vort eget sinds dyb, hvor vi fornemmer større glans og større glæde, men også større frygt og større rædsel. Derfor er der en realitet i ægte eventyr: realiteten af vort eget sind, dets længsler og svagheder.

Nu kommer jeg til pointen: Kære læser, kunne De ikke tænke Dem at lære sindets antipoder at kende? Vær ikke forbavset, når denne forunderlige verden synes Dem fremmed og uforståelig. Nyd lysglansen og gransk uden straks at kræve forståelse. Her kan man kun ane. De vil finde denne verden i Brueghels visionære malerier eller Grünewalds Isenheimer Altar, eller i franske vægtapper, foruden i de allerede nævnte sagaer og eventyr. Og så vil De også kunne finde den i Bibelen. Måske var det nok bedst at begynde der. F.eks. med Ezekiel 37. kapitel til (evt.) 43. kapitel; eller Daniel 7. til 8. kapitel; eller selvfølgelig Johannes Åbenbaringsbog. Der vil De kunne finde henvisninger til mange andre steder i Bibelen. Men endnu engang: her går De på eventyr i fremmede lande.

Der må man undre sig meget, førend man begynder at forstå.

H. van Schaik

KÆRLIGHED UDEN GRÆNSER

Af Erik Guldager

Alle mennesker har et fælles kald; det er det, der ligger i, at vi er skabt, og at vi er skabt af Gud. Jesus, hans fødsel og liv, død og opstandelse, har ikke forandret dette kald, men tværtimod gentaget det, understreget det og givet os bedre muligheder for at opfylde det. Det er et kald, der er fælles for alle mennesker, fordi alle mennesker er skabt af Gud, og alle mennesker er frelst af Jesus Kristus, som er alle menneskers Herre.

Hvad går det fælles kald ud på? Egentlig kun på een ting, nemlig kærlighed. Guds eget væsen er kærlighed – det er en af de få ting, vi ved om Gud, at han er kærlighed, at al kærlighed stammer fra ham. Dette væsen, som er kærlighed, er allerede årsag til Treenigheden, til at Gud er tre personer, men bare een Gud, eet væsen; det er Guds kærligheds grænseløshed, som nødvendigvis medfører det. Gud kan ikke nøjes med at elske sig selv, skønt han er uendeligt værd at elske – dertil er hans kærlighed også for uendelig. Derfor strømmer den til hans Søn, som er ham selv på en anden måde, fordi han er søn, og kærligheden mellem dem er så stor, så ubegrænset, så personlig, at den i sig selv bliver en person, Helligånden, som er Guds væsen, som også er Gud, bare set fra en lidt anden vinkel, ligesom Guds Søn er en Gud, set fra en lidt anden vinkel, ligesom Gud Fader er Gud, set fra en lidt anden vinkel, men alle tre er den samme ene Gud, set som Gud.

Men Guds kærlighed er stadig for stor til at være tilfreds. Derfor skabte han mennesket i sit billede, som mand og kvinde; i sit billede skabte han det, og det vil sige, at vi er skabt til at vise Gud frem, til at gengive ham, til at illustrere ham i den skabte verden, hvor vi i højere grad end noget andet skabt netop er hans udtryk. Det klarede vi i første omgang ikke særlig godt. Derfor gav Gud os sin egen Søn for at lære os, hvordan det skulle gøres, ja, mere end det, for at *vise* os sig selv. I evangeliet siger Jesus: »Den, som har set mig, har set Faderen.« Det er klart, for de er et, de er den samme Gud. Jesus har gjort os til Guds børn, og sådan skulle det være lettere for os at være hans udtryk, hans billede.

Der kan altså ikke være nogen tvivl om, hvad menneskets kald, alle menneskers kald går ud på: det går ud på kærlighed. Vi er skabt for at elske, vi er frelst af Jesus Kristus for at elske, vi er her i verden af den ene grund, at vi skal give udtryk for Gud, som er kærlighed. Vort kald, alle menneskers kald, er altså kærlighed. Vort liv skal – lige meget hvad det ellers kommer til at omfatte, hvor kort eller langt det bliver, om vi bliver gift eller ej, om vi bliver præster eller søstre eller lægfolk, om vi bliver ingeniører, fabriksarbejdere eller husmødre – vort liv skal gå ud på kærlighed. Vi skal *give* kærlighed, vi skal *modtage* kærlighed, vi skal *leve* i og af kærlighed. Vort liv er kærlighed og er det alligevel ikke det, så er det forspildt og tabt, så har vi bygget på sand, så er det hele ingenting værd.

Kaldet til kærlighed

Hvad indebærer da det? Fremfor alt må vi huske, at kærlighed er ubegrænset, for kærlighed er Gud, som er uendelig. Begrænser vi kærligheden, så er det slet ikke kærlighed mere. Kærlighedens væsen er sådan, at den ikke kan begrænses uden at forsvinde, uden at dø. Helligånden lader sig ikke pålægge regler og begrænsninger af os. Hver gang vi tror det, så viser det sig, at han er gået et andet sted hen, hvor han kan virke som han vil, hvor der ikke er sat menneskelige grænser for ham.

Kærlighed er ifølge sin natur ubegrænset. Begrænser vi den, er det ikke kærlighed mere, men bare en interesse blandt andre. Der findes mange slags kærlighed af *den* art: moderkærlighed, kærlighed til dyr og mad, næstekærlighed, der findes bogelskere, bilelskere og dem, der bare elsker sig selv. Men ingen af delene har noget med kærlighed at gøre, for der er bare een kærlighed, nemlig den absolutte, ubegrænsede kærlighed i Gud. I den og *kun* i den kan vi elske næsten, os selv, bøger, dyr og alt andet, der har krav på vor kærlighed og interesse. Men som Guds skabninger og som Guds børn er vi kaldet til Guds væsen, til Guds kærlighed, som er uden nogen som helst be-

grænsning. Det er livsvigtigt for os at holde fast ved det, for menneskets stadi-ge tilbøjelighed til at begrænse (og da særligt til at begrænse sin opgave, sit kald) har ødelagt alting, igen og igen. Denne tilbøjelighed er arvesyndens væsentligste følge. Det var den, Gud sendte sin Søn for at hjælpe os over.

Med det misbrug af ordet kærlighed, der finder sted i vort samfund, er det sikkert nødvendigt at prøve nærmere at forklare denne forskel mellem begreber som næstekærlighed, moderkærlighed, seksuel kærlighed osv. og så den absolutte kærlighed, den eneste som har ret til navnet. Forskellen er nemlig som sagt ikke bare stor, ikke engang meget stor eller uhyre stor, nej, den er simpelt hen absolut; sådan at forstå, at der slet ikke mere er tale om den samme ting. Det ligger igen i den samme kendsgerning, nemlig at kærlighed (som i den betydning burde skrives med stort K ligesom Gud med stort G, fordi der kun er en af dem), at Kærlighed er uden grænser, mens de andre er begrænsede; det fremgår umiddelbart af deres navn. Næstekærlighed er begrænset til næsten; moderkærlighed er begrænset til børnene; seksuel kærlighed er begrænset til kønslivet; egenkærlighed er begrænset til en selv.

Man må ikke glemme, at ord også er redskaber, og at begreber har et liv i sig selv. Når man derfor opretter grænser, sætter grænser, så har de i sig selv en tilbøjelighed til at forstærke sig. Kan man ikke lide tanken om, at ord og begreber begynder at handle på egen hånd, uden om os, så kan man forklare det på en anden måde, nemlig sådan at alt hvad vi gør og siger og endda tænker, det har følger frem i tiden. Det er en kendsgerning, som vi også glemmer alt for ofte. Når vi derfor sætter en grænse, så har den følger. Disse følger ligger altid i sagens natur, er naturlige følger. Det vil i dette tilfælde sige, at når vi sætter en grænse, så er det, og det bliver efterhånden mere og mere en grænse, en begrænsning. Vi starter måske med at betragte det som en nærmere forklaring af, hvad vi mener: vi mener denne specielle form for kærlighed, *næstekærlighed*. Javel, men inden vi får set os om, har vi dermed også begrænset os til den og skilt den ud. Den er jo speciel, altså anderledes. Hvem elsker vi? Næsten, naturligvis. Hvad er vor opgave? Næstekærlighed. Spørg et menneske, som har sat denne grænse: Jamen Gud? Hvad med Gud? Skal vi ikke elske ham? Så siger vedkommende: Jo, det er klart, men ham elsker vi *i næsten*.

Begrænsningen er altså allerede sket. Dens videre følger kommer automatisk: så bliver det ikke mere nødvendigt at bede, for vor gudstjeneste er at tjene næsten, vi tjener Gud i næsten. Derefter

følger den fuldstændige fjernelse af Gud, for det er jo næsten vi skal elske og tjene. Det er, hvad vi i daglig tale kalder humanisme, og den har stor udbredelse. Men verden? Og menneskeheden? Ja, det ser desværre ud med dem som altid. Al næstekærligheden hjælper ikke noget videre. Hvad værre er – jo, for det er værre! – det er, at det hjælper heller ikke det enkelte menneske, som næsten umærkeligt er gledet fra Gud og hans absolutte kærlighed over til medmennesket og dets uendeligt begrænsede kærlighed. For den uendeligt begrænsede kærlighed er den ubegrænsede kærligheds modpol. Den uendeligt begrænsede kærlighed er så begrænset, at der kun er grænser, den er en sluttet, lukket ring, en lillebitte cirkel uden noget indeni, men bare med grænser udad mod alting. Det er begrænsningens yderste følge, dens endelige konsekvens. Og *der* ligger også menneskets fortabelse af det evige liv.

Den såkaldte kærlighed

Er det overdrevet? Nej, desværre. Måske kan vi se det klarere på to andre typer begrænsninger af kærlighed. Lad os først tage moderkærligheden, som jo besynges af digtere som noget stort og fint. Det er den også, men kun så længe den er en uadskillelig del af det store, ubegrænsede hele, som er Kærlighed, altomfattende kærlighed, Guds kærlighed. Men så snart vi begynder at sige – og det er jo, hvad ordet moderkærlighed egentlig siger –: »Jeg elsker dig, fordi du er mit barn,« så er begrænsningen begyndt, nej, den er i virkeligheden allerede fuldført. For vi har sagt sandheden: Vi elsker barnet, *fordi* det er *vort*, ikke fordi vi alle er Guds børn og derfor elsker hinanden og os allesammen i den samme Gud. Så derfor – d.v.s. fordi vi elsker barnet, fordi det er vort barn – kan vi naturligvis ikke elske de andre lige så højt, for de er ikke vore børn. Vi har nedbrudt fællesskabet, vi har oprettet en grænse mellem os og vort og de andre og deres. Vi har brudt med den altomfattende, grænseløse Gud og hans uendelige væsen, med Kærligheden selv. Det, vi derfor kalder kærlighed, har ikke mere noget med kærlighed at gøre, for der er bare een Kærlighed, og det er Gud.

Vi kan gå videre. For det gør følgerne, konsekvenserne af vore handlinger, ord og tanker, de går altid videre. Moderkærligheden – som altså er bestemt ud fra det, at barnet er vort, er mit, er moderens – dens næste skridt, som måske ikke siges højt, men som er til stede i hende, mere eller mindre ubevidst, det er: og mit *alene!* Ingen andre skal blande sig i det. Jeg skal gøre alt for dette barn, som er mit. Og det gør hun. Hun ofrer sit liv for det, og indeni hende ved hun

det, hun tænker hele tiden på det, hun er glad og lykkelig, fordi hun får lov til at ofre sig helt for sit elskede barn. Og med sine ofre forsøger hun – mere eller mindre bevidst og i den bedste moderkærlige hensigt – at binde barnet stadig mere til sig. Hun ved jo bedre end alle andre, også Gud – det er jo hendes barn. Hun kender det til bunds.

Men dermed svigter hun helt fra grunden sin opgave som mor. For alle forældres opgave er at føre børnene frem til Gud og hans Kærlighed, som de jo er skabt til. Og det kan kun gøres ved at forsøge at udvikle deres selvstændighed og deres evne til at skelne mellem godt og ondt, ret og uret, eller vi kan lige så godt sige: mellem begrænset og ubegrænset. For kun det ubegrænsede, det absolutte, den virkelige Kærlighed har krav på hele mennesket og har derfor krav på mennesket i det hele taget. Men man kan ikke udvikle børns eller andre menneskers selvstændighed og evne til ubegrænset kærlighed ved at binde dem til sig. Virkelig opdragelse sker tværtimod ved at lede børn mere og mere væk fra hjemmet, væk fra forældrene, mere og mere efterhånden som deres evne til at klare sig selv vokser, efterhånden som de bliver i stand til stadig bedre at skelne mellem det begrænsede og det ubegrænsede. Og den udvikling kan kun ske i den samme altomfattende kærlighed, som ikke taber sit mål af syne. Ve de forældre, der ikke har kunnet udvikle deres børn tilstrækkeligt, når børnene alligevel forlader hjemmet – de er i vanskeligheder med deres kærlighed til børnene og også med deres kærlighed til Gud! Men endnu vær-

re er det for forældre, der har prøvet at binde børnene til sig, for mod al fornuft regner de altid med, at det er for hele livet. Og så er livet ødelagt, allerede her og nu, hele livet.

Den samme ubønhørlige følgerække kan ses og tegnes op i hver eneste form for begrænsning af kærligheden. Nogle gange går det hurtigt, andre gange langsomt. Vi kan se det i den rene seksuelle kærlighed; der går den lynhurtigt, fordi kønslivet ligger så centralt i Guds liv, i Guds Kærlighed. Fjerner man det derfra – begrænser man det til bare seksuel nydelse – så er det med et slag en selv, det drejer sig om og kun en selv. I stedet for at tjene Gud med sit legeme søger man udelukkende sig selv. Derved misbruger man både sig selv og det eventuelle andet menneske, man drager ind i sin begrænsning. Virkelig kærlighed kan kun bestå mellem personer. Gør vi den anden til *genstand* for vore ønsker, vore krav, vor vilje, så bliver vi selv begrænsede til ting og mister os selv som ubegrænsede personer. Det er det samme forhold igen; *kun* i Gud, den absolutte, den uendelige, ubegrænsede Kærlighed, kan vi elske andre mennesker og os selv; *kun* i hans kærlighed kan vi bruge vore legemer rigtigt, d.v.s. som han vil det, nemlig til at udtrykke hans kærlighed i skabningen, til altså at tjene ham, som Paulus siger det. Kun i ham opdager vi også, hvad virkeligt kønsliv vil sige, og hvad det indebærer af ubegrænset lyst og lykke og glæde, fordi det er deltagelse i hans eget kærlighedsliv.

(Fortsættes side 17)

HORISONTEN RUNDT

USA: Luthersk-katolsk dialog om pavens primat

Den 26 medlemmer store »Nationale luthersk-katolske Samtalegruppe« – nedsat i 1965 af »Det lutherske verdensforbunds Nationalkomité« og »Den katolske bispekonferences komité for økumeniske og interreligiøse anliggender« – offentliggjorde den 4. marts 1974 i Washington en redegørelse vedrørende biskoppens af Rom »Petrus-embede« under titlen: »Ministry and the Church Universal: Differing Attitudes Toward Papal Primacy« (»Embede og universal kirke: forskellige holdninger til det pavelige primat«). Skønt den opnåede overensstemmelse er meget begrænset, er den dog blevet betegnet som overordentlig vidtrækkende, af National Catholic News Service f. eks. som et »historisk dokument«. Foruden denne 5000 ords redegørelse, hvis endelige formulering udkom i Baltimore i februar, offentliggjorde lutheranere og katolikker særlige standpunkter, som yderligere tilsammen omfatter ikke mindre end 7000 ord.

Et pragmatisk dokument med forbavsende virkning

Om dette samarbejdes forhistorie redegjorde Paul C. Empie, gruppens kompetente lutherske ordfører. Han fortalte, at han selv havde fremlagt det oprindelige forslag til et sådant samtaleforum, efter at han var kommet til den overbevisning, at det 2. Vatikanerkoncil havde åbnet for nye økumeniske muligheder.

Empie var fra 1948 til 1972 generalsekretær i Det lutherske verdensforbunds Nationalkomité. Ganske vist er gruppens sammensætning forandret adskillige gange – og omfatter i dag ti teo-

loger fra hvert af de deltagende kirkesamfund. Lutheranerne kommer fra de tre største lutherske kirker i USA (American Lutheran Church, Lutheran Church in America, Lutheran Church – Missouri Synod).

Først opnåede man enighed om den nikæanske trosbekendelse (Credo) og dåben. Derefter fulgte enstemmighed om eukaristien og endelig (i princippet) om embedet. I 1971 begyndte kommissionen samtalen om pavens primat. Den slog altså omtrent ind på samme vej, som den anglikanske kirke og dens katolske samtalepartnere havde vist – men den kom hurtigere til målet. Med hensyn til emnets vanskelighed og – som redegørelsen påpeger – i betragtning af den vedholdende interesse hos »liberale« katolske teologer, der går ind for en gradvis afskaffelse af pavedømmet, er resultatet virkelig en mindre sensation.

Officielt binder teksten kun de undertegnede teologer og ikke de af dem repræsenterede kirker. Men da teologerne har fået officielt mandat til at føre den mellemkirkelige samtale til en afklaring af lærespørgsmål – og deres arbejde hidtil entydigt er blevet støttet af de berørte kirker – får dokumentet alligevel større betydning og mere vægt. Resultatet af dette arbejde er bogen »Petrus i Det nye Testamente«, – i stil med den kendte petrusbog af Oskar Cullman. En underkommission af teologer fik til opgave at udarbejde denne bog. Under ledelse af Raymond Brown, det eneste amerikanske medlem af den pavelige bibelkommission, og John Reumann fra det lutherske seminarium i Filadelfia studerede gruppen Det nye Testaments opfattelse af apostlen Petrus. Bogen, som blev resultatet af dette arbejde, og den fælles erklæring fra

teologerne, viser, at de er gået udover de grænser, som Cullman påviste.

Nok understreger de, at Det ny Testamente ikke stiller i udsigt, at den universelle Kirkes styre vil blive betroet et eneste menneskes samordnende embede, men de medgiver alligevel, at oldkirkens historiske udvikling, der tilkender Roms biskop forrang, må ses som et ægte resultat af Helligåndens ledelse.

Symbol på de kristnes enhed

Hermed er ikke sagt, at man anerkender pavedømmet, »sådan som det er nu«. Begribeligt nok fastholder de katolske teologer primatets »guddommelige ret«, hvilket ikke hindrer lutheranerne i at tage forbehold over for pavens jurisdiktion i sin nuværende form. Lutheranerne ønsker en »pastoral enhed«, uden jurisdiktion, og fuld frihed for evangeliet. Heller ikke de katolske teologer kan se, at uindskrænket pavelig jurisdiktion skal medtages i hans embede uden lutheranernes samtykke. For at komme ud af blindgyden opstillede man flere modeller for enhed i jurisdiktion, – bl. a. østkirkernes patriarkale styreform, ja endog de »konkordater«, paverne har sluttet med europæiske stater.

Herved tænkte man også på frivillige indskrænkninger fra pavens side. Men omsider kom man til den konklusion, at alle eksisterende modeller i virkeligheden var så forskellige, at der nok er lang vej igen til kirkernes genforening. Når der i forbindelse med dette dokument alligevel tales om et »ægte gennembrud«, så må det være, fordi man kunne enes om en økumenisk vigtig definition af »petrusfunktionen«, udfra hvilken paven kan ses som et *symbol* på de kristnes enhed og deres universelle mission i verden. Det hedder i erklæringen bl. a., at Kristus ville ikke kun en åndelig enhed, men også en enhed, der træder klart frem for verden. Ansvar for at fremme denne enhed kunne man da »betro én mand som bærer embedet«. »Christian Science Monitor« skriver den 8. marts 1974: »Dokumentet er forsigtigt i sit ordvalg, når det fortæller: 'Roms biskop, som ifølge katolsk tro efter Kristi vilje er blevet betroet dette ansvar, og som i århundreders løb har udøvet dette embede under betydeligt forskellige former, kan fremover udøve det på en måde, som bedre svarer til Kirkens globale og regionale behov, set på baggrund af vor tids komplekse forhold.'«

Dokumentet henvender sig især til lutheranerne med spørgsmålet, om de »ikke kun går med til, at paveembedet har sin legitime plads som tjeneste i den romersk-katolske kirke, men også, at samme embede – fornyet ved evangeliet og under ansvar over for den kristne frihed –

kunne ønskes at favne et større fællesskab, og dermed omfatte de lutherske kristne«. Det er her man skal se det vigtigste udgangspunkt for kommende drøftelser. I lutheranernes særskilte erklæring gør man da også opmærksom på, at man fra nu af først og fremmest alvorligt vil søge en »ny-indstilling« over for pavedømmet og over for forslag til dets fornyelse. Samtalegruppens lutheranere anerkendte, at pavedømmet historisk set – uanset dårlige paver – har spillet en positiv rolle som centrum for enhed, og under vanskelige forhold – som f.eks. i kampen for kirkens uafhængighed af staten. Det, der forekommer lutheranerne svært, er, at de i udbredelsen af dokumentets indhold ikke råder over så gode kommunikationsmidler som katolikkerne. Der skal også ryddes en masse fordomme af vejen, før den konsensus, som dokumentet er et vidnesbyrd om, kan slå igennem i videre kredse i kirken. Forkæmperne for det fælles udspil gør gang på gang opmærksom på, at man endelig ikke må tro, at et ajourført pavedømme som symbol på og centrum for de kristnes enhed skulle være uforenelig med Luthers tankegang. I deres kommentar til nævnte redegørelse foreslår de katolske samtalepartnere, at man skulle give grønt lys for udformningen af »en særlig kirkeretlig status« for lutheranerne, som gør det muligt for dem at have trosfællesskab med Rom uden at skulle acceptere alle de juridiske fordringer, som inden for den katolske kirke er forbundet med paveembedet.

Skoleeksempel på dialog

Mens der fra kirkernes ledende mænd endnu ikke foreligger en officiel stillingtagen til dokumentets udtalelser og forslag, vandt erklæringen megen genklang i pressen. De amerikanske jesuiters blad »America« (af 16.3.74) skrev, at ordet dialog, ligesom så mange klicheer, ofte bliver misbrugt; at ægte dialog opleves yderst sjældent, og at denne fælles erklæring derfor er så opsigtsvækkende. »New York Times« (af 6.3.74) skrev en lederfuld af lovord om samtalegruppens arbejde: de deltagende teologers gode vilje og tålmodige indsats kan gælde »som et forbillede for det menneskelige samfund, som efter flere årtusinders civilisation stadig famler efter sandt menneskeligt fællesskab«. Samme avis understreger også, at pavedømmet har undergået en forandring siden det 2. Vatikanerkoncil. Samtidig udtrykker bladet det håb, at den fortsatte fornyelse må bidrage til at fjerne de skranker, som læren om pavens ufejlbarhed sætter for økumenisk samarbejde. Dette tema vil den luthersk-katolske samtalegruppe i øvrigt tage op på de kommende møder.

(Herder Korrespondenz)

RHODESIA: Naziregimet i Sydafrika

»De terror- og skræmmemidler, som Rhodesias hvide mindretalsregering tager i anvendelse over for negerbefolkningen, adskiller sig kun i omfang fra nazisternes jødeforfølgelse,« udtalte en rhodesisk, katolsk biskop på en pressekonference for nylig i Washington. Biskop Donal Lamont af Umtali, formand for den rhodesiske bispekonferences Kommission for Retfærdighed og Fred og tidligere præsident for konferencen, forelagde beviser for brutalitet udøvet af de rhodesiske sikkerhedsstyrker, hvilket har foranlediget Kommissionen for Retfærdighed og Fred til at opfordre regeringen til at foretage en undersøgelse af påstande om en sådan brutalitet. Bevismaterialet indeholdt bl.a. et udsagn fra en 29-årig neger, som er musikalsk leder ved en katolsk missionsstation. Han fortalte, at han var blevet arresteret af politiet og anklaget for at have overværet et møde for terrorister og blev også anklaget for selv at være terrorist. For at få ham til at tilstå, slog politiet ham i tre og en halv time på de nøgne fødder, indtil han ikke mere kunne gå. – To dage senere, efter at have tilbragt den mellemliggende dag i en fængselscelle, blev han af fem politimænd slået med remme og knytnæver, indtil han mistede bevidstheden. Da han vågnede op, smed man ham på gulvet, hoppede på ham og slog ham, indtil han igen besvimede. To uger efter sin arrestation blev han løsladt, sagde han – og tilføjede: »På intet tidspunkt har jeg haft noget at gøre med terroristerne.«

På grundlag af dette og andre vidneudsagn opfordrede Kommissionen for Retfærdighed og Fred (hvor katolske lægfolk også er repræsenteret), i Rhodesia Herald, landets førende dagblad, regeringen til at iværksætte en uindskrænket og upartisk undersøgelse »af de udbredte anklager for brutalitet udøvet af medlemmer af politiet og hæren mod den civile negerbefolkning«. I erkendelse af, at vidner til en sådan brutalitet har været tilbageholdende med deres vidnesbyrd af frygt for repressalier, udtalte kommissionen: »Hvor der har været særlige vidnesbyrd til rådighed, er disse via kommissionen blevet indberettet til justitsministeren.«

Stat og kirke

To dage efter opfordringen forkastede justitsminister Desmond Lardner-Burke forslaget om en undersøgelseskomité »som unødvendig og muligvis skadelig for moralen i sikkerhedsstyrkerne«. Han anklagede de katolske biskopper for at ville »provokere en stat-kirkekonfrontation«. »Opfordringen i avisen,« sagde

han, »er det seneste af disse vedholdende forsøg på at underminere den lovlige autoritet og de styrker, som oprettholder lov og orden. Det har vist sig at være deres sande politik her som i Mozambique, hvor kirkens indvovling i terroristernes anliggende rigeligt er blevet demonstreret.« Før biskop Lamont forlod Rhodesia, udtalte han, at det bevismateriale, som Kommissionen for Retfærdighed og Fred havde videregivet til Lardner-Burke, »ikke var baseret på rygter,« og idet han betegnede justitsministerens anklager mod kirken som en »meget alvorlig bagtalelse,« udbad han sig en undskyldning. Den 62-årige biskop Lamont, der er født i Nordirland, sagde i et interview, at negrenes terror-aktioner, som regeringen forsøger at undertrykke med modterror, er svaret på den institutionaliserede vold, som hersker i Rhodesia. »I henhold til den rhodesiske forfatning,« sagde han, »er negre anden-klasses borgere, der holdes indespærret som fanger.« I øjeblikket kan negrene kun håbe på politisk, social og økonomisk fremgang »meget, meget langsomt, og kun meget meget få af dem«, sagde han.

En stormbølge af had i vente

Biskoppen gav følgende eksempler på den sorte befolknings situation: »- Eftersom der er tvungen skolegang for hvide børn, men ikke for negerbørn, behøver regeringen kun give støtte til uddannelse af de hvide. To procent af bruttonationalproduktet går til uddannelse af negre; der er 22 gange så mange negre som hvide.

- De hvide får ti gange så meget i løn som negrene, og inden for mange handelsgrene er der ingen lærepladser for negre.

- Den årlige indkomst for småbønder og landarbejdere (60 pct. af befolkningen) udgør ca. 175 kr. pro persona.

- De landområder, som negrene har fået tildelt, udgør 47 pct. af de samlede landområder, men kun 18 pct. kan udnyttes til afgrøde. Negrene udgør 94 pct. af befolkningen.

- Af de negerbørn, som gik i skole i 1972, gik 105.000 ikke i skole i 1973 p.g.a. den kontrol, regeringen fører med dem, som kan nå længere.«

»Såvidt jeg kan se,« sagde biskop Lamont, »bliver alt kalkuleret på en måde, som vil medføre en eksplosion af grufuldt omfang.« »En stormbølge af had - er ved at rejse sig,« sagde han.

»Mindst 95 pct. af hvide lægfolk fra forskellige konfessioner vil stemme massivt for regeringen. De er ikke grusomme mennesker, men egoistiske, ufølsomme og uvillige til at dele med andre.«

Kort historisk rids

Rhodesia var tidligere en britisk koloni. Den nuværende regering erklærede landet uafhængigt i 1965, da den ikke kunne blive enig med Storbritannien, som ønskede at give negrene større indflydelse. Storbritannien iværksatte en handelsblokade, og USA stemte for at indføre økonomiske sanktioner over for Rhodesia.

Et forslag til en overenskomst mellem Storbritannien og Rhodesia (som ville have medført en anerkendelse af Rhodesias uafhængighed og gjort en ende på sanktionerne) blev opgivet i 1972, efter at en britisk komité havde rapporteret, at størstedelen af negerbefolkningen i Rhodesia forkastede overenskomsten.

I 1971 bemyndigede kongressen De forenede Stater til at undtage krommalm fra sanktionerne over for Rhodesia. Over for en af senatets underkomiteer anmodede De forenede Staters katolske Konference sidste år indtrængende om standsning af krom-indførslen. Senatet stemte for standsning, men sagen er endnu ikke blevet forelagt i repræsentanternes hus.

Sanktionernes berettigelse

»Sanktioner er alternativet til fysisk vold,« sagde biskop Lamont. »Det er en civiliseret måde at påføre de mennesker bod, som lader hånt om menneskets elementære vilkår. Det er ikke en straf for rhodesernes uafhængighedserklæring, men for Rhodesias krænkelse af menneskets mest fundamentale rettigheder.«

Han sagde, at rettighedserklæringen i den rhodesiske konstitution var blevet »svækket af forholdsregler, som overlader alle beslutninger m.h.t. dens gyldighed til den ledende minister.«

»Det siges, at sanktionerne skader afrikanerne mere end europæerne« (de hvide rhodesere), sagde han. »Det er noget sludder. De indskrænker ganske vist beskæftigelsesmulighederne for nogle få negre i industrien, men selv de, som arbejder i industrien og får en slaveløn for det, ønsker sanktionerne i håb om at komme af med regeringen.«

»Undervisningen i de katolske skoler,« sagde biskoppen, »kan kun have ringe indflydelse på indstillingen hos den yngre del af den hvide befolkning, eftersom der er under ti katolske privatskoler for hvide i hele landet.«

»De unge ville forlade Rhodesia, hvis de kunne,« sagde biskoppen og understregede, at den største modstand mod forandring kommer fra dem, der har magten.

»Den katolske kirke,« sagde biskop Lamont, »har fortsat med at optage negre i ellers overvejende hvide skoler

»i protest mod loven«, som forbyder medlemmer af én race at benytte sig af det, der ellers er tildelt en anden race.

Eftersom de katolske skoler kun modtager »minimal« støtte fra regeringen, må de tage betaling for undervisningen, og af økonomiske grunde er der således kun få negre i de hvide katolske skoler,« sagde han.

At det nationale præsteseminarium er fuldt, er måske bevis for, at den sorte befolkning anerkender kirkens forsvar af deres rettigheder. »Vi har måttet udbygge seminariet inden for de sidste fem år,« sagde biskop Lamont, men tilføjede, at der næppe er nogen kald blandt de hvide katolikker.

(N.C.)

RHODESIA: Ønske om, at biskop Lamont fjernes

En gruppe katolske lægfolk i Rhodesia har bedt pave Paul VI om at fjerne biskop Donal Lamont af Umtali fra Rhodesia og Afrika p.g.a. - som de kaldte det - det usande billede, biskoppen har givet af landet. - Opfordringen blev fremsat, på Chichester-klubbens vegne, af den britisk-fødte kaptajn Stanley Trethowan, præsident for Chichester-klubben. Trethowan sagde, at klubben var foruroliget over udtalelser, som biskop Lamont sagdes at være kommet med på en pressekonference i New York den 30. maj.

»Vi ved, og biskoppen ved,« sagde Trethowan, »at sådanne udtalelser er ufuldstændig og løgnagtig forvrængning af sandheden. Det er ikke første gang, biskoppen er kommet med den slags udtalelser; næsten ved enhver given lejlighed har han antydnet, at han muligvis vil blive forhindret i at vende tilbage til Rhodesia.« - »Fred og retfærdighed må være målet for alle i Rhodesia,« fortsatte Trethowan, »men vi tror, at biskoppen med sådanne udtalelser ødelægger enhver udsigt til at opnå dette.« »Vi opfordrer derfor Hans Hellighed pave Paul VI, af hensyn til freden, racemæssig harmoni og retfærdighed i Rhodesia, til uopholdeligt at fjerne biskop Lamont fra dette land og fra Afrika.« Blandt tilhørerne af ca. 120 forretningsmænd fra Salisbury, som lyttede til Trethowans erklæring, var to rhodesiske kabinetsministre og majoren af Salisbury.

(N.C.)

KATOLSK FORUM
- værd at læse

USA: International kongres for karismatisk fornyelse

Over 30.000 troende fra alle fem verdensdele (hovedparten fra USA naturligvis) deltog i den årlige internationale kongres for karismatisk fornyelse i den katolske Kirke, som fandt sted på Notre Dame Universitetet, South Bend, Indiana, USA, den 14.-16. juni 1974.

Kongressens højdepunkt var utvivlsomt aftenmessen lørdag den 15. med den belgiske kardinal L. Suenens som hovedcelebrant. 11 biskopper og 700 præster concelebrerede; og 250 af disse præster uddelte nadveren under begge skikkelser til de ca. 30.000 deltagere. Kongressens tema var »Kristus, verdens lys«, og messen sluttede med, at samtlige deltagere med levende lys i hånden vedkendte sig kaldet til at bringe budskabet om Kristus som verdens lys ud til alle de mennesker, som sidder i mørket.

Indledningsmødet fredag aften med ca. 25.000 deltagere formede sig som et helbredelsesmøde, hvor Jesu Kristi helbredende magt blev åbenbar for de mange deltagere. Forventningerne var store, og de blev ikke gjort til skamme. Tusindvis af troende oplevede helbredelse på sjæl eller legeme. Adskillige fik synet tilbage og en delvis lam kvinde smed krykkerne. Da man henimod mødets slutning spurgte, hvor mange der havde oplevet åndelig, sjælelig eller fysisk helbredelse, rejste over halvdelen sig.

Begejstring og lovprisning

Det afsluttende møde søndag eftermiddag blev på grund af dårligt vejr ikke til den store okumeniske manifestation, man først havde håbet. Ikke desto mindre indfandt der sig over 30.000 deltagere på Notre Dame Universitetets stadion, hvor de store fællesmøder fandt sted. Til mødet i 1973 var der »kun« 23.000 deltagere. Der blev lyttet til de forskellige talere (bl. a. pinsevennen Robert Frost) med stor opmærksomhed af en forsamling, der i høj grad var præget af ungdommen, idet et blik ud over de forsamlede hurtigt afslørede, at ca. halvdelen af de tilstedeværende var under 30 år.

Begejstringen og lovprisningen ville ingen ende tage under de store fællesmøder på universitetets stadion. Forsamlingen både bad og sang adskillige gange med løftede hænder »i Ånden« (dvs. lovprisningsbøn i tungetale), og de mange profetier satte kun stemningen i vejret. Karismerne fungerede i rigt mål.

Hovedtaleren søndag eftermiddag var Ralph Martin, lederen af det internationale kommunikationscenter for karismatisk fornyelse i Ann Arbor, Michigan. Han understregede betydningen af de forskellige pinsevækkelser, som har præ-

get det 20 århundredes kristendom, og han antydede, at tiden nu var moden til et mere snævert samarbejde mellem alle kristne, som vedkendte sig nødvendigheden af en radikal fornyelse i Helligånden. Et af kongressens umiddelbare resultater bliver derfor sandsynligvis en større økumenisk åbenhed blandt katolikker, som går ind for en karismatisk fornyelse i den katolske Kirke.

Den karismatiske fornyelse blandt katolikker, der startede i Pittsburg i 1967, er især kendetegnet ved de mange former for fællesskabsliv, der springer frem overalt i verden. I løbet af lørdagen præsenterede ca. 20 sådanne karismatiske samfund sig for deltagerne på kongressen. De vidnede dermed om den fornyelse af Kristi legeme, som Ånden udvirker i disse år. Søndag formiddag var helliget foredrag om karismatiske emner, og kardinal Suenens talte f. eks. for en tusindtallig skare om jomfru Maria og Helligånden.

Hastigt voksende

Den karismatiske fornyelse i den katolske Kirke er en hastigt voksende verdensbevægelse, der i dag omfatter ca. 600.000 aktive katolske kristne. Alene USA og Canada tegner sig for en halv million, mens Australien regner med 5.000 og Frankrig 10.000. I Latinamerika vokser bevægelsen med forrygende hastighed. Columbia tæller 10.000 og Brasilien 5.000 katolikker, som er aktive i bevægelsen. Det internationale kommunikationscenter i Ann Arbor, Michigan, har indregistreret ca. 3.000 bedegrupper i 56 forskellige lande verden over, men man regner med adskilligt flere.

Eftersom adskillige af disse bedegrupper er blandede, dvs. omfatter protestanter, ortodokse og katolikker, blev der på kongressen afholdt nadvergudstjenester for de ikke-katolske deltagere.

Den næste internationale kongres for karismatisk fornyelse i den katolske Kirke vil finde sted i Rom i pinsen 1975 i forbindelse med det hellige år. Der er allerede reserveret pladser til 10.000 deltagere, men man regner med endnu flere. Umiddelbart forud for denne verdenskongres vil der blive afholdt et møde for verdensbevægelsens ledere. Det bliver det andet internationale ledermøde, idet 120 deltagere fra 34 lande var forsamlet i Grottaferrata uden for Rom i oktober 1973.

(K.O.)

VATIKANET: De kristne skoler af uvurderlig betydning

Ved en audiens den 8. juni 1974 for deltagerne i O.I.E.C.s generalforsamling, sagde pave Paul VI:

»Hvis man afskaffer de kristne skoler, får man et forvredent og farligt syn på Kristi kirke. Det ville være et uhyre tab, dersom katolsk skolevæsen forsvandt. Vi opfordrer Dem indtrængende til at arbejde for, at de katolske skoler må stå som det sted, hvor mennesker mødes, der vil vidne om de kristne værdier på opdragelsesområdet. Det kræver, at de ansvarlige for disse skoler er i stand til at vælge, hvem der skal undervise. Formålet med katolsk undervisning skal uden tøven opretholdes.«

(O.I.E.C. er den internationale sammenslutning af lærere på europæisk plan).
(Le Monde)

VATIKANET: Oprettelse af nye diplomatiske forbindelser mellem Vatikanet og Polen

Vatikanet meddelte for nylig, at man er i færd med at oprette »permanent arbejdskontakt« med Polen som et skridt på vejen til en normalisering af forholdet mellem kirke og stat der i landet.

Beslutningen om at indgå fornyede diplomatiske forbindelser med den kommunistiske regering i Polen blev ifølge Vatikanet truffet efter et 2-dages møde i Rom for nylig mellem sekretæren for statssekretariatet, ærkebiskop Agostino Casaroli og den polske viceudenrigsminister Jozef Czyrek. Oprettelsen af en »permanent arbejdskontakt« har hidtil fra Vatikanets side dannet optakten til en genoptagelse af fuldt udbyggede diplomatiske forbindelser med forskellige lande. Det var den samme fremgangsmåde, Vatikanet fulgte før oprettelsen af fuld diplomatisk forbindelse med Jugoslavien.

Polen og Vatikanet har nu tilsyneladende nået det punkt, hvor de to parter er villige til at drøfte og nå til enighed om fuldt udbyggede diplomatiske forbindelser.

Dette vil være indledningen til en ny æra i forholdet mellem kirke og stat i Polen.

De polske biskopper havde tidligere anmodet Vatikanet om at rådføre sig med dem under enhver form for forhandlinger med landets kommunistiske regering.

Der er stadig mange spørgsmål angående forholdet mellem kirke og stat i Polen i dag, som ikke er løst tilfredsstillende, deriblandt spørgsmålet om kirkens rettigheder, hvad angår uddannelse, religionsundervisning, bispeudnævnelser og udskiiftninger inden for præsteskabets.

(N.C.)

**Katolsk Forum nr. 16
udkommer
onsdag den 28. august**

KULTURKRISE OG KRISTEN SKOLE

Af biskop Hans L. Martensen

Denne artikel ønsker at danne baggrund for debat snarere end at give færdige og beskyttende formuleringer.

Overskriften lægger op til følgende spørgsmål: Befinder vi os for øjeblikket i en kulturkrise, og hvorledes vil vi beskrive denne? Hvad er kristendom, og findes der en kristen skole? Hvis dette sidste er tilfældet: Kan en sådan skole have betydning for en kulturkrise eller for en positiv kulturkritik? Kan den i endnu dybere forstand være med til at danne grundlag for menneskeligt fællesskab og på denne måde være kulturskabende? Og atter, hvis svaret herpå er positivt: Hvorledes kan en sådan kristen skole opbygges, og hvorledes skal dens praktiske program udformes?

Befinder vi os i en kulturkrise?

Over for dem, der gør sig til talsmænd for nutidens katastrofestemninger, vil der være andre, som i en uproblematisk optimisme påstår, at forholdene i dag ikke er spor værre eller mere komplicerede, end de altid har været. De vil tage afstand fra selve ordet »kulturkrise« anvendt på vor egen tid og i stedet påstå, at vi blot

er inde i en udviklingsfase, der i sig selv ikke er mere kritisk end alle andre udviklingsfaser, som menneskeligt samliv til stadighed er udsat for.

Det må indrømmes, at menneskers temperament spiller ind i dette spørgsmål, og at nogle af natur er mere optimistiske end andre. Det må også indrømmes, at der i tidligere tider ofte har været dybtgående problemer, som blot ikke blev tilstrækkelig erkendt. Endelig må det indrømmes, at alle kulturer, vi har historisk kendskab til, har haft deres kritiske sider.

Til trods for at menneskeheden således har levet i en permanent kulturkrise, vil dog de fleste historikere være åbne for den tanke, at der har været ganske bestemte udviklingsfaser og dermed forbundne overgangsperioder, som har været specielt kritiske. Jeg tænker her på overgange i forhistorisk tid, som vi kun har lidet kendskab til, men hvis dybde vi dog kan formode: Den grundlæggende ændring, der undertiden beskrives som udvikling fra naturfolk til kulturfolk. Menneskene begynder at gribe ind i naturens gang som nomader eller endnu

mere gennemgribende som agerbrugere, der ikke blot høster jordens frugter, men også begynder at planlægge, hvordan der skal plantes. Nye og kritiske kulturovergange opstår i forbindelse med grundlæggelsen og opbygningen af de første store bykulturer. Andre markante kulturkriseer, som har berørt vor egen vestlige civilisation, var Romerrigets undergang og folkevandringens turbulente virvar, der blev baggrund for Europas opbygning og middelalderens stor-kultur. En ny dybere krise opstod i slutningen af det 15. og i det 16. århundrede med opdagelsen af »den nye verden« og med renaissancens og humanismens opdagelse af nye verdener i mennesket selv. Spørgsmålet, der nøgternt kan stilles, er, om vi i dag befinder os i en overgangsperiode, der er endnu mere kritisk end folkevandringstidens eller reformationens århundreder.

Den kulturkrise, vi befinder os i, hænger sammen med de nye muligheder, der eksisterer for verdensomspændende kommunikation. I dette første globale møde bidrager verdens forskellige kulturer endog til den. Der er herved skabt en krise kloden rundt, og den tager til i omfang

og hastighed på grund af de nye tekniske og videnskabelige muligheder. Balancen i forholdet til omgivelsernes natur bliver rystet og fører til økologiske forstyrrelser og forureningsproblemer, der begynder at true livet selv. Menneskets manglende balance i forholdet til dets natur gør det til et let bytte for uberegnelige drifter og afsporede instinkter. Vi har opfundet en maskine, der kan føre os til månen, men ikke en maskine, der kan få os til at undgå skældsord eller misundelse.

Hvis det er rigtigt, at vi er inde i en verdensomspændende kulturkrise, så bør det dog ikke føre til, at vi prøver at løse fremmede landes fjerne vanskeligheder, mens vi behændigt undgår at engagere os i vort eget lands og vore egne omgivelseres nære problemer. Tværtimod bør vi spørge, om vi i Danmark har en for os særegen kulturkrise, som vi derfor bør engagere os i? Netop på det tidspunkt, hvor landets almindelige velstand og tryghed var så stor som aldrig før, var borgernes almindelige utilfredshed større end nogensinde. I hvert fald var valget den 4. december 1973 et symptom på, at en sådan påstand ikke er grebet ud af luften. Det er paradoksalt at tænke på, at landet måske vil opleve en relativ større tilfredshed i takt med at pengene og velstanden eventuelt bliver mindre, og i takt med at nære livsproblemer, som man troede overvundne, atter dukker op.

Da den forøgede velstand og velfærd næppe i sig selv skaber utilfredshed, må denne utilfredshed være symptom på en dybere kulturkrise. Hvor skal årsagen findes? Overfladisk set vil man måske påstå, at utilfredsheden ikke kom af velstanden, men af den store skattebyrde, som hindrede, at man oplevede endnu større velstand. Dog forekommer dette svar utilstrækkeligt. Kimen til utilfredsheden ligger i spørgsmålet om, hvad mennesket skal bruge sin velstand til – sagt med andre ord: Hvad skal et menneske bruge selve livet til, når det har opnået velstand? Tidligere – hvad enten vi går tilbage til jødedommen i det Gamle Testamente eller til vort eget lands kristne fortid – var svaret klart: Mennesket skal bruge sin velstand – dvs. sit liv når det har opnået velstand – til at forherlige og prise Gud. »Alt til Guds større ære«: således sammenfattede Ignatius af Loyola med hele middelalderen formålet med livet, i øvrigt uafhængigt af, om dette liv var præget af lidelse eller velstand. Calvinisterne og puritanerne, der så stærkt bidrog til opbygningen af vort moderne vestlige samfund, kunne ligeledes sætte »Soli Deo«, dvs. »Gud alene«, som overskrift for deres tilværelse. Det er ikke længere indlysende for os danskere, at vi bør bruge vor velstand til at prise og forherlige Gud. Her ligger ki-

men til en kulturkrise. Danmark kalder jo sig selv et kristent land. Hvis det er kristent, må livet og velstanden være rettet mod Guds forherligelse og pris. Måske er den »kristne kultur«, som vi har bygget vort land på, og som vi mener stadig at besidde, slet ikke længere kristen?

Er den danske kultur kristen?

Det hævdes undertiden, at den danske kultur ikke tidligere har været synderlig mere kristen end den er nu, og at kultur i øvrigt i princip aldrig kan være kristen.

Hermed stilles det mere grundlæggende spørgsmål: Kan der overhovedet findes en i egentlig forstand »kristen kultur«?

Der har i historiens løb været tendenser til at sætte lighedstegn mellem en bestemt kultur og kristendommen. Som reaktion herimod har der til andre tider været grupper, som påstod, at kristendom og kultur intet havde med hinanden at gøre.

Spørgsmålet bør i øvrigt udvides, da noget lignende gælder kristendom og politik, kristendom og moral, kristendom og sociale mønstre osv.

Den katolske tradition, der i snart 2000 år har beskæftiget sig med ovennævnte spørgsmål, prøver hele tiden at finde en vej mellem de to skitserede yderstandpunkter. På den ene side vil den fastholde, at der aldrig sættes lighedstegn mellem kristendom og kultur: på den anden side vil den samtidig fastholde, at der findes en stor berøringsflade og en inderlig sammenhæng mellem kristendom og den kultur, som kristendommen eksisterer i og præger. Dette syn er grundlagt i det Ny Testamente og i Jesu centrale forkyndelse om Guds rige, som er kommet nær. Dette Guds rige er hele tiden på vej, og det vil til alle tider kollideres med skiftende tiders politiske, moralske, kulturelle eller sociale mønstre. Kristendommen bærer i sit indre en kim til stadig revolution – ganske vist ikke en revolution af politisk eller voldspræget karakter, – men en åndelig revolution, der bevirker, at et hvilket som helst politisk, moralsk, kulturelt eller socialt systems rammer altid må sprænges på vej hen mod større fuldendelse. Dynamikken bag denne åndelige revolution giver de kristne den teologiske betegnelse: Håbets guddommelige dyd. Håbet udtrykker, at den kristne tro omfatter en virkelighed, der til stadighed er større end den virkelighed og de virkelighedsmønstre, som vort private og offentlige liv er omgivet af. Det er væsentligt for den kristne tanke, at der, så længe vi lever i »denne tidsalder«, forbliver en distance mellem Guds rige og de tilstande, vi faktisk oplever, eller de kulturelle programmer,

vi kan foreslå eller gennemføre. Bjergprædiken (Mat. kap. 5-7; jfr. Luk. 6,17-49) er en helt central del af Jesu forkyndelse. Det ville være en farlig sag, hvis man ville indføre bjergprædiken som politisk og social moral eller som borgerligt kulturprogram, hvis man ikke i forvejen havde sikret, at menneskenes sind og omgivelsernes tilstande i bund og grund var blevet forberedt som en mark, hvori Gudsrigets sæd skulle sås. Bjergprædiken viser os et billede af mennesker og deres indbyrdes forhold, som er meget forskelligt fra det, vi normalt møder i vor omverden. Alligevel er det et billede, der på mærkværdig vis svarer til vore forventninger og vore tanker om, hvordan tilværelsen egentlig burde forme sig. Når der tales om mennesket, der ikke vil sværge, der ikke modsætter sig det onde og ikke bruger vold, der arbejder for fred, der er sin hustru tro hele livet igennem, der ikke ser på en fremmed kvinde for at begære hende, osv. – aner vi bag dette en menneskehed, hvor enhver fultud elsker næsten som sig selv, og hvor tilværelsens tyngdepunkt er rykket bort fra mennesket til Gud selv. Vi aner en menneskehed uden krig, uden had, misundelse eller utroskab, – i kærlighed. Vi skimter en verden, hvor den enkelte ikke drives af forskelligt begær, der opstår mod egen vilje, men hvor enhver skænker sig bort i fuldendt frihed. Det er en verden, hvor der ikke længere er brug for magtanvendelse eller krig, ja, ikke engang længere brug for ydre love og straffe. Gud selv er blevet menneskenes lampe, for at bruge Apokalypsens billede (Joh. Åb. 22, 5). Bjergprædiken lader os ane en menneskeslægt, der er stillet helt under Guds herredømme, dvs. er indgået i Guds rige. Alt dette er en »vision« snarere end et kulturprogram. Den skal præge menneskenes liv og kultur, ikke som et mønster eller en lovgivning, der pålægges udefra, men som ånd og liv, der spirer frem indefra og midt i de gamle strukturer og systemer lader os fornemme, at »morgensolen fra det høje skal besøge os«.

Der er således og vil altid være en afgørende forskel mellem kultur og kristendom. Dog er der samtidig en sammenhæng. Det 2. Vatikankoncilts tekst om Kirken i den moderne verden har bragt dette smukt til udtryk: »Kærligheden og dens værk vil blive stående, og alt det, som Gud har skabt for menneskenes skyld, vil blive frigjort fra den forfængelighed, de nu trækker under . . . For det er de samme værdier, vi endeligt skal finde igen, efter at vi i Herrens Ånd og i pagt med hans bud har kæmpet for dem her på jorden: menneskeværd, broderskab og frihed, alle de værdier, som naturen har skabt, og som vor kultur har frembragt. Vi vil finde dem igen fri for

al urenhed, forklarede og forvandlede i det rige, som Kristus vil overgive til Faderen . . . Dette rige er allerede nærværende og tilgængeligt for troen her på jorden, og det vil blive fuldendt ved Herrens genkomst« (Kirken i den moderne verden nr. 39).

Ovennævnte konciltekst fremhæver i særdeleshed 3 værdier: menneskeværd, broderskab og frihed. Netop hvad disse værdier angår, kan man med rette tale om, at den danske kultur har været påvirket af kristendommen. Det drejer sig ganske vist om ideer, der altid har måttet kæmpe sig frem og sætte sig igennem over for modsatte kræfter, der tenderer til at svække eller ødelægge ideen om menneskets værd, dets broderskab med andre og dets frihed.

Typisk for det kristne menneskesyn er tanken om, at både mand og kvinde er skabt i Guds billede. Det enkelte menneske besidder følgelig en ukrænkelig værdi, som ikke kan opvejes eller erstattes af andre værdier. Dette gælder i særdeleshed menneskets samvittighed: det kan aldrig være tilladt, end ikke hvis store samfundsværdier står på spil, at tvinge et andet menneske til at handle mod sin samvittighed; de første århundreders kristne satte deres liv ind på dette menneskesyn, idet de hellere ville lade sig dræbe end handle mod deres overbevisning og tro.

Den kristne tanke om mennesket som skabt i Guds billede og om mennesket som Guds barn fører også med sig, at det ikke kan betragtes som en handelsvare på linie med ting, der sælges eller købes. Selv om erkendelsen af menneskets værdi kun vokser langsomt og gennem mange brydninger, afskaffes dog lidt efter lidt slaveriet i de kulturer, der kommer under stærkere påvirkning af kristendommen. På samme måde forsvinder efterhånden de skikke, der gør kvinden til en salgsvare – eller i det mindste til noget nær en salgsvare – i forbindelse med at forældre bortgifte deres døtre eller lader dem gå ind i prostitution. Mens de fleste hedenske kulturer havde en forestilling om, at der var en grundlæggende værdiforskel på mennesker, alt efter om de var kvinde eller mand, stærke eller svage, intelligente eller dårligt begavede, adelige eller plebejere, rige eller fattige, sætter den kristne lære om, at alle mennesker grundlæggende har samme værdi, efterhånden et vist præg på kulturen. Naturligvis afskaffes al uretfærdighed og ulighed aldrig. Der bliver altid en rest tilbage af det, som de kristne kalder »det gamle menneske« eller »den gamle verden«. For såvidt kristendommen er virksom og vital, giver den dog kulturen en vis fremdrift hen imod en ny tilstand, hvor menneskets værdi er ukrænkelig, og hvor den ene ikke bliver regnet

for mindre menneske end den anden.

Også hvad menneskets biologiske liv angår sætter kristendommen et nyt præg på kulturen. Mens det i de fleste gamle hedenske kulturer var normalt, at forældre selv kunne bestemme, om deres småbørn skulle overleve eller sættes ud, og mens nogle kulturer havde lignende skikke for at skaffe sig af med gamle og syge, der efterhånden lå samfundet til byrde, sætter den kristne tanke sig igen, at også menneskets biologiske liv ligner på et andet og højere niveau end dyrenes, og at det derfor ikke er tilladt at skalte og valte med småbørns eller gamle og syges liv.

De kristne har en forestilling om menneskets broderskab og frihed, der efter-

hånden kommer til at præge kulturen, – om end man ofte netop her må konstatere, hvor skærende modsætningen er mellem det kristne ideal og de faktiske kulturelle former og systemer. På trods af alle uretfærdigheder, som de kristne har været med til at udøve, går de dog næsten alle i teori ind for, at der er en fundamental lighed mellem alle racer, og at alle mennesker i den forstand er brødre. Det har også været kristendommens mål – ganske vist med højst svingende held i udførelsen – at føre mennesker sammen til et broderskab, hvor det ene menneske supplerer det andet, ligesom de forskellige lemmer og organer på et legeme. I den forstand er velfærds-samfundets sociale ydelser og hjælpe-tjenester en forlængelse af en kristen tanke om universel broderlighed og kollektivt ansvar.

Endelig har kristendommen fremhævet menneskets frihed ved at understrege det personlige ansvar, som ethvert

menneske har for sine handlinger. Kristendommen har også gjort sig til talsmand for, at det var skændigt, hvis stater og myndigheder manipulerede med menneskers frihed. Selv om der endnu er en lang vej at gå, tør man dog påstå, at kristendommen bidrog til at give kvinden samme menneskelige frihed som manden.

Kristendommen kender endnu et begreb for frihed, der består i, at den enkelte frigøres fra ondskab, fra egne drifters tyranni og fra angst. Denne »Guds børns herlige frihed«, som hele skabningen sukker efter, overgår imidlertid så fuldstændigt alle bestående kultur-mønstre, at det er meget svært at danne sig en forestilling om, hvor meget eller hvor lidt de forskellige kulturer er blevet præget af den.

Sammenfattende kan vi sige, at store dele af vor kultur er blevet præget af kristendommen, og at dette endnu spores i mange af landets love og skikke.

Samtidig kan vi dog nøgternt spørge os selv, om denne »kristne kulturarv« ganske stille er ved at forsvinde fra vort samfund og dets lovgivning.

Mentaliteten er endnu præget af, at man lidt naivt regner Danmark for »et kristent land«. Indtil for 20–30 år siden var det en udbredt opfattelse, at hvis man opførte sig som en god dansk statsborger, hvis man overholdt landets love og i øvrigt holdt de sædvaner i hævd, som var takt og tone blandt normale »gode« mennesker – så var man et kristent menneske i et kristent land.

Forældre kunne også regne med, at landets love havde en opdragende funktion i retning af kristen menneskelighed og kristne skikke. På dette felt er der de sidste årtier sket en væsentlig ændring. Lovene giver sig ikke længere ud for at skulle have en opdragende virkning – i hvert fald ikke en opdragende virkning i retning af kristen menneskelighed. Man må derfor mere og mere se den situation i øjnene, at en dansker udmærket godt kan være en lovlydig borger, der på ingen måde er kommet i konflikt med straffelovene, uden at han af den grund lever i overensstemmelse med kristen menneskelighed eller med menneskelighed i det hele taget.

Når f. eks. den nye lov »tillader« fosterdrab (jeg bruger med vilje dette provokerende ord, som god takt og tone ellers forbyder på trods af, at det jo vitteligt er et foster, der bliver dræbt!), så er det vel ikke lovens mening at sige, at i alle de tilfælde, der ikke kommer ind under straffelovens bestemmelser, er det moralsk forsvarligt at aflive et menneskeligt foster.

Den moderne ægteskabslovgivning har heller ikke længere den funktion at opdrage til større menneskelighed og tro-

fasthed inden for ægteskabets rammer. Man kan udmærket holde sig inden for lovens rammer og alligevel i høj grad være i konflikt med det syn på kristent ægteskab, som i så mange århundreder har præget vort lands historie.

Disse eksempler kunne udvides med mange andre; men vi har villet henvide til følgende: Samfundet forsøger ikke længere gennem sine love at opdrage til en kultur og en livsform, der er præget af kristendom.

Disse betragtninger er særdeles relevante for skolerne. Skolerne skal opdrage børn til livet i alle dets afskygninger. Indtil for få år siden kunne man tale om, at det danske skolevæsen som sådant byggede på et kristent grundlag. Religionsundervisning, i hvert fald religionsundervisning for skolens mindre klasser, skulle gives i overensstemmelse med kristen tro efter Folkekirkens bekendelse. Forældre kunne regne med, at de, når de sendte deres børn til en offentlig skole, sendte dem til en kristen skole. Desuden kunne den danske Folkekirke slå sig til tåls med, at religionsundervisningen i alle offentlige danske skoler forberedte børnene, så de kunne forlade skolen som kristne, der havde fået den rette belæring om kristen tro og livsholdning. Fra Folkekirkens side var man dispenseret fra at tage ansvar for religionsundervisningen, bortset fra den afpudsning, der fandt sted i forberedelsen til konfirmationen. Spørgsmålet, som nu bør tages op til alvorlig behandling, er, om der på hele dette felt er sket en afgørende ændring, og om det i virkeligheden er en illusion, hvis man mener, at det danske skolevæsen bygger på et kristent grundlag, opdrager til en kristen livsholdning og stort set dispenserer Folkekirken fra en selvstændig forpligtelse til at lade børn og unge undervise i kristen tro.

Har vi brug for en kristen skole?

Hermed er spørgsmålet blevet aktuelt, om der i Danmark er opstået et nyt behov for skoler, der bevidst stiller sig på kristendommens grundlag.

Det 2. Vatikankoncil skrev en tekst om »den kristne opdragelse«. Her findes følgende grundlæggende sætning: »Alle kristne har krav på en kristen opdragelse« (nr. 2). Denne kristne opdragelse må enten forældrene, kirken eller skolen give børnene. Helst må alle 3 instanser være med dertil. Hvis de normale offentlige danske skoler holder op med reelt at være kristne skoler, findes der logisk kun 2 udveje: enten må der opbygges en solid kristen undervisning og opdragelse uden for skolerne, eller også må der oprettes private skoler, der bevidst stiller sig på kristent grundlag.

Religionsundervisning og kristen opdragelse uden for skolerne skal ikke nær-

mere drøftes i denne artikel, – hermed nægtes ikke, at denne form måske netop vil blive den vigtigste i fremtiden for forældre, der ønsker, at deres børn skal bevare og udvikle den kristne tro. I Danmark findes der gode muligheder for at oprette kristne privatskoler. Vor lovgivning harmonerer med en anden af de grundsætninger, som koncilsdokumentet om kristen opdragelse udtaler: »Forældrene har første retten til at opdrage deres børn, og denne første ret kan de ikke tvinges til at overdrage til andre. De bør altså have virkelig frihed i valget af skole. Statsmagten, der skal beskytte og forsvare borgernes frihed, bør respektere den retfærdige behandling, alle har krav på, og fordele de offentlige midler på en sådan måde, at forældrene i sand frihed og i overensstemmelse med deres samvittighed kan vælge skole til deres børn« (nr. 6). Forældrerettigheden til at slutte sig sammen med ligesindede og oprette skoler, hvor deres børn bliver opdraget i overensstemmelse med kristen tankegang, er sikret i den danske lovgivning. Er der grund til at ønske et forøget initiativ til fordel for kristne privatskoler?

Konciliet beskriver, hvad det selv forstår ved en kristen skole: »Dens særkende er skabelsen af et skolemiljø, som i frihed og næstekærlighed levendegøres af evangeliets ånd, så den kan hjælpe de unge til at udfolde deres personlighed, samtidig med at de vokser op som de nyskabte mennesker, dråben har gjort dem til. Endelig skal den bringe hele den menneskelige kultur i sammenhæng med frelsens budskab, for gennem troen at oplyse de unge under deres gradvise erkendelse af verden, livet og mennesket« (nr. 8).

Med få ord har teksten beskrevet det væsentlige for en skole på kristen grund. Dåben bør tages alvorligt. Evangeliets ånd skal være miljøskekabende, ikke blot i religionstimerne (for en enkelt time om ugen er ikke tilstrækkelig til at skabe miljø), men i alle skolens aktiviteter. Desuden er der tale om et skolevæsen, hvis formål ikke blot er undervisning og meddelelse af viden og færdigheder, men derudover opdragelse til at forstå livet og mennesket i lyset af kristen tro.

Er det af værdi at stræbe efter en sådan skole, der ikke blot bygger videre på viden, men også på tro? Måske er det først i det øjeblik, vore danske skoler er ved at holde op med at være kristne, at vi helt fatter dybden af dette spørgsmål. Det er nemlig ikke nogen selvfølge, at skolens opdragergerning hviler ikke blot på viden, men også på tro. Men betyder ikke netop dåben, at vi skal leve i tro? Og er bjergprædikenen og lignelserne og alt, hvad evangelierne indeholder, ikke en opfordring til tro? Opdragelse på grundlag af viden giver os mulighed for

at manipulere med den virkelighed, vi har mellem hænderne. Opdragelse på grundlag af tro giver os en vision af Guds rige, der ganske vist aldrig kan realiseres inden for den givne kulturs rammer, men som alligevel bestandigt driver kulturen fremad.

Vore katolske skoler i denne sammenhæng

Hvis den problematik, som er skitseret i de 3 første afsnit, er blot nogenlunde rigtig, må de katolske skoler i Danmark erkende, at de er kommet i en ændret situation, og det bliver nødvendigt at gennemtænke disse skolers »program« påny. Der findes i Danmark 25 katolske skoler. Ganske vist kan det diskuteres med hvilken ret disse skoler kalder sig »katolske«, når det tages i betragtning, at henvend halvdelen af lærerne og 3/4 af eleverne for øjeblikket er ikke-katolikker. Det samlede antal elever er noget under 6.000. Det samlede antal lærere er noget over 450. Ca. 35 præster og ca. 70 søstre er ansat som lærere på skolerne.

De fleste katolske skoler blev grundlagt i slutningen af forrige århundrede. De opstod oprindeligt som mindre sognekoler og var næsten rent katolske. Præsterne betragtede skolerne som et vigtigt led i deres pastorale gerning. Især i provinsen har skolerne stadig en sådan funktion i sognets tjeneste, da katolske børn modtager katolsk religionsundervisning her. Men som nævnt har billedet overalt ændret sig stærkt i de sidste årtier.

Skolen forstår ikke længere sig selv først og fremmest som sognets skole, men som et tilbud til alle de forældre i det pågældende område, som nærer et ønske om at lade deres børn opdrage og undervise i et specielt kristent miljø. Med rette kunne man tale om, at vore katolske skoler er blevet det mest økumeniske arbejde, som den katolske kirke udfører i Danmark. Katolikker og protestanter er med til i fællesskab at danne et kristent miljø og i fællesskab at bygge en skolegerning op på kristent grundlag.

De katolske skoler står således over for en situation, der er ændret på grund af de ydre forhold og på grund af skolens interne sammensætning. I de ydre omstændigheder er der (hvis vor analyse holder nogenlunde stik) sket en betydningsfuld ændring ved, at landets offentlige skoler i vid udstrækning er holdt op med at forstå sig selv som bevidst kristne skoler. Tilmed mener mange, at vi kan tale om en almindelig afkristningsproces, ikke blot i skolen, men i landets befolkning som helhed.

De katolske skolers interne struktur er samtidig ændret ved den nye åbning over for ikke-katolske elever og lærere, – en

åbning, der er taget til fra år til år, især i de sidste 10 år.

Denne ændrede situation udadtil og indadtil er en udfordring. Konsekvent må den nemlig føre i én af to retninger: Den nye tilstrømning af ikke-katolske elever og lærere vil komme til at betyde, at de katolske skoler kommer til at ligne landets offentlige skoler, ikke blot hvad undervisningen, men også hvad stedets åndelige miljø angår. Med andre ord vil udviklingen kunne medføre, at de katolske skoler bliver privatskoler uden andet særpræg end netop dette, at de er private, og at de gennemsnitlig er mindre end de offentlige skoler. Således bliver disse skoler ikke blot mindre udtalt katolske, men de bliver også mindre udtalt kristne i deres holdning, der stilles i forbindelse med børns undervisning og opdragelse. Mange vil være enig med mig i, at en sådan udvikling vil være højst beklagelig.

Den anden mulighed er, at de katolske skoler i takt med, at de åbner sig for ikke-katolske kristne, arbejder henimod en stærkere bevidstgørelse af det kristne grundlag for det miljø, de frembyder. I erkendelsen af, at landets offentlige skolevæsen stadig bliver mindre direkte præget af kristendom, er det muligt, at de katolske skoler i højere grad end tidligere vil opfatte sig selv som et forum for en virkelig økumenisk indsats, hvor mennesker, der er dybt kristent engageret, enten inden for den katolske kirkes rammer eller udenfor, ønsker at udøve en lærervirksomhed eller, for forældrenes vedkommende, ønsker at lade deres børn undervise og opdrage kristent.

Jeg opfatter situationen som en udfordring. Den første af de skitserede muligheder vil nemlig opstå af sig selv, hvis der ikke gøres en bevidst indsats. Den anden af de skitserede muligheder vil kun

kunne realiseres ved ihærdig anstrengelse. Med andre ord: Uden en bevidst og ihærdig indsats vil vore katolske skoler med ubønhørlig konsekvens blive drevet i retning af stadig større lighed med de offentlige skoler, og kun ved en meget bevidst indsats vil vore katolske skoler i kraft af en bevidst kristen indstilling kunne udvikle sig til at blive forskellige fra omgivelserne og omgivelsernes skolevæsen.

Hvorledes kan en indsats af nævnte art gøres? Hvorledes kan vore skoler i god forstand blive kritiske over for en kultur, der langsomt glider bort fra kristendommens grundlag? Disse spørgsmål vil jeg lade stå åbne i denne artikel. Besvarelsen af dem vil kræve en artikel for sig og i høj grad være afhængig af interne drøftelser og overvejelser blandt lærere og forældre.

Ét er dog sikkert: Skolerne må fremme en sådan kristen selvforståelse, så det bliver selvfølgelig for kristent engagerede mennesker at søge ind som lærere ved vore katolske skoler og for kristent engagerede forældre at sende deres børn til dem. Kun ved at appellere til de forældre og lærere, der bygger deres tilværelse på en kristen livsopfattelse, vil skolerne kunne formidle kristne værdier. På den ene side repræsenterer skolerne jo forældrene, der »har førsteret til at opdrage deres børn, og denne førsteret kan de ikke tvinges til at overdrage til andre«; derfor har de også ret til »i sand frihed og i overensstemmelse med deres samvittighed at vælge skole til deres børn« (2. Vatikankoncil om den kristne opdragelse nr. 6). På den anden side »må lærerne huske på, at det fremfor alt afhænger af dem, om ... skolen skal være i stand til at nå sit mål og virkeliggøre sine planer.« (Sammesteds nr. 8).

Hans L. Martensen

Præstekald i Vietnam

Af Andreas Pham Nang Tinh

Vietnam har mange præstekald

Bispekonferencen i Sydvietnam besluttede forrige år at oprette 3 nye præsteseminarier. Var det fritagelsen for militærtjeneste eller de bedre leveforhold for de unge præstestuderende, der gjorde udslaget? Professor Tinh, leder af den nye filosofiske højskole i Da Nang, undersøgte baggrunden for de mange kald.

Medens antallet af teologistuderende, der vil være præster, i Europa og Amerika tager foruroligende af, ved vi ikke, hvor vi skal anbringe det store overskud af vietnamesiske teologistuderende. De 3 teologiske universiteter i Saigon, Vinhlong og Hué og det pavelige seminar i Dalat er overfyldte. Statistikken for året 1971 viser godt og vel 10 % katolikker i Sydvietnam, nemlig 1.782.600 blandt 17.414.000 indbyggere. Antallet af vietnamesiske præster er 1.953, deraf 366 ordenspræster. Der er altså en præst for hver 900 katolikker, et smukt resultat; desuden er der 808 teologistuderende og 3.641 unge i de forberedende skoler, som forventes at skabe et stærkt voksende antal af præster.

Hvor kommer de mange kald fra?

Det er nærliggende at føre tilstrømningen til præsteseminarierne og de andre kirkelige skoler tilbage til de nuværende forhold: Medens mange familier er flygtninge og med nød og næppe klarer sig i elendige »boliger«, er der sørget så nogenlunde for teologistuderende. Desuden kan de undgå militærtjeneste og i ro passe deres studier.

De fleste unge mennesker, der vil være præster, bor på kostskoler og tager deres studentereksamen i kirkelige skoler, hvor de får en uddannelse, der svarer til deres fremtidige kald. Hvis de har studeret i 5 år, bliver de ikke indkaldt til militærtjeneste. Ifølge bestemmelserne bliver værnepligtige, ligegyldigt hvilken religion de tilhører, fritaget for militærtjenesten, hvis de har levet mindst 5 år i et religiøst fællesskab. Dette gælder f. eks. også for de buddhistiske munke (Bonzen).

Det ville være sundere for dem, om de skulle

gennemføre deres militærtjeneste

Biskopperne så helst, at deres teologistuderende aftjente deres 2-årige militærtjeneste før deres studium, for derigennem at være beredt til deres gejstlige kald. Teologiprofessorerne har erfaret, at unge mennesker i almindelighed efter deres militærtjeneste er mere modne, og at de har solidere forudsætninger for fællesskabet og præstekaldet.

De unge mennesker føler det selv. Der var en, der sagde til mig: »Jeg vil først aftjene min værnepligt, ellers kunne mine kammerater sige, at jeg kun ville »pjække« ved at studere teologi.

Opholdet for de unge og studenterne i de små og store seminarier betyder ikke nogen stor lettelse for familierne. Familierne har pligt til, efter bedste evne, at bidrage til sønners ophold. Menighederne anser det for en æressag, hvor fattige de end er, under store ofre selv at bekoste de vordende præsters underhold.

Præsternes anseelse

Et forhold, som ved en overfladisk betragtning, kunne se ud som den vigtigste bevæggrund for at så mange unge valgte at blive præster, er den anseelse og den ledende stilling i menighederne, som dette land mere end noget andet land giver præsten. Dog må man ikke lade sig forblænde heraf. Det gælder om at undersøge de dybere grunde og forstå, at der stilles store krav til præsterne. Der er ingen tvivl om, at præsterne i Vietnam altid har nydt den højeste anseelse blandt folket, fordi de »forsøger verden«, det være sig mandlige og kvindelige bonzer, præster, brødre, ordenssøstre, kateketer eller seminarister. Den katolske vietnameser føler sig åndeligt knyttet til sin præst. Barnlig ærbødighed spiller hos os en stor rolle og bliver gennem den kristne religion yderligere sat i højsædet. Præsten, det være sig verdenspræster eller ordenspræster – uafhængig af de specielle opgaver – er først og fremmest »Fader« (cha). Aldrig må ordet »Fader« udledes, når man taler med dem, og så er det ligegyldigt, om det drejer sig om en sognepræst, en kapellan, religionslærer eller en generalvikar. Biskoppen er duc cha, ærværdige (ordret dydsirede) Fader og paven som følge deraf duc thanh cha (Hellige Fader). Man kan udmærket være »Fader« uden at optræde »faderligt«.

Åndelige familieband

Lykkelige er de præster, der føler sig som åndelige fædre og således leder deres hjord efter apostlen Paulus' eksempel.

Skulle en præst misbruge sin stilling, så ved alle kristne præcis, hvad hans værdighed som Fader forpligter ham til,

og de reagerer med stor følsomhed.

I sognet, i skolen, på seminariet oplever præsten sin særlige familietilknytning. I Nordvietnam danner alle, der arbejder i et bispedømme, én stor familie (Maison de Dieu).

I spidsen står biskoppen som den egentlige familiefader, så følger præster, kateketer, seminarister, de der søger optagelse på et seminar eller en kateket-skole, og endelig tjenestefolkene, enker eller andre ugifte, der vier deres liv til tjeneste for Gud i apostolatet. De får det nødvendige til livets ophold, alt andet går i en fælles kasse. Hver præstegård er en »familie« i mindre målestok, hvor præsten sørger for alle, der bor under samme tag. Derudover kan præsten også hjælpe sin forældre, hvis de trænger til det; men hvad han

efter sin død efterlader sig, tilfalder fællesskabet.

Også andre præster, der ikke er sognepræster, kan danne en »familie«. Det drejer sig her om et system af præstelig adoption, der i 3 århundreder har udviklet sig i Nordvietnams Kirke. Siden 1954 blev dette system indført i Sydvietnam af de præster, som flygtede fra Nordvietnam, og på sine steder blev det overtaget af dérboende præster. Det har intet at gøre med lovmæssig adoption. Men alligevel er fællesskabet mellem den gejstlige »fader« og hans »sønner« ikke mindre nært. Når en præst dør i Nordvietnam, betragtes det nærmest som en skamplet – i hvert fald er det en meget stor sorg for ham – hvis han ikke kan efterlade en »gejstlig søn« som præst.

Fint arbejde - - - Rimelig pris**Telefon: TR1a 6070**

Er De tilfreds med Deres anedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSENAfdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnegade 13. Kbh. Ø**L. BASSE**Kaffe - Vin - Konserves
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Eabjerg
Telefon 12 05 78**Firma HANS MØLLER**v. IB MØLLER
Sct. Olegade 22. Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gaa - Vand - Sanitet
Centralvarme og allefySkolebøger - Skolerekvisitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger**Roskilde Boghandel**

Sct. Olegade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANADanmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle**Ejegod Jørgensen**Slagtermester
Kød - Flæk - Pålæg
Sct. Olegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 67**C. J. Gerlachs eff.**Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevina

Alt i moderne belysning

Karl A. Købløvaut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23**- der får De
mere
for pengene - -****W. A. Werner A/S**Ost en gros
Teglårdsstræde 13
København K
Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)

Derfor tager unge præster sig særligt af unge mennesker, der viser interesse for et eventuelt præstekald, og sørger for at de optages i de kirkelige skoler, naturligvis med forældrenes billigelse (sædvanligvis ikke børn af deres egen slægt). Så vidt det er muligt bidrager de til deres Protegés materielle tarv. I særdeleshed tager de sig af drengene i ferierne; de opholder sig gerne i en del af ferien hos deres »gejstlige fader«. På denne måde fremmes drengenes åndelige liv og deres apostoliske iver. Da præsten jo selv var blevet adopteret af en anden præst og også selv kan adoptere andre præstememner, kan det efterhånden blive til en stor familie. Enhver seminarist kan have en »fader, en bedstefader, men også brødre og nevøer«.

Tiltrækkende for ungdommen

Det kan ikke nægtes, at dette adoptions-system rummer meget værdifuldt for alle, der omfattes af det, og er en meget vigtig faktor til fremme for præstekaldene. Præstens personlighed udvikles gennem de forskellige former for disse præstelige faderskaber. Det er karakteristisk, at de missionærer, som kommer til Vietnam fra andre lande, har tilegnet sig dette »adoptionssystem« i så høj grad, at de kun svært kan opgive deres nye hjem i Vietnam. Nogle veteraner, som jeg genså i Europa, sagde med vemod til mig, at de savnede denne hengivenhed og familieatmosfære, selv blandt deres egne slægtninge, venner eller medbrødre. Vi kan vist drage følgende slutning heraf. Ingen vil kunne fortænke disse unge mennesker i senere i deres præstegering at søge deres livsindhold i et »præsteligt faderskab«. Det er forståeligt, at iveren for den apostoliske sjælesorg er dybt forankret i deres sind; det virker meget betagende. Er det ikke den gode hyrdes uimodståelige indflydelse, hvis stemme fårene kender og følger? Samtidig er det også det vietnamesiske menneskes ideal, der gennem sin godhed søger at vinde andre for sagen.

Menigheden overvåger

Når man taler om præstens idealer, der virker så tiltrækkende på ungdommen, må man ikke overse menighedens kontrol eller, om man vil kalde det, »overvågesfunktion«. Præsten kan, ikke mindst i svære tider, komme i fare for at blande sig i sine troendes verdslige problemer eller på anden måde fjerne sig fra præsteidealet; måske fører han et behageligt liv eller indlader sig på partipolitik eller andre aktiviteter, der står udenfor hans præstelige opgaver, for at skabe sig et navn. Enkelte har syndet mod cølibatet eller mod den lydighed, de skylder deres biskop.

Vore kristne ser ikke passivt til. De

reagerer endog meget bestemt. Det er sket, at nogle menighedsmedlemmer ved en list bragte deres præst, der havde forsyndet sig eller som havde været forsømmelig i sine pligter, til deres biskop og erklærede: »Ærværdige Fader, vi giver ham tilbage til dig!« Man har hørt, at en stor del af en menighed forlod kirken, da de så en præst, der levede i konkubinaten, træde frem foran alteret. For kort tid siden har sognebørnene sat en ung og begavet kapellans møbler på gaden, fordi han havde opført sig lidet forbilledligt og ikke fulgt biskoppens afgørelse. Ungdommen er ikke uden følelse. Krigen i landet med mord og ondsindede overfald stiller dem brutalt overfor store problemer. De tror, at de kan finde løsningen i et liv med Gud, som lægfolk eller i et liv, der udelukkende er viet Gud. Jo mere de oplever grusomheden, de uskyldiges lidelser, bestikkelserne i de højere klasser, uansvarlighed og kynisme, og jo mere de erfarer om tendentiøse beretninger eller intolerance hos »kristne« i hele verden, trosspaltninger i menighederne på det religiøse område, degradering af traditionelle værdier, præsterne og de kristnes ansvar i krigen, des mere bliver de overbeviste om, at der kun gives eet alternativ: Gud eller fortvivelsen.

Tre nye seminarier er nødvendige

Lad os endnu engang vende blikket mod vore præstestuderende. Da vi årligt kan forvente 200 nye teologistuderende, må der foretages noget for at kunne modtage og uddanne dem. I Da Nang tog de første 33 elever 7 år efter oprettelsen af vore kirkelige skoler i året 1972 studentereksamen. De var begyndt med en klasse på 118 elever. Alle 33 ønskede at studere teologi og blive præster. Ganske lignende står det til i de 14 andre mindre præsteseminarier. Efter de hidtidige erfaringer vil mindst 2 trediedele nå deres mål og blive præster.

Da der i det store præsteseminar er pladsmangel, bliver mange elever nødt til foreløbigt at blive anbragt som præstemedhjælpere. Regionalseminariet i kirkeprovinns Hué med 6 bispedømmer bliver i mellemtiden udvidet. I Da Nang oprettes der en stor bygning, som skal modtage de filosofistuderendes årgange, mens kun de afsluttende årgange af teologistudierne kan rummes i præsteseminarieret i Hué. Omkostningerne til vort nye center beløber sig til 300.000 Dollar. Tyske bispedømmer har allerede givet store bidrag dertil, f. eks. har ærkebispedømmet Köln givet 160.000 DM. Hvor tvingende nødvendig en afslutning af byggeriet end er, så er der desværre ingen udsigt til en snarlig fuldførelse, hvis der ikke dukker nye pengekloder op. Området syd for Saigon, som også hører til

vort bispedømme, er meget fattigt. De kristnes bidrag tæller derfor ikke altfor meget.

De øvrige bispedømmer har lignende problemer. Biskopskonferencen i Syd-Vietnam har besluttet yderligere at oprette to præsteseminarier – foruden den filosofiske skole i Da Nang; det ene af dem tænkes indrettet som missionærseminar, så at ikke alene ordensgejstlige men også verdenspræster kan forberede sig til missionsgerningen. Planen om et missionærseminar er ikke ny, men det rette øjeblik synes endnu ikke at være kommet. Imens voksende behovet for vietnamesiske præster i nabolandene Thailand, Laos og Kambodia betydeligt. I tidligere tider forlod katolikker Vietnam på

grund af krig og forfølgelse, i nyere tid snarere af økonomiske grunde. Som minoriteter i udlandet havde de deres vietnamesiske præster.

Disse udlandssjælesørgere tager sig også af de ikke-kristne vietnamesere på stedet. Der er dog heller ingen mangel på missionærer fra Vietnam. Den franske søsterkongregation fra Chartres har i årevis opfordret vietnamesiske søstre til at tage til Afrika. Vi påtænker at udanne missionærer til Philippinerne, Indonesien og Malaysia. Det ville også betyde et stort opsving i missionen i selve Vietnam. Desuden må vi ikke glemme Nordvietnams forsømte kirke. De længes mod åndelig og præstelig hjælp fra Syden.

Kærlighed uden grænser

(Fortsat fra side 5)

Jamen, næstekærligheden – den er jo netop rettet ud af os selv? Hvordan kan den føre ind i os selv og begrænse os til os selv? Det følger af begrænsningen; for det første nemlig, at det er *vor* næste, vi skal elske – og det er også sandt, selv om vi måske starter med at sige, at det er alle mennesker eller i hvert fald alle, der lider nød. Men når det er *vor* næste, hvem skal så bestemme, hvem der er *vor* næste? Det skal naturligvis vi, jeg, hvem ellers? Ingen er nærmere end jeg selv til at bestemme, hvem der er min næste, vel? Og hvordan skal vi så elske *vor* næste, tjene ham? Det er stadig *min* næste, så jeg må også være nærmest til at afgøre, hvordan jeg skal tjene ham, hvad han trænger til, hvad jeg skal give ham. (Et lille, men udbredt eksempel på dette: Hvorfor skal jeg give den tigger noget? Han drikker det bare op; sådan ser han jo ud). Begrænsninger kan godt gå langsomt i disse tilfælde, skridt for ubønhørligt fastlagt skridt, enten vi vil eller ej, når vi først er begyndt at begrænse. Har vi først betrådt vejen, fører den kun til ét mål: egenkærligheden, den som er det faste mål for enhver begrænsning af den uendelige Kærlighed.

Men vi skal jo endelig også elske os selv! Det siger evangeliet. Der står: Du skal elske din næste som dig selv. Altså

skal vi elske os selv. Ja, det er rigtigt og indlysende, for Guds kærlighed er altomfattende, ubegrænset. Den omfatter naturligvis også os selv, og vi kan ikke begrænse den ved at skære os selv ud. Det ville være en lige så skæbnesvanger begrænsning som alle de andre. Vist har man da gjort det, masser af gange – der findes ikke den form for begrænsning, som mennesket ikke har forsøgt, men alle, hver og én, med frygtelige følger. Ikke at elske sig selv – og mennesket er en enhed af legeme og sjæl –, eksempler på det kan man f. eks. se i den selvfortur, mange i tidens løb har underkastet sig for at tjene Gud; jeg siger ikke, at askese, det at arbejde med sig selv for at lære at beherske sig, at herske over sig selv, at det er forkert, det er tværtimod nødvendigt. Men tanken har mange gange ført til forkerte udviklinger, til kortslutninger, også på det område *fordi* man har revet den løs fra sin helhed, fra Gud og hans uendelige, ubegrænsede kærlighed, som er vort eneste og absolutte kald, hvorfra alt andet skal ses og forstås.

Vi skal derfor kende *hele* sammenhængen i evangeliet for at kunne forstå det. I dette forhold er hele sammenhængen den ene, enkle og klare, at vi er skabt til og frelst til og blevet Guds børn for at kunne elske Herren *vor* Gud af hele vort hjerte, med alle vore kræfter, af hele vort sjæl, med hele vort legeme og alle vore evner; og at vi derfor og i ham og i hans ubegrænsede Kærlighed, som vi med *vor* egen går ind i, skal elske *vor* næste som os selv.

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 65 88
Kaffe og kolonial en gros

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelse
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys – Kraft – Oliefy
Alt i el-artikler

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 08 93

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A – Horsens
Telefon 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Valther
HORSENS

Poul
HENRIKSEN

Rådhus torvet, Vejle
Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger . . .

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 26 – 82 11 28
Kartofler – Frugt – Grøntsager
Konserves – Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 –
Telefon 15 23 03

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindblindinger

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro – Telefon (08) 52 15 44

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjærkræ
Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

Verdenskongres for St. Lazarus-ordenen i København

Om denne gamle ridderorden fortælles, at der eksisterede før korstogenes tid udenfor Jerusalems mure et hospital, ordenen havde grundlagt og helliget St. Lazarus og at dette hospital under ledelse af de græsk-katolske patriarker af Jerusalem blev betjent af armeniske munke i Basilius den Stores orden. En vis tradition sætter Lazarusordenens tilblivelse i forbindelse med kirkefaderen Basilius, der virkede omkring 370 e. Kr.

Ridderordenen oprettede i 1971 en afdeling i Danmark ved initiativ fra den fransk-reformerte præst Hugues de Cabrol og tæller nu 31 medlemmer under ledelse af baron C. A. Schaffalitzky de Muckadell. Forhenværende biskop over Københavns stift, dr. teol. Fuglsang-Damgaard er ordenens åndelige leder i Danmark. Blandt ridderordenens medlemmer tæller ordenen 5 medlemmer af katolske menigheder i Danmark.

I dagene fra 28. august til 1. september vil ordensbrødre og deres nærmeste pårørende samles til et verdensmøde, som afholdes hvert andet år. Sidste møde var 1972 i Dublin. Der vil være forskellige arbejds møder, tre store gudstjenester og et stort velgørenhedsbal i Børsen.

Ordenens to store formål vil komme til udtryk under mødet i København.

Kristne Kirkers enhed

I Trinitatis kirke såvel som i Frederiksborg slotskirke holdes gudstjenester, hvor

såvel gejstlige som lægfolk fra de forskellige kirkesamfund aktivt deltager. I Trinitatis kirke bedes der for kirkernes enhed. I Frederiksborg slotskirke er der optagelse af nye ordensbrødre. I begge tilfælde præsiderer den græsk-katolske patriark af Antiochia og hele Orienten, af Jerusalem og Aleksandria Maximos V Hakim. I St. Ansgars kirke vil patriarken søndag den 1. september afholde pontifikalmesse og – hvad der vel første gang sker i Danmark – koret ved den russisk ortodokse kirke vil under ledelse af den russisk-ortodokse præst ved Alexander Newski kirke, pastor Cepurdejev på gl. slavisk synge svar og påkaldelser. Gudstjenesten bliver holdt efter byzantinsk ritus. Den græsk-katolske kirke, patriarken leder, er uneret med Rom.

Spedalskhedshjælp

Som sit andet store formål har ridderordenen »deltagelse i barmhjertigheds- og hospitals-arbejde med særligt henblik på spedalskhedshjælp«.

Ordenen søger at virkeliggøre denne opgave gennem indsamlede midler, som frem for alt støtter et spedalskhedcenter i Ziguinchor (Senegal). Blandt ordenens brødre vil også biskoppen fra Ziguinchor, Msgr. A. Sagna deltage. Msgr. Sagna vil efter kongressen holde en gudstjeneste kl. 20 (1. september) i Jesu Hjerte kirke og på fransk (med tolk) berette om de svære sociale og religiøse forhold i bispedømmet Ziguinchor. *Knud Ballin*

Afdelingssygeplejerske

Til det katolske plejehjem Skt. Annæ Hjem, Skipper Clements Allé 13, 2300 København S, søges en afdelingssygeplejerske.

Plejehjemmet er nyindrettet til 26 beboere, der fortrinsvis tilhører den romersk katolske kirke, derfor drives plejehjemmet i en kristen ånd.

Ansøgeren skal kunne afløse forstanderinden på fridage og ferier.

Der lægges stor vægt på, at hjemmet drives i en god atmosfære, og at den hjemlige ånd bevares. – Løn efter overenskomsten. Stillingen er opslået i »Sygeplejersken«.

Ansøgere bedes kontakte forstanderinde, frk. E. Jørgensen på telefon (01) 59 50 01 mellem kl. 10-12.

Meddelelser fra bispekontoret

Biskoppelig vikar for polske søstre

Pater Josef Grochot CssR, viceprovincial for Redemptoristerne i Danmark, er den 12. februar 1974 blevet udnævnt til biskoppelig vikar for polske søstre. Pater Grochots første opgave vil bestå i på biskoppens vegne at hjælpe de polske søstre, der i de seneste år er kommet til Danmark, eller som formodentlig vil komme hertil for at tage opgaver op i bispedømmet.

Det danske Bibelselskab

Biskoppen har udnævnt sr. Simone Springer OSB, Skt. Lioba Kloster, til medlem af Det danske Bibelselskabs repræsentantskab med virkning fra 1. januar 1974 for en periode på fire år. Sr. Simone Springer afløser pastor L. Messerschmidt.

Hvidovre

Pastor Wolfgang Heinrich Hinrichsen fratræder med udgangen af juli 1974 stillingen som sognepræst ved Skt. Nikolaj kirke i Hvidovre, og pastor Dietrich Leopold Timmermann tiltræder som sognepræst fra den 1. august samme år for en periode på tre år.

Den kirkelige domstol

Biskoppen har den 1. januar 1973 konstitueret pastor Tønnes Øberg Palsø som defensor vinculi efter pater Friedrich Küpferle SJ og udnævnt ham til at beklæde samme embede den 9. august 1973.

Biskoppen har den 9. august 1973 udnævnt Arnold Gillissen til notar ved domstolen.

Følgende er den 21. november 1973 af biskoppen blevet anerkendt som advokater i ægteskabssager: pater Gerhard Sanders SJ, pater Anton Steenberg OFM. Conv.

Biskoppen har den 21. november 1973 udnævnt pater Henri Leenders SJ til medlem af dommerkollegiet.

Maribo

Pastor Asger Strange fratræder med udgangen af juli 1974 stillingen som sognepræst ved Skt. Birgittas kirke i Maribo, og pastor Wolfgang Heinrich Hinrichsen tiltræder som sognepræst fra den 1. august 1974 for en periode på tre år.

Mikkeltorg

Biskoppen har med virkning fra den 15. oktober 1973 accepteret pastor Olaf Georg Christian Voggesser Sørensens ønske om at fratræde sin stilling som rektor ved Skt. Josephs Kapel i Mikkeltorg. Pastor Asger Strange er udnævnt som rektor ved samme kapel med virkning fra den 1. august 1974.

Nykøbing Falster

Pastor Dietrich Leopold Timmermann fratræder med udgangen af juli 1974 stillingen som sognepræst ved Hellig Kors kirke i Nykøbing Falster. Pastor Georgius Hubertus Meertens er udnævnt som sognepræst ved samme kirke fra den 1. august 1974 for en periode på tre år.

Roskilde

Pater Harry Jansen SMM er udnævnt som andenpræst ved Skt. Laurentii kirke, Roskilde, med virkning fra den 25. marts 1973.

Sakramentskirken, Nørrebro

Pastor Poul Madsen er udnævnt til andenpræst ved Sakramentskirken, Nørrebro, med virkning fra den 8. december 1973.

Sjælesorg for de engelsktalende katolikker

Pater Noël Payant OMI har med virkning fra 13. september 1973 tiltrådt stillingen som præst for de engelsktalende katolikker.

Sjælesorg for de fransktalende katolikker

Pater Pierre Dorange OP har på grund af alder fratrådt stillingen som præst for de fransktalende katolikker med virkning fra august 1973.

Slagelse

Pastor Georgius Hubertus Meertens fratræder med udgangen af juli 1974 stillingen som sognepræst ved Vor Frue kirke i Slagelse. Pastor Johannes Jozef Jong er konstitueret som sognepræst ved samme kirke med virkning fra den 1. august 1974.

Vordingborg

Pater Julian Bodnar CssR er udnævnt som præst for menigheden ved Helligåndskirken, Vordingborg, med virkning fra 1. januar 1973.

Ålborg

Pater Czeslaw Paton MI er udnævnt som andenpræst ved Skt. Mariæ kirke, Ålborg, med virkning fra den 20. maj 1972.

Hans L. Martensen,
biskop

Køb af Magleås Folkehøjskole

Bispedømmet har afsluttet forhandlinger om køb af Magleås Folkehøjskole i Høsterkøb. Højskolen, der er beliggende lige over for Vor Frue Kloster, Åsebakken, består af en hovedbygning, to selvstændigt beliggende elevfløje og en forstanderbolig, som tilsammen overtages for 2.980.000 kr. med en udbetaling på 550.000 kr. Der er planer fremme om anbringelse af ældre søstre, ligesom kateketcentralen har vist interesse for stedet til udbygning af sine aktiviteter. Samtidig vil højskolen kunne udnyttes til re-træter og kursusvirksomhed.

John Ryan

»Ærlig talt, det har tit undret mig, hvad vore forfædre så i disse kristne . . .«

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherred 13 - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverander til katolske institutioner

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

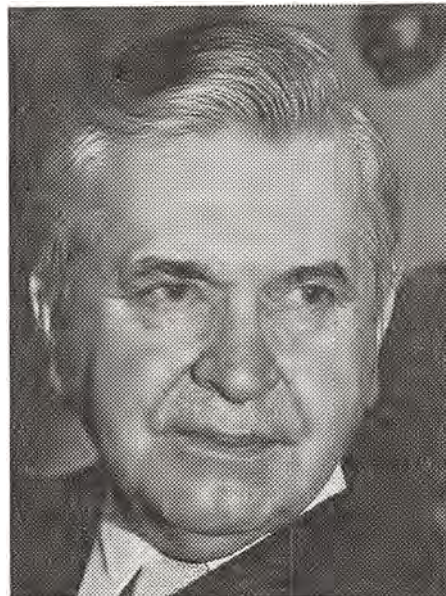
G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Dansk
KLISCHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

P. ROOS FYLDER 70 ÅR

Den 26. 8. 74 fejrer pater Heinrich Roos SJ sin 70 års fødselsdag. Pater Roos er født i Rüdesheim ved Rhinen og indtrådte umiddelbart efter sin studentereksamen i jesuiterordenen. Sine filosofiske og teologiske studier gennemførte han ved ordenens højskole i Valkenburg i Holland. Allerede 1928 kom pater Roos for første gang til Danmark, hvor han i 1932 tog magisterkonferens i tysk ved Københavns Universitet. Efter præstevielsen 1936 og afslutningen af de teologiske studier vendte pater Roos 1939 tilbage til Danmark, hvor han siden har opholdt sig. 1953 opnåede han dansk statsborgerskab. I sin første tid i Danmark var han knyttet til Skt. Knuds Skole, senere Niels Steensens Gymnasium, men efter doktordisputatsen 1952 gjorde Københavns Universitet mere og mere brug af hans arbejdskraft. Fra 1954 var han lektor i tysk, men i 1962 skiftede han fag til latinsk middelalderfilologi, først som lektor og senere (fra 1968) som docent.

Allerede af denne oversigt fremgår det, at pater Roos' virkefelt er omfangsrigt, og at han har gjort en væsentlig indsats på mange områder. I hans videnskabelige produktion ligger tyngdepunktet inden for udforskningen af middelalderens filosofi, hvor dels disputatsen fra 1952 (*Die Modi significandi des Martinus de Dacia*) og dels den deraf inspirerede udgivelse af de danske middelalderfilosoffers skrifter (*i Corpus Philosophorum Danicorum Medii Aevi 1955 ff.*) for alvor gav stødet til en udforskning af middelalderens grammatik og sprogteoretiske værker. Betydningen af hans indsats på dette område kan måske bedst ses deraf, at middelalderens filosofi i dag indgår som et selvfølgeligt studieobjekt ved Københavns Universitet.

Dette har kun været muligt, fordi pater Roos foruden at være en omhyggelig videnskabsmand, der har øje for at tage problemer op, der kan finde genklang, også er en inspirerende lærer, der formår at vække begejstring for sit stof. Den væsentligste grund hertil er nok, at den strenge disciplin, der kendetegner hans arbejde med detaljerne, går hånd i hånd med et vidt overblik, der sætter de behandlede problemer ind i et åndshistorisk perspektiv. Med små tilsyneladende naive spørgsmål forstår han samtidigt at gøre problemerne relevante, sådan at man forstår rækkevidden af dem og føler at man ved at være med til at løse dem er med til at bringe en mening ind også i sin egen tilværelse.

På grund af disse egenskaber er pater Roos usædvanlig velegnet til at vække interessen for filosofiske problemer og til at integrere dem. Dette har nok været hans force i det store arbejde, han har gjort i Academicum Catholicum, hvor han har ledet utallige studiekredse og lejre, i Catholica og i Katolsk Forum. Samtidig har de udfordringer han mødte her ledet ham til stadig at tage nye problemer op og søge at behandle dem. Bag denne virksomhed ligger en med den middelalderlige skolastik væsenbeslægtet trang til at vurdere alt i helhedens perspektiv, men således at denne proces er selvjusterende, at den bestandig er åben for korrektioner ved inddragning af nye data. Det er det ideal som pater Roos i sit virke har forsøgt at realisere og inspirere andre til. Men det er klart, at det er et ideal, som ingen kan leve fuldstændigt op til på det rent menneskelige plan.

Og her kommer vi til noget meget væsentligt. Det centrum, som al aktivitet i sidste instans må indrettes efter, er Kristus og hans Kirke. Al anden virksomhed må sættes i relation til dette

centrum. Denne indstilling er en væsentlig del af det idégrundlag, som jesuiterordenen er bygget på, og det har pater Roos forsøgt at realisere ud fra sine forudsætninger: Det er let at forestille sig den inspiration, der kan udgå fra en sådan holdning. Det kan mange konvertitter og andre, der har søgt pater Roos' vejledning i religiøse og åndelige spørgsmål, tale med om. Når vi derfor siger til lykke til pater Roos, må vi samtidig sige tak for det meget, vi har lært, og først og fremmest for hjælp til på en gang at finde større perspektiver og til at anlægge dem på det helt konkrete og eksistentielle plan.

Jan Pinborg

Festmesse

I anledning af pater, rektor Heinrich Roos' 70 års fødselsdag, indbyder medbrødrene til en festmesse i Skt. Augustins Kirke

søndag d. 25. august 1974 kl. 10

med efterfølgende reception i Englesalen, Jagtvej 183 B.

Alle er velkomne!

Niels Steensens Kollegium

I anledning af . . .

I anledning af pater Roos' 70 års dag den 26. august ønsker en kreds af venner at sige ham tak for det, han har betydet for os, ved at overrække ham en kontant gave ved receptionen d. 25. august. Vi foreslår de indsamlede midler anvendt til en israelsrejse.

Bidrag kan indbetales på giro nr. 6 12 65, læge K. M. Jensen, Aldershvilevej 59, 2880 Bagsværd. Giroblanketten bedes mærket: pater Roos' fødselsdag. En liste over bidrag vil blive overgivet fødselaren.

Erhardt & Ebba Æ Ruth Hansen
Ellen & Kjeld Jensen
Annike & Erik Lorensen

SØGES

Alle gamle årgange af »Nordisk Ugeblad for Katholske Kristne«, »Jesu Hjerte Budbringer« m.m.

Stig Holsting, Lamhøj, 8420 Knebel.
Telf. (06) 35 13 86.

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

Sproghøjskolen på Kalø - 8410 Rønde

Højskole med fremmedsprog som centralfag: Fransk, tysk, engelsk. Almene fag. Valgfrie emner. Dansk for udlændinge. Sproglaboratorium. - Ring: (06) 37 12 86 efter kursusplan. Kursus begynder 1. novbr.

Erik Skovmand - M. Th. Kjær

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskureer, opfrakningekureer, forældrekurser m.m.

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

»Kulturperler« (Rom, Firenze, Assisi): 23/9-7/10 - fly - Pris kr. 1550,-
Rejseleder: Pater Laurits Brunicardi
Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - fly - Pris kr. 1195,-
Rejseleder: Annie Rastrup
Vi har afrejse til Rom hver uge

Holmbladsgade 11
Dk - 2300 København S
Telf. (01-27) Asta 2312

Kom TIERE i

**NÆSTVED
DISKONTOBANK**

... banken i centrum

Vestjydsk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg

Telefon (05) 12 13 11

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester

PER MEYER

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - 94 33 68

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenør

Ingeniør - Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10

København, Brønshøj

Telf. 60 11 55 og 60 16 55

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85

Vejle - Telefon *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund

Telefon Ordrup 5722 og 8650

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding

Telefon 52 32 10

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

**Støt
vore
annoncører!**

Endnu et par ord om skriftemålet

I Katolsk Forum nr. 10/1974 fik jeg optaget et indlæg om mit personlige forhold til skriftemålet. Det var naturligvis i håbet om, at vor biskop eller en af vore præster ville åbne sig for de mange katolikker, som jeg repræsenterer med mine synspunkter og problemer. Men der skete ikke noget; der var ingen hjertevarm skriftefader, som fandt anledning til at vise sin menneskelige og imødekommende forståelse – og der var heller ingen, som fandt en anledning til at meddele de søgende sjæle, hvilke muligheder der reelt ligger i skriftemålets sakramente, og hvad man kunne vente sig, hvis man kom til ham.

Spørgsmålet er skrinlagt i dyb tavshed. Der står kun et par velskrevne og meget teologiske artikler tilbage, – som om hele spørgsmålet blot er et akademisk forskningsemne, som man kan gøre præstelig eller lægmandsteologisk karriere på. De lærde skal nok være forsigtige i denne sag, for her synes loven at stå over kærligheden. Et teologisk/juridisk fejlgreb kan være farligt og derfor må kærligheden vente til bedre og mere afklarede tider.

Jeg har taget gejstlighedens tavshed til efterretning og på denne måde endnu engang forstået, at det ikke er tilstrækkeligt at være ærlig, følge sin samvittighed og bekende sine synder for at opnå den absolution, som i vor kirke administreres af gejstligheden. Man skal også følge Kirkens mange skrevne og uskrevne love, og sidst men ikke mindst, pålægges det os gennem skriftemålet at følge den fortolkning, skriftefaderen giver af disse love, idet vi mere eller mindre forpligter

os under synd til at lade os retlede af den personlige formaning og hermed vel også modtager en slags betinget absolution, der sætter præstens vurdering højere end »skriftebarnets« personlige samvittighed.

Nu skal man kunne se noget positivt i »helligåndsbevægelsen« og virkelig tro på, at vi tilhører den ene sande Kirke, når vor lille kapelan taler i tunger.

Nu skal man helst gå til lukkede messer og hemmelige andagter.

Nu skal man »grave sine betroede talenter ned« ikke af frygt for den høje Herre, men af frygt for de andre; vi skal være hemmelighedsfulde og fordækte, for verden er så stor og styg, og den går nok også snart under med stort bulder. Derfor skal vi lave en hemmelig undergrundskirke, der ligesom Noas ark skal føre de frelste gennem vort ugudelige samfundets store trusler.

Det er det indtryk, man får, når man kommer sammen med de særligt udvalgte, der står og visker bag gardinerne.

Jeg foretrækker dog at praktisere min tro i åbenhed og ikke på min skriftefaders, men på mit eget ansvar. Det er ikke ufarligt, det ved jeg, og det kan vel også gå galt. Det gjorde det for øvrigt for Jesus, som vi vel bør efterfølge.

Så længe jeg ikke får mulighed for at praktisere denne åbne tro i den danske katolske Kirke og så længe, der ikke findes præster, som åbent og frit tør vedkende sig, at de giver denne mulighed, så længe må jeg med beklagelse undvære Kirkens officielle absolution og stille mig tilfreds med Vor Herres private tilgivelse.

Jeg tror på Kristus. Jeg tror også på Kirken som institution, men ikke at denne institutions ansatte embedsmænd er ufejlbarlige i ét og alt.

For tiden tror jeg ikke ret meget på præsterne og slet ikke på »de frelste«, som dominerer altfor meget af, hvad man kalder »det kirkelige liv«.

Jeg føler unægtelig min situation noget tyngende, men når jeg trænges op i en krog og skal vælge mellem to onder, så må jeg dog bekende, at jeg hellere vil være en synder, som står udenfor med en personlig samvittighed, end jeg vil være en »god katolik« med en deponeret samvittighed.

Det ville interessere mig at høre, om jeg kan få den kirkelige absolution på et sådant grundlag.

Jeg bekender stadig mine synder, men Kirken er så stor og stille, og jeg er så lille og så alene. Dog forstår jeg, at vi nu er to, hernede på bageste række. Med de kærligste hilsener og tak til Ulla Berg for den hjertevarme tilkendegivelse. God der var flere med dit mod.

Anette Buurmann

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

ved Inga Jensen

Søndag d. 4/8: 18. alm. søndag: Præd. 1, 2; 2, 21–23. – Salme 95, 1–2. 6–7. 8–9. (R: 8: Når I i dag lytter til hans røst, forhærd ej jeres hjerte). – Kol. 3, 1–5. 9–11. – Luk. 12, 13–21.

Mandag d. 5/8: Jer. 28, 1–17. – Mt. 14, 13–21.

Tirsdag d. 6/8: Dan. 7, 9–10. 13–14; – Salme 97, 1–2. 5–6. 9. – 2. Pet. 1, 16–19; – Luk. 9, 28b–36.

Onsdag d. 7/8: Jer. 31, 1–7. – Mt. 15, 21–28.

Torsdag d. 8/8: Jer. 31, 31–34. – Mt. 16, 13–23.

Fredag d. 9/8: Nah. 2, 1. 3; 3, 1–3. 6–7; – Mt. 16, 24–28.

Lørdag d. 10/8: 2. Kor. 9, 6–10; – Salme 112, 1–2. 5–6. 7–8. 9 (R: Salig er han, som hjælper sin næste). – Joh. 12, 24–26.

Søndag d. 11/8: 19. alm. søndag: Visd. 18, 6–9. – Salme 33, 1. 12. 18–19. 20. 22. (R: 12b: Saligt det folk, som Herren valgte til arvelod). – Hebr. 11, 1–2. 8–19 (som kortere afsnit kan læses: Hebr. 11, 1–2. 8–12). – Luk. 12, 32–48 (som kortere afsnit kan læses: Luk. 12, 35–40).

Mandag d. 12/8: Ez. 1, 2–5. 24–28c; – Mt. 17, 22–27.

Tirsdag d. 13/8: Ez. 2, 8–3,4; – Mt. 18, 1–5. 10. 12–14.

Onsdag d. 14/8: Ez. 9, 1–7. 10, 18–22; – Mt. 18, 15–20. I evt. aftenmesse: 1. Krøn. 15, 3–4. 15–16; 16, 1–2; – 1. Kor. 15, 54–57. – Luk. 11, 27–28.

Torsdag d. 15/8: Se søndag d. 18/8.

Fredag d. 16/8: Ez. 16, 1–15. 60. 63 (eller 16, 59–63); – Mt. 19, 3–12.

Lørdag d. 17/8: Ez. 18, 1–10. 13b. 30–32; – Mt. 19, 13–15. Evt. aftenmesse se 14/8.

Søndag d. 18/8: JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I HIMLEN: Åbenb. 11, 19a. 12, 1–6a. 10ab; – Salme 45, 10. 11–12ab. 16. (R: 10b: Dronningen står i ofirguldets skrud ved din højre). – 1. Kor. 15, 20–27a. – Luk. 1, 39–56.

Mandag d. 19/8: Ez. 24, 15–24. – Mt. 19, 16–22.

Tirsdag d. 20/8: Ez. 28, 1–10; – Mt. 19, 23–30.

Onsdag d. 21/8: Ez. 34, 1–11; – Mt. 20, 1–16a.

Torsdag d. 22/8: Ez. 36, 23–28; – Mt. 22, 1–14.

Fredag d. 23/8: Ez. 37, 1–14; – Mt. 22, 34–40.

Lørdag d. 24/8: Åb. 21, 9b–14; – Joh. 1, 45–51.

Søndag d. 25/8: 21. alm. søndag: Es. 66, 18–21. – Salme 117 (R: Mark. 16, 15: Gå ud i al verden og forkynd evangeliet). Hebr. 12, 5–7. 11–13. – Luk. 13, 22–30.

Mandag d. 26/8: 2. Thess. 1, 1–5. 11b–12; – Mt. 23, 13–22.

Tirsdag d. 27/8: 2. Thess. 2, 1–3a. 13–17; – Mt. 23, 23–26.

Onsdag d. 28/8: 2. Thess. 3, 6–10. 16–18; – Mt. 23, 27–32.

Torsdag d. 29/8: Jer. 1, 17–19. – Salme 71, 1–2. 3–4a. 5–6ab. 15ab. (R: 15a: Herre, jeg priser din frelse). – Mark. 6, 17–29.

Fredag d. 30/8: 1. Kor. 1, 17–25; – Mt. 25, 1–13.

Lørdag d. 31/8: 1. Kor. 1, 26–31; – Mt. 25, 14–30.

Søndag d. 1/9: 22. alm. søndag: Sir. 3, 17–18. 20. 28–29. – Salme 68, 4–5ac. 6–7ab. 10–11. (R: 11b: Retfærdige frydes og jubler med glæde og fryd for Guds åsyn). Hebr. 12, 18–19. 22–24a. – Luk. 14, 1. 7–14.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 4/8: 18. alm. søndag.

Mandag d. 5/8: Ferialdag eller kirkevielsesfest f. Basilika Santa Maria Maggiore i Rom.

Tirsdag d. 6/8: Kristi forklarelse.

Onsdag d. 7/8: Ferialdag eller Sixtus II pave og lidelsesfæller eller Cajetan, præst og ordensstifter.

Torsdag d. 8/8: Dominicus præst og ordensstifter.

Fredag d. 9/8: Ferialdag.

Lørdag d. 10/8: Laurentius, diakon og martyr.

Søndag d. 11/8: 19. alm. søndag.

Mandag d. 12/8: Ferialdag.

Tirsdag d. 13/8: Ferialdag eller Pontianus, pave og Hippolytus, præst, martyr.

Onsdag d. 14/8: Ferialdag. I evt. aftenmesse: Vigiliens Messe.

Torsdag d. 15/8: Jomfru MARIAS optagelse i himlen.

Fredag d. 16/8: Ferialdag eller Stephan, konge af Ungarn.

Lørdag d. 17/8: Ferialdag eller Guds Moders lørdagsmesse. I en evt. aftenmesse: Vigiliens Messe.

Søndag d. 18/8: JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I HIMLEN.

Mandag d. 19/8: Ferialdag eller Johannes Eudes, præst, ordensstifter.

Tirsdag d. 20/8: Bernhard af Clairvaux, abbed og kirkelærer.

Onsdag d. 21/8: Pius d. X, pave.

Torsdag d. 22/8: Maria, vor Dronning.

Fredag d. 23/8: Ferialdag eller Rosa af Lima.

Lørdag d. 24/8: S. BARTHOLOMÆUS, apostel.

Søndag d. 25/8: 21. alm. søndag.

Mandag d. 26/8: Ferialdag.

Tirsdag d. 27/8: Monica, den hellige Augustinus moder.

Onsdag d. 28/8: Augustin, biskop af Hippo, kirkelærer.

Torsdag d. 29/8: Johannes Døberens martyrium.

Fredag d. 30/8: Ferialdag.

Lørdag d. 31/8: Ferialdag eller Guds Moders lørdagsmesse.

Søndag d. 1/9: 22. alm. søndag.

Bestemmelser vedrørende visse festdage i bispedømmet

1. I overensstemmelse med den universelle kirkes kalenderreform bestemmes det for bispedømmet København, at følgende fester henlægges til søndage og for allesjælesdags vedkommende til mandag efter første søndag i november:

Helligtrekonger (6. januar)
søndagen efter 1. januar.

Sankt Ansgar (3. februar)
sidste søndag i januar.

Kyndelmisse (2. februar)
første søndag i februar.

Kristi legems og blods fest
anden søndag efter pinse.

Peter og Paul (29. juni)
sidste søndag i juni.

Maria optagelse (15. august)
tredie søndag i august.

Allehelgensdag (1. november)
første søndag i november.

Allehjælesdag (2. november)
mandag efter første søndag i november.

2. Både festens messe og officium henlægges til denne dag.

3. Hvor det af pastorale grunde er nødvendigt at fejre festens messe på den dag, hvor festen står i den universelle kalender, kan dette ske.

Hans L. Martensen,
biskop

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio
(nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauhavej 8, 1825 København V,
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

300-års jubilæet i Fredericia

Ovenstående billede er fra festgudstjenesten i Sct. Knuds kirke den 6. juli i anledning af 300-årsdagen for oprettelsen af den katolske menighed i Fredericia – den første i landet efter reformationen.

16/1974

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 3
1616 København V.

forum

katolsk

NOTESBLOKKEN

SOMMEREN ER OMME

Denne sommer var ellers ikke kedelig. Den bragte os verdenspolitiske sensationer, der fik os til at gispe. Og her hjemme kom bispedømmets køb af Magleås Højskole som en stor overraskelse. Men feriemæssigt var denne sommer en skuffelse. Vi kaster et flygtigt blik på sommerens strandingsgods: de sten og muslinger, vi en enkelt solfyldt dag har samlet op ved havets bred. Måske var vi forvænt fra tidligere år. Men i år gav den i vore egne ikke det, vi havde ventet. Den var ikke det store sus.

Alligevel er det altid med et vist vemod, at vi tager afsked med sommeren. Alle årstidene har deres skønhed i vort land. »Men den skønneste krans er dog din, Sankte Hans«. Der ligger en anelse af fuldkommen lykke over en lys og varm sommerdag ved Danmarks strand. Det er noget, man ser hen til, når det er mørkt og koldt. Sommeren har vore længsels sympati. Og når Tivoli lukker, gribes vi af en vis vemodig stemning, skønt vi ikke tør indrømme det for os selv.

Når sommerens gyldne blomsterpragt afløses af efterårets gule blade, føler vi livets ubestændighed. Kardinal Newman har en gang sagt: »Det eneste bestandige her i livet er alle tings ubestændighed«. Og at tage afsked er en lille smule at dø. Vi føler, at vi er fremmede her på jorden. Den er ikke vort hjemsted. Vi er evige vandringsmænd.

Dsise eller lignende overvejelser kunne måske gøre os lidt tungsindige, for ikke at sige pessimistiske. Men en sådan indstilling ville slet ikke svare til det kristne kald. En kristen bøjer sig ikke melankolsk over en svunden fortid. Han er tværtimod rettet mod fremtiden.

Nu efter sommerens afslutning begynder arbejdet. Vi smøger skjorteærmerne op og tager fat på vore opgaver. Kirkedagen i Ledreborg venter på os. Menighedsmøder, studiekredse og kateketundervisning står for døren. Vi

har hverken tid eller råd til at drømme og hvile ud. Fremtiden kalder. Der er altid noget at tage fat på.

Samme situation gentager sig i vort private liv. Der er altid noget, som står for døren. Vi glæder os altid til noget, vi venter på, og som vi skal forberede.

Men der findes også mennesker, som livet tilsyneladende ikke mere byder på noget. De er grebet af en følelse af frustration. To gange i sommerens løb hørte jeg folk på deres livs højdepunkt sige: »Jeg forventer mig ikke me-

re noget af livet. De store glæder og forventningers tid ligger bag mig«.

Her er det, at vort livs absolute fremtid kommer ind i spillet. Denne absolute fremtid er Gud. Vi lever her på jorden i en stadig »exodus«, stadig må vi bryde op. Men dette stadige opbrud har et mål. Det er Gud med sin lykke, sin glæde og sin kærlighed, som overgår alt. Vi venter på en sommer, der aldrig vil være omme, fordi dens sol er evig.

H. Roos S.J.

KIRKEDAGEN PÅ LEDREBORG VED LEJRE

Søndag den 1. september

Kirkedagens program er tilrettelagt for hele familien:

- 9.30: Ankomst ad hovedvej 1. Ca. 200 m fra »karrusellen« ud for Roskilde følges skiltene til Ledreborg. Parkering anvises af spejdere og skilte.
- Program uddeles i tårnet, hvor der også er informationstjeneste. Mulighed for skriftemål i slottets vestfløj.
- 10.00: Bispemesse i slotsgården.
- 11.00: Den medbragte frokost spises i parken. Drikkevarer, pølser m.m. kan fås. En bogbod findes også.
- 12.30: Børnene leger i »det grønne indelukke« under passende tilsyn. De voksne deltager i gruppesamtaler på terrasserne, i tilfælde af regnvejre indendørs.
- 14.00: Kaffe pause. Kaffe, te, kage m.m. kan fås.
- 14.30: Folkedans for alle, der har lyst, i slotsgården. Tag folkedragten på til dagen, hvis De har en!
- 15.30: Andagt med indlæg fra gruppesamtalerne ved sektionslederne.
- 16.00: Afrejse.

Kirkedagens kendetegn er stedet, bispemessen, gruppesamtalerne og folkedansen – et glad og rigt samvær på en af

sommerens sidste søndage under mottoet: Kristus midt iblandt os!

Slottet, parken og skoven danner den smukkeste tænkelige ramme.

Roskilde menighedsråd står for det tekniske arrangement.

Grupperarbejdet, som sidste år slog så fint an, at det rejste ønsket om en fortsættelse, vil i år dreje sig om forskellige holdninger af vantro-tro på afgørende områder af vort liv. 4 lægfolk giver et aktuelt oplæg i lys af evangeliet i hver sin sektion, nemlig cand. mag. Peter Ryom om kaldet (Lk. 1,11-38), lærer, fru Annelise Bruus om arbejdet (Lk. 10,38-42), studielektor Chr. West om magten (Mt. 26,47-56) og læge Kjeld Jensen om døden (Lk. 23,39-43). Deltagerne fordeles på de 4 sektioner.

Sektionslederne (Poul Høyer, Erik Lorensen, Jens Messerschmidt og Poul Rude) samt et større antal gruppeledere vil sørge for den nødvendige organisation af dette afsnit.

Folkedansen i slotsgården vil i år få en kendt leder, Arne Beck fra Holstebro, der kan få alle, som har lyst, til at danse med.

Nærmere oplysninger om Kirkedagen hos pastor Herberighs, tlf. (01) 99 07 28 kl. 9-10.

Spørg i Deres sogn, om der organiseres buskørsel til Ledreborg.

På gensyn.

Arbejdsgruppen.

INDHOLD

UDGRAVNINGER HVOR PETER BOEDE	4
Fundene ved Franciskanernes udgravninger i Kapernaum	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Kirken i Tanzania, dr. Potter (Kirkernes Verdensråd) til Rom; jubilæum i Fredericia; fru Saxild bliver Nordens kontakt med romersk kommission; m.m.	
KRIMINALSPIL - DIGT OG VIRKELIGHED	10
Hvad vi (retfærdige) kan gøre for kriminelle (uretfærdige), udover at indespærre dem.	
TANKER FRA THY	11
Fri associerende i en grøftkant om Jesu udseende, lille Dudde og en solid thybo.	
PÅ SPORET AF DET TRANSCENDENTE	12
Mange fænomener tyder på en protest mod selvtilfredshed, tryghed og ensrettedhed som utilstrækkelige.	
SOSTRUP 1974	14
Indtryk fra biskoppens retræte.	
KRISTENDOM OG PLURALISME	15
Om Pax Romanas sommermøde i Würzburg	
1974 - ET ØKUMENISK ÅR?	16
Det hellige år bliver ikke bare katolikernes anliggende.	
LÆSERBREVE	17
om salmebogen; skriftemålet; borgerlig kristendom og Sct. Josephs Hospital.	
VÆRD AT LÆSE	21
Nørgaards bog »Kirkekrise« og en hidtil udgivet rejsebog af Oehlschläger anmeldes.	
LITURGISK OVERSIGT	23
Augustin hørte ordene »Tag og læs!«. Det gjorde han og blev en helgen.	
FORSIDEBILLEDET	
ved stranden; se Notesblokken.	

KOMMENTAR

BEFOLKNINGS- PROBLEMATIK

I forbindelse med FNs Verdensbefolkningsår holdes der i denne måned en verdenskonference i Bukarest; repræsentanter for Vatikanet deltager. »Kan Vatikanet med dets anti-prævention-holdning give noget positivt bidrag?« vil nogle spørge. Spørgsmålet rører, hvilken magt slogans har.

Slogans er effektive våben i en ideologisk kamp men ikke egnede redskaber i sandhedens tjeneste.

Sloganet »Paven mod pillen« kender alle; få derimod synes at have kendskab til pavens udtalelser om selve befolkningsproblemet. I disse udtalelser peger han på social retfærdighed som nøglen til en positiv løsning af problemet. Heri er han på linie med en hel del eksperter, der forfægter den tese, at familieplanlægningsprogrammer forfølger deres mål, så længe et rimeligt levede. Samme tese forfægtes af mange i u-landene, idet de hævder, at de fødselsbegrænsningsprogrammer for u-landene, som de rige nationer går så stærkt ind for, i det mindste delvis er motiveret af ønsket om, at de fattige landes råstoffer fortsat må stå til rådighed for de industrialiserede lande til billige priser.

Det er en kendsgerning, at alle rige lande har forholdsvis lave fødselstal, mens alle fattige har høje, og at historien viser, at overgangen fra højt til lavt fødselstal først finder sted, når også den store masse i befolkningen har opnået en vis velstand.

Det er ligeledes en kendsgerning, at familieplanlægningen i u-landene har mest virkning der, hvor den ledsages af en forbedring i massernes økonomiske stilling.

Sammenlign f.eks. følgende tal:

Taiwan 1951: befolknings-

vækst 3,8 pct.; 1970: 2,2 pct. 1956: den rigeste femtedel af befolkningen tjener 15 gange så meget som den fattigste femtedel; 1969 kun 4,5 gange.

Mexico 1951: befolkningsvækst 3,5 pct.; 1970: 3,4 pct. 1956: den rigeste femtedel tjener 10 gange så meget som den fattigste; 1969: 16 gange så meget!

Man kunne givervis komme med mange indvendinger mod disse tal: det er farligt at sammenligne to lande med så forskellige kulturer; der findes en mængde andre faktorer, der spiller ind osv. Det kan være rigtigt altsammen; og hvis man vil ramme den katolske kirke, kunne man oven i købet pege på, at en af de faktorer, der har en uheldig virkning på situationen i Mexico, kunne være landets katolske tradition! Dette ville være svært at modbevise. Det afgørende er imidlertid, at eksemplet ikke er enestående: det samme billede - mere eller mindre tydeligt tegnet - findes om og om igen.

Det må forventes, at Vatikanets repræsentanter i Bukarest vil insistere på dette: Vil man ad frivillig vej begrænse befolkningsstilvæksten, må man forandre de økonomiske og sociale strukturer, der holder de fattige masser nede i deres elendighed. Heri vil de som sagt være på linie med en del eksperter fra andre lejre; men vi skal ikke vente, at de finder gehør hos de rige landes politiske magthavere, for den omtalte forandring ville kræve visse ofre af disse lande.

For Vatikanets vedkommende er det selvfølgelig rart (omend tillige sagligt rigtigt) at kunne flytte eftertrykket bort fra det pinlige præventionsspørgsmål, men dermed er dette spørgsmål ikke bragt ud af verden.

L.O.D.

ISRAEL

KAPERNAUM UDGRAVNINGER HVOR PETER BOEDE

Kirken over Peters hus i Kapernaum

Den pragtfulde Peterskirke i Rom og kirken over Peters hus i Kapernaum står i en mærkelig kontrast til hinanden. I Rom har tro og gudsfrygt givet anledning til, at man har opført en basilika over Peters grav. I Kapernaum har hvedemarkerne og en jordhøj ved Genesaret Sø indtil for nylig dækket de betydelige og ærverdige rester af det hus, hvor Peter boede, og hvor Jesus har opholdt sig.

Tell Nahum

Beduinske nomader kaldte den lille jordhøj Tell Nahum. Navnet er moderne arabisk for Bibelens Kafra Na Hum: Byen Nahum.

Ved århundredskiftet købte franciskanerne Tell Nahum, og i 1921 begyndte de at udgrave højen. På det tidspunkt, da pave Pius gav ordre til, at man i Rom skulle foretage udgravninger for at finde Peters grav, fandt franciskanerne i Det Hellige Land hans hus i Kapernaum.

På beduinernes marker var der ved et klippefald en gammel mur, som ragede tre fod op over det omgivende jordmon, og med den som udgangspunkt begyndte man at grave.

Fundene

Efter tre års udgravninger med mange spændende fund dukkede en synagoge i romansk stil med kalkstensmure og doriske søjlerækker med korintiske kapitæler

for første gang i 1900 år frem i lyset. De komplicerede udskæringer, mønterne og lertøjet tydede på, at synagogen var bygget i det 4. århundrede.

Længere nede var der for øvrigt spor af en anden synagoge, som ifølge bibelsagkyndige kan være den, der i den evangeliske beretning om hovedsmanden omtales med ordene: »Han er venligtsindet over for os, – det var ham, der byggede synagogen.«

Et ganske lille stykke fra ruinerne af synagogen i retning af søen kom flere fund for dagens lys. Her afdækkede man en ottekantet bygning fra det 5. århundrede, som af nogle hævdes at være en kirke, mens andre mener, at det er »et springvand på en offentlig plads«.

I 1964 udgav franciskanerne en videnskabelig arkæologisk rapport om den ottekantede bygning, hvori de beviste, at det drejede sig om en byzantinsk kirke fra det 5. århundrede.

Kirken og synagogen

Dermed var problemet dog ikke løst. Hvorfor havde man bygget en kirke og en synagoge på omtrent det samme tidspunkt? Og hvorfor havde man opført så pragtfuldt udstyrede bygninger på et så afsides sted?

Yderligere udgravninger i 1968 viste, at kirkens mosaikgulv var fyldt ud med blød jord, og under dette jordlag fandt man et netværk af ældre bygninger. Ifølge en rapport skulle kirken være bygget over en helligdom, som havde været æret i århundrederne før. »Man havde gjort sig særlig umage for at anbringe den kirke, der blev bygget i det 5. århundrede, således, at dens omrids faldt nøje sammen med og havde de samme dimensioner som den helligdom, der tidligere havde ligget på stedet.«

Man fandt huse med mønter og lertøj, der viste, at der havde boet mennesker på Jesu tid. En gård eller et værelse viste imidlertid tegn på en særlig indretning og på, at det havde været brugt til gudstjeneste, idet loftet og væggene var smykket med religiøse dekorationer og symboler.

Det viste sig, at det var et beskedent hjem fra det 1. århundrede, der var blevet lavet om til en helligdom, hvor man havde bevaret karakteren af et almindeligt hjem, samtidig med at man havde udstyret det med en kristen kirkes religiøse symboler.

I skriftlige overleveringer om Kapernaum fra tidlige tiders pilgrimme til Det Hellige Land har man bevaret vidnesbyrd, der synes at stemme overens med disse fund.

En pilgrim fra år 348 skriver således: »I Kapernaum er apostelfyrstens hus lavet om til en kirke. Murene står den dag i dag, som de var...« I 570 skriver en pilgrim fra Italien: »Desuden kom vi til

Den ottekantede bygning

Kapernaum til St. Peters hus, som nu er en basilika.«

Yderligere videnskabelige undersøgelser af de arkæologiske fund blev foretaget. Små gipsstykker fra væggene blev nøje undersøgt og sat sammen. På fragmenterne fandt man den slags antikke indskrifter, der kaldes graffiti. Næsten samtlige indskrifter fandtes i midterrummet eller gården. Nogle af dem var på kaldelsesbønner med ord som »Forbarm dig« og »Amen«. På et andet fragment fandt man en påkaldelse af Kristus: »Herre Jesus Kristus, hjælp...« På andre fandt man Peters navn. Endvidere fandtes der symboler som dem, der anvendtes af de første jøder, der gik over til kristendommen.

Huskirkernes opståen

Såvel i Det Hellige Land som alle andre steder i den kristne verden er det yderst sjældent at finde en kirkebygning, der går længere tilbage end til det 4. århundrede. Dette gådefulde fænomen har sin ganske særlige forklaring. De første kristne plejede nemlig efter Jesu eget eksempel at samles i deres egne huse til bøn og skriftlæsning for derefter at fejre Herrens nadver omkring spisebordet, hvor de frembar brød og vin, udtalte konsekrationens ordene og modtog eukaristien.

I Jerusalem finder man mange af den slags huskirker, hvoraf nogle, f.eks. Jakobs, Markus', Johannes' og andre huse, går helt tilbage til aposteltiden.

Når man ser husene i den gamle bydel i Jerusalem i dag, kan man udmærket forstå, hvordan det gik for sig. Husene bygges nemlig stadig omkring en lukket gård i midten, som danner samlingspunktet for de 4-5 familier, der bor uden om dette indelukke, hvor alle fester og sammenkomster finder sted.

Det er ikke svært at forstå, hvordan Peters hus på et tidligt tidspunkt blev et sted, hvor man samledes omkring eukaristien. Hans hjem blev efterhånden til en huskirke og senere, i det 4. århundrede, til en helligdom, der dannede centrum i en ottekantet basilika, der blev opført nøjagtigt omkring det, der oprindeligt havde været Peters hus.

Rapport om fundene

Der er for nylig udgivet en kortfattet rapport, som indeholder konklusionerne af de fund, der er gjort på det område, hvor basilikaen ligger:

– Hele området dækkede et boligkompleks fra det 1. århundrede efter vor tidsregning.

– Et rum i den fattige del af boligkomplekset havde været genstand for

særlig pietet fra det 1. århundrede og fremover. De første jødekristne menigheder omdannede stedet til et kultsted, samtidig med at der boede mennesker i de tilstødende rum.

– Fra det 4. århundrede og fremover udbyggede den jødekristne menighed denne huskirke.

– Denne tidlige menigheds overbevisning og tidlige pilgrimmes vidnesbyrd om, at dette sted var Peters hus, bekræftes af symboler og graffiti.

– Omkring midten af det 5. århundrede blev der over Peters hus, som man hele tiden havde holdt i ære, opført to koncentriske ottekantede bygninger.

Inden for det område, der nu kaldes Kapernaum, findes der kun en lille kirke, som ikke er åben for besøgende, men i de omgivende høje og dale finder man stadig noget af det, Kristus så, og af de lyde, han hørte. I Galilæa, hvor der på hans tid var byer og landsbyer, er der nu marker og tildækkede ruiner, som langsomt kommer for dagens lys. På disse skråninger kan man stadig vandre i hans fodspor og plukke de vilde blomster, han talte om, og indånde den atmosfære, som formede hans ord.

(N.C.)

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Gør vi kristne for lidt?

Som ung i 1974 gør jeg mig ofte mine tanker om tilværelsen, så forskelligt den former sig for os mennesker. For mig er særlig den dybe kløft mellem rige og fattige nationer iøjnefaldende. Jeg kan ikke forlige mig med det faktum, at ca. 2/3 af verdensbefolkningen lever på et eksistensminimum, mens resten af kloden – de rige lande – lever i overflod. Jeg føler, at de lande, som kalder sig kristne, må forsøge at afbøde al den nød i den 3. verden, ikke bare sult, men også sygdom, tortur, politisk undertrykkelse osv. Og her synes jeg, der gøres alt for lidt.

Hvad gør vi i de vestlige lande? Via TV og aviser er vi øjenvidner til hungersnødkatastrofer, hvor menneskelige skeletters radmagre hænder strækkes ud imod os, til krigens gru, hvor børn lemlestes og brændes til ukendelighed, til tortur i fængslerne, hvor fangerne mange steder indespærres i »tigerbure« som i Vietnam-krigen eller tvinges til at stå op ad en hvidkalket mur med skarpt projektørlys ind i ansigtet – uden søvn og hvile i op til flere døgn – en raffineret form for hjernevask. *Hvad gør vi?* Hvem ønsker jeg egentlig at rette min anklage imod, og hvilke muligheder er der for at hjælpe?

Jeg anklager

Anklagen er rettet mod kirken, samfundet og mig selv. Kirken – finder jeg – er ikke uden skyld, idet den ofte stiller sig på de besiddendes, de herskende klassers parti, i stedet for at tale de svages og fattiges sag. Jeg finder meget rigtigt i den måde, hvorpå de romersk-katolske præster stiller sig solidariske med de fattige, f.eks. i Sydamerika, hvor mennesker mange steder udnyttes, idet de med kirkens velsignelse pukler fra morgen til aften for de rige godsejere for en ussel lille dagløn. »Den røde ærkebiskop« Helder Camâra, øver en enestående indsats for at gøre noget for samfundets undertrykte. Ser man på de katolske præster i steder som Sydfrankrig og Syditalien samt i de sydamerikanske lande,

er langt den største del mere eller mindre venstreorienterede, daglig omgivet af nød, som de er.

Mit land fører sammen med de øvrige lande ikke en menneskeværdig U-lands-politik. Læser man de evigt gentagne forhandlinger på Christiansborg om nedskæringer i statens udgifter, sættes fingeren altid på det punkt, der hedder U-landshjælp. Her er da et sted, hvor der kan spares, uden at Danmarks befolkning råber op om, hvorfor netop de og de poster rammes af sparekniven. Jeg finder det i høj grad oprørende, at der så tit skal peges på netop det sted, hvor der i forvejen ydes alt for lidt.

Det er direkte uanstændigt at udbytte udviklingslandene med de lave priser, vi tilbyder dem. Vi klamrer os til vor rigdom og glemmer, at det, der kaldes timelig velfærd, er en menneskeret for alle.

Jeg ser Kristus i de fattige

Sidst, men ikke mindst, rettes anklagen mod mig selv. Jeg følger med strømmen og er selv en del af det samfund, jeg kritiserer. Hvis jeg virkelig levede efter Kristi ord, som bl.a. kommer til udtryk i Bjergprædikenen, ville jeg sælge mine plader og bøger og f.eks. slutte mig til »God's Children« i København eller gå i kloster, hvorfra jeg kunne øve en indsats for de dårligst stillede i samfundet. Denne anklage hviler på mig, jeg kan ikke frigøre mig for den.

Jeg ved, at udviklingslandene regner med den unge generation i de rige nationer, med os, min generation. Som kristen føler jeg, at vi først og fremmest er sat her for at tjene hinanden, være noget for andre.

Jeg vil rejse ud som missionær og prøve at hjælpe blot nogle få mennesker, for som et af mine forbilleder, Mother Teresa i Calcutta, siger: »Jeg ser Kristus i de fattige, og det er det enkelte menneske, det kommer an på.«

(K.P. Uddrag af et brev fra en ung pige af 1974)

FRANKRIG: Fredspris til prioren for det økumeniske broderskab i Taizé

Sammenslutningen af tyske boghandlere uddeler hvert år en fredspris. Den er i penge ikke så stor som Nobels, men på sin vis er den en omtrent lige så stor æresbevisning for modtageren. I år er den udvalgte kandidat til fredsprisen prioren for det økumeniske broderskab i Taizé i Frankrig, den 59-årige Roger Schutz. Han får prisen overrakt ved en højtidelighed i Frankfurt am Mains Paulskirke den 13. oktober i forbindelse med den tyske bogmesse.

I en redegørelse fra fredsprisens stiftelseskomité om valget af Roger Schutz til modtager af prisen hedder det, at det er som grundlægger af og prior for Taizé-broderskabet, at han »levende i troens skjulte verden, men samtidig også åben over for verden, målbevidst har stillet sig i fredens tjeneste«. Den gruppe, hvis leder han er, og som står solidarisk med ham i bestræbelserne for en fornyelse af Kirken, tiltrækker ved sin enkle livsførelse årligt mange unge mennesker, sandhedssøgende fra alle religioner, konfessioner og trosretninger. De strømmer til Taizé, lede ved og træt af alle de mange skrivelser og taler om verdensfred på magtbalancens problematiske vilkår. De håber på en omsider enig kristenheds fredsstiftende åndelige kraft og på dens indflydelse på også politiske problemers løsning af krigsfarligt konfliktstof mellem landene. Uden ydre indflydelse og uden højstemte programmer udstråler der impulser både politiske og sociale fra Taizé.

Da Taizé-broderskabet ikke modtager gaver og kun lever af, hvad det selv kan tjene, vil de til fredsprisen knyttede 10.000 D-mark blive stillet til rådighed for ungdommen i en underudviklet forstad til Porto i Portugal. Unge mennesker har her, inspireret af det kristne budskab, iværksat et socialt arbejde, som fortrinsvis består i at tage sig af forældreløse børn.

»Ungdommens koncil«

Roger Schutz er født i Provence i Schweiz. Eftersom hans far var schweizer, og hans mor var fransk, har han statsborgerskab i begge lande. Fra 1935-1939 studerede han teologi i Lausanne og Strasbourg. I 2. verdenskrigs første år, 1940, rejste han alene til landsbyen Taizé i Burgund i Frankrig og slog sig ned der. Under den tyske besættelse af Frankrig måtte han i 1942 flygte fra Taizé. Han kom til Genève, hvor han opholdt sig til 1944.

Her begyndte hans planer om at stifte et evangelisk broderskab med klosterliggende regler at tage form. Da han i 1944

vendte tilbage til Taizé, var det i selskab med tre brødre af fællesskabet. I 1949 havde tre andre mænd sluttet sig til ham, og disse første syv brødre besluttede nu at stifte »Broderskabet i Taizé«.

I dag er »broderskabet« støt vokset til nu at tælle ca. 70 medlemmer, som deler deres tid mellem bøn, bibelstudium og praktisk arbejde. I kraft af det, de tjener ved deres arbejde, er de økonomisk uafhængige af støtte udefra og ønsker ingen forandring med hensyn til at klare sig selv. Af herkomst er broderskabet socialt og religiøst en broget flok, men ud af denne mangfoldighed i nationalitet og religion ønsker det at realisere, ikke en ideologisk ensretning, men en enhed, et åndeligt fællesskab, inspireret af den store mesters bøn for sine disciple: »- at de alle må være ét.« Dette er selve grundidéen og den drivende kraft i Taizé-broderskabet.

Denne vilje til enhed mellem religiøst grebne mennesker er ikke noget nyt i religionernes og kristendommens historie. Den har været forsøgt gennemført mangfoldige gange både inden for jødedom, muhamedanisme og kristendom og i orientalske mysterie-religioner, men sjældent med held.

I det lille Taizé Broderskab er det lykkedes indtil nu. Og rygten herom har gjort titusinder af unge rundt om i verden så interesserede i dette fænomen, at man i 1970 besluttede at forberede et »ungdommens koncil« og nu har fundet tiden moden til at realisere dette stortævne af sandhedssøgende unge fra alle fem verdensdele i august i år. Under yderst beskedne forhold med indkvartering og kost vil Taizé-broderskabet i slutningen af august være værter for »ungdommens koncil«.

VATIKANET: Kunstig prævention på vej ud af billedet i udviklingslandene

Ifølge en australsk læge, som går ind for familieplanlægning med naturlige metoder, er kunstig prævention ved at forsvinde i udviklingslandene. Dr. John Billings har i et interview i Vatikanets radio udtalt, at han baserer sin påstand på de skadelige virkninger af visse former for prævention og på den modstand mod kunstig prævention, som han har mødt i de mindre udviklede lande, - en modstand, som »skyldes den skade midlerne forvolder«. Ofte er det manden, der ikke vil bruge dem på grund af de skadelige virkninger, de har på kvinden,« sagde han, og samtidig benægtede han, at den afholdenhed, de naturlige metoder kræver, frembyder vanskeligheder for mandens vedkommende. »Faktisk møder kunstig prævention alvorlig modstand blandt gifte mænd,« sagde Billings, »så

vi tror, at fødelkontrol for fremtiden kommer til at hvile på de naturlige metoder.«

Ovulations-metoden

Dr. Billings siger, at hans metode (ovulations-metoden) er »helt forskellig fra rytmemetoden og temperaturmetoden.« Han beskriver den som »meget enkel og derfor egnet til brug i udviklingslandene«. På spørgsmålet om, hvordan den virker, forklarede han, at »begyndelsen af den frugtbare periode hos kvinden manifesterer sig i form af visse sekreter fra den såkaldte livmoderhalsslímhinde. Enhver sund kvinde, som er i stand til at føde børn, kan blive opmærksom på disse sekreter, som varer nogle dage, og til tider også findes i menstruationsperioden.« »Den slags sekreter er et helt normalt, ikke-patologisk symptom og markerer den periode, hvor kvinden kan blive gravid. Vore bestræbelser består i at lære kvinder at tolke disse tegn rigtigt.«

Udbredt metode

Han forklarede, at hans metode anvendes på Filippinerne, i Korea, Taiwan, Indien, Pakistan og andre sydøstasiatiske lande. »Den bedste måde at lære metoden på er fra kvinde til kvinde,« siger han.

Når en kvinde har lært det selv, kan hun udmærket lære det videre til en anden kvinde i nabolaget. Det betyder selvfølgelig besparelser i form af penge og lægehjælp og tillader metodens udbredelse til de fjerneste egne, også i udviklingslandene.«

De præventive medikamenters skadelige virkninger

Dr. Billings gjorde rede for sine synspunkter i Vatikanets radio den 2. maj i år, og efter at have deltaget i en videnskabelig kongres om naturlige metoder til fødselsbegrænsning. »En af de kendsgerninger, som blev stadig mere evident på denne kongres, er den fintfølelse og komplicerede mekanisme, som sætter udviklingen af den frugtbare periode i gang i den kvindelige cyklus,« sagde han. »Det overbeviser os stadig mere om den alvorlige fysiologiske skade, kvinden udsættes for ved brugen af præventive medikamenter (piller). For sådanne medikamenter burde lægevidenskabens grundregel gælde: primus non nocere - først og fremmest må det ikke skade.« »Faktisk består anvendelsen af præventive medikamenter jo ikke i behandling af noget, der fungerer forkert, men tværtimod i forsætlig ødelæggelse af en normal funktion. Og vi har set skader forårsaget af præventive medikamenter på rejser gennem de mindre udviklede lande.«

Holdningen til de naturlige metoder i udviklingslandene

På spørgsmålet om, hvordan folk i de mindre udviklede lande tager imod de naturlige metoder, svarede dr. Billings: »Folk siger tit til os, at de naturlige metoder ikke er særlig velegnede, fordi de kræver samarbejde fra manden. Det er rigtigt, at en vis afholdenhedsperiode er påkrævet. Med vor ovulationsmetode reduceres afholdenhedsperioden imidlertid til et minimum; den er altså nødvendig, og manden må derfor acceptere den under ansvar, men det anser vi ikke for nogen vanskelighed.«

(NC)

USA: Ni præster vender tilbage til deres gerning

Ni præster fra Saint-Paul bispedømme i Minneapolis er vendt tilbage til præstegerningen efter midlertidigt at have været løst fra deres præstelige forpligtelser. Det drejer sig om embedsfritagelser fra et halvt år til fire år. Ifølge pastor Kenneth Pierre, der er leder af bispedømmets rådgivningsorgan for præster, som ønsker at forlade deres embede, forstår de, der står med ansvaret for at løse præster fra deres forpligtelser, i dag disse præster bedre, hvilket kun har gjort deres tilbagevenden lettere.

Flere af præsterne, som har gennemlevet denne »orlovsperiode«, forklarer, at de havde nedlagt deres embede af forskellige grunde: cølibatsproblemer, autoritetsudøvelsen i Kirken, den store afstand mellem præsteskrabet og lægfolket... De mener, at »orlovsperioden«, hvor de har kunnet påtage sig civile erhverv, kun har uddybet deres kendskab til de problemer, som førte til embedsnedlæggelsen. Denne »uddybelse« har ført til større sans for værdien af det præstelige arbejde. Derfor har de besluttet at genoptage deres gerning. Det skal præciseres, at ingen af de ni præster har været gift.

En af præsterne, som især havde vanskeligheder med cølibatet har udtalt: »Da jeg forlod præstegerningen, tog det mig kun tre uger at finde ud af, at cølibatet ikke var det store problem, som jeg havde forestillet mig. Jeg burde i virkeligheden have brugt mere tid til at reflektere over det, før jeg lod mig ordinere.«

(La Croix)

ITALIEN: Kardinal Antoniutti omkommet ved ulykkestilfælde

Kardinal Ildelfonso Antoniutti, som blev kardinal i 1962, og som indtil 1973 var præfekt for kongregationen for ordensfolk, foruden at han har været kardinalkollegiets camerlengo (ikke at forveksle med Kirkens camerlengo, som har vigtige funktioner ved en paves død), er omkommet ved et færdselsuheld i nærheden af flyvepladsen i Bologna. Kardinalen,

som havde fødselsdag den 3. august, blev 76 år. Efter hans død består kardinalkollegiet nu af 130 medlemmer, hvoraf 107 har adgang til konklavet.

LAUSANNE-KONFERENCEN: Et strategisk øjeblik i historien

2.700 deltagere fra 148 lande samlet til verdenskonference i Genève – den internationale kongres for verdens-evangelisation – drøftede her ikke blot åndelige spørgsmål, men også rent praktiske problemer vedrørende evangeliseringsarbejdet verden over og det kommende fremstød for at få evangeliet langt videre ud, end det hidtil har været muligt.

Kongressens ærespræsident, Billy Graham, betegnede ved konferencens åbning denne sammenkomst ved Genfer-søen som »et strategisk øjeblik i historien«. Ingen anden generation havde, sagde Billy Graham, nogen sinde i forbindelse med evangeliseringsarbejdet mødt så mange åbentstående døre som vor generation, og tallet på dem, som vi har mulighed for at nå, har aldrig tidligere været så stort, mens pengemidlerne, som er nødvendige, dersom vi skal følge vor Herres og Mesters missionsbefaling, aldrig nogen sinde før har været så rigeligt for hånden som i dag...

Kongressens mange delegerede fra de nævnte 48 lande samledes hver dag til drøftelserne i det prægtige Palais de Beaulieu, der dannede den helt ideelle ramme om denne den hidtil største verdens-evangelisationskonference.

Man indledte kongressen med en festgudstjeneste, hvor bl.a. Billy Graham var taler. Konferencen afholdtes under mottoet: »Hele verden skal høre Hans ord«. Man havde på forhånd været indstillet på, at åndelige og praktiske spørgsmål afvekslende ville blive drøftet, – og det havde da også hidtil under første del af konferencen været tilfældet.

Med en vis spænding og forventning så man hen til, hvad der måtte blive besluttet om den praktiske form for det kommende samarbejde. Fra tysk, engelsk og fransk side havde man på forhånd været indstillet på, at man skulle drage nytte af og videreudbygge de bestående organisationer, mens man fra anden side – og det var navnlig tilfældet i USA – var nok så meget indstillet på, at der skulle skabes en helt ny og verdensomfattende sammenslutning af evangeliske kristne. I denne forbindelse talte man også om nødvendigheden af, at der blev oprettet en modorganisation til Kirkernes Verdensråd, som nu gennem år er blevet meget alvorligt kritiseret og angrebet i evangeliske kredse – og da ikke mindst i evangeliske kredse i Vesttyskland med missions-professoren, professor Peter Beyerhaus fra universitetet i Tübingen

som den internationalt set mest fremstående kritiker af verdensrådet.

(K.P.)

FRANKRIG: Kardinal Daniélou død

Omstændighederne omkring kardinal Daniélou's død den 20. maj har givet anledning til voldsomme debatter i verdenspressen. Det hele begyndte med en artikel i det franske vittighedsblad »Le Canard Enchaîné« den 29. maj. Forfatteren skildrede på detaljeret vis, hvordan kardinalen var død i lejligheden hos en kendt parisisk kabaretdanserinde. Efter denne artikel stod alle muligheder åbne. Vittighedsbladet bragte endnu et par artikler fulde af antiklerikale antydninger.

Bortset fra et par enkelte skandaleblade foretrak den franske presse til at begynde med at bevare tavsheden for at respektere den afdøde persons privatliv. Visse konservative og integristiske miljøer anklagede derefter kardinalens fjender for at have skabt hele historien, for at hans eftermæle skulle blive grundigt tilsmudset. Dette gav anledning til en detaljeret omtale i den samlede franske presse – almindeligvis med stor takt. En ting er sikkert: Kardinalen er død i en kabaretdanserindes lejlighed. Men som »Le Monde« bemærker: »Der hersker usikkerhed om motivet til hans besøg der, og det er det væsentlige.«

Biskoppernes erklæring

Det var i denne sammenhæng, de franske biskoppers sekretariat den 14. juni udsendte en erklæring, hvor det bl.a. hedder: »Gennem 40 år, både før og efter, at han var blevet kardinal, har Jean Daniélou på meget aktiv måde tjent Kirken, ligesom han er blevet internationalt anerkendt på grund af sine historiske og teologiske publikationer. Enhver ved, at han færdedes i de mest forskellige kredse både i og uden for Kirken. Dette er en kendsgerning, som adskillige, der er kommet til troen gennem ham, kan bevidne. Kardinalen kan ikke længere forsvare sig selv. Det, vi gør, er udelukkende dikteret af respekten for den mand, vi har kendt, og af hensynet til sandheden. Vi vil fortsat holde os fri over for enhver form for pression.

Traditionalistbevægelsen »Pro Fide et Ecclesia« har anmodet biskopperne, nuntiusen og indenrigsministeren om at nedsætte en undersøgelseskommission bestående af både troende og ikke-troende. Anmodningen begrundes med, at bevægelsen er overbevist om, at kardinalen er forblevet tro mod sit cølibatsløfte til det sidste«.

I »La Croix« skrev Felix Lacambre den 17. juni: »Som ethvert andet men-

neske har kardinal Daniélou krav på at blive troet og respekteret, så længe der ikke foreligger noget afgørende bevis på de anklager, der er rettet imod ham. Hans værk bliver stående uanset omstændighederne omkring hans død.

Enhver af os – og Kirken som helhed – bør være rede til at acceptere sandheden, men vi kan ikke acceptere den atmosfære af insinuationer og anklager, som præger debatten. Hvad sandheden end måtte være, må vi som kristne ikke glemme, at vi alle sammen er syndere.» (ICI)

SAUDI-ARABIEN: Kardinal Pignedoli hos kong Faysal

Lederen af sekretariatet for de ikke kristne religioner, kardinal Pignedoli, har for nylig været på besøg i Saudi-Arabien for at opnå »kontakt med repræsentanter for en af de mest udprægede former for religiøs monoteisme«. Kardinalen blev modtaget af kong Faysal og fik ligeledes lejlighed til at møde medlemmer af regeringen. Han medbragte et personligt budskab fra pave Paul VI til kong Faysal. (ICI)

GENÈVE: Potter i Rom

Der skal i oktober måned afholdes bispe-synode i Rom, og i den forbindelse har der været »rygter« fremme om, at generalsekretær ved Kirkernes Verdensråd i Genève, dr. Philip A. Potter og andre fremtrædende og ledende medarbejdere ved »Det økumeniske Centrum« i Genève var udset og opfordret til at deltage i synoden. Efter hvad der nu oplyses, vil Genève ikke blive direkte impliceret i synoden med deltagere fra Kirkernes Verdensråd. Men kardinal Willebrands har som formand for sekretariatet for de kristnes enhed rettet en speciel henvendelse til Kirkernes Verdensråd og indbudt dr. Potter og en delegation fra Genève til at deltage i et særligt arrangement i forbindelse med synoden. Dr. Potter er blevet opfordret til at tale til synodedeltagerne om temaet for dette års biskopsynode: »Evangelisationen af verden af i dag«. Genferdelegationen vil opholde sig i Rom fra den 10. til den 12. oktober. (K.P.)

POLEN:

Første gang efter reformationen

Bibelen vil snart foreligge i ny moderne udgave i Polen i en helt ny oversættelse, som er blevet til på initiativ af Det polske Bibelselskab – en hel bibel, Det Gamle og Det Nye Testamente, at tilbyde de mange bibellæsere, der længe har savnet en fuldstændig bibeludgave affattet på moderne polsk.

Der er tale om en »økumenisk bibel«,

idet også romersk-katolske teologer har taget del i oversættelsesarbejdet. Der skulle derfor nu være mulighed for, at den nye udgave af den hellige skrift også anbefales romersk-katolske troende af landets polske episkopat.

(K.P.)

FREDERICIA: 300-års jubilæum med kongeligt besøg

Lørdag den 6. juli fejrede den katolske menighed i Fredericia sit 300-års jubilæum ved en festgudstjeneste i Sct. Knuds kirke.

Dronning Margrethe og prins Henriks tilstedeværelse kastede naturligvis en særlig glans over festen. Dronningen blev modtaget uden for kirken af pastor Burla og menighedsrådets næstformand H. Madura, og en mængde mennesker havde taget opstilling for at få et glimt af regentparret.

Regentparret, de indbudte gæster og menigheden fyldte kirken til sidste plads. Efter at præsteskrabet (også fra de protestantiske nabosogne) med biskop Martensen i spidsen havde taget plads, sang Christianskirkens drengekor »Op alle, som på jorden bor«, og efter sognepræstens hilsen lød »Nu takker alle Gud«, som fællessalme med korledsagelse af Sct. Albani og Christianskirkens kor.

Pastor Burla bød velkommen og sagde bl.a.: »Med tak til Gud og hinanden,

glæder vi os over, at vor dronning og hans kongelige højhed prins Henrik i dag kan lykønske menigheden ved deres tilstedeværelse. Vor menighed har mærket glansen af katolsk kultur og fromhed, men mest har vi her fundet inspiration og et religiøst hjem omkring alteret.«

To af de tilstedeværende protestantiske præster læste henholdsvis kapitel 13 fra Korinterbrevet og kapitel 17 fra Johannesevangeliet. Derefter prædikede biskop Martensen. Han udtrykte glæde over at kunne fejre 300-året sammen med menigheden og over, at præster fra den reformerte kirke og folkekirken kunne være til stede. Han understregede, at det er pålagt de kristne at stifte fred og skabe enhed blandt mennesker. »Det, der ryster, er polariseringen mellem øst og vest, mellem rige og fattige, mellem racerne. Vi må prøve i nogen grad at stifte fred, forsoning og enhed. De kristnes egen historie er stærkt belastet. Det minder byens historie om, men vi fik et fristed her, da meningerne stod stærkt over for hinanden.«

Efter bøn, salmesang og biskoppens velsignelse, sang Sct. Albani kor »Freds-fyrste, Herre Jesus Krist« som udgangssalme.

Biskoppen og pastor Burla deltog om aftenen sammen med ca. 100 gæster i en middag om bord på kongeskibet »Dannebrog«.

Dronning Margrethe modtages af p. Burla

DANMARK: Dansker som korresponderende af romersk kommission

De skandinaviske biskopper har udnævnt fru Inger Hedemark Saxild fra København til korresponderende medlem af den romerske kommission for kvindens stilling i samfundet og i Kirken. Biskopperne beklagede sidste efterår, at ingen skandinavisk kvinde var blevet medlem af kommissionen, eftersom de skandinaviske lande er foregangslande, hvad angår kvindens ligestilling i samfundet.

Statssekretæren, kardinal Villot, har svaret biskopperne, at man ikke kan udvide kommissionen på nuværende tidspunkt. Derimod har han foreslået, at der udnævnes et korresponderende medlem, som kan følge kommissionens arbejde og komme med forslag. Det er så meget vigtigere, som De Forenede Nationer har proklameret 1975 som Kvindens år. De skandinaviske biskopper har svaret på kardinalens forslag ved at udnævne fru Inger Hedemark Saxild.

(La Croix)

Kriminal- spil

DIGT OG VIRKELIG- HED

Af Aage Dyrkjøb

liv – mange liv« kalder Clara Pontoppidan sine erindringer.

Der er naturligvis en betydelig forskel på kvaliteten af de kriminalromaner og kriminalspil, som udsendes. En del er underlødige og ligegyldige, men der er også nogle, som giver en ypperlig miljøskildring – dette er således tilfældet med Simenons romaner –, og ikke sjældent rejser der problemer af en sådan art, at læseren eller seeren tvinges til at tage stilling. For nylig blev der i et tysk TV-spil givet en så rystende beskrivelse af narkotikaproblemet, at man måtte sige til sig selv: Hvad *kan* der dog gøres i denne frygtelige situation for at redde mennesker?

Således er der som i oldtidens kultursamfund en sammenhæng mellem brød og skuespil, det praktiske liv og digtningen.

Det er et spørgsmål, om lovløsheden er større i vor tid end i mange tidligere perioder. Derimod kan der næppe være tvivl om, at voldsmentaliteten er mere udpræget, ødelæggelseslysten, ligegyldigheden for værdier, manglende respekt for andres ejendele. Visse steder kan f. eks. gamle mennesker dårligt færdes uden risiko for overfald. Hærværk på privat og offentlig ejendom hører så at sige til dagens orden. En Slagelse-læge har netop skrevet en harmfuld kronik i Venstrepressen om denne sag. Talrige læserbreve kommer med lignende beklagelser.

Man forstår det godt. Hvem vil ikke blive fortørnet over at se sit hjem og sine ting blive mere eller mindre ødelagt helt uden mening. Man spørger sig selv: Er det voldsmandene, der skal huses uhindret, og os andre, der skal finde os i alt muligt? Og dog var der engang en, som sagde til en pligttopfyldende og lovlydig borger: Min ven, jeg gør dig ikke uret. Dig har jeg altid hos mig, men din bror, som var i nød, har besindet sig og er kommet hjem til mig. Må jeg så ikke glæde mig og holde fest og byde det bedste, jeg formår. Der er større glæde i Himlen over én synder, som omvender sig, end over 99 retfærdige, som ikke behøver omvendelse.

Det kræver overvindelse at indse og erkende, at de, som har retten på deres side, ikke nødvendigvis skal foretrækkes fremfor samfundets »tabere«. Det vanskelige spørgsmål er bare, hvad der bedst kan gøres for disse tabere.

Diskussionen går livligt. Som sædvanlig er der et utal af høringer, konferencer, undersøgelser og betænkninger, alle disse moderne foreteelser, som sjældent fører til andet, end hvad man vidste i forvejen, og som ikke får nogen til at skifte mening. Skal vort stadig mere humane retssystem fortsætte, eller skal vi slå ind på helt andre veje, ikke just mere hårdhændede, men på en eller an-

den måde mere effektive? I hvert fald synes alle, at det umuligt kan blive ved med at gå, som det gør.

Der er nok noget forkert ved straffesystemet. Allerede langt tilbage i en fjern fortid kaldte man fængslerne forbedringshuse, – men forbedrer de nogen? Sikkert kun yderst få. Vi kan let blive enige om, at vi ikke skal hævne os, ikke straffe for straffens skyld. Noget af det frygteligste ved de aktuelle krige, f. eks. i Mellemøsten, er gengældelsesaktionerne, – dette, at den ældgamle regel »øje for øje og tand for tand« stadig praktiseres. At menneskene dog ikke er kommet ud over dette barbariske stade!

Et retssystem burde både kunne beskytte landets borgere, og samtidig være opbygget således, at der er de bedste muligheder for en resocialisering af kriminelle elementer. Her som overalt gælder det, at ingen er så ringe, at han mister sit menneskeværd. Derfor er dødsstraf også efter min mening en forkastelig ting.

Det mest umiddelbare måtte sikkert være en reform af fængselsvæsenet, således at alle arbejdsføre skulle beskæftiges ved et normalt meningsfyldt arbejde og have normal løn. Til gengæld skulle de betale for opholdet og erstatte, hvad de havde ødelagt, eventuelt gennem en afdragsordning.

Arbejde burde i det hele taget være det primære i resocialiseringen, og på længere sigt var det måske en idé at oprette særlige samfund, hvor de »kriminelle« kunne bygge deres tilværelse op og organisere sig, isoleret fra det øvrige samfund, men ellers i fuld frihed. En slags nybyggertilværelse, et øsamfund (selv om det ikke nødvendigvis behøver at være på en ø). Man kan også sige noget i lighed med de såkaldte »børnebyer« for miljøskadede børn. I en fjernsynsudsending fremkom den norske professor Niels Christie med tanker i den retning: Resocialisering i frihed.

De forliste må selv have mulighed for at arbejde sig op. Det hjælper sikkert lige lidt, om samfundet er hårdhændet eller eftergivende i sine metoder. Det skal være de pågældende selv, der aktiveres og interesserer i en meningsfyldt tilværelse. Det vil naturligvis blive et kæmpearbejde at gennemføre en reform af den art. Men alle kan se, at der nødvendigvis må gøres noget radikalt.

En af Simenons romaner har forresten som motto disse meget smukke linjer fra »Les grandes oraisons«:

»... måtte han åbne fængslerne, bryde lænkerne, forunde de rejsende hjemkomst, de syge helbredelse ...«

Med andre ord, barmhjertighed er noget grundlæggende, og det, at vi er blevet forurettet, fritager os ikke for at hjælpe.

Tanker fra Thy

Af E. Baadsgaard Jensen

Vi har slået os ned i grøftekanten. Det er hen under aften. Øjnene og sindet finder den hvile, som vide, vide horisonter giver, måske en vis tilfredsstillelse af vor længsel efter uendelighed. Solen falder skråt og mindre varmt end i middagsstunden. Dens lys er gyldengult ud over markerne. Kærne står på den anden side af vejen bag det elektriske hegn og kikker nysgerrigt, men lidt døsigt på os. Vi er en afveksling i dagens ensformighed. Husker de mon deres vilde forfædres gungren i frihed ud over fjerne sletter? Eller er blikkets milde resignation udtryk for total glømsel? Men lærkerne svirrer frie og utæmmede i himmelske højder. Det er svært at få øje på dem, men deres kvidren rammer øret fra alle sider. Hunden kan ikke dy sig for med passende mellemrum at sætte efter kærne, der tumler i spredt galop bort over marken. Jaget væk af en lille hund. Forstå det, hvem der kan. Lidt efter dukker de dog op igen, drevet tilbage af deres nysgerrighed. Lille Dudde ler hjerteligt over hundens skarnstreger. Latteren bobler ud fra hendes mund og flammør i de dybtmærke øjne, der sammen med den gyldne grønlandske lød og det ravnsorte hår virker som en ejendommelig kontrast til dette typisk danske landskab og os andre i vore lyserøde og blegblonde farver.

Tror vi da! Men måske er det i virkeligheden os i vor let fregnede, blege fremtoning, der er de mest aparte, hvis man sammenlignede os med jordens samledes befolkning. Den Gud, der skabte os, lignede han mon ikke i sin menneskelige skikkelse mere lille Dudde i sine farver end os, der så tit har taget os selv for normen og det almindelige. Var han mon ikke engang en lille mørkhudet jødedreng med ravnsortt hår og dybe orientalske øjne, da han løb om i Nazareths gader? Jeg tror det, selv om tåbelige mennesker i århundreder har lagt tys, tys om hans jødiske udseende og fremstillet ham mere som en græsk yngling eller som på min barndoms helgenbilleder som en lyslokket, blåøjede dreng med et forbavsende nordisk udse-

ende; ja, måske kunne han have været tysker eller hollænder, men nogen orientaler lignede han ikke. Livet har mere og mere overbevist mig om, at sådan så han i hvert fald ikke ud. Bibelen har absolut ingen beskrivelse af hans udseende. Vel for at fortælle os, at udseendet er så uendelig ligegyldigt. Hovedsagen er, at vi er mennesker. Måske er det derfor, at vi så let bliver umenneskelige, når vi begynder at lægge vægt på det ydre menneske.

Duddes bedste ven er en stout thybo på nær de 90: Han har de dejligste blå øjne, man kan se ind i, og et smil der ejer hele den harmoniske alderdoms ro og overbærenhed. Han er et levende vidnesbyrd om tidens relativitet, for ikke at sige illusion. Han fortæller sine soldaterhistorier fra første verdenskrig, som lå det kun 10 eller 15 år tilbage i tiden, og det på et klingende, uforfalsket thybomål, som desværre også er ved at forsvinde i al sin malmfulde kraft. Når jeg tænker på Thy, tænker jeg derfor ikke så meget på storkene i Frøstrup og den stedlige brugsforeningsuddelers fortjenstfulde indsats ved at holde dem i live. End mindre tænker jeg på den eksperimental-lejr, som holdt til heroppe et par år. Nej, jeg tænker på denne solide jyde, hvis sind er formet og modnet i et langt livs kamp med en barsk og stærk natur. At se ham og hans lille veninde gå hånd i hånd ud over markerne er en stærk påmindelse om Guds uendelige variationer i hans skaberglæde. Hvor mange strenge har han ikke anslået selv inden for menneskene. Verdenshavens dybder med alle dets grader af liv skabte han.

Men også grøftekantens flora, hver eneste del af den mindste bellis. Og som mennesker skabte han os med et helt livs mange faser, fra barndommens tillidsfulde, spontane livsglæde til alderdommens besindige resignation, som her går hånd i hånd. Mørke og lyse, store og små, gamle og unge skabte han os, men med ét fælles menneskeligt træk, trangen til at elske og genelskes, en refleks af hans eget sind.

PÅ SPORET AF DET TRANSCENDENTE

Af Hubert Reichardt S. J.

Det ville måske være nyttigt at begynde med en definition af begreberne »transcendens« og »moderne søgen«, idet man naturligvis er sig bevidst, at en definition af det transcendent i sig selv er et »contradictio in adjectio« (selvmodsigende udsagn), da det transcendent netop er det, som ikke lader sig definere eller begrænse. Men måske kan netop dette udefinerbare hjælpe os på vej. »Transcendent« betyder jo det, som ligger udover, hinsides. Nu kan man søge dette hinsides, opad, nedad eller udad. Men i alle tilfælde vil det transcendent være højere, dybere og mere ubegrænset end det, man ser. Og det modsatte af det transcendent er ikke det immanente (for den troende er Gud begge dele – og de modsiger ikke hinanden), men det er fladt, eller overfladisk og begrænset. Det ikke-transcendent er det, som ikke er sublimt nok, ikke dybt eller omfattende nok. Derfor er søgen efter det transcendent en søgen efter det virkelige, det autentiske. Uden det ville livet være fladt, mangle en dimension, falsk og derfor usandt i forhold til virkeligheden. Og det, der søges efter – det være sig i en nok så famlende eller ukendelig form – er, hvad de troende kalder Gud.

Mennesket har til alle tider og under alle former været engageret i denne søgen. Hvad er nu det karakteristiske i nutidens søgen? Set i almindelighed, en manglende tiltro til alt, hvad der indtil nu har været anset for transcendent, en følelse af utilfredshed, endog oprør mod »status quo« (socialt, politisk, religiøst), som ikke har kunnet klare problemerne, selv hvor ingen virkelig levedygtige alternativer har kunnet sættes i stedet.

Lad mig på en temmelig tilfældig måde nævne nogle af de former, hvorunder denne søgen kommer til udtryk. Disse former er ikke homogene eller af samme værd. Nogle indebærer uhyre muligheder, andre meget ringe. Nogle er måske blot en forbigående mode, medens andre i sig kan bære kimen til morgendagens verden. Men alle har de det til fælles, udtalt eller ikke: de er en søgen

efter mening. Og som Mircea Eliade siger, »Hver søgen efter en meningsfyldt verden er en religiøs handling« (The Desert, p. 1).

Udviklingen indtil nu

I 1950'erne opstod det såkaldte teenage-problem. Ordet refererer til den pludselige opståen af en hel ny kulturform, der var i stand til som aldrig før at blive hørt og forlange at blive det. Den gav sig til kende ikke blot ved de mærkelige dragter, de ikklædte sig, og den fremmedartede musik, de lyttede til, men fremfor alt ved deres bestemte forsæt om at afvige. I sin ekstreme form frembragte den hippier og »drop-outs«.

Hvad denne generation nægtede at tilpasse sig, var ikke alene deres forældres levemåde, men hele deres måde at tænke på, og hele deres materialistiske værdiskala. I efterkrigsårene havde man været vidne til en uhørt teknisk udvikling, i hvert fald her i Vesten. Den blev efterfulgt af en enorm stigning i levestandarden – med dens muligheder for forøget magt, besiddelse og velstand. Og fordi alt dette kom til mennesker, der havde lidt under alle depressionens og krigens byrder, var de besluttede på for enhver pris at fastholde det.

Den nye generation fastslog simpelt hen, at omkostningerne var for store; vi levede højt på bekostning af at leve i dybden. Virkeligheden kunne ikke blot være et spørgsmål om økonomi; menneskeheden kunne ikke indskrænkes til det, der kan måles og vejes; der måtte være noget udover dette.

De protesterede imod den afpersonalisering og fremmedførelse, som den eksisterende samfundsstruktur tvang dem ind i. Automatikken og teknologien berøvede efterhånden mennesket dets personlige betydning og værd. Og endnu værre: det berøvede mennesker evnen til at komme i forhold til hinanden, den eneste måde, hvorpå vi virkelig kan finde os selv. Det er en af grundene til, at der er blevet lagt så megen vægt på kommunikation og gruppedynamik, og

hvorfor trangen til at leve i storfamilien er så udbredt. Det er en søgen efter det fællesskab, som man hævdede, det moderne samfund berøvede mennesker.

Også narkotikaproblemet kunne ses under denne synsvinkel. Jeg er sikker på, at for mange er brugen af psykodeliske gifte simpelt hen en flugt fra livets hårde virkelighed. Men i hvert fald for nogle har det også været en mulighed for at komme ud over den verden, de har arvet fra den foregående generation, og en mulighed (om end farlig) til at forene bevidsthed og følelse, – og ikke, som i vor kultur, fjerne dem endnu mere fra hinanden.

En mere omfattende protest end den førømtalte er den udtrykkelige afvisning af de politiske synspunkter, som regeringerne er gået ind for. Her siges det rent ud: »Dette er ikke menneskeværdigt, og vi ønsker ikke at tage del i det.« Jeg tænker på kampen mod oprustning af kernevåben, mængden af desertører og den øgede styrke som fredsbevægelser stadig får. Jeg tænker på de mange protestbevægelser til fordel for undertrykte grupper, mod racisme, mod totalitære begreber, mod udbytning af farvede. Jeg tænker på de gentagne studenteruroigheder, som så tydeligt kom til udtryk ved optøjerne i Paris 1968, men som er verdensomfattende, så at de endda kan spores til U.S.S.R. Jeg tænker på det stigende pres for hjælp til underudviklede lande, kampen mod uvidenhed og fattigdom.

Alle disse bevægelser, selv de afsporede, har det til fælles, at de er engageret i kampen for menneskets værdighed. Hvorledes kan man kalde det en søgen efter det transcendent? Er humanismen ikke netop det modsatte af at beskæftige sig med Gud? Svaret er, at det ville den være, hvis ikke normen for, hvad der er dybt og sandt menneskeligt, udsprang fra en bevidsthed om Gud. Sagt i religiøs sprogform: mennesket er skabt i Guds billede, og mennesket lever først fuldt og helt i Gud.

Derfor er det ikke overraskende, men karakteristisk for vor tid, at så mange ordensfolk, biskopper, præster og nonner engagerer sig politisk. For dem begynder religionen nu at betyde – ikke en venden sig bort fra verden, – men et større ansvar for den, en »hellig verdenslighed« og en »verdslig hellighed«. Det kan sammenfattes i ordene i en af de meget udbredte pamfletter fra 60'erne: Jeg var sulten, og du sagde: »De fattige er altid hos os.«

Jeg var i fængsel, og du gik i kirke for at bede for mig.

Jeg var nøgen, og du diskuterede det moralske ved mit udseende.

Jeg var syg, og du knælede og takkede Gud for dit helbred.

Jeg var ensom, og du forlod mig for at gå hen og bede for mig.

Du er måske i Guds nærhed, men jeg er stadig sulten og syg og ensom.

Under omtalen af de specielt religiøse fænomener vil jeg allerførst nævne den stædighed, hvormed denne generation har beskæftiget sig med gudsproblemet. Nietzsche proklamerede i slutningen af forrige århundrede »Guds død«; men den fulde vægt af hans forkyndelse er først begyndt at blive følelig i vore dage. Han sagde, at den forestilling om Gud, som de etablerede kirkesamfund fremsatte, simpelt hen ikke var »guddommelig« nok for ham, og at han ikke ville have noget at gøre med den. Og i vore dage er der flere og flere mennesker, som er enige med ham.

Sideløbende med forkastelsen af den »ugudelige« Gud (som naturligvis er en slags modsat søgen efter den sande Gud) er vi i vor tid vidner til en udbredt afvigelse fra religion og religiøs praksis. Vi katolikker havde måske ventet, at det ville ske for de ikke-katolske kirker –

de var trods alt kætterske; men vi bliver ikke så lidt forbløffede, når det samme sker hos os. Mange i den nye generation siger: »Forbandet være jeres kirker. Den Gud I prædiker kan ikke fylde tomheden i mit hjerte. Det sikkerhedsnet, som I tilbyder mig, ville kvæle mig. Jeg søger efter det transcendent, ikke efter den »Hellige Moders Aktieselskab.«

I sin søgen efter noget, som kan fylde dette tomrum, vender mange sig til det okkulte. Man støder på flere og flere bøger om satankult; den succes, film som »The Exorcist«, »Rosemarys baby« og »The Devils« har haft, er betegnende. Den forbløffende stigning i såkaldte djævelbesættelser ligeledes.

Alle disse strømninger er naturligvis ikke gudsfornægtende. I den religiøse søgen efter det transcendent må man også notere sig det forøgede antal af kontemplative kald, særlig i USA; den pludselige interesse for den græsk-ortodokse Kirke med dens dybe kærlighed til det transcendent; den popularitet, bevægelser som Jesus People og Children of God

har fået, til trods for deres ret utiltalende fundamentalisme; den nye interesse for mystik og for Østens religioner, særlig Zen Buddhismen med dens benægtelse af Vestens skarpe skellen mellem legeme og sjæl; en tilbagevenden til en mere bevidst forståelse af pinsen og til det, som nu kaldes den karismatiske fornyelse; flere grupper, som dyrker meditation; nogle kalder sig grupper for »transcendental meditation« (Anthony Bloom forsikrer folk, at de ved meditation kan opnå samme resultater som ved narkotika, og at det er meget billigere); ja også det stadigt voksende antal bønsgupper. Som katolik må jeg endvidere nævne de reformer, som efter det 2. Vatikanerconcil har bidraget til en fornyelse af liturgien og det religiøse liv.

Grund til håb

Denne liste foregiver ikke at være komplet. Mange andre fænomener kunne nævnes. Den foregiver heller ikke at være homogen, da mange af disse forsøg tydeligt nok vil blive skuffende. Mange vil måske forekomme nytteløse, fordi de er så negative. Og dog kan man ikke begynde at søge efter mening, før man har vendt sig fra det meningsløse og utilstrækkelige.

Hvor tilfældig denne oversigt end har været, giver den os trods alt grund til håb. Alle disse fænomener er en protest mod en selvtilfredshed, sikkerhed og ensrettethed, der dræber bevidstheden om det transcendent. Alle giver de udtryk for en rastløshed, som siger: »Du skal ikke skabe dig afguder, falske absolutter«, men naturligvis er det ingen garanti for, at de vil lede til det sande absolutte.

Nogle vil måske forfærdes over en liste, som er så omfattende, at den synes at føre til kaos. Men som Nietzsche har sagt: stjerner og verdner kan kun fødes ud af kaos. Måske burde vi have tillid til, at et sådant kaos kan være svanget med skønhed og harmoni. Kritikken og utilfredsheden med »status quo« er netop udtryk for en længsel efter det hinsides den transcendent Gud.

Selve mangfoldigheden af ovennævnte fænomener giver også grund til håb. De viser en længsel efter en helhed bag alt det, vi kan forestille os – og det er, hvad Gud frem for alt er. Mennesket søger på tusind forskellige måder efter den ukendte Gud, og han er stor nok til at møde og svare på denne ubarmhjertige udfordring. Den moderne generation ville med sindsro se på alle strukturerne sammenbrud. Men Gud er ikke identisk med nogen af dem.

Han er Gud for den fremtid, hvis komme vi venter.

(Oversat af Ebba Friis Hansen)

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros
Hobro - Telefon (08) 82 15 44

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykebing F.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedspæjere
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfredse med Deres snedker
og møbelpolstreter?

Hvis Ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningarbejde
Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
SPRINKLERANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

Frederiksborggade 22
København K
Telefon *13 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omlindbindinger

SOSTRUP 1974

Af Erik Stubkjær

Atter i år inviterede biskoppen til retræte på Sostrup ved Grenå. Det følgende er nogle indtryk fra den første retræte: Hvordan dagene var tilrettelagt og hvilke emner der blev talt om.

Programmet

Programmet for ugen var tilrettelagt således, at hver dag havde en nogenlunde fast timeplan, mens karakter og tema var forskelligt for hver af ugens dage. Der var bodsdag, festdag, messe med firmelse osv. Dagen bestod af messe, læreindslag (en slags prædikener uden for messen), samtaler i grupper og om aftenen vågetime eller tilbedelse.

Samtaler

Disse gruppesamtaler, som jeg sætter meget højt, udgjorde en væsentlig del af programmet. Vi får der lejlighed til at tale med hinanden om de problemer, vi som katolikker er optaget af.

Samtalerne i de enkelte grupper kan være forskellige. I den gruppe, jeg selv deltog i, talte vi bl.a. om kald, - ikke bare kald til præst eller til ægteskab, men mere de små tegn (kald), for eksempel historien om Bileams æsel i 4. Mosebog, kap. 22, og om at bede om at blive kaldet (Matt. 14,28-29).

Vi havde meget forskellig baggrund, - vi kom fra forskellige dele af landet og var af forskellig alder, virkefelt og temperament. Det, samtalerne drejede sig om, var de enkeltes erfaring - set i religiøs sammenhæng - og kun lejlighedsvis deres (boglige) viden. Dette gjorde, at alle kunne deltage, og formen blev derfor, ligesom når mennesker taler fortroligt med hinanden om de emner, der ligger dem på sinde.

Bispedømmets situation

Blandt ugens emner vil jeg fortælle lidt om biskoppens indledende foredrag om bispedømmets situation og om generalvikar Lars Messerschmidts afsluttende indlæg om tjenester i menigheden.

Biskoppen gjorde blandt andet opmærksom på, at han til egentligt sogne-

arbejde kun havde ca. 5 verdenspræster under 60 år til sin rådighed. Dette medførte bl.a., at han allerede nu ikke længere kunne betjene større menigheder med faste sognepræster. Denne situation vil blive forværret, efterhånden som der sker afgang af præster over 60 år.

Biskoppen fortalte endvidere, at der er en tilsvarende udvikling i gang inden for ordenshuse m.v. Det danske bispedømmes menigheder er i høj grad baseret på søstre, som byggede institutioner og derved bl.a. tjente til præsternes underhold. De drev ofte (små) skoler for menighedens børn og blev derved et samlingspunkt for både præster og menighed. Det offentlige institutionspolitik (store skoler, kapitalkrævende hospitalsdrift) har sammen med manglende søsterkald medvirket til, at søstre nu muligvis vil finde andre funktioner i menighederne.

Debat

Biskoppens foredrag blev med vilje ikke debatteret. Hensigten var, at det skulle danne baggrund for ugens bøn og samtaler, for eksempel om kald i menighedsammenhæng.

Hvem skal lede?

Om fredagen blev den samme tråd taget op igen af biskoppen og pastor Messerschmidt. Generalvikaren stillede bl.a. det spørgsmål, om vi valgte medlemmer til menighedsråd m.v. efter: personernes evne til at lede andre (i kraft af veltalenhed, status og lignende), eller om vi valgte rådsmedlemmer efter deres særlige evne til selv at lade sig lede af Gud.

Han fremhævede også det pastorale ansvar for, at penge og andre ressourcer blev anvendt på en kristen måde. Det var bestemt ikke en opgave, man alene kunne overlade til regnskabskyndige.

Forbønner under messerne

Af ugens andre temaer kunne jeg nævne, at firmandens mand i en af firmelsesmessens forbønner bad om, at Gud ville give retrætens ledere et tegn til opmuntring for deres indsats. Biskoppen bad under den afsluttende messe om lørdagen om, at der indtil næste år ved samme tid ikke måtte være frafald af præster, ligesom han ved en anden lejlighed opfordrede deltagerne i retræten til at bede for dette anliggende.

Vækst

Sostrup 1974 blev endnu en gang en succes. På grund af udvidelser på Sostrup kunne deltagerantallet forøges til ca. 90 på hver retræte. Rammerne var udnyttet til bristepunktet, men flere måtte desværre afvises. Igen i år var der børnepasning, og der var flere familier med børn og unge end sidste år.

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 106 . 8260 Århus
TELF (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

KRISTENDOM

OG

PLURALISME

Af K.-H. Westarp

4. juli 1974, en strålende aften i det charmerende Würzburg. Ca. 100 mennesker fra 15 nationer stimler sammen ved »Himmelsporten«, et middelalderligt, men særdeles velindrettet karmeliterindeskloster og retracehus med samme forjættende navn. Man mødes inden for Pax Romana, den internationale organisation for katolske intellektuelle, for i fællesskab at drøfte de kristnes holdning til pluralismen. Det varede ikke længe, før det gik op for mig, den eneste repræsentant for Skandinavien, hvor stor en pluralisme der herskede blandt disse katolikker fra Øst- og Vesteuropa. Nogle så ud til at være nogle meget fornemme, nærmest utilnærmelige professorer, mens andre var meget mere ligetil og fulde af liv. Pluralismen kom også til udtryk i de mange forskellige sprog, der blev talt på mødet, – ikke mindst, fordi simultanoversættelsen overhovedet ikke virkede. Stemningen efter professor Claude Picards velkomsthilsen var derfor ikke særlig høj – i hvert fald ikke hos mig.

Den blev dog meget bedre i løbet af de to og en halv arbejdsdag, konferencen skulle vare. Referaterne repræsenterede en mangfoldighed af synspunkter, som netop passede udmærket til emnet. Professor W. Breuning, Tyskland, talte således om pluralismen i kirken, Marek Skwarnicki, Polen, om kulturpluralismen og professor Pietro Scopolla, Italien, om socio-politisk pluralisme. Næste dag tog professor H. Schneider, Wien, sig af pluralismens etik, og B. J. De Clercq, Belgien, analyserede mulighederne for en teologisk pluralisme. Alle disse spørgsmål

blev drøftet meget indgående i fem arbejdsgrupper. Den sidste dag drøftede man i et podium med repræsentanter fra England, Polen, Spanien, Ungarn og Tyskland den kristnes stilling og opgave i et pluralistisk samfund.

Det var forbavsende at se, hvor hurtigt man kom på talefod med hinanden, og samtidig var det også en glæde at se så stor en mangfoldighed samlet om et og samme alter.

Ved de forskellige analyser af pluralismen gik man ud fra, at man ikke altid har betragtet den som noget positivt. Politisk set måtte pluralismen i det 19. og 20. århundrede gøre sig gældende over for alle mulige former for enevælde og totalitære systemer, som i vid udstrækning eksisterer den dag i dag. I mange tilfælde er pluralismen ikke andet end en kamp mellem magtblokke, men denne politiske konstellation lader til at være mere acceptabel for de kristne end nogen form for totalitarisme, – og det, fordi pluralismen sikrer større frihed, også for minoriteter, som ellers ikke kan skaffe sig gehør.

De kristne erfarer pluralismen også inden for kirken, hvor den er blevet langt mere åbenlys siden det 2. Vatikanconcil. Nok har der altid eksisteret forskelligheder i kirken, – man behøver her bare at tænke på de fire evangelier, på striden mellem Peter og Paul og på så mange andre kontroverser i kirkens historie. Men i dag må de kristne efter lang tids uniformitet lære at leve enheden på en ny måde. Man må lære at lytte til hinanden, og man må lære at leve i fællesskab med anderledes tænkende kristne. »At leve i et fællesskab betyder ikke at leve uden spændinger eller at lade, som om de ikke eksisterer. Man lever ikke i et fællesskab, hvis man undertrykker forskelle og problemer.«

En sådan form for kirkeligt liv kræver og former en ny type kristne, som må være rede til uden paternalisme og uden komplekser at påtage sig deres andel i menneskets stræben henimod et åbent samfund og dette netop også i situationer, hvor autoritære strukturer med stor magtudfoldelse undertrykker enhver form for pluralisme.

Det er vor opgave at medvirke til, at sociale, politiske og kirkelige samfund respekterer individernes forskellighed og ikke undertrykker den til fordel for en misforstået uniformitet. Derfor er pluriformisme heller ikke af det onde, når det er kirken, det gælder, såfremt den i en og samme Ånd bekender sig til en og samme Herre, Jesus Kristus (jfr. 1. Kor. 12,4–11).

Kongressen i Würzburg var et udtryk for, hvordan man på en meget frugtbar måde kan leve og arbejde i et sådant fællesskab.

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul – Koks – Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 48, Svendborg
Telefon 21 19 20

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 88 07 59

J. Øvist Jensen

Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon 24 77 67
Kød – Flæsk – Pålæg
En gros og en detail

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12 - Telefon (08) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5–7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Møstetien 11, København SV

Telefon VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Brdr. MEYER Blikkenslagormester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester

PER MEYER

P. Skramgade 27

Byen 7920 – 84 83 68

Sparekassen for Lyngby og Omegn

– Bikuben

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Oliefyr
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby - Telefon 87 00 25

Kaj F. Fjording

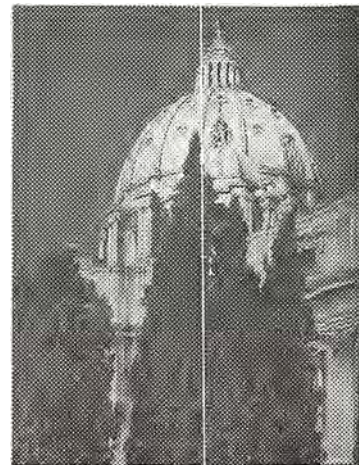
Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordruk 5722 og 6850

H. S. FRIIS

Malmestemester
Mølleparken 40, Bagsværd
Telf. 98 38 35

DET HELLEGE ÅR

ved Elsebet Kieler

1975 - ET ØKUMENISK ÅR?

Stikordet, som pave Johannes XXIII gav det 2. Vatikankoncil, var som bekendt: *Ajourføring*. Kirken skulle lære at forstå den nye situation, som den moderne teknokratiske verden befandt sig i. Dens personer og strukturer skulle tilpasse sig de nye livsvilkår, så evangeliet kunne lyde til vor egen tid. Den skulle også forstå sig selv som et levende dynamisk kirkelegeme, der er organisk forbundet med alle kristne ved troen og dåben.

Til pave Johannes' stikord har pave Paul med jubelåret føjet sit eget: *Fornyelse og Forsoning*. Til den ydre tilpasning skal svare en indre fornyelse, en hjertets forvandling i forhold til Gud og mennesker og en forsoning mellem de forskellige kirker og trossamfund og mellem nationerne, så vidt det står til os.

Også pave Paul er her på økumenisk grund. *Jæderne* er på hjemmebane. Jubelåret har jo rod i det gamle Israel, hvor det blev blæst ind over landet hvert 50. år med jobler, dvs. vædderhorn som hyrderne brugte som signalhorn. Ifølge Moselov (3. Mos. 25) skulle enhver gældbunden israelit i jubelåret igen blive en fri mand på egen jord. Frihed, lighed og broderskab skulle genoprettes mellem alle medlemmer af Gudsfolket. Landet og folket tilhørte Gud. Menneskene er kun forvaltere. Rabbi, dr. Tannenbaum fra American Jewish Committee har skrevet en interessant redegørelse for dette til Centralkomiteen for det hellige år i Rom.

Dr. Lukas Vischer fra *Kirkernes Verdensråds* Faith-and-Order-kommission synes heller ikke, katolikkerne skal være ene om at fejre jubelåret. En genoprettelse af den sociale retfærdighed er så akuel som nogen sinde. Han peger i den forbindelse på forholdet mellem rige og fattige lande, på den umoralske kolonialis-

me, som såkaldt kristne lande stadig gør sig skyldige i. Men dertil kommer, at vi med jubelåret også er på evangelisk grund. Jesus har selv fra synagogen i Nazaret udråbt et Herrens Nådeår, som skulle komme til gennembrud med ham (Luk. 4). Dr. Vischer har derfor i *Kirkernes Verdensråd* fremsat forslag om, at alle verdens kirker skal proklamere 1975 som et helligt år.

Fra katolsk side har man da også søgt kontakt med Kirkernes Verdensråd for en fælles indsats for social retfærdighed og bøn for enheden. Der er oprettet en økumenisk kommission for det hellige år under ledelse af Mgr. Charles Moeller fra Sekretariatet for de kristnes enhed.

Også de *ortodokse* har ladet høre fra sig. Patriark Shenuda II åbnede den 1. marts fejringen af det hellige år i den græsk-ortodokse katedral i Cairo, idet han føjede sin intention til pave Pauls. Både protestanter og katolikker deltog. Besøg hos krigsveteraner og fattige vil blive et led i forsoningens tjeneste i Ægypten.

Fra Sekretariatet for ikke-kristne i Rom har den europæiske presse desuden fremhævet en vigtig artikel, som gør opmærksom på den betydning, jubelåret på grund af vor fælles gudstro kan få i *mu-hamedanernes* liv.

Også i de nordiske lande har ikke-katolikker vist deres interesse - især for valfarterne til Rom.

Det synes, som om pave Paul har fundet en fællesnævner for mange kræfter og inspirationer, som i de sidste år har været virksomme i forskellige kirker, kredse og grupper rundt om i verden. Han taler da også om det hellige år som et inspireret øjeblik, en messiansk opgaven, en kærlighedens fuldbyrdelse!

E.K.

LÆSER- BREVE

Når som jeg, man siden sin tidligste ungdom har elsket den danske salmeskat, vil selvsagt ethvert forslag til reform af Katolsk Salmebog interessere. Den nugældende udgave var et kolossalt fremskridt, (sammen med »Sursum Corda fra 1911 er den faktisk den eneste sangbog, vi kan være bekendt) og tilmed kom den i et smukt og værdigt udstyr. Men nu nærmer dens alder sig det kvarte århundrede, og de år er ikke gået spurlost over kirken; en dag er oplaget udsolgt, og hvad så? Adskillige katolske menigheder anvender simpelt hen folkekirkens salmebog, den løsning som foresloges af hospitalsinspektør *Dyrkjøb* i K.F., nr. 11, og fordelene herved er også iøjnefaldende: Dens 754 numre rummer den mest op-højede religiøse poesi, der er skrevet for den danske tunge, og mellem tredjedelen og en fjerdedel heraf er af katolsk oprindelse. Overhovedet er F.S. ganske økumenisk, og det specifikt luthersk-evangeliske er ikke meget fremtrædende; det gælder ikke mindst de store digtere. Hvorfor glemmer *Dyrkjøb* for øvrigt vor fjerde salmist, *Ingemann*? Den elskelige lektor fra Sorø står da os katolikker langt nærmere end den pietistiske riberbisp, *Brorson*!

Men vil der alligevel ikke blive tale om en nødløsning? Dels er jo, som *Leif Kayser* påpegede i K.F., nr. 14, langt fra alle salmer i F.S. lige værdifulde,

dels rummer K.S. adskillige, som ikke er simili men lødigt guld. Først og fremmest gælder det de gedigne digtere: *Sr. Clara, Peter Schindler* og *Johannes Jørgensen*; men også af amatørerne: *Vilhelm Karup, Halfdan Kejser* og *Johannes Frederiksen* er der værdifulde arbejder, og selv om K.S. her er lovligt ukritisk i sit valg, drejer det sig under alle omstændigheder om katolske egenværdier. Tidligere var der blandt danske katolikker – som blandt så mange mindretalssamfund – en tendens til at overbetone egne særpræg, og det kunne endda antage ligefremt sekteriske former; men som nu at gå til modsatte yderlighed og fornægte notoriske værdier, er heller ikke godt. Her vil jeg spørge *Leif Kayser*, thi man lytter ærbødigt, når en mand af hans karat taler musik, hvor mange og evt. hvilke salmemelodier, der har »måttet vige for ringere folkekirkelige?« Højt kan tallet dog næppe være.

Folkekirkens salmebog har en snes år bag sig, men disse er ej heller her gået spurlost hen: 1955 måtte man have en salme af *Kaj Munk* med, i dag ville man næppe optage et så intetsigende digt som F.S. 574, Munk var nu engang dramatisker, så er der anderledes marv i provst *Åstrups* produktion. Desuden skrives der på ny salmer i vor tid; der er kun glædeligt, men netop her skræmmer sporene, for de får langt fra alle samme levetid. Den rette løsning for de nyeste salmer bør være en skrue- eller ringbog i lighed med »Syng Herren en ny sang«, hvori tilføjelser kunne indsættes, indtil tiden havde foretaget den fornødne udvælgelse. Anderledes med de klassiske salmer, og i en tid som vor, hvor kristenheden omsider har lært at tænke økumenisk, burde målet være en økumenisk salmebog. At F.S. bør danne både model og grundlag herfor, er indlysende, den er som nævnt allerede forbausende økumenisk. Jeg kan ikke dele de 2 indsenderes frygt for »ukatolske« salmer, der er i hele bogen, kun 4 salmer, numrene 282, 311, 302 og sidste vers af 354, som ikke kan synges af katolikker, og ingen af disse salmer er værdifulde og kan derfor udelades. Det samme gælder dogmatisk underlødige salmer, et felt hvor ophavsmandens berømmelse ikke danner nogen garanti. Allerede *Johannes Jørgensen* så, at *Oehlschlägers* »Lær mig, o skov« kun egnede sig til fritænkerbegravelser (F.S. 632), og *Steen Blichers* konfirmationssang – jeg vægrer mig ved at kalde F.S. 330 en salme – er endnu værre, hendes digter var større i sine noveller end på en prædikestol.

Helt uden fortilfælde er sagen ikke, da de sidste 50 år samtlige sangbøger har »lånt« salmer uden hensyn til digterens konfession. Jeg skal ikke beklage, at K.S. 213 og 258 erstattes af F.S. 84 og 168,

FOLMER OLSEN

Begravelses ordnes
Reberbansgade 37
Alborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Alborg, Enggårdgade 65 – Telf. 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

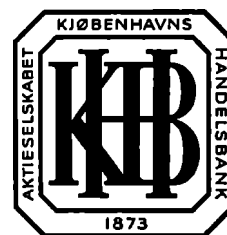
Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Ejner Nielsen

Kolonial – Kaffe
Abalonegade 14 – 8000 Alborg
Telf. (08) 12 09 71 – 12 15 58

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

**NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV**

Mogens Larsen

Ramshørrød 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landeretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01) 13 04 08

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

KATOLIK

sidst i tyverne søger - grundet lille bekendtskabskreds - bekendtskab (ægteskab) med katolsk pige. Fuld diskretion. Billet mrk. A. 28 til Katolsk Forums annonceekspedition, Hauchsvej 8 - 1825 København V.

Studerende eller lign., der kunne tænke sig et studieår/sabbatår i Bruxelles, tilbydes frit ophold og lomme penge mod pasning af dreng, 10 år (i skole det meste af dagen), samt lettere husgerning. Interesse for børn en absolut betingelse. Yderligere oplysninger om studieforhold etc. kan fås hos tidligere indehaver af jobbet. Venligst skriftlig henvendelse til Kirsten Sandberg, 34 Avenue des Phalènes, 1050 Bruxelles, Belgien.

VÆRTSPAR TIL MAGLEÅS

Til bispedømmets nyterhvervede ejendom Magleås søges et værtspår, der skal varetage de praktiske problemer i forbindelse med den kursusvirksomhed, der skal udøves på ejendommen, som vil få plads til ca. 40 kursusedtagere. Den tidligere forstanderboli på ca. 130 m² stilles til rådighed for værtspåret, der også skal være med til at præge ånden på Magleås. Eventuelle interesserede bedes senest den 13. september 1974 rette skriftlig henvendelse til pastoralrådets formand, landsrets-sagfører Poul Høyer, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 K., med henblik på en samtale om stillingens nærmere beskaffenhed og vilkår.

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

de sidstnævnte gendigtninger er vitterligt de bedste, og så fik vi da samme redaktion på samme salme. Det sidste kan ikke mindst høres ved jule- og pinselejserne »Lover være du, Herre Krist« og »Nu bede vi Gud Helligånd -«.

Et stort problem bliver spørgsmålet om Gudsmoder- og helgensalmer, og i det hele taget vil en økumenisk salmebog byde på enorme problemer. Og den vil kræve en god vilje og gensidig tillid samt en enorm arbejdsbyrde. Men var en salmebog, der samlede alle Danmarks kristne ikke en indsats værd?

Preben Hann Thomsen

KOMMENTAR TIL EN KOMMENTAR

Leif Kayser har i K.F. nr. 14 en lille kommentar til min artikel om »Salmedigtene og salmesang«. Jeg vil gerne fremhæve, at det naturligvis ikke er min mening, at der skal synges ukatolske salmer i de katolske kirker. Jeg mener bare, at det ville have så mange fordele, hvis vi benyttede folkekirkens salmebog, og de enkelte salmer med protestantisk, eventuelt antikatolsk indhold kunne vi dog nemt se bort fra ved valget af salmer. Jeg kan ikke tænke mig, at nogen skulle kunne tage skade af blot at se et par ukatolske sætninger.

Jeg har netop haft glæde af at høre, at andre deler min opfattelse i denne sag, og jeg vil derfor nødig, at jeg på noget punkt bliver misforstået.

Aage Dyrkjøb

Hvorfor svarer ingen på Anette Buurmanns 2 læserbreve? Måske er det, fordi hun ikke holder sig til skriftemålet alene, men inddrager så mange emner, at det virker uoverkommeligt at svare udtømmende på det hele. Skønt jeg ikke har »bedt, læst og forstået mere end de fleste«, prøver jeg her at svare på de 2 læserbreve - dog kun i forbindelse med skriftemålet - ikke mindst, fordi det er dræbende at prøve at råbe andre op uden resultat. Jeg skrev selv et læserbrev for et par år siden om småbørn under almindelige søndagsmesser. Dette medførte absolut ingen reaktion, hverken fra præster eller andre, mine nærmeste venner og præsten, der døbt børnene inklusive.

Men altså skriftemålet:

Jeg vil starte med at give AB ret i, at man »ikke skal indvie præster i alle privatlivets glæder og sorger for herefter at få en vurdering af, hvad der er rigtigt og forkert«. Skriftemålet er efter min mening aktuelt, når man erkender en synd, hvor man selv føler, at man har tilsidesat sin egen samvittighed (Guds

vilje) med fuldt overlæg. Såfremt det selvstændigt tænkende menneskes samvittighed bliver dårlig (anger), finder han sig en skriftestol.

AB savner svar fra biskoppen eller en præst, så jeg håber, at biskoppen finder det i orden, at han fortsætter her, idet jeg citerer H. L. Martensen i Politikens Forlag, »Verdens religioner, Den romersk-katolske Kirke«:

»... det kirkelige fællesskabs repræsentant, præsten. Præstens rådgivende funktion i skriftestolen kan have sin betydning, når mennesker er i vildrede eller trænger til støtte. Ikke desto mindre ville det være en misforståelse af skriftemålet at mene, at det er en slags kirkelig psykoterapi eller mentalhygiejne. Det er først og fremmest et sakramente, hvor dåbens nådegave atter gøres levende, hvor mennesket bekender sig selv som synder over for Gud og som skyldner over for sine medmennesker og således møder Guds stadige tilgivelse.

Lige så lidt som skriftemålets mening er, at præsten skal være psykoterapeut, er det, at skriftebarnet skal analysere sit eget sjæleliv. Det skal blot i enfoldighed bekende sig selv som synder.

Den skriftende katoliks ansvar for sine fremtidige handlinger og hans fri samvittighedsafgørelse fjernes ikke ved skriftemålet, men styrkes snarere, da han vænnes til at gøre personligt regnskab for sine handlinger...« Citat slut.

Jeg mener derfor ikke, at en præst skal eksperimentere eller på anden måde udnytte eller misbruge sin situation i skriftestolen. Han skal repræsentere det kirkelige fællesskab ved at lytte - og derefter tilgive, således som Kristus nu engang har bestemt. At han traditionen tro vejleder og giver symbolsk bod, finder jeg er biprodukter, omend mennesskelige og personlige.

Der er i hvert fald ikke reelt tale om »betinget absolution« eller om at få »pålagt moralsk pligt til at skulle følge skriftefaderens sidste nye tanker i åndsformydelse og teologiske tolkninger«.

At modtage råd og vejledning, som det er en frivillig sag, om man vil følge, fritager ikke for ansvar. Ens samvittighed (Guds vilje) kan ikke »deponeres«.

Jeg kan ligesom AB »kun sjældent tilslutte mig præsternes prædikener og personlige tolkninger«, som jeg ofte finder uforberedte og overflødige. Det forhindrer mig imidlertid ikke i at modtage kommunion eller absolution hos de præster (ofte vekslende), som jeg er mest i overensstemmelse med. Den danske højmesse er trist og kedelig, men jeg ville alligevel savne den, hvis jeg ikke kom der, og man skal passe på ikke at få et skævt kirkesyn i forbindelse med forargelse over skrøbeligheder i den rent

menneskelige side af Kirken. Det kan ende med frafald.

Til slut vil jeg give AB ret i, »at det ikke er nok at være ærlig, følge sin samvittighed og bekende sine synder for at opnå absolution...«, man må også acceptere, at Kristus har bedt apostlene og deres efterfølgere om at uddele den, og disse stiller så som betingelse, at vi med passende anger henvender os til dem og bekender over for Gud selv (præsten er menighedens repræsentant): Far, jeg har syndet...

Endelig må vi være villige til at bøde på den skade, vi har forvoldt. Hvor dette ikke er muligt, pålægges vi en symbolsk bod. Hvordan skulle villigheden ellers komme til udtryk? Hvem skal pålægge os boden?

Præsten, hvem ellers?

Knud Marcussen

Der tales i artiklen om at praktisere sin tro »i åbenhed« og på eget ansvar. Nu er åbenhed et mangesidigt fænomen, alt efter personligheden. Åbenhed i troen kan bl.a. være: åbenhed for den hjælp, vi som kristne har behov for, og som vi kan få i de sakramenter, Kristus selv har givet os.

Også jeg er lille og alene. Det er vel enhver af os over for Gud. Men trænger vi så ikke netop til støtte? Jævnlig støtte livet igennem? At modtage hjælp fra oven – og også formaning – med åbenhed og med taknemmelighed, det skal der vel i og for sig ikke særlige forudsætninger til, men måske nok lidt ydmyghed – og under alle omstændigheder en vis åbenhed i troen.

Ib Stenderup

SKRIFTEMÅLET

Fr. Anette Buurmann!

De har skrevet om Deres forhold til skriftemålet. Deres første indlæg husker jeg ikke, men om mit forhold til samme vil jeg gerne meddele følgende:

Ikke for at åbne en polemik, – det ønsker jeg ikke for sagens skyld, men vi har jo alle vore tanker om skriftemålet og dets værdi. Vi beder: »Forlad os vor skyld«.

Blot en sætning, men se hvilket indhold, og dog, der er også en modsætning, vi beder den tankeløst, vanemæssigt, for det hedder jo, og dette er meget væsentligt: »Som og vi forlader vore skyldnere«.

Altså først tilgive, så vil vi også selv blive tilgivet.

Når vi i det stille kirkerum prøver at bøje hjerte, sind og knæ og med foldede hænder skjuler vore øjne for at lukke alt ude fra bønnens stilhed, opdager vi, hvor svært det er at bede en koncentreret bøn.

Vi vil hurtigt opdage, at det er lige så svært at gennemføre et skriftemål. Tanker kommer og går, – nemt bliver det at sammenligne det ved et Fadervor, der ofte bedes mekanisk.

I tro beder vi Fadervor, men i tro må vi også gennemføre vort skriftemål. Det må ikke sammenlignes med et EDB-anlæg, som fodres med spørgsmål i den ene ende, og så kommer svaret i den anden.

Et skriftemål er altid på eget ansvar. Frivilligt kommer jeg, – ingen tvinger mig til det, slet ingen, men for min egen skyld søger jeg det, og jeg gør det i tro på Herrens egne ord.

»Hvad I forlader«.

Vi behøver ikke at være som umyndige børn. Vi vurderer skriftefaderens ord og tager standpunkt i hver sag eller hvert skriftemål.

Vi aflægger det barnagtige, dvs. den slaviske kritikløse adlyden, for derved

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

FISKEHALLEN

Kædetvej 57, Alborg

Telefon 18 44 84

Telefon 12 41 22 – Arhus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murermålerfirma

Arhus C

Telefon 14 20 23 – 13 83 23

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør

Hans Brogesgade 4, 8000 Arhus C

Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Alborg

Telefon 12 03 01

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofer

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Arhus C – Telf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Arhus C

Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

R. Schullk

Slagterforretning

Nørrebrogade 48, Eabjerg

Telefon 12 02 14

BLOMSTER – FRUGT OG GRØNT

A.B.C. Blomsten

Vestergade 19, Stubbekebing
Telf. (03) 84 16 59

OGSÅ ET SYN PÅ SKRIFTEMÅLET

Jeg læste Anette Buurmanns indlæg i bladets nr. 15. Det, der faldt i øjnene, var indsenderens negative holdning til skriftemålet som sakramente.

Anette Buurmann skriver, at hun deler synspunkt med mange katolikker. Det tror jeg, hun har ret i. Der er sikkert en hel del katolikker, der har en mangelfuld viden om, hvad skriftemålet er – nemlig ikke en mere eller mindre juridisk institution, administreret af gejstligheden, men et sakramente, indstiftet af Jesus Kristus. Så enkelt. Og dog. Man må selvfølgelig vide noget om, hvad et sakramente er. Her kan vi komme ind på noget med kristendomsundervisning m.v. Det er ikke min mening.

Kommer man til skrifte med store forventninger – måske for store – med hensyn til en fuldstændig indlevelse i og forståelse af ens problemer, vil man nok i mange tilfælde blive skuffet. Skriftemålet er ikke, i hvert fald ikke i første række, en psykiatrisk konsultation. Det er først og fremmest et sakramente med et sådants sakramentale virkning, d.v.s. meddelelse af Guds nåde til mennesker. Og nåden får vi, enten vi i øjeblikket forstår det eller ej.

Gennem 50 år er jeg gået til skrifte og har prøvet at gøre det nogenlunde jævnlige. Det har næsten altid været mig til stor hjælp, og skriftemålet er i løbet af denne periode hverken blevet gjort mere eller mindre kompliceret. Den vejledning, jeg har fået her, givet i troens og kærlighedens ånd, har været uvurderlig. Af og til har det spørgsmål strejft mig, hvilken opgave, der er sværest: Skriftebarnets eller skriftefaderens? Det må i hvert fald ikke altid være let – eller særlig morsomt – at være skriftefader.

at nå fuld åndelig selvstændighed. Er jeg utilfreds med min skriftefader, well, så kan jeg søge biskoppen.

Skriftemålet kan være et renselsens bad. Jeg erkender, bekender og modtager i tro syndsforladelse og fred.

Ingen af Kirkens tjenere er ufejlbarlige – det er der vel heller ingen, der tror – men søger jeg dem i tro på Herrens ord »Hvem I forlader«, så får jeg det, jeg søger: Tilgivelse og fred.

Jeg får tilgivelse for de vedgæede synder. Det er meget væsentligt at huske. Det, jeg ikke vil bekende eller af glem-somhed skjuler, må jeg, for at opnå fred, erkende og bekende.

Først da oprejses vi på ny i nåde-standen, og glæden er ny hver gang, vi har gennemgået en sådan kur.

Jo, man bør være ærlig og følge sin samvittighed, hvis denne er ren. Men vi må ikke glemme, at vi ofte følger selv-valgte veje, – vi vil ikke ydmyges, ingen må gå i rette med os.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 48 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Efterårsferie i Rom: 13/10–20/10 – fly
Pris kr. 1195,-
Rom med fly hver uge fra 9/9 fra 795,-
Rom-Firenze-Assisi, 2 ugers rundrejse,
30/9–14/10 kr. 1625,-
Wien med fly hver uge fra 7/9 fra 865,-
REJSER MED STØRRE INDHOLD!

STENO REJSER

Holmbladsgade 11, Dk – 2300 Kbhvn. S.
Telf. (01-27) Asta 2312
Giro 18 46 43

Vi ser ikke på os selv, som andre ser på os. Kunne vi det, blev vi tavse og kunne derfor bedre bekende, at vi har syndet i tanke, ord og gerning.

Der er intet ydre synligt tegn på skriftemålets nåde. Man kan ikke se på et menneske, der forlader skriftestolen, om han der har fået sine synder forladt.

Kun skriftebarnet modtager og fornemmer en indre åndelig sjælelig nåde, om man vil udtrykke det sådan.

Skriftemålet er derfor personligt og vanskeligt at diskutere, for hvad der er ret og godt for den ene, er det ikke for den anden, men ved nænsom samtale kan vi hjælpe hinanden. Uden tro nytter skriftemålet imidlertid ikke.

Det er afgørende, at vi tror på Herrens ord »Hvem I forlader, er det forladt«.

Så får vi spørgsmålet, hvad det er at tro?

»Tro er fast tillid til det, man håber, overbevisning om ting, man ikke ser« (Hebr. 11,1).

Prøver vi på at analysere troen, falder det hele sammen. Tro er at give sig over, at leve i håb i en fast tillid som ovenfor nævnt. Har vi ikke det, hjælper præst og bisp heller ikke, – hele deres arbejde har som baggrund »troen«.

Derfor er troen det fundamentale i vort liv og i skriftemålet.

Dette erkendte Grundtvig fuldtud i en af sine salmer:

Guds fred er overalt på jord
Vor Herres svar på troens ord.
Så har vi tro, da skal med fred,
Vi indgå til Guds herlighed.

Axel V. Christoffersen

Tak til mine venner, ukendte, men flest af mig kendte, der har taget imod mig i skriftestolen i snart 40 år. Hvor har I dog været forskellige, og dog eet har og havde I alle tilfælles, de nu forlængst døde, de senere gifte og dem, som fik den nåde at kunne holde ud i det måske sværeste kald af alle, at bag Jeres

milde stemmer, når I gav mig absolutionen, fik I mig til at ane en anden. Den kunne kun tale til mig i denne time og på dette sted, fordi I var villige til at give denne stemme liv og varme.

Og aldrig har jeg – heller ikke i disse år – mærket noget til, at den belæring, I kærligt gav mig med på vejen, skulle forpligte mig under synd, førend jeg kunne få absolutionen. Jeg ville, som alle i den situation vel må være det, have været ret værgeløs, hvis I havde forsøgt noget sådan, men tværtimod, jeg kunne altid sige fra, hvis jeg mente, at dette kunne slet ikke passe til mig, og jeg har gjort det et par gange! Men jeg ville ikke have undværet de ord, I altid gav mig med, hvordan skulle jeg have vidst, I var menneskelig af kød og blod som mig, hvis ikke I havde handlet menneskeligt, trøstet, forstået og havde givet gode råd med på vejen, som dem, der selv kender besværlighederne.

Jeg søgte Gud og fandt ham, og jeg fandt også, at han var menneskelig, fordi han virker i og ved mennesker.

Og aldrig tog I arsvaret fra mig, I gav mig det tilbage med myndighed fra Gud. Jeg sagde, jeg er sådan og sådan, men I sagde, alligevel stoler Gud atter på Dig, gå bort og synd så lidt, som det er Dig muligt.

Hvad kan man svare andet på en sådan tillid og kærlighed, end at prøve på at holde ud lidt længere.

Tak, fordi I lod Jer bruge – og Gud give, I fortsat må blive brugt.

Bag det ofte grønne gardin lægges der måske et hemmeligt og barmhjertigt slør over menneskelig nøgenhed overfor Gud, men det, der foregår der, er ikke mærkeligt, det kan ganske enkelt være meget kærligt og i pagt med det bedste i det guddommelige og menneskelige samfund, som kirken nu engang er.

Overvejelser angående pater L. O. Dorns kommentar i Forum nr. 13/74 under titlen: »Borgerlig kristendom?«

Desværre må jeg slutte mig til pater Dorns iagttagelser angående den hjemlige »borgerliggjorte« kirke. Allerede for nogle år siden har F. Florin i sin bog »Den illegale kirke« gjort opmærksom på visse negative tendenser i den forbindelse. Det gjaldt for ham primært de forsømte horisontale bestræbelser. Dog lige så galt er det, når også den ægte vertikale stræben gradvis synes at forringes.

At ville definere begrebet »borgerlighed« er yderst vanskeligt, eftersom ikke engang de såkaldte »progressive« kredse kan slippe fri for den slags tendenser. For nu at koncentrere sig om de kristne

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

Sprodhøjskolen på Kalø - 8410 Rønde

Højskole med fremmedsprog som centralfag: Fransk, tysk, engelsk. Almene fag, Valgfrie emner. Dansk for udlændinge. Sproglaboratorium. – Ring: (06) 37 12 86 efter skoleplan. Kursus begynder 1. november.

Erik Skovmand – M. Th. Kjær

grupperinger, så har det noget med selvtilfredshed at gøre, med at føle sig bedre end de »andre«, måske på basis af en pseudo-trygheds-fornemmelse af, at man allerede er »frelst« og derfor ikke finder det nødvendigt fortsat at stræbe. Man vil helst have det så nemt og smertefrit som muligt, undgå konflikter og problemer, eller man vil ikke vide af dem. At præsteskabet er medansvarligt, har Florin også peget på, endda med en ublid kritik. Utvivlsomt gør de fleste sig de hæderligste anstrengelser, og at en præst umuligt kan gøre alle »tilfredse« er indlysende, men skal han i det hele taget det? Er det ikke netop her, en tilsyneladende svigten ligger, ved at man giver efter for borgerskabets verdsliggørende ønsker og lader sig »tilpasse«?

K. E. Løgstrup påstår i sin bog »Norm og spontaneitet«, at menneskefrygten oftest er større end dødsfrygten. Mon det skulle være denne frygt, frygten for borgerskabets reaktion, der afføder præsteskabets undladelse synd – fortielsesynd? Carl Barth mener, at en præst skal behage Gud og ikke menigheden, – Dostojevski anklager jesuitterne for at verdsliggøre (borgerliggøre?) kristendommen.

Det specifikt universelle ved den katolske kirke har mistet sin virkning herhjemme, – i stedet for, at den skulle være »den katolske kirke i Danmark« synes den at blive »den danske katolske kirke«.

Venligst
Lydia Cyron

SCT. JOSEPHS HOSPITAL I DEN 11. TIME?

Ved min indlæggelse i maj/juni på Sct. Josephs Hospital erfarede jeg, at det er meningen at nedlægge hospitalets fødeafdeling allerede i 1978. Derfor vil jeg gerne bede dem, der har kendskab dertil, om at lade os få at vide, hvad der er grundlaget for at nedlægge et perfekt fungerende hospital og ikke mindst en enestående fødeafdeling, – en fødeafdeling, hvor jeg kan bevise, at en almindelig praktiserende læge i Storkøbenhavn har ca. 75 pct. af sine fødende patienter liggende efter udtrykkelig opfordring fra patienterne, som har hørt om den dejlige afdeling. Det er ikke kun som katolik, jeg protesterer, men som kristen må jeg gøre opmærksom på, at vi alle uden undtagelse kan komme i den situation, hvor det at ligge på et hospital med en positiv kristen etik betyder alt. Som katolik blev jeg klar over, hvor meget det betød ved to alvorlige operationer at ligge på et hospital, hvor der er en præst, og i en afdeling, som blev ledet af en søster.

Det gjorde et dybt indtryk på mig, at

mange patienter – da jeg lå der så længe, havde jeg lejlighed til at tale med en hel del – som ikke vil være ved, at de er kristne eller religiøse, selv om de dog er døbt – i alvorlige situationer inden operationen eller eventuelt ved hjemsendelse med besked om, at de har en uhelbredelig sygdom, måske kræft, alligevel fornemmer en støtte og en tro på, at ikke alt er håbløst og fortabt. De har et kolossalt behov for medmenneskelig forståelse og for at føle Guds kærlighed.

At fødeafdelingerne skal koncentreres på Bispebjerg, er jeg klar over, men jeg mener bestemt, at vi skal og må protestere, før det er for sent.

At der er katolikker, der synes, det er ligemeget, for »når én ting bliver nedlagt, kommer der to andre«, det ved jeg, men ét er sikkert: Vi vil aldrig få så godt et miljø som det, der er på Sct. Josephs Hospital. Sygeplejeskolen har da også altid været særdeles vel estimeret.

Jeg tillader mig derfor at spørge: Hvem har ansvaret og det sidste ord at skulle have sagt vedrørende Sct. Josephs Hospital? Hvem sidder i bestyrelsen?

Det må være muligt ved samarbejde med de forskellige ordener at sikre en søster til alle afdelinger, som er interesseret i at følge med i det sidste inden for hospitalsområdet.

Lægeligt er Sct. Josephs Hospital for øjeblikket også meget velanskrevet, – det skulle da også være muligt i fremtiden.

Vi taler altid om en målsætning og om at komme hinanden ved og forsøger at finde eventuelle opgaver. Her er én, som Sct. Josefs Søstre har gennemført i snart 100 år. Lad os bakke dem op i taknemmelighed for deres store arbejde til gavn for os alle fra fødsel til grav.

Bente Nygaard Hansen

Johannes Nørgaard, dr. theol. h. c.
Kirkekrise. København, Forlaget Fraternitas, 1974. 77 s., kr. 20,70.

Denne lille bog består af to afsnit, som

egentlig er ret uafhængige af hinanden. Den begynder med to kapitler om »Påskekrisisens historiske baggrund« og »Påskekrisisens eviggyldige frelsesbetydning«, som i sig selv udgør en værdifuld meditation over nadverens indstiftelse og dette påskemåltids betydning for Jesus selv og hans disciple som et tegn på indstiftelsen af det nye gudsforhold samt den omfattende krise, disciplene skal igennem for at følge Jesus i hans fristelse og dødskamp. Derefter går forfatteren, som selv er baptist, over til den kristne Kirkes identitetskrise i vor tid. Det gør han på den måde, at han konfronterer de forskellige kristne Kirker, de »katolske« (græsk-ortodokse og romersk-katolske), den danske folkekirke og frikirkerne, med det, han betragter som den nye pagts fundamentale krav. Han gør det naturligvis ud fra sin egen bedste overbevisning, men i loyal økumenisk ånd ud fra mottoet »Sandheden tro i kærlighed«. Sandheden tro i kærlighed vil læseren af den lille bog både beklage de misforståelser af sin egen Kirkes lære, som denne Kirke i mange tilfælde selv bærer ansvaret for, og glæde sig over at fornemme det dybe fællesskab, som allerede på forskellig vis aftegner sig mellem alle kristne.

P. G.

Adam Oehlenschläger. Wallfahrt nach Rom. Ein Tagebuch im Jahre 1809.

Dechiffriert und erläutert von Poul Ingerslev-Jensen. Herning, Poul Kristensen, 1974. 284 s., kr. 130,00.

En hidtil uudgivet rejsedagbog af Oehlenschläger, – det må sandelig siges at være en litterær begivenhed! I året 1809 rejste den dengang 30-årige digter fra Genf, hvor han i flere måneder havde været gæst hos madame de Staël. Nu ville han for første gang besøge Rom. På rejsen, som varede fra 1. marts til 10. april 1809, nedskrev han daglig sine oplevelser på tysk. Turin, Mailand, Bologna, Florenz blev de vigtigste stationer på vejen. Overalt noterer han sine kunstneriske indtryk fra museerne, kirkerne og teatrene, som han naturligvis flittigt besøger, og dertil rejsens strabadser og glæder – ikke mindst i forbindelse med rejsefællerne. Han røber en vågen og utrættelig interesse for alt, hvad han kommer i berøring med, og kommer ofte med fine psykologiske iagttagelser, men også med de »klassiske« fordomme, når han taler om katolicismen (»der chato-lische (sic) Aberglaube«), dens messe (»Langeweile, Gleichgültigkeit«), dens munkevæsen (»Heuchler, Müsiggänger«), ... dens faste- og abstinensdage (menneskene kan jo trøste sig med vin). – En dejlig bog, rigt illustreret, ofte med billeder fra tiden.

P. G.

Den 81. tyske katolikdag i Mönchengladbach

Katolikdagen 1974 har som emne: »At leve i verden«; den afholdes fra den 11. til den 15. september.

»Man spørger ikke mere: Hvor meget kan jeg tjene i morgen? Hvordan står det til i morgen i politik og samfund? Mange føler sig rodløse med hensyn til spørgsmålet om, hvad livet betyder i sig selv, og hvad der gør det værd at leve.« Katolikdagen vil i perspektivet af dette livsproblem behandle den kristne tjeneste over for mennesket og samfundet.

Ordenssøstre i Bonn

På »dagen for de gejstlige kald« havde 40 søsterordener i Bonn indbudt til en Mariavesper i Bonns katedral. Ved en efterfølgende sammenkomst i domkirken sal diskuterede man frimodigt og intensivt en lang række aktuelle problemer, bl.a. tilgangen til ordenerne. Den næste Søsterdag i Bonn er fastsat til den 13. november. Ærkebiskoppen af Köln, kardinal Joseph Höffner har lovet at være til stede.

Caritas: 272 rådgivningssteder for udlændinge

Tysk Caritas har for tiden 272 rådgivningssteder for udenlandske arbejdere. 315 socialrådgivere, for det meste gæstearbejdernes egne landsmænd, hjælper dem med de sociale problemer, for at de skal kunne finde sig bedre til rette både arbejds-mæssigt og menneskeligt; det betyder for udlændingene en omstilling og en tilpasning til en helt ny verden. I denne forbindelse er det interessant, at 5 socialrådgivere arbejdede i 1956 på dette område uden nogen form for statsligt tilskud og på Caritas' eget initiativ. – Antallet af medarbejdere er i stadig stigning.

Exerciteter og retræter 1973 i ærkebispedømmet Köln

Antallet af deltagere i de lukkede lægmandsexercitier i ærkebispedømmet Köln steg i året 1973 til 15.806. Det vil sige en tilvækst på 1769 deltagere sammenlignet med 1972. Kun for mændenes vedkommende kunne en nedgang fra 3.022 i året 1972 til 2.816 i det følgende år konstateres, mens antallet af »unge mænd« steg fra 3.324 til 3.780. For kvindernes vedkommende deltog 3.939 (1972 3.160) og af kvindelig ungdom 5.271 (4.631 i 1972). »Skoleafslutningsdagene« er ikke medregnet i denne opstilling. Antallet af deltagere i disse er dalet fra 15.531 i 1972 til 13.939 i 1973, altså en tilbagegang på 1.592. I alle bispedømmer i Vesttyskland (inkl. Berlin) steg antallet af deltagere i lukkede exercitier fra 92.216 i 1972 til 98.797 i 1973, altså med 6.581 deltagere.

Kirkelivet i Sovjetunionen

TA' MED TIL RUSLAND I
EFTERÅRSFERIEN

Center-Rejser arrangerer i dagene 12.–18. oktober tur til Moskva og Volgograd. Alle er velkomne til at deltage i turen, hvis formål er at studere kirkelivet i Sovjetunionen samt at få et indtryk af den socialistiske opbygning af landet.

Turen omfatter besøg i såvel russisk-ortodokse kirker som baptistkirker og der vil blive ekskursioner til en fabrik, hospital, skole m.m. Desuden vil der blive mulighed for at komme i teater og cirkus.

Turen koster 1350 kr. incl. flyrejse, fuld pension, visering, ekskursioner og olietillæg. Tilmelding: inden 15. september. Detaljeret program fås ved henvendelse til:

*Centerets Rejseafdeling,
Worsåesvej 5,
1972 København V.*

Værtspaar til Magleås

Til bispedømmets nyerhvervede ejendom Magleås søges et værtspaar, der skal varetage de praktiske problemer i forbindelse med den kursusvirksomhed, der skal udøves fra ejendommen, som vil få plads til ca. 40 kursusdeltagere. Den tidligere forstanderbolig på ca. 130 m² stilles til rådighed for værtspaarret, der også skal være med til at præge ånden på Magleås.

Eventuelle interesserede bedes senest den 13. september 1974 rette skriftlig henvendelse til pastoralrådets formand, landsretssagfører Poul Høyer, Katolsk Bispeskontor, Bredgade 69 A, 1260 K, med henblik på en samtale om stillingens nærmere beskaffenhed og vilkår.

SOMMER- MARKED 1974

SKT. ANTONI KIRKE, BRØNSHØJ

Så står SOMMERMARKEDET igen for døren – efter 5 års forløb.

I år bliver det

SØNDAG DEN 8. SEPTEMBER

og der vil være al god grund til at besøge vort sommermarked – som bliver det første sommermarked efter at den nye kirke er taget i brug, og derfor vil det nu finde sted under andre former.

Foruden alt det underholdende og skægge, der foregår på sommermarkedet – og salget i boderne – så er sommermarkedet en nødvendig indtægtskilde – og vi har stadigvæk brug for

DERES HJÆLP!

Som tidligere sagt og skrevet, må sommermarkedets udbytte benyttes til kirken drift og til det sociale arbejde, der på forskellig måde udøves i menigheden.

Sommermarkedet åbner efter messen kl. 8,30. – Kl. 16: Messe.

Som tidligere år vil der blive musik, sang og underholdning.

Pastor Hviid tryller, børnekor fra Rygaard synger.

*Hans Jorna,
sognepræst*

Økumenisk Assisirejse

Der er endnu 10 pladser ledige på rejsen til det nordiske økumeniske center i Assisi den 14.–21. oktober.

Pris for fly til Rom, bus fra Rom til Assisi, helpension med vin til maden på centret: 930 kr. (Olietillæg inkluderet).

Tilmelding snarest til sekretær fru Ruth Lund Jensen, Solvej 12, 3400 Hillerød. Telf. (03) 26 19 13.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

ved Inga Jensen

Søndag d. 1/9: 22. alm. søndag: Sir. 3, 17-18. 20. 28-29. - Salme 68: 4-5ac. 6-7ab. 10-11. (R: 11b. For den arme sørgede du, Gud, i din godhed). - Hebr. 12, 18-19. 22-24a. - Luk. 14, 1. 7-14.

Mandag d. 2/9: 1. Kor. 2, 1-5. - Luk. 4, 16-30.

Tirsdag d. 3/9: 1. Kor. 2, 10b-16. - Luk. 4, 31-37.

Onsdag d. 4/9: 1. Kor. 3, 1-9. - Luk. 4, 38-44.

Torsdag d. 5/9: 1. Kor. 3, 18-23. - Luk. 5, 1-11.

Fredag d. 6/9: 1. Kor. 4, 1-5. - Luk. 5, 33-39.

Lørdag d. 7/9: Årsdagen for domkirkens konsekration: 1. Mos 28, 11-18; eller 1. Kong. 8, 22-23. 27-30; eller 2. Krøn. 5, 6-10. 13-6, 2; eller 1. Matt. 4, 52-59. Salme 94, 1-7. (R: Lad os møde med lovsang for Herrens åsyn). - Ef. 2, 19-22; eller Hebr. 12. 18-19. 22-24; eller 1. Pet. 2, 4-9. - Matt. 5, 23-24; eller Johs. 2, 13-22; eller Johs. 4, 19-24; eller Luk. 19, 1-10.

Søndag d. 8/9: 23. alm. søndag: Visd. 9, 13-18b. - Salme 90, 3-6. 12-17. (R: 1. Herre, du var vor bolig slægt efter slægt). Filem. 9b-10. 12-17. - Luk. 14, 25-33.

Mandag d. 9/9: 1. Kor. 5, 1-8. - Luk. 6, 6-11.

Tirsdag d. 10/9: 1. Kor. 6, 1-11. - Luk. 6, 12-19.

Onsdag d. 11/9: 1. Kor. 7, 25-31. - Luk. 6, 20-26.

Torsdag d. 12/9: 1. Kor. 8, 1b-7. 11-13. - Luk. 6, 27-38.

Fredag d. 13/9: 1. Kor. 9, 16-19. 22b-27. - Luk. 6, 39-42.

Lørdag d. 14/9: Korsets ophøjelse: 4. Mos. 21, 4b-9. - Salme 78, 1-2. 34-35. 36-37. 38. (R. 7c: Glem ikke Herrens værker). - Fil. 2, 6-11. - Johs. 3, 13-17.

Søndag d. 15/9: 24. alm. søndag: 2. Mos. 32, 7-11. 13-14. - Salme 51, 3-4. 12-13. 17 og 19. (R: Luk. 15, 18: Jeg vil stå op og gå til min Fader). - 1. Tim. 1, 12-17. - Luk. 15, 1-32. (Som kortere afsnit kan læses: Luk. 15, 1-10).

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 1/9: 22. alm. søndag.

Mandag d. 2/9: Ferialdag.

Tirsdag d. 3/9: Gregor den Store, pave og kirkelærer.

Onsdag d. 4/9: Ferialdag.

Torsdag d. 5/9: Ferialdag.

Fredag d. 6/9: Ferialdag eller Jesu Hjer-tes messe.

Lørdag d. 7/9: Årsdagen for Domkirkens konsekration.

Søndag d. 8/9: 23. alm. søndag.

Mandag d. 9/9: Ferialdag.

Tirsdag d. 10/9: Ferialdag.

Onsdag d. 11/9: Ferialdag.

Torsdag d. 12/9: Ferialdag.

Fredag d. 13/9: Johannes Chrysostomus, biskop og kirkelærer.

Lørdag d. 14/9: Korsets ophøjelse.

Søndag d. 15/9: 24. alm. søndag.

HUSK

KIRKE-

DAGEN

(SIDE 2)

OG

ROM-

VALFART

1975

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skand navien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

EKSORCISTEN

Satanfeberen er over os. Roman Polanski bebudede med Satans inkarnation i »Romeo's baby« en ny ære i menneskeheden historie. Ifølge den amerikanske film »Eksorcisten« er fanden nu løs her på jord. »Eksorcisten« er en filmatisering af William Peter Blattys roman af samme navn, som bygger på en virkelig begivenhed, der fandt sted i Maryland i 1949. En 14-årig dreng blev besat af en dæmon og de mærkeligste hændelser, såsom at møbler blev slynget rundt i luften, fandt sted i hans nærværelse. Efter flere ugers djævlbesværgelser, foretaget af to jesuiterpatres, hvorved for øvrigt udløstes de voldsomste reaktioner, blev drengen befriet for besættelsen, og han har i dag ingen erindring om de tre måneder, hvor djævelen besatte hans krop og psyke.

Da William Peter Blatty studerede på Georgetown Universitetet i 1949, læste han beretningen om denne djævluddrivelse, og han blev så optaget af emnet, at han to årtier senere skrev en roman om begivenheden, selv om han tillod sig mange friheder i forhold til det oprindelige tilfælde. Bogen blev en succes uden lige. Den er nu solgt i over 6 millioner eksemplarer alene i USA og er oversat til 18 forskellige sprog.

Uforstående læger

Naturligvis måtte Hollywood vise interesse for en sådan publikums succes, og det endte da også med, at Blatty solgte filmrettighederne til Warner Bros, idet han sikrede sin egen medvirken som producer og drejebogsforfatter. Filmen er da også en tro kopi af bogen. Historien er for så vidt ganske enkel. En 12-årig pige kontaktes tilsyneladende af en ven fra ånderverden ved navn »Kaptain Howdy«. Hun bor sammen med sin mor, en fraskilt filmstjerne, og dennes sekretær i et hus i Georgetown, Maryland. Huset begynder nu at fyldes med sære lyde og ak-

tiviteter, og da pigens optræden bliver mere og mere mærkelig, lader moderen hende gennemgå en række psykiatriske tester, der virker chokerende på publikum. Men pigen fejler ikke noget, hævder lægerne, som står helt uforstående over for hendes voldsomme anfald. Moderen drives efterhånden til vanviddets rand, og i sin fortvivlelse går hun til en jesuiterpater, der bor i ejendommen ved siden af. Jesuitten, der er uddannet psykiater, bliver forlegen, da moderen bønfalder ham om at iværksætte en djævluddrivelse. Han er selv inde i en alvorlig troskrise, idet han pines af tvivl om sit kald. Pigens anfald bliver dog så voldsomme, at jesuitten til sidst overbevises om, at hun virkelig er besat, og sammen med en kollega med erfaring i eksorcisme påbegynder han de usædvanlige ritualer. Det ender med, at pigen bliver befriet, selv om det koster et par menneskeliv undervejs.

En gyser?

Filmen er iscenesat af William Friedkin, bedst kendt fra »The French Connection«, der skaffede ham en Oscar. Han forstår at lave spændingsfilm. Og han fornægter sig ikke i »Eksorcisten«. Filmen er unægtelig spændende, mere spændende og mere uhyggelig end mangan gangster- og agentfilm. Den endelige djævluddrivelse er således ved at tage pusten fra publikum. Men måske er filmen netop for spændende på en forkert måde. Emnet er unægtelig for alvorligt til at blive behandlet på en sensationspræget måde. Blatty siger, at han ikke har skrevet sin bog af sensationslyst, men af inspiration. Han ønskede oprindeligt at læse til præst, men ændrede sine planer. Han betragter selv sin roman som »en symbolsk opfyldelse af et ændret kald«. Blatty har altså et budskab med sin bog og sin film. Han fik en instruktør, som kender sit håndværk. Men måske er det

netop ulykken. For mange mennesker vil »Eksorcisten« sikkert blot virke som en gyser blandt mange, omend gysen er voldsomt. Og det har vel ikke været Blattys mening. Han ønsker, vi skal forstå, hvilke onde og nedbrydende kræfter vi virkelig kæmper imod. Djævelens anslag er ikke til at komme uden om. Kun troen på Jesus Kristus og hans magt i os kan overvinde den Ondes anslag.

Satans anslag

Selv om »Eksorcisten« kan virke sensationspræget i sin stil, er den alligevel ikke til at komme uden om. Vi tvinges til at tage stilling til spørgsmålet om den Ondes eksistens – og dermed om Guds eksistens. Filmen gør nemlig det sjældne fænomen djævlbesættelse sandsynligt og troværdigt. I USA har filmen virket chokerende på mange biografgængere. Adskillige er besvimet, og mange kastede op. Det beviser, at filmen er mere end blot en gyser i traditionel forstand. Den kendsgerning, at den unge pige bliver totalt besat af Satan på sjæl og legeme, foruroliger mange følsomme sind. Den filmiske fremstilling af besættelsens virkninger er tilmed uhyggelige. Men Satan får ikke bugt med hendes hjerte. På et vist tidspunkt viser der sig nemlig nogle bogstaver på hendes krop, som former ordene »hjælp mig«. Det viser, at Satans magt er begrænset. Gud giver ham kun frihed til anslag mod vor sjælelig-legemlige natur. Personens kerne – hjertet – kan han kun vinde indpas i, hvis vi selv giver ham lov.

Denne film kan ikke anbefales enhver. Folk med særlig følsomme og ængstelige sind bør holde sig væk. Erfaringerne fra USA viser, at filmen kan bringe dem ud af psykisk balance. Men selv sunde mennesker bør være på vagt. Satan er nemlig ikke til at spøge med.

Kaare Osorio

17/1974

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 3
1616 København V.

katolsk

forum

NOTES- BLOKKEN

GENI ELLER APOSTEL?

Hvordan ville Kirken se ud, hvis paven var et politisk eller pastoralt geni? Hvis Paul VI var en slags åndelig Kissinger, uafbrudt på rejse for at få et kompromis i stand mellem stridende parter? Tænk Dem, hvor mange unge han kunne vinde, hvis han spillende på en guitar, med langt hår, forvaskede cowboybukser og trasko – sang for til rytmiske alleluja-sange – ikke på latin, men på engelsk? Eller hvis han gav efter for verdensopinionen og tilbagekaldte »Humanae vitae«? Man ville tiljuble ham med et tusindfoldigt hosanna, som dengang, Jesus holdt sit indtog i Jerusalem. Men ak, de herrer i Rom forstår sig ikke på moderne reklamemetoder. Og derfor går det så galt, som det gør. De følger ikke med tiden. Hvis de blot var lidt mere vakse, ville alt gå bedre.

Denne tankegang, som spørger i mange kristnes hjerne, dækker over en total misforståelse. Man forveksler selve embedet med den person, som er indehaveren af embedet. Og den moderne pavekritik, den antiromerske affekt, vender sig i grunden ikke mod personen, men mod selve embedet.

Vor egen Søren Kierkegaard skelner skarpsindigt mellem geniet og apostlen. Det, et geni frembringer, kommer fra geniets eget indre. En kunstner, f. eks. Tom Kristensen, udtrykker sig selv i sit værk. Der er identitet mellem hans person og hans værk. De to ting kan ikke

skilles ad. Han har sit centrum i sig selv.

Anderledes er det med en apostel. Han har sit livs og sin gernings midtpunkt uden for sig selv, i en anden person, som har kaldet og sendt ham. Og i kristendommen bliver dette forhold ydermere akcentueret, da denne sendelse er betroet et syndigt menneske. Vi kan som et spejlbillede se det kristne embedes væsen i Peters kaldelse. Dette svingende og ustabile menneske, som er Simon Bar Jona, skal blive en »Klippe«. Og til dette menneske, som har forrådt sin Herre, siges der: »Vogt mine lam! Vær hyrde for mine får!« Og til sidst hentydes til hans korsdød: »Du skal række dine hænder ud og en anden skal binde op om dig og føre dig derhen, hvor du ikke vil«. En apostels liv er kendetegnet ved korset. Dette gælder paven, biskoppen, præsten og ethvert præsteligt menneske. Embedet er og bliver et tegn på Kristi død. Selv om Kirkens embedsbærere gør alt for at være på højde med tiden, vil der altid være denne umulige, ja paradoksale opgave tilbage at skulle repræsentere Kirkens Herre i en skrøbelig og syndig menneskeskikkelse. Det kommer aldrig til en identitet mellem embedet og dets bærer, da den sidste altid er et ufuldkomment og syndigt menneske. Nej, det, vi trænger til, er ikke genier, men apostle. Men deres person er mærket ved korsets tegn.

H. Roos sj.

Kære trosfæller!

Så er der igen en rystende naturkatastrofe i BANGLADESH. 17 af landets 19 distrikter er ramt: meget hårdt, og talrige hjem, såsæd og levnedsmiddelagre er ødelagt. Tusinder af mennesker er omkommet og hundredetusinder er i fare for sultedød og svære epidemier.

Den danske stat har gennem Dansk Røde Kors og Folkekirkens Nødhjælp givet 200.000 d. kr. til de nødlidende, og der strømmer store pengemidler ind fra talrige hjælpeorganisationer.

CARITAS INTERNATIONALIS har bedt danske katolikker være med i hjælpen og med de erfaringer, man allerede har gjort i Bangladesh, kan man være sikker på, at de rette personer vil få midlerne i deres hånd og anvende dem på samme ansvarlige måde, som det skete for et par år siden.

Biskoppen har bedt mig meddele ovenstående til danske katolikker og anmode præsterne og menighedsrådene *en af de nærmeste søndage at indsamle penge og give kollekten* til disse mennesker i stor nød.

Vær med også denne gang og grib dybt ned i pengepungen, så det må blive et vidnesbyrd om ægte kærlighed til vor næste.

Venlig hilsen
Knud Eallin,
leder af Caritas Danmark

Sognekirkerne, institutionerne og andre, som vil støtte ovenstående sag, bedes indsende beløb til CARITAS DANMARK, mærket BANGLADESH, giro 439 79.

INDHOLD

KIRKEN OG VERDEN I 1974	4
En så interessant analyse af kirkens situation i Frankrig og USA, at man snart glemmer, at artiklen er skrevet på norsk	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Øjenvidnerapport fra karismatisk kongres i USA; satandyrkelse breder sig; anglikanernes ærkebiskop Michael Ramsays statusopgør om forholdet til Rom; kristnes situation i Palæstina; m.m.	
EN NY MARTIN LUTHER KING?	10
USA's Cesar Chavez, som modtog Martin Luther Kings fredspris for 1974, en katolik, der kæmper for landarbejderne	
KIRKEDAG LEDREBORG 1974	12
En foreløbig billedreportage, som i næste nummer bliver fulgt op af et udførligt referat, illustreret med flere billeder	
KARDINAL HÖFFNERS INDLÆG	14
Skal gengifte fraskilte have adgang til sakramenterne?	
PATER MAX MIZZI I ASSISI-KREDSEN	15
Fra Nordisk Økumenisk Center i byen Assisi kom en delegation til Danmark og deltog i de Danske Kirkedage 1974 i Haslev. Derefter af lagde de besøg i en katolsk og to evangeliske kirker i Birkerød	
KAN MAN »OPLEVE« GUD?	16
Et af vor tids brændende problemer, Gudserfaringen, dens mulighed og dens indhold, bliver i dette første afsnit drøftet ud fra det G.T.s udsagn. De næste to afsnit vil behandle evangeliets og de første kristnes syn og (tredie afsnit) moderne opfattelser	
DET HELLIGE ÅR	18
Et budskab fra en gruppe unge fra 14 nationer og 5 kontinenter til »vore venner i verden«	
LEGEMET OG HIMLENS HERLIGHED	19
Kødets opstandelse er menneskevordelsens spejlbillede	
LÆSERBREVE	20
LITURGISK OVERSIGT	23
»LARS OLE, 5 c«	24
Dansk film, uden støtte fra filmfonden, optaget i 16 mm, »blæst op« til 35 mm. Hvad er den værd?	
FORSIDEBILLEDET	
fra filmen »Lars Ole 5 c«	

KOMMENTAR

OM LANGSIGTEDE FORANSTALTNINGER

Jeg holder meget af valfarter. Ikke den store oplevelse for livet, en slags religiøs safari, men den stilfærdige tuslen rundt til steder, hvor mærkelige og store mennesker færdedes. Jeg tror på en »genius loci«, d.v.s. en »Stedets Ånd«, der fornemmes på en uhandgribelig måde, når man færdes dér, hvor et stykke af Danmarks saga er skrevet.

Står man en sommerdag ved slotssøen i Hillerød og betragter det eventyrlige bygningsværk, der knejser over vandet, kan det give anledning til mange betragtninger, også til en frugtbar meningsudveksling, hvis man er sammen med folk, der ser noget andet end det, man selv ser. Den unge, skæggede samfundsomstyrter ved min side ser med bitterhed i ånden det lange tog af hovbønder, som forsømmer deres fattige marker for, uden betaling, at køre uendelige læs af sten og tømmer op til Christian den Fjerdes stolte bygningsværk. Men jeg gør sagtomdig opmærksom på, at de ulykkelige efterkommere formedelst en beskeden afgift frit kan færdes i de kongelige rum og suge skønhed og viden til sig ved synet af museets kostbarheder. Hoveriet var ikke forgæves.

Her fødtes Christian den Fjerdes datter Leonore Christine, der kom til at tilbringe næsten en tredjedel af sit liv i fængsel. Hun har malet et lille allegorisk billede af sig selv som korsbærer. Nedenunder har hun digtet et lille vers:

»Fire fængsler fri jeg var,
det fjerde lukt fuldtæt
i toogtyve år,
så jeg af gråd blev træt.
Det kors fra himlen kom,
Gud tungest ende bær'.
Hans engle om og om
den rette vej mig lær'«.

I samme værelse, henne ved vinduet, ser vi en alterlignende opbygning: Hendes store kors af ibenholt og elfenben, flankeret af to svære sølvlysestager. Foran ligger i montren en national skat, Jammersmindet, først udgivet små to hundrede år efter Leonore Christines død, men fra da af studeret og beundret af generation efter generation, for sit vidnesbyrd både om åndens styrke og om sprogets kraft. De toogtyve år var vel anvendt!

I døgnets kævl og smålighed kan det ofte være svært at finde et forsyn eller blot en fornuftig mening i det menneskelige roderi. Og da kan en valfart påny give perspektiv. Men det kan godt være udmattende, så vi afslutter vore betragtninger på kroen. En kold Hof kaster et mildnende skær over al den tragiske storhed. Ved nytårs-tid 1859 udrændte Frederiksborg Slot totalt, men en landsindsamling genrejste det i de følgende år. Og brygger Jacobsen fra Carlsberg bestod indretningen samt oprettelsen af det national-historiske museum. Set i det store perspektiv drikkes end ikke en øl forgæves!

Georg Heggum

Kirken og verden i 1974

Hvordan ser det ut i verden og i Kirken i dag? Hvordan skal man forkynne evangeliet for dagens mennesker? Disse spørsmålene har biskoper over hele verden drøftet før bispesynoden i Roma i høst. Emnet for møtet er denne gang nettopp »Forkynnelsen av evangeliet i verden av i dag«. For å kunne si noe om dette emnet, må man først analysere sin verden – i håp om at analysen vil gi noenlunde sikre retningslinjer for arbeidet i fremtiden. Men det viser seg også her at det er lettere å spørre enn å svare, lettere å se problemene enn å løse dem. Vi har valgt å presentere refleksjoner fra to forskjellige land – Frankrike og USA – og man ser hvordan refleksjonene springer ut av hvert lands aktuelle situasjon. Frankrike som ikke har lemt sitt ungdomsopprør i 1968, konsentrerer sin interesse om ungdommen, mens USA med sin samfunnskrise forsøker å gi et overblikk over hele problem-komplekset. Det de er enige om, er at man ikke kan skru klokken tilbake og vende tilbake til fortiden.

FRANSKE OG AMERIKANSKE
DOKUMENTER TIL SYNODEN

Av Karin Gullerud-Johansen O.P.

125 biskoper og 15 millioner unge

De franske biskoper var klar over at det var mange andre emner som fortjente en inngående analyse både på lokal-kirkens og på verdenskirkens plan: økumenikken, masse-

mediene, kvinnens stilling, de karismatiske bevegelser Nå de likevel valgte å konsentrere seg om ungdommens verden, eller rettere – om Kirkens ansvar og oppgaver overfor de unge – så er det fordi ungdommen represente-

rer fremtiden, omkring år 2000 vil omtrent 2/3 av jordens befolkning være under 25 år, men også fordi det er de unge som stiller de mest radikale spørsmål om troen.

Om de ikke synes å forka-

stet deres vitnesbyrd.

Opprør og handling

Det finnes imidlertid ikke noe felles mønster som gjelder for alle unge. De ser forskjellig på tingene og reagerer ulikt, alt etter hvilket miljø de hører til.

De unge fra landbruksmiljø føler forandringene på kroppen. Fremtiden synes lukket for dem, skolen passer dårlig til deres behov, og forholdet til den eldre generasjon er spent. Reaksjonen er opprør og protest – alt skal vekk.

Arbeiderungdommen føler krisen like sterkt, men deres mål er å styre den – ut fra arbeiderbevegelsens målsetting.

I mer intellektuelle kretser reagerer de unge med en bitende kritikk av dagens verden, en kritikk som især rammer autoriteter og institusjoner, men disse unge er individualister som søker hver for seg og streber etter personlige erfaringer.

Mentalitetsforandring

Forandringen i de unges tenkesett stiller store krav til Kirken. De unge i dag krever sin frihet. De er redde for å bli innrullert, organisert, og for å binde seg for alltid. Den gamle moral med sine lovregler, sine på- og forbud, gjør dem syke. Men hvorfor tror de fremdeles at Kirken står for denne moral?

De unge vil ikke godta en sannhet før de har erfart at den er sann. Hvordan skal man kunne innføre dem i en tro som hviler på overleverte sannheter, på en fast trosbekjennelse?

Ungdommen ønsker nok å være åpen for hele verden, men samtidig ønsker man å leve i små grupper sammen med gode kamerater. Engasjement er noe av et nøkkelord for dem, men mens det tid-

ligere var troen som dannet grunnlaget for engasjementet og gav det retning, så er i dag forholdet ofte omvendt. I analysen av samfunnsforhold spiller marxistiske teorier en stor rolle, og her må forholdet til den kristne tro gjøres klarere.

De unge er sterkt preget av den kultur, skole og massemedia formidler, og mange av dem er uten noe kjennskap til kristendommen. Hvordan skal man forkynne Kristus for dem, slik at de virkelig lærer ham å kjenne? Hvordan skal man både respektere de unges erfaringer og samtidig forstå å benytte dem i forkynnelsen?

Stilt overfor denne uvante verden må Kirken søke nye veier i forkynnelsen. Viktig er det at den som forkynner, ikke kommer utenfra, fra et annet sted. Han er i verden, han må leve Kristi evangelium med og blant andre mennesker, og ville være vitne om en felles opplevelse av frigjøring.

I den nye verden som er ved å fødes, kan man ikke påtvinge evangeliets budskap i rammen av fortidens skikker, tenkemåte, filosofi og moral.

Også i USA holder bildet på å skifte, og der rår en følelse av ubehag. Man er anspent, forvirret, mangler tillit til seg selv og er usikker på verdier og på hensikten med det hele. Denne uvelfølelsen er alminnelig både i samfunnslivet og på det religiøse område. Optimistene regner med at dette er uunngåelige vanskeligheter idet noe nytt bryter frem, mens pessimistene taler om død og undergang. Antagelig er det noe riktig og noe galt i begge syn, sier de amerikanske biskoper. Den forandringens tid vi gjennomlever, betyr ikke en blott og bar avvisning av all tradisjon, men snarere en utrenskning, der noen verdier og institusjoner må falle, mens andre blir fornyet og styrket.

Samfunnsproblemer

Det amerikanske samfunn gjennomrystes av en dyptgående politisk krise. Mange har ikke lenger noen tillit til landets ledende menn, og grup-

penes og individenes egoistiske tendenser får fritt spillerom. De siste ti år er man neppe kommet ett skritt nærmere løsningen av de fattiges eller de farvedes problem, og i visse kretser er man lei av all tale om rettferdighet, såvel nasjonalt som internasjonalt. Det er når alt kommer til alt bedre å sørge for seg selv.

Også på det personlige område skifter moralnormene. Med rette eller med urette snakker man om den »seksuelle revolusjon«, men det er iallfall tydelig at mange anser seksuallivet snarere som en del av fornøyelseslivet enn som et uttrykk for gjensidig kjærlighet mellom en mann og en kvinne som har bundet seg til hverandre for hele livet. Familielivet er utsatt for hittil ukjente spenninger, og skilsmisse er alment anerkjent. Mange godtar endog abort fremkalt av bekvemmelighets-hensyn, selv om det ikke er vanlig, og også i uttalelsene til fordel for eutanasi (barmhjertighetsdrap) skimter man en egoistisk og individualistisk holdning under menneskekjærlighetens dekke.

Religiøse problemer

Stilt overfor dette synes kirkenes som institusjoner ofte å bøye av. Om man kan tale om en »troskrise«, er tvivlsomt, men man kan trygt regne med en identitetskrise. Man spør stadig etter religionens verdi, men man blir nesten aldri enig om hvilken mening man skal tillegge den. Man er vitne til søken etter voldsomme følelsesmessige religiøse opplevelser, som kommer fort og går fort. Under den tiltrekning som karismatiske bevegelser og orientalske religioner øver, aner man dragingen mot en mer individualistisk oppfatning av religionen.

Skillet mellom stat og kirke har ført til at skoler som ikke tilhører noe kristensamfunn hverken har religionsundervisning eller religiøse seremonier, og mange kristne er urolige ved tanken på hva følgen av dette kan bli på lang sikt.

Katolske problemer

Det har vært vanlig å anse

spenningene innen den katolske kirke i USA som en konflikt mellom »konservative« og »liberale«. Hovedspørsmålet er snarere om katolikkene i USA fortsatt skal utlede sin tro og sin grunnholdning av katolisismens tradisjonelle verdisystem, eller om de i stadig høyere grad kommer til å utlede dem av det humanistiske og verdsliggjorte verdisystem som omgir dem.

Like til de siste årene har amerikanske katolikker levd nokså isolert, beskyttet av Kirkens regler og sin katolske praksis. Etter det annet Vatikankonsil falt disse beskyttende murer, og man kan i dag spørre seg om amerikanske katolikker er mest preget av Kirken eller av samfunnet, sier de amerikanske biskoper.

I visse katolske miljøer har ikke lenger katolske verdier og katolske vaner og skikker den sentrale plass de hadde før. Disse katolikker har ikke forkastet Kirken, men de tar dens uttalelser og dens bud nokså lett. Plikten til å delta i søndagsmessen tas ikke altfor høytidelig, og det er mange andre tegn på at man godtar de verdier og den innstilling som preger samfunnet i sin alminnelighet. Skal man tro meningsmålinger, aksepterer mange katolikker fremkalt abort – i det minste under visse betingelser, de avviser Kirkens offisielle lære om tillatte midler til fødselsbegrensning, de har en nesten like høy skilsmisseprosent som andre amerikanere, og de inntar stort sett samme holdning som dem til de fleste sosiale spørsmål.

Men i USA finnes det en annen gruppe katolikker som fremdeles holder fast ved katolske verdier og normer. Deres liv har i de siste år vært lite misunnelsesverdig, og det ubehag de følte, ble enda sterkere da USA's Høyesterett i 1973 først lovfestet adgangen til abort, og dernest noen måneder senere avskar så å si alle muligheter for offentlig støtte til privatskoler.

Fremtidsperspektiver

Det er ikke mulig å forutsi den katolske kirkes fremtidige utvikling i USA. De tendenser

som her er nevnt, er blitt synlige først ganske nylig, men de har forsterket seg forbausende raskt. Likedan kan en ny retningsendring finne sted, men det kan man ikke regne med. I alle tilfelle synes det helt utelukket at man kan vende tilbake til fortiden.

Kirkens situasjon i USA er imidlertid ikke uttømmende beskrevet med en liste over problemer, hvor reelle og store disse enn er.

En åndelig fornyelse er i ferd med å finne sted – innen alle grupper i Kirken. Menighetsråd og bispedømmeråd har aldri engasjert så mange mennesker, som på denne måten er villige til å ta sin del av ansvaret for Kirkens liv. Religionsundervisningen, både for barn og voksne, står i brennpunktet for interessen, og man arbeider på å forbedre den faglig og pedagogisk. Det som trenges mest, er en virkelig hjelp til foreldrene i deres vanskelige oppgave: å gi de sanne verdier videre til barna.

Tross alt ser det ut til at de samfunnsproblemer amerikanske katolikker står overfor, ofte gir dem følelsen av økt ansvar for landets utvikling, og bevissthet om at hvis de står sammen, kan de bety noe for denne utvikling.

Amerikansk katolisisme er i ferd med å forandres, men ikke ved å gå til grunne.

Under tidens individualisme er det en lengsel etter fellesskap som kanskje aldri tidligere. Kirken kunne her fylle en stor oppgave ved å tale om fellesskapet i Kristus på en troverdig måte. Men for å gjøre det, må den – i langt høyere grad enn hittil – selv bli et kjærlighetens fellesskap.

Det vi trenger nå, er en virksom forkynnelse. Derfor må Kirken iallfall gjøre to ting: Den må først og fremst gjøre seg klart hva det vil si å forkynne evangeliet i dagens verden. Dernest må den sette opp en liste over alle de metoder og midler den har til sin rådighet (og kanskje finne opp andre), for å se hvilke som er best egnet til å tale til vår tids mennesker.

Kunne synoden gi svar på dette, ville dens overlegninger være av uvurderlig verdi.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Er massemøder farlige og upersonlige?

Jeg har altid indtaget en reserveret holdning over for store kongresser, massemøder og kæmpedemonstrationer. For det første er sådanne mennesker alt for modtagelige for demagogisk påvirkning – og demagoger, som vil udnytte situationen, har vi jo altid iblandt os. For det andet vil man som regel kun kunne behandle temaer og emner på en overfladisk måde, så ens hele indstilling risikerer at få slagside, og for det tredje drukner man ofte i massen uden mulighed for nogen dybere kontakt med de andre deltagere. På trods af de mange mennesker oplever man ensomheden endnu mere intenst. Det var derfor med blandede følelser, jeg i juni måned rejste til USA for at deltage i en international kongres for karismatisk fornyelse i den katolske Kirke. Jeg vidste, at der ville komme mange mennesker – med alle de ulemper, dette ville indebære, – men mine venner i USA forsikrede mig, at mødet sidste år var blevet en succes uden lige, med et enormt udbytte for den enkelte. Guds Ånd kan virke, hvad enten man er få eller mange. Det hele afhænger af den tro og de forventninger, man kommer med. Og så naturligvis Guds velsignelse.

Store forventninger

Mine bekymringer blev helt gjort til skamme. På trods af, at kongressen talte ca. 30.000 deltagere, følte jeg mig på intet tidspunkt hverken overflødig eller isoleret. Det var nærmest fantastisk at opleve den kontakt, der eksisterede mellem deltagerne på denne kongres, som fandt sted på Notre Dame Universitetet, South Bend, Indiana, fra den 14.-16. juni, (se K.F. nr. 15, 1974, side 9).

Disse tre dage var en uforglemmelig manifestation af enheden mellem mennesker, som har ladet sig fylde af Guds Helligånd, og som har accepteret at være redskaber i Hans hånd. Alle tog sig af hinanden, og ingen druknede i massen. Man fornemmede, hvad det vil sige at tilhøre et Gudsfolk, hvor alle forsøger

at være over for næsten, som Kristus er det over for én selv.

Man forventede noget af Gud. Det kom klart frem allerede første aften ved det store møde på universitetets stadion, hvor ca. 25.000 mennesker bønfuldt Kirkens Herre om helbredelse på sjæl og legeme. Oprindeligt havde man andre planer med dette indledningsmøde, men i månederne op til kongressens åbning blev det helt klart for arrangørerne, at Jesus ønskede at vise sin helbredende magt blandt sit folk, og at indledningsmødet altså skulle forme sig som et helbredelsesmøde. Det faldt naturligvis ikke i alles smag. På pressemødet dagen efter udtalte en journalist, at nu var den karismatiske bevægelse lige begyndt at blive værdsat i Kirken, men så kom dette helbredelsesmøde, som ødelagde det hele. Kardinal Suenens svarede journalisten med at henvise til Jesu ord i Lukasevangeliet om at gå med glædesbud til fattige, at udråbe for fanger, at de skal få frihed, for blinde, at de skal få deres syn, og for fortrykte, at de skal sættes i frihed (Luk. 4,18). Kardinalen spurgte, hvad vor forkyndelse er værd, hvis ikke vi samtidig forventer, at Herren forbarmer sig over vore sygdomme og svagheder.

Midt i verdens kulde

Det var usandsynligt dårligt vejr under hele kongressen. I juni måned plejer man i Indiana at have varmt og tørt vejr. Men det var hundekoldt, og regnen silede ned. Arrangørerne af helbredelsesmødet var forsamlet i bøn inden det store indledningsmøde skulle finde sted. Man blev så optaget af bønnen, at man glemte både tid og sted. Da man endelig kom ud for at påbegynde mødet, opdagede man, at regnen silede ned, mens de mange deltagere havde søgt ly i de mange bygninger på universitetets grund. Måtte man aflyse det store fællesmøde? Man havde jo ikke en eneste sal, som var stor nok til ca. 25.000 mennesker. Arrangørerne trak sig tilbage på ny for at bede til Kristus om selv at vise vejen frem. Efter en halv times bøn ophørte

det med at regne, og det blev muligt at gennemføre friluftsmødet på universitetets stadion, selv om man kom i gang med mere end en times forsinkelse.

Under søndagens store friluftsmøde begyndte regnen også at sile ned. Man lagde på ny sagen i Jesu hænder, og regnen hørte op.

Det dårlige vejr gav naturligvis anledning til mange overvejelser. Hvorfor i alverden havde Gud ikke benådet mødet med strålende solskin? Havde man ikke hans velsignelse? Eller var der trods alt mening i det dårlige vejr. En af bevægelsens ledere, K. Ranaghan, mente, at det dårlige vejr var ment som en alvorlig advarsel til kongressens mange deltagere. Vi må ikke tro, at vi bliver omsluttet af lutter sol, når vi træder i Guds tjeneste, sagde han. Vi må tværtimod være forberedt på at møde en iskold verden, der står uforstående over for det, vi har at bringe den. Men vi skal holde ud. Vi skal vise verden, at der hos Kristus er varme nok til at modstå den kulde, vi synes dømt til at leve i. Det dårlige vejr er en udfordring til os, og til vor tro. Kristus forventer, at vi holder os til Ham – uanset det klima vi lever i.

Kardinal beder i tunger

Dagen efter kongressens afslutning blev der holdt et møde med ca. 40 deltagere. Foruden arrangørerne var der indbudt repræsentanter for flere af de deltagende lande. Mødet begyndte kl. 8 om morgenen og sluttede først kl. 18. Det formede sig som en slags bedemøde, hvor man tog kritisk stilling til kongressens forløb. Jeg har aldrig deltaget i en mere intens selvransagelse end på dette møde. På et vist tidspunkt kastede alle – med kardinal Suenens i spidsen – sig til jorden for at bede Gud om at tage alt det fra os, som forhindrer os i at være virkelige redskaber i hans arbejde for evangeliets udbredelse. Der blev sunget og bedt meget på dette møde. Især var lovprisningsbønnen i tungetale et fremherskende element. Også her var kardinal Suenens aktiv deltager. Til sidst bad han os om vor forbøn, så han kunne få kraft og visdom til over for paven og sine bispekollegaer at vidne om helbredelsestjenestens afgørende betydning for Kirkens fornyelse i dag. »Hvis ikke vi på ny lærer Kristi helbredende kraft at kende,« udtalte kardinalen, »så bliver der ingen virkelig fornyelse i Kirken. Thi fornyelsen, vi alle længes efter, har væsentlig karakter af en helbredelse.« Man kom uvilkårlig til at tænke på Jesu ord om, at han ikke er sendt til raske, men til syge mennesker. Han er den store læge, der påtager sig vore svagheder og sygdomme. K.O.

Fra et af pressemøderne på Kongressen. 3. fra højre er kardinal Suenens. På hans venstre side ses Ralph Martin, lederen af det internationale kommunikationscenter i Ann Arbor

Uhyggelig Satan-dyrkelse breder sig

Vor tid er ikke blot præget af Jesus-festivals, af gurustævner i Københavns Forum med taler af selveste guru Maharaj Ji – den såkaldte fuldkomne mester – og af andre aktiviteter af snart den ene og snart den anden kategori på det så brogede religiøse område.

Vi oplever også, at en uhyggelig Satan-dyrkelse er ved at brede sig. Fra trolddom og heksekunst, der trives side om side med horoskopdyrkelse, er der så ganske åbenbart ikke langt til dyrkelsen af Satan. Og Satankulten er – så uhyggeligt og utroligt, det så end måtte lyde – en kendsgerning i dag. Herom foreligger der ikke blot beretninger fra USA og Sverige, men der er også udsendt en veldokumenteret rapport om Satandyrkelsen i dag fra Religionssociologisk Institut i Stockholm, – en rapport, hvoraf det bl.a. fremgår, at der i den svenske hovedstad findes en Satansekt med 25 medlemmer. Der er, hedder det i instituttets rapport, tale om en foreteelse med overvejende ungdommelig tilslutning.

Der tales også om ansats til en lignende bevægelse i Danmark, mens man i Island – i Reykjavik – har dannet en veritabel »menighed«, der dyrker de gamle hedenske guder fra tiden før kristendommens komme til Sagaøen.

I England har man i de seneste år kunnet konstatere en øget interesse for djævlkunst og sort magi – og det oven

i købet blandt veluddannede og intellektuelle mennesker. Også her er Satan-grupper rekrutteret fra de unges kreds, og deres ritualer fører ofte til narkotikamisbrug, hallucinationer og selvmordsforsøg. Man holder natlige orgier og sammenkomster på kirkegårdene, hedder det bl.a. Som der jo også finder narkotikaorgier og -handel sted på danske kirkegårde her og der.

Også i USA er det som nævnt galt. Her skal omkring 80 Satansekte være i virksomhed. I Staterne begyndte Satankulten allerede i 1920'erne. Men først i forbindelse med vielsen af et ungt par i San Francisco blev den mere kendt. Den mand, der forrettede denne »vielse«, Anton la Vey, er leder af en veritabel »Satankirke«, og denne »kirke« har – siges det – over 10.000 medlemmer rundt om i USA. Anton la Vey siger, at der er tale om en kultus knyttet til nydelser af alle verdens goder og fornøjelser, og denne kultus er frigjort fra enhver form for moralske restriktioner, fra skyldfølelse og tanker på og tale om arvesynd. Så man kan klart forestille sig, hvad denne »kirke« har i sit følge. I denne uhyggelige sekt og i Veys »kirke« beder man for alle, der »søger hjælp i Satans navn«, – som det hedder. Vey har skrevet en bog »Satans Bibel«, og i den står der blandt meget andet ikke blot rent ukristeligt, men også satanisk at læse: »Velsignet er de stærke, for de skal arve jorden. Dersom nogen slår dig på den ene kind, så slå ham på den anden.« (K.P.)

ITALIEN: Abbed løst fra sine løfter
P. Giovanni Franzoni, tidligere abbed for benediktinerklosteret St. Paul uden for murene i Rom, er blevet løst fra sine løfter til benediktinerordenen. P. Franzoni gav selv offentligheden meddelelse om dette. I juni måned fik han valget mellem enten at forlade Italien eller at blive udstødt af ordenen. P. Franzoni, som forlod sin stilling som abbed under pres fra Vatikanet og Roms vikariat, blev suspenderet som præst i april på grund af sin stillingtagen i debatten om skilsmissegivningen i Italien (se K. F. nr. 14).

(N.C.)

VATIKANET: Arbejdsplan for bispesynoden udsendt

Bispesynodens generalsekretariat har den 6. august offentliggjort arbejdsplanen for den internationale bispesynode, der fra den 27. september skal finde sted i Rom. Det er 3 år siden, en sådan synode sidst blev afholdt. Bispesynoden skal bistå paven og Vatikanet med at løse de store problemer, som Kirken i vor tid stilles overfor. Deltagerne i synoden er 144 delegerede udpeget af bispekonferencer verden over, repræsentanter for den katolske østlige ritus, delegerede fra forskellige ordener, embedsmænd fra den romerske kuries afdelinger samt andre valgt af pave Paul selv. Synodens tema er evangelisering, udbredelsen og forkyndelsen af evangeliet i verden i dag.

Det bliver den fjerde bispesynode efter det 2. Vatikankoncil afslutning. Hensigten med synoden er at præsentere paven og Kirkens centrale ledelse for de tanker, følelser og håb, som de lokale Kirker rundt omkring i verden nærer.

Kun en arbejdsplan

Synoden vil blive åbnet officielt med en messe, som pave Paul vil fejre i det Sixtinske Kapel den 27. september. Den følgende dag finder det første arbejds-møde sted. Synoden vil sandsynligvis kunne afsluttes efter en måneds forløb.

Ud over plenarmøder skal der finde gruppediskussioner sted. Der bliver tale om individuelle sproggrupper, – og man forventer, at disse grupper kommer til at spille en vigtig rolle på synoden. Hvad den udsendte arbejdsplan angår, har Vatikanet omhyggelig understreget, at den ikke er et færdigt udkast til et program. Arbejdsplanen er ifølge *L'Osservatore Romano* opdelt i to dele. Første del består af en udveksling af erfaringer i forbindelse med evangeliseringen i dag. Uddragene er hentet fra en vidtløftig korrespondance mellem verdens biskopper. »Denne udveksling, som er ønsket af mange af bispekonferencerne, dækker ikke alle de problemer, der

rejser sig i forbindelse med temaet evangelisering,« stadig ifølge *L'Osservatore Romano*. Anden del af arbejdsplanen indeholder en række teologiske spørgsmål, som er opstået på baggrund af de pastorale erfaringer, der er gjort, og som derfor må afklares.

(N.C.)

VATIKANET: Paven udnævner ny teologisk kommission

L'Osservatore Romano har for nylig offentliggjort navnene på de 30 medlemmer af den teologiske kommission, som pave Paul VI har udnævnt den 1. august. Mens der tidligere var tre biskopper blandt medlemmerne, er der nu ingen.

Kun 13 medlemmer af den tidligere kommission, som blev udnævnt i april 1969, er blevet genudnævnt af paven, – deriblandt franskmændene Bouyer, Congar og Le Guillou; belgieren Delhaye, svejtseren von Balthasar og tyskeren Ratzinger. Franskmændene Feuillet og de Lubac er derimod ikke genudnævnt. Blandt de nyudnævnte bemærker man jesuitten Martelet fra Belgien og den franske dominikaner Tillard, der nu bor i Canada.

21 af medlemmerne er europæere, fire stammer fra Nordamerika, to fra Sydamerika, to fra Asien og kun en er fra Afrika. I alt er 18 nationer repræsenteret i kommissionen.

Det var på opfordring af den første bispesynode i 1969, at paven skabte den teologiske kommission. Biskopperne havde nemlig anmodet om, at der blev »skabt en kommission sammensat af teologer fra forskellige skoler, som var anerkendt på grund af deres visdom og videnskabelige kompetence. Kommissionens rolle skal være at respektere den legitime videnskabelige frihed, samt at støtte den hellige Stol, især Kongregationen for Troslæren.«

Ifølge kommissionens foreløbige statutter, der blev godkendt af paven i 1969, skal medlemmerne kun udnævnes for fem år ad gangen af paven selv og efter indstilling af kardinalprefekten for Kongregationen for Troslæren, – der skal konsultere de nationale bispekonferencer. Antallet af medlemmer må ikke overstige 30. Man kan kun få fornyet sit medlemskab én gang. Kommissionen forsamlers til plenarforsamling mindst en gang om året. Dens konklusioner og ønsker skal forelægges paven gennem Kongregationen for Troslæren.

Den første kommission har holdt i alt fem plenarmøder, som var helliget emner som det præstelige embede, biskoppernes kollegialitet, teologiens enhed og pluralisme, den apostoliske succession, de protestantiske embeders gyldighed, det

almindelige præstedømme og kvindens rolle i Kirken.

(La Croix)

ENGLAND: Anglikanerne ikke mere brohoved mellem protestanter og katolikker

Den anglikanske Kirkes overhoved, ærkebiskop Michael Ramsey betragter »Roms opfattelse af autoritetens udøvelse og natur« og af pavens ufejlbarhed som den vigtigste forskel mellem den anglikanske og den katolske Kirke. I et interview til det franske tidsskrift »Informations Catholiques Internationales« understreger ærkebiskop Ramsey dog samtidig »de fremskridt, der er gjort af den blandede internationale kommission, hvad angår spørgsmålet om embedet og eukaristien«. Ærkebiskop Ramseys besøg hos pave Paul har, siger han, ligeledes bestyrket ham i håbet om, at det efterhånden vil være muligt at fjerne alt, hvad der skiller Kirkerne fra hinanden. Ærkebiskoppen siger ordret: »Hvis man ved ufejlbarhed forstod, at Helligånden leder Kirken som helhed, når det gælder sandhedens erkendelse, mens det tilkommer paven som hans talerør at tilkynde denne sandhed, ville fortolkningen af ufejlbarheden ikke mere berede os så store vanskeligheder.« Men selv i så fald ville det spørgsmål være tilbage, hvad man på begge sider forstår ved »Kirke«.

Om anglikanernes funktion som »brohoved« mellem katolikker og protestanter siger Ramsey, at denne historiske rolle for hans Kirkes vedkommende er et overstået stadium. Katolikker og protestanter taler i dag direkte med hinanden uden mellemmand, og det samme gælder anglikanere og katolikker.

Om de økumeniske bestræbelser mellem anglikanerne og de ikke-katolske kristne siger Ramsey, at initiativet nu må komme fra de andre, efter at planen om en genforening med metodistkirken er strandet. »Sker det ikke, risikerer vi en 'vildtvoksende' økumeni, dvs. spontane økumeniske aktiviteter, som udgår fra begge Kirker,« og det vil efter Ramseys opfattelse kunne udarte til, at der opstår en mangfoldighed af sekter.

Præstevielser af kvinder, som er et aktuelt spørgsmål i den anglikanske Kirke, vil efter den afgående primas' mening »ikke så snart« blive almindelig praksis. Foruden de teologiske begrundelser er det for Ramsey et tungtvejende argument, at et sådant skridt fra anglikanernes side ville »skade det stadig nærmere forhold til Rom«.

Han selv vil efter sin tilbagetræden i november i år af tre grunde blive stående i erindringen, siger Ramsey, – først og fremmest »som en, der i en tid med kriser og store spændinger forstod at be-

vare den kristne tro uskadt«, dernæst som en, der »i vanskelige og upopulære situationer – især når det drejer sig om raceproblemerne – har aflagt et kristent vidnesbyrd«, og endelig som en, der »har bidraget til et bemærkelsesværdigt gennembrud i vort forhold til den katolske Kirke«.

(KNA)

PALÆSTINA: Spændingen mellem jøder og kristne

Arrestationen af biskop Capucci i Jerusalem for aktivt samarbejde med den palæstinensiske modstandsbevægelse, har rettet opmærksomheden mod tilstedeværelsen af de kristne menigheder i Palæstina. Mere end 100.000 kristne arabere lever i Israel eller de af Israel administrerede områder. Deres forhold til jøderne er ikke altid lige let. Adskillige deltager i modstandsbevægelsen mod Israel. De ortodokse jøder har på deres side store vanskeligheder ved at acceptere tilstedeværelsen af kristne i nærheden af de jødiske hellige steder. De kristne er tilmed delt op i forskellige kirkesamfund, og hierarkiet består ofte af udlændinge.

En konflikt mellem kristne og jødiske studenter har på ny afsløret den store spænding, der eksisterer mellem de forskellige religioner i Jerusalem. Konflikten opstod på grund af en anglikansk skole på Sionbjerg i nærheden af Cenaklet (nadversalen). Anglikanerne havde af nogle jøder lejet en skolebygning, som de indrettede til pigeskole. I juli måned forlod anglikanerne bygningen, og den blev udlejet til et amerikansk institut for kristne studenter, der ville tilbringe et år i Jerusalem for at studere Bibelen. Studenterne på en rabbinerskole i nærheden betragtede det som en forhåelse, at en tidligere jødisk skole nu blev anvendt af kristne. De brød ind i bygningen og rensede den for alt kristent inventar. Da de amerikanske studenter ville overtage bygningen, udbrød der et reelt slagsmål. Politiet måtte blande sig i sagen, og en rabbiner og 14 jødiske studenter blev arresteret.

Kristne institutioner og Davids grav

De israelske myndigheder var i stor forlegenhed, eftersom det var jøder, der havde angrebet en kristen institution, som tilmed blev anset for at være proisraelsk. Den israelske regering tog parti for det amerikanske institut, men har ikke kunnet forhindre, at instituttets direktør er blevet beskyldt for at være »missionær« (en nedsættende klang i jødisk mund), samt at samarbejde med Vatikanet og andre kristne, som er fjendtligt stillet over for Israel.

Den voldsomme jødiske modstand mod tilstedeværelsen af en kristen skole på Sionbjerg skal forstås på baggrund af jødernes store hengivenhed over for Davids grav, som findes på samme bjerg. For de ortodokse jøder er Sionbjerg selve zionismens hjerte, og det bør forblive eksklusivt jødisk. Tilstedeværelsen af Cenaklet og Dormitionskirken (med benediktinske munke) lige ved siden af Davids grav er utålelig for disse jøder. Men den israelske regering kan kun vanskeligt give efter for de ortodokse jøders krav – især fordi de kun udgør et mindretal. Regeringen gør tværtimod alt, hvad den kan for at forsikre den internationale opinion, at de hellige steder er åbne for alle, siden israeliterne overtog Jerusalem i 1967.

Arabere som biskopper

For første gang er en araber blevet udnævnt til biskop for den anglikanske menighed i Jerusalem og Transjordanien. Denne udnævnelse vil utvivlsomt påvirke de andre kirkesamfund. Den ortodokse patriark af Jerusalem er altid blevet valgt blandt græske munke, mens den latinske patriark, siden patriarkatets genoprettelse i 1847, altid har været en italiener. Det 2. Vatikanconcil har udtrykt ønsket om, at hierarkiet i så vidt udstrækning som mulig bliver indfødt. Det vil imidlertid skabe store politiske forviklinger, hvis man begynder at insistere på, at de kristne menigheder i Palæstina bør have indfødte arabere som biskopper. Det betyder nemlig, at man understreger den palæstinensiske karakter af disse menigheder, som næsten alle befinder sig på det af Israel administrerede område på vestbredden af Jordan.

(La Croix)

FRANKRIG: Ungdomskonciliet i Taizé

Ungdomskonciliet i Taizé blev åbnet den 30. august. Initiativtageren og lederen, prior ved det protestantiske kommunitet i Taizé, Roger Schutz, – som for nylig modtog de tyske bogforlæggeres fredspris for 1974, – fik ideen til ungdomskankoncil. Som pavestolens repræsentariatets gæst deltog i det 2. Vatikanconcil. Som pavestolens repræsentant til mødet havde pave Paul sendt kardinal Jan Willebrands, der er leder af enhedssekretariatet. Siden det 2. Vatikanconcils afslutning har der været afholdt store økumeniske ungdomsmøder i Taizé, – senest i påsken 74 med omkring 20.000 deltagere, der boede i en mægtig teltby rundt om kommunitetets kirke, den i 1972 opførte Forsoningskirke. Disse møder har alle været led i forberedelserne til ungdomskonciliet. Det forestående ungdomskoncil bliver natur-

ligvis intet koncil i den forstand, at det vil udfærdige autoritative udtalelser. Snarere tværtimod. I de ungdomsgrupper, der har opbygget arbejdet omkring Taizé, findes såvel unge fra ungdomsoprøret i 1968 som hippier og Jesusfolk. Først og fremmest betragter man ungdomskonciliet som en højtid, et åndeligt eventyr, et verdensomspændende fællesskab.

(KIT)

USA: Kardinal Krols erklæring i anledning af Nixons tilbagetræden

I anledning af Nixons tilbagetræden som USA's præsident har kardinal Krol, Filadelfia, i sin egenskab af formand for den amerikanske bispekonference udsendt følgende erklæring:

»Hr. Nixons tilbagetræden var uundgåelig, men yderst beklagelig og bedrøvelig. Uanset hans styrke eller svaghed var han en mand, der begyndte sit embede med den intention at tjene sit land.

Folket forventer med rette, at dets ledere har en høj standard. At være politiker er en vanskelig levevej, men det må altid være baseret på etiske og moralske principper. Vi har gudskelev en forfatning, hvor uregelmæssigheder kan blive afsløret, og hvor der kan blive rådet bod på dem. Vor historie viser vor ukuelige evne til at rette os op efter krisen og tragedier. Denne sørgelige historie i dag burde minde alle, som indtager offentlige embeder, om deres ansvar over for Gud og folket.

Det er min bøn, at vi vil huske på de principper og den målsætning, der gav fødsel til denne nation. Vi må sætte alt ind på at bevise, at vi i sandhed er ét folk under Guds ledelse. Lad os bede for præsident Ford, at han vil få styrke til at leve op til det tunge ansvar, der nu hviler på ham. Måtte han bringe fred og enhed til vor nation og til hele verden.«

(N.C.)

SVERIGE: 90.000 katolikker

Den katolske Kirke i Sverige tæller nu ca. 90.000 troende, hvoraf kun ca. 10.000 er af svensk oprindelse. For 40 år siden var der kun 6.000 katolikker i landet, men efter 2. verdenskrig har Sverige modtaget mange emigranter fra de baltiske lande, Polen, Ungarn og Jugoslavien. Der findes ialt 100 præster og 209 søstre til at tjene de katolske menigheder.

(La Croix)

NORGE: 11.100 katolikker

Den sidste opgørelse viser, at der nu er 11.100 katolikker i Norge. De repræsenterer 9,4 pct af de frikirker, der ikke tilhører den lutherske statskirke. Norge har ca. 4 millioner indbyggere. (N.C.)

USA:

EN NY MARTIN LUTHER KING?

»Vi er ikke absolut nogen religiøs bevægelse, men der er en masse religion involveret i det, vi gør. Det hænger sammen med vor oprindelse og med vore sæder og skikke,« sagde Chavez. »Vi har tit andagt eller messe for at fejre en sejr eller sørge over et nederlag. Vi udelukker ikke Kirken, som nogle fagforeninger gør det, – vi inviterer den indenfor, – døren er åben.

Når en katolsk eller en protestantisk præst eller en rabbi kommer, bliver han hilst velkommen af arbejderne, fordi følelsen af at stå Kirken nær er vokset, og fordi Kirken er lydhør over for os, og vi er lydhøre over for Kirken. Det giver et godt forhold.«

Religionen spiller også en rolle i Chavez' personlige liv. »Religionen er en del af mit liv, – jeg sætter ingen grænser mellem dem og livet, og den er heller ikke begrænset til søndagen. Den er simpelt hen med i det, jeg gør,« siger han.

Til trods for at Chavez mange gange har været truet på livet, holder han stadig fast ved ikke-voldsprincippet. »Det begyndte allerede med Kristus og hans budskab,« siger han. Om ikke-voldsfilosofien og sin aktive indsats som UFW-leder siger Chavez: »Man kan sidde i sit værelse og være ikke-voldelig resten af livet uden at opnå noget som helst. Det er som med bønnen. Vil man lave om på noget, skal der både bøn og strejkevagter til.«

De mandlige ordensfolks aktive støtte

Medlemmer af sammenslutningen af de øverste foresatte for de mandlige ordensfolk i USA har udsendt en erklæring, hvori de bekræfter, at de vil støtte landarbejderforbundet (UFWA). På en pressekonference har de desuden berettet om besøg, de har aflagt hos landarbejderne og hos ledende personligheder fra de lokale afdelinger af transportarbejderforbundet i Salinas Valley.

I erklæringen hedder det, at det er i kraft af en beslutning fra medlemmernes side, »som er godkendt inden for de forskellige grupper af mandlige ordensfolk, at vi kommer for at vidne sammen med vore brødre og søstre, som lider angst og uretfærdighed.« »Vi kommer også,« hedder det videre i erklæringen, »i den forsonings ånd, som pave Paul VI så ivrigt formandede til, da han forkyndte Det Hellige År. Men vi vil gerne give klart udtryk for, at den forsoning, paven taler om (og som fædrene på det 2. Vatikan-koncil ligeledes talte om), aldrig vil kunne forenes med kapitulation i vor stadige søgen efter retfærdighed. Vi kommer fra alle dele af landet, idet også overhovederne for og medlemmer af de mandlige ordenssamfund i Californien har sluttet sig til os i denne sag, for at opmuntre og

støtte alle mennesker af god vilje, som arbejder på en retfærdig løsning af landarbejderstriden. Der er her tale om et både menneskeligt og økonomisk problem, der så længe har hærget dette område og sat brødre op mod hinanden i et samfund, hvor der igen kan blive fred, hvis man giver agt på de råb om retfærdighed, der rejser sig i det.«

Ros til USA's katolske biskopper

Erklæringen indeholdt ros til den nationale bispekonference for dens støtte til hemmelige valg og til forbrugerboycotten af druer og salat. Desuden blev biskopper i Californien rost for deres »ledelse og hengivenhed« i arbejdet for en statslig lovgivning, som giver lovmæssig beskyttelse af både producenterne og arbejderne rettigheder. Det hedder i erklæringen, at en sådan lovgivning »desuden ville fjerne det forstyrrende syn af de sympatiftaler, der i de senere år var indgået mellem producenterne og transportarbejderforbundet bag kulisserne.«

»Vi siger til transportarbejderne,« står der videre i erklæringen, »at vi ikke kommer som fjender, men som mennesker af god vilje. Alt, hvad vi beder om, er, at landarbejderne selv skal være virkelig frit stillet, når det gælder om at vælge, hvilket forbund de vil lade sig repræsentere af. Vi opfordrer dem til at gå sammen med de Forenede Landarbejdere i USA om nu sammen med producenterne at arrangere sådanne hemmelige valg, – og det endda før den foreslåede lov er blevet vedtaget. På den måde kan hele spørgsmålet om fagforeningsrepræsentation meget hurtigt blive løst. Hvad angår dette elementære krav om retfærdighed, står vi stejlt bag vor broder Cesar Chavez, hvis arbejde sammen med hele UFWA's arbejde har brug for engageret støtte. Og endelig opfordrer vi præsterne og de mandlige ordensfolk over hele landet til at slutte sig til os i bøn og personligt engagement, for at man hurtigt kan nå frem til de retfærdighedsformer, den nationale bispekonference og desuden også den californiske bispekonference separat har givet så udførligt udtryk for.«

Landarbejderne har ikke noget valg

På pressekonferencen kom det frem, at der tidligt om morgenen var blevet holdt et møde af præster og ordenssøstre på besøg. Mødet blev skildret af provincialen for franciskanerne i provinsen Santa Barbara, California, pater Alan McCoy, som var ledsaget af regionsformanden for konferencen af de øverste foresatte for de mandlige ordenssamfund og provincial for augustinerne vestlige provins, pater John Blethen. De fortalte, at de havde haft et møde med sekretær og kasserer for transportarbejderforbundet Da-

USA har fået en ny Martin Luther King. Det drejer sig om præsidenten for »Sammenslutningen af landarbejdere i Amerika« (UFWA) Cesar Chavez, der i januar måned modtog Martin Luther Kings fredspris for 1974. Chavez, der er katolik, har i årevis arbejdet for en anerkendelse af UFWA som forhandlingsberettiget partner. Producenterne har indtil i dag kun villet anerkende transportarbejdernes forbund som forhandlingsberettiget repræsentant for landarbejderne, uanset at dette forbund sjældent varetager landarbejdernes virkelige interesser på en fyldestgørende måde. I lighed med Martin Luther King bruger Chavez kun ikke-voldelige midler i kampen for landarbejdernes retfærdige krav. Han er nu på ny kommet i søgelyset på grund af sammenstød med myndighederne i Salinas Valley, Californien.

(K.O.)

Kirkens rolle

»Kirken har altid spillet en betydelig rolle, når det drejede sig om at skaffe retfærdige forhold for landarbejderne,« siger Cesar Chavez i et interview til bladet »The Evangelist«.

Chavez erklærede i denne forbindelse, at kirken havde to grunde til at deltage i kampen: »De fleste af de folk, der er med i strejkerne, er katolske mexikanere, filippinere, puertoricane osv. Og så det, at vi er en ikke-voldelig bevægelse.«

vid Castro, som havde spurgt, »om de var villige til at sætte sig ned sammen med landarbejderforbundet og finde frem til en måde, hvorpå der kunne afholdes frie og åbne valg, før der blev holdt nogen anden form for valg.« Castro havde understreget, at han ikke kunne betro præsterne at gøre dette.

Castro sagde, at han var villig til at tale, men ikke om noget valg, hvori de kontrakter, transportarbejderne allerede sidder inde med, er involveret. Han indrømmede, at transportarbejdernes afdeling i Salinas Valley (Californien) aldrig havde indkaldt landarbejderne til et fagforeningsmøde, og at sådanne møder samt valg af en lokal bestyrelse var planlagt fremover. »Vi er først lige begyndt,« sagde Castro. »Det kan vare et års tid eller to.« Det skal bemærkes, at transportarbejderforbundet har haft kontrakt med de fleste af landarbejderne i Salinas Valley siden 1970.

Castro bekræftede senere hovedpunkterne i det, præsterne havde refereret på pressekonferencen.

Søster Teresita Basso fra San Francisco omtalte over for pressen, at hun havde besøgt brugsforeningernes marker i Salinas. »Vi talte til ca. 33 arbejdere, hvoraf de fem var hårdkogte medlemmer af transportarbejderforbundet. Men de sagde alle sammen, at de ikke havde noget valg med hensyn til, hvilken fagforening de ville lade sig repræsentere af. De fleste af dem sagde, at hvis Cesar Chavez opfordrede dem til at strejke, ville de gøre det.« Søster Basso, som taler flydende spansk, sagde, at hun var i stand til at tale direkte med arbejderne, og at hverken producenter eller officielle repræsentanter for transportarbejderforbundet havde forsøgt at gribe ind.

Efter pressekonferencen fik delegationen af præster og mandlige og kvindelige ordensfolk et privat resumé af den foreliggende situation af Chavez: Han sagde bl.a., at der ganske vist senere ville blive erklæret strejke i Salinas Valley, men at det første skridt ville være, at de landarbejdere, der for øjeblikket var tilsluttet transportarbejderforbundet, nægtede at betale kontingent til dette forbund.

»Den største vanskelighed ved at erklære strejke lige nu,« sagde han, »er, at vi ikke har nogen penge. Transportarbejderne er de rige, og vi er de fattige landarbejderes fattige sammenslutning. I mellemtiden må vi arbejde på at få en hemmelig afstemning, for vi ved, at de fleste af arbejderne er på vor side. Det eneste, de har brug for, er en lejlighed til at prøve chancen. Jeg er parat til at holde valg i morgen for at bevise det.«

Landarbejdere tiljubler Chavez

En jublende skare, bestående af næsten 3.000 landarbejdere og deres familier, var

mødt op i et gymnasium i Salinas i Californien for at lytte til Chavez, da han fortalte dem, at Sammenslutningen af landarbejdere i USA (UFWA) efterhånden vil slå transportarbejdernes forbund af marken, »så vi kan begynde at strejke igen ligesom i 1970«. Som særlige gæster ved mødet deltog 34 medlemmer af sammenslutningen af de øverste foresatte for de mandlige ordensfolk i Amerika og bestyrelsen for sammenslutningen af kvindelige ordensfolk. Til stede var også forskningssekretæren for sammenslutningen af katolikker i USA, mgr. George G. Higgins, som havde afbrudt sin ferie for at være med.

I spidsen for delegationen af præster og ordensfolk stod den nye formand for sammenslutningen af de øverste foresatte for de mandlige ordensfolk, provincial for den østlige provins af Det guddommelige Ords kongregation, pater Joseph Francis, som i en tale til landarbejderne sagde: »I 1970 stemte de foresatte for de mandlige ordensfolk for Cesar Chavez' boykot af salat, druer og vin. Og i 1971, 1972 og 1973 støttede vi ham igen. I den måned, der er gået, har vi atter støttet Sammenslutningen af landarbejdere i USA.« Pater Francis sagde videre til den jublende mængde, at »den katolske Kirke i USA var gået ind for at arbejde for retfærdighed i landområderne«. »Hvad I så end måtte høre om det modsatte,« sagde han, »står vi bag jer i jeres bestræbelser for at få indført hemmelige valg og ret til selv at bestemme, hvem I vil have til at repræsentere jer på arbejdsmarken. Vore 30.000 præster og ordensbrødre har bemyndiget os til at stå sammen med jer i kampens time, og vi vil bakke jer op, lige til I har opnået retfærdighed.«

Mgr. Higgins sagde: »Jeg troede landarbejdernes kamp var forbi en gang for alle i 1970, da den biskoppelige kommission (for landarbejde) forhandlede sig til en overenskomst mellem landarbejderforbundet og transportarbejderne. Nu er der gået fire år, og kampen fortsætter stadig. Det eneste, jeg vil sige til transportarbejderne, er, de skal rette sig efter overenskomsten fra august 1970. De skal forsvinde fra markerne og give entrepriserne tilbage til landarbejderforbundet. Hvis kampen udelukkende var et kompetencespørgsmål, ville jeg ikke stå her i to minutter. Faktisk er der tale om en vis uoverensstemmelse inden for den katolske Kirke, men det overvældende flertal af katolske biskopper støtter jer i jeres søgen efter retfærdighed.«

»Nægt at betale kontingent«

Cesar Chavez erklærede, at det første skridt i retning af en genoptagelse af strejken i Salinas Valley var, at arbejderne holdt op med at betale kontingent til transportarbejderforbundet.

»Lad være med at betale kontingent,« sagde han. »Hvis der ikke er flere penge i kassen, forsvinder de. Det, transportarbejderforbundet stræber efter, er at blive rig i kraft af landarbejdernes sved og blod. Det er nu godt et år siden, transportarbejderne og producenterne underskrev den såkaldte arbejdsoverenskomst. Både I og jeg ved, at det ikke er nogen overenskomst, men en »bevilling til indgåelse af ægteskab uden forudgående lysning«. Hvis de virkelig har arbejdernes støtte, udfordrer vi dem for 100. gang. Lad os få et valg. Lad arbejderne bestemme, hvilket forbund de ønsker.«

Chavez afviste med foragt, at transportarbejderne skulle beskytte landarbejderne ved at håndhæve overenskomsten. »Det er latterligt,« sagde han under henvisning til, at der i de seneste dage havde været både et dødsfald og en, der var kommet alvorligt til skade, under markarbejdet. Han hævdede, at det var sket, fordi producenterne og transportarbejderne havde nægtet at insistere på brugen af fornuftigere advarselssystemer på lastbiler og traktorer. Han henviste i denne forbindelse til sin egen overenskomst med Inter-Harvest Company i Salina, som havde sørget for advarselbælter og, som han sagde, »vi har aldrig haft noget ulykkestilfælde hos os.«

»Transportarbejdernes overenskomster er ulovlige,« sagde han, »og hvad der er endnu mere ulovligt, er de to forhøjelser af fagforeningskontingentet, som transportarbejderne har foretaget uden forudgående drøftelse med landarbejderne. Faktisk har transportarbejderne ikke holdt så meget som et eneste møde.«

De mange deltagere i mødet gav anledning til mange hævdede øjenbryn i området, hvor det blev holdt. Man begyndte igen at diskutere, hvor mange tilhængere landarbejderforbundets leder har blandt dem, der omfattes af transportarbejdernes overenskomst. Nogle hævdede, at mange af landarbejderne kom udefra og var kommet til mødet i busser. Der skal imidlertid mange busser til at transportere 3.000 mennesker, og der sås kun ganske enkelte busser i nærheden af gymnasiet, hvor mødet blev holdt.

Chavez, som talte på både engelsk og spansk, var så åbenlyst aftenens helt. Det var en varm og lummer aften, og der var ulidelig hedt i gymnasiet, hvor landarbejderne samledes. Alligevel var der trængsel af mennesker, som jubede over hvert eneste ord, der kom fra talerstolen i salen, som overalt var smykket med UFWA-symboler. Da mødet var forbi, måtte livvagter bane vej for Chavez mellem alle de landarbejdere, der ville trykke hans hånd. Det tog ham over en halv time at komme ud af huset.

(N.C.)

KIRKEDAG

»Far, må jeg få en tier?«

Idylliske omgivelser

Frokost i det grønne

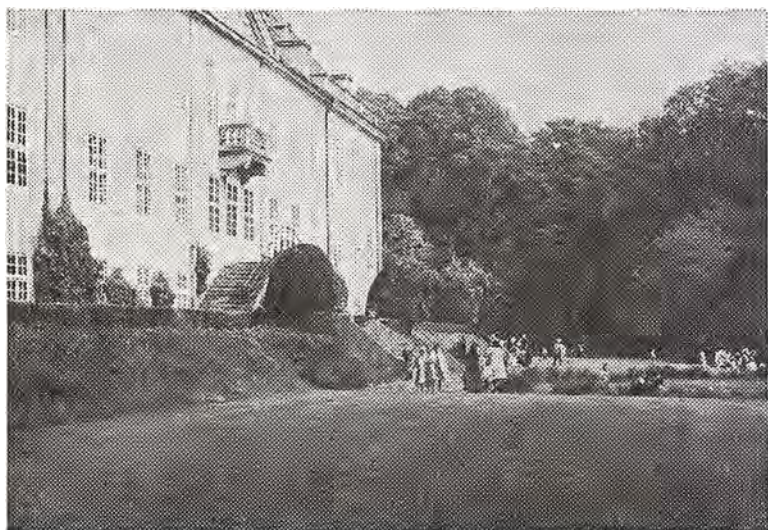

Gårdspladsen ↗

Et dejligt frokostbord

LEDREBORG 1974

Haven

»Aktivister« i ro

*Bogudstillingens og
-salgets arrangør*

KARDINAL HÖFFNERS INDLÆG

I ANLEDNING AF ET SYNODEUDKAST

*»Kristent liv i ægteskab og familie«
på synoden i Würzburg den 24.3.1974*

Udkastets udtalelser om adgang til sakramenterne for gengifte fraskilte er selvmodsigende. På den ene side siges der, at man »ikke vil røre« ved ægteskabets uopløselighed; på den anden side hedder det om den mod Guds vilje indgåede anden forbindelse, at det kan være en etisk pligt at forblive deri. Der-til skal siges følgende:

1. Ægteskabets uopløselighed har sin rod ikke i et kirkebud, men i Guds vilje, som er den alt afgørende grundlov for et kristent liv og den forpligtende norm for at kunne være discipel: »Enhver, der gør min Faders vilje, som er i Himlene, han er min broder og søster og moder« (Matt. 12,50). Når Kirken bøjer sig for Guds vilje, er den ikke legalistisk.

2. Ikke kun påbegyndelsen af den anden forbindelse er imod Guds vilje, men ved at forblive i denne forbindelse handler man vedvarende imod Guds vilje. Indvender man, at den forkerte afgørelse hyppigt er blevet angret, spørger jeg: Hvad er det for en bodfærdighed, når nogen imod Guds vilje »gifter sig med en anden og bryder ægteskabet« (Luk. 16,18) og derefter lever videre, som om

dette ord af Kristus ikke gælder for ham. Er dette ikke anger med det forbehold, at dette eller hint kan Gud ikke forlange af mennesket? Kan Guds vilje blive forældet?

3. Den, der siger, at både ægteskabets uopløselighed og en forbliven i den anden ægteskabsbrydende forbindelse svarer til Guds vilje, tillægger Gud en viljespaltning. Dette er umuligt, for Guds vilje kan ikke være i strid med sig selv. Mennesket finder kun sin frelse, hvis det betingelsesløst og udelukkende tager Gud som rettesnor. Såfremt Kirken giver gengifte fraskilte adgang til sakramenterne og gør Guds vilje uforpligtende, ville den da med god samvittighed kunne forkynde Kristi ord: »Hvis dit højre øje forarger dig, da riv det ud og kast det fra dig« (Matt. 5,29)? Selv om Guds vilje i denne æon ofte overtrædes ved synden, følger deraf ikke, at Kirken har lov til at afsvække Guds vilje. Kirken foregriber ikke med vold og magt den eskatologiske tilstand, når den forkyn-der Guds vilje uden afkortning og forbehold.

4. Hvis Kirken gav gengifte fraskilte adgang til sakramenterne, ville den forkynde en ny og uhørt lære, nemlig at der findes uægteskabeligt, ja ægteskabsbrydende seksuelt samliv, som er moralsk uangribeligt, d.v.s. Gud velbehageligt.

5. Ved at give adgang til sakramenterne ville lære om ægteskabets uopløselighed blive til en tom glose, fordi uopløseligheden ville være uden virkning, uden konsekvens, uden indhold.

6. Adgangen til sakramenterne ville i betydelig grad afsvække de samvittighedsskrupler, som hidtil har afholdt troende katolikker fra at gifte sig igen efter en skilsmisse. Det vanskelige liv, uskyldigt fraskilte må gå ind til, ansås hidtil for en bekendelse til ægteskabets uopløselighed. Ville den nye praksis ikke gøre denne bekendelse til dårskab?

7. Det gøres gældende, at Kirken af barmhjertighed og pastoralt ansvar burde give de gengifte fraskilte adgang til sakramenterne. Jeg svarer: Den pastorale praksis må aldrig sætte sig op imod Guds vilje. Netop en sådan adfærd ville dybest set være ubarmhjertig, for barmhjertighed og tilgivelse finder mennesket kun, hvis det vender tilbage til Gud og opfylder Guds vilje.

Det bør heller ikke overses, at til-ladelsen for mange troende ville være en tung belastning for samvittigheden. Mange ville spørge sig selv, hvad der mon stadig var sikkert i Kirkens tro. Kirken har også et pastoralt ansvar for disse troende. Det ville være uretfærdigt og ukærligt at stemple disse troende som intolerante på grund af deres troskab over for Guds vilje.

Forberedelses- kursus til trosbekræftelse 1974

Opmuntrede af positive udtalelser om R.P.U.s Fælles Forberedelseskursus til Trosbekræftelse 1974 er vi allerede godt i gang med planlægningen af næste kursus. Vi har modtaget en del velvillig kritik og gode forslag til forbedring af kurset; vi prøver på at tage hensyn til kritikken og indbygge forslagene i det nye kursus.

Et af de gode forslag var, at der skulle arrangeres et parallelt kursus for forældrene. Dette har vi taget op i den form, at der den ene lørdag i hver »trimester« holdes et møde for forældrene. Da alle ikke kan komme med deres børn lørdag formiddag, gentages mødet en mandag aften inden for samme periode. Desuden holdes et forberedende møde for alle forældrene, hvor vi vil præsentere os selv og vort kursus og søge at appellere til forældrenes ansvarsfølelse samt opmuntre dem til at komme til de tre forældremøder og interessere sig for deres børns forberedelse til trosbekræftelsen.

Det viser sig, at nogle sogne allerede har meddelt, at de ikke arrangerer nogen katekese for de 14-årige, idet de henviser forældrene til vort kursus, selv om deres børn ikke skal deltage i selve ceremonien. Det er selvfølgelig helt i orden forudsat, at de pågældende unge er klare over, at kurset primært er for konfirmander.

PROGRAMMET ser således ud (i korte træk):

STED: Niels Steensens (indgang: Jagtvej 183 B)

Introduktionsmøde for alle forældre:
onsdag den 30. oktober kl. 20,00.

For konfirmanderne: Følgende lørdage
kl. 10-12 (undtagen 22/3).

- 2/11 Vort liv og troen. Indleder: Annelise Bruus.
- 9/11 Jeg tror på Skaberen. Indleder: Axel Tesch.
- 16/11 Ejer jeg mig selv? Indleder: Birgitte Remmer.
- 23/11 Elsker du mennesket? Indleder: Marcel Spielmann.
- 30/11 Alt dette og meget mere. Indleder: Marcel Spielmann.
- 11/1 Jeg bekender. Indleder: L.O.Dorn.
- 18/1 Jeg tror på Jesus Kristus. Indleder: Jørgen Hviid.
- 25/1 Jeg tror på opstandelsen. Indleder: Hildegard Doods.
- 1/2 Dåben. Indleder: Annelise Bruus.
- 1/3 Jeg tror på Ånden. Indleder: L. O. Dorn.
- 8/3 Hvorfor bekræfter vi vor tro? Indleder: Elsebet Kieler.
- 15/3 Dette er mit legeme. Indleder: Guido Kreienbühl.
- 22/3 Hele dagen – formes som en retrætedag med bl.a. bodsandagt (med lejlighed til at skrifte) og messe.

Selve trosbekræftelsen finder sted søndag den 13. april 1975 – som fælles arrangement antageligvis med biskoppen i Jesu Hjerter Kirke.

For forældrene:

Mandag 11/11 kl. 20-22 og

lørdag 16/11 kl. 10-12:

Psykologiske og pædagogiske spørgsmål angående 14-årige og deres forhold til forældrene, til kirken osv. – Emma Martensen, Michelle Schmitt, Marcel Spielmann, assisteret af Ole Dam, Lilian Jespersen, John Lundorf.

Lørdag 11/1 kl. 10-12 og

mandag 20/1 kl. 20-22:

Teologisk-eksegetisk orientering – for at hjælpe forældrene til at forstå den moderne katekese, ajourføre deres egne forestillinger om troslæren, Bibelen, kirken osv. – H. Roos og Johs. Simons assisteret af L. A. Dorn, B. Lange, Chr. Lerch, G. Kreienbühl.

Lørdag 1/3 kl. 10-12 og

mandag 10/3 kl. 20-22:

»At leve troen« – Hvordan kan man leve i sin tro i det daglige – hjemme og ude? – Elsebet Kieler assisteret af nogle yngre ægtepar.

PATER MAX MIZZI I ASSISI-KREDSSEN

Ved en meget festlig sammenkomst søndag den 14. juli på Nordvanggård i Bistrup nord for København havde 47 medlemmer af Assisi-kredsen den store glæde at mødes med pater Max Mizzi fra Nordisk Økumenisk Center i Assisi. Pater Mizzi var ledsaget af don Salvatore og to unge studenter fra Galatina i Syditalien, som er stærkt engageret i det økumeniske arbejde. Alle havde de deltaget i de netop afsluttede Danske Kirkedage 1974 i Haslev.

Samværet begyndte med messe i Den hellige Families Kirke, hvor pater G. Gommans celebrerede messen sammen med pater Mizzi og don Salvatore. Efter gudstjenesten spadserede alle deltagerne over til den nærliggende sognekirke, Bistrup Kirke. Her berettede medlem af menighedsrådet, aftenskoleforstander Ingolf Petersen om kirkens interessante tilblivelseshistorie, hvor menigheden selv med egne hænder havde bygget kirken og i dag stadig medvirker med aktive funktioner i gudstjenesten. Kirken og dens mange praktiske rum: Studiekredsrum, hobbyrum m.m. blev beset med megen interesse af deltagerne.

Den medbragte frokost blev spist i et hyggeligt lokale, som var stillet til rådighed af søstrene på Nordvanggård. Her talte pater Mizzi og bragte mange hilsener fra pater Agostino Lundin og alle på Centeret i Assisi. Pater Mizzi lagde i sin tale alle på sinde, at selv om livet, som det former sig i verden i dag, ofte kan give anledning til pessimisme og angstelse, må kristne ikke lade sig rive med af disse følelser, for vi har bønnen og det sakramentale liv, som kan forandre verden, og som vi mere og mere må trænge ind i og tage os tid til.

Assisi-kredsens formand, ungdomsskoleinspektør Finn Skytte Knudsen, takkede de italienske gæster for deres besøg i Danmark og sendte mange hilsener med hjem til Centeret i Assisi. Fra Nordvanggård gik turen til Birkerød Kirke, hvor sognepræst Rich. Jørgensen fortalte om kirkens mange klenodier, og hvor især de spændende kalkmalerier syntes at have de italienske gæsters interesse. Ved besøgets slutning sang man en takkesalme, og pater Mizzi lyste velsignelsen.

Birthe-Elisabeth Friis

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRIA 8070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis Ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frilhavsgade 13, Kbh. Ø

KAN MAN »OPLEVE« GUD?

Af Bjørn Højbo

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 06 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olegade 22. Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gae - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefy

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olegade 24 - Telf. 35 31 81

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektrinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

- der får De
mere
for pengene - -

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING
Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 - 82 46 40

Kan man »opleve« Gud, kan man »erfare« Gud? Dette er et af vor tids brændende problemer. Unge såvel som ældre ønsker at komme i nær kontakt med det guddommelige. Den intense interesse for narkotika, for de østlige religioner, Buddhismen og Hinduisme samt deres aflægere, og de store kristne vækkelsesbevægelser, såvel som den om sig gribende Pinsebevægelse - alt dette er et tegn på denne søgen efter Gud, efter en mening med livet, efter en retfærdiggørelse af lidelsen. Sjældent har menneskeheden så intenst beskæftiget sig med de dybeste problemer i livet. Man vil »opleve« Gud. Men kan man det? Hvad er det, man »erfarer«? Er det Gud? Hvad siger den kristne tradition om dette? Den jødisk-kristne tradition er vor verdensdels religiøse arvegods, og derfor søger vi de svar, vi kan finde her. En anden gang kunne det være interessant at se, hvad Islam og de østlige traditioner har at sige herom. Men her holder vi os til det kristne - og det er for så vidt berettiget, eftersom kristendommen spiller en enorm rolle i tidens religiøse søgen på vore breddegrader.

Tager vi Biblen for det, den er: den for os bevarede del af den israelitiske litteratur, så kan vi lægge skrifterne i en nogenlunde kronologisk rækkefølge og spørge: hvad siger denne litteratur om det at opleve Gud?

Lad os begynde forfra. Omkring 800 f.Kr. finder vi en nedskrevet tradition, som vi kalder det Jahvistiske dokument, fordi Gud her benævnes Jahve. Dette skrift er delvis bevaret i de 5 Mosebøger. Her finder vi den kendte beretning om Adam og Eva i Paradisets have. De er gartnere og passer denne lysthave, der med et persisk navn hedder: pardès, d.v.s. have. Efter deres oplevelse med

slangen, møder Gud dem, spadserende ved aftenstide, når brisen fra Middelhavet gør luften tålelig. De taler med ham. Efter denne samtale bliver de fordrevet fra haven. Forfatteren giver indtryk af at ville sige os, at forbindelsen med Gud nu er brudt. Mennesket færdes ikke mere hverdagsvant og dagligt med ham.

I samme tradition finder vi beretningen om Abraham, der får besøg af 3 mænd (1. Mos. 18). Den ene viser sig at være Gud. De taler, om ikke hyggeligt, så dog fortroligt sammen, og spiser kalvesteg og brød sammen, for semiterne tegnet på fællesskab. Derefter følger det vidunderlige stykke, hvor Abraham beder Gud skåne Sodoma og Gomorrha. Det er litterært set stor kunst og viser os helt tydeligt den semitiske mentalitet og nomadens indstilling.

Abraham vandrede med Gud, han var »kalil«, Guds »kalil«, Guds ven, som det står i Koranen. Men så er det også forbi med det nære venskab og den store fortrolighed. I 1. Mos. 28. kap. finder vi den berømte scene, hvor Jacob i en drøm ser Gud. Nu er drømme for en israelit ikke bare noget man drømmer, men noget reelt. Derfor bliver Jakob angst, fordi han har set og hørt Gud; men det er på afstand, Gud har vist sig for ham, oppe på toppen af tempeltårnet, eller stigen, som vi oversætter det, altså oppe i himlen. Stedet og stenen er altså et sted, hvor Gud viser sig, et Bethel (beth = hus, El = Gud), Guds hus og himlens port.

Moses, der dog vandrede for Herrens åsyn, hvem Herren omgikkes ansigt til ansigt (5. Mos. 34,10), denne store Moses, folkets grundlægger, havde et forhold til Gud, der var langt mindre intimt end Jakobs. Det at skue Gud er en forfærdende oplevelse. »Og Moses, Aron, Nadab og Abihu og 70 af Israels ældste

steg op og skuede Israels Gud (på Sinai bjerg); under hans fødder var der ligesom sofirfliser, som selve himlen i stråleglans . . . Derpå steg Moses op på bjerget. Da indhyllede skyen bjerget, og Herrens herlighed nedlod sig på Sinai bjerg. Og skyen indhyllede Sinai bjerg i 6 dage, men den 7. dag råbte Herren ud fra skyen til Moses; og medens Herrens herlighed viste sig for israeliternes øjne som en fortærende ild på bjergets top, gik Moses ind i skyen og steg op på bjerget. Og Moses blev på bjerget i 40 dage og 40 nætter.« (2. Mos. 24,9-10 og 15-18).

I denne den ældste litteratur findes der altså et tema, der bliver mere og mere tydeligt, efter som fortællingerne om folkets ældste oplevelser skrider frem: Gud fjerner sig, han bliver mere og mere ophøjet og utilgængelig. Ikke af hvem som helst, hvorsomhelst og nårsomhelst kan han opleves og erfares. Dette tema bliver mere og mere forstærket jo længere vi kommer ned i tiden.

I 1. Kongernes bog kap. 19, finder vi beretningen om Elias. Han er træt af at slå, står næsten alene mod afgudsdyrkelsen, forfølges af kong Achab og dronning Jesabel og er nu næsten ved at opgive kampen. Han søger til Jahvedyrkelsens kilde og udspring: Sinai – eller som det her benævnes: Horeb, måske en bestemt bjergtop i Sinaimassivet. »Nu er det nok, Herre, tag mit liv, thi jeg er ikke bedre end mine fædre.« Men Herrens engel giver ham brød og vand og befaler ham at holde ud. Han vandrer så »40 dage og 40 nætter« til det Guds bjerg Horeb. Her beder Elias Herren om hjælp og Herren siger: »Gå ud og stil dig på bjerget for Herrens åsyn. Og se, Herren gik forbi, og et stort og stærkt vejr, der sønderrev bjerge og sprængte klipper, gik foran Herren, men Herren var ikke i vejret. Efter vejret kom der et jordskælv, men Herren var ikke i jordskælvet. Efter jordskælvet kom der ild, men Herren var ikke i ilden. Men efter ilden kom der en stille, sagte susen, og da Elias hørte den, hyllede han sit hoved i sin kappe og gik ud og stillede sig ved indgangen til hulen og se, en røst lød til ham.«

Elias tør ikke se direkte på Jahve, derfor hyller han sit hoved. Man kan ikke skue Gud ansigt til ansigt, man kan højst komme til at opleve hans herlighed.

I 2. Mos. 33, 18-23 har vi et stykke, der viser os, at det egentlig ikke var Gud selv, Moses så på bjerget, men Guds herlighed. Her hedder det nemlig: »Da sagde Moses: Lad mig dog skue din herlighed. Jahve svarede: Jeg vil lade al min rigdom drage forbi dig, og udråbe Herrens navn foran dig, thi jeg viser nåde mod hvem jeg vil, og barmhjertighed mod hvem jeg vil. Og han sagde: Du kan ikke skue mit åsyn, thi intet menne-

ske kan se mig og leve. Og Herren sagde: Se her er et sted i min nærhed, stil dig på klippen der. Når da min herlighed drager forbi, vil jeg lade dig stå i klippehulen, og jeg vil dække dig med min hånd, indtil jeg er kommen forbi. Så tager jeg min hånd bort, og da kan du se mig bagfra; men mit åsyn kan ingen skue.«

Det er jo klart, at vi nu er langt borte fra de gudsoplevelser, som Abraham og Jakob havde.

I 740'erne levede Isaias i Jerusalem. En dag i 740 oplevede profeten sin kaldelse, da han var oppe i templet. I 6. kapitel fortæller han, hvad der skete. Man må anbefale alle at læse dette stykke selv; det hører til det mest sublime, orientalsk litteratur har skabt. Han ser Guds herlighed fylde templet, røgelsen bølger, Serafim synger Kadosh, Hellig, dørstolperne ryster ved lyden, og han forfærdes. »Da sagde jeg: Ve mig, det er ude med mig, thi jeg er en mand med urene læber, og jeg bor i et folk med urene læber, og nu har mine øjne set kongen, adonai sebaoth, hærskarernes herre.« – Gud lader ham så rense. Denne tekst ligger lige i forlængelse af det, vi læste i 2. Mos. 33, men forstærkes af en rædselsfølelse. Gud bliver ikke blot den utilnærmelige, men den forfærdende.

I profeten Malakias når den senjødiske tanke til den slutning, at det aldrig er Jahve selv, man ser, men højst hans »engel«, enten dette skal forstås som et sendebud, en fordobling af hans væsen, eller det skal forstås som ham selv i sin egenskab af at kunne åbenbare sig og tage en langt mindre frygtindgydende skikkelse på. Denne tanke finder vi i Mal. 3,1: »Se, jeg sender min engel, og han skal bane vej for mit åsyn; og til sit tempel kommer i et nu den Herre, I søger, og pagtens engel, som I længes efter; se, han kommer, siger Hærskarers Herre.«

Er der her tale om en eller om flere personer? Det er svært at afgøre. Givet er det, at tanken om, at Gud ikke viser sig direkte, men kun igennem en stedfortræder, kommer frem på denne tid, og man retter flere steder i de gamle tekster, for at de ikke skal virke for chokerende ved at præsentere Jahve selv. Vi tager et eksempel: Dommernes bog 2. kap. 1: »Herrens engel drog fra Gilgal op til Bethel. Og han sagde: Jeg førte jer op fra Ægypten og bragte jer ind i det land, jeg tilsvor jeres fædre.« Her lades ingen tvivl tilbage om, hvem der menes. Man kan selv se lignende tekster i f.eks. 1. Mos. 22,11; 31,11 flg. 16,7 flg. 2. Mos. 3,2 flg. (fortsættes)

Ovenstående artikel er gengivet efter: »Festskrift Johannes Simons«.

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 65 88
Kaffe og kolonial en gros

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 67 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys – Kraft – Oliefy
Alt i el-artikler

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnagade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A – Horsens
Telefon 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jørgensen

HORSENS

Poul

HENRIKSEN

Telefon *82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Rådhusortvet, Vejle

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 8, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger . . .

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre

Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Brdr. ZØLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 02
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros
Hobro - Telefon (00) 52 15 44

Malersfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

J. P. Jensen

Fisk - Vildt - Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havneplassen, Kolding
Telefon 52 35 55

DET HELLIGE ÅR

*Et budskab fra en gruppe unge
fra 14 nationer og 5 kontinenter
til »vore venner i verden«:*

Ved Elisabet Kieler

Føler du dig bedre end de andre?
dygtigere end én, som ikke duer til no-
get? friere end den, som har det svært
med sig selv? mere revolutionær end bor-
gerskabet? mere solidarisk end de fattige?
mere menneskelig . . . ? Føler du dig
mere kristen end de andre?

Det er et faktum, at i verden er der
kun lidt kærlighed, fred, retfærdighed,
kun lidt, der vidner om Kristus.

Hvis er fejlen? regeringer, der kom-
mer til kort? samfundsstrukturer, som er
håbløse? generationerne før os? de andre?
Ja, måske . . . men det kommer især an
på enhver især.

Det er os, der skal forandre. Det er
os, der skal beslutte at behandle de an-
dre som brødre og søstre, så ingen blir
alene tilbage i sin smerte.

Om de første kristne sagde man: Se,
hvor de elsker hinanden! For deres tro
satte de deres karriere, familie, velfærd,
ja, livet selv på spil. Kan man sige det
om os?

Lad os beslutte os til et liv som deres,
uden smålighed. Lad os give de sande
værdier - Gud og vore medmennesker -

deres sande plads. Og lad os gøre det
straks, der hvor vi står.

I Rom, i 1975, hvor vi mødes fra hele
verden for at fejre det hellige år, for-
soningens og fornyelsens år, vil vi kun
have ét mål. Sammen at

- planlægge
- bede
- synge
- arbejde

Finde os selv igen på de steder, hvor
de første kristne frit og frejdigt gik imod
strømmen, lægge grunden til en virkelig
solidaritet mellem de unge. Hvis vi læg-
ger alt, hvad enhver af os har af godt,
i en fælles pulje, kan vi blive en magt!

Selv de, der ikke kan komme, kan
være med i vor indsats og være sammen
med os. Lad os hjælpes ad.

Nu har vi givet jer vore ideer og øn-
sker. - Kom og giv os jeres. - Vi venter
på jer.

En international gruppe af unge.

- Igennem hele det hellige år vil alver-
dens unge fra forskellige religioner mø-
des i Rom,
- hver dag (undt. lø. - sø.) kl. 18-19 til
fælles bøn i kapellet hos Jesu små Sø-
stre ved Tre Fontane - der hvor Pau-
lus led martyrdøden,
- hver tirsdag og torsdag kl. 15-18 i St.
Callixtus-katakomberne, hvor de vil
udveksle ideer, fortælle om sig selv,
synge og bede sammen,
- hver onsdag formiddag i Peterskirken
eller Vatikanet, hvor de vil møde pa-
ven,
- hver fredag aften til korsvej på Pe-
terspladsen,
- hver lørdag kl. 19 i basilikaen St. Cæ-
cilia in Trastevere til deres egen søn-
dagsmesse - en enkel liturgi med for-
bønner og sange på forskellige sprog,
- hver søndag formiddag til messen i Pe-
terskirken, måske sammen med paven,
- 1. marts til en stor festival for unge,
GEN-FEST, organiseret i sportshallen
i Rom af en ungdomsbevægelse, der
kalder sig Den nye Generation - GEN.
Enhver kan her komme frem med sin
sang, mime eller guitar-spil og person-
lige erfaringer, altsammen koncentre-
ret om Jesu ord: Kom og følg mig!
- 23.-30. marts til en international for-
soningsmarch. Inspireret af den fattige
Frans starter den fra Assisi palmesøn-
dag og når til Rom påskedag. Det er
den økumeniske kommission for det
hellige år og ungdomskommissionen,
der sammen med en række europæiske,
katolske organisationer står bag dette
initiativ.

Der vil også blive rejst en teltby til de
unge i Rom og oprettet et særligt mod-
tagelsescenter for dem i Lungotevere dei
Vallati 1, ved broen over Tiberen, der
hedder Ponte Sisto.

LEGEMET OG HIMLENS HERLIGHED

J. Ratzinger

Dogmet om Marias legemlige optagelse i himlen går vi i dag helst uden om. Næsten alt i dette dogme lyder som fremmedord uden mening: Maria – himmel – herlighed. Kun eet ord forstår vi helt: Legeme. Men måske åbner der sig gennem dette ene ord, der også for os har en umiddelbar betydning, en vej til forståelse af helet. Hvad der her siges, er en bekendelse til legemet og dermed til verden, en bekendelse til materien og en bekendelse til al dettes fremtid. Den tilsyneladende verdensfjendtlige Kirke har med dette dogme istemt en lovsang til legemet og bragt det i sammenhæng med det guddommelige. Denne forbindelse mellem legemet og himlen, der her er tale om, betyder ikke mindre end et eftertrykkeligt JA til legemet. Legeme er ikke kun krop, men det har med »himlen« d.v.s. med Gud at gøre. Måske har vi ikke lagt mærke til dette, fordi der i denne formel er sprunget et mellemlid over, eller det er blevet regnet for selvfølgeligt, – et mellemlid, som det i høj grad drejer sig om. Legemet har med himlen at gøre, fordi det har med det mest menneskelige ved mennesket at gøre. Fordi det umiddelbart har del i menneskets værdighed. Men dette er af allerstørste aktualitet: Legemets forgudelse truer i dag med at slå om i umenneskelighed. For helt og uhemmet at kunne nyde og udnytte, bliver legemet skilt ud fra den moralske atmosfæres ansvar, og gjort til en ting, som man kan benytte uden om de egentlige menneskelige forpligtelser og sammenhæng. Legeme bliver forstået som krop og heraf kommer en

ny dualisme, hvis virkninger vi længe har mærket.

Kun der, hvor mennesket består i sin uforkortede helhed, åbner fremtiden sig. Kun der, hvor legemet bliver antaget i hele sin menneskelige værdighed, bliver ånden menneskelig. Kun der, hvor det menneskelige bliver forstået i Guds forjættelse, bliver legemet holdt i ære.

Derfor er det så vigtigt, at vi uden spiritualistisk bedreviden forstår, at Guds virke helt og virkeligt vil rodfæstes i det legemlige, vil inkarneres, legemliggøres: begyndende i sønnens fødsel af jomfruen indtil Herrens opstandelse i legemet, ja dertil, at Guds ja til verden, som fandt sit højeste udtryk i sønnen, og igennem sønnen i Marias ja (hun, som var den første troende) igen kunne nå frem til legemet, det legemlige.

Og nu knyttes alle dogmets ord sammen: Først himmel og legeme, men nu også Maria og herlighed. Maria, dette navn gør det hele konkret. Konkret gennem en tilsyneladende helt jævn kvinde, der betegner sig selv som tjenerinde (Lk. 1,48). At herligheden viser sig netop her, må vi aldrig glemme. Det var ikke en dronning, der blev forherliget, men en jævn kvinde. Det er ikke gennem magt, vi vinder herligheden, men gennem troen. At tro på den Gud, der ophøjer det lave og støder de mægtige fra tronen, ja Ham, der blev kød og opvakte kød, det er den jordiske fordring og den himmelske forjættelse. På een gang retfærdighed og nåde, det vil denne fest den 15. august lære os.

Interpretatio

TEOLOGISK
STUDIEKREDS

Emne: Walter Kasper, Einführung in den Glauben.

Vi fortsætter i bogen med kapitel 7, side 102.

Sted: Jagtvej 183,
Studiekredslokale.

Tid: Første gang 11. sept. kl. 20 pr.
Derefter hver 14. dag.

Leder: P. Heinrich Roos S.J.

ALLE ER VELKOMNE

R. Schullk

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg

Telefon 12 02 14

BLOMSTER – FRUGT OG GRØNT

A.B.C. Blomster

Vestergade 19, Stubbekøbing
Telf. (03) 84 16 59

Vestjydsk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenører
Ingeniører - Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle - Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
uøvedig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - fly

Pris kr. 1195,-

Rom med fly hver uge fra 9/9 fra 795,-

Rom-Firenze-Assisi, 2 ugers rundrejse,
30/9-14/10 kr. 1625,-

Wien med fly hver uge fra 7/9 fra 865,-

REJSER MED STØRRE INDHOLD!

STENO REJSER

Holmbladsgade 11, Dk - 2300 Kbhvn. S.
Telf. (01-27) Asta 2312
Giro 18 46 43

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

LÆSER- BREVE

Ang. »gengifte«

I en artikel om dette emne i nr. 14 kommer fr. Arne Fjeld, O. P. ang. »gengiftes« adgang til Sakramenterne i vor Kirke med forskellige farlige udtalelser. For klarheds skyld må man da fastslå, at katolikker kun kan have seksuelt samliv i et af Kirken godkendt (gyldigt) ægteskab, hvis de ønsker adgang til Kirkens Sakramenter. Alt andet seksuelt samliv er synd, som hindrer lovlig adgang til Sakramenterne. Fra denne ordning kan der ikke gives dispens af nogen biskop.

En påstået afvigende holdning hos nogle biskopper i USA er bragt i orden ved en »vejledning« fra Vatikanet.

Det lyder smukt, at folk skal »dømmes« ud fra kærlighed til Gud og til næsten, men lad os huske, at kærlighed til Gud betyder, at man skal være villig til at modtage Apostlene - Kirken under Pavens ledelse. Til vor hellige katolske Kirke blev der jo sagt gennem apostlene: »Den, som modtager Jer, modtager mig«. Man kan derfor ikke have sand kærlighed til Gud, hvis man er skyldig i ikke at have kærlighed til vor katolske Kirke.

Vi må dog huske, at der er folk, som uden personlig skyld ikke kender noget til vor Kirke, og de har derfor muligheden for at have den nødvendige kærlighed ud fra dette: »God tro, god vilje og en af Gud anerkendt undskyldning«. Hvem disse personer er, ved kun Gud. Vi kan hverken dømme eller frikende nogen for ikke at være katolik. Vi kan dog beklage, at der er medborgere, som ikke er katolikker, og vi kan spørge os selv, om vi har været dem en hjælp til at lære vor Kirke at kende.

Overfor folk, som lever i et »ugyldigt« ægteskab, må vi vise kærlighed. Menneskelig svaghed kan jo være en hindring for ikke at få forholdet i orden, men så gælder det om, at få disse mennesker til at slutte sig til Kirken så meget som muligt og tage del i de øvrige nådekilder, som jo findes i Kirken. Ved at holde sig til Kirken opnår de mulighed for at få sagerne ordnet, hvis det en dag bliver dem muligt. Hvis de glider bort fra Kirken, så skal de overvinde den afstand, som da vil være opstået, foruden de svagheder, de har allerede. Selv om der kan være alle slags vanskeligheder i denne verden, har ingen lov til at vende Kirken ryggen, og man må ikke hjælpe nogen til at gøre det.

W. Vick, præst

Bodens sakramente

Læserbreve og avisdiskussioner er jeg absolut modstander af, især i et katolsk blad, hvis opgave det er at formidle sand tro og ikke forvirring; men da fru Anette Buurmanns brev i Katolsk Forum nr. 15 lyder som en sjæls ubesvarede suk rettet til præster, vil jeg tillade mig følgende bemærkninger:

I Boden ligger alle de rige muligheder, som Jesus Kristus har nedlagt i dette sakramente, og som intet menneske er i stand til at lodde dybden og mængden af. Guds gaver er altid noget ubegrænset. Hvad man imidlertid som ganske jævn præst tør sige er, at Bodens Sakramente altid bringer os to store gaver: borttagelsen af vore synder og en forøgelse af den helliggørende nåde i vor sjæl. Det er, hvad vi kan kalde de sakramentale gaver. Det er Jesus Kristus selv, der kommer til os og giver os (menneskeligt sagt) endnu mere af sin kærlighed og sit venkskab, end vi havde i forvejen.

Til skriftemålet hører en bekendelse over for præsten, det vil sige, at det tager form af en samtale mellem to personer. Det er ikke over for enhver, man vil bekende sine synder, eller sin sjæls måske dybe nød, dens kavalier, byrder, problemer, men kun over for en præst, som man har den absolutte og ubetingede tillid til. Derfor stiller Kirken os fuldstændig frit med hensyn til valg af skriftefader, om man vælger en præst fra sit sogn eller en anden, én man personlig kender, eller én man netop ikke kender. Men den vejledende opgave, som skriftemålet ofte forårsager, er for præsten umulig, hvis den skriftefader ikke kommer med den ubetingede tillid. Var der noget i et skriftemål, der slog denne tillid i stykker, så vælger man en anden skriftefader. Set fra præstens side: Den skriftefader kommer for at få den Guds

tilgivelse og den nåde, der er givet mig fuldmagt til at meddele, men han (eller hun) har valgt at gå netop til mig, og det må berettige mig til at forudsætte den absolutte tillid til mig også i min vejledende opgave.

Som udtryk for min hele indstilling plejer jeg gerne at sige, at »vore legemlige sygdomme overlader vi helt til lægen med absolut tillid til ham, og vor sjæls sygdomme eller problemer helt til præsten.« Dermed sagt, at man vælger den præst, hvor tilliden ikke er begrænset af »egen samvittighed« el. lign. Uden tillid er den vejledende opgave for præsten umulig.

En præst, der tror sig ufejlbar i sin egenskab af skriftefader, finder De næppe i hele kristenheden, men som katolik-

ker tror vi på den hellige Faders og Kirkens ufejlbarhed. Vi er på det store, katolske gudsriges romerske klippegrund og har del i alle de goder og den livets overflod (Johs. 10,10), det skænker. Med strengthed og styrke ledes vi på vor jordiske pilgrimsvandring mod det himmelske mål, og netop med Bodens Sakramente kommer den glæde og den fred til vore sjæle, som den Opstandne altid giver sine disciple (Johs. 20, 19-20). Lad alt dette være vor daglige lykke og ære.

N. Oppermann, præst

P.S. Som sagt til indledning er jeg modstander af læserbreve. Derfor venter jeg intet svar på disse linier. Skulle et sådant alligevel fremkomme, vil det forblive ubesvaret fra min side.

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramshørd 13 - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

Mogens Larsen

Ramshørd 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landeretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstrøde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

DET, AT ACCEPTERE

9. SEPTEMBER

»Elsk din næste som dig selv«.
(Til 2. læsning på 23. søndag -
læseår A).

I dette at elske næsten som sig selv, sådan som vi sædvanligvis hører og forstår denne sætning, er kærligheden til sig selv noget, som virker helt naturligt og derfor ingen forklaring kræver. Den kopernikanske revolution, der her står som en udfordring, består deri, ikke mere at betragte jeg'et som centrum, men at se alle Guds børn som lige ud fra det midtpunkt, der har skabt os.

Dette er sikkert det centrale synspunkt, hvorfra man skal se dobbeltbudet om Guds- og næstekærligheden.

Men man kan også se det fra et andet synspunkt ud fra vor tids erfaring. Den, der i dag med vågent sind betragter sig selv og de andre, vil snart lægge mærke til, at opfattelsen af jeg'et forlængst har mistet sin selvfølgeligelige ukomplicerthed. Om et menneske, der altid er mismodig og lunefuld, siger man: Han er uvenner med sig selv. Og uenighed med sig selv er i virkeligheden ofte den dybeste grund til uenighed med et Du. Egoisme er nemlig noget ganske andet end at acceptere sig selv i sand egenkærlighed, der samtidig åbner sig i næstekærlighed.

Den sidste notits i en landsbypræsts dagbog af Bernanos er: »Det er lettere, end man tror at hade sig selv. Nåden består i at glemme sig selv. Når al stolthed i os er død, da vil det være den største nåde i ydmyghed at elske sig selv som et - om end uvæsentligt - så dog lidende Kristi lem«.

Hvor let er det ikke at gå helt i opløsning? Hvorfor er dette mit jeg skabt

sådan, at jeg altid svigter enhver god tilskyndelse? Hvorfor har jeg ikke den eller den evne, der gør andre frie og rige og lykkelige? Hvorfor skal jeg altid slås med mit eget dumme jeg? Hvorfor er jeg sat i en verden, jeg slet ikke er i overensstemmelse med? Psykiaternes erfaring fortæller os, at den dybeste kerne i sjælelig sygdom er en følelse af at svigte sig selv, en konflikt med dette individ, der nu engang er mit jeg. Og denne uenighed spærrer vejen til et Du. Eller er det omvendt? Så kun den, der får sin tilværelse bekræftet og antaget af andre, kan acceptere sig selv?

Disse to ting hænger nøje sammen: Først det, at være antaget af et du, muliggør et ja til jeget. Og først det at være gode venner med sit eget jeg, åbner vejen til et du. Kærlighed til sig selv og kærlighed til næsten er uløseligt forbundet.

Sådan kunne budet om at elske næsten som sig selv i dag blive til en lektion om at antage sig selv, for uden det formår vi ikke ærligt at sige ja til vor næste. Og endelig fuldendes med dette at acceptere sig selv, at acceptere skaberen. Dette jeg med alle dets begrænsninger og kvaler er en del af skabelsen. Også over det lyder et »alt er vel« fra den sidste skabelsesdag. Og netop derfor er det ikke bare klogt at holde dette jeg ud, men det skal antages med ærlighed. Dette »alt er vel« er sandhed. Enhver anden anerkendelse er for lidt. Troen på skaberen er den inderste drivkraft til enhver kærlighed.

Fra skaberen selv kommer dette JA, der forener et JEG og et DU.

Nordisk Montessori Kursus

Erteruddannelse, suppleringskureer, opflekningkureer, forældre kureer m.m.

Hellerupgårdvej 18, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

Sproghøjskolen på Kalø - 8410 Rønde

Højskole med fremmedsprog som centralfag: Fransk, tysk, engelsk. Almene fag, Valgfrie emner. Dansk for udlændinge. Sproglaboratorium. - Ring: (06) 37 12 86 efter skoleplan. Kursus begynder 1. november.

Erik Skovmand - M. Th. Kjær

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

Forstanderpar, forstander eller forstanderinde

søges snarest muligt
til det selvejende, katolske plejehjem

Hoffmanns Minde,

Frederikssundsvej 227, København,

som er normeret til 67 plejepatienter, heraf 9 beboere i »beskyttede boliger«, og som har overenskomst med Københavns Kommune. Forstanderstillingen gageres i h. t. Københavns Kommunes 21. lønramme.

For eventuel ægtefælle sker aflønning i h. t. stilling eller det arbejde, vedkommende påtager sig.

Den hidtidige ledelse har skabt en god grobund for det omsorgsfulde, hjemlige miljø, bestyrelsen ønsker skal kendetegne et hjem i kristen, nutidig ånd. Hvis De ønsker at fortsætte dette arbejde i samme ånd og udnytte hjemmets muligheder for nye initiativer i omsorg for ældre - for hvilke initiativer der allerede foreligger nogle planer - så send snarest, inden den 24. september 1974, ansøgning bilagt anbefalinger m. v. til bestyrelsens formand: direktør H. Guldager, Bæverdalen 16, 3400 Hillerød.

Eventuelle telefoniske oplysninger kan fås ved henvendelse til direktør H. Guldager på (03) 27 31 00 alle hverdage undtagen lørdag kl. 9-16 eller til forstander Jacobsen på (01) 60 11 33.

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 48 01 Go. 60 58

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 8, Ålborg

Telefon 13 42 38 og 13 43 37

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 75

Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

KIRKEKONCERT

Kirkekonzert i Skt. Andreas Kirke, Ordrup, fredag d. 4. oktober 1974 kl. 19,30. Organist Peder Møller spiller sin komposition »Helligånden«. Under fremførelsen vil der blive læst stykker af Bibelen.

Religions- undervisning på dansk og spansk

Et par søstre fra Assumptionsklosteret tilbyder sammen med en kateket fra Skt. Therese Sogn og med hjælp fra lægfolk fra Sakraments Sogn at undervise katolske børn fra København i religion i Centralskolens lokaler - ved siden af Sakramentskirken, Nørrebrogade 27. Henvendelser fra interesserede forældre bedes rettet til sr. M. Emilia, Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup, telefon: HE 3118.

Undervisningen finder sted en række lørdage (22 gange) fra kl. 9,30 til 12, første gang den 14. september. Tiden fordeles mellem selve undervisningen, forskellige aktiviteter, sangøvelser og pause til forfriskning. Den munder ud i en messe kl. 11,30, til hvilken forældre og søskende er hjerteligt indbudt. Messerne vil blive læst på grundlag af søndagens tekster.

3 af lørdagene før jul vil være helliget arbejde »med hænder og fantasi«, julegaver, hvis motiver illustrerer de gennemgåede emner. - Da gruppen er tilknyttet kommunens fritidsundervisning, kan både undervisning og materialer tilbydes gratis.

Da 3 af lærergruppen taler spansk, indbydes alle børn af spansktalende forældre til at være med til undervisningen. Disse børn vil på denne måde have den fordel at lære deres religion på deres eget sprog, samtidig med at de får kontakt med danske katolske børn og med hele den katolske kirke i Danmark.

Paul d'Auchamp

Spansk sammendrag: Dos religiosas de la Asunción, ayudadas de catequistas seglares, empiezan la enseñanza religiosa (en danés y en español) para niños y niñas de 7 a 15 años en Sakraments kirke, Nørrebrogade 27, el 14 de Septiembre de 91/2

Støt vore annoncører!

a 12. En este intervalo de tiempo, tienen lugar la catequesis propiamente dicha, actividades, refresco y al final la misa a las 11½ a la cual padres, amigos y hermanos están invitados (Los textos en danés y español). Enseñanza y material, todo es gratuito. Los que deseen más detalles pueden dirigirse a Søster M. Emilia, Bernstorffsvej 54, Hellerup. Teléfono HE 3118.

Gratis særtryk til alle

Forlæggeren Arne-Frost Hansen meddeler, at man ved skriftlig henvendelse kan få tilsendt gratis eksemplarer af særnummeret af *Catholica* (1970 nr. 2/3), der var helliget Sankt Knud Lavard.

Henvendelse til: Arne Frost-Hansens Forlag, Vangede Bygade 126, 2820 Gentofte.

Præsidenten for Caritas int. død

Apostolisk protonotar, Monsignore Carl Vath stammede på mødrenes side fra en dansk familie. Han fødtes i Tyskland, men drog som ung mand til USA, hvor han fik sin uddannelse, og gennem mangeårig virksomhed som forretningsmand i Kina skabte han sig en formue, som senere skulle blive til velsignelse for mange nødlidende i verden. 43 år gammel modtog han præstevielsen og vendte tilbage til Kina. Han oprettede 1953 Caritas Hong Kong, som i dag er en meget stor institution med ca. 10 centre i den store flygtningeby. Han var vel forberedt på den enorme tilstrømning af flygtninge, som øgede byens beboere fra ca. 400.000 til over 4 millioner og enhver kan tænke sig, hvad en sådan eksplosiv udvikling betyder af sociale og kirkelige problemer. Efter 10 års gerning som leder af Caritas Hong Kong forlod han fjernøsten i den sikre overbevisning, at han havde uddannet tilstrækkelige medarbejdere, så virksomheden kunne fortsætte og ledes af lokale folk. Den energiske, forretningskyndige præst standsede ikke dermed sin virksomhed for mennesker i nød. Caritas Internationalis kaldte ham til at lede afdelingen for katastrofer rundt omkring i hele den store verden og på dette område viste det sig, at han ikke blot var i stand til at vække katolikkers interesse i de rige givervælder – ja endogså i fattige lande, men at han var med til at danne så betryggende forhold for anvendelse og distribuering af

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

ved Inga Jensen

- Søndag d. 15/9: 24. alm. søndag: 2. Mos. 32, 7–11. 13–14. – Salme 50, 3–4. 12–13. 17 og 19. (R: Luk. 15, 18: Jeg vil stå op og gå til min Fader). – 1. Tim. 1, 12–17. – Luk. 15, 1–31. (Som kortere afsnit kan læses: Luk. 15, 1–10).
- Mandag d. 16/9: 1. Kor. 11, 17–26. 33. Luk. 7, 1–10.
- Tirsdag d. 17/9: 1. Kor. 12, 12–14. 27–31a. – Luk. 7, 11–17.
- Onsdag d. 18/9: 1. Kor. 12, 31 – 13, 13. – Luk. 7, 31–35.
- Torsdag d. 19/9: 1. Kor. 15, 1–11. – Luk. 7, 36–50.
- Fredag d. 20/9: 1. Kor. 15, 12–20. – Luk. 8, 1–3.
- Lørdag d. 21/9: Ef. 4, 1–7. 11–13. – Matt. 9, 9–13.
- Søndag d. 22/9: 25. alm. søndag: Amos 8, 4–7. – Salme 113, 1–2. 4–6. 7–8. (R: 1a og 7b: Priser Herren, som rejser den faldne igen). – 1. Tim. 2, 1–8. – Luk. 16, 1–13. (Som kortere afsnit kan læses Luk. 16, 10–13).
- Mandag d. 23/9: Ordsprog 3, 27–34. – Luk. 8, 16–18.
- Tirsdag d. 24/9: Ordspr. 21, 1–6. 10–13. – Luk. 8, 19–21.
- Onsdag d. 25/9: Ordspr. 30, 5–9. – Luk. 9, 1–6.
- Torsdag d. 26/9: Præd. 1, 2–11. – Luk. 9, 7–9. (I konsekreerede kirker (undt. Domkirken): Kirkevielsesfest, Gloria, Credo, som 29/9).
- Fredag d. 27/9: Præd. 3, 1–11. – Luk. 9, 18–22.
- Lørdag d. 28/9: Præd. 11, 9–12, 8. – Luk. 9, 43b–45.
- Søndag d. 29/9: I ikke konsekreerede kir-

ker (samt i Domkirken): 26. alm. søndag: Amos 6, 1a. 4–7. – Salme 146, 7–10. (R: 2a: Jeg vil prise Herren hele mit liv). – 1. Tim. 6, 11–16. – Luk. 16, 19–31. – I konsekreerede kirker (undt. Domkirken): KIRKEVIELSESFEST: 1. Kong. 8, 22–23. 27–30. (Eller: 2. Krøn. 5, 6–10. 13–6, 2). – Salme 95, 1–7c (... den hjord han leder). (R: 2a: Lad os møde med lovsang for Herrens åsyn). – Ef. 2, 19–22. (Eller: Hebr. 12, 18–19. 22–24). – Mt. 5, 23–24. (Eller Luk. 19, 1–10).

LITURGISK KALENDER

- Søndag d. 15/9: 24. alm. søndag.
- Mandag d. 16/9: Cornelius, pave og Cyprian, biskop af Karthags, martyr.
- Tirsdag d. 17/9: Robert Bellarmino, biskop af Capuzø og kirkelærer, eller firdag.
- Onsdag d. 18/9: Ferialdag.
- Torsdag d. 19/9: Ferialdag eller Januarius, biskop af Neapel, martyr.
- Fredag d. 20/9: Ferialdag.
- Lørdag d. 21/9: Matthæus, apostel og evangelist.
- Søndag d. 22/9: 25. alm. søndag.
- Mandag d. 23/9: Ferialdag.
- Tirsdag d. 24/9: Ferialdag.
- Onsdag d. 25/9: Ferialdag.
- Torsdag d. 26/9: Kirkevielsesfest i konsekreerede kirker (undt. Domkirken). Gloria, Credo. – PAUL VI f. 1897.
- Fredag d. 27/9: Vincents af Paul, ordensstifter.
- Lørdag d. 28/9: Ferialdag eller Wenceslaus, hertug af Böhmen, martyr, eller Guds moders lørdagsmesse.
- Søndag d. 29/9: 26. alm. søndag. – I konsekreerede kirker (undtagen Domkirken) KIRKEVIELSESFEST.

hjælpedmidlerne, så de ikke blot løser øjeblikkets behov, men også sikrer fremtiden – såvidt det står i menneskers magt – og dermed indskrænker katastroferne så meget som muligt. I 1972 valgte to trediedele af medlemslandene i Caritas Internationalis (ca. 90 organisationer) Carl Vath til præsident. De forløbne år har været præget af meget store omvæltninger i det kirkelige hjælpearbejde bl.a. ved oprettelsen af pavestolens caritative koordineringsorgan – kaldet Cor Unum. Mgr. Vath kunne forenkle de organisatoriske rammer og sætte effektiv styrke

i hjælpen til de nødlidende trods den sygdom, som ramte ham for mere end et år siden og nu har ført døden med sig. Det vil blive svært at finde en så pastoral indstillet leder, som samtidig har teknisk og forretningsmæssig viden til at lede en så kompliceret organisation som Caritas Internationalis, men Helligånden vil sikkert her som altid sende Kirken den mand, som vi har brug for, hvor det dog først og sidst gælder fortsættelsen og udvidelsen af kærlighedens gerning for vor næste i nød.

Knud Ballin

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsealgapris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

LARS OLE, 5.c

En af de film, man har haft mulighed for at se i forbindelse med den danske filmfestival, der markerede 10-året for den danske filmlov, er »Lars Ole, 5.c«.

Det er en film, som er lavet uden støtte fra den daværende filmfond og uden hjælp fra de store produktionsselskaber. Manden bag filmen er den 29-årige århusianer, Nils Sigurd Malmros, der tilmed ingen uddannelse har inden for filmbranchen. Optagelserne af »Lars Ole, 5.c« stod på i to år, efterarbejdet (lydside og klip) ligeledes i to år. I marts 73 havde den premiere i »Biografen« i Århus og kom i august i år op på »Dagmar« i København. Filmen har kostet godt en halv million kroner, men har for nylig fået en tabsudligning på 335.000 kroner fra Filminstitutet. Den er optaget i 16 mm og er senere blæst op til 35 mm. I dette format blev den det danske bidrag til Cannes Festivalens særlige instruktør-linje. Og omsider er den nået til København.

»Lars Ole, 5.c« er et erindringsbillede fra Malmros' egen skoletid. Der er sket en omplantning fra halvtredsernes miljø til begyndelsen af halvfjerdsernes, men børnenes relationer og reaktioner, deres basale tilværelse er den samme dengang som i dag, påstår filmen – på overbevisende måde.

»Lars Ole, 5.c« skildrer den 12-årige Lars Oles hverdag. Hans forhold til klassekammeraterne, hvis »venskab« han prøver at købe, da han mister sin position i klassen. Hans forelskelse i Inger fra en parallelklasse, hans erstatning i

Hanne fra en anden af klasserne. Børnenes indbyrdes magtkamp, tiden umiddelbart før puberteten og den omvæltende kønsmodning. Der er ingen egentlig afstandtagen fra skolen eller nogen direkte samfundskritik. Historien koncentrerer sig om Lars Ole og børnene i 5.c. Det er imidlertid ikke en film om det tabte paradisi, men en bevægende omend ikke dybtgående skildring af børn på godt og ondt. Og skønt filmen er om børn, er den udpræget for voksne. De nuancer, den spiller på, og de situationer, den kaster lys over, vil gå hen over hovedet på de fleste børn.

I filmens første billede ser vi Lars Ole på danseskole; han skal vælge en pige at danse med (som altid er der flere piger end drenge), og via en kamerakørsel følger vi Lars Ole, der dukker op i baggrunden bag pigerne, der står som en mur mellem ham og tilskueren. Lars Ole tager den sidste i rækken, netop fordi hun står sidst; det er situationen, som vælger for ham. I skolen forelsker han sig i Inger, der imidlertid holder sig til Hans fra Lars Oles klasse. Senere møder han ved en fødselsdagsfest Hanne, der bliver glad for ham. Filmen slutter med et skolebal, hvor det i sidste øjeblik lykkes Lars Ole at få en – meget kort – dans med Inger. Det sidste billede, vi ser, er af skoleinspektøren, som afslutter ballet med ordene: »Jeg håber, I har haft en god og fornøjelig aften«. Derefter fastfryses billedet, og vi ser inspektøren i en underlig skæv, let ironisk attitude. Dette sidste billede forekommer

mig at være et brud på hele filmens stemning af indfølelse og forståelse. (Måske er det en finte til den hedengangne filmfondbestyrelse, der havde behandlet »Lars Ole, 5.c« så dårligt?). Selv om det også kan fortolkes som en replik direkte henvendt til tilskueren, forekommer det fortænkt og påklistret. Men filmens svagheder opvejes dog langt af dens fortrin. Der er en detaljerigdom af gestus, blikke, ords betoning af en ægt-hed, man kan lede længe efter, før man finder magen til. Filmen er bygget op af mange korte klip, for at hver optagelse skal kunne formidle et maksimum af følelse. Alligevel forekommer det mig, at »Lars Ole, 5.c« går i stå omkring to tredjedele fremme i skildringen. Det billede, der træk for træk bygges op af Lars Ole og hans verden, uddybes ikke senere hen. Skoleballet er stort set en repetition af handlingsforløbet, men gør ikke vor forståelse af Lars Ole større. Hans skæbne er ikke for alvor vedkommende, når vi går ud af biografen, – snarere er billedet af ham lettere udvisket og fjernet; det er svært at fastholde ham. Måske er det erindringens karakter af drøm, der har blokeret for en dybere indtrængning i hans univers, som formidles uden at forløses – til bunds. Dette skal dog ikke hindre mig i at sige, at »Lars Ole, 5.c« er en af de bedste danske film, jeg endnu har set.

(I næste nummer anmelder Kaare Osorio »Nitten røde roser«, der efter hans mening har fået en uretfærdig og affejende modtagelse i dagspressen).

Hans Jensen

18/1974

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 3
1616 København V.

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

GLIDEREN

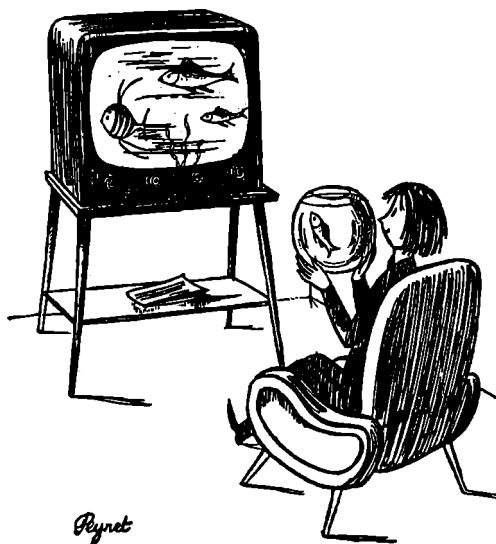
Jeg har endnu ikke læst Flemming Madsens bog »Glideren«. Men efter anmeldelserne at dømmes har han med titlen ramt en mennesketype, som er meget udbredt hos os. Det drejer sig om en personlighed i en ledende stilling, der får alle ting til at glide. Ofte har han at gøre med mange mennesker, der arbejder under ham. Han skal sørge for, at de arbejder sammen, og at det hele glider. Problemer dukker op, vanskeligheder hober sig op, modsætninger og jalousi, indre stridigheder og klikedannelser, antipatier ødelægger effektiviteten i virksomheden. Det kan dreje sig om en fabrik, et offentligt kontor, en menighed eller et bispedømme. I denne situation møder vi glideren. Han formår på en mærkelig måde at klare alle skærene. Men han gør det ved at glide udenom. Han siger ja til den ene og nej til den anden. Han siger i det hele taget det, som folk gerne vil høre. På denne måde bliver han venner med alle. Alle kan lide ham, og det er den anerkendelse, han er mest stolt af. Men for den fjer i hatten betaler han en høj pris. Han går på akkord med

sin samvittighed. Han bliver – måske uden selv at opdage det – uærlig. Han snakker folk efter munden. Og resultatet er, at man mister tilliden til ham. Hans ydre venlighed er kun et kynisk middel til at blive anerkendt af alle. Inderst inde respekterer han ikke sine medarbejdere. Han bruger dem kun som middel til sine egne formål.

Glideren er noget andet end mægleren. Blandt middelalderens stormænd og helgener har vi haft udmærkede mæglere. De respekterer de stridende parters standpunkter og prøver at føre dem til et kompromis. Men de spiller aldrig dobbeltspil. Man kan roligt stole på dem. De er i grunden bundærlige.

En kristen burde ikke være en glider, men en mægler. Det gælder ikke blot folk i ledende stillinger, men os alle. Jesus advarer os mod at være en glider. »Ve jer, når alle mennesker taler godt om jer«. Men netop i forberedelsen til det hellige år har vi al grund til at være mæglere. Forsoningen blandt mennesker er ikke sjældent knyttet til et andet menneske, som kan mægle. Salige er de, som bringer fred.

H. Roos S. J.

I en mørk niche i Løgumklosters kirke står Maria med barnet

**Maria,
du er intet af det, vi husker.
Du er mørke
og ubevidst minde.
Men som orgeltoner
i stilheden
står vi tæt omkring dig –
nær ved hinanden
lyttende
efter vor egen glemte tone
i bruset om dig.**

Anna Marie Aagaard
16.5.1974.

INDHOLD

KAN MAN »OPLEVE« GUD?	4
Hvordan er Jesu lære om Gudserfaringen? Hvordan kan den findes?	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
dialog mellem marxister og kristne; ungdomskoncil i Taizé; katolikker imod Rockefeller	
KATOLSK PRESSE	8
et interview med to jubilarer: p. Roos og p. Osorio om K.F., dets efterfølger og danske katolske forhold	
LEDREBORG 1974	12
en fyldig øjenvidne-beretning. En gammel soldat gjorde emnet vantro – tro skærende aktuelt	
LORETO – ITALIENS LOURDES	14
Besøget begyndte med skepsis men endte anderledes	
DET HELLEGE ÅR	15
bliver Rom i 1975 en turisthærges by? Hvem kommer og i hvilket sindelag?	
KAN MAN OPLEVE GUD?	16
moderne løfter af Jesus-folk af forskellig observans efterprøves. Er deres mystik ægte?	
LUNGHOLMSTÆVNET 1974	18
en rigtig familiedag for katolikker fra Lolland, Falster og ... Slagelse	
PATRIARK MAXIMOS V I S. ANSGARSKIRKE	20
ædel liturgi i en bristefuld kirke	
LEWKOWITCH-MESSE	21
et højt kvalificeret tilbud til vore sogn	
LITURGISK OVERSIGT	23
med Bibellæsning spilder man i hvert fald ikke tiden	
...	
TO SPÆNDINGSFILM MED PERSPEKTIVER	24
Filmene: Aflytningen og Nitten røde roser	
FORSIDEBILLEDET	
legende børn ved Ledreborg, se side 12	

KOMMENTAR

RELIGIØS SOCIALISME

I vor tid er det sociale meget i forgrunden. I hvert fald tales der meget om det. Sociale hensyn må tilgodeses i spareplanerne. Byggeriets sociale kvaliteter. Samfundskritik ud fra et socialistisk sigte. Osv. osv.

Denne opmærksomhed mod tingenes sociale aspekter har også smittet af på kristendommen. Lægmandsbevægelsen er et krav om socialisering. Kirken betragtes som Guds folk, et samfund. Biskoppernes og paven kollegialitet. Marx, Lenins og Mao Tse-Tungs surdej gærer i kristenheden og søger at forene kræfterne med evangeliets langt ældre surdej, som en katalysator, der aktiverer skjulte kræfter.

Dog, som det plejer at gå, har disse nye tanker meget svært ved at gennemtrænge overfladen for at påvirke og befrugte de dybere lag. I vor dybere religiøse tænkning kan det synes, som om vi gør den stik modsatte vej. Det er somme tider som om teologien (og ikke bare fag-teologernes, men også lægfolks teologiske tænkning) endnu er ved at udarbejde individualismens konsekvenser. Lad mig nævne et eksempel.

Det er vedtagen sandhed, når man siger, at den enkle kristne må have en tro, der er stærk nok, til at han kan klare sig i en afkristnet verden. Tidligere – så hedder det i denne sammenhæng – var man indfanget i et kristent kulturmønster, hvor den enkelte af social tvang var nødt til at gå i kirke, og hvor den kristne etik var den, som alle – med munden – accepterede. Da verden så begyndte at gå sine egne veje, bort fra kristendommen, havde man som modvægt forsøgt at skabe en ghetto-kirke, som lukkede sig af for omverdenen i en verden af gensidig

bekræftelse. Til slut har 2. Vatikanconcil indset det uholdbare i denne tilstand og åbnet kirken mod verden. Det resulterer bl.a. i, at de katolikker, der kun kunne fungere af sociale grunde, altså fordi deres omgivelser holdt dem oppe, nu ikke længere kunne klare sig, da denne beskyttelse og støtte blev dem unddraget, og opgav at praktisere. Frafaldets mekanik var hermed forklaret.

Hvor lidt social er dog denne tænkning: kun på grund af ens egne personlige forhold til Gud og Kristus kan den enkelte klare sig igennem. Og hvor afmægtig. Hvordan kan den enkelte klare sig mod et helt samfund? Med Guds hjælp? Men man skal ikke ligefrem forlange et under af Gud.

Måske skulle vi tværtimod mere lægge vægt på, at de tre teologiske dyder, tro, håb og kærlighed, som vi får meddelte i dåben, i bund og grund er sociale, at tro, håb og kærlighed først og fremmest er kirkens (og dermed Kristi) tro og håb og kærlighed, og at dåbens meddelelse giver del i, giver en deltagelse i denne rigdom.

Der er noget rigtigt i, at vi tror bedre om søndagen, når vi er i kirken, og man skulle ikke hænge hinanden ud for det. Det er ikke et ringe argument, at man gør noget, fordi andre også gør det, men tværtom en accept af noget meget fundamentalt i mennesket. Dette, at samles med sine åndsfrænder og lade sig bekræfte af dem, det gør vi jo alle. Hvorfor skulle det være underlødigt på det religiøse område? Unus christianus, nullus christianus siger et gammelt ord: en enlig kristen er ikke nogen kristen. Socialismen i kirken er endnu langt fra gennemført. *H. van Schaik s.j.*

KAN MAN »OPLEVE« GUD?

II afsnit

af lektor, dr. theol. Bjørn Højbo

Hvis Jesus fra Nazaret virkelig har til hensigt at oplyse os om, hvordan vi kan opleve, erfare Gud, så må vi naturligvis sætte os i lære hos ham, blive hans disciple. Det opfordrer han os også til og lærer os derefter straks efterfølgelsens krav, og de er ikke blide. Tager vi det mest humanistiske evangelium, det der ånder mest medmenneske-

lighed, det der har bevaret for os både lignelsen om den fortabte søn og den om den barmhjertige samaritan, nemlig Lukås evangeliet, så konstaterer vi, at kravene, Jesus stiller, ikke just kan kaldes små. I kap. 9, 57-62 findes en passage, hvor han stiller sine fordringer til den, der vil være hans discipel. Man skal ikke søge denne verdens goder,

men leve fattigt, kun leve for Guds rige. Livets værdi består i at søge Gud, ikke i at samle sig i værdier her på jorden: »Ræve har huler og himlens fugle har reder; men menneskesønnen har ikke det sted, hvor han kan lægge sit hoved til hvile.« Dette med hensyn til nutiden. Hvad angår fortiden og hvad den overleverer os, da skal vi ikke hænge ved den, men være parat til nyskabelse: »Lad de døde begrave deres døde; men gå du hen og forkynd Guds rige.« Hvad endelig vedrører fremtiden, så skal man holde ud i det, han lærer os og ikke ærgre sig over, hvad man måtte opgive af de goder, som ens venner og bekendte måske ejer i rigt mål: »Ingen, som ser sig tilbage, efter først at have lagt hånd på ploven, er brugbar for Guds rige.«

Hvad alt dette indebærer kan man læse sig til i dette evangelium, og jo mere man læser, jo mere får man kuldegysninger; i lignelser, i fortællinger, i episoder gentages disse krav. Vi kan ikke gennemgå hele skriftet, men må nøjes med at anføre et sted, hvor kravet er klart formuleret: »Hvis nogen vil gå i mit spor, skal han fornægte sig selv og dagligt tage sit kors op og følge mig; thi den som vil frelse sit liv, skal miste det; men den som mister sit liv for min skyld, skal frelse det. Thi hvad gavner det et menneske, om han har vundet den hele verden, men mistet sig selv og bødet med sig selv?« (9, 23-25).

Mærkeligt nok fremstilles dette som et glædeligt budskab. Glæden består i, at man har fundet livets virkelige værdi, og ikke regner sit liv for spildt, fordi man ikke har opnået de værdier, folk synes mest om og sætter højest. I 10,21-24 står der, at Jesus glæder sig over, at alt dette er blevet soleklart for de små, det vil sige dem, som gør sig små i verdens øjne, ikke eftertragter verdens goder, ikke vurderer efter verdens skala: »Salige er de øjne, der ser, hvad I ser, og de ører, der hører, det I hører.« Nu forstår vi også bedre Marias revolutionssang, Magnificat, hvor hun priser Gud, der har tilsidesat de mægtige, de hovmodige og de rige, altså dem, der har indflydelse, dem der ser ned på andre og de besiddende. Johannes' far Zakarias, taler om solopgangen, der har besøgt os fra det høje, for at skinne for dem, der sidder i mørke og dødens skygger. (Luk. 1, 51-53 og 78-79).

I Johannesevangeliet, der tilhører det sidste lag skrifter i NT, finder vi den samme tankegang – og denne gang forbundet med temaet: opleve, se Gud. I 14, 10 siger Filip til Kristus: »Herre, vis os Faderen, og det er os nok. Jesus svarer: Den som har set mig, har set Faderen. Hvordan kan du så sige: Vis os Faderen? Tror du ikke, at jeg er i Faderen, og Faderen er i mig? Tro mig, at jeg er i Faderen og Faderen er i mig.« (14,10 og flg.). Men disciplene er også i Jesus, der selv er i Gud (14,20). Betingelsen for at være i Jesus, er at holde hans bud (14,21). Dette medfører endelig en stor glæde: »Dette har jeg sagt jer, for at min glæde skal være i jer, og jeres

glæde skal være fuldkommen.« Men at holde Kristi bud medfører opofrelse og lidelse: »Når verden hader jer, så skal I vide, at den har hadet mig før jer. Var I af verden, så ville verden elske sit eget; men fordi I ikke er af verden, men jeg har udvalgt jer af verden, derfor hader verden jer. Kom det ord i hu, som jeg har sagt jer: en tjener er ikke større end sin Herre. Har de forfulgt mig, vil de også forfølge jer; har de holdt fast ved mit ord, vil de også holde fast ved jeres. Men alt dette vil de gøre mod jer for mit navns skyld, fordi de ikke kender ham, som har sendt mig« (15,18-21).

Skal man resumere tanken, kan det bedst gøres ved at henvise til det stykke, som

Paulus skriver i brevet til menigheden i Filippi 2, 5: »Det samme sindelag være i jer, som var i Kristus Jesus.«

Vi ser altså, at for Jesus forholder det sig sådan: Gud kan ingen se, erfare, opleve, smage, lugte, føle, høre, tænke etc. Gud er den absolut ufattelige og mennesket kan ikke på nogen måde begribe ham. Jesus selv har åbenbaret Gud. Hvad vi ved om Gud, ved vi ved at opleve Jesus fra Nazaret. Men at opleve ham vil sige at være hans discipel, og det vil igen sige at gøre hans vilje og følge ham efter. Dette vil så få til følge, at man tager livet meget alvorligt og kommer til at støde sammen med de interesser, der rider verden som en mare. Dette vil medføre for-

følgelse, kors og vanskeligheder. Men så er man elsket af Gud og oplever nu livet og kærligheden, som Kristus selv oplevede den. Men dette vil igen sige, at den eneste måde at »opleve« Gud på, er at gøre som Kristus gjorde, leve livet som han gjorde. Og dette vil atter sige: Gud kan vi ikke fatte, heller ikke føle, eller opleve. Gud kan *kun* »opleves« ved, at vi lever som han; har den samme indstilling som han, gør de samme gerninger som han. Kort sagt: Vi får ikke svar på spørgsmålet: Hvordan er Gud? Og svaret oplever vi eksistentielt ved at leve som han lever, ved at udføre hans vilje med hans sindelag og indstilling.

III afsnit se side 16

HORISONTEN RUNDT

Dialog mellem marxister og kristne

Gennem årtier har kristne og marxister ført en forbitret ideologisk kamp mod hinanden. Nu er de i stigende grad begyndt at høre på hinanden og at lære af hinanden. En af de fremragende samtalepartnere på marxistisk side er Milan Machoved, f. 1925. Han var fra 1953-1970 filosofiprofessor ved Karlsuniversitetet i Prag. Hans deltagelse i »Prager foråret« – et engagement, som han ikke har villet fragå – kostede ham efter regeringen Dubcek's fald lærerposten på Karlsuniversitetet. I et af sine værker »Jesus for ateisterne« har han forsøgt at fremstille Jesu Kristi budskab som »noget umådelig betydningsfuldt for menneskeheds historie«.

I bogen gør han blandt andet gældende, at den gamle marxismes fordomme mod Jesu person og hans budskab, trods deres åbenbare naivitet, er så rodfæstede i millioner af marxisters sind, at de synes uovervindelige. De har – teologisk udtrykt – krystalliseret sig i »dogmer«, og det fælles for dogmer, kirkens såvel som kommunismens, er, at de er postuler, som gør enhver, der tvivler på dem, til en kætter. For den rettroende marxist er kirken stadig det, den var i forrige århundrede: reaktionær og antisocial, og det budskab, kirken forkyndte, var »opium for folket«, idet den i stedet for at stille sig på det besiddelsesløse proletariats side i kampen for social retfærdighed gav de undertrykte folkemasser »uindfrielige vekslers på evigheden«.

Johannes XXIII som pioner

Hvor sviende sandt dette end kan have været i forrige århundrede, er det kun en sandhed med modifikation i vort, det tyvende århundrede. Vi har i vort århundredes sidste halvdel set mennesker af pave Johannes XXIII's og af den protestantiske teologiprofessor Hromadkas type. Om ingen af dem eller deres ligesindede kan marxisterne sige, at de var reaktionære og asociale. De har været pionerer for den dialog mellem kristne og marxister, som har bevirket, at tusinder af marxister er begyndt at tænke mere nuanceret om kristendommen og dens talsmænd. Med hensyn til Bibelen, som for Det gamle Testaments vedkommende er »hellig skrift« for både jøder og kristne, kan man gøre situationen sådan op, at mens de

gamle marxister hurtigt gjorde sig færdige med denne bog, der talte om himmel, paradys, synd og syndefald, og erklærede, at den handler om trættende mytologi og eventyr, har bogen fået aktualitet for mange ny-marxister, når den i forbindelse med det første mord, den beretter om, slynger spørgsmålet: – »Kain, hvor er din broder Abel?« i ansigtet på morderen. Her taler . . . Bibelen siger med Guds røst . . . et medmenneskeligt ansvar for et andet menneskes skæbne sit uomgængelige stærke sprog. Det vækker hos den selvstændigt tænkende marxist tvivl, om det kommunistiske samfundssystem, som nu har været praktiseret i Sovjetunionen, Østeuropa og Kina i mange år, er i samklang med dogmet om »Frihed, lighed og broderskab«.

Marxister korrigerer deres Jesusbillede

Med hensyn til kristendommens centrale skikkelse har de ældre marxister stort set betragtet Jesus som en ædel og sympatisk person, men nogen ægte interesse for ham selv og hans lære har der ikke været. Der er visse af hans moralbud, man har kunnet acceptere, men det egentlige i hans budskab – hans kærlighedslære, omfattende også fjender og modstandere og hans ord om med et sagmodigt og ydmygt sind af bære sit kors i betydningen at affinde sig med sin skæbne, hvor trang den end kan være i en verden, hvor de rige undertrykker og udsuger de fattige – stempler marxismen selv som skadelig for klassekampen, som noget typisk »religiøst« i ordets værste betydning, som »opium for folket«.

Nu, hvor marxismen også har fået sine martyrer, nu, hvor systemet har udviklet sig til et diktatur, der ikke tåler nogen afvigelse fra ideologien, nu, hvor selvstændig tænkning og personlig tro ikke tolereres, nu, hvor bureaukratismen har fået et umenneskeligt ansigt, er der et voksende antal ny-marxister, der bedre forstår, hvorfor Jesu kærlighedslære led nederlag med hans korsdød og hans disciples martyrium, men alligevel sejrede og vil gøre det i al fremtid, fordi ondskaben og umenneskeligheden før eller siden vil nå sine grænser, mens kærligheden i sin grænseløshed vil se alle sine fjender dø og . . . overleve som den eneste

åndsmagt, der kan sætte medmenneskelighed i hadets og voldsmagtens sted.

Det er derom dialogen mellem marxister og kristne nu drejer sig og ikke om, hvorvidt det kommunistiske samfundssystem socialt er bedre eller ringere end det kapitalistiske. Ethvert samfundssystem har socialt sine lys- og skyggesider. Den socialt fuldkomne samfundsform er en utopi. Jesus, den fuldkomne i kærlighed, kan ikke tages til indtægt for noget social-politisk program, for et sådant vil altid være behæftet med egoistiske motiver. Hans betydning er i ethvert samfundssystem at være det livgivende varmenende »verdens lys«, som, jo mere det trænger igennem, giver mening og indhold til det at være menneske blandt andre mennesker. *Harald P. Madsen*

VATIKANET: Bispesynodens præsidium udpeget

Pave Paul har udpeget de tre kardinaler, der skal præsiderer på bispesynoden i Rom den 27. september. Navnene på de udpegede kardinaler blev offentliggjort den 5. september af Vatikanet. Det drejer sig om kardinal Franz König af Wien, kardinal Juan Landazuri Ricketts af Lima, Peru, og kardinal Paul Zoungrana af Ouagadougou, Øvre Volta. Pavens valg af to præsiderende fra den tredje verden er et klart udslag af bispesynodens tema: Evangelisering i verden af i dag. *(N.C.)*

FRANKRIG: Ungdomskoncilet i Taizé

Mere end 30.000 unge mennesker fra forskellige trossamfund og fra samtlige fem kontinenter deltog i Taizé i Frankrig i åbningsmødet for det ungdomskoncil, som prioren Roger Schutz indkaldte til i påsken 1970. Det økumeniske kloster Taizé har i den sidste halve snes år været samlingssted for unge kristne fra hele verden. Siden påsken 1970 har der været afholdt mange intensive møder for at forberede det ungdomskoncil, hvis første fase nu er indledt. Det er meningen, at ungdomskoncilet skal vare nogle år med møder både i Taizé og på andre kontinenter.

Åbningsmødet, der formede sig som en lang liturgisk gudstjeneste, fandt sted fra den 31. august til den 2. september, og en ung mand fra den afrikanske stat Zaire oplæste et »brev til Guds folk«, som resumerer de unges kritik af og forventninger til Kirken i dag. I brevet står der bl.a.: »Vi fødes på en jord, som for de fleste menneskers vedkommende er ubeboelig. En stor del af menneskeheden udnyttes af et mindretal, som nyder utålelige privilegier. Utallige politiske regimer beskytter de mægtige. De multinationale selskaber påtvinger os deres love. Profit og penge regerer verden. De, der har magten, hører næsten aldrig på

mennesker uden indflydelse. Lidt efter lidt er der dog vakt en fælles samvittighed, især hos de mennesker, som er ufrie, undertrykte eller reduceret til tavshed.«

Tegn på »opstandelse«

»Og hvor står Guds folk i alt dette?« spørges der i brevet. »Utallige kirker både på den sydlige og den nordlige halvkugle er overvågede, chikanerede, ja tilmed forfulgte. Adskillige af disse kirker har bevist, at Kristi Kirke uden at være bundet til statsmagten, uden magtmidler og uden rigdom kan opnå en ny fødsel og blive en befriende faktor blandt mennesker, og udstråle Guds lys. En anden del af Guds folk har indgået kompromis med uligheden. Enkelte kristne og mange kristne institutioner har samlet sig enorme skatte og rigdomme i form af jord, bygninger og formuer i bankerne. Der er lande, hvor kirkerne er intimt knyttet til den politiske og finansielle magt. De tager af deres overflod og hjælper mange i nød, men de ændrer ikke deres egne strukturer. Kirkernes institutioner finder effektive midler til at opfylde deres mission. Men alligevel må man konstatere, at livet forsvinder og efterlader institutionerne tomme. Vor tids mennesker vender i stadig stigende grad kirkerne ryggen, fordi de har mistet deres troværdighed.«

Der findes dog tegn på »opstandelse«, står der i brevet, og det er ud fra disse tegn, ungdomskoncilet skal forstås. »Da de kristne i oldtiden stod over for uøselige problemer, som kunne risikere at splitte dem, indkaldte de til et koncil. De kristne på apostlenes tid havde alt fælles, de kom sammen hver dag for at bede, og de levede i glæde og i stor enkelhed. Det var netop det, de blev kendt for.«

Brevet opfordrer Kirken til virkelig at blive et sted, »hvor man har alt fælles, et folk, der lever efter saligprisningerne uden anden sikkerhed end Kristus, et fattigt, bedende, fredselskende, lykkeligt folk, der er rede til at blive forfulgt for retfærdighedens skyld.«

Budskabet fra paven

Blandt prominente personligheder på åbningsmødet skal nævnes generalsekretæren for Kirkernes Verdensråd, Dr. Philip Potter, lederen af sekretariatet for de kristnes enhed, Kardinal J. Willebrands, metropoliten Emilianos, den anglikanske biskop Robert W. Woods af Worcester og lederen af sekretariatet for ikke-kristne religioner, Kardinal F. König.

Kardinal Willebrands oplæste et budskab fra paven, hvori paven udtrykte håbet om, at de unge mennesker måtte finde »den glæde, som den opstandne Kristus giver sine disciple«. Der blev også oplæst budskaber fra den anglikanske primas ærkebiskop M. Ramsey af Canterbury og fra den økumeniske patriark Dimitros af Konstantinopel.

(La Croix. N.C.)

ITALIEN: Franskmand valgt til dominikanergeneral

Den 58-årige franskmand Vincent de Couesnogle er blevet valgt til dominikanerordenens nye general. Han afløser spanieren A. Fernandez. Pater de Couesnogle blev valgt af 170 dominikanere, som deltog i ordenens generalkapitel i et kloster ved Napoli. Kapitlet repræsenterer mere end 8.000 medlemmer i 30 lande.

Pater de Couesnogle, der bliver den 83. efterfølger af ordenstifteren Sct. Dominikus, er født i 1916 i Quimper i Frankrig. Han indtrådte i dominikanerordenen som 19-årig og blev præsteviet i 1946. Han var professor i teologi, indtil han blev ansat ved ordenens hovedkvarter i Rom som generalens assistent for de fransktalende provinser. *(N.C.)*

USA: Rockefellers udnævnelse kritiseres af den katolske presse

Nelson Rockefellers udnævnelse til vicepræsident er blevet stærkt kritiseret af den katolske presse i USA. Denne kritik af den tidligere New York guvernør har for en stor del drejet sig om, at han har gjort sig til talsmand for fri abort. Desuden er han blevet kritiseret for samvittighedsløs udnyttelse af sine rigdomme i Latinamerika.

I en ledende artikel i »The Evangelist« i Albany, N.Y., skriver en af medredaktørerne: »Fire af de sidste syv vicepræsidenter har efterfulgt præsidenten i hans embede. Vi gysede ved tanken om, at Nelson Rockefeller kan blive den femte.« Selv om det ikke er bevist, at Rockefeller har været indblandet i noget forkert, siger lederskribenten i »The Evangelist«, at »hans karriere er bygget op på politiske manipulationer og magtbrud«. Der peges i lederen især på, at skatterne er blevet højere, og at antallet af statsansatte er vokset stærkt, mens Rockefeller har siddet på guvernørposten.

Endvidere kritiseres Rockefellers tendens til at være liberal på nogle punkter og konservativ på andre. Som bevis anføres, at den tidligere guvernør har støttet en lov om dødsstraf over personer, om hvem det er bevist, at de har brugt hårde stoffer og handlet med dem, og at han er gået imod en anden lov om tilbagekaldelse af loven om fri abort, som var vedtaget af den lovgivende forsamling. Det tilføjes i lederen, at Rockefeller af flere grunde er fuldstændig uacceptabel som vicepræsident. »Selv en så ikke-religiøs person som forfatteren Gore Vidal har fremhævet endnu en grund til, at Rockefeller aldrig ville kunne vælges til et vigtigt embede, og det er, at han er skilt fra sin første kone, hvilket ifølge Vidal af mange amerikanere betragtes som utilgiveligt.«

»En enorm brøler«

I en leder i »The Catholic Voice« i Omaha skriver redaktøren, John McGinn: »Det, der er brug for her i landet, er en vicepræsident med sans for menneskelivets hellighed og

indre værdi. Det er noget, Rockefeller med sin fri-abort-filosofi simpelt hen ikke lever op til.«

»The Catholic Voice« minder sine læsere om en begivenhed, der fandt sted i Lincoln i foråret 1974. Rockefeller ankom til festlighederne på årsdagen for grundlæggelsen af det republikanske parti og blev modtaget af en gruppe forkæmpere for afskaffelsen af fri abort. Da den tidligere New York guvernør bandede sig vej gennem mængden, stødte han sammen med en kvindelig teenager, der bar et mærke, som viste, at hun var modstander af abort. »Den lov skal du ikke bekæmpe, min pige,« skal Rockefeller have sagt. »Der kan komme en dag, hvor du selv kan få brug for den.«

I St. Louis Review skriver mgr. Joseph W. Baker, at Rockefellers udnævnelse er en fornærmelse mod enhver borger i USA, der kæmper mod fri abort. I lederen kritiseres desuden Rockefellers »afstikkere til det udenrigspolitiske«. På en rejse til Sydamerika for præsident Nixon for en del år siden blev Rockefeller, som har store besiddelser i Latinamerika, modtaget med voldsomme demonstrationer. »Han blev skreget og pebet ud i det ene land efter det andet, så snart han viste sig,« hedder det i den omtalte leder. »Det var ikke bare en protest imod ham selv, men mod hele dynastiet Rockefeller.«

En medredaktør ved »Catholic Universe Bulletin« i Cleveland, Joseph A. Breig har i sin spalte, som går igen i flere katolske blade, betegnet Rockefellers udnævnelse som »en enorm brøler«. Breig beskylder Rockefeller for at udnytte sine umådelige rigdomme til at »love fri abort og andre livsfjendske foranstaltninger ikke alene her i landet (USA), men over hele verden«.

»Det bedste Ford kunne have gjort«

Kommentarerne var dog ikke helt igennem kritiske over for Fords udnævnelse til vicepræsident. Ifølge »The Tablet« synes Rockefellers udnævnelse »at være det bedste, præsident Ford kunne have gjort«.

Blandt Rockefellers kvalifikationer nævner »The Tablet«, at hans liberalisme er en modvægt til præsident Fords midtvestlige konservatisme, samt at hans erfaringer i Latinamerika og som guvernør kan være til gavn for Fords regering. »Ikke sådan at forstå, at Rockefeller ikke har gjort sine fejltrin,« hedder det videre i lederen. »Hans rolle med hensyn til at gøre New York til den frie aborts hovedstad i verden er meget beklagelig. Hans tilknytning til udbytningen i Latinamerika i kraft af sin bankiervirksomhed og sine olieinteresser kaster et mistænkeligt skær over hans udenrigspolitiske virksomhed. Hans manglende forståelse for både straffe- og velfærdsreformen kan give anledning til betænkeligheder. Men alt i alt ser det alligevel ud til, at det bedste præsident Ford kunne gøre, var at vælge ham.«

(N.C.)

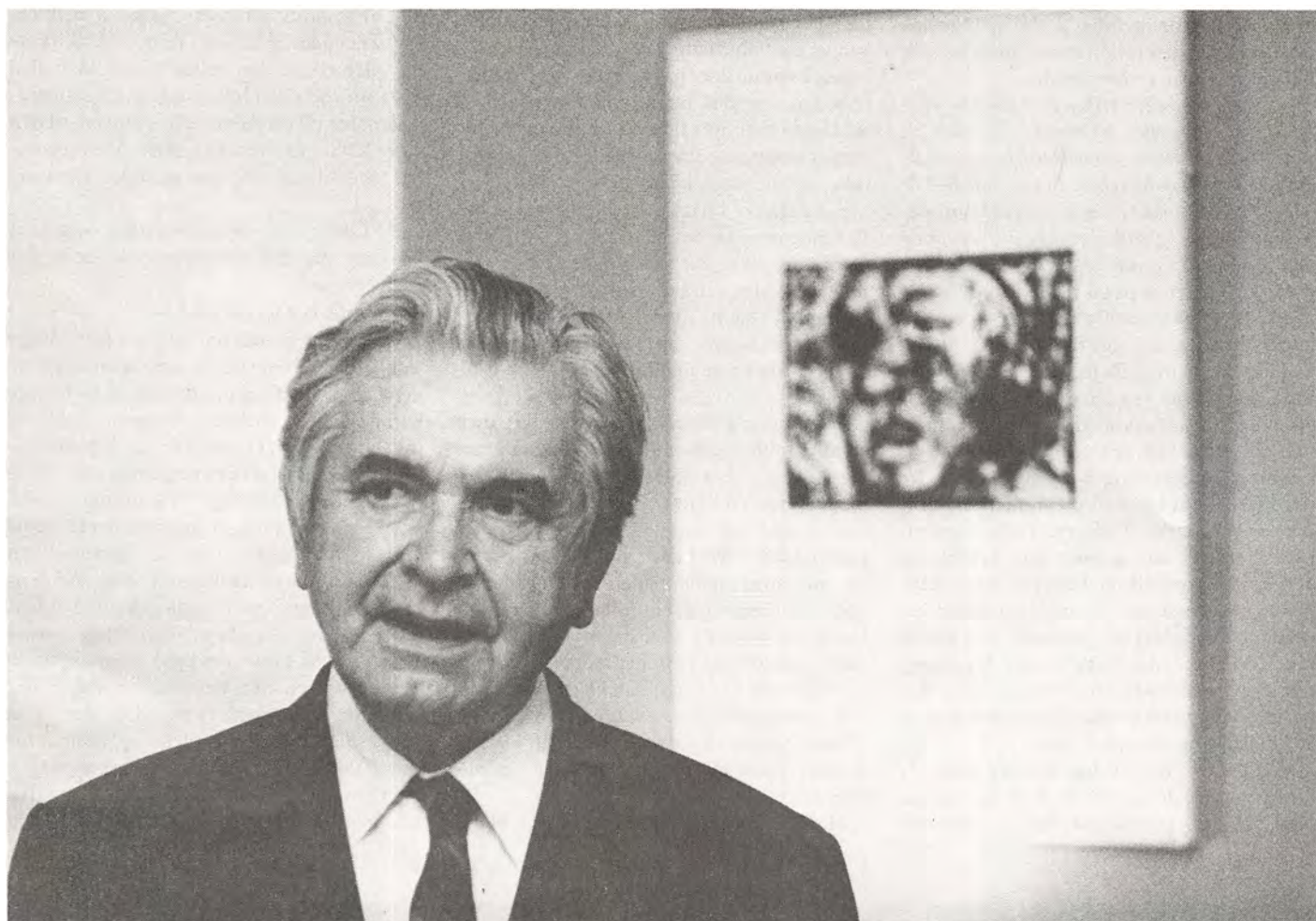
KATOLSK PRESSE

MENINGER ERFARING OG KRITIK

INTERVIEW MED
REDAKTØRERNE
H. ROOS
OG
K. OSORIO

Det er måske lidt usædvanligt at bringe et interview med bladets egne redaktører. Men der var nogle ret nærliggende grunde dertil, dels pater Roos' 70-årsdag og pastor Osorios 10 års præstejubilæum, dels at begge redaktører afdækker udgangen af dette år. Pastor Osorio rejser til Chicago for at virke som præst i et slumsgn, – for tiden ligner han en hippie, der har forvildet sig ind på bispekontoret. Og pater Roos har ikke i sinde at nyde sit otium, da der er mange opgaver, der venter på at blive taget op af ham. Det har bl. a. været pater Roos' apostolat at være til stede i den intellektuelle verden. Men han tvivler på, at en sådan opgave stadig er vedkommende, idet »den intellektuelle verden på universitetet nivelleres mere og mere, så en vis revolutionær praksis vinder frem på bekostning af det videnskabelige niveau«. Pater Roos er faktisk skyld i,

at der i dag undervises i latinsk middelalderfilosofi på universiteterne i København, Århus og Odense. Det kan der altså også komme ud af et apostolat. Født i Tyskland under kejser Vilhelm – og opdraget med hele det tyske militærvæsen – kom pater Roos i 1928 til Danmark, et land han har fattet stor kærlighed til: dets demokratiske tradition, dets natur, mange danskeres venlighed og åbenhed. »Jeg føler mig som dansker og vender ikke tilbage til Tyskland,« siger han. På et vist tidspunkt var han den eneste katolik i en akademisk lærerstilling. Dengang kunne det godt gå hårdt til. »En professor sagde engang til mig: Hvis De ikke var jesuit og katolsk præst, ville De for længe siden være blevet professor.« Pater Roos var en udlænding, der blev i Danmark; pastor Osorio er en dansker, der nu rejser til USA. Hvor længe? To år måske. Måske

kortere, måske længere. Pastor Osorio konverterede i 1953 og læste siden til præst i Frankrig og Italien. Efter ti års virke som præst føler han sig nu kaldet til at arbejde for samfundets tabere og kvalificerer sig til et arbejde, der også vil være brug for herhjemme. Gud kalder mennesket, ofte stik imod alle menneskelige beregninger.

Hvilke tanker gør De Dem i forbindelse med det nye katolske blad, der skal sendes til alle katolske husstande? Og hvad er Deres syn på Katolsk Forum, som det hidtil har været redigeret?

H. Roos: Her vil jeg sige to ting. For det første er det selvfølgelig klart, at vi udgiver et sådant blad, når det kan gøres for det samme beløb, som KF nu koster. At få et blad, der har hele bispedømmet som læserkreds, er absolut fornuftigt og er – hvad økonomien angår – nærmest en nødvendighed. For det andet har jeg naturligvis mine betænkeligheder, som består i en frygt for, at niveauet vil blive sænket. En række mennesker, heriblandt den norske journalist Bibi Johansen, har i et brev til mig givet udtryk for den samme bekymring. Jeg er bange for, at et nyt blad vil få karakter af et menighedsblad og dermed ikke berøre de konkrete forhold og problemer, som verden stiller os overfor, og som vi må tage stilling

til. KF har jo så at sige været kirkens ansigt udadtil.

K. Osorio: Hvad jeg udtrykker nu skal ikke på nogen måde opfattes som ønsker til den kommende redaktion, kun hvad jeg kunne have tænkt mig, hvis jeg skulle have været med. Jeg kunne have tænkt mig et meget mere differentieret blad, hvor man virkelig tog højde for det brede spektrum af katolikker, man nu henvender sig til. Man må sørge for, at der er noget for alle mennesker og på alle niveauer. Det kan måske indebære, at et sådant blad bliver så vidtfnående, at det ikke får noget ansigt. Men er det ikke prisen, når man vil henvende sig til alle katolikker – og samtidig gerne vil forhindre, at bladet går i papirkurven?

H. Roos: Hvis det er rigtigt, at vi trænger til et sådant blad, der i sin skala må dække over alle mulige ting, er det påkrævet, at vi i nær fremtid får endnu et blad, som påtager sig den opgave, som det nye blad ikke mere kan løse, nemlig en konfrontation, en orientering og vejledning om de problemer, verden stiller os overfor. Altså noget i lighed med de evangeliske kommentarer, Herder Korrespondenz og det svenske KIT.

– Har KF løst denne opgave?

H. Roos: På en vis måde, ja. Men det er meget krævende, og det stiller såvel forståelsesmæssigt som niveau-mæssigt sådanne

krav, at de ikke kan forenes med det publikum, KF henvender sig til. Der bliver et tomrum, hvis vi ikke får et supplerende blad, idet det kommende blad – sådan som det er tænkt – ikke kan løse denne opgave. Det er også et spørgsmål om, hvor mange kompetente personer, der kan løse opgaven; hertil kræves ikke blot sagkundskab, men også en vis indre balance, en sans for, hvordan man siger tingene, hvad der kan siges, og hvad man måske bør holde tilbage. Sådanne folk har vi kun ganske få af.

K. Osorio: Vi har mange gange beklaget os over, at KF ikke beskæftiger sig med problemerne, som man ser det i de udenlandske tidsskrifter. Men vi må ikke glemme, at tyske, franske og engelske tidsskrifter har en langt større kapital af mennesker, end vi har. Mange flere at vælge imellem. Vi er en lille og ganske provinsiel kirke. Vi kan ikke forlange, at vi skal kunne præstere eksperter på alle tænkelige områder, der med kort varsel kan tage stilling til alle mulige spørgsmål

H. Roos: Dertil kommer et andet spørgsmål, som giver mig betænkeligheder i forbindelse med et nyt blad. Man henvender sig, så vidt jeg kan se, til alle mulige folk og lokker husarerne frem. Men hvis alle skal komme til orde, udsætter vi os igen for den fare, som var hverdagskost, før jeg begynd-

te som redaktør, nemlig at alle mulige anskuelser uden diskretion bliver luftet, så folk bliver endnu mere forvirrede.

– *Sporer De ikke i kirken herhjemme – efter synoden i 69 og efter det arbejde, der trods alt gøres i menighederne, menighedsråd og pastoralråd – en større samhørighed, end for bare 6–7 år siden? Er kirken ikke på en anden måde orienteret mod verden, og ønsker vi ikke til syvende og sidst at være til for den verden, vi er kirke i?*

H. Roos: Det er på en måde rigtigt, – når vi ser kirken på verdensplan. Jeg synes imidlertid – hvis jeg skal sige min mening, og det kan jeg tillade mig, da jeg nu er 70 – at vi er for provinsielle. Jeg har det indtryk, at vi efter det 2. Vatikankoncil og alle de forskellige råd, vi har fået, er alt for indadvendte og i uhørt grad beskæftiger os med os selv. Vi står i fare for at blive en menighedskirke og ikke en folkekirke. Tidligere, i min ungdom f. eks., følte man sig først som katolik og dernæst knyttet til en bestemt menighed. Nu er man først og fremmest knyttet til en bestemt menighed og måske til den lokale kirke. Men det, der foregår uden for bispedømmet, træder på en mærkelig måde tilbage. Det hænger sikkert sammen med, at vi er et lille land og mangler udsyn.

K. Osorio: Når KF har fået en mere afdæmpet tone de senere år, kan det måske også skyldes, at folk har fået en mere af-

dæmpet tone. Det, der skete på konciliet, var, at man pludselig gav folk frihed på områder, hvor de ikke havde oplevet og erfaret friheden, og det måtte man udnytte. Så snakkede man jo i tide og i utide og havde meget skarpe og stærke meninger. Jeg tror ikke, at meningerne er mindre skarpe og mindre stærke i dag, men jeg tror, at vi har fået øjnene op for vores ansvar og som følge deraf udtrykker vore meninger på en anden måde. Derfor virker sammenstødet eller dialogen – eller hvad man nu skal kalde det – mindre voldsom i dag. Det er, som om der er ved at ske en mentalitetsændring, gudske-lov da!

H. Roos: Jeg talte ikke blot om KF, men en lille smule mere om kirken. Og der mærker jeg trods alt klinedannelser og modsætninger; den ene taler ikke med den anden osv. – også i de forskellige råd, helt op til pastoralrådet. Man føler sig ikke som katolik, men som medlem af en bestemt menighed i modsætning til en anden og/eller knyttet til en bestemt kreds i modsætning til andre, om det nu er politisk eller kulturelt.

– *Selv om De synes, katolikkerne er blevet mere provinsielle, forekommer det mig at være afgørende, at man har sin rod i den lokale kirke og derudfra forstår sig selv som medlem af verdenskirken.*

H. Roos: Det er fuldstændig rigtigt. Henri

de Lubac skrev for et års tid siden artiklen: Hvad er egentlig kirken? Er det lokalkirkerne, eller er det den fælles kirke? Man skal have sin rod i den lokale kirke, dvs. menigheden, for ud fra denne at have udsyn til den store kirke, til verdenskirken. Men jeg synes, det sidstnævnte ofte mangler. Desværre.

K. Osorio: Jeg er fuldstændig enig i, at udsynet mangler herhjemme. Vi er alt for snæversynede.

– *Er det derfor, De rejser?*

K. Osorio: Blandt andet! Men jeg må lige sige, at jeg er overbevist om, at en af grunde til det store antal frafald er, at mange katolikker netop ikke er kommet ind i en lokal menighed. Dermed mener jeg ikke bare, om de er opført i et sogneregister, modtager et sogneblad og Orientering fra bisdommen, får besøg af præsten hvert tredje år, får meddelelse om, at børnene kan komme til undervisning osv. Nej, jeg tænker på, at man bliver medinddraget i et fællesskab, hvor man begynder at føle ansvar for andre. Så bliver det også meget sværere at løbe sin vej. Det, vi savner, er sogne, der fungerer som menigheder. Og det er et spørgsmål, om den aktuelle sognestruktur overhovedet tillader dette! Det begynder jeg efterhånden at betvivle. Vi har brug for kristne basisgrupper, dvs. fællesskaber af

mennesker – i hvert fald på 40 og helst ikke over 200 – der hører sammen og forsøger at være noget for hinanden, men med udsyn og åbenhed over for alt, hvad der er udenfor. Det mangler totalt.

H. Roos: Det er som talt ud af mit eget hjerte. Disse fællesskaber kan ikke opnås i de institutionaliserede menigheder og sogne. Man må have sin rod i disse fællesskaber eller basisgrupper, – som ikke behøver at falde sammen med de eksisterende menigheder eller sogne. Men faren i øjeblikket er, at man med vold og magt vil gøre det i de konstituerede sogne.

– *Det kan være udtryk for den nød, kirken står i.*

H. Roos: Næh, jeg tror ikke, det er af nød, men ud fra en eller anden fiks idé, at man endnu mener, at kirken kan bygges på de konstituerede sogne.

K. Osorio: Det tror jeg også.

– *Må jeg her minde om, at man i forbindelse med synoden og de strukturer, der udsprang af den, udtrykkeligt har understreget, at strukturer aldrig kan være skabende, men at de kun kan danne rammen om det liv, der skal udfoldes. Er der ikke en voksende forståelse for det?*

H. Roos: Måske på visse områder. Men erfaringen har vist, at det ikke er tilfældet. Vi har jo mange sogne, hvor menighedsrådene ikke fungerer, eller hvor de, hvis de fungerer, bliver til en slags klike, uden at det lykkes dem at skabe et levende fællesskab, mens det i andre grupper uden for sognene eller snarere på tværs af sognene har kunnet lade sig gøre.

K. Osorio: Jeg er enig med Roos. Den sognestruktur, vi har i dag, er overtaget fra kristenheden. Den bygger på en geografisk opdeling, som totalt har overlevet sig selv, eftersom vi ikke mere er i kristenheden. Vi må finde og skabe nye strukturer. Men strukturer er ikke det samme som institutioner. Vi begår ustandselig den fejltagelse at reducere strukturer til institutioner, for ethvert liv har en struktur, alt liv er struktureret, selv en uorganiseret vennekreds har en struktur. Ved struktur forstås jeg bare visse faste rammer, der får livet til at sprudle og fungere. Det er, som om vi i dag primært satser på at få reformeret vore institutioner, i stedet for at skabe miljøer med de strukturer, som er nødvendige, for at et miljø kan fungere. Men jeg ønsker ikke at udfordre sognepresterne, for hvem sognet er et hovedansvar. Det gælder om at vinde dem for forståelsen af det nødvendige i at lade livet selv skabe nye strukturer.

– *Men hvorfor kan et sogn ikke eksistere som et fællesskab?*

K. Osorio: Fordi hele sognets opbygning er lagt an på at gøre det til en åndelig tankstation. Man kører ind og får fyldt åndelig benzin på. Præsten sørger for, at der er så og så mange messer om søndagen, at der er skriftemål om lørdagen, at der er undervisning for børnene, at der er menighedsmøde en gang om måneden, og at familierne får

besøg en gang hvert andet eller tredje år – og endelig kan folk henvende sig til præsten, når de har brug for det! Folk går i kirke om søndagen, men ser aldrig nogen sinde eller snakker aldrig nogen sinde med dem, de ellers sidder sammen med i kirken. Jeg er lige ved at sige, at de kun kender deres menighedsmedlemmers profil fra de gange, de har vendt sig om og set dem på bænken.

H. Roos: Man kan godt sige, at vi er blevet en borgerlig kirke – endda langt ind i de såkaldte kirkelige kredse. Det er altsammen for borgerligt, vi engagerer os ikke nok. Der er for få i kirken, der tager verdens problemer op, så det virkelig bliver et vidnesbyrd. Selv om vi er opmærksomme på, at kirkens opgave ikke blot ligger på det interpersonale plan, må vi på en ganske anden måde hjælpe mennesker, der er i nød, og som står uden mening med deres liv. Vi har jo den opgave at forkynde evangeliet – det må vi ikke glemme.

K. Osorio: Vi tænker mest på, hvordan vi skal forny os. Hvordan vi kan gøre tingene bedre og reformere os. Men vi vil kun blive fornyet, hvis vi gør verdens nød til vor egen. Så vil Kristus selv give os kraft og visdom til at løse de mange opgaver. Så længe vi bare sidder og kigger på os selv, bliver der ingen åndelig indre fornyelse. Det er jo kirkens væsentligste funktion at være sendt til verden, dvs. at den åndelighed, der skal opstå i kirken, modtages i kraft af sendelsen.

H. Roos: Det gælder ikke bare de såkaldte sociale opgaver, det gælder i det hele taget vores konfrontation med verden. Jeg blev forbavset, da jeg i dag læste messe, og den første sætning i Korinterbrevet lød: Kristus har sendt mig (Paulus), ikke til at døbe, men til at forkynde evangeliet. Dermed vil han sige: Naturligvis trænger vi til folk, præster, søstre og lægfolk, der forvandler det kirkelige liv og sakramenterne. Men vi trænger også til mennesker, der vil og kan forkynde evangeliet. Det sidste gør vi jo alt for lidt. Den opgave påhviler hele kirken. Og vi må ikke forveksle forkyndelsen med f. eks. en herold, der udråber evangeliet på torve og pladser. At forkynde evangeliet betyder at hjælpe de mennesker, som ringeagtes, som er i nød, især åndelig nød. Det er jo næsten hvert tredje menneske, der trænger til en præst, psykiater eller rådgiver. Det er med andre ord den pastorale omsorg, der bør være vort anliggende. Det drejer sig simpelt hen om de mennesker, der er nævnt i saligprisningerne. Disse mennesker er så at sige prædestineret for budskabet, det glade budskab. Et navn for kirken var i begyndelsen *agape*. Som man nu siger kirken, sagde man dengang kærlighed – og mente kirken.

– *Hvilket håb og hvilke forventninger har De til fremtidens kirke efter en så alvorlig kritik af nutidens?*

H. Roos: Her må man sige menneskelige håb. Vi kan jo ikke manipulere med kirken, den ligger i Herrens – i Helligåndens – hånd. At kirken skulle blomstre op som i kristen-

hedens dage er vel usandsynligt. Måske bliver vi en martyrerne kirke, måske en mindretalskirke, men det må vi overlade til Guds forsyn. Mit ønske er, at vi først og fremmest bliver en kærlighedens kirke. Ud over det ville jeg, hvad kirken herhjemme angår, ønske to ting. For det første, at den lokale danske kirke i sin indre holdning bliver stadig mere katolsk, dvs. at den i sig forener og samler det væsentlige i troen og afstår fra protestantisk subjektivism; det og det kan jeg ikke tilslutte mig, skriftemålet kan jeg ikke lide osv. For det andet er det mit håb, at vi bliver katolske i den forstand, at vi accepterer kirkens ældgamle tradition, som er under Helligåndens ledelse; dermed mener jeg også, at mange må finde et helt andet forhold til kirkens ledere og til paven.

K. Osorio: Kirkens problem er ikke, hvordan den kan overleve, men hvordan den får verden til at overleve. Så kan man selvfølgelig spørge, om jeg ikke ser noget håb for kirken i Danmark, siden jeg stikker af.

– *Stikker De af?*

K. Osorio: Både ja og nej. Jeg føler, at jeg for øjeblikket kan gøre en større indsats i USA i det sogn, jeg har besøgt, end jeg kan her og nu. Jeg vil kunne lære en forfærdelig masse ting og få en række erfaringer, som jeg slet ikke kan få herhjemme. Det er jo et slumsogn, jeg skal arbejde i, og slum i en grad, som vi overhovedet ikke kender til det – endnu – her i Danmark. Jeg føler mig kaldet til at arbejde blandt samfundets små, blandt dets tabere. – Hvad den universelle kirke angår, er det gået op for os, at kirken lever i en helt ny situation, hvor vi ikke mere kan forvente, at det verdslige sværd skal hjælpe os til at overleve. Nu skal vi pludselig finde overlevelsen der, hvor den egentlig skal findes i kirken, nemlig hos Kristus. Kirken vil blive ført ud i total afhængighed af Kristus i alt, hvad den foretager sig. Det har vi ikke lært endnu. Men det skal vi nok komme til at lære.

H. Roos: Vi vil blive en afmægtig kirke.

K. Osorio: Vi vil komme til ene og alene at forvente alt af Herren og håbe på, at det er ham, der redder os. Derfor stiller jeg meget store forventninger til kirken, for den vil blive totalt udleveret til Gud. Enten vil man falde fra, eller også vil man blive tvunget til at udlevere sig, tror jeg. Men der vil komme en overgangsperiode, hvor de kristne vil være delt mellem dem, som endnu håber på en form for kompromis med denne verden, og som vil være engagerede i dette kompromis, – og så dem, der udleverer sig til Kristus. Dette kompromis vil bestå i, at man vil forsøge at reducere kristendommen til et socialpolitisk engagement – i håb om at tækkes verden med en sådan holdning. Og for at overleve vil man benytte sig af denne verdens magtmidler. Så det kompromis, vi vil se hos en række kristne, vil simpelt hen afsløre sig selv som det, det er: et forsøg på at redde kirken menneskeligt. *Hans Jensen*

LEDREBORG 1974

Vantro – tro

Hvornår åbner cafeteriaet? – Efter messen. – Jeg skal s'gu ikke til messe. Jeg er taget med til Ledreborg, fordi jeg har været soldat her i min ungdom. – Nå, men messen har ellers noget med Gud at gøre, råbte jeg ind i høre-røret på den gamle mand, og den vej skal vi jo allesammen. – Det har jeg ikke fundet ud af, og nu er tiden jo gået! –

Han var den første, der meldte sig ved informationstjenesten i tårnet. Jeg måtte tænke på de forberedende møder på bispekontoret mellem sektions- og gruppelederne og de 4 indledere, hvor vi ikke blot havde drøftet organisationen på Kirkedagen, men også talt sammen om dens tema: vantro – tro i de 4 vigtige sektorer af vort liv: kaldet, arbejdet, magten og døden. Spændende samtaler, hvor synspunkterne brødes og supplerede hinanden godt.

Og her stod nu, som den førstankomne, selve Kirkedagens tema i den gamle soldats skikkelse – som en udfordring til hele dette arrangement!

Imidlertid begyndte busserne, vejledt af spejderne fra Sct. Laurentii Tropa, at køre frem fra de sjællandske og københavnske sogne. Ind på slotspladsen myldrede de troende: gamle folk og unge folk og småfolk i et muntert og fortroligt sammensurium.

Altret var rejst foran den smukke hovedbygning. Med sine sidefløje danner den en ramme, der både er stilfuld og åben og menneskevenlig. Man fryder sig og trives. I vestfløjen stod pater Szymaszek vagt ved skriftestolen. Slotskapellet fungerede som sakristi for de mange præster.

Der var gæster med fra både Italien og Spanien. Fra Tyskland deltog bispedømmets to gode venner: Domkapitular dr. Daniels fra St. Ansgars Werk i Köln og dr. Holzapfel fra Würzburg. Også den nye chef

for Grønlands radio, pastor Finn Lynge var med, og flere af vore præstestuderende fra Frankfurt og Rom.

Røde, grønne, blå og gule programmer blev uddelt. På bagsiden var anført en evangelietekst med kommentar, der viste 2 bibelske personer med en forskellig holdning til et af de 4 livsområder, som senere skulle drøftes. Det var som et lotteri, hvor enhver trak sit emne. Men var man utilfreds med sit lod, kunne man bare bytte program og emne med en anden deltager. Hovedsagen var, at fordelingen på de 4 terrasser blev nogenlunde ligelig, så der var plads og gruppeledere nok til alle.

Enhedens mysterium

De 4 emnekredse blev strejfet allerede i bispekontorets prædiken, som bragte dem ind

under det hellige års tegn. Hvad ville vi andet end en fornyelse af troen, så vi kunne afspejle noget af Kristus i en verden, hvor vantroen triumferer i disse afgørende ting! Biskoppen mindede om Jesu ord: »Jer er vintret, I er grenene. Uden mig kan I slet intet gøre!« Ordene var fra dagens evangelium. Det var en af det hellige års messer: Enhedens Mysterium, som blev fejret: Kirkens jublende forkyndelse af det eukaristiske fællesskab i Kristus og bøn om, at alle må blive ét i ham.

Her blev Kirkedagens motto: »Kristus midt iblandt os« virkelighed. I sit stille sind bad man til, at vi ikke måtte dominere eller kvæle den virkelighed i os igen. Med biskoppen som forsanger, støttet af organisten, Bernhard Levkowitsch, klarede menigheden den 11. messe uden kor.

De små enheder

I frokostpausen samledes familier og venner i parken og skoven. Solen gjorde blæsten lun. Der var stole nok til alle, men mange foretrak græsset på denne smukke 1. søndag i september.

Da skriftestolen havde gjort sin tjeneste, omdannede Ruth Plum den til bogbod. Hun skabte et hyggeligt hjørne, hvor mange flokkedes og faldt i snak.

Efter frokostpausen skiftede mønsteret. De små enheder blev brudt op af programmernes og tilfældighedernes spil. Over 100 småbørn myldrede hen til sr. Gisela og hendes hjælpere – for få til så mange små børn. Det er svært at skaffe mandskab, men når man sidder i barnevogn eller bare er 3 år, kan man ikke spille fodbold. Det må der tages højde for en anden gang.

Og de voksne befandt sig pludselig, takket være sektionsledernes lempelige indgreb, i små samtalekredse med katolikker fra andre sogne – inviteret til at lære hinanden at kende i et fælles forsøg på at komme dybere ind i deres tro. En engelsk-talende

gruppe samledes om pastor Smeenk, en fransk-talende om Monika Rude.

Kaldet—Arbejdet—Magten—Døden

4 lægmænd, en i hver sektion, havde først bragt aktuelle oplæg, inspireret af de bibelske personer i den evangelietekst, der var udgangspunktet.

Cand. mag. Peter Ryom forstod kaldet både som den hemmelighedsfulde nøgle til vort personlige liv og som Kristi stadige kalden på os i hverdagens mange mennesker og situationer. Åbenbaringen og kirkens tro og sakramenter skal åbne os for Kristi nærvær. Alle har et kald. Gud har en mening med hvert eneste menneskes liv. Man skal ikke stirre sig blind på de ekstraordinære forhold, hvorunder nogle kaldes. Selv når en engel viser sig, kan en Zakarias reagere med vantro der, hvor Maria svarer med tro. Det afgørende er, hvor man har sit hjerte og hvem man til daglig bygger på.

Lærer, fru Annelise Bruus gav en nuanceret tolkning af vor arbejdssituation: af den så nødvendige Marta-gering, uden hvilken verden ville gå i stå, og samtidig af den uundgåelige følelse af tomhed og det forgæves i vort slid, hvis ikke Gud er med i det. Det drejer sig ikke om at vælge mellem Marta og Maria. Jesus sad jo midt iblandt dem som den, der ganske enkelt gjorde sin Fars arbejde. I hans liv blev Marta og Maria ét. Deres holdning må derfor supplere hinanden, også i vort liv.

Lektor Chr. West gav små træffende snap-shots fra hverdagens magtkampe: i den politiske arena, i karriere og konkurrence, i lærer-elevforholdet, i hjemmets status-symboler osv. Der er mange måder at herske på. Selvhævdelsen på andres bekostning kan gå så dybt, at man risikerer at komme ud i en Judas-situation. Men ofte flytter nissen med, også ind i den religiøse verden: når man som Peter i Getsemani, vil forsvare Vorherre med sine egne, selvvalgte midler

og dermed aflægger et højst tvetydigt vidnesbyrd om ham og os selv. At vidne, ikke om sin egen, men om Guds magt i verden, forudsætter et liv i lydighed mod Kristus, sådan som Kristus var lydige mod sin Far. Gud er Herren i enhver situation.

Døden er biologisk set et ophør af livsprocesserne, med de lidelser, som følger med, sagde dr. Kjeld Jensen. Den aktuelle debat om dødshjælp er optaget af at hindre disse lidelser. Men inderst inde kommer dette ønske om medmenneskelig bistand til kort. Det vidner om en magtesløshed i opgaven overfor det døende medmenneske. For døden er også en udviklingsfase med definitive prøvelser, som gerne skulle føre til frelse og en fuldbyrdelse af vort liv. Kjeld Jensen henviste til røverne på korset, som døde med Kristus midt iblandt sig. Den ene fornægtede døden og mistede livet. Den anden accepterede døden og vandt livet. Kristus fuldbyrdede det i ham, i takt med den fuldbyrdelse, som Faderen ved sin Helligånd udvirkede i ham selv.

Derfor – sådan kan man vist sammenfatte de 4 indledderes konklusion – er Kristus både vejen, vi skal gå, sandheden, vi skal bygge på og livet, vi skal leve, også når vi dør.

Og dansen går . . .

Det var helt i pagt med troens lyse grundsyn, at de mange deltagere efter kaffepausen fyldte slotsgården med dans. Med den kendte leder, Arne Bech fra Holstebro, faldt man hurtigt i trit. Hedeboholdet gav ingen opvisning, for alle var med på »holdet«, men de stimulerede med deres deltagelse og gav kolorit til folkedansen med deres smukke dragter.

Det er fantastisk befriende, efter et reguleret stykke åndsarbejde, at lade sig føre af musikken og fællesskabet ud i dansen. Og samtidig får livsglæden, takket være arbejdet, den dybe genklang, som kun Alvoren kan give. Netop dette afspejledes på de

mange ansigter og gav kirkedagen dens egentlige præg.

Kristus midt iblandt os

Slutandagten samlede det hele. En for en stod sektionslederne frem: Jens Messerschmidt, Erik Lorensen, Poul Rude og Poul Høyer tolkede de tanker, man havde gjort sig i grupperne. Uvilkårligt mundede de ud i bøn til Kristus:

Du har givet alle enkelthederne i vort liv en mening. Hjælp os til at komme ud af vor begrænsede verden og ind på den plads i det kristne fællesskab, som du kalder os til. –

Lad arbejdet, selv når det synes en sur pligt, blive ydet som et led i din plan med det menneskelige samfund. Giv os evnen til at blande Martas aktive liv med Marias kontemplative, så vi blir hele mennesker:

Magten møder os hver dag i mangfoldige skikkelser: sværdets magt, pressens magt, politisk magt, økonomisk magt, børnemagt. Kundskab er magt. Nogle har ordet i deres magt, men stilheden er også en magt, der kan være svær at bryde. Eksempels magt, bønnens magt, kærlighedens magt. Guds magt. –

Herre, vi er glade for at leve sammen med dig. Vi gruer allesammen en lille smule for at dø. Men døden er et uudværligt øjeblik. Den fører os til dig. Hjælp os til at betragte døden som en opgave og til at være værdige hjælpere for andre. Lær os at forstå dit tilbud til os i dødens stund. Giv vore tanker i dag om dødens mysterium betydning for vort virke fremover. Lad os bede for dem, der skal dø i dag. –

Den sakramentale velsignelse var Kristi svar på de mangfoldige bidrag fra kirkedagens ca. 900 mennesker: i den kærlighed, der holder ud under korset, vil livet og lykken bryde igennem og sejre.

Måtte også kirkedagens først ankomne deltager, den gamle soldat, møde denne kærlighed hos os og således komme til tro.

E.K.

Loreto – Italiens Lourdes

af E. Baadsgaard Jensen

Assisi har jeg elsket fra min tidligste ungdom, også dengang jeg kun havde læst og hørt om den, men aldrig set eller oplevet den. Loreto derimod var jeg ganske anderledes reserveret og afventende overfor.

Mit første indtryk var, at den var så helt anderledes, end jeg havde forestillet mig. For den, der ikke helt kender Loretos historie, vil jeg kort fortælle om den legende, der knytter sig til stedet. Det hedder i den, at engle flyttede Jomfru Marias lille hus fra Nazaret til Loreto, da muhammedanerne erobrede det hellige land. Man kunne ikke lade det hus, hvor Jesu mor var født, og Jesu fødsel bebudet, falde i hedenske hænder, og så fløj engle det over til Italien.

Der er det mærkelige ved det, at huset ikke har noget fundament. Endvidere hævdes det at være opført af sten, der ikke findes nogetsteds i Italien, men derimod i det hellige land. Endelig hævder man, at der vitterlig har fundet en række mirakler sted dernede. Nu er man jo ikke på nogen måde forpligtet til at tro på den slags legender. For dog ikke på forhånd at være alt for afvisende og overlegen havde jeg tænkt mig noget i retning af, at man engang for længe, længe siden havde sat sig for at transportere huset eller stenene fra det bort fra det daværende Palæstina. Da turen blev heldigt gennemført trods transportvanskeligheder, uvejr, havsnød og lignende, sagde man, at engle havde vogtet over færdene, – og i tidens løb blev det til, at de ligefrem havde fløjet huset til Italien. Hvordan det nu end er gået til eller måske slet ikke er gået til, ville jeg se det på nærmere hold tro mod min indstilling om, at man aldrig skal dømmе om mennesker eller steder, som man ikke selv har set eller oplevet.

Jeg havde dannet mig en romantisk forestilling om et lille beskedent hus i en lille fiskerby ved havet. Tåbelig forestilling selvfølgelig. For hvordan skulle et lille beskedent hus kunne rumme tusinder af pilgrimme hvert år. Allerede på lang afstand måtte jeg kvitte mine forestillinger. En stor, skinnende kuppel over et vældigt bygningsværk sås langt borte fra. Det var åbenbart heller ikke alle, som havde samme lidt overlegne indstilling til miraklet som jeg, for det var næsten ikke til at opdrive en parkeringsplads neden for byen. Det var søndag, og mange havde benyttet helligdagen til at tage til Loreto. Vi gik op mod kirken gennem en række souvenirboder, som de findes ved de fleste valfartssteder. Mig generer de nu ikke. Man er jo ikke forpligtet til at købe hverken små vindmøller eller plasticmadonnaer. Og et enkelt postkort kan man vel altid bruge. Vi gik over en stor åben plads med søjlegange op ad en bred trappe til en stor imponerende kirke, der vel at mærke var fyldt, så der ikke var en siddeplads at opdrive. Der var messe for de syge, som lå på båre oppe foran kirken. Prædiken var af ingen mindre end en kardinal. Vi stod i et sideskib i tæt trængsel. Foran mig stod en ung far med et barn på højre arm, for at det skulle se bedre. Lænet tæt ind mod hans

venstre side stod en lidt større dreng. Alle fulgte opmærksomt med. Alle bad og sang ivrigt. Efter messen defilerede vi gennem et lille hus eller snarere en lille stue overbygget med marmor. Stuen var omdannet til kapel omkring en sort madonnastatue. De omtalte sten som huset var bygget af, var sort af ælde og vel også fra de lys, som havde brændt derinde gennem tiderne. Man går ud af en lille gang bag om alteret. Jeg kunne godt have tænkt mig en rigtig lille stue, som stuer så ud på Marias tid. Men det var selvfølgelig også en umulig tanke. Men måske havde det grebet mig mere. Jeg var i øvrigt ikke spor klogere, da jeg kom ud. Jeg kunne hverken støtte eller afkræfte legenden. Jeg var neutral, – og der er noget dødt og koldt ved ved at være neutral. Men jeg var ikke uberørt af det tros- og fromhedsliv, man mødte her. Det bevægede mig også, at Loreto var det første sted uden for Vatikanet som Johannes XXIII besøgte efter at være blevet valgt til pave. Hvad har han mon ment om sagnet? Han har i hvert fald følt både ømhed og hengivenhed for de mange troende, som skares her hvert år, og for den ånd, som præger dem.

Vi gik tilbage gennem kirken, hvor den næste messe allerede var begyndt, og ud i solen på pladsen. Skråt over for kirken er et hyggeligt cafeteria under et tag af løvhang. Forbavsende nok var der rigelig plads trods menneskemængden rundt om. De mennesker, der kommer til Loreto, er ikke turister, som strør om sig med penge, alle de mange souvenirboder til trods. Det er pilgrimme, hovedsagelig italienere, som kommer for at bede for sig og sine. Jeg sad og kikkede over på dette monumentale bygningsværk. Vi mennesker har en ejendommelig trang til at rejse pragtbygninger over de mest beskedne og selvudslettende helgener. Man har gjort det over Frans af Assisi og Therese af Lisieux og nu her over Guds Moders lille hus. Men måske evner vi ikke andet i vor kejtede hjælpeløshed. Måske er det i virkeligheden lettere for os at bygge store imponerende bygninger end at leve op til disse menneskers idealer om ydmyghed og beskedenhed.

Jeg så over på kirken og syntes, at jeg på en eller anden måde måtte tage standpunkt. Jeg kunne ikke bare trække på skuldrene og rejse videre. Her er så megen tro, og man hævder jo så bestemt, at her sker mirakler. Men à propos mirakler, er det så ikke i sig selv et fantastisk mirakel, at vi er til, at jorden svæver i den rigtige afstand fra solen og lige med den rigtige rotation til at skabe livsbetingelser? Jeg besluttede mig for at give mig ind under dette bønsliv, som udvistes her. Dels holder jeg meget af Italien og italienerne. Jeg kan lide at være ét med dem. Og dels – om det nu er Jomfru Marias hus eller ikke – har vi Vorherres ord for, at »hvor to eller flere er forsamlede i mit navn, der er jeg midt iblandt jer«. Derfor – eccomi, her er jeg.

DET HELLIGE ÅR

ved Elsebet Kieler

En enorm udfordring vil møde de pilgrimme, der valfarter til Rom i det hellige år: turismen! hvordan overvinder vi den?

Den blev nævnt gang på gang på de møder i Vatikanet, som fandt sted den 23.-25. juli mellem den romerske Centralkomité og delegerede fra bispekonferencer og nationale komiteer for det hellige år fra hele verden.

Svaret fra Centralkomiteen er: Pilgrimmene vil blive betragtet som deres lokalkirkers delegerede og deres valfart som en sendelse. Det er på deres menigheders vegne, at de samles i Rom om Peters efterfølger for at bekende deres enhed i troen, og det er til deres menigheder, at de vender hjem med det, Jubelåret har givet dem. Derfor står og falder det med forberedelsen hjemme i de enkelte bispedømmer. Samtidig gøres der fra romersk side en stor indsats for at også bispedømmet Rom kan modtage pilgrimmene i Jubelårets ånd.

Det bli'r altså ikke nogen almindelig sight-seeing-tur med Bådecker i hånden og fotografiapparatet i rem over maven. Rejseudstyret vil snarere bestå i rosenkransen og den obligatoriske pilgrimsbog, det såkaldte Vademecum, som er pilgrimmens identitetskort. Den vil indeholde det nummer og det hellige års emblem, som er pilgrimmens officielle kendemærke. Endvidere: et adgangskort til paveaudiens, de liturgiske tekster på engelsk eller tysk til de store pilgrimsmesser i basilikaerne, et særlig by-kort med nødvendige informationer om de forskellige former for service, rabat og forsikring, som ydes pilgrimmene osv.

Man bestemmer naturligvis selv sin grad af komfort: fra hotel Minerva med den lidt gammeldags elegance til privat indkvartering hos gæstfri trosfæller i de romerske sogne eller i teltbyen for de unge, fra restauranternes kulinariske ydelser og nydelser til de enkle aftensmåltider (spaghetti uden tvivl), som vil blive serveret i lokaler ved Peterskirken og Lateranet.

Der vil også blive nok at se og høre, både i og udenfor Rom, men det vil altså være målrettet og båret af Jubelårets idé, lige fra rejsevelsignelsen, når flyvemaskinen letter i Kastrup, til den spontane bøn ved apostlenes og martyrernes grave, korsvejen eller rosenkransen på Peterspladsen, mødet med pave Paul, deltagelse i bodsandagter, hvor der vil være lejlighed til skriftemål, også hos vore egne præster, vågetimer med bøn for de kristnes enhed, tilbedelse foran det udstillede Sakramente i kapeller, reserveret hertil – for ikke at tale om de planlagte kontaktmøder med trosfæller fra andre lande, som vil finde sted i Roms klostre, seminarier, universiteter, kollegier . . . og besøg i romerske sogne, som for tiden forbereder sig til denne gensidige kontakt.

Kristne fra hele verden vil søge sammen, udveksle tanker og erfaringer og forberede sig i fællesskab på fremtiden.

Inspirationen til disse møder på verdensplan vil pilgrimmene især hente, når de om morgenen kl. 9.30 myldrer ind gennem de hellige døre i Roms basilikaer til de store, officielle pilgrimsmesser. I hver basilika vil pilgrimsmessen bringe et af kirkens kendetegn i særligt relief: *enheden* i Laterankirken, *helligheden* i S. Maria Maggiore, *katoliciteten*, dvs. universaliteten, også i økumenisk perspektiv, i S. Paul udenfor murene og *apostoliciteten* naturligvis i S. Peter.

I katakomberne vil troen på de helliges samfund blive særlig forkyndt og fejret, og det er også i lys af Kristi kald til enhver, at møderne vil finde sted med paven, med alle af god vilje, som længes efter fællesskabet i Kristus, men som måske endnu ikke har mødt det på en overbevisende måde.

I en af det hellige års messer har kirken ladet Guds ord ved profeten Hezekiel lyde igen: »Jeg vil hente jer fra folkene, samle jer fra alle lande . . . rens jer for al jeres urenhed . . . give jer et nyt hjerte og en ny ånd i jeres indre . . . I skal være mit folk og jeg vil være jeres Gud« (36,24-28).

Det er Jubelårets tilbud. Hvis pilgrimmene tager imod det, så kan deres vidnesbyrd, ligesom de første kristnes godt blive som en flodbølge, der skyller hen over Rom, renser kirkerne og Kirken og viser den som det, alle i dag spejder efter: et verdenssamfund, hvor fællesskabet fungerer og giver håb.

I Vatikanet har TV-managers fra mange lande drøftet med Centralkomiteen, hvordan de bedst kan dække begivenhederne i det hellige år. Det skal hverken forsladiges til religiøs turisme eller kirkelig triumfalisme.

Det skal blive et møde mellem fornyede mennesker, som vil opleve og bevidne deres tro på Kristus.

Vatikanets radio har hver mandag en særlig udsendelse om det hellige år, og på de andre ugedage regelmæssige programmer på allverdens sprog, fra arabisk til japansk.

I Schweiz har abbeden i St. Maurice, Mgr. Salina bemærket, at ligesom internationale organisationer taler om »bogens år« eller »befolkningsåret«, sådan er også det hellige år et privilegeret øjeblik i det religiøse liv. Valfarterne til Rom skal forstås som en ydre manifestation af en indre bevægelse: fra egoisme til forsoning med Gud og mennesker. Jubelåret vil give mulighed for virkelig at føle sig som en del af den universelle kirke og for ny værdsættelse af de belæringer, som Peters efterfølger giver.

Paven benytter især generalaudienserne om onsdagen til at føre sine tilhørere stadig dybere ind i forberedelsen til det hellige år.

I Frankrig er massemedierne blevet brugt flittigt i forberedelsen til det hellige år. Valfarterne til Lourdes ligeledes. På den anden side, noterer den franske nationalkomité, har temaet: »forsoning« somme tider domineret på bekostning af den personlige omvendelse.

I Warszawa har kardinal Wyszynski givet følgende program for det hellige år: Nogle siger: Tid er penge! Men jeg siger jer: Tid er Kærlighed!

Kirken i Vietnam har ladet høre fra sig gennem en gruppe præster, der for tiden studerer i Rom. De har i et åbent brev takket italienske kristne for deres solidaritet. Efter 30 års krig gør kirken i Vietnam i forståelse med landets andre religionssamfund, et stort humanitært arbejde for at komme over 3 mill. flygtninge og arbejdsløse til hjælp. I de 13 år, hierarkiet har eksisteret i landet, er katolikernes tal steget fra 1237.000 til 1830.000, antallet af præstestuderende fra 502 til 921, ordenskaldene fra 241 til 347 og uddannelsesfaciliteterne fra 1081 til 1420. Skønt kirken kun repræsenterer 2 mill. af 18 mill. indbyggere, yder den dog hjælp til 80% af de forældreløse børn, 90% af de spedalske og 100% af de gamle. Den har endog haft kraft til at oprette et institut for de udenlandske missioner, som også skal fremme økumenisk dialog og samarbejde.

Heller ikke kirken i Vietnam er fuldkommen. Også den behøver renselse. Derfor, således slutter præsterne, vil den gerne lytte til alle positive forslag, som gives i kærlighedens og dialogens ånd for effektivt at hjælpe en kirke, der er prøvet så hårdt.

For nomader vil en valfart til Rom blive organiseret 26.-28. august 1975.

KAN MAN »OPLEVE« GUD?

III afsnit

af lektor, dr. theol. Bjørn Højbo

I de sidste år har vi været vidne til en stor religiøs begejstring. Først kom bølgen fra Indien, hinduisme og buddhisme. Da dette desværre viste sig at være ret så krævende, fik vi den nye bølge af Jesus-folk af forskellig observans, dernæst pinseagtige bevægelser. Hvordan skal vi nu tage stilling til disse foreteelser med den af den bibelske tradition uddragne erfaring? Vi hører om tungetale, om åndsdaab, om begejstring, om fornyelse. Der henvises til, hvad der skete på pinsedag. Da taltes der med nye tunger. Det står der nu ikke. Der står: »I Jerusalem boede der gudfrygtige jødiske mænd fra alle folkeslag under himlen. Da nu den lyd kom, strømmede mængden sammen og blev forvirret, fordi de hver især hørte dem tale på deres eget sprog . . . De sagde: Se, er de, der taler, ikke alle sammen galilæere? Hvor kan vi så høre dem tale, hver på vort eget modersmål, vi . . . (og så kommer en opremsning af alle de forskellige folkeslag, der var repræsenteret), vi hører dem tale om Guds store gerninger på vore egne tungemål?«

Der er her tale om det modsatte af det, som skete ved sprogforvirringen ved Babelstårnets bygning. Folkene samlede sig for at bygge et tårn, der nåede op til himlen, for at skabe sig et navn, for at de ikke skulle spredes over hele jorden. »Men Herren steg ned for at se byen og tårnet, som menneskebørnene byggede, og han sagde: Se, de er eet folk og har alle et tungemål; og når de nu først er begyndt således, er intet, som de sætter sig for umuligt for dem; lad os derfor stige ned og forvirre deres tungemål der, så de ikke forstår hverandres tungemål« (2.

Mos. 11). Vi kan ikke her komme nærmere ind på exegetiske enkeltheder, men meget taler for, at der ved denne forvirring skal forstås: de var ikke mere enige. Vi ved, at det var et orientalsk udtryk at sige: De skal være af een tunge, de skal tale med een tunge. Det betyder: de har vær's'go at synes det samme, at sige det samme, at mene det samme. Er dette en rigtig udlægning, så viser apostelhistorien, at vi Apostlenes geminger står overfor det modsatte fænomen af det, vi stod overfor i Babelsberetningen: Guds ånd kan virke, at de, selv om de kommer fra forskellige egne af verden (og allesammen taler og forstår aramæisk), kan enes og opfatte budskabet som noget, dersiges ind i deres egen situation, til fælles bedste.

Noget helt andet er det, vi står overfor i Pauli brev til Korintherne. I 1. Kor. 12 taler Paulus om nådegavernes forskellighed, hvis eneste kilde er Gud, og om deres berettigelse: til fælles bedste. I kap. 13 taler han om det bedste, han ved, den ypperste nådegave, kærligheden, som alt andet skal underordne sig og som vurderer alt og giver alt værdi og uden hvilken intet har værdi. I kap. 14 omtaler han så endelig profeti, at tale på Guds vegne og med hans myndighed til opbyggelse. Tungetalen får ærlig talt ikke en særlig strålende omtale. Den skal holdes i skak, den skal beherskes, den må ikke løbe vild. Det er mærkværdigt, at moderne bibellæsere kan læse dette kapitel, som om Paulus gav grønt lys for den mest uhæmmede brug af tungetale, for det er jo slet ikke tilfældet. Læs selv de tre kapitler i sammenhæng og se, hvorledes Paulus nærmest er skeptisk overfor denne form for åndsudgydelse.

Hvorfor fandtes denne form for kristendom kun i denne menighed? Vi ved, at Dionysoskulten hærgede visse egne i Grækenland. Denne kult var kommet til Hellas fra Lilleasien, hvor den fejrede vilde orgier. Natlige optog af rystende karakter, hvorunder man sønderrev dyr og drak byttets varme blod, skrigen og råben og alle tænkelige former for orgier dannede denne kults indhold. Når man var kommet i ekstase, altså var ude af sig selv, (ek = ude, stasis = tilstand af at hvile i sig selv) så opfattede man det, som var man besat af guden, her Dionysos, vingen; man blev entusiastisk (en = i, theos = gud) altså man mente guden tog bolig i én. Vinens virkning gjorde sit til denne af-sindige kult. I selve Grækenland trængte kulden ind lidt efter lidt, de alt for rå sider af kulden lod grækerne dog ligge, det lå ikke for deres temperament. Men ekstase og entusiasme beholdt man. Efterklange af kulden har eksisteret lige til vore dage. Kemal Atatyrk afskaffede de dansende dervisher i Komion, det gamle Ikonion, hvor Paulus var på den første og den anden af sine rejser. Her havde kulden holdt sig, selv om landet var blevet muhammedansk, og her havde den altså levet videre i bedste velgående med et helt andet religiøst fortegn. Sligt findes

andre steder. I den film der for nogle år siden også vist her i landet: Mondo Cane, så man en skik på Sicilien: Langfredag, lige før den kirkelige procession med Kristi kors skulle komme igennem en landsby, styrtede en mand af sted og rev sig, så blodet flød, med glasskår fastsat på et stykke træ. Det var umuligt at udrydde skikken. Det var Dionysoskulten, der var bevaret der på stedet.

Menigheden i Korinth var en yderst livlig menighed, for størstedelen rekrutteret blandt de laveststående fra havnevartererne, hvor der i øvrigt stod en statue af en berømt skøge, der havde levet generationen forud. Man kan selv ved at læse de to korintherbrev, gøre sig en forestilling om, hvad Paulus havde at kæmpe mod i denne menighed. Kvindene opførte sig på en måde, der ansås for usømmelig i græsk område, nadveren var lavet om til bøvegilder, der var seksuelle udskjelser, der var retstrætter, der var afguderirester og så talte man i tunger, så det hele var ved at gå i opløsning. Paulus har vel tænkt, at dette fænomen i sig selv ikke var videre skadeligt for den kristne tro, men kunne »døbes« og blive et kristent element. Sådan har Kirken jo i øvrigt gjort op gennem tiderne, med større eller mindre held. Derfor lovgiver han, eller rettere sagt, han giver nogle retningslinjer for, hvordan man skal holde ånden i tømme, en fremgangsmåde, der egentlig ville være ret besynderlig, hvis han virkelig var overbevist om, at det hele var et fænomen, der skyldtes Guds hellige ånd: den lægger man vel ikke i faste rammer! Kærligheden i kap. 13 lægger han jo ikke slige rettesnore for, den kan uhindret boltre sig, fordi vi der er overfor noget dybt alvorligt og dybt kristeligt, noget som det koster dyrt at efterleve, eftersom dette er at følge Kristus efter.

Nu er spørgsmålet, om denne opstemning virkelig er at »opleve« Gud, at »erfare« Gud. Næppe. Gud kan ikke ses, ikke høres, lugtes, smages eller føles eller på nogen måde opleves eller erfares. Ingen sans eller psykisk evne kan sætte os i forbindelse med Gud; det er det som menneskevordelsens mysterium lærer os. Dette understreges og læres med bestemtighed i den sidste del af de nytestamentelige skrifter. Vi har set, hvad Johannes evangeliet siger. Her er der nogle passager fra 1. Joh. brev, der tydeligt siger det samme: 3,16: »Derved har vi lært kærligheden at kende, at Han satte sit liv til for os; så er også vi skyldige at sætte livet til for brødrene.« 3,24: »Den, der holder hans bud, bliver i Gud, og Gud i ham; og deraf kender vi, at han bliver i os: af den ånd, han har givet os.« 4,7-9: »I elskede, lad os elske hverandre, thi kærligheden er af Gud, og enhver der elsker, er født af Gud og kender Gud. Den, der ikke elsker, kender ikke Gud, thi Gud er kærlighed. Derved er Guds kærlighed bleven åbenbaret iblandt os, at Gud har sendt sin søn, den enbårne til verden, for at vi skal leve ved ham.« 4,12: »Aldrig har nogen skuet Gud; hvis vi elsker hverandre, bliver Gud i

os, og hans kærlighed er blevet fuldkommen i os. Derpå kender vi, at vi bliver i ham og han i os: at han har givet os af sin ånd.« 4,17: »Gud er kærlighed og den som bliver i kærlighed bliver i Gud og Gud i ham.«

4,20: »Gud er kærlighed og den som bliver i kærlighed bliver i Gud og Gud i ham.«

4,20: »Hvis nogen siger: »Jeg elsker Gud« og hader sin broder, så er han en løgner; thi den der ikke elsker sin broder, som han har set, han kan ikke elske Gud, som han ikke har set. Og dette bud har vi fra ham, at den, som elsker Gud, skal også elske sin broder.

Vi kan heraf drage forskellige slutninger. For det første: at elske er ikke nødvendigvis en følelse, men noget meget virkningsfuldt, reelt, konkret; det er at gøre en indsats for næsten, for det menneske man møder på sin vej og som man kan hjælpe. For det andet: Gud er kærlighed, men den bekendelse er tomme ord, er luftige meninger, fordi vi ikke ved, hvad kærlighed er, før vi har erfaret den. Kun når vi lever som Kristus gjorde, og betaler prisen ved at lide for næsten, gøre en indsats for ham, opofre os for ham, så ved vi hvad kærlighed er. Gudserfaringen består altså i at være som Gud og denne erfaring kan aldrig ske uden lidelse. Derfor er lidelsen indbefattet i kristendommen. At erfare Gud koster dyrt. Vi kan ikke meditere os frem til Gud, eller begejstre os frem til ham, eller bede os frem til ham eller gå nogen anden genvej, for at nå frem til at opleve Gud. Alt dette kan være godt og nyttigt for at give os lyst og kraft til at erfare Gud, men den virkelige gudserfaring ligger i at betale med vort liv for at gøre en indsats for næsten. Med andre ord: vi kan ikke få at vide hvem Gud er, eller hvad Gud er, men der er mulighed for os for at erfare og dermed vide hvordan Gud er.

For det tredje: Moderne Kristusrus er farlig; man forsøger at stille sig selv tilfreds i en oplevelse. Dette er en form for åndelig masturbation. Man kunne have lyst til at citere Karl Marx her. Han taler ganske vist om menneskerettighederne, men alligevel: »Ingen af de såkaldte menneskerettigheder (læs: fromhedsøvelser) hæver sig med andre ord op over det egoistiske menneske dvs. det der, i egenskab af medlem af det borgerlige (læs: kirkelige miljø) samfund, udelukkende koncentrerer sig om privat interesser og luner og lukker sig ude fra fælleskabet... Selve det fællesmenneskelige, samfundet, antager her snarere karakter af en ydre ramme om individerne, af en hindring for deres oprindelige selvstændighed. Det eneste, der binder den sammen, er naturnødvendigheden, deres behov og private interesser og bevarelsen af deres formuegoder (læs: åndelige stæde) og egoistiske person.« (Zur Judenfrage s. 45-46). Vi skal med andre ord have en lang mere åben holdning til medmennesket. For blot at angive, hvad dette indebærer, må vi fastslå, at det måske i

vort samfund ikke blot består i at være kærligt indstillet og hjælpe det konkrete individ, men at det også indebærer, at vi interesserer os for samfundets struktur, fordi vi på langt sigt hjælper vort medmenneske ved en strukturændring af samfundet. Det vil med andre ord sige, at vi skal engagere os i politik. At elske Gud indebærer også at være politisk vågen og engageret.

For det fjerde: Der findes forskellige Jesus-billeder. Vi kender alle »den gode hyrde«, Kristus som den byzantinske kejser, som den nordiske høvding, som Thorvaldsens græske vismand. Nu har vi fået et par tolkninger i musicals: Jesus Christ Superstar og Godspell. Her på det sidste har Thorsens billede af Kristus vakt betydelig opsigt. Man forstår det godt, men faktisk er billedet så fortegnet og uden bund i noget af det skriftlige materiale vi har om Kristus, at det er ret ufarligt, det vil næppe heller blive taget alvorligt. Langt farligere er de Kristusbilleder, vi præsenteres for i moderne religiøse rørelser. Her lærer dybt religiøse mennesker, hvorledes man kan komme i forbindelse med Gud og hvordan Kristus er. Dette er langt farligere, for det er besnærende. Ved at nærlæse teksterne i NT kan man se, at man præsenterer os for et falsk billede af Jesus fra Nazaret og en forvrænget fremstilling af, hvad man kan have sagt. En sådan nærlæsning kræver tid og kraft, og når de professionelle religiøse og de stærkt interesserede amatører ikke gør det, hvordan skal så almindelige mennesker kunne nå frem til en virkelig forsvarlig holdning til disse sager? Det er ikke ufarligt at beskæftige sig med religiøse ideer, man kan afspore mennesker helt og aldeles og pådutte dem de skrækkeligste ting i Jesu navn.

Til sidst et par bemærkninger: Foruden jødedom og kristendom kunne det være interessant at se, hvordan islam stiller sig til spørgsmålet: kan man erfare Allah? Ligeledes kunne det være interessant at se, hvordan man stiller sig til lignende problemstillinger i hinduismen og i buddhismen. Endelig skal siges, at jeg her slet ikke har villet gå ind på spørgsmålet: hvad oplever mystikere i deres dybeste oplevelser, eftersom jeg mener, at man næsten naturnødvendigt må have lignende oplevelser for »ret derom at tale«. En umusikalsk, der taler om musik, kan jo højst give anledning til almindelig munterhed.

For at slutte med nogle prægnante sætninger: Ved vi, hvad Gud er? Nej. Kan vi opleve Gud som person? Nej. Kan vi erfare, hvordan Gud er? Ja, hvis vi lever, som han viste os i Kristus Jesus, at vi skal leve, – og hvis vi følger Kristus efter. Hvordan skal vi så forholde os til ekstaser og åndsfnomenner og visioner? Dem, som synes, det giver dem noget, kan jo dyrke dette, men de må ikke bilde sig selv eller os ind, at de oplever Gud. Det siger Jesus af Nazaret, at de ikke gør. Mener de dette, driver de falsk mystik i Jesu navn.

Bendt Gravgaard

Isenkram og groe
Hobro – Telefon (08) 82 15 44

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 08 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedspæjere
på kontoret, Brødgade 89 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 –
Telefon 15 23 03

Fint arbejde - - - - Rimelig pris

Telefon: TRiA 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
SPRINKLERANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

Frederiksborggade 22
København K
Telefon *13 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 106 . 8260 Århus
TELF (08) 14 85 83 . GIRO 1 71 17

Svendborg Liggistemagasinet
Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Frøerstræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S
Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koke - Olie

Ure og optik
»BALANCEN«
v. KNUD PETERSEN
Møllergade 48, Svendborg
Telefon 21 19 20

IM. NIELSEN
Snedkermester
Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 88 07 59

J. Øvist Jensen
Slagtermester
Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon 24 77 67
Kød - Flæsk - Pålæg
En gros og en detail

Aktieselskabet
**Købmands- og Haandværkerbanken,
Århus**
Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77
Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vækselkontor i banegårdshallen
Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021
Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Mønstertorv 11, København SV
Telefon VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Brdr. MEYER Blikkenslagermester
aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 83 66

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

- Bikuben

LUNGHOLM- STÆVNET 18.8.1974

ENDNU MERE FESTLIGT I ÅR

Regn, regn og atter regn

Det er, hvad vi har haft det meste af sommeren i år, og det var ret uhyggeligt at gå og tænke på her først i august.

Telefonen kimedede, - det var en, der ringede angående Lungholmstævnet: Hvordan er det, har I de forskellige ting klar? Jeg kunne kun svare: Jo det hele skulle være i orden, vi har da et udvalg her, der skal arbejde med de forskellige ting, - det er friske og solide folk; dem plejer man at kunne stole på. Jeg kunne selvfølgelig prøve at ringe og kontrollere - nej, lad hellere være med det, det gør kun ondt værre. Hvem kan holde ud at tale om et friluftsstævne i sådan et vejr? Jeg vil hellere gå en tur med vores hund, - den spørger aldrig om vejret. Bare vi kan gå en tur, er den lykkelig.

Kornet langs vejen stod der så frodigt som aldrig før; det så ud til at blive rekordhøst i år; men kun på betingelse af, at det blev tørvejr en af de nærmeste dage.

Hvad mon vore værtsfolk tænkte her 14 dage før festen?

Mon de kunne tage alt det? Til daglig har de mange mennesker i deres brød, om ikke direkte så dog indirekte. Næste års maskinpark kræver en stor investering, og i øjeblikket ser det ud til, at høsten slår fejl, hvis altså - jeg så engang til op mod himlen; der er altid et lille håb. Hunden slikkede mig på hånden, den kan altid mærke, hvis man ikke er i stødet!

Det gode vejr kom

Høsten kom i hus, endnu kun det halve (den 18. august); men vi fik dog vores Lungholmstævne. Det var ligesom at blive født på ny. Tak kære Gud, tak for det smukke vejr, for dagen den 18. august, festen for Marias optagelse i Himlen.

Baronen på Lungholm, Hr. Bertouch Lehn bød velkommen. En festlig indledning, da Baronen blæste til samling på sit

jagthorn. Det så festligt ud alt sammen: Det smukke kors over alteret, selv alteret, der af søster Thereses følsomme hænder var pyntet til fest, og omgivelserne i den smukke park, der hører til Lungholm.

Der var mødt mange mange mennesker, tre store busser fulde. Folk kom fra alle kanter af Lolland-Falster, og mange var kommet fra Sjælland, specielt fra Slagelse.

Vi har haft præstekifte henede

Det prægede Lungholmstævnet lidt. Der var mange nye ansigter. En del fra Slagelse og København var vel taget hened for endnu engang at trykke pater Meertens og pastor Hinrichsen i hånden. »I skal ikke være misundelige,« sagde pater Meertens til os i bussen; jeg håber, der kommer mange af mine venner fra Slagelse. I skal tænke på, at I har mig alle de andre dage; i Slagelse må de dele en præst med menigheden i Ringsted. – Det første store sogn i Region III uden præst – hvad skal det ende med?

Vi må holde endnu mere sammen. Vi må takke pater Berning, fordi han alligevel påtog sig opgaven som kontaktperson mellem arrangørerne af Lungholmstævnet. Vi må takke søster Johanne, fordi hun prøver at holde sammen på de unge mennesker. Der var lagt mange timer i den smukke korsang, som klang ud over den grønne plæne. Der er trods alt mange mennesker, der prøver på at leve op til det, biskoppen prædikede om.

Som kristne er vi kaldet til medansvar

sagde Biskoppen. – Men hvor er det svært i disse tider: Vi har familie, vi har sommerhus, og vi har så meget andet godt. Hvad skal vi give afkald på?

Familien Plum fra Dianalund var på Lungholm med deres smukke bogudsalg og

udstilling. Jeg tror, de var tilfredse med resultatet. Der er en begyndende læselyst nu også på Lolland-Falster. Mange mennesker er bare ikke klar over, hvad der findes af katolsk litteratur. Det er også en af mine svage sider, men måske får man engang tid til at sætte sig mere ind i moderne katolsk litteratur!

Lungholmstævnet var i år lagt an i en mere rolig stil! folk kan ikke tage den megen ståhej (undskyld!) hvert år. Selve underholdningen var i stil med sidste år, både for børn og voksne. En rigtig familiedag var det. De mange glade børnestemmer giver håb for fremtiden; men vi må huske at lytte til de mennesker, der er fremsynede. En hvilken som helst hosekræmmer kan ikke føre den katolske kirke frem. – Vi må forny os, så vor tro bliver dybere, sagde Biskoppen.

Det var festligt at være på Lungholm i fjor, men personlig følte jeg det endnu mere festligt i år. Lolland-Falster er vel den egn i Danmark, hvor der bliver bedt flest rosenkranse, den egn i Danmark, hvor man har kaldt mest på Jomfru Marias forbøn. De mange polske indvandrere, der var samlet her, har endnu kræfter tilbage i deres bøn.

Et ungt par vandrede hen over plænen, hånd i hånd. De ænsede ikke noget af det, der foregik, de havde så travlt med at fortælle hinanden noget.

Mange af de ældre har nok tænkt på deres egen ungdom, på de forskellige oplevelser, de har haft på herregårdene. De havde vel aldrig drømt om, at de skulle kunne bede til Gud på den rigtige side af plankeværket.

Tak til arrangørerne, tak til vor biskop, tak til familien Bertouch Lehn – og tak til alle jer »ældre«, der har været med til at bede et sådant stævne frem.

Henrik Lewandowski

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jørgergårdsvej 17-19, Århus C

LANDMANDSBANKEN

Ollefy
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårds Tværvvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 8850

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsvej 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Ålborg - Telefon 12 16 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdgade 66 - Telf. 12 88 88
El-installatør - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Ejner Nielsen

Kolonial - Kaffe
Abalonegade 14 - 9000 Ålborg
Telf. (08) 12 09 71 - 12 15 58

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby - Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

Mogens Larsen

Ramaherred 81
Åbenrå
Telefon 2 25 80 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landeretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01) * 13 04 08

PATRIARK MAXIMOS V I SKT. ANSGAR

Det var en næsten ufattelig stor begivenhed, da Hans Salighed, patriark Maximos fejrede pontifikalmesse i Sct. Ansgars Kirke søndag den 1. september. Han er »Græsk-katolsk patriark for Antiokia og hele Orienten, for Alexandria og Jerusalem«.

For Jerusalem, kristenhedens moderemagter! Antiokia, den by, hvor Jesu disciple ifølge Apostlenes gerninger for første gang blev kaldt kristne, og hvor byens tredje biskop efter apostlen Peter, Ignatius, for første gang anvendte tillægsordet »katolsk« om Kirken. Tilmeldt var patriarkens koncelebranter orientalske gejstlige som archimandrit Eid og abbed Verzhich, alle uunerede med Den apostoliske Stol i Rom. Patriarken var yderligere omgivet af ærkebiskop Sagna fra Senegal, hvor St. Lazarusordenen opretholder et spedalskhedshospital, af en ortodoks-armenisk præst, af præster fra forskellige protestantiske kirker og fra den romersk-katolske kirke i hele verden - alle medlemmer af ordenen. Ordenens åndelige overhoved er dog den græsk-katolske (altså romerske) patriark.

Messeliturgien fulgte Johannes Chrysostomus' ritus, idet denne rige liturgi bredte sig fra Konstantinopel ud til den græsk talende nære Orient. Sct. Ansgars Kirke viste sig at være en ædel ramme om denne liturgi; med sine absimalerier, med sin gyldne kommuniionsbænk, der som en skranke fremhæver det allerhelligste højkor, savnede man ikke billedvæggen, iconostasen, så meget. To pragtfulde iconer på hver sin pult angav dog iconostasens »kongeport«, som kun celebranterne må gå igennem. Kirkens Mariaalter var en værdig plads for bordet, hvor offergaverne blev tilberedt før selve messen af to præster efter en særlig og meget symbolsk ritus. Et damaskbetrukket alter var stillet direkte på korets gulv; så kan ingen i kirken se, hvad der foregår ved alteret, men det er heller ikke meningen; normalt lukker iconostasen for udsynet. Bindeleddet mellem celebranter og folket var som altid diakonen, der også sang for ved litanierne. Det viste sig, at Sct. Ansgars Kirke skulle

møde med fire ministranter, og det blev man jo lidt ængstelig ved! Men med den skole, de har bag sig her ved kirken, klarede de det udmærket efter en forudgående prøve. Selve canon var naturligvis på græsk, men ellers anvendtes både kirkeslavisk, fransk og dansk. I Østen, hvor stadige omvæltninger har blandet befolkningerne, er der tradition for flere sprog under en messe; men stilen er i orden. Den ret komplicerede sang blev ledet af et frivilligt kor, ledet af en dansker, Erik Petersen.

Messen indledtes af en usædvanlig procession af over 100 riddere fra mange lande i deres uniformer og med estandarter foran hver større gruppe. Man må jo erindre, at riddere i fjerne tider måtte forsvare sig mod tyrkerne.

Der var ingen fare for sprogforbistring, for Frankrigs kulturelle indflydelse i den nære Orient og f.eks. i Senegal har været så stor, at alle taler flydende fransk. I Senegal som i republikken Gabon er det tilmeldt det officielle sprog. Patriarken prædikede da også på fransk og på engelsk.

Trods det store opbud af riddere og særligt indbudte blev det ikke en »officiel« messe. Den meget store communion, hvor små brødstykker blev dyppet i kalken, viste, at de fleste var praktiserende katolikker. Men selve liturgien var også inspirerende. Man har heldigvis uforandret bevaret den store ærbødhed for det hellige, udtrykt gennem overleverede handlinger af næsten mystisk karakter. Musikken er også den overleverede, selv når der synges på et moderne sprog. Det kan vi latinere for tiden lære meget af. Hvis vor latinske liturgi derimod udføres, som det stadig er forudsat, at det gøres, kan den ved sin mere enkle form udmærket hævde sig klar og ædel, som den er. Ikke alene bemærkede kirkens præster og ministranter dette forhold, men givetvis også de mange danske menighedsmedlemmer, som fyldte kirken til bristepunktet. Også af økumeniske grunde er det nødvendigt, at vi latinske katolikker er nøjeregnende, hvor det gælder liturgien, såvel selve riterne som musikken.

Kjeld Geertz-Hansen

SOMMERGLIMT

Trods den kolde og våde sommer har vi fået lov til at opleve i hvert fald 2 lyse og varme dage på vore udflugter, hvilket vi herigenem vil takke søstrene på henholdsvis Rygård og Åsebakken for.

På en hjertevarm måde har de forstået at bringe lidt solglimt ind i chilenernes ellers tunge hverdag.

Den første udflugt gjaldt den 23. juni, Sct. Hans Aften, hvor søster Emilia sammen med sine medsøstre på Rygård, inviterede hele den chilenske gruppe samt folk fra andre spansktalende lande og enkelte danske interesserede i udlandsproblemer til en hyggelig middag med efterfølgende samvær, hvor nogle af gruppens medlemmer spillede, sang og dansede til deres hjemlands melodier. Efter den lækre middag og underholdningen blev vi alle kørt til Sct. Hans blus på Charlottenlund Strand. Her var aftenen dejlig lun og lys.

Den 13. juli oplevede vi igen en smuk dag, denne gang hos søstrene på Åsebakken. Ikke alene fik vi lov at låne deres store pragtfulde park, men søstrene inviterede til frokost og en eftermiddagsforfriskning. I parken legede børnene, og de voksne benyttede dagen til informationer, samtalegrupper, musik, hvile m.m.

Endelig skal der herigennem rettes en tak til pastor d'Auchamp og pastor Madsen for deres utrættelige arbejde, vinteren og sommeren igennem for vore flytninge, fremmedarbejdere og udenlandske fastboende venner.

Også i år vil der i Sakramentskirkens krypt den første fredag i hver måned kl. 19.30 være åbenthusaften. Her kan vi mødes med vore sorger og glæder og sammen med interesserede danskere prøve at løse lidt af de problemer, det er at være fremmede iblandt os.

Bruckner Sørensen

LEWKOVITCH-MESSE

BERNHARD LEWKOVITCH: EN DANSK MENIGHEDSMESSE. UROPFØRELSE I VOR FRELSERS KIRKE. Udgivelsen og opførelsen af en dansk messe skrevet af en fremtrædende katolsk kompo-

nist er en vigtig begivenhed for danske katolikker. Man har længe håbet på et sådant værk fra Bernhard Lewkovitchs hånd, men har på den anden side ikke undret sig over, at omstillingen til liturgi på dansk har taget tid for en komponist, hvis skaben på det kirke-musikalske område hidtil har været knyttet til latinske tekster. De vanskeligheder, sprog og tekster frembyder i denne forbindelse, er mangfoldige.

Bernhard Lewkovitch har forudsætningerne – et helt livs indleven i kirkens liturgi og dens ædleste musikalske udtryksformer. Som enhver anden stor komponist har han optaget al denne rigdom i sig, og den har beriget hans talent, men hans kunst har intet med imitation at gøre.

Ved uropførelsen i Vor Frelsers kirke virkede det ikke som en tilfældighed, at messen var indrammet af orgelværker af J. S. Bach, den komponist, der fremfor nogen skrev til Guds ære. Bernhard Lewkovitchs messe er nemlig ikke blot en komponists personligt prægede kunstneriske værk, – den har fremfor alt, i kraft af det musikalske udtryk enkelhed og umiskendelige tilknytning til kirkemusikalsk tradition, den overpersonlige karakter, der til alle tider må være kriteriet for liturgisk musik.

Der er grund til at tro, at disse egenskaber vil lette tilegnelsen rundt om i menighederne, i hvert fald de steder, hvor man har værnet om en musikalsk tradition. Det forekommer af samme grunde sandsynligt, at messen vil kunne tåle gentagelsens »slid«. I den forbindelse er det fristende at komme med en lille sidebemærkning: Man hører i vore dage ofte det misvisende udtryk »rytmisk messe«, hvormed man vel mener messe med »rytmisk musik«. Al god musik – det være sig gregoriansk sang eller nyere tids musik – er nu engang »rytmisk«. Det omtalte udtryk dækker som regel en art musik, der er yderst primitiv i de rytmiske virkemidler. Ukyndige mener, at denne musikalske udtryksform er »medrivende« og »tilgængelig«. Men efter kort tid vil ked-somheden melde sig. På baggrund heraf er det velgørende at høre den rytmiske spændstighed i Bernhard Lewkovitchs musik: Den er ligesom den melodiske linieføring udsprunget af enkelhed og beherskelse.

Det var sikkert med velberåd hu, man havde betroet uropførelsen til Sct. Ansgars kirkes kor, som da også ydede værket retfærdighed. Det var en glædelig oplevelse, – og der bliver nu stadig færre undskyldninger for at bruge underlødige musik i vore kirker.

Lilian Reddersen
pianistinde

Kjeld Geertz-Hansen
sognepræst

P.S. Såvel de små nodeblade til menigheden som ledsagermusikken til organisten fås hos Wilhelm Hansen.

Murermester- og entreprenørføretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg

Telefon 13 42 83 og 13 43 87

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Alborg

Telefon 13 44 84

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entrepreneur- & murerfirma

Århus C

Telefon 14 20 23 – 13 83 23

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør

Hans Brogegade 4, 8000 Århus C

Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Alborg

Telefon 12 03 01

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammløner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C – Telf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

R. Schullik

Slagterføretning

Nørrebrogade 48, Eabjerg

Telefon 12 02 14

BLOMSTER – FRUGT OG GRØNT

A.B.C. Blomster

Vestergade 19, Stubbekøbing

Telf. (03) 84 16 59

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - fly
Pris kr. 1195,-
Rom med fly hver uge fra 9/9 fra 795,-
Rom-Firenze-Assisi, 2 ugers rundrejse,
30/9-14/10 kr. 1625,-
Wien med fly hver uge fra 7/9 fra 865,-
REJSER MED STØRRE INDHOLD!

STENO REJSER

Holmbladsgade 11, Dk - 2300 Kbhvn. S.
Telf. (01-27) Asta 2312
Giro 18 46 43

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon (03) 27 31 00

Støt
vore annoncører!

TÅSTRUP

Nyt menighedshus og præstebolig i Tåstrup

Sct. Pauls menighed i Tåstrup har fået nyt menighedshus og præstebolig, som bliver indviet af biskoppen lørdag den 28. september kl. 16,30. Efter indvielsen er der hyggeligt samvær i den nye menighedssal.

H. Herberighs S.M.M.

AKTIONS- RESULTAT

DEN NORDISKE FASTEAKTION

Resultatet blev:

Danmark	273.326
Finland	15.285
Norge	134.957
Sverige	105.446
Tilsammen	529.014

Dette beløb er fordelt således:

Til et ernæringsprogram for børn i Senegal og Øvre Volta gennem Catholic Relief Services i Genève: Kr. 289.000,-.

Gennem Caritas Internationalis i Rom kr. 240.000,- til anskaffelse af tørmælk til børn i Mauretania. Pengene er sendt umiddelbart efter fasteaktionens afslutning.

Caritas Danmark siger hjertelig TAK til alle, der her i landet har bidraget til det fine resultat. Vi har fået ca. 100.000,- mere ind i Danmark end i 1973.

Knud Ballin

LÆSER- BREV

Ang. salmebog

Foranlediget af læserbrevene i sidste nummer af Katolsk Forum vil jeg gerne gøre opmærksom på, at Liturgikommissionen er helt klar over, at den nuværende salmebog snart er udsolgt, hvorfor vi har forelagt biskoppen et forslag med hensyn til en fremtidig salmebog.

Vi er i øjeblikket af den formening, at vi af hensyn til Maria- og Sakraments-salmer må have en ny Katolsk Salmebog - sikkert med et større indhold af salmer fra Den Danske Salmebog.

Vi skal også beholde noget af første del af den nuværende Katolske Salmebog, nemlig i afsnittet med latinske messer, litanier etc. Dette er i overensstemmelse med den helli-

ge Faders udtalelser, at det er ønskeligt, at alle katolikker kender nogle latinske hymner, f.eks. Gloria, Credo etc. Der er tilsendt biskopperne en lille bog »Jubilate Deo«, der indeholder et minimum af sådanne hymner.

I øjeblikket er der forskellige interesserede personer, der arbejder med dette, og alle forslag kan sendes til undertegnede.

Hvorvidt det også bliver en bønnebog kan ikke siges på nuværende tidspunkt, men det vil jo være ønskeligt, at man ikke skal operere med flere små hæfter, f.eks. med messetekster, dåb, trosbekræftelse, firmelse etc.

Lily Fausbøll

SAKRAMENTS- KIRKEN

Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, afholder *høstfest* søndag den 29. september. Her er familiemesse kl. 10.00, hvor børnene bringer »høstens frugter« op til alteret.

Dernæst er der Høstsalg fra kl. 11 til kl. 19 i krypten og i skolens gymnastiksal: restaurant - salgsboder - loppetorv - plus børnenes tombola med gevinst hver gang.

I anledning af 200 året for komponistens fødsel afholdes tirsdag den 8. oktober en *aften med Weyse* i Sakramentskirkens krypt. Koncertsangerinde fru Lise Aabjøm fortæller spredte træk om hans personlighed og hans betydning for dansk musikliv. Fru Aabjøm vil synge nogle af hans sange og salmer assisteret af lektor Niels Tingsgård ved klaveret.

D.K.K.F.- RETRÆTE

Retræte på Magleås - Åsebakken 1.-3. november med pater H. Roos s.j.

Som bekendt har bispedømmet erhvervet den tidligere Magleås Højskole over for benediktinerindernes kloster i Høsterkøb i Nordsjælland. Derved kan søstrenes ret få gæsteværelser suppleres med værelser på Magleås, således at det bliver muligt at modtage et større antal retrætedeltagere end før.

Som først på pletten til at benytte denne nye chance til, at mange her kan tilbringe et par fredelige og rolige dage i kristen fordybelse, har Danmarks Katolske Kvinde Forbund den glæde at kunne indbyde alle inter-

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.

Hellerupgårdevej 13, 2800 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

LITURGISK OVERSIGT

LITURGISK KALENDER DE LITURGISKE LÆSNINGER

ved Inga Jensen

Søndag d. 29/9: I konsekrede kirker (undt.

Domkirken): KIRKEVIELSESFEST: 1. Kong. 8, 22-23. 27-30 (eller: 2 Krøn. 5, 6-10. 13-6,2). - Salme 95, 1-7c (. . . den hjord han leder). R: 2a: Lad os møde med lovsang f. Herrens åsyn). - Ef. 2, 19-22. (eller: Hebr. 12, 18-19, 22-24). - Mt. 5, 23-24. (eller Luk. 19, 1-10).

Ikke konsekrede kirker (samt i Domkirken): 26. alm. søndag: Amos 6, 1a. 4-7. - Salme 146, 7-10 (R: 2a. Jeg vil prise Herren hele mit liv). - 1. Tim. 6, 11-16. - Luk. 16, 19-31.

Mandag d. 30/9: Job. 1, 6-22. - Luk. 9, 46-50.

Tirsdag d. 1/10: Job. 3, 1-3. 11-17. 20-23. - Luk. 9, 51-56.

Onsdag d. 2/10: 2. Mos. 23, 20-23. - Mt. 18, 1-5. 10.

Torsdag d. 3/10: Job. 19, 21-27, 14-16. - Luk. 10, 1-12.

Fredag d. 4/10: Job. 38, 1. 12-21; 40,3-5. - Luk. 10, 13-16.

Lørdag d. 5/10: Job. 42, 1-3. 5-6. 12-17. - Luk. 10, 17-24.

Søndag d. 6/10: 27. alm. søndag: Hab. 1, 2-3, 2, 2-4. - Salme 95, 1-2. 6-9 (R: 8. Når I idag hører Herrens Røst, forhærd da ikke jeres hjerte!). - 2. Tim. 1, 6-8. 13-14. - Luk. 17, 5-10.

Mandag d. 7/10: Gal. 1, 6-12. - Luk. 10, 25-37.

Tirsdag d. 8/10: Gal. 1, 13-24. - Luk. 10, 38-42.

Onsdag d. 9/10: Gal. 2, 1-2. 7-14. - Luk. 11, 1-4.

Torsdag d. 10/10: Gal. 3, 1-5. - Luk. 11, 5-13.

Fredag d. 11/10: Gal. 3, 7-14. - Luk. 11, 15-26.

Lørdag d. 12/10: Gal. 3, 22-29. - Luk. 11, 27-28.

Søndag d. 13/10: 28. alm. søndag: 2. Kong. 5, 14-17. - Salme 98, 1-4. (R: 2b. For folkenes øjne åbenbares Herrens frelse). - 2. Tim. 2, 8-13. - Luk. 17, 11-19.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 29/9: 26. alm. søndag. - I konsekrede kirker (undt. Domkirken): KIRKEVIELSESFEST.

Mandag d. 30/9: Hieronymus, præst og kirkelærer.

Tirsdag d. 1/10: Therese af Jesusbarnet.

Onsdag d. 2/10: Værneenglene.

Torsdag d. 3/10: Ferialdag.

Fredag d. 4/10: Frans af Assisi (eller Jesu Hjertes messe).

Lørdag d. 5/10: Ferialdag eller Guds Moders lørdagsmesse.

Søndag d. 6/10: 27. alm. søndag. (Ansgarius - Bonifacius - Kollekt).

Mandag d. 7/10: Vor Frue af Rosenkransen.

Tirsdag d. 8/10: Ferialdag.

Onsdag d. 9/10: Ferialdag eller Dionysius og lidelsesfæller, martyrer, eller Johannes Leonardi, præst, ordensstifter.

Tirsdag d. 10/10: Ferialdag.

Torsdag d. 10/10: Ferialdag.

Lørdag d. 12/10: Ferialdag eller Guds Moders lørdagsmesse.

Søndag d. 13/10: 28. alm. søndag.

esserede til denne sene efterårsretræte, som det er lykkedes os at få pater Heinrich Roos s.j. til at lede.

Retræter har vi behov for som vist ingen sinde! Sådan som livet former sig i dag, og sådan som verden vælter sig ind på os, er vi nødt til engang imellem at »stå af« et par dage for at blive mere bevidste i vort kristenliv.

DKKF's sekretær Suzanne Scavenius (Henrik Hertzvej 2 A, 2920 Charlottenlund, tlf. Ordrup 9251, bedst aften) giver nærmere oplysninger og tager mod tilmeldelser snarest muligt.

Bodil Plate Petersen
formand

Søndag den 6. Oktober 1974

Sct. Therese Fest

Rygaards Skole Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup

Familiemesse kl. 9 - Højmesse kl. 10,30. Efter Familiemessen aabner

HØSTMARKEDET

MED Cafeteria, loppetov, vinbod, tombola, salgsbod, fiskedam, amerikansk lotteri, balloner, underholdning for børnene og børnetombola. Gaver til loppetov modtages gerne.

Henvendelse: Søgaard tlf. HE. 294 efter kl. 17
og til Hoyos tlf. HE. 6714 efter kl. 17

KØBES

Skandinavisk Kirketidende for katolske Christne,
12. Aargang 1864.

Kjeld Olsen
Mariagervej 1 B, 8900 Randers
Tlf. (06) 42 26 25

KLAVER SØGES

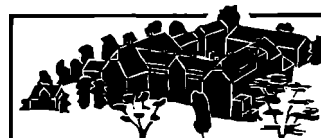
Skulle der mon et eller andet sted befinde sig et ledigt klaver med god klang (jæmramme og krydstrengel), så er vi interesseret i at høre nærmere.

Pløjehjemmet -HOFFMANNNS MINDE-
forstander J. Jacobsen
Frederikssundsvej 227
2700 København Bth. Telf. 60 11 33.

CATHOLICA

Enkelt nr. sælges, så længe oplag haves, til kr. 200
pr. expl., ved skriftlig henvendelse til

Arne Frost-Hansens Forlag
Vangede Bygade 126
2820 Gentofte

4 - 8 måneder fra september
6 måneder fra november
4 måneder fra januar
Ring eller skriv efter ud-
førlig skoleplan

tlf. 03 - 268700
forstander Sv. Erik Bjerre
3400 Hillerød

GF GRUNDTVIGS
HØJSKOLE
FREDERIKSBORG

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schalk (lay-out).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspris kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

TO SPÆNDINGSFILM MED PERSPEKTIVER

Aflytningen

Vi har oplevet et par bemærkelsesværdige premierer i den sidste tid, nemlig på den amerikanske film »Aflytningen« og på den danske film »Nitten røde roser«. Selv om der er stor forskel på kvaliteten af de to film, rager de dog begge højt op over henholdsvis det amerikanske og det danske gennemsnit.

For »Aflytningen«s vedkommende må man endda sige, at den ikke blot rager op over gennemsnittet, men at den må karakteriseres som en højt usædvanlig film, der sansynligvis vil blive placeret som et af filmkunstens store mesterværker. Det er ikke uden grund, at den på Cannes Festivalen i år blev belønnet med »De gyldne Palmer«.

Francis Ford Coppola, som skabte verdenssuccesen »The Godfather« har både skrevet manuskriptet, drejebogen, foruden at han har produceret og instrueret filmen. I 6 år har han arbejdet med den idé at lave en film om den i den senere tid så meget omtalte »surveillance« – brance, som med de mest raffinerede tekniske midler aflytter eller affotograferer personer med det formål at udspionere og skandalisere dem. Branchen arbejder ofte i retssikkerhedens tjeneste, men som bekendt anvendes den også til alle hånde lyssky formål som industri-spionage, skandalisering af politikere og lignende.

Filmen beretter om en inden for sin branche højt anset aflytningseksper Harry Caul, som får samvittighedsnag, fordi han føler, at han gennem sit upersonlige tekniske arbejde på en måde er ansvarlig for adskillige mord. Harry er en ensom mand, som tilbringer sin fritid i sin lejlighed med at spille saxofon eller med at tænke på sin fortid. Af direktøren for et stort firma får han til opgave at udspionere to unge menneskers samtaler i en offentlig park, hvor de mødes i frokost-pausen. Han får det indtryk, at de er i fare for at blive myrdet, og hans samvittighed begynder igen at plage ham. Men resultatet af hans undersøgelser bliver lige så overraskende som chokerende. Det ville være en skam at røbe pointen. Kun så meget skal

siges, at den fremskynder Harrys egen indre opløsning. Slutscenen, hvor han bogstavelig talt river hele sin lejlighed i stykker for at finde frem til skjulte mikrofoner, der skulle aflytte ham selv, understreger blot denne opløsning. Han finder ikke mikrofonerne, – alt håb lades ude.

Det er ikke blot filmens tema, der er bemærkelsesværdig, men også den måde, hvorpå Coppola har realiseret sin idé. Samtlige filmskuespillere – men i særdeleshed Gene Hackman som Harry – underspiller deres roller. Det er yderst bevidst fra Coppolas side. Gene Hackmans indsats er »reduceret« på en sådan måde, at den ikke stjæler billedet fra filmen som helhed, hvilket paradoksalt nok gør hans fortolkning rystende troværdig. Han er i den grad ét med sin rolle. Coppola har skabt en atmosfære, hvor den indre dynamik helt kommer til sin ret. Der er megen stilhed i filmen, og musikken er mærkeligt nok kun med til at understrege denne spændingsfyldte stilhed. Fotograferingen med dens lysvirkninger er helt fantastisk. Sjældent har man mødt en instruktør, som – uden så meget som at skelne til det kommercielle – forstår antydningens svære kunst. Det er virkelig filmkunst af format. Coppola er kompromisløs og konsekvent. I mangt og meget minder denne film mig om nogle af Robert Bressons film. Det er næsten utroligt, at det er den samme instruktør, der har iscenesat den kommercielle succes »The Godfather«. Måtte han også i fremtiden være lige så tro mod sine kunstneriske idealer.

Nitten røde roser

Den danske film »Nitten røde roser« kan ikke uden videre sammenlignes med »Aflytningen«. Det meste af dagspressen har givet den en affejende modtagelse. Ifølge Svend Krag-Jakobsen i Berlingske Tidende er den »højest et par roser« værd. Det er imidlertid en uretfærdig behandling. Det skyldes nok, at man havde skruet forventningerne i vejret. Jeg gik ind til filmen uden større for-

ventninger – og blev glædeligt overrasket. Selv om ikke vi har med dybsindige skildringer af menneskeskæbner at gøre, fængsler filmen alligevel. Det er prisværdigt og tildels vellykket forsøg på at skabe god underholdning.

Filmen er bygget over Torben Nielsens kriminalroman af samme navn. Af en kriminalfilm forventer man at blive holdt i ånde hele tiden, og det er faktisk lykkedes filmens instruktør, Esben Højlund Carlsen, selv om man fra starten kender morderen. Filmens spænding holdes ved lige af tre momenter: 1. er man spændt på, hvorledes politiet finder frem til, hvem der er morderen, 2. er man nysgerrig efter at finde ud af morderens motiv, og 3. frygter man for, at den lille dreng skal lide samme skæbne som morderens øvrige ofre. Selv om mordscenerne er ganske effektfulde, er det alligevel ikke den primitive spænding, der er forfatterens og instruktørens hensigt. Filmen er af-dæmpet og diskret, hvilket kun understreger den indre spænding, hvormed man holder publikum i ånde.

Filmen er meget smukt fotograferet, og klipningen er foretaget med stor professionel dygtighed. I det hele taget repræsenterer filmen et solidt håndværk, men med perspektiv og ambitioner. Kun den anke: Hvornår lærer danske filmskuespillere dog at optræde på lærredet på en mindre teatralisk måde? Man føler sig i bogstavelig forstand hensat til teatret, hver gang en af dem åbner munden. Den eneste, der spiller helt naturligt, er den lille dreng, men han er jo heller ikke blevet ødelagt på nogen teaterskole. Man forstår godt, at enkelte instruktører foretrækker at arbejde med amatører i deres film. Det er nok et af dansk films største handicap, at vi ikke har en filmskuespilleruddannelse, men at det altid er teaterfolk, der skal gøre karriere, også på lærredet.

Hvorom alting er, så bør De gå i biografen og se disse to film. Såvel »Aflytningen« som »Nitten røde roser« er både pengene, tiden og umagen værd. *Kaare Osorio*

19/1974

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 3
1616 København V.

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

KÆRLIGHEDEN ALENE ER TROVÆRDIG

Jeg gik som i trance tilbage til mit hjem efter pressekonferencen med Moder Teresa fra Calcutta. Det var i myldretiden. Alle folk havde travlt. Men i mit hoved var der kun én tanke: en helgen midt i vor by. Jeg har for første og måske sidste gang i mit liv siddet ved siden af en helgen. Der var ikke noget særligt overnaturligt ved hende. En gammel spinkel kvinde, hvis ansigt var fyldt med rynker, og med gode og kloge øjne, der behersker hele fysiognomiet. Men ligesom et pludselig fremtonende solstrejf om efteråret lyser op i landskabet og gør det smilende og smukt, gør et smil også dette ansigt venligt og kærligt. Hendes smil er hendes største charme, og hvilken kraft er der ikke i hendes mund, hendes læber og hendes hænder. Hun udstråler en sjælelig skønhed. Jeg har i mit liv mødt få mennesker, der i den grad kan fortrylle én. Man taler netop nu så meget om den enestående fortryllelse, Karen Blixen udøvede på vissemennesker, og glimtvis kan de to kvinder i deres ydre fremtræden, deres antræk og i visse egenskaber endog ligne hinanden. Men Moder Teresas milde indflydelse binder ikke én, men gør tværtimod fri. Hun formidler en vidunderlig indre frihed. Man føler sig tiltrukket af hendes personlighed.

Man sidder over for et menneske, der har udslettet sig selv. Et menneske, der ikke kræver noget af os, ikke stiller krav og ikke sætter sig på os. Et menneske, der kun vil give. Denne gamle kvinde er så at sige transparent, gennemsigtig, så vi føler det, som om vi kaster et blik ind i Guds inderste væsen. Hun

er den personificerede godhed og uselvskhed.

Hvad hun sagde? Det spiller næsten ingen rolle i forhold til det, hun er. Hun taler ikke ved ord, men med hele sit væsen.

Jeg har bidt mærke i nogle ganske enkelte ting, hun sagde. Da man spurgte hende, om hendes aktivitet sigtede på konversioner, svarede hun, at alt, hvad hun og hendes søstre gjorde, kun havde ét formål: at hjælpe menneskene. Og de mennesker, hun hjælper, er fortrinsvis de fattige, de af samfundet udstødte. Hun tager sig af dem uden hensyn til tro og verdensanskuelse: muhamedanere, hinduer, ateister. Hun hjælper først og fremmest mennesket.

En anden ting, hun sagde, gjorde også et stort indtryk på mig: Mennesket er fanget i en umådelig ensomhed, det længes efter godhed, kærlighed, et venligt ord, et håndtryk, måske kun et smil. Og – tilføjede hun – dette gælder ikke blot Indien, men i lige høj grad Vestens storbyer: Paris, London, Rom.

Moder Teresas liv og virke viser et karakteristisk træk i moderne katolicisme. Efter det 2. Vatikankoncil ved vi, at kirken er til for menneskenes skyld. At ingen kan klare den opgave uden en inderlig forbindelse med Kristi eukaristiske offer, er en selvfølge. Overalt i verden, også hos os, findes der mennesker, især kvinder, som arbejder i Moder Teresas ånd. At gøre det i en så fremragende grad, som hun gør det, er kun enkelte givet. Det er hendes personlige karisme, som Gud alene kan skænke. Argumenter og diskussioner batter i dag ikke meget. Kærligheden alene er troværdig. *H. Roos S. J.*

Pastor Olaf Jan Ballin in memoriam

Tidligere præst ved den katolske Sankt Norberts Kirke i Vejle, pastor Olaf Jan Ballin, er død i København i en alder af 74 år. Pastor Jan Ballin var født i København som søn af kunsthåndværkeren Mogens Ballin, og dennes hustru Margaret Ballin, født d'Auchamp, som sammen med sin mand betød uhyre meget for datidens københavnske katolske kredse. Mogens Ballin var stærkt medvirkende til, at Danmarks berømte digter, Johannes Jørgensen konverterede, og selv stod Jan Ballin, så længe Johannes Jørgensen levede i nær kontakt med Assisis og Svendborgs æresborger. Hans far Mogens Ballin øvede stor personlig påvirkning på unge kunstnere, men opgav til sidst sin sølvsmiede og virkede resten af sit liv som en meget værdsat leder af den katolske højskole i København.

Jan Ballin indtrådte i Præmonstratenserklosteret Averbode i Belgien. Han var 23 år. Han aflagde sine klosterløfter i 1925 og blev præsteviet den 29. september 1928. Han fik sin teologiske uddannelse i Averbode men havde også læst filosofi ved Institut Catholique i Paris. Den katolske menighed i Vejle, som blev grundlagt i 1904, har været passet af Præmonstratenserordenens præster, og Skt. Norberts Kirke, som netop har fejret 50 års jubilæum, har også set pastor Jan Ballin som en af sine præster. Han var alvorligt syg og kunne ikke deltage i festgudstjenesten og receptionen nu i september, men hans navn blev med rette nævnt på jubilæumsdagen da han følte sig nær knyttet til Vejle, Skt. Norbert og sine

venner i Vejle. Pastor Jan Ballin blev kapellan ved Sankt Norberts Kirke da pastor Opdenpoort blev sognepræst i 1929. Pastor Ballin talte ved det første og største landsomfattende katolske stævne siden reformationen. Det fandt sted i København 1932 og i årenes løb blev pastor Ballin en meget anvendt foredragsholder også i kredse udenfor den katolske menighed. Ved Sankt Knuds-festen i Odense 1936, hvor flere tusinde katolikker var samlet, holdt pastor Jan Ballin, som nu var blevet sognepræst i Esbjerg, festprædikenen og digteren Johannes Jørgensen talte i fynsk sprog. Pastor Jan Ballin var rejst fra Vejle i 1935 men vendte i 1948 tilbage til Vejle. Den gang tilknyttet byen som rejsepræst og foredragsholder, indtil han i 1952 blev sognepræst ved Stella Maris Kirken i Nyborg. Pastor Jan Ballin tog sin afsked som sognepræst i Nyborg 1954, men huskedes stadig i Vejle som en begavet, ildfuld mand, hvis hele liv var tjeneste for kirken. En rank, nobel personlighed, hos hvem slægtspræg og viljen til at tjene andre forenedes på en sjælden måde, der skaffede ham mange venner i Vejle. Pastor Jan Ballins begravelse har fundet sted fra Sankt Mariæ Kirke i Frederiksberg, hvor tidligere sognepræst i Vejle, abbed Edward Stappers, Averbode, holdt gudstjenesten og forrettede jordpåkastelsen på Katolsk Vestre Kirkegård, mens Sankt Norbert Kirkes nuværende sognepræst, pastor Willem Wuyts, prædikede ved pastor Ballins bære.

Axel Rude
Vejle Amts Folkeblad

INDHOLD

KATOLICITET – REALISME – FRIHED	4
betragtninger om John Henry Newman og om frihed i kirken, dengang og nu	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
ungdomsoprøret; Mother Teresa; forsøgsordning i Frankrig; religiøse grupper på Island, m.m.	
FORBEREDELSE TIL BISPE SYNODEN	10
hvor står vi i øjeblikket i aktuelle spørgsmål?	
DEN RELATIVE SANDHED	11
teaterkritik. Rashomon og Erik Bruhns come-back	
TILLYKKE MED MAGLEÅS	12
om husets fortid og fremtid	
MOTHER TERESA	14
hendes besøg har virket så inspirerende, at både notesblokken, nyhederne, og denne og næste side rummer reaktionerne på mødet med hende	
INDIVIDUALISTISK VALFART?	16
kan man gå på valfart uden at skulle opgive sit fredelige privatliv? Detaljeret rejseprogram ajourført	
LÆSERBREVE	18
om borgerlig kristendom; og om valfart og Eleonora Kristine	
SCT. MARIÆ SKOLE, ÅLBORG	20
skolen fylder 75 år. Dens historie genopfriskes	
EFTERÅRSLEJR	21
det haster, hvis du vil indmelde dig	
LITURGISK OVERSIGT	23
en form for lægmandsbrevlar	
DIKTATOREN	24
Chaplins gamle film udløser stadig kommentar	
FORSIDEBILLEDET	
Mother Teresa, se side 2, 7, 14 og 15	

KOMMENTAR INGEN FORSKEL?

De var forargede, alle de fromme rettroende. Og det var forståeligt. Hvad bildte den Paulus sig ind? *Ingen forskel på jøde og græker!* Det var i klar modstrid med såvel Den hellige Skrift som fædrenes hellige overlevering. Det måtte han da selv være klar over. Var han ikke en skriftklog, oplært i farisæernes bedste tradition? Næ, der var ingen undskyldning. Hvorfor lukkede man ikke munden på ham?

Det var latterligt, sagde de fribårne galatere. Den lille jøde måtte være skør. *Ingen forskel på slave og fri!* Det var tåbeligt sådan at prøve på at gøre vold på kendsgerninger – den kendsgerning f.eks., at slaver i ethvert civiliseret samfund var retsløse; sådan havde det altid været, og sådan ville det altid være. Næ, det Paulus påstår, er nærmest samfundsnedbrydende.

Ingen forskel på mand og kvinde! Det var om muligt endnu mere indlysende forkert end de to andre påstande. Det kunne både jøder og grækere (mændene altså) samt fri og slaver (af hankøn) hurtigt blive enige om.

Det var den gang. De indarbejdede religiøse og sociologiske forestillinger støttet af samfundets juridiske og økonomiske strukturer gjorde det så godt som umuligt for godtfolk at være åbne for Paulus' revolutionerende idéer. Kun de kristne havde en chance for at fornemme, hvor han ville hen. Måske var han ikke engang selv helt klar over den fulde konsekvens af det, han skrev (Gal. 3,28). I alle tilfælde var der en lang vej fra teori til praksis.

I vor tid er forholdene på mange måder vendt om. I en verden, der i vidt omfang er sekulariseret, har FN kunnet vedtage erklæringen om menneskerettighederne og knæsatte princippet om kvindernes ligestilling. Dette er sket med bred tilslutning fra alverdens nationer, selv om vejen fra teori til praksis i mange lande endnu er lang. I den katolske kirke derimod er der stadig ik-

ke blot praktisk men også principiel modstand mod at drage alle følger af Paulus' udsagn. Det kan godt være vi lægger i hans ord, som han selv næppe har drømt om; men det er ikke af den grund forkert.

Den katolske kirke lægger vægt på den hierarkiske struktur. Det gør også den anglikanske og den ortodokse kirke. Det er nok ikke tilfældet, at det netop er disse tre kirkesamfund, der afviser tanken om, at kvinder skulle have adgang til præstevielsen og derved til hierarkiet.

Visse steder løber man dog storm mod volden og den er allerede begyndt at revne. Dette ses tydeligt i den anglikanske (i USA kaldet den episkopale) kirke, hvor en konfrontation er blevet fremtvunget ved, at fire biskopper (de tre pensionerede) på trods af deres medbiskoppers indtrængende anmodninger om at afholde sig fra et sådant forhastet skridt og på trods af vage trusler om kanoniske sanktioner ordinerede 11 kvinder til præster. Det skete i Philadelphia i juli.

Den anglikanske kirkes organisation er ikke særlig stærk, og der forlyder, at biskopperne i visse mindre lokale afdelinger agter helt officielt at give kvinder adgang til præstegeringen på lige fod med mænd.

De teologer, der deltager i økumeniske drøftelser af embedets væsen og funktion i de tre »hierarkiske« kirker vil næppe kunne udskyde en stillingtagen til denne sag, selv om det ender med, at de bliver enige om at være uenige. Uden solide teologiske argumenter – og hvor finder man sådanne? – kan de kirkelige myndigheder ikke længere regne med, at en fortsat afvisning af kravet om ligeberettigelse på dette felt skulle blive mødt med ærbødig lydighed, – heller ikke af dem, der på ingen måde bifalder den »kirkelige ulydighed«, som de 11 kvinder og fire biskopper i Philadelphia ikke kan friken- des for.

L.O.D.

KATOLICITET REALISME FRIHED

*Nogle aktuelle betragtninger med udgangspunkt
hos Newman*

En saligkåring af John Henry Newman, der blev optaget i kirken i 1845, udnævnt til kardinal i 1879 og døde den 11. august 1890, har været under forberedelse i en del år, og det forlyder nu, at forberedelserne er nået så vidt, at saligkåringen sandsynligvis vil kunne finde sted næste år. En af hensigterne med at salig- eller helgenkåre en person er at fremhæve vedkommende som forbillede for de kristne, og man kan da spørge, hvad vi kan finde af forbilledligt hos Newman. Her vil det være naturligt at pege på hans aldrig svigtende tro på den kristne åbenbarings sandhed og på hans liv levet i overensstemmelse med denne tro. Imidlertid er Newman med rette kommet til at stå for eftertiden, ikke blot som en kristen personlighed af format, men som en teologisk og kirkelig fornyer, først i den anglikanske og siden i den katolske kirke. Jeg har i en tidligere artikel givet en oversigt over Newmans liv og gerning (K.F. nr. 3/1974). I det følgende vil jeg koncentrere mig om nogle få vigtige træk i hans værk og personlighed og forsøge at pege på deres betydning for os i vor nutidige situation som kristne og som mennesker.

En åben katolicisme

Det er karakteristisk for Newmans konversion, at den ikke er en pludselig og voldsom begivenhed, der indebærer et radikalt brud med hans hidtidige liv. Tværtimod er den et resultat af en lang og kompliceret intellektuel og følelsesmæssig udvikling, og den betyder ikke en egentlig ændring af Newmans tro, hverken i henseende til indhold eller styrke. Han erkender, at den katolske kirke er det rette hjemsted for den tro, som blev grundlag ved en pietistisk præget omvendelse i 15-årsalderen og siden udviklet ved overvejelser, læsning og personlig påvirkning fra venner og kolleger. For Newman står den katolske tro således ikke i absolut modsætning til den kalviniske pietisme og den anglikanske ortodoksi, som han kommer fra. Han er nået til den katolske tro ved stadig at skelne og forene, ved at forkaste det, der ikke er holdbart, og ved at føje den ene blivende overbevisning til den anden. En parallel til dette økumeniske syn på forholdet mellem katolicisme og de andre trosretninger finder vi i Newmans syn på forholdet mellem religion og kultur. Han fremhæver her de kulturelle frembringelsers store egenværdi. Et af hans vigtigste skrifter handler således om universitetsuddannel-

sens struktur og funktion. Vi kan sige, at for Newman er den katolske kirke og dens lære ikke et fremmedelement i verden. Troen forkaster ikke filosofiens sandhed, kunsten og litteraturen, men sætter disse ting ind i et nyt perspektiv. Jeg vil gerne videreføre og uddybe Newmans tanke ved at sige, at al sand erkendelse og al retfærdig behandling ideelt set indoptages og fuldendes i den katolske kirke. Men det vil omvendt sige, at kirken i en vis forstand ikke blot består af dem, der formelt er medlemmer af den. Kirken findes overalt, hvor mennesker søger sandhed og stræber efter retfærdighed. I dette synspunkt ligger der efter min mening en mulighed for en fornyet forståelse af, hvad katolicitet vil sige, en ny verdensåbenhed, som vil stille store krav til kirkens medlemmer, men som er nødvendig, hvis kirken skal kunne bringe frelse til alle mennesker.

Newman står uden for den thomistiske tradition. Hans liv og virke falder, før den thomistiske renæssance for alvor sætter ind. Leo XIII's rundskrivelse *Aeterni Patris* fra 1879, der opfordrede til et fornyet studium af Thomas af Aquinos skrifter, blev hilst velkommen af Newman, men han nåede ikke at høste frugterne af den store fornyelse af kirkens intellektuelle liv, som rundskrivelsen indvarslede. Alligevel kan vi sige, at Newman i sin livslange søgen efter sandhed og i sin erkendelse af, at sandheden ikke kun findes i kirken, hører til samme tradition som Thomas. Yves Congar har i et foredrag i anledning af Thomas-jubilæet i år med titlen »Den hellige Thomas af Aquino og den økumeniske ånd« fremhævet et væsentligt træk ved Thomas' tænkning og ånd. Han beskriver Thomas som en sandhedssøger, der er rede til at bøje sig for sandheden, hvor han end finder den. En sætning fra kirkefaderen Ambrosiaster citeres ofte hos Thomas: »Alt sandt, af hvem det end siges, kommer fra Helligånden.« Helt i overensstemmelse med dette princip er Thomas' store projekt: at forstå hedningen Aristoteles' filosofi og forsøge at skille sandt fra falskheden. Hans foretrukne fremstillingsform, den middelalderlige *questio*, kan vi se som et middel til altid at lade modstanderens synspunkt komme til sin fulde ret. Sandheden erkendes ikke ved at opbygge et lukket system, men som resultat af en alvorligt lyttende dialog. Thomas kan således med rette sige: »Vi må både holde af dem, hvis anskuelse vi følger, og af dem, hvis anskuelse vi forkaster. Thi begge parter har

anstrengt sig for at finde sandheden og har hjulpet os dermed.« Også hos Newman finder vi denne beredvillighed til at se det berettigede og rigtige i modstanderens synspunkt. Newman var således klar over, hvor vigtigt det allerede på hans tid var at tage diskussionen op med den stadig intensivere filosofiske kritik af kristendommen. Han var klar over, at denne kritik var så velfunderet, at den ikke blot kunne fejces af bordet, men måtte forstås og tages alvorligt, før den kunne gendrives.

Disse tanker, mener jeg, har en ganske særlig relevans for os som katolikker i Danmark. Ikke blot er aktive kristne ved at være et mindretal i Danmark, men blandt disse kristne udgør katolikkerne igen et mindretal. I en sådan situation kan det være fristende at forsøge sig i en lukket forsvarsstilling, at koncentrere sig om at opbygge hinanden indadtil uden at modtage inspiration udefra. Jeg mener, at en sådan holdning er meget farlig. Vi stilles i dag over for påtrængende udfordringer af teologisk, filosofisk og moralsk art. Vi kan ikke sidde disse udfordringer overhørigt eller affærdige dem. Vi må lytte, forstå, være tålmodige og åbne og vise, at vor tale om dialog og om tjeneste er alvorligt ment og ikke blot falsk reklame.

Oplevelse og nøgternhed

En af de sidste års strømninger i den vestlige verden er en voksende interesse for visse former for religion. Det er ikke-kristne religioner, der synes at virke mest tiltrækkende, og det, der søges, er ikke teologi og dogmatik, men religiøse oplevelser og den bevidsthedsudvidelse og livsopfyldelse, som disse kan give. Som et parallelfænomen har vi i den katolske kirke fået den såkaldte karismatiske bevægelse, der, så vidt jeg forstår, er udtryk for et behov for et mere intensivt og følelsesladet religiøst liv. Jeg skal ikke give mig i kast med en egentlig analyse af disse fænomener. Dertil ved jeg for lidt om dem. Jeg vil blot pege på en fare, som jeg mener den karismatiske bevægelses tilhængere bør være på vagt overfor. Også her mener jeg, at Newman kan være os til hjælp i vore overvejelser. Bortset fra barndomshjemmets anglikanske »folkekirkelig religion« var Newmans første religiøse ståsted en kalvinistisk præget pietisme, den såkaldte *Evangelicalism*. Denne kirkelige retning prægede ham for livet, men han blev ret tidligt klar over, at den havde væsentlige svagheder. I en kritik af den fra 1838 fremhæver han det farlige i pietismens interesse for den religiøse oplevelse: Oplevelsen af troen bliver vigtigere end troens genstand, og lydigheden mod Kristus afløses af optagethed af ens egen sindstilstand. Newman vil med sin kritik understrege, at for den kristne er det primære ikke at have religiøse følelser og oplevelser, men at gøre Guds vilje. Ved en bestemt lejlighed, hvor der var opstået uenighed i Oratoriet i Birmingham om den

rette forståelse af oratorianernes kald, måtte Newman fremhæve, at hans og hans husfællers opgaver ikke bare var af åndelig og sjælesørgerisk art, men også omfattede mere praktiske og prosaiske ting. Det blev fremført, at en oratorianer burde være fastklæbet til din skriftestol, hvortil Newman bemærkede, at hvis de alle sammen fulgte dette råd, ville ingen få noget at spise – og heller ikke nogen skriftestol at være fastklæbet til. Newman kan også minde os om, at vor opgave som kristne ligger i vort daglige menneskeliv og ikke i særlig tiltrækkende og heroiske opgaver, som ligger uden for vor givne tilværelse eller højst kan være en del af den.

Vi må fremhæve og fastholde, at kirken først og fremmest er et fællesskab af ganske almindelige mennesker, der ikke har særlige evner, og heller ikke særlige anlæg for åndelige og følelsesmæssige oplevelser. Kirken er også i denne henseende for alle. Her kan Newman vække os til besindelse, for selv om han var et menneske med usædvanlige evner, var han ikke mystiker. Han havde ingen specielle religiøse oplevelser. Han giver os ingen meditationsteknik og anviser ingen vej til ekstase. I en vis forstand var han et ganske almindeligt menneske, der efter bedste evne søgte at forstå evangeliet og indrette sit liv efter det. Dette karaktertræk vil jeg betegne som hans realisme, og jeg er overbevist om, at en nøgtern og selvkritisk realisme er langt vigtigere i den nuværende situation end en vækkelse, der meget nemt kan blive til selvoptaget eskapisme. Men en sådan realisme er netop et produkt af katolicitetens åbenhed. Vi lever ikke i troens tidsalder, men er langt inde i tvivlens og fornægtelsens tidsalder. Vi skal som troende også tvivle. Vi skal lade os anfægte af de spørgsmål, der stilles os af andre kristne og af ikke-kristne og især af ikke-troende. Kun således kan vor tro styres og befries for illusioner.

Frihed i fællesskabet

I det afsluttende kapitel i Newmans religiøse selvbiografi *Apologia Pro Vita Sua* gør han rede for sit syn på kirkens ufejlbare læremyndighed. Det var en væsentlig indsigt for Newman, at kirken og dens lære er historiske størrelser, og at de stadig udvikler sig uden at miste forbindelsen og overensstemmelsen med apostelkirken og dens forkyndelse. I stadig nye historiske situationer må de kristne tage stilling til nye spørgsmål og dermed drage nye konsekvenser af deres tro. Men denne proces foregår ikke således, at kirkens ledelse slår ned på enhver ny tanke og straks accepterer eller forkaster den. Det er tværtimod en langtrukken og kompliceret proces, hvor den enkeltes frie tænkning og den frie diskussion af nye tanker og problemer har vide rammer. Det er ikke læremyndighedens opgave konstant at overvåge og kontrollere. Den er end ikke initiativtager i udviklingsprocessen. Den er blot den instans, der efter somme tider århundreders diskussion kan bringe et spørgsmål, der synes vigtigt, til afklaring. Newman anskuer således kirkens udvikling som et harmonisk samspil mellem den enkeltes initiativ og hele kirkens afgørelse. Han, der søgte en sand kirke med virkelig autoritet, understregede, da han havde fundet den, vigtigheden af frihed inden for dens rammer.

Nu er det karakteristisk, at Newmans redegørelse findes i et meget teoretisk præget kapitel, der følger efter en beretning om Newmans religiøse udvikling og de begivenheder, der havde betydning for den. Fra en skildring af et menneskes kamp med ideer og disse ideers virkeliggørelse i hans liv og i et menneskeligt fællesskab kommer vi til en redegørelse for ideer, der synes løsevne fra virkeligheden. Hans redegørelse er en beskrivelse af virkeligheden, af kirken og dens historie. Og dog får vi det indtryk af fremstillingen, at den også indeholder en drøm om, hvordan kirken kunne være.

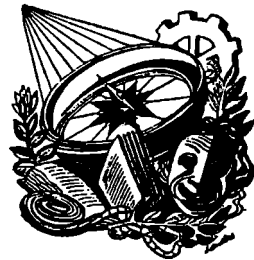
Newman hørte ikke til den liberale fløj i kirken, selv om han sympatiserede med den. Hans standpunkter var moderate, men af de konservative ultramontanister, som var toneangivende i kirken på Newmans tid, blev han sat i bås med de liberale og betragtet med indgroet mistænsomhed. Monsignore Talbot, en romersk prælat af engelsk herkomst, kunne således i 1867 skrive til ærkebiskop Manning: »Dr. Newman er den farligste mand i England.« Det er i det samme brev, vi finder et sjældent utilsløret udtryk for klerikalistisk arrogance: »Hvad er lægfolkets opgave? At gå på jagt, at skyde, at holde selskaber. Disse ting forstår de, men de har overhovedet ingen ret til at blande sig i kirkelige spørgsmål.« *Apologia* blev skrevet i 1864 i en situation, hvor Newman allerede længe havde været udsat for denne fjendtlige holdning, og hvor han mere end nogen sinde følte, at han ikke fik lov til at bruge sine evner i kirkens tjeneste. Han følte sig isoleret, uden virkelig handlefrihed, ude af kontakt med de ledende kredse i kirken. Tager vi hele denne situation i betragtning, bliver det yderligere klart, at Newmans fremstilling af forholdet mellem autoritet og frihed i kirken ikke blot beskriver tingene, som de er, men udtrykker urealiserede drømme og forhåbninger.

Har vi fået den største frihed i kirken, som Newman så som noget væsentligt? I tiden umiddelbart efter hans død opstod modernistbevægelsen, og den mødtes med forholdsregler, der nu kan forekomme urimeligt strenge. Men disse begivenheder ligger trekvart århundrede tilbage i tiden. Er der ikke sket meget siden da? Jo, der er sket en del. En til tiden diktorisk autoritetsudøvelse er langsomt ved at blive afløst af en sagligt begrundet og sagligt argumenterende autoritet, der ikke vil herske, men tjene. Dog må vi ikke glemme sådanne hændelser som de verserende sager mod de to tyske teologer Hans Küng og Stephan Pfürtnner. Sidstnævnte har forsøgt at formulere en mere nuanceret og menneskelig katolsk seksualmoral end den traditionelle. Sagen omkring ham er nu nået så vidt, at han har set sig nødsaget til at forlade sit embede som professor i teologisk etik ved universitetet i Fribourg i Schweiz. Disse sager kan minde os om, at vi endnu kun er på vej til virkelig frihed i kirken.

Når der kræves større frihed i kirken til at fremsætte og diskutere nye tanker, også om de mest centrale ting i troen og moralen, vil nogle måske spørge, om der da ikke længere skal være forskel på sandhed og løgn, på det, der er ret tro, og det, der ikke er det. Dertil vil jeg svare, at en sådan forskel fortsat vil bestå. Min hensigt er blot at opfordre til større ydmyghed over for sandheden. Hvis en ny tanke fremsættes i dag, vil vi måske først kunne tage stilling til dens sandhedsværdi om hundrede år eller mere. Vor verden udvikles hurtigt og forekommer mere

Fortættes side 23

HORISONTEN RUNDT

Ungdomsoprøret

Den unge generation af kristne, som i dag vokser frem overalt i verden, er lidenskabeligt optaget af den kristne kirkes ansvar for verdensudviklingen. Det kom tydeligt frem for nogle år siden på det store økumeniske verdensmøde i Uppsala, hvor de unge krævede, at kirkerne gik aktivt ind i kampen for en mere retfærdig samfundsorden – i modsætning til den uorden, der råder overalt i dag. Det brev til kirkerne, som blev oplæst ved ungdomskoncilets åbning i Taizé for nylig (K. F. nr. 18 side 7) er udtryk for samme indstilling. Men mange af de unge er så lidenskabeligt optaget af de aktuelle verdensproblemer, at de går galt i byen: I dens store længsel efter det fuldkomne samfund drømmer de om at få virkeliggjort Gudsriget her og nu på jord. Deres utålmodighed er tilmed så stor, at mange af dem griber til alle midler – også voldelige – når bare det fremmer retfærdighedens sag.

Naturligvis er der noget rigtigt i den unge generations ønske om en aktiv indsats for at skabe en ny og lykkeligere verden. Ifølge den bibelske skabelsberetning har Gud jo udtrykkelig givet mennesket befaling til at underlægge sig orden, altså herske over den i hans navn og ved hans Ånd. Men der er også noget tvetydigt i denne politiserende kristendom. Det fuldkomne samfund er nemlig ikke muligt på denne side af dommedag, og det kristne håb indebærer ingenlunde troen på et jordisk Gudsrige. At ville realisere det jordiske Gudsrige her og nu betyder blot, at mennesket, som på skabelsens morgen, gentager syndefaldet, for det kan kun realiseres her på jord med djævelens vold og magt.

De unges revolutionære trang skal dog ikke undertrykkes, men suppleres af en belæring, der orienterer denne fuldkomnehedstrang ind i et frugtbar arbejds under korsets tegn. Oprør mod andre mennesker på deres bekostning skal blive til omsorg for andre på egen bekostning. Dette er korsvejen, som alle Jesu disciple er kaldede til at gå.

Det personlige vidnesbyrd

Ungdomsoprøret verden over burde dog overbevise alle om, at der er behov for en konstruktiv kritik af vort nuværende sam-

fundssystem, hvad enten det er privatkapitalistisk eller statskapitalistisk (socialisme). Som kristne har vi fået betroet budskabet til verden om, hvordan forholdet mellem mennesker skal være. Men ét står fast: Vi mennesker kan ikke ved egne kræfter skabe en ny og bedre verden. Vi er totalt afhængige af Gud, både nu og i fremtiden.

Erfaringen viser imidlertid, at en diskussion med ikke-troende om dette sidste punkt ikke fører til noget. Gud har ikke villet, at vi skulle blive frelst ved argumenter, sagde den hellige Ambrosius. Her tæller kun vidnesbyrdet. Kun det personlige vidnesbyrd kan overbevise verden om, at Kristi Ord og Ånd kan gøre det muligt for os, som ellers er umuligt: at elske hinanden således som Kristus har elsket os.

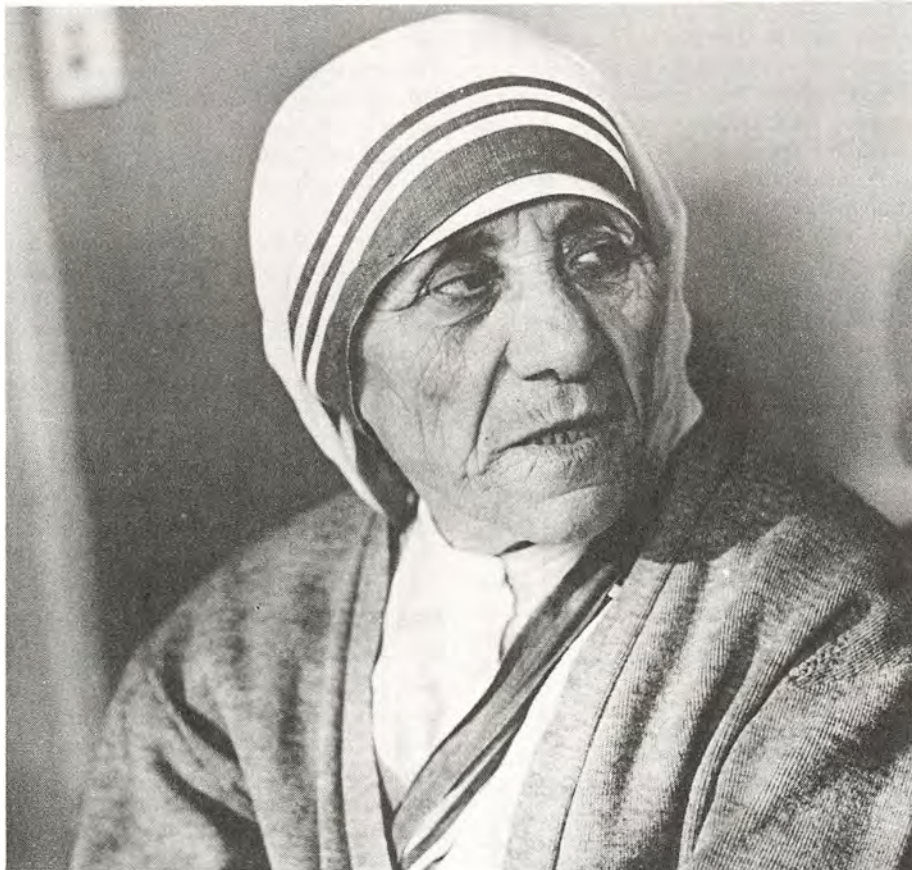
Moder Teresa og Helder Camara

Man diskuterer i dag, hvorvidt dette vidnesbyrd skal have politisk eller upolitisk karakter. Denne diskussion er imidlertid tåbelig. Det drejer sig nemlig ikke om et enten-eller, men om et både-og, alt efter hvad man personligt føler sig kaldet til. Om Moder Teresa og hendes arbejde for at lindre menneskers nød kunne man sige, at hun har følt sig kaldet til at gå den upolitiske vej. Hendes vidnesbyrd er et vidnesbyrd om Kristi kærlighed i kontakten mellem mennesker. Det er altså i menneske-til-menneskekontakten hun vil aflægge sit personlige vidnesbyrd.

Ærkebiskop Helder Camara fra Brasilien har lanceret en ikke voldelig revolutionær bevægelse med titlen »Aktion, Retfærdighed og Fred«. Formålet er at protestere imod enhver form for vold og undertrykkelse, både af politisk og økonomisk art. Helder Camara har følt sig kaldet til at gå den politiske vej. Ikke den partipolitiske vej – han vil nemlig omgås både rige og fattige, højre- og venstreorienterede, men dog en politisk vej, fordi han gennem sin bevægelse håber og tror på at kunne påvirke samfundsudviklingen, så samfundsstrukturen bliver mere retfærdig. Hans vidnesbyrd er derfor et vidnesbyrd om Kristi retfærdighed.

For os kristne er der ikke tale om en enten-eller. Den enkelte må følge den vej, han eller hun føler sig kaldet til, enten som posi-

tiv og konstruktiv samfundskritiker i lyset af evangeliet eller ved personligt at kunne være noget for det enkelte menneske i menneske-til-menneskekontakt. Kaldene supplerer hinanden. K.O.

Moder Teresa – noget skønt for Gud og mennesker

»Vort arbejde er en dråbe i havet, men uden det ville havet være den dråbe mindre.« Det var Moder Teresa, der sagde dette under sit møde med pressen, som kun var mødt op med få journalister. Den glamour og festivitets, som enhver større statsmand eller filmstjerne omgives af, og som næsten altid kalder på et stort opbud af pressefolk, ligger fjernt for den lille spinkle kvinde i den hvide ordensdragt. Men det er for øvrigt formålsløst at tale om statistik i forbindelse med Moder Teresa. Vi kan ikke bruge vore sædvanlige rationelle målestokke eller normer, når det gælder Kærlighedens Missionærer og deres arbejde. Det var da også betegnende, at Moder Teresa, i stedet for at tage et spejl frem for at rette på sit udseende, fremdrog en rosenkrans og gav sig til at bede, dog så diskret, at jeg tvivler om, at den øvrige presse så det. Moder Teresas stil er en bønnens og kærlighedens stil; hendes ansigt bærer Guds tegn; hun er mærket. Umiskendeligt fornemmer vi i hendes nærvær en kærlighed så rig og omfattende, at vi både opløftes og beskæmmes. Er det Kristi egne træk, vi aner at skelne i hendes ansigt? Et nedslag af Guds evige kærlighed? Vi tror

det, når vi har mødt hende. Mysteriet om Ordet, der blev kød, er personificeret i hendes uanselige og prunkløse skikkelse, hvor ansigt, øjne og hænder vidner om det, vi vover at kalde hellighed. Noget skønt for Gud er Moder Teresa. Og noget skønt for os.

Vi ser hende omgivet af skolebørn i alle aldre, med vidtåbne forventningsfulde øjne. Og vi hører hende sige til dem: »Jeg er meget lykkelig over at være sammen med jer i dag. Vi har sammen bragt så meget liv og glæde, reddet så mange mennesker. I ved det måske ikke, men mange børn verden over er syge og krøblinge, lider af spedalskhed eller er blinde. De har ingen til at elske sig, ingen til at tage sig af sig. Til de børn har I bragt håb og fryd.«

Og senere på Skt. Annæ Gymnasium, hvor små tusind var mødt op: »Jeg er meget taknemmelig, fordi Gud har givet mig mulighed for at være sammen med jer i dag. Vi må aldrig glemme, at de fattige er menneskehedsens håb og frelse. Vi vil hver især blive dømt i forhold til, hvad vi har gjort for de fattige, vore nærmeste, vore søskende, venner eller børn, alle dem, der trænger til kærlighed. I Indien og mange andre lande verden over finder vi den sultne Kristus. Men her i Danmark og i den rige verden finder vi den hungrende Kristus. For at elske de fattige må vi kende de fattige. Kender I de fattige i Danmark? Det er fordi, vi ikke kender de fattige, at vi ikke elsker dem. Jeg beder jer ikke om penge, men om jeres hænders arbejde til at elske dem, der trænger. I

skal ikke give, fordi I føler det som en pligt; men giv, fordi I elsker at give!«

Det var samme aften, Grete Lauritzen fra S.O.S. Tørmælk udtalte, at man altid havde betragtet det som et stort privilegium, at det er Moder Teresas arbejde, der støttes. Det slog mig, at dette privilegium havde Gud også – i Moder Teresa. Hans Jensen

ITALIEN: Paven i Fossanova og Aquino

Pave Paul VI har den 14. september aflagt et besøg i benediktinerklosteret i Fossanova ca. 100 km. syd for Rom og i den lille landsby Aquino i nærheden af Monte Cassino. Det skete per helikopter, og anledningen var 700-året for den hellige Thomas af Aquinos død. Thomas døde den 7. marts 1274 i klosteret i Fossanova på vej til det økumeniske koncil, som skulle finde sted i Lyon i Frankrig. Befolkningen i den lille landsby Aquino er meget stolt over sit verdensberømte bybarn, og 700-året for hans død er blevet markeret ved adskillige begivenheder og ved en udstilling af moderne kunst.

Pavens pilgrimsfærd til Fossanova var præget af bøn og meditation. Under en Ordets liturgi understregede paven den tillid, som Sankt Thomas' værker inspirerer til, tillid til sandheden og værdien af hans trosrefleksion, tillid til hans pagt mellem videnskab og tro og endelig tillid til hans teologis indflydelse på menneskenes konkrete liv.

I Aquino havde pavens besøg en mere pastoral karakter. Til den store menneskemasse, som fra hele omegnen havde forsamlet sig i Aquino, udtrykte paven forundring over den forandring af provinsen, som havde fundet sted i løbet af de sidste 30 år. Adskillige bønder er emigreret, landbruget har forandret karakter, og en del industrier har vundet indpas i regionen. Paven opfordrede indbyggerne til i troen at finde det lys, som er nødvendigt for vor tids mennesker.

(La Croix)

CZEKOSLOVAKIET: Regeringsdelegation i Rom

En czechoslovakisk delegation under ledelse af direktøren for sekretariatet for religiøse anliggender, M. Hruzah skulle søndag den 15. september være ankommet til Rom og om mandagen have begyndt forhandlinger med repræsentanter for Vatikanet under ledelse af mgr. Casaroli. Nyheden, der blev offentliggjort af pressebureauet »France-Presse« er dog endnu ikke blevet bekræftet officielt.

Som bekendt er kirkens virksomhed i Czekoslovakiet stærkt begrænset og finder sted under skarp kontrol af statslige funktionærer. Kirken chikaneres på det groveste med utallige undersøgelser i klostre og præstegårde, med store forsinkelser af »tilladelser« til at udøve præstelig gerning, med forbud mod, at søstre, som er indtrådt efter 1968, bærer ordensdragt, med skarp kontrol med adgangen til præsteseminarierne osv.

Af 14 bispedømmer er 9 uden biskop, mens de 1600 af landets 4600 sogne er uden præster. Ifølge en statistik, som er offentliggjort i Østrig, skal der være 3500 præster i funktion i Tjsekslovakiet, mens ca. 500 skulle være forhindret i at udføre præstelige opgaver. I den senere tid har myndighederne tvunget ordenssøstre til at gruppere sig i visse klostre. Der skal findes ca. 7200 ordenssøstre i landet. (La Croix)

PORTUGAL: Kritik af biskopperne

I de første tre måneder efter diktaturets sammenbrud i Portugal har man i pressen kunne mærke en tendens til ikke at ville identificere kirken med det faldne styre. Man har gentagne gange understreget, at de katolikker, der kæmpede mod diktaturet, var forblevet i kirken.

Efter biskoppernes erklæring i slutningen af juli måned, hvor der var en del forbehold for den nye politiske situation, er denne sympati for kirken mere eller mindre forsvundet fra pressen. »Ønsker biskopperne, vi skal glemme, at de gennem så lang tid faktisk gjorde os skamfulde over vor tro?« spørger »Republica«. »Det er en hån mod de antifascistiske kristne, når man endelig efter så lang tids tavshed tager til orde med disse ord ...« siger »Noticias«. »Et politisk dokument. Episkopatet viser sig at stå mere til højre end det falne styre,« hævder »Diario de Noticias«.

Flere sognepræster har fra prædikestolen fordømt kampagnen mod analfabetismen som »kommunistisk«, uanset at den har regeringens fulde støtte.

Den politiske venstrefløj, der indtil for nylig var venlig stemt over for kirken, er også ved at vende sig. En socialistisk sammenslutning, der tæller mange katolikker, udtrykker sig på følgende måde: »Hyrdetrevet skal bekæmpes.«

Antiklerikale slogans er også ved at finde vej op på murene: »Ud med præsterne.« »Religionen er en forretning.« (I.C.I.)

FRANKRIG: Pastoral forsøgsordning for borgerligt viede ægtepar

I Lugny, Saone-et-Loire, i bispedømmet Autun i Frankrig har man i det sidste års tid haft en særlig pastoral forsøgsordning, idet borgerligt viede ægtefæller, som af en eller anden grund ikke kan eller ikke ønsker at modtage kirkelig vielse (ægteskabets sakramente), alligevel kan modtage en slags kirkelig velsignelse i kirken. Den pastorale forsøgsordning, der ikke er enestående i Frankrig, er godkendt af biskop Le Bourgeois af Autun. Forsøgsordningen gennemførtes med stor diskretion, indtil pressen for nylig gjorde opmærksom på dens eksistens.

Lugny er et afkristnet landområde, hvor unge ægtepar med borgerlig vielse ønsker at modtage hjælp fra kirken, alt imens de venter på at kunne engagere sig definitivt i æg-

teskabets sakramente. De ønsker sammen med kirkens præster på den ene side at nå fra et midlertidigt engagement til et definitivt i ægteskabets sakramente. De ønsker sammen med kirkens præster på den ene side at nå fra et midlertidigt engagement til et definitivt og på den anden side ikke at blive forkastet af kirken, men at nå frem til et mere bevidst møde med Kristus. Det drejer sig derfor ikke om at velsigne »forsøgsægteskaber« eller om at åbne mulighed for at kunne blive gift igen i tilfælde af skilsmisse. Der sættes heller ikke spørgsmålstegn ved ægteskabets sakramente eller ægteskabets uopløselighed. Det drejer sig kun om at tage højde for den trossituation, de unge i området befinder sig i, for at hjælpe dem til større åndelig og menneskelig modenhed. Naturligvis har denne forsøgsordning sin begrænsning. Muligheden for misforståelser og sammenblanding af motiverne er ikke til at udelukke. Men kirkens intention er hævet over enhver tvivl.

Biskoppens udtalelse

Biskoppen af Autun har i denne forbindelse udsendt en erklæring, der lyder som følger: »1. Det drejer sig om en pastoral forsøgsordning, der er stærkt afgrænset. (Den finder for øvrigt sted i andre franske bispedømmer). Præster og teologer leder ordningen under biskoppens ansvar.

Man havde håbet et stykke tid endnu at kunne bevare den diskretion, som en sådan ømtålelig forsøgsordning kræver, og er derfor forbavset over, at pressen pludselig har taget sagen op.

2. Forsøgsordningen er kun dikteret af pastorale hensyn: Et vist antal forlovede par, kristne i kraft af dåben, med tro på Gud, men i øvrigt langt fra kirken, er ikke disponeret til at modtage ægteskabets sakramente. De ønsker imidlertid at lade deres gensidige engagement ledsage af et religiøst tegn. Man kan imidlertid ikke tvinge dem til at modtage et sakramente, som de for tiden ikke ønsker. Skal de så afvises totalt? Er det ikke at foretrække at tage imod dem og hjælpe dem til at tænke over sagerne på en sådan måde, at de måske senere ytrer ønske om at modtage ægteskabets sakramente?

3. Gennem at kirken har valgt at tage imod dem, ledsager den dem i deres søgen, men på visse betingelser:

- at de er borgerligt viet;
- at de anerkender ægteskabets uopløselige karakter, selv om loven tillader skilsmisse;

- at de i den grad det er muligt accepterer sammen med præsten at uddybe deres tro for måske at nå frem til en kirkelig vielse.

4. Den kirkelige handling består i en bøn, som præsten beder over de gifte og eventuelt over deres venner. Det understreges meget klart, at det ikke drejer sig om ægteskabets sakramente.

Det virkelige problem, som endnu ikke er løst, er værdien af den borgerlige vielse i Frankrig samt forholdet mellem ægteskabskontrakten og sakramentet. Biskopper og teologer bør søge at komme til teologisk klarhed over disse problemer, selv om offentligheden måske ikke straks forstår deres betydning.

Vi ønsker så klart som overhovedet muligt at understrege, at kirken – også i Autun – står fast på sin lære om ægteskabets uopløselighed og om den alvor, sakramentet rummer. Sakramentet kan ikke nægtes troende, men det må heller ikke reduceres til en social konvention.

Men er det så ikke naturligt, at kirken – stillet over for søgende mennesker – respekterer denne søgen ved at finde ud af, hvordan den bedst kan tage imod den her og nu?« (La Croix)

FRANKRIG: Kvinde som medlem af det biskoppelige råd i Corbeil

Biskop Malbois af Corbeil i Frankrig har udnævnt en ordenssøster til medlem af det biskoppelige råd, der normalt kun er sammensat af generalvikarer. Det drejer sig om søster Andrea Roger, der tilhører en kongregation i Mormaison.

»Jeg tror, at hendes store kendskab til ordenslivet og til bispedømmet kan være et nyttigt supplement til det biskoppelige råd,« siger biskoppen. »Hendes opgaver vil blive præciseret med tiden. Jeg håber at vore ordenssøstre vil se udnævnelsen som et tegn på anerkendelse af deres uundværlige rolle i apostolatet. Jeg ønsker især at understrege ønsket om et snævrere samarbejde.« (La Croix)

JAPAN: Støt fremgang for katolikkerne

Antallet af katolikker i Japan øges langsomt, men sikkert. I 1973 var der 359.176 katolikker, i 1972 var der 352.100 og i 1971 346.800. Betydningen af voksenundervisningen viser sig bl.a. i, at der var 4.219 voksendåb sidste år. Ca. 35% af landets katolikker opfylder regelmæssigt deres søndagspligt. I påsken var dog 54% til messe. (KIT)

ISLAND: 1309 katolikker

Ifølge de nyeste statistikker skulle der nu være 1309 katolikker på Island. Det er en stigning på 500 i løbet af de sidste 10 år.

Det islandske dagblad Morgunbladid oplyser, at den lutherske statskirke tæller 197.436 medlemmer; det vil sige 93% af befolkningen, som i alt er på 212.300. Der er ca. 10.000 andre protestanter af forskellige art, 635 adventister, 613 pinsevenner, 251 Jehovas vidnere, 59 Bahaitilhængere, 58 Æsirkyrkere, 204 som tilhører andre religiøse grupper og 2.283, der har erklæret sig som ikke-troende. (N.C.)

BELGIEN: Kardinal Suenens om kvinden i kirken

I anledning af sin 70 års fødselsdag har den kendte belgiske kardinal Suenens udtalt sig ret åbenhjertigt til pressen om forskellige kirkelige problemer. Kardinalen fortalte i et af sine interviews, at han hvert år er en tur i Rom for at tale med paven, og skønt de langt fra altid er enige, er der dog ikke noget, der hindrer den fortsatte samtale.

Kardinal Suenens udtrykker ønske om, at der indbydes til nyt økumenisk koncil inden dette århundredes slutning, at der gives kvinder adgang til diakonembedet, og at kirken bliver gjort mere »tiltrækkende« for de unge. Kardinalen mener dog ikke, at der for tiden bør gives kvinderne adgang til præsteembedet, »skønt,« siger Suenens, »der rent teologisk vel næppe er noget, der taler imod dette.« (K.P.)

NORGE: Særligt hedningsamfund stiftet

At satandyrkelse, som den praktiseres både i USA, England, Norge og Danmark, er et af vor tids mange nye tegn, har man længe været klar over. Et andet er, at der nu er stiftet et særligt hedningsamfund, hvis formål skal være »at samle ukristelige mennesker for i organisationsform at forsvare deres interesser«, som det hedder i en brochure om det nye samfund med Norge som hjemsted og postadresse.

»Det norske hedningsamfund« hedder den nystiftede organisation. I forvejen har man – som vi også kender det her i Danmark – et såkaldt »humanistisk samfund«, der arbejder så nogenlunde efter samme retningslinier som »Det norske hedningsamfund«. Det nye og bemærkelsesværdige er, at man ikke i mindste måde lægger skjul på, hvad man vil: en stor organisation af hedninger i et land, der vel er stærkere forankret i det kristne end noget andet af de nordiske lande.

Naturligvis har det nye fænomen vakt en del opsigt og givet anledning til en række kommentarer – navnlig fra kirkelig side. Biskop Alex Johnson har udtalt, at »dette forhåbentlig vil vække de ligegyldige i folket«.

Men det er ikke utænkeligt, skriver det kristelige dagblad »Dagen«, at erfaringen kommer til at sige det modsatte: Ligegyldigheden i folket sidder så dybt, at den ikke røkkes af et hedningsamfund. (K.P.)

SYDKOREA: Katolsk biskop idømt fængselsstraf

Biskop Daniel Chi af Wonju, et af Sydkoreas katolske bispedømmer, blev den 12. august idømt 15 års fængsel ved en militærdomstol. Samtidig mistede han sine borgerlige rettigheder. En protestantisk præst samt nogle intellektuelle blev idømt lignende straffe. Biskop Chi blev dømt for »stats-

fjendtlig virksomhed«, og domstolen var blevet opfordret til ikke at nævne hans biskoppelige titel. Selv om pressen fik pålagt ikke at omtale sagen, er den alligevel gennem »undergrundstelegrafen« nået ud til offentligheden, i hvis øjne Chi betragtes som en stor personlighed og kirkehyrde.

Man kan uden tvivl med det amerikanske tidskrift »Newsweek« kalde denne rettergang for »den mest eksplosive prøvesten med hensyn til menneskerettighederne i Sydkorea, siden præsident Park Chung Hee indførte militær undtagelsestilstand, hvor enhver politisk afvigelse blev til højforræderi«. I sit forsvar i retten udtalte biskop Chi bl.a.: »Jeg har ikke begået nogen uret. Jeg støtter ikke en voldelig revolution. Det eneste, jeg har gjort, er at give penge til nogle studenter, som ville arrangere en fredelig demonstration, da jeg ønskede at få regeringen til at indse, at der findes noget, der hedder lovlig opposition.«

Kirkelig opposition mod styret

Den katolske kirke i Sydkorea har ved flere gudstjenester bedt for biskoppen og hans medfanger. Det begyndte i Chis eget bispedømme, hvor mere end 2000 troende trodsede regeringens forbud og samledes i domkirken for at høre tre unge præster anklage regeringen Park for dens fremgangsmåde. Som en ekstra komplikation for præsident Park har Sydkoreas protestantiske kristne besluttet at støtte Chi. Det økumeniske råd, der samler de seks største protestantiske kirkesamfund i landet, har enstemmigt besluttet gennem en massedemonstration at give udtryk for sin opposition mod den militære undtagelsestilstand, der muliggjorde dommen den 12. august.

Den katolske kirke kom til Sydkorea i 1700-tallet fra Kina. Der findes i dag ca. 800.000 katolikker i landet, hvilket udgør 2,5% af befolkningen. Der er 800 præster, hvoraf 500 er indfødte koreanere. Af ordenssøstre findes der ca. 2000. Siden 1970 er forholdet mellem den katolske kirke og staten blevet yderst spændt. Med biskop Chis fængsling og dom er der nu erklæret åben krig. (KIT)

TANZANIA: 1300 jesuitter i Afrika

Ifølge det katolske sekretariats informations-tjeneste i Tanzania er antallet af jesuitter, der virker i Afrika, oppe på 1300. Den største gruppe findes i Zaire, hvor 348 medlemmer af Jesu Selskab er virksomme. Dernæst kommer Madagaskar med 288, Rhodesia med 160, Zambia med 146 og Den Centralafrikanske Republik med 88.

I Tanzania har fem af de indfødte aflagt de evige løfter, – og tre teologistuderende gennemfører for tiden deres noviciat i Lusaka.

(KIT)

HØJRE- OG VENSTRE- ORIENTEREDE I KIRKEN

Af Aage Dyrkjøb

Vi er mange, der har glædet os over det 2. Vatikankoncils beslutninger og tanker og dermed over det forår i den katolske kirke, som pave Johannes XXIII indvarslede. Vi har følt os opløftet ved at se væksten, ikke mindst blandt de unge, som er kirkens fremtid. Vi har været trygge i en urolig og plaget verden.

Så sker det, at man en dag ser en artikel eller et læserbrev eller en udtalelse, som med al tydelighed viser, at vedkommende ikke har forstået et ord af det hele, men står, hvor kirken stod i 1930 eller 1910 eller 1890, en kirke, der ganske vist var grundfæstet på troens klippe, men som var statisk og uden bevægelse eller fremgang, og som nødvendigvis måtte forkalke mere og mere, efterhånden som den omgivende verden forandrede sig.

Mån bliver deprimeret. Hvordan kan det dog være, at så mange gode katolikker har den opfattelse, at der ikke må ske noget som helst nyt i kirken, men at alt gammelt skal bevares, og at reformer og ændringer er kætteri. Det er jo ikke grundlaget, som rokkes. Tro, håb og kærlighed er stadig grundpillerne i kristendommen, men ingenting kan bestå, hvis der ikke er bevægelse. Det gælder mennesker, natur, kunst, samfund, kultur, alt. Der eksisterer ikke liv uden bevægelse.

Nogen tror, at det at værne det gamle og værdifulde forhindrer, at man kan elske noget nyt. Hvis man beundrer Rubens eller Rembrandt, kan man efter deres mening ikke værdsætte Chagall. Hvis man er betaget af Johannes Ewalds fornemme poesi, er det udelukket, at man vil kunne gøtere Inger Christensen.

Kristendommen var på Jesu tid og i apostlenes dage naturligvis præget af det stade, menneskeheden dengang befandt sig på, og således videre gennem tiderne.

Engang for 100 år siden eller deromkring troede vi virkelig i vor konvertitbegejstring, at kirken var uforanderlig og havde svar på alt. Sådan er det selvfølgelig ikke.

Fortsattes side 23

FORBEREDELSE TIL BISPESYNODEN

Nordens katolske biskopper samlet til konference
i Djursholm
8.-13. september 1974

Fredag den 27. september begyndte den tredje bispesynode i Rom med repræsentanter for samtlige bispekonferencer i hele verden. Den behandler emnet »Evangelisering i den moderne verden«. Allerede i februar måned i år afsendte de nordiske biskopper deres forslag til drøftelsen på synoden, men nu, lige før den begynder, var tiden altså inde til at mødes igen. Rom havde gennemarbejdet alle indgåede forslag og var kommet med en slags redegørelse for dem samt af nogle nye spørgsmål.

Et af disse lød f.eks. således: Hvad skal man sige til den karismatiske bevægelse? Den synes at være særlig stærk i Danmark, og biskop Martensen refererer: Alle gode kristne burde være »karismatikere« og bede om at blive opfyldt af Helligånden og hans nådegaver. Det burde heller ikke betragtes som noget usædvanligt, at man samles og beder sammen, selv om det ikke er en søndagsmesse, og stedet ikke er en kirke.

Man kan skelne mellem den gamle, mere pinsebetonede vækkelse og en nyere »karismatisk« stil, som forekommer selv i rent katolske miljøer. I Danmark findes der eksempler på begge former. En del katolikker mødes for at bede og i mange tilfælde endda fejre messe sammen med deres præst i en mindre gruppe. Andre samles i blandede bedegrupper med deltagere fra forskellige trossamfund.

Det ser ikke ud til, at de »karismatiske« katolikker nødvendigvis behøver at blive mindre katolske, fordi de beder lidt mere ...

Det er muligt, at bevægelser som denne og interessen for transcendent meditation er et tegn på, at vi som katolikker har for sømt en del af vor tradition, – noget, vi burde hente frem på ny, siger biskop Gran.

Vi må ikke komme med billig kritik over for *Jesusbevægelsen* og sige, at den er teologisk overfladisk, – det samme gælder måske også katolsk folkefromhed mange steder. Men vi kan på den anden side bidrage til at fordybe disse bevægelser, – bønslivet og den åndelige entusiasme har brug for et fast fundament for at klare sig i længden.

Hvad har den *liturgiske fornyelse* betydet? Der fremsættes forskellige synspunkter og forslag, men det mest slående er biskop Suhrs kommentar: Vi befinder os stadig i den grad i begyndelsen af denne udvikling, at det er svært at komme med en virkelig vurdering.

Småkommuniteter forekommer i en vis udstrækning i det katolske Norden. Her kan anføres grupper omkring Svalerne og Moder Teresas medhjælpere, og det samme gælder Focolarini. Interessantest er måske den gruppe i Helsingør, der tager sig af ud-

viklingshæmmede i et katolsk fællesskab på over 20 medlemmer.

Pastoralråd og præsteråd skal i overensstemmelse med det 2. Vatikankoncil ønskes indføres overalt. Hvordan står det til med dette i Norden? Nationale præsteråd fungerer allerede i vore lande, hvorimod pastoralrådene befinder sig på forskellige udviklingsstadier.

I de fleste nordiske lande er der søsterråd. Dette synes at være en ny idé, og rådene har haft stor betydning. Det er muligt, at vore erfaringer i så henseende kan være til støtte for andre. Et er i hvert fald sikkert i forbindelse med disse forskellige råd, og det er, at de bliver nødt til at tilpasse sig de lokale forhold og kulturmønstre for at fungere. Det går ikke an at udarbejde et detaljeret system og foreskrive det for alverden.

Lægefolds indsats i kirken i dag er af største betydning. De skal ikke være et objekt for sjælesorgen, men skal selv forstå deres ansvar og deres rolle i apostolatet. Det ville være godt, hvis vi til resten af kirken kunne videregive noget af det, der blev sagt i Os-nabrück i vinter. Det er godt, at synodeforslagene nu har fået et særligt afsnit om ungdommen, men hvorfor står der ikke noget om kvindens rolle? (Er det, fordi FN's kvindeår først begynder næste år?) Apostolatet og evangeliseringen er vigtige områder, men forberedelsen, den menneskelige kontakt, er endnu vigtigere, siger den nye apostoliske administrator i Trondheim, dr. G. Schwenzer. Lær vore katolikker at føre en personlig samtale om religion, tilføjer biskopperne Gran og Weber.

Nye embeder i kirken kan ifølge de allerede foreliggende bestemmelser skabes af bispekonferencen. Skal vi forordne noget sådant på almen basis? Flere røster taler imod embeder uden virkelige funktioner. Lad os se, hvad man allerede kan gøre. Man behøver ikke at være præsteviet for at undervise, prædike og uddele kommunionen, – det belærer traditionen os om. Søstre i Sydamerika leder menigheder og gør alt med undtagelse af at fejre messen, give syndsforladelse og meddele de syges salvelse.

Hvad gør vi for at *menneskeliggøre* verden? Det er muligt, at vi her i Norden kan lære u-landene noget. Vi har opnået meget af det, der for dem er mål, som de drømmer om at nå, men det fører ikke automatisk til lykken. De skal se til, at de ikke mister det større perspektiv, som en levende gudstro rummer.

Er kirken troværdig? Er vi ikke nødt til at gøre en større indsats for retfærdigheden, – selv om vi her i Norden holder solidaritetsfølelsen i live? Sætter vi måske lighedstegn mellem troværdighed og det konventionelle, som ikke støder nogen? Skulle vi ikke undertiden være mere provokerende i vort katolske liv?

Inden for *ökumenien* kan vi med glæde konstatere, at der lægges vægt på nye ting. Det er ikke bare et spørgsmål om venlighed

over for hinanden, – man spørger direkte: Kan og skal vi støtte andre kristne i deres kirkelige virksomhed? Den tid er lykkeligtvis forbi, da man modarbejdede hinanden, og der anførtes en række eksempler på fælles aktioner. Dr. Schwenzer, Trondheim, understregede, at sand kristen forkyndelse – hvor den så end sker, og om det er i ord eller sakramente – indebærer, at Kristus bliver nærværende iblandt os og for os alle sammen i sin enhed.

Ateismen skal i vore nordiske sammenhænge helst ses på baggrund af sekulariseringen. Det er lettere at få en samtale i gang med den militante ateisme, hvor problemet er levende, end med dem, der er helt uinteresserede i enhver form for religion.

Andre punkter på bispekonferencens dagsorden

Af andre spørgsmål drøftedes især spørgsmålene i forbindelse med sjælesorg for fraskilte, der har indgået nyt ægteskab. Nogen endelige regler kan ikke fastlægges, men biskopperne fremsatte en udtalelse til de nordiske præsteråd om sagen.

Samarbejde på det *internationale plan* er vigtigt. Derfor blev biskop Verschuren's mandat som repræsentant over for sammenslutningen af europæiske bispekonferencer CCEE forlænget. Biskop Frehen blev valgt til observatør på det næste møde i den tyske synode, og biskop Martensen skal indtræde som medlem af bestyrelsen for Nordiska Ekumeniska Institutet. På bispesynoden i Rom repræsenteres den nordiske bispekonference af biskop Verchuren.

Hjælpevirksomhed og *Caritas* har i de senere år udviklet sig i den katolske kirke i Norden. Norge har et godt samarbejde med den statslige nordiske u-landshjælp NORAD, hvormed vore fasteaktioner kan samordnes. I fjor indbragte fasteaktionen med sine \$ 85.000 næsten dobbelt så meget som året før. Pengene er allerede omsat i mad og mælkepulver, som er blevet uddelt til børn i Senegal, Votla og Mauretania – alle sammen områder, der er blevet stærkt ramt af tørken.

Næste års nordiske fasteaktion skal gå til en landbrugsskole i Nigeria.

Biskopperne og det hellige år

Oplysninger om pilgrimsrejserne til Rom i det hellige år er nu spredt over hele Norden. Samtliga nordiske biskopper agter at deltage i den såkaldte bispevalfart i dagene 23.-30. juni 1975, hvortil allerede over 200 har meldt sig. Desuden vil nogle af biskopperne enkeltvis efter al sandsynlighed også komme til at deltage i andre Romrejser.

Den næste nordiske bispekonference

vil blive afholdt i dagene 26/1-1/2 1975, og stedet bliver også denne gang Djursholm. Hovedemnet bliver formodentlig »Sjælesorg over for gengifte fraskilte« og »Bøden«.

Lars Rooth S. J.

TEATER

DEN RELATIVE SANDHED

Af Monica Rude

»Rashomon« af Fay og Michael Kanin efter Akutagawas fortælling.
Instruktion: Bent Mejding. Scenografi: Jean Voigt. Ungdommens Teater.

»Hvad er sandheden? Det afgør vis selv. Det der er sandt og ret i dag kan være forkert i morgen. Hvad er virkelighed? Kun døden er virkelighed!« (Ruth Rendall: Murder being once done).

Baggrunden for sæsonens første teaterpremiere »Rashomon« på Ungdommens Teater i København er den japanske film »Dæmonernes Port« fra 1950, bygget over en novelle af japaneren Akutagawa (død 1922). Dæmonernes Port (Rasho: Dæmon. Mon: Port) var i længst svundne tider den største port til Japans gamle hovedstad Kyoto, men da Vest-Kyoto forfaldt, ødelagdes også porten, og på tidspunktet for stykkets handling – vi er ca. 800 år tilbage i tiden – var den skjulested for tyve og røvere og affaldssted for uønskede lig.

Under denne port mødtes en uvejrsdag en buddhistpræst, en skovhugger og en parykmager for at diskutere og kommentere en retssag, som har fundet sted i forvejen. Præsten har forladt sin gerning i byen efter at han i politiretten – hvor han og skovhuggeren har været indkaldt som vidner – er blevet konfronteret med menneskers grusomhed mod hinanden: En samurai og hans kone er på vej gennem bambusskoven. Banditten Tajomaru overlister og binder samuraien og voldtager hans kone. Samuraien dør, men hvordan dør han?

I retten fortæller de tre implicerede, hvordan det er gået til – den døde samurai taler gennem et medie –. Men ingen af beretning-

gerne stemmer overens! Banditten tilstår at have myrdet samuraien, samuraiens kone siger noget andet, samuraien fortæller, at han har begået harakiri, og endnu en fjerde udlægning får vi gennem et vidne, men er vidnet indblandet eller ikke? Spørgsmålet er nu om parterne lyver med vilje, eller om de blot fortæller deres historie, sådan som de nu har set den, og sådan som de har opfattet den ud fra netop deres baggrund. Politiretten og dermed vi selv må afgøre, hvem der har ret, eller hvem vi foretrækker at tro på. Hvad er sandheden? Den er det, jeg vil, at verden skal tro!

Vor internationalt berømte balletdanser Erik Bruhn har med rollen som samuraien fået sit come-back i den danske teaterverden. Det er svært at udtale sig om hans evner som skuespiller, hans rolle er i høj grad lagt an på stumspil, et spil som han til gengæld behersker til fuldkommenhed og med en personudstråling af de sjældne. Gerda Karstens, som huskes for sine mimiske præstationer indenfor balletten, mimer mediet

med en forfærdende intensitet og gør sin lille, men meget væsentlige scene til forestillingens teatraliske højdepunkt.

Susse Wold er meget yndig og meget japansk som samuraiens kone, og Rikki Septimus er lige netop så brutal og så liderlig, som man nu kan forestille sig det om en røver, der gennem mange år har hærget, myrdet og voldtaget. Blandt bifigurerne er det især Poul Thomsens kyniske parykmager man hæfter sig ved.

Jean Voigt har skabt en meget fortryllende bambusskov-dekoration, ligesom hans fortæppe angiver den uhyggestemning, som hersker ved djævlporten. Bent Mejding gør hvad han kan for at udnytte eksotismen og den for os noget fremmede »lidenskab«, men det er ikke nemt at omsætte et fjernøstligt miljø til dansk scene. Derfor har han da også gjort klogt i at lægge vægt på selve stykkets tema, spørgsmålet om sandhedens relativitet, og lade os forstå, at det er et spørgsmål, der må have vor interesse her og nu!

TIL LYKKE

MED

MAGLEAAS!

Der står ved vejen op til Magleaaes et træ med paradisæbler. De falder ned nu. I det grønne, grønne septembergræs ligger de og funkler. – Og blikket glider fra dem op mellem trætoppene mod det brunviolette teglstenshus. Øverst oppe den fugtiggrå himmel: Et motiv som de gamle franske impressionisters, her i det klassiske Nordsjælland.

Omme foran huset – stenen over hoveddøren oplyser, at det er opført 1910 – kan man ved at stå på tæer ved hækken lige ane udsigten ned over markerne og vejen til Høsterkøb og Sjælsø. Fra vinduerne oppe i huset åbner den sig i al sin skønhed.

I dag, den 15. september, som er en søndag, er der »åbent hus« på Magleaaes, bispedømmets nyerhvervelse. Biskop Martensen taler i foredragssalen og fortæller om, hvad ejendommen kan tænkes anvendt til i fremtiden. Biskoppen siger, at det jo ikke i første række var den smukke beliggenhed, der førte til købet af den oprindelige rigmandsvilla og senere højskole. Men alligevel! Den besøgende standsede op derude i glæde og undrede sig over, at et sådant sted virkelig er til. – »Og så nær byen«, siger københavnere, der orienterer sig ud fra verdens naturlige midtpunkt.

Blandt de mange gæster er der nok nogle, som går rundt og genkender Sct. Josef Søstrene, der lagde den store udbetaling på bordet, og som jo selv tager en del af ejendommen i besiddelse. Mindes de da, at ordenen engang i fyrreerne, i biskop Suhrs tid, havde rådighed over Magleaaes? Dengang »søsterhuset« på den anden side af vejen, Aasebakken, blev katolsk eje. De to herskabsvillaer, der minder meget om hinanden, blev opført af svogrene Grut og Westenholz.

Men Magleaaes blev altså højskole og var det i op mod et kvart århundrede – fra 1950.

Også i den periode havde danske katolikker forbindelse med

stedet. I halvtredserne afholdtes her flere »sommerhøjskoler«. Og i spidsen for den daglige ledelse af dem stod pastor Geertz-Hansen. – Jeg kigger efter det hjørne ude under træerne ned mod Rude Skov, hvor vi sad i kreds og hørte Hubert Messerschmidt. Og derinde bag det høje kamapvindue opførte Katolsk Scene »Budskabet, der bragtes Maria«. – En anden aften sad Peter Schindler der ved bordet og talte.

Højskolens forstander, Johannes Novrup, hævdede, at han holdt ferie i de dage, ja, roligt kunne rejse bort, om han ville. For Geertz-Hansen havde så godt et tag på det hele, at det gik som smurt.

Dengang lå her kun hovedbygningen og det kønne lange hus, der bærer det beskedne navn »Den gamle hestestald«. – Foredragssalen, hvor biskoppen står og fortæller, mens vi står som sild i en tønde omkring ham, er nyere. Både den og elevfløjen og lærerboligen ud mod bakkeskråningen er opført i 1961, tegnet af arkitekterne Tyge Arnfred og Viggo Møller-Jensen.

Forstander Johannes Novrup var da en syg mand. Han døde ved juletid i 1961, kun 56 år gammel. Hans efterfølger blev Poul Dam, der havde været lærer ved skolen, siden den begyndte.

Magleaaes var ligesom andre danske højskoler en selvejende institution. Bag oprettelsen og driften af den stod »Mellemfolkeligt Samvirke«. Da Johannes Novrup blev dens første forstander, vakte det almindelig glæde i alle kredse, som havde føling med højskolearbejdet.

Under de katolske sommerkurser i hans tid var der ikke så få af deltagerne, der gerne ville hilse på Novrup og hans kone. Mange af dem var konvertitter. De havde i sin tid haft Novrup som lærer på Askov Højskole. Og for adskillige »enkelte« blev han læreren frem for nogen. Rent umiddelbart ville ingen i ham kunne se, at han var

en af højskolens mest betydelige skikkelser. Stiltfærdigt og lavmælt var han, alvorlig og lidet »favnende«. Så fjernt fra den gængse – og ofte fejlagtige opfattelse af, hvordan en højskolelærer er eller var dengang. Gik han og hans elever måske hver deres egne veje, så glemte de ikke hinanden. Novrup var ikke kirkelig, blev vel betragtet som »humanist«, hvor vagt det udtryk så er, når det hæftes på en personlighed som ham. Hans elevs taknemmelighed for, hvad han havde åbnet for, tog aldrig af.

Når danske katolikker nu rykker ind i det hus, som var hans skole, skal vi mindes ham. Måske også tage vare på forpligtelsen, der ligger i de ord, han engang skrev: »Når mennesker i vore dage ikke tør tro på Gud, skyldes det ikke, som man ofte siger, at de tror for meget på mennesket. Snarere er forholdet lige omvendt. Når deres eget menneskeliv ikke mere fylder dem med undren over, hvad livet rummer, hvordan skulle de da få nogen tro på, at hele tilværelsen rummer noget, som de i undren og tak kan bøje sig for?«

Men det er om fremtiden, biskoppen taler.

Fremtiden for kirken i Danmark og den plads, Magleas kan give for inspiration og for kræfter, der kan hjælpe os videre fremover. – Magleas som bolig for Sct. Josef Søstre og som retrætested i naboskab og måske i samarbejde med Aasebakken. Ikke som »konkurrent« til andre lignende steder, men byggende på erfaringer derfra. – Magleas som Kateketcentralens hjemsted. – Fællesskabet i vore menigheder stiller krav om fordybelse i bøn, men også i uddannelse. Måske det religionspædagogiske arbejde kan arrangere kurser her.

Biskoppen taler om de velkendte »tjenester« i kirken. Kan man henlægge en del af de unge præsters uddannelse hertil? En forberede-

delse til deres arbejde i Danmark? – Afholde kurser om centrale pastorale emner og funktioner? – Og de nye tjenester i kirken: Hvordan bygge en diakonuddannelse op? – Der er mange uddannelsesområder, som Magleas må kunne være en støtte for: de valgte rådsmedlemmers funktioner. Præstens praktiske arbejde – kirkebøgerne! – og det pastorale.

Biskop Martensen kaster et blik ud over den ophedede forsamling og lover snart at være færdig med sin redegørelse, – og han holder det! Men forinden nævner han det økonomiske i forbindelse med husets udnyttelse. – Der kan blive tale om at åbne for pastorale kurser ud over katolske rammer og også for kurser udefra.

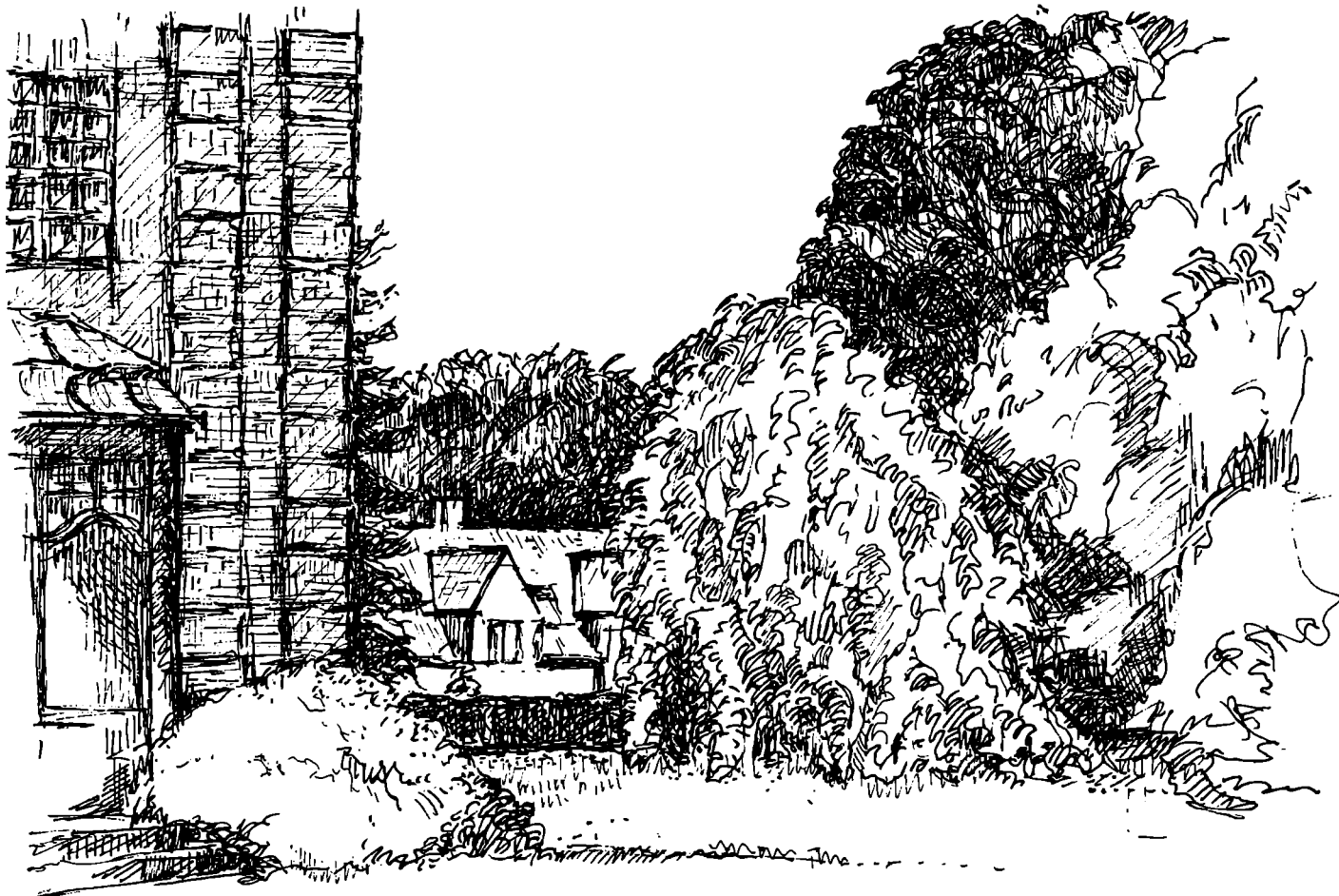
Man træder ud på græsset igen. Og nyder den friske luft. Salen er ikke beregnet til så mange mennesker! – Men ellers er her rummeligt både ude og inde. Højskolen havde plads til 60 elever. Men det er ikke nok til, at det rigtig kan løbe rundt i dag.

Rent og ryddeligt er her. Mange ting af inventaret er tilbage i husets gedigne rum: møbler, flyglet, køkkeninventar. Men en skolebygning uden elever er kun lidet sigende. Man har forladt en skole og gjort det med manér – men lidt trist er det alligevel at se for en, der kender lidt til miljøet et sådant sted. Og véd, hvor nærende det kan være netop på en mindre skole.

Godt, om huset snart kunne fyldes med liv igen! – Godt, at det bliver det!

Til det arbejde, som da begynder på Magleas, må vi ønske dem, som skal være værter i huset, og dem, som står bag dem – os alle sammen – lykke og velsignelse!

Emil Petersen

Haven ved Magleas 18. sept. 74

HUN VIL SAMLE OS IND

MODER TERESAS BESØG

Det følgende er skrevet alt for snart efter et stærkt indtryk. Det må derfor stå som personlige noter omkring Moder Teresas dag i København, den 20. september

Impuls: et sådant menneske . . .

Moder Teresas navn blev nævnt for mig som hastigst, under en samtale for nogle dage siden, af en klog præst – katolsk – der ofrer tid og kræfter på at tale med mig, den tidlige ateist. Disse samtaler er vanskelige. De er præget af diskussion, tørre forsøg på analyse af troens former og begreber, nødvendige i den mentale hæderligheds tjene-

ste, men somme tider noget af en kamp med både stål og stik.

Emnet den dag var den katolske kirke, anstødsstenen for en normaldansker, hellig for dens egne, og beklaget. Der måtte jo nævnes alt det vi uundgåeligt snubler over med vor humanistisk-protesterende gangart: Kirken, med stort K, er autoritær, snæver, selvgod, feudal . . . (underforstået: overbevis mig om noget andet!). Modargumenterne var mange, både faktiske og teoretiske. Men overbeviser de?

På et tidspunkt slår præsten ud med armene i desperation – figurligt talt – og siger: »men har alt dette nogen virkelig betydning? Kirken er jo dog noget helt andet – som nu Moder Teresa, der kommer til København i næste uge – et sådant menneske . . .«

Bagefter, på gaden, står denne replik tilbage, og den øjeblikkelige impuls er igen helt klar: jeg må se Moder Teresa. Nej, ikke se hende, men erfare hende. Hvordan – hvornår? og mon jeg kan være til nogen slags nytte for at få lov at være med? Den der tager imod ønsker jo at give noget . . . Her sætter noget i gang som slet ikke er diskussion, men et direkte forhold, enkelt og personligt, et behov og en forventning. Vel, jeg får besked om tider og steder, og min nytte skal da være et forsøg på at berette om Moder Teresa.

Refleksion: hvilket menneske?

Der er ro i de tanker, der nu melder sig, fordi jeg ved med vished, at svar vil findes. Moder Teresas liv og arbejde for de fattigste af de fattige er af en sandhed uden for tvivlens område. Hun er en af de få, der når frem til ikke-kristne, ikke-katolikker. (Hvem ellers? Pave Johannes, Abbé Pierre, Helder Camara?) Der har været en udsendelse på fjernsynet, som ikke kunne glemmes; og jeg husker læsning for nogle år siden af Muggeridges bog om hende, »Noget smukt for Gud«, en krukke englænders udtryk for ærlig betagelse, bevægende trods alt. Disse indblik har jo været med til at drage mig henimod kristendommen.

Hvad søger jeg i det direkte møde? hvem er Moder Teresa? En stærk personlighed? dem har verden temmelig mange af, på godt og ondt. En stor begavelse, – ja nødvendigvis, men også dem er der mange af, frugtbare og ufrugtbare. En dybt troende må hun være, fremfor alt, men der er mange dybt troende omkring os, der blot ikke bemærkes af den større verden. Alt dette altså, men forenet på en måde, der er udover forståelsen, hviler i mysteriet; et menneske som troen har givet styrke til at gøre det usandsynlige virkeligt. –

En helgen måske; men det er farligt at gøre et menneske til en institution og især i levende live. Puritaneren i mig ved, at vi ikke må gøre os småguder og dyrke dem som Gud. Kød og blod er vi alle sammen og skal vi forblive. Derfor kunne jeg vel også

finde menneskelige forskelle i anskuelser, og man kunne vel diskutere, måle og veje gavnigheden af Moder Teresas indsats og af Gandhis – hvad ville sociologisk teori sige, eller marxismen? og så videre . . . men alt den slags hører hjemme i en anden dimension, og er uden betydning i forholdet til den, som er et levende tegn, ikke en teori.

Et vidnesbyrd for Gud, større end kristendommen, større end kirken, men tegnet af dem begge, forventer jeg. Hvad hun ønsker, ved jeg: ikke at samle penge ind, siges det udtrykkeligt, men at takke for gaver til arbejdet, og at samle os ind, hver enkelt personligt, til Gud og arbejdet. Der er da kun én måde at møde hende på: stille, åben – lade sig samle ind.

Realitet: Moder Teresa

Der var den tidlige messe i Andreaskirken, som i den nære familie, og senere den store, skønne formiddagsgudstjeneste i Helligåndskirken, protestantisk og katolsk tilsammen. Der var morgenmøde med skolebørn, der længe havde ventet Moder Teresa og samlet penge ind i flere år, og der var jævn og moderne dansk aftenforsamling i Skt. Annægymnasiets sal, for indsamlingsarbejdet i Danmark. Mere endnu blev vist nået i dagens løb. Alle steder var det gudstjeneste i ordets egenligste forstand, samlet om Moder Teresa, der stille var til stede, kom og gik og talte, til forsamlingerne og med de enkelte, let og naturligt og dog fjernet, som var hun der kun i en andens sted.

De samme enkle ord gik igen i hendes taler: Jesus har sagt: hvad du gør mod en af disse mine små . . . Vi skal dømmes efter hvad vi har gjort mod de små, mod Jesus . . . Vi skal elske og respektere de fattige . . . det er let at give brød, svært at give kærlighed . . . fattigdom er at være uønsket . . . også her i det rige Danmark er der stor fattigdom . . . hvem er jeres egne fattige, blandt de nærmeste måske? . . . smil til dem, skab glæde . . . for Guds skyld, for Jesu skyld.

Og hver gang dette: Herre, gør os værdige, giv at vi ikke må ødelægge Guds arbejde.

Noget smukt for Gud. Jeg vil beholde hos mig lyden af det næsten hviskede »O Lord, make us worthy . . .« foran alteret i Helligåndskirken, synet af de dybt skyggede øjne, indtrykket af spinkle, furede Moder Teresa i krøllet hvid bomuldssari med grå ulden trøje over mod kulden, som hun går lidt krumbøjet ned gennem kirken, hvor vi alle har rejst os for hende, mens orglet vælder triumfmusik ud i rummet – og hun vender sig lidt, smiler søgende, om der dog ikke er nogen at følges med –?

Sandheden for Gud er smuk, udstrålingen gennem et sådant menneske rammer os.

Refleksion: kirke og ånd

Moder Teresa giver til os, til de allerfattigste, det som er mere end brød. Det må være

forskelligt for hver enkelt hvad det betyder, hvor det rammer. For mig betyder det to ting: en samling og et gennembrud.

En samling, ikke til ny, men til roligere tro. Et menneske i hvem ånden så rent er virkelighed, for hvem næsten er Jesus, og livet er til Guds større herlighed – erfaring af dette bliver som et trefoldigt brændpunkt for erkendelsens urolige spejl.

Et befriende gennembrud i forholdet til kirken. Teoretisk ved vi jo, at det er en fundamental lovmæssighed, at en menneskelig institution altid er ringere end sit indhold, som ånden er stærkere end legemet. Jeg har nu oplevet, at kirkens ånd er stærkere end dens menneskelige skrøbeligheder. Moder Teresa viser det i selve sit liv inden for kirken, og ved at sprænge dens gældende rammer . . . Hun er kvinde i en kirke hvor kun mænd kan være præster, og er mere end nogen præst. Ved at følge hende har jeg været til messe i en lille hvidkalket renfærdig katolsk kirke, og til gudstjeneste i en stor prægtig protestantisk kirke med herlig musik, lysekroner og kæmpemaleri af Mariæ bebudelse.

Omkring hende har jeg for første gang oplevet økumeni: Mgr. Ballin og pastor Gurli Vibe Jensen på hver sin side af Moder Teresa. Sådan er det godt at gå i kirke.

Det er sandt, at kirkerne er noget helt andet end det vi mest ser på, og større end de selv ved det. Hvis dette er kirkens ånd, tror jeg på kirken, hvis dette er helgeneres værk, tror jeg på helgener.

Der er mange omkring os der lever et liv, i den synlige eller den usynlige kirke, som gør os godt og bringer os nærmere til Gud. Der er tegn alle vegne for den, der kan se dem, Helligånden er sendt til verden. Men der er enkelte, som man peger på og siger: *et sådant menneske*, og hvor vi tydeligt hører det som et ekko: *Ecce homo*.

Annette Schiøler

MODER TERESA I ORDRUP

»With a smile you bring the joy of love and the compassion of Christ –.« Det var de eneste ord, jeg nåede at kradse ned på bagsiden af en konvolut, stående blandt tilhørerne i gymnastiksalen på Sct. Josef Søstrenes skole i Ordrup den fredag morgen, da Moder Teresa under sit meget korte ophold i Danmark berigede dette sted med sin nærværelse.

Vi, der var kommet til stede – mange langvejs fra – var vel tilskyndet af et håb om at fange bare en enkelt gnist af den flamme, der opfylder dette lille beskedne menneske, denne store personlighed. Vi har sådan brug for en gnist af og til, vor egen flamme har så svært ved at lyse, – den er ofte næsten kvalt under slaggerne af konvention og reservation.

Vore forventninger blev ikke skuffet. Moder Teresa kom som bekendt for at takke for de pengegaver, der er samlet ind til hjælp for de nødlidende og u-elskede (udtrykket er Moder Teresas), der står hendes hjerte nærmest. Moder Teresas enkle stilfærdige ord trængte dybt ind i vor bevidsthed, ord der måske er sagt før, men sjældent med en så stilfærdig ægthed.

Efter en varm tak for den hjælp, der var ydet over for de nødlidende, fulgte en direkte appel til os, Vestens materielt rige, men åndeligt fattige, – vi lider ingen nød på samme måde som U-landenes sultende skarer, vor nød er af en anden art, vor konventionelle kølige livsholdning medfører me-

gen ensomhed iblandt os. Vi har så travlt, at vi ingen tid har til hinanden. Vi har så svært ved at vise hinanden kærlighed, men »kærligheden begynder i hjemmet, tag jer tid til jeres børn, glæd jer over hinanden, smil til hinanden, konen til sin mand, manden til sin kone.« Moder Teresa mindedes en situation, hvor en tilhører i relation til disse ord havde spurgt: »Er De selv gift?« »Ja, og jeg har også somme tider svært ved at smile til Jesus,« var Moder Teresas svar. –

Den kærlighed, som vi føler for vore nærmeste, og »that compassion of God«, som vi aner gennem kærligheden, må vi prøve at sprede over hele jorden, enhver af os.

»God bless you« var Moder Teresas afskedshilsen, den bedste, man kan give – og modtage. Jeg takkede det tilfælde, der havde ført mig denne vej denne morgen. Hvis det da var et tilfælde? *Eva Guldager*

DET HELLEGE ÅR

Det officielle pilgrims-
tegn (af Rudelli)

INDIVIDUALISTISK VALFART?

ved Elsebet Kieler

I forhallen til Roms basilikaer kan man nu læse den pavelige bulle, der proklamerer det hellige år i 1975. Traditionen tro blev den slået op på Kristi Himmelfartsdag under en højtidelighed med pave Paul. I 1974, forbedelsens år, ligger tyngdepunktet som bekendt i lokalkirkerne. I 1975 vil det uden sammenligning ligge i Rom. Hvorfor?

Fordi »Paul, den katolske kirkes biskop,« kalder til samling i den by, hvor apostlene Peter og Paulus er begravet. Takket være

deres kald og Peters overførelse af menigheden fra Jerusalem til exil i Rom, er denne by, indtil Gud bestemmer noget andet, ikke blot discipel af Sandheden, men »Sandhedens læremester og centrum for den katolske enhed«, som bullen siger.

Andre samlingssteder for Jubelårets pilgrimme er udpeget: Assisi (med den hl. Frans og det nordiske økumeniske Center) som mødested med protestantiske kristne; havnebyen Bari i Syditalien, den åbne dør til

Oriente (hvor relikvier af St. Nikolaus, biskop i Lilleasien, opbevares), som mødested for Østens forskellige kirker – og endelig byernes by, *Jerusalem*, stedet for Jesu død og opstandelse, som mødestedet simpelt hen for alle af god vilje.

På det udviklingstrin, hvor vi foreløbig står, er Rom imidlertid stedet, hvor Kristus »har opslået sit telt iblandt os« (Joh. 1,14) for at samle hele sit folk på den grundvold af apostle og profeter, som han selv har lagt (Ef. 2,20). Centrum for den katolske enhed, i dag som for 1900 år siden, er den kirke, »som fører forsædet i Roms landsdel . . . den trofaste kirke, som fører forsædet i agapen, og som er styret af Kristi lov og Faderens navn,« skriver *Ignatius*, biskop af Antiokia, til romerne. Han blev ca. år 107 kastet for de vilde dyr i Rom. Det er som Peters efterfølger i Rom og chef for *den kirke, der fører forsædet i agapen*, dvs. i kirkernes universelle kærlighedssamfund, at pave Paul indbyder til samling i Rom.

Enheden forstås ikke primært som udtryk for disciplin, en frivillig ordening under en fælles autoritet. Den opleves primært som et stort kærlighedsmåltid, hvor Rom sidder for bordenden som både vært og tjener for alle kristne kirker i verden.

Den kærlighed, der forener de kristne, kan naturligvis ikke skilles fra Sandheden. Den er motiveret af troen, dvs. af den fælles bekendelse til Kristi person, liv og lære, sådan som den er overleveret fra apostlene, beskyttet mod afsporinger af Kristus selv og udfoldet på utallige måder i kirken og os, takket være hans løfte til apostlene (Mt. 16,18; 28,20).

Person-til-personkontakten, som Moder Teresa i Calcutta praktiserer på kryds og tværs, betyder i gudsforholdet, at Kristus gør sig gældende i kirkens og vort liv som den, han i sandheden er, – ikke som den, enhver af os kunne tænke sig at gøre ham til.

Og personforholdet mellem mennesker lader sig kun gennemføre i kraft af dette autentiske forhold til ham. Ingen anden har magt til at fylde mennesker med et liv, der har gyldighed for alle. Kun ved at leve Kristi liv får man sansen for andres liv i Kristus. Og kun i den grad menneskene finder (ikke bare tolererer) hinanden i Kristus, får et fællesskab sin fulde pålydende værdi.

Dette er agapen, det kærlighedssamfund, som er kirkens sande væsen, og uden hvilket et verdenssamfund ikke kan lykkes. Derfor er der så hårdt brug for et autentisk vidnesbyrd fra kirken til vor tid.

Det lærer man naturligvis ikke fra i dag til i morgen. Derfor har vi også fået et forberedelsens år.

Det får verden heller ikke øje på, hvis ikke den ser det manifestere sig for sine øjne. Derfor kaldes vi til samling i Rom.

Det vil verden imidlertid ikke lade sig overbevise af, hvis ikke fællesskabet mellem de kristne vil tjene og gennemsyre samfundene: Se, hvor de elsker hinanden – og os!

Derfor vil Jubelårets tema: »Fornyelse og Forsoning« blive fulgt op af Bispesynodens tema: »Evangelisering af verden«, dvs. mission.

Mission – ikke for at gøre propaganda for kirken, men for at være troværdige sendebud for Kristus, med den samme indbydelse til opbrud, valfart, samling om ham, som vi selv har fået (jfr. 1. Joh. 1,1-4). *Troværdigheden* er i virkeligheden hele vort problem – resten vil Gud selv sørge for. Hvordan blir man troværdig, så han kan bruge én?

Derved at enhver finder sin plads og funktion som hjælpende bindeled i menighedens eukaristiske fællesskab.

Derved at den enkelte menighed finder sin plads og funktion som hjælpende bindeled i lokalkirken, samlet om biskoppen.

Derved at de enkelte bispedømmer finder deres plads og funktion i forholdet til hinanden – sådan at de ved fælles hjælp kan vokse op til den kærlighedens enhed, som Ignatius af Antiokia kalder »katolsk« dvs. universel, den enhed, som præsideres af modermenigheden i Rom.

Denne agape kommer naturligvis ikke i stand ved proklamation af jubelår og årsopgaver – de er blot indbydelsen.

Heller ikke ved oprettelse af centralkomiteer og nationalkomiteer, endsige ved propaganda og organisation – det er bare service, omend nødvendig service der, hvor mange skal finde sammen og fungere sammen i en fælles organisme.

Der er kun én vej til enheden, siger pave Paul, det er *omvendelse*. En personlig konversion må indefra ændre mentaliteten, forvandle den sindstilstand, hvorudfra man reagerer på tilværelsen. Man må lære – for man er ikke født med det – at gennemskue sit eget ståsted og anskue tingene ud fra Kristi og Univesalkirkens horisont. En masse kritik af kirken strander på dette punkt og løber ud i goldhed og isolation, fordi dimensionerne er for små og snævre. De tilgodeser nogle detaljer på bekostning af andre. De rækker ikke til.

Længslen efter enheden fødes og modnes, siger bullen, gennem en Åndens fornyelse. Og den giver man kun plads for i sit liv gennem selvfornægtelse, fuld udøvelse af kærligheden og troskab mod den åbenbare Sandhed.

Det er i dette perspektiv, Jubelårets pilgrimme må forstå sig selv. De er ikke kun privatpersoner eller grupper på ferietur. De er kaldet til at være lokalkirkernes delegerede.

Det er derfor, biskopperne verden over samler deres præster og lægfolk til fælles valfarter til Rom. For det er kun gennem samling om biskopperne, at disse valfarter får deres karakter af kirkelig sendelse til verdensmission.

Falder man ud af dette billede, vil man blot køre sig selv ind på et sidespor, og valfarten vil miste sin tegnkarakter og gennemslagskraft, både i kirken og i verden.

PROGRAM FOR VALFARTER TIL ROM

Rejserne arrangeres af Steno Rejser på foranledning af de nordiske bispedømmer.

Oversigt over valfarterne:

Påskevalfart: 22/3–31/3 1975 m. fly.

Pinsevalfart: 17/5–24/5 1975 (valfartslugens program) m. fly.

Den fælles-nordiske bispevalfart:

23/6–30/6 (valfartslugens program) m. fly.

23/6–7/7 – 10 dg. i Rom + 4 dg. i Assisi m. fly.

23/6–7/7 – 1 uge i Rom + 4 dg. i Firenze + 3 dg. i Assisi m. fly.

23/6–7/7 – 1 uge i Rom + 1 uge i Sorrento m. fly.

22/6–8/7 – 10 dg. i Rom + 4 dg. i Assisi med tog.

22/6–8/7 – 1 uge i Rom + 4 dg. i Firenze + 3 dg. i Assisi m. tog.

22/6–8/7 – 1 uge i Rom + 1 uge i Sorrento m. tog.

Sommervalfarten: 7/7–21/7:

10 dg. i Rom + 4 dg. i Assisi m. fly.

1 uge i Rom + 4 dage i Firenze + 3 dg. i Assisi m. fly..

1 uge i Rom + 1 uge i Sorrento m. fly.

(Tilsvarende togrejse fra 6/7–22/7 kan arrangeres, hvis der er tilstrækkelig interesse derfor.)

Påskevalfarten ledes af pater A. Raulin O.P., Oslo.

Pinsevalfarten ledes af pater Pierre Aupy O.P., Stockholm.

Bispevalfarten ledes af Hs. excellence, biskop Verchuren, Helsinki, i dennes egenkab af formand for Nordiske Bispekonference. Såvidt det er praktisk gørligt, vil alle Nordens biskopper deltage i denne valfart.

Sommervalfartens leder er pastor Paul d'Auchamp, København.

Tilmeldingsfrister:

De absolut sidste tilmeldingsfrister er for Påskevalfart: 1. oktober 1974.

Pinsevalfart: 15. december 1974.

Den fælles-nordiske Bispevalfart: 15. januar 1975.

Sommervalfart: 1. februar 1975.

Nærmere oplysning:

Steno Rejser,
Holmbladsgade 11,
2300 Kbh. S.
tlf. (01) AStA 2312.

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRIA 6070

Er De tilfreds med Deres snedker

og møbelpoletrér?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde

Nordre Frihavnsgade 18, Kbh. Ø

L BASSE

Kaffe – Vin – Konserver

Hjernet af Nørregade og Jyllandegade
Esbjerg

Telefon 12 06 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER

Sct. Ologade 22, Roskilde

Telefon 85 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og olietryk

Skolebøger - Skolerekvitter

Billedbøger - Skønlitteratur - Papir

Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Ologade 24 - Telf. 85 81 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød

Fællesbageriet

Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester

Kød – Fløsk – Pålæg

Sct. Ologade 13, Roskilde

Telefon 85 01 87

C. J. Gerlachs øftf.

Vintappergården St. Valby

4000 Roskilde

Telefon (03) 38 72 04

Aut. leverandør af kirkevino

Alt i moderne belysning

Karl A. Købløv

aut. elektroinstallatør

Hvidovrevej 275

Telefon 78 15 23

- der får De
mere
for pengene - -

W. A. Werner A/S

Ost en gros

Teglgårdsstræde 13

København K

Telefon 14 14 08 (omat. til samtlige afd.)

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 65 67 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 26, Næstved
Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 82 18 88
Lys - Kraft - Olielyst
Alt i el-artikler

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A - Horsens
Telefon 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian Valther

HORSENS

Poul HENRIKSEN

Rådhusstrøget, Vejle

Telefon *82 37 11
Leverander til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger...

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

LÆSER- BREVE

TIL HVILKEN SIDE HVERANDEN GANG!

There is something rotten in the state of Denmark - også i vore dage. Kristendommen forkyndes galt i dette land, hvis den »gør folk borgerlige«. Ja, hvis det kun var den sidste sætning i en kommentar om borgerlig kristendom, det drejede sig om, så kunne L. O. Dorn og jeg være rørende enige. Det skal nu nok vise sig, at vi i grunden er det alligevel, men ligemeget - med denne kommentar har du sikkert kastet en brand ind mange steder, og du har (måske) prøvet at provokere noget frem.

Denne gang lykkedes det - i hvert fald hos mig, og jeg skulle tage meget fejl, om ikke mange »medborgere« sidder rundt omkring og skumler. Måske nogle af dem griber pen- nen, måske nøjes de blot med at skumle, og så kommer vi jo ikke videre, - men se nu begynder historien - som salig H. C. Andersen skrev.

Udefra, uden at kende mig nøjere, vil de fleste mennesker nemlig nok anbringe mig i de borgerlige rækker, og de vil i mange henseender have ret. Min mand har en stilling med løn á la blød mellemvare, og vi har hus og hæk (dog ikke liguster, som jeg har forstået er det værste, man kan anskaffe sig, hvis man vil undgå betegnelsen borgerlig.)

Se nu ved jeg ikke, om L. O. Dorn forbinder borgerlighed med det sted, man sætter sit kryds på valgdagen her i landet, men det kunne ligne ham, så derfor må jeg hellere oplyse, at jeg ved forrige folketingsvalg stemte på S.F. (af skræk for Fællesmarkedet) og ved sidste valg på Kr. F., da jeg ikke kunne finde et eneste andet parti, der gik ind for alle menneskers ret til at leve. Dette sidste rykker mig en tak nærmere til noget yderst borgerligt.

Jeg er virkelig modstander af statsopdragelse af børn, statsanbringelse af ældre og andet i samme retning. Jeg ved, at offentlige kontorer o. lign. er forfærdelig ineffektive

og synes, at privat initiativ har noget mere fut i fejemøjet.

Men jeg er aldeles ikke tilfreds med det kapitalistiske system, hvor alle udnytter alle, og den, der er bedst til den slags, trykker andre mennesker ned i skidtet. (Han kan godt se yderst agtværdig ud i kirken om søndagen, og præsten vil i hvert fald ikke undlade at hilse på ham.) Når det samme forhold gør sig gældende nationerne imellem, bliver ens utilpashed endnu større.

Det vil sige, at samtidig med, at jeg lever umådelig borgerligt, prøver jeg på at være en god socialist, og jeg både håber og tror, at dette er tilfældet med mange andre »borgerlige« kristne.

Jeg holder faktisk meget af at have et hus, hvor der er plads til de børn, vi har fået, og jeg kan lide, at vi nogenlunde selv bestemmer, hvad der foregår i samme hus. Men jeg er himmelhenrykt for at åbne vores hus for andre, så også de kan have glæde af det for kortere eller længere tid. Jeg synes, det ville være en glimrende idé med villakvarterer, hvor haverne var udlagt som fælles arealer, og alle trivedes sammen på disse. Fædrene slår græsplænerne, ungerne ødelægger dem ved at spille fodbold eller brænde bål, - og det skal nok vise sig at være naboens unger. Jamen, det var da skønt, hvis det kunne lade sig gøre. Dette med haverne åbner meget større perspektiver, men jeg skal ikke træde i det; alle kan selv prøve at bruge fantasien. (Luk døren op til badeværelset - og find en dejlig pige i badekarret: »Jeg trængte til et bad.« »Det er helt i orden, jeg låner bare naboens.«) - Ja, skønt ville det være, men sådan er vi mennesker jo bare ikke.

Nu kan det jo være, at det ikke er ligusterhækkene, der har inspireret L. O. Dorn. Det er nok noget i retning af de vestlige landes udbytning af u-landene. Hver gang jeg tager et bad, kører i bil, drikker en kop kaffe o.s.v. forringer jeg chancerne for nogle af mine medmennesker på den anden side af kloden. Jeg ved det faktisk godt (og alligevel fremturer jeg i min synd, som en gammel præst ville sige). Men jeg trøster mig med, at hvis jeg ikke gjorde disse ting, så ville alting af den grund ikke blive bedre. Jeg kan i et anfald af dårlig samvittighed sende nogle penge et eller andet sted hen, men jeg ved, at det ikke er det, der helt fra grunden kan hjælpe på det hele. Jeg tror heller ikke på systemer, der helt og aldeles kan fjerne al uretfærdighed i denne verden.

Og nu er vi ved enden af historien, og når vi er der, ved vi omtrent lige så meget, som da vi begyndte - og det er ikke særlig meget.

Mon ikke det hele er et spørgsmål om menneskers holdning til hinanden - de nærmeste som de fjerneste. Og er det ikke en af de ting, kristendommen skulle kunne give os. En næstekærlig holdning. Og bliver vi ikke nødt til at have en lille smule tålmodighed med hinanden?

Når jeg vågner om morgenen, foregår det i flere tempi. Først linder jeg på et øjenlåg,

strækker mig, gaber o.s.v. Alle B-mennesker kender det, – det varer flere timer, inden man virkelig er handlekraftig. Og nogle er endda mere B-mennesker end jeg.

Og verden (og de kristne i den) bærer sig ligesådan ad og irriterer alle A-menneskene. A-mennesker er nemlig sådanne mennesker, som vågner tidligt med et brag, ser dagen (og sagen) lige i øjnene og straks vil gøre noget ved det – vil handle, mens de lidt mere sløve B'-ere gnider øjnene og spørger: »Hvad er det egentlig, det drejer sig om?«

Således kan menneskene her på jorden få megen tid til at gå blot med at erkende, at der er et eller andet, der er skrupforkert, og når det så endelig er gået op for næsten alle (nogle bliver nu aldrig helt vågne), så kan man få gjort noget ved det, hvis man, mens opvågningen står på, kan få forkyndt en vis holdning.

Det må så være op til alle forkyndere af kristendom. Og vær blot frimodige, – søvnige mennesker bider ikke. De vender sig højest om på den anden side og sover videre, – og det kan jo godt se håbløst ud og tage modet fra den mest vågne. Hav tålmodighed. Før eller senere skal selv søvnige mennesker have noget at spise. De bliver sultne. Og så kommer de for at se, om der er føde – også for deres sjæle og så giv dem det, der skal til.

Dog til sidst en advarsel. Selv om sultne mennesker og sløve padder er nogenlunde fredelige, så er de dog ikke altædende. Hvis de bliver bange for, at maden er forgiftet (hvis de bliver skræmt ud af kirkerne), vil de spise et andet sted. Hvis I prædiker tillid til Gud, en næstekærlig holdning (har du to frakker, så giv den, der ingen har, den ene), men samtidig selv angst sidder og vogter på økonomien og de forgyldte engle i kirken, ja så lærer I os mistillid, selvished og angst.

Kirker, skoler, klostre, udvalg, udvalg, udvalg, møder – karrusellen drejer rundt, om så vi alle falder af i farten . . .

Men *mine* børn skal have sol og en have at lege i.

Birgit Arbirk

Kære pater Heggum!

Tak skal De have for Deres udmærkede artikel i Katolsk Forum fra 11. september d.å.

Jeg har altid været glad for at læse Deres artikler, – antagelig fordi vi forstår hinanden og har så nogenlunde den samme alder.

Når jeg især fæster mig ved det sidste, De har skrevet, er det velsagtens fordi det berører to ting, der altid har ligget mig på hjerte.

Den første er: Valfarter. Jeg har i den tid, hvor jeg endnu var dygtig til at gå, haft megen glæde og udbytte af såvel Øm-valfarter som valfarterne til Aasebakken. Desværre har det ikke været mig muligt at gøre turen til Haraldsted med, da det vel til syvende og sidst var den valfart herhjemme, der mindede mest om de tidligere tiders valfarter, hvor madkurven ikke spillede så stor en rolle som senere.

En valfart, som jeg desværre heller ikke har deltaget i i hele dens udstrækning, er valfarten til Chartres i nærheden af Paris. Kun en lille del af den har jeg gjort sammen med min kone og nogle franske venner, og jeg glemmer aldrig det betagende syn, da vi en skøn forårsmorgen pludselig så kirkens to tårne dukke frem af disen.

Valfarten til Chartres var en virkelig valfart, – mest beregnet for unge, og jeg må sige, at jeg altid har været imponeret af, hvordan små pariserinder, der i det daglige trippede om i højhælede sko, nu pludselig på 1 ½ døgn kunne tilbagelægge den vist godt 50 kilometer lange strækning. Det var en præstation.

Det andet punkt i Deres artikel er: Betragtninger ved Frederiksborg slot.

Jeg har altid beundret Eleonora Kristine, Christians IV's yndlingsdatter, som en af vore allerstørste for ikke at sige den største skikkelse, vi har haft. Hun forenede, som hun selv holdt på, dét, hun var: Kongedatteren og adelsfrøkenen – to kategorier, der ikke er højt i kurs i dag, hvor man helst skal være usøigneret og langhåret.

Jeg har gennem mit snart lange liv været sammen med flere kongedøtre og med et utal af adelsdamer, og jeg har aldrig syntes, at de var af ringere kvalitet end andre – tværtom.

Det skuffede mig derfor at læse Bent Zinglersens »Københavnske gadenavne« fra 1972 – Politikens håndbog, som er såvel morsom som belærende, ikke at træffe på nogen gade eller plads, der var kaldt op efter denne stoute dame. Alle mulige mere eller mindre kendte personer var kaldt op, ja man holdt sig end ikke tilbage for at have to gader, der var kaldt op efter Struense, som man for ca. 200 år siden lod henrette på den mest barbariske måde. Og fra personer gik man over til zoologien og botanikken, geografien og alt muligt andet. Men ikke et ord om Eleonora Christine.

At man ikke har opkaldt nogen gade efter hendes mand, Korfits Ulfeldt, er der ikke noget at sige til, da man jo nu har en helt anden indstilling til, hvad en landsforræder var eller ikke end dengang. Men at man ikke har gjort noget ved hans enestående hustru, forekommer mig ubegribeligt. Hun, som efter at have været fængslet næsten 22 år, var af det format, at hun kun ønskede at blive ført ud af fængslet med manér«. Det gør en kongedatter.

Skal vi ikke mødes, pater Heggum, og tømme en flaske vin – det skal ved den lejlighed ikke være øl! – og mindes denne store kvinde.

Jeg håber den dag må komme, hvor man rejser hende et værdigt minde – eventuelt på Gråbrødretorv, hvor hun som bekendt havde sin bolig. Det har hun fortjent så godt som få.

Storskoven september 1974
pr. Dronninglund

E. v. Folsach

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Brdr. ZØLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Roman Kusler

Murarmester
Stationvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Social rådgivning

ydere af Katolske Menighedspæjere
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 –
Telefon 15 23 03

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Flolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Bendt Gravgaard

Isenkram og glas
Hobro – Telefon (08) 52 15 44

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjærkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havneplassen, Kolding
Telefon 52 36 55

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenører
Ingeniører - Aut. kløkkefører
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

A/S Vejle Mælkekompagni

Veddelagade 85
Vejle - Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - fly
Pris kr. 1195,-

Rom med fly hver uge fra 9/9 fra 795,-
Rom-Firenze-Assisi, 2 ugers rundrejse,
30/9-14/10 kr. 1625,-

Wien med fly hver uge fra 7/9 fra 865,-
REJSER MED STØRRE INDHOLD!

STENO REJSER

Holmbladsgade 11, Dk - 2300 Kbhvn. S.
Telf. (01-27) Asta 2312
Giro 18 46 43

Peter From

Kolonialhandler
Domhuagade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

SCT. MARIÆ SKOLE ÅLBORG 75 ÅR

LIDT HISTORIE

At man fylder 75 år er grund nok til, at der tænkes på én. Og når det er en skole, giver det endnu mere grund til, at man ser tilbage på de mange år. Hvor mange mennesker har ikke været knyttet til skolen gennem disse år! For hvor mange unge har skolen ikke været rammen om afgørende år i deres udvikling! I de forløbne år har Sct. Mariæ Skole skrevet historie: et stykke livshistorie for hver elev, et stykke lokalhistorie for byen Ålborg og et stykke kirkehistorie i tilknytning til Sct. Mariæ Kirkes menighed.

Da Kamillianerordenen kom til Ålborg i 1898 for et år senere at oprette den første nordjyske katolske menighed efter reformationen, viste der sig et umiddelbart behov for en katolsk skole. Allerede i september 1899 begyndte man at undervise i en villa på Kastetvej 11. Det første elevhold bestod af 8 børn, undervist af to lærerinder. I 1901 kommer de første Mariæ Søstre til Ålborg og overtager undervisningen i en lejet villa på Kastetvej 5. I 1902 flyttes skolen over i en bygning i Korsgade. I 1903 kommer de første Sct. Josef Søstre til Ålborg, hvor de fra 1906 har været med til at præge skolen. I 1906 skifter man til større skolelokaler i

Holbergsgade. I 1909 er disse lokaler for små; 68 børn søger skolen på det tidspunkt. Der erhverves en villa i Valdemarsgade - den første bygning i det nuværende skolekompleks. Bygning og areal til skolegården erhverves for 15.000 kroner, som ordensledelsen i Tyskland betaler. I 1913 udvides skolen med bl.a. en gymnastiksal. I 1965 påbegyndes opførelsen af den nye skolefløj. Den 16. maj 1966 indvies den nye skole, efter at også den gamle bygning har gennemgået en grundig restaurering. Og så kommer vi endelig til jubilæumsåret 1974: Omkring jubilæet er vi netop i færd med at udvide skolen med et nyt sløjdløkkale, et større skolekøkken og en ny fløj til børnehaveklassen og administrationen.

Alt dette syntes kun at være tal og nøgterne fakta. Men bag dem ligger der en udvikling, som taler for at flere og flere forældre værdsætter Sct. Mariæ skole for den kvalitet og for den ånd, der lige fra begyndelsen har præget skolen: Et kristent miljø, hvor unge fra alle kirkesamfund kan lære at respektere hinanden og udvikle sig, så de kan bidrage til at menneskeliggøre vort samfund.

Josef Strebini

EFTERÅRS- LEJR

IKKE
I
ØM

MEN . . .

Efterårslejr på Øm . . . så behøver man ikke at sige mere. Det var klart for enhver, at der skulle man hen for at opleve fællesskabet, høre lærerindlæg om troen og kirken, gå til messe . . . ja, kort sagt ØM. Sådan troede vi også, det skulle være i år, - vi troede, at Øm endnu engang holdt til at huse unge katolikker fra hele landet, troede det endnu engang var muligt at stable en lejr på benene, men nej. Øm strejkede, de sanitære forhold svigtede. Det viste sig særlig vanskeligt at samle et team af lærere til at give daglige indlæg. Økonomisk så det ud til, at det ville blive dyrt at tage på Øm. Kort sagt: alle muligheder for at unge katolikker kunne samles i efterårsferien syntes fejlet af bordet, - forsvundet i efterårsstormene.

Ved du godt, at vinden blæser? Ved du også, at vinden blæser, hvorhen den vil? (Johs 3,8)

Hvis du slår stedet efter, vil du se, at jeg citerer skriftstedet noget frit. Der står nemlig:

Vinden blæser, hvorhen den vil, og du hører dens susen, men du ved ikke, hvorfra den kommer, og hvor den farer hen; sådan er det mod enhver, som er født af Ånden.

- Og du kan roligt læse videre om, hvad Jesus sagde til Nikodemus, og hvorledes han blev belært.

I det sidste år har lejre såvel som ledertræninger beskæftiget sig med troen i hverdagen, discipelskab og fornyelse i ungdomsarbejdet. Det har på mange måder været et interessant år, og der er kommet nogle nye perspektiver ind i mange af vore aktiviteter. Hvor oplagt at bruge en efterårsferie til at fordybe sig yderligere i disse ting, - og så

skulle det hele ikke blive til noget, - troede vi. Men der, hvor en dør bliver smækket i, lukker Vor Herre altid et vindue på klem, og nu skal du høre, hvad det er blevet til:

Fra den 12. oktober til den 19. oktober (lørdag til lørdag) er der plads til en lille gruppe mennesker i Myretuen på Bastrup. Der får du mulighed for at arbejde med Bibelen og dig selv sammen med andre, der gerne vil fordybe sig i evangelierne, bruge tid til bøn og samtale og erfare, at det kristne fællesskab ikke er noget, der købes i poser (kaffeposer), men det skabes der, hvor mennesker samles i Jesus Navn (Matt. 18,20).

For ugens 4 første dage er følgende emner fastlagt

- at være i Kristus
- at leve med Kristus
- at dø og opstå med Kristus,
- I skal være mine vidner.

For ugens sidste dage og i øvrigt skal du være medbestemmende for hvilke emner, der skal behandles.

Det er ikke meningen, at fællesskab bare skal være noget teoretisk, noget vi snakker om - og snakker os fra. Det er derimod vort ønske, at fællesskabet skal være noget levende, noget der fungerer. At vi virkelig praktiserer det kristne sindelag, hvor vi vil tjene hinanden bygge hinanden op, hjælpe hinanden - støtte hinanden, og alt dette kan vi kun, hvis vi lader os forme af Jesus Kristus og lader os lede af Ham.

Nu har du fået noget om lejrens indhold og formål, og dog må jeg røbe, endnu en ting: Det er planlagt, at vi lørdag aften tager til København og går til »Pris Herren-aften«, ligesom vi i løbet af ugen vil se på, hvad der sker blandt unge uden for vor kirke.

Praktiske informationer:

Tid: Fra lørdag den 12. oktober til lørdag den 19. oktober. Begynder om morgenen.

Sted: Myretuen i Bastrup, (vest for Farum og syd for Lyngø).

Alder: 17 år og opefter, - de, som har deltaget i ledertræning kan søge om at komme med.

Pris: Kr. 225,00. Hvis du har vanskeligheder, så skriv og fortæl, hvor mange penge du har, og hvor mange du kommer til at mangle.

Tilmelding: Senest 1. oktober til Ole Borg, Haslegårdsvej 37, 8210 Århus, V, tlf. (06) 15 71 18.

Præst/lærere/ledere: Gottfried Grünevald og Ole Borg

Gæstelærere: Bl.a. Jørgen Christensen.

Jeg glæder mig til at se dig på Bastrup

venlig hilsen
Ole Borg

Hvis du først læser Forum nu, så prøv at ringe til Ole Borg, hvis du vil med på lejren.

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherrød 13 - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

Mogens Larsen

Ramsherrød 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

BLOMSTER - FRUGT OG GRØNT

A.B.C. Blomster

Vestergade 19, Stubbekøbing
Tlf. (03) 84 16 59

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01 Gø. 60 58

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

4 - 8 måneder fra september
6 måneder fra november
4 måneder fra januar
Ring eller skriv efter udførlig skoleplan

tlf. 03 - 268700
forstander Sv. Erik Bjerre
3400 Hillerød

**GF GRUNDTVIGS
HØJSKOLE
FREDERIKSBORG**

HANDELSBANKEN

-altid med i billedet

ROSENKRANS PÅ EN NY MÅDE

*Små ændringer -
Små forbedringer -
Rosenkransen i ny ikklædning!*

Rosenkransen hører specielt sammen med oktober måned. Som betraggende bønnsform har rosenkransen sin store værdi. Vi vil derfor ikke lade den falde, men forsøge at gøre udbyttet ved de såkaldte rosenkransandagter endnu større. Det er ganske vist et brud på den traditionelle form, men hvis man derved får et større religiøst udbytte - hvem vil så protestere?! Naturligvis kræver det den gode vilje til at ville nå videre - men den kan forudsættes. Den ændrede form beror på følgende betragtninger: man begynder med 2 minutters musik (i dette tilfælde gregoriansk eller Beethoven), for at de tilstedeværende kan få mulighed for at lægge hverdagens jag bag sig og falde til ro. Derefter vises (på kirkens hvide bagvæg) et lysbillede af en bibelsk scene (billeder fra Seewald: »Bilderbibel«), som støtte for den betragtede bøn, der læses en tekst fra bibelen, som svarer til billedet, hvorefter der spilles musik (sammekarakteret som indledningsmusikken) - ca. 1 minut - for at man kan betragte og tænke sig ind i situationen. Nu følger et led af rosenkransen (præsten beder for og menigheden svarer - derved undgår man at skulle koncentrere sig om, hvornår hvem begynder og hvem svarer). Når rosenkransledet er bedt til ende vises et nyt billede, musik, derpå næste led osv. Efter endt rosenkrans (5 led som sædvanlig) udstilles og tilrøges sakramentet, velsignelsen gives og man slutter af med en fælles lovprisning i form af en salme. Fire emner vil blive genstand for denne rosenkransbetragtning: 1. Verden venter på sin forløser - 2. Guds kærlighed i Jesus - 3. Jesu nederlag - 4. Jesu Triumf. Dette er et tilbud om en fordybelse i bibelen, i Guds verden samt et forøget udbytte af rosenkransen som bedeinstrument. Deter ikke spørgsmålet, om der kommer flere til andagterne, men om at de, der kommer, har krav på »at få noget ud af det«. Herertilbudet. Tidsmæssigt vilensådan andagt vare ca. 35 minutter. Andagterne er hver torsdag (undtagen den 17. oktober) i oktober kl. 19,00 i Sct. Knud Lavards Kirke, Lyngbygårdsvej 1, Lyngby.

G. Nibler

LODTRÆKNING

Sct. Antoni Kirkes Sommermarked
Den 8. september 1974

Amerikanske lotterier

Dukke: Serie LL - gul: nr. 123

Champagne: Serie LB - Grøn: nr. 190

Spisestel: Serie BC - blå: nr. 183

Vinkurv: Serie BA - rød: nr. 151

TAK

I den forløbne uge har Caritas Danmark takket være en meget stor og prompte hjælpeaktion fra hele landet kunnet afsende 100.000 danske kroner til Bangla Desh.

SÆLGES

KOBBERSTIK

fra 1857 efter Rafaels »Disputa« i Vatikanet i smuk gammel ramme. Størrelse 103 gange 156. Bech, Forhåbningsholms Allé 19, 3.

RETRÆTER

RETRÆTE PÅ ÅSEBAKKEN OG MAGLEÅS HØJSKOLE I HØSTERKØB
Danmarks Katolske Kvindeforbund indbyder til retræte fra fredag den 1. november kl. 17.30 til søndag den 3. november kl. ca. 15 med pater H. Roos, S.J. som retræteleder. Emnet bliver: Fornyelse og Forsoning. Pris ca. kr. 135,- - 150,- for to døgn efter værelsernes beliggenhed. Tilmelding snarest muligt til sekretæren Suzanne Scavenius, Henrik Hertzvej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. OR 9251 bedst om aftenen.
Alle er velkomne!

KATOLSK ARBEJDERAKTION
afholder Retræte på Åsebakken d. 16/17. november 1974.

Emne: Åbenbaringen og kirken (kirkerne).

Indleder: Pastor P. van der Stok.

Pris: kr. 60,00 (mindrebemidlede kan opnå reduktion).

Tilmelding: G. Bune Andersen, Westend 9, 1., 1661 København V. Tlf. 24 91 06 (ml. 17 og 19). Sidste frist: 11/11 - 74.

Alle er velkomne. Udførligt retræteprogram tilsendes.

LITURGISK OVERSIGT

ved Inga Jensen

- Søndag d. 13/10: 28. alm. søndag: 2. Kong. 5, 14-17. – Salme 98, 1-4. (R: 2b: For folkenes øjne åbenbares Herrens frelse). – 2. Tim. 2, 8-13. – Luk. 17, 11-19.
- Mandag d. 14/10: Ferialdag eller Callistus I, pave og martyr. Gal. 4, 22-24. 26-27. 31-5,1. – Luk. 11, 29-32.
- Tirsdag d. 15/10: Therese af Avila, kirkelærer. Gal. 5, 1-6. – Luk. 11, 37-41.
- Onsdag d. 16/10: Ferialdag eller Margareta M. Alacoque, Gal. 5, 18-25. – Luk. 11, 42-46.
- Torsdag d. 17/10: Ignatius af Antiokia, biskop og martyr. Ef. 1, 3-10. – Luk. 11, 47-54.
- Fredag d. 18/10: Lukas, evangelist. (Gloria, pr. ap. II). 2. Tim. 4, 9-17a. – Luk. 10, 1-9.
- Lørdag d. 19/10: Ferialdag eller Jean de Brébeuf og Isaac Jogues præster og deres lidelsesfæller, martyrer, eller Paul af Korset, ordensstifter, eller Guds Moders lørdagsmesse. Ef. 1, 15-23. – Luk. 12, 8-12.
- Søndag d. 20/10: 29. alm. søndag: 2. Mos. 17, 8-13. – Salme 121, 1-8. (R: 2: Fra Herren kommer min hjælp, fra himlens og jordens skaber). – 2. Tim. 3, 14-4,2. – Luk. 18, 1-8.
- Mandag d. 21/10: Ferialdag. Ef. 2, 1-10. – Luk. 12, 13-21.
- Tirsdag d. 22/10: Ferialdag. Ef. 2, 12-22. – Luk. 12, 35-38.
- Onsdag d. 23/10: Ferialdag eller Johannes af Capestrano, præst. Ef. 3, 2-12. – Luk. 12, 39-48.
- Torsdag d. 24/10: Ferialdag eller Antonius M. Claret, biskop. Ef. 3, 14-21. – Luk. 12, 49-53.
- Fredag d. 25/10: Ferialdag. Ef. 4, 1-6. – Luk. 12, 54-59.
- Lørdag d. 26/10: Ferialdag eller Guds Moders lørdagsmesse. Ef. 4, 7-16. – Luk. 13, 1-9.
- Søndag d. 27/10: 30. alm. søndag: Sir. 35, 15b-17. 20-22a. – Salme 34, 2-3. 17-18. 19 og 23. (R: 7a: Den arme råbte, og Herren hørte ham). – 2. Tim. 4, 6-8, 16-18. – Luk. 18, 9-14.

Fortsat fra side 5

og mere kompliceret. Vor kultur og vore normer konfronteres med andre kulturer og normer. Den enkelte og samfundet stilles over for problemer, der til tider synes næsten uløselige. Fra filosofien får vi nye indsigter og analyser. Litteraturen tolker vor tilværelse fra en mangfoldighed af synsvinkler. Hvem tør i denne situation være selv-sikker, hvem tør fælde en hurtig dom, hvem tør være andet end ydmyg? Vi kan ikke opgave vor bundethed til sandheden og vor søgen efter den. Men vi kan indrømme, at selv om der er nogle få ting, vi holder for urokkeligt sandt, er der mange flere, hvor vor erkendelse kun er mangelfuld og foreløbig.

Når man taler om frihed i kirken, kan det hævdes, at kirken er et af Kristus oprettet fællesskab, og at vi som medlemmer af kirken er underkastet dette fællesskabs love. Når man anskuer sagen på den måde, kommer frihed og fællesskab til at stå i modsætning til hinanden: At være lydige mod fællesskabet er at opgave en del af sin frihed. For mig at se forholder det sig omvendt: Jo bedre kirken fungerer som menneskeligt fællesskab, desto større frihed vil der være i den. Formalistisk fastholden af regler og love, angst for nye tanker og for tiltrængte reformer er symptomer på, at fællesskabet er gået i forfald. Så længe kirkens fællesskab er et virkeligt fællesskab, fungerer dogmatiske formuleringer, moralregler og kirke-love som hjælp og vejledning i vor stræben efter at forstå Guds vilje og indrette vort liv efter den. I det fungerende fællesskab finder vi et stabilt livsgrundlag, der gør det muligt sammen med andre og uden angst at overveje fælles problemer, revidere vore anskuelser, at se tingene i et nyt lys, være åbne udadtil. Når fællesskabet kommer i krise, bliver dogmer og love midler til at holde sammen på det, der ikke kan hænge sammen af sig selv. De ting, som skulle være os til hjælp og vejledning, forvandles til midler til at holde tropperne på plads. At forsøge at løse problemerne på denne måde er i virkeligheden at løbe fra dem. I stedet skulle vi vise mod til at se problemerne i øjnene, de problemer, der giver sig af fællesskabets krise i kirken og i samfundet, de teologiske, filosofiske, politiske og moralske problemer, vi faktisk står overfor.

Newman formulerede sin drøm om frihed i kirken. Jeg har meget ufuldstændigt og forsøgsvis sagt lidt om min drøm om en virkelig frihed i et virkeligt fællesskab, en frihed, der er en livsbetingelse for en reali-

stisk kristen holdning og for sand katolicitet. Imidlertid er det ikke så væsentligt, at vi hver for sig når til vejs ende med problemerne. Det er vigtigere, at vi i fællesskab kan finde løsninger, at vi kan tale med hinanden og med andre. Ikke for ingenting valgte Newman, da han blev kardinal, som sit motto sætningen: »Cor ad cor loquitur« – »Hjerte taler til hjerte«. Jan Ulrik Dybkjøb

Fortsat fra side 9

Katolicismen er ikke en enorm dødvægt, som menneskene skal slæbe rundt på, men liv og fremgang og et gladeligt budskab.

»Stilstand er for unge hjerter døden,« siger digteren, og det gælder mennesker i alle aldre. Det er en misforståelse, at troskab skulle være ensbetydende med konservatisme (i dårlig forstand). Gud er kærlighed, og troskab er at søge at leve op til kærligheden i alle dens faser. Den gennemtrænger alt.

»Hjertets renhed er at ville ét.« Jeg beundrer egentlig de mange unge, som virkelig går ind for en sag, omend af meget forskellig art, – og selv om jeg naturligvis langt fra altid er enig med dem. Missionærerne som stiller sig op lørdag formiddag på St. Ibs torv i Horsens og spiller og synger. De pæne unge amerikanere, som høfligt kommer til døren og vil fortælle om deres religion. Et par kontorfolk i vor gade, som efter fyraften cykler til socialt arbejde i Frelsens hær – og så videre. Kunne vi katolikker arbejde ud fra samme beredvillighed og mod og tro!

Koncilfædrene formanede os: »Bliv ved med at søge uden at trættes og uden nogen sinde at tvivle om sandheden. Salige er de, som har fundet sandheden og stadig søger den.« Vi skal altså blive ved med at søge, efter at vi har fundet sandheden. Troens vækst må ikke ophøre.

Kirken er for alle. Ingen er så ringe, at han ikke er indbudt. Det værste af alt er, hvis vi diskriminerer nogen og slutter os selv inde i en ring uden forståelse for, hvad der sker omkring os.

**Støt
vore
annoncører!**

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfrikningskurser, forældrekurser m.m.

Hellerupgårdsvej 18, 2800 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

DIKTATOREN

I en berømt artikel »Komediens største æra« skriver den nu afdøde amerikanske filmkritiker, James Agee, følgende om latteren: »I filmkomikerens sprog er der fire grader af latter: fniset, grinnet, skraldergrinet og brølet. Fniset er blot et fnis. Grinet er et forstærket fnis. Den, der nogen sinde har haft fornøjelsen, ved alt om et skraldergrin. Brølet kan næsten slå én ihjel. Et forbilledligt godt gag, perfekt konstrueret og udført, ville bringe offeret op ad denne latterangstige lige til toppen ad ondskabsfuldt kontrollerede trin, for derefter at fortsætte med at rokke, ryste, svaje og svinge stigen, indtil offeret stønnede om barmhjertighed. Og efter den kortest mulige hvilepause ville det atter mærke komikerens første drilske piskeslag og igen begive sig op ad stigen.« Hvis De tør udsætte Dem selv for risikoen og unde Dem selv fornøjelsen af ovennævnte, kan jeg ikke gøre noget bedre end at anbefale »Diktatoren«, for filmen er et vidunder af komik og satire, vanvittig og betagende, en genial komikers beherskelse af filmmediet og af sin kunst.

Hvis Charlie Chaplin imidlertid havde vidst, hvilke grusomheder nazisterne havde udøvet, ville han aldrig have kunnet lave »Diktatoren«, – betror han læseren i sin selvbiografi »Mit liv«: »Men jeg var besluttet på at latterliggøre deres mystiske vrøvl om racerenhed.« Og det tør svagt antydes, at det er lykkedes for ham. Lad os igen vende os til »Mit liv«: I 1937 havde Alexander Korda foreslået mig at lave en Hitler-historie, der byggede på forveksling af to mænd: Hitler havde jo samme overskæg som vagabonden, så jeg kunne spille begge roller, sagde han. Dengang syntes jeg ikke, det var nogen særlig god idé, men nu (1938

red.) var den aktuel, og jeg længtes desperat efter at komme til at arbejde igen.

Så slog det mig pludselig. Selvfølgelig! Som Hitler kunne jeg holde tale på kauderwælsk til folkemasserne og tale lige så galt, jeg ville. Og som vagabond kunne jeg forblive mere eller mindre tavs. En Hitler-historie kunne give mig rig lejlighed til at dyrke parodi og pantomime. Optændt af begejstring ilede jeg tilbage til Hollywood og gik i gang med at skrive manuskriptet. Det tog mig to år at få historien færdig. « Så den 10. september 1940 havde »Diktatoren« premiere; syv år senere kom den for første gang op i Danmark. »Diktatoren« er Chaplins første talefilm. (Hans sidste stumfilm »Moderne tider« (1936) var lavet på trods af den styrtflod af talefilm, der oversvømmede verden efter 1928). Chaplin var ulykkelig over, at stumfilmens dage var talte, netop fordi hans kunst var så intimt knyttet til stumfilmens særlige karakteristika: ekspresionismen, dvs. mimik og bevægelse. Men i »Diktatoren« fik han en chance for at udtrykke sig i overensstemmelse med sine muligheder. Senere, i »Monsieur Verdoux«, skulle han vise verden, at han også mestrede den sorte komedie i talefilmens regi. Skønt »Diktatoren« flere gange skæmmes af sentimentalitet, især er der nogle fæle scener med Paulette Godard samt hele slutningen, har den et balsamisk overskud af opfindsomhed og menneskelighed. Og dens drøbende vittige udlevering af magtmennesket som type er så aktuel som nogen sinde.

Det ville føre for vidt at komme med et handlingsreferat, kun skal det nævnes, at begivenhederne udspiller sig i staten »Toumainia«, hvor diktator Hynkel, führer for dobbeltkorspartiet, har tilranet sig magten, som han forvalter med jernhård brutalitet.

Den jødiske ghetto er særlig udsat for hans tyranni. Her møder vi Barberen (som vi først har truffet som frontsoldat under den første Verdenskrig). På grund af hukommelsestab er han en tid ganske uvidende om tilstandene i Toumainia. Barberen ligner til forveksling Hynkel, – og det er denne lighed, filmen spiller på, spiller op til og til slut udnytter. (Hvilken frækhed i det hele taget af Herr Hitler at have samme slags overskæg som Charlie!)

Har vi bare én gang set Chaplin som Hynkel i dennes afsindige leg og spillet bold med jordkloden, eller som Barberen, da denne – der ved en fejltagelse har fået et slag oven i hovedet med en stegepande – spjætter, tripper, stepper hen ad fortovet i en opstemt nærmest euforisk og marionetagtig dans, så vi tror, at nu *må* han da falde omkuld, men hvor tyngdeloven ustandselig narres, og balancen holdes langt ud over det udholdelige, og vi ødelagte af latter og spænding, henrykte og udmattede, synker sammen i biografstolen, som var det os selv, der havde udført dette virtuose forløb af bevægelser og af bevægelser i bevægelsen! – så har vi virkelig været de særligt begunstigede vidner til det fuldkomne, som hos Chaplin beror på en enestående kombination af helt iøjnefaldende evner og højt udviklet teknisk kunnen – så selvfølgelig og suverænt som kun hos et geni. (Mon ikke et af det evige livs glæder vil være mødet med Charlie i forklaret skikkelse?) At se, hvorledes vagabonden selv i de mest umulige og groteske situationer med *stil* forsøger at bevare sin værdighed, er så rørende og så oprivende, at det ikke lader sig gøre at unddrage sig hans persons magi og tragik. Deraf humoren.

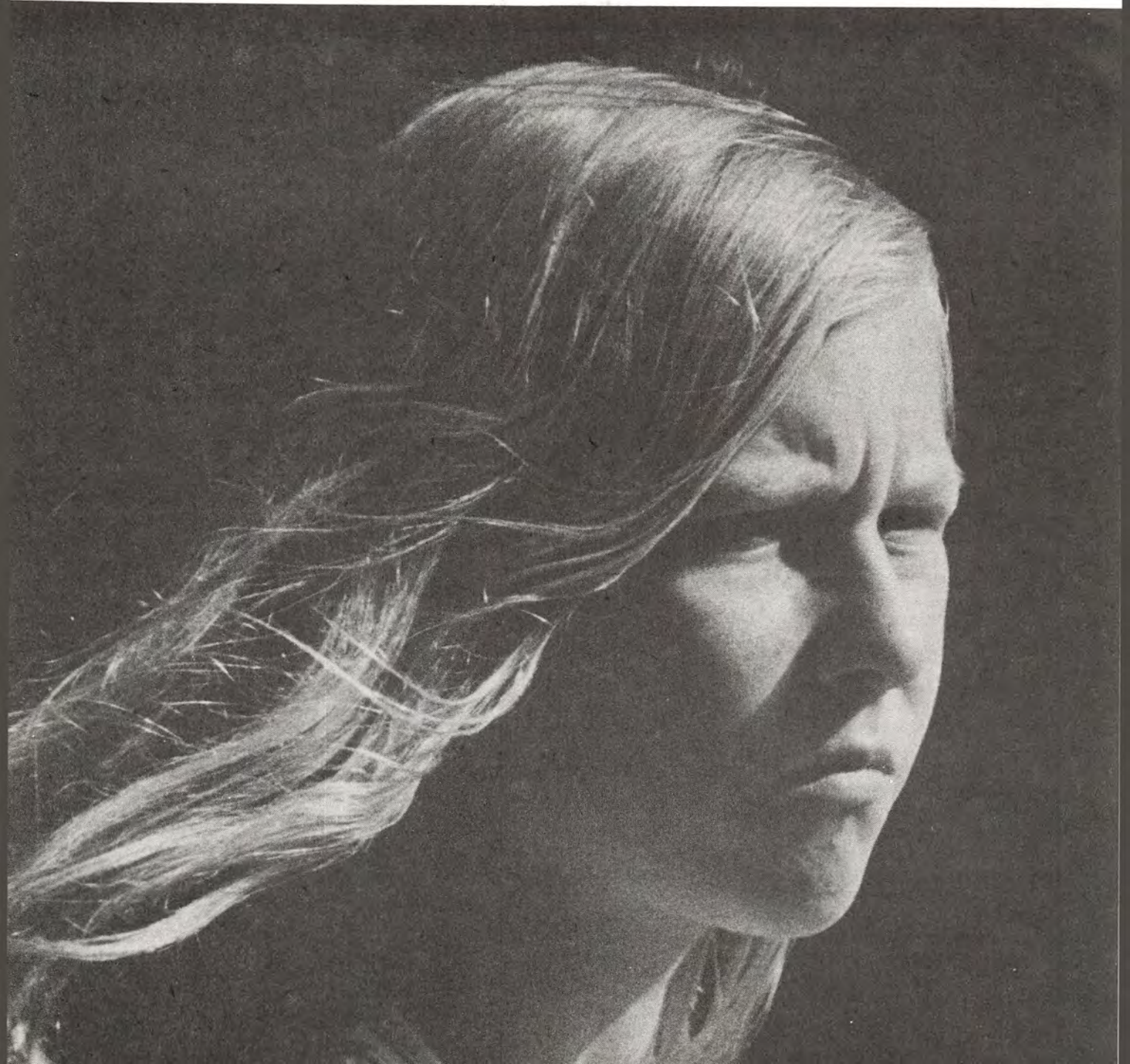
Hans Jensen

20/1974

forum

katolsk

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 3
1616 København V.

NOTES- BLOKKEN

APROPOS ADGANG TIL SAKRAMENTERNE FOR GENGIFTE FRASKILTE

I nr. 17 af Katolsk Forum fandtes to indlæg, som advarede imod at give gengifte fraskilte adgang til sakramenterne. Det drejede sig om et læserbrev af pastor W. Vick (s. 20) og et diskussionsbidrag af kardinal Höffner (s. 14) på de vesttyske bispedømmers fælles synode i Würzburg den 24.5.1974. Begge indlæg går med styrke ind for ægteskabets uopløselighed. Dette anliggende er berettiget og kan under ingen omstændigheder opgives. De fraskilte gengifte lever i et kirkeligt set ugyldigt ægteskab og derfor må de formentlig have adgang til sakramenterne, siger begge indlæg.

Af de to anførte indlæg har kardinal Höffners en særlig autoritet på grund af hans høje stilling og pastorale erfaring. Alligevel må man huske, at hans tale kun var ét af bidragene til en diskussion, som varede en hel dag.

I løbet af den lange diskussion, hvor mange lærde teologer og erfarne lægmænd tog ordet, talte bl.a. også kardinal Döpfner. Han gjorde opmærksom på problematikken i selve anliggendet og antydede, at heller ikke biskopperne var kommet til fuldstændig klarhed, over hvordan man skulle forholde sig til dette spørgsmål. I denne forbindelse sagde han følgende: »Man bedes lægge mærke til, at der indtil nu hverken i biskoppernes eller i en enkelt biskops stillingtagen er fremkommet det mindste tilløb til et hårdt ord om forsøget på fra alvorlige og samvittighedsfulde sjælesørgeres side at løse dette vanskelige problem. Enhver biskop ved, hvor vanskeligt det er.«

I de to udsagn af henholdsvis kardinalerne Höffner og Döpf-

ner ser man tydeligt de to sider af problemet. På den ene side kan man ikke give en tøddel efter, hvor det drejer sig om uopgivelige værdier, på den anden side må man hjælpe mennesker, der måske uforskyldt er kommet i stor sjælenød. Efter at kardinal Höffner havde talt, gjorde et synodemedlem, Dr. Schmutgen opmærksom på en skrivelse fra Kongregationen for tros læren i Rom af 11.4.1973, hvori der siges, at gengifte fraskilte under visse omstændigheder kan få adgang til sakramenterne. Det klassiske eksempel er det tilfælde, hvor det første ægteskab var ugyldigt, men hvor ugyldigheden ikke har kunnet bevises over for den kirkelige domstol (in foro externo). I en sådan situation kan den gengifte part af sin skriftefader (in foro interno) få lov til privat at gå til sakramenterne, hvis forargelse er udelukket. Man kan altså sige, at den blotte kendsgerning, at nogen lever i et kirkeligt set ugyldigt ægteskab ikke i hvert tilfælde og under alle omstændigheder udelukker fra modtagelsen af sakramenterne.

Det er også vigtigt at vide, at vor nordiske bispekonference i nu snart 5 år indgående har drøftet dette problem. Den arbejder nu også sammen med de tysktalende bispekonferencer for om muligt at komme frem med et forslag til løsning af problemet, som en del biskopper kan tilslutte sig, og som derpå kan stadfæstes af Rom.

Hele problemet er altså mangesidigt. Når man arbejder med det, kommer man Gregor af Nazianz' ord i hu: »Ikke overdrive ved strenghed, ikke omstyrte alt ved svag eftergivenhed.«
H. Roos S.J.

BREV FRA EN UNG FRANCISKANER- PRÆST

Når de jager efter forfremmelse og karriere – må jeg tænke på din stræben efter afsavn.

Når de svælger i dyre, eksotiske retter – må jeg tænke på dine enkle og sparsomme måltider.

Når de flokkes i elegante, prangende saloner – ved jeg, at du sidder ved et simpelt, uhøvlet bord.

Når de overgår hinanden i arrogance og selvsikkerhed – mindes jeg din dæmpede, overbærende stemme.

Når de fører sig frem i ordener og dyre toiletter – ser jeg for mig din grove kutte og dine slidte sandaler.

Når de ikke er til at standse i deres beretninger om dem selv og deres bedrifter – husker jeg, at du aldrig taler om dig selv.

Og når det ikke er til at få et ord indført blandt dem – mindes jeg din tålmodige lytten til andre.

Når luften omkring dem er tung af cigaretrøg og larmende musik – ser jeg dig våge time efter time ved talrige dødslejer.

Når de har spist og drukket sig fra helbred og førlighed – ser jeg dig give de fattige dit bedste brød.

Når de overgår hinanden i pikante historier – mindes jeg dit væsens renhed.

Når deres tale svulmer af saftige udtryk – husker jeg dit enkle, klare sprog.

Når jeg ser deres jagt efter statussymboler – slår det mig, at du intet vil eje.

Når jeg føler mig overset og fortabt imellem dem – ved jeg, at du altid har tid til andre.

Når de ikke levner de fraværende nogen ære – husker jeg dine ord om hvert eneste menneskes værdi.

Når de trækker på skuldrene af Gud og religion – mindes jeg alvoren i dit blik.

Når jeg ser deres mange skilsmisser – beder jeg til, at du må være tro mod dine løfter.

Når jeg ser deres rastløse jagen efter adspredelser – tænker jeg på dine stille timer med breviaret.

Når de kræver erotisk tilfredsstillelse som en ret – mindes jeg dine ord om offeret i kærligheden.

Når de smiler overbærende af dig – ja, så gad jeg vide, om Guds overbærenhed med dem ikke for en stor del hviler i dine og dine brødrers hænder.

E. Baadsgaard Jensen

INDHOLD

BREV FRA EN FRANCISKANER	2
for alle dem, der – i ånden eller i legemet – har været i Aalsal	
BØNNENS APOSTOLAT	4
søger solidaritet og fælles bønformer, en fornyelse af en stor sammenslutning	
SITUATIONEN I DEN NÆRE ORIENT	9
patriark Maximos V Hakim tager stilling til visse oplysninger og til den politiske situation	
VÆRD AT LÆSE	10
om Gunnar Martin Nielsens bog »Med romersk filp«	
DET HELLIGE ÅR	12
AFLAD OG IKKE-KATOLSKE KRISTNE	13
aflad set fra to forskellige synsvinkler som udtryk for de helliges samfund	
PREVENSIJONS-HYSTERIET SLUTT?	14
en norsk stemme analyserer lektlen fra konferencen i Bukarest	
HVAD SKER DER HOS JOSEF SØSTRENE	15
det græder, mange nye opgaver tages op	
AFRUSTNINGSASPEKTER	16
referat fra en af de arbejdsgrupper, der forbereder Berliner Konferencen 1974	
ET BRUDSTYKKE AF ÆGTESKABETS TEOLOGI	18
nytænkning ad positive baner	
LÆSERBREVE	20
om at komme hinanden ved; og om at opleve Gud som person	
SKT. NORBERT, VEJLE, 50 ÅR	21
festens gang	
LITURGISK OVERSIGT	23
som alle opslagaværker: dårlig læsning, men uhyre nyttig	
SHERIFFEN, DER IKKE VILLE DØ	24
en film med dommedagsperspektiver	
FORSIDEBILLEDET	
sød dansk pige eller sejrsgudinde?	

KOMMENTAR OM ARBEJDET PÅ »HERRENS BORD«

Katolsk Forum synger på sit sidste vers. Der står 122. årgang på bladet. Det er jo også en ærværdig alder, og ingen må bilde sig ind, at tingene på denne jord varer evigt, for det gør de ikke. Hvis der kommer et kirkeblad ud af det, som vi kender det fra de katolske lande, er der så sandelig ingen grund til at græde. Så bliver det større, og navnlig bedre end vi har kunnet præstere det. At det bliver trykt på avispapir, er en uvæsentlig bitering. Men inden min spalteplads lukkes, har jeg noget på hjerte, som jeg gerne ville gøre opmærksom på i en bredere kreds, d.v.s. dette blads læsere.

Når inden alt for længe oplaget af Herrens Bord er udsolgt, skal der ligge en ny udgave på bordet. Den skrider støt frem, om end ej med store skridt, og jeg vil gerne fortælle læserne lidt om dette foretagende.

Førsteudgaven er et beundringsværdigt arbejde og bliver det urokkede grundlag for den nye udgave. I fire år har man kunnet gøre erfaringer til gavn for det nye oplag. Vi er begyndt i meget god tid, for to år siden, mens endnu størstedelen af første oplag var på lager. Vi har kunnet arbejde uden pres.

Hvilket synspunkt skal man lægge til grund for en oversættelse af en liturgisk tekst fra latin til dansk? Den skal på en gang nøje gengive de i originalen nedlagte tanker, og samtidig skal den luge alt det bort, som skyldes forfatterens herkomst, hans miljø og hans tid, idet man går ud fra, at den absolutte objektivitet ikke findes (og lad os tilføje: heldigvis!). For at oversættelsen nu ikke skal blive en sterilisering af teksten, må der altså være lige den personlige tone i sproget, som lader ane, at oversættelsen ikke er gjort på en EDB-maskine. Altså: hvordan ville forfatteren have udtrykt dette, hvis han havde været nordbo?

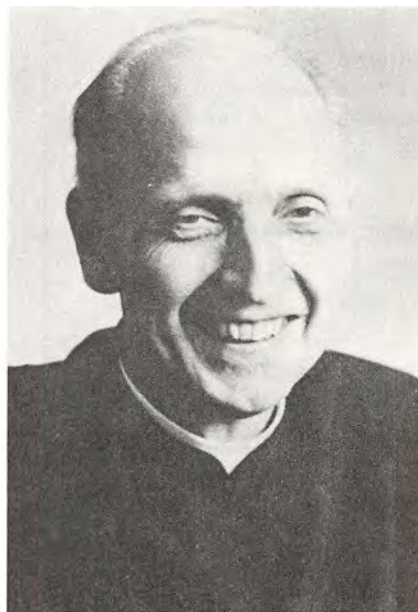
Endvidere må man konsultere eksperter for at undgå teologiske og historiske faldgruber. Til disse selvfølgelig krav kommer nu et fra menighedens side: ikke bare ordene, men også de deri indeholdte tanker skal være forståelige og helst umiddelbart forståelige. Thi teksten skal ikke blot læses, den skal først og fremmest høres, ofte i et stort rum med en dårlig akustik, eventuelt forelæst af en udlænding. Der må da vælges ord, hvis balance mellem konsonanter og vokaler gør dem modstandsdygtige mod rummets og eventuelt højtaltalernes forvrængning. De stykker af teksten, som skal synges, stiller ganske særlige fordringer til rytme og tryk. Uanset disse krav må teksten ikke blive flad eller banal, ej heller opstyttet eller salvelsesfuld, men må have værdighed og rejsning. Endelig må alle indsendte forslag nøje granskes og vurderes.

At alle krav til fuldkommenhed har kunnet opfyldes må ingen forvente. Anden udgave af Herrens Bord er lige så fuld af kompromisser som den første. Men vi har bestandig søgt at prioritere de pastorale hensyn højest.

Arbejdet med nyudgaven laves af en arbejdsgruppe, som repræsenterer såvel gejstlighed som menighed (det sidste meget vigtigt!), såvel teolog som læg. Skønt bogstavelig talt hvert ord i bogen er blevet vendt og drejet, ofte i timelange diskussioner, er resultatet selvfølgelig blevet sådan som vi fem synes sproget i Herrens Bord skulle være. Andet er ikke muligt. Når arbejdet engang er færdigt og går til liturgikommissionen til godkendelse, følger der et brev med omtrent som denne artikel. Men jeg syntes, at det ikke kunne skade, forud at fortælle en større kreds end netop de indviede, ud fra hvilke synspunkter et sådant arbejde gøres.

Georg Heggum

BØNNENS APOSTOLAT SØGER SOLIDARITET OG FÆLLES BØNSFORMER

Pedro Arrupe S.J.

BETRAGTNINGER FRA GENERALEN FOR JESUITER-
ORDENEN VED AFSLUTNINGEN AF KONGRESSEN
FOR DE NATIONALE SEKRETÆRER FOR BØNNENS
APOSTOLAT

Indledning

Det er meget vigtigt, at vi gør os klart, hvor stor værdi Bønnens Apostolat stadig har bevaret i vor tid, de nye og gunstige vilkår, det eksisterer under, og den virkekraft, det under de forhåndenværende omstændigheder kan have, fordi verden i dag ikke bare er kommet til en korsvej, men til et tidspunkt, hvor en ny kultur og en ny menneskehed bliver til.

Menneskehedens historie er frelsens historie. Det er kommet dertil, at den historiske filosofi og den historiske teologi dækker hinanden. Det er Guds Ånd, som fornyer jordens åsyn, der også styrer menneskehedens historie. Mennesket gør sig sine planer, men det er Gud, der leder verden: »Menneskets hjerte udtænker hans vej, men Herren styrer hans fjed« (Ordsp. 16,9).

Vi kan skimte dette Åndens skjulte virke gennem tidens tegn. Verden, samfundsfænomenerne og den menneskelige histories forløb er som en bog, skrevet af to forfattere: Guds Ånd og menneskets frihed, forenet i samarbejde og knyttet sammen i et fællesskab, som er et virkeligt mysterium: Forsynets og den uendelige Visdoms mysterium på den ene side og den menneskelige friheds mysterium på den anden. »Vi ved jo, at hele skabningen tilsammen sukker og er i veer endnu i denne stund« (Rom 8,22).

Bønnens Apostolat kan og skal være en vældig kraft, der omdanner verden.

Når jeg her taler om »verden«, opfatter jeg den ikke i almindelig filosofisk betydning, men konkret og historisk som alle de mennesker og ting, der udgør verden af i dag. Det er den verden, koncilet tænker på, når det siger:

»Hele menneskeslægten med det univers, den lever i, den verden, hvor menneskehedens historie udspilles, og som er præget af menneskets stræben, dets nederlag og sejre, den verden, som ifølge den kristne tro er skabt og opretholdes af Skaberens kærlighed, er ganske vist underlagt syndens trældom, men Kristus har ved sit kors og sin opstandelse brudt det ondes magt og befriet den, for at den skal omdannes efter Guds plan og derved nå sin fuldbyrdelse« (det 2. Vatikankoncil's pastoralkonstitution »Kirken i verden af i dag«, nr. 2).

Den omdannelse, der her er tale om, sker, ved at verden indlemmes i Kristus »for allerede her på jorden« at gøre den til en ny skabning, som når sin fylde på den yderste dag (jfr. AA 5). Den opstandne Kristus er begyndelsen til denne nye skabning. Den førstefødte.

Op denne begyndelse er dynamisk til stede i Kirken – den nye

skabelses førstegråde – som en omdannende kraft. Denne kraft virker ved evangeliets ord og ved sakramenterne i hele Kirkens fællesskab, og den udstrækker sig til hele skabningen, »som i inderlig længsel venter på, at Guds børn skal åbenbares« (Rom. 8,19).

Bønnens Apostolat er et privilegeret redskab for denne kraft i kirken. Det »kanaliserer« den og gør den nærværende og virksom. Det hjælper de kristne til at leve og handle i denne kraft. Det er altså et af de mest velegnede midler til at føre vore brødre og søstre i kirken til fuldkommenhed (Jesu Selskabs formål).

Lad os nu se lidt nærmere på, hvordan Bønnens Apostolat er et redskab til at omdanne verden: kendsgerningerne og mulighederne.

Jeg vil her skelne mellem tre planer, som er intimt forbundet med hinanden: den enkelte kristne; den sociale dimension: Kirken; den kosmiske dimension; verden.

I. Omdannelsen af den enkelte kristnes liv

På frihedens, den moralske handlings, plan er han fri. Væsentlig for den frie handling er *intentionen*. Orden »intention« står her i hele sin styrke. Ikke intention, som den undertiden lidt pauvert betragtes, når den på viljens plan opfattes som noget alt for viljebetonet, men snarere, som det er tilfældet i den skolastiske tradition som noget, der først og fremmest er knyttet til intellektet. (I dag ville vi måske snarere sige »mentalitet«, samvittighedens »dimension«.) Man kan sige, at det er intentionen, der giver handlingen dens *form*. En enkelt handling kan rumme flere intentioner. En intention kan også være mere eller mindre »aktuel«.

Den kristnes store intention er identifikationen med Skaberens intention, som koncilet siger det i den tekst, der er gengivet ovenfor: »Gud vil selv sammenfatte hele verden i Kristus og på den måde gøre den til en ny skabning« (AA 5), eller som der står i Grundsætningerne i Exercitierne: og desuden – og i kraft af dette – identifikation med Kristi egen intention, som den udtrykkes i »Riget« i Exercitierne.

Den kristne har modtaget denne intention i dåbsøjeblikket. Men for at han kan nå til et mere fuldkomment kristent liv, er det nødvendigt, at denne intention omdanner (»former«) hans mentalitet og har mulighed for at blive en »foreliggende« dimension af hans samvittighed.

Bønnens Apostolat bidrager til at gøre denne intention nærværende ved at »aktualisere« den, idet det til enhver tid gør kirkens store intentioner levende i de kristnes bevidsthed.

Når intentionen er blevet nærværende og aktuel, kan den omdanne et menneskes liv. En kristen, som lever i denne nye dimension, fornemmer så meget mere intenst, hvad Gud vil, at han skal gøre, og bliver mere lydør for at svare på disse opfordringer.

Og eftersom denne aktualisering af intentionen sker, ved at den kristne tager form af kirkens store intentioner, som de udtrykkes af paven, vil han følgelig også leve mere intenst med kirken. Dermed er vi så kommet til det sociale aspekt, som optager paven så stærkt i dag, og som skal indlemmes i Bønnens Apostolat.

II. Omdannelse = at formes med og i kirken

Det kan virke overflødigt endnu en gang at tale om Bønnens Apostolats kirkelige karakter. Og dog er der måske i kirkens liv i dag aspekter, som angår os alle, og som Bønnens Apostolat som allerede nævnt tilsyneladende står lidt fremmed overfor.

Kirken i dag rummer mange bevægelser for fælles bøn: »bedehusene«, bønnerne i basisgrupperne og i grupperne for kristent liv, tilbagevenden til fælles bøn i ordenskommuniteterne og mange andre former. Helligånden arbejder i de kristnes sjæle og grupper.

Vi kan her minde om de ord, paven selv henvendte til deltagerne i en kongres for bønsgupper: »Vi glæder os sammen med jer over den fornyelse af det åndelige liv, som i dag under forskellige former og i forskellige miljøer kommer til udtryk i kirken. Visse fælles træk kan iagttages i denne fornyelse: ... ønsket om at give sig helt til Kristus, en stor disponibilitet over for Helligåndens

kalden, en mere ihærdig brug af Skriften, stor broderlig hengivenhed og vilje til at bistå kirken i dens tjenester. I alt dette kan vi genkende Åndens mystiske og diskrete virke, den Ånd, som er kirkens sjæl ...» (L'Osservatore Romano, 11. oktober 1973, s. 2).

Man kan også konstatere, at talrige jesuitter er aktivt med i disse bevægelser.

Bønnens Apostolat, som er umådelig kirkeligt i sine intentioner, hænger måske lidt for meget ved sin gammeldags form og ved sin tendens til at begrænse sig til det individuelle.

Jeg ville ønske, at Bønnens Apostolat ville gå mere helhjertet ind i den mangesidige bevægelse for solidaritet gennem bøn, som vi i dag oplever i kirken, uden derved at miste noget af sin kraft i den enkelte kristnes liv. Måtte Bønnens Apostolat leve og udtrykke denne solidaritet gennem bøn, ikke bare i sine fælles intentioner og skriftlige meddelelser, men måtte den også med nyskabende kraft søge at finde frem til fælles bønformer i ordenssamfundene, i sognene osv.:

– Gennem forbønner i den lokale menighed. Den slags forbønner er måske gået lidt i glemmebogen eller er i hvert fald ikke særlig ansete i dag, selv om de for øvrigt er meget naturlige og menneskelige.

– Ved at gå ind i de bønsgupper, der findes, for at formidle den inspiration, som er særegen for Bønnens Apostolat. Det samme gælder også andre apostoliske aktiviteter. (Disse grupper kan måske undertiden være lidt lukkede og selvoptagne. Betydningen af kirkens aktuelle intentioner.)

– Ved at tage imod pavens parole for det Hellige År om fuldbyrdelsen af en virkelig forsoning.

– Ved at udnytte de muligheder, gudstjenesten i dag giver os for at bede for andre.

– Og på så mange andre måder, som Helligånden indgiver os, han, som til enhver og til alle tider giver, »som han vil«.

III. Eukaristiens omdannelse af verden

Bønnens Apostolat har altid haft en eukaristisk karakter. Man kan godt sige, at koncilet gjorde den åndelige indstilling til sin, som efterleves i Bønnens Apostolat, da det sagde:

»Alt, hvad de (lægfolk) foretager sig, deres bønner og deres apostoliske virksomhed, deres liv i ægteskab og familie, deres daglige arbejde, deres åndelige og legemlige hvile, når de gør alt dette i Ånden, ja, selv livets besværligheder, hvis de bærer dem med tålmodighed, bliver alt sammen til »åndelige ofre, som ved Jesus Kristus er velbehagelige for Gud« (1 Pet. 2,5), og som *under nadverfejringen* i dyb ærbødighed frembæres for Faderen under frembærelsen af Herrens legeme. Lægfolket *indvier således hele verden til Gud*, når det over hele jorden handler i guds frygt og tilbeder ham« (det 2. Vatikankoncils dogmatiske konstitution »Om Kirken«, nr. 34).

Denne »indvielse af verden« er en *omdannelse* og en *helliggørelse*. Koncilet nævner denne omdannelse og helliggørelse, hvor det taler om ordensfolk og lægfolk:

»Ordensfolk aflægger i kraft af deres stand et stort og talende vidnesbyrd om, at verden ikke kan forvandles og frembæres for Gud uden saligprisningernes ånd. Lægfolket er af Gud kaldet til ... i verden under udførelsen af deres særlige gøremål ledet af evangeliets ånd indefra som en surdej at *virke til verdens helliggørelse*« (»Om Kirken«, nr. 31).

Menneskene er i kraft af påskemysteriet blevet i stand til at arbejde med på den menneskelige og naturlige omdannelse af verden, en omdannelse, som fejres og på mystisk vis gøres nærværende i eukaristien, »verdens sakramente«:

»Ånden frigør alle, så de opgiver deres egenkærlighed, stiller alle jordiske kræfter i menneskelivets tjeneste og stormer af sted mod den fremtid, hvor *menneskeheden selv skal blive et Gud velbehageligt offer*. Herren har efterladt sine egne et pant på dette håb og en vejføring i troens sakramente, hvor naturens frembringelser, som mennesket har dyrket, bliver forvandlet til hans herlighedsfulde legeme og blod, det broderlige fællesskabs nadver og en

forsmag på det himmelske gæstebud« (det 2. Vatikankoncils pastoralkonstitution »Kirken i verden af i dag«, nr. 38).

Vi har her Bønnens Apostolats kraft og dynamik i denne verden i vorden som et redskab og et organ for den kirkelige og eukaristiske spiritualitet, som får liv af kirkens store intention:

»Således både beder og arbejder kirken, for at verden i hele sin fylde skal indgå i Gudsfolket, Herrens legeme og Helligåndens tempel, og for at der skal vises altings Skaber og Fader al ære og herlighed i alles Hoved, Jesus Kristus« (»Om Kirken«, nr. 17).

Praktiske konklusioner

A. Hvad Bønnens Apostolat kan gøre

Hvordan kan Bønnens Apostolat hjælpe den moderne verden i praksis?

1) *Ved at lære at bede*. Der findes i dag en veritabel tørst efter bøn, kontakt med Gud, oplevelse af Gud og samtale med Gud. Ordet »Lær os at bede« (Luk. 11,1) er brændende aktuelt. At lære at bede er en af de vigtigste former for apostolat i dag. Det er det samme som at samarbejde med Helligånden og at lægge grunden til enhver anden åndelig indre og apostolisk aktivitet. Hvor der ikke er bøn, kan der heller ikke være noget *Bønnens Apostolat*. Den første form for apostolat inden for Bønnens Apostolat er altså at *lære at bede*. Og at bede på to måder – både privat og i fællesskab. Det er to sider af og to former for bøn, der supplerer hinanden, og som hver for sig stimulerer den anden.

2) *At vise hensigten med og realiteten i apostolatet i dag*. At afsløre verdens sande dramatiske karakter og vise, hvor vigtigt det er for verden at finde en løsning, som kun kan komme fra Gud, som bearbejder menneskene og sætter dem i bevægelse, for at de skal handle efter hans Ånd. Når først man forstår apostolatets brændende betydning og de vanskeligheder, det er stillet overfor, og man så samtidig betragter apostolatet i hele dets omfang, er det langt lettere at få bøn til at vælte frem spontant.

3) *Bønnens Apostolat som en tjeneste over for menneskeheden?* En af grupperne har peget på den tanke at gøre Bønnens Apostolat til en tjeneste over for menneskeheden, det vil sige at orientere det i retning af det vældige register af tjenester, kirken i dag lægger frem for os som værende specielle for de kristne.

Det betyder ikke, at Bønnens Apostolat skal laves om til en aktivistgruppe, men at vi ikke kan slå os til tåls med at reducere det til kun at være en gruppe mennesker, der beder uden at være sig bevidst, at de har et ansvar, og at de nødvendigvis må være med til at løse problemerne i verden omkring sig.

Verden af i dag er mere modtagelig end nogen sinde for apostolen Jakobs ord: »Hvad nytter det mine brødre! om en siger, han har tro, når han ikke har gerninger? ... Hvis troen ikke har gerninger, er den i sig selv død« (Jak. 2,14-17).

Bøn skal og må være knyttet til tjeneste. Denne tanke, der i den grad er i Ignatius' ånd, og som også pave Paul VI ynder at fremsætte (jfr. »Octogesima adveniens«, nr. 48-49), må tages op til omhyggelig overvejelse med henblik på at forene den tjeneste, Bønnens Apostolat allerede yder gennem bøn, med andre tjenester af social, karitativ og anden art.

4) På en tidssvarende måde at belære om, hvad det vil sige at være »*kontemplativ midt i handlingen*«, »at finde Gud i alt«, »at vide-regive sine betragtninger til andre«, alt sammen udtryk, der refererer til en tilsvarende virkelighed, selv om de rummer forskellige nuancer i synet på det åndelige liv. I det åndelige menneske skal alt lede i retning af et liv, hvis eneste formål er »Guds største ære«.

5) *I vid udstrækning at gøre brug af liturgien*, ikke bare messen, som altid vil forblive kernen i al liturgi, men også ordets liturgi og forskellige former for paraliturgi, og tilpasse den efter, hvordan man bedst kan få den moderne verden til at bede for apostolatet og evangeliseringen.

6) At dyrke det hidtil uudforskede område, som består i *at bede sammen med vore adskilte brødre*, ja, selv med folk fra andre religioner som islam og andre, der tror på den sande Gud. Et vældigt, men også meget ømtåleligt område, hvor Bønnens Apostolat kan yde en værdifuld indsats. Det står fast, at kirkens enhed er helligåndens værk, og måden, hvorpå denne enhed skal realiseres, er for os stadig et mysterium, men det står ikke desto mindre også fast, at bønnen for enheden og bønnen »af ét hjerte og med én mund« er et af de mest effektive midler til at nå frem til den fuldkomne enhed i troen. Alt, hvad vi på dette punkt kan gøre, vil være et udmærket bidrag til »de kristnes enhed«, som ligger både kirken og paven så stærkt på sinde.

B. Hvad Jesu Selskab skal gøre

1) *Være forvisset om, at Bønnens Apostolat i dag bevarer sit inderste værd*, selv om det i sin praktiske udformning og sine ydre tilkendegivelser må tilpasses den moderne verden.

Det skal oven i købet tilføjes, at det vil være endnu mere værdifuldt i vor tid, og at en alvorlig indsats altså er nødvendig, for at det skal kunne udnyttes i hele sin fylde.

Derfor påhviler det os (jer og især mig) at fremstille det for Selskabet på den bedst mulige måde, der helt viser, hvor aktuelt det er.

2) *At bede for Bønnens Apostolat*. Under de foreliggende omstændigheder vil det være helt i sin orden at bede til Herren for Bønnens Apostolat, om at han vil oplyse os og hjælpe os at løse de fundamentale problemer, vor organisation for øjeblikket ser sig stillet overfor.

Lad os fortrøste os til, at hvis der er noget øjeblik, hvor Jesu Hjerte ikke vil svigte sit løfte om at hjælpe os og velsigne os »langt ud over vore egne forhåbninger«, er det i det foreliggende tilfælde. Så er der for os kun tilbage at håbe meget »for at give kærligheden og håbet større spillerum«.

3) *At prøve at finde flere, der vil samarbejde med os*. Hvis Bønnens Apostolat vil gøre et stykke arbejde, som er et effektivt resultat af dets tilpasning til verden i dag, har det brug for medarbejdere såvel uden for som – og især – inden for Selskabet.

Vanskeligheden ved at finde unge, der vil gå ind i et begejstret og dygtigt samarbejde, kan for en stor del forklares ud fra den udvikling, der finder sted inden for alle grene af kirkens apostolat og i Selskabet selv.

Sagt i mere konkrete vendinger, så vokser vanskelighederne ved et apostolat som jeres på grund af talrige og mangeartede problemer af teologisk, åndelig, psykologisk og pastoral art m.m. Bønnens Apostolat er knyttet til kristologien i kraft af de forskellige former for åndeligt liv, symbolernes psykologiske indhold og betydning, de forskellige fremgangsmåder inden for sjælesorgen og alt, hvad dette forudsætter af mangfoldighed i andagtsformerne og i den ydre praksis, som hidtil har kendetegnet Bønnens Apostolat.

Derfor tror jeg, at vi – for ikke at komme ind i en ond cirkel (dvs. at vi ikke har nogen unge, fordi vi ikke fornyr os) – samtidigt skal forsøge at tilføre Bønnens Apostolat unge kræfter og at åbne de traditionelle metoder for en fornyelse.

Det gælder om at undgå to yderligheder, nemlig dels at ville have de unge til at tilpasse sig metoder og en mentalitet, der af dem må betragtes som forældede, og dels at ville forpligte de nuværende ledere til helt at se bort fra en erfaring og en tradition og endda fra en lære, som stadig rummer mange væsentlige og velunderbyggede punkter, men hvor nogle af bestanddelene er forældede.

For at opnå et virkelig spontant og varigt samarbejde fra vore egne folks side, må vi kunne fremstille dette apostolat som noget meget værdifuldt i dag, og det opnår man ikke ved argumenter, der påtvinges udefra, men kun ved at overbevise med grunde og erfaringer og ved at give den nødvendige adgang til velunderbyggede eksperimenter, som fra tid til anden tages op til fornyet vurdering.

Man har i mange tilfælde antydnet, at der mangler samarbejde fra de foresatte inden for Selskabet. Jeg tror, at vi i vore bestræ-

belser for at overtale andre skal begynde med nogle af dem. Når de ærligt og ansvarsbevidst prioriterer det, der sker i deres provinser, betragter de muligvis Bønnens Apostolat som noget, der engang har haft sin værdi, men som nu ikke mere er aktuelt. Vi opnår ikke noget ved at gøre hinanden til skydeskive for vore fejl. Det, vi skal gøre, er, at vi i forbindelse med et konstruktivt arbejde skal indlede en ærlig dialog, for at vi alle sammen, foresatte, ansvarlige for Bønnens Apostolat, unge og mindre unge, skal finde tilbage til de glemte værdier, og for at vi skal kunne give Bønnens Apostolat et ansigt og en realitet, der viser hele dets værdi i dag og overbeviser alle om dets betydning.

Det er den første opgave, vi skal gå i gang med, hvis vi under de foreliggende omstændigheder vil se Bønnens Apostolat forny sig og blomstre igen. Det arbejde skal I altså tage op, så snart I kommer tilbage til jeres provinser. Vi selv skal nok gøre vort.

4) *Udholdenhed i undersøgelsen og tilpasningen af, hvordan vi skal fremstille andagten til Jesu Hjerte*, er en anden stor tjeneste, Bønnens Apostolat kan yde den kristne verden af i dag.

Det drejer sig her ikke alene om det teologiske studium, som er nødvendigt for til stadighed at uddybe erkendelsen af »rigdom og visdom og indsigt hos Gud« (Rom. 11,33), men også om et pastoralt studium af, hvordan læren skal fremlægges, og gudstjenesten skal udøves.

Vi kan ikke være blinde for de vanskeligheder, dette er forbundet med i dag. Det er et meget vanskeligt punkt inden for denne kateketiske pædagogik, og løsningen af det kræver, at man analyserer de teologiske, psykologiske, symbolske, følelsesmæssige, æstetiske og flere andre sider af problemet, som må behandles ud fra et både praktisk og aktuelt synspunkt. Det er klart, at dette også kræver åbenhed, forståelse, klogskab og tålmodighed. Det indebærer, at vi kan sætte os ind i andre menneskers mentalitet og forstår dem uden på forhånd at fordømme dem, selv om det til tider kan være svært for os at tilslutte os visse holdninger, udtryk og ydre manifestationer.

Konklusion

Andagten til Jesu Hjerte

Vi skal takke Gud for den gave, han har skænket Selskabet med denne andagt. Den er vor skat.

Denne andagt er karakteristisk for Bønnens Apostolat. Den »personaliserer« – personligger – den omdannende kraft.

Den forherligede Kristus – den Kristus, som viste sig for apostlen Thomas og lod ham se de sår, der var resultatet af vore synder, og den Kristus, som viste sig for Ignatius i La Storta, bærende på det kors, hvorved han har løskøbt os – er den samme som den Kristus, der viste os sit gennemborede hjerte som kærlighedens arnested på korset.

Den kærlige optagethed af den forherligede Kristus, som blev såret for sin kærligheds skyld, »lammet, der blev ofret«, afslører den side af offeret, som rummes i det liv i bøn og handling for at omdanne verden, som medlemmerne af Bønnens Apostolat helt vier sig til.

Offer, det vil sige lidelse, det vil sige total selvforglemmelse, det vil sige at afdø fra sig selv. Offer består ikke bare i tålmodigt at bære livets modgang. Den kristne offervilje er en yderst aktiv holdning, en – uforbeholden – hengivelse af sig selv til kærligheden med en ædelmodighed af guddommelige dimensioner. Til gengæld fuldbyrdes i os »mere, end vi havde håbet«, det vil sige, at vi får særlige nådegaver til frelse og helliggørelse af verden af i dag. Og desuden opnår vi på en særlig effektiv måde at realisere Selskabets formål.

Og endelig bliver den kristne offervilje til et kærlighedens bånd, der (for nu at gentage pater Teilhards meget stærke, næsten hårde ord) får mennesker til at sige:

»Herre, luk mig ind i dit hjertes inderste dyb. Og når jeg er der, så brænd mig, rens mig, opflam mig, lad mig lutres, lige så meget du har lyst til, så mit eget jeg udslettes totalt.«

SITUATIONEN I DEN NÆRE ORIENT

*erklæring
af patriark Maximos V Hakim*

Den græsk-katolske patriark Maximos V Hakim, der for nylig var i København, har udsendt en erklæring til offentliggørelse i det franske dagblad »La Croix«. Anledningen er den urolige situation i den Nære Orient. Erklæringen lyder som følger:

»Jeg har i Deres blad læst de nyheder, De den 21. september 1974 bragte om tre af vore biskopper. Til hjælp for Deres læsere og andre, som måtte være interesserede, tillader jeg mig hermed at fremsende visse oplysninger, som jeg anmoder Dem om af offentliggøre i Deres blad.

1. H. Exc. Mgr. Grégoire Haddad: Det brev, jeg har tilstillet Mgr. Haddad den 10. september, er ikke et »motu proprio«, som De synes at antyde. Det var til august-synoden, der nærrede visse tvivl om biskoppens »katolske tro«, at Mgr. Haddad lovede at trække sig tilbage fra administrationen af bispedømmet Beyrouth i to måneder. Mit brev skulle blot minde Mgr. Haddad om denne beslutning, fordi han havde anmodet om at måtte vente en halv snes dage, før han begyndte sin »orlov«.

Eftersom hans sag nu er bragt frem for Rom, er det pavestolen, der skal afgøre, om denne »orlov« skal forlænges eller forkortes.

2. H. Exc. Mgr. Joseph Raya: Nyhederne fra Jerusalem kunne lade formode at biskop Rayas tilbagetræden står i forbindelse

med sagen mod biskop Capucci. Dette er imidlertid ikke tilfældet.

Biskop Raya havde nemlig indgivet sin demissionsbegæring til vor synode sidste år i august. Synodens flertal kunne dengang af personlige grunde ikke acceptere denne demissionsbegæring. Den blev derfor »nedfrosset« og senere nægtet.

I maj måned i år skrev biskop Raya til paven og anmodede igen om tilladelse til at træde tilbage. I overensstemmelse med orientalsk kirkeret blev denne anmodning igen behandlet af synoden i august måned i år. Eftersom biskop Raya har insisteret på at ville træde tilbage, accepterede synoden næsten enstemmigt hans begæring og gav ham hæderstitlen biskop af Scythopolis. Alt dette skete på det tidspunkt, da de første nyheder om biskop Capucci nåede frem til os.

Hvad angår biskop Rayas udtalelser, som de fremgår af pressen, kan vi ikke godkende dem alle. Men det skal indrømmes, at der er en afgrund mellem hans måde at sige tingene på, som er ganske korrekt, og så pressens måde at gengive det sagte på.

Jeg vil gerne tilføje, at biskop Raya rejser på et par måneders ferie til Canada, men at han vender tilbage til sin kirke for at genoptage sin tjeneste. Vi er nemlig ikke indstillet på at miste et menneske, der

er så kendt for sin fromhed, hengivenhed og pastorale iver.

3. H. Exc. Mgr. Hilarion Capucci: Hans sag er en pinlig affære. Den er ført frem for offentligheden af grunde, som man let kan forestille sig. Den israelske presse har, sekunderet af den amerikanske, forsøgt at svine ham grundig til: Foruden anklagen for våben-, penge- og narkotransport har man også anklaget ham for forhold til kvinder.

Da vi ikke ville være med til at for-dømme ham, fik det ubehagelige følger for os selv. Man fandt på en røverhistorie om smugling af »guld og ringe«(?), som politiet skulle have beskyldt mig for i 1950, da jeg endnu var ærkebiskop i Galilæa (Newsweek, 2. september). Efter hvad man påstod, skulle to højtstående israelske embedsmænd have mødt mig i Europa i 1970 og dér have anmodet mig om at trække min generalvikar, mgr. Capucci tilbage fra Israel, hvilket er absolut urigtigt.

Til syvende og sidst har de israelske myndigheder ladet det øvrige falde og har kun opretholdt påstanden om våbensmugling og om kontakt med den palæstinensiske modstandsbevægelse.

Jeg tror aldrig, man vil finde frem til sandheden om disse anklager. Det er muligt, at mgr. Capucci, som gennem sin advokat har erklæret, at den israelske domstol, der skal dømme ham i den arabiske del af Jerusalem – som ifølge alle afgørelser fra FN's side ikke er en del af Israel – ikke er kompetent til dette, vil nægte at svare på de spørgsmål, man vil stille ham og altså simpelt hen vil ignorere den domstol, han bliver tvunget til at give møde overfor. Det samme gør for øvrigt de ca. 100.000 israelere fra den jødiske sekt »Natorei Karta«, som af andre grunde end vor biskop ikke anerkender Israels regering.

Hvad sker der? Det er svært at forudsige. Nogle mener, at den israelske domstol vil erklære sig for kompetent og dømme biskoppen for så bagefter at udvise ham i stedet for at fængsle ham! Det er muligt, men det er også muligt, at biskoppen kommer til at sidde i fængsel.

Appel til Israel

Må jeg her have lov at sige til vore israelske venner, at de i enhver henseende vil stå sig ved at gå anderledes til værks!

Haim Cohen skulle over for den høje ret i Jerusalem, som også har fået forelagt sagen angående fængsling af en ordensforesat i et kloster og ikke i et almindeligt fængsel, i stedet for at ironisere over »klostrene, der undertiden er værre end fængsler«, have husket på, at snesevis af klostre tidligere har udsat sig for den dødelige fare ved at skjule jøder for at redde dem, og at den ordensdragt, som hundredvis af jøder har båret, har reddet dem fra torbrændingsanstalterne!

Er dette det rette øjeblik til at udfordre den kristne verdensopinion, som er smerteligt berørt af, at spørgsmålet om Jerusalem stadig ikke er løst, ved at vække alt det postyr omkring sagen mod mgr. Capucci?

Kan vore israelske venner i det uendelige blive ved med at tro på og gentage den tidligere premierminister, fru Golda Meirs udtalelse: »Jeg kender ikke noget til, at der eksisterer et palæstinensisk folk!...« Vil dette palæstinensiske folk, som er jaget, uden fædreland og uden håb, og som ikke mere har noget at tabe, men som mgr. Capucci elsker og hjælper, ikke til sidst lært, hvordan man spreder død og terror i selve Israel? Og er det så dem alene, der har skylden?

Vil opinionen i de vestlige lande altid være domineret af den israelske propaganda, som den er det for øjeblikket? Vil de mennesker, som rammes af oliekrisen, så de fryser, og det griber ind i deres privatliv for øvrigt, ikke en dag sige: »Når alt kommer til alt, hvad angår Israel så egentlig os?«

Den nuværende regering i Israel forlanger, at USA skal levere israelerne hypermoderne våben for 4½ milliard dollars. Men er den klar over, at araberne snart vil være i stand til at købe for 9 milliarder?

Ville de milliarder, der på den måde formøbles, ikke være bedre anbragt, hvis man brugte dem til at hæve levestandarden for befolkningen i de forskellige lande, der er tale om? Og ville det ikke være bedre, om man igen begyndte at tale om kærlighed i stedet for had og om fred i stedet for krig?

Hvad forlanger de arabiske stater i dag for at slutte fred med Israel? Det er mærkeligt at se, at den eneste stat, de Forenede Nationer har oprettet, nægter at rette sig efter de afgørelser, der træffes på internationalt plan, og ikke vil anerkende de grænser, den ad denne vej har fået tildelt. De arabiske stater anerkender i dag for at få fred med Israel en tilbagevendende til grænserne fra juni 1967. Præsident Sadat har officielt givet udtryk for dette. Er vore israelske venner sikre på, at de, hvis regeringen bliver ved med at nægte at gå ind på betingelserne, ikke en dag vil blive tvunget til at vende tilbage til grænserne fra 1948? Vil de altid være de stærke? . . . Som præsident Burgiba så udmærket har udtrykt det: »Valget står mellem de med magt besatte områder eller fred! Men aldrig begge dele på én gang.«

Dette valg er ganske vist ikke let, men er det ikke værd at vise det nødvendige mod og komme med indrømmelser, hvis man derved kan opnå de uvurderlige resultater af en retfærdig og sand fred i vor elskede Nære Orient?

Maximos V Hakim
græsk-katolsk patriark af Antiochien og af hele Orienten, Aleksandria og Jerusalem

VÆRD AT LÆSE

MED ROMERSK FLIP

*let læst,
svær at slippe*

af Hans Jensen

Omslagsbilledet til »Med romersk flip« af Gunnar Martin Nielsen, tidligere præst i Lyngby sogn, viser ham stående i samtale med en gruppe skoledrenge, hvoraf nogle smilende og forventningsfulde ser op på ham. Solen skinner, det er varmt og forår; dette understreges af omslagets lysegrønne farve, der går i ét med børn og baggrund og forlener billedet med en atmosfære af glæde og håb. Isoleret og udenfor står Nielsen, lyttende. Kontrasten er stor: Iført et sort jakkesæt, med en præsteflip, der lyser blegt og hvidt, og med hånd og ansigt holdt i spæde grå toner, ser vi, at han er en ensom mand. Han har ikke del i den verden, der omgiver ham; kun hans skygge indgår i det liv, børnene lever, og henter varme og eksistens fra solen og den grønne farve. Måske forekommer beskrivelsen banal, men billedet er stærkt og anslår på udtryksfuld måde bogens tema: et opgør med cølibatet, sådan som det (end)nu håndhæves i kirken.

»Med romersk flip« er en lille bog på 122 sider. Den er let læst, men svær at slippe. Et levnedsløb – Gunnar Martin Niensens – ridses op, miljøer skitseres. Der er nærgående og direkte portrætter af personer som f.eks. H. Messerschmidt og P. Schindler – og indirekte af biskop Th. Suhr. Vi møder en række præster, som var virksomme i halvtredserne og tresserne, kirkelige miljøer og begivenheder, dels i England, hvor Nielsen

læste til præst, dels herhjemme, – alt sammen beskrevet med en sikker sans for detaljen og anekdoten, hvorved overblikket desværre nogle gange går tabt, og anliggendet forflygtiges. Men distancen til stoffet er der, og jeg vil tro, det har været en befrielse for forfatteren at få bogen skrevet – og udgivet.

Niensens levnedsløb er efterhånden klassisk: På sporet af en mening med livet, konversion til den katolske kirke, præstekald og studier, præstevielser, tjeneste, forelskelse, afsked med embedet, ægteskab. Og under dette forløb: Anfægtelser og kriser. Det er imidlertid intet bittert eller forurettet menneske vi møder. Det, som i sin »kerne er en katastrofe«, førte for Niensens vedkommende til noget menneskeligt set godt, skønt det kirkeligt set gik skævt for ham. Og det er bogens fortjeneste og styrke, at den overbeviser om sandheden i dette.

Bogen har sin egen lavmælte og blufærdige tone. Sproget i den er enkelt og med mange slående formuleringer. Den er meget morsom og samtidig så alvorlig og fængslende, at den aldrig bliver kedelig at læse. Den er skrevet ud af et overskud og med en vitalitet, som ikke på noget tidspunkt virker påtaget, – men også med en klar undertone af sørgmodighed: Trods alt er dens »kerne en katastrofe« (som forfatteren selv siger det i sin indledningsvise hilsen til læseren). Der er hverken tale om et kamp- eller forsvars-

skrift, snarere om en replik i en dialog, som kirken ikke kan lade u hørt eller simpelt hen ignorere. Bag om dette ligger som en udfordring kirkens syn på eros, dens angst og de ofre, denne angst har medført. Der er den samme protest i denne bog som i Bölls »En klovn's ansigt«, der – som det hedder i introduktionen – »er en ballade om to, som var knyttet til hinanden i en kærlighed, som var velsignet af himlen, men ikke af kirke og samfund«.

Det er med dyb forstemmelse, man læser om tiden på St. Edmund's College, der trods den meget veloplagte beskrivelse afslører, hvor forældet og umenneskelig seminarieuddannelsen var. En uhyre streng disciplin og mangelfuld rådgivning af novicerne er hovedindtrykket. Man forstår til fulde, at også Nielsen blev ramt af seminariet. Men ligeledes affærdigelse af personlige konflikter, især af seksuel art, hvis betydning og alvor først mange år senere »hævner« sig, gør læsningen knugende. Og da Nielsen vender hjem, vender problemerne selvfølgelig hjem sammen med ham – for også her at blive bagatelliseret. Han bliver præsenteret for en mærkelig naivitet og tyrkertro på, at tingene nok skal flaske sig, hvis bare han anstrenger sig. Det er næsten ikke til at tro.

Herhjemme fik Nielsen brug for sin bevarelse, sine evner og sin arbejdslyst. (Sammen med M. Drouzy redigerede han bl.a. Katolsk Ugeblad, der vel aldrig har været bedre). Men længslen efter at leve sammen med en kvinde, dele sin tilværelse med hende, bliver efterhånden så stærk, at han, da han omsider træffer hende, må give efter og forlade sit præsteembede. Det var ikke mere bare et spørgsmål om et fysisk behov, et spørgsmål om sex, – et andet menneske var trådt ind i hans liv og havde forandret det totalt. På side 98 læser vi følgende: »Jeg var af samme stof som alle andre og skulle ikke være uden for det alment-menneskelige, men jeg havde nu engang forpligtet mig til at undvære alt, der hørte hjemme under kærligheden mellem mand og kvinde.« Disse linjer er rystende at læse og er – så vidt jeg kan se – afgørende for, hvorfor det gik og måtte gå kirkeligt skævt for Gunnar Martin Nielsen. Han kunne hverken hykle sig igennem eller leve med sit nederlag. Mange præsters måde at klare sig på, enten ved sublimering eller ved hård undertrykkelse, har sikkert skræmt ham. Dette siger han dog intet om. Men prisen for på menneskelig vis at klare cølibatet er ofte egocentricitet og kynisme, en manglende følsomhed over for andre mennesker og for, hvad der rører sig i dem. Det er faktisk en måde at løbe om hjørner med Helligånden på, – og dermed er jeg nået til det springende punkt i »Med romersk flip«.

Hvis cølibatets pris er at måtte undvære alt, hvad der hører hjemme under kærligheden mellem mand og kvinde, har man virke-

lig udelukket præsten – og han har udelukket sig selv – fra det menneskelige fællesskab, fra varme og ømhed, fra kærlighedens udtryk; mod dette må naturen gøre oprør, for her kommer endog nåden til kort. Også og ikke mindst for den cølibatære forudsætter og fuldender nåden naturen!

Et afskrækkende symptom på dette fejlslagne og forvredne syn er cølibatets fremhævelse på bekostning af ægteskabet. Ironisk nok har dette ofte ført til, at cølibatet blev betragtet som et nødvendigt onde, hvorimod ægteskabet blev et mere eller mindre unødvendigt gode. Det er jo sandt, at den kirkelige tradition helt op til i dag ikke har givet et tilfredsstillende svar på det erotiske. Man har forsøgt at reducere og begrænse på fejltrinenes område, forholdt sig defensivt og negativt. Men et fyldestgørende svar ud fra Åndens forudsætninger er endnu ikke forundt os – bortset fra, hvad nogle få profeter har kunnet give os. Angsten har været så stor, at eros næsten er blevet hjemløs og fredløs i kirken. Der er næppe tvivl om, at den augustinske tradition har resulteret i, at den kristne spiritualitet, udtrykt i platoniske begreber, fik et forhold over for det legemlige. Vi lider under følgerne af dette den dag i dag. En frigørelse fra det legemlige er imidlertid ikke det samme som at afdø fra sig selv. Man har troet – og mange tror stadig – at åndelighed er lig med undertrykkelse af det legemlige, om det nu skyldes, at vi væsentligt oplever vor afmagt i forhold til legemet og sjældnere eller aldrig i forhold til ånden?

Det er dette skæbnesvangert uevangeliske syn på eros, Nielsen blev et offer for, – og som han måtte ofre for at redde sig menneskeligt. Alene Guds egen kærlighedsdynamik kan optage eros i sig, så der sker en forsoning, uden at man bliver offer for eros. Den ægte agape (caritas) vil således altid være knyttet til eros. Når så mange præster i dag forlader deres embede, skyldes det derfor blandt andet, at kirken ikke på dette område har formået at fastholde såvel skabelses- som frelsesperspektivet og derudfra nå til frugtbare synteser for cølibat. Man ophører jo ikke som kønsvæsen ved at leve i cølibat. Eros må formæles med agape, så sandt som begge er udtryk for og billede på Helligåndens udtrykte billede!

Det er sådanne og lignende tanker, der melder sig under og efter læsningen af denne bog. »Med romersk flip« viser sig følgelig at være et meget aktuelt og vedkommende indlæg i en kommende dialog, især fordi det er et personligt erfaret og oplevet liv, som ligger til grund. Til syvende og sidst er cølibatet et personligt kald; men at gøre det til en uomgængelig forudsætning for præstekaldet og derved i mange tilfælde at afpersonalisere cølibatet, – svarer det ikke i praksis til, at cølibatet reduceres til en særlig levemåde, som pr. definition er relativ til trods for, at man i teorien har ophøjet denne levemåde til noget absolut?

ØKUMENISK BEDRING I SPANIEN

Ny positiv holdning over for de protestantiske kristne

Man kan ikke påstå, at evangeliske kristne hidtil har haft alt for gode endsigende gunstige kår i det katolske Spanien – men noget tyder på, at det nu er ved at lysne.

Nylig mødtes omkring 600 kristne ledere fra Spanien og Portugal til en stor evangeliseringskongres i Madrid arrangeret af Den evangeliske Alliance i de to lande. Myndighederne i Madrid lod arrangørerne af kongressen bruge et kendt kongrescenter, og for første gang var der tale om, at de evangeliske kristne blev taget virkelig alvorligt og »lagt mærke til«. Kongressen blev også uden for kongrescentret en begivenhed, der blev omtalt både i pressen og i radioen, og det var naturligvis noget, der i høj grad blev noteret – og det med stor tilfredshed – i evangeliske kredse. Det er nemlig noget helt usædvanligt og noget helt nyt i Spanien.

Den evangeliske minoritetsgruppe har tidligere ført en meget tilbagetrukket og helt igennem ubemærket tilværelse. Man har ikke villet gøre sig bemærket – og er ikke blevet bemærket.

Nu skete der det i forbindelse med kongressen i Madrid, at flere katolske præster – til manges overraskelse – var kommet til stede for at følge dens forløb som observatører. En af dem, dr. Francisco Lacueva, var blandt talerne på kongressen.

(K.P.)

Og dette var faktisk, bag de mange rapporter fra sognene, den mest relevante reaktion på aftenens oplæg.

Når der tales om disse sidste afgørende ting, så taler og lytter enhver naturligvis ud fra sin personlige erfaring og lægger akkurat så meget valuta i ordene, som de har for én selv. Men der er som bekendt kun én målestok for alle: det er kærligheden, dens sanddruhed, udholdenhed, rumfang og intensitet.

Spørgsmålet om fornyelse er et spørgsmål om at vokse i kærlighed. Hvordan gør man det? Man kan ikke forny sit forhold til et andet menneske, hvis den anden ikke vil. Man kan heller ikke egenmægtigt forny sit forhold til Gud. Ganske vist får vi til stadighed Kristi tilbud i kirken – et tilbud om at vokse i hans kærlighed. Men væksten hæmmes eller blokeres af de spor, synden har sat. Synden skader uden sammenligning mest af alt synderen selv, fordi den angriber eller forringer selve vor evne til kærlighed.

Her blir afladen aktuel. For ganske vist får vi i bodens sakramente syndernes forladelse og dermed Guds kærlighed, men det vil ikke sige, at vi så også er gennemtrængt af den. Hvor tit erfarer vi ikke, at vi går hjem og gør de synder igen, som vi lige har skriftet? Selv om vi ønsker at begynde et nyt liv, så kan vi ikke klare det uden videre. Vi må i hvert fald arbejde meget med os selv, og også i arbejdet med os selv kommer vi til kort. For også det beror på, hvor stærk ånden er blevet i os. Hvis vi derfor skal komme videre, så må andre, som har fået større kærlighed til Gud, gå i forbøn for os. De helliges forbøn i kirken formidler en nåde til os, som vi ikke kunne opnå ved vor egen bøn.

Hvorfor ikke? Fordi et barn ikke kan blive voksen med ét slag. Der skal en menneskevordelse til, en modning og vækst. Guds Ånd skal prøve, rense, styrke og forædle vor ånd, så vi gradvis omformes til lighed med Kristus.

I denne omdannelse eller helliggørelse be-tjener Gud sig af kirkefællesskabet. Han aktiviserer os i sin tjeneste overfor hinanden for at skabe sig en menneskefamilie, der fortjener navn af Kristi legeme.

Forældre sætter jo også de store børn til at hjælpe sig med de små, og derved blir familielivet så meget rigere og stærkere end hvis hvert barn bare havde sit private forhold til sin far og mor. I kirken er vi også sat til at tjene hinanden i vor religiøse udvikling.

Ingen kan lægge en alen til sin vækst. Men alle kan give videre gratis, hvad de selv har modtaget gratis. Sådan kalder Gud enhver til at forvalte sin nåde til gavn for dem, der også længes efter den. Og sådan overvinder han på kirkefællesskabets forbøn syndens rester i os, så vi frigøres til at tjene ham og vore medmennesker med større kærlighed end før.

Det er denne fornyelse, jubelårens aflad tilbyder. E.K.

AFLAD OG IKKE-KATOLSKE KRISTNE

Aflad er ikke ligefrem velset i protestantiske omgivelser, siden Luther i begyndelsen af 1600-tallet benyttede den som tændsats for den reformbevægelse, han i øvrigt gerne så blusse op inden for kirken og ikke uden for den og endnu mindre rettet imod den.

Siden den tid er der løbet meget vand i stranden. Den katolske reformation – også kaldet modreformationen – har gjort sit til at rydde misforståelser af vejen. Disse var en følge af en fejlagtig forkyndelse om aflad, som gav folk den opfattelse, at hvis man ofrede et mere eller mindre væsentligt beløb, kunne man få det godskrevet i form af evig salighed uden derfor at skulle ændre levevis og give afskald på dårlige vaner.

Forkyndelsen af det Hellige År skal være en modvægt mod den slags misdannelser. Hjerternes dybe og varige omsindelse og livets fornyelse, når mennesker i tro og retskaffenhed udsønes med Gud, og når mennesker ved afskald på den enkeltes og samfundets selvtilstrækkelighed forsoner sig med hinanden, dét er, hvad denne forkyndelse skal opfordre til, hvis det endnu ikke er kommet i gang, – dét skal den give et skub fremad, hvor det, gudskelov, allerede er i gang. Det er jo den opgave, der trænger sig aller mest på, hvis vi vil gengive vor stakkels verden den rette sans for livet med FRED bygget på RETFÆRDIGHED.

Meningsforskellene om aflad er i øvrigt i tidernes løb aftaget betydeligt. Den økumeniske bevægelse havde som et af sine første resultater, at den katolske kirke i væsentlig grad ajourførte sin lære på dette punkt. Den ajourføring, som var forberedt på det 2. Vatikanconcil, blev ført ud i livet af pave Paul VI med hans apostoliske konstitution »Indulgentiarum Doctrina« fra januar 1967. Forkyndelsen af det Hellige År vil igen gøre denne ajourføring virkningsfuld i de troendes praktiske liv og på den måde være et sandt økumenisk arbejde.

Den katolske kirke ville i øvrigt gerne lægge navn til en udtalelse, fremsat af et protestantisk medlem af kirkernes Verdensråd: »Jesus Kristus er den fulde aflad.« Denne

påstand skulle betyde, hvad den ifølge et Paulus-ord og i overensstemmelse med protestantisk opfattelse giver udtryk for, nemlig at Jesus Kristus også er vor retsfærdighed. Men ligesom hans retsfærdighed ikke bliver virkeliggjort i hver og en af os, hvis vi ikke frivilligt åbner os for den ved vor tro, som selv igen er en gave fra Gud, kan vi heller ikke få del i den aflad, Jesus Kristus er for os, hvis ikke vi tilegner os den ved gode gerninger, som vi – ifølge Herrens ord – skal gøre til Guds ære.

Netop ved at give sine medlemmer en speciel lejlighed til at udføre sådanne gode gerninger som udtryk for, at man giver Gud æren, foreslår den katolske kirke dem i bøn og bodfærdighed at udføre visse nærmere angivne praktiske øvelser såsom valfarter osv. Dette betyder et vist afsavn, og derfor venter man sig, at disse øvelser på en gang skal være en akt af indre fornyelse og en tilkendegivelse af tro, håb og kærlighed, som jo er kernen i livet i Kristus.

Mens en mere eksakt afladslære og en mere uforfalsket afladspraksis således baner sig vej i den katolske kirke, fuldbyrdes hos vore protestantiske brødre – ligeledes takket være den økumeniske bevægelse! – en tilnærmelse til den artikel i den apostoliske trosbekendelse, hvor det hedder: »Jeg tror på de helliges samfund«, det vil sige: på alles del i den åndelige skat, som er Jesu Kristi fortjenester og – ved ham – i de gode gerninger, som Frelseren har påbudt os for at forherlige Faderen i Himlen, den Far, som er hans naturlige Far og vor Far ved adoption. Denne åndelige tilnærmelse til hinanden lover uden tvivl godt for fremtiden, for denne trosartikel begrunder både afladslære og afladspraksis.

Hos vore ortodokse brødre har læren om de helliges samfund aldrig været trængt i baggrunden, og selv om de aldrig har tyet til aflad på samme måde som vi, kan man ikke sige, at deres tro – og heller ikke deres teologi – på dette punkt adskiller sig væsentligt fra vor.

P. C. Dumont O.P.
i Osservatore Romano af 26.10.73

EFTER BUKAREST- KONFERENCEN

PREVENSJONS- HYSTERIET SLUTT?

af Åge Rønning

Det ble litt stille her og der etter befolkningskonferansen i Bucuresti. For å være en smule ubehagelig kan vi notere at prevensjons-hysteriet tok slutt.

Misforstå meg nå rett.

Jeg mener bare at mange alt for lenge har skreket opp om befolkningsekspløsjonen og om at det trenges en massiv hjelp til u-landene i form av prevensjonsmidler, brosjyrer, lærebøker i moderne barnebe- grensning osv.

Og jeg antar at en del av deltagerne til konferansen ankom glødende av slike tan- ker. Statistiske oppgaver viste på forhånd at det snart ikke ville bli ståplass på jorden for menneskene, vi ble pakket sammen som, hva er det vi gjerne sier, sild i olje. Den voldsomme økningen i fødselstallet måtte bremses radikalt.

Men det man, såvidt jeg forstår, opplever er at konferansen får et helt annet sikte- punkt, blant annet takket være u-landenes egne representanter. Det ble nok mumlet noe et par steder i pressen om at skumle, sortkledde personer fra Vatikanet opererte bak kulissene, men tro om det ikke er mer realistisk å bedømme det som skjedde som

den fattige verdens svar på de rikes pessi- misme og undergangsstemning.

La oss bla litt i stoffmengden for å finne ut av dette:

Det amerikanske nyhetsbladet *Newsweek* hadde en toppsak på det man øyensynlig på forhånd trodde var konferansens egentlige bakgrunn, befolkningsekspløsjonen. Kur- ver som gikk til værers som raketter viste hvordan verdens folketall har steget i dette århundre, fra 1.9 milliard i 1900 til en antatt 6.5 milliard i år 2000. Bladet begynte dessu- ten meget dramatisk sin rapport med 1) å sitere fra Bibelens Skapelsesberetning og 2) med å gjengi ordene i en indonesisk bryl- lupsskål: «Må dere få sytten sønner og sek- sten døtre.»

Hunger, forurensning, energikrise, kole- raepidemier og abort-spørsmålet – alt sam- men bundet egentlig i ett og samme pro- blem: Befolkningsekspløsjonen. Hvis den nåværende fødselsstigning fortsetter, blir folketallet på jorden fordoblet i løpet av de neste 35 år, het det.

Skremmende bilder av sult og nød og underernæring understreket alvorret.

Det være oss fjernt å forsøke å bagatellisere tegnene.

På den annen side har vi visst hørt dette før i vår velstående del av kloden. Har ikke eksperter og politikere og andre kloke hoder også mange ganger før forsøkt å bortforkla- re urettferdigheten i fordelingen av verdens rikdommer, de harde krav vi møter og våre muligheter og evner med paniske skrik på at det blir for mange mennesker rundt oss?

Det som skjedde i Bucuresti var imidler- tid ikke at u-landenes delegerte ba oss om å sende flere spiraler og kondomer og brosjy- rer. Det som hendte var at de klarte å sette de veldige vanskelighetene og matmangelen inn i et helt annet og riktigere perspektiv.

Man vedtok kort sagt en såkalt hand- lingsplan hvor det i hvert fall tydelig kom- mer frem at befolkningspolitikk er noe langt mer enn prevensjon.

Allerede lørdag 31. august hadde Arne Skouen en »ytring« om dette i Dagbladet som, med bakgrunn i konferansens resultat, slår over ende de siste blåøyde tanker her hjemme om disse ting:

»— — konferansens resultat er blitt mål- ført med vett og innsikt av Karin Stolten- berg og Aud Blegen Svindland i utsagn i pressen de siste dagene. De forklarer oss – og vi trenger forklaringer – at når preven- tivpolitikken tilsynelatende ble borte i de endelige vedtakene, og erstattet med helse- politikk, er det generasjonenes avhengighet av hverandre som er årsaken til dette. Når vi krever stopp i u-landenes folkeekspløsjon, krever vi at fattigfolk skal gi opp den eneste livspolisen de har, barnefolkkene.

Vi krever at de skal hoppe over mange trinn i en sosial-økonomisk utvikling vi har bakom oss. Den tette veven av innbyrdes avhengighet for å overleve – med tråden mellom barn, voksne og gamle – skal de rive istykker. De voksne trenger barna som arbe- idskraft, ja som tiggere, de gamle trenger de voksne som eneste håp om mat i munnen. De må satse på mange, fordi svinnet er stort. Vi kommer med våre preventivmidler og tar livhanken fra dem. For de har ikke full sysselsetting, de har ikke skolefrokost, de har ikke studielån, de har ikke alderstrygd og aldersheimer. De har ingenting. Men de har hverandre.

Står vi der da med våre kondomer, pro- dusert i vår multinasjonale industri, en selv- følgelig del av vårt konsum. Da reagerer delegatene fra u-landene, utfra utallige års-aker, og forteller oss at vi gjør oss latterlige om vi vil isolere fenomenet barmetall fra økonomiske realiteter, som er politiske re- aliteter. De syns vi er slette økonomiske historikere, med sviaktende sans for krono- logi, og de mistenker oss for ønsker om å slippe billigst mulig fra regningen. De øyner en form for kondom-imperialisme. De har rett.

La oss slå opp i våre aviser og gå et slekt- ledd tilbake, mer trengs ikke. Der finner vi

fattigdommens sikreste kjennetegn: ugeflokken på trammen til arbeiderboligene og på tunet til husmannsplassene. Disse barna er gamle mennesker i dag, og har de en tryk alderdom, er det politisk kamp i vår samtid som har frigjort dem, ikke kondomer.

To kvinner har forklart oss Bucuresti-konferansens resultater, bedre enn andre. Ikke så rart.»

Dette bringer meg tilbake til den omtalte reportasje i Newsweek:

Midt inne i det mest dramatiske stoffet forteller Varindra Tarzie Vittachi i FNs Fund for Population Activities følgende lille historie:

Pak Hardjo og hans kone Siti Sumanti dyrker ris på en liten gård i utkanten av Cilandak, ikke langt fra Jakarta. En dag fortalte de meg at de håpet at deres 18 år gamle sønn ville få en jobb som kontorhjelp på et regjeringskontor, slik at han kunne hjelpe dem med å få frem deres fire mindre barn.

Mens vi snakket, rullet en lyserød Mercedes opp foran huset og madame Suwanto steg ut. Hun forklarte at hun arbeidet frivillig i de indonesiske kvinners sosiale hjelpeorganisasjon. Hun hadde kommet for å gi Hardjofamilien det råd at de ikke måtte få flere barn.

– Hvorfor det? spurte fru Hardjo.

– Fordi dere da vil bli fattigere, sa madame Suwanto.

Herr Hardjo smålo høflig. Madame Suwanto spurte skarpt hvorfor han lo.

– Fordi det ikke er mulig, forklarte han.

– Ikke mulig? utbrøt hun. – Jeg kan fortelle dere hvordan dere kan unngå å få flere babyer.

– Nei, nei, avbrøt Pak Hardjo henne. Det er ikke det. Jeg mente bare at det ikke er mulig å bli fattigere.

Og hans frue sa:

– Hvis ikke ett av våre barn dør. De er vår eneste rikdom.

Det kan vel hende at noen av de fattige nasjoners delegerte i Bucuresti fikk bruk for den samme tålmodighet og overbærenhet med dyktige og opplyste og meget velmenende medmennesker som i sin blindhet mente at alt er et spørsmål om prevensjon.

En av de som tidlig påviste at det her gjelder noe helt annet, nemlig en ny fordeling av verdens rikdommer, var pave Paul i rundskrivelsen *Om folkenes utvikling*. Utvikling er fredens nye navn.

Nøden i u-landene er skremmende og forferdelig. Og gjør vi ikke noe med den, eksploderer ganske riktig vår verden i hat og galskap og sult og bitterhet.

Men det som må skje er at vi i vår mette del av verden virkelig for alvor forsøker å jevne ut ulikhetene og selv gir avkall på litt av hvert. Dette siktepunktet fikk endelig hele verden på grunn av konferansen i Bucuresti.

HVAD SKER DER I DISSE ÅR HOS JOSEF-SØSTRENE?

af Knud Ballin

I det blad, der ugentlig udsendes af bispedømmet Osnabrück, kan man den 8. september læse en artikel, som på mange måder giver svar på ovenstående spørgsmål. Grunden til omtalen af Josef Søstrene er oprettelsen af et nyt lille ordenshus i byen Osnabrück.

Der står »Joseph-Schwestern« på navneskiltet til en af lejlighederne i Knappsbrink i Osnabrück. For nogle uger siden slog tre civilklædte Josef Søstre sig ned i denne lille tagetage. Vi har besøgt søstrene i deres nye omgivelser og spurgt dem om grunden til, at de har valgt Osnabrück som deres nye arbejdsområde.

Der er ingen sprogproblemer, for alle tre søstre er født i Vesttyskland. Søster Marianne Zylber stammer fra Werne ved Lippe. Hun lærte de danske Josef Søstre at kende i Gerleve, hvor ordenen i de sidste 20 år har ledet exercitiehøuset. 1955 indtrådte hun i ordenen og gennemgik noviciatet i moderhuset på Strandvejen, hvorpå hun gennemførte uddannelsen som lærerinde. Efter i otte år at have undervist i en af Josef Søstrenes skoler ønskede hun en ændring og studerede tre år teologi på en fagskole i Paderborn. I juni i år tog hun eksamen som religionspædagog og må nu fortsætte et år med undervisning i faget for at opnå fuld anerkendelse. Hun er ansat i Krist Konge-menigheden i Osnabrück-Haste.

Også søster Regina König, der er født i Brennen-Nord og siden 1956 tilhører ordenen, har for tre år siden anmodet om en ny opgave. I Danmark var hun leder af laboratoriet på St. Josephs Hospital. Sammen med søster Marianne gennemførte hun det religionspædagogiske studium i Paderborn. I samme kursus deltog en Josefsøster fra Norge og en Nettersøster fra Sverige, og sammen med dem dannede hun et ordensfællesskab i studieårene. Også hun har på udmærket vis gennemført studiet og skal nu efter biskop Martinsens særlige ønske samle erfaringer inden for ungdomsarbejdet. Hun er derfor ansat dels i sognemenigheden i Rull og dels i ungdomsskolen »Maria Frieden« sammesteds.

Den tredje er søster Bonifacia Bensen, som er født i Stadslohn. Hun kom direkte fra Danmark til de to med søstre. (»For to er for få til at danne et fællesskab af ordenssøstre.«) Hun skal ansættes som socialpæda-

gog i den psykologiske rådgivningscentral for forældre, børn og unge, og denne ansættelse gælder for flere år, mens de andre søstre efter afslutningen af deres praktiske uddannelse vender tilbage til arbejdet i Danmark.

Nye opgaver i ordenen

Hvorfor disse ændringer i uddannelse og hvorfor et teologistudium i Tyskland? Af søstrenes svar får vi et indblik i ordenens opgave i de nordiske lande. Ordenssamfundet er i sin tid grundlagt for »ubemærket at virke som gær i surdejen«. Derfor påtog man sig opgaver i næstekærlighedens tjeneste, som ellers ingen ville påtage sig. I Danmark havde søstrene børn i børnehaver og skoler, og for ca. 100 år siden oprettedes de første specialhospitaller. I vor tid, hvor staten selv kan klare den slags institutioner, er der helt nye opgaver, især på det socialpædagogiske og sognemæssige område, hvor der er mangel på præster og lærere. Ordenen har indstillet sig på de nye behov. Søstrene arbejder f.eks. allerede i den økumeniske organiserede telefonsjælesorg, i sociale grupper for samfundets tabere (søster Regina berettede om sit praktikum mellem tiggere) og i sjælesorgen i sognene. Og stadig uddanner man flere søstre til den slags opgaver eller omskoler dem til dem. Et katolsk teologistudium er ikke muligt i Danmark. Derfor benytter tysksprogede søstre nabolandet til deres uddannelse. Ordenssamfundet har også forstået, at søstrene må nå frem til en umiddelbar kontakt med mennesker i vor tid og har derfor valgt at bo i små grupper midt iblandt dem i et borgerligt beskedent miljø. Et ordenshus som det i Osnabrück betragtes allerede i dag ikke mere som et eksperiment, men som en fremtidig form for ordensliv. Også i Danmark bliver man mere og mere fortrolig med denne ordning.

Med imødekommenhed og oprigtighed

Det er slet ikke så ligetil at forstå i vore bispedømmer. Og alligevel beretter søstrene om den imødekommenhed og det åbne sindelag, de har mødt i naboskabet og i menighederne, hvor de arbejder. Mindre kompliceret er det hos børnene: »Du bærer et krucifiks, – så må du være søster« var deres reaktion over for søster Regina, da hun præsenterede sig i skolen. Dermed løstes for dem problemet med søstre i civil påklædning.

Josef Søstrene håber, at de med deres nye hjem i Osnabrück også vil komme i forbindelse med unge piger og vække interessen for kirkens situation i de nordiske lande. De er taknemmelige for den gode kontakt med Ansgar Werk i Osnabrück og for den meget store personlige hjælp, de har fået dér. De er for øvrigt ikke de første Josef Søstre i bispedømmet, idet Josef Søstre fra Danmark i en længere periode har forestået gæstehus og køkken i St. Ansgars Benediktinerpriorat i Nütschau.

AFRUSTNING

POLITISKE MORALSKE OG SOCIAL- ØKONOMISKE ASPEKTER

rustningsmuligheder findes, er sig sit ansvar bevidst over for det både sammensatte og indviklede spørgsmål om afrustning. Det er ikke BKs opgave at undersøge de tekniske og videnskabelige problemer, der er forbundet med afrustningsproblemet, men vi må tage hensyn til den videnskabelige forsknings relevante kendsgerning i vort arbejde.

Løsningen af problemet om krig og fred er ikke først og fremmest et teknisk spørgsmål, derimod er de politiske principbeslutninger afgørende. BK betragter det som sin specielle opgave at udarbejde de politisk-moralske og socialøkonomiske aspekter ved afrustning.

1. Der findes ikke noget afrustningsproblem, der stiller sig neutralt til samfundsholdene. Den, der sagligt vil bidrage til kravet om afrustning, må gå ud fra de samfundsmæssige og økonomiske årsager til oprustningskapløbet. Det militærindustrielle kompleks og de multinationale selskaber stimulerer oprustningen, men det gør også de, der er modstandere af afspændingen, såvel som de regeringer, der anvender våben mod de befolkninger, der kæmper for deres frihed og deres uafhængighed.

2. Den i Europa og andre verdensdele fremadskridende afspændingsproces, der aftegner sig under den fredelige co-eksistens mellem stater med forskellige samfundssystemer, åbner reelle muligheder for en afslutning af kaprustningen og betingelsen for sikkerhed for alle lande og befolkninger. Afspænding, fredelig sameksistens, sikkerhed og afrustning udgør en ubrydelig enhed. Afspænding og oprustning udelukker hinanden. Vekselvirkningen er ubestridelig: Uden en yderligere gennemførelse af den internationale afspænding er det umuligt at gøre reelle fremskridt på afrustningens vej. På den anden side skaber afrustningen ganske givet forudsætningen for en varig afspænding og stabiliserer freden.

I sin rundskrivelse »Fred på Jorden« erklærer pave Johannes XXIII (1963): »Retfærdigheden, den sunde fornuft og sansen for menneskets værd kræver derfor indstændigt, at rustningskapløbet hører op, at den beholdning af krigsvåben, som de forskellige stater ligger inde med, gensidig og samtidig reduceres, at atomvåben forbydes, og at den almindelige afrustning gennemføres efter fælles aftale og under virkningsfuld kontrol.«

Freds kræfternes verdenskongres i Moskva (1973) kommission VI (afrustning) fastslår ligeledes: »Internationale spændinger stimulerer kaprustningen, som igen forstærker spændingerne. Kaprustningerne bevirker frygt, mistro og gensidig ondskab, hvorved det politiske klima forgiftes. En stabil solid normalisering af den internationale situation er umulig, hvis man opretholder kæmpearsenalet af massetilintetgørelsesmidler, og man i stadig større målestok yderligere ophober farligere våben-

arter. Den politiske afspænding kan ikke være effektiv og uigenkaldelig, så længe kaprustningen varer ved.«

3. Skønt man i FN i 1945 gennem en underskrevet erklæring ophøjede afrustningsprincippet til et almindelig anerkendt folkeretsligt princip, fortsætter rustningskapløbet uformindsket. Et kvart århundredes organiseret verdensfredsbevægelse medførte imidlertid, at mennesker i mange lande er blevet sig deres kraft som redskab for den offentlige mening bevidst, derom vidner Verdensfredskongressen. Den bekræftede den skærpede følsomhed for problemerne vedrørende afspænding og afrustning. På dette »Folkenes forum« blev det med rette fremhævet:

– Man må stadig bekæmpe en udbredt træghedsmentalitet, som finder kaprustningen selvfølgelig og uundgåelig. Tvangstanken om terrorbalance og en formodet nødvendighed af gensidige afskrækkelsesmanøvrer er ikke blot ingen garanti for sikkerheden, men forøger tværtimod usikkerheden, vækker aggressivitet og foreviger krigsfaren, da den forhåndenværende kapacitet allerede besidder en mangedobbelt tilintetgørelseskraft.

– Også de synspunkter der ser en spontan automatik mellem politiske skridt til afspænding og indledning af forsøgene på rustningsindskrænkning bør tilbagevises. Ganske vist findes der en logik i folkeretsligt bindende afspændingsaftaler, men anstrebene for at opnå denne afspænding og indskrænkning af oprustning må fortsætte.

4. Yderligere fremskridt i afspændings- og rustningsbegrænsningens – henholdsvis afrustningens – komplicerede proces kommer ikke af sig selv, men kan kun blive et resultat af befolkningens udholdende kamp, gennem hvilken de internationale styrkeforhold i stadig større omfang kan blive til gunst for en dynamisk fred. Foruden den organiserede aktion fra de mest forskelligartede freds kræfter, må også den enkeltes ansvarsbevidste handling spille en stor rolle.

I overensstemmelse hermed lyder temaet fra dette års verdensfredsdage i den katolske kirke: »Freden afhænger også af dig.« Ligeledes hedder det i en appel fra verdensfredskongressen: »Vi opfordrer alle dem, for hvem freden er dyrebar, til at fornuften og tilliden må komme i højsædet. Det kan blive til virkelighed. Det afhænger af hver enkelt af os.«

Dette personlige engagement befordres af en omfattende information om alle saglige spørgsmål, der er relevante. FNs beslutning om at gøre 70'erne til »afrustningsårtiet« må ikke ende som papir. Derfor er det nødvendigt, at også katolikker yder et konstruktivt bidrag.

5. Efter at kristne i århundreder har misbrugt Guds navn ved at velsigne våbnene, må det nu være særlig forpligtende for de kristne beslutsomt at gå ind for en verden uden våben og krige. I de senere år har kir-

Berliner Konferencen, der er et katolsk fredsforum med deltagere fra både øst og vest, afholder sit femte plenarmøde i tiden den 20.-22. november 1974. Plenarmødets tema bliver »Fred og retfærdighed«. Enhver er kaldet til aktion og solidaritet. – Som forberedelse til dette plenarmøde er der nedsat tre internationale arbejdsgrupper, der hver behandler sit særlige problem. Nedenstående artikel er en offentliggørelse af betænkningen fra den ene af disse arbejdsgrupper.

Afrustningsproblemet er blevet et spørgsmål om eksistens for menneskeheden. I modsætning til afspændingstendenserne, der i dag dominerer Europa og verden, fortsætter modstanderne af afspænding en farlig udvikling af oprustningen. På den måde forhindrer de en gennemgribende løsning af menneskehedens elementære problem. Stillet over for den kendsgerning, at en tredjedel af jordens befolkning stadig lider af sult, må den daglige udgift på mindst 600 millioner dollar til rustningsformål synes særdeles urimelig. Kravet om at sætte en stopper for rustningskapløbet, er en udfordring for enhver kristen.

Berliner Konferencen, der er et politisk fredsforum bestående af katolikker på det europæiske kontinent, hvor de stærkeste

ken stadig mere indtrængende opfordret til et engagement for afrustning og fred. Her henvises til rundskrivelserne »Fred på Jorden« og »Om Folkenes Fremskridt« såvel som det 2. Vatikankoncil's pastoralkonstitution »Kirken i verden af i dag«. Af særlig betydning var det budskab om afrustningens politisk-moralske og social-økonomiske aspekter, som pave Paul VI fremkom med i Bombay (1964) på den 38. eukaristiske verdenskongres. Her foreslog han nationerne, at de skulle »stille i det mindste en del af deres rustningsudgifter til rådighed for en verdenshjælpefond til løsning af de problemer, som plager så mange folk – ernæring, beklædning, uddannelse og lægehjælp«. Berliner Konferencen betragter dette budskab som en værdifuld orientering i sit arbejde. Det er en opgave for alle katolikker uanset de forskellige forudsætninger og betingelser, der bunder i de samfundsmæssige systemer, de lever i. De må tage de heraf følgende konsekvenser i deres konkrete politiske virksomhed.

6. På grundlag af denne erkendelse kræver BK:

– Forbud mod alle atomvåbenforsøg, forbud og kontrol med fremstilling, opbevaring og anvendelse af atomare, bakteriologiske og kemiske våben.

– Inddragelse af alle endnu ikke deltaende stater i de bestående internationale overenskomster om begrænsning af atomrustning.

– Yderligere udbygning af det politiske kommunikationssystem mellem de politiske systemers beslutningscentre for at forhindre en kortslutning i krisetilfælde.

– Hurtigst mulig gennemførelse af en omfattende verdensafrustningskonference i overensstemmelse med FN's beslutning.

– Virkeliggørelse af den beslutning som FN på sin 28. generalforsamling tog på Sovjetunionens initiativ, som gik ud på at nedskære Sikkerhedsrådets permanente medlemsstaters militærbudget med 10% og at anvende en del af de herved frigjorte midler til udviklingshjælp til den tredje verdens befolkninger.

– Indefrysning af bestående rustningsbudgetter (hvis økonomisk-politiske betydning skrumper ind i en stadig voksende økonomi) uden at provokere hidsige samfundsmæssige reaktioner.

– Afkald på en vesteuropæisk atommagt med sigte på et generelt forbud mod enhver form for atomvåben med henblik på at skabe atomfri zoner i Europa og andre områder.

– Ligelig og samtidig reduktion af tropper og rustning i Mellemeuropa. Her må man systematisk virkeliggøre delmål.

– Skabelsen af et europæisk sikkerhedssystem med det formål at fjerne alle fremmede tropper, likvidering af samtlige fremmede militærbaser og opløsning af NATO- og Warszawapagten.

– Alle anstrengelser, der vedrører afrust-

ning, må derpå gå ud på en ikke blot kvantitativ, men også kvalitativ afslutning på udbygningen af rustning og våbensystemer.

7. Afrustningsproblemet's indviklede og sammensatte karakter tillader ikke et »alt eller intet« krav. Selv det mindste skridt til afrustning er til gavn for befolkningen og bringer os nærmere målet – en fredeliggjort verden uden våben og krige. Besværligheder og modstand på denne vej foranlediget af forbindelsen mellem krigsindustrien og de multinationale selskaber må ikke give anledning til pessimisme og resignation. De allerede opnåede resultater må ikke negligeres. Indtil nu har man kun opnået aftale om standsning af prøvesprængninger (Moskva 1963), overenskomst om ikke spredning af atomvåben (1968) og aftalen mellem Sovjet og USA om forebyggelse af en atomkrig (1973). Ganske vist står disse bestræbelser for militær afspænding ikke i forhold til de muligheder, som allerede er åbnet gennem den politiske afspænding, endside til den nødvendige investering af finansielle midler til løsning af påtrængende humanitære og sociale problemer. En systematisk sænkning af rustningsudgifterne muliggør især en mere virksom bekæmpelse af sult, sygdom og følgerne af naturkatastrofer såvel som en intensiv hjælp til den nødvendige ændring af infrastrukturen i de lande, der endnu lider under følgerne af den koloniale udbytning (monokultur, underudvikling, uddannelses- og sundhedsvæsen o.s.v.). Dette vil også medføre et mere intensivt økonomisk og videnskabeligt-teknisk samarbejde mellem alle lande i den rationelle udnyttelse af energiressourcer, åbning af adgangen til verdenshavene og fremme af miljøbeskyttelsen.

8. Stillet over for disse påtrængende opgaver vedkender Berliner Konferencen sig nu mere end nogen sinde sin forpligtelse som et politisk fredsforum for kontinentets katolikker i understøttelsen af konsekvente skridt til afrustning. BK er i stand til at præstere et specielt bidrag ved i katolske kredse

– at fremme et klima til afspænding og enighed i tillid til et godt naboskab i forholdet mellem stater og befolkninger;

– at konkretisere de af evangeliet givne impulser og inspirationer inden for fredsbe-
stræbelsernes område med det formål at muliggøre en menneskeværdig tilværelse;

– hele tiden at have det åndelige og materielle krav om solidaritet for øje med de befolkninger, der har lidt under kolonialisme, neokolonialisme og undertrykkelse.

Berliner Konferencen appellerer til kirken, at den sætter hele sin moralske vægt ind på fortsættelsen af international afspænding, rustningsbegrænsning og afrustning. Tiden er inde til afrustning. Det er også på tide, at katolikker viser deres modenhed i medansvaret for samfundet.

(Laubach, den. 15.-16. juni 1974)

DA/GBA

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro – Telefon (08) 82 15 44

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 08 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedspæjere
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 –
Telefon 15 28 03

Fint arbejde - - - - Rimelig pris

Telefon: TRie 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
SPRINKLERANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF T OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eff. A/S

Frederiksborggade 22
København K
Telefon *13 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fioletræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindblindinger

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 108 . 8260 Århus
TELF (08) 14 85 93 . GIRO 1 71 17

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Frøerstræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 48, Svendborg
Telefon 21 19 20

H. S. FRIIS

Malermester
Mølleparken 40, Bageværd
Telf. 98 38 85

J. Øvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon 24 77 67
Kød - Flæsk - Pålæg
En gross og en detail

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (08) 12 47 77
Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen

Langøms afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 66 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Mønstert 11, København SV
Telefon VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 88 66

Sparekassen for Lyngby og Omegn

- Bikuben

ET BRUDSTYKKE AF ÆGTESKABETS TEOLOGI

af dr. U. R. Heinemann

Nedenstående er sidste del af artiklen »Om ægteskabets teologi« af dr. teol. Uta Ranke Heinenmann, der selv er gift og har fire børn. Men hun er også teolog. Dette uddrag bringes, fordi mange katolikker den dag i dag er låst fast i gamle fordomme om den rene ånd og sjælens betydning fremfor legemets. Der må en nytænkning til, hvis vi skal forstå og acceptere ægteskabets teologi til bunds. Det sakramentale ægteskab bygger - som ægteskabet i det hele taget - helt og fuldt på kønslivet. Mennesket er skabt som mand og kvinde i Guds billede; de to skal blive ét kød i ægteskabet; sjæl og legeme kan ikke adskilles i mennesket, da det er to udtryk for den samme person.

Det sakramentale ægteskab i vanskeligheder og undervurdering

Ægteskabet skal ikke være et Josefægteskab for at være fuldkomment; tværtimod er et ægteskab, der er indgået med forbehold om afholdenhed fra kønsliv, ugyldigt efter katolsk ægteskabsret (CIC cc. 1087 §2; 1092, 2). Ægteskabets fuldbyrdelse er også af stor betydning for sakramentets symbolik. Det er først samlejet, der giver det sakramentale ægteskab dets egentlige uopløselighed, fordi det er samlejet, der i sin fulde udstrækning fremstiller Kristi uopløselige bliven ét med kirken. Kristendommens Ånd, som har til opgave at føre hele verden hjem til Gud, trænger frem til det menneskelige legemes mest intime områder i ægteskabet, således at de bliver ophøjet til redskaber for Guds egen kærlighed.

Ægteskabet må heller ikke blive til den mindreværdige form for kristne ægteskaber, hvor Eros kommer til kort (vi forstår under »Eros«* det egentlige personale forhold i alle dets afskygninger), nemlig den slags ægteskaber, hvor man får børn og vil

opdrage hinanden til fromhed, men hvor den andens Du alligevel i for ringe grad er forholdets kerne. Den schweiziske læge Theodor Bovet skriver: »Den underudviklede Eros er sikkert ægteskabets mest udbredte sygdom.« Den katolske moralteolog Leonhard Weber gjorde opmærksom på, at »Eros' betydning ikke på langt nær er gået op for teologien«. På dette område mangler fromheden da ofte en ægte menneskelighed. Nåden udrydder jo ikke naturen, men fuldender den tværtimod. Den kristne mister aldrig noget af det virkelig smukke. Alt det, der er godt og smukt af natur, forbliver. Gud ødelægger ikke som frelser, hvad han har skabt som skaber.

Vi er vant til at se det jomfruelige liv, ordenslivet som vej til at forherlige Gud. Den engelske teolog De la Bedoyère siger derfor med rette: »Desværre har den næsten uanfægtede indflydelse fra mennesker med klerikal indstilling og ikke mindst fra ordenslivet begunstiget den tankegang, at lægfolket nærmer sig Gud i samme grad som det nærmer sig klosterlivet og det cølibatære liv.« Og endnu for nylig sagde en kendt lægmand i sine tanker »Om en askese for lægfolk«, at den »biologiske afholdenhed« kunne »stille de lægfolk, der lever i ægteskab, ved siden af præsten« i kraft af »en vis efterligning af præstecølibatet«, og at det således kunne være en modvægt mod »tidens materialisme og sanselighed«. Vi vil ganske vist ikke sige noget imod den periodiske frivillige afholdenhed for Kristi skyld. Den har en selvfølgelig plads i ethvert virkelig kristent ægteskab. Men det er bestemt ikke den, der er årsag til ægtefællernes »præstelige« værdighed. Den, der mener det, kan meget let komme til at skubbe en uopfyldt opgave ud af billedet. Lige så vel som den ubegrænset sanselige nedværdiger den anden til genstand for ren drift, er det i grunden bare en mere sublim form for nedværdigelse at gøre den anden til genstand for afholdenhed fra driften. I begge forhold er det ikke lykkedes at forme kønslivet gennem den personale ståen over for hinanden i kærlighed. Ikke bare den, der opfatter samlejet som hensynsløs selvudfoldelse, men også den, der undgår samlejet for at »hæve ånden over det materielle og det kødelige«, har misforstået, at det at blive ét kød skal være det rigtige og logiske legemlige udtryk for en dyb åndelig samhørighed. Det er ikke den biologiske afholdenhed, der »stiller de lægfolk, der lever i ægteskab, ved siden af præsten«, men begge steder er tværtimod kærligheden til Kristus afgørende, den kærlighed, der ad to forskellige veje virkeliggør Kristi ene kærlighed til sin brud, Kirken. I Anna Katharina Emmerichs visioner over Jesu liv, som stadig bliver læst meget blandt fromme folk, kan man finde talrige steder som dette: »Jesus talte også om den store fordærvelse i menneskets forplantning, og fremførte som bevis på, hvor lavt mennesket stod på dette område i for-

hold til de ædlere dyr, elefanternes kyskhed og afholdenhed«. At ægteskabet blev nedvurderet på grund af manikæisk og nyplatonistisk indflydelse i den patristiske periode, som fremfor alt fik stor indflydelse også på middelalderen gennem Augustin, er velkendt. »Jeg nægter ikke,« skrev f.eks. Hieronimus, »at der kan findes hellige kvinder blandt ægtehustruer, men i så fald kun, når de er holdt op med at være ægtefæller, — når de altså i selve den tvangssituation, som ægtestanden medfører, efterligner den jomfruelige kyskhed«. Hvis der nu med de ord mentes, at jomfrueligheden som indre holdning, som udtryk for en kærlighed, der er umiddelbar hengivelse til Gud og hengivelse til menneskene under ét, at denne jomfruelighed også kræves for ægteskabets hellighed, så kunne man ikke indvende noget imod det. For det er netop det helt afgørende i den jomfruelige kærlighedspagt mellem Kristus og kirken, som den patristiske overlevering så ofte taler om. Men det ville være falsk og ukristeligt at tilskrive afholdenheden som sådan ægteskabets hellighed. Ikke mindst i dag er det langt vigtigere at lade ægteskabets legemligt-sjælelige helhed tage del i Troens mysterier, især da Kristusmysteriet.

Ja, der rejser sig det spørgsmål, om ikke nedvurderingen af det naturlige i mange teologiske betragtninger over ægteskabet har medført en isolering af denne side af ægteskabet, og om dette forhold ikke har været medskyldigt i en sekularisering af ægteskabet med alt, hvad dertil hører af faremomenter for familiens væsen. Den forestilling, der fandtes hos mange teologer i den gamle kirke og i middelalderen, og som spøger hos folk helt op i vore dage, at undfangelsen ikke sker uden synd, som pave Leo den store sagde, har belastet ægteskabet med et sådant moralsk gældsbevis, at det ikke er underligt, når det unaturligt belastede menneske i stærk reaktion forsøgte at skille alt overnaturligt ud af hele dette område. Idet man mistænkeliggjorde det naturlige i overnaturrens navn, opnåede man, at det overnaturlige derpå blev gjort suspækt i naturens navn. Men det er netop det kristne ægteskabs væsen, at den ægteskabelige kærlighed og Guds nærvær her hører umiddelbart sammen, at m. a. o. naturen i sig selv her er blevet ophøjet til overnatur. A. Auer forelægger i sin bog »Wettoffener Christ« en hændelse, hvori denne falske holdning overfor ægteskabet kommer til udtryk: Leo XIII, som dengang endnu var biskop, modtog meddelelse om en kendt fransk litteraturhistorikers død. En af de omkringstående prælater berømmede den afdødes helgenagtige liv, men sagde: Bare synd, at han ikke undslap ægteskabets fælde. Hertil sagde Leo XIII: Jeg vidste ikke, at Kristus indstiftede seks sakramenter og en fælde. Ignace Lepp taler om »moralteologiens store pligt til at yde de katolske ægteskaber virkelig oprejsning« (Psychoanalyse der Liebe). Fredrich Heer

pegede for nylig på, at et blik i helgenkalenderen viser, at familiespiritualiteten er underudviklet, og at familien ikke bliver tilstrækkelig forstået som særlig vej til hellighed (Hochland Febr. 1957). Faktisk kender messebog og breviar kun tre positive udtryk for kvindelig hellighed: martyr, jomfru, enke. Den belgiske teolog Leclercq fremfører: »Hvis man vækker ærgerrigheden efter hellighed hos ægtefolk og efter netop at virkeliggøre helligheden i deres kald som ægtefolk, har man ret til at vente en helligheds høst, som ikke modnes i de religiøse ordners privilegerede kredse, men i de troendes masser.«

Ægteskab som lovprisning af Gud

Ægteskabelig kærlighed og Guds nærvær hører sammen i det sakramentale ægteskab. I brudemessens begyndelse hedder det meget smukt: »Gud selv være med jer, han forbarmede sig over jer hver for sig.« Det er ægteskabets mening, at de to's gudstjeneste og lovprisning, nu da de ikke mere er alene, mangfoldiggjort skal stige op til Gud, for at de skal elske Kristus, som har forbarmet sig over hver af dem, endnu mere end før. Ægteskabets sakramente forøger lovprisningen og får kærligheden til Kristus til at vokse. Ægteskabelig kærlighed hænger i henhold til Paulus umiddelbart sammen med Kristi kærlighed og med kærligheden til Kristus, fordi den er et virksomt udtryk for hans kærlighed til kirken. Kristi kærlighed strømmer ind i forholdet mellem mand og hustru og er reelt til stede her. Ægteskabet er blevet til et af de syv sakramenter, som er midler til at hente menneskeheden hjem til Gud. Ægteskabet er, som det blev udtrykt på en kongres for Centre de Pastorale Liturgique i Versailles september 1957: »Et middel for menneskene, så de ved at leve livet i det kan fatte noget af Guds ømhed for menneskeheden.«

Ægteskabets vidnesbyrd

Som afslutning skal antydes en tanke, man hidtil har taget alt for lidt hensyn til i den teologiske tyding af ægteskabet. Når mand og hustru repræsenterer kærlighedspagten mellem Kristus og hans kirke, er det ikke bare en realitet, som begrænses til ægtefællerne. Denne repræsentation af Kristi kærlighed til hans kirke gennem ægtefællernes kærlighed er tværtimod objektiv i den forstand, at den også udadtil viser Kristi hengivende kærlighed. Ægtefællernes kærlighed lever ikke bare i Kristi kærlighed, men den taler også om den. Den fører ikke bare ægtefællerne til Kristus, men viser også verden vejen til Kristus. Ægtefællernes indbyrdes kærlighed forkynnder Kristi dybeste kærlighed til kirken, samtidig med at den udtrykker den. Den ægteskabelige kærlighed gør Kristuspagten synlig for enhver. Og når Pius XI sammenligner ægteskabet med Eukaristien i sin ægteskabsrundskrivelse Casti Connubii, idet han i tilslutning til Bellar-

min siger: »Ægteskabet er et sakramente, der ligner Eukaristien, som ikke bare er et sakramente i sin tilblivelse, men også i sin vedvaren. For så længe ægtefællerne lever, er deres fællesskab et hemmelighedsfuldt nådetegn på Kristus og kirken,« så kan dette det kristne ægteskabs tegn også sammenlignes med Eukaristien i kraft af dets forkyndelseskarakter overfor verden. »Så ofte I gør dette,« siger Paulus om Eukaristien, »forkynder I Herrens død.« Også ægteskabet fremstiller i forkyndelse den kærlighed, som viste sit højdepunkt i Kristi død. Også ægteskabet er således et offentligt dokument, der fremfører den kærlighed, som blev kød i Kristus, et vidnesbyrd, som fremviser denne kærlighed for verden, kalder den til denne kærlighed og fører til denne kærlighed.

Bøger

FRA ALLE LANDE ★ PÅ ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen

Boghandel
Bruunegade 45 . Tlf. (06) *12 21 00
Århus C.

Rom med fly hver uge fra 9/9 fra 795,-
Wien med fly hver uge fra 7/9 fra 665,-
REJSER MED STØRRE INDHOLD!

STENO REJSER

Holmbladsgade 11, Dk — 2300 Kbhvn. S.
Telf. (01-27) Asta 2312
Giro 18 46 43

FOLMER OLSEN

Begravelser ordnes
Reberbanegade 37
Alborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Alborg, Enggårdgade 65 – Telf. 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Ejner Nielsen

Kolonial – Kaffe
Absalonsgade 14 – 9000 Alborg
Telf. (08) 12 09 71 – 12 15 56

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

Mogens Larsen

Ramaherred 81
Åbenrå
Telefon 2 25 80 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Gerth-Grüner

Landeretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01) * 13 04 08

LÆSER- BREVE

*Kommentar til interview med de to redaktører af
Katolsk Forum*

Jeg har med stor interesse læst de udtalelser, som vore to ganske udmærkede redaktører er kommet med i Katolsk Forum nr. 18.

Pastor Osorio kender jeg ikke personligt, men det humørfyldte foto i bladet kan da kun virke optimistisk og ærligt. Pater H. Roos kender jeg bedre og har oplevet ham som retræteleder. De positive ting, der kan siges om pater Roos, vil jeg slet ikke begynde på, for så er der ikke plads til andet stof.

Må det være tilladt et ganske almindeligt medlem af den katolske kirke i Danmark at knytte et par bemærkninger til et par ting, som de to præster siger.

Jeg har godt nok prøvet i august 1973 med et indlæg, noget i samme retning; det fik jeg mange knubs for hjemme i min menighed. Man følte vist, at sandheden var ilde hørt. Dog fik jeg dengang utrolig mange tilkendegivelser fra mig helt fremmede mennesker, ja endda helt fra England.

Nu har vore to redaktører vovet sig ud i nogle svar, som egentlig siger noget om det, jeg skrev sidste år, så nu må jeg vove at komme med et par ord.

Der spørges på side 10: »Rejser De på grund af, at udstyret mangler herhjemme?« Ja, siger K.O., vier alt for snæversynede. Og så kommer der et indlæg af K.O., hvor han beskriver en lokal menighed herhjemme. Han taler om det store frafald, fordi mange ikke er kommet ind i en menighed, – og her mener K.O. en menighed, hvor der virkelig er fællesskab og aktivitet. Altså et sted, hvor man kommer hinanden ved, og hvor man kender hinanden på en anden måde end den eventuelle profit, som også nævnes i artiklen.

Ja, hvor har pastor Osorio ret i de ord. Han nævner endda et sogneblad. Hvad er det for noget. Det kender jeg ikke i min menighed. Menighedsmøder? – Hvad er det? Den form for fællesskab kender jeg ikke i min menighed. En menighed, hvor man er medinddraget i et fællesskab, hvor man kunne få lov til at tage aktivt del i kirkens tjeneste – f.eks. som oplæser eller ministrant.

Jo, hvis man er »født katolsk«, har man en chance, eller i kraft af position og stilling »er noget«. Der er netop klikker i vore sogne, og på den facon får man aldrig et sogn til at blive del i et fællesskab, det skal være for som basisgruppe at have udsyn og åbenhed overfor alt, hvad der er udenfor vort eget lokale fællesskab.

Jeg synes, vi skulle sige tak til vore to redaktører, fordi de har taget bladet fra munden. Det har vist været tiltrængt længe, men sådan noget gør man jo ikke!

Pavens budskab til os alle – Fornyelse og Forsoning – kan udlægges og forstås på mange måder. Måske var det en ide at se lidt på vore egne små menigheder og skabe fornyelse og forsoning, så vi kunne blive stærke nok til at få et overskud af yde af til den fælles kirke, vi tilhører. Jeg skal nok stille til de klø, som jeg er sikker på at få, men en ting vil jeg gerne opfordre til: Lad os ikke stikke hovedet i busken og lade som ingenting, men lad os vise, at vi står bag de udtalelser, der er faldet i Katolsk Forum nr. 18. Det interview giver anledning til meget dybe overvejelser og ransagelser for mange.

»BJ«

Kan vi opleve Gud som person?

Kære pastor Højbo.

Jeg har med megen interesse læst Deres artikelserie »Kan man opleve Gud?« I udstrakt grad er jeg enig med Dem. Alligevel er der et meget væsentligt punkt i Deres afslutning, som jeg mener må være forkert, hvis jeg da ikke har misforstået Dem.

De spørger: »Kan vi opleve Gud som person?« Og dertil svarer De absolut: »Nej.«

Det kan ikke være rigtigt; at være kristen betyder – mener jeg – at have eller i det mindste at ønske af hele sit hjerte et personligt forhold til Kristus, den levende Guds Søn og selv Gud. Det er naturligvis rigtigt, at vi ikke kan fatte eller forstå Guds person, vi kan jo ikke engang fatte et menneskes person, selv om vi har levet sammen med det og delt alt med det i et helt liv; fordi enhver person – og så meget mere Guds person, som er alle personers ophav og årsag – er et mysterium og derfor uudgrundelig.

Men som vi kan opleve et menneske som person (uden derfor at fatte det), kan vi også opleve Gud som person, fordi han er en person. Det er ikke noget med følelser, men nok med den måde, hvorpå vi nærmer os Gud i det hele taget. Heller ikke primært, fordi vi gør det ene eller det andet, men fordi

Gud har villet det sådan og vil det sådan. Og da han er helt suveræn, er der ingen grænser for, hvordan han kan lade os opleve ham.

Det kan derfor ikke være rigtigt at sige, at vi ikke kan opleve Gud som person.

Det bryder også med en rig tradition i kirken. Der er vel næppe tvivl om, at Jesus selv, som menneske, har haft et personligt forhold til sin Far, at han altså har oplevet ham som person. Og jeg tror, at vi skal følge efter ham i alt, også i det (og ikke mindst i det). Mange helgener ned gennem århundrederne har da også vidnet om en personlig Gudsoplevelse, om en oplevelse af Gud som person. Jeg nævner nogle få: Paulus, Katarina af Siena, Teresa af Avila. Der er masser af andre, også nyere tiders, og heller ikke kun helgener. Det er, netop fordi de er personlige, også i høj grad private oplevelser, vist så. Men derfor har vidnesbyrdenes troværdighed og store antal alligevel vægt. Og jeg kan ingen steder se, at Jesus har sagt, at de ikke oplever Gud. Det forekommer mig

også at være meget stærke ord om denne rige og centrale tradition i kirken at sige, at den driver falsk mystik i Jesu navn. Teresa af Avila f.eks. er af kirken blevet erklæret for kirkelærer.

Det må derfor være galt at sige, at vi ikke kan opleve Gud som person.

Men det er da rigtigt, at vi ikke selv kan gøre noget for at opleve Gud som person. Det ligger helt i hans hånd (som for øvrigt alt andet). Vi kan kun – og det også kun med hans hjælp – berede os til det; ikke mindst ved bøn, betragtning og læsning, især af evangeliet.

Det er ganske vist også – efter min mening – den eneste mening med hele vort liv. For det evige liv må da bestå i opfyldelsen og fuldendelsen af dette personlige forhold, som vi er skabt og frelst til: vor persons oplevelse af (eller m.a.o. liv i og med) Guds person.

Deres i Kristus

Erik Guldager

1924–1974 SKT. NORBERTS VEJLE 50 ÅR

Sikken en fødselsdag, Skt. Norberts kirke kunne opleve! Fra hovedstaden var biskopperne Hans Martensen og Theodor Suhr kommet, fra Rom ordenes generaløverste Norbert Calmels, fra Belgien abbed Stappers og pastor Vervoort. Foruden præstegårdens egne beboere deltog i festgudstjenesten vore medbrødre Reymen fra Horsens og Lemaire fra Silkeborg/Herning. Ved messen blev en ny smuk kalk og ciborie taget i brug, en gave fra klostret Averbodes 50. abbed Konrad Stappers til Skt. Norberts kirke på dennes 50 årsdag efter indvielsen, som der står graveret i den på graciøst latin.

Blandt gæsterne sås Fredericias katolske præst Palle Burla, folkekirkens præster i Vejle R. Møller-Petersen og frue, og C. J. Neergaard, Vejle, baptistmenighedspræst H. Kornholt og frue, en delegation fra Horsens menighedsråd, de to »overlevende« af det hold murere, som i 1922–24 har bygget kirken, Chr. Poulsen og M. Thygesen, og mange andre. Frk. Gyller beviste igen, hvad orglet kan, og hvad hun kan! Det var en fryd for øre og hjerte, en fryd også at se kirken smykket med de mange blomsterhilsener

fra nabomenigheder, venner, forretningsdrivende i byen, fra Skt. Norberts Skole og Mariasøstrene. Herligt var det! Og der var sol og glæde i øjnene og i ruderne, også i Rude fra »Vejle Amts Folkeblad«, som med sine fotografier og sine lange spalter virkelig har vist os megen ære. Ligeledes »Søndagsavisen«, som var på pletten. Receptionen i salen, i en ramme af gamle dokumenter, byggeplaner, billeder og avisklip fra 1924, beviste en gang til, at vor menighed evner at være en familie. Tak til alle, som stod bag dette arrangement, både dem, som slæbte tingene hjem, og dem, som rettede an! Tak for telegrammerne, blomsterne, gaverne! Indsamling pr. konvolut af en »Jubilæums-gave« gav over 15.000 kr. plus et særligt beløb til det nye »Missale Romanum«.

Også søndagens familiemesse så mange mennesker møde op, flere for anden gang samme dag, og fra det festlige kaffebord blev en fælles hilsen sendt til den syge pastor Jan Olav Ballin i København.

Og i 1979 fejrer vi så menighedens 75 års jubilæum!

Willem Wuyts

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christiana Allé 6, Ålborg

Telefon 13 42 93 og 13 43 87

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Ålborg

Telefon 13 44 84

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma

Århus C

Telefon 14 20 23 – 13 83 23

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør

Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg

Telefon 12 03 01

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofer

Radio Thygesen

Rymsgade 24, Århus C – Telf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

R. Schullk

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg

Telefon 12 02 14

BLOMSTER – FRUGT OG GRØNT

A.B.C. Blomster

Vestergade 19, Stubbekøbing

Telf. (03) 84 16 59

Katolske begravelser
Ring til 12 28 68

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

**VI
ER TIL
FOR
DEM**

LANDMANDSBANKEN

Oliefyr
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby - Telefon 87 00 25

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldgårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 8850

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

**NYT FRA
CARITAS**

I august sendte vi til hjælp for flygtninge i Jordan kr. 33.630,- og til samme formål i Argentina kr. 200.000,-.

I det forløbne år fik Portugal en ny regering, hvilket medførte en omorganisering af talrige forhold, og der stilledes store krav til Caritas i Portugal om øjeblikkelig hjælp. Vi sendte kr. 3.092,-

Krigen på Cypren krævede også hjælp, og de fik kr. 3.102,-.

Honduras havde jordskælv og fik kr. 312.

Den store oversvømmelse i Bangla Desh har vi alle hørt om. Vi har foreløbig sendt kr. 100.000,-.

Som man ser, kræver de mange katastrofer ude i verden stadig en indsats fra vor side, hvorfor vi er glade for hvert et bidrag, vi får til vort arbejde.

Tak.

Knud Ballin

**PASTOR
KNUD BALLIN
PRÆSIDENT FOR
ICMC**

Caritas Danmark har erfaret fra Genève, at pastor Knud Ballin, der for øjeblikket opholder sig i Genève, er blevet præsident for ICMC (International Catholic Migration Commission) i stedet for biskop Norries, der har været præsident i mange år.

ICMC tager sig af emigrationssager og har et meget nært samarbejde med Raphaels-Verein i Tyskland.

**SAKRAMENTS-
KIRKEN**

Søndag den 27. oktober præsenteres den nykalkede og på forskellig måde fornyede Sakramentskirke ved højmessens kl. 10. Fornyetelserne består især i korets ombygning ved murermester Kai Fjording og et nyt alterkors og korsvejsstationer, begge dele i bronze, ved billedhuggeren Ejgil Vedel. - Restaureringen er sket under sagkyndig vejledning og under snedkermester Anders Svendsens velvillige administration. - Ved messen medvirker Schola Gregoriana under ledelse af kirkens kantor, Bernhard Lewkowitch.

Alle interesserede er velkomne.

Tirsdag den 29. oktober vil biskop Martensen indvie den nye korsvej i forbindelse med aftenmessen kl. 19.

Efter forslag fra et medlem af menighedsrådet vil vi indlede Det Hellige År med en tilbedelse foran Sakramentet

Lørdag den 30. november

fra aftenmessen kl. 19 til kl. 24. Det særlige formål med denne tilbedelse er at bede Gud vejlede os gennem året, så det bliver til velsignelse - forsoning og fornyelse - for os

Paul d'Auchamp

Præst ved Sakramentskirken

**SKT. ANDREAS
KIRKE**

Heldagsmøde i Sct. Andreas Kirke, Kollegievej 2, Ordrup, søndag den 10. november. Emne: Døden. Dominikanere, lægdominikanere, Sct. Josefs Søstre og menighedsråd inviterer til møde, hvor alle er velkomne fra kl. 9.30 til 15.45. Pastor Bernhard Willer fra folkekirken og læge Kjeld Jensen fra den katolske kirke vil indlede. Derefter deltager vi i højmessens, hvor der vil blive prædikeret over emnet. Til frokosten medbringes madpakke, idet dog te og kaffe serveres. Om eftermiddagen bliver der gruppedrøftelser, kaffepause og forlagssekretær Preben Frandsen vil samle og fremlægge drøftelserne. En andagt i kirken med musik og læsninger vil afslutte mødet. Pris: 10 kr.

**RETRÆTE
D.K.K.F.**

På retræten på Åsebakken/Magleås i dagene 1.-3. november er der endnu et par ledige pladser.

Retræteleder: Pater H. Roos.

Emne: Fornyetelse og forsoning.

Henvendelse til Suzanne Scavenius, OR 9251 (aften).

LITURGISK OVERSIGT

LITURGISK KALENDER

ved Inga Jensen

Søndag d. 27/10: 30. alm. søndag: Sir. 35, 15b-17,20-22a. - Salme 34, 2-3. 17-18. 19 og 23. (R: 7a, Den arme råbte, og Herren hørte ham). - 2 Tim. 4,6-8. 16-18. - Luk. 18,9-14.

Mandag d. 28/10: Simon og Judas, apostle: Ef. 2, 19-22. - Salme 19, 2-5. (R: 5a. Skabningen priser sin Herre). - Luk. 6, 12-16.

Tirsdag d. 29/10: Ferialdag: Ef. 5, 21-33. - Luk. 13, 18-21.

Onsdag d. 30/10: Ferialdag: Ef. 6, 1-9. - Luk. 13, 22-30.

Torsdag d. 31/10: Ferialdag: Ef. 6, 10-20. - Luk. 13, 31-35.

Fredag d. 1/11: Alle Helgens Dag: Åbenb. 7, 2-4. 9-14. Salme 24, 1-6. (R: 6. Så er den slægt, som søger dit åsyn, Herre). 1. Johs. 3, 1-3. - Mt. 5, 1-12a. Gloria - Credo - Alle Helgens præfation.

Lørdag d. 2/11: Alle sjæles Dag: (Her an-

føres kun nogle af de tekster, der kan anvendes.)

1. Messe: 1. Kor. 15, 51-57 (eller 1. Tess. 4, 13-18. - Salme 23, 1-6 (R: 1). - Joh. 11, 21-27 (eller Joh. 11, 32-45).

2. Messe: 2. Makk. 12-43-46 (vers 46 efter Vulgata: Det er altså en hellig og heldbringende tanke at bede for de afdøde, at de må blive befriet for deres synder). - Salme som i 1. Messe. Johs. 6, 37-40.

3. Messe: Åb. 14,13. - Salme som i 1. Messe. - Joh. 6, 51-58.

Søndag d. 3/11: 31. alm. søndag: Visd. 11, 23-12, 2. - Salme 145, 1-2. 8-11. 13cd-14. (R: 1. I al evighed vil jeg prise dit navn, min Konge og min Gud). - 2. Tess. 1, 11-2,2. - Luk. 19,1-10.

Mandag d. 4/11: Karl Borromæus, biskop. Filip. 2, 1-4. - Luk. 14, 12-14.

Tirsdag d. 5/11: Ferialdag: Filip. 2,5-11. - Luk. 14. 15-24.

Onsdag d. 6/11: Ferialdag: Filip. 2,12-18. Luk. 14,25-33.

Torsdag d. 7/11: Ferialdag: Filip. 3,3-8a. Luk. 15,1-10.

Fredag d. 8/11: Ferialdag: Filip. 3,17-4,1. - Luk. 16,1-8.

Lørdag d. 9/11: LATERANKIRKENS INDVIELSE (år 324): 2. Krøn. 5,6-10. 13-6,2 (eller Ezek. 43,1-2. 4-7a. - Salme 122, 1-5. 8-9. (R: 1: Jeg frydede mig, da de sagde til mig: Vi drager til Herrens hus!). - 1. Kor. 3,9b-13. 16-17 (eller: 1. Peter 2,4-9). - Joh. 2,13-22 eller: Joh. 4,19-24. Gloria.

Søndag d. 10/11: 32. alm. søndag: 2. Mak. 7,1-2. 9-14. - Salme 17, 1. 5-6. 8b og 15. (R. 15b: Jeg skal mættes ved at skue din herlighed, O Gud). - 2. Tess. 2,15-3,5. - Luk. 20, 27-38. (Som kortere afsnit kan læses Luk. 20, 27. 34-38).

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon (03) 27 31 00

4 - 8 måneder fra septem-ber

6 måneder fra november

4 måneder fra januar

Ring eller skriv efter ud-førlig skoleplan

tlf. 03 - 268700

forstander Sv. Erik Bjerre
3400 Hillerød

GF GRUNDTVIGS
HØJSKOLE
FREDERIKSBORG

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
• 34 48 01 Go. 60 58

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelser ordnes for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Nordisk Montessori Kursus

Erteruddannelse, suppleringskursus, opfriskningskursus, forældrekursus m.m.

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

Modernisering

Kom og se hvordan De kan gøre Deres hjem smukkere med Pastella byggekeramik

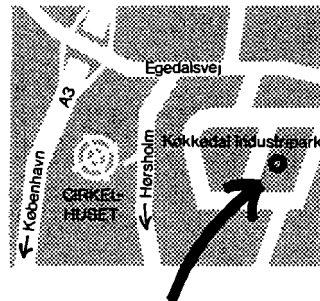
På ét sted kan De nu vælge fliser og klinker til alle boligens rum.

De er velkommen alle ugens dage i den største specialforretning for byggekeramik.

Åben hverdage kl. 8.00-16.30, fredage til kl. 20.00 og om lørdagen 10.00-13.00.

De finder os nemt. 3 minutter fra Cirkelhuset.

På gensyn.

Pastella
BYGGEKERAMIK

Kokkedal Industripark 103A
2980 Kokkedal
Telefon: 03-24 67 15

Poul Cyrl:

Kristus Verdens Lys

Digte - Aforismer - 96 Sider

Send 5 Kr. i Frimærker
og De modtager straks
denne lødige Bog.

Kristeligt Forlag
Svalogaardsvej 5, 9000 Aalborg

SHERIFFEN, DER IKKE VILLE DØ

En dystert nutidswestern

Den danske titel på den amerikanske film »Walking Tall« kunne få en til at tro, at man har med en western at gøre. Det har vi for så vidt også bortset fra, at filmen ikke foregår i en fjern fortid, men handler om en mand, der i vore dage kæmper for lov og orden. Manden, der hedder Buford Pusser er allerede blevet en levende myte. Filmen er altså ikke det rene digt, men bygger på virkelige begivenheder, selv om manuskriptforfatteren Mort Briskin har tilladt sig visse friheder. Sherif Buford Pusser har selv været teknisk konsulent under indspilningen, – og handlingen er selvfølgelig inspireret af hans eget voldsomme liv og hans modige kamp mod en stor forbryderorganisation.

Den store stærke Buford var engang professionel bryder, men fik nok af en verden, der afslørede sig som organiseret svindel. På et vist tidspunkt vil han ikke længere tage imod ordrer om, hvornår han skal vinde, og hvornår han skal tabe. Han beslutter sig til at vende hjem til sine forældre og køber sig en gård i den solrige stat, han er vokset op i. Hans søde kone, Pauline, er glad for, at hendes mand har sagt farvel til sin hårde profession – og børnene Diana og Mike glæder sig til at bo i et hjem, der ikke er på hjul.

Det viser sig imidlertid, at den lille provinsby i hans fravær er blevet forvandlet til

en lastens hule, hvor hasardspil, druk og sex lokker folk til, som siden vender udplyndrede hjem. Buford opdager hurtigt, at der spilles falsk, hvilket fører til et opgør, hvor han – efter at have slået en del i gulvet – bliver overmandet og tilføjet så mange knivstik, at lægen må sy 125 sting i ham. Han tager sagen i sin egen stærke hånd, går løs på de mænd, der overfaldt ham, og bliver stillet for retten. Da han frikendes af nævningene, får han mod til at lade sig opstille til sherifvalget, og trods advarsler og attentater bliver han valgt.

Og så er spillet gående. Bevæbnet med sin snart berømte store tykke stok begynder han på sin egen uortodokse, men virkningsfulde måde at gå i gang med at bekæmpe lovløsheden. Sammen med en stab af modige hjælpere begynder han felttoget mod bordellerne og falskspillerne i byen. Med sin stok knuser den nye sherif utallige spillebuler og ulovlige whiskybrænderier, hvis giftige produkter har taget livet af mange borgere. Den store forbryderorganisation, der styrer lovløsheden i byen, forsøger først at bestikke og true ham og, da dette ikke lykkes, senere at dræbe ham. Et baghold planlægges, men i stedet for at få ram på Buford, bliver det hans unge kone, der må lade livet. I sin ophidselse går Buford på ny til angreb

på byens bordeller og spillebuler, og nu får han hjælp af byens borgere, der opgiver deres passive holdning. Kampen for at skaffe lov og orden er for alvor kommet i gang.

Det er en voldsom film, der ender i en tragedie. Ikke bare i den forstand, at Bufords kone bliver myrdet, men også i den forstand, at borgerne faktisk bliver nødt til at tage sagen i deres egen hånd og gå uden om samarbejdet med statens politi, som ingen tør have tillid til på grund af forbryderorganisationens indflydelse. Det er en tragedie, at retssamfundet bryder sammen, og at borgerne må gribe til selvtægt for at forsvare sig. Filmen er derfor en hård dom over det amerikanske retsvæsen og retssamfund. Den megen vold i filmen kan retfærdiggøres. Den tjener kun til at understrege situationens alvor. Det er virkelig en film med dommedagsperspektiver. For er der håb for et samfund, hvor selvtægt er den eneste overlevelsesmulighed?

Phil Karlson har iscenesat med sikker hånd, og man kunne næppe have valgt nogen bedre til Bufords rolle end Joe Don Baker. Han spiller meget overbevisende »Den vilde Tyr«, som Bufords tilnavn lyder. Hans indignation mod uretfærdighederne virker ægte.

Kaare Osorio

21/1974

katolsk

forum

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 3
1616 København V.

NOTES- BLOKKEN

TEOLOGISK TOMGANG

Vi var på et efteruddannelseskursus for præster. Man ville lære os at holde bedre prædikener. Det var nogle dejlige dage. De to unge tyske franciskanere, som ledede foretagendet, var eminent dygtige. Det hele var strålende forberedt. Alt klappede til punkt og prikke. De tredive præster, som havde meldt sig, arbejdede med en iver, som om de var skolebørn. Man analyserede reklametekster, moderne digte, skarpt slebne aforismer, radioprædikener og meget andet. Disse lærere kunne deres ting. De vidste besked med den moderne kommunikationsteori, lærepsykologien og den angelsaksiske sprogfilosofi. Man diskuterede meget engageret efter sum-metoden, i små grupper eller in pleno. Jo, vi lærte noget. Der kan ikke være tvivl om, at vi præster – de fleste var ikke mere helt unge – fik nye impulser. Vi blev gjort opmærksomme på, hvordan man skal prædike, så vore tilhørere ikke falder i søvn, men vore ord vinder gehør. Man kan kun håbe, at denne indsprøjtning vil bære frugt i vore menigheder. Kursusdeltagerne var taknemmelige for de mange tilskyndelser, de blev gjort bekendt med.

Men efter at man er kommet hjem og har sundet sig lidt, melder der sig dog nogle indvendinger. Vi var på dette kursus vældig optaget af, *hvordan* man skal prædike. Man lærte os kunsten at fange tilhørernes opmærksomhed, hvordan vi skal gå frem for at lokke huserne ind. Men for mange præster er problemet ikke blot, hvordan skal vi prædike, men *hvad* skal vi prædike. Spørgsmålet er ikke blot prædikens tidssvarende form, men dens indhold. På grund af de sidste

års evindelige diskussioner og debatter er vi bleven usikre. Mange af os ved ikke mere, hvad budskabet egentlig går ud på. En god prædiken forudsætter nemlig ikke blot en solid viden, men også en personlig fortrolighed med Guds ord, som kun kan erhverves ved bøn og Kristi efterfølgelse i vort daglige liv. Den kræver hos prædikanten en indlevelse og indøvelse i kristendommen. Mange af vore prædikener lider under en teologisk tomgang. Man reducerer evangeliets budskab til nogle trivialiteter såsom »Vær god mod hinanden! Hav tillid til Guds barmhjertighed! Vær en god medborger! Lad de andre komme dig ved etc. etc.« Hvor ofte har vi ikke hørt det! Det Nye Testaments rigdomme bliver ikke lagt frem for de troende. Det forholder sig jo ikke sådan, at vi en gang for alle ved, hvad budskabet går ud på. Allerede Paulus reflekterer over Kristi liv og virke. Han taler ret ofte om en *vækst* i erkendelsen af Kristi hemmeligheder. Men denne vækst er afhængig af vort liv, af Kristi efterfølgelse i vort eget liv. Al erkendelse kommer bagefter, siger Kierkegaard. Det vil sige: en dybere erkendelse forudsætter et inderligt liv med Gud ved Kristus i Helligånden. Nye salgsmetoder er vigtige og ikke at foragte. Men endnu vigtigere er en dybere indtrængning i selve Kristi hemmelighed. I det Gamle Testamente betyder »erkende« at »blive ét med den erkendte«. Dette sker i meditation, bøn, skriftlæsning, deltagelse i Kristi mysterier og dyb kærlighed til hans person. Mangler dette, bliver vore prædikener og religiøse samtaler ikke andet end teologisk tomgang. *H. Roos S.J.*

ECCE HOMO

Han hænger på kryds
af vort vandrette fællesskab,
vor horisontale med-menneskelighed:
de store ord
uden kommunikation,
i den lukkede kreds
af stumme tekniske data!

Han hænger på tværs
af vor lodrette længsel
og transcendentale meditationer:
de mode-ord
for subjektiv sekterisme
i den lukkede kreds
af sensitivistisk famlen!

På kryds og tværs
den totale kontemplation,
er han det forløsende ord
som slutter kredsen
på et kors, i et hjerte
flænget af Ånden,
port til enhedens kirke!

Arnold Gillissen

KOMMENTAR

FORTIDENS MENNESKER, MINE BRØDRE

En af Europas største ansamlinger af helleristninger findes i Nord-Italien. Stedet er forholdsvis ukendt. Dalen hedder Camonica-dalen, hvor Oglio-floden løber fra Tonale-passet til Iseo-søen, lidt nord for Brescia. Over hele dalens længde, men især i nærheden af den lille by Capo di Ponte, findes disse helleristninger, som stammer fra tiden mellem 2000 til 500 år f. kr., og således bevidner en 1500-årig sten- og bronzealderkultur. En del af stengruppen nær Capo di Ponte er indhegnet i en nationalpark. Her findes også den berømte Naquane-sten, ca. 50 meter lang, glatsleben af istids-gletcherne, og forsynet med et utal af tegninger. Der findes tegninger af huse, hjorte, skjold og spydbærende mænd, solsymboler, labyrinter og måske jordens første forsøg på at gengive en historie gennem en tegneserie.

Det er umådelig imponerende drømmende at vandre mellem disse sten, bøje sig over tusindvis af tegninger og spekulere på, hvordan disse oldtidsmennesker levede i denne dal. Men det er endnu mere imponerende at lægge sin hånd på disse sten og lade fingrene føle sig frem gennem helleristningernes fordybninger. Så tænker man: »Dér, hvor jeg rører nu, præcis dér, har stenaldermandens hånd eller bronzealdermands menneske for fire tusinde år siden rørt ved den flade sten. Her må han have siddet på hug, mens han hamrede på stenen. Og her, her har han udmejslet sine egne fodkonturer. Sådan så hans hus ud, og sådan hans hund. Her har vi hans dolk, og her ser vi ham ved ploven, sammen med sin søn.«

Det er en stor og stærk oplevelse sådan at blive konfronteret med menneskeslægtens historicitet. Det er at blive klar over, at man er én af en serie vandringsmænd, som i en langsom procession dukker op

over historiens horisont på vej mod fremtiden. Jeg er bindeled i en kæde, som forbinder fortid med fremtid. Jeg må aldrig gøre mine eller min samtidts problemer til noget absolut. Også de, problemerne, stammer fra fortiden, og deres løsning fortoner sig i fremtiden.

Her har den marxistisk-inspirerede samtid fordunklet udsynet. Dennes negativ-kritiske syn på fortiden har afskåret os fra at kunne bygge på den. Mellem fortid og nutid ligger der, og skal der ligge, et svælg: revolutionen. Revolutionen er ikke bare en beskrivelse af den ydre, politisk-strategiske måde, hvorpå proletariatets magtovertagelse skal ske. Den kan man til nød give afkald på. Men i ordet revolution ligger også en endelig, afgørende for-dømmelse af fortiden, som i revolutionen afsluttes. Den historiske videnskab har ikke gode kår i denne atmosfære. For hvem kan interessere sig for og virkelig indtrængende forstå noget. Og læren om arvesynden har ingen varme for os, der har tabt respekt for vor egen fortid. Med fremtiden har vi det ikke bedre. Også den er blegnet. De fremtidsperspektiver, Bibelen fremmaner for os, synes os uvedkommende. For meget er vi vant til, at ville tvinge fremtiden til allerede at blive til virkelighed i nuet. Vi kan ikke vente og være tilfredse med forventningen. Vi er som utålmodige børn. Vi skal have det nu.

Det er vor vildfarelse, at vi betragter nutiden som tidens fylde, hvor alt skal gå i opfyldelse. Det er en krampe. Det virker afslappende at røre ved helleristninger, fordi vi da på ny forstår, at vi kun er en lille del i en stor helhed. Det er hverken os, der bærer hele ansvaret, eller os, der skal finde og gennemføre alle løsninger. Vi er ikke de eneste mennesker på denne vide jord, og vi er hverken de

første eller de sidste. Vi har hverken skabt tid eller rum. Vi skaber i det hele taget ikke noget. Vi skaffer bare, men vi er en ubrydelig enhed: menne-

skheden. Og den, der amputerer min fortid, de fleste af mine brødre, er en morder. Han myrder mig.

H. van Schaik s.j.

INDHOLD

MADELEINE DELBRÉL	4
kristendommen i atelstiske omgivelser tvang hende til at se realiteterne i øjnene	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
Jesu betydning; franske moralister om en etisk befolkningspolitik; situationen i Albanien; dlakoni-året; m.m.	
PASTOR PETER SCHINDLER	10
personlige anekdoter giver en karakterisering af denne blomstrende personlighed	
GENGANGERE	12
Ibsens berømte stykke angriber en hyklerisk samtid og berører tabu-emner	
BOD OG BØN I NIGERIA OG DANMARK	14
forskellige former for en fællesbe-stræbelse: forberede sig til det hel-lige år	
LÆSERBREVE	16
om p.Ballin; om jubelåret; om Leonora Christina og om at opleve Gud	
ASSUMPTIONSSØSTRENES STIFTERINDE	19
Anne-Eugénie Milleret bliver d. 9.2.75 saligkåret	
LITURGISK OVERSIGT	23
kirken er som den familiefader, der henter nyt og gammelt frem fra sine skatte	
OLSENBANDENS SIDSTE BEDRIFTER	24
kan denne serie holde niveau'et?	
FORSIDEBILLEDET	
en helleristning fra Camonicadalen i Italien, se kommentaren	

MADELEINE DELBRÊL

KRISTEN AF I MORGEN

*efter A. P., offentliggjort i
Katolsk Informations Tjænst nr. 12 1974*

kortlægger den unge Madeleine Delbrêl de uudholdelige følger af påstanden »Gud er død«. Hvordan bør man i vished om døden indrette livet? Det var, da hun søgte svaret på dette spørgsmål, at hun fandt tilbage til sin barndoms forvitrede tro. Fordi hun selv var blevet rystet af Guds fravær, men havde mod og intelligens nok til at ville drage klare slutninger af den nye situation, kunne hun senere give svar på de kristnes rådvilde spørgsmål om, hvad nuet kræver. Svar, der ikke var et velvilligt og banalt forsvar, men røsten fra en profet, der så Guds ansigt midt i industriernes og forstædernes trøstesløshed. De mænd, som i Frankrig stod bag de strømninger, der senere skulle blive kirkens officielle teologi på det andet Vatikankoncil, arbejderpræsten Jacques Loew, og teologerne Yves Congar og Luis Bouyer, har betegnet hende som typen på det efterkonciliære kristne menneske, som en kristen af i morgen. Da hun døde i en forstad til Paris i 1964, havde hun hverken figureret i avisernes overskrifter eller udført en enestående social indsats. Hun havde ikke engang grundlagt en kongregation. Men de, der læser de få skrifter, hun har efterladt sig, vil være af samme mening: Her er en ubestikkelig realisme forenet med sublim poesi, som med udgangspunkt i det kristne livs umistelige kilder, evangeliet, bønner og eukaristien, har fundet nøjagtig den bølglængde, der skal til for at bibringe læserne nyt livsmod og afsløre troens skønhed og glæde.

Gud er død – leve døden

»Nogen har sagt: Gud er død. Eftersom dette er sandt, kan vi naturligvis ikke med æren i behold leve, som om han stadig eksisterede. Vi har gjort vort regnskab op med ham – nu må vi så drage konsekvenserne af det. Selv om vi ikke nøjagtig kender vort livs dimensioner, ved vi dog, at det vil blive kort, meget kort. For nogle vil ulykken være det eneste. For andre kommer lykken til at spille en større eller mindre rolle. Men der vil aldrig mere være tale om nogen stor lykke eller ulykke, for hele vort liv rummer lykke og lidelse. Den store uomtvistelige og konsekvente ulykke er døden. Over for den må vi blive realistiske, positive, praktiske. Jeg siger »blive«. Det er jo påfaldende, så lidt sund fornuft menneskene har.

De revolutionære interesserer mig, men de har ikke rigtig forstået pointen: De vil indrette verden bedst muligt . . . og engang kommer så dagen, da vi skal herfra. Der er noget barnligt ved videnskaberne: De tror altid, at de vil kunne slå døden ihjel, og faktisk kan de udrydde visse døds måder – som hundegalskab og kopper. Men døden selv befinder sig i bedste velgående.

Jeg har al mulig sympati for pacifisterne, men de er dårlige til regning. Var det lyk-

kedes dem at forhindre krigen i 1914, ville alle de, der ikke døde i krigen, alligevel senest i 1998 have indtaget deres pladser på kirkegården . . . Ak nej, Guds spor er ikke udslettet. Overalt har han efterladt tegn i form af evighed, magt og sjæl . . . og hvem har arvet ham? Døden. Tidligere var det Gud, der trak det længste strå, nu er det døden. Engang var Gud i stand til alt, nu er det døden, som tager sig af alt og alle. Gud var en ånd – hvad det så er – men døden er overalt, usynlig, virksom: Den slår til, og se, da hører kærligheden op at elske, hjernen at tænke, barnet at le, og der findes ikke noget mere . . .

Vi står alle ved grænsen til den eneste virkelige elendighed. Har vi mod til at erkende det over for os selv? Og hvordan skal vi udtrykke det? Selv ordene har Gud beslaglagt: Kan man uden at være taktløs sige til en døende: »God dag« eller »God aften«? Så siger man »På gensyn« eller »Farvel«, indtil man med fattet mine har lært at sige: »På ingen-vegne« eller »På aldrig-mere-igen«.

Indsigt og konsekvenser

Dette er skrevet af en 17-årig pige i årene efter den første verdenskrig. Med den typiske franske lidenskab for at drage de yderste konsekvenser af givne præmisses

Verden – en sort komedie

Hvem var da dette usædvanlige menneske? Hun var født i Mussidan (Dordogne) i 1904 som datter af en jernbanefunktionær, der ustandselig blev forflyttet: Lorient, Nantes, Bordeaux og Montluçon for til sidst at havne i Paris i 1916. Madeleine havde fået privatundervisning, bl.a. af nogle præster med en i bedste forstand jævn fromhed. Men i Paris kom hun i kontakt med agnostiske og ateistiske kredse, der kom til at forme hendes verdensbillede i ungdomsårene. Omkring 15 års alderen, siger hun, forekom verden hende dag for dag mere og mere absurd. »Gud i det 20. århundrede er absurd, uforenelig med sund fornuft, utålelig, fordi han ikke kan klassificeres.« Var Gud absurd, var døden det naturligvis endnu mere; verden og verdenshistorien afslørede sig som den »sorteste komedie, man kan tænke sig«. 1924: »Da jeg var tyve, kom en voldsom omvendelse ledsaget af en fornuftig religiøs søgen.«

Den var faktisk så voldsom, at den varede lige til hendes død: Gud var det stadig nye under, han oplevedes som ufattelig, en gave og hengivelse, som kun kunne besvares med gave og hengivelse: til Gud i bønner, til ens næste i og uden for kirken. Først overvejede hun at blive karmeliter-

inde. Det, hun har skrevet om Therese af Lisieux, viser, at hun i særlig grad har forstået denne ordens egenart. Hun kendte kirkens hemmelighed: At den ikke er en institution, men Kristi levende legeme, hvis lemmer, som synes at leve så ensomme i verden, er forenet med helt andre bånd end bare broderligheden.

Lide på grund af kirken

»Man kan ikke leve et virkelighedsnært liv i overensstemmelse med evangeliet i en abstrakt kirke.« Og tilmed når man ikke bare lider for kirken, men også på grund af den, – hun var tæt knyttet til hele den dramatiske udvikling omkring arbejderpræsterne og Mission de France. Men også disse lidelser er tegn på, at man er på sin rette plads: »En realistisk kærlighed til kirken indebærer nødvendigtvis, at man må tage imod slag og bære sine sår . . . Der ved lader vi Guds kærlighed strømme ind i verden. Intet kan føre os dybere ind i kirkens intime virkelighed.«

En livslang omvendelse

Madeleine Delbrél besluttede sig til at engagere sig i socialt arbejde i Ivry, først privat, siden i kommunal tjeneste. En kommission af kristne og kommunister udførte et storslået socialt arbejde under den store arbejdsløshed i trediverne. Efter den anden verdenskrig fik Ivry kommuniststyre, og i samarbejdet med »spidserne« inden for kommunistpartiet oplevede Madeleine Delbrél fristelsen til at blive marxist, – vel at mærke i en tid, hvor det endnu ikke var opportunt at falde for den. Selv om det aldrig faldt hende ind at bringe sit arbejde i modsætning til de kirkelige organisationer, kom hun imidlertid i 1944 ud for en slags anden »omvendelse«: Gud overtog simpelt hen alt, uanset om dette »alt« var den kristne eller den kommunistiske omsorg for menneskeslægtens vel. »Gud var og er for mig et blændende under. Det er og forbliver umuligt for mig at lægge Gud i den ene vægtskål og verdens goder i den anden, hvad enten det gælder mig selv eller hele menneskeheden.« Hun havde ikke afvist kommunismens idealer, men indsluttet dem i bjergprædikenens krav, i et program for en kirke, der lever ud af tro, håb og kærlighed og derved selv bliver Guds gave til verden. Hun elskede denne kirke, som har sit synlige centrum i Rom, også i de svære år 1953–60, da Rom udtalte en fældende dom over de nye apostoliske forsøg i Frankrig. Hun besluttede sig til ikke at blive en kilde til splittelse: »Vores mission må ikke svække en menighed, men skal tvinge den til at styrke alt, hvad der lever i den.«

Rom – et sakramente for kirken

På denne baggrund foretog hun i 1952 sin »lynvisit« til Rom – med en forudanelse om den akutte krise, som skulle bryde ud

to år senere. Hun skriver selv: »Vi (dvs. den lille kreds af kvinder, som på Madeleines initiativ levede i et fællesskab i Ivry) har aldrig specialiseret os på et bestemt område, men forsøger bare at være mødets mennesker. Derfor har vi ikke blot kontakt med ikke-troende, men også med mange kristne, der lever deres tro på forskellig vis. Dermed berører vi kernen i såvel den enes som den andens svagheder, deres nådegaver og det, der skiller dem, samt det, hvormed de supplerer hinanden. Efter en række oplevelser den sidste måneds tid fik jeg en stærk længsel efter at rejse til Rom. For mig er Rom en slags sakramente for Kristus-kirken, og det forekommer mig, at man i Rom bare kunne bede om at få visse nådegaver for kirken. Udelukkende drevet af troen ville jeg tage dette skridt: Tilbringe en dag i bøn i Peterskirken. Jeg kom dertil den 6. maj kl. 8.45 og tog direkte til Peterskirken. To eller tre gange gik jeg ud for at spise lidt og gøre forskellige ærinder. Resten af tiden blev jeg på den plads, som jeg fandt passende bedst for min bøn: Ved pavealteret og ved Peters grav. Kl. 22.15 tog jeg toget hjem igen.«

Fra ærkebiskop Montini i Milano, den senere Paul VI, fik hun i 1957 nogle anerkendende ord om sin bog »Ville marxiste, terre de mission«, som netop var udkommet. Den opnåede for øvrigt ingen særlig succes. Efter nogle års sygdom blev hun i 1958 meget efterspurgt som foredragsholder i økumeniske sammenhæng og i studenterkredse, hun blev inviteret til Polen, og en gruppe fra det fællesskab, hun havde startet, indbød hende til Abidjan på Elfenbenskysten, hun begyndte at få øjnene op for den tredje verdens problemer. Hun, der hele sit liv havde betragtet døden som eksponent for verdens uorden, døde pludselig den 13. oktober 1964. Det var efter sin død, at hun via et antal små notitslignende artikler blev kendt af et større publikum.

Troens uafhængighed

Madeleine Delbréls egentlige anliggende var troens uafhængighed. Op gennem historien har kristendommen haft en dybtgående indflydelse på holdninger og mentalitet, skabt tankegange, som er indlysende i det efterkristne samfund. Omvendt har den kristne kultur påvirket forståelsen for den kristne tro som sådan. Tro og sædvane er mere og mere indgået i en indbyrdes blanding i en sådan grad, at troen i dag har mistet sin selvstændighed. I det øjeblik, skik og brug forældes og drages i tvivl, forsvinder også den tro, skik og brug oprindeligt var udtryk for. Kristenhedens tid er forbi: Er troens tid også forbi? Dette spørgsmål kan kun stilles af den, der ikke har forstået det afgørende, at troen er uafhængig, et fundament, som bliver stående, når de gamle mure er styrtet om.

Ateismens smeltedigel

Madeleine Delbrél vil derfor minde de kristne om troens egen iboende styrke, som er uafhængig af miljø og omgivelser. I dag må troen realiseres i en verden, som ikke selv ejer den, og som heller ikke er lige gyldig over for den – som man undertiden hævder – men tværtimod angriber den og drager den i tvivl. I et sådant miljø, som præges af utallige åndelige strømninger, ideer og ideologier, må den kristne tro finde nye udtryk, og formerne må forvandles. Dette er ikke et spørgsmål om taktik, men en nødvendighed, som udspringer af troens egen dynamik: »Hvis vi udelukkende forsøger at bevare vores tro og blive ved med at være kristne, plejer troen at fare vild, og netop da er vi ikke sande kristne. For *status quo* er, nærmere betegnet, en dødsensfarlig tilstand, – måske fordi det, når det drejer sig om troen, om man så må sige, er i modstrid med naturen.«

Forræderi mod kristendommen

Hvor stærk troen er, viser sig i konfrontationen med andre kræfter. Hvis vi til stadiet vil have sikkerhed for vor egen overbevisning, risikerer vi at møde vore modstandere ud fra vore egne vaneforestillinger om, hvordan de burde være. Men efterhånden viser det sig, at de ikke passer ind i vort skema. Vi kan ikke betragte ateisterne som frafaldne kristne eller som letfærdige mennesker, der ikke gider tænke sig om. Madeleine Delbrél var den sidste til at fornægte, at der virkelig findes sådanne ateister, men hun ved også, at de ikke er de egentlige ateister, og at den slags mennesker også kan forskanse sig bag et kristent fortegn. De ægte ateister kan man kende på, at de synes at mangle organ for det kristne: De kan leve anstændigt, være storartede mennesker, modige, føle socialt ansvar og yde store præstationer, – men ud af andre motiver end de kristne. Hvis vi altså tror, at den slags handlinger og holdninger kun er mulige som udtryk for den kristne tro, bedrager vi os selv. At betragte et kristent socialt arbejde i sig selv som mission er ikke bare selvbedrag, det er med Madeleine Delbréls egne ord et »forræderi mod kristendommen«.

Ifølge Madeleine Delbrél består vores egentlige opgave i at give verden det, de andre hverken kan eller vil give: Guds ord, troen på Gud, Guds kærlighed. Kristendommen i ateistiske omgivelser må med andre ord erindres om virkeligheden, tvinges til at se realiteterne i øjnene og frem for alt hellige sig troens væsentlige og afgørende værdier, – de værdier, som man selv alt for ofte ikke kan komme i gang med, og som man måske heller ikke mere bryder sig om at tale om.

fortsættes side 20

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Jesu altafgørende betydning

Jesus Kristus er kirkens Herre og Frelser. Det kan alle bevidste kristne vist blive enige om. Ikke alene har han grundlagt kirken, men han styrer og leder den dagligt ved sin Ånd indtil verdens ende. Det indebærer naturligvis, at kirken på sin side skal leve for Ham. »For mig er det at leve Kristus«, skriver Paulus (Filip. 1,21). Menighedens vitalitet afhænger helt og holdent af, om den nu også virkelig lever for Ham og giver Ham den enestående plads, som retteligt tilkommer Ham.

Når mange menigheder virker »døde«, så skyldes det naturligvis, at de ikke mere »lever« for Herren. For kun hvis man lever for Ham, giver man Ham den plads, der tilkommer Ham som Herre. Desværre betyder Jesus Kristus ikke ret meget for mange døbte, og i samme grad som menigheden organiserer sig i funktion af disse mennesker, så uddør den. Det er så indlysende, at man næppe behøver at understrege det.

Aktive kristne siger derfor sjældent rent ud, at Jesus er uden større betydning. Alligevel taler mange på en sådan måde, at man uvilkårligt får det indtryk, at Jesu altafgørende betydning forringes. Måske er det netop grunden til den svækkelse, som kristendommen på visse områder synes at kende til i dag.

Jesu rolle forringes

Man kan forringe Jesu altafgørende rolle på mange forskellige måder. Den mest udbredte består vel i at definere kristendommen uden at omtale Jesus Kristus. At være kristen – siger man – vil sige at være god, retfærdig, etisk, fredelig og socialt engageret. Men alt dette kan ikke-kristne mennesker også være. Hvis kristendom blot betyder »at være gode ved hinanden«, er der ikke noget enestående ved den. Hvis man kan definere kristendommen uden at inddrage Jesu navn, så er han ikke mere altafgørende for kristendommen. Vi forringer hans enestående rolle.

Man kan også forringe Jesus Kristus ved at omtolke hans ord. Tro betyder tillid til Jesus Kristus og til hans ord, og »Guds folk« vil ifølge det Nye Testamente sige lemmer på Kristi legeme, kirken. Alligevel er det i dag almindeligt at definere tro uden mindste hentydning til Jesus. »Tro er forhold til et ubetinget anliggende,« har en kendt tysk teolog skrevet, og fra mange sider lyder det: »Guds folk« er alle mennesker (af god vilje). Man kan naturligvis definere ordene, som man vil, uden at blive kætter af den grund. Men hvis man definerer tro uden at nævne Jesu navn, risikerer man at hævde, at man kan have tro uden at tro på Jesus Kristus. Eller at man siger, at det er uden betydning, om vi er lemmer på Kristi legeme, kirken, eftersom vi jo alle tilhører Guds folk, menneskeheden. Jesu altafgørende rolle forringes ved en sådan talemåde.

Kristus som det store forbillede

Den farligste form for omtolkning består dog i at omtolke selve navnet Kristus. Så anvender man kun ordet »Kristus« på næsten. Man »Ser Kristus i næsten«, eller man »tjener Kristus i sin broder eller søster«, og så erstatter man det personlige trosforhold til Jesu person med et engagement i forhold til andre mennesker. Den vertikale dimension i kristendommen forsvinder til fordel for en ren »horisontal« kristendom.

En ren horisontal kristendom medfører med naturnødvendighed, at Kristus reduceres til blot at være symbol på menneskeheden. Han bliver til det store forbillede, »den som er til for andre« og som lærer os at leve for andre. Kort sagt: han reduceres til symbol på alt det, som er godt. Han opleves ikke mere som Guds egen Søn, frelseren, der ved sin Ånd kan skænke nyt liv og fornyet kraft til menneskene.

Så vidt går alle dog ikke. Man kan udmærket acceptere Jesus Kristus som kirkenes Herre og Frelser og alligevel nægte, at han kan opleves som sådan. For man kan jo ikke opleve Gud, siger man. Han kan kun erfares, hvis vi lever, som han har vist os i Jesu Kristus, at vi skal leve. Et liv i Kristi efterfølgelse bliver eneste vej til gudserkendelse. Men det betyder igen – hvad enten vi vil det eller ej – at Jesus Kristus bliver det store forbillede, der lærer os at leve eksistentielt – for andre. En vis sublimeret form for moralisme, hvor kristenlivet reduceres til at udføre Guds vilje ved at have Jesu sindelag og indstilling.

Vi kan erfare noget om Gud

Er Jesus Kristus da kun »vejen, sandheden og livet« i den forstand, at han lærer os at leve for andre? Kan troen på ham ikke føre til kontakt med Gud selv, så at vi også lever for Ham? Kan vi da slet ikke møde Gud selv? Kan vi kun af Gud lære at leve efter Hans vilje?

Naturligvis kan vi ikke opleve Guds guddom som sådan. Han er hinsides al menneskelig erfaring. »Ingen har nogen sinde set Gud«, skriver apostlen Johannes udtrykkeligt i prologen til sit evangelium. Derfor kan Gud hverken ses, erfares, opleves, smages, lugtes, føles, høres eller genemtænkes. Hvis man vel at mærke taler om hans guddom. For Gud har trods alt åbenbaret sig i Jesus Kristus på en sådan måde, at apostlen Johannes ikke viger tilbage for at bruge udtryk som at se, høre og føle:

»Det, som var i begyndelsen, det, som vi har hørt, som vi har set med vore øjne, som vi skuede og vore hænder følte på. Om livets ord ...

det forkynder vi også jer« (1. Jo. 1,1-3).

Alt, hvad disciplene kunne se, høre og

røre ved, da Jesus færdedes iblandt dem, var tegn på det, de kun kunne tro på, nemlig Guds intime kærlighedsliv: »Og livet blev åbenbaret ... det evige liv, som var hos Faderen« (1.Jo.1,2). Derfor insisterede Johannes på, at det, de så, lod dem ane noget om Jesu person, om livets ord.

Vi er elskede af Gud

Vi mennesker kan altså se, høre og røre ved noget, der lader os ane noget om Gud. Vi kan opleve og erfare noget om Gud, selv om vi ikke kan opleve og erfare Guds guddom som sådan. Vi kan nemlig erfare *virkningerne af Guds handlen med os*. Og Gud Far handler med os mennesker i sin Søn Jesus Kristus, ved deres fælles Ånd. Paulus taler om Åndens frugter og nævner i denne forbindelse »kærlighed, glæde, fred, langmodighed, mildhed, godhed, trofasthed, sagtmodighed, afholdenhed« (Gal. 5,22-23). Disse Åndens frugter kan erfares og efterprøves. I øvrigt har Jesus jo selv lovet sine disciple en fred, som verden ikke kender til (Jo. 14,27) og en glæde, som ingen kan tage fra dem (Jo. 16,22). Den fred og glæde må have sin kilde i en oplevelse af Jesu person, som åbenbaringen af Faderens ubegrænsede og ubetingede kærlighed til os mennesker.

Den, som elsker mig, skal elskes af min Far, og jeg skal elske ham og åbenbare mig for ham« siger Jesus til sine disciple (Jo. 14,21). Kan man da elskes af et menneske på denne måde uden at erfare, at man er genstand for kærlighed? Kan vi mennesker elskes af Gud uden at erfare, at vi er genstand for Hans kærlighed? Erfaringen finder naturligvis sted i tro, men den er ægte, og man behøver ikke at være genstand for særlige mystiske oplevelser for at kunne tale med om denne gudserfaring. Skulle vi rive alle de sider ud af det Nye Testamente, hvor der tales om Guds kærlighed til os mennesker, så ville der ikke blive mange sider tilbage. Det er nemlig ikke nok for os mennesker kun at efterfølge Kristus i Hans kærlighed til menneskene. Vi må også vide os elskede af Gud i Kristus, ja vi må opleve og erfare den guddommelige kærligheds nyskabende kraft i vort eget liv.

Når Peter i sit første brev skriver, at vi »altid skal være rede til at forsvare det håb, som er i os« (3,15), så betyder det helt præcist »den overvældende magt, som er i os, som tror«. Det er nemlig »den samme vældige styrkes indgriben, hvormed han (Gud Far) virkede i Kristus, da han opvakte ham fra døde og satte ham ved sin højre hånd i den himmelske verden« (Ef. 1,19-20), som er virksom i os.

Jo, mennesket er elsket af Gud over al forstand – og denne kærlighed kan vi føle på vor krop. Hvis vi vel at mærke tror os elsket.

Kaare Osorio

FRANKRIG: Franske moralteologer diskuterer befolkningsproblemer

Franske moralteologer med deltagelse af enkelte udenlandske kolleger har den 23.-25. september været samlet til kongres på Dominikuscenteret i Arbresle (nær Lyon), for sammen med eksperter i befolkningsbeskrivelse at studere muligheden for en etisk befolkningspolitik.

Kongressen var forberedt af et team fra Lyon, som havde sendt udkast til samtlige deltagere. Eksperterne kunne således begrænse sig til mindre redegørelser, før man gik i gang med gruppearbejdet, der blev kongressens egentlige opgave. Man blev delt op i fire grupper, som hver har redigeret en tekst, der blev diskuteret af samtlige deltagere. Disse tekster vil blive offentliggjort senere som arbejdsinstrumenter af en kommission, som vil tage skyldigt hensyn til kongressens bemærkninger.

Hvad man i dag kan få at vide om kongressens arbejde er kun enkelte bemærkninger, hvor formuleringen er midlertidig, men som ikke desto mindre har interesse.

Om at beherske livets overflod

Fødselsregulering vil for fremtiden være en del af »den moralske samvittigheds ansvar«. Befolkningsproblemet angår hele menneskeheden. Ligesom menneskeheden før i tiden stod over for problemet om at »beherske dødens overflod«, således står den over for »livets overflod«. Videnskaben har i denne forbindelse opfundet en række tekniske midler. Det mindste man kan sige er, at det er væsentligt, at disse tekniske midler »tjener en mådeholden kontrol med livet«, og at man bliver sig den menneskelige frihed bevidst som en »integrerende del af menneskeheden ansvarlighed«.

Det er staten, som har ansvar for, at der udarbejdes en befolkningspolitik, men den må ingenlunde erstatte individernes og ægtefællernes egen personlige beslutning. Jo mere staten appellerer til opdragelsen, og jo mindre den bruger magt og pression, jo mere udfylder den sin mission.

I samme grad som et »spontant forældreskab« erstattes af et »ansvarsbevidst forældreskab«, erstattes »den spontane befolkningsvækst« af en »politisk befolkningsvækst«. Den kristne moralist skal tage afstand fra »den bedrageriske karakter af en vis form for præventionsproselytisme, som praktiseres i ikke-industrialiserede lande«.

En »utopisk funktion«

Hvad er da moralens funktion, spørger man måske? For befolkningsstiltvækstens vedkommende, som for andre tings ved-

kommende, er det moralens første opgave at forsøge at forstå det komplekse i situationen, hvorefter man »bør blande sig for at opfordre til forandringer eller overvejelser«. Moralens opgave er at opfylde en autentisk »utopisk funktion« (i ordets bedste betydning).

Og den kristne moral, hvad skal den? Hvad kan man forvente af en teolog? »Fines der ikke en original trosdynamik med sine egne fordringer?« Disse spørgsmål blev dog kun rejst af enkelte isolerede stemmer på kongressen og fandt ikke rigtig genklang blandt deltagerne. Først på et af kongressens sidste møder blev det så stillet klart af en af deltagerne, at det medførte en fornyet interesse. Man begyndte at spørge, i hvis navn teologen egentlig taler. Taler han i kirkens navn? Taler han kun i menneskets navn? Eller taler han ud af tro i Jesus Kristi navn? (La Croix)

ALBANIEN: Møj Shypnil Emejra Shypnil

Da den albanske patriot og digter Vaso Pasha i slutningen af sidste århundrede forfattede sin befrielseshymne, indleder han den med de ord, der står over denne artikel, og som betyder: »O, Albanien, mit stakkels Albanien!« Han havde naturligvis sit lands daværende situation i tanke. Men skønt tyrkerne havde magten i Albanien, herskede der endnu en vis form for religionsfrihed, og befolkningen bestod for størstedelen af muhammedanere, mens de kristne hovedsagelig var græsk-katolske og den øvrige lille flok romersk-katolske. Før den første verdenskrig arbejdede en protestantisk mission i byen Korçe, men den var kun af meget beskedent omfang.

Sådan indleder den svenske kender af Albanien, Alfred Berglund, en aktuel Albanien-artikel, hvori det videre hedder: – En albansk flygtning, som vi her vil kalde Shpatë Zotit, har for nylig i et meget langt brev på italiensk fortalt om »Ørnens sønners« bitre skæbne og til afslutning sagt lidt om situationen i Albanien i dag. Albanerne kalder sig selv »Shqipetarët«, der betyder »Ørnens sønner«. Nu har Shpatë Zotit fundet et fristed i USA, og han virker bl.a. som redaktør på det eneste albanske tidsskrift i verden. Det udgives af den albansk-katolske menighed i New York og hedder »Jeta Katolikë Shqipterë-Americane«.

Hård skæbne

Han beretter i korthed følgende, der så gøre det største indtryk på alle rettænkende og ikke mindst på alle kristne, der lader tankerne gå til alle kristne i Albanien, hvis skæbne har været og er så hård:

»Mit ønske var at blive præst, og helt frem til 1946 kunne jeg trods store vanskeligheder, fortsætte mine studier; jeg var næsten færdig med dem, da kommunist-

ne jagede mig og mine kammerater bort fra vor skole, der på italiensk hed »Collegio Ponteficio Albanese«, og som lå i Skutari. Denne skole blev sammen med alle andre katolske læreanstalter i landet lukket. En af de afskedigede professorer hjalp mig med at komme igennem den sidste del af studiet, men forgæves søgte jeg om tilladelse til at fungere som præst. Undervisningsministeriet tvang mig til i to år at deltage i specialkurser i Tiranans Universitet, hvorefter jeg fik overdraget arbejdet med at undervise og lede pædagogiske universitetsgrupper og gymnasiegrupper. Men på grund af min altfor borgerlige indstilling kom jeg snart i unåde, mistede min stilling og kom i fængsel anklaget for papisme, vaticanisme, amerikanisme og meget andet. Jeg slap dog ud af fængslet; men for at redde livet og slippe for at blive anklaget for at leve i cølibat, giftede jeg mig med en ung, modig kvinde. Det lykkedes os begge at slippe ud af landet efter et par års forløb og tage ophold i Jugoslavien. Det skete i februar 1966 – og vi fik ikke meget mere end klæderne med os sammen med andre flygtninge i en albansk, katolsk menighed.«

Situationen i Albanien i dag

»Af befolkningen i dag er godt 25 pct. enten katolikker eller ortodokse; 99 pct. af de katolske præster og biskopper er blevet likvideret, mens de ortodokse er sluppet en lille smule billigere. Med venner og slægtninge i Albanien er det meget vanskeligt at holde kontakt, de er bange og skriver kun sjældent; sker det alligevel er det blot nogle få intetsigende linier.« Zotit er sikker på, at kristendommen lever i Albanien, selv om de kristne er blevet frataget alle bibler, kristen litteratur, deres præster og kirker. Det er strengt forbudt at nævne Guds navn og at gøre korsets tegn. »Når jeg vil gøre korsets tegn, går jeg i seng og sørger for at dække mit hoved, så ingen skal kunne se, at jeg beder ...« skriver en moder til sin datter i udlandet.

I slutningen af sit brev skriver Shpatë Zotit: »Befolkningen er ikke til at regne med ... Man optræder med et hykleri, som ingen udlænding er i stand til at drømme om ... Man råber frenetisk: Regeringen leve! blot for selv at redde hovedet ... Den, der ikke selv har levet et sådant liv, kan slet ikke fatte det. Men alligevel er det sådan ...«

I et mindeskrift »Fleije Atdeut« (»Offer for Fædrelandet«), der udgives i USA til minde om massakrene på de albanske, katolske præster, gives der mange eksempler på tapperhed og på et troens vovemod, der er gribende og i højeste grad beundringsværdigt.

Den unge seminarist Mark Cuni, en enkes søn, udbød før eksekutionen fandt sted: »Leve Kristus, vor konge. Leve det

frie Albanien.« Og franciskaneren, fader Anton Harapi ytrede, da han stod foran sine dommere i retssalen: »Hvis dette at adlyde Guds og fædrelandets love, at opdrage ungdommen og at lide for og med folket samt at kæmpe for troen og fædrelandet betragtes som fejhed og svaghed, så fortjener ikke blot jeg men alle franciskannerne i Albanien den store ære at blive skudt med.«

Vi læser jævnligt, slutter Alfred Berglund sin beretning, om forfølgelse af kristne i mange østlande, men ingen steder turde de kristne have det så vanskeligt og være stedt i så stor nød som i Albanien, hvor de for alvor oplever Antikrists regime. Men dersom regeringschefen i Albanien, Enver Hoxha, var i stand til at se alle de korstegn, der er skjult for alle uvedkommende blikke i hans land, ville han nok ligesom i sin tid Julian den Frafaldne blive tvunget til at udbryde: »Du har sejret, Galilæer!« (K.P.)

DANMARK: Giv et år til kirkelig tjeneste!

»Giv et år til kirkelig tjeneste!« Sådan lyder opfordring og tilbud i et helt nyt arrangement med betegnelsen »Diakoni-året«, som fjorten folkekirkelige organisationer og institutioner er gået sammen om og står bag i et forsøg på at aktivere og engagere de unge. For det er ungdommen, man kalder på og henvender sig til, som man allerede for tid tilbage har gjort det fra KFUM og KFUK i Danmark med denne landsorganisations særlige arrangement: »Giv et år-tjeneste«.

Kald og indbydelse

Opfordringen – med betegnelsen »Diakoni-året« – har til formål at kalde på unge, der er fyldt 17 år, og indbyde dem til at være med i arbejdet i f.eks. plejehjem, børnehaver, menigheder, sømandshjem, KFUM og KFUK og i forskelligt kirkeligt og socialt arbejde. Man vil gerne give de unge et indblik i, hvordan hverdagen former sig inden for de forskellige grene af det kirkelige og diakonale arbejde. I indbydelsen »Giv et år!« lyder der også et kald og en opfordring til de unge om at tage skridtet fra iagttagelse til deltagelse i de mange folkekirkelige aktiviteter og dermed ikke blot være ordets hørere – men også dets »gørere«.

Selvfølgelig ligger der også i indbydelsen et ønske om at give unge mennesker et personligt indtryk af det kirkelige og diakonale arbejde, så de for en tid bliver aktive medarbejdere. Man kan sikkert heller ikke udelukke den tanke, at man ad denne vej finder frem til unge, der i gerning viser, at de er egnede for et sådant arbejde, og som får vakt lysten til at vælge det som livsgerning.

Fra de aftrangerende institutioners og organisationers side har man også det formål med hele planen, at man, samtidig med at man får lejlighed til at udbrede kendskabet til vedkommende virksomheders arbejdsform, vilkår og arbejdsindsats, får hjælp til at løse påtrængende opgaver, selv om midlerne er små.

Ikke egentlig løn

Man har ikke tænkt sig, at de unge, der giver et år af deres liv til dette særlige formål, skal gå ind til dette uden en vis kompensation. Der er uægtelig tale om en indbydelse; men i den er også indeholdt, at de unge, der melder sig til at yde tjeneste i diakoni-året 1975 – altså for en periode fra januar til juni 1975 – til gengæld modtager kost, logi og lommepenge. Om egentlig løn bliver der ikke tale. Lommepengene vil udgøre 500 kroner pr. måned. Virksomhederne bag indbydelsene regner da heller ikke med, at de unge, der forventes at ville melde sig, regner med at skulle oppebære egentlig løn. Man er af den opfattelse, at det vigtigste for de unge er, at de får rig lejlighed til at være sammen med andre ligesindede unge, og at de får lejlighed til at lære at arbejde ude blandt mennesker.

Der er i »Giv et år«-tilbuddet tale om så varierede og forskellige tilbud og arbejdsopgaver, at der skulle være brug for alle slags cvner. Der er ikke tale om, at de unge skal træde ind i nogen egentlig stilling, men kun tage sig af opgaver, der ellers ikke ville blive løst, fordi der er mangel på tid, kræfter og penge, men som alligevel er vigtige, fordi det drejer sig om medlemmernes trivsel og glæde. (K.P.)

non, at påvirke udformningen af aktionsplanen. Mest bemærkelsesværdig var følgende tilføjelse, der blev foreslået af Gagnon, og som konferencen tilsluttede sig: »Uafhængigt af, hvorledes man har kunnet virkeliggøre økonomiske og sociale forskrifter, er respekten for menneskelivet grundlæggende for alle menneskelige samfund.«

Biskop Gagnon udtalte sig også ved flere lejligheder positivt om forskellige indslag i planen og betragtede den endelige tekst som et skridt i den rigtige retning i forhold til det første udkast. Især påskønnede han udtalelsen om, at »befolkningsproblemet må ses inden for rammerne af en fælles politik, der har hele menneskets udvikling som mål«, og krævede, at der indføres en ny økonomisk orden »i den internationale retfærdigheds ånd, så at lighed kan opnås på verdensforbrugerplan«.

Kunne Vatikanets delegation da ikke, i lighed med visse andre delegationer, have accepteret aktionsplanen, selv om man havde indvendinger mod visse detaljer? Nej, sagde biskop Gagnon i sin slutningstale på kongressen. I modsætning til suveræne stater, som inden for deres område kan tillemppe planen på en selektiv og praktisk måde, kan pavestolen kun behandle aktionsplanen principielt og med tanke på de vurderinger, den indeholder. Og visse vurderinger i planen er helt uacceptable, f. eks. et stort afsnit, der handler om »familien, respekten for livet og en ukritisk brug af præventive midler«. På dette område kan pavestolen ikke tillade sig at indgå kompromisser og løbe den risiko, at dens indstilling bliver misforstået. Derfor kunne den internationale handlingsplan ikke godkendes.

Udvikling og overbefolkning

I sin redegørelse præciserede biskop Gagnon, at det var et for begrænset syn på befolkningsproblemet og visse »hårdnakkede tilbagevendende uklarheder, anvendelsen af ulyskelige udtryk og udeladelse af flere væsentlige elementer« i den endelige version af planen, som medførte, at Vatikanets delegation ikke så sig i stand til at skrive under. De åndelige og menneskelige aspekter er forbigået. Mennesket bør ikke gøres til slave »af økonomiske og teknologiske målsætninger«, – som det er tilfældet i planen.

I et interview i Vatikanets radio den 8. september sagde biskop Gagnon, at den ændrede holdning, som mange under kongressen havde gennemgået, var vigtig. Mange ankom til Bukarest med den overbevisning, at den fejlslagne udvikling i verden beroede på overbefolkningen. De fleste delegerede, som ytrede sig, påviste imidlertid det modsatte, nemlig at overbefolkningen beror på en fejlslagen udvikling. Vatikanets delegation fremførte det

synspunkt, at den manglende lighed mellem menneskene snarere beror på de riges landes egoisme end på befolkningstilvæksten i de fattige lande, et synspunkt, som blev mødt med tilslutning af de øvrige delegerede.

Vatikanet så det som sin fornemste opgave at understrege, at mennesket ikke må betragtes som et nummer, men som et levende væsen, i stand til at leve sit eget liv efter åndelige, sociale og menneskelige principper. I fremtiden må man fremfor alt studere spørgsmålet om menneskerettighederne og familien i relation til statens rettigheder.

Den vigtigste lære, den katolske kirke kan uddrage af befolkningskongressen, er, at udviklingen omkring familien må intensiveres, sagde biskop Gagnon på en pressekonference i Vatikanet. Under samtlige debatter og modsætninger i Bukarest fremstod familien ustandselig som samfundets grundlæggende institution. Det må der tages hensyn til i den kirkelige sjælesorg. Kirken må i højere grad øge opmærksomheden omkring familieproblemerne.

Væsensforskellige principper

Lederen af Vatikanets presseafdeling, professor F. Alessandrini, tog i en artikel i *Osservatore della Domenica* et andet af Bukarestkongressens aspekter op, nemlig forskellen mellem Vatikanets og de kommunistiske delegationers opfattelse, især den kinesiskes. Begge modsætter sig børnebegrænsning ved brug af præventive midler, men de tilgrundliggende principper er væsensforskellige. Ifølge kirken er mennesket Guds skabning og barn. Ifølge marxismen i dens forskellige udtryk repræsenterer mennesket først og fremmest en økonomisk værdi. For den katolske kirke er mennesket et frit og ansvarligt individ. For de andre er det massen, der er vigtig; mennesket som produktiv faktor. Denne indstilling er ikke ulig den opfattelse, man møder hos imperialisterne, som også, ganske vist med et andet sigte, hævder, at antallet i sig selv er en magtfaktor.

Endelig sagde Alessandrini, at mange økonomisk veludviklede lande i vest egentlig havde fortjent at blive beskyldt for egoisme af de mange u-lande i Bukarest. Det skal siges rent ud, at u-landene blev provokeret af de vestlige lande.

(KIT)

Meddelelse fra Bispekontoret

Bent Lange, medlem af jesuiterordenen, har bedt sine overordnede om tilladelse til at forlade sin orden og fratræde som præst med virkning fra den 27. oktober 1974.

Det er et prisværdigt initiativ, som man er fremkommet med fra visse kredse i folkekirken. Det bør dog ikke kun have bud til unge fra folkekirken? Man kunne derfor ønske sig, at DUK omgående tager op til overvejelse, om ikke også noget tilsvarende kunne foreslås unge katolikker?

(K.O.)

RUMÆNIEN: Vatikanet og befolkningskongressen

Vatikanets delegation på den internationale befolkningskongres i Bukarest i tiden 19.-30. august så sig, som den eneste af samtlige 137 delegationer, ikke i stand til at undertegne den aktionsplan, der blev vedtaget ved kongressens afslutning.

Umiddelbart kan dette virke forbavsende, eftersom Vatikanets delegation var livligt engageret i kongresarbejdet. Det lykkedes til og med delegationens leder, den canadisk fødte ordfører for Vatikanets familiekommision, biskop Eduard Gag-

PASTOR PETER SCHINDLER

af Bjørn Højbo

Det var onsdag den 19. december 1934, jeg første gang talte med pastor Schindler. Jeg var dengang 19 år, gik i 2. g på Østre Borgerdyd i gammelsproglig linie, var konverteret for ca. 1½ år siden, og nu opsøgte jeg ham, fordi min præst, der havde optaget mig, var bleven forflyttet til provinsen. Jeg følte mig bare tom, inderligt tom; det var det hele, men det var nok alligevel, til at jeg trængte til en at snakke ud med. Jeg klagede min ungdoms nød (dengang hed det: spleen), og så begyndte han med at sige noget, jeg aldrig siden har glemt. Nu er jeg så heldig, at jeg førte dagbog hele denne ungdomstid, og derfor vil jeg citere denne direkte:

Schindler: »Det hele er begyndt i dåben, ikke på optagelsesdagen. Konvertionen er kun en bekræftelse på, at nu er fejltagelserne rettede. Altså i dåben er det begyndt. Der indgav Gud os et nyt liv, der ligesom det materielle har sine love. Og dette liv har Gud givet os uden nogen som helst medvirken fra vor side. Visse ting er til skade for dette liv, og disse har han sat »gift« på. Disse ting er måske søde og behagelige, ligesom *stryknin* jo som bekendt er sødt som sukker; og disse gifte skal vi undgå ligesom rigtig gift. Ikke af frygt for hælvede, for hælvede er jo kun en sekundær sag, nej, men fordi Gud ønsker at tjenes af en ren sjæl. – I det hele taget er der for megen tale om synd. Dette er en protestantisk rest. – I et ordentligt hjem lader man jo ikke skarnkassen stå midt på gulvet, men sætter den bort i den yderste krog. Men i religionen har den førstepladsen, som skulle have været forbeholdt kultus. Dette er nemlig det eneste, vi er her på jorden for: at dyrke Gud, som vi har erkendt. Dette liv nærer Gud ved de hellige sakramenter, og dette liv skal vi passe på. – Og vi skal bede, først tilbedelse, så takkebøn, så forbøn og så, hvis der bliver tid til det, vore egne begæringer. Typograferne har slidt bogstaverne: m, j og s, op i ordene: mig, jeg og synd, medens det burde være Gud, Gud og Gud. – Jesus er hele verdens frelser, ikke blot menneskenes, men menneskets synd har bragt forstyrrelse i hele verdensordenen, og derfor skal mennesker og dyr i den næste verden leve på en ny jord, hvor synd ikke råder.«

Dyb tro og gudhengivenhed

Hvad der ikke står i dagbogen, men hvad jeg ganske tydeligt husker, er, at det ved den lejlighed for første gang gik op for mig, at Gud virkelig er kærlighed. Peter Schindler havde denne evne til at meddele af sin egen fantastiske tro og gudhengivenhed, som han havde kæmpet sig til gennem en stormfuld ungdom.

Hvad der heller ikke står i bogen, er den vidunderlige sætning, han begyndte med, nemlig: »Kære herre, De kan ikke slippe for at dyrke Gud. Hvad enten De går i hælvede eller kommer i himlen, skal De dyrke Gud, så hellere dyrke ham i himlen end i hælvede, det er behageligere.«

Schindler havde denne forunderlige evne, der tog os unge, til at formulere noget barokt. En af mine bekendte kom til ham første gang og spurgte ham, hvorfor paven gik med tiara i processioner. Hans svar var: »Ville De da have, at han skulle have cykelkasket på? Noget må manden da have på hovedet.«

En anden blev spurgt, da han første gang besøgte ham: »Vil De have en cigar? Nå ikke? En cigaret da? Nå heller ikke? Et glas vin da? Sig mig, har De ingen laster? Noget må man da ha'!«

»For Gud er alle sjæle lige – men vi andre kan godt lide, at der er lidt kvalitet.«

»Gud giver os altid et andet kors at bære end det, vi selv ville have valgt. Jeg for mit vedkommende har altid ønsket mig at bære rigdommens kors, – men det har Gud ikke forundt mig.«

Ved et offentligt møde, hvor Schindler skulle diskutere med et medlem af en mindre herværende sekt, sagde han pludselig: »Jeg kan ikke diskutere med Dem, men jeg skal gerne belære Dem. Enten er 20 års teologi nemlig noget, eller også er det ingenting.«

Han kunne også klare teologiske vanskeligheder på denne måde. Jeg husker, at jeg engang efter en prædiken om Kristi fristelse i ørkenen opsøgte ham og spurgte ham, hvad der mon ville være sket, hvis Kristus var faldet for fristelsen. Onkel Peter sad i sin dybe lænestol, røg sin lange pipe, tænkte sig lidt om og sagde så pludselig, medens han lænede sig frem som for at give sin røst vægt: »Så ville jeg nødig have været den Enbårne, der kom hjem til Faderen!« Jeg vil ikke påstå, at svaret var tilfredsstillende, men vi fik os en god latter.

Peter Schindler var ikke bange af sig. En herlig historie er følgende, som han selv fortalte mig. Efter krigen, da han var i Rom, under Pius XII's glørværdige regime mødte han en dag grev Della Torre, chefredaktøren for *Osservatore Romano*, på Peterspladsen. Han sagde til ham: »Når man læser Deres i øvrigt udmærkede blad, får man altid at vide, at nu har hans Hellighed holdt en af sine store taler, en af sine mesterlige taler, en af sine betydningsfulde taler. Sig mig, hvornår holder hans Hellighed en af sine svagere taler, – sådanne holder selv de største retorer i verdenshistorien, og sådan en ville jeg gerne overvære?«

En kulturpersonlighed

Schindler kunne ikke lide overstrømmende følelsesfuldhed. Engang i trediveerne sad han i et københavnsk hjem og lyttede til torsdagskoncerten sammen med familien og en fremmed dame, som vi kalder fru Jensen. Hun jublede hele tiden og udbød til sidst: »O, hør dog disse violiner.« Da eksploderede Schindler og sagde: »Pas nu bare på, fru Jensen, for om lidt kommer der et mægtigt bækkparti.«

Pastor Schindler tog sig vældigt af vort kulturelle liv. Vi var en skare unge om ham, og blandt andet indførte han os i poesiens dybder. Vi blev inviteret til ham flere gange et efterår, da han havde opdaget vor vankundighed på dette område. Et bord stod dækket med alskens frugt, nødder og chokolade samt sodavand. Lysene brændte hyggeligt, og mens vi tog for os af retterne, læste han digte for os af Johannes Jørgensen, Stuckenberg, Sophus Claussen, Ludvig Holstein, ham selv og hvem ved jeg. Det blev nogle oplevelser for livet.

Han tog os også med på museer. Det var ikke kedeligt. Jeg husker, at vi standsede foran Thorvaldsens Museum og stod lidt og betragtede bygningen, hvorefter onkel Peter sagde: »Lille børn, læg nu godt mærke til dette museum. Det er enestående i verden, for bygningen er bedre end indholdet. Når I kommer ind, så læg mærke til gulve og lofter og spring statuerne over.« – Nå, så kom vi ind og fik da også en udmærket gennemgang af Jason med det gyldne skind. Men da vi nåede til Pius VII's gravmæle, eksploderede onkel Peter: »Det er jo rædselsfuldt!« Hvorfor det, spurgte vi naivt. »Kan I ikke se, at det bare er en olding i fuldt ornat, der sidder på das og trykker.« Vi morede os sindssygt. 10 år efter stod jeg med onkel Peter og et dansk rejseselskab foran

originalen i Peterskirken. Jeg tænkte ved mig selv: Hvad siger han nu? Jo: Thorvaldsen stod overfor en meget vanskelig opgave, for Pius VII var en meget lille mand. Derfor satte Thorvaldsen ham let foroverbøjet på tronen for at give ham vægt.

Samme dag i København var vi henne at se Christiansborg Slot. Det fik et skudsmål: Det er rædselsfuldt. Hvorfor det? Jo, det udmærker sig ved at være det eneste slot i verden, der er brolagt lige til tagskægget, – alle andre slotte plejer at være bygget af marmor.

Pastor Schindler holdt i 1933 til 1936 en serie studieaftener i AC. De var fremragende. Didakæ og oldkristelig skulptur, katekombeforskning og bevismaterialet for Peters liv, død og grav i Rom, helgendyrkelsens oprindelse og udvikling samt kirkebygningens oprindelse og udvikling, »Du er Peter«-Teksten fra Matt. 16 og den kirkelige mosaikkunst samt oldkirkelig epigrafik og endelig – Newmann aftenne, uforglemmelige for dem, der har overværet dem. Vi fik et virkeligt indtryk af kristen kultur, som vi aldrig har glemt. Det var medvirkende til, at jeg senere på rejser opsøgte Ravenna, Konstantinopel, Provence, Pompei etc. Jeg oplever altid disse kunstens højdepunkter i dyb taknemmelighed over for onkel Peter, der åbnede øjne og ører på mig. Ligeledes skylder jeg ham min dybe interesse for de gamle fædre og de orientalske kirker.

I midten af trediverne åbnede driftsinspektør Lorenzen og frue deres hjem i Hellerup for en række mennesker hver første tirsdag i måneden. Her var pastor Schindler det selvskrevne midtpunkt i samtalerne, der dels var alvorlige og dels muntre, når han begyndte at fortælle om sine oplevelser i udlandet. Det kunne være ustyrlig morsomt. Han havde en evne til at finde det barokke ved en situation og sætte dette i relief ved et særpræget ordvalg.

I St. Augustins Kirke (Klosterkirken) på Jagtvejen samlede pastor Schindler en skare mennesker om sin person, dem, han kaldte »valgmenigheden«. Der kom jeg meget som ung, næsten hver søndag, fordi der var en varme, som jeg ikke fandt i min davæ-

rende sognekirke, og fordi jeg gerne ville høre hans uforlignelige prædikener, der er udgivet i Dette hellige Evangelium og Epistlerne.

Onkel Peters prædikener

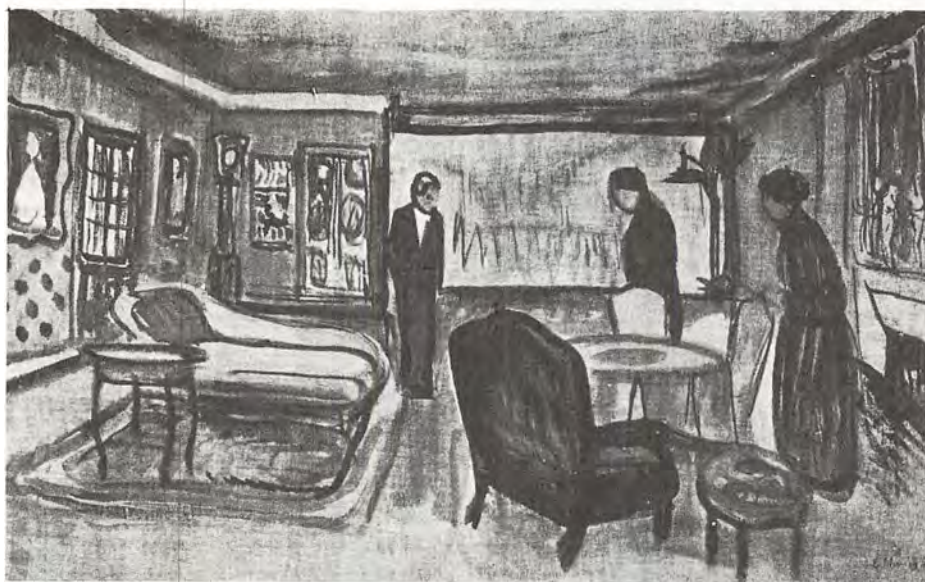
Meget ofte blev man inviteret til kaffe efter messen, enten hos onkel Peter selv eller hos gode venner, så vi, der havde det held at være medlemmer af den menighed, savner den altid og forstår godt de moderne unges følelse af ensomhed efter vore messer. Denne menighed fulgte os også, da vi kom til udlandet. Vi fik breve fra flere inden for den, og hver jul kom der en bogpakke til os. Det var menigheden ved klosterkirken, som ikke glemte sine præstekandidater i det fremmede. Navnlige husker jeg den første jul, som jo var lidt besk, i 1939. Da fik jeg et langt og godt brev fra en af de trofaste kirkegængere, som sagde, at hun godt forstod, hvad det ville sige at være hjemmefra i julen, men havde gjort den erfaring, at den bedste jul, hun kunne huske, havde været i udlandet. – Nå, vi var bestemt ikke glemt. Onkel Peters prædikener om at elske næsten var noget meget praktisk, vi følte på vor krop. Der var mennesker oppe i Danmark, som vi ikke var ligegyldige.

Men det var heller ikke ligegyldigt at komme i kirke. Man kom der ikke for sin egen skyld, for at få noget med hjem, men for at dyrke Gud. Det var kulten, der var det altafgørende for onkel Peter. Det kunne give sig barokke udslag. Jeg husker, som var det i går, at jeg en søndag ikke havde været i Klosterkirken, fordi jeg om lørdagen havde været til familiefest i Herlev, og det var blevet sent. Så jeg gik i Ordrup kl. 10 i stedet. Næste søndag sagde onkel Peter i sakristiet, da vi klædte os på til messen: »Hvor var De i søndags?« Jeg forklarede ham det. Så sagde han: »Hvad rager det Gud, at De går til bal om lørdagen. Det skal hans ære vel ikke lide under? Deres plads stod tom her i søndags, der hvor De burde have været!«

(Fortsættes i næste nummer!)

GENGANGERE

af Monica Rude

Henrik Ibsen er berømt for sin mesterlige evne til at opbygge en intrige, og »Gengangere« hører til de dramaer, som allertydligst viser forfatterens strålende teknik. Ikke en replik er placeret tilfældigt, ligesom enhver overflødig detalje er udeladt fra stykkets konstruktion. Alt motiveres omhyggeligt, samtalerne er korte, og scenerne følger efter hinanden på en naturlig og rytmisk måde, ofte med parallelle situationer. Det typiske Ibsen-drama opbygges baglæns, således at hver ny akt bringer os et skridt længere bagud. Ved at udvælge og arrangere fortiden definerer Ibsen en »indre« handling, som ligger under den ydre, synlige, og som forklarer den. Derfor kan enhver begivenhed og enhver optrædende person i »Gengangere« først vurderes og forstås i lyset af den alvingske forhistorie. »Gengangere« er et naturalistisk drama. Handlingen skal være i overensstemmelse med, hvad der måtte være sandsynligt i den ydre virkelighed, men som det vil fremgå dels af teksten, dels af selve scenebilledet, anvender Ibsen også symboler, selv om han endnu er langt fra sin såkaldte symbolistiske periode (»Bygmester Solness«, »Lille Eyolf«, »Når vi døde vågner«).

Når tæppet går op for første akt af »Gengangere«, ser tilskuerne ind i fru Alvings stue. Her befinder sig to personer: Regine, husets tjenestepige, og hendes far, snedker Engstrand. Snedkeren, som netop har lagt sidste hånd på opførelsen af det lokale børnehjem, vil have Regine med til byen. Her skal hun være »selskabsdame« i den beværtning, han agter at åbne. Tilskuerne får en første prøve på hans kyniske indstilling: »En fin beværtning, skønner du, – ikke sligt noget svineri for matroser. Nej, død og pine, – det skulle være for skibskaptajner og styrmænd og – og rigtig fine folk, skønner du.« Ingen svineri for matroser, kun for kaptajner og styrmænd!! Det er, hvad Engstrand mener i praksis, og det fremgår da også tydeligt af hans bemærkning til Regina om, at hun ikke behøver at gifte sig med en sømand, – det kan lønne sig alligevel!

Men Regine har ikke lyst til at rejse. Hun føler sig godt tilpas i det alvingske hjem, hvor fru Alving tager sig af hende, som var hun barn af huset. Regine har lært gode manerer og har ganske andre forhåbninger end dem, Engstrand stiller hende i udsigt. At de heller ikke går ud på at passe børn på det nyopførte asyl, således som

fru Alving har bestemt, viser sig senere hen. Af snedkerens og Regines samtale fremgår det, at også Regines mor i sin tid tjente hos familien Alving: »Altid skulle hun være så fin på den,« siger snedkeren. »Slip mig, Engstrand, lad mig være! Jeg har tjent i tre år hos kammerherre Alvings på Rosenvold, jeg.« Da Engstrand gør sin sortie, bemærker han – à propos pastor Manders: »Han er mand for at sige dig, hvad et barn skylder sin far. For jeg er nu din far ligevel, ser du. Det kan jeg bevise af kirkebogen.« Denne afskedsalut og et par tidligere hentydninger til husets unge søn har skærpet publikums interesse, men Ibsen afbryder brat scenen ved at lade pastor Manders træde ind i stuen.

Situationen er denne: Fru Helene Alving har ladet opføre et børnehjem til minde om sin afdøde mand, kammerherre, kaptajn Alving. Parrets søn, maleren Oswald, er netop ankommet fra Paris for at overvære indvielsen. Også pastor Manders, fru Alvings tidligere beundrer, er indbudt. Han har varetaget den økonomiske side af sagen, men interesserer sig også for hjemmet i sin egenskab af sjælesørger. Den samtale, som nu finder sted mellem fru Alving og pastor Manders, drejer sig i første omgang om det nye børnehjem, som præsten ikke finder det tilrådeligt at assurere; asylet skal jo ligesom helliges en højere livsopgave, og menigheden kunne let opfatte en assurering som en mistillid til Guds styrelse. Af pastor Manders hele holdning dels over for fru Alving og senere over for Oswald, forstår vi, i hvor høj grad han er fanget ind af konventioner, og hvor stor vægt han lægger på sandheden. Oswald tjener som en slags katalysator for fru Alving. Det er hans forsvar for »den frie kærlighed« og præstens rædsel over, at »ulovlige forhold« i det mindste ikke holdes skjult, som får hende til at tale (dog efter at Oswald har forladt scenen). Som i et kriminaldrama indvies tilskuerne gradvis i, hvad der er hændt i det alvingske hjem, og som stykket skrider frem, ser vi hvordan det forgangne griber ind i det nuværende.

Da fru Alving efter kort tids ægteskab flygtede fra sit hjem og søgte tilflugt hos pastor Manders, overtalte denne hende til at vende tilbage for at genoptage den forpligtelse, der var blevet hende pålagt ved ægteskabets indgåelse. Fru Alving gjorde sin pligt og ikke nok med det. Hun formåede at skjule for sine omgivelser, hvordan samlivet med kammerherre Alving var et helvede fra først til sidst. »Sandheden er den,« siger hun, »at min mand døde lige så ryggesløs, som han alle sine dage havde levet.« I tyve år bar hun over med hans solderi og hans udskjelser, men så indtraf den begivenhed, som gjorde, at fru Alving tog magten i huset og sendte sin søn i pleje. Fru Alving beskriver den således: »Jeg hørte min egen tjenestepige hviske: Slip

mig, herr kammerherre! Lad mig være! . . . Kammerherren fik sin vilje med pigen – og dette forhold havde følge, pastor Manders.« Men nu, da Osvalds far er død, og hans penge er givet bort til offentlig brug, – »så er også dette lange stykke komediespil til ende. Fra i overmorgen (når børnehjemmet er indviet) skal det være for mig, som om den døde aldrig har levet, – her skal ingen anden være end min gut og mig«. Da indtræffer vendepunktet: Fra spisesalen høres Regines stemme: »Osvald da! Er du gal? Slip mig.« Da pastor Manders ser fru Alvings askegrå ansigt og hører hendes fortvivlede udbrud: »Gengangere«, fatter han, hvad tilskuerne allerede aner, at Regine er datter af kammerherre Alving og halvsøster til Osvald.

I næste akt fortsætter præsten og fru Alving deres samtale. Da fru Alving vendte tilbage til ægteskabet efter at have lidt et nederlag i sine følelser over for pastor Manders, blev hun bitter og konventionel som sine omgivelser. Og da hun opdagede, at hendes tjenestepige var gravid, fik hun hende derfor hurtigst muligt tvunget ind i et aldeles glædesløst ægteskab med snedker Engstrand. I tilgift fulgte en sum på 300 specier.

Manders, der selv har viet parret, rystes over, at Engstrand ikke allerede dengang gjorde ham bekendt med sagen, og at han for lumpne 300 specier har ladet sig ægtevic til en falden kvinde!

Der følger nu en temmelig komisk scene mellem præsten og Engstrand. For snedkeren bliver det et chok, at andre end han selv og hans kone har kendt til hans ynkelige rolle med hensyn til faderskabet, men han retter sig hurtigt og får alt vendt til sin fordel. Og da Engstrand til sidst åbenbarer sine planer om for de 300 specier – at åbne et sømandshjem, hvor han som en kærlig far vil drage omsorg for matroserne og værne dem mod landjordens fristelser, ja, så trykker den naive

Manders rørt hans hånd, og snedkeren forlader stuen, idet han visker en tåre af øjet!

Til denne scene har fru Alving kun én kommentar: »De er og bliver et stort barn, pastor Manders.«

Mor og søn sidder alene sammen i stuen. Mens mørket langsomt falder på, fortæller Osvald, at han er syg og ikke længe er i stand til at arbejde. Som svar på moderens spørgsmål om sygdommens art citerer Osvald sin franske læge: Fædrenes synder nedarves på børnene. Osvald tror, at sygdommen er selvforskyldt. Hvordan kan han andet! Fru Alving har aldrig fortalt ham sandheden om faderens udsvævende liv, tværtimod! Denne scene virker meget stærkt på tilskuerne, som fremfor Osvald har fået indsigt i de faktiske forhold gennem samtalerne mellem præsten og fru Alving.

Talen falder på Regine, og fru Alving forstår, at det er den unge pige, Osvald har i sinde at søge trøst hos for at glemme sin personlige ulykke. Livsglæden er det sidste mål, der fylder Osvald. Det er den, han har søgt at skildre i sine billeder, og det er den, han forbinder med Regine.

Da beslutter fru Alving at lægge kortene på bordet, men igen afbrydes scenen, først af pastor Manders og siden af Regine, som fortæller, at børnehjemmet brænder!

Begyndelsen af tredje akt er præget af røre omkring hele branden. »Brændt alt sammen, lige til grunden,« siger fru Alving. Hendes ord har også en symbolsk betydning. Børnehjemmet var jo netop hendes forsøg på at bygge et monument på løgnagtige præmisser, ligesom det billede hun har givet Osvald af faderen også har været usandfærdigt.

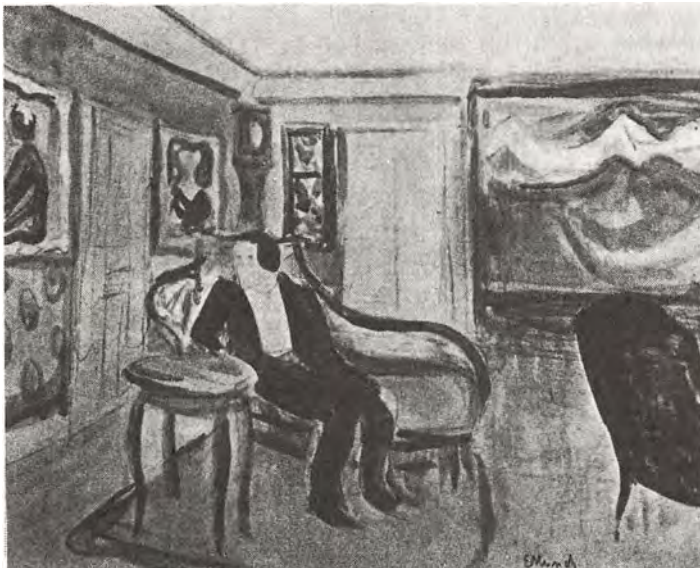
Børnehjemmet er ikke forsikret, og her kommer snedker Engstrand endnu engang ind i billedet. Det er ham, der har sat ild på bygningen, men det lykkes ham næsten at få overbevist pastor Manders om, at det er denne, der er skyld i ulykken. I hvert fald er det præsten, der må stå som den ansvar-

lige, fordi han ikke har ladet hjemmet assurere. Men Engstrand »påtager« sig svaret for branden, pastor Manders slipper for at stå til ansvar over for sin menighed, og til gengæld lover han at hjælpe snedkeren med hans »hjem«. Nøjagtig som i forrige akt rækker Manders rørt Engstrand sin hånd, og denne forlader scenen med følgende replik: »Og huset for de vejfarende sømænd, det skal hedde Kammerherre Alvings Hjem. Og får jeg styre huset efter mine funderinger, så tør jeg love, at det skal blive salig kammerherren værdigt.« Engstrand har præsenteret regningen for de konsekvenser, som kammerherre Alving og hans kone ville løbe fra over for snedkerfamilien!

Nu kan så endelig fru Alving tale. Men der er sket en udvikling hos hende i mellemtiden. Under samtalerne med pastor Manders og Osvald er det gået op for hende, at kammerherrens tragedie for en stor del stammer fra hende selv. Det er hendes stærke pligtfølelse og hendes mangel på livsglæde, der først og fremmest har drevet ægtefællen ud i alkoholisme og utroskab. Alt dette fortæller hun Regine og Osvald, samtidig med at hun afslører deres slægtskab for dem. Fru Alving er ikke mere indstillet på at modsætte sig et eventuelt forhold mellem dem – hun ser nu stort på samfundets konventioner – hun er færdig med sine gengangervariationer. Men Regine går, ligesom pastor Manders tidligere har gjort det. Hun havde rigtignok tænkt sig at rejse ud med en rig og sund Osvald, ikke med en syg og ødelagt halvbror.

Så lades da fru Alving og hendes søn alene tilbage, hun i håbet om, at det fortsat vil være muligt at etablere et nyt og lykkeligt liv. Men af to grunde er det ikke længere muligt. For det første er Osvald i virkeligheden ganske ligeglad med både sin far og sin mor. For det andet trues Osvald af sindssyge. Han har allerede haft et anfald, og et nyt kan når som helst bryde ud og for altid berøve ham forstanden. Nu sættes fru Alvings moderkærlighed på en sidste hård prøve. Får Osvald endnu et anfald af sygdommen, skal hun dræbe ham. Hun lover det, men tror ikke, det nogen sinde vil ske. Solen står op, og morgenlyset fylder fru Alving med nyt mod. Måske kan alt, hvad hun tidligere har forbrudt, alligevel gøres godt – måske kan hun alligevel opleve lykken ved at være mor – Da indtræffer katastrofen: Osvald bliver vanvittig. Idet lyset trænger ind gennem vinduet beder han: »Mor, giv mig solen.«

»Gengangere« er skrevet i 1881, to år efter »Et Dukkehjem«, og blev mere end noget andet arbejde af Ibsen modtaget med forfærdelse. Man havde vænnet sig til at se Ibsen som den store forkynder af ideale værdier, og derfor ansås stykket af mange som et dybt og smerteligt fald. Emner

som fri kærlighed, kønssygdomme og blodskam toges op til åben drøftelse, ja forsvaredes endog, derfor måtte »Gengangere« betragtes som moralsk opløsning og forfald.

Et at temaerne og et af gengangermotiverne, fædrenes misgerninger, berørte Ibsen allerede i »Et Dukkehjem«. I lighed med doktor Rank bliver Oswald et offer for faderens glade løjtmantsdage. Sygdoms-udbruddet kommer sent, men da det kommer, er det med en ubønhørlig konsekvens, som sætter et punktum for alle de lykkedrømme, Oswald har udviklet i sit glade skyldfri liv i det sydlige. Ordet syfilis nævnes ikke i stykket, men samtidens chokerede publikum vidste meget vel, hvad sagen drejede sig om.

1880'erne er højdepunktet for naturalismen i nordisk litteratur, hvor emner som menneskets hjælpeløshed over for sin skæbne, degeneration og arvelighed beskæftigede sindene. »Gengangere« er et stykke, der handler om en klar indre skæbne, som hovedpersonen ikke har fuldt overblik over, men som afdækkes til sidste trævl for øjnene af den forfærdede tilskuere. Fru Alving dømmes til at udslette det aldersidste indhold i sit liv, den søn, hun elsker, men som var en frugt af et falsk og urigtigt forhold. Hun dømmes for en skyld, hun ikke fuldtud kunne overskue, da hun pådrog sig den. Det er en hård moral!

Arveligheden kommer til udtryk i to af variationerne over stykkets titelmotiv: den rent ydre lighed mellem faderen og Oswald, som slår pastor Manders så stærkt, og den rent indre lighed i livsbegær og hensynsløshed, som bliver så åbenbar for fru Alving og pastor Manders, da de oplever gengangerscenen mellem Regine og Oswald.

En række situationer og replikskifter viser, at Regine og Oswald står på fortrolig fod med hinanden. Hvad Ibsen muligvis antyder, er et forhold mellem de to halv søskende. I hvert fald lader han fru Alving og pastor Manders diskutere spørgsmålet om forhold mellem nærtbeslægtede, og at problemet har hans interesse, viser som senere skuespil »Rosmerholm«.

Når Ibsen tog tabuemner op, var det ikke for at chokere, men for at angribe samfundets hykleriske holdning over for disse emner og de problemer, de indeholdt. I pastor Manders skikkelse har Ibsen skabt en yderst karakteristisk repræsentant for det officielle hykleri. Pastor Manders er dydens og moralens vogter, han kæmper for lov og orden, pligt og lydighed. Men denne uforfærdede stridsmands indsats stikker dog ikke dybere, end at han godt kan bære over med lovovertrædere af en vis social standard, blot de opretholder facaden. Det afgørende for pastor Manders er facaden, ikke realiteterne. Han undgår at assurere børnehjemmet, fordi han frygter

ubehagelige kommentarer fra menigheden eller rettere fra indflydelsesrige medlemmer af menigheden. Senere er han villig til at betale snedker Engstrand for at overtage ansvaret for den brand, som i virkeligheden er påsat af snedkeren selv. At fru Alving læser avanceret litteratur får endda være, men den bør ikke ligge synligt for en hvilken som helst besøgende i huset. Manders står for den holdning, der angriber eller tager afstand fra ting, man ikke kender noget til, og som lever i konstant forargelse. I anden akt spørger han fru Alving, hvor meget Engstrand fik for at gifte sig med Regines mor. Som svar herpå siger han: »For lumpne tre hundrede specier at gå hen og lade sig ægtevic til en falden kvinde!« Fru A.: »Hvad siger De da om mig, som gik hen og lod mig ægtevic til en falden mand?« Pastor M.: »Men Gud bevare os vel, – hvad er det, De siger? En falden mand!« Fru A.: »Tror De kanske, Alving var renere, da jeg gik med ham til alteret, end Johanne var, da Engstrand lod sig vie til hende?« Pastor M.: »Ja men det er da så himmelvidt forskellige ting –.«

Pastor Manders har haft sin del af ansvaret for den alvingske tragedie og for Oswalds ulykkelige skæbne. Det var ham, fru Alving flygtede til i sit ægteskabs første år, men han afviste hende og sendte hende tilbage til ægtemanden. Hans optræden ved denne lejlighed kan meget vel have haft en vis forbindelse med hans stilling i samfundet, han var dog præst – og desuden en ven af Alving! Pastor Manders virker som et menneske, der ikke oplever samfundets konventioner som en ydre tvang, men blot som et naturligt udtryk for det, han selv føler. Hvis det er tilfældet, så er det – når det gælder grundlaget for tragedien i »Gengangere« – ikke det hykleriske hos ham, men hans svage følelsesliv, der bliver den vigtigste baggrund.

»Gengangere« handler om familien. Ibsen opløser dens begreb; han forkaster vor tillid til dens forskellige institutioner og udtryksformer som gammel overlevering og gengangeri. »Gengangere« er vedtægterne om ægteskab, om hjem, om forholdet mellem søskende og om forholdet mellem forældre og børn. Men »Gengangere« er først og fremmest et drama om en søgen efter lykke, som kommer på afveje og ender med at ødelægge sit ophav. Trods sin vilje til stadig indsats har fru Alving bygget sin tilværelse på illusioner, hun har forrådt glæden og livslykken. At forråde glæden er for Ibsen den største af alle synde. Lykken er livets bedste gode og menneskets højeste dyd!

I Bristol Teatrets opsætning af »Gengangere« spilles hovedrollen som fru Alving af Lily Weiding. Ove Sprogø er pastor Manders, Morten Grünwald Engstrand, og i rollerne som Regine og Oswald ses Ulla Gottlieb og Joen Bille. Læs under alle omstændigheder stykket!!

DET HELLIGE ÅR

BOD OG BØN I NIGERIA OG DANMARK

Den 1. november samledes katolikkerne i bispedømmet Ogoja til en vågenat ved det udstillede Sakramente. Hver deltager bar selv et trækors til domkirken, hvor de modtog den sakramentale velsignelse.

Den 2. november besøgte man de fattige, syge, enkerne og de døde på kirkegården. Man gik korsvejen sammen og sluttede med en messe med voksendåb.

Den 3. november var der bispemesse med firmelse og bryllupper, efterfulgt af et agape-måltid. –

I de samme 3 dage besøgte biskop Martensen sognet i Randers og ugen før sognet i Aalborg for på samme måde at lede forbedelserne til det hellige år her hos os.

Også Storkøbenhavns katolikker har fået en indbydelse af biskoppen til at samles til bod og bøn. Det vil ske i St. Ansgars Kirke hver onsdag aften i november – her som i Jylland under former, som ikke er ulig dem, man bruger i Nigeria.

Men selv om bod, bøn, offer og agape er fælles træk i Nigeria og hos os, vil vi dog næppe komme vandrende om natten en halv snes km til domkirken med trækors på skulderen, sådan som vore afrikanske trosfæller. Det ville sikkert ikke sige os så meget, men bare gøre os trætte og søvnige til gudstjenesten. Men hvad gør vi så i stedet for?

Sansen for bøn er kommet tilbage hos en del, ikke mindst takket være den karismatiske bevægelse. Fællesskabet og spontaneiteten, som denne bevægelse har lagt så stor vægt på, har virket befriende og forløsende på mennesker, som enten var kørt fast i religiøs isolation eller strandet på bøn-formularer, der var blevet til en bedemølle for dem.

At det er gået sådan, behøver ikke være bønnernes skyld. Tænk på Davids salmer, som er inspireret tekst, bedt og gennemlevet af det gamle Israel af Jesus og hans disciple og af kirkens mennesker i snart 2000 år. De er i høj grad fællesskabsbetonede og spontane i deres følelser overfor Gud og mennesker. Afgørende for spontaniteten er jo ikke, om de er improviseret, men at de kommer fra hjertet.

Men det er netop det, de ikke har gjort hos så mange. Nogle har derfor droppet dem og kastet sig ud i aktivitet for Guds rige i stedet for. Andre har søgt ind i de små bønssfællesskaber og der fundet mulighed for at udtrykke sig i bøn på en måde, der både er personlig og fælles. Så godt er det desværre ikke gået med *skriftemålet*. Overalt konstateres en mærkbar tilbagegang i forvaltningen af bodens – forsoningens sakramente.

De hollandske biskopper har drøftet dette problem i et hyrdebrev om Omvendelse og Tilgivelse – et bidrag til dette års arbejde med forsoning og fornyelse. Hvorfor siger den gamle skriftemålspraksis ikke vor tids katolikker ret meget?

For det første fordi det er andre moralske normer, som er i focus i dag. På den ene side er det moderne menneske blevet mere eller mindre ufølsom for moralske problemer som skilsmisse, samliv udenfor ægteskabet, provokeret abort, som med

rette var en hjertesag for det ældre slægtled. På den anden side har det fået udviklet sin samvittighed på andre, ligeså afgørende områder: ansvaret for de nødlidende i verden, sansen for fred og retfærdighed markerer sig på en anden måde i dag end før.

Dertil kommer, at de gammeldags skriftespejl, som opremser de 10 Guds bud og de 5 kirkebud og ber os krydse af, ikke appellerer til vor tids mennesker. En såkaldt handlings-moral har lidt efter lidt måttet vige pladsen for en intentions-moral, siger de hollandske biskopper.

Her aner man, ligesom i bønslivet, en landvinding. Hvad hjælper tro og teologi, prædikener og foredrag, andagter og velgørenhed – hele den religiøse praksis, hvis hjertet er koldt! Det er ikke kun Paulus, der vejer alt på kærlighedens vægt (1. Kor 13): Hvis nogen siger: »Jeg elsker Gud« og hader sin bror, så han er en løgner, siger I. Johannes' brev (4,20).

Denne nyvakte sans for medmenneskelighed og hjertets forfatning kaster et varmt og forsonende lys over vor tids stærke optagethed af det, som er mennesket« (Mt 16,23). For det kan jo ikke nægtes, at sansen for det menneskelige fællesskab er betydelig stærkere i dag end sansen for fællesskab med Gud. Også i bønsgupperne spiller den uden tvivl stærkt ind. Er det ikke – et langt stykke af vejen – menneskets egne kærlighedskræfter, Helligånden må lægge navn til?

Alt efter temperament og åndstype tager religiøsiteten i dag en social-politisk eller en mere kultisk retning, men det er nok kærligheden til mennesket mere end til Gud, der er den drivende kraft. Set på baggrund af fortidens forsømmelser og den nye historiske situation, vi står i, synes dette imidlertid at være en højst tiltrængt

ajourføring, ja en renelse i evangelisk forstand.

Vore skriftespejl er da også blevet fornyet, selv om man altid kan spørge, om fornyelsen har været radikal nok.

Er den tænkt ud fra menneskets moralske situation slet og ret? eller orienterer den os virkelig ud fra Kristus og hans kald og plan med enhver?

De hollandske biskopper siger meget smukt, at Kristus er vor tilgivelse hos Faderen. Paven siger i sin bulle om det hellige år, at Kristus er vor aflad. Tanken er den samme. Kun i den grad Kristus er i færd med at tage skikkelse i os, er vi på forsoningens og fornyelsens vej. Her står vi både ved et tilknytningspunkt til moderne mentalitet, men også ved en udfordring til den: Det er mennesket, der skal elskes, udvikle sig, blive sig selv – men det er Kristus, der er menneskets hemmelighed, nøglen til dets liv. Et menneske vil derfor kun lykkes og trives i den grad det udtrykker ham og hans forhold til Gud og alle mennesker.

Dermed blir Kristus også svaret på tidens stærke sans for fællesskab. Han bekræfter og udfordrer den. For det fællesskab, han kalder til, er som et landskab, hvor horisonten stadig viger. Det kender ingen grænser, ingen parti- eller blokdan- nelser, ingen skillevægge mellem køn, racer, klasser, nationer eller generationer. Hans kærlighed gælder hele mennesket og alle mennesker i fortid, nutid og fremtid. Den er født, ikke af kød og blod, men af Gud.

Den individualistiske form, som det private skriftemål har haft, kunne få os til at glemme fællesskabsdimensionen i vor synd. Den krænker jo ikke blot Gud og det menneske, det umiddelbart er gået ud over. Den skader også kirken, tapper den for de kræfter, hvormed den skulle samle en hel menneskehed om Kristus.

De bodsandagter, som nu vinder fodfæste, kan og må naturligvis ikke erstatte det individuelle skriftemål, men de kan overvinde den individualistiske mentalitet og blive et frugtbar miljø for det. Således er der skabt en liturgisk mulighed for, at ikke blot jeg og min Gud, men vi og vores Gud former samvittighedsransagelsen og syndsbeholdelsen.

Tilbage blir, at også fællesskabet i bøn og bod må lære at vedkende sig sin fattigdom, sin sult og tørst efter Guds ord, efter hans sakramenter, ja efter ham selv. Ikke kun, fordi han alene kan skænke den universelle kærlighed, vi er skabt og kaldet til, men fordi han er selve denne kærlighed. Han må derfor være vigtigere for os end vort eget liv.

Dette sidste er uden tvivl det springende punkt for os mennesker. Her må vi træffe vort valg. Valget vil bestemme vort liv og afgøre vor skæbne.

LÆSER- BREVE

medlemmer angik. I dag, hvor vi forbereder os til jubilæret 1975, er fremgangen vanskeligere at få øje på, og mange af os vil vel bl. a. derfor være betænkelige ved at gøre status anno 1975. Imidlertid er det nødvendigt, at vi forsøger herpå, for at vi kan »tage os sammen«, og hermed bringes et par citater fra

Danmark i jubilæret 1925:

(Red.: Bernhard Jensen og Peter Schindler).

S25: Katolicismen udviser 1911 - 21 en fremgang fra 10.000 til 23.000. Dette skyldes, at vor fødselsprocent er særdeles høj og endnu mere en tilvækst i konversionernes antal. Katolicismens moralske stilling i folkelivet er kendeligt forbedret i de sidste årtier. Inden 1900 var den stærkt trynget af bureaukratismen, det for en stor del udenlandske præsteskab formåede ikke at hævde sig ved siden af de socialt højt stillede lutherske gejstlige. Århundreders vane hjulpen af fordom og bagvaskelser, hævdede folkekirken som den overløgne og var tilbøjelig til at give katolicismen plads blandt sekterne. Et trofast arbejde fra forrige generation af katolske præster, den stigende oplysning og folkekirkens tiltagende selvopløsning har ganske ændret forholdet. Nu kan vi glæde os ved offentlighedens og pressens sympati og en fuldstændig loyalitet fra myndighedernes side. Vore søstres skoler og hospitaler overbefolkes af protestanter; vore blade og bøger læses; et stedse voksende antal protestanter besøger vore gudstjenester og foredrag. Direkte angreb hører til sjældenhederne. Da vi intetsomhelst forhold har til politik eller partier, er sympatien ikke begrænset til enkelte klasser eller kredse. Tilvæksten af konvertitter kommer mest fra de højere (resp. de højeste) og de jævne samfundslag. Arbejdere og landboere er endnu uden kontakt med os. I stadig videre kredse ses der med sympati på »kirkelig genforening« (jfr. kardinal Merciers og anglikanernes konference i Malines).

... Den katolske mission arbejder med et dobbelt mål: 1) at bevare og styrke katolikkene - 2) at vinde konvertitterne.

Det første sker gennem sognene, af hvilke der tælles 30 med 28 kirker og 18 kapeller, ved hvilke 45 sognepræster og kapellaner (verdens- og ordenspræster) fungerer. Inden for sognenes rammer, findes der 51 skoler for børn af begge køn samt 8 børnehjem, 19 hospitaler og stationer for ambulanssygepleje og desuden 3 rekreationshjem. Arbejdet støttes af 27 biblioteker.

... s. 28. Foreningslivet viser tydeligt det fænomen, at den stærke tilvækst af konvertitter er ved at sprænge rammerne om fortidens organisationer. Nye foreninger dannes, ældre spaltes eller omdannes, - men endnu mangler der et grundprincip uden for de traditionelle rent religiøse organisationer (kongregationer m.m.).

... s. 28. Missionsarbejdet udøves i hovedtrækkene ved følgende 3 metoder:

1. Foredrag af præster og lægfolk (endog damer), enten i de bestående katolske organisationer eller på neutral grund.
2. Kurser i apologi, holdt regelmæssigt af præster.
3. Gennem det trykte ord, ved udsendelse af et flyveblad, ved apologetiske og forklarende indlæg i dagspressen og ved udsendelse af katolsk litteratur. Katolsk litteratur havde før århundredskiftet et ganske tilfældigt præg. Kun to skrifter - en populærvidenskabelig afhandling af den første præfekt og et forsvarsskrift af en fremragende politiker - har overlevet årstallet 1900.

Johannes Jørgensens bøger har haft en indflydelse, som ikke kan måles. Hvor kateketiske eller apologetiske værker ville have været bandlyst, læses hans bøger og baner ofte vejen for religiøs søgen hen imod kirken. I den senere tid er yngre danske præster og lægmænd begyndt et systematisk arbejde for dels at forfatte en ordnet serie af den nødvendigste katolske lektüre og dels at lade oversætte de bedste værker af den katolske verdenslitteratur. Desuden forefindes et ikke ringe antal af katolske bøger over de forskelligste spredte emner og for enhver smag og fatteevne.

... Livsbetingelserne for missionernes vækst er tydeligvis i første række: at der vækkes et stadigt større antal kaldelser til præstestanden blandt indfødte danskere - og: at disse uddannelser ikke står under den akademiske standard, som er almindelig for læger, advokater og højere embedsmænd. Den dybeste livsbetingelse er dog sikkert, at den danske mission bliver kendt og elsket af vore trosfæller i de katolske lande, så den ikke blot får deres støtte, men ganske særlig deres kærlighed og forbøn.

St. Bendts præstegård, Rudkøbing i april 1925.

Peter Schindler, sognepræst til Langeland.

»Tage os sammen«, ja, det er nu ikke på alle punkter, man ønsker tiden skruet tilbage, hvis man gribes af nostalgi ved læsningen af ovenstående citater. Vi må nok indrømme, at det kan være vanskeligt for ikke at sige umuligt at mobilisere en sådan missionsiver, som vore forfædre og bedstefædre (for slet ikke at tale om vore mødre og bedstemødre) havde, men på den anden side er vi heller ikke næsten aggressivt apologetiske, hver gang vor kirke bliver angrebet.

Flemming K. Rasmussen

Contra Leonora Christina

Overskriften er titlen på et skrift, *Julius Lange* udsendte i 1902. Som kunsthistoriker var han irriteret over de talløse apologetier, *Zartmann* malede over *Leonora Chri-*

I Axel Rudes mindeord om pater Olaf Jan Ballin er omtalt pater Ballins omfattende virksomhed ved blandt andet menighederne i Vejle og Nyborg.

Efter afskeden som præst i Nyborg tog pater Ballin ophold på det daværende »Hoffmanns Minde«, nu Sankt Lioba-hjemmet. Det er fra den periode af pater Ballins liv, mit kendskab til ham stammer. Som »pensionær« i hjemmet fortsatte pater Ballin sin præstegerning, dels ved tjeneste i kirken, nu Sankt Mariæ Kirke, dels direkte over for beboerne. For de fleste af dem blev han en enestående hjælp og opmuntring. Hans dybt forankrede tro, fast og streng i teorien, men mild og forstående i handling over for »næsten«, blev et eksempel til efterfølgelse for mange. På hjemmet opholder sig både katolikker og tilhængere af den evangelisk-lutherske lære, og pater Ballin tog sig i lige kærlig grad af begge parter. Et eksempel bør nævnes: Min moder, protestant, havde i en høj alder meget dårligt syn. Meget ofte kom pater Ballin om lørdagen til hende og læste sin søndagsprædiken for hende og bagefter havde de en samtale om det læste.

Sankt Mariæ Kirke omfattede pater Ballin med stor kærlighed. Han viste gerne kirken frem, fortalte om dens forskellige funktioner og gav os protestanter en fin indføring i den katolske gudstjeneste, et smukt eksempel på virke i et fælleskirkeligt eller bedre fælles kristeligt samarbejde.

Alle, der har kendt pater Ballin, vil savne ham dybt, men også takke for, hvad der er givet os gennem pater Ballins virke.

Jørgen Behrend

Danmark i Jubilæret 1925

Når man i gamle dage fejrede jubilår, undlod man ikke at gøre status, og da jubilæret 1925 nærmede sig, gik en hel komité i gang med at udarbejde et festskrift om den katolske kirke i Danmark. Ved midten af »de glade 20'ere« befandt vi os i en periode, hvor kirken herhjemme oplevede en næsten eventyrlig fremgang, hvad antallet af

stinas påståede martyrium, og over samme kunstners lige så voldsomme aktorat over hendes plageånd, *Sofie Amalie*. Imidlertid synes legenden om den fangne kongedatter at være uudryddelig, så jeg må atter sige v. *Folsach* – og pater Heggum SJ – imod. Det er vist den litterært blændende selvbiografi »Jammers-Minde« og det heroisk bårne fængenskab, der har været årsagen; thi også efter nutidig opfattelse var Corfitz højforræder, og det er mere end usandsynligt, at Leonora ikke både kendte og billigede hans planer. Hendes udtalelser, da hun efter Roskildefreden holdt »hof« i Malmø, viser kun altfor tydeligt, at hun betragtede tabet af Skåne, Halland og Blekinge som en passende hævn fra Forsynet, fordi Danmark ikke anerkendte hendes og Corfitz' fortræffelighed.

Det, der interesserer Katolsk Forum mest, er vel netop hendes religiøsitet. Gud nævnes på næsten hver side i »Jammers-Minde«, men det er snarere Jahve, når Det gamle Testamente er mest hævn-tørstigt, end det er kristendom. Da ægteparrets ældste søn, *Christian Ulfeld*, i Brügge dræbte sine forældres plageånd, *Claus Fuchs*, både billigede Leonora mordet og takkede Gud for hævnen. Det fik endda være; Fuchs havde vitteligt været infam, da de sad fængslet på Hanimershus, og han som Bornholms kommandant havde hals- og håndsret over dem. Men resten af »Jammers-Minde« er lige så fuld af skadefryd, selv i perifere sager; hver gang er det Gud, der retfærdigt straffer hendes uvenner, og altid er hun det uskyldige og fromme offer. Da bogen som sagt er fremragende arbejde, har hun haft held til at anbringe en glorie om sin pande i mange danskeres opfattelse, men nogen uretfærdighed kan det næppe siges at være, at hun hverken har fået rejst statuer eller opkaldt gader efter sig.

Den unge *Thomas Kingo* besøgte hende i fængslet og modtog et dybt indtryk af »een guud-fryctig, sterck og ydmygelig quinde«. Stærk var hun, det er uomtvisteligt, men gudsfrygten rakte mest til at bruge Herren som privat bøddel. Og ydmygheden rakte i alt fald ikke under hendes stand; da tjenestepigen i fængslet spilder ved serveringen, skriver Leonora Christina: »Guud være lofvit oc tackit. Himmelen gaf mig krafft til at bestyre min wrede, att jeg ikkun gaf hende een på hendis kieft, saa att blodet stoed hende om næse oc munn.«

Preben Hahn-Thomsen

Kære Bjørn Højbo.

I Deres artikel »Kan man 'opleve' Gud?« retter De voldsomme angreb mod bl. a. den katolske pinsebevægelse. De viger ikke tilbage for at sammenligne den med Dionysoskult og obskøn optræden, og De

skriver endvidere følgende: »Hvordan skal vi forholde os til ekstaser, åndsfønomener og visioner? De som synes, det giver dem noget, kan jo dyrke dette, men de må ikke bilde sig selv eller os ind, at de oplever Gud. Det siger Jesus af Nazaret, at de ikke gør. Mener de dette, driver de falsk mystik i Jesu navn.«

Ekstaser og visioner kan jo ifølge sagens natur ikke dyrkes, og det er normalt heller ikke den slags ting, der præger denne fornyelse i Helligånden.

Det er simpelt hen en modtagelse af Helligånden i Hans fylde, som man beder om og modtager i tro.

Effekten af denne fornyelse er bl. a. en stor og ny kærlighed til Guds ord i Bibelen, der bliver helt ny og levende, selv om man eventuelt har studeret den eller læst den til opbyggelse i mange år før oplevelsen af denne nye dimension i Gudsforholdet.

En anden effekt er en stor kærlighed til bønnen, som man måske også tidligere i mange år har dyrket besværligt som en pligt. Man har simpelt hen på en ny måde indtryk af forening med Gud.

En tredje effekt er en ny kærlighed til andre mennesker først og fremmest til de nærmeste og de nødlidende. Denne nye kærlighed giver sig naturligvis praktiske udtryk.

Når Gud giver sine gaver, er det ikke, for at vi skal beholde dem for os selv. Hans kærlighed skal strømme fra os til andre.

Der er således ikke tale om »fromhedsøvelser« fra vores side. Det er en modsat rettet bevægelse, det drejer sig om. Det er Guds gaver, der modtages i tro. Det har som regel meget lidt med ekstaser at gøre.

Med hensyn til tungetale forholder det sig på samme måde. Det er en gave, der modtages i ydmyghed og tro.

Ifølge Deres artikel består den virkelige Gudserfaring i, at »vi lever, som Kristus gjorde, og betaler prisen ved at lide for næsten, gøre en indsats for ham, opofte os for ham.«

Meget smukt. Bare umuligt uden Helligåndens kraft, dvs. at Gud selv handler i os. Hvis vi tror, at vi kan gøre noget for næsten af egen kraft, tager vi fejl. Vi må lade os lede af Gud.

For øvrigt er det da dristigt med denne definition at underkende al ægte mystisk Gudserfaring. Bliv i mig, så bliver jeg i jer. Det er den samme kraft, der oprejste Jesus fra de døde, og som naturligvis kan forandre vort indre og vort liv fuldstændig, hvis vi giver Ham plads.

Der skal måske en erfaring af egen afmagt til, før man for alvor giver Gud plads.

Et sønderbrudt hjerte forsmår Gud ikke. De »rige« må gå tomhændede bort.

Inger Marie Laustsen

(Forkortet af redaktionen)

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bynggearbejde

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

L BASSE

Kaffe - Vin - Konserver

Hjørnet af Nørregade og Jyllandegade
Esbjerg

Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. 18 MØLLER

St. Olegade 22, Roskilde

Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitær
Centralvarme og oliefyld

Skoletøser - Skolerekvivalenter

Billdebøger - Skønlitteratur - Papir

Fyldepenne - Billdebøger

Roskilde Boghandel

St. Olegade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød

Fællesbageriet

Vejle

Ejogod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Fløk - Pålæg

St. Olegade 13, Roskilde

Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs øftf.

Vintepergården St. Valby

4000 Roskilde

Telefon (03) 38 72 04

Aut. leverandør af kirkevine

Allt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør

Hvidovrevej 275

Telefon 78 15 28

- der får De mere for pengene - -

Murermester- og entreprenørfirma

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Ove Juul-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 65 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys - Kraft - Oliefy
Alt i el-artikler

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnegade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 18 A - Horsens
Telefon 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jølicher

HORSENS

Poul HENRIKSEN

Rådhusstorvet, Vejle
Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Bøglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger...

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

TERTIARERNE

Alle, der ønsker tilknytning til den hl. Frans af Assisis 3. orden, kan henvende sig til P. K. Marischka (Præstøvej 29, 4700 Næstved).

Næste møde for Tertiærerne: torsdag den 14. november kl. 19 på Mariahemmet (Hans Bogbinders allé 3, Amager).

LEGAT

Dr. Alois og Mathilde Denks legat

Legatet kan søges af unge studerende, fortrinvis teologer.

Portionerne, der er på 500 kr. hver, vil blive uddelt på Sct. Andreas festen.

Ansøgninger sendes inden 25/11 d.å. til lrs. Poul Høyer, Rosenvængets Hovedvej 6, 2100 København Ø.

MØDE OM DØDEN

Heldagsmøde i Sct. Andreas Kirke, Kollegievej 2, Ordrup, søndag den 10. november. Emne: Døden. Dominikanere lægdo-

RADIOMESSE

Søndag den 17. november, kl. 17 udsender Danmarks Radio på program 1 messen i Sankt Albani Kirke i Odense.

Celebrant og prædikant er pater Leo Drzal C.ss.R. Sankt Albani Kor synger under ledelse af Emil Hansen, og ved orglet er Flemming Schmitt.

minikanere, Sct. Josefs Søstre og menighedsråd inviterer til møde, hvor alle er velkomne fra kl. 9.30 til 15.45. Pastor Bernhard Willer fra folkekirken og læge Kjeld Jensen fra den katolske kirke vil indlede. Derefter deltager vi i højmessens, hvor der vil blive prædikeret over emnet. Til frokosten medbringes madpakke, idet dog te og kaffe serveres. Om eftermiddagen bliver der gruppedrøftelser, kaffepause og forlagssekretær Preben Frandsen vil samle og fremlægge drøftelserne. En andagt i kirken med musik og læsninger vil afslutte mødet. Pris: 10 kr.

Der vil under mødet blive vist en film om St. Christopher's Hospice i London (se Politiken, 8.9.74, s. 38).

DET HELLIGE ÅR
BISKOPPENS GUDSTJENESTER I NOVEMBER
FOR BISPEDØMMET

HERRE,
LÆR OS
AT BEDE

- 6. november: ANGERBØN
Bødsandagt med lejlighed til skriftemål.
- 13. november: BETRAGTENDE BØN
Vågetime ved det udstillede Sakramente.
- 20. november: BØN OG OFFER
Messe med indsamling til Moder Teresa.
- 27. november: BØN OG FÆLLESSKAB
Messe med reception på bispekontoret.

SANKT ANSGARS KIRKE
Alle onsdage kl. 20.

ASSUMPTIONSSØSTRENE STIFTERINDE BLIVER SALIGKÅRET

Anne-Eugénie Milleret

I begyndelsen af jubelåret 1975 saligkårs assumptionssøstrenes stifterinde. Hun var af en rig adelslægt, født i Metz i Frankrig i 1817, og voksede som så mange andre op i et miljø, hvor man ikke tog det så nøje med troen, men lempede sig igennem efter det traditionelle. Nogle mennesker var fromme, andre var ligegyldige, og atter andre ateister. Midt i det mondæne liv, hun er omgivet af, stiller hun sig snart spørgsmål om den dybere mening med livet; hun tørster efter det absolutte. Så ung hun end er, føler hun sig kaldet til helt og fuldt at tjene Gud. Hun har et følsomt hjerte og en ædel karakter og ynkes over den mangel på opdragelse og lærdom, som børn og unge er ofre for. Navnlig er pigebørn af hendes eget miljø komplet uforberedte til de pligter, som påhviler en hustru, hvis mand er dybt engageret i landets politiske, sociale og kulturelle liv.

Vi er i tiden omkring 1837 med Chateaubriand, Montalembert, Ozanam og Père Lacordaire.

Tidens tegn bevirker, at hun klart indser, hvor der bør gribes ind: alle kræfter skal sættes ind på at skabe tidssvarende kristne skoler, hvor al lærdom gennemtrænges af troens lys. Denne inspiration ovenfra svarer til et virkeligt behov, og snart åbner assumptionssøstrene deres skoler, – den første i Paris, den anden i England og derefter i Spanien, Italien o.s.v.

Allerede i stifterindens tid havde de niogtyve skoler. Ordenen er som et træ, der skyder dybe rødder i jorden samtidig med, at det vokser og udbreder sine grene for at bære megen frugt. Den fortsætter sin gang og åbner nye veje. Nu findes den i fire verdensdele og har siden det 2. Vatikankoncil gjort en stor indsats i u-landene. Stifterinden var på grund af sit klarsyn og sin vide horisont åben for kirkens og medmenneskets appel, som også gælder i vor tid, nemlig af befri mennesket for slaveri og angst og bringe Kristi fred og glæde ind i verden. Ordenen sammenfatter kontemplation og apostolat, den sørger for de fattige, uden at glemme de rige: Hvad enten søstre arbejder blandt pygmæer i Kamerun, blandt tuareger i Niger, i Mellem- eller Sydamerika eller i Europa, er målet det samme, nemlig at føre mange andre til at kende og elske Gud og hans kirke, og til at tjene ham hver i sit kald.

Idag findes der 1.800 assumptionssøstre fordelt på 43 nationer og 195 kommuniteter i 30 lande.

Mange elever, familier og venner vil mødes med søstre fra klostre verden over til saligkåringen den 9. februar 1975.

Rejse pr. fly eller tog er organiseret. Oplysninger fås på Rygaard.

(Efter en artikel i FIGARO)

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fodevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Brdr. ZØLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Roman Kusler

Murermeester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Social rådgivning

ydelse af Katolske Menighedsplejer
på kontoret, Brødgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 –
Telefon 15 23 03

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro – Telefon (08) 52 15 44

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsagade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 85 55

Vestjydsk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Fa. Karl A. Hønsen

Murermester - Entreprenør
Ingeniør - Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

A/S Vejle Mælkekompani

Veddelegade 85
Vejle - Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon (03) 27 81 00

Rom med fly hver uge fra 9/9 fra 795,-
Wjen med fly hver uge fra 7/9 fra 865,-

REJSER MED STØRRE INDHOLD!

STENO REJSER

Holmbladsgade 11, Dk - 2300 Kbhvn. S.
Telf. (01-27) Asta 2312
Giro 19 46 43

Peter From

Kolonialhandler
Domhuusgade 27, Kolding
Telefon 82 82 10

fortsættelse fra side 5: Madeleine Delbrél

Troens glæde

Ovenstående overskrift, som er titlen på den anden samling artikler af Madeleine Delbrél, er meget betegnende for hendes profil: I dag oplever man nærmest troen som et problem eller en byrde; at troen skulle være en kilde til glæde virker som et paradoks. Ifølge Thomas Merton er vor tids største fejl, at vi gør alting til problemer. Men den glæde, som Madeleine Delbrél hentede i troen, beror ikke først og fremmest på hendes egen tilbøjelighed og måde at opfatte den på, - den ligger skjult i troens egen natur. Troens glæde var derfor det punkt, hvor hun klarede så det kristne valgs overlegenhed over for ateismen. Glæden er en latent kraft i troen. Madeleine har udtrykt det på følgende måde i sin poetiske meditation over saligprisningerne »Glæde fra bjerget«:

*Fordi dine ord, o min Gud, ikke er til
for at stå uvirksomme i vore bøger,
men for at herske over os og i os ile gennem
verden,
så lad gnister fra den ild, du engang tændte på
et bjerg,
fra denne undervisning i salighed,
nå os og sætte os i brand,
få magt over os og besejre os.*

Kristen ortopraksi

Andre er måske trængt dybere ind i troens mysterium - Gud, Jesus Kristus og kirken - end Madeleine Delbrél. Selv havde hun ingen teologisk uddannelse; men hun havde et finere teologisk instinkt end mange af de præster, hun mødte. Men næppe nogen har så intensivt mediteret over, hvad den kristne tro i dag indebærer i praksis. De, der er fortrolige med den moderne teologis emanciperede sprogbrug, vil muligvis synes, at hendes sprog, billeder og formuleringer virker let antikverede. Imidlertid træder hendes egentlige anliggende frem med en rystende aktualitet og modernisme. Hvad Madeleine Delbrél siger om troen, kan næppe presses sammen i et par sætninger. Det fremgår tydeligst af de holdninger, hun ridser op og føjer sammen til et billede af fremtidens kristne. Kristendommens uafhængighed af udenværker må i dag indebære, at den begiver sig ud i virkeligheden her og nu og derved bevarer sin egenart. Der findes nemlig ikke bare ét typisk svar på Kristi kaldelse. For hvert enkelt menneske er der hver dag et svar, som er det rigtige. Derfor viser troskaben mod evangeliet sig også på de mest forskellige måder. Vi glemmer ustandselig dette og handler fulde af god vilje, som om en hel række af de handlinger, vi udfører, var »indlysende«, og som om visse ord i evangeliet kun kunne overføres til visse bestemte og særlige krav, der kun har gyldighed på et bestemt sted og på en bestemt tid.»

Troen - en livsstil

»Vor Herre taler om et »liv«, han taler ikke om en studieplan, der skal gennemgås inden eksamen. Han taler ikke om et politisk system, som menneskelivet bør indrettes efter; han taler ikke om en filosofisk lære, som skal give os et objektivt syn på verden. Han giver os ikke en afhandling om Gud, som kan henrykke vor sjæl. Han taler om et liv, der giver os kraft til at leve som fra en ny begyndelse. Han taler om et liv, hvor kundskaben om Guds kærlighed og viljen til at elske ham er uadskilleligt forbundet med hinanden, et liv, som enhver af os kan leve sammen med alle andre - for og i Gud. Skulle et sådant liv være mindre levende, mindre virkeligt, mindre dynamisk end livet på jorden, livet i verden, skabelsens liv? Reducerer vi det ikke alt for ofte til et skema, et system, en filosofi?»

Det undgåelige kors

Når hendes kommunistiske venner bebrejdede hende, at hun var en overspændt idealist, afviste hun det altid med en henvisning til, at troen forandrer virkeligheden. Hun vidste, at marxister kun tror på kendsgerninger. Hvis troen skaber et »faktum«, bliver den interessant. En sådan kristendom kræver ikke bare en vis hjertets askese, som kan fastsætte grænselinjen mellem kristendom og marxisme, - den kræver også mod til at forkynde evangeliet. Madeleine havde gjort sønderknusende erfaringer i dialogen med marxisterne tyve år før, den blev almindeligt anerkendt. Der er himmelvid forskel på hende og de intetanende kristne, der henvender sig til marxismen som til en medicinmand. Evangeliets forkyndelse er ikke nogen overflødig luksus, den hører selve sagen til. Man kan og må ikke fjerne en tøddel af evangeliets budskab. Korset er ikke noget, man har eller ikke har, - det er obligatorisk for de kristne og for verden. Ud fra dette synspunkt er et ateistisk miljø en sund udfordring til den kristne, en prøvesten for hans omvendelse. I ateismens smeltedigel hærdes troen og renses for alle uægte bestanddele. Derfor kunne Madeleine Delbrél altid holde fast ved det væsentlige. »At frelse verden betyder ikke at skænke den lykke, men at åbenbare lidelsens mening og give den en glæde, som ingen kan tage fra den. Når vi af alle kræfter kæmper mod elendighed og ulykker - hvilket altid var væsentligt for Kristus, og som er det, vi engang skal dømmes efter - må vi altid gøre os klart, at vor stræben ikke gælder et andet jordisk paradys, men livet i Gud.«

Se på Kristus - ikke på de kristne

En sådan spiritualitet har ikke brug for nogen kommunistisk partibog eller nogen sekulariseret teologisk slagord for at legitimere sig. Madeleine Delbrél havde oplevet

marxismens fortryllelse. Hun havde truffet mennesker, over for hvem de kristne blev små og uanselige. Hun indskærpede altid de kristne, at de ikke måtte undervurdere den marxistiske humanismes storhed og tiltrækningskraft. Sine ateistiske venner gav hun følgende svar: »Når I kritiserer os middelmådige kristne, vil vi ikke acceptere nogen definitioner af den kristne, som ikke angår selve sagen, men bare er karikaturer og fantasifostre. Den kristne vil ligne Jesus Kristus. Diskuter Jesus Kristus, – siden kan vi så tale med hinanden.«

Og kritikken?

Man skulle tro, at Madeleine Delbrêl, som i sin omgang med ikke-kristne måtte høre så mange indvendinger mod den borgerliggjorte kristendom og den institutionelle kirke, i hellig iver ville være gået i rette med de mange misforhold i hendes omgivelser. Men man leder forgæves efter en detaljeret kritik i hendes skrifter. Hun har ikke tillagt kritikken i kirken den betydning, den efter konciliet måtte anses for at have. Kirkelige embedsbæreres afvigelser fra Kristus som evangeliets midtpunkt – og det utilgængelige billede af kirken, som dette formidlede, var i sig selv en så tilintetgørende dom over dem, at der ikke var mere at tilføje. Det var ikke kirkens offentlige image, der interesserede hende, men tilhørsforholdet til det Guds folk på vandring, som kirken omfattede. Ud fra solidariteten med dette folk udviklede hun en sådan bevidsthed om kirken, at hun kunne sige: »Ordet »kirke« benytter jeg lige så ofte som »Gud«.

Evangelisk original

Den ensidige forherligelse af protesten lå hende fjernt. Når denne førte til splittelse eller udmeldelse af kirken, havde den dømt sig selv; præcis som når evangeliet dømte prælater, der misbrugte deres magt, som utro forvaltere. Dette var ingen afvigelse fra realiteterne, ingen prisgivning af fornuften; det var et evangelisk grundlag, som altid var blevet bekræftet i kirkens historie. »I enhver periode i historien har Gud givet et antal mennesker til opgave at være eksempler og at leve evangeliet efter urteksten, så at sige at fremstille det i kød og blod, personligt og i en tidssvarende originaludgave. Men det er ikke mindre evident, at dette kød og blod ikke kan fremstille gode læselige bogstaver, hvis de ikke er blevet trykt i kirkens trykkeri. Andre mennesker har forsøgt at gøre det på deres egen måde, men deres liv er blevet som et manuskript, der kun cirkulerer i en kreds af inviede venner.«

Kristen »effektivitet«

Så ringe værdi tillagde hun det iøjnefaldende, når det gjaldt om at udbrede Guds rige. Nogle år før hun døde, definerede

hun på følgende måde, hvad »effektivitet« vil sige i en kristen sammenhæng:

»Der findes ikke noget andet grundlag for den kristne effektivitet end Kristi løfter. Der findes ingen kristen effektivitet, hvor der ikke findes noget løfte fra Kristus. Kirken er et resultat af Kristi løfter, – løfter, den har fået i sin egenskab af kirke. »Hovedes porte skal ikke overvinde den« ... »Gør dette til min ihukommelse« ... »Deres synder skal blive forladt« ... »Gå ud og lær alle folkeslag ... « Og hvad den sidste sætning angår, bliver vi sikkert effektive, men kun hvis vi har kirkens sendelse bag os og forbliver knyttet til den, for det er kirken, der har fået disse løfter: en forjættet effektivitet med hensyn til at forkynde evangeliet for al skabningen, men ikke til at omvende al skabningen, en forjættet effektivitet til at forkynde for folkeslagene og over for domstole og under forfølgelser fra dem, der tror, de ærer Gud med det, også når forkyndelsen har nået hele verden, og man tror, at man ikke længere skal finde tro på jorden; en forjættet effektivitet til at frelse verden, selv når de sidste ulykker synes at falde sammen med de troendes fiasko og med de tålmodiges flugt, som om kirken i de sidste tider skal gentage disciplenes panik skærtorsdag. Alt dette er forjættet os som sikre resultater af troen, som en sikker effektivitet.«

Nogen sikker effektivitet har kirken som kirke altså ikke på de områder, hvor den mangler Kristi udtrykkelige løfter. Stor ståhej er i hvert fald ikke noget sikkert tegn på, at vor sag er Guds sag. Det måske bedste portræt, vi har af Madeleine Delbrêl, er nogle linjer, hun skrev om den lille Therese af Lisieux, hvor hun også karakteriserer sit eget væsen:

De stærke strømme kommer fra dybet

»Måske var Therese, missionens skytshelgen, udvalgt til på forhånd at gennemleve vort århundredes skæbne: Tiden var krøbet ind til et minimum, handlingernes heroisme var usynlig for betragterens øje, deres mission var begrænset til et par kvadratmeter. Therese fik evnen til at vise, at der findes virkninger, som ikke kan måles eksakt med noget mål, at den synlige side af vor aktivitet ikke er alt, at der til missionen i det store må komme missionen i det små, midt iblandt mennesker, der bor stuvet sammen med hinanden, i det dyb, hvor menneskeånden stiller sine spørgsmål til verden og vakler mellem mysteriet, Gud, som vil, at den skal være lille og fattig, og en verden, der vil gøre den stor og mægtig. Den lille Thereses eksempel viser alene, at man med en missionsindsats i et marxistisk miljø ikke opbygger kunstige mure, men at levende kræfter vækkes netop der, hvor man vil undergrave troen.«

A.P. (KIT)

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

N. Juel Pedersen A/S

Glarimestre
Ramsherrød 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

Mogens Larsen

Ramsherrød 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Brødgade 25
København K
Telefon (01) * 13 04 08

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

JULENS BUDSKAB

»IMMANUEL - GUD MED OS«

Et budskab om glæde, fred og kærlighed ved Jesu små søstre

En international gruppe, som kaldes »Troubadourerne« og tilhører ordenssamfundet Jesu små søstre, som vi kender fra Vesterbro og Øm, tager hvert år ved juletid til et eller andet land i verden for på en enkel måde at synge om den glæde, der er i julens budskab. Dette sker ved hjælp af sange og lysbilleder, samtidig med at de spiller på forskellige instrumenter som guitar, blokfløjter, trommer o.a.

Men plejer de små søstre ligefrem at slå på tromme?

Plejer deres liv ikke at være et tavst vidnesbyrd?

Brodér Charles, deres stifter, havde kun det eneste ønske »at råbe evangeliet ud med hele sit liv«. Ligesom han vil de små søstre efterligne Jesu liv i Nazaret: bede, arbejde, være alles ven og som sagt være et tavst vidnesbyrd.

Men et vigtigt punkt for dem er også det at trænge dybere ind i julens mysterium, som er kilden til et åndeligt og barnligt sindelag.

Det er derfor, nogle af dem to måneder om året drager ud for at synge om det store kærlighedens mysterium, hvor Gud åbenbarer sig gennem et lille skrøbeligt barn, som er verdens frelser. Den ejer noget smukt og stort, denne krybbe fra Betlehem, fordi den rummer Kristus, på én gang Gud og menneske, og fordi værkstedet i Nazaret, korsets lidelse, opstandelsen og himmelens herlighed alt sammen udspringer af denne vugge.

Snart kommer adventstiden. Kunne vi ikke tænke os at trænge dybere ind i julens mysterium i et ønske om at forny vort forhold til vore medmennesker og samtidig at trænge ind i det hellige års tema - Fornylse og Forsoning?

»Troubadourerne« kommer til Danmark den 15. november. De vil synge:

Den 18. nov. kl. 19.30: St. Therese Kirke, Hellerup.

Den 21. nov.: Hillerød, protestantisk og katolsk menighed.

Den 23. nov. kl. 19.30: Hvidovre, protestantisk og katolsk menighed.

Den 24. nov. kl. 13.00: Helsingør, protestantisk og katolsk menighed.

Den 25. nov. kl. 19.30: Tersløse Kirke.

Den 26. nov. kl. 19.30: Rønne.

Den 28. nov.: Åkirkeby.

Den 29. nov. kl. 20.00: St. Antoni Kirke, Brønshøj.

Den 30. nov. kl. 19.00: St. Annæ, Årnager, katolsk og baptist menighed.

Den 1. dec. kl. 16.00: Ålholm Kirke.

Den 3. dec. kl. 19.30: Gethsemani Kirke.

Den 7. dec. kl. 14.00: Nykøbing F.

✓ Den 8. dec. kl. 13.00: St. Ansgar, den franske skole. Kl. 16.00: Birkerød, protestantisk og katolsk menighed.

Den 9. dec. kl. 20.00: Køge, protestantisk og katolsk menighed.

Den 10. dec. kl. 20.00: Nakskov, protestantisk og katolsk menighed.

✓ Den 11. dec. kl. 19.30: Helligåndskirken.

✓ Den 13. dec. kl. 20.00: St. Thomas Kirke.

Den 15. dec. kl. 19.30: Islev Kirke.

Den 16. dec. kl. 19.30: Nyborg.

Den 17. dec. kl. 19.30: Odense.

Den 18. dec.: Hårby - Assens.

Den 21. dec.: Randers.

Den 22. dec. kl. 20.15: Gammel Rye.

Den 24. dec. kl. 23.30: Silkeborg.

Den 27. dec. kl. 20.00: Silkeborg.

Den 29. dec. kl. 10.00: Århus.

Den 30. dec. kl. 19.30: Viborg.

Den 31. dec.: Sostrup.

Den 2. jan.: Emborg.

Den 3. jan.: Ryc.

Den 7. jan. kl. 19.30: Horsens.

Den 9. jan. kl. 20.00: Esbjerg.

Den 10. jan. kl. 19.30: Kolding.

Den 11. jan. kl. 20.00: Padborg.

Den 12. jan. kl. 19.30: Løgumkloster.

Den 13. jan. kl. 20.00: Sønderborg.

Den 14. jan. kl. 19.30: Vejle.

Den 16. jan: KFUM Århus.

Desuden vil de tage til: Christiania, Åsebakken, St. Lukas Stiftelsen, Kolonien Filadelfia, Pensionistklubben, alderdomshjem, fængsler, Sundholm, Koføeds Skole, statshospitaler, skoler, De gamles By, omsorgs- og vanførehjem.

Måtte julens budskab forene alle jordens folk uanset alder og særpræg, sociale, racemæssige og nationale forhold, i en og samme kærlighed til ham, som blev barn for vor skyld.

Legat:

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat meddeler, at legatuddelingen vil finde sted den 5. december 1974. Bevilgede legatportioner vil gennem Bikubens Forvaltningsafdeling blive fremsendt i første halvdel af januar måned 1975.

Legatets formål er at yde støtte til ordenssamfund, stiftelser og institutioner henhørende under den katolske kirke i Danmark til fremme af den katolske kirkes arbejde her i landet. I henhold til legatfundatsens § 7 skal ansøgninger om støtte fra legatet indsendes til legatbestyrelsen »med udførligt motiveret angivelse af det eller de bestemte formål, hvortil støtte søges, og legatbestyrelsen har pligt til at påse, at eventuelle bevillinger fra legatet anvendes til de givne formål, ligesom legatbestyrelsen normalt bør kræve specificeret regnskab for bevilgede beløbs rette anvendelse indsendt inden en vis frist og forbeholder sig krav om tilbagebetaling, såfremt tilfredsstillende regnskab ikke rettidigt indsendes, og såfremt bevilgede beløb ikke anvendes efter deres formål indenfor en efter bestyrelsens skøn rimelig og passende tid«.

Ansøgningerne må være legatbestyrelsen i hænde senest den 1. december 1974.

Legatets adresse er:

Revisionsfirmaet H. E. Noiesen, Nyropsgade 47, 1602 København V.

Skoleleder til Skt. Knuds skole i Århus

Embedet som leder af Skt. Knuds skole opslåes hermed ledigt til besættelse pr. 1. august 1975. Skolen der nu er en selvejende institution, er oprettet af den katolske menighed, og eventuelle ansøgere må være indstillet på sammen med lærerkollegiet at tegne skolens kristne linje, både i forhold til den katolske og den ikke-katolske del af skolens forældre-kreds og elever.

Skolen har i de senere år haft øget tilgang af elever, og har nu ca. 340 (hvoraf ca. 2/3 er ikke-katolikker). Lærerkorpset er på 25 og har et virkeligt godt samarbejde, såvel i det daglige arbejde som ved lærerråds møder. Til medarbejderne hører desuden regnskabsfører, sekretær og pedel. Skolen er veludstyret med tekniske hjælpemidler.

Ansøgninger skal stilles til bestyrelsens formand, sognepræst Adolf Melster s.j., Ryesgade 26, 8000 Århus C.

Sidste frist for indsendelse af ansøgninger er 15. januar 1975.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursær, opfrikningskursær, forældrekursær m.m.

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hol

LITURGISK OVERSIGT

ved Inga Jensen

Søndag d. 10/11: 32. alm. søndag: 2. Mat. 7, 1-2, 9-14. – Salme 17, 1. 5-6. 8b og 15. (R. 15b: Jeg skal mættes ved at skue din herlighed, O Gud). – 2. Tess. 2, 15-3, 5. – Luk. 20, 27-38. (Som kortere afsnit kan læses Luk. 20, 27. 34-38).

Mandag d. 11/11: Martin, biskop af Tours. Tit. 1, 1-9. – Luk. 17. 1-6.

Tirsdag d. 12/11: Josaphat, biskop og martyr. Tit. 2, 1-8. 11-14. – Luk. 17. 7-10.

Onsdag d. 13/11: Ferialdag. Tit. 3, 1-7. – Luk. 17. 11-19.

Torsdag d. 14/11: Ferialdag. Filemon 7-20. – Luk. 17, 20-25.

Fredag d. 15/11: Ferialdag eller Albert den Store, biskop og kirkelærer. 2. Joh. 4-9. – Luk. 17, 26-37.

Lørdag d. 16/11: Ferialdag eller Margareta af Skotland eller Gertrud af Helfta eller Guds Moders lørdagsmesse. 3. Joh. 5-8. – Luk. 18, 1-8.

Søndag d. 17/11: 33. alm. søndag: Malakias 4, 1-2a. – Salme 98, 5-9. (R: 9: Herren skal dømme folkeslag med ret). – 2. Tess. 3, 7-12. – Luk. 21, 5-19.

Mandag d. 18/11: Ferialdag. Åbenb. 1. 1-4; 2, 1-5a. – Luk. 18, 35-43 eller Peters og Paulkirkernes indvielse: Apg. 28, 11-16. 30-31. – Mt. 14, 22-33.

Tirsdag d. 19/11: Ferialdag. Åbenb. 3, 1-6. 14-22. – Luk. 19, 1-10.

Onsdag d. 20/11: Ferialdag. Åbenb. 4, 1-11. – Luk. 19, 11-28.

Torsdag d. 21/11: Jomfru Marias fremstilling i templet. Åbenb. 5, 1-10. – Luk. 19, 41-44.

Fredag d. 22/11: Cæcilia, romersk martyr. Åbenb. 10, 8-11. Luk. 19, 45-48.

Lørdag d. 23/11: Ferialdag eller Columban, abbed, eller Klemens I pave og martyr eller Guds Moders lørdagsmesse. Åbenb. 11, 4-12. – Luk. 20, 27-40.

Søndag d. 24/11: Krist Konges Fest. (34. alm. søndag). 2. Sam. 5, 1-3. – Salme 122, 1-5. (R.1: Jeg frydede mig, da de sagde til mig: »Vi drager til Herrens hus«). – Kol. 1, 12-20. – Luk. 23, 35-43. (Kollekt for hedningemissionen).

BLOMSTER - FRUGT OG GRØNT

A.B.C. Blomster

Vestergade 19, Stubbekøbing
Telf. (03) 84 16 59

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
• 34 46 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Vor kære medsøster,
søster Maria Zenaides,
døde i dag den 19. oktober 1974.
Maria Søstrene
Sct. Maria Hospital
7100 Vejle

Værelse til leje

møbleret, fortrinsvis for en mandlig katolsk studerende
Wissum, Asmussensalle 1
1808 København V. Tlf (01) 31 12 11

Rettelse

I Hans Jensens anmeldelse af »Med romersk flip« (K.F. nr. 20) har der desværre indsnegnet sig en meningsforstyrende trykfejl. I afsnittet om kirkens syn på eros skulle der have stået: »Der er næppe tvivl om, at den augustinske tradition har resulteret i, at den kristne spiritualitet, udtrykt i platoniske begreber fik et forbehold over for det legemlige.«

Ligeledes har der på side 2 i E. Baadsgaard Jensens artikel indsnegnet sig en fejl i overskriften, der skulle have lydt: Brev til en ung franciskanerpræst.

Modernisering

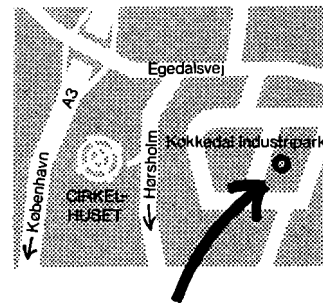
Kom og se hvordan De kan gøre Deres hjem smukkere med Pastella byggekeramik

På ét sted kan De nu vælge fliser og klinker til alle boligens rum.

De er velkommen alle ugens dage i den største specialforretning for byggekeramik.

Åben hverdage kl. 8.00-16.30,
fredage til kl. 20.00 og om lørdagen 10.00-13.00.
De finder os nemt. 3 minutter fra Cirkelhuset.

På gensyn.

Pastella BYGGEKERAMIK

Kokkedal Industripark 103A
2980 Kokkedal
Telefon: 03-24 67 15

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 84
Telefon Roskilde 35 75 75

Byens største specialforretning I
URE og OPTIK

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING
Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 - 82 46 40

OLSEN-BANDENS SIDSTE BEDRIFTER

Den udvikling, Olsen-bandefilmene har gennemgået, er i grunden tankvækkende. For det er vitterligt, at der fra film til film er sket en højnelse af niveauet, og at »Olsen-Bandens sidste bedrifter« er kulminationen af en kvalitet og humor, der kun glimtvis var til stede i den første film. Evnen til at fortælle en historie, og fortælle den stramt, afviklingen af de mange gags, de indbyrdes relationer mellem bandemedlemmerne, – er så godt som fuldstændig gennemført. Ikke mindst har typerne foldet sig ud, de fungerer ikke bare, men lever deres egenliv, overrasker og fryder os.

Komikken i Olsen-Banden udspringer af forholdet mellem Egon Olsens drøm om den fuldkomne forbrydelse og hans to udelige makkeres åbenlyse diletteranti. Men også af Egons afhængighed af Kjelds og Bennys åbenlyse beundring for ham. Der er tale om et sammenstød mellem to tilsyneladende uforenelige størrelser: Egnens professionalisme og ensomhed på den

ene side og hans behov for menneskeligt fællesskab på den anden. Olsen-Bandens medlemmer går nemlig lige så meget i vejen for hinanden, som de har brug for hinanden. Man kan se dette udtrykt i deres gang, når de f.eks. tegner sig som silhouetter mod en solnedgang: Egon forrest, energisk og målbevidst, en mand med et kald; dernæst Benny, fjedrende i en gangart af frydefuld forventning, en mand, der gasser sig – og har grund til det; og til sidst Kjeld, tyk og tung, ude af trit og ude af sig selv, men hjælpeløst afhængig af de to forangående.

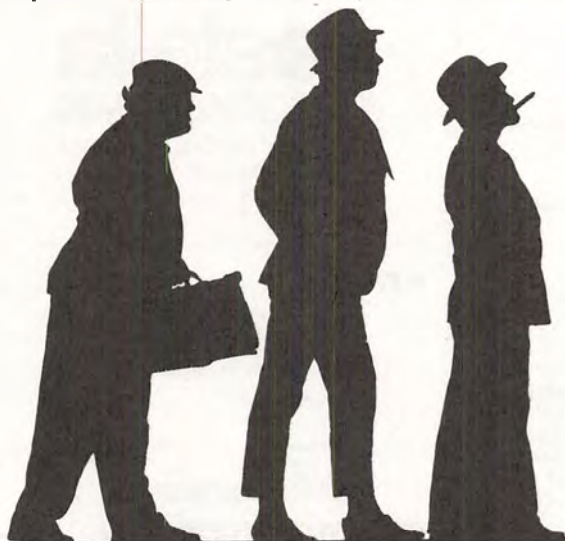
»Olsen-Bandens sidste bedrifter« er en variant af de forrige; men først fortælles historien om Egons mislykkede forsøg på at klare sig uden de to andre og den eftertrykkelige måde, han bliver narret på. Derefter ruller historien om Egons geniale plan og effektive hævn over det multinationale selskab, der tog ham så læsterligt ved næsen. Til dette har han brug for de to

andre, og spillet er gående. Det ender for en gangs skyld med, at Olsen-Banden tager det sidste stik. Jeg er tilbøjelig til at tro, at Egon har set filmen af samme navn og ladet sig inspirere til sit eget opgør med den korrupte storfianans. Det er sikkert ingen tilfældighed, at musikken til »Sidste stik« stundom høres under Olsen-Bandens meriter.

Og efter endt forevisning kan vi forlade biografen i bevidsthed om, at »forbrydelse betaler sig«, hvis det, at de små tager fra de store, kan kaldes en forbrydelse. I det virkelige liv er det jo de stores forbrydelse, der betaler sig. Alligevel kan man ikke – hvad det sidste angår – betegne »Olsen-Bandens sidste bedrifter« som en filmisk dagdrøm eller livsløgn. Filmen giver sig ikke ud for at være mere eller andet end det, den er: En folkekomedie. De gode får deres løn, de onde deres straf. Erik Balling har ikke lagt skjul på, at han vil underholde og fornøje, hvilket er lykkedes for ham. Vi forlader ikke biografen med en forstærket tro på livet eller mennesket, med en dybere viden om dets forkrænkethed, eller med et ønske om, at Olsen-Bandens univers blev vores. Slet ikke. Netop fordi filmen lever op til sine egne forudsætninger og indfrier sine egne krav, hverken mere eller mindre, spiller den uden fordækte kort.

Lad os håbe, at det bliver den sidste film, selv om vi vil savne dem, de tre småborgerlige anarkister; ikke mindst Yvonne i hendes usandsynlige mangel på situationsforfølelse – eller omvendt. Men af en eller anden grund nærer jeg intet ønske om at se Olsen-Banden 20 år efter.

Hans Jensen

22/1974

katolsk

forum

NOTES- BLOKKEN

KIRKEN I TIDENS MALSTRØM

Man kan næppe sige, at den sidste bispesynode blev en succes. Mange havde set hen til den med stor forventning. Men de blev skuffet. Det er vanskeligt at sige, hvad der er årsag til de fejlslagne forventninger. Selve bispesynoden som institution har endnu ikke fundet sin faste ramme. Den har kun rådgivende funktion. Paven er ganske vist tilstede på selve mødet, men plejer ikke at gribe ind i diskussionen. Han lytter kun. Man kan derfor opfatte bispesynoden som en gigantisk »hearing«, hvor biskopper fra hele verden siger deres mening om et bestemt aktuelt emne. Dertil kommer endnu noget andet. Selve emnet »evangelisering« var for vidtfavnende og ikke tilstrækkelig forberedt. Der manglede teologisk dybde og grundighed.

Drøftelserne på bispesynoden foregik i to tempi. Det første forløb var en storstilet udveksling af erfaringer. Det andet skulle have været en teologisk fundering af begrebet »evangelisering«. Dette sidste lykkedes næppe i tilstrækkelig grad. Al interesse samledes derfor om udvekslingen af erfaringer. Det var især de afrikanske, indiske og til dels også canadiske biskopper, som stjal billedet. Deres øgede selvbevidsthed kom tydeligt til udtryk. De ville ikke europæiseres eller amerikaniseres, men bevare deres egenart. De forsvarede kraftigt lokalkirkernes relative selvstændighed. I sin afsluttende tale gjorde imidlertid Paul VI opmærksom på det nødvendige vekselspil mellem lokalkirken og den universelle kirke.

Offentligheden var naturligvis meget optaget af spørgsmå-

let om, hvordan evangeliet stiller sig til menneskeligt fremskridt, udfrielse af elendighed, undertrykkelse og uvidenhed. Hvor forskelligt de respektive biskopper end bedømte disse meget akutte problemer, var det dog påfaldende, at selv de latinamerikanske biskopper advarede mod at forvandle evangeliets budskab til et politisk manifest.

Biskopperne talte ellers et frimodigt sprog. De nævnte tingene ved deres rette navn og talte f.eks. kommunismen midt imod. Des mere var man skuffet over, at den tale, som den polske kirkes primas, kardinal Wysinski holdt, ikke måtte offentliggøres. Noget lignende skete også med visse passager i en tale af kardinal Bengsch fra Østberlin. I det hele taget spillede den pavelige kuries østpølitik en ikke uvæsentlig rolle, især under konferencens pauser og i korridorerne. Spørgsmålet var: Kommer man visse ideologier af pastorale grunde for meget imøde? Bliver kirken draget ind i tidens malstrøm? Netop i disse dage er der i Rom udkommet en bog af Guido Morselli. Bogens titel er: »Rom uden pave«, og den regnes for en bestseller. Forfatteren giver en (ironisk) fremtidsversion af kirken i året 1999. Han skriver: »De katolske studenter på det pavelige universitet Gregoriana er for størstedelen ateister. Man er netop i gang med at »døbe« Freud. Troen er fuldstændig reduceret til psykologi.« Den afsluttende sætning i bogen er: »Fremskridtets veje er identiske med forsynets«. På samme tid opfordrer en kommunist og marxist som Paolo Pasolini kirken til at tage kampen op mod det kapitalistiske forbrugersam-

funds luksus og vellevned. Man ser, at kirken befinder sig midt i tidens malstrøm.

Kan kirken klare denne belastning? Troen siger, den kan: Helvedes porte skal ikke overvinde den. På den anden side kræves der også en indsats fra vor side. Ganske vist må vi omhyggelig registrere de strømninger, som er typiske for vor tid. Vi må kunne læse »tidens tegn«.

Men bedømmelsen af disse tegn må ske i troens lys. Vi må lære at skelne mellem ånderne. Helligånden, der er givet alle døbt, evangeliet, som er bevaret i kirken, og det læreemбе, som findes i kirken, skulle sætte os i stand til at holde vort hoved over tidens malstrøm.

H. Roos. S.J.

TANKER VED KRISTI KONGEFEST

»Lad mig ikke bede om at være beskyttet for farer, men at bestå dem uden frygt.

Lad mig ikke bede om at få min smerte stillet, men om hjertet, der besejrer den . . .

Lad mig ikke i bange frygt bønfalde om redning, men om udholdenhed i kampen for friheden.

Tillad ikke, at jeg er en kujon, der kun føler din nåde, når jeg har succes; men lad mig også, når jeg har fået fiasko, erkende, at det er din hånd, der styrer.«

Rabindranath Tagore,
Indien, 1861–1941.

INDHOLD

BISPEDØMMETS PASTORALE SITUATION	4
de statistiske kendsgerninger og nogle elementer til vurdering af situationen	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
fra USA og Især fra bispesynoden i Rom	
BØR KIRKEN OMSTRUKTURERES?	9
det er ikke tilstrækkeligt blot at beskæftige sig med specielle problemer og løsninger. Vi må også have en strategi i vort pastorale arbejde. Hvad burde den gå ud på?	
SAKRAMENTSKIRKEN FORNYET	12
en beskrivelse og en vurdering	
PASTOR PETER SCHINDLER	14
fortsættelse fra K.F. nr. 21, en skildring af en markant personlighed gennem personlige oplevelser	
DET HELLIGE ÅR OG CØLIBAT	15
vi kan betyde utroligt meget for hinanden, hvis vi har sans for balancen i den cølibatæres liv	
VOR FRUE KIRKE I NÆSTVED	16
arkitekten gør rede for de tanker, der ligger bag kirkens restaurering	
ET FOLK, SOM SVIGTES	18
»Erik XIV«, skuespil af Strindberg, på Det kgl.s Nye Scene, er en af de bedste!	
LÆSERBREVE	20
om cølibat; om at opleve Gud	
LITURGISK OVERSIGT	23
den, som har ører, lad ham høre Guds ord	
DEN STORE GATSBY	24
Filmen er underholdning, så det batter, men det er tankevækkende underholdning	
FORSIDEBILLEDET	
to små statuer i nicher på en østrigsk kakkelovn. De luner	

KOMMENTAR

DØDEN

Fra at være tabu er emnet *døden* blevet aktuelt. Selve døden er ganske vist altid aktuell for os mennesker, men den megen omtale af den i aviser og tidskrifter, i radio og fjernsyn er noget forholdsvis nyt.

Lægevidenskabens stadig større muligheder for at holde gamle, alvorligt syge og kvæstede mennesker i live (mere eller mindre) har rejst spørgsmålet om dødsriteriet. Ved livets begyndelse opstår en ligeså vanskelig problematik, fordi det i dag er muligt at redde mange alvorligt handicappede børn, der før i tiden ville være døde før, under, eller kort efter fødslen, hvilket i akut tilfælde rejser spørgsmålet: Er man forpligtet til med opbud af alle til rådighed stående midler at holde liv i et barn, som man med sikkerhed ved aldrig vil kunne træde i menneskelig relation til omverdenen?

Lægens mulighed for at diagnosticere en uhelbredelig sygdom, der om nogle uger, måneder eller år uvægerligt vil føre til patientens død, har ligeledes rejst mange spørgsmål om, hvordan lægen og den syges pårørende skal forholde sig i en sådan situation.

Disse og andre spørgsmål – deriblandt også abortproblematikken – har gjort, at emnet *døden* ikke længere kan trænges ud i periferien af almindelige menneskers bevidsthed og af den offentlige debat.

Det vil måske være af interesse for nogle læsere at vide, at der i New York findes en institution, der for en del år siden blev grundlagt med det specielle formål at hjælpe mennesker (af alle konfessioner og ingen) til at finde sig til rette med dødens mysterium.

The Foundation of Thanato-

logy, 630 West 168th Street, New York, N.Y. 10032, USA støtter forskningen omkring dødens talrige aspekter (psykologiske, psykiatriske, medicinske, filosofiske, teologiske, pastorale osv.), udgiver Archives of the Foundation of Thanatology (4 gange årligt) og Journal of Thanatology (6 gange årligt), fremmer udgivelsen af relevant litteratur og rådgiver professorer og studerende, der ønsker at holde seminarer om tanatologi. I samarbejde med andre instanser holder den desuden mange konferencer, symposier og »workshops«.

Initiativtagere til oprettelsen af denne institution var dr. Austin H. Kutscher og hans kone. Disse to meget idealistiske mennesker er tilsyneladende stadig den egentlige drivkraft bag institutionens mange aktiviteter. Begge har været igennem den bitre erfaring at miste respektive (første) ægtefæller ved, at disse blev ramt af uhelbredelig sygdom. I de måneder, der gik mellem lægens domfældelse og dødens endelige indtræden, oplevede de, hvor hjælpeløse de (og alle andre) stod over for de dødsdømte patienter. Da enken og enkemanden traf hinanden havde de jo en fælles erfaring at bygge på: de besluttede ikke kun at giftes, men også at ofre deres tid, kræfter og penge på et forsøg på at hjælpe mennesker, der stod i den samme situation, som de havde været i. Det lykkedes dem at interessere nogle andre for sagen, og institutionen blev grundlagt.

Dr. Kutscher vil meget gerne udvide forbindelserne med Europa. Skulle nogle af vore læsere være interesseret, vil undertegnede gerne formidle kontakten. L.O.D.

BISPE- DØMMETS PASTORALE SITUATION

Lars Messerschmidt

Nedenstående notat om bispedømmets pastorale situation er udarbejdet af generalvikar, pastor Lars Messerschmidt. Det tjente som oplæg til en gruppedrøftelse på pastoralrådsmødet i Sostrup den 9.-10. november. Notatet består af to hovedafsnit: 1) Statistiske kendsgerninger. 2) Elementer til vurdering af den pastorale situation. Hvor intet andet er angivet, gælder beregningerne og optællingerne pr. 1. oktober 1974. I det andet afsnit har pastor Messerschmidt formuleret nogle kriterier for en *pastoral* vurdering. Hverken det statistiske materiale eller elementerne til en vurdering af den pastorale gør krav på at være udtømmende i nogen henseende. Skønt notatet er blevet til med henblik på pastoralrådets gruppedrøftelser, finder Katolsk Forums redaktion, at det må have interesse for enhver, der er optaget af kirken liv herhjemme. Notatet bringes i let bearbejdet form.

STATISTISKE KENDSGERNINGER

0,49 % katolikker

I 1972 udgjorde Danmarks befolkning 5.285.000. Den katolske befolkning blev ved udgangen af 1973 opgjort til 25.844, hvilket svarer til 0,49 %. På grundlag af en af politiet udarbejdet oversigt over udlændinge, der pr. 1/1 1970 har fået opholdstilladelse, skønnes det, at der denne dato opholdt sig ca. 13.000 udenlandske katolikker, hvoraf nogle står opført i menighedskartotekerne og i bispedømmets centralkartotek, men langt de fleste er det ikke. Det må således formodes at de heller ikke har kontakt med nogen præst eller menighed. De kommer fra mere end 21 forskellige lande.

Fremgang eller tilbagegang

Bispedømmet har ikke i nyere tid foretaget en undersøgelse af udviklingen af katolikernes antal, selv om man ligger inde med mange optællinger foretaget siden begyndelsen af århundredet. Der kan således ikke siges med sikkerhed, om kirken er talmæssigt i fremgang eller tilbagegang. Det synes imidlertid givet, at den væsentligste tilgang til kirken altid har skyldtes udenlandske katolikker, der er flyttet til landet.

Ejerforhold og betjeningsforhold

Bispedømmet er opdelt i 51 menigheder, Færøerne og Grønland iberegnet. Disse menigheder har forskellig juridisk status. Den traditionelle opdeling i bispedømmets egne menigheder og ordensmenigheder svarer ikke længere til virkeligheden. Der må skelnes mellem ejerforholdet og betjeningsforholdet. Hvad ejerforholdet angår er der 4 muligheder: 1) Bispedømmet (Ansgarstiftelsen) står som den juridiske ejer af kirken (i 28 tilfælde). 2) Menighe-

den er selvejende, hvilket er tilfældet for Skt. Ansgars menighed og Skt. Knuds menighed i Fredericia. 3) Kirken ejes af en mandlig orden (i 15 tilfælde). 4) Kirken ejes af en kvindelig orden (i 6 tilfælde).

Betjening

Disse 51 menigheder betjenes i 16 tilfælde af verdenspræster og i 35 tilfælde af ordenspræster. Verdens gejstligheden betjener kun 11 af de 28 kirker, bispedømmet står som ejer af. Resten, nemlig 17, betjenes af ordenspræster.

Nomering

Bl. a. af hensyn til en rimelig fordeling af præsterne og en ensartet lønordning har bispekontoret normeret de enkelte menigheder på følgende vis:

1/2 stilling:
1 stilling:
1 1/2 stilling:
2 stillinger:
3 stillinger:
6 1/2 stilling
8 menigheder
28 menigheder
5 menigheder
8 menigheder
2 menigheder
51 menigheder

Ikke besat eller underbemandet: 4 menigheder.

Det skønnes, at 10 menigheder, normeret til 1 stilling, kunne omnormeres til 1/2 stilling, hvorved det samlede antal stillinger i menighedsarbejde kunne reduceres til 56 1/2 stilling.

Bispedømmet vil således have brug for

ca. 57 præster til rådighed for arbejdet i menighederne.

Antal præster

Pr. 1. oktober 1974 er det samlede antal præster (excl. biskopperne) 123, fordelt på 36 verdenspræster og 87 ordenspræster. 36 er af dansk, medens 87 er af udenlandsk herkomst.

Aldersfordeling

Aldersfordelingen er meget forskellig. Den største aldersgruppe blandt verdenspræsterne repræsenteres af de 60 til 70-årige (16). Mindst er aldersgruppen 30-40 (3). Den største aldersgruppe blandt ordenspræsterne udgøres af de 40 til 50 årige (21). Gennemsnitsalderen for verdenspræsterne ligger omkring 60, mens den for ordenspræsternes vedkommende ligger omkring 50. Denne forskel i gennemsnitsalder skyldes, at de forskellige ordener i de seneste år har fået en ikke ubetydelig tilgang af yngre præster fra udlandet, især fra Polen.

Det kan således forudses, at inden 10 år vil 16 ud af 36 verdenspræster have overskredet pensionsalderen (70 år). Det totale antal verdenspræster under pensionsalderen vil da være reduceret til 13, idet der her ikke tages hensyn til eventuel tilgang eller anden form for afgang.

For ordenspræsternes vedkommende vil tallet på de samme betingelser blive reduceret til 60.

Antal prætestuderende

For tiden er der 5, der studerer teologi med henblik på at blive verdenspræster og én for at blive ordenspræst (jesuit).

Arbejdsfordeling

Man kan fordele præsterne i fire grupper 1) Præster ansat i egentligt menighedsarbejde. 2) Præster med specialopgaver som f. eks. undervisning. 3) Præster i sjælesorg for udenlandske katolikker. 4) Præster, der er pensioneret eller har orlov.

Bispedømmet råder over 103 præster til fast fuldtidstjeneste. 60 er ansatte i menighedsarbejde, 38 virker i specialiseret arbejde. I en fremtidig organisation måtte man undersøge, om præster med specialopgaver i et vist omfang enten helt eller delvis kunne overføres til menighedsarbejde, såfremt man ville prioritere dette højest.

Gruppen af pensionerede præster og præster på orlov repræsenterer også en arbejdsreserve, idet de fleste præster i denne gruppe i et vist omfang stadig gør tjeneste. Men det er et spørgsmål, om denne gruppe kan indgå i et planlægningsssammenhæng.

Fratrådte præster

De fratrådte præsters antal er 23, heraf 16 ordenspræster og 7 verdenspræster. 11 er af udenlandsk herkomst og 12 af dansk.

Antal søstre

Søstrenes antal er med en vis usikkerhedsmargin opgjort til 571 pr. 1. oktober 1974. Søstrene fordeles på 15 ordener eller kongregationer. En opstilling over antallet af søstre, der er fuldt arbejdsdygtige, delvis arbejdsdygtige eller ikke-arbejdsdygtige, forefindes ikke, men antallet i de to sidste grupper er meget stort, hvilket konkret viser sig ved, at de kongregationer, der ikke længere har tilstrækkeligt med arbejdsdygtige søstre, indskrænker deres aktivitet. I de seneste år er mange af vore institutioner af denne grund blevet nedlagt eller overgået på andre hænder.

Nye initiativer

Flere kongregationer gør forskellige forsøg på at finde nye veje. Der er en vis tendens til at ville opgive de store institutioner og kommuniteter. Nogle af initiativerne går i retning af et direkte menighedsarbejde. Det ville være ønskeligt om Katolske Søstres Fællesråd kunne udarbejde en oversigt over søstrenes forhold.

Institutioner

Der findes i bispedømmet 60 institutioner af pædagogisk og social art. De fleste institutioner var tidligere ejet og drevet af mandlige eller kvindelige ordener. I dag er et stort antal af dem selvejende eller overgået til bispedømmet. Flertallet ledes af lægfolk, og personalet i øvrigt udgøres for størstedelen af lægfolk. Institutionernes kristne og katolske karakter afhænger i praksis af personalet. Mange institutioner har et stort antal ansatte, der ikke er katolikker eller bekendende kristne.

Antal menighedsrådsmedlemmer

Antallet af valgte menighedsrådsmedlemmer i bispedømmets 50 menigheder (Grønland ikke medregnet) var ved det i 1972 afholdte valg 375 (Sakraments sognet er talt med med 7 medlemmer efter nyvalget i 1974).

Pastoralråd

Det i 1974 valgte pastoralråd har nu 46 medlemmer og et tilsvarende antal supplementanter.

Lægfolk i forskellig tjeneste

For at afrunde oversigten skal nævnes det ikke nærmere kendte antal af lægfolk, der er engageret i de forskellige tjenester som f. eks. kateketer, sognesekretærer eller i de mange udvalg og organisationer, foreninger m.v.

ELEMENTER TIL VURDERING AF DEN PASTORALE SITUATION

Statistik ikke nok

Den pastorale situation kan ikke vurderes alene på baggrund af et statistisk materiale,

idet livet i menighederne, institutionerne og organisationerne ikke lader sig måle i tal.

Kriterier

En dybtgående vurdering kan alene foretages ud fra rigtige kriterier. Disse må formuleres ud fra en forståelse af, hvad der er kirkens væsen, sådan som den er åbenbaret i det Nye Testamente.

Kirken

Følgende tese er et forsøg på at sammenfatte Pauli belæring om kirken, som den er udtrykt i 1. Korinterbrev kap. 12: *En menighed (et bispedømme) fungerer som Kristi kirke (er et autentisk udtryk for den katolske kirke) i den grad den fungerer som et legeme besjælet af Helligånden.*

En organisme

Når kirken sammenlignes med et legeme, er det for at understrege, at fællesskabet primært ikke er af organisatorisk, men af organisk art. Det besidder en indre struktur, der skaber organisk enhed og en helhed, hvori ethvert medlem har sin bestemte funktion.

Tjenester

Billedet siger dernæst, at enhver funktion (tjeneste) har til formål at få fællesskabet til at fungere. En hånd har ingen interesse i sig selv. En biskop, en præst, et pastoralråd, et menighedsråd har ingen interesse i sig selv.

Den enkeltes kald

Omvendt fungerer fællesskabet kun optimalt, i den grad *alle* medlemmerne hver har deres helt bestemte plads i fællesskabet og udfylder den. Der er intet lem eller organ på legemet, der er helt overflødig.

Helligånden og os

Det er alene Helligånden, der kan skabe og forme et sådant kirkelegeme, idet det ikke primært er de menneskelige relationer og funktioner, der skaber fællesskabet, men Helligånden, som alle har modtaget i dåben.

Trosliv og karismer

Helligånden knytter ikke blot kirkens medlemmer sammen ved troens og kærlighedens bånd, men får også de enkelte til at tjene helheden ved at give enhver sine nådegaver (karismer). Det er troslivet og nådegaverne, der derfor adskiller kirkens fællesskab fra al anden form for menneskeligt fællesskab.

Arbejdets baggrund?

For at kunne bedømme situationen må man derfor, stillet over for de ydre forhold, spørge, hvorvidt vi bevidst arbejder og planlægger på denne baggrund. Ethvert arbejde, der gøres – i kirken og udenfor –

enhver planlægning vil altid være inspireret af en bevidst eller ubevidst forestilling. Derfor må vi også spørge os selv, hvilke forestillinger om kirken, om det at være kristen o.s.v., der ligger til grund for det pastorale arbejde, der udføres.

Menighedslivet?

Som eksempel skal nævnes præst-menighedsforholdet. I det Nye Testamente er der en mangfoldighed af forskellige tjenester i enhver menighed. Er dette for alvor tilfældet hos os? Tillader vore nuværende strukturer overhovedet dette? Tillader vor mentalitet det? Har vi evnen til hver for sig at udfylde vor egen plads og anerkende hinanden i et frugtbart samarbejde?

Kvaliteten?

Der findes i det Nye Testamente forskellige kriterier for at vurdere den pastorale situation. I Galaterbrevet 5, 16–26 nævner Paulus først følgerne af den faldne naturs hjælpeløshed og dernæst Åndens frugt. Jesus selv taler om det gode træ, der bærer gode frugter, og det dårlige træ, der bærer slette frugter, netop i forbindelse med vurdering af kvaliteten af de forskellige tjenester (Mat. 7,15–23).

Bønnens rolle?

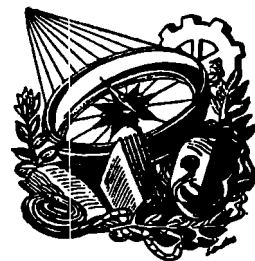
Det vigtigste spørgsmål, vi må stille, kan imidlertid formuleres således: Tænker vi vore pastorale aktiviteter ud fra vore menneskelige forudsætninger eller ud fra Kristus, sådan som vi kender ham i skriften og kirkens liv, og sådan som han åbenbarer sig for os i dag? Iflg. de klassiske katolske åndelige forfattere kan man kun lære Guds vilje med ens eget liv at kende ved primært at lade sig vejlede gennem bøn. Hvilken rolle spiller den enkeltes og den fælles bøn i vore pastorale overvejelser? De fleste menighedsrådsmøder, pastorlrådsmøder og præstemøder går hovedsageligt med drøftelser:

Bøn spiller ingen eller næsten ingen rolle.

Slutbemærkning

Dette notat er blevet til med henblik på at give pastoralrådet nogle elementer til selv at arbejde med bispedømmets situation. Jeg har derfor afholdt mig fra selv at komme med en uddybet vurdering. Også de mere teologisk prægede elementer er tænkt som en håndsrækning til pastoralrådet. Den danske katolske synode behandlede spørgsmålet om kirkens målsætning, men nåede aldrig ret langt i sine overvejelser. Måske er vor pastorale situation nu af en sådan art, at den kan motivere os til en mere dybdybende refleksion. Pastoralrådet har iflg. biskoppens dekret og vedtægterne et virkeligt medansvar for kirken i så henseende. Måske kan disse overvejelser hjælpe rådet til at forstå dette ansvar nærmere.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

USA: »Retfærdighed og frihed for alle«:

Amerikanske katolikkers selvransagelse

Samtidig med at forskellige lægmandsorganisationer i USA fremkommer med en hård kritik af landets katolske biskopper, som de anklager for ikke at være tilstrækkeligt optaget af den nationale og den internationale retfærdighed, har de amerikanske biskoppers sociale kommission offentliggjort en tekst om de multinationale selskaber og USA's ansvarlighed, en tekst, der er fuld af sprængstof.

Anklagen mod de multinationale selskaber

Kommissionen fremhæver især, at visse bankers og multinationale selskabers magtkoncentration »er en hindring for den internationale udvikling og skabelsen af retfærdige forhold såvel i USA som i udlandet. Bestræbelserne for at forøge profitten hviler på »værdier«, som bygger på en overdreven individualisme, et overflødig forbrug og foragt for livets kvalitet. Alt dette er i strid med den jødisk-kristne traditions dybeste værdier«.

Kommissionen understreger, at pave Paul VI allerede i 1971 har taget afstand fra de multinationale selskabers selvtilstrækkelige politik, som kun lyder profittens lov, og som ikke kan kontrolleres af den politiske magt i de lande, hvor de virker. Dette er udtryk for foragt for det fælles vel, hvilket bl. a. kommer klart frem i Latinamerika, hvor den økonomiske magtkoncentration kun kommer 30 pct. af befolkningen til gode.

Den bitre daglige erfaring

De multinationale selskabers enorme magt i USA skaber både åndeligt og materielt kaos. De amerikanske biskoppers sociale kommission tager kraftigt afstand fra den voksende monopolisering, de ukontrollable indtægter og olieindustriens udnyttelse af energikrisen.

Kommissionens tekst slutter med disse ord: »De fleste mennesker i den tredje verden oplever daglig, at de står magtesløse overfor dem, der ejer og kontrollerer de store rigdomme og indrægter, ligesom de føler sig magtesløse over for den politiske og militære magt. Men også i vort eget land er der blandt arbejderne en voksende fornemmelse af, at magten ligger i hænderne på et mindretal, som ejer enorme rigdomme. Som katolikker skal vi genopdage vor egen identitet som et profetisk folk; vi skal tage afstand fra denne magtkoncentration, der påtvinger samfundet sin kontrol.«

Folket skal rådspørges

Denne tekst blev offentliggjort få dage efter et ret voldsomt møde i Washington, hvor 80 ledende lægfolk som repræsentanter for 50 katolske organisationer drøftede, hvordan den katolske kirke kunne medvirke til at fejre nationens 200 års fødselsdag i 1976. Biskopperne er nemlig gået i gang med at konsultere både sogne, bispedømmer og regioner som optakt til et møde i Detroit i 1976 over emnet: »Frihed og retfærdighed for alle.« Adskillige lægfolk er fremkommet med det samme

spørgsmål: Er det umagen værd at rådspørge os, når biskopperne ikke synes indstillet på at forandre noget som helst i samfundet? En delegeret fra sammenslutningen af præsteråd i USA har resumeret situationen med følgende ord: »Hvis biskopperne ikke engagerer sig, hvordan kan de så forvente, at folket skal gøre det?«

På mødet i Washington opstillede man en liste over problemer, som den amerikanske katolske kirke bør gå i lag med: USA's rolle i forretningsverdenen og i de multinationale selskaber; USA's holdning over for emigranter; støtte til de sovjetiske jøder og til kristne i totalitære stater; uretfærdigheder i kirken; de fattige og matesløse i forbrugersamfundet; kvindens rolle i samfundet.

Ønsket om retfærdighed for kvinden blev især understreget: Vil USA's 200 års fødselsdag bringe håb for kvinderne, eller skal vi vente til 300 års fødselsdagen?« spurgte søster Ann Gillen på de amerikanske ordenssøstres vegne. Men også andre indlæg var utvetydige: »Kirken bør begynde med at fejre for sin egen dør. Man kan ikke tale om retfærdighed for kvinden uden at stille spørgsmålet om kvindens adgang til præstevienlsen.«

Der findes megen uretfærdighed i verden i dag. Man nævnte også »alle de glemte«, f. eks. de palæstinensiske flygtninge, de amerikanske landarbejdere, de gengifte fraskilte, de gamle, de døende osv.

Den katolske kirke i USA er gået i gang med en samvittighedsransagelse, som vil tage sin tid.

Nationens 200 års fødselsdag kan medvirke til at ruske op i den apatiske og lige-gyldige holdning, som synes at have bemægtiget sig amerikansk katolicisme i det sidste par år. Men biskopperne – som for størstepartens vedkommende er ret konservative – risikerer at komme i forlegenhed på grund af de resultater, den igangsatte selvransagelse vil kunne føre til.

(La Croix)

VATIKANET: Bispesynoden Pavens åbningstale Pligten til at forkynde

»Uden at ville foregribe begivenhedernes gang eller de resultater, som talerne måtte bringe, vil jeg sige nogle ord om synodens tema, for i det mindste at fremhæve nogle grundlæggende elementer i forkyndelsen.«

Sådan formulerede pave Paul VI formålet med den tale, han holdt ved bispesynodens åbning. Og han fortsatte: »Forkyndelsens fornemste kendetegn synes at være dens nødvendighed. Forkyndelsen er ikke en opgave, vi kan tage op eller lade falde; den er en tvingende forpligtelse – som apostlen Paulus næsten truende siger til sig selv: »Thi om jeg forkynder evangeliet, har jeg ikke noget at rose mig af, jeg er jo under tvang; ve mig, om jeg ikke forkynder det!« (1. kor. 9,16). Dette kan fore-

komme hårdt, men er i virkeligheden et ord i rette tid. Det bør få os til at tænke over den stadige forpligtelse, vi har til at forkynde, og på det ansvar, vi bærer som Guds folk. Det at forkynde er ikke et sæsonarbejde, men et fast engagement, en nødvendig del af Kirkens natur. Lige fra Kristus gav sin missionsbefaling: »Gå ud i alverden og forkynd evangeliet« (Mark. 16,15) og til i dag har forpligtelsen været bindende.«

Forkyndelsen er universel

»Det næste, som kendetegner forkyndelsen er, at den er universel; evangeliet skal bringes til alle mennesker, uden hensyn til race, folk, historie, kultur – sådan som det skete den første pinsø: »Fra alle folkeslag under himmelen« (A. G. 2,5). Også dette aspekt hører med til at gøre den katolske Kirke til Kirke. Allerede i missionsbefalingen er »gå ud og forkynd« knyttet til »hele verden«. Konciliet har vænnet os til en sådan forståelse af Kirken, den som »i selve sit væsen er katolsk (dvs. bestemt for alle)...« og derfor »missionerende« (Kirkens missionsvirksomhed 1,2).

Vi kan heller ikke lade være med at tale om de ikke-kristne religioner. De bør ikke længere betragtes som konkurrenter – eller som hindringer for forkyndelsen. De er genstand for levende interesse og stor respekt fra vor side, ja for vort venskab. Og hvad skal vi sige om de geografiske og kulturelle områder, hvor religionen ikke længere har nogen plads? Det er et uoverskueligt problem! Dette hav af vantrø, af lige-gyldighed, af fjendskab, hvor dybt stikker det ikke i dag! Men hvor findes der en grænse for evangeliets kærlighed?

De vanskeligheder, som fører til, at man gør sig færre anstrengelser for at udbrede Kristi lys i verden, eller giver afkald på en direkte forkyndelse af evangeliet, støtter sig i dag på mere overbevisende grunde end nogen sinde tidligere. At ville bringe evangeliet under forhold, som menneskeligt set er fjendtlige og ugunstige, kan synes indbildsk og verdensfjernt. Desuden er det jo ikke let at se, hvordan man samtidig kan bevare respekten for andres frihed og for de ægte religiøse og moralske værdier, som findes hos ikke-kristne folk, værdier, hvori man aner en forberedelse til den kristne åbenbaring. Derfor må synoden prøve på at finde frem til, hvordan man kan forene respekten for mennesker og kulturer med den verdensomspændende missionsforpligtelse, som Kristus har givet sin Kirke.«

Forkyndelsens specielle sigte

Det tredje element i forkyndelsen må man holde sig for øje: Målet med den. Vi trænger til en afklaring af forholdet mellem selve forkyndelsen af evangeliet og en ren menneskelig indsats for udvikling, et arbejde, der forventes støttet af Kirken, selv

om det ikke er dens egentlige opgave. De, som i dag er engageret i apostolsk arbejde, møder mange vanskeligheder på dette område. De er ofte fristet til at glemme den førsteplads, som frelsesbudskabet skal have, idet de indskrænker deres indsats til en ren sociologisk eller politisk virksomhed og Kirkens missionsforpligtelse til formidlingen af et dennesidigt, humanistisk budskab. Derfor er det nødvendigt på ny at fremhæve forkyndelsens udtrykkelige religiøse sigte.

Det betyder ikke, at man i forkyndelsen skal overse betydningen af dagens omdiskuterede problemer om retfærdighed, befrielse, udvikling og fred i verden. Det ville være at glemme, hvad evangeliet har at sige os om kærlighed til dem, der lider. Som 2. Vatikankoncil siger: »Så er Kirkens egentlige opgave hverken af politisk økonomisk eller social art. Det mål, som Kristus har sat for den, hører hjemme i den religiøse sfære. Men af selve den religiøse mission udgår der ikke desto mindre en forpligtelse, et lys og en kraft, som kan tjene til at bygge det menneskelige fællesskab op og stadfæste det i pagt med den guddommelige lov« (Kirken i Verden af idag, 42).

Vor tid stiller utvivlsomt, Kirken over for uhyre problemer, men den byder også på muligheder, som tidligere var utænkelige. Dette indebærer, at arbejdet med forkyndelse må planlægges på en moderne måde og med udsyn – både når det gælder metode, aktion, organisation og uddannelse af forkyndere.

Det er lige så indlysende, at man aldrig kan gribe til metoder, der er i åben strid med evangeliets ånd: Hverken vold, revolution eller nogen som helst form for kolonialisme kan tjene som middel i Kirkens evangeliseringsarbejde. Det må heller ikke ske i det politiske arbejde, hvormed de kristne skal yde deres bidrag til samfundets udvikling.«

Synoden forkaster udkast til forslag om evangeliseringen

Bispesynoden forkastede den 22. oktober tre fjerdedele af et udkast på 40 sider om evangeliseringen.

Udkastet, som var redigeret af en halv snes synodeembedsmænd og eksperter, var et uddrag af et stort materiale, som var blevet til under tre ugers synodemøder. Dokumentation omfattede over 200 taler i ord og skrift foruden rapporter fra diskussionsgrupper om teologiske emner og pastorale erfaringer. Alle sammen handlede det om synodens emne: Evangeliseringen af verden af i dag.

Den 22. oktober sendte synoden udkastet, som var delt op i fire afsnit, tilbage til den gruppe, der havde lavet det. Det stod imidlertid ikke klart, om gruppen ville forsøge at omarbejde udkastet, eller om

den ville komme med et sæt helt nye forslag.

En del af biskopperne på synoden mente efter forlydende, at udkastet, samtidig med at det kom ind på områder af almindelig interesse, ikke klart gav sig i lag med de særlige problemer, der møder en evangeliserende kirke i dag.

Den omfattende dokumentation, som i vid udstrækning var bygget op af teologiske overvejelser, indeholdt kun få praktiske forslag.

Særlige temaer

Et medlem af den komité, der skulle udfærdige udkastet, fremhævede seks områder, som forslagene beskæftigede sig med. Det er: Ungdommen og familien (især behovet for en særlig dialog mellem ungdommen og Kirken), den lokale kirke og dens selvstændighed, den enkelte kristnes sendelse til at evangelisere, Helligåndens rolle i evangeliseringen; forholdet mellem evangeliseringen og arbejdet for retfærdighed i verden, de evangeliserendes behov for at pleje et stærkt bønsliv.

Den gruppe, der har lavet udkastet, omfatter fem biskopper, som i begyndelsen af synoden fremlagde rapporter fra fem verdensdele om erfaringer i forbindelse med evangeliseringen.

Medlemmer af gruppen er desuden de tre synodeformænd, to særlige synodesekretærer og andre, der indtager nøglepositioner i synodens arbejde.

Det eneste afsnit af udkastet, som synoden »i det væsentlige« har godkendt, er et forsøg på at give »et udtømmende billede af, hvad evangeliseringen er«, siger et medlem af synoden. Afsnittet indeholder underafsnit om Kirken som frelsessakramente, Helligåndens rolle i evangeliseringen, Kristus som evangeliseringens midtpunkt, omvendelse og levende vidnesbyrd samt massemediernes betydning for evangeliseringen.

Men selv dette afsnit, som blev godkendt med stort flertal, kan udvides og revideres, hvis synoden vedtager at arbejde med udkastet fremover.

Valg af bispesynodens råd

I slutningen af den tredje arbejdsuge satte synoden tid af til »praktisk arbejde« i forbindelse med synoden. Deltagerne gik i gang med at vælge det råd, som viderefører en synodes arbejde, når det sidste møde er holdt, og som forbereder den kommende synode.

Resultatet af afstemningen blev imødeset med særlig interesse, fordi medlemmerne af rådet, som vælges for tre år ad gangen, muligvis vil få stemmeret ved det næste pavevalg, idet den af pave Paul VI påtænkte konklavereform indeholder en bestemmelse om dette. Rådet består af 15 medlemmer, hvoraf de 12 vælges af bispesynoden, mens tre udnævnes af paven. Blandt de 12 valgte medlemmer er der fire

kardinaler (som altså uden videre har adgang til konklavet). Valget blev foretaget af 192 stemmeberettigede medlemmer af bispesynoden. Tre af det nye råds medlemmer havde også været medlemmer af det afgående råd. Det drejer sig om kardinal Wojtyła, Krakau, ærkebiskop Lorscheider, Fortaleza, Brasilien og ærkebiskop Thiandoum, Dakar, Senegal. De tolv, der blev valgt, fik følgende stemmetal:

Europa: Ærkebiskop Etchegaray, Marsaille: 140, – kardinal Wojtyła, Krakau: 115, – kardinal Döpfner, München: 53.

Afrika: Ærkebiskop Zoa, Yaounde, Kamerun: 127, – ærkebiskop Thiandoum, Dakar, Senegal: 98, – kardinal Zoungrana, ærkebiskop af Ougadougou, Øvre Volta: 65, – ærkebiskop Hurley, Durban, Sydafrika: 65 (ifølge art. 13 i synodens forretningsorden er det ved stemmelighed den ældste i rang, i dette tilfælde Hurley, der bliver valgt).

Amerika: Ærkebiskop Bernardin, Cincinnati, USA: 103, – ærkebiskop Lorscheider, Fortaleza, Brasilien: 148, – biskop Pironio, Mar del Plata, Argentina: 108.

Asien: Kardinal Cordeiro, ærkebiskop af Karachi, Pakistan: 119, – kardinal Kim, Seoul, Korea: 86, – biskop D'Souza, Varanasi, Indien: 84.

De pavelig udnævnte medlemmer

De resterende tre medlemmer af bispesynodens råd blev efter afstemningen udnævnt af paven. Det drejer sig om præfekten for kongregationen for troselære, kardinal Franjo Seper, sekretæren for den italienske bispekonference, ærkebiskop Enrico Bartoletti (som også hidtil har været medlem af rådet), og den maronitiske biskop Michael Doumith af Sarba i Libanon, som desuden beklæder embedet som generalsekretær for forsamlingen af patriarker og biskopper i Libanon, og som under synodens anden del trådte i stedet for den maronitiske patriark Pierre Paul Meochi.

Bispesynodens råd består således af 5 kardinaler og 10 biskopper. Som det var forventet, sørgede paven med sin udnævnelse af biskop Doumith for, at de katolske østkirker også blev repræsenteret i rådet.

Tre år mellem synoderne

Deltagerne i synoden stemte endvidere til fordel for, at man skulle bevare et interval på tre år mellem synoderne. Ved afstemningen fulgte man en rapport om synodernes hyppighed, udarbejdet af formanden for den nordamerikanske bispekonference, kardinal John Krol, Philadelphia. Kardinal Krol, som er medlem af synodens afgående råd, udtaler, at rådet havde anbefalet et interval på tre år for at give biskopperne mere tid til forberedelserne og for at rådføre sig med forestående synoder. Det tre år ville også give bedre mulighed for at gennemføre det, der var vedtaget på den forudgående synode. Og desuden, tilføjer han, vil et interval på tre år bevirke, at biskopperne ikke alt for ofte må være borte fra deres

bispedømmer. 165 ud af 197 stemte for et treårigt interval.

Kirkeretten

Synoden havde desuden lejlighed til at lytte til en beretning fra formanden for den pavelige kommission til revision af kirkeretten, kardinal Pericle Felici. Kardinal Felici erklærede, at adskillige afsnit af den reviderede kirkelige lovgivning næsten var færdig til behandling af bispekonferencerne. Blandt disse var afsnittene om ægteskabslovgivningen og om lægfolket, sagde kardinalen. Til gengæld antydede han ikke noget om, hvornår revisionen af kirkeretten ville være fuldført.

Synodens afslutning

Efter en måneds forhandlinger afsluttede bispesynodens arbejde lørdag den 26. oktober med offentliggørelsen af en »appel til Guds folk« og et memorandum adresseret til paven. Inden afslutningsceremonien, hvor paven holdt en vigtig tale, offentliggjorde man også resultatet af afstemningen om disse to dokumenter, som fandt sted fredag eftermiddag. Af 193 stemmeberettigede opnåede »appellen« 182 ja-stemmer mod 8 nej-stemmer, mens memorandumet kun opnåede 170 ja-stemmer mod 21 nej-stemmer og en som undlod at stemme. Bitterheden over forkastelsen af udkastet den 22. oktober var således ikke helt forvundet.

I sidste øjeblik fik flere biskopper indføjet en paragraf i »appellen«, hvori betingelserne for evangeliseringen præciseres, nemlig virkelig religionsfrihed og samvittighedsfrihed i samfundet og ikke påtvungen ateisme.

K.F. vil i næste nummer vende tilbage til de to dokumenter for at gøre rede for deres indhold. I sin afsluttende tale opsummerede paven synodens positive resultater. Han omtalte især fire vigtige aspekter, som han mente, trængte til en nærmere klargørelse. Hans analyse fik flere af biskopperne til at tale om en »tale, der satte bremserne i«.

Pavens afsluttende tale

For det første talte paven om forholdet mellem de lokale kirker og Rom. Dette emne, som især blev behandlet af asiatiske og afrikanske biskopper var synodens vigtigste. Paven lykønskede de unge kirker med deres vitalitet og for deres vilje til at påtage sig et ansvar, men tilføjede så, at han håbede »at dette vigtige aspekt ikke ville skade forholdet og enheden mellem de lokale kirker og Peters efterfølger, som Herren har givet det tunge hverv at være kirkens fundament og tegnet på dens enhed«.

Paven understregede derpå sin rolle som kirkens øverste hyrde: »Pavens indgriben må ikke reduceres til rent ekstraordinære situationer. Han er hele kirkens ordinære hyrde. Han har den højeste universelle fuldmagt, som han altid kan udøve.«

For det andet kom paven ind på kirkernes ønske om at blive »indfødte«, dvs. tilpasset

de lokale kulturer. Han udtrykte sympati for sådanne ønsker, men »fandt det farligt at tale om divergerende teologier alt efter kontinent og kulturer: Troens indhold er enten katolsk eller ikke katolsk«.

For det tredje nævnte paven de små fællesskaber, hvor Helligånden er i funktion. »Deer helt i sin orden,« sagde han, »forudsat at disse fællesskaber ikke sætter sig ud over den kirkelige myndighed for at lade tilfældige initiativer råde«.

Endelig talte paven om den menneskelige befrielse. »Naturligvis skal mennesket befries,« sagde han, hvorefter han kritiserede tilhængere af »befrielsesteologien,« som lægger alt for stor vægt på det timelige, på menneskets fremskridt og den sociale udvikling på bekostning af kirkens evangeliserende mission. »Frelsens fylde«, hævdede han, »er aldrig identisk med denne eller hin befrielse, men befrielse fra synden.«

(KIPA, N.C.N., Le Soir)

VATIKANET: PAVEN OPRETTER TO NYE KOMMISSIONER

Pave Paul VI har oprettet to nye kommissioner, som skal arbejde på at bedre forholdet mellem den katolske kirke og de to verdensreligioner jødedommen og muhamedanismen. Siden det 2. Vatikankoncil har Vatikanet haft individuelle kontakter både med jøder og muhamedanere, men på et mindre officielt plan. Pavens beslutning om at oprette to kommissioner til at bedre forholdet mellem den katolske kirke og de to monoteistiske religioner betragtes som et vigtigt skridt i kirkens forsøg på at få en meningsfyldt dialog i gang med ikke-kristne religioner.

Kommissionen for at bedre forholdet til jødedommen vil blive knyttet til sekretariatet for de kristnes enhed, mens kommissionen for at bedre forholdet til muhamedanismen vil komme til at stå under sekretariatet for de ikke-kristne religioner.

Siden 1971 har der været afholdt tre møder mellem repræsentanter for den katolske kirke og verdensjødedommen, nemlig i Paris 1971, i Marseilles 1972 og i Antwerpen 1973. Kontakterne med muhamedanismen begyndte allerede i 1965 og er blevet intensiveret med årene. I april måned i år var kardinal Pignedoli på besøg hos kong Faisal af Saudi-Arabien. I juni måned organiserede sekretariatet for de ikke-kristne religioner et møde med repræsentanter for verdensmuhamedanismen i Bamako på Mali.

Det er endnu ikke offentliggjort, hvem der skal sidde i kommissionerne, men formandsposterne går til kardinal J. Willibrands, formand for sekretariatet for de kristnes enhed, og kardinal S. Pignedoli, formand for sekretariatet for de ikke-kristne religioner. Til hver kommission vil der blive udnævnt otte konsultatorer.

(N.C.)

BØR KIRKEN OMSTRUK- TURERES ?

af K. Osorio

Er den aktuelle sognestruktur overhovedet tidssvarende? Kaare Osorio stiller spørgsmålet og hævder, at Kirkens pastorale hovedopgave består i at få opbygget grundlæggende kristne fællesskaber, hvor de troende har personlig kontakt med hinanden og derfor kan være noget for hinanden – og for verden. Hvilket forudsætter, at vore menigheder evangeliseres fra grunden.

De store omvæltninger

De store omvæltninger, der præger verden i disse år, smitter også af på den katolske kirke.

Mens alt tilsyneladende var i ro indtil for 10–15 år siden, har kirken siden det 2. Vatikankoncil oplevet så gennemgribende forandringer, at mange troende er blevet rådvilde, fordi de ikke mere kan genfinde den »evige og uforanderlige« kirke, der gav dem mod og kraft til at leve i en omskiftelig verden. Alt synes at være i opbrud, og der arbejdes ofte i meget divergerende retninger. At alt omvurderes, er der for så vidt ikke noget foruroligende i, – forudsat at vi finder frem til en fælles målsætning, så reformbestrebelseerne ikke bliver tilfældige. I brydningstider med store forandringer er det nødvendigt at være *formålsorienteret*. Eftersom tingene ikke mere går af sig selv, må man hele tiden holde sig målsætningen for øje. Det er ikke tilstrækkeligt blot at beskæftige sig med problemerne (præstens cølibat, autoritet og frihed, fødselsbegrænsning, social retfærdighed osv.) eller at udvikle nye aktiviteter (pastoral- og menighedsråd, udvalg, kommissioner osv.). Vi må også have en *strategi* i vort pastorale arbejde.

Kirkens pastorale hovedopgave

Hvilken strategi skal Kirken så anlægge i dag i sit pastorale arbejde? Af de to første kapitler i Pauli brev til efeserne fremgår det klart:

1. At Gud har et formål med skabelsen og forløsningen i Jesus Kristus.
2. Han ønsker nemlig i Kristus at skabe sig et folk, som er ét med Ham, et folk, der er det tempel, hvor Guds Ånd dvæler.
3. At mennesket skal prise Guds herlighed, fordi det bliver ét med Gud i Kristus ved Ånden.

Hvis det er rigtigt, at Gud har sat sig for at opbygge sig et folk i Jesus Kristus til sin herligheds pris, må det være Kirkens pastorale hovedopgave at skabe grundlæggende kristne fællesskaber, som gør det muligt for den enkelte kristne at leve et liv til Herrens pris. Vi kan simpelt hen ikke tillade os at planlægge pastoralt uden at holde os dette for øje.

Miljøets afgørende betydning

Vi ved i dag, at menneskets holdning, værdier, adfærd og tro for en stor del er formet af dets miljø. Et normalt kristent menneske har altså brug for et kristent miljø for at kunne leve et fuldgyldigt kristent liv. Et miljø opstår, når mennesker forholder sig aktivt over for hinanden, dvs. påvirker hinanden på en mere permanent måde. Det er derfor så vidt ikke noget ondt i. Hvis vi mennesker selv skulle finde ud af alt, ville vi kun gøre langsomme fremskridt. Vi er derfor alle sammen til en vis grad bestemt af vort miljø, selv om vi ikke kan reduceres til *kun* at være et produkt af dette. Vi kan nemlig selv i en vis udstrækning vælge vore miljøer, – og vi kan også lade os påvirke mere eller mindre. Selv om ikke alle miljøer indvirker lige stærkt på os, har miljøet dog større magt over os, end vi sædvanligvis forestiller os.

Kristne miljøer

Hvis miljøet er så afgørende for menneskets udvikling, bør vi naturligvis også tage dette med i vore pastorale overvejelser. Det er ikke nok blot at holde de troende borte fra dårlige miljøer. Det er endnu vigtigere at skabe kristne miljøer. Hvis samfundet som helhed ikke mere er kristent, er det aldeles nødvendigt at skabe kristne miljøer inden for rammerne af dette samfund, miljøer, som gør det muligt for de kristne at overleve som sådanne i de ikke-kristne miljøer, de nu engang skal færdes i.

Desværre råder der en vis uklarhed med hensyn til, hvad et kristent miljø egentlig er. Mange tror, at når blot alle er kristne, har vi også et kristent miljø. Det er en misforståelse, som har gjort meget pastoralt arbejde omsonst. Hvis en række frimærkesamlere kommer sammen uden nogen sinde at tale om frimærker, kan man vel næppe tale om et miljø af frimærkesamlere. Et miljø afhænger nemlig ikke af, hvad man er, men snarere af, *hvordan man forholder sig til hinanden*. Selv om alle er kristne, kan man kun tale om et kristent miljø, hvis den kristne tro spiller en aktiv rolle blandt de mennesker, som danner miljøet. Ellers er der kun tale om en gruppe kristne – ikke om et kristent miljø.

Institutioner, strukturer og miljø

Alt tyder på, at miljøfaktorerne er mere grundlæggende for menneskets udvikling end de institutionelle faktorer. Derfor bør Kirken først og fremmest sætte alle sine kræfter ind på at skabe kristne miljøer, fremfor at bruge al sin tid og alle sine kræfter – som det er tilfældet i dag – på at reformere sine institutioner. Vi har i dag et umætteligt behov for at forandre. Hvis endelig der er noget, der skal forandres, er det Kirkens strukturer. Strukturer er nemlig ikke identiske med institutioner. Vi må

ikke begå den fejltagelse at reducere strukturer til institutioner. Ethvert liv har en struktur, – selv en uorganiseret vennekreds har en struktur. Ved struktur forstås visse faste rammer, der får livet til at sprudle og fungere.

Eftersom Kirken gerne skulle få livet til at sprudle hos den enkelte, bør den *omstruktureres*, så den kommer til at bestå af grundlæggende kristne fællesskaber, hvor den enkelte kan få alle sine grundlæggende behov dækket. Der skal derfor skabes miljøer med de strukturer, som er nødvendige, for at et miljø kan fungere.

Sognet og bispedømmet

Nogle vil måske mene, at Kirken ikke behøver at omstruktureres, fordi de eksisterende grupperinger såsom bispedømmet, sognet, familiegrupper, ordenshuse, foreningerne, bevægelseerne, studiekredse, de nyindførte basisgrupper osv. må anses for tilstrækkelige – forudsat naturligvis, at der pustes nyt liv i dem. Men som Jesus selv siger, »Man hælder ikke ung vin på gamle lædersække« (Matt. 9,17). De eksisterende grupperinger er nemlig enten for store (bispedømmet, sognet) for små (basisgrupper) eller for begrænsede (familiegrupper, ordenshuse, studiekredse) til at kunne virke som grundlæggende kristne fællesskaber. For eksempel er den sognestruktur, vi har i dag, udviklet i kristenheden. Hele sognets opbygning er lagt an på at gøre det til en åndelig tankstation i et samfund, som er kristent. Det havde en vis succes, så længe samfundets medlemmer var kristne og ønskede sognets tjenester, men det har i dag totalt overlevet sig selv, eftersom vi ikke mere lever i kristenheden. Mon ikke de fleste vil indrømme, at det er de færreste sogne, der virkelig fungerer som levende menigheder, dvs. som miljøer, der får livet til at sprudle.

Teknisk set er bispedømmet den lokale Kirke; for bispedømmet repræsenterer det fulde kristne fællesskab med biskoppen i spidsen – i fred og samfund med biskoppen af modermenigheden i Rom. Funktionelt ser sagen dog noget anderledes ud. Et bispedømme kan ikke fungere som et fællesskab, eftersom det ikke længere – som til at begynde med – er en lokal gruppering, men en regional eller national. Hermed være ikke sagt, at bispedømmet som sådant har overlevet sig selv. Det er vigtigere end nogensinde for at skabe kirkelighed enhed, men som »lokal Kirke« kan det ikke fungere som et grundlæggende kristent fællesskab.

Hvad er et grundlæggende kristent fællesskab?

Hvis de eksisterende grupperinger i Kirken ikke er identiske med et grundlæg-

gende kristent fællesskab, hvori består så dette fællesskab? Et grundlæggende kristent fællesskab er et kristent miljø, hvor alle medlemmer kan få dækket de grundlæggende behov, som er nødvendige, for at de kan leve et fuldgyldigt kristent liv til Herrens pris. Det skal være *kristent*, således at troen er accepteret af alle på en positiv og aktiv måde. Det skal være et *miljø*, hvor medlemmerne har et personligt forhold til hinanden. Det betyder ikke, at alle nødvendigvis skal kende hinanden til bunds, men alle skal have mulighed for at være noget for hinanden og for at mærke, at de har noget til fælles. Det skal være tilstrækkeligt *organiseret* til ikke at gå i opløsning ved først givne lejlighed. Og organisationen skal gøre det muligt for de enkelte medlemmer virkelig at tjene hinanden – og for sammen at tjene deres omgivelser. Det skal være *stort nok*. Moderne gruppedynamik har klart afsløret, at en ny fællesskabsdynamik med udsyn og åbenhed gør sig gældende, når en gruppe bliver stor nok, dvs. når man kommer op over 20-40 medlemmer, mens mindre grupper let bliver ensidige og snæversynede klier. På den anden side må det heller ikke være *for stort*. Det skulle nemlig gerne på en eller anden måde være muligt for den enkelte at opnå kontakt med alle de øvrige medlemmer, – ellers kan man jo ikke føle sig som et fællesskab. Det bør aldrig være på over 500. Erfaringerne fra karismatiske fællesskaber i USA viser, at det ideelle antal er ca. 300, så hvis man virkelig ønsker at få dannet levende menigheder, må man gå i gang med at omstrukturere Kirken. Det skal være *lokalt*. Regelmæssig kontakt er nødvendig, så medlemmerne må ikke bo for langt fra hinanden. Man kan ikke bo i Ålborg og tilhøre en menighed i København. Det skal være *komplet*, dvs. ikke begrænset til specielle opgaver såsom undervisning, diskussioner, og studier, men lægge op til et fuldt fællesskab, hvor man vokser i samhørighed ved at dele med og være noget for hinanden. Fællesskabet i det aktuelle sogn er således alt for begrænset til at kunne fungere som et grundlæggende fællesskab.

Enheden i Jesus Kristus

Endelig må det grundlæggende fællesskab have sin *enhed i Jesus Kristus*, for levende kristne fællesskaber dannes udelukkende ved at have Ham som centrum. Det lyder mærkeligt, at man må insistere på noget så tilsyneladende indlysende. Men det er jo en kendsgerning, at Jesus Kristus desværre ikke betyder ret meget for mange døbte mennesker. I samme grad, som menigheden organiserer sig som en funktion af sådanne mennesker, uddøer den. Et kristent fællesskabs vitalitet afhænger nemlig helt og holdent af, om dets medlemmer lever for Jesus Kristus. Jo mere vi nemlig lever for Ham, jo mere vil han levendegøre os.

Alle og enhver ved, at et fællesskab bliver levende, når medlemmerne begynder at investere tid, penge og energi i det fælles anliggende. Hvis et fællesskabs vitalitet altså afhænger af medlemmernes investering, og hvis det, der skiller et kristent fællesskab fra andre fællesskaber, er forholdet til Jesus Kristus, har menneskets overgivelse til Jesus Kristus førstepladsen i enhver fornyelse. Ingen fornyelse, som ikke er en fornyelse af forholdet til Ham, kan forny Kirken. Der findes derfor kun én måde at forny menighedens vitalitet på, nemlig en åndelig fornyelse blandt medlemmerne. Og åndelig fornyelse vil sige, at vi lærer at overgive os uforbeholdent til Jesus Kristus, så Han gennem sin Ånd kan få sin vilje med os.

Åndelig fornyelse er ingen luksus

At hele vor aktuelle sognestruktur er organiseret som en funktion af de mange døbte, som desværre ikke »lever for Herren«, er en ubestridelig kendsgerning. Men selv blandt de døbte, som finder vej til Kirken, må vi regne med, at en stor del slet ikke er blevet »evangeliserede«. Vi tager det for givet, at vore menigheder er evangeliserede, og at en åndelig fornyelse derfor er en slags luksus, som vi egentlig godt kunne være foruden. Eller vi indrømmer betydningen af en sådan åndelig fornyelse uden rigtig at kunne se, hvordan den skal passe ind i Kirkens daglige funktioner. Vi sidder jo med en masse problemer: strukturelle, økonomiske, præstenedgang, frafald osv. Vi leder efter specifikke løsninger på specifikke problemer: en strukturløsning på et strukturelt problem, en økonomisk løsning på et økonomisk problem. Vi kan ikke rigtig se, hvordan en åndelig fornyelse direkte vedrører disse specifikke problemer, som presser på. Og så forsøger vi at løse alle disse problemer først, mens vi lader den åndelige fornyelse komme i anden række. Men resultatet er også givet på forhånd: Lader man overgivelsen til Jesus Kristus komme i anden række, mister en menighed sin vitalitet og kan ikke løse de mange aktuelle problemer. Er menigheden derimod levendegjort af Herren, er der bogstavelig talt ikke de problemer, den ikke kan løse. Mange af Kirkens problemer i dag synes uløselige, fordi vi mangler vitalitet fra Herren. Derfor har vi i første omgang ikke brug for bedre løsninger på specifikke problemer, men for åndelig fornyelse blandt Kirkens medlemmer.

Præstens monopolisering af tjenesten

Den kristne menigheds vitalitet afhænger helt og holdent af Helligåndens nærværelse, som giver nyt liv til den enkelte og til fællesskabet. Dette nye liv skal leves i et kristent miljø, for kun et ægte kristent miljø

gør det muligt for den enkelte at leve et fuldgyldigt kristent liv til Herrens pris. Et sådant miljø opstår dog ikke automatisk. Der skal en indsats til fra menneskets side. Vi kan derfor ikke få dannet grundlæggende kristne fællesskaber, med mindre vi findes mennesker, som er i stand til at skabe dem. Nøglen til løsning af de pastorale vanskeligheder i Kirken i dag ligger derfor i at finde ledertyper, som kan danne miljø. Desværre har vi indtil for nylig været alt for optaget af at forme den ledertype, vi har anset for eneste saliggørende: præsten. Han har i en vis forstand monopoliseret tjenesten i Kirken med det resultat at menighedens eksistens og trivsel totalt afhæng af ham. En sådan monopolisering af tjenesten i Kirken synes imidlertid at være i modstrid med Det nye Testamente, hvor man får indtryk af, at de første menigheder havde flere forskellige tjenester: apostle, evangelister, profeter, ældste osv. Måske er tiden moden til en omdannelse af embedsfunktionen i Kirken, så den tager hensyn både til den mangfoldighed, der tales om i Det nye Testamente, og til dagens behov.

En ny ledertype

Vi har i dag brug for et *lederteam* til opbyggelse af menigheden, da ledelse indebærer mange forskellige ting. En menighed må ikke være totalt afhængig af én person. Hermed være ikke sagt, at præsten har udspillet sin rolle. Tværtimod! Han er nødvendig for at sikre menighedens stabilitet og enhed. Dertil er han ordineret: at repræsentere Kristus som menighedens Hoved og Herre, og derfor er han lederen af den eukaristiske gudstjeneste. Men dette udelukker ikke, at andre end præsten har delagtighed i Kristi lederskab i andre sammenhænge. Kristus lader sig nemlig også repræsentere gennem de øvrige tjenester i menigheden. Nådegaverne er mangfoldige.

Hvorom alting er, er det altafgørende for Kirken at finde ledere, som kan danne miljø. Og det er ikke gjort med sociologer og organisatorer. For Kirkens væsen er forskelligt fra andre fællesskaber. Et grundlæggende kristent fællesskab kan kun opbygges af mennesker, som har givet deres liv til Herren, og som er i stand til at samle mennesker – ikke om sig selv, men om Kristus. Sande kristne ledere skal være i stand til at hjælpe de troende med at vokse i deres forhold til Kristus, for at menigheden kan leve for Ham gennem sin sendelse til verden.

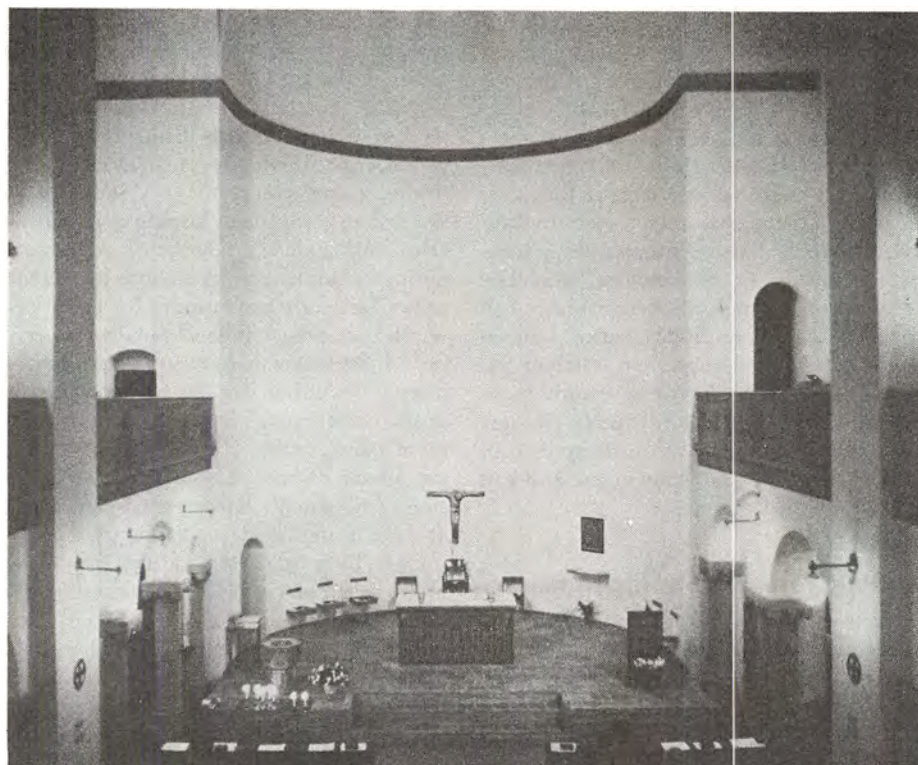
N.B. Skulle læseren være interesseret i en nærmere uddybelse af emnet kan henvises til Stephen B. Clark: *Building Christian Communities, Strategy for Renewing the Church*, Ave Maria Press, Notre Dame, Indiana 46556. Ovenstående artikel bygger delvis på denne bog.

SAKRA- MENTS- KIRKEN FORNYET

af H. van Schaik

Ved en festlig højmesse den 27. oktober blev den »genopfriskede« Sakramentskirke præsenteret for menigheden. Tirsdagen efter, den 29., fejrede biskoppen aftenmesse i kirken og indviede ved den lejlighed kirkens nye korsvej.

Hvordan er det hele så blevet? Hvis man skal sige det kort og godt – men den slags udtalelser er egentlig ikke meget oplysende – må svaret blive: godt, forbavsende godt. Som så mange andre kirker er også Sakramentskirken blevet malet lys, hvid, over det hele. En noget spartansk nøgenhed, praktisk talt billedløs, får kirkerummet til at stå klart og åbent. Det forbavsende ligger i, at arkitekturen kan bære denne nøgenhed, som jo også er en afsløring. Selve kirkebygningen med de runde buer og de solide søjler er inspireret af det romanske. Også apsis virker direkte romansk. Men det gælder kun til første sals højde. Her ville en romansk kirke have haft et hyggeligt bjælkeloft. Men arkitekten har – måske af hensynet til bymiljøet og de tilstødende bygninger – udstyret kirken med en smal »omgang«, en slags snæver første balkon, igen overbygget af buer, store buer, der tredeler langvæggene, som forneden, i stueetagen er seksdelte. Denne øvre del af kirken virker snarere klassicistisk end romansk. Selve rummet er desuden blevet for højt til at kunne virke ublandet romansk. Problemerne bliver synlige ved apsis, for også denne måtte føres op til kirkens fulde højde, og resultatet er blevet, at apsis byder på en ganske enorm murflade. Oprindeligt har arkitekten vel tænkt sig, at denne murflade skulle dækkes af et monumentalt freskomaleri eller måske endda af en mosaik. Før hang der et vældigt orientalsk kors. Det er nu

havnet på en af sidevæggene. Men kunne denne apsis klare sig »bar« uden at være skjult af et eller andet?

Det kunne den. Ved hjælp af to ting.

For det første har man trukket den naturstensfrise, der ellers skiller væg fra loft, videre også over apsis, så den med sin levende grå farve skiller kalotten fra apsidens lodrette del, som derved ikke mere virker helt så høj.

Den anden del af løsningen er det nye kors, sammen med korsvejen skabt af billedhuggeren Ejgil Vedel. Korset er ikke særlig stort, men dets kraftfulde linjer behersker rummet. Det har form som et »T«, så tværbjælken er den øverste kontur.

Heller ikke Jesu hoved hæver sig over denne vandrette linje, som således i et smukt spændingsforhold til apsidens ellers overbetonede vertikalitet skaber den harmoni, der skal til.

Korsets lodrette stander fører blikket nedad til det gyldne alter, hvor lysestagerne (ligeledes af E. Vedel) danner bindeled. I det ellers meget barø rum drages opmærksomheden uimodståeligt til denne altergruppe. Også døbefontens placering på det smukke alterpodie hjælper med til at skabe en helhed.

Som sagt, korset og korsvejen skylder vi billedhuggeren Ejgil Vedel. Der er grund til endnu en stund at beskæftige os med disse ting, hvis udsgn og form er af

høj kunstnerisk kvalitet.

Da billedhuggeren havde sagt ja til den opgave at skabe disse korsvejsrelieffer, som jo ikke bare skal være reportage og heller ikke bare æstetik, men først og fremmest en anledning og en vejledning til personlig betragtning, trak han sig tilbage med sin bibel. I en måned fordybede han sig i Jesu forløsende lidelse. Først derefter tog han fat på det praktiske arbejde. Men så må han også være nået til klarhed, for på en uge modellerede han de 15 voksplader, som nu er støbt i bronze. Der er 15 plader, for ud over de traditionelle 14, som ender med Jesu gravlæggelse, har han med rette tilføjet en 15. station, hvor man betragter Kristi opstandelse.

Reliefferne, ret beskedne i størrelse, er udført i en art ekspressionistisk stil, der kan minde om visse romanske værker som

San Zeno Kirkens broncedøre i Verona eller om en moderne kunstner som Manzu. Figurerne er ikke fuldt plastisk udformede, men de toner frem fra baggrunden og forsvinder, opløses igen i denne. Det er en antydningens stil, en ganske beskedne, men dog indtrængende tale. Beskueren bliver aktiviseret, sat i gang, men snart trækker kunstneren sig tilbage og overlader betragtningens videre forløb til den bedendes frihed. Disse billeder er i en vis forstand ufuldstændige. De er skabt i bøn og kan kun kompletteres i bøn. Deri har de deres styrke. Som kunstneren selv udtrykte det: »Det jeg anede om lidelsens betydning, har jeg prøvet at antyde.«

Men netop derfor er værket blevet kunstnerisk værdifuld og – med sognepræsten, pastor d'Auchamps ord – religiøst overbevisende.

Billederne svarer til følgende korsvejsstationer:

Øverste række fra venstre:

1. Jesus foran Pilatus
2. Jesus tager korset
3. Jesus' første fald

Nederste række fra venstre:

4. Jesus møder Maria
7. Jesus' andet fald
15. Jesus' opstandelse

PETER SCHINDLER

(fortsættelse)

af Bjørn Højbo

Sjælesørgeren

Peter Schindler var en fremragende sjælesørger. Jeg husker ganske tydeligt, hvorledes han hjalp mig i en krise, der kunne være blevet alvorlig. Når man først begynder at skrifte som attenårig, har man ikke den robusthed som de barnedøbte katolikker ejer, fordi de er blevet belært gennem barndommen. Jeg kørte lige ind i en skrupeløsitetskrisse, men anede ikke, hvad det var. Efter alt, hvad jeg lærte, var jo så at sige alt dødsynd. Selv om man skriftede om lørdagen, kunne man med lethed begå flere til næste formiddag, inden man skulle til kommunion. Dette blev naturligvis værre og værre, og til sidst opsøgte jeg Schindler, ikke for at beklage mig over psykiske vanskeligheder, men blot for at spørge, hvad katolikker gjorde, hvordan de klarede dette. Schindlers svar var overdådigt alvorligt og morsomt og hjalp mig da også: »Kære herre, nu har De valget mellem to ting: Enten lyder De mig fuldstændig, eller også er De på Sankt Hans inden seks måneder. Hvad vælger De?« – Nå, der var jo ikke så meget at vælge mellem, så jeg valgte gode onkel Peter. – »Ja, så skal De i lydighedens navn hver søndag gå til kommunion. De må først lade være, hvis De tør aflægge ed på, at De har gjort dødsynd, og det tør De netop ikke gøre, fordi De ikke er sikker! Ligger De så deroppe ved altret, og den lille syndehund kommer og dikker med halen, så skal De sige til Vor Herre: Kære lille Vorherre, det er onkel Peter, der har sagt, at jeg skal være her. Så skal jeg nok ordne det fornødne med Vorherre.«

Også denne kendte historie viser hans evne til at sætte ting på plads i sjælesorgen. En herre skal have bekendt i skriftestolen, at han følte sig som den største synder i verden. Hertil skal Schindler have sagt: »Vrøvl og sludder, det har De hverken fysisk eller psykisk format til. De er bare en almindelig lille skiderik som alle vi andre.«

Pastor Schindler var en stor personlighed, og kunne derfor, som store personer gør, sætte sig selv og sine egne interesser i baggrunden for at tjene sine medmennesker. En af de mest betagende episoder i hans liv viser dette med tydelighed: Den morgen i Rom, da han fik at vide, at hans gamle moder var død, skulle han vise en gymnasieklasse oppe fra København rundt i Rom. Han var lige ved at lade meddele, at han var blevet forhindret, men »så kom jeg til at se på min moders billede og tænkte på, hvad den gamle dame ville sige. Hun ville sige: Peter, gå ud og vis Rom for de unge, – så kan du bagefter sørge, det er ikke tiden til det nu, hvor nogen venter noget af dig.«

Kunsten at opleve

Hvad der også viser hans format var, at han aldrig bragte sladder fra hus til hus. Dette er virkelig beundringsværdigt, når man tænker på de mange hjem han besøgte tit og ofte. Dette vidnesbyrd er mange rede til at aflægge, hvor han var gæst for at undervise deres børn eller på anden måde øve sjælesorg.

Peter Schindler lærte os at rejse på den måde, at vi aldrig tog Danmark med os. Det gjaldt om at opleve den store verden med friske øjne og ikke med de opfattelser som målestok, vi tog med hjemmefra. »Kommer De ind et sted i en kirke, en moské, en synagoge eller et tempel, så sig til Dem selv: Hvad foregår her? Her foregår sikkert det, der skal foregå! Fordi det ikke er som i Timoteuskirken i Valby, behøver det ikke at være galt.«

Inden vi skulle til Belgien for at studere i 1939, inviterede han mig til kaffe en eftermiddag og sagde bl.a. følgende: »Nu skal De til et fremmed land og bo der i en række år. Gør Dem til ét med dette folk, – stå last og brast med det, selv om der skulle komme krig. Før ikke Danmark med dem, men bliv belgier blandt belgiere i de år. Husk på, at det seminarium, De skal bo på, er indrettet af belgiere for belgiere og ikke efter Deres smag. Det, de andre gør, skal De også gøre. Der er ingen, der har sagt, at De skal synes om det, heller ikke, at De skal tage belgiske skikke med herop senere. Men De skal ikke begynde at lave om på belgierne eller deres skikke. De må vise, at De kan foretage dem ting, der ikke falder i Deres smag, men er i stand til at underordne dem.« – Det råd var jeg ham taknemmelig for; det lattede de første år og gjorde, at jeg faldt udmærket til i det land, der er blevet mit andet fædreland.

En fransk jesuit skrev engang følgende: Næstekærlig kan enhver være, – det kræver blot, at man smøger ærmerne op og tager fat. Men menneskevenlighed skal der kultur til. – Ved menneskevenlighed forstod forfatteren kærlighed til og sansen for de menneskelige åndelige værdier. Denne menneskevenlighed var Peter Schindler en udpræget repræsentant for, – og derfor skylder vi, der kendte ham, ham så umådelig meget og er ham dybt taknemmelige hele resten af livet. Vort livssyn og vor åndelige verden havde været væsentligt ringere uden ham og uden det, han stod for og lukkede op for.

Han udtalte f. eks. engang:

»Sjæle – de tælles ikke, de vejes. Newmanus ene konvENTION betød mere end samtlige konvENTIONER i England i forrige århundrede.«

Og en anden gang:

»Når jeg kommer og skal holde foredrag, og der så kun er fem-seks personer i salen, så gør det ikke noget. Så er der i særlig grad grund til at give dem noget godt; de har da gjort en speciel indsats for at komme, så de skal ikke snydes.«

Åbne horisonter

Peter Schindler havde som få talens gave. Jeg husker, at jeg, inden jeg forlod Louvain, overværede et foredrag af selveste den pavelige konservator, Enrico Jossi, om Peterskirken og de deri for nylig foretagne udgravninger. Det var meget lærd og umådelig kedeligt. Næppe en måned efter hørte jeg onkel Peter holde foredrag om det samme emne og vise de samme lysbilleder. Det var fængslende og inspirerende. Hvis man spørger, hvori den charme bestod, der gjorde at han kunne holde folk fængslede i timevis, så opdagede jeg det, da jeg analyserede det som ung præst. For det første havde han en såre behagelig stemme, og dernæst brugte han en masse billeder til at illustrere sine tanker med. Det virkede ikke abstrakt, men plastisk og levende. Det, han sagde, var let fatteligt på grund af disse billeddannelser. Og endelig rådede han over et fantastisk ordforråd. Det var altid andre ord han brugte end dem, man forventede. Derved undgik han de banale gentagelser og klicheerne. Prædikede han, så endte prædikerne altid »i himlen«, med at åbne himlens porte og fortælle os, hvordan det ville være, når Herren kom. Det var prægtige apokalyptiske syner, han malede for os.

Man taler så tit om velgørere og om at gøre noget for andre. De tre personer, der har gjort mest for mig, er Peter Schindler, professor Victor Kuhr samt min moralprofessor Jacques Leclerc i Louvain. De har ikke gjort noget økonomisk for mig, men de har gjort det uvurderlige, at de har åbnet horisonter, så verden er blevet stor og rig. Og dette er vel det største, man kan give et menneske. Alt det andet er kun grundlag, og hvad skal man med et grundlag, hvis der ikke er noget åndens hus at bygge på det? Men det er ikke enhver beskåret at skænke materialer til denne åndens bo, medens enhver kan hjælpe til at lægge grunden. Grunden giver kun muligheder, – men den åndelige bygning giver tilværelsen mening.

DET HELLIGE ÅR

SAMLIV OG CØLIBAT

Af Elsebet Kieler

Et sikkert krisetegn er, når løfter brydes, troskaben slår revner og troen både på Gud og mennesker nages af tvivl. Vor del af verden er hærget af en sådan krise. Hvordan skal vi komme frelst og fornyet gennem den? Det er det spørgsmål, vi må stille os selv i det hellige år.

Gunnar Martin Nielsen er blot en af de 23 præster, som herhjemme har forladt sit embede i de senere år. I sin bog «Med romersk flip» siger han, at det er ønsket om at dele livet med en kvinde, der fik ham til at bestemme sig. Dette ønske er ikke dukket op efter en frustreret præstegerning, men synes at have været levende i ham siden højskoletiden på Askov. Han har fortrængt det, fordi han ville vælge det absolutte, og dette var for hans bevidsthed ensbetydende med præstekald. Under uddannelsen meldte ønsket sig igen, men blev tilbagevist af hans vejledere som en fristelse, der kunne overvindes. En dag stod det ham klart, at denne fristelse ikke kun havde seksuel karakter, men var et spørgsmål om, hvorvidt han kunne blive rigtig menneske uden gennem samliv med en kvinde.

Bogen kan ved sin menneskelighed og balance tyde på, at han omsider kom til klarhed om sit kald. Tilbage sidder læseren, taget til vidne på en tragisk konflikt mellem kald og præstevieelse, hvor flere end forfatteren må tage deres del af ansvaret for, at det gik som det gik.

Ansvar for hvad? For den forestilling, at viljen til det absolutte skulle være ensbetydende med præstekald – som om ikke alle er kaldet til at elske Gud og næsten med alle deres kræfter! Og for den forestilling, at længslen efter samliv skulle være ensbetydende blot med en seksuel fristelse, der skal overvindes – som om kærlighed og sex uden videre er samme sag!

At seksualiteten rører på sig, også i den cølibatære, og at den præsenterer ham eller hende for en opgave og et behov for forløsning er normalt. Men i en krisesituation må blikket skærpes for den dynamik, som her er virksom. Er den kun på det biologiske plan, så må Gud, i henhold til sit kald og den cølibatæres beredskab ville forløse den. Men udgår den fra personlighedens kerne, som et behov for at være to for at kunne blive sig selv, så er det selve forudsætningen for cølibatet, der mangler. Og så er et sådant menneske enten ikke kaldsmoden eller også har det taget fejl af sit kald.

Har da ikke alle et behov for fællesskab? Når det kommer til stykket, er de cølibatære så ikke mennesker, der enten mangler de normale forudsætninger for menneskeligt samliv eller ikke har fået den udviklet tilstrækkeligt? Er det ikke enspændere, individualister og særlinge, der fortrinsvis vælger cølibatet? Gunnar Martin Niensens beskrivelse af det engelske præstescminarium lader antyde, at dette godt kan være tilfældet. Ligesom familielivet har også et gudviet liv sin problematik at arbejde med. Men som Hans Jensen rigtigt har fremhævet i sin anmeldelse af bogen, må menneskenaturen gøre oprør, hvis cølibatets pris er at undvære kærlighed og fællesskab.

Cølibatets pris er at give afkald på den seksuelle udtryksform, som er reserveret ægteskabet. Og dog er heller ikke dette nok, hvis cølibatet skal fuldbyrdes som gudviet liv. I Kirkens 2 stænder er det den samme kærlighed, som er virksom, men dens udgangspunkt og udvikling er forskellig og derfor også dens udtryksform. Den ægteviede vier sig til Gud lige så fuldt og helt som den cølibatære, men gør det sammen med sin ægtefælle og fuldbyrder derfor også legemligt sin samhørighed med den anden. I ægtepagten gør de fælles sag i forvaltningen af deres dåbspagt. De lover at stå last og brast livet igennem i deres personlige udvikling og arbejde som kristne mennesker.

Den gudviede derimod aflægger sit løfte alene eller rettere i et eksklusivt forhold til

Kristus og Kirken. Den gudviede er ikke nødvendigvis mere hellig end den ægteviede, men han har prioriteret anderledes. Hans direkte udgangspunkt er Kristi liv i Kirken, bispedømmet, sognet eller den sektor af Kirkens liv og arbejde, som han kaldes til. Ud fra den vil Gud styre hans skridt gennem menneskemyldret, i Kirke og samfund, føre ham ind i forhold til andre mennesker, som kan være nærmere eller fjernere, ensidige eller gensidige, beriget eller belastet af deres respons, af fællesskab eller af uvilje, af samarbejde eller modarbejde – i sjældnere tilfælde af venskab eller fjendskab. Men fordi den cølibatæres vej gennem verden er umiddelbart bestemt af Guds frelsesplan, må han når som helst være parat til opbrud og nye engagementer, når Gud kalder.

Faren ved dette liv består i, at den cølibatære i sin enegang blandt mennesker enten afstumper sit forhold til dem eller søger sin trøst i et privat surrogat for ægteskab, som Gud ikke har anvist ham, og som ingen funktion har i hans frelsesplan.

Her trænger den cølibatære til ægtefollene. Gode kristne hjem er et uundværligt supplement til den cølibatæres liv. Det kan give ham det nødvendige fællesskab og udvikle hans sans for relationerne mellem mennesker af begge køn og alle andre, hans sans også for det fortsatte skaberværk, som alle i samfundet må arbejde med på. Sådant kan han få de nødvendige impulser til sin egen menneskelige udvikling og den nødvendige sangbund i sig for sin forkyndelse og sit apostolat.

Til gengæld vil familierne, i den cølibatæres liv og arbejde, hele tiden have deres egen målsætning for øje: Guds husholdning, ikke blot i deres egen lille kernefamilie eller i samfundet, men i det verdensomspændende kirkefællesskab, og hans frelsesplan med verden, ganske særlig på den arbejdsplads, hvor de selv er sat, og hvor de måske bruger de fleste af deres kræfter. Svigter hjemmene de cølibatære, kan deres ensomhed blive så hård en belastning, at de fristes til selv at realisere det familieliv, de ikke har fået del i. Og svigter de cølibatære deres vidnesbyrd om, at vi er udgået fra Gud og er på vej tilbage til ham, så kan kraften og udholdenheden i den menneskelige kærlighed svækkes og familiefællesskabet trues af opløsning. Og samfundet vil køre videre med sit skaberværk uden Gud og miste håbet om en fornyelse og forsoning.

Den forsoning, som Hans Jensen har efterlyst, mellem den guddommelige og den menneskelige kærlighed, også i den cølibatæres liv, er i praksis et fint kompliceret mønster af mange tråde i den enkeltes, i kirkens og i samfundets liv. Det gives der ingen opskrift på.

Og dog kan vi betyde utrolig meget for hinanden, enhver ud fra sit kald, hvis vi har sansen for netop denne kombination.

RESTAURERING ELLER FORNYELSE

AF VOR FRUE KIRKE I NÆSTVED

J. Arthur-Nielsen
Arkitekt

Foredrag holdt i kirken ved genindvielsen,
september 1974

Restaureringen eller fornyelsen af Vor Frue Kirke er nu tilendebragt. Og kirkens præster har bedt mig om ved denne lejlighed at fortælle lidt om de tanker og handlingsforløb, som har været grundlæggende for arbejdet.

Den økonomiske side af sagen er en historie for sig. Da vi begyndte, var der kr. 5.000,- i kassen. Og restaureringsplanerne var forholdsvis beskedne. De drejede sig kun om en udvidelse af korgulvet og opstilling af et nyt »lægmandsalter«. Men efterhånden, som arbejdet skred frem, steg antallet af ønsker og dermed også omkostningerne. I dag, hvor de sidste håndværkerregninger endnu ikke har set dagens lys, er budgettet oppe på henved en halv million.

Takket være Vor Herres velsignelse og gode gaveres - undertiden - store opofrelse er en del af midlerne skaffet til veje, men ikke uden at kirkens præster har sat sig for store årlige afdrag og forrentninger mange år frem i tiden: En økonomi, som de kun kan gennemføre ved dagligt slid med undervisningen i skolen.

Nu foretager jeg et stort spring: Men jeg véd, at alle, som er her til stede, kan følge mine tanker, og det er stadig kirkens restaurering, jeg taler om:

Mange ikke-troende spørger: »Hvorfor er vi her i verden?« Vi, som er til stede, ved det alle sammen: For at leve et liv så nær som muligt op ad det, Gud havde bestemt med menneskene før syndefaldet. Men syndefaldet er en realitet, og derfor har Gud givet os endnu en chance, og denne chance er kort sagt: Den katolske Kirke. Her har vi alt, som er nødvendigt for, at vi kan nærme os den tilstand, som Gud fra først af har bestemt for menneskene.

Tre ting har vi beholdt af Guds oprindelige planer:

FORSTAND, FRI VILJE, EVIGT LIV. Derfor må vi gå til enhver ny opgave med bevidstheden om, at den *kan* løses af os, hvis bare vi beder om, at resultatet må blive til Guds ære og glæde for Guds Moder og alle helgen og i sidste instans også gavn og opbyggelse for vore medmennesker.

Det er svært at forklare om arbejder i kirkens tjeneste uden hver gang næsten at begynde ved verdens skabelse, men jeg skal gøre det kort og snart komme til det egentlige i denne sag, nemlig restaureringen af Vor Frue Kirke i Næstved. Udredningen af mit tanke- og handlingsforløb under planlægningen og udførelsen af restaureringen vil blive noget fragmentarisk, men vil forhåbentlig alligevel være af interesse for menigheden.

Opgaven med ændringen her i kirken var at skabe et rum (inden for de eksisterende rammer), som understøtter menneskets ønske om - i sakramenterne - og oftest i den hellige nadver, under den hellige messe - at komme Gud så nær som muligt.

Det er ikke nok at kende alle stilarter og måske hele arkitekturens historie i de sidste tusinde år. Det kan enhver sikkert selv sætte sig ind i. Det, som samtidig er langt vigtigere er, at prøve på at nå et resultat, som vor Gud og Herre kan godtage.

På den ene side må man jo erkende, at det er umuligt for noget menneske ved egen hjælp at skabe noget som helst, der kan stå mål med Guds ønsker. På den anden side har Han jo som nævnt givet os forstand, fri vilje og evigt liv, som ikke alene giver forpligtelser, men også muligheder uden grænser.

Efterhånden, som arbejdet her i kirken skred frem, og mens jeg talte med præsterne og håndværkerne om de rent praktiske ting, dukkede en tanke tydeligere og

tydeligere frem for mig: Prøv på at få denne lille kirke til at være i overensstemmelse med *de* enkle og altid gældende grundregler, som vor Herre har tænkt, da Han skabte naturen og til sidst indsatte mennesket som naturens herre. Det lyder meget storagtigt og indbildsk, men egentlig er det nu ganske enkelt og ligetil. Som det altid er for os, når vi står over for et valg her i livet: Vi ved inderst inde godt, hvad der er rigtigt i Guds øjne; om vi så handler efter det hver gang, er en anden sag, men vi *ved* besked.

Det tema som Gud benyttede, da han skabte verden, har i mine øjne to hovedlinjer, som lys og skygge, der fremhæver hinanden - som symmetri og asymmetri, der også fremhæver hinanden - som det gode og dets negativ: Det onde, som også er der, for at vi kan lære at forstå.

I alle ting af menneskenære dimensioner skabte Gud *det*, - vi kalder symmetri. Vi er selv som skabelsens afslutning dannet i den ligevægtige og rolige symmetris billede. Vor venstre og højre halvdel dækker hinanden som to ensartede spejlbilleder, - vi synes at det er idealet, og det *er* det. Gud har selv påtaget sig menneskelig skikkelse og dermed for altid helliggjort den, da han levede her blandt os som Jesus Kristus. - Dette er sandhed, - dette er grundlaget for vor æstetik.

Salomon og David byggede templet i Jerusalem og smykkede det. Før den tid - i jødernes udlændighed - var pagtens ark symbolet på vor Guds bolig blandt sit udvalgte folk. Jesus lod sig føde i en stald i fattigdom, men vi ønsker at bygge så smukt, vi formår, når vi bygger kirker, hvor Gud skal bo - og vi lære ham at kende.

Hvorfor ser denne kirke ud, som den gør? Hele dens udformning er direkte nedarvet fra den klassiske romerske arkitektur, som den blomstrede for 2.000 år siden. De store offentlige basilikaer, som senere blev indrettet til kristne kirker, især under kejser Konstantin, så omtrent ud som rummet her.

For mig ser det ud som det søgende heds-kabs anelse om Guds væsen. Nadver-salen i Jerusalem har sikkert også set noget lignende ud, - efter nogles mening var den en slags selskabslokale med hædersplads for spisegæsterne i en halvrund apsis for enden af en rektangulær søjlehal - ligesom her. Når det nu i vor tid igen er kommet i brug, at den hellige messe læses ved et fritstående alterbord, hvor præsten og menigheden vender front mod hinanden, - ligesom man gjorde det i de gamle basilikaer, var det jo så ligetil at reformere denne kirke. Een forskel mellem oldkirkens og vor tid er imidlertid opbevarelsen af det Aller-helligste i tabernaklet. I mindre kirker af den klassiske type har man med rette i år-hundreder stillet tabernaklet midt i - og

bagest i apsis, som er den absolut mest ærverdige og majestætiske plads i rummet: Lige i aksen, synligt for alle fra alle steder i kirken og på værdig afstand. I oldtiden havde biskoppen i bispekirkerne sin trone på dette sted, men efter at det var blevet skik at opbevare de konsekreerede hostier i kirkerne, veg biskopperne naturligvis sædet for vor Herre og Gud.

Der er i de seneste år opstået en tendens til at slække på ærbødigheden over for Alterets hellige Sakramente – vort livs højeste gode: Håndkommunion, stående modtagelse af kommunion, flytningen af tabernaklet til mindre fremtrædende steder i kirkerne og med mindre værdige indramninger, det er en vej, som *kan* føre til ligegyldighed overfor vort vigtigste samvær med Gud.

I vor tid har det uregelmæssige, det uharmoniske sammen med en udbredt og destruktiv voldsmentalitet vundet indpas i verden. Det kan ikke være i harmoni med Guds væsen. Det er et tegn på oprør, kaos og åndelig degeneration. Enkelte mennesker *kan*, hvis der er tale om en stor kunstner, måske også få en ædel skønhed ud af det irregulære, – det er også set nogle få steder i den kirkelige kunst. Men man kan ikke vilkårligt blande disse to ting, det regulære og det irregulære.

Altså var det ganske enkelt, når en kirke som Vor Frue Kirke her i Næstved skulle fornys, hvor og hvordan »skabet« skulle stå.

Disse tanker har været grundlæggende for arbejdet her. Dersom det tilnærmelsesvis er lykkedes, vil menigheden forhåbentlig stadig føle sig hjemme her og med længsel komme til Guds hus – og der blive formet til at leve i denne og den næste verden.

Lad os ikke glemme at bede for de mange nu afdøde præster, arkitekt og

håndværkere, som i det forløbne ¾ århundrede har sat deres præg på og i hvert fald for en tid har sat deres arbejde ind på at skabe denne kirke. Vi må være dem taknemmelige, hver gang vi kommer her.

Lige til slut tager jeg mig lov til at ride en af mine gamle kæphest: Såkaldt god og såkaldt dårlig kunst i vore kirker.

Siden jeg for henved 40 år siden konverterede til Moderkirken, er vi af kunstforstandige katolikker blevet fyldt med belæringer om at ringeagte de såkaldte »gips-helgener«. Disse er i de forløbne år i stort antal blevet fjernet fra vore kirker, stillet på lofter eller i enkelte tilfælde nedgravet i præstegårdshaverne til evig udsettelse.

Vi har her i kirken nu opsat 4 af disse gamle skulpturer. På væggen under orglet: Sct. Peter og Sct. Paul. De har oprindelig stået i det første kapel her på stedet.

De har gennem ¾ århundrede været æret af menigheden. Vel har de i de sidste 50 år stået i præstegården, men de har dog været pietetsfuldt opbevaret sammen med de to figurer, som nu står i nicher ud mod skolegården, nemlig Guds Moder og den hellige Bernhard af Clairveaux. Man har betegnet helgenfigurer af den art som »en hån mod den pågældende helgen«. Denne indstilling, mener jeg er helt fejlagtig, idet jeg vil hævde, at forskellen mellem en af disse såkaldte »gipsstatuer« og helgenfigurer skabt af en af denne verdens største kunstnere er langt mindre end forskellen mellem det mest fremragende kunstværk og den virkelige – nu hos Gud værende helgen.

På samme måde ser jeg *den* forskel, der må være mellem de af os mennesker skabte allerskønneste kirker og *det* paradys, som vi alle håber på og efter uendelig fattige evner stræber efter at *nå* engang i evigheden.

Lovet være Jesus Kristus.

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro – Telefon (08) 82 15 44

Flak og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nyköbing F.

Social rådgivning

ydea af Katolske Menighedspæjler
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 –
Telefon 15 28 03

Fint arbejde - - - - Rimelig pris

Telefon: TRiA 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelplåtrør?

Hvis Ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 18, Kbh. Ø

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
SPRINKLERANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eftf. A/S

Fredriksborggade 22
København K
Telefon *13 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telef. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 106 . 8280 Århus
TELF (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

Svendborg Ligkistemagasinet

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koka - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 48, Svendborg
Telefon 21 19 20

J. Øvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon 24 77 67
Kød - Flæsk - Pålæg
En gros og en detail

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (08) 12 47 77
Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen
Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 85 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Mønstertien 11, København SV
Telefon VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 84 83 68

Sparekassen for Lyngby og Omegn

- Bikuben

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdsgade 65 - Telf. 12 88 68
El-installatør - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

ET FOLK, SOM SVIGTES

Monica Rude

»Erik XIV«. Skuespil af August Strindberg.
Scenografi: Lars Juhl. Instruktion: Kaspar
Rostrup. Det kgl. Teater, Nye Scene

August Strindberg skrev omkring århundredskiftet en række dramaer, som hentede deres stof fra den svenske kongerække. Dramaerne var stærkt inspireret af Shakespeare, som ifølge Strindberg havde »en særlig evne til at tegne mennesker med stort og småt, ikke at pynte på de rette ord, at lade det historiske være baggrund og at forkaste historiske tidlængder efter det nutidige teaters krav.«

Det er det andet i rækken af skuespil om Vasa-slægten, »Erik XIV«, der fredag den 4. oktober fik premiere på Det kgl. Teaters Nye Scene.

Erik XIV er en af de mest fængslende skikkelser i den svenske kongerække. I sit lands litteratur - fra romantikken til Strindberg - er han skildret snart som en veg romantiker, snart som et tragisk kunstnerisk geni, snart som en intelligent, men uligevægtig fantast. Han var rigt og meget alsidigt begavet og beherskede som ingen anden i datidens Sverige sin tidsuropæiske dannelse. I 1560 fulgte Erik XIV sin far Gustav Vasa som svensk konge, og efter en lang række mislykkede giftermålsforhandlinger, bl.a. med Elisabeth I af England, indgik han ægteskab med den borgerlige Karin Månsdatter, med hvem han havde to børn. Kongens uligevægtige sind og voldsomme mistænksomhed, som ofte udartedes til forfølgelsesvanvid, blev årsag til at de gamle konflikter mellem kongemagt og aristokrati og mellem Sture-slægten og Vasaerne igen blussede op under hans regering og medførte det blodige drama, der kaldtes Sture-mordene. Kongen blev afsat af sine brødre og døde ti år senere i fængsel.

Erik XIVs foragt for adelen, som han regnede for en flok ulærde bondeknoide, gjorde at han omgav sig med rådgivere fra borgerstanden. Kendtest er præstesønnen Göran Persson, som var hans kansler og gode ven, og som ofte med brutale midler varetog kongens og »folkets« interesser.

»Erik XIV« begynder på samme slotteterrasse, hvor »Gustav Vasa«, Strindbergs første Vasa-drama sluttede. Mens Karin Månsdatter taler med sin ungdoms elskede, fænrikken Max, hagler stole, puder,

vaser, søm og meget andet ned over d fra balkonen. Det er kong Erik, som mistænksom og ophidset. Göran Persson kommenterer: »Erik er ikke ulykke men han keder sig, og en konge bør ikke kede sig, for så bliver han farlig«. En dårligere bliver kongens humør, da N Sture bringer bud om, at Elisabeth af England har afslået hans frieri. Kongen giver Sturerne skyld for sit nederlag, og får lighed til at hævne sig på dem, da de lader hans forræderiske bror Johan. Men ved overdomstolen på Uppsala slot kludrer Erik sagen så grundigt, at Sture frikendes. Da lader han dem slå ihjel fængslet. I sidste akt legaliserer kongen forhold til Karin og indbyder fattige tiggere til bryllupsmiddag. Stykket slutter med, at kongens hertugelige brødre fænlær ham og indleder et skænderi om hvem af de to der nu skal overtage men. Livets stridigheder slutter aldrig.

»Erik XIV« er et spil om magt og spil om politik, en politik som kongen Göran Persson mener at føre for det dertrykte og svigtede folks skyld. Men troen på kampen mod adelen er en illusion som brister henimod slutningen af stykket hvor Strindberg motiverer sine hovedfatters politiske sammenbrud: en politik for folket, men uden folket. Magthaverne for svage og for splittede til at føre de drømme om mennesket og menneskeværdi i livet, fordi det trods alt er deres magt og ikke folkets, de ofrer deres nylukkede liv for. Sagens allerinderste kerne er nemlig den, at både Göran og kongen mangler religion, og begge søger de statning for den tro, de ikke har, i kvinden i barnet, i folket. Stærkest kommer det udtryk hos Göran, denne handlekraftige folketes mand, som er den fødte hersker men som bliver en djævel uden en kvinde at elske og magtesløs uden tro, og som slut må erkende, at han intet ved og ikke forstår.

I sin fremstilling af Göran Persson giver Ole Ernst et fremragende billede af manden, der tilsyneladende er stærk, men vises til at være svag. Figuren er tegnet med sådan indsigt i hans splittede karakter

den til en vis grad stjæler billedet fra Henning Jensens kong Erik. Den Erik, som Strindberg beskriver, er impulsiv, lunefuld, ubetænksom, hysterisk, men han har øjeblikke af lysende klarhed og fasthed, og – understreger Strindberg – han er ikke gal før Sture-mordene. Uden at underkende Henning Jensens præstation, for det er en kraftpræstation, så spiller han sin rolle på for få strenge. Den gennemføres næsten konsekvent på det hysteriske plan og mister derved en del af sin interesse. Således bliver Sture-mordene og bortførelsen af kongens og Karins to børn, det der ifølge Strindberg burde være dramaets højdepunkt, kun en begivenhed, der føjes til de andre! (Nu bør det i sagens interesse tilføjes, at en anmelders udtalelser ofte er baseret på indtryk fra en forprøve eller en generalprøve, meget kan være sket siden da!) Karin Månsdatter, bondepigen som fik børn med kongen og som endte med at blive dronning, har altid været godt stof. Utvivlsomt har hendes historiske rolle været overvurderet. Det er i hvert fald Strindbergs mening. Han lader hende være god, undergiven og ubetydelig. Karen Margrethe Bjerre prøver tydeligvis på at drive sin Karin ud over det sødladne, men med det resultat, at hun her bliver om muligt endnu mere sammenbidt og kølig, end hun sædvanligvis er.

Instruktøren Kaspar Rostrup har i sin iscenesættelse valgt at lade folket være forestillingens hovedperson. Under det meste af skuespillet er det tilstede som en sceneramme omkring begivenhederne. Da kongen holder bryllupsmiddag tager det scenen

i besiddelse, men trænges atter tilbage, da nye magthavere kommer til. Kaspar Rostrup har stor ære af sin fantasifulde og samtidig meget stilistiske opsætning, hans sans for den billedmæssige virkning er ganske enestående, der findes næppe nogen mere spændende og idérig instruktør i dagens Danmark end han. At han tilmed samlede alle teatrets scenefolk til forelæsnings om Strindberg og Vasa-slægten, før han startede selve prøverne, siger noget om den grundighed, med hvilken han er gået til værks.

Også scenografen Lars Juhl fortjener et par ord på vejen. Det grundskema, der er brugt i »Erik XIV«, er ret karakteristisk for Lars Juhs opbygning af scenen, idet han går ud fra et rum med en klassisk perspektivistisk virkning, der får scenegulvet til at virke så stort og så dybt som muligt. Illusionen er forbløffende! Farverne, som er typiske farvekonstellationer fra renaissance, er holdt i rødt, grønt, guld, blå og sort. Farveskalaen holdes både i dekorationerne og i kostumerne, som er vævet i groft stof og domineret af vasaernes blå farve.

Men som Strindberg selv har fremhævet det, er de historiske forhold ikke de vigtigste, de er kun rammen om et psykologisk og politisk spil, et spil om en drøm om mennesker og menneskeværd, som ikke blev og kun sjældent bliver til virkelighed!

Det kgl. Teaters Strindbergopførelse er en af de bedste forestillinger, der længe har været vist på vor nationalscene!

FOLMER OLSEN

Begravelses ordnes

Reberbanegade 37

Alborg – Telefon 12 15 57

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg

Telefon 21 10 16

Ejner Nielsen

Kolonial – Kaffe

Absalonsgade 14 – 9000 Alborg

Telf. (08) 12 09 71 – 12 15 56

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K

TELEFON *13 25 57

fornuftig
forsikring

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre

Valby Langgade 38

København Valby – Telefon VA 89

1. kl. kød og pålæg

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Alborg

Telefon 13 44 84

Rom med fly hver uge fra 9/8 fra 795,-

Wjen med fly hver uge fra 7/8 fra 865,-

REJSER MED STØRRE INDHOLD!

STENO
REJSER

Holmbladsgade 11, Dk – 2300 Kbhvn. S.

Telf. (01-27) Asta 2312

Giro 18 48 43

Mogens Larsen

Ramshørrød 81
Åbenrå
Telefon 2 25 80 og 2 84 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01) * 13 04 08

Et Hjem paa Rejsen

Telefon 12 41 22 - Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 - 13 83 23

El-Installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Største udvalg i radio - fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegsgade 24, Århus C - Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Eebjerg
Telefon 12 02 14

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres oiletank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allersød
Telefon *(03) 27 81 00

LÆSER- BREVE

kirke skulle nødvendig halvt: bagefter guruer og andre afsporede religiøse retninger, der vil have praktiske beviser for åndens herredømme over naturen, men som på lidt sekterisk vis kræver en overdreven askese i protest mod gruppekrævet om sex og det tiltagende moralske forfald. Det katolske præstecelibat er ikke så utidssvarende, som mange synes at tro. Selv en Kaj Munk var åbenbart ikke uden anfægtelse, hvad angik hans egen personlige lykke. I sidste vers i sine »Sidste Digte« skriver han:

Mester med den tunge Tornekroner
»Hvo sit Liv vil bjerge, naar det ej.«
Hjælp mig da, *truds* Præstegaard og
Kone,
ja selv Drengene, at følge dig.

Vi skulle nødvendig med Hans Jensen komme så langt ud, at vi næsten skal til at føle medlidenhed med alle de præster, der gennem så mange år har ofret sig, ikke for kone og børn, men for menighederne, for os andre. Det spark fortjener de ikke - kun tak.

Og endelig: Går det nu og da galt for en præst, så lad os lægfolk gribe i vor egen barm. Viser vi i praksis, at vi har brug for præsterne, og beder vi nok for dem? Solidariteten skulle gerne være gensidig.

Lis Fabricius

Kære Erik Guldager,

Deres læserbrev har jeg studeret med megen interesse. Her er et forsøg på et - ganske vist kort - svar. Kan man opleve Gud som person? Kan man i det hele taget opleve Gud? Jeg gør en undtagelse med de store mystikere. Hvad de har oplevet, ved jeg ikke. Deres oplevelser kan jeg slet ikke hæve mig op til - ligesom jeg ikke kan opleve verden som Bach, Rembrandt eller Shakespeare gjorde det. Jeg taler ikke om genier og mystikere af det format. Det er gjort af pére Maréchal: Etudes sur la Psychologie des Mystiques.

Lad mig begynde med en personlig oplevelse. Jeg har altid hørt til de præster, der holdt af at bede brevlar. Jeg troede, at man derved oplevede »den fred der overgår al forstand« som Paulus taler om. Man bliver så dejlig rolig og glad, når man havde reciteret en c. halv time. Så skete det, at jeg i embeds medfør skulle gennemlæse Iliaden og Odysseen. Iliaden læste jeg almindeligt, men Odysseen læste jeg højt, som man gjorde i oldtiden, når man læste. Stor var min forbavselse, da jeg erfarede den selv samme fred og ligevægt og glæde i sindet. Var det så en oplevelse af Gud også? Ganske vist blev Homers værker betragtet som en slags bibel i oldtiden. De var inspirerede og var guddommelige værker. Men mere rimeligt var det at tro, at det var et almindeligt resultat ved al recitation. Jeg har gjort forsøget med andre værker af langt mere verdslig art og er kommet til det samme resultat.

Cølibatet

I anledning af Hans Jensens anmeldelse i »Katolsk Forum« 20/1974 af Gunnar Martin Nielsens bog »Med romersk flip« tillader jeg mig at minde om, at det for et par år siden med overvældende flertal af biskopper fra alverdens lande blev vedtaget, at cølibatet skulle bevares.

Det var den gejstlige vurdering. Hvad siger lægfolket? Vi vil ikke nægte, at vi stiller store forventninger til vore præster; vi ønsker dem først og fremmest hellighed og dernæst, at de skal være til disposition for os andre og føre os til hellighed, i sandhed en overvældende stor opgave, som må kræve en usædvanlig grundig forberedelse. Efter anmeldelsen af Gunnar Martin Nielsens bog at dømmen har det præsteseminarium, han er udgået fra, åbenbart været mindre heldigt. Moderne psykologi er ikke blevet praktiseret på det sted. Havde han haft kloge vejledere, var han sikkert hurtigt blevet siet fra. Vi kræver også af en præst, at han skal være solidarisk med mennesker i nød. En af præstens vigtigste gejstlige funktioner er ganske vist at løse folk fra synd, men i skriftestolen vil også folks nød trænge sig på; det er jo desværre ikke ualmindeligt, især i dag, at mennesket er mere tynget af nød end af synd. Men netop via denne nød har præsten en mulighed for at vise sin solidaritet med ensomme, med mennesker, der må undvære et naturligt sexliv, med mange handicappede osv., og det gør han bedst ved at kunne henvise til sin egen ensomhed og sine egne kampe. Samtidig har han en chance for at vise sine omgivelser, at det er muligt trods alle disse afkald at udfolde sine evner og sin personlighed. Han står over for disse mennesker stærkere end en præst, der, som Kierkegaard skrev, bagefter kunne trøste sig i Carolines arme. At man skulle kunne være mere for andre, når man selv er lykkelig, modbeviser helgenernes liv.

Endnu en vigtig opgave har cølibatet i dag: at være et modsigelsens tegn i en porno- og sexophedet tid. Den katolske

Forleden dag var jeg i Jesu Hjerter Kirke til et karismatisk møde. Man bad og sang i timevis. En sådan religiøs hjernevask virker godt. Jeg gik derfra meget opstemt og dagen efter virkede det endnu. Flere af mine venner bemærkede det. Det samme kan man opleve efter store kunstneriske oplevelser. Men det er ikke Gud, man oplever eller hans fred eller glæde. Det er almindelig psykologisk reaktion. Men derfor kan det dog godt være værdifuldt.

Vi oplever kun Gud som person i mødet med det andet menneske. Det er i det konkrete vi møder Gud. Vort forhold til næsten er vort forhold til Gud. Behandler vi næsten som person, behandler vi Gud som person. Vi kommer kun i kontakt med Jesus ved at kontakte de andre. Jeg gentager: »Ingen har nogensinde set Gud, den enbårne, som er i Faderen, er blevet hans tolk«. Og den enbårne har vi kun kontakt med gennem og i vore medmennesker. (Joh 1,18. Matt 25,31-46.)

Læser man de store mystikere taler de også om, hvor svært det er at skue Gud – og advarer mod den falske mystik. Den advares der aldrig imod, undtagen når man forgriber sig på den indiske og buddhistiske, som i øvrigt er noget helt andet, end folk populært forstår derved. De kristne kunne godt fejle for deres egen dør først, og der trænges ærlig talt til rengøring. Kristi budskab er langt mere alvorligt end hvad vi normalt præsenteres for.

med venlig hilsen
Bjørn Højbo

KONCERT

Fredag d. 4. okt. spillede Peter Møller sit orgelværk »Pinseunderet« i Skt. Andreas kirke i Ordrup. Før hver af de 5 »meditationer«, som satserne kaldes, hørtes afsnit af Bibelen om Gud Helligånds virke, ypperligt læst af Peter Ryom. Og for at de altfor få fremmødte ikke blot skulle være henvist til lytternes såvist krævende opgave, rummede aftenen også tre Helligånds-salmer. Altså en aften helt i Gud Helligånds tegn.

Når man tænker på, hvad der i dag påtvinges lyttere på musikmarkedet, hvor man kalder det sære originalt og det letkøbte folkeligt, var disse pinsemeditationer både en lise og en glæde at lytte til, en lise, fordi musikken uden at være konservativ dog aldrig søgte effekten i det modeprægede, – og en glæde, fordi man midt i formale ubehjælpsomheder og stilistisk usikkerhed mærkede den ægte tone, som alt for sjældent høres, og som måske ikke i århundreder har været så påkrævet som i dag.

Peter Møller er ikke færdiguddannet som komponist, f. eks. er forbillederne

endnu ikke fuldt fordøjede, dvs. optaget i hans egen stil. Virkningen af et par gregorianske indskud er muligvis også lidt anderledes, end komponisten har tænkt sig. Men han formår alligevel at vise os, at han er godt på vej, og når han som her selv sidder ved orglet, viser han det med en afvæbnende musikalitet, der bl. a. får én til at glemme, at orglet trænger hårdt til at restaureres.

Det er højst beklageligt, at et så stort talent skal være henvist til at søge sit brød uden for den katolske kirke. Man må nøjes med at glæde sig over, at denne aften dog er kommet i stand på katolsk initiativ.

Leif Kayser

International Christian Youth Exchange: Din chance!

Har du lyst til at lære noget om mennesker, om dig selv, om Danmark og et andet land? Dansk ICYE (International Christian Youth Exchange) giver dig og din familie chancen for at blive verdensborgere. Dansk ICYE er en gren af et internationalt udvekslingsprogram, der bygger på kristne principper, og som ved udvekslingen søger at knytte bånd mellem mennesker med forskellig nationalitet, sprog, kirke og kultur. De unge, som kommer her til landet, er mellem 16 og ca. 21 år og bor i de fleste tilfælde i en ganske almindelig familie i et år og går i skole eller deltager i socialt arbejde og lignende. De unge optages som medlemmer af familien og deltager i dens liv.

Her kommer du og din familie ind i billedet. I 1975-76 giver Dansk ICYE 8 danske unge chancen for at opleve dette i landene Frankrig, New-Zealand, Philippinerne, Schweiz, Sydafrika og USA. Samtidig får 8 danske familier chancen for at blive værter for unge fra Belgien, Frankrig, Holland, New-Zealand, Schweiz, Sydafrika og USA. Dansk ICYE ser gerne, at den samme familie både sender og modtager en udvekslingsstudent.

Er du eller din familie interesseret i international forståelse og kunne I tænke jer at vove forsøget – eller bare at høre mere om sagen, så henvend jer til:

Dansk ICYE
København:
Karen Sofussen
c/o Borg
Søborg Hovedgade 85, 2 th.
2860 Søborg

Aalborg:
Peter Nielsen
Norgesgade 7, 2 th.
9000 Aalborg
Århus:
Ingrid Thun Rasmussen
L. Feilbergsvej 5
8230 Åbyhøj
Tlf. (06) 15 75 11

Katolske begravelsler
Ring til 12 28 68

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jørgergårdgade 17-19, Århus C

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Ottefyr
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 6722 og 6850

V. Sømer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbelagade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

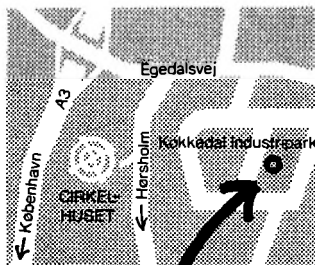
Modernisering

Kom og se hvordan De kan gøre Deres hjem smukkere med Pastella byggekeramik

På ét sted kan De nu vælge fliser og klinker til alle boligens rum. De er velkommen alle ugens dage i den største specialforretning for byggekeramik.

Åben hverdage kl. 8.00-16.30, fredage til kl. 20.00 og om lørdagen 10.00-13.00. De finder os nemt. 3 minutter fra Cirkelhuset.

På gensyn.

Pastella

BYGGEKERAMIK

Kokkedal Industripark 103A
2980 Kokkedal
Telefon: 03-24 67 15

BLOMSTER - FRUGT OG GRØNT

A.B.C. Blomster

Vestergade 19, Stubbekøbing
Telf. (03) 84 16 59

EN HJERTE- SAG

Katolske Menighedsplejers store julemarked finder i år sted søndag den 24. november på Niels Steensens gymnasium i København fra kl. 9,00 - 19,00, indgang ad Australiensvej.

Her kan De købe mange gode julegaver til en rimelig pris eller slå en god handel af på loppetorvet.

Der er salgsboder, automatspil, tombolaer m.m.

I den specielle julebod kan De købe Deres julepynt, adventskrans og julekalender.

I restauranten er der dejligt smørrebrød og i baren en rigtig julegløgg.

I dagens anledning læser biskop Martensen messe i Sankt Augustins kirke på Jagtvej kl. 17,00.

Støt det gode formål og kom til julemarkedet søndag den 24. november!

GRATIS FOR DEM DEN 22. OG 23. NOVEMBER

Nu har De chancen for at blive af med alt det, De har stående i pulterrum eller liggende i skuffer og skabe, og som De alligevel ikke bruger mere, som børnene er vokset fra, og som blot fylder op. Tænk på, at alt det gamle - for Dem ubrugelige - kan indbringe mange rare penge på loppetorvet ved Katolske menighedsplejers julemarked den 24. november. Vi afhenter uden udgift for Dem den 22. og 23. november.

Ring venligst besked til Katolske Menighedsplejer, Bredgade 69 A, 1260 København K, tlf. 15 23 03 fra mandag til fredag kl. 14-16 eller på Bella 7101 fra kl. 18-19 eller HE 294 fra 17-18.

OPRÅB

Siden julen 1973 har vi i Sakramentskirken fået kontakt med et stadigt stigende antal sydamerikanere, især fra Chile. Det drejer sig om mennesker med forudsætninger, der på næsten alle områder er vidt forskel-

lige fra vore. I mange tilfælde har de kun det til fælles med os, at de lider under ikke at have kontakt med ret mange mennesker her. Af samme grund gør de fleste af dem et stort arbejde for at lære dansk. Gennemgående er de »politiske flygtninge« - hvad i sig selv ikke er noget entydigt. Men de er alle søde venlige mennesker, der følger sig ene i Danmark. Deres erhvervsmæssige interesser spænder over hele den sociale skala. Meget ofte drejer det sig om familier. Som vi ved fra tidligere erfaringer, er det afgørende for børnene i immigrant-hjem, at deres forældre får kontakt med det nye lands befolkning og kultur. De, som kunne tænke sig at lære en sydamerikaner eller en sydamerikansk familie at kende, bedes venligst skrive til mig (navn, adresse og evt. telefonnummer udbedes) eller telefonere. Kirkekontoret svarer på (01) 39 53 80 mellem 11 og 14 undt. mandag. - Jeg håber, at mange vil interessere sig for dette!

*Paul d'Auchamp, præst
Nørrebrogade 27 C II,
2200 København N.*

TAK

Som man måske erindrer, havde pater Jan Ballin ønsket, at der i stedet for blomster til hans begravelse skulle gives bidrag til Caritas Danmarks arbejde.

På nuværende tidspunkt har vi modtaget kr. 5.786,-, et beløb vi er meget taknemmelige for, da vi herved er i stand til at hjælpe andre mennesker, der sulter og er i nød.

Knud Ballin

DEMENTI!

Redaktionen beklager, at vi i Katolsk Forum, nr. 2/1974, ved en fejltagelse bragte en meddelelse om, at Knud Ferlov var afgået ved døden. Det glæder os at kunne meddele vore læsere, at Knud Ferlov stadig lever i bedste velgående *Ad multos annos!*

LITURGISK KALENDER

ved Inga Jensen

Søndag d. 24/11: Krist Konges Fest (34. alm. søndag) 2. Sam. 5, 1-3. – Salme 122, 1-5. (R.1: Jeg frydede mig, da de sagde til mig: »Vi drager til Herrens hus«. – Kol. 1, 12-20. – Luk. 23, 35-43.
Mandag d. 25-11: Ferialdag: Åbenb. 14, 1-3. 4b-5. – Luk. 21, 1-4.
Tirsdag d. 26-11: Ferialdag: Åbenb. 14, 14-19. – Luk. 21, 5-11.
Onsdag d. 27/11: Ferialdag: Åbenb. 15, 1-4. – Luk. 21, 12-19.
Torsdag d. 28/11: Ferialdag: Åbenb. 18, 1-2, 21-23. 19, 1-3. 9a. – Luk. 21, 20-28.
Fredag d. 29/11: Ferialdag: Åbenb. 20, 1-4. 12-21. 2. – Luk. 21, 29-33.
Lørdag d. 30/11: Andreas, apostel.: Rom. 10, 9-18. – Salme 19, 2-5. (R. 5a: Skabningen priser sin Herre). – Mat. 4, 18-22. Gloria. Pr. ap.
Søndag d. 1/12: 1. søndag i advent: Es. 2, 1-5. – Salme 122, 1-9 (R. 1: Jeg frydede mig, da de sagde til mig: »Vi drager til

Herrens hus!«). – Rom. 13, 11-14. – Matt. 24. 37-44.
Mandag d. 2/12: Ferialdag: Es. 4, 2-6. – Matt. 8, 5-11.
Tirsdag d. 3/12: Franz Xaver, jesuit. Es. 11, 1-10. – Luk. 10, 21-24.
Onsdag d. 4/12: Ferialdag eller Johannes af Damaskus, præst og kirkelærer. Es. 25, 6-10a. – Matt. 15, 29-37.
Torsdag d. 5/12: Ferialdag: Es. 26, 1-6. – Mt. 7, 21. 24-27.
Fredag d. 6/12: Ferialdag eller Nikolaus, biskop af Myra eller Jesus Hjerter messe. Es. 29, 17-24. – Matt. 9, 27-31.
Lørdag d. 7/12: Ambrosius, biskop og kirkelærer. Es. 30, 19-21, 23-26. – Matt. 9, 35-10, 1. 6-8.
Søndag d. 8/12: Mariæ uplettede undfangelse: 1. Mos. 3, 9-15. 20. – Salme 98, 1-4. (R. 1a: Syng Herren en ny sang, underfuldt har han handlet.). – Ef. 1, 3-6. 11-12. – Luk. 1, 26-38.

KLAVER SØGES

Skulle der mon et eller andet sted befinde sig et ledigt klaver med god klang (jemramme og krydsstregen), som De vil overlade et katolsk plejehjem, så er vi interesseret i at høre nærmere.

Plejehjemmet
»Hoffmanns Minde«

Frederikssundsvej 227
2700 Brønshøj, telf. 60 11 33.

R.I.P.

Fru Ellsabeth Windfeld-Schmidt

*7/7 1887

†3/11 1974

Børnene

Begravelsen har fundet sted

KARISMATISK VERDENSMØDE I ROM

I forbindelse med det hellige år vil der i pinsen blive afholdt en international kongres for karismatisk fornyelse i den katolske kirke. Kongressen finder sted i Rom og vil vare tre dage. Man planlægger at arrangere en rejse fra København på ca. 12-14 dages varighed, som sandsynligvis vil koste ca. 1300 kr. Interesserede bedes hurtigst muligt henvende sig skriftligt til Réne Hartzner, Gersonsvej 63, 2900 Hellerup.

R.I.P.

Min kære søster

Lektor Ida Maria Henriksen

døde den 7. november 1974.

Begravelsen har fundet sted.

Bed for hendes sjæl.

Gerda Henriksen

Murermester- og entreprenørførretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 48 01 Go. 60 68

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

En kærkommen julegave er

JULEKÆRTEN

kun kr. 10,-

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.

Hellerupgårdsvej 18, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

BORRIS AKKUMULATORER
til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V,
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

DEN STORE GATSBY

Siden F. Scott Fitzgeralds roman »The Great Gatsby« udkom i 1925 om overklassens hektiske jagt efter lykke, er den alene i USA blevet solgt i omkring 2 millioner eksemplarer og regnes i dag for en klassiker. Romanen har været filmatiseret to gange før, først som stumfilm i 1926, dernæst i 1949 med Alan Ladd som Gatsby. For tiden vises rundt om i landets biografteater den tredje filmatisering med øjeblikkets topstjerne Robert Redford i titelrollen.

Den store Gatsby er utvivlsomt årets mest opreklarede film. Den engelske instruktør Jack Clayton har med stort held forsøgt at genskabe Fitzgeralds mesterværk om det rige Amerika i de brølende tyvere.

Der er intet sparet i denne pragtudgave. Man nærmest måber over det opbud af dekorationer og kostumer, som vises os hele filmen igennem. Men det har sikkert været nødvendigt, for at tilskueren kan fornemme lidt af den atmosfære, der prægede overklassemiljøet i tyverne.

Men instruktøren kan mere end genskabe et miljø, han kan også underholde på en intelligent måde, især med en idé som den foreliggende. Jay Gatsby bor i et imponerende palæ på Long Island nær New York. Ingen ved rigtig, hvem han er. Man ser ham sjældent. Han deltager ikke engang i de hyppige helt overdådige fester, som han holder for Gud og hvermand – fester, hvor champagnen flyder, og der danses charleston omkring swimmingpoolen til den lyse morgen. Otte år tidligere tabte han sit hjerte til den forkælede og omsværmede rigmandsdatter Daisy. Desværre var han af ringe herkomst og uden penge – dengang. Det var under første verdenskrig, og Gatsby måtte rejse til Europa som officer. Daisy lovede at vente på sin elskede, mens han var ved fronten, men ventetiden blev

for lang. Den styrtende rige Tom Buchanan kom fejende ind i hendes liv med sus og dus og penge som skidt. De blev gift, men blev aldrig lykkelige i deres ægteskab.

Gatsby kom sig aldrig over den tort at blive forsmået. I de følgende år satte han al sin energi og begavelse ind på at genvinde sin elskede. På mere eller mindre hæderlig vis og ved sin enorme charme og dygtighed bliver han så rig, at han en dag føler sig som en værdig konkurrent til Tom. Men fortiden kan ikke genoplives. Det lykkes Gatsby at få arrangeret et møde med Daisy, hvilket fører til, at hendes følelser vækkes igen, men hun er for bundet til Tom og det flakkende overklasseliv, de fører. Hun bliver indblandet i en bilulykke, som koster Toms elskerinde livet. Da Gatsby fejlagtigt bliver antaget som fører af ulykkesvognen og derfor myrdet af elskerindens mand, accepterer Daisy situationen med sindsro. Hun fortsætter sit indholdsløse overklasseliv uden skrupler.

Den store Gatsby er underholdning, så det batter. Men det er tankevækkende underholdning. Man chokeres over disse »hæderlige« overklassemennesker, der viser sig at være større forbrydere end den

»uhæderlige« opkomling Gatsby. Man kan åbenbart godt tjene sine mange penge på hæderlig vis og alligevel være moralsk dekadent. Filmen forherliger imidlertid Gatsby – og det er også chokerende, eftersom hans trofaste kærlighed fører ham ind på forbryderbanen – eller i hvert fald til at erhverve sig sin rigdom på uhæderlig vis. Men desværre er filmen ikke opklaret i forhold til den tvetydighed, at pigen (Daisy) skal erhverves for enhver pris.

Der blev kæmpet hårdt bag kulisserne om de eftertragtede roller som Gatsby og hans ungdomselskede Daisy. Claytons endelige valg faldt på Robert Redford og Mia Farrow. Han kunne næppe have valgt bedre. Mia Farrow er simpelt hen billedskøn, men det er en noget forførende skønhed, den kostede i hvert fald Gatsbys livet. Den centrale rolle som fortælleren Nick blev givet til den hidtil ret ukendte Sam Waterston, der hermed har fået sit store gennembrud. Han er tilpas forsagt til at spille den fattige ungkarl, som skal formidle mødet mellem Daisy og Gatsby.

Det er en fantastisk godt lavet film. Man væmmes bogstaveligt talt ved det skildrede miljø.

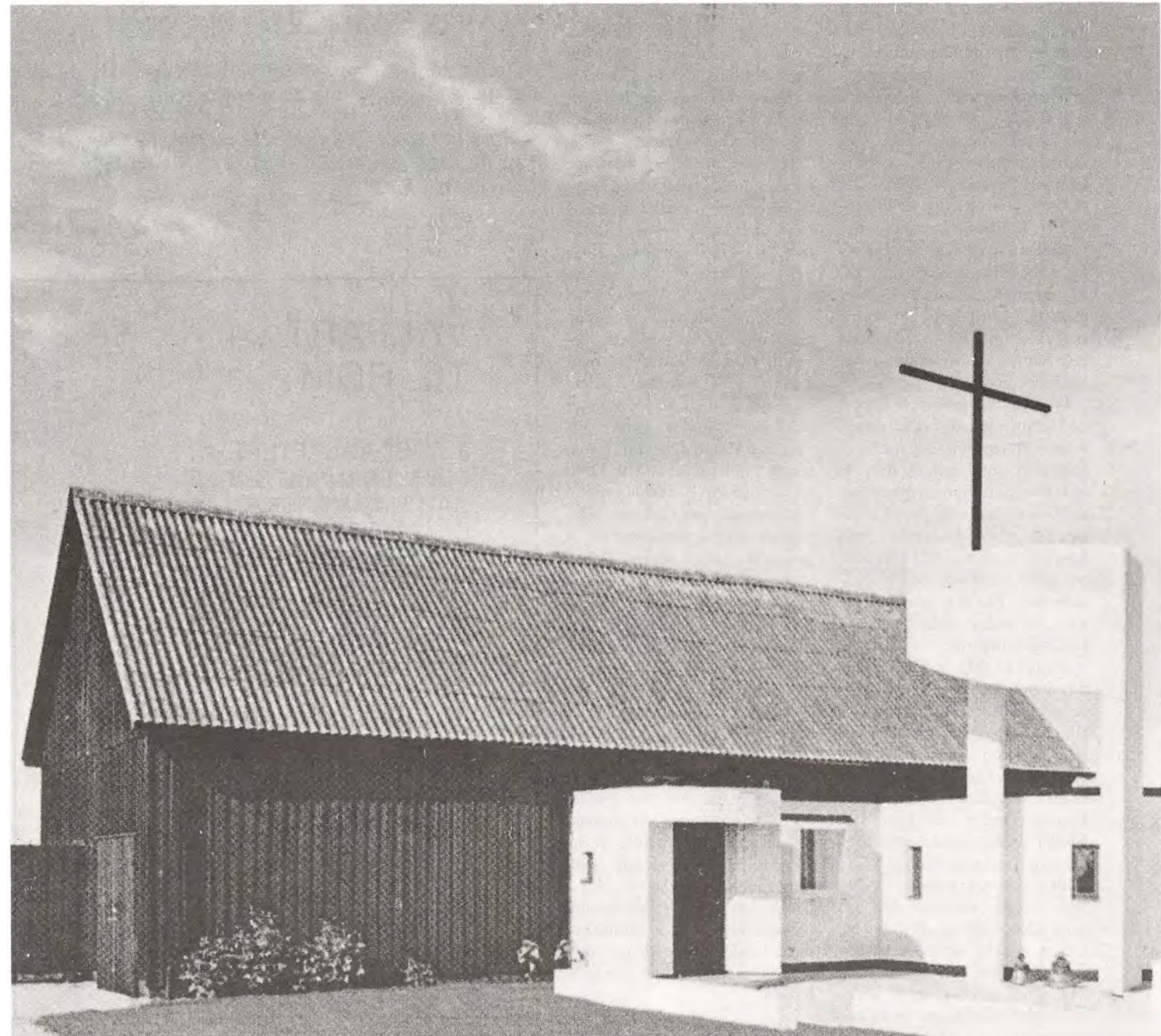
Kaare Osorio

23/1974

katolsk

forum

NOTES- BLOKKEN

TIDENS MELANKOLI

I denne vinterlige tid, hvor vi fejrer advent, bliver verden omkring os mere stille end ellers. Alt, vi møder, bliver farveløst og blegt. Vi småfryser, er ikke oplagte til støj og larm. Det er, som om verden er blevet lavmælt og har tabt modet. Den kan ikke hævde sig og dør langsomt. Tiden skuffer os. Den kan ikke bevare noget, men taber stadig til fortiden, hvad den fra fremtiden har hentet ind i sin egen nutid.

Vi læser atter beretningen om verdens undergang. Vi selv skal forgå og alle ting omkring os. Dertil kommer, at vi også samfundsmæssigt lever i mørke tider. Hvis vi ikke vidste det at egen erfaring, ville de offentlige kommunikationsmidler fortælle os det, den ene dag efter den anden med øget styrke. Mange mennesker er bekymret med hensyn til deres økonomiske fremtid. Det er, som om hele samfundet er rystet af en voldsom krise.

Ikke så få mennesker – ofte de bedste – er grebet af denne tidens melankoli. De kæmper fortvivlet imod den, thi de ved, at kristendommen er glæde, og at Jesus er kommet for at bringe det glade budskab. Som kristne kan vi simpelt hen ikke overgive os til en negativ pessimisme. På den anden side kan vi heller ikke benægte kendsgøingerne.

Det er på tide, at vi overvinde denne negative og ørkesløse pessimisme, som ligger os alle i blodet, og fortæller os selv, sagte og trofast, hvad troen siger os. Og den siger os, at Guds evighed allerede er kommet ind i vor egen tid. Midt i alt det forfald, som breder sig omkring os og i os; midt i tidens trættende op og ned vokser allerede det liv, som ikke mere kender døden. Det er jo ikke sådan, at frelsen først kommer ved den yderste dag. Frelsen er allerede virksom midt iblandt os. Er vi go-

de mod en nødlidende broder eller søster, smiler vi til et barn, rækker vi vor hånd forsonende ud til en modstander, er Guds rige virksom i os. Om vinteren vokser meget korn, usynligt under jorden. Og midt i tidens melankoli, som kan forekomme os som et stadigt skred, er Helligåndens virke en kendsgerning. Men denne virken er skjult og meget ydmyg. Den kan kun fattes med troens øjne. Et tydeligt tegn på Helligåndens virke i os er netop den trøst og den glæde, som han skænker os midt i al sorg og bekymring.

Hvorfra modtager vi denne trøstende overbevisning? Vi erindrers os, hvad Gud har gjort for os i fortiden. Han er kommet for at frelse os, Han tilbyder os sin kærlighed og forventer, at den vækker genklang i os. Men fandt Gud en sådan genklang? Er hans tilbud blevet modtaget? Findes der mennesker, som helt og holdent har sagt ja til hans kærlighed? Vi fejrer i denne mørke adventstid Marias lyse fest, festen for den uplettede jomfru. Denne fest er en lysfakkel midt i vor tunge pessimisme. Der fandtes dog i det mindste ét menneske, som til bunds har accepteret nådens tilbud. I hende har Gud frigjort den frihed, som han i skabelsen har tiltænkt os. Hun var det mest frigjorte menneske, ikke bundet til sig selv og sine egoistiske ønsker. Hun stod totalt åben for Gud. Hun fastholdt ikke noget. Hun frigav tværtimod alt, også sin egen søn. Og derfor er hun vor glædes årsag, som vi beder i litanier. Og alt dette blev hende til del på grund af Guds nåde, som kom hende i forkøbet. Alt i hende var nåde. Efter hendes eksempel må også vi kunne besejre tidens ubestridelige melankoli med tro, håb og kærlighed.

H. Roos S.J.

Hej menneske!

Du taler ofte om en verden fyldt med fred og kærlighed. En verden, hvor det onde ikke eksisterer.

Ja, den er go'. Har du nogle gange tænkt på, hvor meget ondt du alene kan forvolde? Ja, svarer du, men er det nu også sandt?

Nej, det er det ikke. Du ved ikke, at hver gang du kritiserer et menneske åbenlyst eller bag dets ryg, så sårer du det.

Hvad tænker du på, når du har ramt et menneskes svage punkt med vilje? Føler du glæde, selvtilfredsstillelse eller hvad?

Nej, tag og tænk dig om. Du ønsker at leve i en verden, der er god for alle. Det er en tanke, du ikke har skabt selv, men hørt fra andre, og den tager du så op. Det hjælper ikke, hvis DU ikke forandrer dig.

Tænk på, hvor meget det ville hjælpe, hvis du blev lidt mere kærlig, venlig og menneskelig.

Prøv at tænke lidt på Jesus og det, han sagde. Det kan du sagtens gøre uden at få stress og tage skade. Det ville hjælpe.

Venlig hilsen
en 14-årig katolik

VALFART TIL ROM

8 TIRSDAGSAFTENER
I DEN FRANSKE SKOLE
DAG HAMMARSKJØLDS ALLE 17
KL. 20. GEBYR FOR
HELE SERIEN 10 KR.
TIL GIRO 500 1471,
KATOLSK BISPEKONTOR,
BREDGADE 69 A, 1260 K.
MRK. »VALFART«

14.1 pastor Hubert Messerschmidt: På vej ind i fremtiden.

21.1: pater A. Raulin O.P.: Valfart gennem tidene.

28.1: pastor Paul d'Auchamp: Peters grav og Peterskirken I, med lysbilleder.

4.2.: pastor Paul d'Auchamp: Peters grav og Peterskirken II, med lysbilleder.

11.2.: pater L. Bruncardi C. ss. R.: Katakomberne.

18.2.: skoleinspektør Annie Rastrup: Det kristne Rom, med lysbilleder.

25.2.: pater W. Wuyts: Vatikanstatens historie, fra konstantin til Mussolini.

4.3.: biskop Th. Suhr: Rom og romeme.

biskop Hans Martensen: Valfart 1975.

INDHOLD

STILHEDEN	4
lovprisning af denne »ørken, hvor der gemmer sig en kilde«	
NYT FRA UD- OG INDLAND	6
bispe­synodens erklæring; bibelsamarbejde; påvirkning i svenske skoler; osv.	
special: ungdomskoncilet i Talzé i tekst og billeder	10
KIRKEN OG DE UNGE	12
er der grund til at være bange for vore unge? Kirken burde frem for nogen kunne forstå ungdommen	
SAMTALE MED EN UNG MUNK	15
kan en 20-årig vænne sig til klosterlivet; skal en munk have kontakt med samtiden; hvordan kan man underkaste sig en myndighed for hele livet	
ER VI FREMSKREDNE NOK	18
kirke, samfund, gruppe, kerne, celle, det er leddene i en ny struktur	
LÆSERBREV m.m.	20
om cølibatet; et brev med efterspil; søster Anne	
LITURGISK OVERSIGT	23
for alle dem, der kan komme til hverdagsmesse, og især for alle dem, der ikke kan	
FRIHEDENS SPØGELSE	24
Bunuels sidste film er et angreb på samfundet, som rammer helt ved siden af, fordi Bunuel ikke mere elsker, når han revser	

KOMMENTAR

TEMPO

Negrene har beriget verden med en af de mest aktuelle anekdoter om vor vestlige kultur, den om de indfødte bærere, der satte sig ned, fordi deres sjæle ikke kunne følge med i tempoet. De måtte vente på dem. Hver tid har sin djævel, siger man. Vor tids hedder fartdjævelen. Det er en snedig djævel, der gennem de talrige færdselsdrab afleder folks opmærksomhed fra det, der egentlig ligger bag. Jeg læste for nogen tid siden om en journalist, der besøgte en moderne flyfabrik. Chefingeniøren, der viste ham rundt, forklarede stolt, at man allerede på tegnebrættet havde maskiner, der kunne flyve flere gange hurtigere end lyden. »Hvorfor det?« spurgte journalisten. Chefingeniøren blev stum et øjeblik, så sagde han vagt: »Jah - hvorfor? - jah, - det skal jo gå hurtigt.« Formålet med hans livsgerning var at få det til at gå stærkt, noget egentligt motiv havde han for travlt til at spekulere på. Det er vor tids sygdom: mangel på tid til at tænke over tingene. Som alle andre organer mister hjernen smidigheden, hvis den ikke bliver brugt, og det pres­se­de og stressede menneske er ofte et let bytte for klicheer og slagord, fordi han ikke har tid til at overveje, hvad indholdet er. Vil man bekæmpe spareforslag, hedder det, at »de vender den tunge ende nedad«, et billede, der er så åndssvagt, at det nærmer sig det geniale. Foranstaltninger har »social slagside«, og hvis det er noget med uddannelse, forårsager det en skæv social rekruttering. Ens modstandere laver »hetz« (oh, minde fra Hitlertiden!), og en kritisk revision er »en hek-

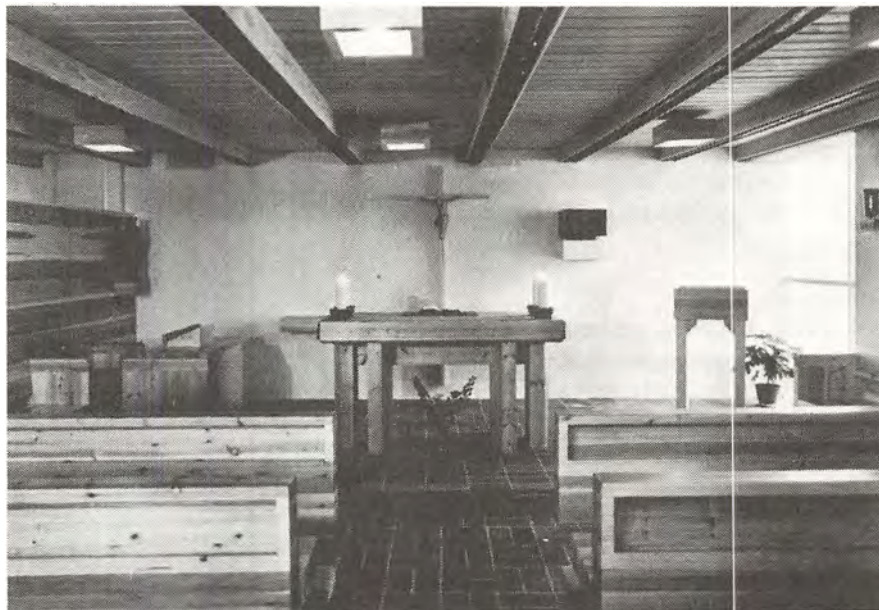
sejagt«. Ved en ejendommelig proportionsforvrængning er dette at være borgerlig blevet til »en småborgerlig indstilling«, mens den borgerlige kultur til gengæld er blevet »fin­kultur«. Alle udtryk kan benyttes uden at tænke, idet brugeren mener, at allerede slagordets skaber har påfyldt det alt nødvendigt tankeindhold. Det er færdigpakket, grydeklart, portionsanrettet. Nemt for travle folk. Man starter med at snakke, i stedet for at begynde at tale, og har endda ofte glemt at slå hjernen til, inden man lader munden løbe.

Det er ikke uden grund, at kirkeåret er fyldt med lejlighed til eftertanke og stilhed. Det var meningen med vigilierne, det er advents- og fastetidens budskab til os, det er det væsentlige i alt åndeligt liv: stilhed og eftertanke, kaldet det så for min skyld meditation.

Adventstiden har endnu en kvalitet: Forventning. Den har i år for det hæsblesende menneske en mørk tone. Der er kriser forude, måske større end dem vi er i. Man kan så gøre ét af to. Enten kan man »dåne af rædsel og gru for det, der kommer over jorderige« eller også kan man se bagom de forestående vanskeligheder og »finde forsommers minde alt grøn på kvist.«, og hermed har man allerede vist sig større end krisen. Den stille, tænksomme forberedelse til julens evangelium gør os det klart, at når Gud har besluttet at blive menneske for at forløse verden, så når han nok sin hensigt. Det ville ellers være første gang, at det glippede for ham.

Georg Heggum

STIL- HEDEN

»Stilhed er noget andet og mere end fravær af ord og lyde. Den kan blive et vindue mod Gud eller en dør på klem mod himmelen. I stilheden afstår vi fra alt. I stilheden er det også, som Kristus tager skikkelse i os. Ofte føles det, som om ord lukker ham ude«.

Citat fra indbydelse til retræter i Lunds stift (Svenska Kyrkan), 7 retræter fordelt over 1974. Blot en af de mange indbydelsers, som viser et voksende behov for stilhed.

Stilhed taler. Stilhed og tavshed er ikke synonyme, de kan endda være hinandens modsætninger. Tavshed er noget negativt, dødt, koldt. Tavshed mellem mennesker kan skyldes dyb uvilje eller lammende ligegyldighed - den kan også være følgen af store psykiske blokeringer, som gør samtale umulig. Tavsheden kan være tegn på, at man er vokset så langt fra hinanden, at man ikke har mere at tale sammen om, og i erkendelse af dette føles det uærligt at sige banaliteter.

Tavshed kan også være som den kolde krig, man ikke engang skændes, er bare tavse.

Forfatterinden Inger Christensen siger i et digt: »Jeg frygter det upersonlige mellem os«. Det upersonlige findes i de mange ord eller i den døde tavshed, men ikke i stilheden.

Stilheden er venskabets atmosfære. Så længe man behøver mange ord for at have kontakt med hinanden, må man med beklagelse konstatere, at forholdet er ganske overfladisk. Kærlighed og venskab har først et virkeligt dyb, når man kan være stille sammen.

I tavsheden mellem mennesker mærker man, hvordan spændingerne vokser, både psykisk og fysisk, barriererne tårner sig højere og højere op, til sidst er det umuligt at bryde tavsheden. Men i stilheden slapper man af, man er tryk, man føler sig varm - man kommer hinanden så nær, og ud af stilhedens dyb kommer ord som fører sammen, som er rigdom, og som gør den efterfølgende stilhed endnu mere fyldt af liv, af virkeligt liv.

Stilheden udelukker de voldsomme udtalelser, den skarpe diskussion. Den gør menneskers stemmer bløde, giver varme og liv. Stilheden bremser kun det uvæsentlige, al den overflødige snak, men den giver atmosfære for alt egentligt. I stilheden udvikles sansen for virkeligheden.

At opdage stilheden er som at opdage poesien, kunsten, musikken - livet får en ny dimension, man får en ny måde at erkende virkeligheden på, der skabes en ny dybde i ens person, og man forstår ikke, hvordan man før har kunnet leve uden stilhed. Liv uden stilhed er ikke virkeligt liv.

Stilheden åbner for en ny verden af skønhed. Da Ludvig van Beethoven blev ramt af døvhed, skrev han: »Efterhånden som den ydre verden bliver stille omkring mig, vågner der en indre verden af musik i mig.«

Tænk hvis alle mennesker vidste, hvilken værdi stilheden har! - Så ville man ofre store summer på at skaffe stilhed, hvor man nu bruger tilsvarende på at skabe støj.

Gud er stilhed

I stilheden kan mennesket møde Gud, for Gud er stilhed.

Da Elias stod på Horebs bjerg i venten på Gud, kom der et voldsomt uvejr, som fik bjerge til at slå revner, og klipper til at vælte omkring - passende ledsagelse for den almægtige Guds komme - men Gud var der bare ikke. Heller ikke i de andre voldsomme naturfænomener var Gud, men ydmygt og stille kom Han i den stille susen.

Fordi Gud kommer så stille, overdøver vi ham med vore mange ord - også de mange fromme. Vore diskussioner skjuler ham helt for os, og jo længere vi kommer bort fra ham, jo mere omgiver vi os med støj og adspredelser.

Ørkenen - Guds stilhed

Men når Gud vil handle med os, tører han os ind i stilheden, som er hans opdragelsesmiljø. I Bibelen er ørkenen stilhedens rumlige materialisation. Der opdragede Gud Israels folk i 40 år, og ørkenlivet står senere for flere af profeterne som et tabt paradys, som et liv i en særlig Guds nærhed. Når Hoseas profeterer om Israels frelse, begynder han med de smukke ord: »Se jeg vil føre hende ud i ørkenen og tale kærligt til hende.«

I gennem århundreder har ørkenen på en særlig måde været Guds stilhed for mennesker, enten helt konkret som stadigt eller midlertidigt opholdssted, eller symbolsk som betegnelse for anden form for stilhed og ensomhed.

I »Den lille prins« siger Antoine de Saint-Exupery: »Jeg har altid elsket ørkenen. Man sætter sig på en sandtue. Man ser intet. Man hører intet. Og trods dette stråler et eller andet i stilheden.« Og hans lille prins svarer ham: »Det, der gør ørkenen så smuk, er, at der et eller andet sted gemmer sig en kilde.«

Jeg hører selv til de lykkelige, der har stilheden som den daglige atmosfære. Som nu: Uden for mit vindue er landskab, der ånder af stilhed. De store agre, som en kæmpepløj i de sidste dage har vendt vrangen ud af, så de har skiftet farve fra gul-grøn til en

vidunderlig brun-violet-sort. Og bag dem skoven i gyldent. Alt er ro. Den eneste støj kommer fra to små spurve, der hopper uden for vinduet og af og til kigger ind: Giver du noget i dag.

Et retrætehjem - en ørken hvor der gemmer sig en kilde

Vi er et lille fællesskab. I klostret fire kontemplative munke, hvis væsentligste opgave er bøn, både den liturgiske og den indre stille bøn. De tre er præster, som også prædiker retræter, holder foredrag om bøn og hjælper mange mennesker, som søger et dybere bønsliv. Den fjerde er endnu under uddannelse.

Og i retrætehjemmet tre kvinder uden nogen som helst kirkelig eller verdslig status, blot ført sammen af den overbevisning, at Gud ønsker, vi skal leve et liv i bøn og fællesskab - og med det apostolat at give mennesker med behov for stilhed lejlighed til at dele vort liv i kortere tid.

Vores dag begynder kl. 6 med laudes: Lovprisningen af Gud for Hans storhed »Kom lad os juble for Herren, råbe af fryd for vor frelses klippe« Sl. 95 - og takkebøn for den nye dag.

Derefter en times stilhed sammen - og hvordan beskrive den? Den skal opleves. Inden vi går til dagens arbejde, beder vi sammen Charles de Foucaulds bøn:

Fader jeg overgiver mig til dig, gør med mig hvad du vil.
Hvad du end gør med mig takker jeg dig.

Jeg lægger mit liv i dine hænder
jeg giver dig det min Gud
med al mit hjertes kærlighed
for jeg elsker dig,
og det er et behov for mig
at få lov til at give mig
at overgive mig til dig
uden forbehold
med en uendelig tillid
for du er min fader.

Denne bøn, som giver så stærkt udtryk for tillid, kan man nogle morgener få nåde til at bede i en virkelig følelse af tillid, men af og til bæver man: Hvad kan Han finde på at gøre med mig?

Efter formiddagens arbejde, som kan være af meget forskellig art, blot ens i dette, at alt udføres i størst mulig stilhed, samles vi igen kl. 12 i kapellet for »att hänta Anden vid middagstide«, som det står i en af bønnerne i sext.

Derefter middag med vore gæster - siesta - arbejde - kaffe - arbejde.

Og kl. 17 sluttet aktiviteten med vesper og ¾ times indre bøn

inden den helt specielt skønne messe - så skøn som en messe kun kan være i et stilhedens miljø.

Aftenen har sin særlige atmosfære. Ofte opleves aftenerne som noget helligt, man værner om: Stilheden er mere intens, man sidder alene og læser, eller man taler sammen om det åndelige liv. Venner og familie kan spørge: Jamen har I da ikke TV? - Men mennesker, som har været her, kunne ikke drømme om at stille dette spørgsmål, det er ganske enkelt en umulig tanke.

Og inden vi går i seng, synger vi Kirkens aftenbøn, komplet.

Grundtvig synger: »Et jævnt og muntert virksomt liv på jord. Som det jeg ville ej med kongers bytte«. Livet her er enkelt, jævnt, virksomt og med en munterhed, som fødes ud af lykken over at leve i stilheden for Guds ansigt.

Men også vore gæster medvirker i høj grad til at gøre livet her så rigt. De mest forskellige mennesker! Sidst en ung svensk student, som kom med rygsæk pakket til lang rejse. Hvad studerede han? For tiden religion, ikke teoretisk, men i høj grad eksistentielt. Han havde været i indisk ashram og efter besøget her rejste han til et trappistkloster. Mange tanker og bønner følger ham: Bare han må finde det, han søger. I dag en gæst fra Assisi, som skal have et par dages ro inden aktivitet i Sverige - og en stud. teol. pige, som trænger til en pause med fordybelse. Gæster fra alle nordiske lande: Katolikker, protestanter, enkelte ikke-kristne søgende - alle mulige slags mennesker, som dog har det til fælles, at de ønsker at søge Gud i en atmosfære af stilhed.

Når man som jeg har forladt et aktivt liv, som jeg elskede, er det naturligt, at der af og til kommer den tanke: Er dette flugt? - Burde du gøre noget »ude i verden«? Og der er jo da også gode katolikker, som har været med til at så tvivl ang. livet her.

Men hver tvivl fører til en fornyet indsigt i det kontemplative livs betydning for Kirken. Alt stort i kristendommen er begyndt i stilheden, lige fra Jesus begyndte sit værk med at gå ud i ørkenen til Johannes i en tid, hvor der sker så meget i Kirken, hvor så meget nyt påbegyndes, er det livsnødvendigt, at der findes »ørkener«, hvor mennesker kan søge ensomheden, afstå fra alt eget, og i stilheden finde den kilde, hvorfra nye initiativer kan hente indre kraft.

Denne vished om værdien i vort tilbagetrukne liv får os til at fortsætte og dag for dag at overvinde alle ydre og indre problemer.

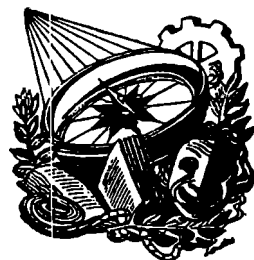
- Og hvis en læser skulle få lyst til at finde os, så bor vi ude på landet, 18 km fra Landskrona - så tæt ved Danmark!

Grethe Livbjerg
Karmelgården
Norraby - S260 22 Tågarp
Sverige

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

Forkyndelsen og menneskets frigørelse

Med 182 ja-stemmer ud af 193 stemmeberettigede har bispesynoden den 25. oktober vedtaget en erklæring til hele Guds folk, som Katolsk Forum her bringer i uforkortet form:

Bispesynodens erklæring om evangeliseringen

Det følgende er, hvad Vatikanets presse kalder en »fri oversættelse« af den latinske tekst i bispesynodens afsluttende erklæring om evangeliseringen:

1. Vi føler os trøstet i Helligånden over det, Herren har givet os lov til at fuldføre på denne synode, og ønsker at dele denne trøst med hele Guds folk lige fra vore brødre i bispembedet, som vi repræsenterer, til alle dem, der på en eller anden måde føler sig forpligtet af Kristi evangelium.

2. Under vor broderlige udveksling af erfaringer, som er foregået i tillidsfuld hengivenhed over for Paul VI som Peters efterfølger, har vi endnu en gang haft lejlighed til at opleve den sluttede og bærekraftige enhed, Helligånden udvirker trods de mange forskellige forhold, der gør sig gældende i kirkens liv.

Og samtidig har vi oplevet den rigdom, der er at finde i mangfoldigheden. Den har givet sig udtryk i vore forsøg på at få evangeliet som helhed til at fæste rod blandt folkeslag med forskellige kulturer ved på en eller anden måde at forkynde den inkarnationsmetode, Gud ønsker at

benytte sig af i sit frelsesværk ved Kristus. Det vil få det glade budskab om Frelseren til at stråle med større virkning.

3. De umådelige rigdomme, vi har fundet i denne indbyrdes udveksling, kunne ikke så let forenes, uden at man risikerede, at integriteten gik tabt. Oplevelsen har virkelig beriget os, og vi har meget jævnt og tilhødstuget foretrukket at overlade frugterne af vore drøftelser ubeskåret til paven for så at afvente en ny tilskyndelse fra ham. Samtidig ønsker vi i vore egne kirker hver for sig at følge de rige erfaringer op, vi har gjort på synoden. Det vil vi gøre i form af en dialog – især med præster og ordensfolk, med teologer og med alle de troende i almindelighed. Imidlertid vil vi simpelt hen gerne med denne erklæring fremføre visse grundlæggende synspunkter og enkelte af de mere presserende retninglinier for yderligere at fremme og belyse det arbejde, vi er begyndt på.

4. Båret af vor tro på Kristus, som er død og opstanden for vor frelses skyld, og styrket af vore påskeoplevelser i kirken vil vi endnu en gang fastslå, at sendelsen til at forkynde evangeliet for alle mennesker er kirkens vigtigste opgave. Faktisk er det sådan, at jo mere dybtgående og omfattende de nuværende ændringer – det være sig på det religiøse, det ideologiske, det kulturelle eller andre områder – forekommer os, jo mere iøjnefaldende bliver det, hvor påtrængende nødvendigt det er at forkynde evangeliet for alle folkeslag og for hvert enkelt menneske i almindelighed. Dette er især indlysende og presserende,

når det drejer sig om dem, der endnu ikke har fået forkyndt det glade budskab om Kristus, hvor i verden de så end befinder sig, for at evangeliets forkyndelse og kirkens grundlæggelse kan slå rod i alle folkeslag og på alle steder.

5. Kristi kærlighed og sendelsen fra ham tvinger alle troende til at give de gaver videre til andre, som de gratis har modtaget af ham. Forpligtelsen til at forkynde evangeliet påhviler altså hele Guds folk, som Helligånden ved Guds ord og eukaristien har samlet i kirken. Ingen sand kristen kan frasige sig denne pligt, som han skal udføre efter sin stand og i fællesskab med sine biskopper og præster. Vi håber, at denne synode sammen med pavens indtrængende formaning på verdensmissionsdagen for alle kirkens børn har været en ny lejlighed til fornyelse af en kraftig og effektiv indre overbevisning om deres ret til at tage del i evangeliets forkyndelse. Vi henvender os især til unge, som vi ikke bare betragter som et objekt for evangeliseringen, men også som specielt egnede til at forkynde evangeliet for andre, især for deres egen aldersgruppe. Vi er desuden overbevist om, at unge mennesker, i den grad de søger efter evangeliets sande værdier og kræver virkelig ægthed i opfattelsen af og vidnesbyrdet om troen, udfordrer os voksne og tvinger os til ustandselig at forny vor forpligtelse til at udbrede evangeliet.

6. Samtidig er vi dybt overbevist om, at uden Guds nåde, som af Faderen ved Helligånden udgydes i vore hjerter, ville vi være helt ude af stand til at udføre denne opgave på den rigtige måde (jfr. Rom. 5,5). Dette arbejde kræver faktisk en stadig indre omvendelse af den enkelte kristne og en bestandig fornyelse af vore menigheder og institutioner. Således vil troen blive stærkere, renere og inderligere, og vi vil blive mere velegnede og troværdige vidner om troen, ved at vort personlige og sociale liv er nøje knyttet til det evangelium, vi skal forkynde. Vi vil få evnen til at se og syde tidens tegn og til at erkende og respektere Kristi Ånds virke, han, som altid er virksom både i selve Kirkens liv og i hele den menneskelige historie, så alle kan opnå fylden ved et bedre liv.

7. Heraf ser man tydeligt behovet for en inderlig forening med Gud gennem udholdenhed i bønner, overvejelse og betragtning af Guds ord, og ved at alt dette styrkes og støttes af en hyppig deltagelse i sakramenterne. På den måde kan Guds folk aflægge et mere effektivt vidnesbyrd om et sandt broderligt fællesskab, fuldt af iver efter prompte at svare til forventningerne hos mennesker af god vilje i evangelisk solidaritet med dem i deres mest pinefulde problemer. Således vil kirken blive et mere troværdigt vidne om det glade bud-

skab om menneskenes Frelser, – og den vil være et mere egnet redskab for Helligånden, når det gælder den tjeneste at forkynde evangeliet.

8. Under vore drøftelser overså vi hverken gamle eller nye vanskeligheder eller hindringer, som så ud til at stå i vejen for evangeliseringen. Faktisk blev visse af vor tids fænomener meget omhyggeligt behandlet. Sekulariseringen er et af dem. Selv om den har sine positive sider, tenderer den ikke desto mindre i retning af det sekularistiske som en ideologi, der fuldstændig udelukker Gud fra menneskelivet og dermed fra tilværelsens inderste mening. Et andet fænomen er ateismen under dens mangfoldige former, som har vid udbredelse i mange lande. Den slags fænomener bør undersøges omhyggeligt, og deres dybere årsager må søges, for at vi kan finde frem til Guds kalden, som kræver større renhed i bekendelsen af og vidnesbyrdet om vor tro. Heller ikke en anden større vanskelighed har undgået vor opmærksomhed, en vanskelighed, som udnyttes snedigt og i mange tilfælde voldeligt, nemlig hindringen af den religiøse frihed og af kirkens liv, som ligefrem bringes til tavshed.

Vi har ikke glemt de undertrykte og især alle dem, der lider forfølgelse for evangeliets skyld. Ved at bære det glade budskab om korset i sig gør de et strålende arbejde for evangeliseringen, ligesom de er til stor hjælp for hele kirken ved udførelsen af dens sendelse.

9. Vi er også overtydet om de vanskeligheder, den hastige og radikale ændring af forholdene i vor tid frembyder, når det drejer sig om at gøre det evangeliske budskab mere forståeligt for mennesker af i dag. Men vi ved også, at evangeliets formidling er en dynamisk proces, som finder sted ved hjælp af ord, arbejde og liv i tæt tilknytning til hinanden og bestemmes af mange forskellige næsten grundlæggende faktorer hos dem, der hører Guds ord, dvs. af deres ønsker og behov og af deres måde at tale, høre, tænke, bedømme og kontakte andre på. Alle disse forhold, som er vidt forskellige alt efter tid og sted, tvinger de enkelte kirker til en passende »oversættelse« af evangeliets budskab. Hvad angår menneskevordelsesprincippet, må de udtænke nye og samtidig korrekte »metoder til at få det til at fæste rod«. Udviklingen af samfundens meddelelsesmidler har også åbnet nye veje for evangeliseringen, svarende til folks måde at tænke og handle på i dag. Samtidig tror vi fuldt og fast på Helligåndens ustandselige virke i Kristi kirke gennem de mennesker, som vidner ved et helligt liv, gennem den pastorale erfaring hos dem. Gud har kaldet til at lede kirken, og hos alle deres medarbejdere i kirkens tjeneste, og gennem det frugtbare samarbejde mellem hyrder og teologer.

10. Ved gennemførelsen af disse ting agter vi at arbejde mere koncentreret sammen med dem af vore kristne brødre, som vi endnu ikke er forenet med i et fuldkomment fællesskab. Vi vil her bygge på dåben som grundlag og på vor fælles arv. På den måde kan vi for fremtiden aflægge et meget bredere fælles vidnesbyrd om Kristus over for verden, samtidig med at vi arbejder på at nå frem til den fulde enhed i Herren. Kristi befaling tvinger os til at handle på den måde, og den opgave at forkynde og vidne om evangeliet kræver det.

11. I tillid til Helligåndens virke, som ikke er begrænset til det kristne fællesskab, ønsker vi at fremme dialogen med andre – ikke-kristne – religioner for på den måde at nå til en dybere forståelse af det nye i evangeliet og af åbenbaringsens fylde og for således at blive i stand til at vise dem den forløsende sandhed i Guds kærlighed, som fuldbyrdes i Kristus.

Endvidere agter vi at søge samarbejde med alle mennesker af god velje, som af ganske vist forskellige, men ærlige årsager søger en dybere mening med livet, eller som har viet sig til at skaffe deres medmennesker mere menneskelige levevilkår.

12. Blandt de mange emner, der blev behandlet på synoden, var man særlig opmærksom på den indbyrdes forbindelse mellem evangeliseringen og den dertil knyttede frelse i form af menneskets og folkeslagenes fuldkomne frigørelse.

I en sag af så stor betydning oplevede vi en dyb endrægtighed, da vi endnu en gang bekræftede den intime forbindelse mellem evangeliseringen og den omtalte frigørelse. Det, der ansprede os, var ikke bare det nære forhold til vore troende og til andre mennesker, hvis liv og fælles skæbne vi deler, men først og fremmest evangeliet, som nådigt er blevet os betroet, og som for alle mennesker og samfund er det glade budskab om frelsen. Dette glade budskab skal fra nu af realiseres og åbenbares på jorden, selv om det først kan nå hele sin fuldbyrdelse hinsides grænserne for vort liv her og nu. Lad os – tilskyndet af Kristi kærlighed og oplyst af evangeliets lys – håbe, at kirken ved en mere trofast gennemførelse af evangeliseringen må forkynde menneskets fuldstændige frelse eller snarere dets totale frigørelse, og at den fra nu af vil begynde af føre dette ud i livet. Kirken må faktisk som et samfund, der er helt engageret i evangeliseringen, blive ligegod med Kristus, som selv udtrykte sin sendelse med ordene: »Herrens Ånd er over mig, fordi han salvede mig, at jeg skal gå med glædesbud til fattige. Han sendte mig for at udråbe for fanger, at de skal få frihed, og for blinde, at de skal få deres syn, for at sætte fortrykte i frihed« (Luk. 4,18).

Tro mod sin sendelse til at forkynde evangeliet kan kirken som et virkelig fat-

tigt bedende og broderligt samfund gøre meget for at iværksætte den frelse i form af menneskets fuldstændige frigørelse, som er en integrerende del af det. Den kan af evangeliet udtrække de dybeste motiver og stadig nye tilskyndelser til at øge den ædelmodige hengivelse til at tjene alle mennesker – især de fattige, de undertrykte og de svage – og til at udlette de samfundsmæssige konsekvenser af synden, som er omsat i uretfærdige sociale og politiske strukturer. Kirken kan – støttet af Kristi evangelium og styrket af hans nåde – vie sig til at udrydde disse fejltrin. Der ved vil kirken ikke holde sig inden for de rent politiske, sociale og økonomiske grænser (elementer, som ganske vist må tages i betragtning), men føre til frihed under enhver form – frigørelse for synd og fra individuel og kollektiv egoisme – til fuldt fællesskab med Gud og menneskene, der alle er brødre. Således fremmer kirken ad evangeliets vej den totale frigørelse af alle mennesker, grupper og folkeslag.

I denne den menneskelige og evangeliske solidaritets ånd har vi i disse dage ønsket at sende verden et budskab om menneskerettigheder og forsoning.

13. I kraft af vor sendelse er vi forpligtede til at være til stede blandt menneskene af i dag for at gøre Kristus, det menneske-vordne ord, nærværende iblandt dem. Derfor vil vi, når vi vender tilbage til vore lokale kirker som disciple, der er blevet trøstet af at opleve den opstandne Kristus, finde nye muligheder for mere effektivt at fremme evangeliseringen af verden som helhed og dens sande frigørelse.

Vi er klar over, at vi vil møde utallige vanskeligheder, men vi går fremtiden i møde fulde af håb, et håb, der udspringer af vor dybe forening med den korsfæstede Kristus, som fører os til effektiv deltagelse i hans opstandelse.

Sådan vil det gå til, at kirken med bedre fodfæste i pinsens evige aktualitet vil se nye tider oprinde for evangeliseringen.

Samtidig med at kirken prøver på at være tro mod sin sendelse til den moderne verden, vier den sig helt til at tjene fremtidens verden. Og selv om vi ikke kender denne fremtidige verdens skæbne, ansporer Kristus, som er Herren over og midtpunktet for den menneskelige historie, os til hele tiden at gå fremad. Tiden mellem Kristi påske og hans genkomst er en tid fuld af forventning og stræben efter den verden, der skal komme.

I en sådan tid er det kirkens opgave at være et forbillede på Gudsriget og forbedre dets endelige gennembrud. Vi ved, at Herren altid bistår sin kirke og er med os på vor pilgrimsfærd. Han vil være med os alle dage (jfr. Matt. 28,30), støtte os med sine nådegaver, efterhånden ved Helligåndens virke føre os til hele sandheden (jfr. Joh. 16,13) og stadfæste vore ord ved tegn (jfr.

Md. 16,20), mens vi bekender til Gud Faders ære: Jesus Kristus er Herre (jfr. Fil. 2,11).

Lad os på tærskelen til det Hellige År, som snart vil blive fejret i Rom, håbe, at hele Guds folk vil tage imod dette særlige tilbud om nåde, så det i kraft af hjertets omvendelse, total fornyelse og indre forsoning bedre vil være i stand til at opfylde sin forpligtelse til at udbrede evangeliet, og at kirken mere klart må fremtræde som den, der er sendt som det universelle frellestegn til folkeslagene.

Lad os som afslutning på vort arbejde på synoden opløfte vore øjne og hjerter til den salige Jomfru Maria, kirkens Moder, for efter hendes eksempel at tage imod Guds ord i lydighed og med åbent sind for at tilbyde det til verden, efter selv at have overvejet det og trofast at have omsat det i vort daglige liv.

Bispesynodens indeks adresseret til paven

Foruden »erklæringen til hele Guds folk« godkendte synoden også med 170 ja-stemmer et »indeks« også kaldet »en liste over spørgsmål, synoden har behandlet med større opmærksomhed«. Dette »indeks« skulle gøre det lettere for paven at overskue hele den omfattende dokumentation, synoden har overdraget ham. Indekset er ikke offentliggjort, men det siges at gentage mange af de punkter, som forekommer i »erklæringen«, selv om de der skal være mere præcist formuleret. Pave Paul er fuldstændig frit stillet med hensyn til at bruge disse »anbefalinger«, som han finder det for godt.

I indekset tales der om at »fremme de lokale kirkers personlighed«. Man anbefaler også at uddybe de økumeniske bestræbelser, men advarer mod faren for »ligestyldighed over for kirkens læreembede«. Hvad massemedierne angår, siges det, at synoden har diskuteret det betimelige i at oprette træningsinstitutioner, for at massemedierne kan udnyttes mere effektivt i evangeliseringen.

I indekset omtales dog også enkelte punkter, som ikke er behandlet i »erklæringen«, f.eks. ikke-praktiserende katolikker, små kristne fællesskaber og folkereligiøsitet. Hvad de ikke-praktiserende katolikker angår, siges det, at deres antal er steget betydeligt i de seneste år, især fordi kirken af mange betragtes som en »naglebeskuende institution«. Det bemærkes i indekset, at synoden har beskæftiget sig med de små kristne fællesskaber som et svar på det moderne menneskes behov for fællesskab. Man understreger, at disse fællesskaber skal bevare båndene til sognene og bispedømmet. Folkereligiøsiteten kaldes i indekset »evangeliseringens udgangspunkt«, men det præciseres, at den »ofte må renses for tvetydigheder«.

(N.C.N.)

Bibelsamarbejde med verdensperspektiv

Det er vist kendt af mange, at der er den bedste forståelse og et godt fællesskab mellem den katolske kirke i Danmark og Det danske Bibelselskab. Men dette med samarbejde og forståelse mellem den katolske kirke og de lokale evangeliske bibelselskaber – under verdensorganisationen »De forenede Bibelselskaber« – er, som det måske er mindre kendt, ikke blot et dansk men også et meget glædeligt verdensomfattende fænomen. De to verdensorganisationer »De forenede Bibelselskaber« – »United Bible Societies« – og »Det katolske Verdensforbund for det bibelske Apostolat« – »World Catholic Federation for the Biblical Apostolate« – der nu begge har fået hovedkvarter i Stuttgart, har i fællesskab udsendt en rundskrivelse med titlen »Samarbejde i bibelarbejdet i dag – fra 1974 og fremefter...« En meget bemærkelsesværdig rundskrivelse al den stund den ikke blot beretter om et samarbejde af den største betydning for den kristne enhed, men også fordi den klart understreger, at der her er tale om et samarbejde af vidtrækkende betydning, ja, med verdensperspektiv.

Det nære samarbejde

I nævnte skrivelse trækkes linierne op for hele udviklingen på dette område siden »United Bible Societies« og »Vatikanets Sekretariat for den kristne Enhed« sammen udarbejdede en anden væsentlig skrivelse – så at sige et manifest! – om »Ledende principper for interkonfessionelt samarbejde om oversættelse af Bibelen«. Året efter at dette manifest blev udsendt, oprettede man i Rom »Det katolske Verdensforbund for det bibelske Apostolat« Pater Walter M. Abbott fra Vatikanet, der var en af initiativtagerne her, understregede fra starten, at det »var forbundets grundprincip, at man skulle samarbejde med United Bible Societies, hvor som helst det var muligt«.

Og sådan har det uægtelig også været siden da – og samarbejdet er stadig voksende! I skrivelsen »Samarbejde om bibelarbejdet i dag« taler man endda om en rivende udvikling, og et enkelt tal understreger og underbygger da også denne påstand. I 1972 forestod »United Bible Societies« 571 oversættelsesarbejder og revisionsprojekter, og allerede da var der om ikke mindre end 169 af disse et nært samarbejde med den katolske kirke.

Samarbejdet har i det sidste par år manifesteret sig ved udsendelsen af adskillige interkonfessionelle oversættelser af såvel Bibelen som Det nye Testamente, og samarbejdsviljen har da også givet sig til kende på mange måder.

Eksempelvis kan det her til yderligere oplysning nævnes, at selv om de moderne oversættelser af Det nye Testamente på

verdenssprogene, den engelske »Good News for Modern Man«, der er blevet en best-seller af rang, den franske »Bonnes Nouvelles aujourd'hui« og den spanske »Dios Llega al Hombre«, som alle tre i de senere år er udsendt af UBS, ikke fra begyndelsen var planlagt som interkonfessionelle opgaver, har de fået den katolske kirkes *imprimatur*, og den katolske kirke er storaftager af disse udgaver over hele kloden, ligesom den katolske kirke i Danmark er aftager af Det danske Bibelselskabs forskellige udgaver af Bibelen og Det nye Testamente.

Katolsk hensyntagen

Også på anden måde manifesterer forståelsen og samarbejdsviljen sig. Det kan for eksempel i denne forbindelse nævnes, at kirken i nogle lande, som for eksempel Cameroun og Malta har bedt UBS's oversættelseskonsulenter om at arrangere seminarer om bibeloversættelse. Fra katolsk side har man stadig undgået at etablere konkurrerende foretagender. Man har således ikke villet skabe et verdensomspændende net af oversættelseskonsulenter sideløbende med UBS. Man opmuntrer heller ikke i dag fra katolsk side til separate katolske oversættelsesprojekter, hvor man sporer blot den *mindste* mulighed for samarbejde. I stadig stigende grad oplever man i disse år, at protestanter og katolikker går sammen i oversættelsesarbejdet, og fra begge sider står man på det standpunkt, at det interkonfessionelle samarbejde også her skal fremmes mest muligt. Det kan således nævnes, at alle katolske instanser, der henvender sig til Vatikanet om hjælp ved et projekteret revisions- eller oversættelsesarbejde, opfordres til at gøre rede for, hvilke bestræbelser man har gjort sig for at samarbejde med United Bible Societies.

Historisk begivenhed

Som nævnt har adskillige interkonfessionelle udgaver af Bibelen og navnlig af Det nye Testamente set dagens lys i de sidste par år. Den sidste, Det danske Bibelselskab har fået underretning om, er en oversættelse til et af folkesprogene på Filippinerne. Udgivelsen og udsendelsen af den blev fejret stort og med virkelig festivitets og blev noget af en skelsættende begivenhed.

Kardinal Julio Rosales sagde ved den lejlighed blandt andet: »- Vi kan med rette kalde dette en historisk begivenhed for os filippinerne, - det første udtryk for en fælles indsats af ledende katolikker og protestanter. Kirken har godkendt dette arbejde, og vi vil fra katolsk side virkelig til det yderste gøre brug af denne nye udgave af Det nye Testamente.«.

Kardinalen nævnedes også med beundring »den iver, vore medkristne i de andre kirker lægger for dagen for at udbrede

Bibelen«... - Måtte den, sagde han, være et eksempel for os... Og han tilføjede: - Vi vil prøve at leve op til deres flid, nidkærhed og opfindsomhed med hensyn til at udbrede Guds åbenbarede ord...

Det danske Bibelselskab er - efter fattig evne - som alle andre bibelselskaber rundt om i verden involveret i det »samarbejde med verdensperspektiv«, der her er tale om. Det danske Bibelselskab yder som medlem af De forenede Bibelselskaber sit årlige bidrag til disse aktiviteter. Man har i øvrigt for nylig ud over det budgetterede årlige beløb til UBS efter anmodning fra Det danske Missionsselskab bevilget kr. 12.000 til missionær Käthe Andersen, der arbejder i Jeyporekirken i Orissa i Indien. Käthe Andersen er her med i en interkonfessionel oversættelsesgruppe, der er ved at afslutte en meget grundig revision af Det gamle Testamente på sproget Oriya. Pengene er givet som tilskud til blandt andet dækning af rejseudgifter i forbindelse med arbejdet.

(K. P.)

SVERIGE: Påvirkning i skolen - med de unge selv som initiativtagere og aktive!

I Sverige er man ikke så ængstelige som i Danmark for påvirkning i skolen, - i hvert fald ikke når det gælder mere *åndeligt betonet virksomhed*. Man har intet at indvende imod, at de unge f.eks. foranstalter andagt eller lignende i »det store frikvarter«, eventuelt under ledelse af skolepræsten. Kristne skolegrupper betragtes også fra mange skolelederes side - ligesom af de unge selv - som oaser i skoleørkenen. For trods alt det ejendommelige og ikke altid just alt for velkomne, der også i den svenske skole sniger sig ind gennem visse alt for åbenstående bagdøre, er der også en kreds af unge på skolerne, der finder stor opmuntring og tryk i at bede sammen. Midt under skolestresset samles de unge til såkaldte rastandagter, for at få sjælen og ånden fyldt med virkeligt indhold - rent ud, som de unge selv siger, med Jesus!

Sådanne kristne skolegrupper findes rundt om på mange folkeskoler og især gymnasier. Disse grupper fungerer til glæde og opbyggelse for de unge selv og som levende vidnesbyrd om Guds eksistens for de øvrige skolekammerater. Der er tale om, forstår man, frimodige og glade piger og drenge, der vover at bekende kulør i skolen. Og de er fulde af iver efter at vinde kammeraterne for Gud.

Også i skoletimerne

Her er ikke tale om noget fordægtigt og om en kamp, der skal skjules for rette vedkommende. Alt går åbent og frimodigt til. Man deler traktater ud i skoledøren og i skolegården, man søger for at etablere skolebogudstillinger med hovedvægten lagt på kristen litteratur, man får anbragt

plakater og annoncer på skolens opslags-tavler om kristne film og andre »begivenheder« med kristent fortegn, og desuden arrangerer de unge de nævnte rastandagter samt skolekoncerter med skiftende gospel-grupper på gæstebesøg. Ikke mindst søger man at komme ind med kristen information i forbindelse med undervisningen i lektionstiden. I Göteborg og egnen der omkring, er der f.eks. flere meget aktive kristne skolegrupper på gymnasierne. Man erfarer herfra, at det ikke er så svært for de unge, som man måske på forhånd skulle tro, at komme i kontakt med kammeraterne og få drøftelse i gang om religiøse og kristne problemer. Man indbyder kammerater til gruppens andagter, og man benytter sig af enhver lejlighed til at få en samtale om religiøse og kristne spørgsmål i gang... også i skoletimerne!

På et af gymnasierne, Schillerska Gymnasiet, har man eget andagtsrum, hvor trængslen ved flere lejligheder har været så stor, at man har måttet søge til den over for skolen liggende kirke for at få plads nok. Her har skolepræsten også sin daglige gerning, så det kunne ikke passe bedre, - og naturligvis tager han imod de unge med åbne arme.

De unges aktivitet

Der er også kristne skolegrupper ved andre gymnasier som for eksempel Lundbygymnasiet. Hveranden onsdag morgen kan man se den kristne skolegruppe her, »Kristent perspektiv«, stå ved skoleporten for at uddele traktater til såvel elever som lærere. Og det mærkelige er, at disse tryksager ikke smides væk, siger man, som det så ofte sker med politiske propagandatryksager. Også på denne skole afholdes der rastandagter for eksempel i skolens dramatiske, og skolepræsten Bengt Lorentzi kan glæde sig over et fremgangsrigt arbejde også på skolen. En stor skare unge venter ham, når han kommer for at lede rastandagterne. Han arrangerer desuden foredrag om ydre mission på skolen, og på Lundbygymnasiet sørger de unge også selv for at sprede kristen litteratur blandt kammeraterne.

Også andre gymnasier har lignende arbejde i gang, alle steder hjulpet af den lokale skolepræst, der oftest tilhører en frikirke. Også gymnasiastarbejdet er tilgode-set, og flere gymnasiastsekretærer arbejder energisk blandt og for de omkring 20.000 gymnasiaster på områdets ca. 20 gymnasier. Disse meget energiske sekretærer hjælper de kristne skolegrupper med rent praktiske spørgsmål; de tilbyder skolelederne foredrag, morgenandagter og specialektioner og sørger for at skabe kontakt mellem de unge og menighederne, - de sidste står bl.a. også *økonomisk* bag dette arbejde. Gymnasiastsekretærene søger at komme ind på skolerne med kristne pro-

grammer - også i selve skoletiden, og de har programmer, der passer ind i de fleste emneområder. Også u-landsarbejdet er inde i billedet, og om dette arrangerer man ofte aktuelle møder og samtaler med de unge.

Göteborg har i øvrigt fået en ny frikirkelig studenterpræst, Per Håkansson, som især skal tage sig af arbejdet blandt de universitetsstuderende. Det er tanken, at han skal ofre en stor del af sin tid på rent op-

søgende arbejde. Der er konstateret et meget stort behov for en sådan opsøgende tjeneste - takket være en udtalt voksende ensomhedsfølelse hos mange universitetsstuderende i dag. Alt for mange er ikke i stand til at klare hele den bratte omstilling fra gymnasietidens mere trygge studiemiljø til selvstændige studier - borte fra og uden for hjemmets mere trygge omgivelser.

(K. P.)

TAIZÉ: Ungdomskoncilet en ouverture

Ungdomskoncilet i Taizé åbnedes med et tre dages møde fra den 30. august til den 1. september. Det er meningen, at koncilet skal fortsætte i andre verdensdele, i første omgang i Nord- og Sydamerika. Den europæiske del af koncilet afholdes i Taizé. Omkring 30.000 unge fra 120 lande var samlet til åbningsmødet. De boede i en teltby et stykke fra det protestantiske kommunites hus og klosterkirke.

Under åbningshøjtideligheden, der var forberedt af prior Roger Schutz og 15 unge fra fire verdensdele, deltog bl.a. kardinal Jan Willebrands fra det romerske enhedssekretariat som repræsentant for pave Paul VI, kardinal Franz König af Wien for det romerske sekretariat for ikke-troende, metropolitten Emiliano fra det økumeniske patriarkat i Konstantinopel, dr. Philip Potter fra Kirkernes Verdensråd og den anglikanske biskop R. W. Woods af Worcester som repræsentant for ærkebiskoppen af Canterbury.

Det glade budskab

I sin henvendelse, som blev udfærdiget allerede i 1970 under betegnelsen »Et glædeligt budskab«, pegede Schutz på ungdomskoncilet som et middel til kirkens fornyelse, enhed og universalitet. Ungdomskoncilet er tillige et forsøg på at få øko-

nomien ud af den blindgyde, som den ifølge Schutz er havnet i. Fremfor alt hævdes det, at de kristne kirker for at være troværdige i deres forkyndelse af evangeliet må afstå fra alle magtmidler og fra enhver hjælp fra politiske magthavere.

Den stærke dragning, som Taizé har vist sig at have på ungdommen, synes til dels at kunne føres tilbage til de enkle livsbetaingelser, teltbyen tilbyder (»spise suppe med en gaffel«), og som hænger sammen med målsætningen, der bl.a. går ud på, at ungdomskoncilet skal finansiere sig selv; man accepterer overhovedet ikke gaver fra statsligt eller kirkeligt hold. Dels synes brødrene i Taizé og Forsoningskirken at udstråle en ånd af stilhed, fællesskab og forsoning, - alt sammen noget, der virker stærkt på de unge (»her føler jeg mig hjemme«). Denne ånd er til visse kristen, men den synes ikke desto mindre at tiltrække et stort antal unge, der uden konfessionel binding og tilhørsforhold til kirken kommer hid. Med i billedet hører imidlertid og mærkeligt nok også mindet om afdøde pave Johannes XXIII, der på en særlig måde er knyttet til Taizé, og som også synes at appellere stærkt til de kirkefremmede unge.

Et saligprisningernes folk

Ungdomskoncilet's åbnings-session formede sig som fire Gudstjenester med såvel

bøn, lovsang og bibellæsning som hilsener og situationsrapporter. Et »Brev fra Guds folk« blev læst op, hvorefter prior Schutz hilste en af pave Johannes' brødre fra Bergamo velkommen og erindrede om, at det var den daværende kardinal Roncalli, der i 1948 - da han var apostolisk nuntius i Frankrig - muliggjorde, at den katolske sognekirke i Taizé kunne benyttes af det protestantiske kommunitet, til man 14 år senere fik sin egen klosterkirke. Schutz fremhævede Johannes XXIII som et forbillede på ydmyghed og fattigdom.

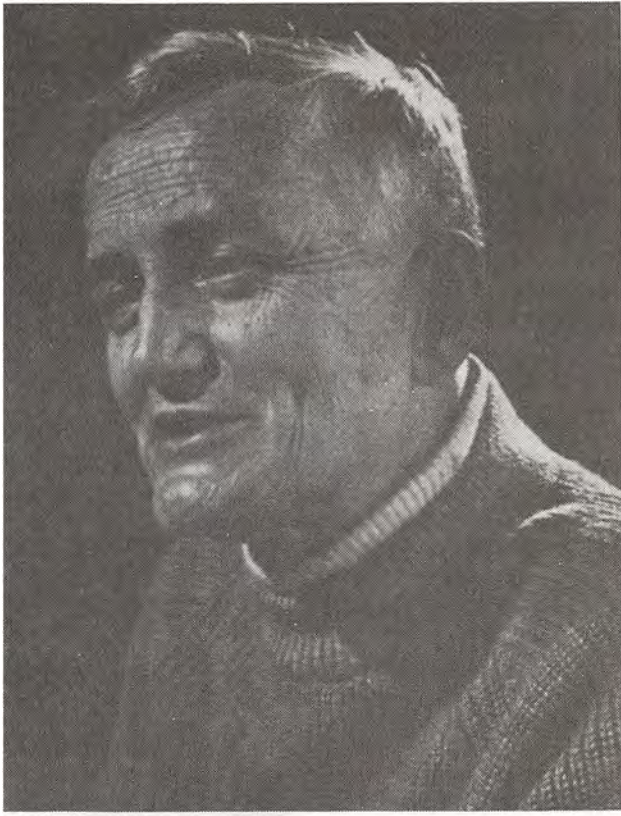
Kardinal Willebrands bragte et budskab fra pave Paul VI, der håbede, at de unge i Taizé »måtte finde den glæde, som den opstandne Kristus gav sine disciple«. Kardinal König vendte sig i et af stærke bifald afbrudt indlæg især til de ikke-troende og opfordrede dem til at søge nye veje til samarbejde og forståelse med de kristne. Det ovennævnte »Brev til Guds folk« blev læst op af en deltager fra Zaire. Det indeholdt en kritisk analyse af verdenssituationen i dag, som var kendetegnet derved, at »en stor del af menneskeheden blev udnyttet af en minoritet med uacceptable privilegier«. De kristne kirker blev opfordret til at afstå fra al magt og i stedet »blive et saligprisningernes folk, uden anden sikkerhed end Kristus«. Visse kirker »er underkastet kontrol, hjem søgelse, ja forfølgelse. De har vist, at kirken uden forbindelser med den politiske magt og uden egne magtmidler og rigdomme, kan opleve at blive født påny og blive en frigørende kraft og udstråle Gud«.

Politik og forkyndelse

Som helhed kan man sige, at indlæggene på det indledende ungdomskoncil var præget af saglighed, men at adskillig politisk propaganda også blev listet ind. De kirkelige lederes tilstedeværelse syntes at indebære en fristelse for de unges talsmænd til mere at henvende sig til disse og deres kirker end til deltagerne. Ifølge iagttagere kunne en vis politisk ensidighed og radikaliserings også mærkes, jfr. Neue Zürcher Zeitung 5. sept. 1974: »Hvad jublen over Portugals frigørelse og bifaldet i anledning af den italienske folkeafstemning om skilsmisse har at gøre mellem Gudstjenestens Halleluja og Kyrie turde være et spørgsmål om smag. Det er imidlertid også et spørgsmål om, hvilken kritisk evne og dømmekraft, ungdomskoncilet's deltagere har, når de uden videre sammenstiller kravet om at virke for et klasseløst samfund med kirkens sendelse.«

Kravet om et klasseløst samfund hidrører til syvende og sidst fra Roger Schutz selv. Han har sammen med sine medbrødre udviklet et sprog, hvor ideologiske udtryk blandes med et »mystikinspireret« vokabular om Kristus og Kirken.

(KIT)

Kirkens ansvar for de unge

Den snart 2000 år gamle kristne kirke burde være evigt ung, eftersom den daglig fornyes og levendegøres af sin Herre og Mester, – forudsat naturligvis at kirkens mennesker lader sig forny og levendegøre. Som Kristi legeme her på jord er kirken fremtiden, som er begyndt – og det i så absolut forstand, at vi kan tale om at have det »evige liv« her og nu. Kirken er derfor i pagt med livet selv – det er dens opgave at få livet til at sprudle midt i en forgængelig verden. Kirken burde derfor fremfor nogen kunne forstå ungdommen og dens problemer, eftersom de unges glubende appetit på og store forventninger til livet er den naturlige forudsætning for et frugtbart trosliv.

Desværre ser situationen noget anderledes ud. Ligesom kirken i forrige århundrede mistede arbejderklassen, ser det ud til, at den i dette århundrede skal miste ungdommen. En tragedie både for kirken og for de unge. Men spillet er endnu ikke tabt. Kirken kan endnu nå at besinde sig på sit ansvar for de unge. De er fremtiden – ikke i absolut forstand, men trods alt den umiddelbare fremtid – også for kirken.

Ungdomskult og ungdomsfrygt

De voksne generationers holdning over for ungdommen er i øvrigt paradoksal. På den ene side dyrker man den til det groteske. Man udråber ungdommen til livets *idealperiode*, som barndommen kun er en forventningsfuld forberedelse til og resten af livet kun et sørgmodigt minde om. Adskillige forsøger at forlænge deres ungdom med kunstige midler – og bliver nærmest til grin, mens andre lefler for de unge på en til tider ret usmagelig måde.

Men det er kun den halve sandhed, for på den anden side frygter også mange de unge. Det er den værste ungdom, historien endnu har oplevet. De unge nedbryder de overleverede værdier, lyder det foruroligende. De ødelægger alt, er respektløse, afstumpede, nydelsessyge, dovne, voldelige og (hvad der er prikken over i'et) venstreorienterede. Kort sagt: de unge har skabt en ny livsstil, der vil betyde civilisationens undergang, hvis den slår igennem.

Generationskløften

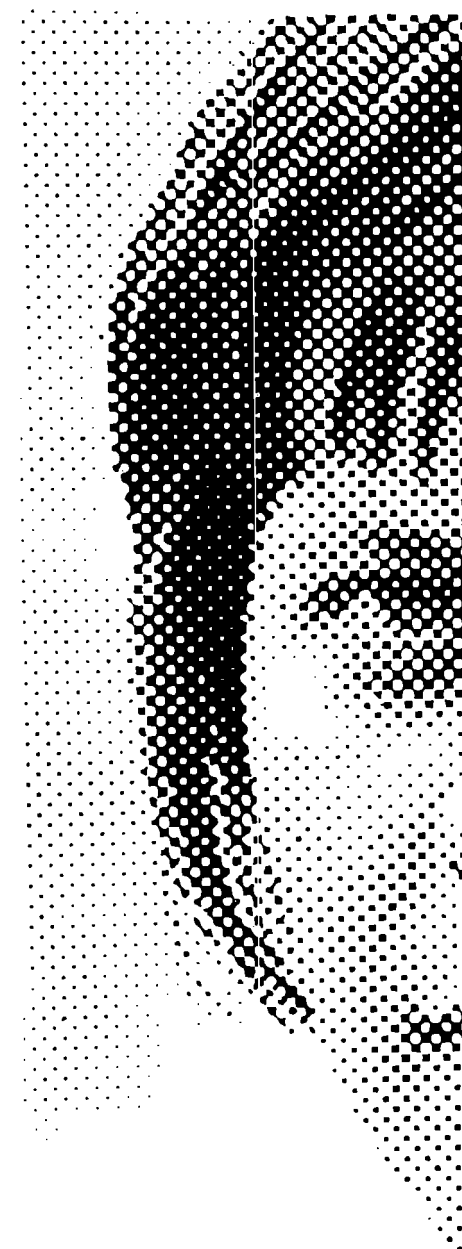
At de unges livsstil i dag er yderst forskellig fra de voksne generationers, er en kendsgerning. Denne nye livsstil har skabt en generationskløft, som verden formodentlig aldrig har kendt magen til. Vil denne kløft blive yderligere uddybet, eller kan den overvindes? Det er begge parter med til at bestemme. For der har altid eksisteret en vis form for generationskløft mellem forældre og deres børn. Den kan dog *overdimensioneres* – som tilfældet er i dag – og så bliver den unormal.

KIRKEN OG DE UNGE

af Kaare Osorio

Er der grund til at være bange for vore unge? spørger Kaare Osorio. Eller er tiden moden til at integrere deres nye livsstil i vore kirkelige sammenhænge? Kirken burde fremfor nogen kunne forstå ungdommen og dens problemer, eftersom kirken er »evigt ung«. Hvis kirken ikke besinder sig på sit ansvar for de unge, mister den en hel generation og bliver en gammelmandskirke.

Den overdimensionerede generationskløft har mange årsager, som det vil føre for vidt at komme ind på her. Men den lange uddannelse spiller sikkert en væsentlig rolle. For at kunne overvinde denne kløft må man gøre sig klart, at der er fejl på begge sider. De unges store livsappetit og retfærdighedssans kan udvikle sig til åbent oprør, som kan ende i et anarkistisk had, hvor man hensynsløst fejer alt og alle til side. Naturligvis har de unge ret i meget af den kritik, de retter mod de voksne generationer, men på grund af manglende erfaringer kan denne kritik let blive uretfærdig.

De voksne generationer er heller ikke uden fejl. De har gjort sig afhængige af velfærdet og velstanden på bekostning af kærlighed og forståelse mellem mennesker. Det eneste, de kæmper for, er en højere materiel levestandard. Når de kritiseres af de unge, fyldes de ofte af en desperat angst, der får kærligheden til de unge til at forsvinde. Det er en trist kendsgerning, at der mellem mange unge og deres forældre hersker en kold krig: Generationskløften er blevet en åben kamp.

En ny livsstil

Hvorom alting er, den unge generation vil

ikke være en kopi af den gamle. De unge ønsker at finde en ny identitet, og dette giver sig udslag i en livsstil, der i mangt og meget betyder et brud med den umiddelbare fortid.

Denne nye livsstil har mange komponenter, hvoraf flere er ret uskyldige såsom udseende, påklædning og adfærd. Hvad udseendet angår, er det lange og halvlange hår naturligvis mest påfaldende. Da moden blev lanceret i tresserne, chokerede den ikke blot de ældre, den skabte faktisk også moralsk forargelse. Det virkede sygeligt, hævdede man, at se drenge og unge mænd rende rundt og ligne piger. Man

overså helt, at langt hår havde været den mest udbredte mode i Europas historie indtil preussernes sejr over Frankrig i 1871, hvor den preussiske kortklippede og glatbarberede mode slog igennem i det meste af Europa. For ikke at tale om moden på Jesu tid! Kort eller langt hår er kun et modefænomen, som ikke bør vurderes moralsk eller religiøst. Hvis ungdommen ønsker at gå med langt hår, skal den sandelig også have lov til det. Så meget mere som det ofte er klædeligt.

Skødesløs påklædning og adfærd

Den nye livsstil giver sig også udslag i på-

klædningen. De unge elsker en uforpligtende og let påklædning – i modsætning til den stilfulde borgerlige, som præger de voksne generationer. Derfor cowboytøj, jeans og vindjakker – og det til begge køn, som elsker at være ens klædt. Påklædningen siger imidlertid noget om mennesket. Den skødesløse påklædning siger altså også noget om ungdommen af i dag: Den reagerer mod en falsk højtidelighed, der nærmest tenderer i retning af det hykleriske. Den ønsker et afslappet ukompliceret og mere ægte forhold til livet – eller længes i det mindste efter det. De unges påklædning er derfor en hel *programerklæring*. Vi må ikke gøre borgerlig takt og tone, dvs. jakkesæt, slips og kjole til adgangsbetingelser til Guds rige. Der er også plads for jeans og T-shirts.

Og ligesom påklædningen skal være uhøjtidelig og fordringsløs, således også adfærden: De unge elsker at sidde på gulvet, henslængte og afslappede. Naturligvis gør en pude livet behageligere, men de traditionelle møbler undgår man helst. Og igen forarges de ældre generationer: Er alt dette ikke udtryk for en holdningsløs livsindstilling? Man glemmer helt, at Jesus ved den sidste nadver også lå til bords – henslængt på en divan, for det var nemlig skik og brug dengang. Vi burde egentlig give vore unge lov til og mulighed for at deltage i gudstjenesterne siddende på puder på gulvet. Det kan i hvert fald ikke være mere ubehageligt end de hårde kirkebænke, der ødelægger mange rygge.

Man kunne tilføje, at musikglæden også er en del af de unges nye livsstil. Ikke alene har klassisk musik fået en renaissance, man ikke ville have drømt om for 10-15 år siden, men beat- og folkemusik præger i den grad mange unges liv, at den gamle koncertstil har udviklet sig til musikfestivals, hvor man også nyder samværet. Moderne rytmemusik er nemlig frigørende, æggende og fællesskabsdannende. Og det er der ikke noget ondt i, – eftersom de unge i musikken kan give udtryk for deres forventninger til livet. Når man læser Davids salmer, får man uvægerligt indtryk af, at rytme, dans og klap var en del af jødernes gudsyndyrkelse.

Sexfrigørelse

I de unges nye livsstil indgår dog også komponenter af mere tvetydig karakter end de først omtalte. Det mest iøjnefaldende er vel de unges forhold til sex. De taler selv om sexfrigørelse, men sagen er mere kompliceret, idet de ofte bliver slaver af deres drifter. Ikke desto mindre reagerer de med rette mod tidligere tiders hykleriske puritanisme. Selv om promiskuiteten formodentlig ikke er så udbredt blandt unge, som man forestiller sig, har de dog opdaget »kroppens sprog«, et kommunikationsmiddel, de ønsker at udnytte. Så

meget mere vigtigt er det at få lært dem ansvarlighed på dette område: De skal lære, at seksualfunktionen tjener kærlighedslevet.

Men de unge har ret, – en ny seksualmoral er påkrævet – ikke i den forstand, at vi skal legitimere enhver form for seksuel afsporing eller give grønt lys for seksuelle udskjelser, men at vi skal vurdere seksualfunktionen positivt som personaliserende faktor.

Stofmisbrugere

Mange taler i dag om »vor afsporede ungdom«. Det er en uretfærdig dom over mange unge, som blot har valgt en ny uskyldig livsstil. Ikke desto mindre findes der blandt de unge adskillige, der med rette kan karakteriseres som afsporede. Det gælder især unge drankere og stofmisbrugere. Og dem er der mange af. Stofmisbrug er tilmed blevet et alvorligt samfundsproblem.

Årsagerne til vore dages udbredte stofmisbrug blandt unge er mange. Det er en kendsgerning, at adgangen til hash og hårde stoffer er blevet lettere end nogen sinde. Men det forklarer ikke alt. Hvis man undersøger, hvorledes de unge kommer ind på stofmisbrugets farlige vej, bliver svaret mangfoldigt: For nogle sker det af nysgerrighed (forbudte lege er dejlige) hos andre skyldes det en svag vilje, tilfældigheder, social påvirkning (sådan gør man hos os), flugt fra virkeligheden og livslede. Hvis man da ikke ligefrem i stofferne søger mystiske og religiøse oplevelser (formyelse af personligheden, kunstnerisk inspiration, gudslængsel). Mange unge er fremmedgjorte og tyr til stofferne for at hente mod, spænding, forståelse og kærlighed eller som et middel til at udfylde tomheden. De er bange for fremtiden, ensomme og på flugt for samfunds-ræset.

De ældre generationers forargelse over de unges drikkeri og åbenlyse stofmisbrug er hyklerisk. I virkeligheden lever adskillige voksne også i udskjelser af den ene eller anden art. Disse udskjelser er kun symptomer på den identitetskrise, der griber om sig med lynets hast i dag: Mennesket – hvad enten det er ungt eller gammelt – har mistet sin orientering i tilværelsen. Derfor styrer det hele sin livsappetit ud i begrænsede nydelsesformer, der kan stille dets umiddelbare behov. »Den nærmeste trøst« har altid været en brugbar ventil i menneskelige krisetider.

Hippier, blomsterbørn, provoer, strejfer

Velstand og velfærd burde gøre livet behageligere og derfor menneskene lykkelige. Tror man! For erfaringen viser os, at det ikke er tilfældet i vor aktuelle samfundsudformning. Mennesket er i dag ind-

fanget af et meningsløst kapløb om farvefjernsyn, dybfrysere, biler, ferierejser og økonomisk sikring fra fødsel til død. Mange unge føler lede ved dette absurde ræs. De vender samfundet ryggen og begynder for sig selv med fristæder eller »nye samfund«. Eller de bliver hippier, strejfer eller provoer i reaktion mod den *åndeløse materialisme*, der omgiver dem. De nægter at sætte lighedstegn mellem lykken på den ene side og bankkonto og statussymboler på den anden. De længes efter et mindre kompliceret og mere ægte liv, hvor menneskene kommer hinanden ved på en anden måde end tilfældet er i dag. På den kirkelige front giver det sig udslag i aktiv modstand mod smarte kirkebygninger, velorganiserede institutioner, æstetiske gudstjenester og overfladisk religiøs maskespil. De vil hellere hjælpe nødlidende mennesker.

Hvem skal man da ynke mest? Forældrene, som er druknet i statussymboler og velfærd, eller disse unge, som vender det hele ryggen for at finde ud af livets mening?

Jesusbevægelsen

Der går en stor religiøs længsel gennem ungdommen i dag. Jesus er kommet på mode i disse år hos den yngre generation, der til de traditionelle kirkegængeres forundring og til tider forargelse kaster sig ud i en Jesuskult, hvis revolutionære form sætter én i forlegenhed. Samtidig med at mange unge kaster sig ud i seksuelle udskjelser, stofmisbrug og vold, har Jesusrevolutionen vind i sejlene.

Det er rigtigt, at Jesusbevægelsens op-rindelse var yderst tvetydig, idet stofmisbrugere og hippier kastede sig over Jesus og gjorde ham til den første hippie og »den store tur«. Ikke desto mindre har en ægte Jesusbegejstring efterhånden vundet fodfæste, så man i dag må vurdere bevægelsen på en anderledes positiv måde end for blot 5 år siden.

Det er en kendsgerning, at bevægelsen i dag er baseret på Bibelen som Guds ord og koncentreret om Jesu person. Man kræver oplevelser med Jesus og ikke bare teoretiske bibelstudier. Derfor lægger disse unge vægt på *formyelsen i Helligånden* – også kaldet »Helligåndsdåben« – og dette nye liv er et effektivt middel til at holde dem borte fra de forskellige udskjelser, der slavebinder millioner af unge i dag. Hovedvægten lægges på at være Kristi discipel, – derfor accepterer man strenge leveregler. Og der er plads for alle uanset race, uddannelse, forudsætninger og fortid. Alle sociale skillelinjer ophæves. Og de unge vil evangelisere en verden, som endnu er bundet af disse falske skillelinjer – også den kirkelige verden. De understreger Jesu andet komme, som forpligter os til at lægge vort liv om her og nu som udtryk for en stor

længsel efter den nye verden (og den nye sociale orden), som han suverænt vil skabe ved tidernes ende.

Samhørighed

Endnu udgør disse Jesusbegejstrede unge kun et forsvindende mindretal blandt deres kammerater, som endnu er fremmede over for Gud, men alt tyder på, at bevægelsen vil vokse, da den religiøse interesse er stigende hos de unge. Det stiller de historisk etablerede kirker over for et spørgsmål, som er afgørende for deres fremtid: Vil man være i stand til at integrere disse unge med deres nye livsstil i vore eksisterende kirkelige sammenhænge, eller skal Jesusbevægelsen fortsat være et religiøst out-siderfænomen, der efterhånden tapper kirken for dens aktiv af unge?

Det er rigtigt, at Jesusfolket kan forvirre mange traditionelle kristne. Man kan blive forvirret over selvmodsigelser i visse Jesusfolks adfærd (hippiagtige, snavsede, seksuelt samliv uden for ægteskab osv.). Deres tale om at »være høj i Jesus« kan også forvirre (det er jo ikke det samme som at have overgivet sig til Ham). Men især forvirres man over deres ligegyldige holdning over for de etablerede kirkesamfund, og af deres afvisning af gamle ærværdige traditioner: De holder sig til Jesus og det er dem nok.

Her må vi imidlertid lære at skelne ånderne. For principielt må vi være åbne for *alt nyt*, eftersom kristentroen fornyer *alt*. Der er næppe tvivl om, at kirken kan lære utrolig meget af de unges ægte Jesusbegejstring. Den må ikke tages fra dem, – den skal tværtimod smitte af på kirkefolket, så vore »døde« menigheder kan få nyt liv og en vitalitet, der får verden til at undre sig. De har nemlig brug for kirkens sakramentale fællesskab, hvis ikke hele denne begejstring skal løbe ud i sandet. Men det forudsætter, at kirken tager imod dem – åbent og tillidsfuldt. De ældre generationer må ikke lade det være betinget af fordomme eller begrænset smag (musik, klæder, former osv.), og de må tage imod de unges kritik på en positiv måde. I virkeligheden er vi alle i samme båd – ung og gammel. Samfundets hurtige omdannelse tvinger os til at besinde os på det væsentlige: At vi hører sammen: som ét folk i Jesus Kristus, hvor den enkelte bør komme til sin ret, fordi vi alle er lige elskede af Gud.

Ubrugte ressourcer

Selv om vi alle – både gammel og ung – er i samme båd, sidder de ældre generationer med hovedansvaret for denne nødvendige integrering af de unge i kirkefællesskabet. Det er trods alt dem, som behersker hele det kirkelige »magtapparat«, og som derfor bestemmer, hvorledes integrationspro-

cessen skal finde sted. Disse generationer skal vide, at det ikke er gjort med blot at åbne sig for de unge, som allerede er vundet for Kristus. Kirken lever nemlig ikke for sin egen skyld. Den er sendt af Kristus til verden, især til de slavebundne og fremmedgjorte. Og dem er der mange af blandt de unge i dag. Alle disse »afsporede« unger, det være sig prostituerede, drankere, stofmisbrugere, hippier osv. udgør i virkeligheden et *fantastisk aktiv af ubrugte ressourcer*, som kun venter på at blive evangeliserede.

Desværre ønsker vore menigheder tilsyneladende ikke at spille tid og kræfter på dem. Man har jo intet til fælles med den slags depraverede personer, som ikke kan

følge borgerlig skik og brug. Men her bedrager vi os selv, for vi har i høj grad noget til fælles med dem. Vi har nemlig Guds kærlighed til fælles. Ingen er stedbørn i Guds øjne, men vi er alle lige elskede – uanset vore fortjenester eller synder. Vi kan enten betragte alle disse unge som besværlige personer, som man ikke kan have noget at gøre med, – for de er jo uværdige, eller vi kan betragte dem som mulige medlemmer af Gudsfolket, som kirkens ubrugte ressourcer, der kun venter på, at der vises dem kærlighed.

Disse unge er en alvorlig udfordring til kirken. De er i stor nød, og selv om de ikke hører til de »pæne« mennesker, man helst vil omgås, er det alligevel menighe-

dens pligt – netop i kraft af sendelsen – at åbne sig for disse mennesker. I Guds øjne er vi alle lige »pæne«, og en menighed, der ikke har fået øjnene op for dette risikerer at degenerere til en forening til gensidig beundring.

Hvis vi virkelig ønsker en tilbundsående fornyelse af vore menigheder, er der kun en vej frem: Ligesom Jesus selv at tømme os for vor rigdom og stå solidarisk med de fattige og nødlidende – indtil korset om nødvendigt.

De unge råber efter Gud i dag. Vil vi give dem stene for brød? Eller vil vi af Kristi kærlighed lade os presse til at opgive alt for deres skyld?

SAMTALE MED EN UNG MUNK

III. E. Petersen

Vesterrig Kirke,
Thy.

N.N. gik i kloster i 1966 som 28-årig, efter at han i årene forinden havde taget eksamen i filosofi og økonomi og aftjent sin værnepligt. Han er nu 35 år og har været i kloster i 8 år. Vi opsøgte ham for at spørge, hvordan det kontemplative klosterliv tager sig ud for en ung mand af i dag.

– *Hvordan opstod Deres kald til klosterlivet?*

– Da jeg var et par og tyve år, holdt jeg en retræte i et benediktinerkloster, og ved denne lejlighed fik jeg øjnene op for det kontemplative ordensliv. Da jeg stod over for det, sagde jeg til mig selv: 'Det er det, jeg har brug for'. Mit kald opstod altså ved, at jeg lærte munkelivet at kende. Jeg blev betaget af fælleslivet, der så ud til at bygge på broderlig samdrægtighed, af det enkle, sobre, lidt hierarkiske bønsliv og af den glæde, der udsprang af denne enkle bøn.

Intuitionen meldte sig naturligvis efter en tids åndelig søgen og fordybelse i troen. Da jeg forlod mit hjem, som var yderst kristent, men lidt konservativt, for at studere på universitetet, skal jeg indrømme, at mit kristne liv var ret så kaotisk. Jeg gennemgik en renselse på troens plan, hvorved jeg opdagede, at mit trosliv ikke stak særlig dybt, men var noget, der hang sammen med det miljø, jeg kom fra. Der var dog ikke tale om noget brud. Jeg blev

ved med at praktisere – mere af vane end af overbevisning. Jeg opdagede også, i hvor høj grad jeg manglede en åndelig og intellektuel forståelse af troen – og et sprog til at udtrykke den med. Så begyndte jeg at følge et kursus i teologi under studentersjælesorgen.

Samtidig påtog jeg mig forskellige opgaver i studentermenigheden, og nu fulgte en periode, hvor jeg følte mig meget sikker og overbevist på troens plan. Men da der var gået et stykke tid, begyndte jeg at trække mig tilbage fra studentersjælesorgen, fordi jeg følte mig generet af en vis overophedet atmosfære og af det prosllytmageri, som på det tidspunkt gjorde sig gældende inden for den. Man ville pånøde de andre troen uden hensyn til den enkeltes tempo. Efter at jeg havde skilt mig ud fra dette apostoliske system, fulgte en tid med en – vel nok alt for individualistisk – inderliggørelse af troen.

Før jeg begyndte at tænke på klosterliv, havde jeg også overvejet ægteskabet som en mulighed i mit liv. Jeg har været forlovet med en ung pige, som jeg regelmæssigt kom sammen med i et år. Men jeg følte, at der fandtes en større kærlighed, og at kærligheden til Gud kunne bære et helt liv, gøre det lykkeligt og føre til større befrielse. Lidt efter lidt tog den overbevisning overhånd, at ordenslivet var en mu-

lighed for mig, og at det var det, jeg havde brug for. Tanken dukkede op som et bydende krav. Jeg fik tid til at fordybe mig i den, mens jeg aftjente min værnepligt. Der opdagede jeg en elendighed, som jeg ikke tidligere havde kendt. Da jeg blev hjemsendt, gik jeg i kloster.

– *På det tidspunkt var De 20 år. Har en ung mand i den alder let ved at vænne sig til klosterlivet?*

– Jeg gik i kloster, fordi jeg følte mig tiltrukket af bønnen. Og jeg fandt det, jeg søgte. Det, der heldigvis straks slog mig, da jeg kom hertil, var det hensyn, man tog til den åndelige frihed og respekten for den enkelte personlige måde at gå frem på. Ingen tvang af nogen art. Jeg har aldrig fået nogen sammenhængende doktrinær belæring.

I begyndelsen af min oplæring til klosterlivet stødte jeg ganske vist på visse vanskeligheder, fordi man i klostret satte spørgsmålstegn ved alt. Det var i slutningen af koncilet. Indtil da havde jeg ikke interesseret mig meget for, hvad der skete på det religiøse plan. I klosteret var koncilet den helt store begivenhed. Jeg opdagede en problematik under udvikling. Jeg hørte, at man sagde: »Hidtil har vi gjort det og det, men for fremtiden skal det gøres anderledes«. For eksempel med hensyn til fælleslivet; »Vi har levet som nogle

drog op og ned ad hinanden uden overhovedet at kende hinanden (hvilket for øvrigt ikke var rigtigt); nu finder vi endelig ud af, at det er brødre, vi bor sammen med«. Jeg troede, at klosterlivet var et liv i ensomhed, og jeg havde opfattet bønnerne som et forhold til Gud under fire øjne. Jeg havde troet, at fælleslivet var til for at støtte vort personlige liv. Jeg havde ikke forstået det som en udveksling mellem brødre. Jeg følte det som en vanskelighed at indtræde i et miljø, hvor alt blev gennemdrøftet og taget op til debat. I vort kloster er forandringerne heldigvis sket i et roligt tempo lidt efter lidt.

Vi er også blevet opfordret til større åbenhed over for menneskene af i dag. Et nyt tema, nemlig vantroen, har holdt sit indtog i klosteret. Vi er blevet tilskyndet til at besvare det åndeligt og intellektuelt ved at sætte os ind i ateismen. Desuden har man tilskyndet munkene til at åbne sig for de økonomiske, politiske og sociale problemer og for økumenien.

– Skal en munk prøve at bevare kontakten med de tanker, der rører sig i tiden?

– Vor åndelige erfaring må ikke være af en sådan art, at den ikke kan udtrykkes i ord. Vi skal udtrykke den over for os selv, og vi bliver nødt til at gøre det i vor egen tids intellektuelle kategorier. Vi bliver også nødt til at tale med de mennesker, som i større og mindre antal kommer til klosteret for at finde fred og for at spørge, hvordan vi oplever Gud. Vi skal præsentere troen for dem på en fornuftig måde med en indsigt, der svarer mest muligt til Helligånden, som bor i os.

En munks trosliv er ganske vist forskelligt fra andres. Mange troende oplever troen som noget tørt, mørkt, ængstende og vanskeligt. For mange munke er den noget glædeligt. Munkene lægger større vægt på opstandelsen og forklarelsen.

Men der er også munke, som på grund af deres omgivelser oplever vantroens mørke og må leve med denne vanskelighed. Begge disse to former skal eksistere side om side i et kloster. Vi må lære ikke at dømmes en medbroder, hvis tro er mere usikker eller mindre lysende, og at acceptere spørgsmål fra en anden, som oplever troen på en helt anden måde, end vi selv.

– Har De tænkt på at blive præst? – Jeg har aldrig tænkt på at udøve præstetjeneste. Jeg har taget afstand fra denne mulighed. Tidligere ønskede munkene at blive præster, selv om de ikke kom til at udøve præstegerning. Nu hvor præstedømmet er knyttet til tjenesten, synes jeg ikke, jeg har behov for at modtage præstevielser. Naturligvis får jeg mindre indflydelse på den måde, men det betyder ikke noget.

– Hvordan kan man finde sig i at underkaste sig en andens myndighed for hele livet?

– Den måde, man oplever myndigheden på, er en anden i verden end i klosteret. Abbeden vælges af komunitetet, og hans

myndighed hidrører fra en enstemmig vedtagelse. Han støtter sig på denne enstemmighed, og hvis han på et eller andet tidspunkt skulle komme i modstrid med komunitetet, er han forpligtet til at trække sig tilbage. Munkene har et broderligt forhold til ham. Han er ikke nogen åndelig vejleder, men en åndelig fader, som man kan sige alt til, og som først kommer med råd, når han har hørt, hvad man har at sige. Det betyder ikke, at der ikke er nogen tvang i myndighedsudøvelsen i et kloster. Men myndigheden kan være knyttet til en vandring fremad. Her i klosteret er jeg meget glad for den frihed, man giver os hver især til at følge vor egen vej.

– Men det forhindrer vil alligevel ikke, at klosterlivet pålægger en ramme, som alle må tilpasse sig.

– Der er en bevægelse i gang i retning af at gøre klosterlivet mere personligt. For 10 år siden skulle alle leve det på samme måde. Der var en masse forskrifter, man skulle følge, og gjorde man ikke det, måtte man forlade klosteret. Nu opfordres de enkelte munke til hver især at leve deres klosterliv på deres egen personlige måde. Nogle har valgt at leve som eremitter. Andre tager sig af gæsterne. Målet er at skabe et fællesskab midt i mangfoldigheden og at åbne endnu flere muligheder end hidtil for at leve i forskellige rytmer. På den måde fremmes det personlige præg. Men samtidig skal fællesskabet blive ved med at være et fællesskab.

– Det sker vel også, at der er uoverensstemmelser mellem munkene indbyrdes?

– Ja, efter konciliet opstod der teologiske uoverensstemmelser. Nogle gik ind for den nye teologi, mens andre var imod den. Men konflikterne var ikke så voldsomme, fordi man undgik at dramatisere dem. Man tav dem ihjel. Det er for øvrigt nu ikke den bedste måde at overvinde dem på! Der er en anden måde, som er mere holdbar, og som er bedre egnet til at skabe ro om tingene. Hvis man oplever en sand broderkærlighed i Helligånden, fornemmer man virkelig, at vi er eet, og at vi alligevel godt kan være forskellige inden for denne enhed. Så relativiserer man sine meninger og gør dem ikke til absolutter, men til en berettiget stræben hos den enkelte efter at nå sandheden. Gør man konflikter til noget absolut, mangler man lidt af den friske måde at se tingene på, som er et vigtigt kendetegn ved det kristne liv.

– Og hvordan er det med politiske uoverensstemmelser?

– Før i tiden forlangte man, at der aldrig måtte tales politik i klosteret. Men nu ville et sådant krav ikke virke sandfærdigt, men tage sig ud som en slags hykleri. Blandt munkene oplever man imidlertid ikke så voldsomme politiske konflikter, som man gør det ude i verden. Vi er ikke nær så politisk implicerede, selv om vi ved, hvad

der foregår. Hos os ligger tyngdepunktet et helt andet sted.

– Hvilken stilling indtager De selv til strømninger ude i verden i dag?

– Personlig føler jeg inig på det politiske plan stærkt tiltrukket af indsatsen i maj 1968 med alt, hvad den førte med sig af broderskab, talefrihed og befrielse fra bureaukratisk tvang. Jeg føler mig ikke særlig lovlødig. Det var bare kedeligt, at denne indsats ikke skaffede sig afløb i lidt dybere refleksioner. Dens udtryksform var ikke den rigtige. Munkene føler sig tiltrukket af frigørelsens bestræbelser, men de mener trods alt, at der er brug for rammer og for et minimum af institutioner til at støtte et åndeligt gennembrud.

– Hvordan reagerer De på det, man kalder sekulariseringen?

– Jeg synes ikke om noget, der begrænser, f.eks. en sekularisering af troen og en nedskæring af dens indhold til det, menne-

«Klosteret i Tønder, tegning af Emil Holten»

skene under de nuværende samfundsforhold med de teknificerede liv i byerne kan forstå. Jeg syntes om det, der skete i maj 1968, som var det modsatte af sekulariseringen. Jeg vil ikke gå ned til følgende analyse: »Der findes normer og idealer, afsondret af det tekniske samfund, og disse idealer skal fungere som mønstre for troens forståelse. Det er bedre slet ikke at tale om alt det, der ikke passer ind i mønstret, for det er der alligevel ingen, der forstår.« Denne mentalitet er heldigvis igen på vej ud af kirken.

På samme måde føler jeg mig også dårligt tilpas over for alt, hvad der hedder surhed, og over for diskussioner og analyser, der står i forbindelse med denne surhed.

Det, der er lovende i kirkens liv, er den frigørelse for de gamle rammer, som vil gøre det muligt og allerede har gjort det

muligt for de kristne at være levende vidnesbyrd om et liv i glæde og frihed, ligesom det nu vil blive muligt for os at vise, at vi er opstandne, og at vi lever i opstandelsen. Før kunne det ikke lade sig gøre, fordi vi var klemt inde i præfabrikerede helt færdige mønstre, men nu kan vi komme til at udtrykke os. Jeg tror, at det kristne liv er noget glædeligt, som ikke har noget med surhed at gøre. Vi skal vidne om vor entusiasme, et ord der betyder 'at være inspireret af Gud'.

– *Hvordan ser De på udviklingen i kirken i dag?*

– Jeg har svært ved at savne tiden før koncilet. Jeg har kun kendt kirken efter koncilet. Munkene er gennemgående tilfredse med udviklingen i kirken. Angsten for fremtiden er forbi. Vi er åbne for det, der kommer.

– *Og udviklingen inden for liturgien, – at den gregorianske sang er forsvundet?*

– Jeg holdt meget af den gregorianske sang. Men jeg er ved at finde ud af, at vi har brug for noget andet, samtidig med at jeg er klar over, at vi må se at finde en anden inspiration, som er på højde med den gregorianske, for det meste af det, vi hidtil har frembragt i kunstnerisk henseende, er meget ringe. Det er stadig alt for uventigt. Musikken kommer ikke rigtig indfra. Men det skal nok komme. Der er allerede skabt forskelligt, som er meget smukt.

– *Hvad er munkelivets særlige opgave i dag?*

– Kirkens liv er fuldt af kontraster – meget drages i tvivl, og samtidig er der meget, der giver anledning til nyt håb. Der er mere liv, og trangen til bøn er større end før. I den grad denne trang bliver opfyldt, afstedkommer den så store omvæltninger, at begejstringen bliver det fremherskende træk i livet i klostrene. Ganske vist opstår der diskussioner og uoverensstemmelser mellem os. Selv oplevelsen af troen kan være forskellig. Hver lever troen på sin måde. Vi må finde en ny måde at leve mangfoldigheden i fællesskabet på. Det er måske netop det, der er klostrenes særlige opgave. Tidligere tiders standardiserede fællesskab var ikke så rigt som den mangfoldighed, vi forsøger at leve med i fællesskabet i dag. Det er en tilbagevenden til livet i Helligånden, som de første kristne levede det, en sand mangfoldighed i en levende enhed.

– *Hvori har kirken sin chance i dag?*

– Kirkens chance kunne måske bestå i ikke mere at besætte nøgleposterne i samfundet, men virkelig leve i en mindretalsituation med spredte levende og dybt broderlige fællesskaber. Folk klager meget, også progressisterne. De beklager sig over, at kirken er i mindretal, og at dens indflydelse er dalet. Jeg kan ikke indse, hvorfor et liv som et mindretal i samfundet absolut skulle betyde et ulykkeligt liv i troen.

(Bemærkninger, samlet af Jean Potin)

PROGRAM FOR VALFARTER TIL ROM

Rejserne arrangeres af Steno Rejser på foranledning af de nordiske bispedømmer.

Oversigt over valfarterne:

Påskevalfart: 22/3–31/3 1975 m. fly.

Pinsevalfart: 17/5–24/5 1975 (valfartslugens program) m. fly.

Den fælles-nordiske bispevalfart:

23/6–30/6 (valfartslugens program) m. fly.

23/6–7/7 – 10 dg. i Rom + 4 dg. i Assisi m. fly.

23/6–7/7 – 1 uge i Rom + 4 dg. i Firenze + 3 dg. i Assisi m. fly.

23/6–7/7 – 1 uge i Rom + 1 uge i Sorrento m. fly.

22/6–8/7 – 10 dg. i Rom + 4 dg. i Assisi med tog.

22/6–8/7 – 1 uge i Rom + 4 dg. i Firenze + 3 dg. i Assisi m. tog.

22/6–8/7 – 1 uge i Rom + 1 uge i Sorrento m. tog.

Sommervalfarten: 7/7–21/7:

10 dg. i Rom + 4 dg. i Assisi m. fly.

1 uge i Rom + 4 dage i Firenze + 3 dg. i Assisi m. fly..

1 uge i Rom + 1 uge i Sorrento m. fly.

(Tilsvarende togrejse fra 6/7–22/7 kan arrangeres, hvis der er tilstrækkelig interesse derfor.)

Påskevalfarten ledes af pater A. Raulin O.P., Oslo.

Pinsevalfarten ledes af pater Pierre Aupy O.P., Stockholm.

Bispevalfarten ledes af Hs. excellence, biskop Verchuren, Helsinki, i dennes egenkab af formand for Nordiske Bispekonference. Såvidt det er praktisk gør ligt, vil alle Nordens biskopper deltage i denne valfart.

Sommervalfartens leder er pastor Paul d'Auchamp, København.

Tilmeldingsfrister:

De absolut sidste tilmeldingsfrister er for Påskevalfart: 1. oktober 1974.

Pinsevalfart: 15. december 1974.

Den fælles-nordiske Bispevalfart: 15. januar 1975.

Sommervalfart: 1. februar 1975.

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg

Telefon (05) 12 13 11

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester

PER MEYER

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - 94 33 66

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør

Ingeniør – Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10

København, Brønshøj

Telf. 60 11 55 og 60 16 55

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udevendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød

Telefon *(03) 27 81 00

N. Juel Pedersen A/S

Glemmevej

Ramsherred 13 – Telefon 72 01 58

Næstved

Leverandør til katolske institutioner

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester

Værksted: Hededammen 4

Skolebakken 147

Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester

aut. vand- og gasmester

Solagervej 8, Næstved

Telefon 72 66 51

Mogens Larsen

Ramsherred 31

Åbenrå

Telefon 2 25 30 og 2 34 27

Lys – Kraft – Varme

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserves
Hjørnet af Nørregade og Jyllandegade
Esbjerg
Telefon 12 06 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olagade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyrr

Skolebøger - Skolerekvivalter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olagade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtemester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olagade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs øftf.

Vintappergården St. Valby
4000 Roskilde
Telefon (03) 38 72 04
Aut. leverandør af kirkevåne

Alt i moderne belysning

Karl A. Køblø

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

- der får De
mere
for pengene - -

Murermester- og entreprenørførretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRIA 8070

Er De tilfredse med Deres snedker
og møbelpolstre?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningsarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

DET HELLIGE ÅR

ER VI FREM- SKREDNE NOK?

Af Elsebet Kieler

På pastoralrådsmødet på Sostrup den 9./10. november lagde generalvikaren nogle tal på bordet om den kirkestruktur, vi hovedsagelig har bygget på indtil nu (se Forum nr. 22.) De viser en nedgang i antallet af præster, søstre og katolske institutioner.

Det var således på høje tid, at synoden i 1969 vedtog at supplere med nye struktu-

rer i form af menighedsråd og pastoralråd. Karakteristisk for de nyoprettede råd, sammenlignet med andre bispedømmer, er, at de ikke blot er rådgivende for biskop og præsteskab, men medansvarlige og beslutningsdygtige i de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, som hører ind under deres respektive arbejdsområder. Strukturnæssigt er vi med i fortroppen, når det gælder kirkens ajourføring. Og dog kan man spørge: Er vi fremskredne nok?

Visse organer for udøvelse af medansvar er skabt, men inden for de gamle rammer. Den stærke impuls hertil har uden tvivl været koncilets dogmatiske konstitution om kirken, men spørgsmålet er, om vi endnu har taget den fulde konsekvens. Den indleder om kirkens mysterium, taler dernæst om kirken som Gudsfolk og først derefter om kirkens hierarkiske struktur. Præsterne er i deres brødres tjeneste, for at alle, som tilhører Guds folk, frit og samstemmigt skal samle sig om det fælles mål at nå frem til frelsen (nr. 18).

Også forholdet mellem biskopperne og paven har fået en note i samme retning. Bispekollegiet skal ikke opfattes i streng juridisk forstand, men ud fra åbenbaringen. Deres hierarkiske fællesskab er et legeme, en organisk virkelighed, som både kræver en juridisk form og en kærligheds inspiration. Og dette legemes hoved, paven, er i Kristi navn og ånd hyrde for den universelle kirke - Guds tjeneres tjener, som han jo også kalder sig.

Koncilet har således vendt den hierarkiske pyramide på hovedet - ganske som Jesus gjorde, da hans apostle, Jakob og Johannes, ville sidde ved hans højre og venstre side, når han kom i sit rige: »I ved, at folkenes fyrster hersker over dem, og de store lader andre få deres magt at føle. Sådan skal det ikke være iblandt jer. Men den, som vil blive stor iblandt jer, han skal være jeres tjener. Sådan er Menneskesønnen nemlig ikke kommet for at lade sig tjene, men for selv at tjene og give sit liv som løsepenge for de mange.« (Mt. 20,25-28).

Koncilets energiske ændring af perspektivet er således ikke ny. Den er bibelsk. Teologisk har kirken da heller ikke ændret sit syn. Men på det åndelige og sociologiske plan er den gået ind i et selvopgør for at komme ud af den monarkiske opbygning og dens mentalitet, som stammer fra det verdslige kejsersamfund, ind i urkirkens korporative menighedsstruktur, hvor »der er en sand lighed mellem alle med hensyn til værdighed og delagtighed i alle troendes fælles værk, nemlig at bygge op Kristi legeme« (»Kirken«, nr. 32).

I dette selvopgør står vi stadig, som også pastoralrådets drøftelser i sidste måned viste. Her rejstes spørgsmålet om det svigtende fællesskab i menighederne: Har vi lært at leve troen sammen eller er det kun

rent naturlige interesser, der samler os udenfor gudstjenesterne? Hvad gøres der for at støtte præsten, åndeligt og menneskeligt, så hans arbejde blir meningsfyldt? Det er jo ikke blot i kirkebygningen, men i hverdagen vi skal samles om Kristus og følge ham. Er vi ikke for lidt kaldsbevidste? Har vi ikke indsnævret kald til kun at gælde præster og søstre? Har vi ikke alle en mission?

Der må en nyformulering til af tjenesterne, som både præster og menigheder må skoles til. Det er jo ikke blot biskoppen, der tegner kirken. Det gør vi alle som Guds folk. Og det skal vise sig i alle sammenhænge. Medansvar betyder ansvar for hinanden. Indenfor det fælles ansvarsområde må man så finde, afgrænse og sammenføje de enkeltes kald og funktioner. –

Dette var nogle af de tanker, pastoralrådet gjorde sig. Man kunne i den forbindelse spørge: Påtager en del præster og ordensfolk sig ikke opgaver, som lige så godt kunne overtages af lægfolk? evt. af lægfolk, som modtager lavere vielser dertil? Man behøver jo ikke præstevielser eller ordensløfter for at være kateket eller lærer, leder eller rådgiver, sygemedhjælper eller organisator.

Før man afgør denne sag, gør man dog klogt i at spørge: Hvad har motiveret præster og ordensfolk til at engagere sig i sådanne funktioner? Svaret må være: for at evangelisere dem, for at Kristus og hans frelsergerning kan trænge igennem, ikke bare i søndagsmesse og sognebrev og menigheds møder, men også i disse vigtige sektorer af vort liv, hvor lægfolket tilbringer det meste af deres tid.

Skal lægfolk aflaste præster og ordensfolk i disse funktioner, så kræver det 1. at vi blir kaldsbevidste, 2. at vi accepterer den nødvendige, også religiøse skoling og 3. at vi forbereder os på nødvendige personlige afsavn for at tjene evangeliet.

I pastor Lars Messerschmidts oplæg om bispedømmets pastorale situation bemær-

kedes, at flertallet af vore katolske institutioner i dag betjenes af lægfolk, at deres kristne og katolske karakter i praksis afhænger af disse lægfolk, og at mange af dem ikke er katolikker, ja end ikke bekenkende kristne. Hvorfor ikke? Fordi katolikkerne ikke melder sig under fanerne. Det kan de have mange gode grunde til. Men lad os se situationen i øjnene: Vi skal langsomt arbejde os tilbage i levestandard for at stille sulten i verden, har biskop Grøsholt sagt. Vi kan roligt tilføje: også for at stille den åndelige sult i verden. Det er præcis her, vi har vort medansvar, hvis vi vil være å jour!

Det kræver, at kristne familier blir enige om at bringe fælles ofre for evangeliets skyld. At sådanne familier med samme sindelag støtter hinanden, åndeligt og materielt. At også præster, søstre og lægfolk finder sammen i grupper for at udfylde hindandens tjenester og liv.

Tænk, hvis sognet viste et billede, ikke bare af sognepræsten og hans forlængede arme af sekretær, husbestyrerinde, rådsmedlemmer osv., men af et kirkelegeme en miniature: en kernegruppe af præster, søstre, lægfolk, der sammen bar ansvaret for en menigheds tarv og trivsel og samtidig selv realiserede et kristent fællesskab, der kunne inspirere andre familie- og gruppedannelser, grupper, som måske kunne påtage sig delopgaver til gavn for hinanden i sognet?

En sådan cellestruktur forekommer meget mere bibelsk end den monarkiske pyramide, meget mere varm og levende og rig i sine tjenester. Den kunne imødekomme præstens normale behov for fællesskab, aflaste ham i funktioner, der ligeså godt eller bedre kan varetages af skolede lægfolk og give ham mulighed for at besinde sig på det, han i kraft af sin vielse og sit kald alene er sat i stand til at give.

Kort sagt: Kan vi tænke os en fornyelse, der går så dybt, at vi tager Jesu ord til Jakob og Johannes til os?

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 65 88
Kaffe og kolonial en gros

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 65 67 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 26, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys – Kraft – Oliefyr
Alt i el-artikler

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A – Horsens
Telefon 62 19 20

EBM

ENGLESK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jørgensen

HORSENS

Poul
HENRIKSEN

Rådhusstræde, Vejle

Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger...

R. Schullk

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Eebjerg
Telefon 12 02 14

A/S Vejle Mælkekompani

Vodelagade 85
Vejle – Telefon *82 85 00
Fineste mejeriprodukter

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 62 15 33

G. Garth-Grüner

Landeretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01) * 13 04 08

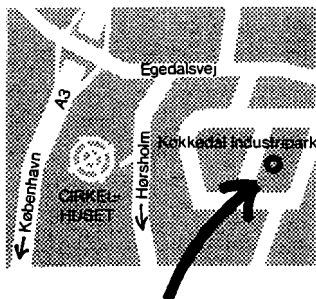
Modernisering

Kom og se hvordan De kan gøre Deres hjem smukkere med Pastella byggekeramik

På ét sted kan De nu vælge fliser og klinker til alle boligens rum. De er velkommen alle ugens dage i den største specialforretning for byggekeramik.

Åben hverdage kl. 8.00-16.30, fredage til kl. 20.00 og om lørdagen 10.00-13.00. De finder os nemt. 3 minutter fra Cirkelhuset.

På gensyn.

Pastella

BYGGEKERAMIK

Kokkedal Industripark 103A
2980 Kokkedal
Telefon: 03-24 67 15

LÆSER- BREV

at det er usundt at begrænse ens begær, men det må de fleste finde sig i. Seksuelle fristelser er ikke præstens prerogativ. Det er den kærlighed, der ligger bagved og forårsager begrænsninger, der er vigtig.

Selv om jeg mener, at det vil være godt, hvis præster kunne gifte sig, tror jeg ikke, at man skal understrege den moderne misforståelse og gøre alle præster til frustrerede, unaturlige væsener. Der må være mange præster, der går rundt og drømmer om et utopisk ægteskab.

Med venlig hilsen
Michael Newbold

DØM IKKE!

En af Langelands mest trofaste turister, pastør Richard Classen, Lybeck, der i sommer gæster øen for 15. gang, har skrevet følgende tankevækkende artikel til Langelands Folkeblad:

For et par måneder siden fik jeg en lille pakke fra en sagfører i Flensborg. Han sendte mig en sidste hilsen fra en afdød tante, hvis yndlingsnevø jeg altid havde været, specielt da jeg så at sige var den sidste af hendes familie, der taler dansk. Hun var enke efter en morbror af min mor og blev næsten 95 år gammel.

I den nævnte pakke fandt jeg en gammel dansk bibel med gotiske bogstaver, som de fleste i dag vel ikke længere kan læse. Jeg åbnede bogen, og der lå et brev, som var afstemplet i København år 1865. Det var skrevet af en mand, ved navn Albert Eriksen, til hans broder, dvs. til min oldefar, Svend Eriksen i Altona. Og brevet lød således:

Kære Svend!

Nu da krigen er forbi og næsten glemt, skulle vi to brødre så ikke påny tage forbindelsen op. Du og jer alle sammen i jert land haver jo nu opnået, hvad I haver ørsket: I er nu fri fra Danmark og indlemmet i Preussen. Er du så glad for det?

Jeg haver oplevet krigen her i København og skulle melde mig hver uge ved politiet, da jeg endnu ikke var dansk statsborger. Ellers har jeg ikke haft nogen vanskeligheder. Nu haver jeg fået statsborgerskab her. Som du nok husker haver jeg en sød kone og tre børn. Hvad synes du - vil du ikke komme engang for at besøge os her? Du er altid velkommen i vor hyggelige lejlighed.

Vi haver det nu godt, konen og børnene og jeg. Men husk: Jeg håber, at de nye frakker vil passe jer.

*Din trofaste bror,
Albert.*

Vedr. »Med romersk Flip«

Kære Redaktør,

Tilfældigvis kendte jeg St. Edmund's College i halvtredserne (eller rettere sagt Allen Hall, for St. Edmund's er en kostskole).

Reglerne var i princippet strenge, men disciplinen var næppe bestials. Jeg indrømmer, at præsidenten dengang hed Butcher (et navn, der ikke reflekterede stedets ånd), og at to professorer senere forlod kirken. Den ene var Charles Davis, men begge to var indelukkede og tilsyneladende uvenlige mennesker - mere interesserede i bøger end i deres studenter. Det bebrejder jeg dem ikke; jeg gør blot opmærksom på faren ved at opbygge meninger i ensomhed og måske stolthed.

Cølibatets pris er selvfølgelig ikke at måtte undvære alt, hvad der hører hjemme under kærlighed mellem mand og kvinde.

Hr. Jensen springer fra kærlighed til eros og blander de to. (Jeg foretrækker ordet sex.) Ukritisk accepterer han, at kirken i de sidste tusind år har taget afstand fra eros - en påstand, man snart er træt af, og han kræver endda, at kirken giver et tilfredsstillende svar på det erotiske, hvad han så end mener med det.

Som ægte skandinaver er han måske bange for enhver form for undertrykkelse af det legemlige. Det er ikke sarkastisk ment. Det er det, den nuværende indoktrinering går ud på. De seneste meninger går ud på,

På den side af dette brevark havde den gamle dame skrevet med sin sirlige fruehåndskrift:

De nye frakker – ak – de blev snævrere, end de troede. Svend blev tvunget til at drage ud i krig mod Frankrig og blev alvorligt såret, to af hans sønner blev skudt i Frankrig 14–18, en sønnesøn blev skudt i Frankrig 1940.

Aldrig skal jeg begribe, hvorfor vort lands sønner skulle dø derude for Preussens gloria.

Men – hvad siger Vorherre:

Døm ikke.

Da jeg var færdig med at læse dette, faldt mine øjne på den åbne bog. Brevet var lagt ind ved det 7. kapitel af Mathæusevangeliet, der begynder:

Døm ikke.

R. Classen.

Fra »Langelands Folkeblad«

EN MENNESKEALDERS NÆSTEKÆRLIGHED

Flittige ordenssøstre, der i dagligdagen søger at nå frem til uselvishedens sind gennem bønslivet og sindets forædling, udfører deres gerning anonymt. Hundrede og tusinde har i årtiernes løb gjort denne tjeneste for den orden eller kongregation, de tilhørte, og i det borgerlige samfund, de har viet deres kræfter.

Og de gør det den dag i dag. Oftest stille og ubemærket. Men dermed ikke upersonligt. For den rette søster banker et hjerte bagved ordensdragten. Men skolet i den katolske kristentro er hendes sind mere rettet imod »vi« end imod »jeg«. Livsmottoet er: Jeg lever for Gud og Næsten.

Almindeligvis bringes der ud fra ordenslivets livsmotto ikke nekrologer. Det danske mindretalsblad i Sydslesvig, »Flensborg Avis«, har fraveget sædvanen. En af mindretallets kendte kvinder, Kristiane Fischer, forstaden Harreslev ved Flensborg, skriver hjertevarme afskedsord om en søster fra Sct. Franciskus-hospitalet.

Det nationale mindretal hylder her en af det religiøse mindretals kvinder i grænsebyen.

»Katolsk Forum« synes, at den mindstekrans, som her bindes for en katolsk søster, også til fulde vil kunne stå som et eftermæle for de mange søstre, der gennem årene har tjent på de tidligere mange, men nu efterhånden få katolske hospitaler i Danmark.

Kristiane Fischer skriver sin nekrolog under den overskrift, der står her i bladet:

»Døden rydder op i rækken af mennesker, vi mødte på vor lange vej gennem livet i Flensborg. Blandt dem, der sent vil glemmes, er en nonne, Søster Annea Rose. Hun har formået at vise os en menneskealders næstekærlighed.

Søster Annea døde fredag den 11. oktober. I 65 år har hun været ordenssøster hos franciskanerne. Der er kun få, som har oplevet en sådan tid som hun.

For 60 år siden kom hun til Flensborg, har virket her – og er i årenes løb blevet eet med Franciskus Hospitalet og med de mennesker, hun kom i berøring med. Der er mange, som i de seneste årtier med inderlig taknemmelighed har nydt godt af hendes hjertensgodhed og selvopofrelse, når sygdom og nød bankede på. Stod hun ved en sygeseng, lyste hendes øjne, så det gav styrke og mod. Allerede i 1916 mødte vi hende på Flensborgs katolske hospital, hvor virket kom til at ligge. Velsignelsen lå over hendes arbejde – i fredstid, og især under krigen. Vi har aldrig kunnet glemme, hvad hun lærte os dengang.

Under og efter første verdenskrig var hun kendt i mange hjem i hele det nu danske Nordslesvig. Blev folk dér syge, så tog de til Flensborg, for på Sct. Franciskus Hospitalet og hos Søster Annea var man i de bedste hænder. Hendes varme smil, hendes urokkelige gudstro var kendt viden om.

At hjælpe var det bedste, hun vidste. Ikke alene, hvor der var legemlig nød, men også hvor der var sult og anden nød på færde. Hun rejste med tog og med skib – og kom aldrig tomhændet tilbage. Der var mange, som dengang trængte til materiel hjælp.

Nonnerne – det var især to, der var mest kendte, blev kærkomne gæster, hvor de mødte op. Deres navne nævnes endnu i dag!

Alt dette fyldte Søster Anneas liv. Det blev en velsignelse for alle, men også for hende selv.

Da det gik imod aften, blev hun selv syg, men fyldtes af tak for det liv, som hun fik lov at leve hernede.

Hun forstod til fulde den kunst at glæde andre. Penge havde hun jo ingen af. Hun hørte til Frans af Assisis fattige søstre. Men det problem forstod hun nemt at løse.

Engang for nogle år siden mødte hun op på mit værelse med en lille vase og to blomster. Ja, vasen . . . det var en lille tom flaske, en såkaldt »lommelærke«, som hun havde fundet i en skraldespand. Og de to blomsterstilk var ude fra en af havens plæne-rabatter.

Glad og rørt blev naturligvis enhver modtager.

Til sidst længtes Søster Annea efter at komme hjem til Gud, som hun havde viet hele sit liv.

Hjertelig tak, Søster Annea!«

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedplejer på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17 –
Telefon 15 23 03

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Bendt Gravgaard

Isenkram og glas
Hobro – Telefon (08) 52 15 44

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ
Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 85 55

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Peter From

Kolonialhandler

Domhuagade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

Rom med fly hver uge fra 9/8 fra 795,-
Wjen med fly hver uge fra 7/9 fra 865,-

REJSER MED STØRRE INDHOLD!

STENO REJSER

Holmblædgade 11, Dk - 2300 Kbhvn. S.
Telf. (01-27) Asta 2312
Giro 18 46 43

W. A. Werner A/S

Ost en gros

Teglårdestræde 13
København K
Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)

BLOMSTER - FRUGT OG GRØNT

A.B.C. Blomster

Vestergade 19, Stubbekøbing
Telf. (03) 84 16 59

HASLEV

MESSE

Forsøgsvis vil der blive læst en månedlig messe i Haslev: Første gang søndag den 15. december kl. 10.30 i Missionshotellet, Vestergade.

NØRREBRO

SAKRAMENTSKIRKEN

Lørdag 14/12 kl. 10 til 13,30: Menighedens julefest, arrangeret af sognets kateketer under medvirken af »Troubadourerne«. Messen læses kl. 12.

JULENS GUDSTJENESTER

Hver søndag indtil jul: Messer kl. 10, 17 og 18 (engelsk), som allerede opgivet.

24/12 kl. 23. Midnatsgudstjeneste.

25/12 - Juledag: Messer kl. 10, 17 18 (engelsk).

26/12 - 11 Juledag: Messe kl. 10.

29/12 søndag: Messer kl. 10, 17 og 18 (engelsk).

31/12 kl. 17: Takkemesse.

1/1 kl. 17: Messe

Derefter: Hver søndag indtil videre: Højmesse kl. 10, messe kl. 17, engelsk messe kl. 18.

Søndag 5/1 75: Kl. 20 i kirkens krypt: Fest for menigheden, arrangeret af dennes filippinske og chilenske medlemmer.

ØSTERBRO

ADVENT OG JUL I

SCT. ANSGARS KIRKE

Søndag den 15. december kl. 17 afholdes Adventsvigilie i Sct. Ansgars kirke. Vigilien opbygges af adventssalmer, skriftslæsning, bøn og en kort, forklarende prædiken. En sådan vigilie har været afholdt i mange år i Sct. Ansgars kirke og imødekommer det 2. Vatikanerkoncils pålæg om at fejre en Ordets tjeneste. Der slutes med sakramental velsignelse.

Julenat kl. 24 fejres bispemesse. Juledag synges der højmesse på latin kl. 11.

Nytårsaften kl. 16,30 afholdes fredsdag med sakramental velsignelse og Te Deum.

K. G.-H.

SKT. KNUD LAVARDS FEST

Sct. Knud Lavards martyrdag den 7. januar højtideligeholdes med en messe i Sct. Ansgars kirke kl. 20. Efter messen afholder Sct. Lavards Gilde generalforsamling i præstegården. Interesserede er velkomne til at overvære generalforsamlingen for at høre om Gildets formål og medlemmernes forpligtelser.

KATOLSK ARBEJDER- AKTION

MULTINATIONALE SELSKÅBER KONTRA SOLIDARITET

Gennem den kapitalistiske udvikling er der opstået en stadig større koncentration af de økonomiske midler, som allerede forudset af Karl Marx. Denne koncentration har sprængt nationalstatens rammer, således at man på tværs af befolkningernes sande interesser kan styre produktionen efter et eneste princip, den maksimale profit.

For at modvirke »kræfternes frie spil« er det nødvendigt at opbygge en solidaritet, der går på tværs af alle grænser.

Den danske arbejder har en naturlig forudsætning for at tage denne kamp op nemlig gennem sin fagforening. De enkelte medlemmer og de progressive kræfter i dansk fagbevægelse må mobiliseres, så de får den fornødne indflydelse på de beslutninger, der skal træffes både herhjemme og på internationalt plan, for at kunneaktionere mod de multinationale selskabers overgreb, og derved ændre samfundenes strukturer i socialistisk retning.

Ovenstående udtalelse er enstemmigt vedtaget på et medlemsmøde 15. november 1974.

Katolsk Arbejderaktion
F. Munk Pedersen
mødeleder

LITURGISK OVERSIGT

V/ Inga Jensen

Søndag d. 8/12: Mariæ uplettede undfangelse. 1. Mos. 3, 9-15.20 - Salme 98, 1-4. (R. 1. a: Syng Herren en ny sang, underfuldt har han handlet). - Ef. 1, 3-6. 11-12. - Luk. 1, 26-38. Særlig præf.
Mandag d. 9/12: Ferialdag: Es. 35, 1-10. - Luk. 5, 17-26.
Tirsdag d. 10/12: Ferialdag: Es. 40, 1-11. - Matt. 18, 12-14.
Onsdag d. 11/12: Ferialdag eller Damaskus I, pave. Es. 40, 25-31. Matt. 11, 28-30.
Torsdag d. 12/12: Ferialdag eller Johanna Franziska v. Chantal, ordenssøster. Es. 41, 13-20. - Matt. 11, 11-15.
Fredag d. 13/12: Lucia, martyr. Es. 48, 17-19. Matt. 11, 16-19.
Lørdag d. 14/12: Johannes af Korset, præst og kirkelærer. Sir. 48, 1-4. 9-11. - Matt. 17, 10-13.

Søndag d. 15/12: 3. Søndag i advent: Es. 35, 1-6a. 10. - Salme 146, 6-10 (R. Es. 35,4: Kom, Herre, frels os!). - Jak. 5, 7-10. - Matt. 11, 2-11.
Mandag d. 16/12: Ferialdag. 4. Mos. 2-7, 15-17a. - Matt. 21, 23-27.
Tirsdag d. 17/12: Ferialdag. 1: Mos. 49, 2.8-10. - Matt. 1, 1-17. (fra idag: Pr. adv. II)
Onsdag d. 18/12: Ferialdag. Jer. 23, 5-8. - Matt. 1, 18-24.
Torsdag d. 19/12: Ferialdag. Dom. 13, 2-7. 24-25a. - Luk. 1, 5-25.
Fredag d. 20/12: Ferialdag. Es. 7, 10-14. - Luk. 1, 26-38.
Lørdag d. 21/12: Ferialdag eller Petrus Canisius, præst og kirkelærer. Højsang. 2, 8-14 eller Zef. 3, 14-17. - Luk. 1, 39-45.
Søndag d. 22/12: 4. Søndag i advent: Es. 7, 10-14. - Salme 24, 1-6. (R. 7c og 10b: Herren holde sit indtog! Han er ærens konge!) - Rom. 1, 1-7. - Matt. 1, 18-24.

HVEM VIL INDBYDE?

I sidste nummer af Katolsk Forum omtalte jeg mange udlændinges og specielt chilenernes ønske om at komme i kontakt med danske katolske kredse.

I dag kommer jeg tilbage til sagen, idet 2 chilenske familier har spurgt, om der var mulighed for at mødes med en dansk familie en dag i julen. Og jeg er sikker på, at der også er andre - både familier og enlige - der gerne ville opleve julen i et dansk hjem.

Hvis der er nogen, som kunne tænke sig at indbyde en udlænding, beder jeg Dem venligst meddele mig Deres navn og adresse, samt om De ønsker besøg af én enlig eller af et par.

Jeg hører meget gerne fra Dem - skriftligt, hvis De ikke finder mig på 35 68 25.

Paul d'Auchamp
præst ved Sakramentskirken

En kærkommen
julegave er

JULEKÆRTEN

kun kr. 10,-

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 48 01 Go. 60 68

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

HANDELSBANKEN
-altid med i billedet

Aktiv vinterferie i Tyrol

Om formiddagen: Tysk sprogtræning i små hold. Om eftermiddagen: Skiundervisning, bjergvandring eller ekskursioner. Om aftenen: Ja, hvor morer og hygger man sig bedre end i en bjerglandsby i Tyrol!
Skriv til (gerne på dansk):

SPRACHSCHULE WESTENDORF
6363 Westendorf - Østtiro

Vægkalenderen

På grund af de stadig stigende bogtryk- og papirpriser udkommer Ansøgelsesforeningens VÆGKALENDER ikke i år.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursus, opfriskningskursus, forældrekursus m.m.

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdsvej 18, 2800 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

MARIAHOLM SKOLESENTER I NORGE

(katolsk leirskole og kurssted)

søker fra januar 1975 to arbeidsvillige damer til kjøkkenhjelp og rengjøring. Stedet ligger ensomt til ved Øyeren i Spydeberg kommune, 50 km. fra Oslo. Moderne hybelhus for betjening.
Gode arbeidsforhold.

Henv.: Mariaholm skolesenter
v/ Ruyter
N 1822 Godheim.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schalk (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr
kvartal kr. 21,00.
Løssalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

FRIHEDENS SPØGELSE

DISTANCENS GUSTNE OVERLÆG

»Glæden er Jordens gæst i dag med himmelkongen den lille,« synger vi i en af vore kendteste julesalmer. Man kunne forvente glade toner i en filmanmeldelse i adventstiden. Det havde jeg også håbet - om ikke andet, så fordi det bliver mit sidste bidrag for et stykke tid.

Vi har faktisk i årets løb kunnet se en del film, som har glædet hjertet. Desværre har det ikke været muligt at omtale alle her i Forum. Foruden de anmeldte film burde vi have omtalt »Vore bedste år« (The way we were) med Streisand og Redford i hovedrollerne og »Manden i midten« (Save the Tiger), ypperligt fortolket af Jack Lemmon, begge stærkt engagerende film, som ikke kan lade tilskueren indifferent. Franco Zeffirellis Frans af Assisi film »Broder sol, søster måne« havde også været en omtale værd, især den patetiske afslutningsscene med Alec Guinness som pave Innocent III. Man kunne endnu nævne film som Fellinis »Mig og min familie« (Amarcord), tegnefilmen »Stærk Tobak« (Heavy Traffic), negerfilmen »Drømmen om et nyt liv«, og sidst, men ikke mindst, den vidunderlige underholdende kærlighedsfilm »Orlov til midnat« (Cinderella Liberty), der slet ikke kan sammenlignes med andre film af genren.

Så meget desto mere beklageligt er det at skulle afslutte med at anmelde en film, som under ingen omstændigheder glæder hjertet. Naturligvis kunne jeg have valgt en film, der glæder og begejstrer som f.eks. Streisandfilmen »Pjattet med Pete« (For Pete's sake), men Bunuel er nu ikke til at komme uden om, for det er selvfølgelig hans sidste film »Frihedens spøgelse«, jeg bliver nødt til at skrive et par ord om.

Bunuel er i dag 74 år gammel, og »Frihedens spøgelse« skulle ifølge forlydender blive den sidste film fra mesterens hånd. Det skal man nu ikke tage så tungt, eftersom det er lykkedes for ham at udsende hele 7 film siden han i 1964 lavede »En kammerpigens dagbog« og proklamerede den som sin sidste. Jo, Bunuel er i sandhed overraskelsernes mand. Han har produceret film, der vil indskrive hans navn i filmens analer med store guldbogstaver, så som »Fortabt ungdom« (1950), »Tro og lidenskab« (1958), og »Morderenglen« (1962). Disse film er et lidenskabeligt opgør med kirken, militæret og politiet i individets navn. Og man forstår ham eftersom det borgerlige samfund og den borgerliggjorte kirke også har sine snærende lænker.

I »Frihedens spøgelse« er han vendt tilbage til den surrealistiske stil, der prægede ungdomsværkerne som »En andalusisk hund« og »Guldalderen«. Det er derfor håbløst at ville forsøge at gengive handlingen, for den er meningsløs i almindelig »borgerlig« forstand, hvilket netop gør den meningsfuld i det bunuelske univers. Filmen består nemlig af en serie tilsyneladende usammenhængende episoder, hvor alle samfundets hellige køer, kirken, politiet, militæret, lægestanden og borgerskabet bliver taget under grundig behandling og skånselsløst udleveret. Det er for så vidt legitimt - forudsat at det er lykkedes for ham at skabe en samfundssatire, der har brod og som maner til selvbesindelse.

Hans anliggende er for så vidt reelt nok: det borgerlige samfunds frihed kan blive et dække for ondskab. Netop derfor lader han sin film begynde med en massakre (i Spanien i 1808) og afslutte med en massak-

re (i Paris i vore dage), hvor de samme ord lyder: »Leve lænkerne!« - »Ned med friheden!«. For hvis friheden gør os onde, så er den ikke meget værd. Og hans personer er onde - hvis man med ondskab forstår smålighed, ligegyldighed, forstillelse og hykleri. Det er det borgerlige samfunds skyld - derfor skal det angribes - råt og uforsødet. Men et er at angribe samfundet, der lænker mennesket, noget andet er forskelsløst at angribe mennesket, fordi han har identificeret det med samfundet. Og det er dette sidste, man ikke kan blive fri for at fornemme i »Frihedens spøgelse«. Bunuel vil afsløre menneskets ondskab; han er imidlertid selv indfanget af det, han gør oprør imod, derfor afslører han menneskene på en ond måde. Jeg viger ikke tilbage for at hævde, at der i hans sidste film findes en udpræget menneskeforagt, en misantropisk holdning, der får ham til at ramme helt ved siden af.

Dette er vel grunden til, at jeg havde svært ved at more mig over de meget groteske situationer og forhold, han holder frem for os i filmen. For man morer sig kun virkelig, når man fornemmer kærlighed til de mennesker, der bliver gjort til grin. Der var allerhøjest et par situationer, hvor jeg kunne trække på smilebåndet, snarere inspireret af bitter ironi end forløsende humor.

Det er måske en hård dom over en film, som af den samlede franske og danske presse er blevet hævet til skyerne. Jeg føler mig dog fristet til med det lille barn i eventyret at råbe: »Jamen han har jo ikke noget tøj på.«

24/1974

forum

katolsk

Fortsattes som
Katolsk Orientering
1, 15 Jan. '75

NOTES- BLOKKEN

Ej blot VED JULETID

Kan De huske tante Milla i Heinrich Bölls morsomme novelle »Ej blot ved juletid«? Den søde dame var lidt skør, hendes nerver var kommet i uorden. Højdepunktet i tante Millas liv var juleaften, når den festklædte familie samledes om juletræet, og hele ceremoniellet afvikledes under festlige former. Hun havde i den grad tabt sit hjerte til denne aften, at hun ikke kunne tåle, at festen kun blev fejret én gang om året. Derfor slog familien sig sammen og fejrede for den syge tante Millas skyld julen flere gange om året. Selv en præst blev tilkaldt for at opretholde illusionen. Historien er uhyre vittigt fortalt, men den vækker samtidig vor medlidenhed med det stakkels syge menneske. Bag hele fortællingen ligger imidlertid noget helt andet. For den nervesvækkede tante Milla var juleaften kun en flugt ind i en uvirkelig verden, hvor følelserne blev tilfredsstillende.

Måske var det tante Millas fejl, at hun ikke ville møde den virkelighed, som strittede imod hendes ønsker. Hun byggede sig et luftkastel. Er der ikke mange af os, som gør det samme? Vi vil ikke se realiteterne i øjnene og flygter ind i følelser. Og realiteterne er hårde, især i år. Selv de mest blåøjede optimister må indrømme, at noget er galt.

I slutningen af kirkeåret og i begyndelsen af adventstiden læser vi i liturgien beretningerne om verdens undergang. Vi mindes om, at der findes en udvikling, som peger på en afslutning af den menneskelige historie. Verden vil en gang forgå, og også den menneskelige eksistens iler sin undergang i møde. Det kan ingen benægte. Men der findes også en anden tendens i udviklin-

gen, en anden strøm, som stræber mod mere-liv, mere-lykke, mere-kærlighed, mere-væren. Og af disse to strømme, som bestemmer udviklingen, den mørke, som fører til undergang, og den lyse, som søger mod fuldendelse, er den lyse alligevel den stærkere, den sejrende. Denne lyse udvikling er kommet ind i vor historie ved Jesu menneskevordelse. Og det er den, vi fejrer i juletiden. Guds evighed er trådt ind i vor historie og er allerede nu virksom i den. Gud har tilsagt os lykke og glæde og fred. Gud har sluttet en pagt med menneskeheden, som ikke kan siges op. I julenatten fejrer vi mindet om denne evige pagt. Denne positive udviklings retning er irreversibel, d.v.s. den kan ikke vendes om.

Vi behøver derfor ikke at flygte fra denne virkelighed, den grå og banale virkelighed, som forstyrrede tante Milla. Vi behøver heller ikke at benægte den iøjnefaldende negativitet. Midt i al pessimisme sejrer den kristne optimisme. Og det er grunden til, at vi ønsker hinanden »Glædelig jul«. Med den menneskevordne Gud, Jesus af Nazaret, er et nyt element, som overdøyer alle pessimistiske ramaskrig, kommet ind i vor tilværelse og i den menneskelige historie. Julens budskab er, at »Gud er med os«.

Vi ønsker derfor vore læsere en glædelig jul, idet vi samtidig tager afsked med dem. Redaktionen takker alle læsere og alle medarbejdere for trofast interesse. Vi ønsker vore efterfølgere held og lykke i det store vanskelige og dog uopgivelige arbejde med at bringe evangeliets budskab videre ved det skrevne ord.

H. Roos S. J.

REDAKTIONEN ØNSKER
ALLE LÆSERNE EN
GLÆDELIG JUL OG ET
VELSIGNET NYTÅR

KATOLSK FORUM udkommer med dette nummer for sidste gang i sin nuværende form.

Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at rette en varm tak til de personer, der siden januar 1971 har redigeret bladet:

Pater Heggum og pater Dorn var medredaktører i årene 1971 og 72; pater van Schaik har fra 1971-74 sørget for layout, og pastor Kaare Osorio har i 1973-74 været ansvarlig for nyhedsstoffet.

I særdeleshed skal en tak rettes til pater Roos: I 1967 arbejdede han ved Katolsk Forum som specialredaktør af skriftbetragtningerne. I 1969 virkede han som medredaktør og blev samme år ansvarshavende redaktør.

Mange læsere af Katolsk Forum vil føle taknemmelighed mod pater Roos for »Notesblokken« – her har man atter og atter kunnet læse vægtige bidrag til bedømmelse af aktuelle spørgsmål i omverden og kirke. Det lykkedes pater Roos i de år, han har været ansvarshavende redaktør, at give Katolsk Forum et centralt katolsk indhold. En sans for sund teologisk balance har præget bladet – i en tid, hvor så mange kriseprægede strømninger går gennem den katolske kirke.

Ligesom sine jesuitermedbrødre har pater Roos gjort alt sit arbejde ved Katolsk Forum uden løn. Derfor tolker jeg mange menneskers tanker, når jeg siger: Tak for den store uselviske arbejdsindsats, og tak for den sunde og afbalancerede linie, som bladet fik!

† Hans L. Martensen

INDHOLD

EN SKØNNE DAG	4
en digterisk vandring gennem livet, mere en nytårs- end en julebetragtning	
MELLEM FORTID OG FREMTID	6
en samtale med biskop Suhr, som har fingeren på pulsen	
SÅ BLOMSTRER KIRSEBÆRTRÆERNE IGEN	8
Ingeborg Brams, den store kunstnerinde, fortæller om godt og ondt, oplevelser og skuffelser	
BESØG I STANBROOK ABBEY	11
klosteret blev grundlagt for 350 år siden, men dets liturgiske nydannelser peger mod fremtiden	
I GRECCIO ØNSKEDE FRANS AF ASSISI SIG EN JULEKRYBBE	12
historien om julekrybbens oprindelse, placeret i det oprindelige miljø	
NYT FRA UD- OG INDLAND	14
kirken i Polen; fødevarer-situationen; pris for religiøs indsats; m. m.	
FÆLLESSKAB I HORSENS	19
hvordan fungerer sognefællesskabet i praksis?	
DEN KOLDE RETTROENHED OG DEN VARME HÆRESI	20
i det hellige år er et af målene, at overvinde splittelse og komme til fællesaktion	
LÆSERBREVE	22
om det, at opleve Gud; om cølibatet, sex og eros	
VÆRD AT LÆSE	23
Jørgen Hviid, Det manipulerede menneske anmeldes	
LITURGISK OVERSIGT	23
TROSLÆRE GENNEM bøn og læsning	
UDVANDRERNE – NYBYGGERNE	24
det er lykkedes for Jan Troell at ramme dybt ind i tilskuerens sind	
FORSIDEBILLEDET	
på juletræet hænger til afsked en række FORUM-numre, men iblandt dem er der også en aktuell tegning, som den norske dominikaner Halvard Rieber-Mohn morede sig med på et pressemøde i København for mange år siden, uden at have nogen tanke på noget specielt	

KOMMENTAR

DEMOKRATIETS SPILLEREGLER

Forleden, på generalforsamlingen i en sejlklub, faldt der et ord, som satte mine tanker i sving. Det var et bestyrelsesmedlem, der midt i en lidt overophedet diskussion sagde, at nu var vi vist ved at komme ned til folketingsplan.

Det var ment som en kvik bemærkning, men der var alligevel noget tankevækkende i det. Hvorfor er der forskel mellem diskussionen i en sportsklub og debatten i folketinget? (eller mellem diskussionen i Pastoralrådet og i folketinget?).

Det, han mente, var vel, at der i en sportsklub, hvor alle hverv forrettes af ubetalte kræfter, hvor alle er – eller burde være – venner med fællesinteresser (sports og klubbens trivsel), er en magtkamp og den ledsagende aggressive og ensidige talefacon at betragte som en korruption.

Magtkamp og ensidighed betyder jo, at man er ved at forsvare særinteresser frem for at se til det fælles bedste. at kammeratskab afløses af partidannelse. Så bliver det ikke mere argumenternes vægt og redelighed, der kommer til at afgøre sagen, men stemmernes antal. Så er det ikke mere sandheden, som vinder, men den, der råber højest.

Den slags folketingsdiskussioner opstår gerne omkring budgettet, omkring det økonomiske, og allerede dette afslører, at begæret ikke er uden indflydelse på motiveringen. Det drejer sig da om at flytte en bestemt budgetpost til et andet formål. Ingen vil jo påtage sig det odium at komme med en

plan, som betyder forøgede udgifter. Somme tider er det slet og ret umuligt at forøge budgettets rammer. Så gælder det at opnå en ompostering.

Det er det, folketingsvalget går ud på: alle ved, at vor nationalindtægt langt overstiges af vort nationalforbrug. Så er det bare om at finde ud af, hvem skal sidde med sorteper, på hvis strube sparekniven skal sættes. En værthuskabale i national målestok og samtidig en yderligere forringelse af vort nationale sammenhold, en korruption af familien Danmark.

Det er nemt at se, at en politisering af de demokratiske institutioner, de råd og udvalg, som kirkelivet siden Vatikan II er blevet beriget med, ikke er i overensstemmelse med kristendommen. Det burde altid være sandheden og aldrig stemmetallet, der giver udslaget. Det burde altid være fællesskabet, der vandt over særinteresser. Det burde altid være ånden, der vandt over økonomien.

Det er lige så let at se, at det ofte er netop kampelementet, der holder interessen fangen. Et godt slagsmål, med klar stillingtagen fra begge sider, med store ord og vittige repliker er så umådelig mere fængslende end lange, fredsommelige drøftelser. Det fredsommelige ligger så tæt op ad det kedsommelige.

Måske er det slet ikke lykken at prøve at efterligne et demokrati, når man nu engang er den korsfæstede Kristi Kirke.

H. van Schaik s.j.

KATOLSK ORIENTERING

– det ny blad til alle katolske husstande

Den 16. januar 1975 udsendes første nummer af det ny blad »Katolsk Orientering«. Det bliver automatisk sendt til alle katolske husstande i Danmark, men desuden til alle tidligere abonnenter på »Katolsk Forum« de første 3 måneder af det nye år. Vi mener, at dette er den mest fornuftige måde at gøre ikke-katolikker opmærksomme på, at man fortsat kan blive informeret om katolske spørgsmål m. v. i det ny blad, når »Katolsk Forum« ophører med udgangen af 1974. Desværre er vi ikke i stand til at frasortere ikke-katolske abonnenter i K.F.'s kartotek, og derfor bliver der godt og vel tusind overlapninger med det ny blad i begyndelsen. Hvis man som ikke-katolik fortsat ønsker at modtage »Katolsk Orientering« efter de første 3 måneder, må man tegne abonnement. Den officielle abonnementspris bliver for et helt år 100 kr.

»Katolsk Orientering« udkommer 2 gange om måneden. Siderne bliver dobbelt så store som i »Katolsk Forum«, men til gengæld bliver der normalt kun halvt så mange. Fremstillingsmåden bliver desuden ændret i retning af det avisprægede, men der er sikret et pænt og ordentligt tryk.

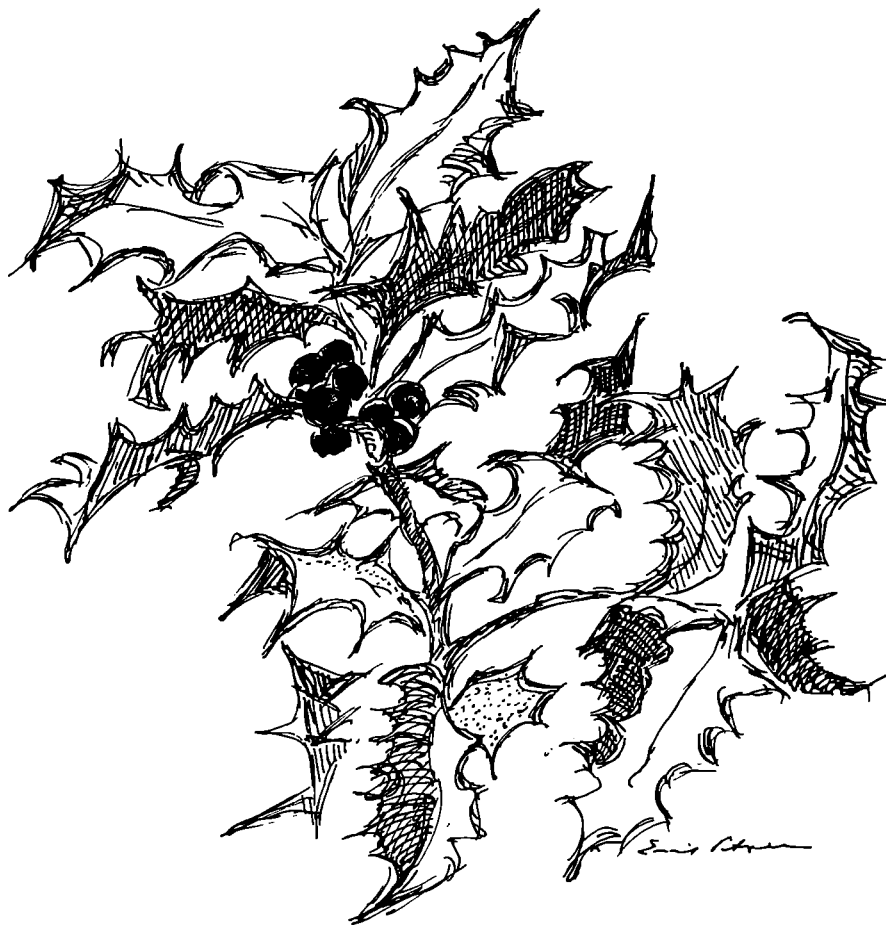
En vigtig oplysning til sognene

»Katolsk Orientering« vil i hvert nummer stille 1-2 sider til rådighed for meddelelser fra sognene. Hvis alle bispedømmets sogne er interesseret, bliver pladsen naturligvis begrænset, men man vil under alle omstændigheder kunne regne med i hvert andet nummer – altså én gang om måneden – at få medtaget en tekst om messetider, møder eller andre arrangementer på ca. 18 linier à 60 bogstaver og mellemrum. Det svarer til de to første afsnit af denne artikel.

Sogne, som ønsker meddelelser optaget allerede i første nummer, bedes sende manuskript til redaktionen omgående. – Adresse: Bispekontoret. Absolut sidste frist for modtagelse af manuskripter til nummer 1 er mandag den 30. december.

»Katolsk Orientering«s redaktion består i øvrigt af pater Willem Wuyts (som er ansvarshavende), Hans Jensen, Hans Jørgen Johansen og Bent Ortvald. Desuden er Elli Gambell og Vivi Soldahl knyttet fast til redaktionen. En lang række skrivende katolikker har allerede givet tilsagn om at hjælpe med til at løse hele denne interessante opgave. Men vent nu og se den 16. januar. Vi er selv meget spændt på det første nummer.

»Katolsk Orientering«

1

Følge den lige vej
fra starten
den lige for himlens skyld
for himlens og samfundets skyld
lade sig veje
måle og eksaminere
ustandseligt
være sin moders glæde
faders vilje
og lærernes gode samvittighed
lade sig indrullere
barbere genere og duplikere
ustandseligt
ustandseligt
lade sig vaccinere
og gennemskue
røntgenstråler og fjernsyn
lade sig kultivere
ofre en passende skærv
til samtlige muser
alle ni
ingen skæve
være en samfundsstøtte

Vågne en skønne dag
og råbe, forfærdet:
Hvor fanden blev livet af?

2

Følge sit eget hoved
sit eget kantede skæve hoved
og sine egne love
være sin egen, sgu
Kiplings og Kumbels kat
vilde og våde veje
være sin egen
egen

Vågne en skønne dag
og mumle:
Hvem ér jeg?
Svare af gammel vane
gammel og udhulet vane:
min egen!

3

Følge den ældste lov
menneskets eneste lov:
være sin broders ven
vogter og værner

Kende det meste
vide det værste
håbe det bedste
fylde sin plads
varme

Være en kakkellovn
nu og da vise
sin indre glød
gennem en lille rude
af brunbrændt
og revnet
marieglas

Varme
somme tider for meget
somme tider for lidt
men være der
og varme

Gå ud
en skønne dag
stiltfærdigt
når ingen mere
lukker lågen op
og skovler brændsel ind

Håbe
at blive fjernet
før rusten
den røde og ramme rust
fortærer en

Gøre plads
for den næste

Slægt skal følge
slægters gang

Erik Jacobsen

MELLEM FORTID OG FREMTID

Ved Hans Jensen

Katolsk Forums medarbejder havde længe næret et ønske om at få et interview med titulærbiskoppen af Apisa Maggiore i Nordafrika. Dels fordi omtalte biskop er dansker, dels fordi han har været apostolisk vikar for Danmark og fra 1953 til 1964 biskop for det katolske bispedømme København, – den første dansker, der blev katolsk biskop i Danmark efter reformationen. Den 15. februar 1939 blev han bispeviet i abbediet San Girolamo i Rom, hvor han i fire år havde været prior. Ved den lejlighed blev han titulærbiskop af Balecio. Traditionen med titulærbiskopper stammer fra en gammel forestilling om, at en biskop er leder af en lokal menighed. Derfor er en biskop enten titulærbiskop, dvs. leder af en tidligere eksisterende menighed, eller biskop i gængs forstand, dvs. leder af en eksisterende menighed – som f. eks. biskop Hans Martensen, der i dag er biskop for det katolske bispedømme København. Men tilbage til biskop Th. Suhr, for det er naturligvis hans data, der er beskrevet ovenfor, – hvad den opmærksomme læser sikkert allerede har regnet ud.

Biskop Suhrs berøringsflade er overordentlig stor; mange af hans venner lever i lande rundt om på kloden. Han er vidtbereist, og reiserne har utvivlsomt bidraget til hans forståelse af Kirken som Guds folk på vandring. Når han opholder sig her i landet, bor han i en lejlighed på Jagtvej i København. Biskop Suhr ønsker i grunden »at leve så anonymt og tilbagetrukket som muligt«. »Jeg troede faktisk, at interviews var et overstået kapitel for mit vedkommende,« var hans kommentar til undertegnede, da muligheden blev luftet. Men det lykkedes altså, selv om det ikke var helt let.

Adskillige gange under samtalen og nedskrivningen måtte jeg til min sorg høre: »Det skal du ikke skrive« eller »det ønsker jeg ikke, du tager med«. Måske fejlfortolker jeg biskoppens smil, da jeg tog afsked. Men i hans ansigt syntes jeg at kunne læse følgende: Gad vidst, om han kan få noget ud af det, der blev tilbage! Læseren kan selv vurdere resultatet.

Biskop Suhr er en glimrende fortæller, med megen »understatement«, og en velgørende blanding af ironi og humor tilsat, hvad jeg vil kalde et umiskendeligt gran af fynsk esprit. Der er ofte brod i pointen eller i betoningen af et særligt anliggende. Hans blik kan blive hvast, når man går for tæt på. Men lur ham bag hans let reserverede distance! Hans udseende og ungdommelighed er bemærkelsesværdig, ja opsigtsvækkende, når man tager i betragtning, at der kun er et års tid, til han fylder firs. »Han ligner jo en mand i sin bedste alder!« kom det spontant fra en af medarbejderne på bispekantoret, hvor han er en hyppig og kær gæst. Mens dette læses, opholder biskop Suhr sig i Rom; og skønt han næppe ville skrive under på sentensen »at rejse er at leve«, vil han sikkert heller ikke tage afstand fra den. Ikke i praksis i hvert fald. Hans vurdering af Danmark lader i øvrigt ikke meget tilbage, præget som den er af hans udlandsrejser – en ikke ringe adkomst, når man vil give landet karakter: »Danmark er så beskæmmende i øjeblikket.«

– *Det er forbløffende, at De stadig kan være så optaget af verden og dens problemer?*

– Det er nødvendigt at følge med. Verden er blevet meget mere kompliceret end før. Man lever jo ikke, hvis om-

verdenen ikke betyder noget. Man må simpelt hen vælge og vurdere. Selv har jeg altid holdt af at rejse. Tingene får perspektiv. Man kan så sige, at de mange rejser skyldes en mangel på indre liv, og at rastløsheden bliver holdt i skak på den måde!

– *Eller at det indre liv aktiviserer Dem i forhold til omverdenen?*

– Hm! – Hele mit liv har været præget af stor rejselyst. Mødet med fremmede kulturer og mennesker er altid frugtbart, hvis man er modtagelig. Oprindeligt havde jeg bestemt mig for landvæsenet og arbejdede bl. a. på en farm i Sydamerika. Senere kom jeg så til Rom. Det var i og for sig ikke eventyrlyst, der drev mig. Jeg rejste ud i den tro, at det var ude i verden, man fandt de store linjer, men det er ikke tilfældet. Dem kan man også finde herhjemme. Det afhænger til syvende og sidst af en selv. Det var imidlertid den store verden, der gav stødet til, at jeg blev katolik og konverterede hos pastor Messerschmidt i Rom. Han blev for øvrigt præsteviet den selv samme dag, og det ene af de to vidner var Johannes Jørgensen. Senere boede jeg som gæst hos benediktinerne, som jeg fattede så stor interesse for, at jeg ønskede at træde ind i dette livsmønster.

– *Og så blev De efter nogle års forløb kaldt til Danmark som biskop og apostolisk vikar.*

– Ja, og uden at kende det fjerneste til kirken herhjemme. Dengang troede man, at Danmark i det lange løb ville omvende sig til den katolske kirke. Selv var jeg lige fra begyndelsen skeptisk over for den tanke. Meget endda! Jeg sad faktisk inde med en »pessimisme«, som jeg ikke kunne komme frem med. Mange præster mente simpelt hen, at protestantismen var falsk fra A til Z. Gudskelov kom økumenien ind i billedet og gav så at sige vor tilstedeværelse et andet perspektiv.

– *Men der var flere konversioner dengang end i dag?*

– Det kan man vist roligt sige. Men jeg tror samtidig, at mange katolikker herhjemme omvendte sig til kirken i stedet for til Vorherre, vel at mærke til kirken som den uforanderlige, faste bastion med kirkebud og regler. Opfyldte man dem, var man en god katolik, om Gudsforholdet så var nok så karrigt. Det kunne se ud, som om man ventede en automatisk og kvantitativ forøgelse af den helliggørende nåde. Som nybågt katolik var jeg f. eks. selv skræmt af den måde, messerne blev læst på. Man kunne se mange præster stå hver ved sit alter og læse messe samtidig. Smagen for det kvantitative var ret udbredt. Dengang turde man næppe drømme om koncelebration. Kirken syntes at være kommet i en slags statistisk position, hvor opgaven

gik ud på at beholde og bevare åbenbaringen uskadt og ubesmittet. Derfor kom det 2. Vatikankoncils formulering af kirken som Guds folk på vandring som en stor befrielse og en stor udfordring. For at være på vandring indebærer den risiko, at man kan gå fejl, ja falde i en af de grøfter, der løber langs vejen. Men den risiko har Vorherre forudset, – han har jo givet kirken et løfte om at være med den.

– *Alligevel har mange svært ved at orientere sig under denne vandring.*

– Vi må ikke glemme, at vi lever i en overgangstid, hvor det kan være og ofte er yderst vanskeligt at se klart. Jeg behøver bare selv at tænke på de enorme forandringer, der er sket i min levetid. Jeg er overbevist om, at vi oplever den største omvæltning nogen sinde. Forandringer, der tidligere tog århundreder, tager i dag nogle årtier. Man kan ikke se klart, – vi må tage et skridt ad gangen og tro, at der er en vej. I dag kræves der også meget mere af det enkelte menneske, både samfundsmæssigt og religiøst. Ansvarer er blevet større, men dermed også fristelsen til at løbe fra det. Der er en klar sammenhæng mellem dette og menneskets identitetskrise. Også det troende menneskes, ja præstens. Hele samfundet skifter karakter, og det sker naturligvis ikke uden kriser og opbrud. For nu at tage præsten og den krise, præstedømmet gennemlever, er det vigtigt at huske, at præsten på mange måder blev uddannet i funktion af et samfund, som ikke mere eksisterer. Præstens stilling var i det store og hele accepteret og respekteret. Han havde en naturlig støtte i såvel kirke som samfund. Men når alting ændrer sig, falder også denne støtte bort. Og en skønne dag oplever han, at han er overladt til sig selv. Jeg er sikker på, at vi ikke kan lægge skylden på cølibatet. De ustabile forhold har medført, at de vedtagne normer forsvandt – og dermed altså også præstens naturlige og tilvante livsform. Man kan måske gå så vidt som til at sige, at præsten er blevet fremmedgjort. Dette gælder i og for sig mange mennesker i troskrise; hvis man identificerer de forskellige normer med det, de oprindeligt var udtryk for, og disse normer går i skred, falder grundlaget også bort. For nogen tid siden så jeg i »The New Yorker« en tegning af en hund i et akvarium – uden vand ganske vist. Nedenunder stod ordet: Identitetskrise.

– *Den druknede ikke.*

– Næh, men den var absolut desorienteret.

– *Hvordan ser De på Kirkens fremtid?*

– Vi står over for meget store ændringer på alle livets områder. Fremtidens kirke vil blive helt anderledes. F. eks. vil lægfolket nok komme til at spille en helt anden og langt mere afgørende rolle.

Men det bliver alligevel ved med at være en Helligåndens kirke. Før i tiden lagde man ensidigt vægt på ting, der skulle markere enheden, og på kirken som en fast opbygget størrelse. Vi havde en tendens til at tro, at vi allerede havde nået målet. Ingen tænkte på at tale om en målsætning for kirken. Men når vi er Guds folk på vandring, er det indlysende, at vandringen har et mål.

– *Havde De nogen favorit, da pave Johannes blev valgt?*

– Nej! Jeg kendte Roncalli personligt, men troede ikke, at han ville blive pave. Han kendte sikkert ikke rækkevidden af, hvad han satte i gang. Men han havde den karisme, at han forstod at vælge medarbejdere med udsyn, jfr. Pacem in Terris osv. Han var virkelig en Guds mand, og jeg er overtydet om, at det var forsynets styrelse. Læser man imidlertid hans dagbøger og notater, er det

svært at tro, at det er den samme mand, så præget som de er af den tid, han er vokset op i. Men pave Johannes og konciliet var med til at åbne kirkens øjne for verden. I det sidste par århundreder havde hele spørgsmålet om kirken været i forgrunden, og man talte meget lidt om Jesu person. Hvad dette angår, er der ved at ske et skifte, som er uhyre vigtigt. Og jeg tror, at det er en af de væsentligste grunde til, at det økumeniske arbejde giver anledning til store forhåbninger. De forskellige kirkesamfund har opdaget, at de har fælles problemer, men først og fremmest har de et fælles udgangspunkt: Jesus Kristus. Og selv om bispesynoden for nylig i Rom afslørede, hvor umådeligt vanskeligt det er at forkynde evangeliet i dag, er der hverken i den katolske kirke eller i de øvrige trosamfund tvivl om grundlaget for denne forkvndelse.

SÅ BLOMSTRER KIRSEBÆRTRÆERNE IGEN

Ved Hans Jensen

Under en af de samtaler undertegnede havde med Ingeborg Brams i forbindelse med dette interview, slog det mig pludselig, hvor ærgerligt det er, at denne del af Katolsk Forum ikke udkommer på bånd. Hendes stemmes vellyd, rytme og betoning kan slet ikke gengives. Det må læserne selv tænke sig til – eller snarere lytte sig til – ud fra de oplevelser, Ingeborg Brams har givet på teater og film, i radio og TV. Det er en fryd at låne hende øre, især når hun i sin beherskelse af sproget opnår det fuldkomne. Helt utvetydigt fornemmer man, at her er en kunstner af de sjældne, hvis originalitet, sind og kunstneriske formåen er indgået i en for vore breddegrader udsøgt og unik svntese. Ingeborg Brams er kunstner med stort K uanset påstanden om, at alle er kunstnere i dag. Bevares – i større eller mindre grad! Så forsvakt er tiden jo blevet, at enhver kan udtræbe sig som fagmand på et hvilket som helst felt med al sin viden om ingenting.

Ingeborg Brams har optrådt på alle vore større teatre. Og hendes evne til identifikation, kongenialitet og meddiggende fortolkning har hos mangen en tilskuer været udslaggivende for den store oplevelse. Man behøver bare i flæng at nævne *Frk. Julie*, *Maria Stuart* og *Jeanne d'Arc* for at give et indtryk af hendes spændvidde og talent. Hvad Jeanne d'Arc angår, valfartede teaterinteresserede bogstavelig talt fra hele Europa hertil for at møde Ingeborg Brams i rollen som bondepigen fra Arc i hendes kamp mod de kirkelige myndigheder, der domfældede hende og brændte hende på bålet.

I 1951 blev Ingeborg Brams studenternes æreskunstner. Et skabende 10-år fulgte. Men i tresserne kom skandalerne. Den ene efter den anden. Hun, der tidligere havde været kendt for sin disciplin og punktlighed, faldt af i svinget. Personlige sorger parret med et til hudløshed sårbart gemyt, som bl. a. truer vækstbetingelserne for en ægte kunstnerisk udfoldelse, var hendes undskyldning – og forsvar. Men også det, der i folkemunde

betegnes som »primadonnanykker«. Hun har heller ikke sparet sig selv eller sine omgivelser.

Et så stort talent som Ingeborg Brams' kan være næsten umuligt at bære og forvalte, – ikke mindst i et lille land, hvor trangen til smålighed og middelmådighed efterhånden synes at være blevet et uudrydeligt træk i vores folkekarakter. En anekdote om A. P. Møller holder Ingeborg Brams særlig meget af: En journalist sagde engang til A. P. Møller: »Der går gny af, hvor beskeden De er!« »Det er nemt nok at være beskeden,« svarede han, »bare man er velhavende.« Og Ingeborg Brams kommenterer: »Det er jo nemt nok at være nem, dersom man har rimelige vilkår, fast løn og behandles reelt.

Skal man imidlertid klandre en kunstner, for hvem det at optræde er et spørgsmål om liv og død? En kunstner, der tager sin profession så alvorligt, at hun bliver ved, til hun styrter? »De få i hvis brød jeg var – og dermed offentligheden – har gang på gang dømt mig på mine til tider desperat voldsomme reaktioner, som måtte komme, fordi jeg holdt ud 99 pct., og den ene pct., hvor jeg ikke kunne mere, den lynede sådan, sprang lige i ansigtet på dem, jeg skreg til, at jeg blev både spærret inde eller dømt; men bylden må jo springe, ellers slår den indad til selvmord.«

Poul Henningsen har engang sagt, at »Danmark er landet, hvor selv analfabeter kan læse«. Omsæt dette i forhold til kunsten og kunstneren, og vi har et ikke ringe billede af situationen herhjemme. Derfor føler Ingeborg Brams sig også særlig knyttet til Tove Ditlevsen, hvis indsats og kamp hun forstår bedre end de fleste.

– Jeg respekterer Tove Ditlevsen højt. Hun har som få forsøgt at frigøre sig fra sit livs smerte og prøvet at omforme den i sit store talent. Jeg troede, hun fik forløsning ved det uden at skade dem, hun skrev om. Men det er måske tvivlsomt alligevel, når det har berørt hende så

dybt, at hun ønskede at kvittere. Jeg tror, hun har hjulpet mange flere kvinder i Danmark end de samlede kirkesamfund og lægeinstanser, lige fra hun begyndte at blive moden og skrive om smerten. Og hvad kan man så sige til det, der nu er sket hende, og til, at hun igen skal befamles af alverden? Der er noget frygtelig smerteligt ved at have en så stor berøringsflade, hvis man kommer i ulykke og i folkemunde. Forfærdende! Især hvis man ikke kan læse den af på et vidne, sin ægtefælle f. eks. – for nu at citere Poul Henningsen. Jeg har selv været i en sådan situation, hvor jeg modtog 600 breve, hvoraf jeg svarede på fire. For det nytter jo ikke noget med al den sympati. Hvor er *det* ene menneske, der i det afgørende øjeblik holder en tilbage fra en så modig handling. Og hvad skal man stille op med den godhed og kærlighed, man virkelig har mødt? Jeg er overbevist om, at Tove . . . at Gud havde taget hende til sig. Man kan ikke belaste et menneske sådan, der giver så meget, som hun har gjort, og hjulpet så mange ulykkelige kvinder. På sin skægge måde. Med sin galgenhumor. Hun er jo så skarp uden nogen sinde at være ond, så kærlig, øm og varm uden nogen sinde at blive sentimental. Hun dømmer ingen, – heller ikke dem, der har gjort hende meget ondt. Og så tager hun en meget klog stilling til alting. Et sted i Hermann Hesses »Siddharta« står der: I et enkelt menneskes lidelse er der større sandhed end i alle vismænds ro. Det citat får mig altid til at tænke på Tove.

– *De har selv måttet betale prisen ved at komme i folkemunde. Er kunstnere da særlig udsatte, blotter de sig mere?*

– For nylig så jeg de russiske dukkekomedier og den enestående kunstneriske bedrift, disse fabelagtige professionelle skuespillere udøvede. Jeg både lo og gråd på en gang, og højere kan et menneske ikke nå, som Henrik Hertz lader Antonie sige i »Sparekassen«. Da forestillingen var til ende, og de 40 skuespillere defilerede forbi med deres dukker, som de ofrer sig totalt i og samtidig beskyttes

af, - da tænkte jeg, at én stor gave har de skuespillere: de får lov at være i fred bag dukkerne, ligesom skuespillerne bag maskerne i det gamle Grækenland. Hvad kommer det folk ved, hvem der er bag masken, bag det, folk skal have af kunsten? Vi skal befordre noget, men vort eget liv, privatlivet, kommer ikke offentligheden ved. Husk tanker har magt, kraft til at velsigne og til at skade. Og hvis små smudsige og løgnagtige journalister nedværdiger sig selv til at skrive bare to linjer, der er negative, der får folk til at sige »nej, det var synd« eller »åh, det har han rigtig godt af«, så er den negative strøm ladet op og de dårlige tanker sluppet løs. Og dersom disse negative tanker bliver strejft af f. eks. 100.000 læsere, skal der ikke megen fantasi til for at forestille sig, at et menneske kan blive slået omkuld, ja endog ihjel. Det er en sådan belastning, den, der kommer i folkemunde, må stå

for, lære at leve med og eventuelt blive stærk af. Eller at dø med.

- *Har De lært det?*

- Måske. Jeg kender den store træthed, når den melder sin ankomst med mørke og nød. Hvad er helvede? Jeg har engang været på en torturafdeling, ved en tvangsindlæggelse på vanvittig uretfærdig basis. Jeg havde fem dage under en sådan tortur, at jeg dengang bad, om jeg engang måtte komme til at hjælpe nogen, hvis jeg overlevede og bevarede min forstand. Den lukkede afdeling er simpelt hen koncentrationslejr. Både dér og i den halvåbne er man uafsladelig under lup. Intet uventet eller uforudset må ske. Overalt lurer argusøjne og argusører, spejdende og lyttende. Man kan knap vende hovedet, uden at det bliver registreret. Og giftpiller får man tvunget i sig. Jeg fik opøvet en ganske bestemt metode til at skjule pillen under tungen og lade, som om jeg i den

grad slurkede pillen ned, mens jeg tænkte død og djævel over alle psykiatriske afdelinger og alle menneskeødelæggere og store dræbere, som mange psykiatere er! I disse specielle fem dage opdagede jeg, hvilken ondskab der stiger op i læger og plejersker, når vi er helt under deres hæl, når vi ikke har mere tilbage end et sidste lille bitte gran af identitet. Og hvor man hele tiden tænker: Gud, hjælp mig til at bevare min forstand! Hjælp mig til at udholde det næste minut! Man beder uafsladelig, der er ikke andet at gøre. Det er et af mine billeder på rædsel og nød. Dertil kommer en uafsladelig følelse af tab. Vi ved, at dersom vi skærer hul på en pulsåre, kan vi miste et bestemt kvantum blod, før der ikke er mere tilbage, og bevidstheden slukkes. Men når den psykiske kraft rinder ud af en, uden at der tilføres noget, er det den store rædsel. Fordi man tænker: Jamen, jeg er jo tomt! På så-

danne afdelinger kommer der jo mennesker, som har mistet sig selv. Og det eneste, man tager fra os, er det lille bitte sandskorn, der er tilbage af os selv. Det er her, Gud kommer ind, og vi alene overlever i kraft af noget mirakuløst. Ellers er der kun den lallende invaliditet tilbage. Da jeg omsider kom på fri fod, i fangedragt ganske vist, og gik ind i det lille, tomme kapel, som hørte til hospitalet, måtte jeg begynde forfra 9-10 gange på Fader Vor, før det var der helt. Så hjernevasket var jeg. Så mentalt nedbrudt! Det er gudskelov mere end ti år siden. I dag er jeg regenereret. Men i dette øjeblik, i dette hellige øjeblik, er der vistnok otte millioner mennesker, der ingen chance har, enten på grund af sult, kulde, tørke, ulykke eller uhelbredelig sygdom. Det siger den her statistik. Nå! statistikken siger så meget. Og det er sikkert sandt. Men når statistikken siger, at kunstnere topper, når de er fyre, ja, så vil jeg gerne bede om disse her himmelblå! eller nu må min lomme le! eller et andet udtryk for rysten på hovedet. Du godeste! Hvad med Bertrand Russel, Picasso, Albert Schweitzer og mange andre? Hvorved lever en muskel? Ved at blive brugt. Hvorved lever hjernen, forbliver modtagelig for impulser? Ved at blive brugt. Vel at mærke – rigtigt brugt. Det er antistatistik!

– Og hvis man ikke bliver brugt?

– Man må finde en måde at kanalisere og formulere sit sind på. Det frygtelige er, hvis man ingen naturlige muligheder har: i det private liv, med sine medmennesker, et vidne, en partner osv. Eller med sine børn, inden de skal ind i deres eget liv, – det sker jo allerede i 12-13 års alderen, hvor de går deres egne veje, og hvor vi ikke har lov til andet end at være der; vi har i grunden udspillet vores rolle; fra da af kan vi kun lappe på det, vi eventuelt har forsømt. Har man imidlertid hverken det ene eller det andet sted nogle naturlige og helst nogenlunde fastlagte baner, hvor man kan kanalisere sine evner og sin sidskraft, ja, hvad skal man så gøre? Så kan man flyde over, gå til spilde blandt mennesker, der ikke har brug for en. Sætte sig til hos mennesker, der viser venlighed. Og pludselig har man stået og udleveret sig på et gadehjørne, fordi et menneske siger noget pænt til én, så man står helt tom og ribbet tilbage, mens den pågældende går videre som en ederskop, der har fyldt sig med en uventet flue i nettet.

– Men skuespil, scenekunst, teater, – er det ikke også en slags udlevering?

– Teatret ... det er en mærkelig tilstand, man befinder sig i det par timer, man er på scenen. Navnlig et stærkt stykke, en tragedie, f. eks. Kong Midas Datter, sikken en byrde det var! Jeanne

d'Arc var noget af det nemmeste, for der fik man jo det hele fra over og desuden gennem en fabelagtig musikalsk indlæring via det musikalske bundne, hvor kontrolhjernen er med hele tiden og i en grad, så man overhovedet ikke kan skride ud i sømmene. Det bærer én; det var ikke mig, der skulle bære. Det var det, der bar mig. Efter sådan en forestilling føles trætheden som honning i blodet. Ellers er det et meget farligt arbejde, et af de allerfarligste. Det er faktisk en slags frivillig træning i skizofreni, – jfr. hvad Camus gør opmærksom på i Sisyfosmyten, hvor han skriver om skuespilleren og komedien. Det er rystende. Man bringer sig frivilligt i en slags frustreret tilstand, en emotionelt komprimeret og overeksponeret tilstand. Man kan ikke bare stå og tale med almindelig stemme og sætte almindelig strøm på. Dvs. at der skal være en kontravægt. Når den forsvinder, eksploderer man enten i luften eller falder ned og smadrer sig. Man kan også kalde den rygdækning, værn og værge, i kraft af et vidne til sit liv, en familie, et miljø. Efter en sådan tilstand af overkomprimeret given, kan blot det at komme hjem og se sine sovende børn bevirke, at sindets tavle vaskes ren, ansigtet kommer på plads, og der kommer hvile til sjælen. Nogle tror, vi spiller komedie. Det er et forfærdeligt udtryk! Komedie som sandhed, det er noget ganske andet, og det koster! Man kan ikke betegne tilstanden som unaturlig (dvs. usand), men som ikke-naturlig. Og det er det, som er det farlige, hvis man ikke har en kontravægt. I ganske få tilfælde er kontravægten i kunstneren selv, navnlig hvis man er kommet igennem og over livets skrappeste storme, har vundet en rodfæstelse.

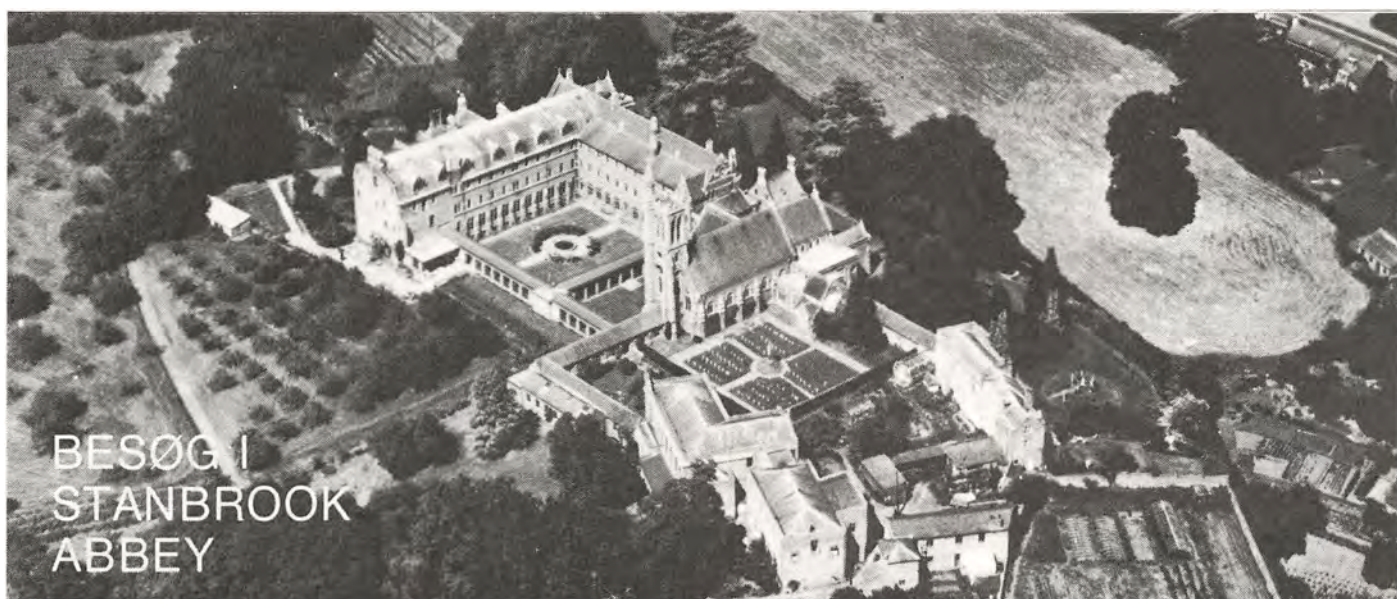
– Ens fiaskoer f. eks.?

– Hvad er fiasko? Det er lige så stort et bedrag som succes! Fiasko er startsignalet til et nyt fremstød. Men hvis dine fremstød bliver ved med at blive stødt tilbage, fordi det er så generende, at du har klinket dig selv og tilmed har haft den frækhed at dukke op igen som korkproppen i vandet eller som tumleduken, børn bliver trætte af at holde på. Hvad så? Selv om man føler sig frisk som en nyoptrukket biodynamisk gulerod skyllet i rent klart og køligt kildvand. Jeg har for øvrigt flere gange fået kraften fra folk, fra publikum, ved at tænke: De er positive, og jeg ved, at de er det, mens mit plus er så forfærdelig lille. Hvis jeg så regner med, at de der-nede er et minus, når jeg udstråler, at mit plus er så lille, – så er de allerede minusindstillede, fordi jeg ingen tillid har hverken til dem eller til Gud. Der er to størrelser: der er Gud først. Selvfølgelig! (Han er min egentlige teaterdirektør.) Og så er der de gudsmærkede sjæle der-

nede. Men hvis jeg tænker og tror på, at de kan give mig kræfter, strømmer deres kraft op til mig, og Gud smiler til mig, og kraften fortsætter derop og får en mægtig velsignelse, som stråler ned på publikum igen og op til mig. Pludselig begynder den at gå den anden vej, fordi jeg er blevet fyldt og mærker, at de fysiske kræfter vender tilbage og adlyder. På den måde har jeg taget rummet i besiddelse. Men det er meget svært at programmere sådan. Man kan ikke altid gøre det. Der kan komme en udmærkningsgrad, hvor man skal være glad for, at man overhovedet kan trække vejret. Og hvor man tolererer, f. eks. i mit tilfælde, at det skrives ud i pressen, at jeg har fået et eller andet nervesammenbrud. Men hvor der simpelt hen ikke er mere strøm på batteriet, fem watt! En glødelampe kan jo ikke oplyse Forum. Der skal faktisk en helt sindssyg proportionalitet til. Bortset fra det er det ligefrem ens pligt at være stærk. – Kender De sagnet om Lund Domkirke?

– Nej.

– Om bygmesteren, der hver nat får sit dagværk ødelagt af en trolde. Bygmesteren får nemlig sin chance: Hvis han inden tre dage kan nævne troldens navn, vil trolde ikke alene holde inde med sine ødelæggelser, men oven i købet hjælpe med at bygge kirken færdig. Den tredje dags nat har bygmesteren endnu ikke fundet ud af navnet. Fortvivlet går han en tur og sætter sig uafvidende foran den hule, hvor trolde bor, – og hører navnet blive nævnt. Indtil da har han banket på alle de døre, der ikke vendte ud til noget; og den eneste dør, hvorigennem han kan komme, og som han forgæves kunne have ledt efter i 100 år, den løber han uafvidende imod, – og den åbner sig. Ved at man giver fuld-stændig op, kan Gud komme til: Jeg kan ikke, – så sker miraklet. Det er det vingede øjeblik, der som en falk slår ned, – det må man gribe. Anderledes udtryk: Man må kende sine trolde. Hvis jeg arbejder på det, får jeg ikke alene dem, der har sladret om mig, til at bygge mig op, men jeg får trolde i os til at forsvinde. Jeg gør en dobbelt god gerning. Ikke alene bliver jeg selv befriet og bygget op af dem, der har brudt mig ned, men vi bliver lettet for dårlig samvittighed. Derfor har vi en dobbelt pligt, så længe vi kan mærke kraften til at være stærkere end det svage i os. Det er ikke bære at sige, at de andre nok skal blive ramt af deres nemesis, hvis jeg holder ud, – det er da meget godt, for jeg vil ikke skade dem. Vi må først nedlægge våbnene inde i os selv. Så blomstrer kirsebærtræerne igen.

BESØG I STANBROOK ABBEY

Af Eileen E. Kristensen

Benediktiner er, som bekendt, den ældste orden i kirken. Ikke mere end halvtreds år efter Sct. Benedikts død landede Sct. Augustin af Canterbury i 597 i England sendt af Gregor den Store fra hans kloster i Rom for at kristne England. Så langt tilbage kan den engelske benediktinske kongregation alligevel ikke påberåbe sig sin herkomst, idet hele ordenen gik til grunde i perioden fra det 7.ende til det 10.ende århundrede. Det skete som følge af »visse danskeres« udplyndringer af klostrene. Så alvorlige var deres ødelæggelser, at en ny bøn blev bedt i kirkerne: »Fra nordboernes raseri, o Herre, befri os!«

Men benediktinerne vendte tilbage, og den engelske kongregation er alligevel den ældste i verden. Ordenens og nationens historie har således været sammenflettet i over et tusinde år, og selv reformationen kunne ikke tilintetgøre den. En efter én tog unge englændere over Kanalen til Flandern og Frankrig – hvor de engelske klostre var genopbygget – for at læse til præst. Senere vendte de hjem igen for at holde troen i live hos deres betrængte landsmænd; det blev en indsats, de måtte betale dyrt for, nogle med deres eget liv.

Men det var ikke alene unge mænd, som således drog over Kanalen. Selv om benediktinerinderne var ophørt med at eksistere i England ved reformationen, varede det kun hundrede år, før unge kvinder drog i eksil til Frankrig og Flandern, hvor de grundlagde klostre. Netop på denne måde blev Stanbrook Abbey grundlagt for 350 år siden, medens Christian IV regerede i Danmark. Efter 170 års fredelig eksistens i Nordfrankrig blev kommunitet fængslet. Under den franske revolution og først efter Robespierres fald fik de lov til at vende tilbage til England. Pudsigt nok var det et dansk handelsskab, som bragte dem hjem.

Hvordan har et kloster med så lang en historie og så rig en tradition klaret en »ajourføring«? Hvordan vil et kloster, som tidligere var kendt for sine kurser i gregoriansk sang, forny sig liturgisk?

Det er eftermiddag, inden jeg når det store kloster, et imponerende bygningsværk, der ganske dominerer landsbyen. Den første tidebøn, jeg overværer, er derfor vesper. Kommunitetet, ca. 70, er stort nok til at fylde den smukke kirke. Jeg sidder i lægmandskapellet, som er beliggende i det nordøstlige hjørne, tæt ved alteret. Meget kan man ikke se, men alligevel, når søstrene kommer ind to og to, konstaterer jeg, at dragten ikke er forandret. Snart bliver hele kirken fyldt med sang – lyse, klare velskolede sopranner synger på latin i den fine gregorianske tradition.

To timer senere – til komplét – er jeg forberedt på en lignende oplevelse, men her får jeg et chock: Ikke alene sproget, men også musikken er nu helt anderledes.

Inden længe opdager jeg, at der nærmest er sket en »liturgisk revolution« hos de engelske benediktinere, og at jeg befinder mig på selve arnestedet. Igennem århundreder indrammedes døgnets timer af otte tidebønner sunget på latin. Nu er antallet reduceret til fire. Alt, undtagen vesper, synges på engelsk. Men når man er fuldt tilfreds med tekst og melodi vil også vesper overgå til modersmålet. Sct. Benedikts regel om, at alle 150 David Salmer skal synges hver uge, overholdes; men salmerne er i en ny oversættelse – direkte fra hebraisk, som giver dem et frisk nutidigt præg.

I efterfølgende samtaler erfarer jeg, hvad de bærende tanker har været i denne fornyelse. Under mottoerne »fortiden bærer fremtiden i sit skød« og »Uddrag det bedste fra fortiden i nutiden til brug for fremtiden« påtog dette kommunitet sig det ansvarsfulde arbejde at skabe en hel ny liturgi til brug i den engelske benediktinske kongregation.

Først var der et ønske om at forandre selve strukturen. De otte tidebønner blev skåret ned til morgen officium, middags officium, vesper og komplét. Dernæst blev Davids Salmer grupperet til et gennemgående tema for hver dag. For eksempel: søndag – opstandelsen, lørdag – skabelsen. Salmerne fra forskellige steder i Det gamle Testamente bliver også brugt – for eksempel veksler man mellem Det gamle Testamente om morgenen, Det nye Testamente om middagen og varierende tekster om aftenen. Moderne skrifter (f. eks. Rahner) benyttes også.

Moderne salmer på modersmålet er et kapitel for sig. Alle tekster og meget af musikken er af ny oprindelse og klosteret har kunnet udgive sit eget salmehæfte til almindelig brug i kirken.

Alt det nye har rejst mange musikalske problemer. Til at begynde med troede man, at de gregorianske melodier kunne tillempe de nye tekster. Det kunne de i visse tilfælde, men ofte kom betoningen på de forkerte ord – eller man havde vanskeligheder med alle de små ord, der findes på engelsk. Derfor gik man i gang med at komponere nye melodier. Ved at bibeholde de gregorianske tonearter og den »flydende« form har man skabt melodier, som er væsensbeslægtet med britiske folkemelodier. Somme tider er det den vemodige klang af irske ballader, der bruges; til andre tider den friske optimistiske engelske folkesang.

Resultatet er en liturgi af høj kvalitet – og et godt eksempel på, hvordan korbøn på modersmålet umiddelbart taler til ens hjerte. Det kan måske indvendes, at musikken ikke er på højde med den gregorianske musik; alligevel følte man sig overbevist om, at det var en berigelse for kirken. I tiden fremover vil vi sikkert opleve noget lignende i andre lande: en fransk, en tysk, en italiensk, en spansk liturgisk musik – også i klostrene – og hver med sin egenart. Det er der grund til at glæde sig over. Ikke mindst når en liturgi som den, jeg mødte i Stanbrook, efterlader en omsluttet i bønnens atmosfære. Kan man så ønske sig mere?

I GRESSIO ØNSKEDE FRANS AF ASSISI SIG EN JULE- KRYBBE

*Tekst og
radering
af
Emil Petersen*

Motivet til raderingen, som illustrerer dette, er hjembragt fra egnen knapt 100 kilometer nordøst for Rom. Der – på Rietidalens bjergside – ligger det lille franciskanerkloster *Greccio*.

Gennem skråningens grønne beklædning stikker klippegrunden frem med klart afgrænsede lyse brudflader. Men de høje støtter til venstre i billedet er til dels menneskeværk: stræbepiller for vejen op til klostret.

De gamle gulkalkede huse hænger deroppe som små fuglekasser. Bag dem fortsætter højden med træernes lodne kontur. Men til højre ses langt borte grå, regelmæssige tinder med striber af sne. – Og vi er endda et godt stykke henne i april!

Busserne sætter folk af på gruspladsen nede i slugten. Og så må man begynde opstigningen ad trappevejen derovre. – Åh, ja. Efter bare få dages ture rundt i egnen mærkes det i benene. Men det nytter ikke! I dette franciskanske Italien må enhver lille Muhammed værsgo komme til bjerget, til bjergene. For dér gemmer sig de steder, man siden husker.

Klostret har ligget her fra 1200-tallet, måske længere tilbage. Vel sagtens et enebo ligesom mange andre. – Den franciskanske bevægelse tog mange af disse hytter og grotter i brug og gav dem nyt liv. Frans og hans venner vandrede utrætteligt i den

store, frie natur. Slog sig ned for en stund, flere i følge eller enkeltvis, hvor de fandt fred og stilhed til bøn og betragtning. – I hverdagene efter den store vækkelse gik livet videre i de små klostre. I dag virker nogle af dem mere museumsagtige end andre. Men alle har bevaret rum, der ser ud »som på Frans' tid« – og måske andre minder fra dengang, ting, han har haft i hænderne, en stump tøj, et simpelt redskab.

I ét er de fælles: enkelt og fattigt er der ude som inde. Dén »luksus«, som erstattede den allerførste frysende fattigdom, kan ikke vække forargelse! – Ydmygt. Nej, for ikke at støde hovedet, bøjer man sig og kringler sig langsomt gennem de smalle, mørke gange.

Også heroppe i Greccio er gamle celler, og nyere – og fra vore dage en rummelig kirkebygning til venstre for den ældste husklynge. Inden opstigningen stod jeg og genkendte, fra billeder og bøger, først og fremmest fra »Pilgrimsbogen«. Jovist: den bleggule rede på bjergsiden, dalen i dis og med lidt støj i det fjerne!

Oprindelig var grotterne og småhusene deroppe vel simpelt hen åbne ud mod dalen, forbundet med en art vægtergange, båret af afstivninger og stolper hamret ind i klipperevnerne. –

Munkelivet sådan et sted var såvist ingen dans på roser!

De beskedne klostre, der ligger tæt på denne egn, har hver for sig at gøre med bestemte, nøje tidsfæstede begivenheder i Frans' korte liv. Dét, som skete i Greccio, blev begyndelsen til en skik, som lever den dag i dag. – Her blev den første julekrybbe til.

December 1223. Frans kom til Rietidalen fra Rom. Han havde bestemt sig for at ville holde jul i Greccio og havde forberedt festen. I Rom havde han truffet en rigmand fra egnen, og Frans havde bedt ham om at sørge for at finde et sted i skoven, måske en klippehule, og dér stille en krybbe fyldt med hø. En okse og et æsel skulle der også være ligesom i stalden i Bethlehem. Nu ville Frans fejre højtiden ved at opleve de kår, Guds søn gik ind under for vor skyld.

Man gjorde da også, som Frans havde ønsket. – Da han julenat kom til stedet oppe i skoven, så han folk fra egnen strømme til. De samledes til julefest omkring krybben, der tjente som alter for præsten, der læste messen. – Og var der ikke et virkeligt levende barn der i høet? Nu trådte Frans jo hen til det og tog det i sine arme!

Siden rejste man i forbindelse med klostret et lille kapel på stedet. Dets alterbord kom til at hvile på den rå klippe, som havde båret krybben.

Herinde i det lave kapel står turisterne tæt, mens en franciskaner refererer, hvad Frans' levnedsskildring har at fortælle om, hvad der skete her for de mange, mange år siden. På altervæggen fortæller gamle billeder på deres måde historien. Mester Giotto har skildret det bedre i en af sine fresker i overkirken i Assisi, yndefuldt og nærværende på samme tid.

Men i den smalle åbning mellem klippen og alterets plade har man spredt lidt hø, og på det ligger en lille lyserød barndukke!

Jeg holder så meget af disse beskedne huse, hvor kristendommen har manifesteret sig. – Lad så menneskenes forsøg på at fastholde, hvad der skete, være naive og smagløse eller geniale som Giottos og hans svendes billeder! – De er dog udtryk for det samme: at som led – fastgroet – i vor erkendelse lever visheden om, at Gud blev menneske blandt mennesker, at »Ordet blev kød og tog bolig iblandt os«. – Et risikabelt eksperiment, dét sér vi klart. – Det guddommelige eksperiment!

Julekrybben gik sin sejrsgang som illustration af historiens største øjeblik. Nogle billedmagere var dygtigere end andre, havde bedre smag. Nogle af dem, der rettede julekrybben an, var i besiddelse af større indsigt end andre. – Stort mere er der vel ikke at sige om det.

Også hos os ser man i dag krybben i juletræets læ. Til gengæld er skikken med juletræet trængt mod syd. Det skyldes blandt andet, at de tyske soldater under krigen, hvor de så befandt sig, prøvede at finde et stedsegønt træ til juleaften.

Byerne vokser også i denne egn af Italien. Ud over sletterne skyder nye kvarterer op til alle sider omkring de gamle grå bykerner med deres kirker på tinderne og blakkede husrygge vendt mod dalen. Meget af det nye er grimt, fremmedlegemer. Fabrikker med bjerge af opstablede kasser foran, tankstationer, drabelige skilte langs vejene. Os og larm som andre steder i verden. – Da er der frisk og dejligt i bjergene. Stille og lydt. Mærkeligt nok forstyrres ikke engang stemmerne. Det er, som om de dæmpes efter stilheden. Sådan fornemmer man snakken fra folk, der i dette øjeblik er på vej ned ad trappen oppe fra klostret.

Vi har igen besøgt et gammelt kultsted, hamret ind i det rå grundfjeld. Natur og kultur i ét, om nogetsteds.

De gik glade hjem den julenat i 1223. Faklernes skær tegnede deres vej gennem skoven. Stemmerne lød svagere og svagere, til de forsvandt nede i landsbyen. Og der blev helt stille.

Til morgens haner vækkede dalen.

NYT FRA UD- OG IND- LAND

HORISONTEN RUNDT

POLEN: Den katolske Kirke i Polen i dag – støttet af folket, modarbejdet af Gierek

For at forstå den katolske Kirke i Polen må man tage tre problemområder i betragtning: den massive folkelige tilslutning, kommunistpartiets forsøg på at kue den, og Vatikanets for nylig indledte sameksistenspolitik. Nedenstående fremstilling bygger stort set på en artikel i Neue Zürcher Zeitung.

Massiv folkelig støtte

Den katolske Kirkes forankring i folket støder man på overalt, men sin mest koncentrerede form får den på valfartsstedet Czestochowa i det sydlige Polen. Der – i nådekapellet i Paulinerklostret på »Det lyse bjerg« – samles næsten en million pilgrimme om året. Målet er ikonen »Den sorte Madonna«, som menes at være evangelisten Lukas' værk, og som siden svenskernes angreb i 1650'erne har fungeret som nationalt samlingssymbol. Pilgrimsskarernes aktivitet kan imidlertid hverken betegnes som »primitiv helgendyrkelse« eller som historisk romantik. Den er i virkeligheden koncentreret om madonnaens søn, Kristus, i alterets sakramente. På en almindelig valfartssøndag fejres der ca. 70 messer i Czestochowa, en oplysning, der ikke må misfortolkes i retning af åndelig »massesuggestion«. Når sakramentet fejres og uddeles så mange gange og så mange steder i klostret, sker det kun for at gøre besøget til en personlig oplevelse for den enkelte pilgrim.

Indslaget af unge er kraftigt og formodentlig foruroligende for de kræfter, der gerne vil se det kirkelige liv som et hensygnende levn af ældre menneskers vildfarelser. Flere tusinde unge holder altså liv i den gamle tradition en gang årlig at valfarte til fods fra Warszawa

til Czestochowa, en strækning på 250 km, hvor vandringen afbrydes af raster med bøn, messe, tavshed og meditation.

Men selv om Czestochowa er sæde for »Polens dronning«, er stedet ikke enestående i sin art. Blandt de mange centre for kirkelig samling i landet kan nævnes Piekary i hjertet af industriområdet Schlesien. Her samles på den sidste søndag i maj 100.000 arbejdere til deres traditionelle valfart, og tit er der dobbelt så mange. Unge og ældre mænd af arbejderklassen er to kategorier, man inden for vesteuropæisk kristendom tit hører omtalt som »vanskelige at nå« for Kirken. Her har man ikke bare »nået« dem, – de støtter også Kirken, selv om prisen er store anstrengelser og en absolut ikke risikofri stillingtagen.

Også på et andet område inden for Kirken giver *tilvæksten* anledning til forhåbninger. Med sine 18.000 præster disponerer den katolske Kirke i Polen over flere sjælesørgere end nogen sinde. Stigningen i antallet af teologistuderende på præsteseminarierne er iøjnefaldende. Et andet tegn er det store antal kirkebesøg i industriområderne. Disse ting viser, at Kirken har været i stand til at klare problemet med de sociologiske omgrupperinger i landet. Men samtidig er det også klart for de ledende i Kirken, at såvel ungdommens som industriarbejdernes kirkelige stillingtagen ikke udelukkende skal ses som et tegn på et dybt religiøst engagement. Et relativt stort antal polakker betragter formentlig først og fremmest Kirken som en uafhængig kraft i samfundet og en beskyttelse mod statens krav om almagt.

Magthavernes adfærd

Den polske kommunismes optræden over for Kirken må ses på baggrund af dens målsætning, som går ud på, at Kirken

skal afvikles og falde fra hinanden. Den kan kun optræde tolerant og »neutralt«, så længe folkets støtte til den katolske Kirke gør det umuligt eller ubelejligt at fremskynde udviklingen. Magthaverenes adfærd har længe haft karakter af en administrativ stillingskrig med enkelte forsøg på at vinde terræn. Et typisk eksempel på det sidste indtraf (ifølge Vatikanets radio) den 14. august i år. Den dato blev der arrangeret en valfart til det sted i den tidligere koncentrations- og udryddelseslejr *Auschwitz* (*Osviecim*), hvor franciskanermunken Maximillian Kolbe i 1914 gav sit liv i dødscellen for en kammerat, der var udpeget som gidsel. Deltagerne i valfarten, hvorom ansøgning var indgivet i rette tid, blev af myndighederne forhindret i at komme ind på lejrområdet, der nu er indrettet som museum. Samtidig lod myndighederne trods befolkningens højlydte protest en bygning nedrive i *Szlary* i ærkestiftet Kraków, som rummede et kirkeligt undervisningscenter. Dette er efter alt at dømme Polens ømfindtlige hjørne, når det drejer sig om forholdet mellem Kirke og stat. Såvel *Szlary* og *Auschwitz* som *Czestochowa* og *Piekary* ligger inden for et lille område i det stærkt industrialiserede Schlesien.

Dermed være ikke sagt, at det øvrige Polen ud fra partileder Giereks synspunkt er helt uden problemer. Han støder til stadighed på den kendsgerning, at den katolske Kirke af de fleste polakker betragtes som den eneste uafhængige magt i landet, som gennem århundreder har sagt nej til undertrykkere, og som alene har forsvaret folkets frihed og retigheder.

På en række områder har Gierik derfor været nødt til at tage hensyn til den katolske Kirkes ønsker, f. eks. når det drejede sig om *kirkebyggeri*. Selv om kirkebyggeriet i industribyen Nova Huta ved Kraków efter at være blevet trukket ud i flere år stadig ikke har kunnet afsluttes, er forholdene på det punkt blevet bedre. Ifølge officielle oplysninger blev der i årene 1971-73 bevilget godt 150 tilladelser til nybyggeri og restaurering. Men ventetiden er lang, og antallet af bevillinger svarer kun til en lille del af ansøgningerne til trods for, at denne virksomhed skaber beskæftigelse, og til trods for, at den katolske Kirke selv finansierer byggeriet for de midler, der kommer ind ved gaver og kollekter. Ifølge kardinal Wyszynski er der alene i Warszawa brug for 200 nye kirker, et krav, som fra statens side betegnes som stærkt overdrevet.

Selv på *beskatningsområdet* er regeringen blevet nødt til at gå ind på et kompromis. For nylig bevilgedes en ansøgning fra det katolske universitet i Lublin om eftergivelse af en skatteskyld

på 53 millioner zloty, som myndighederne af en eller anden grund havde pålagt det helt igennem ikke-kommercielt arbejdende universitet. Om den fremtidige beskatning foreligger endnu ingen oplysninger, men forhandlinger er i gang. Universitetet har imidlertid været i stand til at skaffe sig endnu en indrømmelse fra myndighedernes side, idet afdelingen for romansk filologi, som har været lukket siden 1964, igen har fået tilladelse til at åbne.

Det er for tidligt at sige, om skolereformens afskaffelse kan betragtes som endnu en indrømmelse. Der er to grundtanker, der præger det reformforslag, som i det sidste års tid forsøgsvis har været taget i brug forskellige steder i landet. Forslaget indebærer en centralisering, så skoleenhederne bliver større, og en samlet skoledag inden for faste klokkeslæt (en svensk iagttagelse kan her konstateres et par interessante paralleller til det svenske skolevæsen, idet grundskole-reformen i 1962 byggede på en koncentration til større skoleenheder og en gradvis afskaffelse af de fleste mindre skoler; SIA's reformforslag, som er blevet fremlagt for nylig, bygger netop på princippet om en samlet skoledag, hvor skolemyndighederne også »tager sig af« børnene i mellemtimer og anden fritid i dagens løb). De katolske biskopper indså straks, at reformen rummede en dobbelt trussel i form af øget kommunistisk indoktrinering af de unge og afspærring af al anden indflydelse. Fra statens side har man understreget, at forsøgsvirksomheden giver 90 procents mulighed for, at der kan tilvejebringes tilfredsstillende ordninger med hensyn til religionsundervisningen. Formelt kan det muligvis være rigtigt nok, men i praksis er det forbundet med store praktiske vanskeligheder. Børnene bliver trætte af den lange »samlede skoledag« og kan ikke overkomme den yderligere arbejdsbelastning, som den katolske religionsundervisning pålægger dem. Desuden skaber det nye system med store skoleenheder og de deraf følgende nødvendige lange bustransporter store vanskeligheder for den praktiske tilrettelæggelse af kirkelig undervisning i fritiden. De katolske biskoppers indvendinger gælder ikke nogen lille gruppe inden for den polske befolkning. På landet deltager gennemsnitlig 90 procent af børnene i den skolepligtige alder i den katolske religionsundervisning, når man ser bort fra de nordlige og vestlige dele af landet, hvor deltagelsen er næsten 100 procent. I Warszawa ligger deltagelsen omkring 25 pct., og i Kraków er den 50 pct. Fra myndighedernes side har man forsøgt at stemple biskoppernes indvendinger som »uddannelsesfjendtlige«. Af hensyn til befolkningen har man dog ikke povet sig ud i åben strid, men

har nøjedes med at udsætte reformen indtil videre.

Vatikanets sameksistenspolitik

For et år siden blev der etableret en samtaleforbindelse mellem pavestolen og regeringen i Warszawa. Dengang besøgte udenrigsminister *Olszowski* pave Paul VI i Rom, og i februar i år blev Vatikanets »udenrigsminister« *Casaroli* modtaget i Warszawa. Det konkrete resultat af udvekslingen synes bl. a. at være en beslutning om regelmæssigt tilbagevendende kontakter og fra Vatikanets side eventuelt indsættelse af en permanent kontaktmand, uden at der derfor er oprettet normale diplomatiske forbindelser. De kommunistiske magthavere i Polen har bestræbt sig for at pleje de nye kontakter godt, fordi man i dem i det mindste ser en mulighed for at manøvrere kardinal Wyszynski og hans ubøjelige bispekolleger lidt af vejen. Wyszynski holdt sig da også diskret i baggrunden under ærkebiskop Casarolis besøg og lod sekretæren for bispekonferencen, ærkebiskop Dabrowski følge forhandlingerne. Hans bekymring er naturligvis, at Vatikanet under de polske samtaler skal tage principper i brug, som er gældende for kontakter med de østeuropæiske regimer i det hele taget, uden at tage tilstrækkeligt hensyn til den katolske tros særlig stærke forankring i Polen. I sit communiqué efter Casarolis besøg takkede også biskopperne paven, fordi han havde optaget forhandlinger om normale forbindelser med Polen og for hans beslutning om, at der »ikke må ske noget afgørende, uden at de polske biskopper er taget med på råd«. Her har man både Wyszynskis usvilgelige hensyn til den polske kirkeledelse i koncentreret form. Hvordan den polske regering skal få størst muligt udbytte af dette spil med tre deltagere skal først senere vise sig.

Stort set vil det gamle mønster nok blive bevaret fra de kommunistiske magthaveres side: de troende får løfte om velvilje, præsteskabets smædes, og kardinal Wyszynski anklages for sin holdning som »uforbæderlig kommunisthader«. Gierik har imidlertid stiltiende erkendt, at man kun kan regere med og ikke imod de troende. Det ser ud til, at han i stadig højere grad er slået ind på en *pragmatiske linie*, som går ud på at klare forvaltningen af det store land så fredeligt som muligt, og at han har skubbet de ideologiske interesser og dermed den dogmatiske ateisme til side. Denne nødløsning kan blive ved med at fungere, indtil de højere magthavere i Moskva slår i bordet. Det kan også være af hensyn til eller efter ordre fra dem, at Gierik for nylig udskiftede ledelsen af statens kontor for kirkelige anliggender. Den noget

Bendt Gravggaard

Isenkram en gros
Hobro - Telefon (08) 82 15 44

Flek og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedplejer
på kontoret, Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder 1 øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17 -
Telefon 15 23 03

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRiA 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Afdeling for bygningarbejde
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
SPRINKLERANLÆG

ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. A/S

Frederiksborggade 22
København K
Telefon *13 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindblindinger

farveløse Skarzynski blev skiftet ud med Konkol, der betegnes som »hård«. Ved udnævnelsen fik han rang af minister for at kunne tale med tilbørlig myndighed fra sit kontor. Gennem Konkol kan der på lokalt plan uddeles de administrative »nålestik« til Kirken, som kan gengive Gierik hans selvtillid trods de kompromisser, han er blevet tvunget til at gå ind på over for biskopperne og Vatikanet.

(KIT)

ROM: Verden kan fordoble fødemiddelproduktionen på et år, mener landbrugseksperter

Ifølge en af stifterne af den nationale katolske landbrugskongres i USA, mgr. Luigi Ligutti, som fylder 80 »den første forårsdag i 1975«, kan verden, hvis den selv vil, fordoble sin fødemiddelproduktion på et år.

Han betegner fødemiddelsituationen i verden som »foruroligende, men i bedring«.

I et interview før åbningen af verdenskongressen om fødemidlerne, som er blevet til på foranledning af FN, hævdede mgr. Ligutti, at midlet til at afskaffe sulten i verden »ikke er uddeling af fødemidler, men at hjælpe de små nationer til selvhjælp«.

Mgr. Ligutti siger, at »der ligger et mirakel under hver eneste klippe, og der er uendelige muligheder i en vanddråbe. Verdens fødemiddelproduktion kan med de midler, vi råder over, fordobles på et år, men det ville kræve en masse intelligens, dygtighed, vilje og interesse for social retfærdighed«.

Forbedringer

Samtidig siger han også, at det foruroligende billede af fødemiddelsituationen i verden af flere grunde er ved at forbedres. For det første »er kosten og ernæringsforholdene blevet en hel del bedre, end de var på den franske eller vor egen amerikanske revolutions tid«. Han mindede om, at selv ved århundredskiftet, da han selv voksede op i en lille landsby i det nordøstlige Italien, var dødsfald som følge af proteinmangel ret så almindelige i Italien, mens de nu faktisk ikke mere forekommer.

Situationen ser altså lysere ud, fordi bevidstheden om og bekymringen over sulten i verden er »på vej til at blive universel - og ikke bare noget, nogle få blåøjede idealister har opdaget. For halvtreds år siden havde det været udelukket, at vi var kommet i tanke om at afholde en verdenskongres om fødemidlerne.«

Et andet tegn, der giver anledning til håb, er, sagde han, at både de kristne i

de vestlige lande og »regeringsmagterne og de store kanoner i udviklingslandene« er »ved at få øjnene op for deres medskyld« i manglen på fødemidler.

Men den bedste forandring, der er sket, er måske, ifølge mgr. Ligutti, at »vi alle sammen . . . både de kristne i de vestlige lande og udviklingslandene selv . . . er klar over, at de nødlidende nationer er i stand til at hjælpe sig selv«.

Verdens jævne »småfolk er i besiddelse af en Michelangelos, en Leonardo da Vincis og en Edisons dygtighed,« siger han. Formålet med fødemiddelkongressen skulle være at frigøre disse kræfter.

Tre hovedsynder

Mgr. Ligutti, som under interviewet sad ved sit skrivebord, som er fuldt af alt muligt tingeltangel fra hele verden, siger, at det ikke er en hel masse mennesker, men tre synder, der er skyld i sulten i verden.

Den første, sagde han, »ligger i viljen, - vi er alt for dovne til at udnytte Guds gaver«.

Den anden synd kaldte han den »intellektuelle«: »Vi har endnu ikke skrælet overfladen for alle muligheder. Gud Fader smiler nok i skægget, når han ser mennesket som en tigger, der sidder i en guldstol.«

Den tredje synd er uretfærdigheden: »At vi nægter at give den enkelte arbejder andel i det, han producerer, og at vi holder ham borte fra jorden og vandet og fra kendskabet til, hvordan de skal bruges, og fra kendskabet til kooperativt landbrug og kreditforeninger.«

Mekanisering ingen løsning

Mgr. Ligutti, som i 50'erne og 60'erne var pavestolens observatør ved FAO, tager til genmæle mod påstanden om, at mekaniseringen vil løse problemerne med hensyn til sulten.

Vi har allerede for mange ledige hænder. Hvorfor skulle vi så mekanisere yderligere? Er det, for at folk skal sætte sig hen og betragte traktorerne? Hvorfor skal vi gå til de arabiske lande for at få energi til motoriseringen, når vi har folk, der ikke har noget arbejde?»

Det, vi har brug for, siger han, er uddannelse, så flere bliver i stand til at arbejde i jorden med håndkraft. Kirken, som er den »største og mest velorganiserede uddannelsesfaktor, der overhovedet findes«, bør hjælpe til med dette arbejde.

Ødsle forbrugsmønstre

De kristne i de vestlige lande må skærpe deres sans for »økonomi« og »for at give noget af det, Gud har givet os, tilbage til ham«. En måde at gøre det på er at ændre de ødsle forbrugsmønstre, siger Li-

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X'a VEJ 106 . 8260 Arhus
TELF (06) 14 85 83 . GIRO 1 71 17

gutti. Den nuværende livsstil er en uretfærdighed mod kommende generationer, til hvem »vi bør videregive en verden, der er rigere end den, vi har modtaget«.

Mgr. Ligutti, som selv med stor omsorg driver landbrug ved siden af sit etages hus, fortæller, at han netop har bestilt 200 træer, som han vil plante på sin jord. »Jeg får dem ikke at se, når de er fuldvoksne, men jeg er stolt over at kunne sige, at jeg har videregivet noget, som jeg ikke selv har modtaget.«

Han foreslår, at de amerikanske katolikker skal manifestere deres sparsommelighed ved at hjælpe de amerikanske katolikkers hjælpeorganisation, som han kalder »en velorganiseret gruppe, der gør sit arbejde, hvor det behøves«, for en stor del gennem projekter til selvhjælp.

Han opfordrer indtrængende amerikanerne til at prøve at overtale regeringen til at skabe lignende projekter.

»Sulten i verden afhjælpes ikke med store projekter eller store fine maskinerier. Giv en missionær i de pågældende lande en dollar, – så kan du være glad, hvis du får for en halv dollar arbejde ud af den.«

Hjælp til selvhjælp

Det projekt til selvhjælp, mgr. Ligutti har været mest glad for, var et, han startede for 40 år siden i Granger, Iowa. Med lidt støtte fra regeringen byggede han 50 huse med ca. en hektar jord til hver til de virkelig fattige, – halvdelen af dem var under forsorg. Efter 15 års forløb ejede de selv husene. Og siden har ikke en eneste af dem været under forsorg.

Mgr. Ligutti har over sit skrivebord et postkort, der forestiller en kornmark i Iowa. Hans seng er fremstillet i Iowa, og hans skrivebord er lavet af et træ, han selv har fældet samme sted. Desuden har han et simpelt træbæger, skåret ud af en hegnspæl fra Iowa.

Hans hjem, som han selv har lavet tegningerne til, ligger på en lille bakke ved siden af et kloster, der tilhører De fattiges små Søstre, som skal arve huset. Huset er omgivet af masser af træer – forskellige slags fyr og andre stedsegrønne arter samt figen- og oliventræer, og af bede med roser og morgenfruer.

Over hoveddøren står der »Venit spes venit Christus«, dvs. »Når der kommer en gæst, er det Kristus, der kommer«.

Foruden sit arbejde i Vatikanet og sin langvarige tilknytning til det katolske hjælpearbejde er mgr. Ligutti også formand for Agrimissio, en organisation, der fungerer som mellemlid mellem FAO's landbrugseksperter og folk inden for Kirken, der arbejder på landbrugets udvikling. (N.C.)

STORBRITANNIEN: Templeton-prisen for fremragende religiøs indsats

Den britiske »Templeton Foundation« har meddelt, at prinsesse Poon Pismai Diskul af Thailand har taget imod en opfordring til at være med i dommerkomiteen ved uddelingen af fondets pris på 40.000 engelske pund for en fremragende religiøs indsats. Prinsessen, der er præsident for buddhisternes verdensbroderskab, er også en førende thailandsk historiker. Hun er kendt for sin indsats for verdensfreden og for bestræbelserne for at give buddhismen en renaissance. Hun er født i 1896 og er stadig meget aktiv.

Prisen blev indstiftet i 1972 af den britiske finansmand John M. Templeton, der var meget optaget af erkendelsen af denne vigtige dimension af den menneskelige eksistens. Håbet er, at prisen skal komme til at betyde det samme for religionen, som andre priser betyder for videnskab og kultur. Den er indtil i dag blevet tildelt Moder Teresa i Calcutta og broder Roger, prior for Taizé-fællesskabet i Frankrig.

De andre medlemmer af dommerkomiteen er:

Dronning Fabiola af Belgien,
Professor Suniti Kumar Chatterji fra Indien,
Muhammed Zafrulla Khan, tidligere præsident for den internationale domstol i Haag,
Alan Mocatta, britisk højesteretsdommer,
James McCord, præsident for Princetons teologiske seminarium,
Kosho Ohtani, patriark ved Nishi Hongwanji templet i Japan,
Norman Vincent Peale, præst for Marble Collegiate Church i New York,
R. W. Woods, biskop af Worcester i England.

VATIKANET: Krisen et resultat af dårlig fordeling af verdens goder, siger paven til deltagerne i verdenskongressen om fødemidler.

I en tale til deltagerne i verdenskongressen om fødemidlerne sagde paven, at den verdensomspændende fødemiddelkrise er opstået på grund af modviljen mod en omlægning af den dårlige fordeling af verdens ressourcer og på grund af en overdreven tillid til nationernes placering inden for industrialiseringen.

Paven advarede desuden de næsten 3000 deltagere i kongressen om, at befolkningstilvæksten kan blive til et »alibi«, man bruger, for at undgå at tage stilling til de egentlige årsager til fødemiddelkrisen.

Bestræbelserne for at påtvinge folkene en restriktiv befolkningspolitik betegne-

Svendborg Liggistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolik bedemand
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 84

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul – Koks – Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

J. Øvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon 24 77 87
Kød – Flæsk – Pålæg
En gros og en detail

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77
Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Mønstertien 11, København SV
Telefon VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 - 94 83 66

Betalingservice
er nemmere og sikrere
for Dem ...

Lyngby Sparekasse-Bikuben

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdsgade 85 - Telf. 12 88 88
El-installatør - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

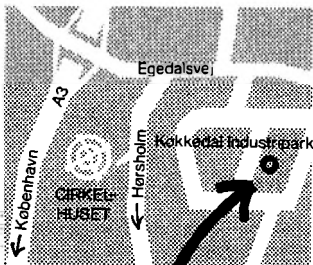
Modernisering

Kom og se hvordan De kan gøre Deres hjem smukkere med Pastella byggekera- mik

På ét sted kan De nu vælge fliser og klinker til alle boligens rum. De er velkommen alle ugens dage i den største specialforretning for byggekera-
mik.

Åben hverdage
kl. 8.00-16.30,
fredage til kl. 20.00 og
om lørdagen 10.00-13.00.
De finder os nemt. 3 mi-
nuter fra Cirkelhuset.

På gensyn.

Pastella

BYGGEKERAMIK

Kokkedal Industripark 103A
2980 Kokkedal
Telefon: 03-24 67 15

BLOMSTER - FRUGT OG GRØNT

A.B.C. Blomster

Vestergade 19, Stubbekøbing
Telf. (03) 84 16 59

de paven som »en ny form for krigsførelse«. Den slags bestræbelser er udtænkt for at berøve visse lande deres »retmæssige del af jordens goder«, sagde han.

Respekt for fundamentale menneskelige værdier

Til de delegerede og observatørerne på kongressen, som blev afholdt på FN's foranledning, sagde paven videre, at verden er inde i en »kultur- og systemkrise, som giver sig til kende, når der kun tages hensyn til et samfundsmønster, der fører til en industrialisering af samfundet«.

Han advarede mod at sætte for stor lid til »rent tekniske løsningers automatiske virkning, hvis de fundamentale menneskelige værdier ikke bliver tilgodeset«.

Paven advarede mod »den stræben efter rent økonomisk succes, der er opstået af de store fortjenester inden for industrien, med den deraf følgende faktiske opgivelse af landbrugssektoren og den dermed forbundne ligegyldighed over for dens højeste åndelige og menneskelige værdier«.

Solidaritetskrise

I sin otte sider lange tale rettede paven også søgelyset mod »solidaritetskrisen«, som »opretholder og undertiden også fremskynder den manglende balance mellem enkeltpersoner, grupper og nationer, en krise, der desværre – som det bliver mere og mere iøjnefaldende – er et resultat af den utilstrækkelige vilje til at bidrage til en bedre fordeling af de forhåndenværende ressourcer«. Paven sagde, at fordelingen især skal »gå til de lande, der er mindst selvforsynede, og til de dele af menneskeheden, der hovedsagelig lever af et landbrug, som stadig befinder sig på et primitivt stadium«.

Ensidig kampagne

Paven talte kraftigt imod »en fornuftstridig og ensidig kampagne mod befolkningstilvæksten«, der, som han sagde, kunne bruges som et alibi for at undgå at tage stilling til de virkelige årsager til fødemiddelkrisen.

Han sagde: »Det er utilstedeligt, at de, der kontrollerer menneskeheden rigdomme og ressourcer, prøver at løse problemet om sulten ved at forbyde de fattige at blive født eller ved at overlade børn til sultedøden, fordi deres forældre ikke passer ind i et mønster af teoretiske planer, som bygger på rene og skære hypoteser om menneskeheden fremtid.«

Og endelig stillede han det retoriske spørgsmål: »Er det ikke en ny form for krigsførelse at påtvinge visse nationer en restriktivt befolkningspolitik for at sikre sig, at de ikke vil kræve deres retmæssige del af jordens goder?«

Fire væsentlige synspunkter

Paven, som blev hilst med diskret bifald både før og efter sin tale, fremsatte bl. a. følgende væsentlige synspunkter:

– At der bør oprettes et verdensfond til bekæmpelse af sulten i verden, og at midlerne til dette fond hovedsagelig bør fremskaffes ved at nedsætte rustningsudgifterne.

– At visse »alvorlige orienteringsfejl« fra de rige og teknisk udviklede nationers side bør rettes for derved at formindske kløften mellem de rige og de fattige lande i verden.

– At udviklingslandene igen bør lægge større vægt på landbruget, som for øjeblikket er den »mest underudviklede af alle underudviklede sektorer«.

– At de rige nationer bør »bryde med et overdådigt forbrugsmønster«.

Paven, der havde taget plads foran et gobelin af opstandelsen, opfordrede til »en radikal revision af den moderne verdens undervurdering af landbrugets betydning«. Han sagde, at fødemiddelkrisen kun kan løses med fuld deltagelse af landbrugets arbejdskraft. Denne arbejdskraft må, sagde han, oplæres, skoles og have de lån, der skal til for at drive en gård.

I sin omtale af »de alvorlige orienteringsfejl« fra de rige landes side bemærkede paven, at gødningen er blevet knappere og er steget i pris.

»Er dette ikke intimt forbundet med konjunktursvingningerne inden for en produktion, som i højere grad er baseret på beregninger af profitten end på tilfredsstillende menneskeheden behov?« spurgte paven.

Om de rige landes forbrug sagde paven, at fødemidlernes kvalitet trues af den »afsindige jagt efter at skabe kunstige erstatninger, som kan fremstilles hurtigere«. Paven efterlyste en »positiv vilje til ikke tankeløst at forøde« verdens goder.

Forbruget ikke noget mål i sig selv

Paven udtalte, at Jesus Kristus gav vor tid en »udmærket lektion i sparsommelighed, ... tilbøjelighed til ødselhed, som den er«, da han gav ordre til at opsamle det, der var til overs af brødene og fiskene, efter at han havde bispist flere tusinde mennesker. Dette eksempel, sagde paven, »rummer en fordømmelse af en hel samfundsopfattelse, hvor forbruget er tilbøjeligt til at blive et mål i sig selv, mens man foragter de nødlidende, og som til sidst vil skade de mennesker selv, som troede, at de nød godt af det, fordi de er blevet ude af stand til at se, at mennesket er kaldet til en højere skæbne«.

(N.C.)

FÆLLESSKAB I HORSENS

Jeg har tænkt frem og tilbage – er det overhovedet værd at skænke en tanke mere – at skrive én linie om?

Jo, nu skal det frem: Vi havde loppemarked i Horsens menighed den 15., 16. og 17. november.

Der bliver holdt loppemarkeder masser af steder, også i andre katolske sogne; det var vort 2. loppemarked, så noget sensationelt kan det ikke siges at være. Som sidste år trængte sognet til penge – og ligesom dengang kom også i år pengene ind, ikke flere, ikke færre, men akkurat det beløb, som sognet står og mangler lige nu, og som vi havde bedt om. Et lille mirakel af den slags, som Don Bosco oplevede så mange af.

Helt mirakuløst ville de mange trofaste hjælpere nok ikke gå med til at betynde resultatet, for sådan er loppemarked kræver en indsats fra arrangørers og hjælperes side. Der blev slidt i det før – efter – og mens det stod på! Men sliddet bar frugt, og det synes jeg nok kan undre, når man ved, at loppemarkeder gror op som paddehatte rundt omkring, at folk har få penge, at vores lille kreds allerede sidste år var blevet tappet for alt, hvad der var værd at samle på – eller måske snarere *ikke* værd at samle på! Men folk kom til vores loppemarked igen i år, de gav deres små penge – og vor menighed dykkede endnu engang ned i gemmer og skuffer og fandt ting og sager!

Det var en oplevelse at være med sidste år – og det blev det også i år – Hvorfor?

Der tales så meget om manglende ansvarsfølelse over for Kirken, manglende fællesskab – om sløvhed og slaphed i de kristne menigheder, ja, der tvivles endog på berettigelsen af sognet, som vi kender det i dag. – I det samarbejde, som vi oplever hos os, når vores forskellige aktiviteter skal foregå, bl. a. her ved loppemarkedet, er det ikke lige netop sløvhed og træghed, der er de gennemgående

træk. Man kan ikke et øjeblik være i tvivl om, at det er et samvittigheds-spørgsmål for dem, der her giver en håndsækning i deres kærlighed til Kirken og glæde over aktivt at kunne give udtryk for deres tro.

For provinsens vedkommende tror jeg, at sognenes beståen er meget vigtig. Her er sjældent over 300 menighedsmedlemmer, og denne ramme skulle give mulighed for et virkeligt fællesskab, hvis vi ellers vil og kan. Vor fælles kristne tro skulle kunne samle os alle uden skelen til sociale forskelle eller andre forskelligheder, som bør og må være uden afgørende betydning.

Men hvad har dog loppemarkeder og andre tilsyneladende fuldstændig uåndelige foretagender med kristen tro at gøre? Hvad med den åndelige fornyelse, som vi længes efter og taler om? Er vi utålmodige? Står vi ikke forvirrede og fortabte over for de mange og store omvæltninger, der skete efter det 2. Vatikanconcil? Mon vi har fattet storheden i og betydningen af Kirkens fornyelse – af pulsslaget i den *levende* Kirke, – som jo er os alle! Pave, kardinaler, biskopper, præster og »menige«, alle mennesker, på os bygges Kirken, således ville Gud det. Derfor har vi også lov til at mødes på det menneskelige plan. Her kan vi starte, her lever vi og herfra modtages vi af Gud. Intet er uvæsentligt, når vi tålmodigt stræber efter sammen at realisere vores tro, at finde Guds vilje med os *alle*. Lad så loppemarkeder og lignende være uåndelige foretagender, men hvilken målestok har vi i øvrigt for, hvad der er uåndeligt og hvad ikke? Næppe Guds ...

Det er svært at være præst og menighedsråd rundt om i sognene. Det kan se håbløst ud, men meningen må være, at alle prøver at tjene. Der må arbejdes, selv om det kan se åndløst ud og virke omsonst. Se dog på dine medkristne: i kirken – og når de forskellige ideer, mere eller mindre beændede, men i hvert fald fantasifulde, føres ud i livet, og du vil efterhånden lære dem at kende som mennesker, der famlende og med uens forudsætninger søger at gøre Guds vilje. Du kommer dem nærmere ind på livet, du lærer at holde af dem, kredsen af kendte – af arbejdere for den fælles sag – bliver umærkeligt større!

Loppemarked ... en gruppe mænd, som dyngvåde og trætte står i mørket og pudser mure i deres knap tilmålte fritid for at spare sognet for udgifter ... bankospil (fortrinsvis for de ældre i sognet) arrangeret efter en lørdagsmesse ... Hvem tør sige, at alt dette ikke er fællesskab, som fører til Gud? at sådanne aktiviteter ikke baner vej for fornyelse og forsoning?

En loppesælger

Katolske begravelseer
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsvej 17-19, Århus C

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Oliefyr
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Redovrevej 383
Redovre
Telefon *70 45 30

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldgårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermester
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Rameherred 81
Abenrå
Telefon 2 25 80 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landeretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon (01)* 13 04 08

Et Hjem paa Rejsen

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 13 83 23

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogegade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofer

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Eabjerg
Telefon 12 02 14

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

DET HELLIGE ÅR

DEN KOLDE RETTROENHED OG DEN VARME HÆRESI

ved Elsebet Kieler

Det var især i de første år efter koncilet, at stærke sammenstød fandt sted mellem de katolikker, der i deres reformiver syntes at forgrube sig på troen, og de katolikker, der ikke ville rokke en tøddel ved den overleverede tro. Den første kategori forekom åben og varm i sit engagement i verden – samt en kende flosset i sin tro. Den anden kategori forekom ubestikkelig i sin tro, men noget lukket og kold over for verden.

Problemstillingen er naturligvis forenklet. Næppe nogen vil bryde sig om at blive identificeret med den ene eller den anden kategori. Alligevel oplevedes det sådan af mange. Et nyt ord har endda set dagens lys i den anledning: Ortopraksi = »den rette handlen« har været de progressives svar til forkæmperne for ortodoksien = »den rette tro«.

Siden har man haft nok at gøre med at handle. De nye strukturer i Kirken har kaldt på fælles ansvar hos alle. Praktisk samarbejde stoppede debatten. Stridsøksen blev begravet. Nu skulle det hele vise, at det kunne fungere. Tolerance, fredelig sameksistens og demokratiske valg og afstemninger løste de løbende problemer, som for en stor del har været af praktisk-administrativ art.

Der er al mulig grund til at vurdere denne periode positivt. Den dræbende kritik af Kirken veg pladsen for ansvarligt samarbejde, og den dræbende kritik af hinanden for et sammenhold, der er i bedste forstand katolsk. Ja, man tør vel sige endnu mere: De sidste 5 år har ikke blot trukket veksler på det, man kunne kalde det katolske instinkt. De har også styrket og udviklet det. Man har prøvet, hvad det gamle slogan: »sentire cum ecclesia« vil sige i praksis: at tænke, føle, ville sammen med Kirken. Det er ikke tilfældigt, at paven har lagt så stor vægt på, at vi i Jubelåret beder, ikke bare i hans, men i hele verdensepiscopatets intention. At bygge Kristi legeme op må være hele gudsfolkets kald og vilje.

Med det hellige års opgave: »Fornylse og Forsoning« synes imidlertid, i 10-året efter koncilet, en ny etape indledt. De nye strukturer kalder på nyt liv. Og livet kalder på selvbesindelse, trosfordybelse, pastoral målsætning og planlægning. Den næste arbejdsopgave, som Jubelåret skulle ruste os til, er allerede tonet frem i horisonten: »Verdens evangelisering« står på Kirkens dagsorden, dvs. mission.

Skal vi klare denne udfordring, må det katolske instinkt blive os så bevidst, at vi kan give fælles, enige udtryk for det. Ellers har vi ikke noget budskab at komme med.

At vi kan være uenige om mangt og meget har ganske øjensynligt været en befrielse for dem, som har følt sig tynget af den fælles religiøse praksis. Vor pluralisme kan også sige verden, at vi på det menneskelige plan tager afstand fra ensretning og bevarer den mangfoldighed, Gud har skabt. Men friheden og mangfoldigheden har ingen interesse i sig selv. Det er først, når man spørger: frihed til hvad? og mangfoldighed af hvad? at det hele begynder for alvor at komme andre ved.

Friheden er jo en frihed til at realisere meningen med sit liv, blive sig selv i dybeste forstand. Og mangfoldigheden har vi fået for, hver på sin vis, at kunne udtrykke vor fælles meningsfylde i Kristus. »Thi i ham bor hele Guddommens fylde legemliggjort,« siger Paulus, »og i hans fylde har I del« (Kol 2,9-10).

I katolsk samarbejde sker der netop det, at enhver lægger sin del i den fælles pulje, for at Kristi legeme kan bygges op. Man er som brudstykker i en mosaik, der finder sammen, enhver med sine evner og nådegaver, sin erfaring og indsigt, for at det fælles billede af Kristus kan tone frem på Kirkens ansigt. Man har m. a. o. indladt sig på en ortopraksi, en fælles praksis med en fælles rettesnor, som er Kristus.

I denne fælles praksis må man gå frem skridt for skridt. Et byggestillads skal efterhånden vige pladsen for et hus, og huset skal udvikle sig til et hjem. Familien må flytte ind og dele livet med hinanden og følgelig også tale sammen.

Her kommer ortodoksien ind i billedet, den fælles tro og livsvisdom, som har den samme rettesnor som den fælles praksis, nemlig Kristus. Han er jo både sandheden, vi må bygge på, vejen, vi skal gå, og livet, vi skal leve. Altså må vi i tanke, ord og gerning lade os retlede af ham.

Det betyder fælles tilegnelse af hans åbenbaring. Kristendommen er ikke en privat livsfilosofi med Kristus som det fjerne mål. Kristendommen er en åbenbaringsreligion, hvor både Kristus og Kirken er til, før vi kom ind i billedet, og hvor der derfor netop er et billede, dvs. et familieliv i Kristus, vi må finde vores plads og funktion i. Men det betyder også fælles praksis, for at gudsfamilien kan fortsætte med at vokse op til hele Kristi fylde. »Ikke alle, som siger til mig: Herre, Herre, skal komme ind i himmeriget,« siger Jesus, »men alene den som gør min himmelske Fars vilje« (Mt 7,21).

Tro og praksis hører derfor sammen som sjæl og krop. Skilles de ad, blir tro-

en blot en facitliste på et intellektuelt regnestykke. Den reduceres ikke bare til kold rettroenhed. Den blir slet ikke rettroende, selv om den gentager de rigtige formularer (»Herre, Herre . . . «). For Sandheden er Kristus, og ham kan man ikke fastholde med sætninger, hvis ikke det, de siger om ham, lever og arbejder i ens hjerte.

Men skilles tro og praksis ad, overlever praksis heller ikke. Den reduceres ikke bare til varm hæresi. Den blir slet ikke varm, selv om den engagerer nok så mange kræfter. For livet er Kristus, og hans liv kan man ikke bygge op bare ved en masse kirkelig aktivitet. Hvis ikke man åbner sig for ham, sådan som han har åbenbaret sig, kommer der ingen personlig kontakt i stand. Så blir man som den, der lægger grunden til et tårn, men ikke har midler dvs. menneskelige reserver til at fuldføre det (Lk 14,28-30).

I kirkefællesskabet er Kristus midt iblandt os. Han taler sit åbenbaringsord til os på en sådan måde, at det får en helt personlig adresse. Og han fylder i sakramenterne vore kræfter med sine. Sådan besjæler han os med sin Ånd, så vi blir i stand til at bære et kirkelegete op, der gør ham synlig, varm og nærværende i hele verden.

KALENDER FOR DET HELLIGE ÅR

- Torsdag den 24. december: Juleaften
kl. 23.30: Den hellige dør åbnes i Peterskirken.
Midnatssmesse.
- Onsdag den 25. december: Juledag
kl. 10.00: De hellige døre åbnes i de andre basilikaer af kardinal-legaten.
kl. 11.00: Peterskirken: Messe.
kl. 12.00: Fra basilikaens balkon: Pavens julebudskab og velsignelse »Urbi et Orbi«.
- Onsdag den 1. januar: Festen for Maria, Guds moder (Verdensdag for Fred)
kl. 10.00: Peterskirken: Messe, med deltagelse af »Pueri Cantores«, børnesangkor fra hele verden.
- Mandag den 6. januar: Epifani – Herrens Åbenbarelse
Gudstjeneste for alle missionsinstitutter.
Overdragelse af krucifikset til de mandlige og kvindelige missionærer.
- Den 18.–25. januar: Bedeugen for de kristnes enhed; højtidelig afslutning i St. Pauls basilikaen uden for murene.
- Søndag den 2. februar: Kyndelmisse
Peterskirken: Messe med lysindvielse.
Paven overrækker lys til repræsentanter for de mandlige og kvindelige ordner og kongregationer fra hele verden og modtager fornyelse af ordensløfter.
- Søndag den 9. februar: Peterskirken: Beatifikation af Assumptionssøstrenes stifterinde Maria Eugenia di Gesu (Milleret de Brou).
- Onsdag den 12. februar: Askeonsdag
om eftermiddagen: Fastegudstjenester i Peterskirken.
Bodsprocession på Peterspladsen.
Messe med askeindvielse og -uddeling.

Malermestre
L. LARSEN & SØN
Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 18

Ejner Nielsen
Kolonial – Kaffe
Abealøngade 14 – 9000 Alborg
Telf. (08) 12 09 71 – 12 15 68

FOLMER OLSEN
Begravelses ordnes
Reberbøngade 37
Alborg – Telefon 12 15 67

C. B. Riis & Søn
Slagtermestre
Valby Langgade 38
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

NYE DANSKE LLOYD
NYE DANSKE LIV

FISKEHALLEN
Kastetvej 57, Alborg
Telefon 13 44 84

Dansk
KLICKE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
TELEFON *13 25 57

Efterårsferie i Rom: 13/10–20/10 – fly
Pris kr. 1195,-
Rom med fly hver uge fra 9/9 fra 795,-
Rom-Firenze-Assisi, 2 ugers rundrejse,
30/9–14/10 kr. 1625,-
Wien med fly hver uge fra 7/9 fra 865,-
REJSER MED STØRRE INDHOLD!

STENO
REJSER

Holmbladsgade 11, Dk – 2300 Kbhvn. S.
Telf. (01-27) Asta 2312
Giro 18 46 43

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolik bedemand
• 34 48 01 Go. 60 56

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg

Telefon 13 42 83 og 13 43 37

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING

Nørrebrogade 9 • 7100 Vejle

Telf. (05) 82 07 25 - 82 46 40

Aktiv vinterferie i Tyrol

Om formiddagen: Tysk sprogtræning i små hold. Om eftermiddagen: Ski-undervisning, bjergvandringer eller ekskursioner. Om aftenen: Ja, hvor morer og hygger man sig bedre end i en bjerglandsby i Tyrol!
Skriv til (gerne på dansk):

SPRACHSCHULE WESTENDORF
6363 Westendorf - Østtiro

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 84
Telefon Roskilde 35 75 75

Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

H. S. FRIIS

Malermester

Mølleparken 40, Bagsværd
Telf. 98 38 35

LÆSER- BREVE

Kan vi opleve Gud som person?

Kære pastor Højbo.
Tillad mig en sidste replik.

Vi kan næppe komme hinanden nærmere i forståelse her. Jeg synes, De i nogen grad drager slutninger ud fra manglende oplevelser (jfr. Deres eksempler) eller i hvert fald fører mangelen som vidnesbyrd. Det hele bliver derved efter min mening akkurat så personligt, som det nu engang må være. Det har jeg derfor ikke noget at indvende imod. (Men jeg taler ikke for den karismatiske bevægelse, som jeg kun kender af omtale; jeg tvivler dog ikke på, at den har en mission af betydning.)

Jeg mener bare ikke, at De på basis af Deres manglende erfaringer kan drage *almene* slutninger *imod* andres erfaringer i en righoldig tradition i Kirken. Spørgsmålet var jo ikke: Oplever vi alle sammen Gud som person (og vi må så næsten tilføje: her og nu); men det var: *Kan vi opleve Gud som person?*

For mig og utallige er det samme kompleks udløst og fast forankret i noget meget positivt, nemlig oplevelsen af Gud som person; der er mange troværdige vidnesbyrd. Vi betragter sandelig heller ikke de »store« mystikere som andet end mennesker ligesom os selv; kun deres villighed til at tage imod Guds nåde og deres situation har fremhævet dem, men som eksempler for os andre. Hvordan skulle vi altså kunne benægte muligheden, når vi kender virkeligheden?

De anfører Joh. 1,18 og Matt. 25,31-46, og det har jeg sandelig heller ikke nogen indvending imod. Men det må ikke stå alene. Paulus kalder os Guds børn og arvinger (Gal. 4,4-7), og vi er altså Jesu brødre og søstre: *Kan* det være andet end et personligt forhold? Jesus selv siger: »Om nogen elsker mig,

vil han holde fast ved mit ord; og min Fader skal elske ham, og vi skal komme og tage bolig hos ham« (Joh. 14,23) og »Som Faderen har elsket mig, således har jeg også elsket jer; bliv i min kærlighed!« (Joh. 15,9) og meget andet i samme retning, som for mig beskriver et intenst personligt forhold mellem Gud og menneske, mere nært end mellem mand og kvinde i ægteskabet (jfr. Ef. 5,31-32). Det kan jo ikke bare være tale-måder!

Lad mig slutte med et citat til, det, hvor Jesus taler om det uendelig nære forhold mellem ham og os, om vintræet og grenene: »Ligesom grenen ikke kan bære frugt af sig selv, men kun hvis den bliver på vintræet, således kan I heller ikke, uden I bliver i mig. Jeg er vintræet, I er grenene. Den, som bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; thi skilt fra mig kan I slet intet gøre« (Joh. 15,4-5).

Heller ikke for næsten. Og da slet ikke elske ham.

Deres i Kristus

Erik Guldager

Ang. Med romersk flip

Jeg beklager meget, at Lis Fabricius i K.F. nr. 22 kan få ud af min anmeldelse, »at vi næsten alle skal til at føle medlidenhed med alle de præster, der gennem mange år har ofret sig«. Jeg har blot med udgangspunkt i bogen peget på nogle meget alvorlige og tungtvejende grunde til, at præster forlader deres embede. Jeg vil dog medgive, at det *kan* se ud, som om jeg har gjort den utro præst til en tragisk helt og betonet det negative hos dem, der holder ud i deres kald. Dette er imidlertid utilsigtet og skyldes den indfaldsvinkel, jeg valgte. Hverken Gunnar Martin Nielsen eller jeg underkender cølibatet som en berettiget livsform. Vi har begge mødt præster, for hvem det betød menneskelig og åndelig vækst. Det fik desværre ikke med. Men det er *altid* svært at nå hele raden rundt i en enkelt anmeldelse. Tilbage står dog uanfægtet såvel bogens som anmeldelsens hovedsigte: en kritisk stillingtagen og et vedkommende spørgsmålstegn til den nuværende kirkelige praksis. I øvrigt vil jeg gerne henvise til Elsebet Kielers artikel i K.F. nr. 22 som et glimrende supplement til min anmeldelse.

PS. Michael Newbolds læserbrev i K.F. nr. 23 overkommer jeg simpelt hen ikke at svare på. Der er åbenbart ingen grænser for, hvad der kan påstås, misforstås og ikke forstås. Dog dette: At mene at sex og eros er ét fedt, svarer til at identificere ægget med blommen alene. Viden *skal* der til. Sjovt nok for resten.

Hans Jensen

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

ved Inga Jensen

Søndag d. 22/12: 4. søndag i advent. Es. 7, 10-14. – Salme 24, 1-6. (R. 7c og 10b: Herren holde sit indtog! Han er ærens konge!). – Rom. 1, 1-7. – Matt. 1, 18-24.

Mandag d. 23/12: Ferialdag. Mal. 3, 1-4, 5-6. – Luk. 1, 57-66.

Tirsdag d. 24/12: Morgenmesse: 2. Sam. 7, 1-5. 8b-11. 16. – Luk. 1, 67-79. I evt. vigilmesse: Es. 62, 1-5 – Salme 89, 4-5, 16-17, 27 og 29. (R. 2a: Om Herrens nåde vil jeg evigt synge). – Ap.G. 13, 16-17. 22-25. – Matt. 1, 1-25. (eller Matt. 1, 18-25).

Onsdag d. 25/12: Julenat: Es. 9, 2-7. – Salme 96, 1-3, 11-13 (R. Luk. 2, 11: I dag er os en frelser født: Kristus, Herren!). – Titus 2, 11-14. – Luk. 2, 1-14.

Julemorgen tidlig: Es. 62, 11-12. – Salme 97, 1 og 6, 11-12 (R. Lys skal stråle over os: thi i dag er vor Frelser

født) – Titus 3, 4-7. – Luk. 2, 15-20.

Juledag: Es. 52, 7-10. Salme 98, 1-6. R. 3c: Den vide jord har skuet vor Guds frelse. – Hebr. 1, 1-6. – Johs. 1, 1-18 (eller Johs. 1, 1-5, 9-14).

Torsdag d. 26/12: Stefan, martyr. Ap.G. 6, 8-10. 7, 54-59. – Salme 31, 3bc-4, 6-8, 17 og 21ab (R. 6a: »Herre, I dine hænder befaler jeg min ånd«). Matt. 10, 17-22. Julens præf.

Fredag d. 27/12: Johannes, apostel. 1. Joh. 1, 1-4. – Joh. 20, 2-8.

Lørdag d. 28/12: De uskyldige børn. 1. Joh. 1, 5 – 2, 2. – Matt. 2, 13-18.

Søndag d. 29/12: Den hellige Families fest. Sir. 3, 2-6. 12-14. – Salme 128, 1-5. (R. 1: Salig enhver, som frygter Herren og går hans vej!). – Kol. 3, 12-21. – Matt. 2, 13-15, 19-23. Julens præf.

Mandag d. 30/12: 1. Joh. 2, 12-17. – Luk. 2, 36-40.

Tirsdag d. 31/12: 1. Joh. 2, 18-21. – Joh. 1, 1-18.

KATOLSK DEBAT

Katolsk Debat Århus holdt sit første møde i denne sæson den 25. oktober 74. Hans Jensen kom og viste Bressons film »Mouchette«.

Han indledte med at fortælle om Bressons arbejdsmetoder: hans bevidste brug af ikke-skuespillere til rollerne, hans brug af kun én linse, hans krav til skuespillerne om neutral udtryksform – ikke overdramatisering, hans optagelser on location og hans brug af lyd.

Efter filmen udspandt der sig en livlig debat om skyld – det nedrige – livet – og skyld igen. Debatten er ikke faldet til ro endnu.

— — —

Næste møde holder KATOLSK DEBAT ÅRHUS fredag den 31. januar 1975 kl. 20 i Skt. Knuds Skoles sal. Emne: »Hvad vil vi med fælles kirkeligt arbejde i Århus? Økumeni – en illusion?«

Dr. teol. Johannes Ågård indleder. Hans foredrag vil blive kommenteret af Leif Mortensen, Leif Vestergård og Oluf Bohn.

Venlig hilsen

Katolsk Debat Århus.

VÆRD AT LÆSE

Jørgen Hviid, *Det manipulerede menneske*

Gyldendal, 1974, 174 s. Kr. 47,00.

I Jørgen Hviids sidste bog møder vi en broget samling af medmennesker, der fortæller os om en lige så broget samling af problemer. Med talrige levende eksempler skildrer forfatteren på en meget personlig og generaliserende måde vort etablerede samfunds syge tilværelse. Det

enkelte menneske føler sig fremmedgjort og reduceret til et manipuleret arbejdsdyr i et samfund, der giver sig i fugerne.

De fleste problemer i denne bog er velkendte. De er blevet faste bestanddele af journalistens, præstens og politikerens repertoire. Jørgen Hviid har imidlertid sin egen facon at skildre problemerne på. Han giver ordet til en skare af spændende personligheder (fra Edith Piaff til Martin Luther King) og en række minoritetsgrupper (sigøjnere, koreanske børn osv.), som falder uden for det etablerede samfunds rammer. Deres oplevelser og deres måde at leve livet på illustrerer gribende vore problemer og sætter de personlige problemer i fokus ved at vise, hvilke værdier der er gået tabt i vor tid, og hvilke følelser der er blevet forkrøbet i det moderne samfundsræs.

Det er da også i sin skildring af alternative kollektivers livsform, forfatteren fremkommer med en utopi, et håb, spiren til en løsning.

Bogen er spændende og meget inspirerende. Det ligger imidlertid lige for at efterlyse en dybere analyse af de talrige og levende eksemplificerede problemer. Læseren overvældes af et hav af personlige indtryk, kortfattede meninger og gribende eksempler, men mangler en kritisk teoretisk analyse som grundlag . . . også en form for manipulation!

Marcel sj

3. ORDEN

Den 3. orden af Frans af Assisi har møde den 16. januar kl. 19,00 på Mariahjemmet, Hans Bogbinders Allé 3, Amager.

Liobasøstrene ønsker en velsignet Jul og et fredfyldt Nytår til alle – og siger tak for enhver hjælp og støtte i det forløbne år.

Sankt Lioba Kloster.
København

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursus, opfriskningskursus, forældrekursus m.m.

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7884 og HE 7842

Rektor R. Hoff

Redaktion: H. Roos (ansvarshavende), Kaare Osorio (nyhedsstof) og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.
telefon (01) 24 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

UDVANDRERNE - NYBYGGERNE

»Det har været Ingmar Bergmans forår i Danmark,« skrev Ib Monty sidste år, da han anmeldte »Scener fra et ægteskab« i Kosmorama. Det samme kan med føje siges om Jan Troell og hans »Udvandrerne« og »Nybyggerne« i dette efterår. Begge serier formåede på usædvanlig vis at engagere seerne. Også denne gang oplevede vi et skæbnefællesskab med personerne. Med Kristina og hendes længsel symboliseret i det blomstrende æbletræ; med Karl Oskar og hans indædte kamp for et bedre liv; med Robert, drømmeren med de store visioner og den triste skæbne. Alle er de mennesker, der fastholder os, når forevisningen er forbi.

Det er blevet indvendt mod »Udvandrerne« og »Nybyggerne«, at de ikke er forløst episk, at fortællestilen er fragmentarisk og episodisk. Det kan der være noget om. Filmene er bygget op af et fremadskridende, stedvist springende hændelsesforløb, uden egentlig dramatisk fremdrift. Det betyder imidlertid ikke, at filmene er stillestående; snarere virker de som et forsinket distance- og forhindringsløb, hvor løberne giver sig tid til et lille hvil, en pause, et svinkeærinde, inden løbet atter fortsætter. Eller, om man vil, en pendulering mellem tilstande og meget hurtige hændelsesforløb, under hvilke man klart fornemmer tidens gang, hører urets tikken: Det haster! Dette forløb bæres imidlertid af en dyberegående, langsom og mere omfattende rytme udtrykt i det skæbnefællesskab, filmene skildrer, og den forbundethed og stilfærdighed, hvormed det er gjort. Jan Troell har givet sig tid til at skildre de fattige bønders virkelighed, deres helt elementære vilkår og daglige gøremål. Ved i det små at antyde det store – og omvendt – er det lykkedes for ham at ramme dybt ind i tilskuerens sind. Tag f. eks. sekvensen med det forfrosne barn og den fældede okse. Eller tænk på den enfold, drengene Robert og Arvid besidder. Som

et vandmærke af lys og humor gennemtrænger den filmene.

»Nybyggerne« og »Udvandrerne« kunne først ses i biograferne. Derpå blev de splittet op og vist i fjernsynet. Omvendt er det gået med »Scener fra et ægteskab«, der snart vil kunne ses i biograferne. Der er dog ingen grund til at beklage det første og begræde det sidste. Selv om »Udvandrerne« og »Nybyggerne« har tabt i intensitet og følelsesmæssig styrke ved at komme på den lille skærm, – især hvis man ikke har haft mulighed for at se dem i farver. – har det trods alt været prisen værd. Og sammenligner man

dem med »McCloud«, »Toma«, »Hr. og fru McMillan« og »Van der Valk«, skal man passe på ikke at blive helt euforisk. Disse forkrømede og strømmede produkter, smarte og merkantile, – skulle de virkelig være en aften værd? Måske som pseudounderholdning og erstatning, hvis tiden skal slås ihjel. Men det går med dem som med de fleste af de film, der produceres og vises i dag: Det lys, de kaster over mennesket, er som mørket, der sænker sig over tilskueren, når forevisningen begynder. Resten er tavshed – pinlig atvshed.

Hans Jensen

